I
00342

3.

NESTOR
ris
Dioni.

νομίζω

ὦ παρανομωτάτια

ὦ παρανομωτάτα / τως

ὦ παρανομωτ

ὦ παρα παρανομωτάτια

ὦ παρανομωτάτια

Ι-342

Ι

00342

ἀγνωσία

b18604754

-342

2-10-2-20

Num. 32. cax. 5. num. 3.

Neſtoris Dionyſii Nouarienſis ordinis Minorum de obſeruantia ad illuſtriſſimum principem Lodouicum Sphortiam/ i opus eius/ excellentiæ dicatum uerſus incipit.

Anguiger hunc princeps tu qui auxiliaribus armis
Tutor ades domino Mutinæ Lodouice/ libellum
Accipe: quem tota tibi Neſtor mente dicaui
Strenuus ut bellis/ ſic donis teſte Mineruę/
Ingenioqꝫ ualens/ quando. tibi quid uacat oci/
Hunc legito: hoc curas poſt ardua geſta leuato:
Ardua geſta loquor: quis toto partus in orbe
Semper honos/ nomenqꝫ tuum/ laudeſqꝫ manebunt.
Rebus nempe ſuis ſocium petit Itala tellus:
Imprimis Xyſtus diuus ſummuſqꝫ ſacerdos:
Te quoqꝫ Partenopes rex Hetruſcuſqꝫ ſenatus
Dux Mutinæqꝫ ſocer: fluiiqꝫ Bononia Rheni.
Gaudet & ipſa tibi iuncta eſſe ſabaudia: & urbis
Inclytus ipſe nouæ princeps/ & claſſe ſuperba
Metropolis Ligurum: Promptum teqꝫ excit in arma
Pro ſocero/ inuicti magnum qui nomen adeptus
Herculis/ inuiſos te præſide conteret auſus
Hoſtis: & Italiæ dabis aurea tempora pacis.
Si quibus Auſonius fama immortalis auorum eſt
Principibus/ parti ſi ſunt uirtute triumphi/
Ante alios leget ipſa tuos hæc/ poſteraqꝫ ætas.
Ipſe canet pugnas uates: & fortia dicet
Prælia: teqꝫ/ tuaſqꝫ ſonabit carmine palmas.
Perge igitur: ſuperoſqꝫ habeas ad uota ſecundos.
Ii tibi dent gazas Arabum: dent Neſtoris annos:
Fortunam Auguſti/ & ſceptra imperioſa monarchæ.
Armataſqꝫ meo hoc firmes ſermone cateruas.
Hectorei ſocii mecum durate ſub armis.
Sacra etenim (ſi fas tamen eſt) per numina iuro/
Stamina ſi geminos lacheſis mihi nerit in annos
Imperitanti/ hoſtes cogam ſtricto enſe ſubactos
Lingere humum coram: & ſæua præ ſtrage dare hærbas
Tunc omnis ſpoliis/ tunc & fulgentibus armis/
Electis pariter & equis/ opibuſqꝫ ſuperbis
Donabo: ac magno (durate age) ſemper honore/
Hinc bellis/ picta inde iocis/ fuluiſqꝫ micanti
(Dona ubi penſa) tholis/ mecum dignabor in aula.
Iamqꝫ uale: ſtudioqꝫ uacet mens alta ſalubri:
Aſpireſqꝫ tuo princeps clariſſime uati/
Fratrum apud Excelſum precibus ſeruande meorum.

…imus:uel(ut aliis magis
…er qua pororia uaſa locantur.
…n he quadre in quibus conciſæ
…ponũt׳abaci uocati ſũt.Plinius
…xvii.amplitudine nunq̃ paruos
…bacos. Tabella item ſuper qua
…ões fiunt׳abacus dicta ẽ:qn etiã
…latio.Nam ide etiam quom cal
… fiunt abaculi uocãtur.Plinius
…os qdã abaculos appellant.Aba
P… …ico b ſcribitur. Perſius ſatyra ſe

Iu… …alis.urceoli ſex׳
Au… …us.
…pe oneraſſe Luto.

Hierõym׳ … …atis cu duplicato b ſcribitur:& ſyrum eſt Hieronymo teſte uo Abbas
cabulum:& pater interpretatur. Abas huius abantis proprium uiri nomen Abas
Virgilius cum unico b ſcribitur:cuius prima ſyllaba correpta eſt. Virgilius libro æneiꞌ Abantes
dos primo.
Statius Et qua uectus abas.Statius libro thebaidos ſecundo. Abatos
Et bellator abas:indignatuſq; tonantem. Abantes cum unico b populi quidã
Herodotus ſunt Ionum inter Achiuos׳teſte Herodoto libro hiſtoriarũ primo.Alios eo׳
Orpheus dem nomine dixit in argonautica.Orpheus eſſe iuxta pontum. Rurſum &
Ariſtarchus alios ſcripſit Ariſtarchus ſuper librum iliados ſecũdũ eſſe iſulæ eubœæ.Aba
tos cũ unico b iſula quædam eſt circa extrema Aegypti i memphitica palu׳
de.Simili cognomine locus quidam ultra Aegyptum & Aethiopas abantiqs
Lucanus uocabatur:ubi primum Nilus magno fragore deſcẽdit:de quo Lucanus me׳
minit libro decimo׳quom ait.
Hinc Abatos quam noſtra uocat ueneranda uetuſtas׳
Terra potens primos ſenſit percuſſa tumultus.
Abextis ab ugutione׳Mamotrecto׳Britone Catholico׳indeclinabile & com׳ Abextis
munis generis eſſe tradit̃:ita ut exponatur abextis qui uel quæ exta aſpicit.
Simili quoq; modo abatis q uel quæ menſuris præeſt:uel ãnonã mẽſuris di׳ Abatis
uidit.Abaccidentibus qui uel quæ ſcribit uel notat accidẽtia.Acommẽtariis Abaccidẽti
uel acõmentarienſibus(utrunq; enim cõperitur)cancellarius uel cancellaria. bus
Acaliculis qui uel quæ præeſt caliculis uel poculis cuſtodiẽdis.Areſponſis q Acom̃tariiſ
uel que dat reſponſa.Aſecretis ſecretarius uel ſecretaria:quem loquendi mo Acõmenta
dum i ſacra ſcripitura frequẽtem iuenies.Ego autẽ duas eſſe dictiones cõten rienſibus
derim:præpoſitionem ſcilicet,& nomẽ: quod ac etiam auctoritate cõproba A caliculis
Cicero mus:Cicero ad atticum.Nec ullam aliam ob cauſam ſeruum a pedibus meis Areſponſis
Romã miſi. Nam unica dictio(ut iſti uolunt)a pedibus׳accuſatiui hic caſus A ſecretis
eſſet׳dixiſſe debuerat Cicero meum:non meis:ut adiectiuũ cum ſubſtantiuo A pedibus
concordaret:cum utiq; congrue ſic loqui potuiſſet:ſeruum meum a pedibuſ A libellis
Romam miſi.Placet igitur׳ut duæ dictiões ſint:& ſub duplici accentu pro׳ A manuẽſi
nuntientur:& ubi ſubſtantiuum non ponitur׳ſubaudiatur ſeruus ſcilicet׳uel bus
miniſter: ſerui uel miniſtri:ſeruo uel miniſtro:ꝑut expoſtularit ipſum uerbũ A manibuſ
Martialis a quo r̃getur.A pedibus is dicit̃׳qui ad iter pedes mittitur.Martialis.Cur nõ A manu
Suetonius menſa tibi ponitur a pedibus?Suetonius indomitiáo.Epaphroditum a libel A ſecreto
lis capitali pœna condemnabit.Is a libellis uocatur׳qui libellorum qui a ſup

cularium ſecretarium.

Probus Auctor cum ct exilibus ſcribit
Phocas ca/ Priſciano : & ſi Iſidorus m
Priſcianus augeo (ut ſcribit Probus) ded
Probus Iſidorus: ſed teſte ſuper dona
Seruius geo deſcēdit. Aliud eſt enim a
Vgutio c auctor ſcribūt. Neq; enim. ã
De quo (pauliſper digrediar)
rarum mediocrē haudquaq̃ ſc
cabulis græcis/ nō latinis mō/
uereſimiliq; abhorētes iterpre
tra approbatiſſimorū tā Cræcorū q̃ latin
Iſidorus ſit Cuius & Iſidori/ a quo/ maxima ex parte V
tholiciq;/ quod & ipſum oīum Vgutionis erroru
trecti/ ac Britonis/ ſi uellē errata colligere/ haud paru
rē: qppe cum tātum barbariei q̃ latinitatis habere credātur ... ius
tpis/ aut loci/ oīa horum errata corrigere. cū animo ſedeat magis nr̄a tradēdo
diſſerere: q̃ aliorꝝ aperiēdis erroribus iſeruire. Vnū tamē poſtremo dixerim/
in oībus Catholicon erraſſe/ qbus pro opportunitate caſtigādus a nobis in/
Actor ducetur Vgutio. Nūc autem ad propoſitum redeamus. Auctor & actor hoc
diſtāt: ꝙ actor dicitur orator/ q agit cauſam: quiq; geſtum uultus & corporis
agit. Vnde tū ipſa ꝓnūtiatio/ tum oratio quæ habetur/ tū oratio ſcripta/ actio
eſt appellata. Item comœdus & tragædus/ ideſt Hiſtrio/ qui agit geſtus in ſcæ
Auctor na/ & mimus oīs/ actor uocari poteſt. Auctor autē eſt (ut ſic dicam) factor. Vn
de poetas cæteroſq; operum cōditores/ auctores uocamus. Et illum qui fecit
aliquod opus/ qui egit bellum/ egit pacem/ auctorem operis/ auctorem belli/
auctorē pacis dicimus. Quin etiam non tantum qui aliquid faciūt/ ſed qui p̃n
cipes ſunt/ & primi iubent/ auctores appellantur. Nam & hominem in quo
eſt poteſtas & dignitas/ auctorem uocamus: unde auctoritas dicta eſt: ut eſt a/
Liuius pud Liuium. decreuerunt enim ut quom populus regem iuſſiſſet/ id ſic ratum
eſſet ſi patres auctores fierent: hoc eſt auctoritatem (ut aiunt) ſuam/ & decre/
tum interponerent/ ratum haberent: atq; ratificarent: ſiue comprobarent. Et
alibi Maiores noſtri nullam ne priuatam qdem rem agere fœminas ſine au/
ctorē uoluerunt. Auctores itē pupillorum uocātur/ ii. in quorum adminiſtrati
one/ ætas iſirma/ reſq; ſunt. Ideo filios regum pupillos ſub auctoribus fuiſſe
Paulus legimus. Vnde Paulus iuriſconſultus ait. Etiam ſi non interrogatus tutor au
ctor fiat/ ualet auctoritas eius/ quom ſe ꝓbare dicit id quod agitur. Pompo/
Pomponius nius. & ſi pluribus datis tutoribus unius auctoritas ſufficiat/ tametſi tutor au
ctoretur. Quare auctores alicuius ſententiæ/ & conſilii/ uocantur. ii/ quorū ſen
tentiam/ conſiliūq;/ ſecuti ſumus. Hinc etiam (ut diximus) qui iubent/ & primi
ſunt militum duces/ auctores appellātur. Vnde auctoro auctoras uerbum ac Auctoro
tiuū. Eſt autem auctorare ad militiam eligere. Nam & iperator tūc milites au/
Suetonius ctorat: quom eos ad militiam aſcribit. Suetonius libro tertio. de legendo uel
Horatius auctorādo milite. Horatius ſermone. xvii: Auctoratus eas/ ān turpi clauſus in
archa? Male igitur legunt quidam illud Auguſtini: in ſermone natiuitatis uir
ginis Mariæ. Auctrix peccati Eua: auctrix meriti Maria. Nam auctor dici de/
bet: non auctrix. Rurſus male legunt illud apoſtoli. Quanto tempore hæres
paruulus eſt/ nihil differt a ſeruo/ cum ſit dominus omniū: ſed ſub tutoribus
& actoribus eſt/ uſq; ad præfinitum tempus a patre: cum per au diphthongū

ſcribi auctoribus/& legi debeat. Fateor tamen ab augeo formari poſſe uerba
lia/auctor/& auctrix: ſed aliud ſignificãt. Auctor genitiuum caſum regit: nõ/
Terẽtius nunq̃ etiam ablatiuum: ut eſt apud Terẽtium in adelphis. His rebus: auctor
Donatus quis eſt? Sic enim per ablatiuum exponit Donatus. Actor proprium etiam
Virgilius uiri nomen fuit: & corripit in obliquis penultimam ſyllabam. Virgilius li/
bro æneidos.xii.
Iuuenalis Actoris arunci ſpolium/quaſſatq; trementẽ. Iuuenalis ſatyra ſecũda. Actoris
arunci ſpolium/quo ſe ille uidebat. Alius fuit eodẽ nomine Pater Aſtyoches/
Homerus teſte Homero libro iliados ſecundo.
Lucanus Actus & actum/in uno ſignificato accipi poſſunt. Lucanus:
Cicero Licet ingentes obruperit actus. Cicero. Sed tantummodo dictis acta Cæſaris Actus
Feſtus firma erũt: quæ ille in aes incidit. at Feſtus ait. Actus ſignificat modo in comæ Actum
diis & tragædiis certa ſpacia cãticorum: modo iter intra uicinos quatuor pe Actio
dum latum: modo in geometria minorem partem iugeri: ideſt centum & ui/
ginti pedum: modo etiam motum corporis/ut Hiſtriorũ & ſaltatorũ. Actio
etiam idem quod actus ſignificare habet niſi ꝙ dicimus/actionem cauſarum:
non actum: & actum comœdiarum ſiue tragœdiarum. non actionem.
Priſcianus Arcus cum c non aſpirato/latina dictio eſt: quartæq; declinationis teſte Priſcia/ Arcus
Nonius no: ac etiam ſecundæ/ut tradit Nonius. antiqui tamen teſte Priſciano cum q Arquus
Priſcianus Arquus ſcribebant: unde Arquites/arcu præliãtes/ſagictarii appellãtur/ut ſcri Arquites
Pompeius bit Pompeius. At uero marcellus/arcus (inquit) & arquus hoc diſtant: ꝙ ar/ Arculus
Marcellus cus/omnis ſuſpenſus appellatur fornix: arquus non niſi in cælo: quẽ irim pœ Arcellus
Lucretius tæ dixerunt. Lucretius Libro ſexto Arca
Tum color in nigris exiſtit nubibus arqui. Verum hec in ſcribẽdo differentia Arcula
Cicero non ſemper etiam apud antiquos obſeruata fuit: ũde Cicero/eodem Marcel Arcella
lo referente/ait libro tertio de natura deorum. Cur autem arci ſpecies non i Arx
deorum numero reponatur? Quin etiam tam ſecunda declinatiõe q̃ quarta/ Arcicula
Hieronymus in utroq; ſignificato auctores protulerunt. Hieronymus in Hiezechiele capi Arcuatus
Varro tulo primo. Vidi uelut aſpectum arcus cũ fuerit in nube in die pluuiæ. Varro Arcatus
libro de uita patrum quarto. Quod arci quos ſummo opere fecerat/feſſi põ Arquatus
dere/diu facti celeriter corruiſſet. Arcus tam fœminini q̃ maſculini generis ẽ/
Caper teſtibus Capro/Probo/Seruio ſuper librum quintũ æneidos. Nam & fœmi/
Probus nino genere protulit Catullus/& Ennius.xv. annaliũ/quom dixit.
Seruius Arcus ubi accipiunt mortalibus quæ perhibentur. Et facit in datiuo & ablati/
Catullus uo pluralibus arcubus: ut ſcilicet differat ab arx/quod facit arcibus. Arcus for
Ennius mat p dimiutionẽ arculus teſte Feſto. Arculus ẽt & arcellus ut idẽ auctor (ſcri
Feſtus bit) deus eſſe putabatur/qui tutelam gereret arcarum. Quin etiam eodem te
Feſtus ſte/arculus appellabatur circulus/quem capiti imponebant ad ſuſtinenda cõ
Feſtus modius uaſa/quæ ad ſacra publica capite portabantur. Arca cum c exili/etiã
Feſtus latina dictio eſt: & format diminutiua arcula & arcella/ut idem tradit Feſtus.
Feſtus Quin etiam eodem teſte/arcula auis dicebatur/quæ in auſpiciis aliquid fie/
ri uetabat. Arx facit dimiutiuum arcicula. Ab arcu fit adiectiuum arcuatus: ab
Ouidius arquo arquatus: ab arco arcatus. Ouidius libro metamorphoſeos xi.
Iris & arcato cælum curuamine ſignans. Arcuatus dicitur i arcus modum cur
Marcellus uatus. Arquatus autem is dicitur/cui color/& oculi uirent/a colore uidelicet
Acron arqui cæleſtis/ut ſcribit Marcellus. Quem morbũ (ut dicit Acron ſuper artẽ
Apulegius pœticam Horatii) quidam Dæmoniacũ/nõnulli comitabilẽ/alii aquarium Dæmonia/
Celſus uocãt. Quẽ morbũ/Apulegius/& Celſus/auriginẽ & auriginoſum hoiem: cus
Plinius dicnut. Plinius/Horati⁹/Varro/regiũ appellãt: alii icterõ: & ictericũ hoiem Comitabiliſ
Horatius ut Macer/& Iuuenalis Satira ſexta. Conſulit ictericæ lento de funere matris. Aquarius
Varro Eſt autem icteros auctore Paulo moribus/quom per totum corpus bilis ſuf/ Aurigĩoſuſ
Macer funditur: quæ interdum nigra/interdum flaua eſt. Et dicitur icteros ab ictero Regius
Iuuenalis aue: quam latine galbulam Pli. appellari extimat: de qua meminit Martialis/ Ictericus
Paulus quom ait.
Plinius Galbula decipitur calamis/& ratibus ales.

Martialis	Turget adhuc uiridi quom leuis uua mero. Nec prætermittendum eſt/ꝙ ar/	
Victorinus	quus/hircus/equus/reliquus/obliquus/altiloquus/aliæq; huiuſcemōi dictio/	
Priſcianus	nes/cum geminato u poſt q/teſtibus Victorino/& Priſciano/ſcribendæ ſunt.	
Quītilianus	At uero Quintilianus libro primo/cum unico u ſcribi præcepit. Papyrianus	
Papyrianus	etiam libro quarto/cum unico u ſcribi uoluit. Ait. n. omnino id fieri non poſ	
	ſe/ut cum duplicato u ſcribi debeant: ne ſcilicet duæ litteræ eiuſdem in ſe ſoni	
	& uocis/tam inuicem q̃ cum terminatiōe ſoni ipſius q collidantur. Vtrum fe/	
	ceris/magnis auctoribus tutus eris.	
Virgilius	Achaia cū ch aſpirato ſcribitur: & ē tetraſyllaba dictio. Nā apud græcos iota	Achaia
Seruius	ſemper eſt uocalis: ut eſt apud Virgilium i initio æneidos. Arma uirumq; ca/	Pelopon-
Propertius	no Troiæ. Teſte enim Seruio/tertius pes dactylus ē. Propertius. Et quot Tro	neſus
Ouidius	ia tulit uetus & quot Achaia format. Ouidius Heroidum	Danaa
Ouidius	Ah quoties dices q̃ pauper Achia noſtra eſt. Apud latinos tamen quādoq; ꝑ	Aegialus
Virgilius	ſynhereſim iota fit conſonans: ut eſt illud ouidii Heroidum.	Achais
	Vix Priamus tanti/totaq; Troia fuit. & Virgilius.	Achaida
	Vt bello egregias idem diſiecerit urbes/	Achaici
Herodotus	Troiamq;/Oechaliamq;. Achaia regio ē Græciæ: quæ teſte Herodoto libro	Achiui
	ſeptimo hiſtoriarū/primo Peloponneſus/poſtea Danaa/a qua danai appel/	Achæi
	lati ſūt/deinde Achaia dicta fuit: quæ & Aegialus (ut hoc uidebimus libro) &	
Ouidius	Achais uocatur. Ouidius libro metamorphoſeos quinto: Pars ego nympha	
	rum quæ ſunt in Achaide dixit. Poteſt etiam declinari hec achaida ab accuſa	
	tiuo græco formata: ſicut pſis & perſida: Thebais Thebaida: Ptolemais Pto	
	lemaida: de quibus ſuis locis uidebimus. ab achia achaici/& achiui dicti ſūt	
Ouidius	Ouidius libro metamor: xii.	
	Nec Phryges exiguo quid Achaica dextera poſſit/	
Virgilius	Sanguine ſenſerunt. Virgilius libro æneidos primo.	
Horatius	Antenor potuit mediis ne elapſus Achiuis: Horatius in epiſtolis.	
Lucanus	Quicquid delirant reges plectuntur Achiui. hi & achæi uocati ſunt. Lucanus	
Iuuenalis	libro. vii. ibi ſanguis fluxit Achæius. Iuuenalis. non poſſum ferre quirites Græ	
	cam urbem q̃uis quota portio fæcis Achææ. Sunt etiam Achaæi alii quidam	
Ptolemæus	populi Sarmatiæ/ut ſcribit Ptolemæus in coſmographia.	
Caper	Auis fœminini generis eſt: quin & maſculino genere/teſtibus Capro: & probo/	Auis
Probus	ueteres protulere. Et facit in ablatiuo ſingulari/aue/uel aui: ut in regula tradit	Auicula
Priſcianus	priſcianus. Vnde Horatius. in primo carminum ait.	Auicella
Horatius	Proteus fata: mala ducis aui domum. Nam ſi dixiſſet aue/uerſus ſtare nō poſ	
Varro	ſet. Auis format per diminutionem auicula & auicella/teſte Varrone de lin/	
	gua latina.	
Priſcianus	Artus maſculini generis/& hec artua neutri/declinari poteſt teſte priſciano:	Artus
Lucanus	cuius ſingulare raro in uſu habetur. quod tamē protulit Lucanus quom dixit	Artua
Alautus	li. vi. Tūc oīs palpitat: artus. Plautus in menæchinis. Ego huius mēbra/atq; oſ	Articulus
	ſa/atq; artua comminuam: Et facit in datiuo & ablatiuo pluralibus artubus:	Ars
	ut ſcilicet differat ab ars/quod facit artibus. Artus format per diminutionem	Articula
Ouidius	articulus: qui etiam & pro digito ponitur. Ouidius libro ſecundo de ponto.	
	At reditus iam quiſq; ſuos amat: & ſibi quid ſit.	
	Vtile/ſolicitis ſupputat articulis. Articulus etiam dicitur/quo genus deſernit	
Seruius	ac etiam momentum/& tempeſtiua rerum efficiendarum hora/teſte Seruio.	
Hieronymus	Vnde Hieronymus in geneſi ait In articulo diei illius ingreſſus eſt Noe in ar	
	cam. Ars format diminutiue articula.	
	Artemum & hic artemo declinati poteſt. Vnde in apoſtolicis actibus capitulo	Artemum
	xxvii. legitur. Et leuato artemōe ſecūdum auræ flatum tendebāt ad litus: hoc	Artemo
	eſt leuato uelo. Artemis eadem ſcriptura/hoc eſt cum r exili/Diana uocatur.	Artemis
Terentius	Aduentus huius aduentus/uel aduenti/declinari poteſt. Terentius in phormi/	Aduentus
	one. Vbi eius aduenti uenit in mentem.	Aeneas
Quītilianus	Aeneas & Aena in recto declinari poteſt teſte Quintiliano: & cum æ diphthō	Aenea
Virgilius	go ſcribitur. Fuit propriū uiri Troiani nomē: de quo plura Virgilius: Aenea	Aenus

Herodotus	eadem ſcriptura/urbs fuit in regione Creſſæa teſte Herodoto:de qua Liuius	Aenum
Liuius	libro.xl.memi[nit] dicens.Proficiſcuntur a Theſſalonica Aeneam ad ſtatutū	Aenulum
Ptolemæus	ſacrificium.Aenus urbs eſt Traciæ teſte Ptolemæo:& eodem nomine fluui	Ahenus
Ptolemæus	us Galliæ/ut idem Ptolemæus oſtēdit.Aenum/genus eſt uaſis/alias cacabus	Aheneus
Feſtus	uocatum:cuius diminutiuum eſt Aenulum/ut ſcribit Feſtus.Et nonnunq̄ diph	
Gellius	thongus ipſa per dihæreſim diuiditur:& tūc(ut Gellius teſtatur/& Seruius)	Aereus
Seruius	antiquorum more aſpiratio interponitur.Virgilius georgicorum primo.	Aeni
Virgilius	Et foliis undam tepidi deſpumat aheni.Horatius.	
Horatius	Sub noctem gelidam lignis calefactat ahenum.Ididē obſeruatur ī adiectiuo	
	ahenus/ſiue aheneus(utrunq; enim comperitur)quādo ſcilicet(ut diximus)	
Horatius	diphthongus ipſa diuiditur.Horatius in epiſtolis.	
Virgilius	Si recte facies hic murus aheneus eſto.Virgilius libro æneidos quīto.Oſſaq;	
	lecta cado texit Corynæus aheno.Quod ſane Seruius minus erudite expo/	
	ſuit quom dixit:lecta ideſt electa:cum potius hoc in loco dixiſſe debuerit:le/	
	cta ideſt collecta.Non enim eligebantur cadauerum combuſtorum oſſa:ſed	
	colligebātur.Aeneus/ergo/Aenus/aereus/in uno ſignificato accipi poſſunt.	
Ptolemæus	Aeni:iſula ē iuxta Arabicum ſinum/fœlici adiacens Arabiæ/teſte Ptolemæo.	
Apuleius	Aes cum æ diphthongo ſcribitur teſte Apuleio.&(ut quidam uolunt)ab auri	Aes
Varro	ſimilitudine cognominatum eſt.Alii a græco αια quæ eſt terra/dictum pu/	
	tant.Varro autem ab aſſe denomīatum tradidit. Vgutio ab aere/uel ab eſſe ī/	
	finitiuo/deriuatum dixit:& in utraq; deriuatione ſomniauit.Aes totum plu/	
Pompeius	rale habuit teſtibus Pompeo/& Priſciano.Cato in oratione qua in ſenatu ſu	
priſcianus	aſit ut plura aera equeſtria fierent.Nūc ergo arbitror oportere reſtitui/quo/	
Cato	minus duobus milibus ducentis ſit aerum equeſtrum.Idem in eadem orati/	
Cato	one.de aeribus equeſtribus/uel duobus milibus actum.Lucretius libro.ii.	
Lucretius	Armati in numerum pulſarent aeribus aera.	Accipiter
Priſcianus	Accipiter facit ī genitiuo accipitris uel accipiteris teſte Priſciano.Auis ē nota.	Adramis
Priſcianus	Adramis & Adramin in recto declinari poteſt teſte Priſciano. proprium fu/	Adramin
	it herois nomen.	Aris
	Aris & Arin in recto declinari pōt teſte Priſciano.proprium nomē uiri fuit.	Arin
Lucretius	Auſter maſculini generis uentus eſt.hoc auſtrum/radius rotæ dicitur.Lucreti	Auſter
	us libro quinto.	Auſtrum
Vgutio	Vt fluuios uerſare rotas/atq; auſtra. Vgutio declinat etiam hæc auſtra huius	Auſtra
	auſtræ.	
Tulius	Admiratio & admirabilitas in uno ſignificato accipi poſſunt.Tullius officio/	Admiratio
	rum libro tertio. Erga hec/animi deſpicientia admirabilitatem magnam	Admirabi/
	facit.	litas
Priſcianus	Adeps & adipes in recto declinari poteſt teſte Priſciano:unde Varro rerum	Adeps
Varro	ruſticarum libro quinto.Adipes pro adeps dixit Et tam fœminini quā maſ/	Adipes
Caper	culini generis eſt teſtibus Capro/& probo.Marſus Adipis pondo uiginti ue/	
Probus	tuſtæ.	
Marſus	Auſpex cōis generis eſt:& ab antiquis is dicebatur/qui nūc paranymphus uo	Auſpex
Lucanus	catur/& pronubus.Lucanus contentiq; auſpice Cruto.& Iuuenalis ait.ueniet	
Iuuenalis	cum ſignatoribus auſpex.	
Plautus	Auſpicor deponens eſt uerbum.Plautus tamen ego auſpicaui/pro auſpicatus	Auſpicor
	ſum/protulit.	Auſpico
	Albo albas actiuum uerbum eſt.Albeo albes neutrum eſt uerbum:unde Albe	Albo
Horatius	ſco.pro quo nonnunq̄ & albico albicas ponitur.Horatius in primo carminū	Albeo
Verrius	Nec prata canis albicant pruinis. Verrius tamen(ut refert Marcellus)albicor	Albeſco
Marcellus	deponens protulit.Virgilius libro.xi.æneidos.	Albico
Virgilius	Campiq; ingentes oſſibus albent.	Albicor
Nonius	Abiugo abiugas priæ coniugationis/& abiungo abiungis tertiæ in uno ſignifi	Abiugo
	cato accipi poſſūt/ut ſcribit Nonius.Simili quoq; modo dici poteſt diſiugo	Abiungo
	diſiungo:ſeiugo:ſeiungo:cōiugo:coniungo:adiugo adiungo.	

Vnum mediam corripit ſyllabam:alterum illam poſitione producit.
Adytum neutri generis cum y græco ſcribitur:compõiturq; ex α & δύω ingre Adytum
Seruius dior/teſte Seruio:nõ autem ex hac & eo is it/ut ſomniauit Vgutio.& format Adyticulũ
Feſtus per diminutionem adyticulum. Vnde Feſtus ait. Adyticulum paruum adytũ Adytus
Virgilius Locus eſt templi ſecretior:ad quem non niſi ſacerdoti dabatur acceſſus. Vir/
Lucanus gilius. iſq; adytis hæc triſtitia dicta reportat. Lucanus in.v.
Virgilius Impulit illa pauens adyti penetrale remoti. Aditus ab adeundo maſculini ge
neris & quarti ordinis cum i latino ſcribitur. Virgilius libro æneidos nono.
Luſtrat equo muros:aditumq; per auia quærit.i.acceſſum/ſiue ingreſſum.
Priſcianus Auxilior deponens eſt uerbum:quod tamen Priſcianus/& Probus/tradunt eẽ Auxilor
Probus commune. Veteres etiam/teſte Diomede/auxilio auxilias Protulere:unde & Auxilio
Diomedes Gracchum inducit dicentem aduerſus Furium. Quibus cum ego primus eũ
Gracchus auxiliẽ. Et(ut dicit Priſcianus)tã accuſatiuo q̃ datiuo iungitur:quin etiã ge/
Priſcianus nitiuo. Hieronymus in Heſaia capitulo.xlviiii. In tempore Placito exaudiui
Hieronymus te:& in die ſalutis auxiliatus ſum tui.
Plautus Audio audis accuſatiuum caſum expoſtulat:ſed quom obedire uel obtempe/ Audio
rare ſignificat/datiuum requirit. Plautus in captiuis. Dicto haud audiebat.
Cicero Cicero in philippicis. Et audiens eſſet huic ordini. Et facit in futuro indicati/ Inaudio
Marcellus ui modi audiam/& audibo/teſte Marcello. Talem enim regulam tradit Do/
Donatus natus in editione ſecunda dicens. Altera eſt ſpecies tertiæ coniugationis:quæ
Probus i producta enuntiatur:quam nonnulli quartam coniugationem putant eo
Seruius ꝙ futurum tempus indicatiui modi in.am & in bo ſyllabã mittant. Idem tra
Cæcilius dit Probus/& ſeruius ſuper Donati artem. Cæcilius in Chryſide.
Ennius Audibis male ſi male dices mihi. Ennius in Telamone. Quo nunc me ducis:
Marcellus ubi molarium ſtrepitum audibis?ponitur nonnunq̃ inaudio pro obedio/ut
Aphranius idem ſcribit Marcellus/Aphranium inducens dicentem in diuortio. Nouis
dictis quæſo ne ille inaudiat.
Aula atrium uocatur:cuius diminutiuum eſt aulula. Aula item apud ãtiquos Aula
Plautus ea dicebatur/quam nunc ollam uocamus. Plautus ĩ Amphitryone. Optimo Aulula
Plautus iure infringatur aula cineris in caput. Idem in aulularia. Quadrilibrem aulã Olla
Pompeius auro honuſtam ego habeo. Et format diminutiue auxilla/teſte Pompeo. Auxilla
Aulis huius aulis uel aulidis/non eſt inſula/ut Seruius ſuper quartum librum Aulis
æneidos/& lactantius grammaticus ſuper librum ſeptimum thæbaidos/pu/ Auladis
Strabo tauerunt:ſed teſte Strabone regiuncula eſt Bocetiæ petroſa:& ciuitas eiuſdẽ Auleum
Ptolemæus nominis ut ſcripſit Ptolemæus:iuxta quam portus eſt quingẽtarum nauium Aulæa
Pomponius capax:quod etiam Pomponius Mela/& Plinius libro quarto naturalis hiſto Aulon
Plinius riæ/confirmarunt.
Ouidius Ouidius libro metamorphoſeos.xii. Bocetaq; tellus.
Virgilius Aulide piſcoſa puppes tenuiſſet ituras Virgilius libro æneidos quarto.
Non ego cum Danais Troianam excindere gentem
Lucanus Aulide iuraui? Lucanus libro quinto.
Chalcidicas pupes ad iniquam claſſibus aulim.
Ptolemæus Auladis/urbs eſt Meſopotamiæ teſte Ptolemæo. Aulæum cum æ diphthõgo
Seruius ſcribitur. Velamen eſt teſte Seruio picturis intextum. Virgilius georgicorum
Virgilius tertio.
Purpurea intexti tollant aulæa Britanni.
Quidam declinant hæc aulæa huius aulææ. Aulon mons eſt in Calabrya:in
Iginus quo opidum fuit eiuſdem nominis teſte Igino. de urbibus Italicis:quod a Vir
Virgilius gilio/Caulon appellatur/cum ait libro æneidos tertio.
Horatius Caulonisq; arces/& naufragium Scylaceum. hic ab Horatio amota c littera
Aulon dictus eſt. Ait enim in odis.
Et amicus Aulon fertilis Baccho/
Martialis Et Martialis ait.
Ptolemæus Nobilis & lanis & fœlix uitibus Aulon. Eſt etiam Aulon urbs Taulantiorum
Plinius in Macedonia/ut in coſmographia Ptolemæus oſtẽdit. Aliam eodem nomi

ne ſcribit Plinius eſſe urbem Ciliciæ.

Valerius — Adulor & adulo uſurpant auctores. Valerius maximus. Si Dionyſium adu — Adulor
Priſcianus — lares/iſta non eſſes. Si iſta eſſe uelles/Dionyſium nō adulares. Et teſte Priſcia — Adulo
Iuuenalis — no/tam datiuo q̄ accuſatiuo iungitur. Et producit du ſyllabā. Iuuenalis Quid
ꝙ adulandi gens prudentiſſima laudat
Ouidius — Sermonem indocti? Ouidius libro metamorphoſeos.xiiii.
Lucretius — Noſtraqꝫ adulantes comitant ueſtigia/donec. Lucretius libro quinto.
Longæ alio pacto gannitu uocis adulant. Eſt autem adulari aſſentando blan
Accius — diri. hinc accius referente Nonio ait in prometheo. Volans pennata cauda
Nonius — noſtrum ſanguinem adulat. Nam & ad irrationabilia uerbum hoc transferri
Priſcianus — poteſt. Priſcianus tamen dicit adulor uerbum eſſe commune.
Priſcianus — Audeo facit in præterito auſus ſum teſte Priſciano: Ac etiam auſi. Cato cenſo/ — Audeo
Cenſorius — rius in oratione pro. L. Antonio. Ex illo die nō auſi recuſare. Catullus in epi — Auſio
Catullus — thalamio Iuliæ & Manlii. Quis huic deo — Auſus
Ouidius — Compararier auſit? Ouidius libro metamorphoſeos ſexto. — Auſum
Et nihil eſt quod non inopino captus amore — Auſa
Auſit: nec capiunt incluſas pectora flāmas. Inde hæc auſio/hic auſus huius ha
Martialis — ſus/& hoc auſum/in uno ſignificato accipi poſſunt. Martialis.
Ptolemæus — Hoc tibi pro meritis & talibus imprecor auſis. Auſum/urbs eſt Mauritaniæ
Ptolemæus — Cæſarienſis mediteranea/teſte Ptolemæo. Auſa urbs eſt Antetanorū ut idē
Ptolemæus ſcribit. Eſt autem in hiſpania.
Priſcianus — Audacter aduerbium per ſyāncopam teſte Priſcio effertur: quin etiam Audaci — Audacter
Caper — ter dicitur. Nam (ut Caper ait) Audacter latinum eſt: audaciter melius. Vnde — Audaciter
Cicero — Cicero inquit pro Roſcio. Multa ſcelerate/multa audaciter/multa improbe
feciſti.
Feſtus — Apricus cum unico p & i latino & c exili ſcribitur: componiturqꝫ ex ἀ & φρικη — Apricus
Seruius — frigus: quaſi ſine frigore/uel horrore. Et dici poteſt ſolanus: uel ſole gaudens. — Aphrica
Virgilius — Auctores ſunt Feſtus/& Seruius. & Producit pri ſyllabā. Virgi. georgicoꝝ.iii. — Apher
Mitis in apricis coquitur uindemia ſaxis. Inde Aphrica dicta eſt/ut nonnullis — Aphricus
placet: & Pompeius refert: etſi Vgutio ab Aphro/qui ex poſteris habrahæ fu — Aphrican⁹
it cognominatam dixerit: quā ille (ut idem aſſerit) incoluit. Ab Aphrica fit
Pompeius — Apher: Aphricus: Aphricanus. — Apricitas
Marcellus — Ab eo quod eſt apricus/formatur apricitas/teſte Marcello: idem ſignificans — Apricatio
Cicero — quod eſt apricatio/ab apricor apricaris. Cicero de ſenectute. Vbi.n. poteſt il
la ætas aut caleſcere apricatione melius uel igni. Aprici etiam homines dici
Perſius — poſſunt: ut eſt apud Perſium. Aprici meminiſſe ſenes.
Catullus — Araneus pro paruulo illo animali maſculini generis eſt. Catullus. — Araneus
Furi quoi neqꝫ ſeruus eſt: neqꝫ arca: — Araneolus
Serenus — Nec cimex: neqꝫ araneus: neqꝫ ignis. Serenus. — Aranea
Scorpius aut grauis eſt/& araneus: hoc male ſemper. Et format per diminu/ — Arachne
Virgilius — tionem araneolus penultima ſyllaba correpta. Virgilius in culice.
Atqꝫ ut araneoli tenuem formauimus orſum. Pro tæla autem/hæc aranea
Ouidius — uocatur. Ouidius libro metamorphoſeos quarto.
Stamina non ſummo quæ pendet aranea tigno. Quin etiā pro animali hæc
Virgilius — aranea dicitur. Virgilius georgicorum quinto.
Ouidius — Laxos i foribus ſuſpendet aranea caſſes. Ouidius libro metamorphoſeos.vi.
Seruius — Stamen & ātiquas exercet aranea tælas. Verum (ut dicit Seruius) hæc aranea
pro animali a Virgilio primum uſurpatum eſt. hic uermis etiam arachne cū
Liuius — ch aſpirato dicitur. Eſt etiam arachne urbs Theſſaliæ/teſte Liuio libro ſecun/
do de bello Macedonico.
Martialis — Aurata genus eſt piſcis/ab auri colore cognominati: de quo Martialis. — Aurata
Non omnis laudem preciumqꝫ aurata meretur. Alii mutantes au diphton/
Pompeius — gum in o dicunt Orata/ut ſcribit Pompeius. Ruſtici: enim (ut ait) aurū orū — Orata
dicebat: auriculas oriculas.
Aurichalcum cum ch aſpirato in penultima/& c exili in ultima ſyllaba ſcribit᷑ — Oricalcū

componiturqꝫ(ut dicunt)ex auium/& χάλκόσ aes:quaſi ſit aes aureum.hac
Seruius enim ſcriptura(ut dicit Seruius)aurichalcum ſcribebant:enuntiabantqꝫ. Vn/ Aurichalcũ
Hieronymus de Hieronymus in apochalypſi ca.i.ait.Et pedes eius ſimiles aurichalco. At
Feſtus uero Feſtus aurichalcum(inquit)uel orichalcum/quidam putant compoſitũ
ex aere & auro:ſiue ꝙ colorem habeat aureum.Orichalcum ſane dicitnr:qa
in montuoſis locis inuenitur.ὄροσ enim græce/mons latine.hæc ille.Alii di
cunt au diphthongum in o breuem mutatam eſſe.Nam apud pœtas orichal
cum primam corripit ſyllabam/ut in ipſa dictione uidebimus. Antiqui enĩ
Feſtus ruſtici(ut teſtatur Feſtus)aurum orum dicebant:auriculas oriculas.
Caper Aquila fœminini generis eſt.Apud antiquos tamen maſculini generis fuit/te/
ſtibus Capro & Probo.Aquila item/urbus eſt Brutiorum in Italia.
Probus Aquilus color fuſcus eſt/& ſubniger/ut ſcribit Põpeius.Aquilo uẽtus qdā ē. Aquila
Pompeius Acus quarti ordinis/maſculini & fœminini generis ē/teſte Priſciano. Græcum Aquilus
Priſcianus eſt uocabulum:quod apud illos facit in genitiuo ἀκοῦρτοσ. Neqꝫ ab acuo Aquilo
Probus acuis deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit.& format per diminu Acus
Seruius tionem aculeus/teſte Probo.Ea etiam pars militum/quæ ad hoſtem uulnerã Aculeus
Martialis dum acumine tælorum utitur/acus appellatur.Acicula teſte Seruio ea acus Acicula
eſt/qua capilli diſcriminantur:quæ & acus uocatur.Martialis. Acer
Figat acus tortas ſuſtineatqꝫ comas.Secundi autem ordinis acus/genus eſt pi Acernus
ſcis/maſculini tantum generis:qui cõfracto uentre ex multitudine parere di Acieris
Martialis citur.de hoc meminit Martialis quom ait. Acritas
Varro Et ſatius tenues ducere credis acos.At uero acus huius aceris tertii ordinis/ Acritudo
Seruius neutri generis eſt.Varro rerum ruſticarum libro tertio.Acus ſubſternẽdum Acredula
Priſcianus gallinis parturientibus.purgamentum tritici uocatur.Acer arbor fœminini Aedon
generis/facit in genitiuo aceri/teſte Seruio:quod tamẽ Priſcianus improbat/
dicens debere declinari acer genitiuo aeeris:& recte quidem:cum nulla repe
riatur dictio fœminini generis terminata in er/quæ ſecundæ poſſit eſſe decli
Propertius nationis.Acer format pro materiato acernus.Propertius.
Horatius Stypes acernus eram properanti falce dolatus.Horatius.acernam
Feſtus Cauſape purpureo menſam perterſit.hæc acieris ſecuris erat aerea/qua in ſa
Caper crificiis ſacerdotes utebantur/ut ſcribit Feſtus.Acer acra acrum/teſtibus Ca/
Probus pro & probo decliari poteſt:& acer acris acre:& hic & hæc acris & hoc acre/
Priſcianus teſte Priſciano.Ennius libro.xii.ſomnus repente
Ennius In campo paſſim molliſſimus perculit acris.declinatur nonnunq̃ hic & hæc
Priſcianus acer teſte eodem Priſciano.Vnde idem Ennius ait.
Ennius Aeſtatem poſt autumnus poſt acer Hyems ſit.Eſt autẽ acris/uelox & celer.
Virgilius Virgilius georgicorum tertio.calidumqꝫ animis & curſibus acrem.
Varro Acre/auſterum acerbum aſperum.Varro in parmenone.dimittis acri pecto
Tullius re curas.Acre/ſeuerum.Tullius officiorum libro primo ſuum igitur quiſqꝫ
noſcat ingenium:acremqꝫ ſe & bonorum & malorum ſuorum iudicem præ
beat.Acre/forte.Virgilius libro æneidos octauo.
Tullius Aut acrem dubitas in prælia poſcere turnum.Acre/uæhemens ſæuum. Tul/
Virgilius lius in hortenſio.Aut Philippo breuius:aut Theopompo acrius. Virgilius.
Acremqꝫ moloſſum Paſce ſero pingui.Idem libro æneidos quinto.
Virgilius Acrior ad pugnam redit:ac uim ſuſcitat ira.Acre/prouidum diligens.Virgi/
Virgilius lius geor.ii.
Iam tum acer curas uenientem extendit in annum
Ruſticus.Ab eo quod eſt acer/acritas deſcendit:& acritudo:quæ idem ſigni
Gellius ficant/teſte Gellio libro.xiii.noctium atticarũ.Acredula genus eſt auis: quæ
Cicero alias luſcinia uocatur:de qua Cicero in pronoſticis.
Et matutinos exercet acredula cantus.Hæc & ædon uocatur triſyllaba qui/
Calphurnius dem dictio.Calphurnius egloga ſexta.
Vocalem ſuperet ſi turpis ædona bubo.Aedon item inſula eſt in Aegyptio
Ptolemæus pelago teſte Ptolemæo.

Priſciānus Artifex trium generum eſt Priſciano. Nam & in ablatiuo ſingulari facit artifi Artifex
Statius ce & artifici. Statius libro Achilleidos primo.
Qualiter artifici uictura pollice ceræ. Simili modo dicimus. duplice uel du
plici: triplice triplici: ſupplice ſupplici: etſi ab eo quod eſt artifex/alia ſit cōpo
Statius ſitio. Idem ſtatius libro thæbaidos. xi.
Incipe: an expectas ut Pronus ſupplice dextra.
Acanthus cum c exili & th aſpirato ſcribitur. Quidam fuit puer conuerſus (ut Acanthus
Virgilius dicunt) in florem ſui nominis: De quo flore intellexit Virgilius libro æneidoſ Acanthū
Seruius primo: quom ait.
Et circuntextū croceo uelamen Acantho. Seruius uero dicit eſſe nomen hær Acanthis
Plinius bæ: quæ in Aſſyria naſcitur. Plinius. Acāthos ē topiaria & urbana hærba/ela
to longoq; folio/crepidines marginum/aſſurgentiumq; palmorum toros/ue
ſtiens. Duo autem ſunt eius genera: quorum alterum quidam Melamphylū/
Seruius alii Pederotum uocant. Verum idem ſeruius in pollionem/Acanthum dixit
Virgilius eſſe arborem in Aegypto ſemper frondentem: de qua Virgiliuſ ipſe meminit
georgicorum ſecundo dicens. & baccas ſemper frondentis acanthi.
Eſt etiam Acanthus eadem ſcriptura (non autem cum ch aſpirato & t exili/
hac uidelicet litteratura Acanthus) (ut ſcribit præcipit Gaſparinus) oppidū
Ptolemæus in Macedonia/ut Ptolemæus oſtendit. Acanthon eadem litteratura urbs eſt
Strabo Libyæ poſt Memphin/ teſtibus Strabone/& Ptolemæo. Acanthis eadem li/
Ptolemæus teratura & cum i latino/auis eſt: quæ & carduelis dicitur. Vocata eſt autē acā
this/eo ꝙ inter dumos uel ſpinas paſcatur. Nam ἀκάρθα Græce/latine ſpina
Virgilius tranſfertur. Quod confirmare uidetur. Virgilius georgicorum. iii. dicens. Lit
toraq; alcyonem reſonant: at Acanthida dumi: ubi Seruius legi præcipit. Acā
Seruius thida ab acantha ſpina. Sed Atalantida/ab ea/quæ eſt in recto Atalātis legen
Probus dum tradidit Probus ſuper præfatum Virgilii locum: latinūq; dicit eſſe uoca
bulum. Sed falleris ualeri Probe: Aut enim omnino Atalantis græcum eſt uo
cabulum: aut ſi latinum eſt (ut aſſeris) accuſatiuum græcum Atalantida for/
mare nō pōt. Placet ergo/ut acanthida legatur: non atalantida: qđ nuſq̃ repit̃.
Calphurnius Vnde etiam Calphurnius egloga. vi. ait.
Haſtile credibile eſt ut uincat acanthida cornix.
Atlas huius Atlantis cum t non aſpirato ſcribitur. Proprium fuit nomen gigan
Virgilius tis: qui a poetis cælum humeris ſuſtinere fingitur/dicente Virgilio libro ænei
dos quarto. Vltimus Aetiopum locus eſt: ubi maximus Atlas Axem hume/
ro rorquet. Tres autem fuerunt eodem nomine uocati/ut ſcribit Seruius ſu/
Seruius per octauum librum æneidos. Atlas item pro imagine ponitur hominis ſu/
ſtinentis columnas ædium/aut ipſum ædificium/ad ſimilitudinem uidelicet
Atlantis/cælum (ut dicunt) humero torquentis/ut notat Victruuius. Et hi At/
Victruuius lantes plærunq; gibboſi fiunt: aut gibboſos imitantur/dum onera ſuſtinent:
qui interdum compares ſunt: interdum auerſi: interdum ſe inuicem ſpectant:
Martialis quos prætereūtes mōſtrare ſolent/riſus gratia. Quod tetigit Martialis dicēs.
Non aliter ridetur Atlas cum compare gibbo. Eſt autem hæc ſuper præfatū
Georgius Martialis locum Georgii expoſitio: quæ certe mihi magis placet/ q̃ illa Do/
Domitius mitii interpretatio/hac in parte ineptias loquentis. Atlas item fluuius eſt in
Herodotus Iſtrum cadens/teſte Herodoto libro hiſtoriarum quarto: ac etiam Maurita/
Herodotus niæ mons/ut idem Herodotus oſtendit. Ptolemæus autē ſcribit duos Mauri
ptolemæus taniæ montes hoc nomine uocatos: quorum unus maior Atlas/alter minor
Ouidius dicitur: Atalanta cum t exili utrobiq;/filia fuit Iaſi: cuius meminit Ouidius in
epiſtolis/quom ait.
Arſit & Oenides in Mænalia Atalanta.
Aſcia cum c poſt ſ/ inſtrumentum eſt carpentariorum. Aſia cum unico ſ Se/ Aſcia
quente i latino/regio duplex eſt: maior ſcilicet: & minor. Fuit etiam Aſia Aſia
Heſiodus oceani & Tethyos filia: a qua/ teſte Heſiodo in theogonia/minor Aſia co Aſius
gnominata eſt. Maior autem Aſia/a minore nomen traxit. Aſia item ea
dem ſcriptura/Palus quædam eſt Myſiæ prope Cayſtrum fluuium/ teſte

Seruius Seruio ſuper librum ſeptimum æneidos:cuius prima ſyllaba producitur/di
Virgilius cente Virgilio.ſonat amnis.& aſia longe. Et ab hac aſia fit aſius adiectiuum/
Virgilius ſimiliter prima producta ſyllaba. Virgilius georgicorum primo.
Iam uarias pelagi uolucres/& quæ aſia circum
Dulcibus in ſtagnis rimantur prata Cayſtri. Eſt & eodem nomine urbs Su/
Ptolemæus ſiæ/teſte Ptolemæo. aſius proprium uiri nomen fuit hecubæ fratris.

Axis a græco trahitur:quod illi ἄξονα dicũt. Ea proprie linea eſt/quæ ab uno Axis
mundi polo in alterum tendit. ad cuius ſimilitudinem/ſeipes ille teres/circa Axos
Virgilius quem rota currus uertitur/ Axis uocatur. Virgilius georgicorum .iii. Axius
Poſt ualido nitens ſub pondere Phaginus Axis. Nonnunq̃ & pro tota ræda Axium
Iuuenalis uel curru ponitur. Iuuenalis dignus Aricinos qui mendicaret ad axes: ideſt
Feſtus ad currus/Ariciam uel ad Aricina nemora adeũtes. aliquando & pro ſeptẽ
Virgilius trionali parte cæli teſte Feſto accipitur. Virgilius georgicorũ ſecundo quæ
Virgilius terga obuerterit Axi:ideſt ſeptentrioni. Quin & pro ipſo cælo idem poeta
poſuit:quom dixit libro æneidos quarto.
Vltimus Aethiopum locus eſt:ubi maximis Atlas
Pompeius Axem humero torquet:ideſt cælũ ſuſtinet. Axis itẽ tabula ſectilis appellatur
Ptolemæus ut ſcribit pompeius. Axos/urbs eſt Cherſoneſi Thraciæ/ teſte Ptolomæo.
Herodotus Axius fluuius eſt:qui teſte Herodoto libro hiſtoriarũ ſeptimo/ per Mygdo
Ptolemæus niam profluens/iuxta chaleſtram urbem in mare Aegæũ cadit. axium urbs
Priſcianus eſt in Myſia inferiori/teſte Ptolemæo.

Vgannius Ador/a nonnullis indeclinabile traditur. Ego autẽ declinabile inuenio:quod Ador
Vgannius etiam Priſcianus annotauit. Vnde Vgannius libro ſecundo ait. Adoreum
Emicat in nubes nidoribus ador adoris. Idem in eodem.
Illam ſponte ſatos adoris ſtrauiſſe maniplos. Vbi prima & ſecunda ſyllaba
Auſonius in obliquis indifferenter ponitur. Auſonius.
Moxqꝫ ador atqꝫ adoris de polline pultificũ far. declinatur nonnunq̃ & hoc
Plinius adoreum. Plinius. Far quod adoreum ueteres uocauere. Inde & adorea ſacri
Virgilius ficia/dicente Virgilio. & adorea liba per herbam.
Subiiciunt epulis. Vbi etiam do ſyllabam Virgilius ipſe produxit. Annona
Feſtus hæc(ut ſcribit Feſtus)ab antiquis etiam Edor uocabatur. Edor

Pompeius Agolum neutri generis eſt. Vnde Pompeius ait. Agolum paſtorale,baculum/ Agolum
Vgutio quo pecudes aguntur. Vgutio declinat hic agolus. Agolus

Claudius Abiges/Abigeus/ abactor in uno ſignificato accipi poſſunt. Tribus enim Abiges
his uocabulis/pecuariorum animalium fures appellati ſunt. Proprie Abige Abigeus
us dicitur/q pecora a paſcuis & armẽtis ſubducit. ff. de abigeis. ubi habetur. Abactor
Qui pecudem unam aberrantem/uel equos de ſolitudine abduxerit/non eſt
abigeus:ſed fur:quia Abigeus proprie gregem abigit. Vnde Claudius furẽ
ab abigeo diſcernit dicens. Nam qui unam ſuem ſurripuerit/ut fur coercebi
tur:qui uero gregem/ut abigeus.

Ambages & Ambago in uno ſignificato accipi poſſunt. dici poteſt circuitus: Ambages
Lucanus uel dubia ſeu profuſa locutio. Lucanus libro primo. Ambago
Multaqꝫ tegens ambage canebat.

Caper Agnus apud antiquos communis generis fuit/teſtibus Capro/& probo:quin Agnus
Probus & pro epicœno (ut Feſtus refert) iidem ueteres protulere. Nunc aũt fœmina Agna
Feſtus Agna uocatur/dicente Iuuenale ſatyra. xii. niueam reginæ cædimus agnam. Agnas
Iuuenalis Agnas a Ptolemæo fluuius põitur:cuiꝰ hoſtiũ dicit eẽ i mauritania Tigitana.

Ptolemæus Algor & Algus quarti teſte Priſciano ordinis/in uno ſignificato accipi poſſũt Algor
Priſcianus Plautus in rudente. Vel ſuda:uel peri algu:uel etiam ægrota:uel uale. declia Algus
Plautus tur nonnunq̃ & ſecunda declinatione/ut ſcribit Marcellus. Vnde & Accium Alga
Marcellus inducit dicentẽ:ſaxo/ſenio/pudore/algoqꝫ/& fame. & Lucretius libro. iii. ait.
Accius Sollicite euolitãt morbis/algoqꝫ/fameqꝫ. Alga hærba quædam eſt marina.
Lucretius Virgilius libro æneidos ſeptimo. lateriqꝫ illiſa refunditur alga.

Virgilius Alo alis facit in ſupino alitum uel altum. Inde uerbalia alitor uel altor: Alo
Alexander alitrix uel altrix. Ab alo altilis deſcendit: quæ (ut Alexander tradit)

in ſingulari numero fœminini generis eſt: in plurali uero neutri: Sed magis
ꝓprie adiectiue declinari debet hic & hæc altilis & hoc altile. Nã & altilis pi
ſcis, altilis auis, altilis quadrupes dicitur: qui ſagina altus, uel ſaginatus eſt.
Nonius Nonnunq̃ altile pro eo quod eſt opulentũ ponitur teſte Nonio. Vnde Plau-
Plautus tus in ciſtellaria ait. prohibet diuitiis maximis dote altili atq; opima. Halo Halō
Apuleius halas cum aſpiratione in initio ſcribitur teſte Apuleio: ut ſcilicet ab alo alis
Virgilius differat. Et producit primam ſyllabam. Virgi. in Georgicis. Quæ tenuem ex
Virgilius halat nebulã: fumoſq; uolucres Alo alis primam corripit. Virgilius. Bis ue-
nit ad mulctram: binos alit hubere fœtus.
Seruius Alũnus cũ unico l ſcribit: & is dici pōt, q ab aliquo alitus ẽ: & qui aliquẽ aluit, Alumnus
Marcellus ut ſcripſit Seruius ſuper librũ ſextũ æneidos, & Marcellus. Quorũ quantũ
Laurentius ad ſecundũ ſignificatũ ſententiã, Laurentius libro elegantiarum improbat.
Virgilius Alumnus nonnunq̃ & pro filio ponitur. Virgilius libro æneidos ſeptimo.
Necnon & Tityon terræ omnipotentis alumnum.
Ala cũ unico l ſcribitur: & primã producit ſyllabã: & ſi a uerbo alo primam Ala
Ouidius corripiẽte ſyllabã deriuetur. Ouidius libro metamorphoſeos. viii. Et modo Aſcella
Hieronymus factus auis fuluis haliætus in alis. Ala format per diminutionẽ aſcella. Hiero. Axilla
in prouerbiis ca. xviiii. abſcondit piger manũ ſuã ſub aſcella. facit aũt ala (ut Ales
Priſcianus Priſciano placet) axilla. Ala itẽ equitũ ordo dicitur teſte Seruio: ut eſt apud
Virgilius Virgilium libro æneidos quarto.
Dum trepidãt alæ, ſaltuſq; indagine cingunt. Ales quom uelox īterpretat̃,
ut alite planta, cōis generis eſt. Quom uero pro aue accipitur, tam maſculi-
Lactantius ni q̃ fœminini generis eſt. Et (ut dicit Lactantius grãmaticus ſuper librũ ter-
tium thæbaidos) quãdo fœminino genere profertur, malũ protẽdit auguri
Horatius um: ut eſt apud Horatiũ. Mala ſoluta nauis exit alite. Quom autẽ genere
Virgilius maſculino, bonum demonſtrat. Virgilius. Nanq; uolans fuluus Iouis ales in
Priſcianus æthra. & facit in genitiuo plurali alituum & alitum, teſte Priſcião. Martialis.
Martialis Inter ſapores fertur alitum primus.
Lucretius Ionicarum guſtus attagenarum. Lucretius libro quinto.
Virgilius Principio genus alituum uariæq; uolucres. Virgilius libro æneidos. xi.
Alituum pecudumq; genus ſopor altus habebat.
Alius alia aliud facit ĩ genitiuo alius li producta ſyllaba: dtō alii: qnetiã (ut te Alius
Priſcianus ſtat̃ Priſciãus) gtō alii aliæ alii: dtō alio aliæ alio. Cicero. Si res tota totæ aliæ Alio
Cicero rei neceſſe ẽ, ſimiliter ſit. Et Matthæi octauo capitulo legit̃. dico huic: uade: Alias
Matthæus & uadit: & alio: ueni: & uenit: & ſeruo meo: fac hoc: & facit. & in euangelio Aliuta
Lucas Lucæ. deinde alio dixit. Tu uero quantum debes? Qui ait: centum coros tri
Feſtus tici. & Feſtus ait. Alii rei dixit Plautus pro aliæ rei. Cœlius libro primo. Ne
Cœlius q; ipſi eos alii modi eſſe atq; hamilchar dixit, oſtendere poſſunt aliter. Qui
Cœlius etiam alii genitiuũ fœminini generis, queadmodũ & Plautus, ita & Cœlius
ipſe protulit, quom præfato libro ait. Anteq̃ barca perierat alii rei cauſa in
Priſcianus aphricã miſſus. Quod certe (ut Priſcianus dicit) mirũ uidetur. Et notandum
Diomedes ꝙ antiqui (ut Diomedes ſcribit) alis pro alius in recto protulerũt. Alio ſigni
ficat ad locũ: Alias aduerbiũ tẽporis ẽ: ideſt alio tpe. Alias itẽ ꝓ alit̃ pōitur: &
Feſtus tũc aduerbiũ ẽ q̃litatis. & (ut ſcripſit Feſtus) ueteres pro alias aliuta dicebant.
Pompilius hīc ẽ illud ĩ legibus Numæ Pōpilii. ſi quiſq̃ aliuta faxit, ipſus Iouis ſacer eſt.
Priſcianus Alter altera alterum facit in genitiuo alterius uel alteri alteræ alteri: datiuo al Alter
Hieronymus teri uel altero alteræ altero teſte Priſciano. Hieronymus in Iohele primo Altero
Terentius capitulo: Filii eorum narrabunt generationi alteræ. Terentius in heauton Alteras
timorumeno. hoc ipſum alteræ dum narrat forte audiui. Alteras ãtiqui pro
Pompeius aliter dicebant teſte Pompeio. Altero alteras uerbum, te ſyllabam corripit. Aliter
Ouidius Ouidius in faſtis.
Ille ſuam faciem tranſformat & alterat arte. Alter maſculini generis facit
in genitiuo alteris te ſyllaba producta: & eſt contra regulam Alexandri
Martialis ter per tris forma. Martialis. Quid pereunt ſtulto fortes altere lacerti? maſ
ſa erat explumbo: qua ad exercenda corpora in gymnaſiis utebantur.

Nec ē latina dictio/ut Vgutio ſomniat:ſed græca/ dicta ab ὁλλομαι quod
Pollux — eſt ſalio. Vnde Iulius Pollux gymnaſiorum inſtrumenta enumerans ait καὶ κόμεως σπυρίς καὶ ἁλτῆρες τροχοὶ καὶ δίσκοι. Hoc eſt pulueris ſportula: &alteres trochi:& diſci.

Priſcianus — Alteruter facit in genitiuo alterutrius uel alteriuſutrius teſte Priſciano / Cice/ronem/ Aſelionem/ Pacuuium/Catonem inducēte. — Alteruter

Georgius, Tortelli⁹ — Alcyone cum c exili & y græco ſcribitur: & (ut tradit: Georgius) in initio nequaquam aſpirationem recipit:& ſi cū aſpiratione principii a Tortellio ſcribi præcipiat̃. Fuit Ceycis uxor:quæ uiſo cadauere mariti i littus eiecto ſe deiecit in mare:iuſſuq; Amphitrites/ambo in aues conuerſi ſunt. — Alcyone, Alcyon

Homerus, Euſtachius, Lactantius, Seruius, Pacuuius, Statius, Ouidius, Plinius — Altera eodem nomine fuit Eueni fluminis filia:quæ poſtea Marpiſſa teſte Homero libro iliados nono/uocata eſt.Et(ut ſuper Homerum ſcribit Euſtachius)pro aue/hæc alcyon/pro muliere uero/hæc alcyone declinari debet. At uero Lactantius grammaticus ſuper librum nonum thæbaidos:pro muliere hæc Alcyone/pro aue/hic & hæc Alcyonis declinari præcipit.Idē tradit Seruius ſuper librum primum georgicorum :& pacuuium īducit dicentem Alcyonis ritu littus peruulgans furor.Sed infirmum eſt pro Seruio quod affert exemplum.Nam hic genitiuus alcyonis/ita a b alcyon recto(ut uult Euſtachius)ſicut ab alcyonis/formari pōt.Ego autē etiam pro aue hæc alcyone poſitum inuenio.Statius libro thæbaidos nono.Alcyone deſerta gemit quom pignora ſæuus.Ouidius libro metamorphoſeos.xi. Incubat alcyone pendentibus æquore nidis.Auis eſt genus: quæ teſtē Plinio libro quinto naturalis hiſtoriæ Paulo maior eſt paſſere:habetq; maiore ex parte pēnas purpureas candidis admixtas:collo gracili ac procæro:quam uideri contingit raro:qa nunq̃ niſi circa ſolſtitia/& in bruma/in qua oua deponit/apparet. Nam tunc quoq; medio fere hyemis/in mari ipſo nidificat:quo tempore/ſi pontus undoſus fuerit/ipſis ouis manſueſcit:caduntq; procellæ oēs: donec poſita oua — Alcynis, Alcedo

Virgilius, Varro, Feſtus, Priſcianus, Plautus — foueat.de hac Virgilius.Littoraq; alcyonem reſonant:at acāthida dumi hæc & alcedo uocatur/ut Varro teſtatur/& feſtus:& latinū eſt Priſciano teſte uocabulum:de qua Plautus in pœnulo. Quam mare dulce eſt/ quom ibi alcedo pullos educit ſuos.

Horatius, Feſtus, Næuius, Seruius, Lucanus — Alea cum unico l ſcribitur:& primam producit ſyllabā. Horatius in epiſtolis Quem damnoſa uenus quem præceps alea nudat.Ludus eſt. Hinc deducit̃ aleator/& hic aleo ut ſcribit Feſtus.Aleo/uel aleator/is dicitur/ qui aſſidue alea ludit.Næuius.Peſſimorum peſſime/audax ganeo/luſtro/aleo.Alia cum unico l ſcribitur teſte Seruio.Nam & primam corripit ſyllabam:ut eſt apud Lucanum. — Alea, Aleator, Aleo, Alia, Allia, Alliū

Virgilius, Seruius, Liuius — Quas Aliæ clades.At uero Virgilius ꝑmā ꝑduxit quom libro æneidos.vii.ait
Quoſq; ſecans infauſtum interluit Allia nomen: Vbi Seruius/ aliud l dixit eſſe interpoſitum metri gratia. Fluuius eſt teſte Liuio libro quinto ab urbe condita in Tyberim defluens:qui a Gaſparino cum aſpiratione initii annotari præcipitur Allium cum duplicato l/primam producit poſitione ſyllabā

Virgilius, Serenus — Virgilius egloga ſecunda.
Allia/ſerpillumq;/hærbas contundit olentes:Serenus.
Allia præcipit Ticini ſententia necti:hoc eſt ſententia phyſicorum papienſium.

Horatius — Horatius in epodo.edat cicutis allium nocentius.

Feſtus, Priſcianus, Cato, Accius, Pulex — Aluus fœminini generis eſt teſte Feſto:quin etiā maſculini teſte Priſciāo libro ſexto.Vnde Cato ad filium.ex aluo lauando dixit.Accius annalium primo.
Maia nemus retinēs ḡuido cōcepit i aluo.Pulex i epitaphio hermaphroditi.
Cum mea me genitrix grauido geſtaret in aluo/
Quid pareret fertur conſuluiſſe deos.
Mas eſt/phœbus ait:Mars fœmina:Iunoq; neutrum:
Cunq; forem natus/hermaphroditus eram.
Quærenti lœtum ſi Iuno ait:occidet armis:
Mars cruce:phœbus aquis:ſors rata quæq; fuit. — Aluus, Aluulus, Alueus, Alueolus, Alueum, Alueolum, Alucar, Alueare, Aluearium

Arbor obumbrat aquas aſcendo: decidit enſis
Quem tulerat caſu: labor & ipſe ſuper.
Pes hæſit ramo: caput incidit amne: tuliq;
Fœmina/uir/neutrum/flumina: tela: crucem. Proprie fœminæ uenter aluus ē.

Pompeius Nec ab abluendo deducitur/ut Vgutio ſomniat: ſed ab alendo/auctore pom
peo. Abuſiue tamen aluus dici poteſt receptaculum omnium ſordium. Et for
Seruius mat per diminutiōem aluulus. Alueus foſſa eſt fluminis: & teſte Seruio cuiuſ
libet rei innanimatæ uenter appellari poteſt: formatq; diminutiue alueolus.
Feſtus declinatur nōnunq̄ & hoc alueum. Feſtus. Nauſtabulum alueum eſt/ad nauis
ſimilitudinem factum: cuius diminutiuum eſt alueolum penultima correpta
Feſtūs ſyllaba. Feſtus. Alueolum tabula eſt aleatoria. Iuuenalis ſatyra quinta. Later/
Iuuenalis na/illud enim noſtris datur alueolis/quod hæc tabula alueolum/aliis nomi/
nibus pyrgus/fimum/fritillus uocatur. Eſt etiam alueum/uel alueus/uaſis ge
Hierōymus nus: cuius diminutiuo uſus eſt Hieronymus/cum ait in libro Danielis. Abba/
cum intriuerat panes in alueolo/ut ferret meſſoribus. Alueare/& per apoco/
pen aluear/& alueariũ/locus uocatur/in quo apes deliteſcunt: & nonnunq̄
pro alueo ponuntur.

Herodotus Amaſis huius amaſis uel amaſidis/fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarũ ſecun Amaſis
Lucanus do/Aegypti rex: cuius tumulus fuit una pyramidũ/dicēte Lucano libro. viiii. Amaſius
Non mihi pyramidum tumulis euulſus Amaſi. Amaſius & qui amat/& qui a Amaſio
Prudentius matur/dici poteſt. hic & amaſio/pro eo qui amat uocatur. Prudētius in hym/ Amaſia
nis. Amaſiōum comprimũtur fraudibus. Simili quoq; modo/& quæ amat/& Amaſenus
quæ amatur/amaſia dicitur. Amaſcenus fluuius eſt Volſcorum Priuernarũ.
Ouidius Alium eodem nomine eſſe in Sicilia fluuiũ oſtēdit Ouidius quom ait libro
metamorphoſeos. xv.
Nec non Sicanias uoluens Amaſenus arenas
Nunc fluit: interdum ſuppreſſis fontibus aret.

Pompeius Amnis tā fœminini q̄ maſculini generis apud antiquos fuit/teſtibus Pōpeio in Amnis
Seruius dictione corius pro corium/Seruio ſuper librum nonum æneidos/Capro/
Caper Probo/Priſciano. Neq; ab eo quod eſt amœnus deducitur/ut Vgutio ſomni
Probus at: ſed ab ambio quod eſt deſcēdo/actore Varrone: uel ab ἀμφὶ quod ē cir/
Priſcianus cum/& nare fluere/ut ſcribit Pompeius.

Vgutio Amœnitas & amœnitudo in uno ſignificato accipi poſſunt: & ſcribitur cum Amœnitas
Varro œ diphthongo in ſecunda ſyllaba. Componitnr enim (ut tradit Seruius) ex Amœnitu/
ἀ & mœnio/quod eſt munio. Varro autem/& feſtus/ab amando amœnum do
Pompeius dictum uoluerunt. Quod ſi uerum eſt/cum æ diqhthongo potius q̄ cum œ/
Seruins amænus ſcribi deberet.

Varro Amphitrite cum i latino utrobiq; & te exili in utraq; ſyllaba ſcribitur: compō
Feſtus niturq; ex ἀμφὶ quod eſt circum/& τρεῖν terrere. Mare enim circum ſe na Amphitrite
uigantes pereundi terrore inſequitur. Nec a tritus trita tritum deriuatur/ut
Vgutio ſomniauit/& catholicon. Vxor Neptuni fuit: & ponitur pro mari
Ouidius qđ uniuerſũ cōplectitnr orbē. Ouidius libro metamor. i. nec brachia longo
Claudianus Margine terrarum porrexerat amphitrite. Claudianus de raptu proſerpiæ.
etiam Nereia Glauco
Neptunum gremio complectitur Amphitrite.

Antiphates cum i latino & t exili ſcribitur: & facit in genitiuo Antiphatis uel Antiphateſ
Syllius Antiphatæ. Et penultimam ſyllabam corripit. Syllius libro. xiiii. Antiphateꝰ
Virgilius Poſt durum Antiphatæ ſeptrum/& cyclopea ſaxa. Virgi. li. æneidos. viii.
Priſcianus Et primum Antiphaten: is enim ſe primus agebat. proprium fuit uiri nomē Amaritudo
qui Antiphateus teſte Priſciano uocatus eſt. Amaror

Virgilius Amaritudo & amaror in uno ſignificato accipi poſſunt. Virgi. georgicoꝝ. ii.
Lucretius Triſtia tentatum ſenſu torquebit amaror. Lucretius libro quarto.
Quom tuimur miſeri abſcinthia/tangit amaror

Aeuum cum æ diphthongo ſcribitur: nec/ab eſſe infinito deducitur/ut Vgu/ Aeuum
Apuleius tio ſomniauit: ſed ab αἰὼν auctore Apuleio/u littera interiecta hiatus cau Aeuitas
Priſcianus ſa. Inde aeuitas & aeuiternus teſte Priſciano: quod & per ſyncopam Aetas

Varro	aetas dicitur:& æternus. Varro in pſeudenea. Per æuiternam hominum do-	Aeuiternus
	mum tellurem propero gradum. Placet hoc loco quorundam errorem re-	Aeternus
	fellere: qui hunc eundem Apuleum putant magiam ſcripſiſſe. Falſi .n. ſunt.	
	Nam qui magiam ſcripſit/ hac litteratura Apulegius uocatur. Et hic fuit ſcri	
Priſcianus	ptor Priſciano anterior. Vnde idem Priſcianus tractatu de præteritis & ſupi	
	nis/ huius apulegii ī hermagora exemplum affert in præterito poſiui ꝓ po-	
	ſui. Alter autem hac ſcriptura Apuleius/ ſcriptor fuit Priſciano poſterior. q̄	
	de aſpiratione & diphthongo diſſeruit. hic Apuleius ī dictione plebs/ an cū	
	æ diphthongo ſcribi debeat/ Priſcianum inducit: cuius regulam ī ipſa dictiō	
	ne nos etiam recitabimus.	
Virgilius	Aer medium eſt ſpacium inter cælum & terram. Virgilius libro æneidos. v.	Aer
	Aera dimouit tenebroſum:& diſpulit umbras. Nonnunq̄ aer pro altitudīe	
Virgilius	ponitur. Virgilius georgicorum ſecundo. ubi aera uincere ſummum.	
Varro	Arboris haud ullo iactu potuere ſagittæ. Aer item ſonus uocatur. Varro in	
	andabatis. Anima ut concluſa in ueſica quando eſt arte ligata/ ſi perculeris	
	aera reddet. Aer græcum eſt uocabulum. Nam apud illos ἀὴρ ſcribitur. Nec	
	ab ἔριϲ quæ eſt lis deſcēdit: quaſi ſit ſine lite per cōtrariū/ ut Vgutio ſōniauit	
Lactantius	Aether cum æ diphthongo & th aſpirato ſcribitur. hic teſte Lactātio Firmia	Aether
	no libro primo/ fuit creditus a cleanthe & Marimone laudatis phyſicis/ ſū-	Aethra
Virgilius	mus deus. Quod etiam Virgilius tetigit quom dixit georgicorum ſecundo.	
	Tum pater omnipotens fæcundis imbribus Aether/	
Pronapides	Coniugis in gremium lætæ deſcendit. Pronapides uero pœta græcus dixit	
	illum fuiſſe Dæmogorgonis filium: quē Chaos eius uxor tūc genuit/ quom	
Anaxagoras	ignita exhalauit ſuſpiria. Quare Anaxagoras/ & pœte noſtri illum ſecuti/ pro	
Ouidius	elemento ignis aethera ipſum poſuerunt: ut. Ouidius libro metamorpho-	
	ſeos primo.	
	Hæc ſuper impoſuit liquidum & grauitate carentem	
Ariſtoteles	Aethera: nec quicq̄ terrenæ fæcis habentē. At uero Ariſtoteles in libris quos	
	de cælo compoſuit/ dixit aethera pro cælo ponendum eſſe: ita ut dicat uoca	
	bulum ipſum ex ἀεὶ quod eſt ſemper/ & θέω quod eſt curro componi: quaſi	
Ouidius	perpetuam uolubilitatem indicet. Iuxta quod etiam Ouidius ait ad Cæſarē	
	Sic habites terras/ & te deſyderet aether: hoc eſt cælum. Aethra cum æ diph	
	thongo & th aſpirato ſcribitur: nā ab aethere deriuat: & apud nos fulgorē	
Virgilius	aetheris/ hoc eſt cæli indicat. Virgilius libro æneidos tertio.	
	Nam neq; erant aſtrorum ignes: nec lucidus aethra	
Tortellius	Syderea polus. fuit Theſei mater. Aliam eodem nomine ſcribit Tortellius	
	filiam fuiſſe Pitthei/ Comitem & conſilium Helenæ: Et inducit Ouidium in	
	epiſtola ad Parim dicentem.	
	Cætera per ſocias Clymenen Aethramq; loquamur:	
	Quæ mihi ſunt comites cōſiliumq; duæ. Verum/ Tortellius fallitur: nec ho	
	merum in tertio iliados/ quem etiam in huius rei teſtimonium īducit/ recte	
	intelligit. Nam Aethra Pitthei filia/ eadem eſt/ quæ & mater Theſei.	
Ouidius	Vnde Ariadne apud Ouidium Theſeo obiecit dicens.	
	Nec pater Aegeus eſt: nec tu es pittheidos Aethre Filius.	
	Ango angis facit in ſupino anctum: ac etiam (ut quidam uolunt) anxum.	Ango
Priſcianus	Nam teſte Priſciano anxus participium pro anctus nonnulli protulerunt.	
Marcellus	Anxietas & anxitudo in uno ſignificato accipi poſſunt/ ut ſcribit Marcellus.	Anxietas
Tullius	Tullius de republica libro ſecundo. Quartaq; anxitudo prona ad luctum/	Anxitudo
	& mærens/ ſemper ipſa ſe ſollicitans.	Angiportus
Plinius	Angiportus quarti ordinis/ & hoc angiportum/ declinari poteſt/ teſtibus Pli	Angiportū
Seruius	nio libro primo artis grāmaticæ/ & ſeruio Terentius in adelphis. Id quidem	
Terentius	angiportum/ non eſt peruium. Idem in phormione. Sed hinc cōcedam uos	
Terentius	tranſire in angiportum hunc proximum. Iter eſt compendiarium in oppido	
Feſtus	ut ſcribit Feſtus.	
Priſcianus	Anguis maſculini generis eſt teſte Priſciano/ dicente Virgilio.	

Virgilius Frigidus(o pueri fugite hinc)latet anguis ĩ hærba. Quin etiam fœminini ge-
Valerius neris comperitur. Valerius Maximus libro primo .L. Sylla conſul ſociali
bello cum in agro Nolano ante pretorium ĩmolaret-ſubito ab una parte aræ
prolapſam anguem proſpexit: quia uiſa-poſthumii haruſpicis hortatu-conti
nuo exercitum ĩ expeditionẽ eduxit: ac fortiſſima caſtra Sãnitũ cepit. Anguis
Priſcianus format per diminutionẽ anguiculus. Nam (ut dicit Priſciãus) Anguilla dimi-
Tullius nutiuum nõ ẽ: etſi formã diminutiuã habere uideat. Tullius de finibus libro
quinto. Serpere anguiculos-natare anaticulos-uolare merulas-cornibus uti
uidemus boues: nepas aculeis: ſuã deniqꝫ cuiqꝫ naturã eſſe aduiuẽdum ducem
Seruius Aquarum proprie angues ſunt-ut ſcribit Seruius.
Solinus Anapius cum i poſt p tetraſyllaba dictio a Solino ponitur. fluuius eſt Siciliæ Anapius
Ouidius qui ab Ouidio Anapus ſcribitur. Ait enim libro ſecũdo de ponto. Quaqꝫ ſu- Anapus
is Cyanen miſcet Anapus aquis. Idem libro faſtorum quarto. Præterit & Cy Anapis
Ouidius anẽ & fontes lenis anapi. hic etiam anapis quandoqꝫ uocatur. Vnde Cyane
Ouidius ꝓſerpinæ comes apud eundẽ Ouidiũ loquẽdo Plutõi libro. v.
Metamorphoſeos ait & me dilexit Anapis-
Exorata tamen nec ut hæc exterrita nupſi. Et facit in genitiuo Anapidis. Amygdaluſ
Seruius Amygdala cum y græco ſcribitur. & a noſtris nux longa dicitur-teſte Seruio ſu Amygdala
Vgutio per primum georgicorum. fructus arboris-ab Vgutione Amygdalus maſcu Amygdalũ
lini-amygdala fœminini-amygdalum neutri generis dicitur. Arbor autẽ-hæc
Hieronymus amygdalus declinatur. Vnde Hieronymus in eccleſiaſte capitulo. xii-ait.
Hieronymus Amygdalus florebit: impinguabitur locuſta diſcipabitur capparis. ꝓ fructu-
idem Hieronymus, in libro numerorũ capitulo. xvii. Qui foliis dilatatis in a
mygdalas deformati ſunt.
Amyclæ pluribus tantum numeri cum y græco-& c exili ſcribitur. Vrbs fuit La Amyclæ
Statius coniæ: de qua libro primo achilleidos meminit Statius dicens. Amyclas
Soluerat Oebalio claſſem de littore paſtor Amyclon
Dardanus-incautas blande populatus Amyclas. Alia hoc nomine uocata fu
Seruius it in Italia, urbs inter Caietam & Tharachynam conſtituta: quæ teſte Seruio
ſuper librum decimum, æneidos-a Laconibus-qui comites Caſtoris fuerãt &
Lucilius polucis-conſtructa fuit. Que deinde tacẽdo periit-ut dixit Lucilius: & Virgili
Virgilius us tetigit libro præfato quom dixit. tacitis regnauit Amyclis. Quod ſane ꝑ
hunc modum fuiſſe fertur. Ciues eius urbis cum pythagoream ſectam a cæde
animalium obſeruarent-& ex uicinis paludibus natos ſerpentes occidere ne-
Plinius fas putarent ab iiſdem interempti ſunt. Quam ſentẽtiã Plinius libro quinto
naturalis hiſtoriæ-his uerbis confirmare uidetur-quom ait. Iuxta Tarachynã
fuere Amyclæ a ſerpentibus deletæ. Sed tacitas dixit Amyclas Virgilius: hoc
eſt pythagoreas: quia taciturnitatem pythagoras primum diſcipulis ꝑ quin-
quenniũ indicebat. Alii aliter exponunt. Cum. n. (aiunt) frequẽter nũtiarẽtur
hoſtes-& inani terrore ciuitas quaſſaretur-lata lege cautum eſt-ne qs unq̃ ho
ſtis nunciaret aduentũ. Poſtea uero cum hoſtis nullo nuntiãte ueniret-ex im-
prouiſo ciuitas capta eſt. Vnde tacitæ dictæ ſunt: quia ſilentio perierũt. hinc
Lucilius eſt quod ait Lucilius. Mihi neceſſe eſt loqui. Nam ſcio Amyclas tacẽdo periſ
ſe. Amyclas eadem ſcriptura-nauta fuit pauperrimus in epiro: cuius meminit
Lucanus Lucanus libro quinto. Et facit ĩ genitiuo Amyclatis uel Amyclæ. Amyclon
etiam cum y græco-ciuitas fuit pæoniæ-ſeu Macedoniæ.
Seruius Apex proprie teſte Seruio dicitur in ſummo flaminis pileo uirga: ĩ cuius extre Apex
Virgilius mitate modica lana eſt: & interdum ſummitas pilei intelligitur. Virgilius li- Apiculum
bro æneidos ſecundo. Apiculus
Ecce leuis ſummo de uertice uiſus Iuli
Poponius Fundere lumen apex. Ab apice fit diminutiue apiculum-dicente Pompeo.
Vgutio Apiculum filum quo flamines uelatum apicẽ gerũt. Vgutio dicit ꝙ apex for
Priſcianus mat diminutiue apiculus. Apices itẽ pro litteris ponũtur. Apes & Apis in re- Apes
Ouidius cto-teſte Priſciano declinari poteſt. Ouidius libro metamorphoſeos. xiiii. Apis
Non apis inde tulit collectos ſedula flores. Nam ſi apes dixiſſet-uerſus ſtare Apicula

Iuuenalis non poſſet. & facit in genitiuo plurali apum: ac etiam apium. Iuuenalis. Exa Apecula
Ouidius menq; apium longa conſederit uua. Ouidius libro metamorphorſeos. xv. Apis
Meliferarum apium ſine membris corpora naſci. Apes uel apis in recto/ per Apium
Vgutio diminutionem format apicula. Vgutio autem uult ꝙ ab ea quæ eſt apes in Apia
recto/ formetur apecula (quod nuſꝗ legitur) ab apis apicula Nec tamen intel
ligit Vgutio/ ꝙ etiam a terminatis in es/ fiat in aliquibus dictionibus diminu/
tiuum in icula: in aliquibus ſecundum regulam in ecula: ut apes apicula: ſedes
ſedicula: cædes cædicula: ædes ædicula: fides fidicula (de qbus duobus poſtre/
mis alibi diſſeremus) nubes nubecula: uulpes uulpecula. Terminata in is fœ/
minina/ formant diminutiuum in icula: ut cratis craticula: cutis cuticula: ſecu
ris ſecuricula. Apis maſculini generis dicitur lingua Aegyptia bos. Et produ/
Lucanus cit primã ſyllabam. Lucanus. Et ſacer in cineres Magni mactabitur apis. Et fa
cit in genitiuo apis uel apidis. Apium cum unico p ſcribitur: nam primã cor/
Columella ripit ſyllabam. Columella libro. xi.
Nunc apio uiridi criſpetur florida tellus. Genus eſt hærbæ. Apia cum unico
Herodotus p/ dicitur a Scytis terra/ teſte Herodoto libro quarto.

Artemiſius cũ t exili & i latino utrobiq;/ & unico ſ ſcribitur. Mons eſt Arcadiæ Artemiſius
Demoſthe/ teſte Plinio libro quarto naturalis hiſtoriæ. Artemiſium (ut oſtendit Demo Artemiſiũ
nes ſtenes in oratione pro Cteſiphonte) promontorium eſt Euboiæ. Artemiſiũ Artemiſia
item Hyperides ſimulacrum appellant: quin & apud Macedonæs menſis ma Ambroſia
Herodotus ius artemiſius dicitur. Artemiſia uxor fuit Mauſoli teſte Herodoto libro Hi
Plinius ſtoriarum ſeptimo. Artemeſia item herba quædam eſt: quã Plinius eſſe Am
Diſcorides broſiam credit. Idem uidetur ſentire Dioſcorides quom ait. Ambroſia quã
Ouidius multi artemiſiam dicunt/ plurimas in fructice detinet urigas palmis tribus.
De hac Ouidius libro primo de ponto.
Nectar & ambroſiam latices epulaſq; deorum
Det mihi formoſa grata iuuenta manu.

Alexader & Alexandrus in recto declinari poteſt: ſicut Euãder Euãdrus: Ther Alexander
ſander Terſandrus: Menãder Menãdrus: fuit Philippi Macedonis filius. Alex Alexãdrus
Priſcianus andria cum i in penultima ſyllaba/ & Alexandrea cum e teſte Priſcião & ſcri/ Alexandria
Horatius bi/ & efferri poteſt. Horatius libro quarto carminum. Alexãdrea
Nam tibi quo die portus Alexandrea Alexandrĩ
Propertius Supplex/ & uacuam patefecit aulam. Propertius. nus
Noxia Alexandria dolis aptiſſima tellus. Fuit trium urbium nomẽ ab Alexã Alexãdreuſ
Curtius dro conſtructarum/ teſtibus Curtio/ & Iuſtino: quarum una fuit in Aegypto Alexandre
Iuſtinus non longe a nili hoſtio/ ut dixit ſolinus: alia ĩ Aſia: alia ĩ Scythia ſup Tanaim nus
Solinus Alias plures urbes eiuſdem nominis apud Ptolemæum ĩueni. Quarum una
Ptolemæus eſt in Syria iuxta Iſſum fluuium: alia in Carmania: duplex in Sogdiana pro
uincia: alia in Aria: alia in Aegæo pelago phrygiæ minoris: alia ĩ Arachoſia.
Quædam etiam inſula perſidi adiacẽs/ Alexandria eſt uocata/ ut idem Ptole/
mæus ſcribit: quæ (ut ait) etiam Aracia cognominata eſt. Alia eodem nomine
urbs eſt in Luguria/ ſub dictione Mediolanenſis principis. Et ab alexãdria fit
Alexandrinus: ab Alexadrea uero Alexandreus formatur: uel forte Alexan/
drenus: ſicut a Nicea Nicenus: ab Antiochea Antiochenus.

Aliptes cum unico l & i latino ſcribitur: & dici poteſt unctor. Is enim erat/ cu/ Aliptes
ius curæ tradebantur qui in ſacris certaminibus purgarent: dictus ἀπό τοῦ
Vgutio ἀλείφειμ: ideſt ab ungendo: nõ autẽ ab alo alis/ ut ſomniauit Vgutio Iuuena
Iuuenalis lis ſatyra quarta.
Grammaticus rhætor gæometra pictor aliptes. Nec hoc in loco dici poteſt
Georgius geometres/ ut legendum putat Georgius. Non enim tertius pes dactylus eſt)
ut ſcandit ipſe Georgius (neq; quartus ſpondeus: ſed torgæ ſpondeus ẽ: ome
tra dactylus. Nam apud græcos cum ε in prima & ω magno in ſecunda ſylla/
Homerus ba ſcribitur: ſiue cum αι diphthongo in prima: ut eſt apud Homerum in. xi.
Theocritus odyſſeæ. εἴδομ καί τι τυομ γαίησ ἐρικυδέοσ υἱομ. Theocritus edyllio pri/
mo εἴστο κάταμτεσ τοῦτο γέωλοφομᾶτε μυρῖκαι. Vnde apud Iuuenalẽ

gæometra legendum eſt cum æ diphtongo in prima.
Allophylus cum duplicato l & y græco/ſequente unico l ſcribitur:& dici pōt Allophyluſ
alienigena. Nam componitur ex ἄλλο quod eſt aliud/& φῦλον genus. Ne/
q; a philos qui eſt amicus deſcendit/ut Vgutio ſomniauit. φιλοσ enim cū i la
tino/quom amicum ſignificat/apud græcos ſcribitur:que tamen littera ab il
lis iota dicitur:& habet primam ſyllabam correptam:ut Pamphilus. φῦλον
autem genus/cum y græco ſcribitur:& primam ſyllabam producit:ut pam/
phylia. Memini tamē certo apud quendam auctorem metricum nō magnæ
auctoritatis legere/Allophyllus phy ſyllaba correpta:&(ut puto)ipſe eſt pe
trus Riga in aurora ſic dicens.
Crine q; allophylis hoſtibus ille datur.
Pompeus Agea cum unico g ſcribitur. uia eſt in naui/dicta auctore Pompeo/q; in ea ma Agea
Ennius ximæ quæq; res agi ſoleāt. Ennius. Agyia
Multa foro ponens/ageaq; longa repletur. Agyia cum unico g & y græco i ſe Agyieus
cūda ſyllaba/ſequente i latino ſcribitur:& apud nos uia transfert.& ab agyia Aegæa
Agyieus Apollo cognominatus eſt:quia in uiis publicis Apollini ſacrificare Aegæ
Acron conſueuerant/ut Acron/& Porphyrio ſcribitur ſuper quartum librum car/ Aege
Porphyrio minum Horatii. Horatius libro præfato.
Horatius Dauniæ defende decus camenæ.
Leuis Agyieu. Aegæa cum æ diphtongo in prima & media ſyllaba/nomen ē
Ptolemeus duarum urbium/ut ſcribit Ptolemæus:quarum una ē in Emathia:alia in Ma Aegeus
uritania Cæſarienſi. Aegæ pluralis tātum numeri cum æ diphthongo i utra/ Aegæus
Herodotus q; ſyllaba/uel Aege huius æges/urbs fuit Macedoniæ/teſte Herodoto. Ptole Aegæon
Ptolemæus mæus dicit Aegas urbem eſſe Ciliciæ extremam:& eiuſdem nominis inſulā Aegon
Lucanus in mari Aegæo. de urbe Ciliciæ (ut puto) intellexit Lucanus libro tertio Aegos
quom dixit.
Mallos/& extremæ reſonant naualibus Aegæ:etſi de inſula illum itellexiſſe Egeo
dixerit commentator. Aege etiam uocata fuit Amazonum quædam regina Egoge
Aegeus cum æ diphthongo in prima/& eius diphthongo i ſecunda ſyllaba/ Egon
diſyllaba dictio/Theſei pater fuit de quo Catullus. Egone
Catullus Linquētem gnatum uentis cum crederet Aegeus:ab hoc Aegeo Aegeum ma Aeas
re quidam cognominatum dicunt. Quod ſi uerum eſt/Aegeus aegea aegeū
Plinius cum æ diphthongo in prima duntaxat ſyllaba ſcribi debet. Plinius uero a ſco
pulo quodam inter Tenedon & chion inſulas conſurgente/atq; capræ effi/
Feſtus giem detinēte/ quam Græci αἶγα uocant/nomen aſſumpſiſſe aſſerit. Alii(ut
Feſtus ſcribit)ab Aege regina Amazonum/quæ in illo periit/cognominari
uolunt. Et ſic ſiue αἶγα capra/ſiue ab Aege regina dicatur/cum æ diphthōgo
Lucanus in prima & ſecunda ſyllaba Aegæus ſcribi poteſt Lucanus libro primo.
Ionium Aegæo frangat mare. Horatius in epiſtolis:
Idcirco nauem trans Aegæum mare uændas:Aegæō cum æ diphthongo in
prima & ſecunda ſyllaba/nomen fuit proprium gigantis:qui apoetis centum
Virgilius habuiſſe brachia deſcribitur/ dicente uirgilio libro æneidos decimo.
Aegæon qualis dicunt cum brachia centum. Aegon cum æ diphthongo i pri
Theocritus ma ſyllaba nomen fuit proprium paſtoris teſte Theocrito:quo uidelicet no/
Virgilius mine Virgilius uſus eſt dicens.
Lactātius Non uerum Aegonis nuper mihi tradidit Aegon. eſt etiam Aegon eadem
Papinius ſcriptura Lemni inſulæ promontorium/ut dicit Lactantius grammaticus:&
a Papinio ꝓ mari Aegæo ponitur/quom ait libro thæbaidos quinto. quas
ſpumifer aſſilit Aegon. Aegos cum æ diphthongo. fluuius eſt Thraciæ. Ego
abſq; diphthongo pronomē eſt græcū linguæ communis:quo etiam uerbo
nos utimur. Quod quidē ab Atticis egoge/a doricis autē egō dicitur/& ego
Apuleius ne. Aeas cum æ diphthongo etiā ſcribitur teſte Apuleio. fluuius eſt Epiri flu/
Strabo ens ad occaſum in pelagus Adriaticum Apolloniam uerſus teſte Strabone
libro ſexto/& ſeptimo:quem tamē in Ionium fluere ſcripſit Lucanus quom
Lucanus dixit libro ſexto.

Purus in occaſus parui ſed gũrgitis Aeas:
Ionio fluit inde mari. Et facit in genitiuo Aeantis.
Aegina cum æ diphthõgo & i latino ſcribitur. Filia fuit Aſopi regis Boœtiæ — Aegina
Ouidius — a Ioue in ſpecie ignis grauidata, teſte Ouidio libro metamorphoſeos ſexto. — Agina
Statius — de qua Statius libro thæbaidos ſeptimo meminit dicens.
Si modo placauit fœlix Aegina tonantem. Etetiam Aegina inſula Pellopon — Angia
Ptolemæus — neſo adiacẽs teſte Ptolemæo: & eiuſdem nominis urbs in ea, ab Aegina Aſo
pi filia cognominata: quæ antea Enopia uocabatur, dicẽte Ouidio libro me,
Ouidius — tamorphoſeos ſeptimo.
Enopiam ueteres appellauere: ſed ipſe.
Aeacus Aeginam genetricis nomine dixit. Agina ea eſt qua inſeritur ſcapus
Pompeius — trutinæ: ideſt in quo foramine trutina ſe uertit, ut ſcribit Pompeius. Angina
Feſtus — faucium dolor ſiue inflatio dicitur, teſte eodem Feſto. Macer de uiribus hær,
Macer — barũ. Subuenit anginæ melli uinoq; iugatæ. hæc a Græcis συράγχη dicitur
latine ſynanche tranſfertur.
Plinius — Aetiops cũ æ diphthongo & th aſpirato & i latino ſcribitur. Fuit teſte Plinio — Aethiops
libro. vi naturalis hiſtoriæ, Vulcani filius, a ſe Aethiopiam omnem cui præ, — Aethiopus
Seruius — fuit denominãs. Et ab Aethiopia fit Aethiops, & Aethiopus, teſte Seruio ſup — Aethiopiſ
librum ſeptimum æneidos. Comperitur & in fœminino genere Aethiopiſſa — ſa
Vgutio — Nec a Chus filio Cham, qđ hæbraice aethiops iterpretat' Aetiops deducit' ut
Vgutio ſõniauit: ſed αἴθω qđ ẽ cremo, & ὤψ aſpectus dẽſcẽdit. Duæ aũt ſũt Ae
thiopiæ teſte Seruio: una circa ortũ ſolis: alia circa ſolis occaſũ in Mauritania.
Ouidius — Antiſtes cõis generis eſt: etſi fœmininum habeat antiſtita. Ouidius libro meta, — Antiſtes
morphoſeos. xiii. — Antiſtita
Combiberat tractaq; comis antiſtita phœbi. i. ſacerdos uel ſacrificula.
Gellius — Antidotum neutro genere, & antidotus fœminino, declinari poteſt. Gellius li — Antidotũ
bro. xiiii. noctium acticarũ de anatibus loquẽs ait. huius regis antidotus cele — Antidotus
bratiſſima eſt: quæ mithridates uocatur. Optimum eſt contra uenena remedi
um. Et dici poteſt ex contrario datũ. Nam contraria cõtrariis curantur.
Marcellus — Animus eſt (ut tradit Marcellus) quo ſapimus: anima uero qua uiuimus. Vnde — Animus
Accius — Accius in Epigone ait ſapimus animo: fruimur anima. Nonnunq̃ & pro cor — Anima
Virgilius — pore anima ponitur: ut eſt apud Virgilium libro æneidos nono.
Ite (ait) egregias animas: quæ ſanguine nobis.
Hanc patriã pepere ſuo. in quo eſt etiã nouũ: ꝙ patriam poſuit pro regione
uel terra cum proprie patria urbs aparentũ ſit. Quãdoq; etiã pro habitu uel
Virgilius — odore aĩa accipitur. Virgilius georgicorum ſecundo. animas & olentia Medi
Plautus — Ora fouent illo: & ſenibus medicantur anhelis. Plautus in aſinaria. An fœtet
Plautus — anima tue uxoris? Anima item, aqua intelligitur. Plautus in Amphitryone. Ni
ego illi puteo ſi occœpſo animam omnem intertraxero. Rurſus anima & ꝓ
Lucretius — uento capitur. Lucretius libro quinto.
Plautus — Aurarumq; leues animæ calidiq; uapores. Plautus in aulularia. Nec quid ani
Virgilius — mæ emittat dormiens. anima & pro aere uſurpatur. Virgilius in bucolicis.
Namq; canebat uti magnum per inane coacta
Probas — Semina tetrarũq; aiæq; mariſq; fuiſſent. Aĩa teſte Valerio Probo facit in dati
Hierõymus — uo plurali & ablatiuo aiabus. Vnde Hieronymus ĩ libro Ioſue capitulo. viiii.
Laurentius — ait. Timuimus ergo ualde: & ꝓuidimus aĩabus noſtris, ueſtro terrore cõpulſi
Cicereo — Laurẽtius autẽ libro elegãtiarũ ꝑmo dicit qđ facit animis. Nã & Cicero ad ux
Priſcianus — orẽ & filiã ſcribẽs, duabus animis ſuis dixit. & (ut tradit ĩ epitome Priſcianus)
cũ aĩmus cõpoſita, ſecũda & tertia declinatiõe declinari poſſũt: ut magnãim⁹,
puſillãimis, exanimus, ſemiãimis, inãimus, unãimus, æquãimus, lõganimis.
Feſtus — Apiſcor & adipiſcor in uno ſignificato uſurpant auctores, ut Feſtus teſtatur, & — Apiſcor
Nonius — Nonius Manilius libro tertio Rebus apiſcẽdis labor eſt qui continet omnes — Adipiſcor
Manilius — Votorum effectus. Lucretius libro primo.
Lucretius — Nec ratiõe aĩmi quã quiſq̃ poſſet apiſci. Lucillius libro. xxvi. ut ego effugiam
Lucillius — quod te imprimis cupere apiſci itelligo. Apiſcor facit in ſupino aptum: Adi,

piſcor adeptum.Feſtus.Aptus cum in propria ſignificatione intelligatur/po
ni tamē ſolet ꝓ adeptus:ut apiſci pro adipiſci.hæc ille.aptum item ſignificat
neceſſarium.Tulius de finibus libro tertio.Itaqꝫ natura ſumus apti ad totius
conſilia ciuitatis.Rurſum aptum connexum dicitur/& colligatum.Virgilius
georgicorum tertio.ipſos e torquibus aptos
Iunge pares.Aptum compoſitum & paratum.Virgilius libro æneidos tertio.
Interea claſſem uelis aptare iubebat
Anchiſes.Idem libro æneidos decimo.proiecto dum pede læuo
Aptat ſe pugnæ.Priſcianus tamen dicit Adipiſcor uerbum commune eſſe.
Arguo facit in ſupino argutum.participiũ tamē futuri tēporis Criſpus in itu/
rus protulit/cum libro hiſtoriarum ſecundo dixit. Quos aduerſum multi
ex Bithynia uolentes occurrere/falſum filium arguituri.Quod etiam Priſci/
anus ipſe annotauit.Nam quædam comperiuntur uerba in utum ſupinũ for
mantia/quorum participia futuri temporis in iturus deſinunt: uerbaliaqꝫ in
itio terminātur:ut argutum arguiturus arguitio:tutum tuiturus tuitio:ſputũ
ſpuiturus ſpuitio:plutum pluiturus pluitio.Argutum ſignificat malicioſum:
unde argutiæ dicte ſunt.Argutum item canorum ſtridulum uel ſonorũ.Vir/
gilius in bucolicis.Forte ſub arguta cōſederat ilice daphnis.Idem libro ænei
dos ſeptimo.Arguto tenuis percurrens pectine tælas.Rurſus argutum bre/
ue Virgilius georgicorum.iii.
Argutumqꝫ caput/breuis/aluus/obeſaqꝫ terga.Probus ſuper quartam eglo/
gam Virgilii dicit quod argutus ab argo naue/quæ a celeritate dicta eſt/d̓ du
citur:ut arguta hirundo:& arguti homines/qui multum & celeriter loquun/
tur.Ab argutum ſupino fit argutor deponens uerbum/teſte Nonio/Nouiũ
inducente dicentem.Quando ad ludos uenit/alii cum tacerent/totum diem
argutatur quaſi cicada:ideſt loquaciter ꝓloquitur.Et fortaſſis in hoc ſignifica
to ab eo quod eſt argutum ab argo naue/argutor formatur .Eſt etiam argu/
tari ſubſilere/ut interpretatur idem Nonius illud Titinii.Terra hæc eſt no/
ua:qua tu ſolitus argutari pedibus cretam dum compeſcis/ueſtimentaqꝫ le/
uas.Vgutio declinat etiam arguto argutas.argumen & argumentum in uno
ſignificato accipi poſſunt.Inde argumentor formatur deponēs uerbum:qd̓
tamen Priſcianus dicit eſſe commune.
Artocreas huius artocreæ maſculini generis cum t & c exilibus ſcribitur.genus
ē edulii Inſubribus notiſſimum.Perſius ſatyra ultyma.artocreaſqꝫ popello.
Largior.Sunt tamen qui & hæc artocrea fœminino genere declinari uolūt.
Arrhabo cum duplicato r ſecundo aſpirato ſcribitur.Varro de lingua latina.
Arrhabo ſic dicta ut relicuum reddatur.hoc uerbũ a græco ἀρραβῶν.hæc il
le Terrentius comœdia tertia.Ea relicta arrhaboni eſt.hæc & arrha a nōnul/
lis dicitur:quæ(ut puto)ab arrhabone dicta eſt:& ideo cum aſpiratione poſt
ſecundum r ipſe ſcripſerim.Ara pro altari cum unico r ſcribitur.Neqꝫ ab aro
aras:uel ardeo/deriuatur/ut ſomniabundus tradit Vgutio:ſed ab anſa:muta/
tis litteris/teſtibus Varrone rerum diuinarũ libro.v/& Macrobio dicta eſt.At
uero Seruius græcum uult eſſe uocabulũ:precēqꝫ ſignificare.Vnde κατάρα
īprecatio dicitur.Eſt etiā Ara ciuitas fœlicis Arabiæ regia/teſte Ptolemæo:&
eiuſdem nominis inſula eidē Arabiæ adiacens/ut idem Ptolemæus oſtendit.
hara autem pro porcorum ſtabulo cum aſpiratione initii teſte Apuleio ſcri/
bitur:ut ſcilicet ab ara pro altari diſcernatur.hara item eadē ſcriptura/genus
eſt auis:a qua aruſpex teſte Seruio/& hariolus deſcendit:ut in dictionibus ī
initio aſpiratis diſſeremus.Idqꝫ notandũ eſt/ꝙ ara altare primā producit ſyl/
labam:hara uero auis/ſiue porcorum ſtabulum/primam corripit.
Arabus cum unico r ſcribitur.Fuit Apolinis filius teſte Plinio libro ſecũdo na
turalis hiſtoriæ.Arabia cum unico r/triplex eſt/ut Ptolemæus oſtendit: una
fœlix:alia petræa:alia deſerta.Et ab Arabia fit Arabs/& Arabus/teſte Seruio
ſuper librum ſeptimo æneidos:ac etiā Arabicus/& Arabius. Virigilius libro
præfato.

Festus
Tulius
Virgilius
Virgilius
Priſcianus
Criſpus
Priſcianus
Virgilius
Virgilius
Virgilius
Probus
Nonius
Nouius
Nonius
Titinius
Vgutio
Priſcianus
Perſius
Varro
Terrentius
Varro
Macrobius
Seruius
Ptolemæus
Ptolemæus
Apuleius
Seruius
Plinius
Ptolemæus
Seruius
Virgilius

Arguo
Argutus
Argutor
Arguto
Argumen
Argumētũ
Argumẽtor
Artocreas
Artocrea
Arrhabo
Arrha
Ara
Hara
Haruſpex
Hariolus
Arabus
Arabia
Arabs
Arabus
Arabicus

Priſcianus	Hyrcani ſue/arabi ſue parant.Priſcianus in perihegeſi.	Arabius
	Non Arabis ſimiles opulentis ſcilicet æqua.Nõnunq̃ Arrabia cum duplica	Arrabia
Priſcianus	to r ſcribitur:ut p̄ma ſyllaba poſitione produci poſſit.Priſcianus i p̄ihegeſi.	Arrabicus
	Arrabiæ populi celebres:hi nomine claro.Idem in eadem.	Arrabius
Propertius	Arrabii cernes extremi littora ponti.Propertius.	
Propertius	Nec ſi qua Arrabio lucet bombyce puella.Idem.	
	Et donus intactæ te tremit Arrabiæ.Arabis cum unico r/fluuius eſt prouitiæ	
Ptolemæus	drangianæ:qui & per Gedroſiam fluit/ut oſtendit Ptolemeus	
Virgilius	Arbor & arbos in recto declinari poteſt.Virgilius in georgicis.	Arbor
	Herculæq; arbos umbroſa coronæ.Idem in bucolicis	Arbos
	Et nunc omnis ager/nunc omnis parturit arbos.Arbor & Arbos hoc diſtãt:	Arbuſcula
Agrætius	ꝙ(ut tradit Agrætius in caprum)arbor omne lignum eſt:arbos non niſi fru	Arbucula
Vgutio	ctifera.Arbos format per diminutionẽ arbuſcula.Vgutio dicit ꝙ facit arbu/	Arbuſtum
	cula abſq; ſ.	Arboretũ
Gellius	Arbuſtum arbor eſt nouella:quod & arboretũ dicitur/teſte Gelio libro.xiii.	Arbutus
	noctium atticarum.	Arbutum
Virgilius	Arbutus fœminini generis/arboris eſt genus:de qua Virgilius in bucolicis.hu/	
	mor dulce ſatis depulſis arbutus hædis.huius fructus arbutũ dicitur.Sunt aũt	
Seruius	arbuta rubra poma ſilueſtria/ut ſcribit Seruius.Virgilius libro georgicorum	
Virgilius	p̄mo.cum iam glãdes atq; arbuta ſacræ Deficerent ſiluæ.phocas ꝓ arbore d̃	
Phocas	clinat ſingulari numero hæc arbutus:plurari uero hæc arbuta neutro gener̃.	
Horatius	Quod tñ Horatius fœminino genere protulit/cum dixit in p̄mo carminum.	
	Impune tutum per nemus arbutos	
	Quærunt latentes.	
Marcellus	Aridus/& per ſyncopam ardus/teſte Marcello enunciari poteſt.Vnde & Lucil	Auidus
Lucillius	lium refert dixiſſe libro.xxvi.Ardum miſerimum atq; in fœlix ſignum]ſam/	Ardus
Feſtus	bucum uocant.Aridum proprie(ut ſcribit Feſtus)eſt quod naturalẽ humo/	
Virgilius	rem amiſit Virgilius libro æneidos primo.atq; arida circum Nutrimenta de/	Ariditas
Plautus	dit.Aridum item/purum & lucidum dicitur:ut eſt apud Plautum in rudente:	Aretudo
Marcellus	argento arido/Marcello interpretante.Rurſus aridũ horificum ſiue acutum	
Virgilius	ſignificat.Virgilius georgicorum primo.& aridus altis montibus audiri fra/	
Nonius	gor.Inde deriuatur ariditas/idem ſignificans quod & aretudo teſte Nonio.	
Varro	Varro de lingua latina.Quod p hos natura frigori miſcet calorem/atq; hu/	
	morum aretudinem.	
	Armus humerus cum brachio appellatur. Arma pluralis tantum numeri ab	Armus
Pompeius	armo dicta ſunt auctore Pompeo:uel ab arcendo/quod ſcilicet armis hoſtẽ	Arma
Varro	arceamus/ut tradit Varro de lingua latina.Cum arma compoſita/ſecunda &	
	tertia declinatione declinari poſſunt:ut inermis/exermus.	
	Armilla fœminini generis cũ duplicato l ſcribit̃. Ornamentũ quoddã eſt ex	Armilla
	auro:quod uiri militares ab imperatoribus donati gerebant.dicta eſt autem	Armillum
Feſtus	armilla(ut exiſtimat Feſtus)ab armo:ꝙ ſcilicet antiqui Humeros cum brachi	
	is armos uocabant.hoc armillum etiam cum duplicato l/genus eſt uaſis uina	
	rii ab armo d̃ductum.	
Feſtus	Armentum pecus eſt(ut ſcribit Feſtus)idoneum ad opus armorum & hæc ar	Armentum
Ennius	menta fœminino genere Ennius eodem nomine referente Feſto protulit.	Armenta
Hierõymꝰ	Ardeo ardes ſecunda coniugatione/& ardo ardis tertia/declinari poteſt Hiero	Ardeo
	nymus in Ioanne capitulo.xv.Si quis in me non mãſerit/mittetur foras ſicut	Ardo
	palmes: & arſcet.Et colligent eum: & in ignem mittent:& ardet pro arde/	
Virgilius	bit:eſt autem ardere igneſcere concremari. Virgilius libro æneidos quinto.	
Virgilius	Namq; uolas liquidis ĩ nubibus arſit arũdo.Ardere feſtinare.Virgilius libro	
	æneidos primo.	
	Inſtant ardentes Tirii:pars ducere muros:ideſt feſtinantes/ut dicit Marcellus	
	quod & prudentes nonnulli exponunt.Ardere fulgorem ſeu ſplendorẽ emit	
Virgilius	tere.Virgilius libro æneidos quarto.	
	Tyrioq; ardebat murice læna.	

Ardere dolere/iraſci. Virgilius libro æneidos decimo.
Proxima queqꝫ metit gladio:latumqꝫ per agmen
Virgilius Ardens limitem agit ferro/te Turne ſuperbum
Virgilius Cæde noua quærens.ardere ardenter amare. Virgilius in bucolicis.
Coridon ardebat Alexim:ubi placet/ꝙ in uno ſignificato ardeo ablatiuo iũ
Seruius gitur:in alio/accuſatiuo. Quod & Seruius tradit ſup librũ ꝑmum æneidos.
Argiripa cum i latino utrobiqꝫ/& unico p ſcribitur/cum penultimam corripi Argiripa
Virgilius at ſyllabam. Virgilius libro æneidos tertio.
Ille urbem Argiripam patriæ cognomie gentis. Opidum eſt Apuliæ: Quod Argoripũ
Seruius (ut ſcribit Seruius)antea Argoripum uocabatur:quin & Argos Hippium te Argos
ſte eodem Seruio ſup librum.xi.æneidos:quod corrupto uocabulo Arpos Hippium
Virgilius rurſum dictum eſt:necnon & Arpi plurari tantũ numero. Virgilius libro æne Arpos
Virgilius idos.x.que cauſa attraxerit Arpos.Idem libro præfato. Arpi
Virgilius Atqꝫ iterum in Teucros Aetolis ſurget ab Arpis.Idem in.xi.
Non erit auxilio nobis Aetolus:& Arpi.

Saluſtius Arbiter ſecundi ordinis eſt:ut ē apud Saluſtium:procul arbitris omnibus amo Arbiter
Priſcianus tis.Sed & tertia declinatione declinari poteſt/teſte Priſciano.Et habet fœmi/ Arbitra
Horatius ninum arbitra.Horatius in epodo.o rebus meis
Non inſideles arbitræ.

Priſcianus Arbitror deponens uerbum eſt:quod tamē Priſcianus tradit eſſe cõmune/Cœ Arbitror
Cœlius lium nihilominus inducens dicentem.Ex ſcriptis eorum qui ueri arbitrantur Arbitro
Nonius Veteres etiam teſte Nonio/arbitro protulere.unde Plautus in ſticho ait.Pro
Plautus biores non arbitrabunt/ſi probis narraueris.

Phocas Aſtu indeclinabile neutri generis/& hic aſtus huius aſtus/declinari poteſt/teſte Aſtu
Pedianus Phoca.huius origo auctoribus Pædiāo/Feſto/Donato/ab ἀστυ græce urbe Aſtus
Feſtus deducitur:ĩ qua qui aſſidue uerſati ſunt/cauti atqꝫ aſtuti eſſe uidētur. Terenti Auſtita
Donatus us.an ĩ Aſtu uenit?i.in urbē.ἀστυ.n.græce/urbs latine.Papinius ĩ achileide. Aſta
Papinius Tandem detecti timidæ nereidos aſtus.A pœtis põitur pro aſtutia.Aſta urbs Aſtæa
Ptolemæus eſt Tuditanorum in hiſpania teſte Ptolemæo.Aliam eodem nomine ſcribit
Ptolemæus Ptolemæus eſſe urbem drangianæ prouinciæ:Aliam liguriæ in Italia. Aſtæa
Ptolemæus inſula eſt Gedroſiæ adiacens/ut idem Ptolemæus oſtendit.

Lucanus Aſylum cum unico ſ/& unico l/& y græco ſcribitur.Locus erat confugii. Luca/ Aſylum
nus libro primo. Aſilus
Virgilius Tunc erat exiguum dominos commiſit Aſylum.Virgilius libro octauo. Aſilas
Hinc lucum ingentem/quem Romulus acer aſylum.Aſylus cum unico ſ/& Axilus
Tortellius unico l & i latino/a Tortelio ſcribi præcipitur.Sũt tamē qui cum duplicato l
ſcribi uolũt.Volatile paruum eſt:quod alus nominibus œſtrus/tabanus/muſ
Virgilius co uocatur.Virgilius georgicorum.iii.
Plurimus Alburnum uolitans cui nomen aſilo.Aſilas eadem ſcriptura a Tor
Tortellius telio ſcribitur.proprium fuit mulieris nomen:cuius meminit Virgilius libro
Virgilius æneidos nono dicens Corynæum ſternit Aſilas.Idem libro decimo.Princeps
Virgilius turmas inducit Aſilas.Axylus cum y græco/& unico l ſcribitur.Fuit uir Phry
gius/a Diomede in bello Troiano occiſus.

Gellius Acerbitudo & acerbitas ĩ uno ſignificato accipi poſſũt/teſte Gellio libro.xiii. Acerbitudo
noctium atticarum. Acerbitas

Marcellus Aſſeſtrix uerbale femininum ēa b aſſeſſor/auctore Marcello.Aphrãius.Fratris Aſſeſtrix
Aphranius dimittit aſſeſtricem:me ſibi adeſſe uocat.Hieronymus libro ſapientiæ capitu Poſſeſtrix
Hierõymus lo nono.da mihi ſedium tuarum aſſeſtricem ſapientiam.In cuius deriuatione Expultrix
Gaſparinus ignorans extitit Gaſparinus/Brito/Vgutio/Mammotrectus/Catholicon/er/ Tonſtrix
Vgutio rauerunt.Nam Gaſparinus/unde aſſeſtrix deſcendat/prorſus ignorauit.Alii. Tõſtricula
autem ab aſſiſtendo/ſeu aſſerendo/deduci uoluerunt:cum tamen ab aſſerẽdo
aſſertrix formetur:non aſſeſtrix.Ab altero autem/cum careat ſupino quãdo
ſ.neutrale eſt/uerbale formari non poteſt qñ uero tranſitiuum eſt/potius aſti
tutrix ſecũdum analogiam/ꝗ aſſeſtrix formari neceſſe ē.Verum (ut dicit Pri
Priſcianus ſcianus)quædam deficiunt inconſonãtia:ut ſi uelimus ab eo quod eſt curſor/

	fœmininum facere ſecundum analogiam mutatione or in rix/abſonum ſit/i	
Cicero	congruumqꝫ naturæ litterarum. Vnde Cicero uolẽs ab eo quod eſt expulſor	
	proferre fœmininum/ſ in r mutato/expultrix formauit/quom dixit Verrina	
	rũ quinto. o uirtutis indagatrix/expultrixqꝫ uitiorum.	
	Quandoqꝫ etiam remanente ſ interponitur t: ut ab aſſeſſor aſſeſtrix: a poſſeſ/	
Martialis	ſor poſſeſtrix: a tonſor tonſtrix. Martialis.	
Cicero	Tonſtrix Suburæ faucibus ſed & p̄mis. Cicero libro præfato. Regiæ uirgines	
	ut tonſtriculæ tondebant barbam/& capillum patris.	
Priſcianus	Anio & Anien in recto declinari poteſt teſte Priſciano. Horatius in primo car	Anio
Horatius	minum. Et præceps Anio atqꝫ Taburni lucus & unda. Cato. Non minus quin	Anien
Cato	decim ab urbe milibus Anien abeſt fluuius. Anius proprium fuit regis nomẽ	Anius
Virgilius	in Delo: cuius meminit Virgilius libro æneidos tertio. Rex Anius rex idem	
	hominum Phœbiqꝫ ſacerdos.	
Nonius	Adiuto & adiutor deponẽs (ut ſcribit Nõius) ueteres ꝓtulere. Pacuuius ĩ Chry	Adiuto
Pacuuius	ſide. Adiutamini/& defendite. Aphranius in milite. hoc obſecro igitur/agite	Adiutor
Aphranius	me adiutemini.	
Terentius	Terentius in Andria. Pamphilum ne adiutem/aut auſcultem ſeni?	
	Abortior deponẽs uerbum eſt: quin & abortio comperitur. Hieronymus ĩ Iob	Abortior
	capitulo primo. Bos eorum concepit: & non abortiuit. ponitur nonnunq̃ te	Abortio
Marcellus	ſte Marcello aborior pro abortior. Vnde hic abortus huius abortus/& hoc a	Aborior
Feſtus	bortum/in uno ſignificato. Feſtus. Abortum mulieris dicitur/quod non ſi tẽ/	Abortus
Nonius	peſtiue ortum. Abortus idem ſignificat/quod & aborſus: niſi ꝙ (ut tradit No	Abortum
	nius) aborſus eſt in p̄mis mẽſibus: abortus autẽ prope tempus pariendi.	Arboſus
Priſcianus	Amplexor deponẽs eſt uerbũ: quod tamen Priſcianus tradit eſſe cõe/ Lucilliũ	Amplexor
Lucillius	ĩducens dicentẽ. Quin amplexetꝰ q uelit/ego non ſinam me amplectier. Cice	Amplexo
Cicero	ro tñ amplexo protulit/quom pro Cluentio ait. Auctoritatẽ cẽſoꝝ amplexa.	
	Abundo ex ab & undo componi manifeſtum eſt. Et iungitur ablatiuo: & non	Abundo
Nicolaus	nunq̃ genitiuo. Nicolaus in homero libro iliados. iii.	
Lucillius	Ingenio ualet acri/& fraudis abundat. Lucillius ſatyrarum. vi.	
	Quarum & abundemus rerum/ & quarum indigeamus.	
Marcellus	Aſpectus huius aſpectus uel aſpecti teſte Marcello declinari poteſt. Vnde &	Aſpectus
Accius	Accium inducit in Aſtyanacte dicentem. Miſeritudine commouit animum ex/	
	celſa aſpecti dignitas.	
	Alabaſter maſculino genere/& alabaſtrũ neutro/declinari poteſt. Cicero Aca	Alabaſter
Cicero	dæmicoꝝ ſecũdo. Quibus ẽt alabaſter plenus ũguẽti puteſcere uidetꝰ. Martia.	Alabaſtrũ
Marcialis	Quod Coſmi redolent alabaſtra/fociqꝫ deorũ. genus ẽ uaſis unguẽtarii/ex a/	
Plinius	labaſtro marmore: qđ teſte Plinio libro. xxxi. & xxxvi. naturalis hiſtoriæ/per	
	lucidum ẽ/& colorum uarietate diſtinctum. Neqꝫ ab aloe deducitur/ut Vgu/	
	tio ſomniauit. Alabaſtrum Item/urbs eſt Aegypti teſte Ptolemæo.	
Ptolemæus	Adubanus & Adubanum decliari poteſt. Fluuius eſt: qui & Iſter & danubius/	Adubanus
Feſtus	ſiue danubium uocatur. Feſtus. Adubanum danubium.	Adubanũ
	Anſer apud antiquos tã fœminini quã maſculini generis fuit. Ocha dicitur.	Anſer
	Aucha cũ ch aſpirato ſcribitur: quæ & Ocha nõnunq̃ effertur: ut in dictiõibus	Aucha
	ab o incipientibus plenius diſeremus.	Ocha
	Annus cum duplicato n ſcribitur. nec ab ἀ.μ. præpoſitiõe formatur/ut Vgutio	Annus
Pompeius	uoluit: ſed auctore Pompeo ex græco trahitꝰ: qđ illi ἔρρορ dicunt. Vel (ut tra/	Anulus
Seruius	dit Seruius) ãnus dictus ẽ ꝙ in ſe redeat/quaſi anulus/dicẽte etiã Virgilio.	Anꝫllus
Virgilius	Atqꝫ in ſe ſua per ueſtigia uertitur annus. Anulus in alio ſignificato cum uni/	Anhelus
Horatius	co n ab omnibus ſcribitur: cuius diminutiuum eſt anellus. Horatius ſermone	Anus
	xvii. ſæpe notatus. Cum tribus anellis modo læua Priſcus inani. At uero an/	Anicula
	helus adiectiuum cum aſpiratione in media ſyllaba/& unico l ſcribitur. Nam	Anicilla
Apuleius	ab halo halas deſcendit: quod (ut Apuleo placet) cum aſpiratione annotatur.	Anus
Virgilius	Virgilius georgicorum ſecundo. & olentia Medi	
	Ora fouent illo: & ſenibus medicantur anhelis. hæc Anus huius Anus cum	Anaticulus
	unico n ſcribitur/cum primam corripiat ſyllabam. Antiqui tamen teſti/	Anatinus

Nonius bus Nonio/& Priſciano/hæc anus huius ănuis/huic anu/ declinabant. Vnde
Priſcianus Cato de liberis educandis ait. Eam nutricem oporret eſſe aduleſcentē. Anuis
Cato enim ut ſanguis deterior/ſic & lac. dicta eſt aũt anus auctore Feſto/uel ab an
Feſtus norũ multitudine: uel ex ἀ/& νοῦσ ſenſus/uel intellectus: quaſi ſiue ſenſu ſit
anus. Et format per diminutionē anicula & anicilla/ teſte Varronē li. ſecũdo
Varro de analogia. Anus huius ani maſculini generis/etſi primam producat ſylla/
bam/cum unico tamen n ſcribitur: & pro nate ponitur uel ſeceſſu. eſt etiam
Ptolemæus Anus fluuius Calaicorum Bræcariorum/ut oſtendit Ptolemæus. Anas huius
Martialis anatis cum unico n/auis eſt nota. Martialis.
Eſt anatis habeas uropygium macræ. Et format diminutiue anaticulus. Cice
Cicero ro de finibus libro ſecũdo. Serpere anguiculos/natare anaticulos/uolare me
Vgutio rulas/cornibus uti uidemus boues. Vgutio autem/anatis pullũ anatinum uo
Ptolemæus cat. Eſt etiã Anas hiſpaniæ fluuius teſte Ptolemæo. Anatem etiam (ut ſcrip
Pompeius ſit Pompeius) morbum anuum dicebant: ſicut ſeniũ morbum ſenum.
Priſcianus Aminiculor deponens uerbum eſt: quod tamen Priſcianus tradit eſſe cõmune/ Adminiculor
Varro Varronem inducens dicentem. Tribunicio auxilio adminiculati. Cato tamē
Cato de liberis educandis/adminiculo protulit quom dixit. Quoad potui/admi/ Adminiculo
niculaui tuã uolũtatē i ſcribēdo. Eſt aũt adminiculari auxiliari ul' admiſtrare
Apuleius Aeſtus cum æ diphthongo ſcribitur/ut Apuleio placet. Et tã ſecunda q̃ quarta
Marcellus declinatione ueteres protulerunt/teſte Marcello/pacuuium referente dicen Aeſtus
Pacuuius tem in Chryſide. Aeſti forte ex arido. Aeſtus tam maris q̃ ſolis ac æſtiui tem Aeſtuo
Lucretius poris flagrantia dicitur. Nam marinum impetum/uel commotionem/æſtũ Aeſtiuo
Lucretius appellauit/dicens libro quarto. Aeſtiua
Frigus ut a pluuiis/calor ab ſole/æſtus ab undis. Inde æſtuo æſtuas uerbum. Aeſtas
Eſt aũt æſtuare feruere flagrare ardere. Aeſtiuare autem dicimus/ſicut hyema
Seruius re: autumnare. Aeſtiua namq; (ut dicit Seruius) loca ſunt umbroſa: in quibus
Statius per æſtatem calor uitatur ſolis. Statius: & umbroſi patuere æſtiua Lycæi.
Virgilius Nonnunq̃ pro ipſis gregibus in æſtiuis morantibus/æſtiua ponuntur/ dicen
te Virgilio georgicorum. iii. Nec ſingula morbi.
Corpora corripiunt: ſed tota æſtiua repente. Aeſtiuum item Adiectiuum eſt
Calphurnius Calphurnius egloga quinta. Frigidus æſtiuas impellit nõctifer horas.
Ptolemæus Aeſtiua item urbs eſt Germaniæ teſte Ptolemæo. Aeſtas cum æ diphthongo
Apuleius etiam ſcribitur/ut idem tradit Apuleius.
Virgilius Alexis proprium uiri nomen/facit in genitiuo Alexis uel Alexidis. Virgilius Alexis
Cicero ĩ Bucolicis. Corydō ardebat alexĩ. Cicero ad Atticũ. Alexidis manũ amabã.
Abſtineo regit accuſatiuum/uel ablatiuum a uel ab mediante: & nonnunq̃ ge
Horatius nitiuum: ut eſt apud Horatium in quarto carminum. Mox ubi luxit ſatis/ab/
ſtine te (dixit) irarum.
Pompeius Atriplex fœminino genere/& hoc atriplexum/declinari poteſt teſte Pompe Atriplex
Macer io. genus eſt hærbæ contra podagram calidam ualentis/dicente Macro de Atriplexũ
hærbarum uiribuſ.
Atriplicem tritam cum nitro melle & aceto/
Dicunt appoſitam calidam ſedare podagram.
Alluuies huius alluuiei/& alluuium huius alluuii/& alluuio huius alluuionis/ĩ Alluuies
uno ſignificato accipi poſſunt. Conſũptio terræ dicitur ex aquaȝ iundatiōe. Alluuium
Catullus Atys huius atyis cum unico t exili/& y græco ſcribitur. Fuit uir Phrygius: de Alluuio
quo Catullus. Super alta uectus Atys celeri rate maria. Alius eodem noie Atys
Herodotus fuit Crœſi Lydorum regis filius: qui teſte Herodoto libro primo/ab Adraſto Athrys
uenando fortuitu interfectus eſt. Athrys huius Athryis cum th aſpirato & y Athax
Herodotus græco ſcribitur. fluuius eſt Thratiæ in Iſtrum defluens/teſte Herodoto libro Atrax
hiſtoriarum tertio. Athax huius athacis cum th aſpirato/fluuius eſt ex pyre/ Athos
Ptolemæus næo monte ſcaturiens & prope Narbonam fluens/teſte Ptolemæo: de quo Athon
Lucanus Lucanus meminit libro quinto dicens.
Mitis Athax Latias gaudes nõ ferre carinas. Atrax huius atracis cum t exili/
fluuius eſt Aetoliæ: a quo Atraces populi cognominati ſunt/teſte

Plinius Plinio li.iiii.naturalis hiſtoriæ. Atrax item urbs eſt pelaſgiotorum in Mace/
Ptolemæus donia ut/Ptolemæus oſtēdit. Athon huius athonis tertia ſcilicet declinatiōe
Seruius teſte Seruio declinat. Ad qđ ꝓbandū īducit Virgiliū li.xii.æneidos dicentē.
Virgilius Quantus Athon/aut quantus Eryx. Nam (ut ait) ſi Athos dixiſſet Virgilius/
uerſus ſtare non poſſet. Sed fallitur Seruius: neq; Virgilii textum defēdit: ſed
potius corrumpit. Omnes enim Virgilii codices hoc modo ſcriptū habent.
Quantus Athos/aut q̄tus Eryx: & optime ſtat uerſus. Neq; enim thos ſyllaba
breuis eſt (ut putat Seruius) ſed longa: cum apud græcos cum ω magno/quæ
littera productam, efficit ſyllabam/ἄθωσ ſcribatur. Vnde apud omnes Athos
Seneca ſcriptum legi/præterq̄ apud unū Ciceronē/ut īfra dicemus. Seneca ī Medea.
Valerius Hæmonias ille contulit peſtes Athos. Valerius Flaccus libro ſecundo.
Iuuenalis Congeminat qua primus Athos/& pontus/& ingens. Iuuenalis.
Velificatus Athos. & facit in genitiuo Atho tertia quidem declinatiōe æqua
Virgilius lium/quæ attica eſt. Vnde accuſatiuum Atho protulit ipſe Virgilius quom di
xit georgicorum primo.
Aut Atho/aut Rhodopen. Nec hic Athon legi poteſt hoc modo.
Aut Athon/aut Rhodopen: q̄a (ut diximus) ἄθωσ cū ω magno ſcribit/ipſam
producente ſyllabam. Sed Atho accuſatiuum atticum protulit/ut etiā libro
Virgilius æneidos undecimo ait.
In foribus lætum Androgeo: qui accuſatiuus atticus eſt. Quod autē dicendo
Atho/ tho ſyllaba ubi ω mega ē corripitur/hoc ꝓcedit ꝓpter ſeq̄ntē uocalē.
Virgilius ut eſt alibi apud eundem Virgilium: ſub Ilio alto: ubi ultima ablatiui ſyllaba
Apollonius propter ſequentem uocalem breuiatur: quæ alias longa eſt.
Genitiuum Atho poſuit Apollonius/quom argonauticorum primo dixit.
ἠριδὲ ν[illegible] μ[illegible] ἄθω ἀ[illegible] κολώνη. ideſt mane autem proficiſcēti
bus/Atho uidebatur uertex. Similem genitiuo accuſatiuum. Atho protulit ī
Theocritus thalyſiis Theocritus. Regulari aūt accuſatiuo Athon uſus eſt Ouidius/quom
Ouidius ait libro metamorphoſeos undecimo.
Ptolemæus Nec leuis q̄ ſi quis Athon pindūq; reuulſos. Mons eſt Macedoniæ teſte Pto/
Tullius lemæo: & cum th aſpirato ſcribitur. Comperitur tamen Athonis genitiuus
Priſcianus qui: ab eo qui eſt Athon in recto/non Athos (ut inepte putat Priſcianus libro
.vi.) formatur. Vnde Tullius libro tertio de republica ait. Quid ergo illa ſibi
uult abſurda exceptio/niſi quis Athonē pro monumēto uult fūditus efficere?
Apollo huius apollinis/& Apollos huius Apollo tertia declinatione Attica de Apollo
clinari poteſt. Vnde in epiſtola ad corinthios prima capitulo primo legitur. Apollos
Ego quidē ſum Pauli: ego aūt Apollo. Vbi Apollo genitiui caſus eſt. Et in ea/
dem epiſtola capitulo ultimo. de Apollo aūt fratre notum uobis facio. Abla
tiui quidem caſus Attici Apollo eſt. Et in epiſtola ad Titum capitulo ultimo.
Zenam legiſperitum/& Apollo/ſollicite præmitte: ut nihil illis deſit. Accuſa
tiuus atticus tertiæ declinationis Apollo eſt: quod tamē Mammotrectus græ
cæ decliātiōis ignarus/dicit eſſe īdecliabile. Et cū p unico & l duplicato ſcribit.
Actius cum ct exilibus ſcribitur. Mons eſt: a quo fit Actius adiectiuum/& Actia Actius
cus. Virgilius libro æneidos tertio. Actiacus
Virgilius Actiaq; Iliacis celebramus litora palmis. Idem libro æneidos octauo. Actium
Virgilius Actius hæc cernens arcum intendebat Apollo Sappho ad phaonem.. Actæus
Sappho Cur non Actiacas miſeram me mittis ad oras? Actium eadem ſcriptura/op/ Actæon
Ptolemæus pidum eſt teſte Ptolemæo in ſinu Ambraicæ: & eiuſdem nominis promon/
Ptolemæus torium Cyrni inſulæ/ut idem Ptolemæus oſtendit. Actæus cum ct exilibus/
& æ diphthongo in media ſyllaba ſcribitur: & dici pōt litoralis. Nam ἀκτῆ
Ouidius græce/latine litus dicitur Ouidius libro metamorphoſeos primo.
Separat Aonios Actæis Phocis ab aruis: hoc eſt Atheniēſibus. Actæon eadē
ſcriptura/Ariſtæi filius fuit/a Diana in ceruum cōuerſus: & a ſuis canibus dila
Ouidius ceratus teſte Ouidio libro metamorphoſeos tertio. Et producit in recto me
Ouidius diam ſyllabam: & penultimam in obliquis corripit. Ouidius libro præfato.
Ouidius Actæon ego ſum: dominum cognoſcite ueſtrum. Idem in eodem.

Ignari inſtigant:oculiſq; Actæona quærunt.
Alacer maſculini/alacris fœminini/alacre neutri generis/& hic & hæc alacris & Alacer
Priſcianus hoc ala cre declinari pōt/teſte Priſciāo/dicēte Virgilio libro æneidos qnto.
Virgilius Ergo alacris ſcilicet Dares/cunctoſq; putās excedere pugna. Quin etiam hic
Seruius & hæc alacer/teſte Seruio ſuper librum ſextum æneidos/declinauere. Inde
alacritas & alacrimonia in uno ſignificato accipi poſſunt.
Aganippe huius Aganippes/& Aganippis huius Aganippidis uel Aganip Aganippe
Iuuenalis pidos declinari poteſt. Iuuenalis ſatyra ſeptima. cum deſertis Aganippes. Val Aganippis
Ouidius libus. Ouidius libro ſexto faſtorum.
Dicite quæ fontes Aganippidos Hippocrenes. Fons ē in Aonia muſis ſacer:
& cum i latino & duplicato p ſcribitur.
Priſcianus Ampluſtre cum m ante p ſcribitur teſte Priſciano/dicente Iuuenale: uictæq; tri Ampluſtre
Iuuenalis remis Ampluſtre. dicta ſunt ampluſtria auctore Pompeo/quaſi amplius ſint
Pompeius q̄ neceſſaria uſui euenirent. Scribitur nonuunq̄ apluſtre abſq; m/ cum primā Apluſtre
corripiat ſyllabam: quod Græcum quidam uolunt eſſe uocabulum: compo/
niq; ex ἀ & πλέω nauigo: ac ſi nauigationi neceſſaria non ſint. Nam nauium
ornamenta ſunt/quæ ultra indigentiam nauigationis naui adhibentur. Nec
ab appello appellis deducitur/ut Vgutio ſomniauit. Et facit in nominatiuo
plurali/accuſatiuo/uocatiuo/apluſtra/& apluſtria. Germāicus Cæſar ī Arato.
Vgutio Fulgent Aragoæ ſtellis apluſtria puppis. Marcus Manilius libro primo.
Germanicus Incipit Argiuamq; ratem per Apluſtria ſumma. Cicero in Arato.
Manilius Puppibus abſumptis fluitantia quærere apluſtra. Syllius libro. x.
Cicero Et tranſtra/& mali/laceroq; apluſtria uelo.
Syllius Achiles cum ch aſpirato/& i latino/& duplicato l ſcribitur: & facit in geniti/ Achilles
Virgilius uo Achillis uel achilli tertiæ & ſecūdæ decliātionis. Virgi. li. æneidos primo. Achilleus
Priſcianus Troas relliquias Danaum/atq; immitis Achilli. In uocatiuo autē facit Achil Achilus
Lucanus les uel Achille teſte Priſciano. hic & Achilleus quandoq; dictus eſt.
Vnde Lucanus libro decimo.
Terribilem uiſu tranſegit Achillea ferro. Accuſatiuus græcus eſt. Achilus cū
ch aſpirato & i latino/& unico l ſcribitur: compōiturq; ex ἀ/& χεῖλοσ lab̄g.
Et is dicitur qui: ſine labris degit.
Antipater huius Antipatris uel Antipatri tertia & ſecunda declinatione decli/ Antipater
Hieronymus nari poteſt. Hieronymus in prologo ſuper Abdiam prophetam. hanc Hero
Petrus des rex Antipatris filius in honore Auguſti Cæſaris græco nomine uocauit
Auguſtam. Petrus Riga in libro Maccabæorum.
Antipatro Cæſar arma mouere iubet. Et cum t exili & i latino ſcribitur.
Seruius Anchiſes & anchiſa in recto declinari poteſt teſte Seruio ſuper librum tertium Anchiſes
æneidos. Fuit pater Aeneæ: & cum ch aſpirato & i latino ſcribitur. Anchiſa
Archonides huius Archonidis uel Archonidi tertia & ſecunda declinatōne de Archōides
Terentius clinari poteſt. Vnde Terentius/Archonidi filiam/pro Archonidis dixit. pro
prium fuit uiri nomen: & cum ch aſpirato & i latino ſcribitur.
Priſcianus Araris in recto declinatur teſte Priſciano: quin etiam & hic Arar huius araris. Araris
Lucanus Syllius libro. iii. Mixtus Arar quem gurgitibus complexus anhelis Arar
Syllius Cuntantem immergit pelago. Lucanus libro. vi. Rhodanumq; morantem Ararus
Herodotus Præcipitauit Arar. fluuius eſt Galliæ Narbonenſis. Ararus fluuius ē Scythiæ
teſte Herodoto libro hiſtoriarum quarto.
Areta huius aretæ/& Arete huius aretes/declinari poteſt: & cum unico r & t ex Areta
ili ſcribitur. Filia fuit ſuperioris Dionyſii ex Ariſtomache. Alia eodem nomi Arete
ne fuit uxor Alcinoi Phaecum regis: & producit primam & ſecundam ſylla/ Aretes
bam. Vnde Apollonius argonauticorum primo ait.
Apollonius ἀρήτη μετά δ᾽ ἄυτε δυώδεκα δ᾽ ὤκεν ἕπεσθαι. Hōerus odyſſeæ. vii. ἀρήτη
Homerus θυγάτηρ ῥηξήνοροσ ἀρτιθέοιο. Nec corripit Arete re ſyllabam/ut Tortel
lius tradit/allegando Iuuenalis exemplum in hæc uerba. attonito cum
Tortellius Tale ſuper cœnam facinus narraret Vlyſſes
Alcinoo bilem/aut riſum fortaſſe quibuſdam.

Mouerat/ut mendax Aretæ logos:ideſt(ut idem exponit)uelud mẽdax eſſet
Tortellius logos/ideſt ſermo qui Aretæ uxori Alcinoi dirigebatur. Vbi haud dubium
Domitius Tortellius ineptias loquitur. Aretalogus enim una dictio eſt:non duæ:com
Suetonius ponitur ꝗ ex ἀρετὸσ qui eſt placitus/& logos ſermo:non autẽ es ἀρετὴ quæ
Homerus ẽ uirtus/ut ierudite tradit Dõitius. Hõerus libro odyſſeæ .viii. οὐκ ἀρετᾷ κα
Homerus κὰ ἔργα. & dici põt aretalogus/placita Loq̃ns. Suetonius in Auguſto.
Suetonius Triuiales ex circo ludos iterponebat:ac frequẽtius aretalogos. Nec ab ἀρετὴ
quæ eſt uirtus/Arete deducitur/ut idem Tortellius tradit:quia tunc mediam
corripet ſyllabã. Aretes ꝓpriũ fuit nom̃ regis:cuius meminit Paulus ĩ ep̃la ad
Corinthios capitulo.x. dicens damaſci præpoſitus gentis Aretæ regis.

Aſſyrii cum duplicato ſ ſequente y græco ſcribitur. Populi ſunt:qui & Syrii di Aſſyrii
cuntur/teſtibus Iuſtino libro primo/& porphyrione ſuper ſecundũ carminũ Syrii
Iuſtinus Horatii. Apud alios tamen (ut uidebimus in dictione Syria) quadripartita fa Leucoſyrii
Porphyrio cta eſt diuiſio:in Syrios uidelicet. Aſſyrios:Leucoſyrios:Cœleſyrios. Cœleſyrii

Aſtyages cum y græco ſcribitur. proprium fuit nomen Aſſyriorum & Medoꝝ Aſtyages
Ptolemæus regis. Aſtygis cum y græco/urbs eſt in hiſpania/teſte Ptolemæo. Aſtages flu/ Aſtygis
Plinius uius eſt in pontum defluens/teſte Plinio libro.ii.naturalis hiſtoriæ. Aſtages

Attages huius attagis/& attagen huius attagenis maſculini generis/& hæc atta Attages
Hieronymus gena huius attagenæ/declinari põt. Hieronymus in epiſtola ad Aſcellã de fi/ Attagen
ctis amiciciis. Tu attagen ructas:& de comeſto anſere egregie gloriaris. Ho/ Attagena
Horatius ratius in epodo.
Martialis Non attagen Ionicus iucundior. Martialis.
Inter ſapores fertur alitum primus
Ionicarum guſtus attagenarum. genus eſt auis:& cum duplicato t ſcribitur.

Ouidius Aſtypalæa cũ y græco ſcribitur. Inſula ẽ ĩ mari Aegæo:de qua Ouidius libro Aſtypalæa
ſecundo de arte. Cinctaꝗ piſcoſis Aſtypalæa uadis. Aſtypale huius Aſtypa/ Aſtypale
lès cum y græco/urbs eſt in ea.

Propertius Adonis facit in genitiuo Adonis uel Adonidis. Propertius.
Hieronymus Teſtis qui niueum quondam percuſſit Adonẽ. Hieronymus in hiezechiele Adonis
capitulo octauo. Et ecce ibi mulieres ſedebant plangentes Adonidem. ꝓpriũ
Virgilius fuit paſtoris nomen: de quo Virgilius in bucolicis.
Et formoſus oues ad flumina pauit Adonis/eſt eodem nomine fluuius phœ/
Plinius nicum/teſte Plinio libro quinto naturalis hiſtoriæ.

Admetes huius admetis uel admetæ cũ t exili ſcribitur. Fuit occeani & Tethy
os filia/teſte Heſiodo ĩ theogonia. Admetus eadem ſcriptura proprium fuit Admetes
Heſiodus nomẽ Theſſaliæ regis:cuius meminit Ouidius de arte dicens. Cynthius Ad Admetus
Ouidius meti uaccas pauiſſe pheræas Fertur:& in parua detuliſſe caſa.

Aegoceros huius ægocerotis cum æ diphthongo & c exili ſcribitur: Animal ẽ/ Aegoceros
alias capricornus uocatus:q a nõnullis Aegocerõ huius ægocerõtis decliatur. Aegocerõ

Martialis Anxur huius anxuris tam maſculini q̃ neutri generis eſt. Martialis. Anxur
Siue ſalutiferis candidus Anxur aquis. Ennius. & Volſcus perdidit Anxur. Anxyrus
Horatius Horatius ſermone.v. Milia quom pranſi tria repimus/atꝗ ſubimus
Impoſitum ſaxis late cadentibus Anxur. Vrbs eſt: quæ(ut dicit Liuius) nunc
Liuius Tarachynæ ſunt:cuius meminit Lucanus libro tertio quom ait.
Lucanus Iamꝗ & præcipites ſuperauerat Anxuris arces. Anxyrus cum y græco ſcribi
tur:componiturꝗ ex ἄνευ quod eſt ſine/& ξυρῶ rado:quaſi abſꝗ raſura ſit/
Virgilius & imberbis. A Campanis Iuppiter uocatur. Et corripit mediam ſyllabã. Vir/
gilius libro æneidos.vii. quis Iuppiter Anxyrus aruis Præſidet.

Tortellius Aegeria cum æ diphthongo ſcribitur a Tortellio. At uero Pompeius ab egerẽ Aegeria
Pompeius do deriuari uelle uidetur: Ait enim. Egeriæ nymphæ ſacrificabant prægnan Egeria
tes: ꝙ eam putabant facile cõceptum aluo egerere. Quod ſi ab egero egeria Aegira
dicta eſt/abſꝗ æ diphthongo ſcribi debet. Vxor fuit. Numæ Pompilii cõ
Ouidius uerſa poſtea ĩ fontem ſui nominis/teſte Ouidio libro metamorphoſeos.xv.
& faſtorum.tertio. ubi ait.
Egeria eſt quæ præbet aquas dea grata camenis:

Illa numæ coniunx/conſiliumq́ꝫ fuit. Aegira cum æ diphthongo/urbs fuit
Herodotus Argiuorum/teſte Herodoto libro hiſtoriarum primo:quam Plinius dixit eſ
Plinius ſe littoralem urbem in Achaia:cuius meminit Priſcianus ĩ perihegeſi dicens.
Priſcianus Aegiraq́ꝫ/inde Gythera/Calaria dura colonis.
Aegiale huius Aegiales/& Aegialea huius Aegialeæ declinari pōt:& cũ æ di/ Aegiale
Statius phthongo/& i latino ſcribitur. Statius libro ſiluarum tertio. Aegialea
Queſta eſt Aegiale/queſta eſt Meliboea relinqui. Priſcianus in perihegeſi. Aegialeus
Homerus Cōiugis ĩceſtæ p fraudes Aegialeæ. Vxor fuit Diomedis teſte Homero libro Aegialus
iliados quĩto. Aegialeus eadē ſcriptura frater fuit Medeæ/alias Abſyrtus uo Agilla
Cicero catus ab Abſyrto fluuio: ĩquē(ut dicũt poetæ)cōuerſus fuit/dicēte Cicerōe li
bro tertio de narura deoꝝ. Quid de Abſyrto fratre Medeæ/q apud Pacuuiũ
Aegialeus ſcribitur? Aegialus eadē ſcriptura/dici pōt litus:quo noĩe teſte Pli
Plinius nio libro tertio naturalis hiſtoriæ/dicta ē Achaia/proter urbes(ut dixit)ĩ lit
Strabo tore per ordinē diſpoſitas. Agilla cum gemino l/urbs eſt Tuſciæ teſte Stra/ Aſopus
Syllius bone/alias Cærete uocatum:de qua Syllius meminit libro quinto/dicens. Aſopis
Litore correptum ſtagnis demiſit Agillæ. Aeſopus
Aſopus cum unico ſ ſcribitur. fluuius eſt Achaiæ/ab Aſopo Aeginæ patre co Aeſopum
Ouidius gnominatus:de quo Ouidius de ſine titulo meminit dicens. Aſepus
Nicolaus Quid referram Aſopon/quem cepit Martia thæbe? hic & Aſopis huius Aſo
pidis dicitur. Nicolaus in homero libro.iiii.iliados.
At poſtq̄ hærboſi uenere Aſopidos ũdas. Aeſopus cum æ diphthongo fuit
Gellius teſte Gellio libro.ii.noctium atticarum/quidam e phrygia fabulator: cuius ĩ
parte a Romulo quodam in latinum traductio/a pueris legitur. Alius eodē
Cicero noĩe Hiſtrio fuit famoſus:de quo meminit Cicero cum ait epiſtola prima li
Horatius bri.vii.deliciæ uero tuæ/noſter Aeſopus eiuſmodi fuit. de hoc etiam Hora/
tius. Quæ grauis Aeſopus/quæ doctus Roſcius egit. Nec de fabulatore phry
Acron gio intellexit Horatius/ut ſuper hunc Horatii locũ inepte. Acron exponit.
Ouidius hoc æſopũ/genus ē monilis:& corripit mediam ſyllabam. Ouidius de arte.
Priſcianus Et fluere in tepidos Aeſopa lapſa ſinus. Aeſopus fluuius eſt Troianus:de quo
meminit ĩ perihegeſi Priſcianus quom ait.
Atq́ꝫ malos lemures quod pellit munus Aſepi. Alpes
Pompeius Alpes per e auctore Pompeio ſcribitur. At uero Priſcianus ἄλπεισ(inquit)cũ Alpis
Priſcianus ει diphthongo apud græcos ſcribitur:quam quidam ex nr̄is ĩ i cōuertunt: &
Vgutio dicunt alpis. Neq́ꝫ ab eo quod eſt altũ/alpes dictæ ſunt/quaſi alta petētes/ut
Feſtus ſomniauit Vgutio:ſed(ut tradit Feſtus)alpes uocatæ ſunt/quia Perpetuis fe/
re niuibus albeſcũt. Nã ἄλφοσ græce/latĩe macula alba/ſiue ĩpetigo trãſfert.
Agis huius agis uel agidis declinari poteſt. Lacedæmoniorũ rex fuit/teſte Hero/ Agis
Herodotus doto libro hiſtoriarum primo:qui & Agides a nonnullis ex noſtris uocatur. Agides
Alius eodem nomine fuit uir lycius/dicente Virgilio libro æneidos decimo. Aegis
Virgilius & lycius proceſſerat Agis. Aegides
Aegis huius ægidis uel ægidos cum æ diphthongo/proprie eſt/teſte Seruio
Seruius ſuper octauum librum æneidos/munimentum pectoris æreum/habēs ĩ me
dio Gorgonis caput. Quod munimentũ ſi a pectore numinis fuerit/ægis uo/
catur:ſi uero in pectore hominis/ſicut in antiquis imperatoꝝ ſtatuis conſpi/
Virgilius ci pōt/lorica dicitur. Quod ſane ſenſiſſe uidetur Virgilius quom ait.
Aegidaq́ꝫ horrificam turbatæ pallados arma
Certatim ſquamis ſerpentem auroq́ꝫ polibant.
Connexos angues:ipſamq́ꝫ in pectore diuæ.
Martialis Gorgona deſecto uertentem lumina collo. Quod quidem apertius declarat
Martialis in initio libri.vii.epigrammaton dicent.
Accipe belligeræ crudum thoraca mineruæ:
Ipſa Meduſææ quo timet ira deæ.
Dum uacat hæc Cæſar poterit lorica uocari.
Pectore cum ſacro ſederit/ægis erit. Aegides cum æ diphthongo/nomen eſt
patronymicum ab Aegeo Theſei patre/media tamen producta ſyllaba.

Ouidius Ouidius Heroidum/Perfidus Aegides ducentia fila ſecutus.
Agrippa cum duplicato p ſcribitur conſuetudine magis q̄ ratione. Teſtibus
Solinus enim Solino/Plinio/Nonio/ab ægro partu agrippa dicitur. Quin etiam (ut Agrippa
Plinius ſcribit Marcellus)omnes qui anteductis pedibus oriuntur/agrippæ uocatur.
Nonius Horatius ſermone.xiii.
Marcellus Scilicet ut plauſus quos fert agrippa feras tu.fuit etiam Agrippa cognomen
Horatius regis:qui Iudæam tenuit palæſtinam/ut Ioſephus & Hieronymus atteſtatur.
Ioſephus Amphimacrus & amphimacer declinari in recto poteſt.& cum i latino & c ex Amphima
Hieronymus ili ſcribitur.Pes eſt tribus ſyllabis conſtans/ prima & ultima longis/media crus
Iuuenalis breui.ut eſt apud Iuuenalem. Amphima/
Magnaq; debetur uiolato pœna caduceo. Amphimachus cum i latino & ch cer
aſpirato/filius fuit Amphiarai uatis. Amphibrachus cum i latĩo & ch aſpira/
to/pes eſt tribus conſtans ſyllabis/prima & ultima breuibus/media lõga. Amphima
Plinius Apamea cum unico p & e in penultima ſcribitur. Inſula eſt teſte Plinio a Ti chus
gri fluuio circunfuſa:cui Antiochus id nomen a ſuæ matris noĩe/quæ Apa/ Amphibra
mea uocabatur/impoſuit. Apamia cum unico p & i latino/nomen eſt duarũ chus
Ptolemæus urbium teſte Ptolemæo:quarum una eſt in Bithynia Aſiæ minoris prouin Apamea
cia.quæ & Celænæ appellatæ ſunt. Altera autem Apamia in Parthia eſt. Apamia
Anyger & Anygrus in recto declinari poteſt:& cum y græco ſcribitur.fluuius Anyger
Ouidius eſt Theſſaliæ:cuius meminit Ouidius libro metamorphoſeos.xv. nũc quas Anygrus
contingere nolis.
Fundit Anygrus aquas. Anger genus eſt ſerpentis:& cruciator ſiue ſpathari Anger
us dicitur.eſt & eodem nomine fluuius Illyricus.
Abſcondo abſcondis facit in præterito abſcondi & abſcondidi:ĩ ſupino abſcõ Abſcondo
Priſcianus ſum & abſconditum teſte Priſciano.
Antiptoſis cum i latino utrobiq; & t exili ſcribitur. Figura eſt/quem ſcilicet ca Antiptoſis
Virgilius ſus pro caſu ponitur:ut eſt apud Virgilium. Antitheſis
Vrbem quam ſtatuo ueſtra eſt. Antitheſis cum i latino utrobiq; & th haſpira
to/figura eſt/quando littera pro littera ponitur:ut olli pro illi.
Priſcianus Apelles cum unico p & duplicato l ſcribitur proprium fuit nomen pictoris Apelles
Ouidius eximii.Et facit i gtõ Apellis uel Apelletis:teſte Priſciáo:de quo Oui.de arte. Apella
Si Venerem Cous nunq̄ pinxiſſet Apelles Apella ſimiliter cum unico p &
duplicato l/dici poteſt ſine pelle:quo nomine Iudæi circũciſi appellati ſunt/
Horatius dicente Horatio ſermone quinto.credat Iudæus apella.
Atarnes cum t non aſpirato ſcribitur.frater fuit Darii regis Perſarum:a quo Atarnes
locus quidam Myſiæ contra Leſbum eodem nomine uocatus eſt/teſte He/ Artanes
Herodotus rodoto libro hiſtoriarum.vii. Artanes cum r ante t exile/fluuius eſt Scythiæ
Herodotus Thratiæ in Iſtrũ defluẽs/ut idẽ ſcribit Herodotus libro hiſtoriarum.iiii. Accerſo
Accerſo accerſis tertiæ cõiugationis/& accerſio accerſis quartæ/declinari põt. Accerſio
Lucanus Lucanus libro ſeptimo.
Syllius Nil opus eſt uotis:iam fatum accerſite ferro:Syllius libro.iiii.
Et fidos certant obices accerſere ſilua.& in apoſtolicis actibus legitur capitu
lo decimo.Mitte in Iopen:& accerſi Simonem.Et tam accerſo quam accerſio
Horatius facit in præterito accerſiui:in ſupino accerſitum.Horatius ſermone.xiii.
Quo rediturus erat ñ accerſitus?& heres.ẽ aũt accerſere aduocare adducere.
Aſſentio & aſſentior deponens declinari poteſt: & tam accuſatiuo q̄ datiuo Aſſentio
Priſcianus iungitur teſte Priſciano.Aſſentor aſſentaris etiã pro aſſentior ponitur Pro/ Aſſentior
prie tamen aſſentari in malam partem accipitur. Aſſentor
Seruius Auertor deponens & auerto teſte Seruio ſuper librum primum æneidos/in Auertor
Booetius uno ſignificato declinari põt Booetius circa principium:operis de conſola/ Auerto
tione.heu heu quam ſurda miſeros auertitur aures:ideſt.ſpernit deteſtatur de Aduertor
Virgilius dignatur.eſt etiam auertere amouere expellere. Virgilius.
Non poſſe Italia Teucrorum auertere regem? Auerto proprie/ut auerto
oculos aut mentẽ:ideſt alicunde oculos aut mẽtẽ conuerto. Aduerto aũt/ut Auerſus
aduerto oculos mentẽue/ideſt aliquo oculos mentemq; conuerto. Auerſus Aduerſus

& aduerſus hoc diſtant: quod auerſus terga oſtendens dicitur: aduerſus autẽ
oppoſitus: ueluti oppoſitio pectore, atq; obiecto.
Tullius Vnde illud Tullianum. Et aduerſus, & auerſus, impudicus es. Aduerſus, uel
Pompeius more antiquo aduorſus, ſignificat auctore Pompeio contra: aut idem quod Aduorſus
Terentius erga: quod & auduerſum, ſiue aduorſum, dici poteſt: Terentius in adelphis. Aduorſum
Terentius Nec ſeruulorum quiſq̃ qui aduorſum ierant: ideſt contra. Idem in andria. Et Aduerſus
id gratum fuiſſe aduorſum te habeo gratiã: ideſt apud, ut interpretatur Mar Aduerſum
Marcellus cellus: Cicero libro tertio de finibus. hæc uero pietas aduorſum deos, ne qua
Cicero iſta gratia debeatur, ſine expiatione naturæ intelligi poteſt.
Aduerſor, & auerſor, hoc diſtant: quod aduerſor idẽ ſignificat quod oppono Aduerſor
& datiuo iũgit: ut iſte aduerſat illi parti. Auerſor aũt regit accuſatiuum Ouidi Auerſor
Ouidius us i Faſtis. officioq; leuẽ non auerſatus honorẽ: hoc ẽ deteſtatus dedignatus.
Amens, ex a, & mens, componitur: & dici poteſt ſine mente. Antiqui tamen te Amens
Priſcianus ſte Priſciano, amentis in recto protulerunt. Nec mirum eſt: cum eius quoq; Amentis
ſimplex hæc mentis apud illos declinaretur. Vnde Ennius ait in epimacho.
Ennius Terra corpus eſt: at mentis ignis eſt.
Virgilius Aperio cum unico p ſcribitur, cum primam corripiat ſyllabã. Virgilius geor Aperio
gicorum primo. Candidus auratis aperit quom cornibus annum Taurus.
Nonius Aperio facit in futuro indicatiui modi aperiam, & aperibo, teſte Nonio, Põ
Pomponius ponium inducente dicentem. Aperibo non poſſum pati.
Caper Aſpergo apud ueteres tã maſculini q̃ fœminini generis fuit, ut Caper teſtatur Aſpergo
Probus & Probus. eſt autem proprie aſpergo (ut dicit Lactantius grãmaticus) gutta
Lactantius terræ cruore permixta, dicente Statio libro thæbaidos ſeptimo. diraq; aſper
Statius gine latos Mutat agros. Lucretius libro ſexto.
Lucretius Aduerſa fulſit nimborum aſpergine contra.
Aequæuus cum æ diphthongo in prima & ſecunda ſyllaba, & æqualis, teſte Aequæuus
Marcellus Marcello, in uno ſignificato accipi poſſunt. Virgilius libro æneidos ſexto. Aequalis
Virgilius Aſt illum fidi æquales: hoc eſt æquæui. Terentius i Eunucho. patris cognatũ
Terentius atq; æqualem Archimenidem noſtin: ideſt æquæuum: Aequalis item ſimilis
Apuleius & ex æquo dicitur.
Seruius Aedes cum æ diphthongo, & cũ e in ſecunda ſyllaba, teſtibus Apuleio, & Ser Aedes
Nonius uio, in recto declinatur: ac etiam ædis cum i, ut Nonius, Diomedes, & Feſtus Aedis
Diomedes atteſtantur. dicta eſt autem aedes, uel aedis teſte Varrone de lingua latina, ab
Feſtus aditu: quod ſcilicet plano pede adibant. Vnde etiam primam diphthongi uo Aedituus
Varro calem accepit. Seruius uero ab edo deriuatum tradidit: eo quod in illa ſacrifi Aeditimus
Seruius cantes edere conſueuerint. Nam (ut ait ſuper ſecundum librum georgicorũ) Aeditumus
Laurentius quædam ſunt nomina, quæ in initio diphthongantur: etſi a uerbo non diph Aedituens
Seruius thongato deſcendunt: ut ædes: & æſculus: quæ cum æ diphthongo ſcribunt: Aedilis
Romulus & ab edo uerbo, cuius prima ſyllaba breuis eſt, & abſq; diphthongo ſcribit, Edulis
deriuantur. hæc ille. At Feſtus ait. Aedis domicilium in edito poſitũ, ſimplex
atq; unius aditus: ſiue (ut pergit) ideo ædis dicitur, quod i ea æuum degatur.
Vnde ædificare cum ſit proprie (ut ſubdit) ædem facere, ponitur. tamẽ abuſi
ue in omni genere conſtructionis. Id quoq; notandum eſt, quod ædes in ſin
gulari numero, de ſacra, hoc eſt de templo tantum dicitur: in plurali uero,
aliæ non ſacræ ædes intelliguntur, ut ſcripſit. Laurentius libro elegantiarum.
Quin etiam in plurali pro templo ædes accipimus, ut teſtatur Seruius ſuper
librũ ſecũdũ æneidos. Quare nimis erudite illud i ſingl'ri a Romulo dictũ eſt.
Ruſticus urbanum mus murem ſuſcipit æde: Inde uenit æditimus teſte Gel
Gellius lio libro. xii. noctium atticarum, quaſi ædis intimus, ut dicit Feſtus: qui & ædi
Feſtus tumus cum u in penultima ſyllaba, teſte eodem Feſto, efferri & ſcribi poteſt.
Feſtus hic & æditus, & æditüens uocatur: quaſi ædem tuens. Horatius.
Horatius Sed tamen eſt operæprecium cognoſcere quales.
Lucretius Aedituos habeat hoc eſt cuſtodes ædem tuentes. Lucretius libro ſexto. Hoſpi
tibus loca quæ complerant æditüẽtes. hic etiam ædilis dicitur. qui & pro ma
Perſius giſtratu ponitur. & producit di ſyllabam. Perſius.

Fregerit heminas Arreti ædilis iniquas. At uero edulis edule adiectiuum ab
edo/abſque diphthongo ſcribitur: & primam corripit ſyllabam. Horatius
Horatius ſermone.xiiii.
Vinea ſummittit capreas non ſemper edules:
Seruius Aeſculus cum æ diphthongo ſcribitur/ut placet Seruio ſuper librum ſecun Aeſculus
Strabo dum georgicorum. Nomen eſt arboris notæ. Aſculum oppidum eſt piceni/ Aſculum
Ptolemæus teſte Strabone: quod Ptolemæus ſcribit eſſe mediterraneum. Aeſchylus cū Aeſchylus
Horatius æ diphthongo & ch aſpirato/& y græco/& unico l/proprium fuit nomē pœ
tæ tragici: de quo Horatius in arte pœtica.
Poſt hunc perſonæ pallæqꝫ repertor honeſtæ
Aeſchylus/& modicis inſtrauit pulpita tignis.
Aeſtimo æſtimas uerbum/cum æ diphthongo/ſequente ſ ſcribitur: non autem Aeſtimo
Vgutio cum.x.ut ſcribi præcipit Vgutio. Sed nec ab ex præpoſitione deducitur/ut Exiſtimo
idem Vgutio ſommniauit: ſed componitur ex aes/& τιμάω apprecio & tam
Valerius genitiuo quam ablatiuo iungitur. Valerius Maximus.
Catullus Magno ubiqꝫ precio uirtus æſtimatur. Catullus.
Viuamus mea leſbia: atqꝫ amemus:
Rumoreſqꝫ ſenum ſeueriorum
Omnes unius æſtimemus aſſis. Ab ex & æſtimo componitur exiſtimo.
Hippocrates Aurum quidam græcum putant eſſe uocabulū. Hippocrates medicus ab eius Aurum
inuētore/qui (ut refert Feſtus) ἄυριων uocatus eſt/cognominatum exiſtimat. Aura
Feſtus Alii (ut idem ſcribit Feſtus) a Sabinis deductum uolunt: qnod illi auſum di/ Auris
Feſtus cebant/ſ in r poſtea littera commutata. Nonnulli uero aurum dictū uolunt/ Auritus
eo quod mentes hominum auertat. Alii a ſimilitudine auroræ nomē traxiſ/ Auras
Seruius ſe aſſerunt. Quidam (ut ſcibit Seruius ſuper librum ſextum æneidos) ab au/ Aureæ
Virgilius ra hoc eſt ſplendore deriuatum tradunt/dicente Virgilio. diſcolor unde au/
Horatius ri per ramos aura refulſit: ideſt ſplendor: ut etiam apud Horatium. tua ne tar
Virgilius det aura maritos: hoc eſt ſplendor. Aura item uentus leuis uocatur. Virgilius
libro georgicorum quarto.
Dulcis compoſitis ſpirabat crinibus aura. Rurſus aura fauor dicitur. Vnde
Lucanus Lucanus ait. popularibus auris
Impelli: plauſuqꝫ: ſui ideſt fauoribus. Auris notum eſt quid ſignificat. Inde au
Virgilius ritus adiectiuum maiores habens aures: Virgilius georgicorum primo.
Pompeius Auritoſqꝫ ſequi lepores. Auritus item is dicitur/qui ſenſum audiendi habet
Seruius teſtibus Pompeo/& Seruio: ut eſt apud Horatium. doctus & auritas fidibus
Horatius canoris ducere quercus. Auras fluuius eſt ab hæmo deſcendens/& in Iſtrum
Herodotus defluens/teſte Herodoto libro hiſtoriarum quarto. Aureæ fræni uocantur/
Feſtus qui circa aures equorum religantur/ut ſcribit Feſtus. Aurigo
Aurigo morbus eſt: qui alias regius/arquatus/dæmoniacus/comitabilis/aqua Aurugo
rius/ictericus dicitur/ut uidimus in dictione arcus. Aurugo pro quadam cor Auriga
Hieronymus rupta aura/ſeu ſegetes corrumpente ponitur. Vnde Hieronymus in Amos Aureax
capitulo.iiii.ait. percuſſi uos in uento urente: & in aurigine. Auriga commu Aurigor
Priſcianus nis generis eſt/teſtibus Priſciano/& Phoca. Is dicitur qui currum agit: & pro Aurigo
Phocas ducit ri ſyllabam. Syllius libro octauo.
Syllius Auriga indocilis totas efundit habenas. Nonnunq̃ etiam pro curru auriga po
nitur fœminini tantum generis. Et ab auriga fit aurigor deponens uerbum.
Varro Varro in modio. Quo natura aurigatur/nō neceſſitudo. At uero Domitius
Domitius in Iuuenalem/aurigabat pro aurigabatur protulit. Eſt autem aurigari mode
Marcellus rari & regere/ut probe interpretatur Marcellus. Aureax etiam pro auriga/
Pompeius hoc eſt currum agente uſurpatur/auctore Pompeio.
Heſiodus Aſtræus cum æ diphthongo ſcribitur/ut in theogonia habetur Heſiodi. Apud Aſtræus
Ouidius Ouidium tamen cum eius diphthongo legitur. Ait enim libro metamor.v. Aſtreus
Seruius Occidit enceladus: Mēdeſius: occidit Aſtreus. Vnus fuit teſte Seruio ſup librū Aſtræa
primum æneidos/de Titanibus/qui contra deos arma ſumpſere. Aſtræa cum Aſtrum
æ diphthongo. fuit Aſtræi ex Aurora filia/teſte Arato: quam ob hominum Aſter

Aratus ſcelera ad cœlum euolaſſe dixit. Quod etiam confirmat Iuuenalis ſatyra ſex Aſteriſcus
Iuuenalis ta dicens. Paulatim exinde ad ſuperos Aſtræa receſſit. Aſtereis
Heſiodus Et ponitur pro iuſtitia. hãc autem ſcripſit ĩ theogonia Heſiodus Iouis & The Aſteria
midos fuiſſe filiam. Nonnulli Icarii filiam dixerunt: quæ Erigone uocabatur. Aſterie
Vnde Manilius libro .iiii. ait. Aſterion
Erigone ſurgens quæ rexit ſæcula priſca
Iuſtitia, rurſuſq; eadem labentia fugit,
Macrobius Alta per imperium tribuit faſtigia ſũmũ. Aſtrum teſte Macrobio. ſuper ſom-
num Scipionis, ſydus apud nos dicitur: quod proprie ex pluribus ſtellis con-
ſtare uoluit: ita ut ſtella unica ſit. Quæ ſane differentia ab auctoribus q̃nq;
Laurentius cõfunditur: quinimo (ait Laurentius) hæc Macrobii differentia nuſq̃ repitur
Statius obſeruata fuiſſe. Vnde Cicero de natura deorum libro ſecundo ait. Nam cũ
Manilius duo ſunt genera ſyderum, alterum ſpatiis ĩmutabilibus ab ortu ad occaſum
Cicero commeans, nullum unq̃ curſus ſui ueſtigium flectit: alterum autem cõtinuans
Quintiliãus conuerſiones duas iiſdem ſpatiis curſibuſq; cõficiat. Quintilianus in Mathe-
ma. Quid hæc fulgentium ſyderum ueneranda facies, ꝙ quædam uelut ĩfixa
ac cohærentia perpetua ſemelq; capta ſede collucẽt: alia tota ſparſa cælo, ua-
gos curſus certis emetiuntur erroribus? Stella autem nunq̃ pro tauro, ariete,
perſeo, Andromeda, uel ſimilibus, poni ſolet: ſed ſydus.
Aſter huius aſteris iubar uel ſtellam ſignificat: a quo fit per diminutionẽ aſte
Papinius riſcus. Et ab aſter maſculino formatur fœmininum aſteris. Vnde Papinius li-
bro ſiluarum quarto ait.
Cicero Aſteris ante pedes nocte aſteris, aſteris ortu. Aſteria huius aſteriæ, & Aſtrie
Quintiliãus huius aſteries, declinari poteſt. Fuit Latõæ ſoror. Aſterion fluuius eſt Achaiæ
Lactantius in Nemea ſilua placide fluens, ut Lactãtius teſtis eſt grammaticus: cuius memi
Statius nit Statius libro thæbaidos .iiii. quom dixit. & æquus Fluctibus Aſteriõ. Fuit
Homerus etiam Aſterion nomen urbis, ut oſtendit Homerus libro iliados ſecundo.
Auernus in ſingulari numero maſculini generis eſt: in plurali uero neutri, ab Auernus
Lucretius auibus ſic cognominatus, dicente Lucretio libro ſexto.
Principio ꝙ Auerna uocantur nomine: id ab re
Impoſitũ eſt: qa ſunt auibus cõtraria cũtis. Mõs eſt & lacus Campaniæ.
Priſcianus Aſinus habet fæmininũ aſina: quæ ĩ datiuo plurali & ablatiuo, aſinabus facit, te Aſinus
Phocas ſtibus Priſciano, & Phoca. At uero Beda ſuper donati artẽ, & Laurẽtius libro Aſina
Beda elegantiarum ꝑmo, dicũt quod facit aſinis. Quod etiam auctoritate Hierony Aſine
Laurentius mi cõprobari poteſt, in libro ꝑmo regum capitulo viiii. ſic dicentis. Et de aſi-
Hieronymus nis quas nudiuſtertius ꝑdidiſti ne ſollicitus ſis: quia inuentæ ſunt Aſine huius
Plinius Aſines opidum eſt in Achaia teſte Plinio libro quarto naturalis hiſtoræ: qđ
Homerus Homerus dixit in reducto admodũ ſinu poſitũ eſſe: cuius meminit Lucanus
Lucanus libro .viii. dicẽs. Quas Aſine cautes, & quas Chios aſperat undas.
Ouidius Aetolia cum æ diphthongo & t exili ſcribitur. Regio eſt cõtigua Acarnaniæ, Aetolia
Phocidiq;, & Locris: de qua Ouidius libro tertio de fine titulo. Aethalia
Nec tanti Calydon, nec tota Aetolia tanti. Aethalia cum æ diphthongo & th Ariſtopho
Ptolemæus aſpirato ſequẽte a, inſula eſt in mari Liguſtico ut oſtendit Ptolemæus. rum
Ariſtophorum cum i latino ſcribitur. nec ab areo ares deducitur, ut Vgutio ſõ Argos
Vgutio niauit: ſed componitur ex ἄριστον quod prandium indicat, & φορῶ porto. Argi
Et dici poteſt diſcus. Argiuus
Argos in ſingulari numero neutri generis eſt: quin & in plurali & maſculini cõ Argeus
Horatius peritur. Horatius. Argis
Virgilius Aptum dicit equis argos: diteſq; Mycenas. Virgilius libro æneidos decimo. Argus
Herculis Anthorem comitem qui miſſus ab Argis. Nomẽ eſt trium urbium Argæus
quarum una eſt in Attica non longe ab Athenis: alia in Theſſalia a Phoro- Argia
Plinius neo condita teſte Plinio libro ſeptimo naturalis hiſtoriæ. Huius meminit Lu Argiæ
Lucanus canus libro octauo quom dixit. ubi nobile quondam Nũc ſuper Argos arãt. Argei
Plinius Alia ẽ teſte Plinio libro quarto in Achaia, Hippium cognominatum. Fuit ẽt Arga
Argos fœminini generis argonautarũ nauis. ab Argos Achaiæ urbe, Argiuus.

formatur: quod apud Græcos cum ει: diphthongo ἀργεῖος ſcribitur: quam
ī i noſtrum cōmutamus/addentes inſuper u litteram cōſonantem/loco Aeo
lici digāmæ: quod antiqui Aeoles interponebant inter diphthōgum & ſequē
Horatius   tem uocalem. At uero Horatius diphthongum ipſam in e conuertit: nec u cō/
ſonantem litteram addidit quom dixit libro quarto carminum.
Seruius   Tybur Argeo poſitum colono. Argis aduerbiū eſt in loco/teſte Seruio ſuper
Plinius   librum ſecūdum æneidos. Plinus circa finem libri. xvi. naturalis hiſtoriæ. Ar/
Pompeius   gis etiam olea durare dicitur. Argus proprium fuit uiri: nomen oculis pleni/
Ptolemæus   ut ſcribit Pompeius.
Argæus cum æ diphthongo/mons eſt ab una parte Cappadociam cingens te
Statius   ſte Ptolemæo. Argia uxor fuit Polynicis: quæ apud Statium ꝓductā habet
penultimā ſyllabam. Ait enim libro Thæbaidos. xii.
Ptolemæus   Quærit īops Argia uias. Eſt etiam Argia Achaiæ regio/ut Ptolemæus oſten
dit: a qua (ut. nōnulli uolunt) Argiui/ſiue Argei/hocē græci cognominati ſūt.
Auguſtinus   At uero Auguſtinus ab Argo Argos/ab Argis Argiuos dictos tradit. Ait enī
libro. xviii. de ciuitate dei capitulo. vi. Apis autē rex/non Aegiptiorū/ſed Ar
giuorum/mortuus eſt in Aegypto. huic filius Argus ſucceſſit in regnum: ex
cuius nomine Argi/& ex hoc Argiui appellati ſunt. Argiæ pluralis tātum nu/
Ptolemæus   meri opidum eſt Laconiæ teſte Ptolemæo. Argei ſcyrpeæ erant effigies: quæ
Feſtus   per uirgines Veſtales ſingulis ānis iacebantur in Tiberim/ut Feſtus ſcribſit/&
Varro   Varro de lingua Latina. Arga uilla eſt fœlicis Arabiæ. ut Ptolemæus oſtēdit
Ptolemæus   Amor & amatio in uno ſignificato accipi poſſūt teſte Marcello. Vnde & Pla   Amor
Marcellus   utus in rudente ait. Nimis pœne inepta atq; odioſa eius amatio eſt.   Amatio
Plautus   Architectus & architector i rcto ḋclinari pōt: nec a tego tegis ḋducit/ut Vgutio   Architect9
Vgutio   ſomniauit: ſed græcum eſt uocabulū: compoſitumq; eſt ex ἀρχὸσ qui ē ꝓn/   Architector
ceps: & τέκτωρ Faber. Et dici poteſt principalis faber. Et ſcribitur cum ch aſpi
rato in ſecunda/ſyllaba/& i latino/& r exili in penultima/& ct non aſpiratis
in ultima.
Apocryphus cum unico p & c exili & y græco ſcribitur: nec a Criſis deſcendit/   Apocry/
Vgutio   ut Vgutio ſomniauit: ſed componitur ex ἀπο prepoſitione quæ rem exagge   phus
rat/& κρύπτω abſcōdo. Vñ apocriphus abſconditus dici poteſt/uel abditus.
Antiochia cum t exili/ſequente i latino & ch aſpirato/ſequēte etiam i latino/   Antiohia
Priſcianus   & Antiochea cum e in penultima/teſte Priſciano/& ſcribi/& efferri poteſt: ſi/   Antiochea
cut Alexādria Alexādrea (de q̄ uidius) & Nicia & Nicea: ḋ q̄ i ipſa dictiōe diſ   Antiochen
feremus. Nomen fuit duarum urbium: quarum una eſt iuxta Perſicum ſinum   ſis
Plinius   alia ī Syria/teſte Plinio libro ſexto naturalis hiſtoriæ. Aliam ponit Ptolemæ   Antioche/
Ptolemæus   us urbem in Cilicia. ab Antiochia fit Antiochenſis/& Antiochenus.   nus
Hierōymus   Aphæreſis cum ph ſequente æ diphthōgo ſcribitur: nec aphares quod hebra   Aphæreſis
ice teſte Hieronymo interpretatur diuidens/ſeu diuiſus/deducitur/ut ridicu/
Vgutio   lus ſomniauit Vgutio: ſed græca dictio eſt: & ab ἀφαιρῶ quod eſt aufero/deri
uatur: & dici poteſt ablatiuo. Nam figura eſt/quæ aprincipio dictionis ſylla/
bam ſeu litteram aufert.
Ancon huius ancōis cum c exili ſcribitur: Vrbus eſt piceni ſuper Adriatico ma   Ancon
Plinius   ri poſita: de qua Plinius libro quarto naturalis hiſtoriæ: a Siculis (īquit) Acō   Achona
colonia promontorio Cimmerico appoſita eſt in ipſo flectentis ſe oræ cubi
Solinus   to. Ancō enim apud nos cubitum indicat. Slinus Ancon quis ignorat a Sicu
Iuuenalis   lis conditam? Et cum apud Siciliam plures fuerint dorienſium coloniæ aqui
bus ædificari potuit dixiſſe uidetur Iuuēalis ſatyra. iiii.
Ante domum. ueneris quam dorica ſuſtinet Ancō. Nam uenus huius urbis
Catullus   olim patrona fuit: ad quam Catullus ait.
O quæ cæruleo creata ponto/
Quæ ſanctum idalium/Thurioſq; apertos/
Queq; Ancona/Cnidumq; arenoſam colis. Et ab ἀγκῶνα accuſatiuo græco
noſtri poſtea hæc Anconia huius anconæ declinauerunt.
Iuba   Ancyle cū y greco ſcribitur. Huius enim nominis etymologiam/Iuba in monu   Ancyle

Plutarchus mentis(ut i pompilii uita ſcribit Plutarchus)a græco deducit. Alii cum i lati Ancile
no ancile ſcriptitant:latinumq; uolunt eſſe uocabulum/dictum quaſi anciſũ: Ancilium
Ouidius eo ꝙ ex utroq; latere reciſum ſcutum erat:ut etiam hoc diſticho Ouidius te/ Ancilla
ſtatur. Ait enim.
Atq; ancile uocant quod ab omni parte reciſum:
Virgilius Quaq; oculis ſpectes angulus omnis abeſt. Virgilius libro æneidos ſeptimo.
Succinctus trabea læuaq; ancille gerebat. Et ponitur quandoq; adiectiue:ut
Iuuenalis eſt apud Iuuenalem ſatyra ſecunda/clypeis ancilibus. declinatur nonnunq̃ &
Horatius hoc ancilium ſecundum analogiam/dicente Horatio in tertio carminum. An
ciliorum nominis & togæ:de quo tamen latius dicemus libro ſeptimo. Ancil
Feſtus la cum i latino & duplicato l ſcribitur. Ancillæ(inquit Feſtus)dictæ ab Anco
Martio:ꝙ is bello magnum fœminarum numerum ceperit:ſiue(ut idem per
git)ideo ſic appellãtur ꝙ antiqui anculare dicebant ꝓ miniſtrare. Ex quo/dii
quoq; ac deæ feruntur coli:quibus nomina ſunt anculi/& anculæ.
Suetonius Aruina/pingue eſt inter cutem & uiſcus ut ſcribit Suetonius:& ꝓducit mediã Aruina
Virgilius ſyllabam. Virgilius libro æneidos ſeptimo. Arbilla
Pars leues clypeos/& ſpicula lucida tergent
Pompeius Aruina pingui. hæc & arbilla cum duplicato l auctore Pompeo uocatur.
Priſcianus Adorior deponens eſt uerbum:quod tamen Priſcianus tradit eſſe cõe/inducẽs Adorior
Aurelius Aurelium ita dicentem. Ab iis Gallos eſſe adortos. Veteres etiam actiua uo/ Adorio
Nonius ce adorio protulerũt/ut dicit Nonius. Vnde & Næuiũ refert dixiſſe. Hectore
Næuius proficiſcente tunc ipſos adoriant:ideſt aggrediantur.
Pompeius Amicus & amecus i uno ſignificato antiqui protulerunt ut teſtatur Pompeius. Amicus
Inde uenit amico uerbum actiuum:& amicor deponens/diuerſo/tamen ſigni Amecus
ficato:ut ſi dixeris. Amico illum tibi:ideſt facio illum amicum tibi:& iſte ami Amico
catur illi:ideſt amicus illi efficitur. Amycus cum y græco proprium fuit uiri Amicor
Virgilius nomen Neptuni filii:& mediam corripit ſyllabam/dicẽte Virgilio libro æne Amycus
dos nono.
Vaſtatorẽ Amycũ quo nõ fœlicior alter Vngere tæla manu. Eſt & eodem no/
mine inſula iuxta Aethiopiam poſt inſulas/quæ Aromata appellantur teſte
Ptolemæus Ptolemæo.
Iuſtinus Adria fœmini generis fuit teſte Iuſtino libro. xx. græca urbs Illyrico proxima Adria
Liuius pelago:quæ(ut ait)Adriatico mari nomen indidit. At uero Liuius libro qui/ Adriacus
to ab urbe condita Tuſcorum illam fuiſſe coloniam dixit: quorum utrum Adriaticus
Ptolemæus q; pro temporum uarietate fieri potui. Ptolemæus autem Adriam ẽt Piceno Adrianus
rum urbem mediteraneam poſuit. Ab Adria fit Adriacus Adriaticus Adria/ Adrienſis
nus Adrienſis. Nonnunq̃ Adria pro ipſo mari Adriatico ponitur:ut eſt apud Adra
Ouidius Ouidium de triſtibus. Adros
Petrarcha Scribentem medus Adria uidit aquis. Frãciſcus Petarcha in epiſtola ad zeno
bium Florentinum.
Atq; Adriæ imperitans alterq; Venetia mundus. Qui quom pro pelago acci
Lucanus pitur maſculini generis eſt/dicente Lucano libro quinto.
ſonat Ionio uagus Adria ponto.
Acron Acron autem ſuper illud Horatii in ſecundo carminũ:Adria diuiſus obiecto
remittas dicit poſſe declinari hoc Adria neutro genere:unde ait. Adria gens
ſeptentrionalis. Mare enim proſpiciens figurate Adria neutro genere protu
lit. hæc ille. Verum ſuper illud i tertio carminum/dux iquieti turbidus Adriæ
Acron idem Acron maſculini dixit eſſe generis. Adra nomen duarum eſt urbium te
Ptolemæus ſte Ptolemæo in coſmographia:quarũ una eſt in Syria:alia in Petræa Arabia
Ptolemæus Adros uilla ẽ & petrææ Arabiæ teſte eodem Ptolemæo:& eiuſdẽ nominis in
Ptelemæus ſula deſerta iuxta occidẽtalẽ Iberniæ pelagã/ut idem Ptolemæus oſtẽdit.
Seruius Acragas cum c exili ſcribitur. Mõs eſt teſte Seruio ſuper librum tertium ænei/ Acragas
Virgilius dos in Sicilia muro cinctus:cuius meminit Virgilius libro prefato dicens Agrigẽtum
Plinius Arduus inde Acragas oſtẽtat maxima longe. hoc opidium teſte Plinio libro
tertio naturalis hiſtoriæ/noſtri deinde Agrigentum uocauere:ſitũ quidẽ(ut

Pomponius ſcribit Pomponius Mela)inter pachinum & Milybeum.
Nonius Autumnus & autumnitas(quod Nonio refferente Varro protulit)ĩ uno ſigni/ Autumnus
Varro ficato accipi poſſunt. Autũnitas
Agricola cõis generis cũ i latino ſcribitur. Quidam tñ quia græcum putãt eſſe Agricola
uocabulũ:& ab ἀγροικοσ trãſlatum:qui ruſticus iterpretat:hoc ẽ ἐν τῷ ἀγρῷ Ager
ideſt in agro(ut dicunt)ὁ ικῶν habitãs uel degens. Vnde cum apud illos diph Agerculus
thongum habeat oi/nos abiecta o littera ſolum i retinemus:q̃q̃ in rectiſſima Agellus
ſcriptura agrœcola cum œ diphthongo etiam apud noſtros illi iidem ſcribẽ Ager
dum uelint. Verum apud me minus efficax horum ratio uidetur. Nam cum
agricola ſecundam(ut patebit)ſyllabam corripiat/nullo pacto cum œ diph/
Virgilius thongo agrœcola ſcripſi poterit. Virgilius georgicorum primo.
Horatius Agricola incuruo terram molitus aratro. Horatius ſermone primo.
Agricolam laudat iuris legũq; peritus. Quare ex eo q ẽ & ager colo:cõpoſi/
tum uocabulũ dicimus:quaſi proprie agricultor dicat/ſiue ruricula. Ager hu
Varro ius agri cum unico g ſcribitur:&(ut dicit Varro de lingua latina)ab agẽdo di
Quintilianus ctus ẽ:quod.ſ.in eo aliqd agatur.id Quintilianus libro primo deriſit:græcũ/
q; eſſe uocabulum dixit.
Nam græce ἀγρὸσ appellatur. Nec tñ hac i pte deridere Varronem Quin/
tilianus debuit:cum ẽt ago græcũ ſit uerbum:nec inepta Varronis etymolo/
Vlpianus gia uideatur:ager teſte Vlpiano locus eſt ſine uilla:quem latine nonnulli fun
dum interpretati ſunt. Vnde idẽ Vlpianus ait. Plærunq; fundum ſine uilla ac/
Florentinus cipimus:quaſi id eſſe quod ager intelligere uoluerit. At uero florẽtinus iuris
conſultus/Vlpiano cõtradicere uidetur. Ait enim de uerborũ ſignificatione.
Fundi appellatiõe omne edificiũ & ois ager cõtinetur. Sed i uſu urbana aedi
cia/aedes/ruſtica/uillæ dicuntur. Locus uero ſine edificio/urbe/area/rure aũt/
ager appellatur :idemq; ager cum aedificio/fũdũ dicitur. Hæc ille. Et ſic pror
ſus diuerſæ iure cõſultorũ uidetur eſſe de agro/ſiue fundo/ſententiæ. Quod
enim Vlpianus ait/plærunq; fundũ ſine uilla/hoc eſt ſine aedificio accipi/Flo
rentinus inquit:ager ſine aedificio/fundus uocatur. Verũ(ut puto)hic latius
Varro fundi uocabulũ Varro/ille ſtrictus accepit. hinc de ligua latina ſecũdũ Vlpia
ni ſentẽtiam/locutus uidetur/quom ait. Fundus dictis/q; uidebatur pecudis/
aut pecuniæ fundamẽtum:ita ut proprium hoc fundi ſignificatum exiſtimẽ
Seruius Secundum uero latiorẽ Florentini acceptionem/locutus eſt Seruius ſuper ſe
cundum georgicorum/dicens. Fundus ab eo dicitur/quod ſi omnium rerum
Modeſtinus fundamẽtum. Et Modeſtinus de uerborum ſignificatiõe ait. Fundus ẽ omne
quicquid ſo lo cõtinetur:ager uero/eſt ſpecies fũdi/quæ ad uſum hominis pa
ratur. hæc ille. Nonnulli tamẽ Vlpiani ſententiã iprobant/dicentes/non ſim/
pliciter agrum eſſe fundum ſine uilla:cum ſæpe legatur. Erant in agris ſenato
Columella res:& uixerunt multi nobiliſſimi philoſophi in agris. Vnde Columella libro
primo de agricultura/inquit. Illis tẽporibus proceres ciuitatis morabantur ĩ
agris:nec exiſtimandum eſt/ſine uilla/aut habitatione. Rurſum alii cõtra Mo
deſtinum dicunt. Fundus eſt ſpecies agri ſiue ruris. At Pompeius ait. Fundus
Pompeius dicitur ager:q; planus ſit ad ſimilitudinem fundi uaſorum. Ego autem puto
ἀγρὸν græce/latine rus dici:& continere fundum:uel contineri ab illo. Vn/
de proprie ager eſt circuniectum urbi territorium:ut ager Campanus:ager
Leontinus:ager Phaliſcus. Ager format p diminutionem agerulus & agellus
ſicut puerulus dicimus a Puellus. agellus autem/ab eo fit/qui eſſet in recto a/
grus:quod græci dicunt. Agger huius aggeris cum duplicato g/dici poteſt cu
Seruius iuſlibet rei coaceruatio:ſed pprie(ut ſcribit Seruius)mediæ uiæ eſt eminent
Virgilius ia/coaggeratis lapidibus ſtrata/dicente Virgilio libro æneidos.v.
Qualis ſæpe uiæ dreprenſus in aggere ſerpens.
Achates cum th aſpirato/& t exili ſcribitur. Fuit proprium uiri nõmẽ/Aeneæ Achates
Virgilius comitis. Vnde Virgilius. ſecum cui fidus Achates
Solinus It comes. eſt etiã Achates eadem ſcriptura fluuius Siciliæ/teſte Solino:necnõ
Plinius & lapidis precioſi nomen teſte/Plinio libro.xxxvii. naturalis hiſtoriæ:quẽ

Sicilia in ripis Achatis fluminis dedit primum: i aliis deinde locis etiã cõper
tum. Quin & pyrrum/qui cum Romanis bella geſſit/ut lapidem in annulo
habuiſſe ſcribit/detinentem nõ artificioſas/ſed naturales nouem muſarum
effigies: & Apollinẽ ipſum cum lyra/ita diſcurẽtibus maculis/ut muſis quo
qꝫ ſingulis ſua redderentur inſigna. Achates/tertiæ/&primæ eſt declinatio/
Virgilius nis/dicente Virgilio libro æneidos primo.
Iam ualidam Ilionei nauem/iam fortis Achatæ:

Acolythus cum c exili/& y græco/& th aſpirato ſcribitur: nõ autẽ cum ch aſpi Acolythus
Gaſparinus rato/& t exili/hac uidelicet ſcriptura acholytus/ut ſcribendũ præcipit Gaſ/
parinus. Et ab ἀκολουθῶ quod eſt ſequor/deducitur: quaſi obſequẽs/uel mi
niſtrans/acolythus dicatur.

Acis cum c exili ſcribitur/& i latino: & facit in genitiuo Acis/uel Acidis. Filius Acis
Ouidius fuit Fauni: cuius meminit Ouidius libro metamorphoſeos. xiii. Acin amas: Acidia
Ouidius præferſqꝫ meis amplexibus Acim. hic teſte Ouidio libro præfato/in fontem
ſui nominis conuerſus eſt: quem hærboſum idem Ouidius oſtendit/quom
ait libro. iiii. Faſtorum. & ripas hærbifer Aci tuas: eſt autem hic fluuius in Sici
lia. Acidia eadem ſcriptura/græcum uocabulum eſt: & apud nos tædium/mo
leſtias/curas indicat.

Acidalia cũ c exili/& i latino ſcribitur: & Venus uocatur. Acidalius eadẽ ſcrip Acidalia
tura/fons eſt in Orchomeno Bœotiæ ciuitate/Veneri ipſi/& gratiis ſacer. Acidalius

Ouidius Agonia/a noſtris ludi dicunt quos (ut ait Ouidius libro faſtorum p̃mo) Et pri Agonia
us antiquus dicebat agonia ſermo. hæc & agonalia horum agonalium/uel a/ Agonius
gonaliorũ/appellantur. hæc agonia fœminini generis/timorẽ ſignificat. Vn/ Agon
de in euangelio Lucæ capitulo. xxii. legitur. Et factus i agõia/ꝓlyxius orabat Agoniſma
Pompeius Agonia item/apud antiquos hoſtia uocabatur/ut ſcribit Pompeius. Agoni/ Agoniſta
Feſtus us teſte Feſto/dicebatur dies/quo rex hoſtiam ĩmolabat. Agonius item/deus Agonothe
Feſtus eſſe putabatur: qui præſideret rebus agendis/ut idem Feſtus atteſtatur. Agon ta
Pompeius huius agonis/locus eſt certaminis/ut idem teſtis eſt Pompeius: quin & pro ip
ſo certamine nonnunq̃ ponitur: ut in compluribus matyrum legendis inue/
nies: quod & agoniſma dicitur. Vnde in legenda ſanti Anaſtaſii habetur. Suũ
agoniſma gratanter ſuſcepit. Agoniſta communis generis eſt: & is dicitur/q
in agone contendit.

Agonotheta cum th aſpirato in penultima/& exili in ultima ſyllaba ſcribitur:
Vgutio nec ab ago agis deducitur/ut Vgutio ſomniauit Sed compoſita dictio eſt/ex
ἀγῶροσ/ideſt certaminis/& θετησ diſpoſitor: & dici põt munerarius. Et cor
ripit penultimam ſyllabam.

Hierõymus Agonizo neutrale uerbum eſt: quin & deponens agonizor protulit Hierony/ Agonizo
mus/quom dixit in eccleſiaſtico capitulo quarto. Pro iuſtitia agonizare/pro Agonizor
anima tua: ideſt dimica/decertaa contende.

Plautus Albor/& hoc album/albicies/albedo/albitudo (quod Plautus protulit i trinũ) Albor
in uno ſignificato accipi poſſunt. Albus tabula erat gypſata: i qua iudices no Album
tari ſolebant: & prætorum iura aſcribi. Et format diminutiue albiolus penul/ Albicies
Iuuenalis tima correpta ſyllaba. Iuuenalis ſatyra. vii. Albedo
Cuius & albiolos & lænam pignerat Atreus. Alba urbs eſt in Latio: a qua fit Albitudo
Virgilius Albanus: ut eſt apud Virgilium. Albus
Albaniqꝫ patres. Alia eodem nomine eſt ad lacum Fucinum: a qua Albenſes Albiolus
Varro appellati ſunt teſte Varrone libro primo de analogia. Eſt & alia eiuſdem no Alba
Ptolemæus minis in Hiſpania Vardulorum mediterranea teſte Ptolemæo. Alba item ca/ Albani
Ptolemæus miſia ſacerdotalis uocatur. Albis fluuius eſt Germaniæ/ut ſcribit Ptolemeus: Albenſes
Lucanus cuius meminit Lucanus libro ſecundo dicens Albis
Fundat ab extremo flauos aquilone Sueuos Albula
Albis: & ĩdomitum Rheni caput omnibus hoſtes. Albula fluuius ẽ: qui alias Albulæ
Ouidius Tyberis uel Thybris uocatur/dicente Ouidio libro faſtorum ſecundo. Albion
Albula quem Tyberim merſus Tyberinus in undis Aluion
Virgilius Reddidit Hybernis forte tumebat aquis. Virgilius. Albanus

amiſit uerum uetus Albula nomẽ. Dictus ẽ autẽ Albula ab albo aquæ auctor | Albana
Pompeius | Pompeo. Albulæ pluralis tm̃ numeri aquæ quædam ſunt ĩ agro Tyburtino
Strabo | quibus maxime uulneribus medentur teſtibus Strabone & Plinio: quæ & hæc
Plinius | Albula ſingulari numero cõperitur. Vnde Martialis. Quod ſiccæ redolet Pa
Martialis | lus lacunæ. Crudarum nebulæ quod Albularum. Idem Canaq; ſulphureis Al
Martialis | bula fumat aquis. Albion huius Albionis inſula eſt Britãiæ. quæ a Ptolemæo
Ptolemæus | Aluion ſcribitur. Albanus urbs eſt mediteranea Macedoniæ teſte Ptolemæo
Ptolemæus | Alia eodẽ nomine ẽ in Armenia maiori: in qua ſanctus Bartholomeus a Bar
Ptolemæus | baris uiuus decoriatus eſt. Albanus item fluuius eſt Albaniæ teſte Ptolemæo.
Albana urbs ẽ fœlicis Arabiæ ut idem Ptolemæus oſtendit.

Aſparagus duplicis eſt hærbæ genus: unius ĩ totum ſpinæ: alterius illius ſimilis | Aſparagus
Martialis | Martialis. Mollis in aequorea quæ creuit ſpina Rauenna
Plinius | Nõ erit incultis gratior aſparagis. Plinius. Eſt & aliud genus incultius aſpara
go, mitius corrudo, paſſim & montibus naſcens, refertis ſuperioris Germa,
niæ campis, non in faceto Tyberii Cæſaris dicto, hærbam ibi quandam naſci
dicunt ſimillimã aſparago, torto fœno. Aſparagus teſte Varrone de lingua la
Varro | tina, latinum eſt uocabulũ: dictum (ut ait) ꝙ ex aſperis uirgultis legatur. Ididẽ
Feſtus | teſtatur Feſtus dicens. Aſparagus hærba dicta ꝙ in aſpero uirgulto naſcatur.
Polux | At uero Iulius Polux græcum eſſe oſtendit quom ait. καὶ τὸ ἀκανθῶν ἀπο
φυόμενον βλάστημα ἀσφάραγος

Amella cũ duplicato l ſcribitur. Fluuius ẽ Galliæ teſte Seruio ſup quartum ge | Amellã
Seruius | orgicorum. Amellus etiam cum duplicato l flos quidam eſt prope eundem | Amellus
Virgilius | fluuium naſcens: de quo Virgilius libro præfato inqnit. Eſt etiam flos in pra
tis cui nomen amello.

Probus | Aemulor teſte Probo cõe uerbum eſt. dicimus enim. Aemulor te: & Aemulor | Aemulor
Horatius | abs te: Vnde Aemulus tam paſſiue q̃ actiue ponitur. Horatius in epiſtolis. | Aemulus
Virgilius | Rupit hiarbitã Timagẽis aemula lĩgua ꝑ aemulata. Virgilius æneidos li. v.
aemula necdum Tẽporibus geminis canebat ſparſa ſenectus: ideſt inuidia.
Tullius | Nõnunq̃ aemulus ĩ bonã ptem accipitur. Tullius pro Marcello: Illo aemulo
atq; imitatore ſtudioꝝ meoꝝ hac laboꝝ: hoc ẽ ſectator. Aemulor teſte Apu
Apuleius | leio ab amo deſcẽdit: a quo uerbo (ut ait) ꝑmã diphthongi uocalẽ accepit.

Seruius | Antica media producta ſyllaba, pars eſt ꝑoris ſpacii in augurio ſuſpiciendo te, | Antica
Feſtus | ſte Seruio. poſterior autem pars, poſtica uocatur. Teſte enim Feſto ĩ dictione | Anticum
poſticum, dextera antica, ſiniſtra uero, poſtica dicitur: Sic etiam (ut ſubdit) ea
cæli pars quæ ſole illuſtratur ad merediem, antica utiq; nominatur. Quæ aũt
ad ſeptentrionem eſt, poſtica appellatur. Et (ut idem pergit) quæ diuiduntur
in duas partes, orientem, atq; occidentem, antica, & poſtica uocantur. Anticũ
Feſtus | hoſtium dicitur in anteriori parte aedium. deniq; (inquit idem Feſtus) quæ an
Feſtus | te nos antica, & quæ poſt nos ſunt, poſtica dicuntur.

Alludio alludias primæ cõiugatiõis, ex ad & ludius componitur: qui ioculator | Alludio
Plautus | uocatur. Quin etiam & alludior deponens Plautus uſurpauit. Alludo alludis | Alludior
tertiæ coniugationis eſt. | Alludo

Apuleius | Aeger & ægrotus cũ æ diphthõgo ſcribitur, ut tradit Apuleius. Nam (ut ait) ab | Aeger
ago agis cata antiphraſim deducitur: eo ꝙ ægrorum ſit actiõe uacare: uel po | Aegrotus
Pompeius | tius ꝙ æger acrius agit ex infirmitate. At uero Pompeius ægrum (inquit) ex | Aegroto
greco ἄεργος qui eſt ſegnis deriuatur. A quibuſdam autẽ (ut ſubdit) putatur
a uoce doloris appellatum: quod eſt αἰ. Nec ab egeo deſcendit, quia ſcilicet
Vgutio | æger uiribus egeat, & lætitia, ut Vgutio ſomniauit. Et (ut tradit Serui⁹) & cor
Seruius | pore & animo aeger dici poteſt. Virgilius georgicorum quarto.
Virgilius | Ipſe caua ſolans aegrũ teſtudine amorẽ: hoc ẽ mæſtũ. Idẽ libro æneidos. iiii.
Virgilius | Eſto aegrã nulli quõdã flexere mariti. Simili quoq; modo aegrotus & aio &
Marcellus | corpore dicitur. Vñ Accius referente Marcello in dictiõe conto ꝑ contor, ait
Accius | in Alpheſibœa. Aegroto cuntant animo ſufferre laborem. Horatius ſermo,
Horatius | ne. xiii. quo me
Horatius | Aegrotare putes animi uitio. Idem in epiſtolis.

Horatius	Nec qua longinquis armentum aegrotat in agris.	
Nonius	Adulter huius adulteri/& adultero huius adulterõis(quo uidelicet uocabulo/	Adulter
Laberius	Nonio refferente Laberius uſus eſt(in uno ſignificato accipi poſſunt. Vnde a	Adultero
Hierõymus	dulteror &adultero.Hieronimus in Matthæo capitulo quinto.	Adulteror
	Et qui dimiſſam duxerit/adulterat.	
Probus	Aucupes(inquit Probus)i recto/non auceps dici debet.Nã(ut ait)qui auceps	Aucupes
	dicunt/errant.Non errant qui uti aucupes ita auceps enuntiant.Sed tu Vale	Aucpes
Cato	ri falſus es:nec meminiſti illius uerſus:quem(ut puto)non ſemel legiſti.	
	Fiſtula dulce canit uolucrẽ dum decipit auceps.Et cõis generis eſt.	
Plautus	Aucupor deponens eſt uerbum.Plautus tamẽ actiua uoce protulit/quom ait	Aucupor
Papyrianus	in truculento.Lepide ecaſtor aucupaui.	Aucupo
Priſcianus	Augur huius auguris communis generis/& auger huius augeris/teſtibus Papy	Augur
Marcellus	riano/& Priſciano/declinari poteſt.hoc augur huius auguris/uel hoc augu/	Auger
	rium(ut ſcribit Marcellus)& hoc augurium in uno ſignificato accipi poſſunt.	Augurum
Priſcianus	Auguror deponẽs eſt uerbum:quod tamen Priſcianus tradit eſſe commune:q	Augurium
Lucius	etiam Lucium inducit ita dicẽtem.Certe quæ res augurantur. Ouidius libro	Auguror
Ouidius	metamorphoſeos tertio.	Auguro
	Iamq; dies aderat quam non procul auguror eſſe comperitur etiam auguro	Augurior
Virgilius	auguras. Vnde Virgilius libro æneidos ſexto.ait.	
	Et reor & ſi qd ueri mens augurat opto. Auguro & auguror hoc diſtãt/aucto	
Plinius	ribus Plinio/& Seruio : q; auguro dicimus/cum præſagio mẽtis futura col/	
Seruius	ligimus:auguror uero/quom futura ueris captamus auguriis.Ab eo quod ẽ	
Hierõymus	augurium/Hieronimus etiam augurior formauit/quom ait in geneſi capitu	
	lo.xliiii.Scyphus quem furati eſtis/ipſe eſt/in quo bibit dominus meus/& iñ	
	quo auguriari ſolet.	
	Auſculto accuſatiuo iungitur.Sed quom ponitur pro obedio obſequor uel	Auſculto
Terentius	obtempero/datiuum poſtulat:ut eſt apud Terentium in Andria.Pamphilũ	
	ne adiutem/aut auſcultem ſeni/ponitur nonnunq̃ auſculto proſpecto uel ui	
Aphranius	deo:ut apud Aphranium interpretatur Marcellus in priuigno dicentem. Vi/	
Marcellus	det ludos huic auſcultanti procul.	
	Aqualis maſculini generis eſt:nam & a amaſculino fit per diminutionem aqua	Aqualis
Varro	liculus. Varro d' linga latina. Ab aqua aqualis dictus eſt.Perſius pinguis aqua	Aqualicu/
Perſius	liculus propẽſo ſexqpede extat. Vgutio dicit poſſe declinari fœminino gene	lus
Vgutio	re:genus eſt uaſis:de quo Plautus date.iſti ſellã ut ſedeat:& aqualim cũ aq̃.	
Plautus	Ariſba huius ariſbæ & ariſbe huius ariſbes declinari poteſt.Ciuitas ẽ Troiæ te	Ariſba
Strabo	ſte Strabõe.Alia eiuſdem nominis urbs fuit in Leſbo.Ariſbus fluuius ẽ Thra	Ariſbe
	ciæ.& cum i latino utrunq; ſcribitur.	Ariſbus
Accius	Amico facit in præterito amiciui & amixi:quod accius protulit.Nam & a præ/	Amico
	terito amixi formatur ſupinum amictum:cũ ab alio præterito amiciui ſecun/	
Perſius	dum analogiam dici deberet amicitũ.Amicio mi ſyllabam corripit. Perſius.	
Horatius	Iam reliqua ex amicis patruelis.Horatius in epiſtolis	
	Et piper/& quicquid chartis amicitur ineptis.	
	Aequor cum æ diphthongo & cum o in ſecunda ſyllaba ſcribitur: quin etiam	Aequor
Probus	æquur cum u teſte Probo:ſicut ebur.Et pro mari/ꝓ terra/uel campi planicie/	Aquur
Virgilius	pro aere ponitur. Virgilius libro æneidos quinto.	
Virgilius	Precipiteq; Daren ardẽs agit æquore toto:hoc eſt tota ſtadii planicie.Idem.	
Catullus	Aſpice biſſenos uolitantes æquore cygnos:ideſt aere.Catullus	
	Cærula uerrentes abiegnis æquora palmis:ideſt Maria.	
	Affectus & affectio in uno ſignificato accipi poſſunt/tã in malã q̃ in bonã pt̃e.	Affectus
Varro	Affecto affectas actiuum eſt uerbũ:quin ẽt & affector deponens Varro ꝓtulit/	Affectio
Diomedes	quom referente Diomede ait. Affectatus eſt regnum bello.	Affecto
	Abnuo abnuis tertia coniugatione/& abnueo abnues ſecunda declinari poteſt	Affector
Diomedes	teſte Diomede/Enniũ inducente dicentem octauo annalium.Certare abnueo	Abnuo
Ennius	metuo legionibus labem.	Abnueo
Diomedes	Attingo & attigo abſq; n efferri/& ſcribi poteſt/teſtibus Diomede/& Nonio:	Attingo

Nonius	ſicut & ſimplex tango enuntiari poteſt/& tago teſte Pompeio. Vnde Platus	Attigo
Pompeius	in muſtælaria ait. Abſcedite tælis ne attigant.	
Plautus	Ambo ambæ ambo/ accuſatiuo ambos uel ambo ambas ambo declinare poſ	Ambo
Phocas	ſumus teſte phoca: ſicut dicimus duos uel duo duas duo: ut in ipſa dictione	
	uidebimus.	
	Aliquando tria tenet tempora: præteritum: præſens: futurũ: ſicut olim: & quõ/	Aliquando
Agrætius	dam/ut in caprum tradit Agrætius.	
	Abominor ex ab & ominor abſq; aſpiratione añ o ſcribit᷑: deponẽs qdẽ (ut nõ	Abominor
Priſcianus	nulli uolunt) uerbum: quod tñ Priſcianus/& Probus/cõe eſſe tradiderunt.	
Probus	Auſonia ea pars Italiæ eſt/in qua Beneuentum eſt opidum: a qua fit Auſonis.	Auſonia
Ouidius	Vnde Ouidius libro faſtorum ſecundo ait.	Auſonis
	Captaq; erat Lyricis Auſonis ora ſonis. hæc & quandoq; pro tota Italia/quæ	Auſon
Virgilius	Apœnino finitur/ab auctoribus ponit᷑ dicente Virgilio libro æneidos octauo.	
	Tum manus Auſoniæ/& gẽtes uenere Sicanæ. Auſon fuit Vlyſſis filius & Ca	
Pompeius	lypſus: a quo (ut Pompeius ſcribit) Auſonia ipſa cognominata eſt.	
	Alienigena communis generis eſt: quin & alienigenus alienigena alienigẽum	Aliẽigena
Valerius	declinari poteſt. Valerius Maximus libro primo. Adiici noſtris duo eiuſdem	Alienigenꝰ
	generis alienigena exempla non abſurde poſſunt. hoc eſt alieni generis. Sũt	Aduena
	tamen qui declinant hic & hæc & hoc alienigena: & hic & hæc & hoc aduena	
Probus	quod & ipſe Probus tradit.	
Lucretius	Auaricia & auaricies in uno ſignificato declinari poteſt. Lucrecius libro tertio.	Auaricia
	Deniq; auaricies & honorum cæca cupido.	Auaricies
	Abrotonium & hæc abrotonia declinari poteſt. proprium fuit mulieris nomẽ	Abrotoniũ
	& cum t exili ſcribitur. Abrotõus etiam eum t exili fœminino genere/& abro	Abrotõia
Lucretius	tonum neutro declinatur. Lucretius libro quarto.	Abrotonuſ
Serenus	Abrotoniq; graues & triſtis centaurea. Serenus.	Abrotonũ
	Pulleium abrotonum nitida cum maſtice coctum. generis eſt hærbe.	
	Appetitus & appetentia in uno ſignificato accipi poſſunt. Macrobius in ſatur/	Appetitus
Macrobius	nalibus. Hinc Socrates ſuadere ſolitus erat illos cybos potuſue uitandos/qui	Appetẽtia
	ultra ſitim famemue ſedandam producunt appetentiam.	
	Aerumna cum æ diphthongo ſcribitur: nam ab αἴρειν quod ſignificat tolerare	Aerumna
	deriuatur. Neq; ex e/& rumen componitur/ut cum Catholico ridiculus ſom	
Vgutio	niauit Vgutio.	
Ptolemæus	Aratha cum th aſpirato opidũ ẽ Margiãæ ꝓuinciæ/teſte Ptolemæo. Arathos	Aratha
Ptolemæus	iſula eſt in ſinu Perſico/fœlici Arabiæ adiacens/ut idem Ptolemeus oſtendit.	Arathos
	Andros inſula eſt uicina Samo quæ Aſiæ adiacet ex oppoſito ad epheſum: de	Andros
Iuuenalis	qua meminit Iuuenalis ſatyra tertia/quom ait.	Andron
Ouidius	Hic Andro/ille Samo. Ouidius libro metamorphoſeos. xii.	
Ptolemæus	Et totidem natis Andros fraterna potita eſt. Andron opidum eſt iferioris re/	
	gionis Nili/ut Ptolemæus oſtendit.	

	Acchus cum c exili ſequente ch aſpirato ſcribitur. fuit Iouis filius	Bacchus
	& Vini deus appellatus ẽ: necnõ & ꝓ ipſo uino ponitur. Et a Bac	Baccheus
b	cho fit baccheus/baccheius/bacchicus. Sſtatius in achileide.	Baccheius
Statius	Tum libare dapes/bacheaq; munera chiron. Serenus.	Bacchicus
Serenus	Vel pelagi latices/ſimul & baccheia dona. Bœtius.	Bacchius
Bœtius	Nec bacchica munera norat. Bacchius eadẽ ſcriptura/pes eſt tribus conſtans	Bacchium
	ſyllabis: una quidem longa/reliquis duabus breuibus. Bacchium eadem ſcri	Bacchanal
	ptura. genus erat urcei: quo utebantur in feſto Bacchi ad uinum tenendum.	Bacchana/
	Bacchanale/uel per apocopen Bacchanal eadem ſcriptura/locus erat: i quo	lia
Plautus	Bacchi feſta celebrãbãtur. Plautus i aularia. Neq; ego unq̃ niſi hodie ad bac/	Bacchus
	chas acceſſi in bacchanal cõquinatum. Quin etiam ipſa Bacchi feſtas & bac/	Baccha
Iuuenalis	chanalia dicta ſunt. Iuuenalis.	Bacchar
	Qui Curios ſimulant/ & Bacchanalia uiuunt. Bacchus huius Bacchidis	Bacchariũ
	eadem ſcriptura/Bacchi ſacrificula uocatur: quæ & Baccha dicitur. Plautus	Bacchar

Plautus ĩn Amphitryone. Bacchæ bacchanti ſi aduerſari uelis/ex inſana inſaniorem Bacca
Ouidius facies. Ouidius libro metamorphoſeos nono. Baccatus
Iſmariæ celebrant repetita triennia bacchæ. eſt etiam Bacchis uilla quædam
Ptolemæus circa Mœridem/teſte Ptolemæo. hoc bacchar huius baccharis eadem ſcrip/
tura/producta in obliquis cha ſyllaba/ſicut calcar huius calcaris/genus eſt ua
Feſtus ſis uinarii teſte Feſto: quod & baccharium dici poteſt. Baccar huius baccharis
cum duplicato c exili/ſecunda ſyllaba in obliquis correpta fœminini gene/
Vgutio ris eſt: etſi Vgutio neutro genere declinarit. genus eſt hærbæ: quæ (ut dicunt)
Virgilius faſcinum pellit. de qua Virgilius in bucolicis. baccare frontem Cingite: ne
Virgilius uati noceat mala lingua futuro. Idem egloga quarta.
Errantes hederas paſſim cum baccare tellus. Bacca cum duplicato c exili ge/
nerale nomen eſt fructuum omnium agreſtium arborum: ac etiam nomẽ gẽ/
Horatius mæ: de qua Horatius in epodo. honuſta baccis ambulet. Inde baccatus bacca
Sylius ta baccatum Syllius libro octauo.
Hæc phrygiam ueſtem & baccatum induta monile.
Feſtus Baculus cum Vnico c & hoc baculum/declinari poteſt. Feſtus in dictione ago Baculus
Sylius lum/Agolum (inquit) paſtorale baculum eſt: quo pecudes aguntur. Sylius li/ Bacillus
Ouidius bro tertio. Paſtorale deo baculum peliſqꝫ ſiniſtrum. Ouidius li. meta. xv.
Eſſe ſolet/baculumqꝫ tenens agreſte ſiniſtra. Bacalum format per diminutõ Baculum
Tullius nem bacillum. Tullius libro ſecundo de finibus. Bacillum aliud inflexum & Bacillum
Iſidorus incuruatum: aliud ita natum. Iſidorus autem/& Vgutio/a maſculino formãt
Vgutio diminutiue bacillus: quod ẽt Alexãder cõfrater meus uſurpauit quom dixit.
Alexander Cæra iugum limus animus colus arma Bacillus. Compoſita cum baculus (ut
etiam hic Alexander tradit) ſecunda & tertia declinatione declinari poſſunt:
ut imbecillus imbecillis: ut in ipſa dictione auctoritate probabimus.
Baſſaris huius baſſaris uel baſſaridis cum duplicato ſ ſcribitur: Bacchiqꝫ ſacrifi/ Baſſaris
cula dicitur. Eſt etiam baſſaris genus ueſtis: baccharum uſqꝫ ad pedes demiſ/
Acron ſæ: dicta (ut ſcribit Acron ſuper primum carminum horatii) a Baſſara Libyæ Baſſara
loco: ubi fiebat. A quo ueſtis genere/Bacchus ipſe Baſſareus cognominatus ẽ Baſſareus
Horatius dicente Horatio libro præfato. Non ego te candide Baſſareu. Baſſaris item
Perſius uacca appellatur mulſaria. Vnde Perſius ait.
Et raptum uitulo caput ablatura ſuperbo
Baſſaris. Nam uacca mulſaria uel lactans nonnunq̃ uitulum mordet/& ferit/
dum auiditate ſugendi hubera/nimium/importunus eſt. Finxiſſe enim uide
tur Perſius Agauen ablaturam caput pentheo/tanq̃ uitulo ſuperbo/& faſtidi
enti ſacra Bacchi. Sunt tamen qui in hoc perſii loco baſſarim bacchi ſacrifi/
culã interpretati ſunt. Sed noſtra nobis magis placet expoſitio. Nam & adie
ctiuo/hoc eſt ſuperbo/aptius conuenire uidetur.
Bathyllus cũ th aſpirato & y græco & duplicato l ſcribitur: quod & hoc Bathyl Bathyllus
lum declinari poteſt. Ignis quoddam eſt receptaculum. Vnde in legenda ſan Bathyllum
cti Laurentii habetur. Et allati ſunt bathylli cum prunis. Hieronymus in libro Bathylli
Hieronymus numerorum capitulo quarto. Ideſt ignium receptacula/fuſcinulas/ac triden
Horatius tes/uncinos/& bathylla. Horatius.
Prætextam laticlauum prunæqꝫ bathyllum. Sunt tamen qui uirgam ferreã
bathyllum interpretantur. Fuit etiam Bathyllus eadem ſcriptura/proprium
Horatius adoleſcentis nomen ab Anacreõte plurimũ amati/dicente Horatio i epodo.
Non aliter Samio dicunt arſiſſe Bathyllo
Anacreonta Teium. Bathylli eadem ſcriptura populi quidam ſunt ſepten/
Ptolemæus trionales/ut ſcribit Ptolemæus.
Bos cõis generis eſt: & facit in datiuo plurali & ablatiuo ſecundum analogiam Bos
Marcellus Bouibus. Vnde & Pacuuius referente Marcello/barbaricam (inquit) peſtem Bouinus
Pacuuius Bouibus noſtris obtulit. Verum de uſu bobus per ſyncopam dicimus/& Bouinus
Vgutio nonnunq̃ more antiquorum bubus: quanq̃ Vgutio dicat bubus nuſ/ Bucerus
quam eſſe compertum. A Boue fiunt adiectiua bouinus/bucerus/ Bouillus

Priſcianus bucerius: & diminutiue teſte Priſciano bouillus. Ouidius libro meta. ſexto. Bouillus
Ouidius Lanigeroſq; greges armentaq; bucera pauit. Lucretius libro ſecundo.
Lucretius Buceriæq; greges ſub eodem tegmine cæli. Boas & boa (utroq; eni modo Boas
declinatur) genus eſt ſerpentis aquatilis: a quo icti obturgeſcunt. Quin etiam Boa
Pompeius crurum tumor uiæ labore collectus, ob ſimilitudinem boa appellatur, aucto
re Pompeio. Boæ pluralis tantum numeri, oppidum eſt Laconiæ, teſte Ptole Boæ
Ptolemæus mæo. Boum uilla quædam eſt ab occidentali parte Nili, ut idem Ptolemæus Boum
Ptolemæus oſtendit. Boa uel boica (utrunq; enim comperitur) genus eſt uinculi, dicente Boia
Plautus Plauto in aularia. Neruos, cathænas, numellas, pedicas, boicas. Boii populi Boica
quidam ſunt Gallorum: quorum ager in Gallia Ciſalpina fuit: qui & boicus Boii
Feſtus appellatus eſt, ut ſcribit Feſtus. Boicus
Priſcianus Bootes facit in genitiuo bootis booti bootæ, tertiæ ſecundæ primæq; declina Bootes
Tullius tionis, teſte Priſciano. Tullius in Arato. ſub pedibus profert finita booti. Iu,
Iuuenalis uenalis ſatyra quinta. Frigida circuagunt pigri ſarraca bootæ. hunc arcada
Aratus Calliſtonis filium fuiſſe dicunt. Sed Aratus ideo bootem illum dixit: quia ar
cton quæ paluſtrum uocata eſt, agitare uidetur: quæ etiam arctophilax. ap,
Lucanus pellatur: Vnde Lucanus libro octauo ait.
Arctophylax, propiorq; mari Cynoſura feretur.
Feſtus Baiulus auctore Feſto oparius dicit. hoc baiulũ pro fræno ab Vgutiõe ponit. Baiulus
Vgutio Balbo balbas, & balbutio balbutis, i uno ſignificato accipi poſſunt, teſte Mar, Baiulum
Marcellus cello. & producit bu ſyllabam. Horatius ſermone tertio. Balbo
Horatius Balbutit: Scaurum prauis fultum male talis. eſt autem bulbutire quadam lin Bulbutio
guæ hæſitatione & confuſione trepidare.
Plinius Balſamum neutri generis eſt arbor, uiti q̃ myrto ſimilior, ut dixit Plinius libro Balſamum
Virgilius .xii. naturalis hiſtoriæ. Virgilius georgicorum ſecundo. Balſamus
Quid tibi odorato referam ſudantia ligno
Seruius Balſamaq;, & baccas ſemper frõdentis Acãthi? Vbi dicit Seruius. Balſamum Opobalſa,
eſt arbor: opobalſamum ſuccus: carpobalſamum fructus: xylobalſamum ar, mum
Hieronymus boris lignum. Hieronymus tamen arboris ſuccũ etiam balſamũ appellauit, Carpobalſa
quom dixit in eccleſiaſtico capitulo. xxiiii. & quaſi balſamũ non mixtũ odor mum
Vgutio meus. At uero Vgutio hæc balſamus pro arbore declinari præcipit. Xylobalſa
Diomedes Balneum in ſingulari numero neutri generis eſt: i plurali uero neutri, & fœmi, mum
Donatus nini, teſtibus Diomede, Donato, Sergio. Et format diminutiue balneolum Balneum
Sergius penultima correpta ſyllaba. Iuuenalis ſatyra ſeptima. Balneolum
Iuuenalis Balneolum Gabiis Romæ conducere furnos Ab eo quod eſt balneum, ueit
Seruius balneator cõmunis generis, teſte Seruio ſuper librum. xii. æneidos.
Petronius Petronius tamen etiam fœminino genere balneatricem protulit. & Probus
Probus ait balneatrix fœminini generis eſt: etſi a uerbo non ueniat.
Iuuenalis Balteus cum t exili, & balteum, declinari põt. Iuuenalis ſatyra ultima. Balteus
Iuuenalis Aſt illi quos arma tegunt, & balteus ambit. Idem ſatyra nona. quotiens rumo Balteum
Feſtus ribus ulciſcuntur Baltea: nec deerit qui te per compita quærat Feſtus i dictio
ne ſuccingulum, Succingulum (inquit) eſt balteũ. Et teſte Seruio ſuper librũ
Seruius quintum æneidos, non tantum id quo cingimur balteus indicat: ſed etiam a
quo arma dependent.
Baptiſma baptiſmus baptiſmum declinari poteſt. Vnde marci capi. xi. legitur. Baptiſma
baptiſmum Ioannis de cælo erat, an ex hominibus? Et Ambroſius in ſermõe Baptiſmus
Ambroſius octauæ epiphaniæ ait. Quod mirari non debemus, cur hoc baptiſmum ipſi Baptiſmum
us, dominus fecerit & magiſter.
Caper Barba (inquit Caper, Seruius, Vgutio, Catholicon, & nõnulli alii) hominis eſt: Barba
Seruius Barbæ uero quadrupedũ. Sed cõſtat etiã barbã eſſe quadrupedũ. Horatius. Barbæ
Vgutio Vtq; lupi Barbam uariæ cum dente colubræ
Horatius Abdiderint furtim terræ. Plinius li. xxviiii. Rabiẽ hircorũ ſi mulceat barba
Plinius mitiorem: ea uero præciſa non abire eos in alienum gregem.
Plinius Sunt & aliorum barbæ q̃ quadrupedum. Plinius libro .xxx. Quom gemi
nos ſol tranſit criſtis & auribus & unguibus gallinaciorum, ſi luna ra,

Marcellus ſis barbis eorũ. Cũ barba cõpoſita/ſecũda & tertia declinatione declinari poſ
Acron ſũt/teſtibus Marcello/& Acrone ſup artẽ pœticã Horatii: ut iberbus iberbis.
Batrachus cum t exili & ch aſpirato ſcribitur: & apud nos rana transſertur: qđ Batrachus
Vgutio corrupto uocabulo/Vgutio/& Catholicon/declinant hæc botracha. Eſt etiã Bathrachæ
Ptolemæus Batrachus Cyrenaicæ ſiue Marmaricæ prouinciæ portus teſte Ptolemæo. Ba
trachæ pluralis tantum numeri: urbs eſt iuxta Teſarim Sarmatarum amnẽ/
ut idem Ptolemæus oſtendit.
Barbaria regio eſt Barbarorũ: barbaries uero ad imitationẽ ptinet. At uero Lu Barbaries
Lucanus canus pro barbaria barbariem poſuiſſe uidetur/quom ait libro. vii. aut mixtæ Barbaria
diſſona turbæ Barbaries: niſi forte uelimus dicere Lucanum Barbariei uoca
Horatius bulo barbaram multitudinem intelligere uoluiſſe. Barbaria more latino pe/
nultimã corripit. Horatius in epiſtolis.
Ouidius Græcia Barbariæ lento colliſa duello. Ouidius libro tertio triſtium.
Inter inhumanæ nomina Barbariæ. Eſt etiam Barbaria inſula Gãgetis Indiæ
fluuii/ut ſcribit Ptolemæus. Barbari (inquit Vgutio/& Catholicon) olim gẽ
Ptolemæus tes dictæ ſunt/exceptis dũtaxat Græcis/& Latiniſ: At uero Iſidorus/& Nicola
Vgutio us de Lyra ſuper illud apoſtoli Græcis & Barbaris debitor ſum/præter Græ
Iſidorus cos (inquiunt) Hebræos) & latinos/omnes alii Barbari appellantur: cum ta/
Nicolaus men auctore Pompeio maximæ auctoritatis ſcriptore/etiam Latini quondã
Pompeius Barbari uocitati ſint. Vnde Plautus Næuium latinum uirum doctiſſimum/
Plautus Barbarum dixit: hoc eſt Latinum. Quare forte (ut idem auctor pergit) apo/
Paulus ſtolus noſter Græcis & barbaris ſe debitorem eſſe fatetur: ideſt Græcis/& la/
tinis: uel Græcis/& Barbaris/ideo ſe eſſe debitorẽ dicit: hoc eſt Græcis/& ali
is omnibus gentibus: quæ præter Græcam/barbaro nomine olim appellatæ
ſunt. Strabo autem arbitratur ab initio confecto nomine eos Barbaros uoca
Strabo tos/qui difficulter aſpere atq; duriter loquẽt: quos blæſos/balboſq; dicimus.
Ptolemæus Bura cũ unico r ſcribitur. Vrbs eſt mediterranea Achaiæ teſte Ptolemæo: quæ Bura
Virgilius ab Ouidio Buris declinatur. Ait enim libro metamorphoſeos. xv. Si quæras Buris
Helicen/& Burin/Achaidas urbes. Burum oppidum eſt Calaicorum/ut idẽ Burum
Ptolemæus Ptolemæus oſtendit. Buris curuamentum eſt aratri. Virgilius georgicorũ. i. Byrrhum
Virgilius Continuo in ſiluis magna ui flexa domatur Burrhum
In burim Byrrhum cum y græco & duplicato r ſecundo aſpirato/rufũ apud
nos tranſſertur: quod a Græcis πύῤῥον ſcribitur. Alii uertentes y græcum ĩ
u/burrhum enuntiant. Vnde teſte Feſto burrhus is dicitur/qui ex potione ci/ Burrhanica
Feſtus to fit rubẽſ: qn ẽt (ut idẽ ſubdit) burrha uocabat bucula quæ roſtrũ rufũ hẽbat Burrhanicũ
Feſtus Burrhanica cum duplicato r ſecundo aſpirato ſcribitur. genus eſt potionis/ut Burcar
Feſtus ſcribit Feſtus/a rufo colore deductum quem Burrhum uocant. Burrhanicũ
Vgntio eadẽ ſcriptura/genus ẽ ueſtis/teſte eodẽ Feſto: qđ ab Vgutõe burcar appellat.
Bibliopola cum i latino utrobiq; & unico l ſcribitur: nec a polio polis deducit/ Bibliopola
ut Vgutio ſomniauit: maxime cum polio primam corripiat ſyllabam: biblio Pharmaco
Virgilius pola autem/po ſyllabam producat. Vnde Virgilius libro æneidos. viii. ait. pola
Martialis Certatim ſquamis ſerpentem/auroq; polibant: pro poliebant. Martialis.
Martialis Nõ habeo: ſed habet bibliopola Triphon. Idẽ i apophoretis de Lucão/inqt
Sunt quidam qui me dicunt non eſſe pœtam:
Sed qui me uændit bibliopola putat: ideſt librarius: qui ſcilicet libros uændi
tat. Et componitur ex βιβλιον/qui eſt liber: & πωλῶ/uændo. Sic etiã Phar
macopola/po ſyllabam producit/dicente Horatio ſermone ſecundo. Ambu
Horatius baiarum collegia pharmacopolæ dici põt unguentarius: uel (ut Vulgus ap/
pellat) Herborarius: qui pharmaca/hoc eſt uenena/uel medicinas uænditat.
Nam componitur ex φάρμακον/quod eſt uenenum/& πωλῶ/uændo.
Vgutio Bruchus cum ch aſpirato ſcribitur: nec a βραχύ/quod breue indicat/deſcẽdit/ Bruchus
ut Vgutio ſomniauit/ſed a βρώσκω/quod eſt rodo genus. eſt uermis.
Brixia cum i latino utrobiq; ſcribitur: Vrbs eſt Cenomanorum in Ve Brixia
Ptolemæus netia/teſte Ptolemæo: quæ a Germanis tranſeuntibus ad Italiam du/ Bryſea
Liuius ce Ciconio extructa eſt/teſte Liuio libro quinto ab urbe condita

Catullus quorum lingua apud nos ſpeculam deſignat. Vnde Catullus ait.
Porphyrius Brixia/Chinea ſuppoſitum ſpecula. Bryſea cum y græco/& unio ſ/urbs fuit
Laconiæ/ut ſcribit Porphyrius ſuper librum ſecũdum iliadoſ:a qua Bacchus.
Bryſeus cognominatus eſt. Bombyx
Vgutio Bombyx cum y græco ſcribitur:nec a bombus deriuatur/ut Vgutio ſomniauit Bombylius
genus eſt uermis:qui primum Bombylius/deinde necidalus/demum/bom/ Necidalus
byx/appellatus eſt. Et ẽ apud Aethiopas:Indos:& Seres:quo & ſericum naſci Bombyce
Propertius tur:qui etiam bombyx uocatur. & producit by ſyllabã ĩ obliquis. Proptius.
Nec ſi qua Arrabio lucet bombyce puella. Bombyce huius bombyces etiam
Theocritus cum y græco/apud Theocritum proprium eſt mulieris nomen:quod a Tor
Tortellius tellio Bombyx ſcribitur.
Biſtonium cum i latino utrobiq;/& t exili ſcribitur. Stagnum eſt in Thracia/ Biſtonium
Ptolemæus Abderæ urbi propinquum:quæ a Ptolemæo palus Biſtonis appellatur. Et a Biſtonia
Biſtonio/Thracia ipſa(ut quidam uolunt)Biſtonia cognominata eſt. At ue/ Biſtonis
Lactantius ro Lactãtius grammaticus ſuper librum ſecundum thæbaidos/& ſtagnum/ Biſtõius
& prouinciã/a Biſtone rege nomen aſſumpſiſſe aſſerit. Inde fit Biſtonis/ di Biſtõicus
Ouidius cente Ouidio heroidum. Biſton
Et tuta a bello Biſtonis ora fuit. Item a Biſtonia/fit Biſtonius/& Biſtonicus ad Biſtones
Ouidius iectiuum:ſicut ab Ionia/Ionius/& Ionicus. Ouidius libro præfato.
Solinus Feſſaq; Biſtonia membra lauabis aqua. Hinc & Thraces Biſtones dicuntur/
Syllius teſte Solino. Vnde Syllius libro ſecundo/ait.
Et Rheſi domus/& lunatis Biſtones armis.
Bactra neutri generis/pluralis tantum numeri/cum ct exilibus ſcribitur. Proui Bactra
Vgutio cia eſt Scythiæ:quæ ab Vgutione/hæc Bactrus declinari præcipitur contra Bactrus
Virgilius Virgilii auctoritatem libro georgicorum ſecundo dicentis. Bactrum
Neq; Bactra/neq; Indi. Bactrius
Laudibus Italiæ certent. Bactrum uel Bactrus eadem ſcriptura/oppidnm eſt Bractea
Bactrorum quod antea Zariaſtes uocabatur/ut ſcribit Plinius. Bactrius eadẽ Bracteola
Plinius ſcriptura/fluuius eſt Sytharum. Bracthea cum ch aſpirato/& t exili a Tortel
Tortellius lio ſcribi præcipitur:quod a βραχύ/quod nõ minus tenue/q̃ breue deſignat/
deriuatum tradit. Alii bractea cum ct exilibus dicunt eſſe ſcribendum. Aiunt
enim/græca ratione fieri non poſſe/ut ch aſpiratum cum t iungatur. eſt autẽ
bractea tenuis lamina:& ſua ſponte plicabilis. Lamina autem/quid craſſius ẽ:
ex qua/armatura conficitur:qua etiam incenſa/olim homines torquebantur.
Virgilius Nec cõpreſſa/aut agitata crepitat/ut bractea/dicente Virgilio li. æneidos .vi.
Ilice ſic leni crepitabat bractea uento. Nam laminam tam ferream/aereã/ plũ
beam/ſtamneam/q̃ auream/ argenteam/ helectream/ orichalceam dicimus.
Bractea uero ex his poſterioribus eſt. Et format diminutiue bracteola/penul
Iuuenalis tima correpta ſyllaba. Iuuenalis ſatyra. xiii.
Vgutio Neptuni/qui bracteolam de caſtore ducat. Bractea(ut tradit Vgutio) in ſin/
gulari numero fœminini generis eſt:in plurali uero/neutri. Ego etiam in plu
Hierõymus rali numero/ fœminino genere/non ſemel legi. Vnde Hieronymus ĩ exodo
capitulo. xxxviiii. ait. Inciditq; bracteas aureas:& extenuauit in fila.
Balæna cum unico l/& æ diphthongo in media ſyllaba ſcribitur:nec a βάλλω Balæna
Vgutio deſcendit/ut Vgutio ſomniauit:ſed græcum eſt auctore Pompeio uocabulũ:
Pompeius quam illi φαλαιναν uocant/φ in b littera commutata. Bellua eſt marina: de
Iuuenalis qua Iuuenalis ſatyra quarta.
Parmeni Quantum delphinis balæna Britannica maior.
des Bithynia cũ i latĩo ĩ p̃ma/& th aſpirato/& y ĩ ſecũda ſyllaba ſcribit/etſi Parme Bithynia
Gaſparius nides/& Gaſparinus illum ſecutus/cum y græco/tã ĩ prima ſyllaba/q̃ in ſcd̃a/ Bithynus
Solinus hac uidelicet ſcriptura Bythynia/ſcribẽdũ præcipiãt. Prouĩcia ẽ mĩoris Aſiæ: Bithynicus
Lactantius quæ teſtibus Solĩo/& Lactãtio grãmatico ſup librũ tertiũ thæbaidos/& Ser Bebrycia
Seruius uio ſuper lib. v. æneidos/primum Bebrycia/quod cum y græco in ſecunda Bebryx
Dionyſius ſyllaba ſcribitur/ poſtea Mygdonia cum y græco in prima ſyllaba/deinde Bebrycius
Euſtachius Bithynia dicta fuit. At uero Dionyſius/& Euſtachius/Bebryces alios a

Saluſtius	Bithynis populos eſſe uoluerunt. Saluſtius autem/Bebryciam/maiorem eſſe	
	phrygiam dixit. A Bithynia/fit Bithynus:& Bithynicus:a Bebrycia uero/	
Iuuenalis	Bebryx formatur:& Bebrycius. Iuuenalis ſatyra ſeptima.	
Martialis	Quãq̃ & Cappadoces faciant:equiteſq; Bithyni. Martialis.	
Valerius	Iam te rẽ factã Bitynice credis habere. Valerius Flaccus li.ii. ꝓcul effera uirtus	
Lucanus	Bebrycis:& Scythici procul inclæmentia ſaxi: Lucanus libro ſexto.	
	Pinguis Bebrycio diſceſſit uomere ſulcus.	
	Burgundia/prouincia eſt Galliæ:cuius populi/Burgundi/& Burgundiões/uo	Burgundia
Hieronymus	cati ſunt. Hieronymus in epiſtola ad Aggeruntiam de monogamia. Innume	Burgundi
	rabiles/& ferociſſimæ nationes/uniuerſas Gallias occuparunt:quas ſubden/	Burgundio
	do explicat dicens. Saſones/Burgundiones/Alemanni &c. Hi & Bituri dicũ	nes
Lucan	tur. Vnde Lucanus libro primo/ait.	Bituri
	Et Bituri/longiſq; leues Saſones in armis.	Bimus
	Bimus/& biennis/duorũ annorũ dicitur:ſicut trimus/& triennis/triũ annoꝝ.	Biennis
	Biiuga/uel per ſyncopam biga/currus eſt/duobus equis uectus. Simili modo/	Biiuga
	triiuga/uel triga/tribus actus:quadriiuga/uel quadriga/quatuor tractus. Ra	Biga
	ro tamen ſingulare inuenies.	Bipennis
	Bipennis cum i latino utrobiq;/& unico p/& duplicato/n ſcribitur. genus eſt ſe	
Priſcianus	curis/fœminini generis. Et nonnunq̃ adiectiue hic & hæc bipẽnis/& hoc bipẽ	
Virgilius	ne teſte Priſcião decliat᷑/dicẽte Virgilio li. æneidos. vi. ferro ſonat alta bipẽni	
	Fraxinus:hoc eſt ferro utrinq; acuto.	
Virgilius	Bello bellas/& bellor deponens uſurpatur. Virgilius libro æneidos. xii. Pul/	Bello
	ſant/& pictis bellantur Amazones armis.	Bellor
Feſtus	Bubino bubinas/& bulbito bulbitas hoc diſtant:ꝙ(ut tradit Feſtus)bubinare ẽ	Bubino
	menſtruo mulierum ſanguine inquinari:bulbitare aũt/puerili ſtercore. Vn/	Bulbito
Lycinius	de Lycinius referente Nonio inquit. hæc imbubinat:ac contra te imbulbitat.	Belon
	Belon huius belonis/cum unico l ſcribitur. Vrbs eſt/& fluuius hiſpãiæ/teſte Pto	Belus
Ptolemæus	lemæo. Belus cum unico l/proprium fuit uiri nomen. Bellus cum duplicato	Bellus
Priſcianus	l/diminutiuum ẽ/teſte Priſciano/a bonus. Bellum cum duplicato l ſcribitur:	Bellum
	de quo/i dictiõe duellũ diſſeremus. Bellona cũ duplicato l/belloꝝ dea uocat᷑	Bellona
	Buſtum/& hic buſtus huius buſtus/declinari poteſt:& pro ſepulcro ponitur.	Buſtus
	Buſti indecliabile/rus ẽ/uł uilla/in agro Mediolanẽſi/i Inſubria Italiæ ꝓuicia.	Buſtum
Priſcianus	Bubo/maſculini/& fœminini generis eſt/teſte Priſciano. Ouidius li. meta. v.	Bubo
Ouidius	Ignauus bubo/dirum mortalibus omen. Virgilius li. æneidos. iiii.	
Virgilius	Sola ferali carmine bubo.	
Priſcianus	Blandior/deponens eſt uerbum:quod tamen Priſcianus tradit eſſe commune/	Blandior
Verrius	Verrium inducens dicentem. Blãditurq;/labor molli curabitur arte.	
Quĩtilianus	Et tã accuſatiuum regit/q̃ datiuum. Quintilianus. Blandiar pauliſper iudices	
	calamitatibus meis.	
	Blandicia/& blandicies/in uno ſignificato accipi poſſunt.	Blandicia
Tortellius	Blactero blacteras cum ct exilibus ſcribitur a Tortellio:& a βλαξ quod apud	Blandicies
	nos iactans/ſeu iactatur dici poteſt/Pompeio auctore deſcẽdit. Ego aũt abſq;	Blatero
Pompeius	c blatero ſcribendum dixerim:cum primam corripiat ſyllabam. Vnde Hora	Blatio
Horatius	tius ſermone. xvii. ait	
Ouidius	Audit quom magno blateras clamore/furiſq;. Apud Ouidium tamen qui de	
	philomela inſcribitur/prima huius uerbi ſyllaba producitur. Ait enim.	
Feſtus	Blaterat hinc aries:& pia balat ouis. Eſt autem blaterare/teſte Feſto/ſtulte/&	
Nonius	percupide loqui:uel(ut ſcribit Nonius)blaterare/eſt/icondite/& inaniter lo/	
	qui:uel per mendacia confingere. Nam homines in uerba proiectos/noſtri	
Gellius	ueteres/teſte Gellio/locutuleios/& blaterones/& linguaces dixerunt. proprie	
	tamen blaterare/camelorum eſt/quom uoces edunt. Mures etiam(ut teſtis ẽ	
Feſtus	Feſtus)blaterare dicuntur:necnon & arietes/ut præfato Ouidii exemplo ma	
	nifeſtum eſt. reperitur etiam blatio blatis/id ſignificans/quod & blatero/teſte	
Marcellus	Marcello/Plautum inducente dicentem in Amphitryone. Qui malum intel	
Plautus	ligere quiſq̃ potis eſt/ita nugis blatis.	

Tortellius Bythrotus cũ y græco/ſequẽte th aſpirato ſcribit̃:etſi a Tortellio cũ t exili utro Bythrotus
Ouidius biqꝫ ſcribi præcipiat̃.urbs fuit Chaõiæ.d̃ q̃ Ouidi. li.meta.xiii.regnataqꝫ uati Buthrotus
Bythrotos phrygio/ſimulataqꝫ Troia teneret.Quandoqꝫ y græcum in u no
Virgilius ſtrũ uertẽtes/nõnulli/Buthrotos enũtiant/ut eſt apud Virgiliũ li.æneidos.iii.
Celſam Buthroti aſcendimus urbem.
Ptolemæus Bergomũ/oppidum eſt Cenomanorũ/teſte Ptolemæo/a Gallis Senonibus Bergomũ
Polycrates Brenni militibus teſte Polycrate/cõditũ.dictio eſt nec græca:nec latina : ſed Pergamum
barbara:hoc eſt Gallorũ Senonum:quoꝝ lingua/per id uocabulũ/ montana
urbs deſignatur. At uero Pergamũ/oppidum fuit nobiliſſimũ ĩ minori Aſia.
Solinus Beſſi cum duplicato ſ ſcribitur.Populi ſunt Thracum/teſte Solino: de qbus Beſſi
Ouidius Ouidius meminit libro quarto triſtium/quom ait. Buſſi
inter Beſſoſqꝫ/Geraſqꝫ.legi tamen apud græcos βησα ꝙ eoꝝ urbe cũ unico Boſſa
ſ Buſſi etiam cum duplicato ſ/populi ſunt Medorum.Boſſa cum duplicato ſ/
Ptolemæus urbs ẽ Sardiniæ mediterranea/ut in coſmographia Ptolemæus oſtendit.
Martialis Bubalus/cõis generis ẽ:ſicut & camelus. Vnde fœta bubalus dicit̃.Martialis. Bubalus
Illi ceſſit atrox bubalus:atqꝫ biſon.animal eſt/boui ſimile.
Bethſura huius bethſuræ/& bethſuræ plurali tantũ numero declinari poteſt. Bethſura
Hieronymus Hieronymus in libro ſecundo Maccabæorum capitulo.xiii.Et Bethſuræ/qđ Bethſuræ
erat Iudæorum munitum præſidium/caſtra admouebat.Et in eodem capitu
lo.Iterum rex ſermonem habuit cum iis/qui erãt in Bethſuris.Mediam huius
Petrus dictionis ſyllabam produxit Petrus Riga/cum dixit in libro præfato.
Bethſuramqꝫ capit Hieruſalemqꝫ petit.
Biothanatos cum i latino/& th aſpirato in antepenultima/& t exili in ultima
Iſidorus ſyllaba ſcribitur:componiturqꝫ ex βια/quæ eſt uiolentia/& θανατοσ mors: Biothana
Brito hoc eſt/uiolenter mortuus:ut olim morti martyres dabantur.Nec a bis dedu tus
Papias citur/ut Iſidorus/Brito/Vgutio/Mammotrectus/Papias/Catholicon/uolue/
Vgutio runt:quaſi bis mortuus biothanatus dicatur.
Buccina cum duplicato c/& i latino ſcribitur.Inſtrumentum eſt/quo datur ĩ ho Buccina
ſtes ſignum ad pugnam:ſic a ſoni ſimilitudine uocitatum.Et corripit mediam Buccinum
Virgilius ſyllabam.Virgilius libro æneidos ſeptimo.qua buccina ſignum Dira dedit. Buccinus
Syllius Syllius libro quinto.
Buccina lymphatas agit certamina mentes.Hoc buccinum/ſonus eſt bucciæ/
Seruius teſte Seruio:qui & hic buccinus declinari põt/ut Caper tradit.
Caper Beryllus cum y græco/& duplicato l ſcribitur:etſi a Tortellio cum i latino ſcri Beryllus
Tortellius bi præcipiatur &(ut tradit Beda ſuper Donati artem)fœminini tantũ gene/
Beda ris eſt.Ego aũt maſculino etiã genere prolatũ inuenio. Vnde Syllius li.ii.ait.
Syllius Et ſolitum digito beryllon adederat ignis.Priſcianus in perihegeſi.
Priſcianus Berylli gemmas glauci/nitidumqꝫ adamanta.Lapis eſt precioſus.
Bucca cum duplicato c ſcribitur:nec a boo boas deducitur/ut Vgutio ſomnia/ Bucca
Vgutio uit:ſed a bucco buccas uerbo/quod eſt inflo.dicitur autẽ proprie bucca/os: Buccula
Iuuenalis hoc ẽ ipſa concauitas/unde uox procedit.Iuuenalis ſatyra tertia.notæqꝫ per Bucula
oppida buccæ.Et format per diminutionem buccula.Eſt etiam bucula cum
unico c/diminntiuum a boue.
Buſiris cum unico ſ/& i latino utrobiqꝫ ſcribitur.Fuit Neptuni filius:& lini de Buſiris
Ouidius us appellatur eſt.Et producit ſi ſyllabam.Ouidius heroidum.
Statius Si te uidiſſet cultu Buſiris in iſto.Apud tamen Statium media ſyllaba corri/
pitur/libro thæbaidos.xii.ita dicentem.
Non trucibus monſtris Buſirim/infandumqꝫ dediſti
Virgilius Cercyona?Et facit in genitiuo Buſiris/uel Buſiridis.Virgilius.
Aut illaudati neſcit Buſiridis aras.Fuit Buſiris etiam in Aegypto urbs:inqua
Herodotus teſte Herodoto libro hiſtoriarum primo/ templum fuit Iſidis magnum.
Quam urbem/a Buſiride conditam fuiſſe/ſcribit Diodorus libro hiſtoriarũ
Diodorus ſecũdo:ab Aegyptiiſqꝫ/ſolis urbẽ/a græcis uero/Thæbas uocatas eſſe.
Probus Beta cum t exili ſcribitur.Hærba eſt:quæ & hic betatius dicitur/teſtibus Pro Beta
Priſcianus bo/& Priſciano/quin & hoc betatium/ut nonnulli alii uollunt. Sunt tamen Betatius

qui betacius:etiam adiectiuum dicunt.Beta format diminutiue betaculus/te Betacium
Sergius ſte Sergio in Donatum.Bætis cum æ diphthongo/& t exili/& i latino/a Græ Betaculus
cis ſcribitur.fluuius eſt Hiſpaniæ.a quo/Hiſpaniæ regio/etiam Bætis cogno Bætis
Seneca minata eſt/ dicente Seneca in Medea.
Nomenq́ terris qui dedit Bætis ſuis
Heſperia pulſans maria/languenti
Lucanus Vado.Lucanus libro ſecundo.
Tortellius Qui ferit heſperius poſt omnia flumia Bætis.hic a Tortellio/abſq́ diphthõ
go/& cum th aſpirato/& y græco/hac uidelicet ſcriptura.Bethys ſcribi præci
pitur.quod nomen(ut ait)a βηθυμ/quod apud nos profundum indicat deri/
uatur.Quo fit/ut ſi uera eſt deriuatio/etiam uera ſit de ipſa dictione quã tor
tellius tradit ſcriptura.Sed q̃.uerã etymologiam tradiderit/ ipſe uiderit.
Barbitus cum i latino/& t exili ſcribitur:& tam maſculini/q̃ fœminini generis Barbitus
Acron eſt:quin & hoc Barbitum/declinari põt:ut etiam teſtatur Acron ſuper illud Barbitum
Horatii in primo carminum:Leſboum refugit tendere Barbiton: quod ni/
Horatius hilominus & nos auctoritatibus cõprobamus.Et quidem maſculino genere
protulit Horatius/quom ait.
Age dic latinum barbite carmen
Sappho Leſbio primum modulate ciui.fœminino aũt genere/ Sappho ad phaonẽ.
Tortellius Nec facit ad lachrymas barbitos ulla meas.Vbi Tortellius corupto Ouidii
Auſonius textu deceptus/ineptias loquitur.Neutro uero genere/ Auſonius.
Heſychius Hoc genere/& chordas/& plectra/& barbita conde.Eſt autem barbiton (ut
Heſychius græcorum uerborum interpres docet)genus citharæ lyricæ. uel
Pollux ipſa lyra.At uero Iulius Pollux inter inſtrumenta/quæ manu pulſantur/ bar
Strabo biton locat/quod tamen Strabo barbarum dicit eſſe uocabulum. Nam qui
helicona muſis conſecrarunt/Traces fuere.Et antiqui uates/Ephorus/Orphe
us/Muſæus/Thamiras/qui Bacho itẽ Aſiam conſecrauere in Idiam uſq́/ bar
bari fuere.Vnde nonnulla muſica inſtrumenta barbaris nominibus deſignan Buxus
tur:ut:nablia:Sambuca:magades:barbitus. Buxum
Seruius Buxus fœminino genere/& buxum neutro/teſte Seruio ſuper librum ſecundũ Buſſolum
Claudianus georgicorũ/pro arbore/declinari põt.Claudianus de raptu ꝓſerpĩæ li.ii. Pyxis
Ennius Fluctuat hic denſo criſpata cacumine buxus.Ennius li.vii.longæq́ cupreſſi.
Stãt rectis foliis:& amaro corpore buxũ.Scribitur aũt apud Græcos πυξος.
Noſtri uero latini p in b/& y græcum in u noſtrum uertentes/ dicunt buxus.
Quin etiam plærunq́ noſtri ξ in duplicatum ſ mutare conſueuerunt. Qua/
re a nonnullis buſſus cum duplicato ſ ſcribitur:enuntiaturq́.Quod & patere
põt/ideo ꝙ buſſolum genus uaſis ex buſſo/cum duplicato ſ ſcribere conſueui
mus.Et quãdoq́ uocabulo ipſo græco utimur.Iuuenalis ſatyra ſecunda.
Iuuenalis in condita pyxide Lyde.Ouidius de remedio.
Ouidius Pyxidas inuenies:& rerum mille colores.Arboris lignum/hæc buxus/& hoc
Seruius buxum/declinari põt/teſte Seruio ſuper li.viii.æneidos:dicente Virgilio.
Vrigilius Tympana uos/buxuſq́ uocat.Martialis.
Martialis Multifido buxus quæ tibi dente datur.Virgilius georgicorum ſecundo.
Nec tiliæ leues/nec torno raſile buxum.Quin etiam & buxus pro ligno/ma
Hieronymus ſculino genere declinari poteſt/auctoritate diui Hieronymi in libro tertio
Eſdræ capitulo.xiiii.ſic dicentis.Tu aũt præpara tibi buxos multos:ideſt cala
mos ex buxo ad ſcribendum.Bibliæ/quæ eſdram cum Neemia.in quatuor di
ſtingunt libros/prædictum capitulum/pro.xiiii.libri quarti notatum habet.

Neſtoris Dionyſii Nouarienſis liber ſecundus fœliciter incipit.

Lucretius Achinnor/ deponẽs ẽ uerbũ:& cachio neutrale.Lucreti⁹ li.iiii. Cachinnor
c Quam famulæ lõge fugitãt:furtimq́ cachinnãt.Et ſcribitur cũ Cachinno
c exili in initio/& ch in ſecunda ſyllaba. Nec componitur ex Cachinnus
con/& cycnus:eo ꝙ riſu cachinnantes albere uideantur: ut

Vgutio ſomniabundus dixit Vgutio:ſed teſte Porphyrione ſuper artē poeticā Hora/
Porphyriō tii/a ſono riſus fictum uocabulum eſt:uel melius a καγχάζομαι uerbo græco
deducitur:quod latine ſignificat ſolute ridere.
Perſius Quare cachinnus/ſolutus riſus dicitur.Perſius.
Iuuenalis Ingeminat tremulos naſo criſpante cachinnos. Iuuenalis.
Horatius Sed facilis cuius rigidi cenſura cachinni.Horatius in arte poetica.
Marcellus Romani tollent equites/peditesq; cachinnum.Et teſte Marcello/nonnunq̄
Accius de ſono uehementiore cachinnari uetuſtas dici uoluit/Accium nihilominus
inducente ita in fundis dicentem.Strepitu clangentes cachinnant.
Tibullus Cadus maſculini generis/cum unico d ſcribitur/cum primam corripiat ſylla Cadus
Martialis bam.Tibullus libro.ii.Conſulis:& chio ſoluite uincla cado.Martialis. Cadulus
Virgilius In uaticanis condita muſta cadis.Virgilius. Cadellus
Oſſaq; lecta cado/texit corynæus aheno. Et format per diminutionē cadu/ Cadiolus
lus/cadellus/cadiolus.genus eſt uaſis.Cadula/uocantur guttæ/quæ e pingui Cadula
cadunt carne/quando aſſatur.
Plinius Cadurci cum c exili utrobiq; ſcribitur.Populi ſunt Galliæ/teſte Plinio libro Cadurci
Vgutio .xx.naturalis hiſtoriæ.hoc cadurcum eadem ſcriptura/tentorium/ſiue culci Cadurcum
Plinius tra appellatur.Nec a cado cadis deducitur/ut Vgutio ſomniauit/addens de/ Cadurcus
clinari poſſe hic cadurcus maſculino genere.Sed teſte Plinio/a Cadurcis Gal Caducum
liæ populis/dicitur:apud quos(ut ait)lini præſtantia palmam obtinet in cul Caduceus
Iuuenalis citris:de quo Iuuenalis ſatyra ſeptima. Caduceum
Inſtitor hybernæ tegetis/niueiq; cadurci.hoc caducum/legatum dicitur lege Caduceator
papia/ſub conditione relictum.Quidam caducum ideo dictum exiſtimant/
ꝙ a primis hæredibus ad ſecundos non cadat:hoc eſt poſſeſſorē nō habeat:
Cicero ſed uelud uacuum/& cadens excipiatur.Vnde Cicero de oratore/ait. In quā
Iuuenalis homines quaſi caducam/atq; uacuam/abundantes ocio/nobis occupatis iuo
lauerunt.Iuuenalis ſatyra nona.
Legatum omne capis:necnon & dulce caducum. Caducus adiectiuum/non
tantum ꝙ facile cadat/ſignificare habet:ſed etiam ꝙ cadere faciat.Vnde mor
bum caducum dicimus:quem alias comitialem uocant.Quin etiam caducus
Seruius mortuus dicitur/ut interpretatur Seruius illud Virgilii libro æneidos ſexto:
belloq; caduci.
Virgilius Dardanidæ:ideſt mortui.Caduceus maſculini generis eſt/ut ſcribit Marcel/
Marcellus lus.uirga erat Mercurii: qua pax ſignabatur/dicente Varrone libro de uita
Varro patrum ſecundo.Verbenatus ferebat uerbenam.Id erat caduceus pacis ſignū
Acron aūt/hoc caduceum declinari poſſe oſtendit/quom ait ſuper primum
Acron carminum Horatii.Virgam dicit caduceum:quod primo Apollo habuit: &
Iuuenalis donauit Mercurio/lyra ſibi tradita.Iuuenalis ſatyra ſexta.
Magnaq; debetur uiolato pœna caduceo.pes eſt amphimacrus/tribus cōſtās
ſyllabis/prima ſcilicet/& ultīa longis/media uero breui:ut eſt apud Virgiliū.
Pompeius dependent lychni laquearibus aureis.Et a caduceo formatur caduceator:qui
Cato legatus dicitur/pacem petens/auctore Pompeio.Vnde cato/caduceatori (in
quit)nemo homo nocet.
Seruius Caudex/& codex(utroq; enim modo effertur/teſte Seruio ſuper primū geor/ Caudex
Virgilius gicorum)liber/& truncus uocatur:ut eſt apud Virgilium. Codex
Lactantius Caudicibus ſectis.Lactantius Firmianus.
Caudice deſecto lachrymat ſua gaudia palmes.Nonnunq̄ & pro duro ſedili
Iuuenalis ponitur.Vnde Iuuenalis ſatyra ſecunda/ait.
Plautus Horrida quale facit reſidens in codice pellex. Cōſuetudo
Feſtus Conſuetudo/& cōſuetio(quod Plautus protulit)in uno ſignificato accipi poſ
ſunt/teſte Feſto. Cōſuetio
Virgilius Caleo cales cum unico l ſcribitur.Nam primam corripit ſyllabam/dicente Caleo
Virgilio libro æneidos.xii.recalent noſtro Tyberina fluenta. A cales/format Caleſco
Nonius caleſco:quod apud antiquos habuit præteritum caleſci/teſte Nonio. Vnde Calidus
Cato Cato de bello Carthaginienſi/inquit.Aures nobis caleſcerunt ad iniurias. Calleo

Quitilianus	Et a caleo deriuatur calidus:& per ſyncopam caldus:quod(ut ſcribit Quinti	Calleor
Cæſar	lianus)p̃mum Auguſtus Cæſar uſurpauit.Martialis.	Callidus
Martialis	Frigida non deerit/non derit calda petenti.At in alio ſignificato calleo uerbũ	
Perſius	cum duplicato l ſcribitur:& p̃mam ꝓducit poſitiõe ſyllabam.Perſius.dicẽda/	
	tacẽdaq; calles.i.callidus es in dicendis tacẽdiſq;.A quo uerbo/calidus etiã cũ	
	duplicato l deſcendit.Veteres etiam(ut teſtis eſt Caper)calleor deponens ꝓ/	
Caper	tulerunt.Calleo item cum geminato l uerbum aliud comperitur:unde q cal	
Plautus	loſus eſt/callere dicit.Plautus in perſa.plus calleo/q̃ p̃mum callum callet.	
Quitiliãus	Clamor/& clamos/in recto/teſte Quintiliano/dixerunt.Inde fit clamoſus:nõ	Clamor
Papinius	clamoroſus/ut indocti enuntiant Papinius libro ſiluarum tertio.	Clamos
Martialis	Aut inerant ſenſus/clamoſi tubera theatri.Martialis.	Clamoſus
	Cum tu forſitã inquietus erras.	
Iuuenalis	Clamoſa Iuuenalis in Subura.Iuuenalis.	
Iuuenalis	Securum iubeant clamoſo inſiſtere circo.Idem ſatyra.xiiii.	
Sylius	Clamoſus iuuenem pater excitat.Sylius libro quarto.	
Lucanus	Sidonios drepani/atq; undæ clamoſus helorus.Lucanus.	
	Venator tenet ora leuis clamoſa moloſſi.	
Feſtus	Clauis: notum eſt quid ſignificat.Claua/genus erat tæli qua Hercules utebat/	Clauis
Ouidius	ut ſcribit Feſtus.Ouidius heroidum.	Claua
	Oſſa mei fratris claua perfracta trinodi.Clauus notam habet ſignificationẽ	Clauus
Virgilius	ſed & pro nauis gubernaculo/hoc eſt temone ponitur/dicente Virgilio libro	
Vgutio	æneidos quito.clauumq; ad littora torquent.Nec a chalybe clauus deducit/	
	ut Vgutio ſõniauit.Et clauus/q̃ clauis/& claua/cum c exili ſcribitur.	
	Conclauis fæminio genere/& conclaue neutro/declinari poteſt:& producit	Conclauis
Horatius	cla ſyllabam.Horatius ſermone.xvi.	Conclaue
Pompeius	Currere per totum pauidi conclaue/magiſq;.Conclauia auctore pompeo di	
	cuntur loca/quæ una claue clauduntur.Nonnunq̃ & pro cœnatione cõclaue	
Cicero	ponitur/teſte Cicerone:ut etiam apud Marcialem.	
Martialis	Et conclauibus oĩbus ſolebas/me.ſ.Marcialẽ quærere:hoc eſt cœnationibus.	
Caper	Calix cum x in fine/tam fœminini/q̃ maſculini generis eſt/teſtibus Capro/&	Calx
Probus	Probo.Vnde Nonius/calces(inquit)a calcando dictæ ſunt.Virgilius.	Calcaneus
Nonius	Cornipedemq; citum ferrata calce faticat.Idem eſt/quod & calcaneus/uel cal	Calcaneũ
Virgilius	caneum.Neutro.n.gere/ſicut & maſculino declnari poteſt.Virgilius in More	Calcs
Virgilius	reto.Continuis rimis calcanea ſciſſa rigebãt.At uero in alio ſignificato calcs/	Chalcis
Diomedes	cum cs ſcribitur/teſte Diomede:& fœminini tantũ generis eſt/teſte Priſciano.	Chalcidiũ
Priſcianus	Chalcis cũ ch aſpirato in p̃ma ſyllaba/urbs eſt metropolitana ĩ Eubœa/teſte	Calchas
Liuius	Liuio libro octauo de ſecundo bello punico.Alia eſt eodem nomine in chal	Calcæ
Ptolemæus	cidica regione Syriæ/teſte Ptolemæo:alia ĩ Aetolia/teſte Strabone libro.x.	Cales
Strabo	Et a Chalcide/chalcidium ædificii genus/dictum eſt/ut teſtatur Feſtus.Nec a	Calceus
Feſtus	calco calcas deſcendit/ut Vgutio ſomniauit.Calchas cum c exili ĩ initio/& ch	Calcearium
Vgutio	aſpirato in ſecunda ſyllaba/filius fuit Troiani Teſtoris.Et facit in genitiuo	Chalcos
Priſcianus	calchantis/uel calchæ/teſte Priſcião/dicente etiã in menæchmis Platuo.Noſti	
Plautus	illum:noui enim:Calcha ſimul.Calcæ pluralis tantũ numeri/oppidum eſt Cã	
Ptolemæus	paniæ/teſte Ptolemæo:quod alias Cales uocatur.Calceus/& calcearium/in	
	uno ſignificato accipi poſſunt.Chalchos græce latine dicitur aes:& cum ch a	
	ſpirato in prima/& c exili in ſecunda ſyllaba ſcribitur.	
Priſcianus	Calceo calceas cum e in ſecũda ſyllaba/& calcio cum i/teſte Priſciano/& ſcribi	Calceo
Varro	& efferri põt:quin & calcior deponens.Varo protulit/quom Nonio referẽ	Calcio
Nonius	te/ait.Nemo ſe excalcietur/pro excalciet.	Calcior
Cato	Conſcius conſcia conſcium dicimus/iuxta illud.	Conſcius
Caper	Conſcius ipſe ſibi de ſe putat omnia dici.Veteres etiam/ũt Caper teſtatur/&	Conſcia
Probus	Probus/hic hæc conſcia cõi genere protulerunt:ſicut aduena:alienigena.	Cymba
Iuuenalis	Cymba cum y græco ſcribitur.genus eſt nauis/dicente Iuuenale.	Cumba
	Atq; una tranſire uadum tot milia cymba.Alii uertentes y græcum in u nr̃m	Comba
	dicunt cumba.Comba urbs eſt mediterranea Lycie circa montem Cogrãte/	Cuba

teſte Ptolemæo. Cuba lingua Sabinorum/lectica uocàtur: a qua/fit per diminutionem cubiculum/auctore Pompeo: quod Laurentius libro elegantiarũ improbat: cum i cubiculo cuba locata ſit. Verum (ut puto) melius Varro ſenſit/quom in libris de lingua latina/ait. A cubatione cubiculum eſt: a ſeſſione ſediculum non eſt: qui & a nonnullis maſculino genere cubiculus dicitur. eſt etiam Cuba urbs Indiæ/teſte Ptolemæo. Cybus cum y græco/tam quartæ/q̃ ſecundæ declinatiõis eſt/teſte Priſciano. Nec a capio capis deducitur/ut Vgutio/& Catholicon/ſomniarunt: ſed a κύβισισ quæ eſt pera/eo ꝙ pera Cybũ feramus/ut ſcribit Feſtus. Cybarium etiam pro cybo nonnunq̃ ponitur. Cyborium/genus eſt pomorum Alexendrinorum. Horatius.

Obliuioſo leuia Maſſico cyboria. Vbi Acron ait. Cyboria/Alexandrina poma: quæ habent ſimilia colocaſiis folia/in quorum ſimilitudinem facta pocula eodem nomine appellantur: aut certe pro cybis poſuit/tanq̃ cybum poculis compenſaret. hæc ille. Cybus item eadem ſcriptura/teſſella quadrata/hoc eſt taxillus uocatur: quem nõnulli y græcum in u noſtrum mutãtes/cubũ dicunt. Cybium cum y græco/ideo dictum ẽ/teſte Feſto/quia eius mediũ aeq̃ patet in oẽs ptes: quod genus (ut ait) a geometris κύβοσ appellatur. Cybius eadem ſcriptura/genus ẽ piſcis/teſte Pompeo: ex quo cybium edulii genus dictum eſt: quod (ut ſcribit Plinius) ex pelamyde conciſa/ouis/& ruta cõficitur. Quare pellamydem cybium uocatã puto/dicente etiam Martiale.

Diuiſis cymbium latebit ouis. Cymbium cum y græco/genus eſt poculi/inſimilitudinem cymbæ nauiculæ: de quo Virgilius libro æneidos tertio.

Inferimus tepido ſpumantia cymbia lacte. Vnde & a/cymba d̃ductũ eſt/teſte i ſaturnalibus Macrobio. Alii autem (ut refert Eratoſthenes) a ciſſimbio dictũ putant p ſyncopam. Eſt autem ciſſimbium ligneum poculum ex hedera ciſſo. Sed tunc cum i latino ſcribi cimbium oportet.

Chimæra cum ch aſpirato/& i latino/& æ diphthongo ſcribitur. Mons eſt in Lycia/teſte Seruio ſuper librũ ſextum æneidos qui flamam ad modum Aetnæ in Sicilia eructare uidetur. Quod utiq; cauſam dedit fabulæ/quæ illũ dixit monſtrum eſſe chimæræ. hanc deſignans Heſiodus in theogonia/tria habere capita deſcripſit: unum leõis: aliud ipſius chimæræ: alud dracõis. Quod ẽt cõfirmauit Lucretius/quom libro quinto dixit. prima leo/poſtrema draco: media ipſa chimæra. Et Ouidius metamorphoſeos. vi. inqnit.

Quoq; chimera iugo/mediis in partibus hircum

Pectus/& ora leæ: caudam ſerpentis habebat. Addit Heſiodus illam p ſingula capita ignem efflare: quod & tetigit Virgilius li. æneidos. vi. dicens.

Flamiſq; armata chimæra. chimerinos cũ ch aſpirato/& i latino utrobiq;/abſq; æ diphthongo in ſecunda ſylaba/unus eſt cæli circulus: qui capricornum contingit: in quo cum ſol eſt/dies habemus breuiſſimos: & hyemalis iterpretatur. Martialis.

Si daret autumnus mihi nomen/oporinos eſſem:

Horrida ſi brumæ ſydera/chimerinos. Cimmerium cum c exili & i latino/& duplicato m/urbs eſt mediteranea Tauricæ cherſoneſi/teſte Ptolemeo: & eodem nomine promontorium Sarmatiæ/ut idem Ptolemæus oſtendit. Cimmerii eadem ſcriptura/protuli ſcribũtur ab Herodoto libro hiſtoriarũ quarto/in Aſia/Amazonibus proximi: quos olim inundans oceanus fugauit. Qui cum Romanorum fines inuaderent/& magna clade Romanos primum affeciſſent/tandem incredibili cæde/a Mario/in Italia campo in Raudio deleti ſunt/teſtibus Plinio de uiris illuſtribus/& Floro libro hiſtoriarũ tertio. Hi populi etiam Cimbri uocati ſunt/ut ſcribit Diodorus. Alii eodem noĩe Cimbri/populi quidam ſunt Germanorum: qui alias Flamingi appellantur. Cimbri item/lingua Gallica/latrones Pompeio teſte uocãtur. Cimbra/urbs eſt Lycie mediteranea circa montem Cograntem/ut Ptolemæus oſtendit. Rurſũ Cimmerii dicuntur homines qui frigoribus occupatas terras colunt: quales fuerũt iter Baias/& Cumas/in ea regiõe/in qua cõuallis ſatis eminẽti iugo circũdata

Ptolemæus
Pompeius
Laurentius
Varro
Ptolemæus
Priſcianus
Vgutio
Feſtus
Horatius
Acron
Feſtus
Pompeius
Plinius
Martialis
Virgilius
Macrobius
Eratoſthenes
Seruius
Heſiodus
Lucretius
Ouidus
Heſiodus
Virgilius
Martialis
Ptolemæus
Ptolemæus
Herodotus
Plinius
Florus
Diodorus
Pompeius
Ptolemæus

Cubiculũ
Cubiculus
Cybus
Cybarium
Cyborium
Cubus
Cybum
Cybius
Cymbium
Cimbium
Ciſſimbiũ
Chimæra
Chimerioſ
Cimmeriũ
Cimmerii
Cimbri
Cimbra

Feſtus eſt:quæ neq; matutino/neq; ueſptino tp̃e/ſole cõtegitur/ut ſcribit Feſtus.
Caluo caluas primæ cõiugatiõis/unde decaluo decaluas/excaluo excaluas/no Caluo
tam habet ſignificationẽ.Calueo calues ſecunda/& caluo caluis tertia cõiuga Calueo
Priſcianus tione/teſte Priſciano/declinari põt:quin & caluor deponens Plautus ꝓtulit/ Caluor
Plautus quom ait in Caſſina.Nã ubi domi ſola ſum ſoror/manus caluitur:i. decipit.
Priſcianus Cauillo cauillas/& cauillor depones/ teſte Priſciano/ declinari poteſt: quod Cauillo
Feſtus uerbũ(ut ait)a caluo caluis formatur/l littera abiecta.Inde uenit cauillatio/ Cauillor
Plautus cauilla cauillum/Feſtus.Cauillatio/iocoſa calumniacio.Idem Cauillum/ca/ Cauillatio
uillatio:ideſt irriſio.Plautus.Pone hoc ſit/aufer cauillam:ideſt cauillationem Cauillum
Nonius ut probe interpretatus eſt Nonius.Cauillatio proprie eſt ſubdola ratio:quã Cauilla
nos conſcii nobis mendatii/uincendi tamẽ cauſa proferimus:& nonnunq̃ ꝓ
Cicero quodam facetiarum genere ponitur.Cicero de horatore.Etenim cũ duo ſint
genera facetiarum/alterum aequaliter in omni ſermone fuſum/alterum per
acutum/& breue/ſuperior cauilatio/altera dicacitas nominata eſt.
Campeſter maſculini/campeſtris fœminini/campeſtre neutri generis/& hic Campeſter
Priſcianus & hæc campeſtris & hoc capeſtre/teſte Priſciano/declinari poteſt.Cato i ori
Cato ginibus.Agrum quem Volſci habuerũt/campeſtris fuit.
Priſcianus Celer cum unico l/maſculini generis/celeris fœminini/celere neutri/ teſte Pri Celer
ſciano/declinari poteſt:& hic & hæc celeris/& hoc celere: quin etiã hic & hæc
Cato celer.Cato de re militari.Satis celeris ſis in tempore.Liuius in odyſſea.
Liuius Vt celer haſta uolãs prærupit pectora ferro.Celer format ſuperlatiuum celer
Priſcianus rimus & celeriſſimus/teſte Priſciano.Virgilius libro æneidos.x.
Virgilius & qua facta celerrima crudum.
CN.M. CN.M.in iliade.celeriſſimus aduolat hector.Ennius in annalibus
Ennius Exin per terras poſtq; celeriſſimus rumor.
Feſtus Coton huius cotonis/portus eſt(ut Feſtus)in mari iterior/arte/& manu factus: Coton
Seruius quod etiam Seruius ſup librũ nonum æneidos cõfirmauit/addens inſup hoc Cotonum
Vgutio cotonũ poſſe neutro genere declinari.Cocton huius coctonis cũ ct exilibus Coctona
poſt o/urbs ẽ Syriæ:a qua hæc coctona pluralis tantum numeri/d cta ſunt:et Cocton
ſi Vgutio a coquo coquis deriuatum uocabulum ſomniet.Sunt autem cocto
Martialis na ficus quædam paruæ dicente Martiale.
Martialis Paruaq; cum canis uenerunt coctona prunis.Idem.
Plinius Si maiora forent coctona/ ficus erat.Plinius libro.xiii:naturalis hiſtoriæ.
Syria in ficorum genere habet carycas/& minores eius generis/quæ coctona
Iuuenalis uocant.Iuuenalis.
Aduectus Romam quo pruna/& coctona uento.
Priſcianus Corbis maſculini generis eſt/teſte Priſciano:quin etiã fœminini/teſte Seruio ſu Corbis
Seruius per p̃mum georgicorum.Vnde Tullius/meſſoria ſe(inquit)corbe cõtexit.Et Corbula
Tullius format per diminutionem corbula/teſte Varrone de lingua latina.Et a corbe Corbita
Varro hæc corbita deſcendit.Eſt autẽ corbita/nauis oneraria/dicta ut ſcribit Feſtus) Corbulo
Feſtus ꝙ in malo eius ſummo corbis ſupendi ſoleret.Corbulo ꝓprium fuit uiri no/
Sylius men:de quo meminit Sylius libro.xiiii.quom ait.
Iuuenalis Irrũpit Cumana ratis/qnam corbulo ductor.
Horatius Culina/popina/quoquina/in uno ſignificato ab auctoribus uſurpãtur.Iuuena Culina
lis ſatyra tertia.ſequitur ſua quenq; culina.Horatius in epiſtolis. Popina
Quæ tu pulchra putas/fornix tibi/& uncta Popina. Coquina
Concha cun c exili in p̃ma/& ch aſpirato in ſecũda ſyllaba ſcribitur.genus eſt Concha
Plinius piſcis ex cancrorum genere/carentis oculis/ut dixit Plinius libro nono natu Conchis
ralis hiſtoriæ.Concha item/uaſis eſt genus:& nonnunq̃ pro tuba ponitur.Vir Conchus
Virgilius gilius libro æneidos.vi. Conchyle
Sed tũ forte caua dum pſonat æquora cõcha:ideſt tuba.Quod ſane Seruius Cõchilium
Seruius minus erudite expoſuit/putãs caua neutri ẽẽ generis/numeri pluralis/accuſa/ Cochlea
tiui caſus:cũ ablatiui caſus ſit/numeri ſingularis/fœminini generis.Cõchis ea Cochlaca
Apicius dem ſcriptura/ab Apicio fabacia uiridis interpretatur:qui apud Græcos ma/ Cochliaruſ
ſculino genere κόγχοσ ꝓfertur.Et ẽ edulii genus:qđ liquamine ſcilicet/cori/ Cochliare

Martialis andro/cymino/porro cōciſo/oleo cōditur: ubi ſi oleum abūdās ñ fuerit/iſipi/ Cochliar
di erit ſaporis. de hoc edulio intellexit Martialis/cum ait. Cochliariū
Iuuenalis Et bene ſi cænas/conchis inuncta tibi eſt. Iuuenalis.
Cuius cōche tumes? de qua dictiōe Tortellius ī uerbo cocche/ieptias loqtur.
Conchus huius cōchi eadem ſcriptura/lapis qdam eſt: qui in cōcha piſce cō/
Solinus peritur teſte Solino: quem alias unionē/margaritam/uel (ut uulgus appellat)
perulam uocāt. Cōchyle/& cōchyllium/declinari pōt: & cum c exili ī initio/
Gaſparinus & ch aſpirato in ſcd'a ſyllaba/ſequēte y græco ſcribitur: etſi Gaſparinus cum i
latino utrobiqꝫ ſcribendū eſſe præcipiat. Genus eſt piſcis: quem alias muricē/
& ſarram appellāt: ex cuius inſcia cōcha lacrymæ emanāt: quibus īficitur pur
pura/Cochlea cū c exili in ꝑma/& ch aſpirato in ſecunda ſyllaba/teſta eſt li/
Martialis macis/& nonnunq̄ pro ipſa limace ponitur. Martialis.
Quom pinguis mihi tur tur erit/lactuca ualebit:
Plinius Et cochleas tibi habe: perdere nolo famem. Plinius libro. xviii. naturalis hiſto
riæ. Naſcuntur in uicia/& aliqñ e terra cochleæ munitæ erodētes eā. Cochlea
item/turis eſt rotūda: uel ſcala/qua turrim aſcēdūt. Nec a cyclo cochlea dedu
Vgutio citur/ut Vgutio ſōniauit. Cochlacæ a cochleis dictæ/ lapides quidam ex flu
Feſtus mine rotundi ſunt/ad cochlearum ſimilitudinē/ut ſcribit Feſtus: q ab Vgutio
Vgutio ne maſculino genere cochliarii uocātur. Et ſcribtur cū c exili ī ꝑma/& ultima
ſyllaba/& cū ch aſpirato in media. Cochliare/cochliar per apocopen/cochlia
Martialis rium/declinari poteſt. Genus eſt menſuræ: de qua Martialis.
Martialis Mittere cum poſſis uel cochliare mihi. Idem
Nonus aculeolos in cochliare tulit.
Calon cum c/exili/& unico l ſcribitur: & lignum interpretatur. Inde cala deſcen Calon
Lucillius dit. eſt autē cala fuſtis ſiue claua lignea. Vnde Lucillius ait. Scide calā: ut caleas: Cala
hoc eſt/ſcinde lignū/& focū accēde: ut te calefaceas. Calo eadē ſcriptura ſcribi Calo
Pompeius tur. Calones (ut Pompeius ſcribit/& Seruius) militum ſerui erant: qui calas/ Caulon
Seruius hoc eſt clauas ligneas/uel fuſtes gerebant. Horatius. Caula
Horatius Hunc ꝑmixerumt calones/atqꝫ caballi. Calōes item/teſte Feſto/calcei quidā Callis
Feſtus ex ligno facti dicuntur. Cala etiam/urbs eſt Indiæ/teſte Ptolemæo. Calon/ꝑ Callus
Ptolemæus priū fuit uiri nomē: q (ut ſcribit Quintilianus) ſtatuarius fuit. Caulon/mōs eſt Callum
Quintiliāus teſte Seruio in Calabrya: cuius meminit Virgilius libro æneidos. iii. dicens. Cales
Seruins Caulonīſqꝫ arces/& naufragium Scylaceum. In hoc mōte/teſte Igino de urbi Calcæ
Virgilius bus Italicis/olim opidum fuit: quod ab Horatio/& Martiale/aulō dictus eſt/ Calæ
Iginus ut in dictione aula diſſeruimus. Caula/ ouile dicitur. Callis cum duplicato l/ Calix
Horatius pecorū ſemita ē callo prædurata/teſte Seruio/maſculini quidem generis/au/ Calyx
Martialis ctore Priſciāo: ſed & fœminini/ut Caper teſtatur/& Probus. Callus/& callū/
Seruius cum duplicato l/declinari poteſt. Nā maſculino genere callus/Marſus protu
Priſcianus lit: neutro Plautus/cum ait in Perſa. plus calleo/q̄ primum callum callet. Ca/
Caper les/opidum eſt in Gallia/teſte Seruio ſup librum ſeptimum æneidos. Aliud
Probus eſt eodē noīe opidum in Campania: a quo/Cales populi uocitati ſunt/ut idē
Marſus Seruius ſcribit: de quibus Virgilius libro præfato.
Plautus Aequora quiqꝫ cales linquunt. Quod opidū (ut docet Ptolemæus) ēt Calcæ
Seruius dictæ ſunt. Calæ pluralis tantum numeri/urbs eſt Indiæ/alia a Cala/de q̄ di/
Seruius ctum ē/ut idē Ptolemeus oſtēdit. Calix cū i latino/græcū eſt uocabulum/teſte
Virgilius Macrobio: q apud græcos κύλιξ ſcribitur/cum y græco in ꝑma ſyllaba: quā
Ptolæmæus litterā latini mutātes i a/dicūt calix. At uero feſtus latinā dictionē eſſe uoluit.
Ptolemeus Ait enim Calix dicit/ꝙ in eo calidum bibatur. Quod ēt lōge ante feſtū Var
Macrobius ro de lingua latina tradidit/dicēs. Calix a caldo/ꝙ ī eo calda plus apponeba
Feſtus tur: & caldum eo bibebāt. Genus eſt poculi. Calyx cum y græco/foliculus eſt/
Varro quo arboris fructus coopitur: & a καλύπτω quod eſt coopio deducitur. Et
cum c exili/ & uuico l/oēs præfatæ dictiones ſcribendæ ſunt/præterq̄ callis:
& callus: quæ cum duplicato l ſcribūtur.
Plautus Calor/maſculini generis eſt/neutri/dicente Plauto. Neqꝫ frigus/neqꝫ calor me Calor
tuo: neqꝫ uentum: neqꝫ grandinē. Calor itē fluuius qdam eſt prope Canuſiū.

Varro Collis promontorium/ſiue mōticulus/a colo colis deriuatur/teſte Varrone in Collis
hæc uerba dicente. Quod primum ex agro fructus capiebant/campus dictus Caulis
eſt. poſteaq̄ ſupiora loca colore cœperūt a colendo colles appellarunt. hæc Colus
ille Verum quia colo primam corripit ſyllabam/collis uero illā producit/ Coli
Vgutio metri gratia a pœtis aliud l interpoſitum eſt. Nec uenit a collū/ut Vgutio ſom Colum
Seruius niat. Hic caulis/& collis/i uno ſignificato oībus noto/teſte Seruio/efferri po/ Collum
Horatius teſt/dicente etiam Horatio ſermone.xiiii. Collus
Colle ſuburbano/qui ſiccis creuit in agris. Nonnunq̄ & pro uitis robore/te/ Colla
Nonius ſte Nonio/caulis ponitur/ut eſt apud Virgilium libro æneidos.xii. Puberi
Virgilius bus caulem foliis. Colus cum unico l/quartæ/& ſecundæ declinationis eſt/
Priſcianus teſte Priſciano:& tā maſculi/q̄ fœminini generis eſt/ut Caper teſtatur/& Pro
Caper bus. penſum dicitur. Ouidius libro metamorphoſeos quarto.
Probus Et colus/ & fuſus/digitis cecidere remiſſis. Coli/ eſt urbs in India/teſte Ptole
Ouidius mæo. Colum cum unico l/genus eſt puncti:quod fit/quando clauſula per/
Ptolemæus fecta eſt/ſic. Colum item cum unico l/uas eſt Vinarium:de quo Virgilius.
Virgilius Colaq; præloꝝ fumoſis deripe tectis. Et a colo colas deſcendit. Collum autē
Feſtus in alio ſignificato/cum duplicato l ſcribitur. Eſt etiam collum cum duplica/
to l/tormēti genus:quod teſte Feſto etiam maſculino genere hic collus uete/
res protulerunt. Colla cum l geminato/græcum eſt uocabulum:& gluten di
Ptolemæus citur. Colla item/urbs eſt Syriæ/teſte Ptolemæo.
Seruius Color/& colos/in recto/teſte Seruio ſuper georgica/dici poteſt. Color
Colo colis/tertiæ coniugationis/primam corripit ſyllabam. primæ autem con Colos
Lucanus iugationis colo colas/co ſyllabam producit. Lucanus libro tertio. Colo
Manilius Penei qui rura colunt. Marcus Manilius libro quinto.
Et colare uagos inductis rætibus amnis.
Priſcianus Clunis maſculini/& fœminini generis eſt/teſte Priſciano. Plautus. Quaſi lupus Clunis
Plautus ab armis ualeo:clunes inflatos gero. Iuuenalis.
Iuuenalis tremulo deſcendent clune puellæ. Horatius ſermone ſecundo.
Horatius Quod pulchræ clunes/breue ꝙ caput/ardua ceruix.
Cano facit in præterito cecini:in ſupino cantum. Participium tamē futuri tēpo Cano
Hierōymus ris/in iturus terminatur. Vnde Hieronymus in apocalypſi capitulo octauo. Cantus
ait. Qui erāt tuba canituri. Cum cano compoſita/formant præteritum in ui: Cantio
Probus ut præcino præcinui:concino cōcinui. Occino autem (ut Probus tradit) occi/ Canor
Priſcianus nī facit:quin etiam occinui/necnon & occanui/teſte Priſciano/Saluſtium in/ Cantes
Saluſtius ducente dicentem libro hiſtoriarum primo. Iuſſu Metelli/cornicines occanu Canthus
Pſalmogra/ ere tubis. A cantu ſupino/formatur hic cantus huius cantus:& hæc cātio. Vn/
phus de Pſalmographus ait. Qua illic interrogauerunt nos/qui captiuos duxerunt
Lucretius nos/uerba cantionum. Canor etiam pro cātu ponitur. Lucretius libro.iiii.
Ouidius Paruus ut ē cygni/melior canor ille/gruum q̄. Ouidius libro metamorph.v.
Nec tamen ille canor mulcendas natus ad aures. Cantes/fiſtulæ dicūtur orga
Perſius norum. Cantus cum c exili/& th aſpirato/græcum eſt uocabulum. Perſius.
Hierōymus Vertentem ſeſe fruſtra ſectabere canthum. Et eſt ſecūdæ declinationis. Hiero/
nymus in libro tercio regum capitulo.vii. Et axes earum/radii/& cāthi/& mo
dioli/oīa fuſilia. Et eſt circumferentia/qua rota uertitur.
Vgutio Canna cum duplicato n ſcribitur:nec a cano canis deriuatur/ut Vgutio ſomni Canna
Hierōymus auit:ſed hebræum eſt Hierōymo auctore uocabulum/dicente in alphabeto. Cannæ
Notandum itaq; eſt/ꝙ noſtrum latinum canna/a lingua hebræa ſumptū ē.
Cannæ pluralis tantum numeri/etiam cum duplicato n/uicus eſt in Apulia/
Iuuenalis Romana clade nobilis:de quo meminit Iuuenalis ſatyra ſecunda/dicens.
Lucanus Quid Cremeræ legio/ cannis conſumpta iuuentus? Lucanus libro ſecundo.
Tempora Cannarum fuimus:Trebiæq; iuuentus. Cāna/urbs eſt Lycaoniæ/
Ptolemæus teſte Ptolemæo.
Virgilius Canalis cum unico n ſcribitur/cum primam corripiat ſyllabam. Virgilius in Canalis
georgicis. Canale
Seruius Currentem iligneis potare canalibus undā. Et teſte Seruio ſuper ſecūdum ge

orgicorum/fœminino melius/q̃ maſculino genere profertur:ſed & maſculini
Feſtus generis comperitur. Vnde Feſtus ait. Illices canales/ in quos aqua cõfluit in ui
Chalphurnius is lapide ſtratis. Et Calphurnius egloga quarta inquit.
Hos potius calamos/magis hos ſectare canales. Sed & hoc cale declinari põt?
Statius Statius libro ſiluarum primo.
Flumina diuerſo trahit in temerata canali. Nam a neutro genere/ablatiui hic
caſus eſt.
Horatius Caniſtrũ cum ũioco n ſcribit/cũ p̃ma ſyllaba corripiat. Horatius ſermone. xvi. Caniſtrum
Iuuenalis Quæ procul extructis inerant heſterna caniſtris. Iuuenalis ſatyra quinta au/
dax conuiua caniſtris.
Vgutio Ciſta eſt/uel calathus. Nec canna deducitur/ut Vgutio ſomniauit: ſecundũ au
Varro ctoribus Varrõe de lingua latia/& Pomeo græca dictio ẽ apud quos κάρασ
Pompeius τρου ſcribitur: quod latini a in i uertentes/caniſtrum dicunt.
Lucanus Ciuis cõis generis/format adiectiuum ciuile/& ciuicũ. Lucanus uerſu primo. Ciuis
Horatius Bella per Eumathios pluſq̃ ciuilia campos. Horatius i initio libro ſecundi car Cuilis
minum. Motum ex Metello conſule ciuicum. Ciuicus
Clango clangis facit in præterito clanxi/teſte Priſciano: quin etiam clãgui/di Clango
Priſcianus ui auctoritate Hieronymi in libro numerorum capi. x. ſic dicentis. Si ſemel
Hierõymus clãgueris/uenient ad te p̃nceps. Clangere proprie eſt tuba canere.
Serenus Coſtus fœminino genere/& coſtum neutro /declinari poteſt. Serenus. Coſtus
Iungeturq; ſimul coſtum: polyionq;: piperq;. Radix eſt eximii odoris/quæ i Coſtum
Virgilius Petale Gangetis fluminis inſula foditur. Coſta/notum eſt quid ſignificat. Vir Coſta
gilius in georgicis. Et pede pro ſubigit terram: fricat arbore coſtas.
Columbus maſculini/& columba fœminini generis ẽ. In plurali tamẽ numero/ Columbus
Martialis fœmino potius/q̃ maſculino genere/ pro epicœno profertur. Martialis. Columba
Romulus Nec uioles teneras præduro dente columbas. Romulus.
Accipitrem milui pulſurum bella columbæ
Virgilius Accipiunt regem. Virgilius.
Præcipites atra ceu tempeſtate columbæ. Nec a colore columba deſcendit/
Rhabanus ut Rhabanus/Cathatolicon/& Vgutio/uoluerunt: ſed teſte Varrone/a colu/
Vgutio mine dictæ ſunt/quia ſcilicet in altum columbæ nidulantur.
Varro Cygnus/uel more græco cycnus/cum y græco/ſequente g/uel c ſcribitur. Græ Cygnus
Vgutio cum uocabulum eſt: nec a præterito cecini deriuatur/ut Vgutio ſõniauit. Auis Cycnus
Virgilius eſt/alias holor uocatus. Virgilius libro æneidos. xi.
Ouidius Strimoniamq; gruem/aut album deiecit holorem. Ouidius. Cydnus
Ad uada Meandri concinit albus holor. Cydnus cum y græco ſequente d Cydna
ſcribitur Fluuius eſt Ciliciæ/teſtibus Solino/& Ptolemæo: qui (ut ſcribit Iuſti
Solinus nus libro. xi) Tarſum Ciliciæ/apoſtoli Pauli urbem diuidit. huius fluminis a
Ptolemeus quam contra podagras ualere dixit Plinius libro. xxxi. naturalis hiſtoriæ. Pla
Iuſtinus cet hoc loco Vgutionis ſomnium referre. Ait enim. Item a cygnus/dictus eſt
Plinius eodẽ noĩe Cyngus amnis quidã Ciliciæ: tum quia mira habeat aquarum ſua/
Vgutio uitatem: tum quia in autumno/& aeſtate/quando niues ſoluuntur/tumeſcit.
Quadam enim (ut pergit) lingua/quicquid candidum eſt/cygnus dicitur. O
ridiculum/ſomniabundumq; hominem. Quid enim? Nam & idem Catholi/
Ptolemæus con confirmauit. Cydna urbs eſt Lyciæ/teſte Polemeo.
Comes / cõis generis eſt. Apud uulgus tamen hæc comitiſſa fœminino gene/ Comes
re uſurpatur. At uero pro itineris ſocio maſculini tantum generis comes ab Comitiſſa
Vgutio Vgutio traditur. uerum Vgutio fallitur: & more ſolito ineptias loquitur: cum
Boœtius in utroq; ſignificato comes cõi genere p̃ferri poſſit. Vnde Boœtius ait.
Has ſaltem nullus potuit peruincere terror/
Ouidius Ne noſtrum comites perſequerentur iter. Ouidius in epiſtola ad parim.
Cætera per ſocias/Clymenen/Aetramq; loquamur:
Que mihi ſunt comites/conſiliumq; duæ.
Seruius Comitor deponens eſt uerbum. & tam datiuo/q̃ accuſatiuo iungitur/teſte Ser Comitor

uio ſuper librum ſeptimum æneidos. Comperitur etiam comito comitas. Comito
Ouidius Ouidius libro ſecundo de ponto.
Ouidius Quem pia nobiſcum proles comitauit eũtem. Idem libro metamorphoſeos
decimoquarto.
Noſtraq; adulantes comitant ueſtigia/ donec.
Cathedra cum c exili/& th aſpirato ſcribitur: in qua dictione/Brito/Mamotre Cathedra
ctus/Catholicõ/errauerunt/dicentes: cathedra a cathecis doctrina deſcendit/ Methodus
Nam componitur ex catha præpoſitione græca/& hedra/quæ eſt ſella. Et li/ Ephebus
cet catha cum t exili ſcribatur/tamen quia componitur cum dictione aſpira/ Ephemera
tum initium habente/habiicitur. & t exile/in th aſpiratum conuertitur. Simili Ephorus
modo methodus cum th aſpirato ſcribitur. Nam licet meta præpoſitio cum Ephippia
t exili ſcribatur: tamen quia cum hodos coniungitur/quod quidem cum aſpi Hyphen
ratione principii annotatur/t exile/a littera detracta/i th aſpiratum commu/ Anthypat⁹
tatur. Eſt autem methodus uia: quom ſcilicet ꝑ ratiõe uia accipitur. Sic enim
Celſus Cornelius celſus libro primo de arte medicinæ/apud nos ĩterpretatus eſt.
Virgilius Vnde Virgilius georgicorum primo ait.
Virgilius Ignaroſq; uiæ mecum miſeratus agreſtes: ideſt rationis. idem li. æneidos. xi.
Si qua uiam dederat fortuna Latino. hoc eſt rationẽ. Eodem modo compoſi
ta ex epi præpoſitione/& dictione annotatum aſpiratione initium habente/
i littera colliſa p in ph couertit̃: ut ephebus: qui pubes interpretatur: & ex epi
& hebe/quæ eſt pubertas componitur: Ephorus ſuperinſpector/ex epi/& ho
ro aſpicio/ephemera diurnalis/& epi/ex hemera dies: Ephippia equorũ orna
menta/ex epi/& hippos equus. Simili quoq; modo/hypo præpoſitio ſi cum
uerbo aſpiratione in initio annotato coniungitur/o littera preſſa/p in ph
commutatur: ut hyphen ſubunio: ex hypo ſub/& hen unum. Quod tunc eſſe
dicitur/cum plures dictiones ſub uno accentu proferũtur: ut enimuero: quan
doquidem: ſimulac. Similiter ſi anti præpoſitio cum dictione ĩ principio aſpi
rata cõmititur/i littera ĩtercepta/t exile in th aſpiratum cõuertitur: ut Anthy/
patus ꝓconſul.
Cliuus quando componitur/ſecundæ/& tertiæ declinationis eſt: ut accliuis: Cliuus.
decliuus: procliuus. Simili quoq; modo/ſecunda/& tertia declinatione/de/
clinari poteſt/acclinis/reclinus/proclinis. Hoc autem diſtat inter accliuum/
& acclinum: ꝙ accliue in aſcenſu inclinatum dicitur: accline uero/in deſcenſu.
Ambroſius Ambroſius ſuper Aegiſippum. Ciuitas prærupta undiq; ꝓpe erat interclina
rupibus. Quare in ſequentia/quæ in miſſa ꝓ defunctis legitur/ita dici debet.
Oro ſuplex/& acclinis: non autem accliuis: ut indocti legunt.
Cor contritum quaſi cinis:
Gere curam mei finis.
Conuentus maſculini generis/format per diminutionem neutri generis con/ Conuentuſ
Pompeius uenticulum/in malam ut plurimum partẽ ſonans. Conuentus auctore Pom/ Conuẽticu
peio quatuor modis ĩtelligitur. Vno modo/quom quemlibet hominem ab lum
aliquo conuentum eſſe dicimus. Altero/cum ſignificatur multitudo ex cõplu
ribus generibus hominum/contracta ĩ unum locum. Tertio/cum a magiſtra
tibus/iudicii cauſa/populus congregatur. Quarto/cum aliquem ĩ locum/fre/
Quintiliãus quentia hominum/ſuplicationis/aut gratulationis cauſa colligitur. Quintili
anus affirmat conuentũ latine eſſe/quæ græce panegyris appellatur. Vnde pa
negyricus ille ſermo dicitur/qui in conuentibus agitur.
Randenſis Camelus cum c exili/& e abſq; diphthongo/& unico l ſcribitur: & ſi Randen/ Camelus
Gaſparinus ſis confrater meus/& Gaſparinus/cum geminato l ſcribi præcipiant: & com/ Camælæa
Hierõymus munis generis eſt. Vnde Hierõymus ĩ geneſi capitulo. xxxii. ait. Separauit ca Chamæleõ
melos fœtas cum pullis ſuis triginta. At uero pro fune nautico camelus maſ Camilla
culini tantum generis eſt. Chamælæa cum ch aſpirato/& æ diphthongo in ſe Camillus
Tortellius cũda/& penultima ſyllaba/& unico l ſcribitur: etſi a Tortellio cum c exili/&
æ diphthõgo ĩ ſcd'a dum taxat ſyllaba ſcribendũ tradat. gẽus eſt hærbæ. Cha
Tortellius mæleon cũ ch aſpirato (non cũ c exili/ut uult Tortellius) & æ diphthõgo ſo/

lum in ſecunda ſyllaba/& unico l/animal eſt quadrupes. Camilla cum c exili/
& i latino/& geminato l/filia fuit Metabi regis Priuerni Volſcorum urbis/di
Virgilius cente Virgilio libro æneidos ſeptimo.
Statius Volſca de gente camilla. Sane teſte Statio Tuliano libro primo de uocabulis
rerum/camilli uocabulo/Tuſci præminiſtrum deorũ ſignificat. Vnde & Mer
Macrobius curium camillum dicunt factum eſſe/ut ſcribit Macrobius. Quin etiam Ro/
Macrobius mani/teſte eodem Macrobio/pueros/puellaſqꝫ nobiles/& iueſtes camillos/
Feſtus & camillas appellabant. Quare camillus proprie auctore Feſto/puer igenu
Feſtus us dicitur. Quoddam etiam uaſis genus/quod opertum in nuptiis ferebant
in quo erant nubentis utenſilia/camillum uocabant: quod alio (ut ait) nomīe
cumera dicebatur.

Camera cum c exili ſcribitur: & īterpretatur fornix/ſiue teſtudo. Camurus adi Camera
Virgilius ectiuum/obtortus dicitur/uel curuatus. Virgilius in georgicis. CamurusA'
Pes etiam/& camuris hirtæ ſub cornibus aures.

Herodotus Camiros cum c exili/& i latino/urbs fuit in regione Dorica/ut oſtendit. Hero Camiros
Pomponius dotus libro hiſtoriarum primo. Alia eodem nomine fuit in Rhodo/teſtibus Cãmarus
Homerus Pomponio Mela/& Homero libro iliados ſecundo.
Martialis Cammarus cum c exili/& duplicato m/genus eſt piſcis: de quo Martialis. Cammara
Iuuenalis Concolor in noſtra cammare lance rubes. Iuuenalis.
Dimidio ponatur cammarus ouo. Cammara/urbs eſt Cretæ a latere orien/
Ptolemæus tali/teſte Ptolemæo.

Feſtus Cumera cum c exili ſcribitur. Vaſis erat genus/teſte Feſto/quod opertum ī nup Cumera
Acron tiis ferebãt: in quo erant nubentis utenſilia: quod alias camillũ appellabãt. At Cumerum
uero Acron in Horatium/cumera (inquit) uas eſt ingens uimineũ: in quo fru/
mēta cõduntur: uel (ut pgit) cumeræ dicũtur uaſa fictilia/doliis ſimilia: ubi fru Comarus
mētum ſuũ reponebãt agricolæ. Modo aũt (ut idē auctor ſubdit) cumeræ di/
cunt uaſa minora. quæ capiunt qnqꝫ/ſiue ſex modios: quæ lingua Sabinorum
Horatius trimodiæ uocant. Horatius.
Forte p anguſtam tenuis uulpecula rimam
Horatius Repſerat in cumeram. Idem ſermone primo.
Cur tua plus cumeris laudas granaria noſtris? Hoc cumerum/uas erat nuptia
Feſtus le/ſic dictum (ut ſcribit feſtns) a ſimilitudine cumerarum. Comarus cum c exi
Plinius li/ſequente o/& unico m/arbutus eſt: & genus mori/teſte Plinio libro. xv. na
Ptolemæus turalis hiſtoriæ. Comara/urbs eſt Bactrianæ puintiæ/teſte Ptolemæo.

Cæſtus cum æ diphthõgo ſcribitur: cum a cædo cædis deriuatur. Cæſtus arma Cæſtus
Virgilius ſunt pugilum/quartæ quidem declinationis/dicente Virgilio. Ceſtus
Seu crudo fidit pugnam committere cæſtu. Quin & ſecunda declinatione de
Marcellus clinari poteſt/teſte Marcello/Varronem referente dicentem. Si aduerſarius in
Varro cæſtis ſupercilia diſcobinarit.
Ceſtus huius ceſti/ſecundæ tãtũ declinatiõis/abſqꝫ diphthõgo/fœminini ge
Martialis neris eſt/teſte Lactantio grãmatico ſuper librũ quintum thebaidos: quod Pri
Lactantius ſcianus/& Alexander omiſit. Sed & maſculini cõpitur. Vnde Martialis ait.
Priſcianus Sume cytheriaco medicatum nectare ceſton. Apud Græcos etiã adiectiue de/
Alexander clinatur: ut eſt apud Homerum libro iliados. xiii.
Seruius ἣ καὶ ἀπὸ στήθεσφιν ἐλύσατο κεστὸν ἱμάντα. Gloſa Porphirii. κεστὸν
non eſt nomen cinguli: ſed uarium ſignificat: quod proprie apud nos dici po
teſt acu pictum: ut eſt apud Virgilium.
Pictus acu clamydem/& ferugine clarus Ibera. Cingulum Veneris dicebatur:
Lactantius quod teſte Seruio / ſingularis tantum numeri eſt. Ceſton (inquit Lactantius
grammaticus) uocant/qua copulæ ex matrimonio ius eſt: ideoqꝫ (ut ait) adul
Feſtus terio perpetrãtur inceſta. Ceſtus (inquit Feſtus) uocantur & . ii/quibus pugiles
dimicãt: & genus quoddam ornatus mulieri: quod (ut diximus) abſqꝫ æ diph
Priſcianus thongo ſcribitur.

Caper Caſſis huius caſſidis/fœminini generis eſt teſte priſciano: quin & maſculino ge Caſſis
Probus nere ueteres protulerunt/ut Caper teſtatnr/& Probus. Comperit etiã primæ Caſſida

Virgilius declinatiōis hæc caſſida. Virgilius libro æneidos.xi.aurea uati. Caſſiculum
Propertius Caſſida & Propertius ait. Caſſicula
Aurea cui poſtq̃ nudauit caſſida frontem:ideſt galea. Et ſcribitur cū duplica/
to ſ. Nec a careo cares/nec a capite/ideo quia caput tegat/caſſis deducitur/ut
Vgutio ſomniabundus tradit Vgutio. Nam & ſibiipſi contradicit Vgutio quom ait.
Caſſis huius caſſidis facit in accuſatiuo caſſidem/uel caſſida. Quo fit/aut lati
num omnino non eſſe uocabulū:aut accuſatiuū græcū caſſida non habere. ē
Ptolemæus etiam Caſſida urbs Indiæ/teſte Ptolemæo. Caſſis huius caſſis etiā cū gemina
Ouidius to ſ/maſculini generis eſt/dicente Ouidio. Decidit in caſſes præda petita me
Pompeius os:hoc eſt rætia. Et format diminutiue neutri generis caſſiculum. Vnde Pom
Vgutio peius ait. Caſſiculum ræticulum/a caſſibus per diminutionem dictum. Vgu
tio dicit/ꝙ format diminutiuum fœminini generis caſſicula.

Capys huius capyis/cum y græco ſcribitur. proprium fuit uiri nomen:qui Ca/ Capys
puam Campaniæ urbem condidit/dicente Virgilio libro æneidos.x. Capis
Virgilius Et Capys:hinc nomen Capuanæ dicitur urbi. Liuius autem/a camporū pla/ Capidula
Liuius nicie/Capuam cognominatam tradit Plinius a quadrageſimo campo dictā Capidulum
Plinius putat. Strabo/ꝙ ſit duodecim urbium caput/dictam aſſeruit. Capis cum i la/ Capus
Strabo tino/maſculini generis/Tuſcum eſt uocabulum/teſte Seruio:& apud nos fal Capo
Seruius co dicitur. Capis huius capidis cum i latino/fœminini generis eſt/teſte Priſcia
Priſcianus no:græcumq́ (ut ait) uocabulum/illud apud Lucillium afferens exemplum:
Lucillius capidaſq́ repertas. Nam ſi capis latina dictio eſſet/accuſatiuum græcum ca/
Feſtus pidas non protuliſſet Lucillius:ſed latinum/capides. Feſtus tamen latinam
uult eſſe dictionem. Ait enim. Capis/poculi genus/dictum a capiēdo. Et for
Priſcianus mat p̱ diminutionē capidula/teſte Priſciano hoc capidulum (ut ſcribit Pom
Pompeius peius) gēus ē ueſtimēti:quo caput tegebat. Capus/& capo/in recto/declinari
Seruius pōt/teſte Seruio. Et hoc differt a gallo:ꝙ capo teſtes ablati ſūt:gallo minime.

Capitale/& per apocopen capital tam pro pecunia/q̃ pro facinore/quod ca/ Capitale
Plautus pitis pœna luitur/declinari pōt. Plautus in menæchinis. Nūq̃ hercle effugiet/ Capital
Feſtus tametſi capital fecerit. Eſt etiam capital (ut ſcribit Feſtus) linteum quoddam:
Vgutio quo in ſacrificiis utebantur.

Capſus/carruca dicitur undiq́ tecta. Capſa non uenit a capio/ut ſomniat Vgu Capſus
Pompeius tio:ſed teſte Pompeio/a κάμπτω/quod eſt curuo. Et format p̱ diminutio/ Capſa
Ptolemæus nem capſula & capſella Eſt ēt Capſa urbs Aphricæ/teſte Ptolemæo. Capſula
Martialis Carruca cum duplicato r ſcribitur. Martialis. Capſella
Hierōymus Aurea ꝙ fundi precio carruca paratur:ideſt currus. Carrum cū duplicato r/ Carruca
neutri generis eſt:etſi Vgutio maſculino genere hic carrus declinari præcipi Carrum
at. Hieronymus in Eſdra. & dederunt carra Sidoniis:& Tyriis. & format di/ Cariculum
minutiue carriculum. Carres cum duplicato r populi quidam fuerūt inſulāi/ Carres
Thucydides teſte Thucydide libro tertio de bello peloponneſiaco:quorū meminit Vir/ Carræ
Virgilius gilius octauo libro æneidos:quom ait. Caras
Hinc Lelegas/Carraſq́. Carræ cum duplicato r/pluralis tantū numeri/urbs Cares
eſt Meſopotamiæ/teſte Ptolemæo. Caras cum unico r/rex fuit Cariæ regio/ Caria
Ptolemæus nis:qui ex auibus primus auguria comperit/ut dixit Plinius libro ſeptīo na/ Caries
Plinius turalis hiſtoriæ. Cares/Cariæ populi ſūt:de quibus Martialis meminit dicēs.
Martialis Aere nec in uacuo pendentia mauſolea
Laudibus īmodicis Cares ī aſtra ferāt. Et ſcribit cū unico r. ē ēt Caria urbs lito
Ptolemæus ralis. Lyciæ/teſte Polemæo. Caries/dicit uetuſtas/ſiue putrilago. Auſoni⁹. I:ti
Auſonius neas/carieq́ pati te charta/neceſſe ē. hæ aūt oēs dictōes cū c exili ſcribēdæ ſūt.

Curis cum unico r ſcribitur:& lingua Sabinorum/haſta uocatur: a qua/Iuno Curis
Pompeius Curitis cognominata eſt:quia eandem haſtam ferre putabant/auctoribus Curitis
Seruius Pompeio/& Seruio. Nec a curro deriuatur/ut Vgutio ſomniauit. Cures cū Cures
Vgutio unico r/populi fuerunt Sabinorum opulentiſſimi:de quibus meminit Virgi Curetes
Virgilius lius libro æneidos nono/quom ait. Currus
Tatioq́ ſeni/Curibuſue Seueris. Curetes cum unico r/populi fuerunt Cretæ: Curriculus
Ouidius quoꝝ meminit Ouidius li. metamor.iiii. dicēs. largoq́ ſatos Puretas ab im/ Curriculū

Homerus bri. Sunt & alii eodem nomine populi Aetolis co̅uicini: qui teſte Homero li Curriculo
Lucanus bro iliados nono/cum ipſis Aetolis bellum geſſere: Alios ſcripſit Lucanus Curſim
feroces eſſe populos in dalmatia/ſic inqens. Illic bellaci confiſus gēte Caretū/ Curule
Quos alit Adriaco tellus circunflua ponto. Currus cum duplicato r/carrum Curules
Feſtus dicitur. Et format per diminutionem curriculus/teſtibus Feſto/& Priſciano: Curula
Priſcianus quin etiam neutri generis curriculum: ut eſt apud Curtium libro octauo dicē Curruca
Curtius tem. Aliorum turbati equi/non in uoragines modo/lacunaſq; / ſed etiam in
amnem præcipitauere curricula. Curriculum itē neutri generis/ꝓ paruo cur
Seruius ſu ponitur: ſiue pro loco/ubi currendi certamē exercetur: ſeu pro ipo tem/
Virgilius pore/ut ſcribit Seruius. Virgilius libro æneidos octauo.
Inde ubi prima quies medio iam noctis abactæ
Curriculo expulerat ſomnum: ideſt medio tempore. declinatur etiā hic cur/
Marcellus riculus pro paruo curſu/teſte Marcello. Curriculo ſignificat id quod curſim
Pompeius auctore Pompeio. Vnde Plautus ait. Licet uos abire curriculo: ideſt curſim
Plautus Curule cum unico r ſcribitur neutri generis/& curulis fœminini/cum primā
Horatius corripiat ſyllabam. Horatius in epiſtolis.
Gellius Cuilibet hic faſces dabit: eripietq; curule: hoc eſt currum. curulis (ut tradit
Gellius) ſedes erat ex ebore: qua maiores magiſtratus utebantur in curru. Cu
Feſtus rules etiam cum unico r/equi dicuntur quadrigales: uel magiſtratus/qui curu
Seruius libus uehebantur/teſtibus Feſto/& Seruio. Lucanus etiam primam ſyllabam
Lucanus corripuit/quom dixit libro tertio.
Ptolemæus prætor adeſt/uacuæq; loco ceſſere curules. Curula urbs eſt Indiæ/teſte Ptole
mæo. Curruca cum duplicato r/auis eſt/quæ alienos pullos proprios putans
Iuuenalis nutrit/& educat: de qua Iuuenalis ſatyra ſexta.
Tu tibi tunc curruca places. Et cum c exili omnes hæ dictiones ſcribuntur.
Cupiditas / & cupido / in uno ſignificato accipi poſſunt: niſi ꝙ cupiditas (ut Cupiditas
Marcellus Marcellus tradit) leuior eſt/q̄ cupido. Verum pro deo amoris/maſculini Cu Cupido
pido generis eſt.
Pompeius Cæſpes huius cæſpitis cum æ diphthongo ſcribitur: cum a cædo cædis aucto Cæſpes
re Pompeio deriuetur. Nec a cerebro deducitur/ut ſomniauit Vgutio. pars
Vgutio terræ eſt/ cum uiridi hærba auulſa/maſculini generis.
Conus cum unico n ſcribitur: & pro ſummitate galeæ ponitur: ſed & nucleus Conus
interpretatur. Cunnus cū geminato n/notum eſt uocabulum/ dicēte in Pria Cunnus
Virgilius pea Virgilio. Cuniculus
Mens erat in cunno Penelopea tuo / ſcilicet Vlyſſis. Cuniculus cum unico Cuniculum
n/ animal eſt/lepori ſimile: cui ſubter foſſa terra latere ſolitum eſt. Vnde Mar Cunæ
Martialis tialis in apophoretis/ait. Cunabula
Gaudet in effoſſis habitare cuniculus antris. Eſt etiam cuniculus foramen ſub Cuna
Feſtus terraneum: quod & neutro genere cuniculum declinari poteſt. Feſtus cunicu Cuni
lum (inquit) foramen eſt ſub terra ocultum. Et cum c exili omnia hæc uocabu
la ſcribenda ſunt. Cunæ/& cunabula/in uno ſignificato accipi poſſunt: & cū
unico n ſcribuntur. Cuna etiam cum unico n/paganorum dea uocatur. Cuni
urbs eſt Gedroſiæ prouinciæ/teſte Ptolemæo. & cum c exili præfatæ omnes
Ptolemæus dictiones ſcribi debent.
Cypariſſus cum c exili/& y græco/& unico p/& duplicato ſ ſcribitur. proprium Cypariſſus
Ouidius fuit pueri: nomen/poſtea in ſui nominis arborem co̅uerſi/teſte Ouidio libro Cypreſſus
Caper metamorphoſeon decimo. Et pro arbore/teſtibus Capro/& Probo/tam ma Cupreſſus
Probus ſculini / q̄ fœminini generis/apud antiquos fuit Hanc arborem poſtea Latini Cypariſſa
Hieronymus cypreſſum uocauere. Vnde in eccleſiaſtico capi. xxiiii. Hieronymus ait. Qua Cypariſſiū
ſi cedrus exaltata ſum in Libano: & quaſi cypreſſus in monte Sion. Plærīq; Cypariſſia
Virgilius tamen y græcūm in u noſtrum mutantes/cupreſſum dicunt: quod & Virgili/
us obſeruauit/quom primo georgicorum/inquit.
Et teneram a radice ferens Siluane cupreſſum. Sed & cypariſſus pro arbore
Virgilius uſurpatur. Vnde Virgilius libro æneidos tertio/ait.
Martialis Aereæ quercus/& coniferæ cypariſſi. Martialis.

Daphnæas platanos/& aereas cypariſſos. Fuit etiam Cypariſſus eadem ſcri
Plinius ptura urbs Achaiæ/teſte Plinio libro quarto naturalis hiſtoriæ: quam Ptole
Ptolemæus mæus dicit eſſe Meſſeniæ in Achaia. eſt & eodem nomine/& litteratura/inſu
la quædam Boœtiæ/alias Anticyra cognominata/ut ſcribit Pauſanias. Alia
Pauſanias autem Anticyra eſt ad ſinum Maliacum/& Oetam montem. Cypariſſiũ
Ptolemæus eadem ſcriptura/promontorium eſt Meſſeniæ/ut Ptolemæus oſtendit.
Cypariſſiæ eadem orthographia/igneæ quædam faces dicuntur: quæ no
Feſtus ctu apparere ſolẽt/ad ſimilitudinẽ cupreſſi/ut teſtat' Feſtus.
Chariſius Cudo cudis facit in præterito cuſi/teſtibus Chariſio/& Diomede. At uero Pri Cudo
Diomedes ſcianus ſecundum quorundam opinionem/ dicit ꝙ facit cudi. Quod & ſuſti
Priſcianus neri pōt auctoritate Virgilii libro æneidos primo ita dicentis. Ac primum ſi
Virgilius licis ſcintillam excudit Achates. Vbi excudit præteriti temporis eſt: non præ/
ſentis: quia aliud præteritum ſubiunxit/ſcilicet ſuſcepit. Hanc opinionem ſe
Alexander cutus eſt Alexander in regula: In ſi do uertit. Cuſi ergo/& cudi/in præterito
dicere poſſumus. Eſt autem cudere/tundere/fabricare/ſculpere/polire. Et a
Pompeius cædo deſcendit/auctore Pompeio.
Vgutio Culigna cum c exili/& unico l ſcribitur: nec a culeo deducitur/ut Vgutio ſom Culigna
Feſtus niauit. ſed ab eo quod græci κύλικα dicunt/ut ſcribit Feſtus. genus eſt uaſis.
Cato Cato. Culignam in fœno græco ponit: ut bene oleat.
Caper Crux/tam maſculini/q̃ fœminini generis eſt/teſtibus Capro/Probo/Pompe Crux
Probus io. Vnde ẽ illud Gracchi. dignus fuit qui malo cruce periret. Et apoſtolus ad
Pompeius Galatas ait. Mihi aũt abſit gloriari/niſi in cruce domini noſtri Ieſu Chriſti: ꝑ
Gracchus quem ſcilicet crucem/mihi mundus crucifixus eſt: quod imperiti eccleſiaſtici
putant eſſe relatiuum huius genitiui Ieſu Chriſti.
Cruciatus/cruciatio/cruciamen/cruciamentum/crucium/in uno ſignificato acci Cruciatus
Feſtus pi poſſunt. Feſtus. Crucium eſt quod cruciat. Quin etiam inſuaue uinũ Lucil Cruciatio
Lucillius lius crucium Feſto referente appellauit. Cruciamen
Caper Crinis/tam fœminino/ q̃ maſculino genere/ueteres protulere/ut Caper teſtat/ Cruciamẽtũ
Probus & Probus. Crucium
Creſton cum c & t exilibus ſcribitur. urbs fuit Tyſenorum. Creſtona eadem ſcri Crinis
Herodotus ptura/regio eſt Macedoniæ/contermina Mydoniæ/teſte Herodoto libro hi/ Creſton
ſtoriarum ſeptimo. Creſtona
Virgilius Crater cũ c & t exilibus ſcribitur: & maſculini generis eſt. Virgilius li. ænei. iii. Crater
Tum pater Anchiſes magnum cratera corona Cratera
Priſcianus Induit. Et ab accuſatiuo græco κρατῆρα/noſtri etiam cratera fœminino gene Craterus
Seruius re ꝑtulerũt/teſtibus Priſciāo/& Seruio ſuper librũ primũ ænei. Vnde Perſi⁹. Cretera
Perſius Crateram argenti dabit. Horatius Sermone. xiiii. Cateia
Horatius Siue grauis ueteri crateræ limus adhæſit. genus eſt poculi. Craterus propri/ Crates
Perſius um fuit medici nomen: de quo meminit Perſius/quom ait. Cratis
Et quid opus Cratero magnos promittere monteſ? Cretera cum c & t exili Crathis
Nonius bus/genus eſt uaſis: quam alias ſitulam. appellamus/ut Nonius ſcribit: & ab
Pompeius eo qui eſt crater/auctoritate Pompeio deſcendit. Cateia cũ e & t exilibus/ ge
Seruius nus eſt tæli Gallici/teſte Seruio: quo ſcilicet uocabulo Virgilius uſus eſt/dicẽs
Virgilius libro æneidos ſeptimo.
Teutonico ritu ſoliti intorquere Cateias. Crates cum c & t non aſpiratis/
proprium uiri nomen fuit. Et facit i genitiuo Cratis/uel Cratetis: ſicut hermes:
chremes.
Cratis cum c & t exilibus/fœminini generis/notũ uocabulũ ẽ. Crathis cũ c exi
li/& th aſpirato/fluuius eſt Achiuorum/teſte Herodoto libro hiſtoriarum pri
Herodotus mo. Alius eiuſdem nominis eſt in Calabrya: cuius meminit Ouidius libro
Ouidius metamorphoſeos. xv. dicens.
Crathis/& hinc Sybaris noſtris conterminus oris. Et facit in genitiuo Cratis/
Ouidius uel Crathidis. Ouidius libro faſtorum tertio.
Eſt prope piſcoſos lapidoſi Crathidis amnes.

Iuuenalis Cumæ pluralis tantum numeri/urbs eſt Campaniæ:de qua Iuuenalis memi Cumæ
nit/quom ait. Cumani
Laudo tamen/uacuis ꝙ ſedem figere Cumis Cumæi
Virgilius Detinet. A qua/fit Cumanus/& Cumæus cũ æ diphthõgo. Virgi.i bucolicis. Cuma
Vltima Cumæi uẽit iam carminis aetas. Cuma huius cumæ/urbs eſt Aeoliæ/
Ptolemæus teſte Ptolemæo.a qua/etiam Cumani uocitati ſunt.
Ptolemæus Comum/urbs eſt Inſubriæ/teſte Ptolemæo:a quo/Comenſes & Comani ap Comum
Ptolemæus pellati ſunt. Coma/urbs eſt Lycie circa montem Maſſicitem/ut Ptolemæus Comenſes
oſtendit. Coma item/iuba/uel capilatura dicitur:& primã corripit ſyllabam. Comani
Rurſum coma:uicum/uel uillam ſignificare habet/teſte Feſto. & tũc co ſylla Coma
Feſtus ba producitur. Comma huius/commatis cum duplicato m/punctum eſt cũ Comma
uirgula ſuperius ducta/ſic:Comus cum unico m/genus eſt hærbæ. Ambroſi/ Comus
Ambroſius us libro tertio hexahemerõ capitulo nono. Nec illud prætereit/ꝙ como plæ Comi
rũqꝫ furores libidinũ marcuerũt κῶμοσ græce latine feſtiuitas & procacitas.
Ptolemæus iocus modeſtus. Comi/populi qdã ſunt Bactrianæ ꝓuinciæ/teſte Ptolemæo. Compages
Compages/& compago/in uno ſignificato/declinari põt.coniunctio dicitur/ Compago
Ouidius ſeu conglutinatio:uel compactio. Ouidius libro metamorphoſeos primo.
Lucanus Atqꝫ ita diſparibus calamis compagine cæræ. Lucanus libro primo.
Nauitaqꝫ/& nondum ſparſa compage carinæ.
Coſmeta cũ ct/& exilibus ſcribitur. Nec a como comis deducitur/ſ littera iter/ Coſmeta
Vgutio poſita/ut Vgutio/& catholicon/ſomniarunt:ſed a κοσμῶ uerbo græco/qđ Coſmus
eſt orno. Vnde ſerui qui nobiles mulieres ornare conſueuerant/coſmetæ uo Coſmas
Iuuenalis cati ſunt/dicente Iuuenale ſatyra .vi.
Ponunt coſmetæ tunicas. Et a κοσμῶ coſmus dictus eſt: qui ornatus ĩterpre
tatur. Inde etiam mundus/quia ornatus eſt/coſmus appellatur. Fuit etiam
Martialis Coſmus uiri proprium nomen:de quo meminit Martialis/quom ait.
Ptolemæus Pallia donauit glaucina Coſme tibi. Coſmus fœminini generis/a Ptolemæo/
urbs Iudææ ponitur ab orĩetali parte iordanis. Coſmas ꝓpriũ fuit nomẽ uiri.
Priſcianus Cautes/& cotes/ĩ recto/teſte Priſciano/dici põt:& fœminini generis eſt. Virgi Cautes
Virgilius lius libro æneidos ſexto. Cotes
Quam ſit dura ſilex/aut ſtet Marpeſia cautes:ideſt lapis/uel petra uel ſcopu/ Cottis
Ptolemæus lus. Cotes item eſt promontoriũ Mauritaniæ Tingintanæ/teſte Ptolemæo. Cos
Ptolemæus Cottis cum duplicato t/apud Ptolemæũ ſcriptũ legi:& ab eodem urbs Indiæ Cotys
Horatius ponitur. Cos huius cotis/genus eſt lapidis:quo ferrũ acuitur/dicẽte Horatio. Cutis
Ptolemæus Ardentes accuens ſagittas cote cruenta. Cos item/urbs eſt dorica. Ptolemæus
dicit Con eſſe inſulam in Myrtoo Pelago. Et facit in genitiuo co/declinatiõe
Homerus attica. Nam accuſatiuum græcum κῶρ protulit Homerus libro iliados.ii.
Cotys cum c/& t exili/& y græco/propriũ fuit uiri nomen:de quo ſæpe Plu/
Plutarchus tarchus meminit. Cutis/notum eſt uocabulum. Vnde & Boœtius ait.
Boœtius Et tremit effœcto corpore laſſa cutis. Et cũ c & t non aſpiratis ſcribitur.
Pompeius Nam a σκύτοσ græce/auctore Pompeio deſcendit.
Chirographus/& chirographum/declinari põt:& cum ch aſpirato/& i latino Chirogra/
Pædianus ſcribitur hoc aũt inter ſyngraphas/& cætera chirographa/intereſſe tradit phus
Pædianus:ꝙ in chirographis tantum quæ geſta ſunt/ſcribi ſolent:in ſyngra Chirogra
phis uero/etiam contra fidem ueritatis pactio uenit:& non numerata quoqꝫ phum
pecunia/aut non integre numerata/pro temporaria hominum uoluntate/
Iuuenalis ſcribi conſueuit:Iuuenalis ſatyra ſexta.
Vana ſuperuacui dicens chirographa ligni.
Cenſeo cenſes ſecũdæ coniugationis facit in præterito cenſui:ĩ ſupino cenſum. Cenſeo
At uero cenſio cenſis quartæ/format præteritum cenſiui:ſupinum cenſitum. Cenſio
Prudentius Prudentius in pſychomachia.
Ouidius Stirpe recenſita ſacra de uirgine nata. Ouidius.
Feſtus Præſto re: cenſitis euoluere: ſæcula faſtis. eſt autem cenſere (ut ſcribit Feſtus)
putare/ſuadere/dicernere.
Cincinnus cum c exili utrobiqꝫ/& i latino in prima/& ſecunda ſyllaba/& Cincinnus

Feſtus duplicato n ſcribitur. Cincinni (ut teſtis eſt Feſtus) ĩtorti/q̃a ad locũ capiendũ Circinus
Iuuenalis tendunt/dicti ſunt. Iuuenalis ſatyra ſexta. Circino

Altior hic quare cincinnus. Circinus cum c exili utrobiq;/& i latino in prima
& media ſyllaba/& unico n ſcribitur: cũ penultimã corripiat ſyllabam. Gual/
Gualfredus fredus in arte pœtica.

Præformet capiti naturæ circinus orbem: hoc eſt circulus/ſiue rotunditas.
Ouidius Simili modo circino circinas uerbum/ci ſyllabam corripit. Ouidius libro me
tamorphoſeos ſecundo.

Inclinat curſus: & eaſdem circinat auras.

Iuuenalis Columna cum unico l ſcribitur: nam primam corripit ſyllabam. Iuuẽnalis. Columna

Verre pauimentum: & nitidas oſtende columnas. Et format per diminutio/ Colũnella
Priſcianus nem columnella teſte Priſciano. Vgutio dicit ꝙ facit etiã diminutiue colum/ Columella
Vgutio nula/& columella abſq; n. Columellæ item/dicti ſunt apud ueteres/ſerui ma Colũnula
Donatus iores domus/teſte Donato ſuper illud Terentii in phormione/columẽ uero Columen
Terentius familiæ: ubi ait. Columen/culmen dixit an columen colũnam? Vnde colu/ Culmen
Lucillius mellæ apud ueteres/dicti ſerui maioris domus: Lucillius. Seruus neq; infidus
domino/neq; inutilis/q̃q̃ Lucillii columellæ hic ſitus. Tu uero hũc in animũ/
quorum columine ciuitas continebatur.

Horatius Horatius contra/pro columine columnam dixit.

Ennius Ne pede (inquit) proruas ſtantem columnam. Ennius.

Regni uerſatum/ſummam uero columnam. Columen uero/fama eſt: ſuſtẽ/
Pompeius tatio: uel decus: unde columnæ dictæ. hæc Donatus. Et Pompeius ait. Colũ/
næ dictæ/ꝙ culmina ſuſtineãt. Cingo

Feſtus Cingo cingis/& clingo clingis/quod (ut tradit Feſtus) e græco tractũ eſt/in uno Clingo
ſignificato dici poteſt. Capio

Capio capis facit in præterito cepi. At uero cœpio cœpis/ quod apud antiquoſ Cœpio
totam declinationem habuit/cum œ diphthongo ſcribitur. Vnde Cato ait.

Cato Cœpiam ſeditioſa uerba loqui. Palutus ĩ menæchmis. Neq; pugnas uelitis
Plautus cœpio Terentius in adelphis. Sex totis menſibus olfeciſſem/q̃ ille quicq̃ cœ
Terentius peret. Nunc autem præterito huius uerbi cœpio/quod eſt cœpi/pro præſen
ti utimur tempore: & nonnunq̃ per dihæreſim diphthongus ipſa diuiditur:
Lucretius ut eſt apud Lucretium libro quarto.

Si quis forte manu premere/ac ſiccare cœpit. Eſt autem cœpere (quod Pom
Pompeius peius protulit) incipere/inchoare. Capio uero plura apud Marcellum habet
Marcellus ſignificata/hoc nihilominus in loco annotanda. Capere (inquit Marcellus) ẽ
Virgilius implicare impedire. Virgiliuſ georgicorum primo.

Lucretius Aut oculos capti fodere cubilia talpæ. Capi propiciari. Lucretius libro .ii.

Terentius Nec bene pro meritis capitur: nec tangitur ira. Capere facere. Terentius ĩ an
dria. Non ſi capiundos mihi ſcio eſſe inimicos omnis homines. Capere per/
Terentius peti. Terentius in heauton. dum abs te abſum/omnes mihi labores/quos
Virgilius cepi/leues. Capere/tollere tenere. Virgilius georgicorum quarto.

Virgilius cape ſacra manu/cape robora paſtor. Cape/eligere. Terentius in ecyra. Cũ
Virgilius illum generum cepimus. Virgilius georgicorum ſecundo.

Ante locum capies oculis. Capere/delectare. Virgilius libro æneidos octauo.

Tullius Aeneas capiturq; locis. Tullius in prima philippicarum. Non poſſum adduci
Virgilius & ſuſcipere pecuniæ captum: ideſt delectationem. Capere/ſuſtinere/habere.
Virgilius libro æneidos octauo.

Terentius Hæc illum regia cepit. Terentius in heauton. dii boni quid turbæ eſt? Aedes
Virgilius noſtræ uix capient. Capere circũuenire. Virgilius libro æneidos ſecundo.

Tullius captiq; dolis/lacbrymiſq; coacti. Tullius in hortenſio. Captum me fortaſſe
tu putas: & id quod nollem/confiteri coactum. Capere/occupare/detinere.
Virgilius Virgilius libro æneidos ſecundo.

Tullius certantq; illudere capto. Tullius in uerrem. Nauem piratarum prædã refer/
Virgilius tam nõ ceperunt: ſed adduxerunt. Capere/ſatiare. Virgilius li. æneidos .iiii.

Virgilius Tanta meæ ſi te ceperunt tædia laudis. Capere accipere. Virgilius li. ænei. ii.

Varro Tu genitor cape ſacra manu: patrioſqꝫ penates. Capere/cōplecti. Varro i.
Marcipore. pro pontis unda q̄ liquenti cærula natantem profundit/cape. Ca
Tullius pere/inuenire. Tullius in Verrem. Reiecti a chelidone capiunt conſilium ne
ceſſarium. hæc omnia Marcellus. Verum Laurentius nonnulla huius uerbi ex
Laurentius poſita a Marcello ſignificata improbat. ait enim. Quis credit auctores uni di
ctioni tot ſignificata & quidē pro ſe quenqꝫ noua dare uoluiſſe/ tanq̄ linguā
ipſam confundere cuperent? Cur igitur ita loquuti ſunt? Nempe ꝙ nihil iter
eſt inter has ſignificationes/capio hoſtem: capio generum: capio ſaxum. Pre/
terea duæ proprietates ĩ hoc uerbo notandæ ſunt: una quod habet recipro
Cicero cum quendam uſum: ut idem ſit: cepi uoluptatem: & cepit me uoluptas.
Quitilianus Cicero. Magnam cepi ex litteris tuis uoluptatem. Quintilianus. Nec me tan/
ta capiebat uoluptas/ꝙ fluentia cæris mella conderem. Altera/ꝙ capere ſigni
ficat ſponte/uel non ſponte accipere: ſumere/tantum ſponte. Atqꝫ hinc eſt il/
lud: cepi labores: cepi moleſtiam: cepi dolorem: cepi/uel ſuſcepi inimicicias:
ſuſcepi curas: ſuſcepi ſumptus: accepi calamitatem: accepi cladem: accepi dam
num: accepi iniuriam: accepi contumeliam: accepi repulſam: accepi uulnus.
Valerius Maximus ita plane horum uerborum proprietatem diſtinxit/ut hāc
Valerius differentiam pene præcipere uideatur. Ait enim de Cenſorio loquens. Vt nō
coactus enſem accipere/ſed ſua ſponte ſumere uideretur.
Priſcianus Carbaſus fœminini generis eſt/teſte Priſciano. At uero Phocas/maſculini eſſe Carbaſus
Phocas generis tradidit. Probus autem/& Caper/maſculini/& fœminini generis ſin/
Probus gulari numero eſſe dixerunt. Plurali uero numero/neutri generis eſt. Serui/
Caper us ſcribit carbaſum eſſe genus lini: & abuſiue pro uelo poni. Valerius Maxi/
Seruius mus libro primo. Qua adorante cum carbaſum quem optimum habebat/
Valerius foculo impoſuiſſet/ſubito ignis emicuit.
Priſcianus Carex cū e in recto effertur/teſte Priſciano. Iſidorus aūt/cū i carix enūtiari/præ Carex
Iſidorus cipit. hærba ē ſpinoſa fœminini generis/dicēte Virgilio. & carice paſtus acuta. Carix
Virgilius Caryca cum c exili utrobiqꝫ/& y græco/genus eſt ficuum/a loco ſic dictarū/ Catyca
Pollux teſte Iulio Polluce: non autem a. copia/uel a χαρισ quæ eſt gratia/ ut cū Ca/
Vgutio tholico ſomniauit Vgtuio. Ouidius libro metamorphoſeos octauo.
Ouidius Hic nux/hic mixta rugoſis caryca palmis.
Diomedes Capeſſo facit in præterito capeſſi/teſtibus/Diomede & chariſio: in ſupino ca/ Capeſſo
Chariſius peſſitum. Alii dicunt ꝙ facit in præterito capeſſiui: in ſupino capeſſum.
Alexander Quod etiam Alexander tradidit/quo ad ſuppinum/ quom dixit
So ſiui/ſitumqꝫ facit: ſed deme capeſſo:
Quod ſi ſumqꝫ facit. Ego autem duplex inuenio habere præteritum: & cōſe/
quenter duplex ſupinum: capeſſi ſcilicet: a quo fit capeſſū: & capeſſiui: a quo
Auguſtinus formatur capeſſitum. Vnde Auguſtinus libro ſecundo de ciuitate dei cap. xi.
Cicero (ſunt autē Ciceronis uerba libro de republica) ait. Aeſchines ciuis Atheniēſis/
uir eloquentiſſimus/cū adoleſcens tragœdias actitaſſet/rēpublicā capeſſiuit.
Saluſtius Saluſtius libro hiſtoriarū ſecundo Diuerſa uti ſolet rebus perditis capeſſiuit.
Capulus/& capulum/declinari pōt: & cum unico p ſcribitur; nam & primam Capulus
Virgilius corripit ſyllabam/dicente Virgilio libro æneidos. xii. Capulum
Feſtus Vt capulum ignotum/dextramqꝫ aſpexit inermem. Capulum (inquit Feſtus) Capula
Lucanus & manubrium gladii uocatur: & id quo mortui efferuntur. Lucanus.
Excuſſit criſtas galeis: capuloſqꝫ ſolutis
Marcellus Perfugit gladiis. Marcellus. Capulum dicitur quicquid aliquam rem intra ſe
capit. Capula fœminini generis/genus eſt ueſtis.
Pōpeius Credo credis/& creduo/auctore Pompeio/ueteres protulere. Vnde etiā Plau/ Credo
Plautus tus ait. Ipſus nec amat: nec tu creduas/pro credas. Creduo
Pompeius Corium neutro genere/& maſculino corius/teſte Pompeio/antiqui uſurparūt Corium
Plautus hinc Plautus/iam tibi (inquit) tuis meritis craſſus corius redditus eſt. Eſt etiā Coria
Ptolemæus corius fluuius: cuius hoſtium/eſt in ſinu Carmaniæ/ teſte Ptolemæo. Coria/ Corius
Ptolemæus nomen eſt duarum urbium/ut Ptolemæus oſtendit: quarum una/eſt in Iber/
Pompeius nia: alia Otadenorum etiam in Ibernia.

Marcellus Cautio/uel more antiquo cauitio (ut Pompeius ſcribit) cautela uocatur/teſte Cautio
Cicero Marcello. Cicero libro primo de oratore. Neq; mihi illa cautio/& timiditas Cauitio
in cauſis propter præſtantem prudentiam Craſſi/negligenda eſt. Cautela
Corinthus cum c exili/& i latio/& th aſpirato ſcribitur. Vrbs eſt Achaiæ alia cer Corinthus
cyra nominata: a qua/fit Corinthius/Corinthiacus/Corinthienſis. Ouidius li Corinthius
Ouidius bro primo triſtium.
Feſtus Illa Corinthiacis primum mihi cognita terris. Feſtus. Corinthienſes ex eo di Corinthiacuſ
ci cœperunt/ex quo/coloni Corinthum ſunt deducti: qui antea Corinthii ſūt Corinthienſis
dicti. Quā cōſuetudinē (ut ſubdit) ſeruamus ēt/quom Romanēſes/& Hiſpa/ Corytus
niēſes/& Siciliēſes negociatores dicimus: q in alienis ciuitatibus negocianur. Corythus
Hæc ille. Fuit etiam Corinthus eadem ſcriptura/Oreſtis filius. Corytus/cum
c/& t exilibus/& y græco/græcum eſt uocabulum: quod apud illos γωρυτοσ
Vgutio ſcribitur: ubi a noſtris g in c mutatum eſt. Nec a corio deſcendit/ut Vgutio &
Virgilius Catholicon ſomniarunt Forulus dicitur ſagittarum. Et producit mediam ſyl
labam. Virgilius libro æneidos decimo.
Nonius Corytiq; leues humeris: & lœtifer arcus. Quod Nonius/leue miſſile interpre
Tortellius tatus eſt in ſagittarum modum. Corythus cum c exili/& y græco/& th aſpira
to ſcribitur: etſi cum i latino/& t exili/a Tortellio ſcribi præcipiatur. Oppidū
Seruius eſt Hetruriæ/teſte Seruio/ſuper paruo colle eiuſdem nominis poſitum: & a
Virgilius Corytho rege conditum. Et corripit mediam ſyllabam. Virgilius li. ænei. vii.
Virgilius Hinc illum Corythi Tyrrhena a ſede profectum. Idem libro æneidos nono.
Nec ſatis extremas Corythi penetrauit ad urbes.
Cliens huius clientis cum c exili/& i latino ſcribitur: & communis generis eſt. Cliens
Pluatus Comperitur tamen fœminini generis clienta: quod Plautus ipſe uſurpauit. Clienta
Donatus Clam præpoſitio/tam accuſatiuo/q̄ ablatiuo deſeruit/auctoribus Donato & i Clam
Seruius Donatum Sergio & Seruio At uero Priſcianus/& Donatus cognomento mi
Seruius nor/ablatiuo tantum ſeruire tradiderūt. Clam a clauibus dictum eſt: ꝗ̄ꝗ̄iis quæ
Priſcianus celare uolumus/claudimus/ut teſtatur Feſtus.
Donatus Concio huius concionis/fœminini generis eſt quin & maſculino genere uete/
Feſtus res protulerunt/ut ſcribit Pompeius. dicta eſt concio/teſte eodem Pompeio
Pompeius quaſi conuocatio/uelut coagitatio: ideſt longa eiuſdem rei agitatio in eadem Concio
Gellius mora conſilii explicandi. Teſte autem Gellio/auctoritate Verrii Flacci/cōcio
tria ſignificat/locum ſcilicet/geſtumq;/unde uerba fiunt: cœtum populi aſſi/
ſtentis: orationem ipſam/quæ ad populum dicitur.
Feſtus Contagio/contages/contagium/in uno ſignificato accipi poſſunt: etſi Feſtus/ Contagio
Iuuenalis contagionem tantum dici debere tradiderit: nō contagiū. Iuuenalis ſatyra. ii. Contages
Lucretius Cretice polluces: dedit hanc contagio labem. Lucretius libro quarto. Contagium
Gellius Quæ contage ſua palloribus omnia pingunt. Gellius li. xii. noctiū atticarū.
Periculum etiam/& uenenū/& contagium/non uti nunc dicuntur pro malis
Marcellus tm̄ dicta eſſe. Marcellus. Vaſtitas dicitur horror/deſertio/contagiū. Martialis
Martialis Cum ſic fœminei generis contagia uitet. Horatius in epiſtolis.
Horatius Cum tu inter ſcabiem tantam/& contagia lucri/
Virgilius Nil paruum ſapias. Virgilius georgicorum tertio.
Lucanus Dira per incautum ſerpant contagia uulgus. Lucanus.
Ouidius Traxit iners cælum fluidæ contagia peſtis. Ouidius libro metamorphoſeos
vii. dilapſa liqueſcunt: Afflatuq; nocent: & agunt contagia late.
Priſcianus Carcer maſculini generis eſt: quin & neutro genere/teſte Priſciano/ueteres ꝓ Carcer
tulerunt. Sed infirmum eſt quod Priſcianus affert exemplum.
Comedo huius comedonis/& comedus/me ſyllaba correpta/in uno ſignifica Comedo
Feſtus to accipi poſſunt/teſte Feſto. Et is dicitur/qui bona ſua edendo conſumit. Comedus
At uero comœdus cum œ diphthongo in media ſyllaba/repræſentator/ Comœdus
Iuuenalis actorq; comœdiæ uocatur. Iuuenalis ſatyra tertia Comicus
Vxorem comœdus agit. Comicus uero/is appellatur/qui comœdiam com
Vulcatius poſuit. fuere aūt comici plures: inter quos/qui palmā obtineat/his Vulcatii
Gellius Sedigiti uerſibus/a Gellio in noctibus atticis recitatis clarere poterit. Ait eni.

Multos incertos certare hanc rem uidemus
Palmam poetæ comico cui deferant.
Hunc meo iudicio errorem diſſoluam tibi:
Vt contra ſi quis ſentiat/nihil ſentiat.
Cæcilio palmam ſtatuo de comico.
Plautus ſecundus facile exuperat cæteros.
Deinde Næuius/qui feruet precio/in tertio.
Si erit quod quarto detur/dabitur Lycinio.
Poſt inſequi Lycinium facito Attilium.
In ſexto ſequitur hos Terentius.
Turpilius ſeptimum. Trabea octauum obtinet.
In nono loco eſſe facile facio Lucretium.
Decimum addo antiquitatis cauſa/Ennium.

Priſcianus Claudo claudis/& cludo cludis/teſte Priſciano/dici poteſt. Quod uerbũ cum Claudo
Criſpus ſit actiuum/apud Cirſpum tamen naturale compertum eſt/quom Priſciano Cludo
referẽte/libro quarto hiſtoriarum dixit: coniuratiõe claudit: hoc eſt claudet/ Claudeo
Cæcilius a claudeo. Quod & Cæcilius protulit in Epichæro: dicens. At ubi uos ſitis/ Claudico
ibi consilium claudeat: ideſt claudicet. Cinis

Priſcianus Cinis & ciner/in recto/declinari põt/teſtibus Priſciano/& Seruio: & tam fœmi Ciner
Seruius nini q̃ maſculini generis eſt/ut Caper teſtatur/& Probus. Cœno
Caper Cœno cum œ diphthongo ſcribitur: & facit in præterito cœnaui/& cœnatus ſũ Cœna
Probus teſte Priſciano. Cœnum

Priſcianus Cœna cum œ diphthongo ſcribitur: & non ueſpertina dicitur: quod tñ apud
antiquos prandiũ uocabatur. Et a κοινοσ quod eſt cõis deducitur: quia mul
ti in cõe cœnare conſueuerãt. Cœnum cum œ diphthongo ſcribitur: nec ta/
Vgutio men a cœno cœnas deriuatur/ut ſomniauit Vgutio: ſed a κοινῶ quod eſt in/
Priſcianus quino/auctore Priſciano:

Vgutio Chorda cum ch aſpirato ſcribitur: nec a corde deſcẽdit/ut Vgutio ſomniauit: Chorda
Pollux ſed græcum a Iulio Polluce uocabulum ponitur. Eſt & eodem nomine urbs Gorda
Ptolemæus Elgouarum/ut Ptolemæus oſtẽdit: cum g autem Gorda/urbs eſt fœlicis Ara Cor
Ptolemæus biæ teſte eodem Ptolemæo Cor/& corde/in recto/ueteres protulere: quod Corde
patet per genitiuum cordis. Nam ſecundum analogiam ab eo quod eſt cor/ Cordiacus
formatur genitiuus coris: quod tamen nuſq̃ lectum eſt. Et a corde fit adiecti/ Cardiacus
uum cordiacus/idẽ ſignificans/quod & cardiacus: quo ſcilicet uocabulo uſus Corculũ
Iuuenalis eſt Iuuenalis ſatyra quinta/quom ait.
Celſus Cardiaco cyathũ non porrecturus amico. Cardiacus morbus (ut ſcribit Cor/
nelius Celſus) ex nimia imbecillitate corporis/& languente ſtomacbo/ ſudo
re nimio naſcitur. Verum (ut pergit) imbecillitati uino ſuccurritur/ quod nõ
ſit auſterum: ſed meracum. Nam (ut ait) uino in ſtomacho contento/calor cõ
Hieronymus tinetur. Scribitur autem cor cum c nõ aſpirato: & format diminutiue corcu
lum/auctore Hieronymo.

Priſcianus Concors/& hic & hæc concordis/& hoc concorde/ teſte Priſciano/declinaue/ Concors
Cœllius runt. Vnde Cœlius in Cratino/ait. Modo fit obſequens/hilaris/comis/cõ Concordis
munis/concordis: dum id quod petit/potitur.

Calœnum cum c exili/& unico l/& œ diphthongo ſcribitur/componiturq; ex Calœnum
καλοσ quod eſt bonum/& οἶνοσ uinum. Alii dicunt calœnum uinum a Ca/ Celæno
le oppido Campaniæ/ubi naſcitur/dictum eſſe. Nec ſcribitur carenum a ca/ Celænæ
Vgutio reo cares/ut ridiculus ſomniauit Vgutio. Iuuenalis ſatyra prima. Celæna
Iuuenalis Occurrit matrona potens: quæ molle calœnum Cyllene
Porrectura uiro miſcet ſitiente rubetam. Celæno cum c exili/& unico l/& æ
diphthongo in media ſyllaba/atrum ſignificat/ſeu tenebroſum. Vna fuit ex
Virgilius harpyiis. Virgilius. hos mihi prædixit luctus/non dira Celæno. Celænæ plu
ralis tantum numeri/cum c exili/& unico l/& æ diphthongo i penultima/&
Liuius ultima ſyllaba/urbs fuit Phrygiæ/teſte Liuio libro ſeptimo de bello Macedo
Lucanus nico: de qua meminit Lucanus libro. iii. quom dixit.

Lugent damnatæ phœbo uictore Celænæ. declinatur nonnunq̃ & ſingulari
Virgilius numero/Celæna huius Celænæ. Virgilius libro æneidos ſeptimo.
Quiq; Rhipas/Betulumq; tenent/atq; arua Celæne. Cyllenæ huius cyllenes
Ouidius cum c exili/& y græco/& duplicato l/mons eſt ĩ Arcadia: cuius meminit Oui
dius libro faſtorum quinto/dicens.
Virgilius Hæc enixa iugo cupreſſiferæ cyllenes. Et Virgilius li. æneidos octauo.
Cyllene gelido conceptum uertice fudit.
Horatius Cauus/& cauerna in uno ſignificato accipi poſſunt. Horatius in fine ſermonis Cauus
xvi. me ſilua/cauuſq; Cauerna
Feſtus Tutus ab inſidiis/tenui ſolabitur eruo. Feſtus/a chauos chauum tractum tra/
dit. Quod ſi uerum dicit/cum ch aſpirato ſcribendum eſt: cui tamen ortho/
graphiæ/uſus arte potẽtior aduerſatur: ut ſcilicet cum c exili cauus ſcribatur:
o maxime/q̃(ut alii uolunt)a cauo cauas deriuatur: quod uerbum/cũ c nõ
aſpirato ab omnibus ſcribitur.
Propertius Caueo caues ſcdã/& cauo cauis tertia cõiugatiõe/declinari põt. Propertius. Caueo
Horatius Tu caue/ne triſti cupias pugnare puellæ. Horatius ſermone. xiiii. Cauo
Horatius Tu caue/ne minuas/tu ne maius facias id. Idem.
Vade: uale: caue ne titubes: mandataq; frangas. Vbi ue ſyllaba exiſtente bre/
ui/imperatiui modi/caue / tertiæ coniugationis/eſſe neceſſe eſt. Nam a ca/
ueo ſecundæ coniugationis/caue ue ſyllabam producit. Cauo cauas in alio ſi
Ouidius gnificato/p̃mæ cõiugationis eſt. Ouidius libro metamorphoſeos. ii.
Eſt locus in geminos ubi brachia concauat arcus.
Priſcianus Careo cares/facit in præterito carui/& caſſus ſum cum geminato ſ: in ſupino ca Careo
Caper ritum/& caſſum/teſte Priſciano. Antiqui tamen (ut teſtis eſt Caper) careo de/ Careor
Gellius ponens protulerunt. Et tam genitiuo/q̃ ablatiuo ĩgitur/teſte Gellio in no/
Næuius ctibus atticis/Næuium referente dicentem. Carendum tui ẽ. Quin etiã cũ ac
Marcellus cuſatiuo ueteres conſtruebant/ut teſtis eſt Marcellus/Turpilium & ipſe indu
Turpilius cens ita ſcribentem. Meos parentes careo.
Cado cadis facit in præterito cecidi/ci ſyllaba correpta: in ſupino caſum cum Cado
Boœtius unico ſ. Boœtius. Cædo
Qui cecidit/ſtabili nõ erat ille gradu. Cædo cædis format præteritũ cæcidi/ Cedo
Iuuenalis ci ſyllaba producta: ſupinũ cæſum cũ unico ſ. Iuuenalis ſatyra tertia.
Lucanus Ebrius/ac petulans/qui nullum forte cæcidit. Lucanus libro quinto.
Apuleius Terga fuga/donec uetuerunt caſtra cæcidit. Cædo/teſte Apuleio/cũ æ diph
thongo ſcribitur: ut ſcilicet differat ab alio uerbo cedo: quod in præterito fa/
cit ceſſi cum geminato ſ: in ſupino ceſſum. Eſt autem cædere cum æ diphthon
Terẽtius go/uerberibus dedere. Terentius in andria. Verberibus cæſum te in piſtrinũ
Virgilius daue dedam. Cædere/excidere. Virgilius georgi. primo.
Virgilius Cæditur & tilia ante iugo. Cædere/occidere/mactare/uel ĩmolare. Virgilius
Virgilius libro. iiii. æneidos. cædit quinas de more bidentes. Iden in georgicis.
Non aliam ob cauſam Bacco caper omnibus aris
Virgilius Cæditur. Cædere/frangere. Virgilius georgicorum. iiii.
Cæduntq; ſecuribus humida uina.
Lucillius Cædere/commiſcere. Lucillius libro. xxx.
Lanæ opus omne perit: fallor/timor/oĩa cædunt. Cedo abſq; diphthõgo fa
cit in præterito ceſſi (ut diximus) in ſupino ceſſum cum duplicato ſ. Eſt autem
Virgilius cedere/locum dare: ut eſt apud Virgilium libro æneidos quinto.
Cede deo. Cedere ſuccedere. Virgilius libro ænidos quinto.
Ceſſerit Auſonio ſi fors uictoria Turno.
Virgilius Cedere dare. Virgilius libro æneidos. xi.
Hæc omnis regio/& celſi plaga pinea montis/
Virgilius Cedat amiciciæ Teucrorum. Cedere/obſequi. Virgilius libro æneidos. ii.
Virgilius Cedo equidem: nec ante tibi comes ire recuſo. Cedere/euitare. Virgilius libro
æneidos quinto.
Plautus Celeri quoq; lapſus corpore ceſſit. Cedere/incedere. Plautus in aularia.

In hoſce abſolutus cedas. Cedo pro dic/etiã abſq; æ diphthõgo ſcribitur:&
Iuuenalis primam corripit ſyllabam. Iuuenalis poſt
Mitior eſt (credas) aliam: cedo/ſi breue parui
Sortita eſt lateris ſpacium: breuiorq; uidetur.
Caper Ceruix fœminini generis eſt: qn & maſculio genere ueteres ꝓtuler/teſtibus Ca/ Ceruix
Probus pro/& Probo. Pars dicit̃ colli poſterior. Et a ceruice uenit ceruicale/& p apo Ceruicale
Iuuenalis copen ceruical/ui ſxllba producta. Iuuenalis ſatyra ſexta.
Martialis Conducit comites: ſellam: ceruical: amicas. Marcialis.
Cinge caput nardi folio: ceruical olebit.
Apuleius Cætus cum c & t exilibus/& æ diphthõgo (ut Apuleo placet) ſcribitur. Ait.n. Cætus
Tortellius Cæte a græcis accipimus/æ diphthongo pro н littera producta poſita. At ue Cæte
Gaſparinus ro Tortellius/& Gaſparinus/abſq; æ diphthongo ſcribendum tradunt. Teſte Cœtus
Seruius tamen Seruio ſuper librum quintum æneidos/cætus in recto nuſq̃ lectum ẽ
etſi per alios caſus declietur. Vnde Mathæi capitulo. xii. legitur. Sicut fuit Io/
Pompeius nas in uentre cæti/tribus diebus/& tribus noctibus. Et Pompeius in dictiõe
balæna/ait. ipſam dicunt eſſe piſtricem: ipſam eſſe & cætum. Sed & cætus le/
gitur. Vnde Rufus Feſtus in Arato.
Diſtante Andromedã prolyxi tramite mundi Perterret cætus. declinatur etiã
Hierõymus hæc cæte neutro genere/per omnes caſus pluralis numeri. Hieronymus ĩ ge
Rufus neſi. Creauit deus cæte grandia. Verũ in alio ſignificato/cœtus cum œ diph/
thongo ſcribit̃: & quartæ declinationis eſt: & cõuentus dicit̃/ſiue cõgregatio.
Caper Comperio/& comperior deponẽs (ut Caper tradit/& Diomedes) uſurpatum Comperio
Diomedes eſt/dicente etiam in Iugurtha Criſpo. Sed ego comperior Bocchum magis Compior
Criſpus punica fide. hoc autem inter comperior diſtat/& comperio: ꝙ (ut ſcribit Dio
Diomedes medes) comperri/eſt/ex mea opinione colligere: & pro explorato comper/
tum habere: comperire uero/ab alio cognoſcere.
Apuleius Cælo cælas quando pro ſculpo ponitur/cum æ diphthongo/teſte apuleio ſcri Cælo
bitur: ut ſcilicet differat ab alio uerbo celo/pro abſcondo/quod abſq; diph Celo
Gaſparinus thongo ſcriptitant. Vtrũq; tamen uerbum/abſq; diphthõgo Gaſparinus ſcri Celleo
bendum præcepit. Sed Apulei auctoritas/& uſus præualet arte potentior: ut Cello
cũ æ diphthongo cælo pro ſculpo annotetur. Celo pro abdo/uel abſcondo/
duos accuſatiuos poſt ſe regit diuerſos: & nonnunq̃ poſt accuſatiuũ/datiuũ:
aliquãdo ablatiuum cum præpoſitiõe a/uel ab/uel de: ut celo illũ/uel illi/hãc
rem: & celo te de hac re: & celo hoc a te/uel ab illo. Celleo celles ſecũda/& cel
lo cellis tertia coniugatione/declinari poteſt: & cum duplicato l ſcribitur. Et
Priſcianus facit in præterito cellui/& ceculi teſte Priſciano.
Probus Cælum in ſingulari numero neutri generis eſt: in plurali uero/maſculini/teſte Cælum
Probo: dictumq; eſt cælum/eo. ꝙ ſit cælatum: hoc eſt ſyderibus ſculptum/au/ Cœlum
Apuleius ctore Apuleio: quod ideo cum æ diphthongo annotari præcipit. Varro aũt Cælebs
Varro de lĩgua latina/cælum ſcribit dictum a cauo. Quam deriuationẽ ſi agræco qđ Cæles
eſt κοιλον ĩtelligere uoluit/cũ œ diphthongo cœlũ ſcribiẽdũ erit: quæ ortho Cælicola
Helius graphia a nonnullis obſeruatur. Helius tamen (ut idem refert Varro) aliam ab
his etymologiam tribuit. A cælo uenit hic & hæc cælebs caſtus/uel cõtinens:
& hic & hæc cæles huius cælitis/cælicola.
Phocas Celox huius celocis/fœminini teſte Phoca generis/& hæc celonis/in uno ſigni Celox
ficato accipi poſſunt. Et abſq; æ diphthongo/& cum unico l ſcribitur/cum ꝑ/ Celonis
Ennius mam corripiat ſyllabam. Ennius.
Varro Labitur uncta carina per æquoraq; alta celoniſ. Varro in marcipore. Nautæ
remiuagam mouent celocem genus eſt nauis.
Apuleius Cæpe indeclinabile/neutri generis/cum æ diphthongo/teſte Apuleio annota Cæpẽ
tur. Nam (ut ait) a capitis magnitudine dicitur: unde & primã diphthongi uo Cæpa
Ouidius calem aſſumpſit. declinatur nonnunq̃ fœminino genere hæc cæpa. Ouidius Cæpicius
Martialis Cædenda eſt hortis eruta cæpa meis. Martialis. Cæpicium
Caper Capparin/& putri cæpas halece natãtes. poteſt etiam declinari pro cæpa hic Cepus
Priſcianus cæpicius/& hoc cæpicium/teſtibus Capro/& Priſcião. Cepus abſq; diphthõ/

go/animal eſt/faciem habens ſatyro ſimilem:cætera inter canem/atqꝫ urſum
Strabo Et naſcitur in Aethiopia:quem & Babylonii/qui ſunt iuxta Memphin colũt/
ut ſcrit Strabo.

Cæra cum æ diphtongo ſcribitur. Nam licet a græco quod eſt κηρος/qđ abſqꝫ Cæra
Apuleius diphthongo ſcribitur/deriuetur/teſte apuleio/& ſecundum regulam/illud η/ Cærulus
in noſtrum e productum abſqꝫ diphthongo tranſferri conſueuerit/placuit ta Cæruleus
men noſtris(ut idem tradit Apuleius)in aliquibus dictiõibus per æ diphthõ/ Ceres
gum hoc ipſum deſcriuiſſe.ſunt tamẽ/qui latinum uolunt eſſe uocabulum/ Ceritus
a careo cares deductum/eo ꝙ cæra mellis perfuſione careat. Vnde etiam pri Cærete
mam diphthõgi uocalem aſſumpſiſſe dicũt. A cæra/fit adiectiuum cærulus/ Cære
Syllius & cæruleus. Syllius libro.xvi. Cæres
Catutullus Cærulus haud aliter quom dimicat incola Thyles. Catullus. Cæretis
Propertius Cærula uerrentes abiegnis æquora palmis. Propertius. Cæritis
Martialis Cæruleus cucumis/tumidoqꝫ cucurbita uentre. Martialis: Cerrus
Cæruleus nos liris amat:quem ſilua Maricæ
Protegit. Compoſita cum cæra/ſecunda/& tertia declinatiõe/declinari poſ/
ſunt:ut ſyncærus/ſyncæris. Ceres huius cereris abſqꝫ diphthongo/a creando
Feſtus frumenti dea dicta eſt/teſte Feſto. Et a Cerere/fit ceritus cũ duplicato r/qua/
ſi cereritus/hoc eſt Cereris ira uexatus. Vnde & primam ſyllabam poſitione
Horatius producit. Horatius ſermone.xiii.
Cerritus fuit/aut commotæ crimine mentis?ideſt inſanus/furioſus. Cærete
cum c & t exilibus/& æ diphthongo ſcribitur. & neutri generis eſt. Ciuitas fu
Seruius it Tuſciæ/alias Agilla uocata/teſte ſtrabone. Nam auctore Seruio ſuper li/
Seruius brum octauum æneidos/cum Romani euntes per Tuſciam/Agillinos quæ
uocaretur ciuitas interrogarent/illi ut pote Græci/ quid audirent ignoran/
tes/& optimum ducentes/ſi prius eos ſalutarent/dixerunt: χαιρετε:quod cũ
Perſius ch aſpirato/& αι diphthongo apud illos ãnotatur:& ſignificat ſaluete:ut eſt
etiam apud Perſium·Quis expediuit pſitaco ſuum chaere?hanc igitur ſaluta/
tionem Romani nõmen urbis eſſe putantes/detracta poſtea aſpiratiõe/illud
Iginus Cærete nominauerunt:ut etiam teſtatur Iginus de urbibus Italicis.declinatur
Priſcianus nonnunq̃ Cæres huius Cæritis/ri ſyllaba correpta/teſte Priſciano/dicente ẽt
Virgilius Virgilio libro æneidos.viii.
Liuius Eſt ingens gelidum lucus prope Cæritis amnem. At uero Liuius libro primo
Pompeius ab urbe condita/hoc Cære declinauit. Simili quoqꝫ mõ & Pompeius/quom
dixit. Cærimoniarum cauſam/alii ab opido Cære dictam exiſtimant. Nomẽ
Virgilius ab hoc patrium/eſt/hic & hæc Cæres huius Cæretis/re ſyllaba producta. Vir
gilius libro ænidos decimo.
Qui Cærete domo qui ſunt Minionis in aruis.poteſt etiam declinari pro no
mine patrio/hic & hæc Cæretis/media ſyllaba producta/& hic & hæc cæri/
Caper tis ri ſyllaba correpta ut Caper/& Priſcianus/tradiderunt. Cerrus cum dupli
Priſcianus cato r/genus eſt arboris.
Iuuenalis Cæroma huius cæromatis/& hoc cæromatum/declinari poteſt. Iuuẽalis.fœ/ Cæroma
Martialis mineum cæroma Quis neſit?Martialis. Cæromatũ
Plura de hac parte non ſum dicturus/
Non Hercul æs magis q̃ de terre uſu/
In cæromatis/ pro cæromatibus. unguẽti eſt genus:& eo modo/quo cæra/
cum æ diphthongo ſcribitur.

Ceraſtes cum c exili/& e abſqꝫ diphthongo/& unico r ſcribitur:& facit in geni Ceraſtes
Lucanus tiuo ceraſtis/uel ceraſtæ/dicẽte Lucano:ſpinaqꝫ uagi torquẽte ceraſtæ. Genus
plinius eſt ſerpẽtis.q teſte Plinio libro octauo naturalis hiſtoriæ/quadrigemina præ
Statius fert cornicula:dictus a κεράσ quod eſt cornu.de quo Statius li. thebaidos.xi.
Crinalem attollit longo ſtridore ceraſten.

Chelæ cum ch aſpirato/& unico l ſcribitur. Scorpiorum proprie ſunt/& cãcro/ Chelæ
Virgilius rum brachia. Et che ſyllabam producit. Virgilius in georgicis. Chelys
Qua locus Erigonen inter chelaſqꝫ ſequentes. Chelys cum ch aſpirato/& uni

Papinius co l/& y græco/inſtrumentum eſt muſicum:& corripit primā ſyllabam.Papi
nius in achilleide.
Elicit extremo chelyn:& ſolantia curas.
Marcellus Certo certas/& certor deponēs/aueteribus uſurpatū eſt/ut ſcribit Marcellus. Certō
Cyminum cum c exili/ſequēte y græco/& unico m ſcribitur.apud Græcos tū Certor
Perſius maſculino genere κύμινοσ profertur.Et ꝓducit mediā ſyllabam.Perſius. Cyminum
& pallentes grana cymini.Alii,uertentes y græcum in u noſtrū/dicunt cumi/ Cuminum
Apianus num.Cyminus eadē ſcriptura/Hetruriæ lacus eſt/mōti ſuppoſitus/teſte Api/ Cyminus
Virgilius ano.Et corripit mediam ſyllabā.Virgilius libro æneidos ſeptimo.
Et Cymini cum monte lacum.
Horatius Coluber huius culubri/maſculini generis/habet fœmininū colubra.Horatius. Coluber
Vtq; lupi barbam uariæ cum dente colubræ.Serpentis genus eſt tortuoſi. Colubra
Cingulum neutro genere dicimus/quom pro hominum cinctorio accipimus. Cingulum
Seruius Quom uero pro iumentorum uinculo ponitur/cingula fœminino genere/ Cingula
Calphurni9 auctore Seruio declinatur.Vnde Calphurnius egloga ſeptima ait. Cingulus
Ouidius Alternat uitreas lateralis cingula bullas.Ouidius de remedio.
Pompeius Et noua uelocem cingula ledat equum.Cingulus(ut ſcribit Pompeius)is di/
citur qui ubi cingi ſolet/ſatis tenuis eſt.
Priſcianus Cio cis quarta/& cieo cies ſecunda coniugatione declinari poteſt/teſte Priſcia Cio
Statius no Statius libro thebaidos tertio.ſuus excit in arma Cieo
Virgilius Antiquam Tiryntha deus.Virgilius cælū/terrāq; ciebo.Vtrunq; autem uer/
bum format in preterito ciui:in ſupino citum.Aduertendum tamen/ꝙ citū
ſupinum a quartæ coniugationis uerbo/ci ſyllabam producit:quam a uerbo
Virgilius ſecundæ corripit.Virgilius libro æneidos tertio.
At genus ex ſiluis cyclopum/& montibus altis
Statius Excitum ruit ad portus:& littora complet.Statius in achilleide.
Arator Nec tantum exciti bimari quos Iſmara uallo.Arator.
Tibullus Comperit accitus quæ ſit ſua uiſio Petrus.Tibullus.
Syllius Quom memor accitus ſemper dolor admonet annos.Syllius libro.xv.
Ouidius Accitum donat uictor miſeratus in æuum.Ouidius libro primo triſtium.
Valerius Accitus tocies in genus omne ioci.Valerius Flaccus libro quinto.
Statius Ipſe autem tantis concita furoribus arma.Statius libro thebaidos.x.
Ouidius Ecce ad dircæas iunxit dux concitus alas.Ouidius libro metamor.ſecundo.
Nec fruitur ſomno uigilantibus excita curis.
Herodotus Cius cum c exili/& i latino ſcribitur.fluius eſt Thraciæ:qui teſte Herodoto li/ Cius
bro quarto.hiſtoriarum/in Iſtrum fluit.Chios cum ch aſpirato/& i latino/in Chios
Lucanus ſula eſt in mari Aegæo:in qua ſola/maſtix naſcitur:de qua Lucanus libro Chius
octauo meminit dicens.
Quas Aſine cautes/& quas chios aſperat undas.Et a chio/fit chius chia chiū/
Horatius chi ſyllaba producta.Horatius in ſermonibus.
Tibullus Cæcuba uina ferens Alcon chium maris expers.Tibullus libro tertio.
Nec mihi fumoſos ueteris proferte phalernos
Martialis Conſulis:& chio ſoluite uincla cado.Martialis.
Acrior hoc chius non erat Aufidius.
Chironomus huius chironomi/& chironomon huius chironomontis/cōmu/ Chirono
ni utrūq; genere/declinari poteſt.Nec declinatur in recto chironomas huius mus
Vgutio Chironomantis/ut Vgutio/Catholicon/Tortellius/tradiderūt.Et ſcribitur Chirono
Tortellius cum ch aſpirato/& i latino:& dici poteſt geſticulator/uel geſticulatrix. Nam mon
Quintiliāus īterpretante Quintiliano chironomia/lex eſt geſtus:compoſitūq; uocabulū
Iuuenalis eſt/ex χειρ/quæ eſt manus/& νομάω/moueo.Iuuenalis.
Iuuenalis Chironomon Ledam moli ſaltante Batyllo.Idem.
Saltantem ſpectas/& chironomonta uolanti Cultello.
Cis/citer/citra/præpoſitiones/idem ſignificāt:niſi ꝙ locis/& fluminibus/cis ut Cis
plurimum iungitur:ut cis alpis:cis padum.Citra uero/quādoq; locale/quan Citer
Nonius doq; temporale eſt.Ponitur nonnunꝗ cis pro ultra/ut ſcribit Nonius.Vnde Citra

Saluſtius Saluſtius ait. Cis Rhenũ/atq; inter mare noſtrum/& oceanum Varro li. rhæ
Varro thoricorũ. xx. Eo die cis Tyberi redeũdũ ẽ: ideſt ultra Thiberi: ultra Rhenũ.
Cleopater cum c/& t exilibus ſcribitur. & facit in genitiuo cleopatris/uel cleo/ Cleopater
patri: ſicut Antipater huius Antipatris/uel Antipatri. proprium fuit uiri no/ Cleopatra
men. Cleopatra eadem ſcriptura/proprium fuit mulieris nomẽ/ab Antonio
Petrus amatæ. Et corripit naturaliter pa ſyllabam. Petrus Riga in li. Maccabæorũ.
Quem iam Cleopatræ læſerat intus amor.
Priſcianus Congrus/& conger/in recto declinari poteſt/teſte priſcināo. Genus eſt piſcis Congrus
Congius cum i latino poſt g/genus eſt menſuræ. Conger
Commune cum geminato m ſcribitur. Et dici poteſt ſic. hoc eſt commune om Congius
nium/uel omnibus: & hoc eſt commune mihi tecum/uel cum cæteris. Commnne
Citaris cum c & t exilibus/& i latino ſcribitur. Pileus dicitur/uel mitra pontifi/ Citaris
calis: Cithara cum c exili/& i latino/& th aſpirato/inſtrumentum eſt muſicũ/ Cithara
alias lyra uocata. Et ex cithara/& ὠιδη/compõitur citharœdus cum œ diph Citharœ/
Hierõymus thongo in penultima ſyllaba. Hieronymus in apocalypſi. dus
Et uocem quam audiui/ſicut citharœdorum citharizantium in citharis ſuis. Cithari/
Iuuenalis Iuuenalis ſatyra ſexta. ſtria
Accipis uxorem: de qua citharœdus Echion. A cithara etiam uenit fœminini Cythera
Heſiodus generis cithariſtria: ſicut a cymbalo/cymbaliſtria: a tympano/tympaniſtria Cytherus
Diſionyſius Cythera cum c exili/& y græco/& th aſpirato/pluralis tantum numeri/& ne Cyrherea
Strabo utri generis/ciuitas cypri fuit/teſte Heſiodo in theogonia. Dionyſius autem Cytheris
Virgilius lybicus/& Strabo/inſulam dixerunt eſſe contra Cretam. Et producit mediã Cythæron
Virgilius ſyllabam. Virgilius libro æneidos. x. Cytorus
Vgutio Eſt Paphos/Idaliumq; mihi: ſunt alta Cythera. Idem libro æneidos primo. Chydorus
Feſtus Hunc ego ſopitum ſomno ſuper alta Cythera. Vgutio dicit/q; mons in quo Cydarum
Seruius Ciuitas ſita eſt/Cytherus uocatur. A ciuitatis autẽ noĩe/Venus Cytherea co/
gnominata eſt/teſtibus Feſto/& Seruio. Virgilius libro æneidos primo.
Virgilius Parce metu cytherea: manent immota tuorum.
Facta tibi: ubi the ſyllabam corripuit: quam tamen in dictione Cithera pro/
Laertius duxit. Cytherea item eadẽ litteratura/inſula eſt Cycladum ultima: quam La
ertius Laconiæ inſulam eſſe dixit: quæ prius Porphyris appellata eſt. Cythe/
ris cum c exili/ſequẽte y greco/& th aſpirato/& i latino in ultima ſyllaba/p/
Virgilius prium fuit libertæ nomen: quã poeta Gallus amauit: quæ a Virgilio Licoris
nominata eſt/quom ait egloga penultima.
Pauca meo Gallo: ſed quæ legat ipſa Lycoris. Cithærõ cum c exili/& i latino
& th aſpirato/& æ diphthongo/iugum eſt parnaſi montis Boœtiæ/non lon
Propertius ge a Thæbis/Boœtiæ ciuitate/ dicente Propertio.
Saxa cithæronis Thæbas agitata per artẽ. dictus autem Cithæron a cithara/
eo q; cantu citharæ ſuper ipſo frequenter Orpheus perſonaret: ut libro pri/
Lactantius mo Lactantius exiſtimat Firmianus. Quod cõfirmaſſe uidet Ouidius/qoum
Ouidius dixit libro metamorphoſeon. iii.
Vadit ubi feſtus facienda ad ſacra Citheron
Cantibus/& clara baccantum uoce ſonabat. Quidam autẽ cõmẽtator ſuper
Lyſimachus heſiodum/Lyſimachum nihilominus & ipſe inducens Cyrenæum in primo
de poetis/dicit elicona/& Cythærona montes denominatos fuiſſe ab helicõe/
& Cithærone fratribus: qui illic ſingulari certamine pugnauerũt. Cytorus cũ
Solinus c & t exilibus/& y greco/mons eſt minoris Aſiæ in Paphlagõia/teſte Solino.
Probus Probus autem/& Ptolemæus oppidum dixerunt eſſe ponticum: de quo Vir
Ptolemæus gilius georgicorum ſecundo.
Virgilius Et iuuat undantẽ buxo ſpectare Cytorũ. Chidorus cũ ch aſpirato/& i latino/
Herodotus ſequẽte d/fluuius ẽ: q in Axiũ Mygdoniæ fluuiũ itrat/teſte Herodoto li. hiſto/
riarũ. vii. Cydarũ cũ c exili/& y græco/ſequẽte d/genus eſt nauiculæ.
Caſſander in recto/& caſſandrus/declinari poteſt: & cum c exili/& duplicato ſ Caſſander
Gaſparinus ſcribitur: etſi a Gaſparino cum unico ſ ſcribi præcipiatur. proprium fuit uiri Caſſandruſ
Ouidius nomen: de quo Ouidius libro ſecũdo de ponto meminit/quom ait. Caſſandra

Non tibi Caſſandruſue pater/duruſue Caphareus. Caſſandra eadem ſcriptu ra/fuit Priami regis filia. Caſſandria etiam cum duplicato ſ/urbs eſt paraxiorum/in Macedonia/ut in coſmographia Ptolemæus oſtendit. — Caſſandria (margin: Ptolemæus)

Cocytus cum c exili utrobiq;/& y græco/& non aſpirato ſcribitur:etſi Gaſparinus cū geminato c/hac uidelicet ſcriptura coccytus ſcribendū tradat. fluuius eſt īfernalis:& producit mediā ſyllabā. Virgilius libro æneidos ſexto. — Cocytus, Cocytos, Cotyto (margin: Gaſparinus, Virgilius)

Cocytuſq; ſinu labens circouēit atro. Cocytus etiam eadem litteratura/olim Lucrinus Campaniæ lacus uocabatur. Syllius in.xii. (margin: Syllius)

Aſt hic Lucrino manſiſſe uocabula quondam Cocyti memorant.

Cocyto cum c exili utrobiq;/& y græco/Ceres olim cognominata fuit/cuius prima ſyllaba/a Iuuenale correpta ponitur:quom ait ſatyra ſecunda. (margin: Iuuenalis)

Cecropiā iuſſi baptæ laſſare Cocyto. Cocyto igitur/a Cocyto inferorum fluuio/dicta eſt/ut quidam uolunt. Alii a loco/ubi præcipue dea coleret. Quod innuere uidetur Virgilius in priapea/dinumerans loca/in quibus uaria numina colerentur. Ait enim. (margin: Virgilius)

Raptam Cocytos oſtreoſa diuam. Vbi ꝑ loco/in quo dea colitur/fœminini generis Cocytos ē. Hæc ſcripſere Domitius/Georgius Merula/& Sabinus. Verū ut ego a Georgio Valla/uiro noſtræ ætatis erudítiſſimo accepi/& in uetuſtiſſimo Iuuenalis codice/penes eundem Georgium exiſtente/propriis oculis conſpexi/Cotyto ſcriptum eſt:non Cocyto:cui & aſtipulatur Probus Iuuenalis interpres:hæc inquiēs. Eupolis Priſcus apud Græcos comicus/comœdiam ſcripſit:cuius index fuit bapte:in qua/impudici deſcribebantur. Ibi Cotyto meretrix ĩprobatur/& multitudo iuuenum paſſim ad eam confluētium/ uenuſtate mulieris ſeducta. Et quoniam multis facibus noctu illā petebant/& ab Athenienſibus Cereris ſacra noctu fiebant/ideo Iuuenalis ꝙ illa impudiciſſime apud Romanos celebrarentur/dixit. Talia ſecreta coluerunt origa tæda/Cecropiā iuſſi baptæ laſſare Cotyto. Et hæc haud dubiū uera eſt Iuuenalis interpretatio. (handwritten margin: Pro Iuuenale not.)

Coccus cum duplicato c/& coccinum/in uno ſignificato accipi poſſunt. Horatius ſermone.xvi. — Coccus, Coccinum (margin: Horatius)

In locuplete domo ueſtigia rubro ubi cocco. Hieronymus in libro ſecundo regum capitulo primo. Filiæ Iſrael ſuper Saul flete:qui ueſtiebat uos coccino in diletiis:ideſt purpura. Nam κοκκοσ græce/latine granū dicitur. Vnde coccinus/& coccineus/grano (ut dicunt) infectus. Iuuenalis ſatyra tertia. — Coccinus, Coccineus, Coccus (margin: Hierōymus, Iuuenalis)

Atq; mero feruens cauet hunc/quem coccina læna. Martialis. (margin: Martialis)

Coccina famoſæ donas:& ianthina mœchæ. Hieronymus in canticis capitulo quarto. Sicut uitta coccinea/labia tua. Cocus cum unico c ſcribitur:cum ꝑmam corripiat ſyllabam. Martialis. — Coquus, Coculum, Coquulare, Coquular (margin: Hierōymus, Martialis)

Qui propter cænam. Ruſtice cædo cocum. Sunt tamen/qui cū q coquus ſcriptitant. Nam & a coquo coquis deriuatur. Coculum etiam cum unico c/uas aeneum eſt/coctionibus aptum. Plautus. Aeneis coculis excocta eſt mihi oīs materia. hoc & coquulare/uel per apocopen coquular uocatur. Alii (ut ſcribit Pōpeius) cocula dicūt ēē lingua minuta:qbus facile decoquātur opſonia. (margin: Plautus, Pompeius)

Culter huius cultri maſculino genere/& cultrū neutro/declinari pōt. Virgilius. Supponunt alii cultros. Feſtus. Clunaculum/cultrum eſt ſanguinarium. Culter format diminutiue cultellus:cultrum uero/cultellum. — Culter, Cultrum, Cultellus, Cultellum (margin: Virgilius, Feſtus)

Corymbus cum c exili/& y græco ſcribitur:nec a corona deducitur/ut Vgutio ſomniauit. Fructus hederæ eſt:& pro ipſa hedera ponitur. Choriābus cum ch aſpirato/& i latino/pes eſt quattuor cōſtās ſyllabis/prima/& ultima lōgis:duabus uero intermediis breuibus:ut urceoli:filioli:pileoli. Corœbus cum c exili/& œ diphthōgo/ſcribitur:etſi a Tortellio/cū ch aſpirato/& abſq; diphthōgo/ſcribi præcipiatur. Propriū fuit uiri nomē:de quo Virgilius lib. æneidos ii. meminit/dicens. — Corymbus, Coriābus, Corœbus (margin: Vgutio, Tortellius, Virgilius)

Et lateri glomerant noſtro:iuueniſq; Corœbus.

Como comas primæ coniugationis/græcum eſt uerbum:& primam corripit — Como

Virgilius ſyllabam. Virgilius libro georgicorum quinto.
Creſceret in uentrem cucumis: nec ſera comantem. Como comis tertiæ/facit
Ouidius in præterito compſi: & primam ſyllam producit. Ouidius libro. ii. đ amore.
Comere ſed ſolas digna Cypaſſi deas.
Comata cum unico m ſcribitur. Cognomen eſt regionis Gallorum: ubi gran/ Comata
Lucanus dem illi deferunt comam: de qua Lucanus libro primo. Cometes
Crinibus effuſis toti prælate Comatæ. Cometes etiam cum unico m/ſignum Cometa
Vgutiõ quoddam eſt ſyderis: quod ab Vgutione fœminino genere hæc cometa/de/
Lucanus clinari traditur. de quo Lucanus libro primo.
& terris mutantem regna cometen.
Coniueo coniues ſecunda coniugatiõe/& coniuo coniuis tertia/declinari põt. Coniueo
Perſius Perſius. uel niſi coniues. hic ſecundæ coniugatõis eſt. Tertia aũt/protulit Cal Couiuo
Caluus uus/quom dixit. Cum grauis ingenti coniuere pupula ſomno. Et facit in præ
Priſcianus terito coniui/& conixi: in ſupino autem conitum teſte Priſciano: etſi Vgutio
Vgutio dicat carere ſupino. uerbũ eſt: quo oculus illa pellicula claudi/& apiri dicit̃.
Corax cum c exili ſcribitur: & græcum eſt uocabulum: & a noſtris coruus tranſ/ Corax
Cicero fertur. Quo tamen uerbo/uidelicet græco/uſus eſt Cicero de oratore/dicẽs Coruus
Ptolemæus Quare coracem ueſtrum/iſtum patiamur. eſt etiam Corax (ut ex Ptolemæo
colligere potui) Tauricæ cherſoneſi promontoriũ: ac eiuſdẽ nominis mons
Boœtie: necnon mons/& fluuius Sarmatiæ. Eſt & eodem nomine opidum
Sextius inter Volſcos famoſum/teſte Sextio. Quo nomine/etiã filius Cathylli/Am
Sextius phiarai filii/fraterq; Tyburti/& alterius Cathylli/teſte eodem Sextio/uo/
Virgilius catus eſt. de hoc meminit Virgilius libro æneidos. vii. dicens.
Cathylluſq;/acerq; corax.
Cymodoce huius Cymodoces/& Cymodocea/in recto declinari põt: & cum Cymodoce
Virgilius y græco ſcribitur. Virgilius libro æneidos quinto. Cymodocea
Thaliaq;/Cymodoceq;. Idem libro æneidos decimo.
Heſiodus Quarum quæ fandi doctiſſima Cymodocea. fuit teſte Heſiodo in Theogo/
nia/Occeani & Tethyos filia.
Calliope huins Calliopes/& Calliopea/i recto/declinari poteſt: & cum c exili/ Calliope
Virgilius & i latino/& duplicato l/ſcribitur. Virgilius libro æneidos nono. Calliopea
Ouidius Vos o Calliope precor aſpirate canenti. Ouidius in faſtis
Prima ſui cœpit Calliopea chori. Vna fuit muſarum.
Caſſiepe huius Caſſiepes/& Caſſiepea/in recto declinari poteſt: & cum c exi/ Caſſiepe
Ouidius li/& duplicato ſ/& i latino ſcribitur. Ouidius libro metamor. iiii. Caſſiepea
Manilius Caſſiepe/Cepheſuſq; pater. Marcus Manilius libro primo. Caſſiepæ
Ex ſimili dictum Cepheſuſq;/& Caſſiepea. uxor fuit Cephei Aethiopum re/
Ptolemæus gis. Eſt etiam Caſſiepe promontorium/& urbs in Corcyra inſula/teſte Ptole
mæo: & eodem nomine portus epiri. Caſſiepæ eadem ſcriptura/cum æ diph/
thõgo in ultima ſyllaba/pluralis tantum numeri/urbs eſt Caſſiepæorũ/ut
Ptolemæus idẽ Ptolemæus oſtendit.
Plinius Cerinthe huius cerinthes/& cerinthea (quod protulit Plinius libro. xxi. natura Cerinthe
lis hiſtoriæ) in recto/declinari poteſt: & cum c exili/& ũico r/& i latino/& th Cerinthea
Virgilius aſpirato ſcribitur. hærba ẽ: de qua Virgilius georgicorũ. iiii. & cerinthe igno Cerinthus
Ptolemæus bile gramen. Cerinthus eadem ſcriptura/opidum eſt in Eubocea/teſtibus
Homerus Ptolemæo/& Homero libro iliados ſecundo.
Chlæna cum ch aſpirato/& æ diphthongo ſcribitur. Gẽus eſt ueſtis. Vnde Par Chlæna
Parthenius thenius de Lucillio/ait. Chlænam, deſuper fœdauit. hanc Virgilius lænã/non Læna
Virgilius chlænam appellauit/quom dixit. ardebat murice læna.
Perſius Et Perſius inquit. Hic aliquis cui circa humeros & hianthina læna eſt.
Iuuenalis Compes huius compedis fœminini generis eſt. Iuuenalis. Compes
Tibullus Squalidus in magna faſtidit compede feſſor. Tibullus.
Hierõymus Spes etiam ualida ſolatur compede uinctum. At uero Hieronymus maſculi/
no genere protulit/quom in Hieremia threnorũ capitulo. iii. dixit. Aggraua
Hierõymus uit compedem meum. Quod alibi enarrans idem Hieronymus/etiam maſ/

culino uſus eſt genere/dicens. Cum aduerſum ſe/obſidione/uallo/& aggeri
bus/circum ædificatum conſpicit/compedem ſuum aggrauatum aſſerit. Ge
Marcellus nus eſt uinculi/a cõpedio cõpedis/teſte Marcello deductũ Cõpes itẽ/cõpedi/
Pacuuius tus uocat. Vñ Pacuuius i Hermiona/ait. Lamẽtas/& fletus facere/cõpedi licet.
Cumbo cumbis/tertiæ coniugationis/facit in præterito cubui:in ſupino cubitũ Cumbo
Cubo cubas primæ format præteritum cubaui:& quidem ſecundum analo/ Cubo
Hierõymus giam. ſupinum uero/cubatũ. Hieronymus in Hiezeciele capitulo. xviiii. Qua
re mater tua leæna/inter leones cubauit?
Hierõym9 Cubitum pro cubiti menſura/neutri generis eſt. Hieronymus tamen/contra Cubitum
aliorum conſuetudinem/maſculino genere protulit/quom in libro regũ ter Cubitus
tio. capitulo ſexto/ait. Domus autem/quam edificauit rex Salomõ domino/
habebat ſexaginta cubitos in longitudine:& uiginti cubitos in latitudine:&
triginta cubitos in altitudine. Cubitus autem/pro accubitu/quartæ declina/
tionis eſt/maſculini generis.
Caicus cum c exili utrobiq;/& i latino ſcribitur/fuit proprium uiri Troiani no/ Caicus
Liuius mẽ/Aeneæ ſocii. Eſt eodẽ nomine fluuius Phrygiæ/teſte Liuio libro ſexto d Caici
Lucanus bello Macedonico. de quo Lucanus meminit li. iii. dicens. Cayſter
Et gelido tellus perfuſa Caico. Iuxta hunc fluuium populi habitantes/Caici Cayſtrus
Lucanus uocati ſunt/dicente eodem lucano libro primo.
Et nos crinigeros bellis arcere Caicos. Cayſter huius cayſtri/cũ c/& t exilibus
Plinius & y græco/fluuius eſt Aſiæ/teſte Plinio libro quinto naturalis hiſtoriæ. hæc
Ptolemæus Cayſtrus eadem ſcriptura/urbs eſt Ciliciæ mediterranea/teſte Ptolemæo.
Cataſcopus/& cataſcopiũ/declinari poteſt:& cum c/& t exilibus ſcribitur. Ge Cataſcopus
nus eſt nauiculæ. Cataſcopiũ
Charta cũ ch aſpirato/& t exili ſcribit:& ꝓ eo apud Græcos ponit/quẽ nos Charta
Ouidius librũ uocamus. Quod ẽt obſeruauit Ouidius libro. iii. triſtium/dicens.
Nullus in hac charta uerſus amare docet. Alii chartã ꝓ oi folio/ſup quo ſcri/ Carta
bitur/accipere cõſueuerũt:aut ꝓ papyro/ſiue mẽbrana/ſeu pgameno. Non/ Cartha
nulli uero/ꝓ ſola papyro chartã accipiũt:& a membrana diſtingũt:quale eſt. Carthago
Eos libros nõ in mẽbranis/ſed i chartis trãſcriptos/regi tradidit. Nec a careo Carthæa
Vgutio cares/aut carpo carpis/charta deſcendit/ut ſomniabũdus tradit Vgutio:ſed
Varro a χαρτησ/quod teſte Varrone de lingua latina/maſculino genere apud græ
Caper cos profertur/deriuat. Quo ẽt genere/uidelicet maſculino/antiqui latini/ te
Probus ſtibus Capro/& Probo/Charta ꝓtulere. Carta maſculini generis cum c/& t
Herodotus exilibus/propriũ fuit uiri nomẽ/ex darii ducibus/ut ſcribit Herodotus li. hi/
Herodotus ſtoriarũ. iiii. Cartha cũ c exili/& th aſpirato/urbs fuit inter Tyron/& Berytõ/
Seruius teſte Herodoto libro hiſtoriarũ. vii. a qua/auctore Seruio/Carthago ciuitas
Liuius nomen aſſumpſit:tum quia apud Grecos καρχηδων ſcribitur:ita ut illud ch
aſpiratũ in media ſyllaba/i th apud nos cõuerſum fuerit. Vñ teſte Liuio/Car
thago uocabulũ punicũ eſt:quod apud nos nouã ciuitatẽ deſignat. Aliter ta/
Cicero men ſenſit Cicero. Ait enim libro. ii. d natura deorũ. Quartus Hercules Iouis
filius fuit/& Aſteries ſororis Latonæ:qui Carthaginẽ filiã genuit:a qua/Byr/
Vgutio ſa/quã Dido cõdidit/Carthago dicta eſt. Nec ab ago agis Carthago deduci/
Ptolemæus tur/ut Vgutio ſomniauit. Carthæa urbs eſt in Cæa inſula/teſte Ptolemæo.
Caryſte huius Caryſtes/& caryſtos huius caryſti/declinari poteſt:ſicut Samos/ Caryſte
& Same:Myconos/Mycone:Strongylos/Strongyle:Cyrnos/Cyrne:& cũ c/ Caryſtos
& t exilibus/& y græco ſcribitur. Inſula eſt una ex cycladibus/i Eubœico ma Chariſtæus
ri ſita:imo (ut quidam ferunt) cum Eubœico mari coniuncta:uarii quidẽ mar Cariſtia
Seneca moris ferax/dicente Seneca in Troade.
Lucanus An ferax uarii lapidis Caryſtos. Et Lucanus libro quinto.
Statius Qua maris anguſtat fauces ſaxoſa Caryſtos. Et Statius libro thæbaidos. vii.
non te ſaxoſa Caryſte. Et a caryſte/fit caryſtæus adiectiuũ cum æ diphthõgo
Vgutio ĩ penultima ſyllaba. Vnde & cariſtæũ marmor dictũ eſt:nom autem a χαρισ
Ouidius gratia/ut Vgutio ſomniauit. Ouidius libro tertio faſtorum.
Tibullus Quaq; Caryſtæis frangit unda uadis. a Caryſtos aũt fit Caryſtius. Tibullus.
Ardens aut unda caryſtia campis.

Chariſtia neutri generis/pluralis tantũ numeri/cũ ch aſpirato/& i latino utro
biq; ſcribitur:quæ/antiqui diem feſtum uocabant:quo cognati conueniebāt
Ouidius & munera mutuo mittebant. Ouidius in faſtis.
Proxia cognati dixere chariſtia chari. Et a χαρισ quæ eſt gratia/deriuatur.
Seruius Canobus cum c exili/& unico n/& b ſcribi conſueuerat/teſte Seruio. Verum Canobus
Quitilianus (ut ait ſuper librum.xi.æneidos)b in p poſtea mutatum fuit. Quod Quinti/ Canopus
lianus prius notauerat a Tullio dictum/canopicarum exercitũ cum p non cũ Cannabis
b ſcriptum. Fuit nauis Menelai gubernator.
Seruius Eſt etiam Canopus/Nili inſula/& ciuitas in eadem: quam teſte Seruio ſuper
quartum georgicorũ/Alexander inſtar ciuitatis ſuæ Macedonicæ/quæ Pel/
Virgilius la uocabatur/condidit. Quare libro præfato dixit Virgilius.
Vgutio Nam qua Pellææ gens fortunata Canopi. Hanc Vgutio etiam Canopiam
Perſius appellat. Cannabis cũ c exili/& duplicato n/ea ē/q̃ nauiũ chordæ fiũt. Perſi⁹.
Tum mare tranſilias/tibi torta cannabe fulto.
Gaſparius Chalybs cum ch aſpirato/& unico l/& y græco ſcribitur:non autē cum i latino/ Chalybs
Iuſtinus hac uidelicet ſcriptura chalibs/ut ſcribendum præcipit Gaſparinus. Fluuis eſt
Hiſpaniæ:iuxta quē populi inhabitant/chalybes uocati/ut dixit Iuſtinus libro
Virgilius .xliiii.q & ferrũ nudi effodiũt/dicēte Virgilio georgicorum primo.
India mittit ebur: molles ſua tura Sabæi:
At chalybes nudi ferrum. Nec a caleo cales/chalybes dicti ſunt/quia ſcilicet
Vgutio metallum hoc fodientes caleant/ut ridiculus ſomniauit Vgutio. Alii eodem
nomine cognominati ſunt populi/iuxta Paphlagoniam/in ponto/& Ama
Orpheus zonibus contermini/ut Orpheus in argonautico oſtendit.
Strabo Hos iuxta Thermodoontem fluuium habitare dixerunt Strabo/Euſtachius/
Euſtachius Dionyſius/Plinius. ponitur nõnunq̃ chalybs ꝓ ipſa ferri maſſa.
Dionyſius Vnde Ouidius libro faſtorum quarto/ait.
Plinius Aes erat in precio:chalybs iam maſſa placebat. Quandoq; capitur chalybs
Ouidius pro inſtrumento ex ipſo confecto:ut eſt apud Virgilium.
Virgilius Vulnificuſq; chalybs. Et Lucanus libro ſexto/inquit.
Lucanus Exiluit:primus chalyben/frenoſq; momordit.
Calaber maſculini generis/calabra fœminini/calabrum neutri/necnon & hic Calaber
calaber/hæc calabris/hoc calabre/a Calabrya Italiæ regione/declinari pōt:&
Ouidius cũ c exili & unico l ſcribitur. Ouidius libro tertio de arte.
Perſius Ennius emeruit Calabris in montibus hortos. Perſius ſatyra tertia.
Macrobius Hæc Calabrum coxit uitiato murice uellus. Macrobius libro primo ſaturna
lium. Et ipſi curiæ/ad quam uocabantur/Calabre nomen datum eſt:& claſſi:
q; omnis in eam populus uocaretur.
Vgutio Cacula cum c exili utrobiq; ſcribitur:nec a calco calcas deducitur/ut Vgutio ſõ Cacula
Pompeius niauit:ſed a κακοσ/auctore Pompeio. Plautus. Video caculam militarem.
Plautus Caculæ militũ ſerui erāt/fuſtibus/clauiſq; ligneis armati/ad tutelā dominoꝝ.
Seruius Crepido/abrupta dicitur ſaxi altitudo/teſte Seruio:& nonnunq̃ pro cauerna Crepido
Iuuenalis ponitur. Et producit pi ſyllabam/dicente Iuuenale.
Seruius Nulla crepido uacat. Crepida fuit teſte Seruio Tuſcum calciamentum:quod Crepida
Horatius corrigiis ligabatur. Et corripit mediam ſyllabam. Horatius in ſermonibus. Crepidula
Chryſippus dicat ſapiens:crepidas ſibi nunq̃/
Perſius Aut ſoleas fecit. At uero Perſius/calciamentum innuit fuiſſe Græcorum. Ait
enim ſatyra.ii. Non hic qui in crepidis Graiorum ludere geſtit. Nec a crepo
Vgutio crepida deducitur ut Vgutio ſomniauit:ſed græcum eſt uocabulũ/teſte Gel
Gellius lio libro.xiii.noctium atticarum. Et format diminutiue crepidula. Vnde idē
Gellius libro præfato ait. Omnia enim id ferme gēus/quibus plantarum cal
ces tantum in fine reguntur/cætera prope nuda/& teretibus habenis uincta
ſunt/ſoleas dixerunt:& nonnunq̃ græca uoce crepidulas. Et cum c exili/& i la
tino/tam crepida/q̃ crepido ſcribitur.
Vgutio Crypta cũ c/& t exilibus/& y græco ſcribitꝰ:nec a crepo deſcēdit/ut Vgutio ſõ Crypta
niauit:ſ; a κρυπτω uerbo/qđ ē occulto. Nā ſubterranea cauerna crypta dicitꝰ.
Crapula cũ c exili/& unico p ſcribitꝰ:nec ab eo quod eſt crudũ deriuatur quaſi Crapula

Vgutio cruda epula dicatur/ut ſomniauit Vgutio:ſed a κραιπάλη/qđ Græci dicũt.
Creſſa cum c exili/& duplicato ſ ſcribitur:& a κρης/quod eſt Cretenſis/forma Creſſa
Iuuenalis tur:ubi apud Græcos/eſt η abſq; diphthongo.Iuuenalis ſatyra decima. Creſſæa
Ouidius Nec Sthenobœa mius q̃ Creſſa excãduit:ideſt Cretẽſis Phædra.Oui.heroidũ.
Mittit Amazonio Creſſa puella uiro.
Creſſæa cum c exili/& duplicato ſ/& æ diphthongo in media ſyllaba/regio
Herodotus eſt Macedoniæ litoralis/teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſeptimo
Gaſparius Contus maſculino genere declinatur:non contum neutro/ut Gaſparinus de/ Contus
Vgutio clinari uoluit.Nec ab eo qui eſt conus deriuat/ut Vgutio/& Catholicon/ ſõ/ Conta
Iuuenalis niarunt.Sed græcum eſt uocabulum:quod apud nos perticam/ uel ſudem de
ſignat.Virgi.& acuta cuſpide contos Iuuenalis.
Nocte iter aggreſſus/gladium/contumq; timebis.Et ſcribitur contus cum c
Ptolemæus & t exilibus.Conta/urbs eſt Indiæ/teſte Ptolemæo.
Ptolemæus Cory cum c exili/& y græco ſcribitur.Promõtoriũ eſt Indiæ/teſte Ptolemæo: Cory
Ptolemæus & eiuſdem nominis inſula in Argarico ſinu/ut idem docet Ptolemæus. Corus
Iuuenalis Corus cũ r exili/uentus quidã eſt.Et producit primã ſyllabam.Iuuenalis: Caurus
Lucanus Atq; habitas/coro ſemper tollendus:& auſtro.Lucanus libro ſecundo. Chorus
Portus erat/ſi non uiolentos inſula coros Chorea
Seruius Exciperet ſaxis.Nonnunq̃ teſte Seruio/mutamus o litteram in au diphthon
Virgilius gum:& dicimus caurus:ut eſt apud Virgilium.
Semper hyems/ſemper ſpirantes frigore cauri.Chorus cum ch aſpirato/cho
Virgilius ſyllabam corripit.Virgilius libro æneidos ſexto.
Ouidius Veſcentes/lætumq; choro pæana canẽtes. Ouidius in faſtis.
Prima ſui cœpit Calliopea chori.Chorus in diuerſis temporibus diuerſus
fuit:& in diuerſis actibus uarius.Et (ut tradit Feſtus)a corona chorus deduci/
Feſtus tur:quod nunc ab omnibus cum c nõ aſpirato ſcribitur.Sed(ut ait)in deriua
Quitilianus tiuo aſpirationem aſſumit.Sane auctore Quintiliano/a nonnullis uetuſtiori
bus/auctoritate potius q̃ ratione orthographiæ/chorona cũ ch aſpirato an
notabatur:quod ex quibuſdam inſcriptiõibus eius temporis/apparere dixit.
Quod ſi ueram Feſtus deriuationem a corona tradidit/latinum eſſet chorus
uocabulum:non græcum:cuius tamen oppoſitũ apud Græcos habetur.Ideo
Plato Platoni magis credendũ eſſe dixerim:qui græcam dictionẽ affirmat:& a Græ
ca deriuatione deductam.Ait enim libro ſecundo de legibus.chorus a χάρα/
quæ eſt lætitia nũcupatur. Corus item cũ c exili/ẽ mẽſuræ genus:ut in Euange
lio Lucæ legitur/Tu uero/quantum debes?Qui ait:centum coros tritici.Et a
choro/chorea abſq; diphthongo deſcendit/licet apud Græcos ſit ει diphthõ
gus in media ſyllaba:quæ apud nos in e modo productum/modo correptũ/
conuerſa eſt:ut etiam a Virgilio/& Propertio/utroq; modo poſitũ fuit. Vir/
Virgilius gilius libro æneidos nono.
Virgilius Deſidiæ cordi/iuuat indulgere choreis.Idem libro æneidos ſexto.
Propertius Pars pedibus plaudunt choreas:& carmina ducunt.Propertius.
Propertius Nec minus aſſiduis edonis feſſa choreis.Idem.
Ouidius Protinus & nuda choreas imitabere ſura.Ouidius li.metamorphoſeos.xiiii.
Tibullus Ad numerum motis pedibus duxere choreas.Tibullus.
Hic choreæ/cantuſq; uigent:paſſimq; uagantes.
Propertius Corona cum c exili/ab omnibus ſcribitur:cuius diminutiuum/eſt coronula/ Corona
& corola.Propertius. Coronula
Me iuuet externis poſitum languere corollis.Corone huius/corones/cum c Corolla
non aſpirato/urbs eſt Achaiæ/teſte Plinio libro quarto naturalis hiſtoriæ: Corone
Plinius quam Ptolemæus dicit eſſe in ſinu Meſſeniæ/Achaiæ prouiciæ.Coronis cũ Coronis
Ptolemæus c exili/filia fuit Phegyæ/& ſoror Ixionis/teſte Seruio.Coronis item eadẽ ſcri Coronia
Seruius ptura appellatur/quicquid in fine additur.Vnde Homerus/roſtratas naues/ Coroneus
Homerus cotonidas uocat/quia roſtra nauibus addita dicuntur:quæ alias appendices Coryneus
uocari poſſunt.Nam & ſera coronide/hoc eſt/ſera appendice/ab Euſtachio
Euſtachius uſurpatur ſuper librum primum iliados: quo etiam uocabulo uſus eſt.

Martialis Martialis in initio libri decimi epigrammatum/ dicens.
Si nimius uideor/ſeraq; coronide longus Coronia cum c exili/& i latino/no
Ptolemæus men eſt duarum urbium/teſte Ptolemæo: quarum una eſt Phthiotidis in Ma
cedonia: alia in Boœtia. Coroneus cũ c nõ aſpirato/& eus diphthõgo/ꝓpriũ
Ouidius fuit uiri nom̃: cuius meminit Ouidius li. metamorpho. ſecundo/quom ait.
Nam me Phocaica clarus tellure Coroneus. Corynæus cum c exili/& y græ
Tortellius co/& æ diphthongo in penultima ſcribitur: etſi a Tortellio/cũ ch aſpirato/
& i latino/abſq; æ diphthongo/hac uidelicet ſcriptura chorineus ſcribi præ
Virgilius cipiatur. proprium fuit uiri nomen: de quo meminit Virgi. li. ænei. v. dicens.
Virgilius Oſſaq; lecta cado texit Corynæus aheno. Et libro æneidos nono.
Emathiona Liger/Corynæum ſternit Aſilas.
Vgutio Corybantes cum c/& t exilibus/& y græco ſcribitur: nec a choro deſcendit/ut Corybãtes
Martialis Vgutio ſomniauit. Populi quidam fuerunt in Creta. Martialis.
Virgilius Et Cybeles picto ſtat Corybante tholus. Virgilius libro æneidos tertio.
Ouidius Et mater cultrix Cybeles/Corybantiaq; æra. Ouidius.
Hoc Curetes agunt/hoc Corybantes opus.
Cortina cum c/& t exilibus/& i latino ſcribitur: quod nõnulli græcum uolũt Cortina
eſſe uocabulum. Alii uero/latinum dicũt/a coriis tractum: ex quibus primo Cortyna
Seruius conficiebatur. Locus eſt/teſte Seruio/unde oraculi præceptũ datur/ dicente Cortyn
Virgilius etiam Virgilio libro æneidos tertio. Gortyna
Plinius Mons circum emugire adytis cortina recluſis.. At uero Plinius li. xxxiiii. na
turalis hiſtoriæ/cortinam Apollinis tripodem appellauit. Ait enim. Ex aere
factitauere & cortinas tripodũ/nomine delphicas: quoniã ludis maxime del
Virgilius phici Apollinis dicabãtur. Iuxta quod dixiſſe uidetur Virgilius li. æneid. vi.
neq; te Phœbi cortina fefellit. Dicta eſt aũt cortina/teſte Seruio ſuper librum
Seruius tertium æneidos/uel ꝙ Apollinis tripus/corio Phytonis tectus eſt: uel quia
certa illic reſponſa traduntur: quaſi certina: uel (quod eſt uerius) quia cor illic
uatis tenditur. Nam cauerna quædam fuit in templo Apollinis. hæc ille. Cor
Euſtachius tyna cum c/& t exilibus/& y græco/& cortyn huius cortynis/teſte Euſtachio/
in recto/declinari põt. Vrbs eſt Cretæ: quæ a nonnullis/Græcorũ more/Gor
tyna ſcribitur. Nã apud Græcos cum g in initio γορΤυμ ſcribi conſueuit.
Cophinus cũ c exili/& i latino ſcribitur: nec ab hoc uerbo cauo cauas deriuat/ Cophinus
Rhabanus ut Vgutio/Rhabanus/Catholicon/ſomniarũt. Sed græcũ magis ẽ/uocabulũ:
Vgutio quod latine corbis transfertur. Et corripit mediã ſyllabã. Iuuenalis ſatyra. iii.
Iuuenalis Iudæis/quorum cophinus/phœnum/atq; ſupellex.
Cholera cũ ch aſpirato/& unico l ſcribitur: nec a colu penſo deſcendit/ut Vgu Cholera
Vgutio tio ſomniauit: ſed a χολή/quod Græci dicunt: & a noſtris bilis uocatur.
Conopeum cum c exili/& unico n ſcribitur. Genus eſt tentorii/ex filo cõtexti: Conopeum
quod ad euitandos culices/ſupra lectũ explicari conſueuit. Neq; ab eo qui eſt
Vgutio conus/uel canopus/deducitur/ut Vgutio ſomniauit. Sed ex Græco/quod eſt
Seruius κωρῶψ trahitur/teſtibus Seruio/& Acrone ſuper illud Horatii in epodo: ſol
Acron aſicit conopeum: in hæc uerba dicente. Conopes græce/latine culices dicunt.
Et quia in Aegypto multi ſunt culices/etiã habitacula/quæ ſibi Aegyptii fa/
ciunt ad arcendã culicum moleſtiam/conopea appellantur. Hæc ille. Et pro/
Iuuenalis ducit penultimam ſyllabam. Iuuenalis ſatyra ſexta.
Vt teſtudineo tibi Lentule conopeo: ubi ſpondeus quintũ locum detinet.
Coloſſus cum c exili/& unico l/& duplicato ſ ſcribitur: nec ex colo colis/& os Coloſſus
oſſis componitur: quaſi colens oſſa coloſſus dicatur/ut ridiculus ſomniauit
Vgutio Vgutio. Verum (ut tradit Tortellius) a colon quod eſt membrũ/ deriuatur:
Tortellius quia (ut ait) pro membroſa/& alta ſtatua/coloſſus ponitur. Neq; hæc mihi
etymologia placet. Ideo Feſto magis crediderĩ: qui a Coloſſo artifice/a quo
Feſtus primũ coloſſus formatus eſt/coloſſum cognominatum dixit. Fuit enim co/
loſſus apud Rhodum inſulam ſtatua ſolis/alta pedes centum/& quinq;.
Simonides At uero Simonides/a Lachete/ Lindium hoc eſt Rhodium coloſſum/
fabricatũ aſſerit/quom ait. Τομεμ ῥοδῳ κολοσσομ ὀκΤακισ δεκα λαχησ

ἐποίει πηχέων ὀ λινδιοσ. Si autẽ græca magis placet interpretatio / ἀπό
του κολούειν τὰ ὄσσε / ideſt ab hebetando aſpcectu / coloſſus dictus eſt: qa
ſcilicet ſtatuam tam altam ĩtuentes / uiſu hebetantur: ut etiam apud illos Sui
Suidas das interpretatus eſt. Et a primo Rhodi coloſſo / aliæ in diuerſis orbis parti
Martialis bus. ſtatuæ / coloſſi dicti ſũt. Vnde de ĩperatoris ſtatua Rõani / Martialis ait.
Iuuenalis Hic ubi ſydereus propius uidet aſtra coloſſus. Et Iuuenalis.
Et de marmoreo citharam ſuſpende coloſſo.
Cœnobium cum c exili / & œ diphthongo / & i latino ſcribitur: nec ab habito Cœnobiũ
Vgutio deducitur / ut Vgutio ſomniauit. Sed græcum magis eſt uocabulum: compo
ſitumq́: ex κοινοσ / quod eſt cõis / & βιοσ uita. Quare cœnobium / locus eſt /
in quo communis uita ducitur.
Colobium cum c exili / & unico l / & i latino ſcribitur: nec ab eo quod eſt collũ Colobium
Vgutio deſcendit / ut Vgutio ſomniauit. Sed a κολοβῶ uerbo / quod eſt breuio for/
Seruius matur / auctore Seruio. Genus eſt ueſtis.
Cœmiteriũ cũ c / & t exilibꝰ / & œ diphthõgo / & i latĩo utrobiq́ ſcribitur: & a κοι Cœmiteriũ
μάομαι uerbo deducitur / qđ eſt dormio. Et dici põt mortuoꝝ dormitoriũ.
Neq́ enim / multiplex de hoc uocabulo Vgutionis ſomnium / ſilentio inuol/
uendum putaui. Ait enim Vgutio. Cimiteriũ / ex cimis græce / quod dulcis in
Vgutio terpretatur / & ſterion / ſtatio / componitur: quaſi cimiſteriũ dicatur: ideſt dul/
cis ſtatio animarum: uel dicitur cimiterium / quaſi ciniſterium: quia ibi cinis te
ritur mortuoꝝ: uel dicitur cimiteriũ / a cis præpoſitione: quia cis / ideſt ante
eccleſiam fieri ſolet: uel dicitur ſic: quaſi circum tritum pro foſſis mortuorũ
ibi factis. O ſomniabũdũ hoĩem. Quid enĩ? Nã & idẽ Catholicõ cõfirmauit.
Clypeus maſculino genere / & clypeũ neutro / declinari põt / teſtibus Capro / & Clypeus
Caper Seruio ſuper librũ nonum æneidos / Dicente Virgilio libro nono. Clypeum
Seruius & clypeum ſuper intonat ingens. Clypea
Virgilius Et cum c exili / & y græco ſcribitur: neq́ a clepo clepis deſcendit / ut Vgutio
Vgutio ſomniauit: ſed nec a cluo cluis / ut nonnulli grãmatici uoluerunt. Sed teſte Pli
Plinius nio li. xxxv. naturalis hiſtoriæ / a γλύφω uerbo / quod eſt ſculpo deriuatur: ita
ut dicatur clypeus / quaſi γλυπτοσ: hoc ẽ ſculptus / g in c mutato. Verba Pli/
nii hæc ſunt. Scutis enim / qualibus apud Troiã pugnatum eſt / continebantur
imagines: unde & nomen habuerunt clypeorum: non ut peruerſa grãmatico
Ptolemæus rum ſubtilitas uoluit a cluendo deduci. Hæc ille. Clypea / urbs eſt Aphricæ / te
Lucanus ſte Ptolemæo. Lucanus libro quarto.
Et clypeam tenuit / ſtationis litora notæ.
Ouidius Claros cum c exili ſcribitur. Inſula eſt una ex cycladibus: de qua Ouidius libro Claros
metamorphoſeos primo. Claria
Et claros / & Tenedos / Pataræaq́ regia ſeruit. Claria cum c exili / urbs ẽ in Cla Clarius
Ouidius ro inſula. Clarius cum c non aſpirato / cognomen eſt Apollinis. Ouidius li/ Clarium
bro faſtorum primo.
& Clario miſſa legenda deo. Clarium cum c exili / oppidum eſt in cõfinio Co
Seruius lophoniorum / teſte Seruio ſuper librum tertium æneidos.
Claſſis cum c exili / & duplicato ſ ſcribitur: & dicitur nauium collecta multitudo Claſſis
Virgilius & nonnunq̃ pro una tantum naui ponitur: ut eſt apud Virg. li. æneidos. vi. Claſſici
Seruius Lyciæ ductorem claſſis Orontem. Vbi dicit Seruius. Apertum exemplũ / claſ Claſſicum
ſem etiã dici unam nauem: & hoc / quia unius ſolius nauis Orõtes ductor fuit.
Aliquando claſſes / inſtructi exercitus / uel equeſtres turmæ appellantur / teſti
Marcellus bus Marcello / & Seruio. Vnde Virgilius libro æneidos tertio ait.
Seruius ſcio me Danais e claſſibus unum. Idem libro æneidos ſecundo.
Virgilius Claſſibus hic locus ẽ. Claſſis facit ĩ ablatiuo ſingulari / claſſe / uel claſſi. Virgi.
Virgilius Aduectum Aeneam claſſi: niſi forte uelimus dicere / datiuũ pro ablatiuo po
Virgilius ſitum eſſe. A claſſe claſſici dicebantur / teſte Gellio li. ſeptĩo / noctiũ atticarum.
Gellius Hi erãt tm̃ priæ claſſis hoĩes / q cẽtũ / & uigĩtiq́nq́ aeris ampliuſue / cẽſierant.
Pompeius Claſſici item (ut ſcribit Pompeius) appellabantur teſtes / qui ſignãdis teſtamẽ
tis adhibebãtur. Claſſicũ / teſte Petronio / cornu uocatur / uel tuba: quæ conuo

Petronius candi cauſa/facta erant.Et nō tuba ſolū/ſed etiā ſonum tubæ/claſſicum ſigni
ficare hēt/teſte Seruio ſuper li.vii.æneí.Virgi.li.præfato.Claſſica naq; ſonāt.

Seruius Colocynta cum c/& t exilibus/& unico l/& y græco ſcribitur.Agreſtis eſt cu/ Colocynta
Virgilius curbita/teſte Dioſcoride:quæ & colocyntis huius colocyntidis/uel colocynti Colocyntis
Dioſcorides dos(ut Iſidorus tradit/& Papias)declinatur.Qua etiā declinatione/uſus eſt Colocynti
Iſidorus Hieronymus in quarto libro regū quinto capitulo/quom dixit. Et collegit da
Papias ex ea colocyntidas agri:qui græcus accuſatiuus pluralis eſt.Vgutio autē/ di/ Coloquita
Hierōymus cit poſſe declinari/hæc colocyntida huius colocyntidæ.Quod ſi uerum eſt/
Vgutio ab accuſatiuo græco κολοκύντιδα/formari in recto colocyntida oportet.
Sunt tamen/qui uertentes c in q/& y græcum in u noſtrum/inſuper & i litte
ram interponentes/coloquinta enuntiant.

Propertius Cornix cum c exili/& i latino ſcribitur:& producit in obliquis ni/ſyllabā.Pro Cornix
Iuuenalis pertius.Aut ſi quis motas cornicis ſenſerit alas.Iuuenalis ſatyra decima. Cornicula
Exemplum uitæ fuit a cornice ſecundæ.Auis eſt nota.Et format per diminu Cornicor
tionem cornicula.A cornice formatur uerbum deponens cornicor/ni ſylla/ Cornus
Perſius ba producta.Perſius.Neſcio quid tecum graue cornicaris inepte: ideſt more Cornum
cornicum garris.Cornus fœminini generis/arbor eſt nota.Et tam quarta/ q̃ Cornu
Priſcianus ſecunda declinatione/Priſciano teſte declinari poteſt:cuius fructus/& lignū/ Corna
Virgilius cornū uocatur:quin & hæc cornus ꝓ ligno cōperit/dicēte Virg.li.æneí.viiii.
Coniecto ſternit iaculo/uolat Itala cornus:hoc eſt tælū/ uel iaculū ex corno.
Lucanus hoc cornu/& hic cornus huius cornus/declinari pōt:ut ē apud Lucanū li.vi.
Ouidius cornus tibi cura ſiniſtri.Cōperitur ēt hoc cornū huius corni:quod Ouidius.
Priſcianus ipſe protulit/quom dixit:flexile cornum.Quod etiā Priſcianus ipſe annota/
Ptolemæus uit.eſt etiā Cornus/urbs Sardiniæ inſulæ mediterranea/teſte Ptolemæo:Cor
Ptolemæus na/nomen eſt duarum urbiū/ut idem Ptolemæus oſtendit: quaꝝ una eſt in
Armenia mīori/penes Euphratē fluuiū.Eſt aūt præfectura.Alia ē i Lycaonia.

Liuius Caritas/& caritudo/in uno ſignificato accipi poſſunt.Liuius li.ii.ab urbe cōdita. Caritas
Caritas primū erat annonæ.Et cum c/& t exilibus/& i latino ſcribitur. Nam Caritudo
a careo cares deſcēdit.Vnde ēt carus in ea ſignificatiōe ſcribi debet cū c exili. Carus
Charitas cū ch aſpirato/& i latīo/& t exili/amoris eſt ſpēs.Vnde amor ad oīa/ Charitas
charitas ad hoīes.hētur Inde charus gratus/uł amore d̄uictus/cū ch aſpirato/ Charus
ſecundū orthographiæ rationē/ānotat̄..Charites eadē ſcriptura/dici poſſūt Charites
Antimachuſ gratiæ/quas Antimachus/Solis/& Aeglæ filias fuiſſe dixit.Orpheus autem/ Charithos
Orpheus tres Iouis filias fuiſſe tradit:quas & uno uerſu comprehendit/quom ait.
ἀγλαΐη θαλίη τε καὶ εὐφροσύνη πολύολβοσ.Auſonius.
Auſonius Tris charites:tria fata:triplex uox:trina elementa.Carithos cū c exili/& i lati
no/& th aſpirato/inſula eſt una ex cycladibus.

Catacriſis cū c exili utrobiq;/& t non aſpirato/& i latino in utraq; ſyllaba ſcribi Catacriſis
tur:& dici pōt condemnatio/ſeu diiudicatio.Catachreſis cū c exili in initio/ Catachreſis
& t non aſpirato in ſecunda/& ch aſpirato in tertia ſyllaba/& e ante ſ/dici po
teſt abuſio/ſeu uſurpatio.

Varro Canis/& canes/in recto/ueteres protulere/teſte Varrōe de lingua latina/ Canis
Ennius Enniū inducente dicentem. Canes
Diomedes Tantum idem quaſi fræta canes ſine dentibus latrat.Canis/cōis generis ē: & Canicula
Priſcianus format diminutiue canicula/teſtibus Diomede/& Priſciāo.Perſius. Caniculus
Perſius Hem qd agis?ſiccas in ſana canicula meſſes.Vgutio dicit/ꝙ a canis formatur Catulus
Vgutio diminutiuū etiam caniculus:quom tamē pro maſculino catulus potius dica Catellus
tur/& catellus.Vnde in euangelio Matthæi legitur.Nam & catelli edūt de mi Catullus
Virgilius cis/quæ cadunt de menſa dominorum ſuorum. Virgilius.
Pompeius Sic canibus catulos ſimiles:ſic matribus hædos. Catulus eadem litteratura
Lucanus genus eſt uinculi/teſte Pōpeio:necnon proprium uiri nomen:de quo Luca
nus libro ſecundo.
Iuuenalis Vt Catulo iacuit Lepidus.Quædam etiam Romæ familia Catulorum fuit:
de quibus intellexit Iuuenalis/quom dixit.
Et Catulis/Pauliſq; minoribus/& Fabiis/&

Omnibus ad podiũ ſpectãtibus. Catullus cum duplicato l/quidam fuit pœta
Ouidius Veronẽſis: qui ab oĩbus doctus habitus ẽ: de quo Ouidius meminit/dicens.
Mantua Virgilio gaudet: Verona Catullo:
Tibullus Pelignæ gentis gloria dicar ego. Et Tibullus ait.
Sic cecinit pro te doctus Minoi Catullus.
Martialis Verona docti ſyllabas amat uatis
Cancer huius cancri maſculini generis/cum c exili utrobiq; ſcribitur: nec a con Cancer
Vgutio cha deſcendit/ut Vgutio ſomniauit. Signum eſt cæleſte: qui alias carcinus cũ Carcinus
Lucanus c exili utrobiq;/& ĩ latino uocat. Et corripit mediã ſyllabam. Lucanus li. viiii. Gangræna
Par geminis chiron/& idem quod carcinus ardens. Cancer item/genus eſt
Feſtus Piſcis: quæ alio nomine/teſtibus Feſto/& Nonio/gangræna cũ æ diphthõgo
Nonius in media ſyllaba appellatur/dicente etiam Lucillio ſatyrarum primo libro.
Lucillius Serpere uti gangræna malo/atq; hæc peſtica poſſet. Cancer eadem ſcriptu
Priſcianus ra/neutri ẽ generis/pro morbo/teſte Priſcião: & facit ĩ genitiuo canceris.
Chaos cum ch aſpirato ſcribitur: & neutri generis eſt/indeclinabile tamẽ. Fuit Chaos
Heſiodus teſte Heſiodo in theogonia/confuſa quædam ab initio unitas/quam princi Chaus
Ouidius piũ eſſe dixit ꝓductionis omniũ rerũ. Quod ẽt cõfirmauit Ouidi. quom ait.
Vnus erat toto naturæ uultus in orbe:
Quem dixere chaos. Comperitur nonnũq̃ chaus ſecunda declinatione decli
Priſcianus nabile/teſte Priſciano. Ouidius libro metamorphoſeos. xiiii.
Ouidius Et noctem/noctiſq; deos/ereboq;/chaoq;/
Pronapides Conuocat. Fuit ẽt chaos/demogorgonis uxor/teſte Pronapide pœta græco.
Caupo/& copo/in recto dici põt. Simili modo/caupona/& copona. Et rectius Caupo
Feſtus quidẽ copona/q̃ caupona (ut ſcribit Feſtus) effertur. Et (ut tradit Priſcianus) Copo
Priſcianus caupo cõis generis eſt: q̃q̃ habeat fœmininum caupona/tam pro taberna Caupona
Marcellus ria/q̃ pro taberna. Capronæ/iubæ/uel comæ dicuntur deuexe/hoc eſt/ante Copona
Pompeius frontem/auctoribus Marcello/& Pompeio: quo capillorum ornatu/oculis Capronæ
quidem uenuſto/ſed libidinis indice/mulierculæ In ſubres ſe decorare con/
Lucillius ſueuerunt. Lucillius ſatyrarum. xvii.
Aptari caput/atq; comas fluitare capronas: hoc eſt/a capite pronas.
Probus Criminor/cõmune uerbũ eſt/teſte Probo. dicimus enim. Criminor te: & crimi Criminor
Priſcianus nor abs te. Veteres tamẽ/etiã crimino criminas protulerunt/teſtibus Priſcia Crimino
Marcellus no/& Marcello/Enniũ inducẽte dicentẽ. Is nõ bñ tibi uult/q falſo te crimĩat.
Ennius Chremes cum ch aſpirato ſcribitur. Propriũ uiri nomen fuit. Et facit in geniti/ Chremes
Priſcianus uo chremis/uel chremetis/teſte Priſciano.
Clyſter huius clyſteris/maſculino genere/& clyſterium neutro/decliari poteſt: Clyſter
& cum c/& t exilibus/& y græco ſcribitur: & a κλύζω/quod eſt lauo deriuatur. Clyſteriũ
Nam clyſtere aluum ægrotantium lauare/ſiue repurgare/medici conſueue/
runt. Et producit clyſter ſte ſyllabam in obliquis: ſicut crater: quia apud græ/
Macer cos cũ η in ſcďa ſyllaba κλιστηρ ſcribit: & κρατηρ: quæ apud illos ꝓducta/
ẽ. Macer tñ de uiribus hærbarũ/ſte ſyllabã præter natura corripuit/quom ait.
Macer Appoſitus digitis/aut intus clyſtere fuſus. Et iterum.
Hoc unguen uel clyſterio ſi funditur intus.
Caro/& carnis/in recto/declinari põt: quod etiam patet per genitiuum carnis. Caro
Nam ab eo/quod eſt caro/fit genitiuus ſecundum analogiam/caronis: quod Carnis
Liuius tamen nuſq̃ lectum eſt. Vnde Liuius libro. xxvi. ab urbe cõdita/inquit. Laurẽ Carnicula
Priſcianus tibus carnis quæ dari debet/data non fuerat. Carnis/teſte Priſciano/formet Caruncula
Varro diminutiue carnicula: caro uero/caruncula. Varro in andabatis. Sed quid po
tius o homo/q̃ caruncula noſtra?
Gellius Cõfiteor/commune uerbũ eſt/teſtibus Gellio libro. xv. noctium atticarum/& Confiteor
Priſcianus Priſciano. Vnde in. xii. tabulis/ſcriptũ eſt. Aeris confeſſi/rebuſq; iudicatis tri
ginta dies iuſti. Et in legenda ſancti Gorgonii legitur. Vt quid in illo crimen
inducitur/quod a nobis omnibus confitetur?
Concinno concinnas cum duplicato n ſcribitur: & ſignificat apte componere. Concinno
Quare minores male illud Pſalmi enuntiant. Iniuſtitias manus ueſtræ conci Concino

nant/ci ſyllabam corripiendo:quaſi ſit imperatiuum a concino concinis:qđ
ex con/& cano componitur:cum ibi concinnant temporis præſentis ſit indi
catiui modi. Vnde in alio pſalmo legitur. Et lingua tua concinnabat dolos.
Nam concino tertiæ coniugationis eſt:concinno autem primæ.

Coniunx cõmunis generis/facit in genitiuo coniugis n littera abiecta. Quidã — Coniunx
Priſcianus — tamen(ut Priſcianus ſcribit/& Phocas) coniux in recto abſq; n/dici debere — Coniux.
Phocas — putauerunt. Nam & utrunq; formari poteſt:coniunx a coniungo cõiungis/ — Conſecro
quod in genitiuo ſecundum analogiam coniungis facit Et coniux abſq; n/ — Conſecror
a coniugo coniugas:cuius genitiuus erit(quo utimur)coniugis.

Marcellus — Conſecro conſecras/& cõſecror deponens/dici poteſt/teſte Marcello. Vnde &
Plautus — Plautus ait in Perſa. Si quis hic conatus ambulat/ magnifice conſecrabor/
Acron — pro conſecrabo.

Cruſta fœminino genere/& cruſtum neutro/declinari poteſt. Verũ (ut Acron — Cruſta
Seruius — tradidit i Horatium/& in Virgilium Seruius)inter cruſtam & cruſtũ/hoc di — Cruſtũ
Virgilius — ſtat:ꝙ neutro genere cruſtũ/de re dicitur comeſtibili:ut eſt apud Virgilium — Cruſtulum
libro æneidos ſeptimo. — Cruſtula
Et uiolare manu/maliſq; audacibus/orbem.
Fatalis cruſti. Quom uero cruſta fœminino genere profertur/de re(ut iidem
aiunt)intelligitur non comeſtibili:ut eſt cruſta metalli/ligni/glaciei/ dicente
Virgilius — etiam in georgicis Virgilio.
Concreſcunt ſubitæ currenti in flumine cruſtæ. Sed hæc traditio non ſemper
obſeruata eſt. Vnde Varro de lingua latina/ait. Cruſtulum a cruſta pultis/ eo
Varro — ꝙ ut corium exuritur/cruſta dicta. Quare nihil differre dixerim/cruſtum ꝓ
Hierõymus — tuleris/aut cruſtam:& ab his diminutiue cruſtulum/aut Cruſtulam. Hierony
mus in exodo capitulo. xxviiii. Tolle panes azymos:& cruſtulam abſq; fer/
Horatius — mento . Horatius ſermone. xiii .
Horatius — Sunt quorum igneum noua tantũ cruſtula promit. Idem ſermone primo .
Iuuenalis — Pueris olim dant cruſtula blandi Doctores. Iuuenalis.
Nos colaphum incutimus lambenti cruſtula ſeruo.

Creta huius cretæ/& Crete huius cretes/declinari põt. Inſula eſt/alias maſculio — Creta
genere/Candax cognominatus. Et a creta fit Cretæus cum æ diphthongo in — Crete
Virgilius — media ſyllaba/& Cretenſis. Virgilius libro æneidos. xii. — Cretæus
Apoſtolus — Dictamum genitrix Cretæa carpit ab Ida. Et Apoſtolus ait. Cretenſes ſem/ — Cretenſis
per mendaces.

Cherrhoneſus cum ch aſpirato/& duplicato r /ſecundo aſpirato/& unico ſ ſcri — Cherrho
bitur:componiturq;/ex χερροσ/quod apud antiquos terram dicit/& ρῆσοσ — neſus
inſula. Vnde cherrhoneſus terra eſt/fere undiq; mari cincta . Cherſoneſus cũ — Cherſone
ch aſpirato/& unico ſ in penultima ſyllaba /idem ſignificat/quod & cherrho — ſus
neſus. Nam componitur ex χερσοσ/quod ſimiliter terram apud nos ĩdicat/
& ρῆσοσ/quæ eſt inſula .

Cytiſus cum c exili in initio/ſequente y græco/& t non aſpirato/ſequẽte i latĩo/ — Cytiſus
& unico ſ ſcribitur. Inſula eſt:a qua/& cytiſus hærba nomen traxit/ teſtibus — Cicheſus
Plinius — Plinio libro. xiii. naturalis hiſtoriæ/& Seruio ſuper ſecundum georgicorum. — Cirtiſcus
Seruius — Et corripit primam/& ſecundam ſyllabam. Virgilius in Corydone. — Cyzicus
Virgilius — Florentem cytiſum ſequitur laſciua capella. Cicheſus cũ c exili in initio/& i la
tino/& ch aſpirato in ſecunda ſyllaba ſequente e & unico ſ/fluuius ponitur ab
Homerus — Homero in hymno Apollinis.
Cirtiſcus cum c exili utrobiq;/& t non aſpirato/& i latino in prima/& ſecun/
Herodotus — da ſyllaba/fluuius eſt Scythiæ/teſte Herodoto. Cyzicus cum c exili utrobiq;/
Florus — & y græco in prima/& i latino in media ſyllaba/urbs fuit Aſiæ/teſte Floro li
Syllius — bro tertio:cuius meminit Syllius libro. xii. dicens.
Ouidius — Infeſtum bello quateret cum Cyzicus Argos. Et Ouidius libro. i. triſtium.
Hincq; Propontiacis hærentem Cyzicon oris.

Ptolemæus — Cnoſus cum c exili ſcribitur. urbs fuit Cretæ/teſte Ptolemæo:quæ a nonnullis/ — Cnoſus
propter conſonantiam ipſam litterarum/cum g Gnoſus ſcribitur . — Gnoſus

Pſalmogra Cryſtallus fœminino genere/& cryſtallum neutro/declinari poteſt.Pſalmo/ Cryſtallus
phus graphus.Mittit cryſtallum ſuam / ſicut buccellas. Martialis. Cryſtallum
Martialis Cum tibi Niliacus portet cryſtalla cataplus.At uero Iſidorus/& Papias / cry
Iſidorus ſtallus maſculini tradunt eſſe generis.Et cum c & t exilibus/& y græco/& du
Papias plicato l ſcribitur:componiturq́ʒ/ex κρύοσ/quod eſt gelu/& σΤελλω contra
ho:ita ut gelu concretum/cryſtallum dicatur.

Conſulo conſulis uerbum/quom pro eo quod eſt peto/uel interrogo/ponitur/ Conſilio
duos poſt ſe regit accuſatiuos diuerſos:ut conſulo te unum conſilium. Non/ Conſultum
Macrobius nunq̄ poſt accuſatiuum/regit genitiuum:ut eſt apud Macrobium . Conſulo Conſultus
te boni.Quando uero pro eo quod ē conſiliū do/conſulo accipitur/datiuo/ Conſultor
& accuſatiuo iungitur/ut conſulo tibi uirtutem.Nonnunq̄ cum datiuo ſolū Conſul
Ouidius conſtruitur.Ouidius heroidum. Proconſul
At bene conſuluit caſto deus aequus amori:ideſt fauit/uel prouidit.Conſulo Conſilium
facit in ſupino conſultum.Vnde hic conſultus huius conſultus/& hoc conſul Conſilior
tum/in uno ſignificato.Valerius Antias annalium ſexto.hoc ſenatuis conſul
Antias tum/prior factum eſt :ubi teſte Priſciano/prior neutri generis eſt/ antiquorũ
Priſcianus more:q̄ neutro genere in or cōparatiua ꝓnūtiabant.Horatius in epiſtolis.
Horatius Qui conſulta patrum/qui leges/iuraq́ʒ ſeruat . Conſultus quandoq́ʒ partici
pium eſt:ut conſulti medici dixerunt eundem eſſe langorem : quandoq́ʒ no
men.Et tunc is dicitur/qui prudens/& ſciens eſt:dignuſq́ʒ/ut ab eo conſiliū
Liuius petatur.Liuius libro decimo ab urbe condita.Callidos ſollerteſq́ʒ/iuris/atq́ʒ
eloquētiæ conſultos :unde & iuris & iure conſultus/utroq́ʒ modo dicitur:ſi/
Horatius cut iuris & iure peritus.Horatius in epiſtolis.
Seruius Quædam(ſi credis conſultis)mancipat uſus.Conſultus (inquit Seruius ſup
librum xi.æneidos)is appellatur qui conſulitur:conſultor uero/ qui cōſulit .
Acron At contra Acron ſuper ſermonem primum Horatii/conſultus(inquit) eſt/ q
docet:conſultor uero/qui diſcit.Hi auctores longe inter ſe contraria ſentire
uidentur.Nos autem & cum Seruio dicimus conſultum eſſe/qui conſulitur:
& tūc eſſe participium/ut prætactum eſt:& conſultorem eum uocari/qui alii
Saluſtius conſulit:ut apud Saluſtium in Iugurtha.Simul ab eo petunt/ut fauor/conſul
torq́ʒ adſit.Rurſum & cum Acrone tenemus/conſultum ſcilicet eum appel/
lari/qui docet:& tunc eſſe nomen/ut ſupra oſtendimus:& conſultorem eum
Horatius dici/qui diſcit/teſtante hoc Horatio ſermone primo/quom ait .
Agricolam laudat iuris/legumq́ʒ peritus/
Sub galli cantum conſultor ubi hoſtia pulſat.A conſulo conſul deducitur/te
Pomponius ſte Pomponio de origine iuris.proconſul autem/non is eſt/qui pro alio con
Vgutio ſule præeſt prouinciæ/ut indoctus tradit Vgutio:ſed qui cum poteſtate con/
ſulari/extra ordinem ad aliquam prouinciam adminiſtrandam mittitur:præ
terq̄/ꝙ non duodecim faſces eum præcedunt/qui præcedunt conſulem:ſed
tantum ſex:ut etiam prætorem:& præſidem.Simili modo proprætor uoca
tur/non qui pro alio præturam/ſed qui extraodinariam gerit . Sic proquæ/
Feneſtella ſtor/& ſimiles.Lege Feneſtellam.A conſulo quidam putant conſilium dici.
Quod ſi uerum eſſet/conſulium potius/q̄ conſiliū / efferri deberet. Alii a cō
ciliando dictum exiſtimant:ut dicatur conſilium/quaſi concilium : eo ꝙ in
Feſtus unam ſententiam plurium mentes concilient/& conueniant.Nos autem cum
Feſto/a conſilendo conſilium tractum putamus:quia uno conſulente/ceteri
Plaſmogra conſileant.Ab eo quod eſt conſilium/formatur conſilior deponens uerbum
phus ut eſt apud Plaſmographum.In eo dum conuenirent ſimul aduerſum me/ac
cipere animam meam conſiliati ſunt.

Cucumer/& cucumis/in recto/declinari poteſt:& cum c exili utrobiq́ʒ ſcribitur Cucumer
mediamq́ʒ ſyllabam/tam cucumer/q̄ cucumis corripit:etſi Alexāder produ Cucumis
Vgutio xerit/dicens.ſed deme cucumer.Nec ab eo quod eſt amarus/cucumis deduci Cucuma
Varro tur/ut ridiculus ſomniauit Vgutio:ſed auctore Varrōe de lingua latina/a cur
Virgilius uore dictus eſt:ita ut dicant cucūeres/quaſi curuicumeres. Virgi.i georgicis.
Propertius Creſceret in uentrem cucumis:nec ſera comantem.Propertius .

Cæruleus cucumis/tumidoq; cucurbita uentre. Cucuma eadem ſcriptura/ge
nus eſt uaſis ænei.
Chytropus/huius chytropodis/ſicut Oedipus/Melampus/tripus/format ge/ Chytropus
nitiuum. Et cum ch aſpirato/& y græco/& t exili ſcribitur:componiturq; ex/ Chytropo/
Heſiodus χυτρον/quæ eſt olla/& ποῦσ pes. Heſiodus μηδ᾽ ἀπὸ χυτροποδων.i. da
Vgutio neq; ex chytropodibus. Olla eſt pedes habens:quod corrupto uocabulo ab
Vgutione/hac ſcitropes ſcriptura appellatur. Et ab accuſatiuo græco χυτρο
ποδα/nõnulli hæc chytropoda/declinari poſſe uoluerunt:ſicut hic tripus
dicitur:& ab accuſatiuo græco τριποδα/hæc tripoda huius tripodæ.
Cetra cũ c/& t exilibus ſcribitur:non autem cum ſ in initio/hac uidelicet ſcriptu Cetra
Vgutio ra ſcetra/ut ſcribendum tradit Vgutio. Virgilius.
Virgilius Læuam cetra tegit:ideſt ſcutum.
Diomedes Clauſtrum/& cloſtrum/teſte Diomede/efferri poteſt. Et ĩ ſingulari numero ne Clauſtrum
utri tantum generis eſt:in plurali uero/tam maſculini/q̃ neutri. Cloſtrum
Caſale neutro genere/& caſalis maſculino/ declinari poteſt:quo uidelicet gene Caſale
Philelphus re/hoc eſt maſculino/uſus eſt Philelphus in cõſolatoria/dicens. Apud Caſa Caſalis
lem/cognomento maiorem. Condulus
Feſtus Cõdulus/anulus ẽ. Condaliũ/anuli ẽt eſt genus:ut de utroq; ſcribit Feſtus. Condaliũ
Contor pro eo/quod ẽ moror/uel dubito/cum u/ pro eo uero/quod eſt quæ/ Cuntor
Priſcianus ro/cum o contor ſcribi cõſueuit. Veteres ẽt cunto/& conto protulerunt te/ Cunto
Marcellus ſtibus Priſciano/& Marcello/Accium inducente dicentem. Contor
Accius Aegroto cuntant animo ſufferre laborem. Et Næuius belli punici libro ſecũ Conto
Næuius do/ ait. Blande/& docte percontat.
Conſternor conſternaris deponens eſt uerbum:quin etiam & conſterno con/ Cõſternor
Saluſtius ſternas cõperitur. Vnde paſſiuũ protulit Saluſtius libro hiſtoriaꝝ primo/di/ Conſterno
Ouidius cens. Et qui ſine rectoribus exterriti/aut ſaucii/conſternãtur. Ouidius ĩ faſtis.
Catullus Quom conſternatis diripereris Equis. Catullus.
Ah miſera/aſſiduis quã luctibus externauit:ubi ſpondeus qntũ locũ detinet.
Conſterno conſternis tertiæ coniugatiõis/facit in præterito conſtraui/& cõ/
ſternui:ut in uerbo ſterno dicemus.
Cõmentarius cum duplicato m/maſculino genere/& cõmentarium neutro/de Commen/
Liuius clinari poteſt. Liuius libro.xlviii. Quæri iuſſit ab eo/quem de iis rebus com/ tarius
Gellius mentarium/a patre accepiſſet. Gellius in noctibus atticis. Eſt adeo Probi grã/ Commen/
Gellius matici commentarius/ſatis curioſe ſectus. Idem. Nõnulli grammatici/qui cõ tarium
Cicero mentaria in Virgilium compoſuerunt. Cicero in Bruto. Non eſt oratio:ſed Cõmẽtum
capita rerum/& orationis commentarium Paulo plenius. Cõmentarius/uel
Priſcianus cõmentarium/ſecundum Priſcianum/eſt plurium/ſtudio/uel doctrina/mẽ
te habitorum/in unum collectio.in alio autem ſignificato/auctorum enarra
tio/uel expoſitio/ſeu interpretatio dicitur. Commentarios numero tantum
Cicero plurali/libros dicimus. Cicero. Sunt hi fundi Brute/quos tibi pater publi/
cis commentariis conſignatos reliquit. Quin & ſingulari numero/ſi plures
ſunt/ primus/& ſecundus cõmentarius/dici poteſt. Si uero ſinguli ſunt/utro
q; genere commentarius/uel commentarium dixeris. Commentarius item/
is uocatur/qui commentarium/hoc eſt commentum compoſuit. Nã pro cõ/
Nigidius mentario/commẽtum a Nigidio ponitur:& Donato. Seruius ſuper primum
Donatus georgicorum. Superfluam mouet quæſtionẽ cõmẽtarii. Idem ſuper librũ.vii.
Seruius æneidos. dicit ẽt quidam commentarius:conuecta/non conuexa legendum.
Seruius Curro facit in præterito cucurri:quod ueteres cecuri dicebant. Compoſita cum Curro
Priſcianus curro/quandoq; præteritum geminant:quandoq; non/teſte Priſciano:quod
Virgilius etiam auctoritatibus comprobauit. Virgilius libro æneidos quarto.
Liuius Decurrere iugis:alii de parte patentes
Tranſmittunt curſu campos. Liuius libro xxii.ab urbe condita. Qua cuiq; ꝓ
Cato ximum fuit/decucurrerunt. Cato contra Caium Piſonem. Video hac tempe/
Terentius ſtate concurriſſe omnes aduerſarios. Terentius in ecyra. Vna illarum interea
Plautus propere præcucurrit. Plautus in ſticho. Præcucurri/ut nunciarẽ nuntiũ expo

Cæſar	tabilem. Cæſar ad Virgilium. Excucurriſti a Neapoli.	
Pompeius	Claritudo/& claritas/in uno ſignificato accipi poſſunt/aũctoribus Pompeio/	Claritudo
Nonius	& Nonio: quin & claredo pro claritudine ponitur.	Claritas
Caper	Cops/& copioſus in uno ſignificato/dici poteſt/ut Caper teſtatur/& Marcellus.	Claredo
Marcellus	Vnde & Plautus ait in pſedulo. Atq́ ego nunc me ut glorioſum faciam/&	Cops
Plautus	copi pectore.	Copioſus
Nonius	Caſtitas/& caſtitudo in uno ſignificato/accipi poſſũt/ut ſcribit Nonius/Acci/	Caſtitas
Accius	um inducẽs ita dicentem. Ibi fas/ibi contam antiquam caſtitudinem.	Caſtitudo
Marcellus	Cauda/& coda/efferri poteſt/teſte Marcello: qui & Varronem refert ſcripſiſſe.	Cauda
Varro	Sed ut canis ſine coda.	Coda
Nonius	Concordia/& concorditas/in una ſignificatione dici poteſt/teſte Nonio/Pacu	Concordia
Pacuuius	uium referente dicentem. Cõcorditatem hoſpitio adiũctam/perpetem ꝓ/	Concordi
Marcellus	bitatem conſeruetis.	tas
Siſenna	Crebritudo/& crebritas/in una ſignificatiõe accipi poſſunt/teſte Marcello. Vn	Crebritudo
	de & Siſepnam refert dixiſſe libro. iiii. hiſtoriarum. Nam clãdeſtina celeriter	Celebritas
	tranſigi crebritudine/apud notos cogitata dici debet: non explanari.	
Lucillius	Coxa/& coxendix/in uno ſignificato dici põt. Lucillius. Truncus ſuſtinetur a	Coxa
Varro	coxendicibus. Varro de re ruſtica libro primo. Lata fronte/ſimulato pectore/	Coxendix
Marcellus	laſſis coxendicibus: ideſt coxis: ut exponit Marcellus. Serenus.	
Serenus	Dilue præterea glomeramina/quæ gerit intus	
	Clauſa acies/itergeminæ coxẽdicis umbras. Alii dicũt coxẽdicẽ/coxarũ uerte	
	brũ ſignificare: quod græce ισχιον dicitur: unde iſchiatici appellati ſunt.	
	Cichorea fœminino genere/& cichoreum neutro/d̕clinari poteſt: & cum c exi	Cichorea
Horatius	li in initio/& i lationo/& ch aſpirato in ſecunda ſyllaba ſcribitur. Horatius in	Cichoreũ
	primo carminum.	
Plinius	Me cichoreæ/leueſq́ maluæ. Plinius libro. xxi. naturalibus hiſtoriæ. proxima	
	auctoritas cichoreo eſt: quod intubum diximus erraticum. Item libro. xx. Ci	
	choreum refrigerat in cybo ſumptum.	
Plinius	Contẽplor/deponens eſt uerbum. Veteres tamen/etiam contemplo ꝓtulerũt/	Contẽplor
Nonius	teſtibus Nonio/& Priſciano. Vnde & Plautus ait in aſinaria. Mecum caput	Cõtemplo
Priſcianus	contemples. Simili modo protulit Ennius cum/referente Varrone de lingua	
Plautus	latina/dixit in Medea. Contẽpla: & templũ: Cereris ad læuam aſpice.	
Ennius	Cõplector/deponẽs eſt uerbum: quod tamẽ Priſcianus tradit eſſe cõe. Et indu	Cõplector
Varro	cit Ciceronem pro Roſcio dicentẽ. Quo uno maleficio/ſcelera oĩa comple/	Complecto
Priſcianus	xa uideãtur. Antiqui tamẽ (ut ſcribit Nonius) etiã cõplecto ꝓtulerũt. Vñ (ut	
Cicero	idem refert) Pomponius ait in flulonibus. Ergo quãdo cõuenit/cõplectite.	
Nonius	Congredior deponẽs ẽ uerbũ: quin ẽt congredio/ueteres dixerunt/teſte Mar/	Cõgredior
Pomponius	cello. Vnde Plautus ait in epidico. Aut ſic iam congredias/ſi hoc eſt.	Congredio
Marcellus	Conuiuor/deponens eſt uerbum. Sed & conuiuo conuĩuas antiqui protulere/	Conuiuor
Plautus	teſtibus Priſciano/& Nonio/Ennium inducente dicentem. Malo hercle ſuo	Conuiuo
Priſcianus	magno conuiuat ſine modo.	Conuerto
Nonius	Conuerto/& conuertor/dici poteſt. Plautus in Amphitrione. Sed tamen fugã	Conuertor
Ennius	in ſe nemo conuertitur.	Copulo
Plautus	Copulo copulas/actiuũ eſt uerbum: ſed & copulor deponens uſurpatum eſt/	Copulor
Caper	teſtibns Capro/Marcello/Priſciano/dicente etiam in aularia Plauto. Adeũt.	Copula
Marcellus	conſtituunt: copulãtur dextras.	Celſitudo
Priſcianus	Copula/cum fœminini ſit generis/ab Vgutione: tamen/tam neutro q̃ fœmini	Celſitas
Plautus	no/in plurali numero/declinari poſſe traditur.	
Vgutio	Celſitudo/& celſitas/ĩ una ſignificatiõe accipi pñt/teſte Nonio. Vnde Cicero	
Nonius	li. officiorũ. iii. ait. Etenim magis eſt ſecundum naturam excelſitas animi.	
Cicero	Cupio cupis/tã quarta/q̃ tertia coniugatiõe/declinari poſſe/oſtendit Lucretius	Cupio
	libro primo/ſic inquiens.	
	Naturæ ꝑmus terrarũ clauſtra cupiret. Nam & ſm quartã cõiugationem/for	
Ouidius	mat præteritũ cupiui: ſupinũ cupitũ/pi ſyllaba producta. Ouidius in faſtis.	
	Mars uidet hanc: uiſamq́ cupit: potiturq́ cupita.	

Conſpicio conſpicis/& conſpicor conſpicaris/declinari poteſt Simili modo Conſpicio
deſpicio/deſpicor:perſpicio/perſpicor:ſuſpicio/ſuſpicor.Nonnunq̃ & pro Conſpicor
Horatius ueneror/ſupicio ponitur:ut eſt apud Horatium in epiſtolis. Conſpico
Quos ego ſuſpicio.Et omnia hæc uerba/ſpi ſyllabam corripiũt.Conſpico cõ Conſpico
ſpicas primæ coniugationis/& conſpicor deponens/dici poteſt/ſpi tamẽ ꝓ
ducta ſyllaba.Similiter deſpico/deſpicor:inſpico/inſpicor.Virgilius georgi
Virgilius corum ſecundo.
Peruigilat:ferroq; faces inſpicat acuto.

Comedo comedis comedit/& comedo comes comeſt/utroq; modo declina/ Comedo
ri poteſt/teſte marcello/Varronem/Titinium/Aphranium/Næuium/Pom Comeſſor
Marcellus ponium/Lucillium/Tullium/Plautum inducente. Ex quibus/Plauti tãtum Comeſſatõ
Plautus exemplum afferre ſufficiat. Ait enim in trinum.Quod ebibit/quod comeſt/
Priſcianus quod facit ſumpti.Comedo facit in ſupino comeſtũ/& comeſum/teſte Pri/
Vgutio ſciano.Nec a comeſum ſupino/format comeſſatio/ut Vgntio/Brito/Mã/
Seruius motrectus/Catholicon/uoluerunt.Sed nec ab infinito comeſſe/pro Come
diſſe/comeſſatio deducitur/ut Seruius ipſe tradidit:præſertim cũ comedo
per oĩa tpa co ſyllabã corripiat:comeſſatio aũt illã ꝓducat/dicẽte Martiale:
Martialis Non Albanã mihi ſit comeſſatio tanti.Idem.
Martialis Qui nec leno potes/nec comeſſator haberi.Quin nec a commenſor cõmen
ſaris ut quidam formauerunt/ex con/& menſa/comeſſatio deſcendit: quia
comenſor(ſi comperitur)cum duplicato m/& n ante ſ ſcribitur:comeſſatio
uero/cum unico m/& duplicato ſ ab omnibus ſcribi conſueuit. Quare(ut
diximus)nec a comeſum ſupino/quod primã corripit ſyllabam/& cum uni/
co ſ ſcribitur/formari comeſſatio poteſt/ut præfati ſomniarunt. Verum(ut
ego puto)a comeſſor comeſſaris deponenti uerbo/quod in ſupino comeſſa
tum facit/comeſſatio recta deriuatione formatur.Quod uerbum/cum pri/
mam producat ſyllabam/a uerbo græco decucitur:quod eſt κωμάζω:quod
Teocritus compotationibus/& ebrietatibus operam dare/ſignificat. Vnde Teocritus ĩ
Horatius quit.κωμάσδω ποτὶ Ταμάμαρυλλιδα.Horatius in quarto carminum.
Pauli purpureis ales holoribus.
Acron Comeſſabere Maximi.Quod Acrõ enarrãs/cõeſſabere(ĩqt)cõuiuãdo dele
Feſtus ctabere.Feſtus autẽ/a uiciis quos Græci κωμάσ uocant/comeſſationem dictã
affirmat.In iis enim(ut ait)hĩtabãt prius q̃ caſtra conderentur:quibus ĩ locis/
alii alios conuictus cauſa inuitabant.Hæc ille.Quam etymologiam nequaq̃
Seruius improbamus.Seruius dicit/conuiuium cum luxu factum/comeſſatione ap/
Cicero pellari.Et inducit Ciceronem pro Muræna dicentem.Non amor/non comeſ
Suetonius ſatio/non lipido/non ſumptus oſtenditur. At uero Suetonius/id proprie co
meſſationem uocat/quotiens poſt cœnam aliquid comeditur.Sic enim ſcri
bit de Vitellii luxuria.Epulas trifariam ſẽper/interdum quadrifariam diſper
tiebat:in ientacula:& prandia:cœnas:& comeſſationes.

Diomedes Cortex/maſculini/& fœminini generis eſt/teſtibus Diomede/Donato/Priſci Corax
Donatus ano. Virgilius in bucolicis.muſco circondat amaræ
Priſcianus Corticis.Ouidius libro metamorphoſeon primo.
Virgilius Sentit adhuc trepidare nouo ſub cortice pectus. Confligo

Ouidius Confligo confligis/facit in ſupino conflictum:a quo/fit conflicto conflictas:& Conflicto
Terentius conflictor deponens:ut eſt apud Terentium in Andria. Qui conflictatur.Idẽ Conflictor
Terentius in eunucho. Te redimas/q̃ti queas:& ne te afflectes.

Strabo Catinus/& catinum/declinari poteſt:& cum c/& t exilibus ſcribitur.Genus eſt Catinus
Syllius uaſis.Catina eadem ſcriptura/urbs eſt Siciliæ/teſte Strabõe:quæ & catine hu Cantinum
Iuuenalis ius catines declinari poteſt:& corripit mediam ſyllabam:quam catinum pro Catillus
ducit.Syllius libro.xiiii. Catillum
Tum Catine nimium ardenti uicina Typhœo.Iuuenalis ſatyra.xi. Catina
Ponebãt igitur Tuſco farrata catino.Et catino fit a diminutiue/maſculino q Catine
Macrobius dem genere catillus:neutro uero/catillum/Macrobius in ſaturnalibus.Pro/
prie autem catillones dicebantur/qui catillos liguriebant.

Clanius/& clanis/in recto/declinari poteſt:& cum c exili/& i latino ſcribitur. **Clanius**
Virgilius — Fluuius eſt Cãpniæ/alias Acerras cognominatus/dicẽte Virgilio georgi.iii. **Clanis**
Syllius — Nola iugo/& uacuis Clanius non æquus Acerras. Syllius libro octauo.
Et clanis/& Rubico/& Senonum de nomine Saenæ.
Cherub/& cherubim cum m in fine/dici poteſt:& tam neutri/q̃ maſculini ge/ **Cherub**
Hierõymus — neris eſt. Vnde Hierõymus ad Pammachium d' morte Paulinæ/ait. Additur **Cherubim**
comes Pãmachius/uerum Hiezechielis cherubim: cognatus:gener:maritus: **Cherubin**
imo frater amantiſſimus:quia ſancta conſortia ſpiritus/uocabula nõ tenent
nuptiarũ. Cherubin cum n ĩ fine/pro illioꝝ angelorum choro/neutri gene
ris eſt/numeri tantum pluralis. Græci tamẽ plurale cum m infine χερυβιμ &
σεραφιμ ſcriptitant.
Camenæ cum c exili/ab antiquis carmenæ/uel caſmenæ/teſte Varrone de lin/ **Camenæ**
Varro — gua latina/dictæ ſũt. Nũc aũt abiecta r/uel ſ littera/camenæ uocant. Boœtius. **Carmenæ**
Boœtius — Ecce mihi laceræ dictant ſcribenda camenæ. **Caſmenæ**
Ciconia cum c exili utrobiqꝫ/& i latino in prima/& penultima ſyllaba ſcribit. **Ciconia**
Iuuenalis — Auis eſt/alia quidem ab ibidẽ/ut in ipſa dictione uidebimus. Iuuenalis. **Ciconium**
ſerpente ciconia pullos. Nutrit:& in uenta per deuia rura lacerta. **Ciconius**
Ciconia item eadem ſcriptura/apud Hiſpanos lignum uocatur roſtratum: **Cicones**
quo e puteis/ſeu fontibus/hauriri aqua ſolet:quod nonnulli hoc ciconium
appellant. Ciconius/proprium fuit ducis nomen/quo auctore a Germanis/
Liuius — Brixia uenetiæ urbus extructa eſt/ut teſtatur Liuius libro.v.ab urbe condita.
Cicones eadẽ ſcriptura/populi ſunt Tracũ/iuxta ebrũ fluuiũ inhabitantes/te
Pomponius — ſtibus Pomponio Mella/& Solino.& corripit co ſyllabam. Tibullus
Solinus — Nam ciconumqꝫ manus aduerſis reppulit undis. Syllius libro.xi.
Tibullus — O diræ ciconium matres:Geticiqꝫ furores.
Syllius — Cuias/& cuiuatis/in recto/dici poteſt/teſte Priſciano:quod & ueteres(ut ait) **Cuias**
Priſcianus — protulerunt. Vnde ẽt Plautus ait in pœnulo. Quid ſi cuiatis/unde ſit ne par/ **Cuiatis**
Plautus — ſeris. Cuius cuia cuium accẽtum ſuper cu ſyllabam detinet/teſte Sergio in do **Cuius**
Sergius — natum. Virgilius. **Corydallꝰ**
Virgilius — Dic mihi damœta cuium pecus/an Meliboei? **Corydalla**
Tortellius — Corydallus cũ c exili/& y græco/& duplicato l ſcribitur:etſi a Tortellio cũ uni
co l ſcribi præcipiatur. Nam ap̄ Græcos hac ſcriptura κορυδαλλοσ ſcribi/
tur. Ex quo patet Græcum eſſe uocabulum:non latinum/cõpoſitũ ex cor &
Vgutio — edo/ut cum Catholico ridiculus ſomniauit Vgutio. Genus ẽ auis. Cuius The
ocritus meminit edyllio decimo. Cordalla eadem ſcriptura/urbs eſt Lyciæ
Ptolemæus — circa montem Maſſicitẽm teſte Ptolemæo.
Chriſma/& chriſtus/cum ch aſpirato/& i latino ſcribitur:neqꝫ a χρυσοσ/quod **Chriſma**
Vgutio — eſt aurum/deducitur/ut Vgutio ſomniauit. Sed a χριω quod eſt ungo deſcen **Chriſtus**
dit: Vnde chriſma/unctio/Chriſtus uero/unctus interpretatur.
Chryſopraſus cum ch aſpirato/& y græco/& unico ſ in utraqꝫ ſyllaba/& r poſt **Chryſopra**
p ſcribitur:non aũt cũ duplicato ſ/abſqꝫ r poſt p/hac uidelicet ſcriptura chry **ſus**
Tortellius — ſopaſſus/ut ſcribi præcipit Tortellius. Neqꝫ.n.a πασσω/quod eſt ſpargo/de
riuatur/quaſi lapis auro dicatur aſperſus/ut idem Tortellius tradidit:qa tunc
penultima ſyllaba poſitione produceretur:quæ tamẽ(ut probabimus)corre
pta eſt. Sed nec a paſſum ſupino deducitur/ut ridiculus cum Catholico ſom
Vgutio — niauit Vgutio. Sed chryſopraſus ex χρυσοσ/quod eſt aurũ/& πρασον por
rum/componitur:eo ꝙ lapis auro ſit admixtus/& porri uiriditatem imitans
Martialis — Vnde & a Martiale praſinus pro uiridi ponitur/quom ait.
De nr̃a Praſina ſyntheſis empta toga. Et quia(ut diximus) πρασον p̄mã cor
Homerus — ripit ſyllabã:ſic & chriſopraſus pẽultimã. Hõerus ĩ batrachomyõachia inqt.
Prudentius — ὀυδὲ πρασοισ χλωροῖσ ἐπιβοσκόμαι:ideſt/neqꝫ porris uiribus alor. Pru
dentius in pſychomachia.
Petrns — chryſopraſe/& ſydus ſaxis fulgentibus addit. Petrus Riga in Heſter.
Solem chryſopraſus/lunam complexa ſmaragdus.
Tortellius — Ciſſus cum c exili/& i latino/& duplicato ſ ſcribitur:etſi cũ y græco/a Tortel/ **Ciſſus**

Plinius lio ſcribi præcipiatur. Genus ē hederæ: quæ teſte Plinio li.xvi.naturalis hiſto Ciſſa
riæ/ſola omnium generum/ſine adminiculo ſtat. Eſt etiam eodē noīe fluuius: Ciſſeus
Ptolemæus cuius hoſtiū eſt circa pontū Cappadocē/teſte Ptolemæo. Ciſſa eadē ſcriptu/ Ciſſum
Ptolemæus tura/urbs eſt Mauritaniæ Cæſarienſis/ut idem Ptolemæus oſtendit. Ciſſeus
Virgilius eadem ſcriptura/& cum eus diphthongo/rex fuit Thraciæ/dicente Virgilio
li.æneidos.v.quē Thracius olī Anchiſæ gēitori ī magno murmure Cieſſeus.
Ferre ſui dederat monumentum/& pignus amoris. Ciſſum eadem ſcriptu/
Marcellus ra/genus eſt Vehiculi Epirotici/ut auctor eſt Marcellus.
Chirurgia cum ch aſpirato/& i latino utrobiq; ſcribitur: nec ab ago agis dedu/ Chirurgia
Vgutio citur/ut Vgutio ſomniauit: ſed componitur ex χειρ/quæ eſt māus/& ἔργον Chirurgi
Martialis opus: hoc ē manuū opus: eo ꝙ māibus hæc ars exerceatur. Et a chirurgia/fit cus
chirurgicus/& chirurgus. Martialis. Chirurgus
Chirurgus fuerat: nunc eſt ueſpillo Diaulus.
Cyrus cum c exili/& y græco/& unico r ſcribitur proprium fuit nomen regis Cyrus
Ptolemæus Perſarꝫ. Eſt eodem nomine fluuius In Albania/teſte Ptolemæo. Rurſum ali/ Cyrius
Ptolemæus um Eiuſdem nominis ponit idem Ptolemæus fluuium in Media. Cyrius ab Cirrha
Ptolemæus eodē Ptolemæo urbs ponitur Emathiæ. Cirrha cū c exili/& i latino/& dupli Cirrus
Martialis cato r/ſecundo aſpirato/iugum eſt parnaſi montis Bœtiæ: de quo Martialis.
Quid tibi cum Cirrha/quid cum permeſſidos ūda? Cirrus eadem ſcriptura/
Iuuenalis abſq; ulla aſpiratione ſcribitur. Iuuenalis.
Cæſariem/& madido torquentem cornua cirro. Cirri dicuntur capilli depē
dentes/ac perinde criſpati.
Strabo Cyrnos cū c exili/& y græco ſcribitur. hac enim ſcriptura/apud Strabonem/ Cyrnos
Dionyſius Dionyſium/Euſtachium/Ptolemæum legitur: quæ a Tortellio/Cyrne hu/ Cyrne
Euſtachius ius Cyrnes/declinari præcipitur. a qua fit Cirnæus cum æ dipthongo ī me/ Cyrnæus
Ptolemæus dia ſyllaba. Virgilius. Cyrnus
Tortellius *Sic tua Cyrnæas fugiāt examina taxos.* Inſula eſt in mari Liguſtico/nūc Cor/ Cyrna
Virgilius ſica cognominata. Cyrnus eadem ſcriptura/rex fuit Cyrenææ inſulæ. Cyr/ Cyrene
Ptolemæus na eadem ſcriptura/mons eſt in Aphrica/teſte Ptolemæo. Cyrene huius Cy Cyrenæ
Lucanus renes/& Cyrenæ plurali tm̄ numero declinari pōt dicēte Lucano libro.viiii. Cyrenæa
Aphrica Cyrenis etiam tunc bruma rigebat. Oppidum eſt Libyes: a quo/Li/ Cyreneus
bye ipſa Cyrenæa uocata eſt. Et a Cyrene fit Cyrenæus cum æ diphthongo ī Cyrenenſis
penultima ſyllaba/& Cyrenenſis. Vnde Marci capitulo.xv.legitur. Et angari
auerunt prætereuntem Simonem quempiam Cyrenæum. Et actuū ſexto ca/
pitulo habetur. Surrexerunt autem quidam de ſynagoga/quæ appellabatur
Libertinorum/& Cyrenenſium/& Alexādrinorum. & ſcribitur Cyrene cum
c exili/& y græco/& unico r. Fuit etiam eadem ſcriptura Cyrene/filia Penei
regis Archadiæ/ſiue Penei fluuii/ut poetæ dicunt.
Vgutio Caſtāea cū c/& t exilibꝰ ſcribit: nec a caſtro caſtras deſcēdit/ut Vgutio ſōniauit. Caſtanea
ſed græcū magis ē uocabulū: qđ apud illos neutro genere καστάνον ꝓfert. Cyprus
Cyprus cum c exili/& y græco ſcribitur. Inſula eſt in mari Carpathio: a qua/fi/ Cyprius
unt adiectiua/Cyprius/& Cyprianus. Cyprianus
Cynthus cum c exili/& y græco/& th aſpirato ſcribitur. Mons eſt in delo inſu/ Cynthus
Seruius la/tantæ quidem celſitudinis/teſte Seruio/ut umbra ſua potius inſulæ ambi Cynthius
tum tegat: a quo/& Apollo/Cynthius/& diana/Cynthia/cognominati ſūt. Cynthia
Ouidius Ouidius libro primo de arte.
Cynthius Admeti uaccas pauiſſe pheræas
Horatius Fertur: & in parua delituiſſe caſa. Horatius in tertio carminum.
Tu curua recines lyra Latonam/& celeris ſpicula Cynthiæ. ad cuius ſimilitu
Propertius dinem/& Propertius amaſiam ſuam Cynthiā uocauit: quæ proprio nomine
hoſtilia dicebatur: Ait enim in primo ſui operis carmine.
Cynthia prima ſuis miſerum me cœpic ocellis.
Contactum nullis ante cupidinibus. Simili mō/& Cynthius figurate a Vir/
Virgilius gilio pro Octauiano ponitur/quom ait in Sileno.
Cum canerem reges/& prælia. Cynthius aurem Velit: hoc eſt Octauianus.

Cynocephalea cum c exili/& y græco ſcribitur. Hærba eſt/canis caput repræ/ Cynoce/
Apion ſentans. quam Apion grammaticus (ut refert Plinius libro. xxx. naturalis hi/ phalea
plinius ſtoriæ) dixit ab Aegiptiis oſiritem uocari: diuinamq́ȝ eſſe contra omnia uene Cynopha/
ficia. Sed (ut ait) ſi tota erueretur/ſtatim is qui illā eruiſſet/moreretur. Cyno li
cephali eadem ſcriptura/beſtiæ quædā ſunt ex ſimiarū genere/in oībus/præ/
Solinus terq̄ in capite quod caninum habent/humanam ſpeciem deferentes: ſuntq́ȝ/
teſte Solino/in partibus Aethiopiæ.

Cinamomū cum c exili/& i latino/& unico n/Frutectum eſt i Aethiopia: quod Ciamomū
Solinus teſte Solino/ſitu breui naſcit/ramo humili/hac ꝺ preſſo. Nec a cāna (quod he Cinnamū
Hieroȳmus bræum eſt Hironymo auctore uocabulum) deducitur/ut Vgutio ſomniauit.
Vgutio Cinnamum cū i latino/& geīo n/ſimilis eſt arbuſcula cū cinamomo: uel ea/
Ouidius dem ē/quæ & cinamomū/ut nonnulli uolunt. Ouidius faſtorum libro. iii.
Cinnama tū ꝓmum/captiuaq́ȝ tura dediſti. Vide in regula/Longa fit i ſup n/

Cinnyps cum c exili/ſequente i latino/& duplicato n/& y græco in ſecunda ſyl/ Cinnyps
Tortellius laba ſcribitur: etſi a Tortellio cum unico n ſcribi præcipiatur. Fluuius eſt Ga/ Cinypheus
Herodotus ramantum/teſte Herodoto libro hiſtoriarum quarto: a quo/cinnyphei hirci
Virgilius appellati ſunt dicente Virgilio georgicorum tertio.
Nec minus interrea barbas/incanaq́ȝ menta/
Cinnyphei tondent hirci.

Cinædus cum c exili/& i latino/& unico n/& æ diphthongo in media ſyllaba Cinædus
Vgutio ſcribitur: nec a κὔωρ/qui eſt canis/deducitur/ut Vgutio ſomniauit: quia tunc
cum y græco ſcribi oporteret: quod apud Græcos/latinoſq́ȝ/minime obſer/
uatur. Verum cinædus ex κιρῶ quod eſt moueo/& ἀιδοῖα uerenda compo/
Horos nitur/ut Horos tradit Mileſius. Et is puer dicitur/qui ætate/& forma/ad pa
Martialis tiendum aptus eſt. Martialis.
Vændiſti Labiane tres agellos
Emiſti Labiane tres cinædos:
Iuuenalis Pædicas Labiane tres agellos. Iuuenalis ſatyra ſecunda.
Inter ſocraticos notiſſima fama cinædos.

Cherſydros cum ch aſpirato/& i græco ſcribitur: cōponiturq́ȝ ex χέρσοσ/qꝺ Cherſy
apud nos terrā dicit/& ὕδωρ/quæ eſt aqua. Nam ſerpentis eſt genus/terram dros
& aquam incolentis. Chelydros cum ch aſpirato/& y græco/idem eſt ſerpēs/ Chelydros
Syllius qui & Cherſydros: & corripit mediam ſyllabam. Syllius libro octauo. Cylydros
Et bellare manu/& chelydris cantare ſoporē. Cylydros cum c exili/& y græ/ Cylindrus
co in utraq́ȝ ſyllaba/aliud genus eſt ſerpentis. Et componitur ex κυλιω/quod
eſt uoluo/& ὕδροσ ſerpens: quaſi uolubilis ſit ſerpens: & ambulando ſæpiſ
Virgilius ſime ſe conuoluat. Quod tetigit Virgilius georgicorum tertio/quom ait.
Squamea conuoluens ſublato pectore terga. Et hoc/quia parum ſupradixe/
rat ad paſtorem.
Seruius Galbaneoſq́ȝ agitare graues nidore cylydros. Vbi Seruius dicit legendum ēē
chelydros: & exponit/quaſi cherſydros. Verum differentes ego ſpecies dixe/
Lucanus rim: qꝺ ēt hac Lucani auctoritate cōprobari poteſt. Ait enim Lucanus.
Natus & ambiguæ coleret qui Syrtidos arua
Cherſydros: tractuq́ȝ uia fumante cylydri. Cylindrus cum c exili/ſequente y
græco/& i latino in ſecunda ſyllaba/ſequente n/lapis eſt precioſus/tereſq́ȝ/
Iuuenalis & oblongus/coloris uarii. Iuuenalis ſatyra ſecunda.
Domitius Donāt arcana cylindros: Vbi Domitius/per cylindros/elenchos uult intelli
Plinius gi: qui ſunt ex genere unionū/faſtigiata/& oblonga figura. Plinius Cylindros
quidam facere malunt/q̄ gemmas: quoniam eſt ſumma commendatio/in lō
gitudine. Nam & cylindri lapilli omnes dici poſſunt/faſtigiata longitudine i
Solinus ſpeciē cylindri/ideſt columnellæ formati. Solinus. Indici reges hoc genus gē
Virgilius marum/in longiſſimos cylindros amant fingere. Vnde & modo conſimili/
Georgius Ex columna lapidea/quæ ad coæquandam aream ab agricolis aſſumitur/cy
lindrus uocatur/dicente Virgilio georgicoꝝ primo.
Area tum primum eſt ingenti æquanda cylindro. Georgius autem Merula i

quibuſdam commentariis ſuis/Iulium (ut ait) Polucem ſecutus/qui & brachi
alia ornamenta ὄφεις appellari ſcribit/hoc ornatus genus chelydros nõ cy/
lindros/dici præcepit: quaſi ſimile eſſet ſpiris ſerpentium: quos chelydros uo
cant: cũ potius Cylydrus/q̃ chelydrus/genus illud ſerpentium/a frequentiſſi
ſima reuolutione dicatur: ut ẽt auctoritate Lucani ſopra monſtrauimus.

Herodotus Cydon cum y græco ſcribitur. urbs fuit in creta/teſte Herodoto libro hiſtoria Cydon
Virgilius rum tertio: ĩ cuius agro arundinea ſpicula icreſcebãt. Vnde Virgilius egloga Cydonia
ultima/inquit. Cothonia
libet Partho torquere cydonia cornu Cydones
Plinius Spicula. hinc Cydonia mala dixerunt Græci/teſte Plinio libro. xv. naturalis
hiſtoriæ: quæ nos (ut ait) cothonia uocamus. Hinc etiam Cydones populi ap
Lucanus pellati ſunt. Lucanus libro. vii.
Illuc & libye Numidas/& Creta Cydonas. Fuit etiam Cydon eadem littera/
Statius tura/proprium uiri nomen: cuius meminit Statius/quom ait.
Hæc regi promiſſa Cydon.

Cyclas cum c exili utrobiq;/& y græco ſcribitur. Inſula eſt in Aegæo pelago. d̃ Cyclas
Iuuenalis qua Iuuenalis meminit/quom dixit ſatyra ſexta. Cyclus
Sed qui pœne perit/cui uix ĩ Cyclada mitti Cyclius
Solinus Contigit. Cyclades inſulæ (ut ſcribit Solinus) ideo dictæ ſunt/quia in morẽ
cycli/hoc eſt rotundi diſponũtur. Huic contradicere uidetur Seruius ſuper li
Seruius brum tertium æneidos/dicens. Cyclades non ideo dicuntur/quia in roton/
ditate ſunt: ſed ꝙ longo ordine circuiri eas/neceſſe eſt: uel (ut ſubdit) pro/
pter promontoria: uel (ut pergit) quia naturale eſt/ut concitatiora ſint maria/
uicinitatæ terrarum. Quod ſi uerũ eſſet/non cum y græco/ſed cum i latino/
ciclas ſcribi deberet. Sed cum nec a Græcis/nec latinis/id obſeruetur/ut ſcili
cet cum i latino ſcribatur/Solini ſententiam iudicio meo ueriorem dixerim.
Eſt etiam eadem ſcriptura cyclas/ueſtis genus/ſic a rotumditate dicta. Iuuena
Iuuenalis lis ſatyra præfata.
Hæ ſunt/quæ tenui ſudant in cyclade. Cyclus eadem ſcriptura/ſignificat ro/
tundum. Cyclius cum c exili utrobiq;/& y græco in prima/& i latino in ſecũ
da ſyllaba/proprium fuit nomen pictoris eximii: a quo/tabulam in qua
erant argonautæ picti/talentis. cxliiii. Hortenſius orator mercatus eſt/ut ſcri
Plinius bit Plinius libro. xxxv. naturalis hiſtoriæ.

Cyane huius cyanes/cum c exili/& y græco ſcribitur. Nympha fuit Sicula pro Cyane
Ouidius ſerpinæ ſocia: quæ teſte Ouidio libro metamorphoſeos quinto. in fontẽ ſui
nominis cõuerſa eſt. Qui fons/Anapo fluuio poſtea commiſcetur/dicente
Ouidius Ouidio libro ſecundo. de ponto.
Quaq; ſuis Cyanen miſcet Anapus aquis. Altera eiuſdem nominis fuit Mæã
dri fluuii filia. Et nonnunq̃ media ſyllaba/uti breuis: ita & producta/a pœtis
Ouidius ponitur. Vnde idem Ouidius libro metamorphoſeos nono/ait.
Cognita Cyane præſtanti corpore nympha. Cyaneæ eadem ſcriptura/& cũ Cyaneæ
æ diphthongo in ultima ſyllaba/inſulæ ſunt in ponto: ſeu magis ſcopuli ſub Chione
Ptolemæus Thracio Boſphoro/ut ſcribit Ptolemæus/mille quidem/& quingentis paſ/
Pomponius ſibus/ab Europa diſtantes/teſte Pomponio Mella. Quos duos ſcopulos ẽt
Pindarus olim concurriſſe/Pindarus/& Theocritus/finxere. Quod & Iuuenalis con/
Theocritus firmauit/declinans ſingulari numero/pro his cautibus hæc. Cyane huius cya
Iuuenalis nes/ſecunda quidem ſyllaba producta: que apud alios correpta ponitur. Ait
enim ſatyra. xv.
Nam citius ſcyllam/uel concurrentia ſaxa
Lucanus Cyanes/plenos & tempeſtatibus utres. Lucanus libro ſecundo.
Vt pagaſæa ratis peteret quom phaſidos undas/
Ouidius Cyaneas tellus emiſit in æquora cautes. Has inſtabiles fuiſſe oſtẽdit Ouidius/
quom libro primo triſtium/dixit.
Tranſeat inſtabiles ſtrenua Cyaneas. dicuntur autem Cyaneæ nigræ. Nam

κύανόν græce/latine nigrum interpretatur. Chione huius chiones cum ch aſ
Iuuenalis pirato/& i latino/proprium fuit mulieris nomen: cuius meminit Iuuenalis
ſatyra tertia/dicens.
Et dubitas alta chionem deducere ſella.
Calphurni⁹ Ceraſus cum c exili/& unico r ſcribitur. Nam primam corripit ſyllabam. Cal/ Ceraſus
phurnius in bulcolicis. Ceraſium
Ouidius Dic age iam/ceraſi tua cortice uerba notabo. Ouidius qui de nuce iſcribitur.
Virgilius Audiat hæc ceraſus/ſtypes inanis eram. Virgilius georgicorum ſecundo.
Seruius Vt ceraſi/ulmiſq;. Arbor eſt nota: cuius fructus/teſte Seruio/ceraſium dicit.
Ptolemæus Fuit etiam ceraſus eadem litteratura/urbs ponti/teſtibus/Ptolemæus & Pli/
Plinius nio: quam cum deleſſet Lucullus/genus pomi ide aduxerit: quod (ut Probus
Probus ſcribit/& Seruius) a ciuitate ceraſium appellauit. Verum cum Seruio Probus
Seruius fallitur. Nam ceraſium uocabulum græcum eſt magis quam ex inſtitutione
Aeſchylus Luculli/ut teſtis eſt Aeſchylus tragicus/qui lōge ante Lucullum fuit/quom
ait Ταχαδάρτιο και κεράσια φάτη Fortaſſis tamen & a Ceraſunte opido
(hoc enim modo declinatur/ſicut Ammathus huius Amathuntis) Aeſchylus
ipſe κεράσιον appellauit.
Chelido cum ch aſpirato/& unico l/& i latino ſcribitur: a græcis autem χελι/ Chelido
δῶν & apud nos hirundo transfertur: a qua chelidonia hærba cognominata Chelidōia
eſt: quā teſte Plinio libro. xxv. naturalis hiſtoriæ/niſui ſaluberimā hirūdines
Plinius monſtrauere/dum uexatis pullorum oculis/illa medentur. Macer de uiribus
Macer hærbarum.
Indeq; nomen habet chelidonia: namq; chelidon
Dicitur hæc uolucris græcorum more uocati. Nec ab eo quod eſt cælum/che
Vgutio lido deriuatur/ut ridiculus ſomniauit Vgutio. Eſt etiam chelidonia eadem
Ptolemæus litteratura inſula quædam Lyciæ adiacens/teſte Ptolemæo.
Caſtor huius caſtoris cum c/& t exilibus ſcribitur: & corripit i obliquis ſto ſyila Caſtor
bam: ſicut hectoris/Theſtoris/ Neſtoris / Actoris / Alcanoris / Antenoris/
Protenoris/Agenoris/Nicanoris/Bianoris/& cetera græca prope plurima
Horatius Horatius in epiſtolis.
Romulus/& liber pater/& cum Caſtore Polus. Fuit gemellus Pollucis frater
Seruius Eſt etiam caſtor animal brutum/græcum procul dubio uocabulum: etſi Ser/
Vgutio uius/Vgutio/Catholicon/a caſtro caſtras dictum tradant: ideoq; latinum ēē.
Iuuenalis Iuuenalis ſatyra. xii. imitatus caſtora/qui ſe
Eunucum ipſe facit/cupiens euadere damno
Teſticulorum/adeo medicatum intelligit inguen. Nam cum nulla ſit dictio
latina in obliquis omnibus una ſyllaba creſcens/quæ formet accuſatiuum ſin
gularem in a/ſequitur græcam oīo dictionem eſſe caſtora: nō latinam. Vnde
quod Græci καστορας/latini fibros ponticos appellant.
Ciſta cum c exili/& i latino ſcribitur. Vaſis eſt genus. & format per diminutio/ Ciſta
Varro nem ciſtula/& ciſtella/teſte Varrone libro primo de analogia. Neq; a coſta d Ciſtula
Vgutio ſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit. Sed græcum ē uocabulū: quod Ciſtella
apud illos κιστη ſcribitur.
Caſius cum c exili/& unico ſ ſcribitur. Mons eſt in finibus Aegipti/iuxta Serbo Caſius
Herodotus nidem paludem/teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſecundo: quē Plinius ob Caſia
Plinius propinquitatem dixit eſſe in Arabia/non longe a peluſio Nili hoſtio: a quo/ Caſium
Lucanus fit etiam Caſius adiectiuum/dicente Lucano libro. x.
Ptolemæus Lucifer a Caſia proſpexit rupe. Ptolemæus autem/duos ſcribit huius nominis
montes: unum in Syria: alium in meſopotamia. Caſia eadem ſcriptura/frutex
Plinius eſt: qui teſte Plinio libro. xii. naturalis hiſtoriæ/iuxſta cinnami campos naſci
Perſius tur. Et primam/uti Caſius/ſyllabam coripit. Perſius ſatyra tertia.
Hæc ſibi corrupto caſiam diſoluit oliuo. Caſium/locus eſt in Caſiotide/teſte
Ptolemæus Ptolemæo.
Virgilius Calamus/& culmus/in uno ſignificato accipi poſſunt/dicente Virgilio eglo/ Calamus
ga ſecunda. Culmus

Aut fœtu pecorũ/aut cerealis mergite culmi. Calamus item/arundo eſt ma/
Virgilius gis minuta/habens internodia lõga/& recta: ex qua/ſagittæ apud diuerſas gẽ
tes fiebant. Quod Virgilius tetigit/quom in Damœta ait.
Daphnidis arcum
Plinius Fregiſti: & calamos. Nam (ut ſcribit libro .xvi. naturalis hiſtoriæ Plinius)
populi oriẽtis calamis bella cõficiũt: & ſpicula illis addũt irreuocabili hamo.
Eſt etiam calamus Virga/cui hamus filo longo ligatur/ad capiendos piſces:
Martialis quin etiam ad capiendas aues/calamus uiſco linitur. Vnde Martialis ait.
Galbula decipitur calamis/& rætibus ales/
Turget adhuc uiridi quom leuis uua mero. Calamus item/pẽna ſcriptoris di
Vgutio citur. Nec a caleo cales calamus deducitur/ut Vgutio ſomniauit.
Vgutio Cento cum c & t exilibus ſcribitur: nec a centum deſcendit/ut Vgutio ſomnia/ Cento
uit: ſed græcum magis eſt uocabulum: & a κεντῶ/quod eſt pungo deriuatur/ Cẽtũculus
Euſtachius auctore Euſtachio. Fit autem cento ex diuerſorum colorum pãnis/ uel lanis
Iuuenalis in unum condenſatis atq; conſuetis. Iuuenalis ſatyra tertia. Centos
Intrauit calidum ueteri centone lupanar. Hinc Homerocentones/& Virgilio
Auſonius centones/dicti ſunt: quales fecit Proba Falconia. Et Auſonius non infeſtiuus
pœta de Virgilii uerſibus nuptialem centona concinnauit: & quid ſit huiuſ/
modi cento/ſic diffinit/dicens ad Paulum. Etſi pateris ut doceam docendus
ipſe/cento quid ſit/ abſoluam. Variis de locis/ſenſibuſq; diuerſis/quædã ſtru/
ctura ſolidatur in unum uerſum/ut cœant: aut cæſi duo: aut unus/ & ſequens
cum medio. Nam duos iuncti locare/ineptum eſt. Centonas/& cilicia/in uſũ
Marcellus caſtrorum accipit Marcellus/ex uerbis Siſennæ/ libro hiſtoriarum quarto
Siſenna hæc ſcribentis. Propius aceto madefactis centonibus integuntur: quos ſupra/
Cato perpetua claſſi ſuſpenſa cilicia obtenduntur. Cato autem in re ruſtica/ dum
nouos fieri centones præcipit/& alibi/emendos centones/& ſculponeas di/
Macrobius cit/ſignificare ruſticum ueſtimentum uidetur. Similiter & Macrobius/dũ ſcro
Ptolemæus fam ſub centonibus iacere ſcribit. ruſticam eſſe ueſtem centona demonſtrat.
Et a centõe fit per diminutionem centũculus. Centos/uila ẽ fœlicis Arabiæ/
teſte Ptolemæo.
Colaphus maſculino genere/& colaphum (ut quidam uolunt) neutro/declina Colaphus
Gaſparinus ri poteſt. Nec cum duplicato l ſcribitur/ut ſcribi præcipit Gaſparinus: ſed po Colaphũ
Vgutio tius cum unico: cum primam corripiat ſyllabam. Nec ab eo quod eſt collum
Gaſparinus deſcendit/ut cum catholico Vgutio ſomniauit. Quin nec ab eo qui eſt cola/
phus/colaphizo uerbum formatur/ut Gaſparinus ipſe tradidit: ſed potius a
Terentius κολαφίζω/quod eſt/alapam incutio/colaphus deriuatur. Terentius. Plus qn
Sedulius gentos colaphos infregit mihi Sedulius.
Iuuenalis Et colaphis pulſare caput: uel cædere palmis. Iuuenalis.
Nos colaphum incutimus lambenti cruſtula ſeruo. Colaphum item/ lotium
dicitur. Calydon
Strabo Calydon cum unico l/& y græco ſcribitur. Ciuitas eſt Aetolorum/teſte Strabo Calydonia
Lucanus ne libro decimo/quam fluuius ſecat/Euenus nomine/dicente Lucano libro Caledon
ſexto.
Euenus Calydona ſecat. hæc & Calidonia dicitur. Caledon cum unico l/ſe/
Plinius quente e/inſula eſt Britãniæ/ut refert Plinius libro quarto naturalis hiſtoriæ.
Lucanus Lucanus libro præfato. Circiter
Caper Vnda Caledonios fallit turbata Britannos. Circum
Circiter/circum/circa (ut caper tradit) hoc diſtant: q; circiter ad numerum/cir/ Circa
Caſius cum ad locum/circa ad tempus refertur. Sed & ad tempus nonnunq̃ circiter Cõcordor
refertur: ut circiter calendas: quin etiam ad locum. Caſius Hemina. Lapidem Cõcordo
fuiſſe quadratum circiter in medio arcæ iunctum/candelis quoq; uerſum. Caper
Probus Concordor commune eſt uerbum/teſte Probo. Comperitur tamen etiam cõ Caprus
cordo concordas. Vnde in legenda ſancti Vincentii legitur. Tu ſolus ad mea Capra
uota concordas. Caprea
Probus Caper/& caprus/i recto decliari põt/teſtibus Probo/& Beda ſup Donati artẽ: Capreolus

Beda & habet fœmininum capra: quæ (ut idem Probus tradit) in datiuo plurali / & Capreæ
Probus ablatiuo / facit caprabus. Sunt tamen / qui capris / q̃ caprabus / malunt eſſe dicẽ
dum. Caprus item / fluuius eſt Aſſyriæ in Tigrim fluens / teſte Ptolemæo. Ca/
Ptolemæus prea / ſiluestris eſt capra. Virgilius libro æneidos decimo.
Virgilius Conſpexit capream: & ſurgentem in cornua taurum. Et a caprea / fit diminu
Virgilius tiue capreolus / penultima ſyllaba correpta. Virgilius egloga ſecunda.
Caprioli ſparſis etiam nunc pellibus albo. Capreæ plurali tantum numero
Iuuenalis declinatur / dicente Iuuenale. & grãdis epiſtola uenit
Ptolemæus A Capreis. Inſula eſt in Tyrrheno mari / teſte Ptolemæo.
Carpentum / græcum non eſt (ut quidam putant) uocabulum: ſed latinum: nec Carpentũ
Vgutio tamen a carpo carpis deducitur / ut Vgutio ſomniauit: ſed a carmenta Euan/
dri matre / dictum eſt: ita ut carpentũ dicatur / quaſi Carmentum / m in p muta
Ouidius to. Quod etiam confirmat Ouidius libro faſtorum primo / ſic dicens.
Nam prius Auſonias matres carpenta uehebant:
Nec quoqꝫ ab Euandri dicta parente reor. Genus eſt uehiculi.
Vgutio Carmenta / latina dictio eſt: non græca: nec tamen a carpo carpis deſcendit / ut Carmenta
Plutarchus Vgutio ſomniauit. hanc teſte Plutarcho in uita Romuli / nonnulli Arcadis Carmentis
Euandri fuiſſe matrem arbitrantur / rerum (ut ait) futuram admonitricẽ: quæ
Phœbo dedicata / carnibus oracula ſignificabat: unde dicta eſt Carmenta. Nã
græce Nicoſtratæ ei nomen fuit. Quod autem Arcadis mater fuerit / confir/
Ouidius mat Ouidius dicens libro faſtorum primo.
Seruius Hæc quoqꝫ ab Euandri dicta parente reor. Alii (ut ſcribit Seruius) Carmentã
dictam putant / quaſi careat mente. Alii / teſte eodem Seruio / non a carmini/
bus Carmentam / ſed a Carmenta / carmina dicta eſſe uoluerunt. Hæc & Car
mentis uocatur.
Coſſus cum duplicato ſ ſcribitur. Genus eſt uermis / ligno editi: ad cuius ſimili/ Coſſus
Pompeius tudinem / rugoſi corporis homines / auctore Pompeio / coſſi dicebantur. Co Coſæ
Virgilius ſæ pluralis tantum numeri / cum unico ſ ſcribitur: cũ primam corripiat ſylla Coſa
bam. Virgilius libro æneidos decimo. Coſus
Ptolemæus Quiqꝫ urbem liquere Coſas. urbs eſt Tuſciæ / teſtibus Ptolemæo / & Seruio: Coſas
Seruius quæ (ut idem ait Seruius) apud Saluſtium ſingulari numero Coſa legitur. Eſt
Saluſtius etiam eodem nomine Coſa / urbs Indiæ / teſte Ptolemæo. Coſus / inſula eſt in
Ptolemæus Rhodiaco / ſiue Carpathico pelago / & eiuſdem nominis ciuitas in ea / ut idẽ
Ptolemæus Ptolemæus oſtendit. Coſas fluuius eſt prope Fruſinonem Italiæ urbem flu/
Strabo ens / teſte Strabone.
Strabo Cattæ cum c non aſpirato / & duplicato t exili ſcribitur. Populi ſũt Germaniæ / Cattæ
Ptolemæus teſtibus Strabone / & Ptolemæo. Catta eadem ſcriptura / genus eſt piſcis: de Catta
Martialis quo Martialis. Cattus
Tortellius Pannonicas nobis nunq̃ dedit Vmbria cattas. Cattus etiam cum geminato t Catus
Gaſparinus ſcribitur a Tortellio & Gaſparino: & a καυσΤοσ græce / quod latine incenſũ
Virgilius ſignificat / dictus eſt. Nam ardentes / prudentes dicimus: ſicut econtra ſegnes
Nonius ignauos / quaſi ſine igni / imprudentes appellamus. Vnde Virgi. li. æneі. i. ait.
Inſtant ardentes Tyrii: ideſt prudentes: quod Nonius exponit feſtinantes.
Auſonius Catus cata catum / cũ unico t ſcribitur: nam primã corripit ſyllabã Auſonius.
Iuuenalis Doctus hylas cæſtu: phegyas catus arte palæſtræ: ideſt prudens / uel ſapiens.
Crocus / & crocum / declinari põt: & cum c exili utrobiqꝫ ſcribitur. Iuuenalis. Crocus
Plinius Spiranteſqꝫ crocos. Plinius libro. xxi. naturalis hiſtoriæ. Eſt quoqꝫ uis expreſ Crocum
ſi unguenti crocino: quod crocomagon appellant. Habet ſuas utilitates con/ Crocinum
tra ſuffuſiones oculorum. Vrinas magis excalefacit / q̃ crocum ipſum optimũ Crocoma/
Virgilius Virgilius georgicorum quarto. gon
Propertius Et glaucas ſalices / caſiamqꝫ crocumqꝫ rubẽtem. Crocinum mediam corripit
ſyllabam. Propertius.
Et crocino nares murrheus ungat onyx. Sunt tamen qui ſolum pro flore cro
cum maſculino genere uolunt declinari debere.

Cariota huius cariotæ/& cariotis huius cariotidis/declinari poteſt:& cũ c/ &
Plinius exilibus/& i latino ſcribitur:& a καρα:quod eſt caput/deducitur Spe[illegible]
Strabo palmarum/teſtibus Plinio/& Strabone li.ultimo.Martialis.
Martialis Aurea porrigitur Iani cariota calendis.Idem.
Martialis Hoc linitur ſputo/Iani cariota calendis. Idem.
Martialis Hinc & multiplices ſtruit tabellas:
Papinius Et notas cariotides theatris.Papinius in ſiluis.& latente palma.
Prægrandes cariotides cadebant.
Homerus Circæi plurali numero declinatur:ſicut Volſcini.Opidum fuit Campaniæ ſu Circæi
per monte/qui teſte in odyſſea Homero/Circæus uocatur/ſitum: quod etiã Circæus
Liuius hoc Circæum(pro oppido intelligas)ut oſtendit Liuius/ declinari poteſt: Circæum
Horatius cuius oppidani/etiam Circæi dicti ſunt. Horatius. Circe
Iuuenalis Oſtrea Circæis/Miſſeno oriuntur echini.Iuuenalis.qui Circæis nata forent/ Circeis
Priſcianus an Lucrinum ad ſaxum.Priſcianus in perihegeſi.
Poſt hoc Circæi:iuxta quos Euxinus altis.Et cum c exili utrobiq;/& i latino/
& æ diphthongo ſcribitur.Circe cum c exili utrobiq;/& i latio/Solis/& Per
ſæ nymphæ/filia fuit:a qua/Circæum oppidum demoniatum eſt.Cerceis cũ
Heſiodus c exili utrobiq;/& e in prima /& media ſyllaba/ abſq; æ diphthongo/fuit
Oceani/& Tethyos filia/teſte Heſiodo in theogonia.
Culus cum unico l ſcribitur:& a κωλοσ/quod Græci dicunt/deriuatur:nõ aũt Culus
Papias ab eo qui eſt currus:quia ſcilicet per culum interiora diſcurrant/ut Papias/& Coleus
Homerus Catholicon/ſomniarunt. Culeolus
Coleus cũ unico l ſcribitur:cũ primã corripiat ſyllabã. Homerus li.iliados.i. Culullus
ἕλκετο δ᾽ἔκκο λεοιὸ μεγὰ ξιφοσ ἦλθε δ᾽ἀθωη.Nonnunq̃ tamen Græci mu Culeolus
tant o in u:& dicunt κουλεοσ:& tuuc prima apud illos ſyllaba producitur/ Culeolum
ea ſcilicet rõne/quam ſuper regulam/L curtam facit o/libro ultimo clarius Culeola
Homerus edocebimus.Quod ẽt obſeruauit Hõerus libro iliados præfato/quom dixit.
Iuuenalis ἀψ δ᾽ἔσ κουλεου ὦσε μέγα ξιφοσ ούδ᾽ἀπιθισε.Hũc imitatus eſt Iuuenalis.
dicens.
Cuius ſupplicio non debuit una parari
Virgilius Simia:nec ſerpens unus:nec culeus unus. Simili modo protulit Virgilius/
quom in priapea ait.
Gaſparinus Et quod nos culum/culeon ille uocat.Scribitur coleus/uel culeus/cum unico
Tortellius l:etſi Gaſparinus/& Tortellius/cum duplicato l ſcribi præcipiat:nec a clau
Vgutio do claudis deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit.Et apud nos uagi
Martialis na tranſfertur. Sed & pro teſticulis coleos/& culeos dicimus.Martialis.Cum
depilatos chreſte culeos portas.Sed apud Iuuenalem pro quodam utre/ in
quo ſceleſtiſſimi claudebantur cum ſimia/ſerpente/& gallo/ accipitur:quæ
nihilominus & uagina dici poterat.Et format culeus per diminutionem cu
leolus:qui etiam & culullus/teſte Acrone ſuper artem poeticam Horatii.Po
Acron nitur autem culullus pro quodam poculo fictili.Horatius in arte poetica.
Horatius Reges dicuntur multis urgere culullis.hoc culeolum etiam a culeo diminu/
Feſtus tiuum eſſe uidetur.Vnde Feſtus ait.Culeola/cortices nucum uiridium ſunt/
dicta a ſimilitudine culeorum:quibus uinum/ſiue oleum continetur.Hæc fœ
Vgutio minino genere Vgutio culeolas appellat.Nam & a Culeo/hæc culeola fœ/
minino genere/Vgutio ipſe per diminutionem formari tradit.
Caper Cardo/maſculini/& fœminini generis eſt/teſtibus Capro/Probo/Priſciano. Cardo
Probus Gracchus in talento.O grata cardo regium ingreſſum indicans. Virgilius. Confugiũ
Priſcianus aut tanto ceſſabit cardine rerum. Confugela
Gracchus Confugium/& confugella/in uno ſignificato dici põt/auctore Pompeio. Cãtharis
Virgilius Cantharis huius cantharidis cum c exili/& th aſpirato/& hæc cantharida ab Cantharida
Pompeius accuſatiuo græco formata/declinari/in recto poteſt.Genus eſt uermis terrei. Cantharus
Ouidius Ouidius in ibim.
Cantharidum ſuccos dante parente bibas.Cantharus eadẽ ſcriptura/ genus
Virgilius eſt uaſis:de quo Virgilius in Sileno.

[illegible] grauis attrita pendebat cantharus/anſa.canthari etiam uocantur/p quos
[illegible] ſaliunt/teſte Vlpiano de legatis primo.
[illegible]dictio cum c̃tra condico condicis deſcendit:& eſt/in diem certum rei quæ Condictio
[illegible] agitur denuntiatio/ut ſcribit Feſtus. Sed & pro pactione/ſeu electione poni Conditio
Terentius tur:ut eſt apud Terentium. Amatores chryſidis tulerunt mulieri cõdictionẽ/ Condicio
ſi uellet eis morem gerere/ſe daturos illi pecuniam/liberalemq; mercedem.
Ipſa uero accepit condictionem:hoc eſt/pactioni.promiſſioniq; aſſenſit. Cõ
ditio abſq; c/di ſyllaba correpta/dicitur proprie fortuna/uel ſors. Cicero. O
Cicero miſeram conditionem adminiſtrandi conſulatus. Nam homo bonæ condi/
tiõis/nõ is apud antiquos dictus ẽ/qui mãſuetus/& bonæ naturæ fuerit:cũ il
lum potius uocarent manſueti/ac boni ingenii. Conditio abſq; c/di ſyllaba ꝓ
ducta/a condio condis deriuatur:& dici poteſt condimentum. Poſſet etiam
formari condicio cũ c abſq; t/ex con/& dicio dicionis:& tunc di ſyllaba cor/
Virgilius ripitur. Virgilius libro æneidos primo.
Qui mare/qui terras/omni diciõe tenerẽt.

Neſtoris Dionyſii Nouarienſis liber tertius fœliciter incipit.

d Amno damnas uerbum accuſatiuum regit a parte poſt:& poſt Damno
accuſatiuum genitiuum/uel ablatiuum. Simili quoq; modo/
omnia uerba ad damnationem/accuſationem/reprehenſio
nem/monitionem pertinentia/cum accuſatiuo/& poſt cũ geni
tiuo/ſiue ablatiuo iunguntur:ut moneo te tui officii/ uel tuo.
Moneo tamen/etiam duos accuſatiuos regit diuerſos. Eſt aũt
Marcellus damnare(ut interpretatur Marcellus)damno afficere:exhæredare neceſſita/
Tullius te conſtringi:morti dare. Tullius in Verrem.homo uita/atq; factis/omnium
Virgilius iam opinione damnatus. Virgilius libro æneidos quarto.
Nondum illi flauum Proſerpina uertice crinem
Virgilius Abſtulerat:ſtygioq; caput damnauerat orco. damnare item pro liberare po
Cicero nitur. Virgilius in bucolicis.
Damnabis tu quoq; uotis:ideſt liberabis.
Cicero tuſculanarum primo. Rerum naturã q̃ errorem damnare maluimus
noſtrum:ideſt liberare.
Seruius Danubius cum unico n/& danubium/declinari põt. Seruius. Iſter fluuius Scy/ Danubius
Feſtus thiæ eſt:qui & Danubius nominatur. Feſtus. Adubanum/danubium. Saluſti Danubium
Saluſtius us. Nomenq; danubium habet/ut ad Germanorum terras attingit. Adubanum
Plautus Decimus cum i/& decumus cum u/enuntiari põt. Plautus in Amphitryone. Decimus
Macrobius Alter decumo poſt menſe naſcetur puer. Macrobius in ſaturnalibus. Inueni Decumus
iocos ueterum uirorum/edecumatos ex multis libris.
Priſcianus Delphis & delphin/in recto/declinari poteſt/teſtibus Priſciano/& Seruio. Delphis
Seruius Delphi/tam pro oppido/q̃ pro oppidanis/plurali tantum numero declina Delphin
tur:ſicut Rubi. Volſcini:Gabii:Leontini:Fundi:Thurii:Circœi:Sturni:Arpi: Delphi
Argi:Pyrgi:Puteoli:Calſioli:Scupi:Phylippi. Stobi:Gomphi:Vcibi/Simi/ Delphin
ſthi:Apari:Cobii:Nicii:Onii:Ombi:Mori:Adari:Aeni:Hirpini:Adani:Po Delphinus
lybii:Malichi:Zenobii:Cuni:Argari:Coli:Procuri:quæ ferme omnia apud Delphini
Lucanus Ptolemæũ iuenies. Delphi/ẽt delphinus/ĩ recto/ꝓ piſce/dici põt Lucanus.
Virgilius Nec placet incertum qui prouocat æquora delphin. Virgilius.
Iuuenalis Orpheus in ſiluis/inter delphinas Arion. Accuſatiuus græcus pluralis eſt.
Iuuenalis ſatyra quarta.
Quanto delphinis balæna Britannica maior. Idem ſatyra ſexta.
Iuuenalis Conſulit ãte falas/delphinorũq; colũnas. Delphini/populi qdã fũt Liguriæ.
Varro Denſo denſas prima/& denſo denſis tertia coniugatione/declinari poteſt. Denſo
Lucanus Varro in myſteriis. Sed tibi fortaſſe aliquis molit/& denſit. Lucanus. lib. iiii. Denſeo
Denſaturq; globus/quantum pede prima relato. Denſeo denſes ſecundæ
Virgilius coniugationis/& neutrale/& tranſitiuum eſt uerbum. Virgi. georgi. primo.

Virgilius & Iuppiter humidus auſtris Denſet/erant quæ rara modo. Idem li. æneí .x.
Priſcianus Poſtremi addēſent acies. Quæ oīa nihilominus & ipſe Priſcianus ānotauit.
Priſcianus Duro duras prima/& duro duris tertia coniugatione/declinari pōt/teſte Pri/ — Duro
Virgilius ſciano. Virgilius. — Dureo
Virgilius Durate: & uoſmet rebus ſeruate ſecundis. Idem georgicorum tertio.
Lucanus & uulnera durat. Lucanus libro .v. nam cetera damna
Solinus Durata iam mente malis/firmaqꝫ tulerunt. Solinus de mirabilibus. Lapis iſte
Priſcianus in aqua mollis eſt: humo durat exemptus. Eſt aūt durare/perſeuerare: ſuſtine
Lucanus re: dureſcere.
Virgilius Dureo dures ſecundæ coniugationis/& neutrale uerbum eſt: & tranſitiuum/
Virgilius teſte eodem Priſciano. Lucanus libro quarto. totoſqꝫ induruit artus. Virgili.
Stiriaqꝫ impexis induruit horrida barbis.
Diana cum i latino ſcribitur: & primam ſyllabam indifferentem habet. Virgi — Diana
Virgilius lius libro æneidos primo. — Dictynna
Exercet diana choros. Idem libro æneidos ſeptimo. — Dictyinnus
Ipſe deum antiquam genitor Calydona dianæ. Fuit Iouis filia: quæ a cretenſi — Dianœa
bus lingua Græca/ dicta eſt Dictynna cū i latino in prima/& ct exilibus/& y — Dione
Tibullus græco in media ſyllaba/& duplicato n. Vnde Tibullus ī elegia ad priapū/ait. — Dion
Diodorus Perqꝫ ſuas īpune finit dictynna ſagittas. Quare & mons/ubi ſua fuit dictyn/
næ aedes/dictynnus modo conſimili uocatus eſt. Dictynna/urbs eſt ī Aegy
pto: a qua/nonnulli dianam dictam eſſe dictynnam uolunt. Vnde Diodorus
ait. Aſſerunt quoqꝫ ſuperioris Herculis operum/īpenſiqꝫ honoris/ī Aegypto
ueſtigia eſſe: & ab eo conditam ciuitatem Britomartē: quam dictynnā dicunt.
Et paulopoſt. Conſuetudine dianæ utebatur: quod cauſam præbuit/ut quidā
dictynnā/dianamqꝫ/eandē eſſe exiſtimarent. Alii dixerunt dictynnam lunā.
Vnde Virgilius ad Meſſalam. alii quo notior eſſes/Dictynnam dixere tuo de
Virgilius nomine lunam. Dianœa cum i latino/& œ diphthōgo/dicitur a noſtris mēs/
ſiue intellectus. Vnde etiam ab oratoribus pro quadam figura ponitur: quæ
Quitilianus ſenſū magis q̃ uerba deſignat/dicente Quintiliano libro primo. Figuras quæ
qꝫ lexos/quæqꝫ dianœas uocant. Dione huius diones cū i latino/fuit Occeāi/
Heſiodus & Tethios filia/teſte Heſiodo in theogonia: ac Veneris mater: ut Lactantius
Lactantius grammaticus teſtatur/& Seruius: a qua/Venus ipſa/etiam dione cognomina
Seruius ta eſt. Claudianus de raptu Proſerpinæ. ſic Venerem quærat deſerta Dione.
Claudianus Pro Veneris matre hic ponitur. Pro ipſa aūt Venere Diones filia/Ouidius li
Ouidius bro faſtorum quinto.
Syllius Hippolyte infœlix uelles coluiſſe Dionem: hoc eſt Venerē. Syllius libro. xiiii.
Numen erat celſæ puppis uicina Dione. Dion cū i latino/ꝓpriū fuit uiri nom̄.
Probus Dies (ut tradit Probus) fœminini tantum generis eſt. Nam (ut ait) nullū inueni — Dies
tur nomen maſculini generis: quod habeat ablatiuū ſingularem in e produ/ — Meridies
ctum. Tam parua in re/q̃ uehementer Probus errauit. Teſte enim Priſciano/ — Diecula
Priſcianus cæteriſqꝫ grāmaticis/tam maſculini/q̃ fœminini generis/dies eſt. Lucanus li/ — Diarium
Lucanus bro ſecundo. pro fata/quis ille/
Virgilius Quis fuit ille dies? Virgilius libro æneidos quarto.
Priſcianus Ille dies primus lœti/ primuſqꝫ malorum
Terentius Cauſa fuit. Meridies tamen/maſculini tantū generis eſt/teſte Priſciano. Terē
Donatus tius in adelphis. Præterea meridie ipſo faciam ut ſtypulā colligat. Vbi Dona
Nonius tus ait. Meridiem dixerunt ueteres/quaſi medidiem: ideſt medium diem. Sed
Varro (ut ſcribit Nonius/Varronis auctoritate fretus) non medium diem/tantum/
Gellius uerum etiam mediam noctem/meridies deſignare habet. Dies facit in geniti
Cæſar uo diei: ac etiam dii/teſte Gellio libro octauo noctium atticarum: necnon &
Caſellius die/teſte Cæſare libro de analogia: quin etiam & dies: ut teſtis eſt Caſellius:
Virgilius quæ omnia nihilominus exemplis comprobabimus. Virgilius.
Saluſtius Munera læticiāqꝫ dii/pro diei: ubi īperitiores legunt dei. Saluſtius ī Iugurtha.
Virgilius Vix decima parte die/pro diei. Virgilius georgicorū ſecundo. Libra die/ſom
Cicero niqꝫ pares ubi fecerit horas. Cicero ꝓ Sextio. Eqtes ñ daturos illi⁹ dies pœnas

Ennius hoc ē illius diei pœnas non paſſuros. Ennius. xvi. ānalium. Poſtremæ longin/
Marcellus qua dies cōfecerat ætas/ ꝓ poſtremæ diei. Dies facit in ablatiuo ſingulari/ die
Plautus uel diu/ teſte Marcello. Vnde Plautus in aularia/ ait. Nec nocti/ nec diu/ quie
Saluſtius tus unq̄ eā. Saluſtius/ diu/ noctuq;/ labora. Quod tamē Seruius ſuper primū
Seruius georgicoꝝ/ dicit eſſe aduerbiū. dies format ꝑ diminutionē diecula/ teſte Pri
Priſcianus ſciano. Quod tantū pro paruo tp̄e Aſconius Pædianus/ & in Terentiū Do/
Pædianus natus/ intelligi uolunt. Sane teſte Gellio/ quidā (inter quos Iginus) uoluerūt/
Donatus quom diē fœminino genere dicimus/ tēpus ſignificare: maſculino aūt/ diem
Gellius ip̄m. Quibus nos Marcello adhærentes cōtradicimus. Nam & fœminino ge
Iginus nere dici poſſe ꝓ ipſo die Marcellus affirmat. Vnde & Pacuuiū īducit in do
Marcellus lereſte dicentem. Gnatam deſpondit: nuptiis hanc dat diem. Et Virgilius li
Pacuuius bro æneidos ſecundo/ ait.
Virgilius Ergo dies infanda aderat mihi ſacra parari. Item Ouidius libro faſtorū. v.
Ouidius Nona dies aderat/ quom tu iuſtiſſime Chiron
Horatius Bis ſeptem ſtellis corpore cinctus eras. Diarium/ uictus dicitur quottidianus.
Martialis Horatius. Cum ſeruis urbana diaria rodere mauis. Martialis.
Sed lupus uſuram/ puerique diaria poſcunt. Diarium item/ librum uocabant/
Gellius in quo res quottidianæ continebantur/ teſte Gellio.

Dieſpiter cū i latino utrobiq; ſcribitur: & Iuppiter dictus eſt/ quaſi diei pater. Dieſpiter
Priſcianus Et facit in genitiuo dieſpiſtris/ uel dieſpiteris/ teſte Priſciano. Macrobius in
Macrobius ſaturnalibus. Ipſi quoq; Romani dieſpitrem Iouem appellabant. Dico

Marcellus Dico dicis tertia/ & diceo dices ſecunda coniugatione/ teſte Marcello/ ueteres Diceo
Næuius protulere. Vnde & Næuiū inducit dicentē. Primā qd̄ dicebo/ recte: ſecundū Dictū
Ouidius qd̄ dicebo/ eo melius. Et ꝓducit primā ſyllabā. Ouidius libro tertio de pōto. Dictus
Hoc duce prædico/ uaticinorq; deo. Et a dictum ſupino/ fit hoc dictū quod
dr̄ (Vgutionis uerbis utar) & hic dictus huius dictus/ actio ipſa/ uel paſſio di
Virgilius cendi. Dico dicas primæ coniugationis/ primam corripit ſyllabam. Virgili/
Gellius us Coniugio iungam ſtabili: ꝓpriamq; dicabo.

Priſcianus Dignor/ cōmune eſt uerbū/ teſtibus Gellio libro. xv. noctiū atticarum/ & Priſcia Dignor
Virgilius no. Dicimus enim. Dignor te: & dignor abs te. Virgilius libro æneidos tertio. Digno
Virgilius Coniugio Anchiſe Veneris dignate ſuperbo: ideſt dignus habite. Idem libro
Tullius æneidos primo. Haud equidem tali me dignor honore. Tullius in œconomi
co. Homo ex eo numero hominum/ qui apud nos hoc noīe dignantur: ideſt
Diomedes digni habentur. Verum (ut Diomedes ſcripbit/ & Nonius) etiam digno di
Nonius gnas ueteres protulerunt. Vnde & Pacuuium referunt dixiſſe in Hermiona.
Pacuuius Cum neq; aſpicere æquales dignarēt eius. Dignus ablatiuo iungitur/ & geni
Plautus tiuo. Plautus in trinu. Non ego ſum dignus ſalutis. Virgi. li. æneidos. xi.
Virgilius Diſcedam magnorum haud unq̄ indignus auorum. Valerius Flaccus li. viii.
Valerius Solaq; tantarum uirgo haud indigna uiarum. Duricia

Duricia/ & duricies/ in uno ſignificato accipi poſſunt. Simili modo/ duritas/ & Duricies
Gellius duritudo/ in eadem ſignificatione uſurpantur/ teſte Gellio libro decimono/ Duritas
Cato no. noctium atticarum. Cato. Qui illius imprudentiam/ qui norat duritudinē Duritudo

Didyme huius didymes cum i latino in prima/ & y græco in ſecūda ſyllaba ſcri Didyme
Ptolemæus bitur. Inſula eſt in mari. Siculo/ una ex Aeoliis/ teſte Ptolemæo. de qua memi Didymæ
Ouidius nit Ouidius libro metamorphoſeos. vii. dicens. Didymus
At non Olearos/ didymeq;. Didymæ pluralis numeri/ eadē ſcriptura/ & cum Didymi
Ptolemæus æ diphthongo in ultima ſyllaba/ inſulæ ſunt Aphricæ/ & Aegypto adiacent/ Dindymus
ut idem Ptolemæus oſtēdit. Didymus eadē ſcriptura/ proprium fuit uiri no
men. Didymi eadem ſcriptura/ montes ſunt fœlices Arabiæ/ ut teſtis eſt Pto
Ptolemæus lemæus. Dindymus cū i latino in prima ſyllaba/ ſequente n/ & y græco in ſe/
cunda/ in ſingulari numero/ maſculini generis eſt: in plurali uero/ neutri/ etſi
Tortellius Tortellius plurali tm̄ numero declinari præcipiat. Ouidius li. faſtoꝝ quarto.
Propertius Dindymon/ & Cybelen & amœnam fontibus Idam. Propertius.
Catullus Dindymus/ & ſacra fabricata inuenta Cybelle. Catullus.
Virgilius Dea magna/ dea cybele/ dea domina dindymi. Virgilius libro æneidos

nono.itē per alta Dindyma.Mons eſt Phrigiæ/teſte Seruio.
Priſcianus Diues(ut Priſcianus/Vgutio/Brito/Mammotrectus/Alexander/Catholicon/ Diues
Vgutio tradidere)ſubſtantiuum eſt:& communis generis.Sed cū habeat accuſatiuū Dis
Alexander ſingularem/diuitem/& diues/conſtat adiectiuum eſſe trium generum.Hiero
Hierōymus nymus in epiſtola ad Nepotianum de uita clericorum.
Ouidius Nemo mihi obiiciat diues illud in Iudæa templum. Ouidius li.i.de arte.
Addidit externo marmore diues opus.Huius comparatiuus gradus/eſt/di/
Ouidius uitior/& diuitius.Ouidius libro tertio de ponto.
Martialis Textaq; fortuna diuitiora ſua.Martialis.
Priſcianus Romanum propius/diuitiuſq; forum eſt.Diues genitiuo/& ablatiuo iungit/
teſte Priſciano.hic & hæc dis/& hoc dite/idē ſignificat/quod & diues.Quod
Priſcianus (ut dicit Priſcianus)hic & hæc ditis/& hoc dite/declinari deberet.
Marcellus Dito ditas/& diuito diuitas/dici poteſt/teſte Marcello/Accium inducente dicē Dito
Accius tem in Aſtyanacte.Nil credo auguribus/qui aures uerbis diuitant alienas: Diuito
ſuas ut locupletent domos.Diteo dites/neutrale uerbum eſt:unde fit diteſco. Diteo
Dextera/& dextra/in recto dici pōt.Et facit in datiuo plurali/& ablatiuo/dex Dextera
Nonius tris:uel antiquorum more dextrabus/ut ſcribit Nonius. Vnde & Laberiū re/ Dextra
Laberius fert dixiſſe in odyſſea.deq; manibus dextrabus.
Dogma huius dogmatis/& hoc dogmatum/& hæc dogma huius dogmæ/de Dogma
Priſcianus clinari pōt/teſte Priſciano/Laberium inducente dicentem.Nec phirago reā Dogmatū
Laberius dogmam doctus.Neq; a doceo dogma deſcendit/ut Vgutio/& Catholicō/
Vgutio ſomniarunt:ſed a δοκῶ/quod eſt ſentio.Nulla enim latina comperitur di/
ctio/terminata in a/quæ neutri poſſit eſſe generis/tertiæ declinationis:ut au
Priſcianus ctor eſt Priſcianus.Quare non latinum/ſed græcum eſt dogma uocabulum.
Sane nonnulli dogma/diſciplinam/ſeu doctrinam/interpretati ſunt.Nos āt
Cicero dogmata/ſcita/decreta/placita/atq; conſulta/ſignificare dicimus. Vnde Cice
Seneca ro in Academicis/philoſophorum decreta conquirens/atq; expendēs/dicit/
dogmata/latine appellari decreta.Seneca in.xvii.epiſtolarū moraliū/quom
Plutarchus differre docet decreta philoſophorum/a præceptis/dogmata īterpretatur la
tine decreta/ſcita conſulta/atq; placita. Vnde Plutarchus græce quæ alii dog
mata dicunt/ille τὰ ἀρεσκομενα/hoc eſt latine placita/dixit.Idē de dogmate
Apulegius Platonis ſentit/& interpretatur Apulegius.Sūt igitur dogmata uniuſcuiuſq;
Cicero decreta:quæ ſecundum Ciceronis ſententiam/prodere/ſcelus eſt non minus/
Laertius q̄ patriam:& quibus non ſtantibus/philoſophornm ſectæ/nec uim/nec locū
Martialis ſeruant. Vnde Laertius dicit/ſectā eam non appellari/quæ dogmata non ha
bet Martialis ad Papilum.
Tu qui ſectarum uires/& pondera noſti/
Martialis Dic mihi præcidi papile dogma quid eſt.Idem.
Quod magni Thraſeæ/conſummatiq; Catonis
Dogmata ſic quæris/uiuus ut eſſe uelis.
Vgutio Daps fœminini generis ē:nec a do das deducitur/ut Vgutio/& Catholicō/ſom Daps
Feſtus niarunt.Sed auctore Feſto/a græco tractum eſt:quod apud illos δαῖσ ſcribi Dapes
Feſtus tur.Et(ut idem ſcribit Feſtus)apud antiquos daps dicebatur res diuina/quæ
Nonius fiebat aut hyberna ſementi/aut uerna. Verum(ut tradit Nonius)non tantū
opiparos apparatus/aut relligioſos/dapes ſignare habent:ſed etiā uitabiles
Virgilius quādoq;/& infames cybos/dicente Virgilio.
Vgutio Dapibus/uinoq; ſepultis.Idem in bucolicis.
Quas illi philomela dapes/quæ dona pararit. Vgutio declinat hæc daps/uel Diacon
dapes/in recto. Diaconus
Dacon cum i latino/& c exili/& diaconus/i recto decliari pōt.Simili modo/ Diaconium
ſubdiacon/ſubdiaconus:hypodiacon/hypodiaconus:archidiacō/archidia Diaconatuſ
conus.Diaconiū/p ordine/uel dignitate diaconi pōitur:q & diaconatꝰ dr̄. Diſcors
Priſcianus Diſcors/& hic & hæc diſcordis/& hoc diſcorde/teſte Priſciano/antiq declina Diſcordis
Pompeius uere.Vnde & Pōponiū refert ptuliſſe.Blāda/fallax ſupba/ipotēs diſcordis. Diſcordia
Nonius Diſcordia/& diſcorditaſ/i uno ſignificato accipi poſſūt/teſte Nōio;q & pacuuiū Diſcorditaſ

Pacuuius refert dixiſſe in Hermiona. Quantáqꝫ ex diſcorditate cladẽ ĩportẽ familiæ. Dano
Pompeius Dano danis/pro do das/ueteres dixerunt/teſtibus Pompeio/& Marcello. Vn/ Do
Marcellus de & Plautus ait in pſeudulo. Cui ſeruitutem dii danunt lenoniam. Differentia
Plautus Differentia/& differitas/in uno ſignificato accipi poſſunt/teſte Nonio/ dicen Differitas
Nonius te Lucretio libro.iiii. Tantaqꝫ in his rebus diſtantia/ differitaſqꝫ eſt. Doleo
Lucretius Doleo doles hoc modo conſtruitur. dolet mihi caput: doleo uentrẽ: doleo tuã Dolo
Terentius miſeriam. Terentius. dolet dictum adoleſcenti. Hieronymus in libro quarto
Hierõymus regum capitulo quarto. Ait puer patri ſuo. Caput meum doleo. Saluſtius in
Saluſtius Catilina. Quaſi dolens eius caſum. Dolo dolas primæ coniugationis/ facit ĩ
præterito dolaui/in ſupino dolatum. Antiqui etiam dolo dolis tertia coniu
gatione declinauere: cuius præteritum eſt dolui idem quod a doleo: ſupinũ
Varro dolitum. Vnde Varro referente Nonio/dixit in Agathone. Scyphus dolitus
Nonius artẽ oſtẽdat mẽtoris. Et tã doleo/q̃ dolo/primã corripit ſyllabã. Propertius.
Propertius Stypes acernus eram properanti falce dolatus. Horatius.
Horatius lumboſqꝫ ſaligno Fuſte dolat. Idem ſermone primo.
Horatius Quis humana ſibi doluit natura negatis. A doleo præteritum eſt. Dolor
Gellius Dolor/& dolentia/ in uno ſignificato accipi poſſunt/teſte Gellio ĩ noctibus Dolentia
Ouidius atticis. Dolon/propriũ fuit uiri nom̃: cuius meminit Ouid. li. meta. xiii. dicẽs. Dolon
Virgilius Conferat his Ithacus Rheſum/imbellemqꝫ dolona. Dolo/genus eſt tæli. Vir Dolo
Pompeius gilius libro æneidos ſeptimo. Dolus
Gellius Pila manu/ſæuoſqꝫ gerunt in bella dolones. Dolus/uti malus/ita & bonus di Dux
Plautus ctus ẽ/teſtibus Pompeio/& Gellio libro duodecimo noctium atticarum. Duciſſa
Nigidius Vnde Plautus ait in rudente. In dolo malo inſtypulatus ſis. Domus
Gellius Dux cõmunis generis ẽ. Apud uulgus tñ pro fœmina duce/duciſſa uſurpatur. Domũcula
Domus ſecunda/& quarta declinatione/declinari põt. Antiqui tamen/domus Domicula
huius domuis/huic domu/declinare ſolebant/teſtibus Nigidio/ & Gellio li.
Varro quarto noctiũ atticarum. Vnde Varro in Tampheminippo/ait. perrexit in Doma
Vgutio interiores partes domuis. Et format per diminutionẽ domũcula. Vgutio di/ Dumus
Varro cit/qꝫ facit diminutiue etiã domicula. Hoc doma huius domatis græcum uo Dumetum
Vgutio cabulũ ẽ: ſic & domus/teſte Varrone de lingua latina: & pro tecto/ſeu domo Dumicetũ
Statius ipſa ponitur. hic dumus/ſpina uocatur. Inde fit dumetum: quod Vgutio ẽt
dumicetum appellat. Statius libro thæbaidos primo.
Phœbe parens ſeu te Lyciæ Pataræa niuoſis.
Exercẽt dumeta iugis.
Drachma cũ ch aſpirato ſcribitur: nõ autẽ cum c exili/hac uidelicet ſcriptura Drachma
Vgutio drachma/ut Vgutio ſcribi præcepit. Genus eſt ponderis. Drachmõ eadẽ ſcri Drachmon
ptura/fuit teſte Iulio Polluce. Athenienſium numiſma. hoc dragma huius Dragma
Pollux dragmatis cũ g/id apud græcos dicitur/qui apud nos manipulus. Hoc dra/ Drama
ma huius dramatis cum m immediate poſt a ſcribitur: non autẽ dragma cũ
Vgutio g/ut ſcibi tradit Vgutio. Hieronymus in cantica. Drama enim dicitur/ ut in
Hierõymus ſcænis agi fabula ſolet: ubi diuerſæ perſonæ introducuntur: & aliis accedenti
bus/aliis etiam diſcedentibus/a diuerſis/& ad diuerſos/textus narrationis ex
pletur. Donatus in prologo ſuper Terentium. Protaſis/primus actus eſt: ini
Donatus tiumqꝫ dramatis. Vnde & canit eccleſia. Ante torum huius uirginis frequẽta
Diomedes te nobis dulcia cantica dramatis. Inde dramaticus ſtylus/teſtibus Diomede/
Seruius & Seruio/is dicitur/qui mixtus non eſt: ubi poeta nuſq̃ loquitur: ut ſunt co/
Probus mœdiæ/& tragœdiæ. Probus ſuper bucolica. Dramaticus ſtylus eſt/in quo
perſonæ tantũmodo loquuntur: dihegmaticus/in quo ſolus poeta: mixtus/
ubi promiſcue & poeta/& perſona.
Dæmon cum æ diphthongo/& hoc dæmoniũ/declinari põt. Damon cũ uni/ Dæmon
Virgilius co m/proprium fuit philoſophi nomen: & a Virgilio pro quodã paſtore po Dæmoniũ
nitur/dicente in bucolicis. Damon
Non ego te uidi Damonis peſſime caprum
Eripere inſidiis multum latrante lyciſca?
Dama cũ unico m ſcribitur: nec ex de/& manus cõponitur/quaſi de manibus Dama

Vgutio effugiat/ut ridiculus ſoniauit Vgutio: Sed græcum δαμῆ eſt uocabulum/tã Damula
Seruius maſculini/q̃ fœminini apud nos generis/teſte Seruio. Virgilius in bucolicis.
Virgilius Cum canibus timidi ueniet ad pocula damæ. Horatius in p̃mo carminum.
Horatius Et ſupiecto pauidæ natarũt æquore damæ. Et formar p̄ dimiutionẽ damula/
Deiphylus cum i latino in ſecunda/& y græco in penultima ſyllaba/& unico l Deiphylus
Homerus ſcribirur. propriũ fuit uiri nomẽ Stheneli amici/teſte Homero li. iliados. v. Diphylus
Iuuenalis Daphylus cũ i latio utrobiq;/& unico l/dici p̃t dei amicus. Iuuẽalis ſatyra. iii. Dyſphil us
Protogenes aliquis/aut delphilus/aut erimantus. Dyſphilus cum y græco ĩ
prima/& i latino in media ſyllaba/& unico l/dici poteſt malus amicus.
Dyſcolus cum y græco/& c non aſpirato ſcribitur: componiturq; ex δυσ/qđ Dyſcolus
in cõpoſitione malũ/uel difficile ſignificat/& κέλομαι/iubeo ita ut diſcolus Dyſcholus
is dicatur/cui difficulter iubetur. Neq; a ſcola quod ſcribitur cum ch aſpira/
Vgutio to/deducitur/ut Vgutio/Brito/Mamotrectus/Catholicon/Gaſparinus/uo/
Gaſparinus luerunt. At uero Tortellius/ex δύσ/& χολη/cholera/uel ex δύσ/& χολοσ
Tortellius iracundia/compoſitum uocabulum tradit: quaſi mala colera/uel mala iracũ
dia iterpretetur. Quod ſi uerũ dicit/cũ ch aſpirato ſcribi dyſcolus oporteret.
Diſpondeus cum i latino ſcribitur. Pes eſt quattuor ſyllabis productis conſtãs. Diſpõdeus
Diſpondius cum i latino utrobiq;/& unico p/& hoc diſponidum/declinari Diſpondiuſ
Varro poteſt/teſte Varrone libro ſecundo de analogia. Genus eſt ponderis: quod a Diſpondiũ
nonnullis etiam dupondius/& duopõdiũ/ex duo ſcilicet/& põdo appellat̃. Dupondiuſ
Decuriones/decures/decudes/qui ſcilcet decem præſunt/in uno ſignificato acci Dupondiũ
Pompeius pi poſſunt/auctore Pompeo. Varro dicit decuriones eſſe ſingularum decuri Decuriões
Varro arum primos: ita ut a decuria decurio deriuetur: quod tamen libro elegantia Decures
Laurentius rum Laurentius improbat. Ait uero Fronto/decurionem turmæ præeſſe uo Decudes
Fronto luit. Sed domi quoq; decurio dicitur/nomen quoddam præpoſituræ ſignifi
Suetonius cans/dicente Suetonio in domitiano. Saturius decurio cubiculariorũ. Et hoc
quidem apud Romanos. In municipiis autem idem eſt decurio/qui Romæ
ſenator. Nam qui in ſenatu/& conſiliis reipublicæ intereſſe poterant/decuri
Cicero ones erant. Vnde Cicero pro Sextio ait. Recita quæſo Sexti/quid decreuerit
Capuæ decuriones. Quid autem differentiæ ſit inter decurionem Romanũ/
Plinius & municipalem/ex epiſtola quadam Plinii iuniores e primo libro declara/
tur/ita dicentis. Eſſe autem tibi centum milium nummum cenſum/ſatis indi
cat/quod apud nos decuriões. Igitur ut te ñ decurione ſolum/uerum etiã eq/
te Romano perfruamur/offero tibi ad implendas equitis Romani faculta
tes/trecentamilia numum. Illud etiam dixerim/Romanum decurionem/qui
ſcilicet decem præeſt equitibus/longe præſtare cæteris decurionibus/quibus
ipſe etiam eques Romanus præſtat.
Duellum/duellium/duellio huius duellionis/in uno ſignificato accipi poſſũt. Duellum
dicitur autem duellum/duorum bellum: quod ſcilicet duabus partibus de Duellium
Feſtus uictoria contendentibus dimicatur/teſte Feſto: & nonnunq̃ pro bello ponit̃: Duellio
Iuuenalis ut eſt apud Iuuenalem ſatyra prima. Duellus
galeatum ſero duelli pœnitet. Nam & a duello bellum fit/dum abiecta d lit Duellator
tera/digamma in b conuertitur: quod nonnulli diminutiue ab eo quod eſt
Quitilianus bonum per antiphraſim fieri uolunt. Quintilianus libro primo. duellos qui
Varro dẽ dicere bellos auſi ſunt. Varro libro. iii. de lingua latina. Perduelles dicunt̃
hoſtes. placet ergo/ut a duello bellum fiat Quod tamen Feſtus a belluis di/
ctum tradit. duellio/& duellus/in uno ſignificato accipi poſſunt. Vnde per/
Plautus duellio/& perduellis. duellator is dicitur/qui duellum peregit. Plautus in ca/
ptiuis. domi/belliq;/duellatores optimi.
Dorcium/& dorcia/proprium mulieris nomẽ/declinari poteſt: nec a δορκάσ Dorcium
Vgutio deducitur/ut Vgutio ſomniauit: ſed a δῶρον: quaſi dulce/& amabile donũ Dorcia
dicatur. Dorus
Seruius Dorus/Neptuni filius fuit/teſte Seruio. Doris cum i latino/fuit Occeani/& Te Doris
Heſiodus thios filia/teſte Heſiodo in theogonia: & a nonnullis interpretatur amaritu/ Dora
do: quæ Nereum/hoc eſt mare/ſemper conſequitur. Quamobrem nonnunq̃ Dory

Virgilius a pœtis doris ipſa pro mari ponitur:ut eſt apud Virgilium in Gallo dicētem. Dorius
Ptolemæus Doris amara ſuam non intermiſceat undam. dora/ urbs eſt Phœnices/ teſte
Ptolemæo. Dory cum y græco/nomen eſt urbis ponticæ neutri quidem ge/
Priſcianus neris/de quo Priſciano. Dorius/fluuius eſt Indiæ teſte Ptolemæo.
Ptolemæus Dei/& dii cum duplicato i/teſte Priſciano dicitur. Lucanus libro.vi. Dei
Priſcianus O utinam cæliq; deis/herebiq; liceret.
Lucanus Dares proprium uiri nomen/facit in genitio daris/uel daretis. Virgilius libro Dii
Virgilius æneidos quinto. Dares
Virgilius Precipitemq; daren ardens agit æquore toto. Idem in eodem.
Creber utraq; manu pulſat/uerſatq; dareta.
Dego degis uerbum/ablatiuo iungitur cum præpoſitione in/uel ſub:& nonnũ Dego
q̃ pro ago ponitur:& accuſatiuum poſtulat:ut ultimam hic degit ætatē. Quã
Nonius doq; etiam pro minuo uſurpatur/teſte Nonio:& cum accuſatiuo coſtruitur/
Plautus dicente Plauto in aularia.
Nunc ego iſtum ſoror laborem degam tibi:ideſt minuam. Aliquando dego ſi
Plautus gnificat id quod detraho. Vnde idem Plautus ait in Epidico degitur corium
Marcellus de tergo tuo. ideſt detrahitur:ut Marcellus interpretatus eſt.
Priſcianus Dominor dominat is/inter cōia uerba a Priſciano cōnumeratur. Vnde & Ni/ Dominor
Nigidius gidium refert dixiſſe. Omne pecus in domitum/habet quiddam in ſe ferum:
ſed tamen ea natura eſt/ut curari/& dominari poſſit. Conſtruitur autem do/
minor cũ datiuo/genitiuo/& mediante in præpoſitione/cum accuſatiuo/&
Virgilius ablatiuo. Virgilius. & uictis dominabitur Argis. Hieronymus in eccleſiaſtico
Hierōymus capitulo:xvii. Poſuit timorem illius ſuper omnem carnem:& dominatus ē be
Ouidius ſtiarum:& uolatilium. Ouidins libro metamorpho. primo.
Virgilius Et ꝙ dominari in cætera poſſet Natus homo. Virgilius. li. æneidos ſecundo
incenſa Danai dominātur in urbe:
Virgilius Decus neutri generis eſt:& corripit in obliquis co ſyllabam Virgilius libro æni Decus
dos quiuto. Decorus
Oblitus decoriſq; ſui:ſociumq; ſalutis. Similiter decorus decora decorũ me/ Decoro
Statius diam corripit ſyllabam:& decoro decoras uerbum. Statius in thæbaide. Decor
Horatius Terrarum decora alta uiri/decoriq; iugales. Horatius.
At bene nummatum decorat ſuadela:uenuſq;. Ab eo quod eſt decus fit hic &
Priſcianus hæc decor/teſte Priſciano:quod quidam trium dicunt eſſe generum. Saluſti
Saluſtius us. equis/& armis decoribus. & ſimili modo co ſyllabam corripit. Næuius in
Næuius carmine belli punici.
Magnamq; domum/decoremq; ditem uexarant. Vbi corem pes iambus eſt/
duabus conſtans ſyllabis/una breui/altera longa. decor maſculini generis/
Virgilius co ſyllabam ĩ obliquis producit. Virgilius li. æneidos. v.
Et dorycli coiunx diuini ſigna decoris. pari modo decorus adiectiuum/&
Horatius decoro uerbum/mediam producũt ſyllabam. Horatius in ſermonibus. ne ſi
te facies ut ſæpe decora Moli fulta pede.
Delcto delectas accuſatiuo iungitur. delector deponens cum ablatiuo conſtrui Delecto
tur mediante præpoſitione in/uel de. delectat imperſonale regit a parte an/ Dector
te accuſatiuum:& poſt cum infinito iungitur. Delectar
Ouidius Deceo deces cum accuſatiuo conſtruitur. Ouidius. libro metamor. vi. Deceo
Ouidius Admouiq; preces/quarum me dedecet uſus. Idem de remedio. Decet
Lude:decent animos mollia regna tuos. decet imperſonale/a parte ante ac/
Terentius cuſatiuum expoſtulat:& nōnunq; datiuum:ut eſt apud Terentium. facite ita
ut uobis decet.
Definire cum unico f poſt e/eſt/quaſi finem dare. diffinire autem cum duplica/ Definio
to f poſt i/eſt/hoc abillo finiendo/ac partiendo diſtinguere. Diffinio
Defero defers regit poſt ſe accuſatiuum. In alio autem ſignificato/datiuo iungi Defero
Hierōymus tur. Hieronymus in deuteronomio capi. xxviii. Adducet ſup te dñs gentem
ꝓcaciſſimã:quæ nō deferat ſeni:nec miſereatur paruuli:ideſt honoret ſenē.
Deficio deficis/quãdo neutrale eſt/datiuum poſtulat:ut pecunia mihi defecit:& Deficio

nonnunq̃ abſolute ponitur:ut hic præſenectute deficit. Quando autem ẽ trã
Virgilius ſitiuum/accuſatiuo iungitur. Virgilius libro georgicorum primo. noctem lẽ/
tus non deficit humor. ideſt deſerit/ſeu derelinquit.
Diſcrimen/diſcriminale/diſerniculum/in uno ſignificato accipi poſſunt. Acus Diſcrimen
ea eſt/qua capilli diſcriminantur. Nam a diſcrimine fit deſcrimino deſcrimi/ Diſcrimina
Hierõymus nas. Hieronymus ĩ Iudith capitulo decimo. Et diſcriminauit crinẽ capitis ſui. le
Virgilius Virgilius libro æneidos xi. Diſcernicu/
Ordine flamarum/& late diſcriminat agros. Diſcrimen item/differentia dici lum
Virgilius tur. Virgilius libro æneidos ſeptimo.
At nunc dura dedit nobis diſcrimina pallas. Rurſus diſcrimen/periculum.
Virgilius Virgilius æneidos libro primo: per tot diſcrimina rerum.
Tendimus in latium. diſcrimen/certamen. Virgilius li: æneidos quinto.
Virgilius poſt hos aequo diſcrimine piſtris/
Centauruſq;/locum tendunt ſuperare priorem
Deſipio deſipis/ablatiuo iungitur:& nonnunq̃ genitiuo:ut eſt apud Plautum ĩ Deſipio
Platus Epidico. deſipiebam mentis/quom illa ſcripta mitterem/pro mente.
Liuius Demum/ſignificat poſt:quin etiam demus apud Liuium/referente Feſto/lectũ Demum
Feſtus eſt. Alii (ut ſubdit) demum pro dumtaxat poſuerunt. Demus
Priſiianus Diadema huius diadematis cum i latino/& hæc diadema huius diademæ/te/ Diadema
ſte Priſciano/declinari poteſt. Ornamentum eſt capitis.
Priſcianus Degener/teſte Priſciano libro quinto/communis generis eſt:quod tamen li/ Degener
Lucanus bro ſeptimo trium tradit eſſe generũ. Nam in ablatiuo ſingulari/degenere
facit/& degeneri. Lucanus.
Si me degeneri ſtrauiſſent fata ſub hoſtes. Is dicitur qui maiorum ſuorũ mo/
ribus non reſpondet.
Priſcianus Deſcendo facit in præterito deſcendi/teſte Priſciano:ac etiã deſcendidi/teſte Deſcendo
Gellius Gellio libro ſeptimo. noctium atticarum. December
Priſcianus December/& decembris/in recto/ueteres pro tulerunt/teſte Priſciano. Decembris
Priſcianus Donec/& donecum/in uno ſignificato dici poteſt/ teſte Priſciano. Vñ & Plau Donec
Plautus tus ait in captiuis. Aſcultatus ſciẽs ego mea mitti/donecum ille huc redeierit Donecum
Ennius Debilis/notum eſt quid ſigificat. Ennius tamen libro. viii. etiam debilo homo/ Debilis
Marcellus pro debilis protulit/ut refert Marcellus. Debilo
Priſcianus Dextrorſum/& dextrouorſum/pro dextrouerſum dici poteſt/teſte Priſciano/ Dextrorſũ
Plautus Plautus in rudente. Sed dextrouorſum auerſa eſt in malam crucem. Dextrouor
Nonius Diuiſus/& diuidus/in uno ſignificato dici poteſt/teſte Nonio/Accium indu/ ſum
Accius cente dicentem. Noſq; ut ſeorſum diuidos lœto offers. Diuiduũ/& quod di/ Dextrouer
uidit/& quod diuiditur/ſignificare habet. ſum
Caper Dorſum neutro genere/& hic dorſus huius dorſus/declinari poteſt/teſtibus Ca Diuiſus
Probus pro/& Probo. Et non tantum animãtium/ſed etiam aquarũ/teſte Marcello/ Diuidus
Marcellus dorſum dicitur. Vnde Virgilius libro æneidos primo/inquit. Diuiduus
Virgilius Dorſum immane mari ſummo. Dictum eſt autem dorſum/ꝗ ea pars corpo/ Dorſum
Põpeius ris/deuexa ſit deorſum auctore Põpeio. Neq; a duro duras deſcẽdit/ut Vgu Dorſus
Vgutio tio ſomniauit. Ab eo quod eſt dorſum/fit dorſo dorſas uerbum:a dorſus aut Dorſo
Plautus fit dorſuo dorſuas. Plautus ĩ aularia. Tu macerio cõgrum muræna exdorſua/ Dorſuo
Nonius q̃tum potes: ideſt confringe/uel dorſo exime.
Dulcitas/& dulcitudo/pro eo quod eſt dulcedo/in uno ſignificato accipi poſ/ Dulcitas
Cæcillius ſunt/teſte Nonio: Cæcillius in Syracuſis. Tanta hinc inuaſit ĩ corda ĩdulcitas. Dulcitudo
Cicero Cicero libro quarto de natura deorũ. Quiq; dulcitudine præter cæteros ſen Dulcedo
ſus cõmouetur.
Plautus Delicium in ſingulari numero/neutri generis eſt:in plurali uero/fœminini: Pla Delicium
utus etiã fœminino genere/ſingulari numero prorulit/quom dixit. Mea uolu Delicia
ptas/mea delicia. Delicia item fœminini generis/tignum dicitur/quod ad te
Feſtus gulas angulares infirmas/uerſus faſtigiatum collocatur/ut ſcribit Feſtus.
Beda Dirimo facit in præterito diremi/& dirempſi/teſte Beda ſuper Donati artem. Dirimo
Probus Domina/facit ĩ dauitiuo plurali/& ablatiuo/dominabus/ut tradit Probus. Hic Domina

Hierōymus ronymus in epiſtola prima ad demitriadem circa finem. Incedentibus domi
Curcius nabus/ancilla uirgo procedat ornatior. Curcius tamen dominis pro domina
Laurentius bus dixit. Et ſic dicendum eſſe tradit Laurentius.
Iſidorus Diſcus cum i latino/& c exili/græcum eſt uocabulum: etſi Iſidorus/Vgutio/ Diſcus
Vgutio Catholicon/aliam neſcio quam etymologiam fingant. Genus eſt uaſis/por/
Polux tandis ad menſam carnibus q̃ aptiſſimum/ut docet Iulius Polux. Fuit etiã diſ
cus ludi genus: quo ſaxum/uel maſſa plumbea iactabatur alutæ iuncta: i qua
Martialis referenda & piculũ erat: & ars appebat: ut Pindari iterpres oſtẽdit. Martialis.
Splendida cum uolitent Spartani pondera diſci.
Eſte procul pueri.
Macrobius Digeries/digeſtus/digeſtio/in uno ſignificato accipi poſſunt. Macrobius in ſa Digeries
Statius turnalibus. Nec mirũ ſi digeries morſu reprenſionis euaſit. Statius libro thæ Digeſtus
baidos tertio iam creditur uni. Digeſtio
Sanctarum digeſtus opum: ideſt hac in parte/diſpoſitio/uel diſtributio.
Marcellus Duco ducis tertiæ coniugationis/primã ꝓducit ſyllabam: & apud Marcellum Duco
Plures detinet ſignificationes/hoc nihilominus in loco annotandas. Ducere/
Virgilius re/pati ſignificat. Virgilius libro æneidos quarto.
Tullius Nate dea potes hoc ſub caſu ducere ſomnos. Duci/delctari/auocari. Tullius
libro quinto de finibus. Dantq; ſe ad ludendum. fabellarumq; auditione du/
Virgilius cuntur. Ducere/nudare exerere. Virgilius libro æneidos. xii.
Ille tamen clypeo obiecto conuerſus in hoſtem
Tullius Ibat. & auxilio ducto mucrone petebat. Ducere/excitare. Tullius in Verrem:
Quid ſi quem ſtatuæ magnopere delectant/ſi quis earum honore/aut gloria
Tullius ducitur? Ducere/illicere. Tullius libro officiorum ſecundo. Poſtremo precio/
Virgilius aut mercede ducuntur. Ducere/ſtruere erigere. Virgilius libro æneidos pri/
mo. pars ducere muros:
Virgilius Moliriq; arcem: & manibus ſubuoluere ſaxa. Ducere/iudicare. Virgilius tan
ton me crimine dignum
Virgilius Duxiti? Ducere/uoluere pertractare. Virgilius libro æneidos ſexto.
Tullius Sic equidem ducebam animo/rebarq; futurũ. Ducere/trahere differre. Tul/
Tullius lius libro officiorum tertio. Apud prætorem criminatus eſt/balbũ illud du/
cere. Idem ad Cæſarem iuniorem. Ne res duceretur/fecimus ut Hercules An
tianus in alium locum transferretur. Ducere/proprium pro temporibus ſer/
Virgilius uare. Virgilius in bucolicis. & quo
Plautus Duceret apricis in collibus uua collorem. Ducere/dimittere deſcendere. Pla
utus in aularia. Vbi ille abit/ego me duco ſeriundus arbore. Ducere/gerere.
Virgilius Virgilius libro æneidos octauo.
Hi bellum aſſidue ducunt cum gente Latina. Ducere/quam proprie ſignifi/
Virgilius cantiã habeat/patet hoc Virgilii exemplo/libro æneidos. xii. dicentis.
Ducitur infœlix æuo confectus Alethes. Duco ducas primæ coniugationis
Virgilius primam corripit ſyllabam. Virgilus libro æneidos decimo.
Quatuor hic iuuenes/totidem quos educat upheus.
Ducatus huius ducatus/regio ducis/uel dignitas/apud uulgus dicitur ducatus Ducatus
huius ducati/aureus nummus ducalis uocatur.
Dimico dimicas/& dimicor deponens comperitur. Vnde in legẽda ſanctorum Dimico
Chriſanti/& dariæ legitur. Quis enim iſtam pugnam a diabolo excitatã uin Dimicor
cere præualet/niſi tua pro eo fuerit dextra dimicata?
Draco cum c Exili cõis generis eſt: etſi fœmininum draca habeat/& dracæna cũ Draco
æ diphthongo in media ſyllaba. Dictus eſt autem draco a δρακειν/quod eſt Draca
uidere. Nam clariſſimam oculorum aciem habere perhibetur. Draconem itẽ Dracæna
Plinius appellat Plinius libro decimoſeptimo naturalis hiſtoriæ/ex tortuoſitatum ſi
militudine/palmitem (ut ait) emeritum/pluribuſq; induratum annis.
Feſtus Dubo dubas/ueteres teſtẽ Feſto protulerunt: a quo fit/quo nunc utimur uer/ Dubo
bum dubito dubitas. Dubito
Diabolus cum i latino ſcribitur: nec ex dia/& bolus componitur: quaſi duos Diabolus

bolos capiens corpus ſcilicet peccatoris/& animam/ut cum Catholico ridi/
Vgutio culus ſomniauit Vgutio,Sed a διαβαλλω/quod eſt criminor deſcendit.Vn
de & criminator dicitur.
Gellius Diſſentio cum duplicato ſ/& diſſentior deponēs i uſu ē.Gellius li.x.noctiū atti/ Diſſentio
carū.Cumq; diſſentirētur/& pars tertio/alii tertiū ſcribendū contenderent. Diſſentior
Horatius Diluuium cum unico l/& diluuies/in uno ſignificato accipi poſſunt.Horatius Diluuium
libro tertio carminum. Diluuies
Lucretius Quom fera diluies inquietos irritat amnes.Inde uenit Diluuio uerbum.Lu/ Diluuio
cretius libro quinto.
Tantum ſuppeditant amnes/ultraq; minantur
Omnia diluuiare/exalto gurgite ponti.
Priſcianus Defraudo/& de frudo/dici poteſt/auctore Priſciano libro ſecundo. Defraudo
Priſcianus Duo duæ duo facit in accuſatiuo/maſculino quidem genere/duos/& duō/fœ Defrudo
Phocas minino duas/neutro duo/teſtibus Priſciano/& Phoca.Virgilius libro ænei Duo
Virgilius dos nono.Si duo præterea tales Idæa tuliſſet
Horatius Terra uiros.Horatius ſermone ſeptimo.duo ſi diſcordia uexat inertes.
Deleo deles uerbum/facit in præterito deleui/& deliui:in ſupino deletum/& de Deleo
Diomedes litum/teſte Diomede/Varronem inducente dicentem.Pecorina delitæ litte
Varro ræ.Qui & Caluū refert in ꝑma epl'a ad uxorē ſcripſiſſe:i uia delita/ꝑ deleta.
Caluus Diota cum i latino/& t exili ſcribitur.Genus eſt uaſis uinarii/duas teſte Acrone Diota
Acron anſas habentis.Horatius in primo carminum. Diæta
Horatius O Thaliarche merum Diota/Diora cum i latino/& æ diphthongo in me/
dia ſyllaba/& t exili/lex uictus dicitur.Diæta itē/locus quidam domi uocatur:
ubi tantum uerſamur/nullo negotio/aut uſu.Et διαιτάω/quod uerſari ſi
gnifiat/deriuatur

Probus e Bur cum u/teſte Probo/efferri debet/dicente Virgilio. Ebur
Virgilius India mittit ebur.At uero Phocas/ebor per o/enuntiari præci Ebor
Phocas pit.Et utrunq; dici poteſt.Nam & æquur cū u/teſte eodē Pro/ Eboreus
bo ſcibitur:& cum o æquor effertur:ut in ipſa dictiōe uidimus. Eburneus
Vlpianus Ab ebore fit adiectiuū eboreus:eburneus: eburnus.Vlpianus Eburnus
Quintiliāus de legatis tertio.Eboreā bibliotecā emit.Quintiliāus li.vi.Cū Ebora
Hierōymus i triūpho Cæſaris/eborea opida eſſent trāſlata.Hieronymus in canticis capi/ Ebura
Ouidius tulo.xii.Collum tuū ſicut turris eburnea.Ouidius libro metamorpho.iii. Eburum
Virgilius Impubeſq; genas:& eburnea colla:decuſq;.Virgilius georgicorum tertio.
Lucanus Hipodameq;/humeroq; Pelops inſignis eburno.Lucanus libro ſecundo.
Horatius Legitimæq; faces/gradibuſq; accliuis eburnis.Horatius ſermone.xvi.
Iuuenalis Tincta ſuper lectos/cāderet ueſtis eburnos:Iuuenalis ſatyra.x.
Propertius Da nunc & uolucrem/ſeptro quæ ſurgit eburno.Propertius.
Tibullus Siue lyræ carmen digitis percuſſit eburnis.Tibullus.
Hanc primū ueniens plectro modulatus eburno.Ebora/nomen eſt duarum
Ptolemæus urbiū in Hiſpania/teſte Ptolemæo:quarū una Turdubiorū eſt:alia Edetano/
Ptolemæus rum.Ebura/urbs eſt Luſitanorū mediterranea/teſte eodem Ptolemæo.Ebu/
Ptolemæus rum urbs eſt Germaniæ/ut idem Ptolemæus in coſmographia oſtendit.
Echeneis huius echeneidis/uel echeneidos/cū ch aſpirato/ſequente e/ſcribitur. Echeneis
Genus eſt piſciculi.Nec ab hæreo hæres deſcendit/ut Iſidorus tradidit:& cū Echinus
Catholico Vgutio ſōniauit.Sed ex ἔχω teneo/& ν῀ηα Nauim/cōponitur.Nā Echinas
Plinius teſte Plinio/ruant uenti licet/ſæuiant procellæ/iperat furori:tātaſq; uires cō Echinada
peſcit:& cogit ſtare nauigia.Quā etiā ob cauſam/amatoriis quoq; ueneficiis Echina
infamis eſt:& iudiciorum/ac litium nōnunq̄ mora.Vnde quod græce eche/ Echidna
neis/latine a nonnullis remora appellatur.Hæc Plinius.Et producit echene
is penultimam in recto ſyllabam.Nam apud Græcos cum η in penultima ſyl
Opianus laba ſcribitur:quæ ſemper apud illos producta eſt.Vnde Opiāus li.ꝑmo ait.
Lucanus θαῦμα δ᾽ὀλιστηρ῀ης εχενηΐδος εφρασσαντο.Quod etiam obſeruauit Lu
canus/quom dixit.In mediis echeneis aquis.Vbi nonnulli legunt echinus.Ve

rum cum echinus cum ch aſpirato/& i latino/primam(ut ſtatim patebit)cor
ripiat ſyllabam/Lucani metro conuenire nequaꝗ poteſt. Quem/tamen pro
echeneide/Iſidorus/Papias/Vgutio/Catholicon/ac etiam Aguſtinus de ciui
tate dei/poſuere. Sed falſi ſunt. Nam echinus/alius quidam eſt piſciculus ex
Martialis cācrorū genere/ſpinas habēs:qbus pro pedibus utitur:de quo Martialis.
Iuuenalis Cortice depoſito mollis echinus erit. Iuuenalis ſatyra quarta.
Horatius Et ſemel aſpecti litus dicebat echini. Horatius ſermone.xiiii.
Oſtrea Circæis/Miſſeno oriuntur Echini. Eſt etiam Echinus eadem litteratu/
ra/uilla Cyrenaicæ prouinciæ in Aphrica:& eodem nomine urbs Macedo/
Ptolemæus niæ/teſte Ptolemæo:necnon & genus uaſis ænei:in quo calices lauantur/te/
Acron ſte Acrone:quam alii(ut ait)ampulam dicunt eſſe uitream:de quo Horatius
Horatius ſermone ſexto.
Pocula cum cyato duo ſuſtinet:aſtat echinus. Echinas huius echinadis uel e.
hinados/eadem ſcriptura ſcribitur. Sunt autem echinades/inſulæ i Maliaco
Herodotus mari/teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſecundo:de quibus Lucanus memi/
Lucanus nit/dicens.craſſis oblimat echinadas undis.
Vgutio dicit poſſe declinari hæc echinada. Quod ſi coperitur/ab accuſatiuo
græco ἔχιναδα formetur neceſſe ē. Sed & hæc echina huius echinæ/declina
Seneca ri poteſt/dicente Seneca in Troade. Quolibet uento faciles Echinæ. Echidna
cum ch aſpirato/& i latino/ſequente dn/uipera dicitur. Vnde de ea/quam
Ouidius Hercules interfecit/inquit Ouidius libro.v.faſtorum.
Sanguine centauri Lernææ ſanguis Echidnæ
Mixtus/ad auxilium tempora nulla dabat.
Ectaſis cum ct exilibus ſcribitur:& dici poteſt ꝓductio. Eſt enim figura/qua Ectaſis
ſyllaba naturaliter correpta producitur:quæ a nonnullis extaſis dicitur. Exta Extaſis
ſis item/mentis exceſſus uocatur.
Egeo eges uerbum tam genitiuo/quam ablatiuo/iungi poteſt. Egeo
Priſcianus Edo es eſt/græcū eſt uerbū: quod aꝑ antiquos/teſte Priſciano/edo edis edit Edo
declinari ſolebat:ut etiam ab hoc compoſitum/comedo comedis comedit.
Næuius Vnde etiam Næuius in carbonaria/ait:ille ipſi aſtat/quando edit. Et format
Priſcianus edo duplex ſupinum/eſum ſcilicet/& eſtum/teſte Priſciano.
Elegia cum unico l/& i latino ſcribitur:& dici poteſt miſeria. Et producit apud Elegia
Statius poetas penultimam ſyllabam. Statius libro ſiluarum primo. Elegeia
Martialis Quas inter/multum petulans elegia propinquat. Martialis.
Antonius Detineat cultis aut elegia comis. Antonius Panormita in epiſtola ad Lamo/
lam. Induit aduires uultus elegia dearum. Nonnunꝗ pentaſyllaba dictio ele
Ouidius geia effertur:& tunc penultima ſyllaba corripitur. Ouidius de remedio.
Ouidius Blanda pharetratos elegeia nutrit amores. Idem li.tertio de ſine titulo.
Ouidius Venit odoratos elegeia nexa capillos. Idem in epitaphio Tibulli.
Flebilis īdignos elegeia ſolue Capollos. Quod domitius ſuper epiſtolā Sap/
phus/nom percipit. Nā cū apud poetas(ut domitius)penultimam ſyllabā ele
gia/dictio ſcilicet tetraſyllaba/productā habeat/ i eadē Saphus epiſtola/emē
dare(ut etiam alibi ſolet)elegia cenſor debuit:non aprobare/ut elegia legere
tur. Quod ſi apud Ouidium tetraſyllaba dictio(ut idem legendum affirmat)
elegia enuntietur/primam/& ſecundam ſyllabam produci/necnon& penul
timam corripi/neceſſe eſt/contra omnium aliorum poetarum auctoritatem:
Ouidius imo etiam contra ſeipſum. Vnde & alibi idem Ouidius inquit.
Tantum ſe nobis elegi debere fatentur. Et Tibullus ait.
Boœtius Nec proſunt elegi:nec carminis auctor Apollo. Boœtius.
Iuuenalis Et ueris elegi fletibus ora rigant. Iuuenalis.
Impune ego mihi recitauerit ille togatas:
Hic elegos. Hoc pari errore ductus etiam eſt tortellius in dictione elegia. Sūt
Perſius qui ab elegia diminutiue elegidion formari uolunt. Perſius. Nō ſi qua elegi/
dia crudi Dictarunt proceres.
Equus cum primā corripiat ſyllabā/aſque æ diphthōgo ſcribitur:& habet fœ Equus

Probus mininum equa:quorum diminutiua ſunt equuleus/& equula/teſtibus Pro/ Equa
Marcellus bo/Marcello/Priſciano. Vnde Tullius ait in Hortẽſio. Sed cybum etiam ſæ/ Equuleus
Priſcianus pe ſubtrahunt:ut debilitetur equuleorum nimis effrænata uis: Varro in lege Equula
Tullius Menia. Nemo eſt tam negligens/quin ſumma diligentia eligat aſinum/qui Eques
Varro ſuam ſaliat equulã. Equuleus item/tormenti eſt genus. Eques communis ge/ Equito
Marcellus neris eſt:quin & apud uulgus pro fœmina equite/equitiſſa uſurpatur. Eques Equitiſſa
Seruius item/ pro equo ponitur/teſtibus Marcello/& Seruio/dicente Virgilio geor Equiſo
Virgilius gicoꝝ.iii.atq; equitem docuere ſub armis Inſultare ſolo. Inde fit equito equi
Macrobius tas uerbum/tam ad equum/q̃ ad inſidentem pertinens/teſte in ſaturnalibus
Lucillius Macrobio. Vnde & Lucillius de equo ait. Nempe hũc currere equum nos at
Varro q; equitare uidemus. Equiſo equitem/uel equorum magiſtrum/deſignare ha
Nonius bet. Varro in eumenidibus. Neq; furentem equuleum damacrinum inſanus
equiſo eximendis morbi fluctibus educet unq̃. Et (ut ſcribit Nonius) non tan
tum equorum magiſtrum/ſed etiam omnium rerum/quarum ei regimen cõ
Varro ceditur/equiſo deſignet. Quod & Varronis auctoritate cõprobatur/in Mar
cipore ſic dicentis. Hic in ambiuio nauem cõſendimus plauſtrem:quam na/
utici equiſones per uiam conducent loco.

Equeſter maſculini/equeſtris fœminini/eq̃ſtre neutri generis:& hic & hæc eque Equeſter
Vgutio ſtris & equeſtre/declinari poteſt. Vgutio declinat ẽt hic & hæc equeſter.

Virgilius Euentus huius euentus/& hoc euentum/declinari poteſt. Virgilius libro ſexto Euentus
æneidos. cæco ſq; uolutat Euentum
Cicero Euentus animo ſecum. Cicero ad Atticum. Semper enim cauſæ euentorum
magis mouent/q̃ ipſa euenta.

Nonius Exercitus huius exercitus/uel antiquorum more/huius exercituis/uel exerciti/ Exercitus
Varro teſte Nonio/format genitiuum. Varro libro de uita patrum ſecundo. Quot
Accius quot imperator propter exercituis ſalutem/fœdis manibus deuouit. Accius.
Conſydera & quo reuoces ſummam exerciti.

Erratus huius erratus/& hoc erratum/in recto/declinari poteſt. Erratus

Vgutio Euphrates cum t exili ſcribitur:& facit in genitiuo Euphratis/& Euphratæ. Vgu Erratum
tio dicit poſſe declinari/Euphrate huius Euphrates. Et producit mediam ſyl Euphrates
labam. Boœtius. Euphrate
Lucanus Tigris/& Euphrates/uno ſe fonte reſoluunt. Lucanus libro ſecundo.
Euphratem/Nilumq; moue. fluuius eſt:qui poſteaq̃ longam egit uiã/& Ba/
bylonem in duas partes diuiſit:in mare Rubrum tandem deſcendit.

Externus externa externum/& exter extera exterum/in uno ſignificato accipi Externus
Statius poſſunt. Statius libro thæbaidos.xi. Exter
Sed quid apud tales qui nec ſua pignora curæ Extremus
Exter honos? Extra præpoſitio format ſuperlatiuum extremus/& extimus/ Extimus
Priſcianus teſte Priſciano. Plautus in rudente. Factus ſum quaſi extimus a uobis. Extra/ Extrarius
Plautus rius/ꝙ extra focum/ſacramentum/iuſq; ſit/teſte Feſto dicitur: uel (ut ſcribit Extraneus
Feſtus Marcellus) extrarius alienum ſignificat. Aphranius in ſuſpecta. Vt me eſſe in Exterraneuſ
Marcellus hac re ducat abs ſte extrarium. Extraneus/is appellatur/qui ex altera terra ẽ:
Aphranius quin etiam exterraneus dicitur/ut auctor eſt Pompeius.

Pompeius Ecthlipſis cum c exili/& th aſpirato/& i latino utrobiq; ſcribitur:& dici poteſt Ecthlipſis
Virgilius expreſſio. Eſt.n. cæſura/qua m cum Vocali eliditur:ut eſt apud Virgilium. Ellipſis
Monſtrum horrendum ingens. Hæc a nonnullis ellipſis cum duplicato l/ab Ellepſis
aliis ellepſis dicitur.

Emporiũ/locus eſt mercatus/& nũdinationis & latine dici poteſt Emptoriũ.
Strabo Eſt & eodẽ noĩe urbs in Italia/alias Firmũ nominatum/teſte Strabone. Em/ Emporium
Liuius poriæ pluralis tantum numeri/Duo ſunt opida/diciẽte Liuio. Emporiæ duo Emptoriũ
opida erãt muro diuiſa. Vnum Græci habebant a Phocea:alterum Hiſpani/ Emporiæ
Syllius de Phocaicis meminit Syllius libro tertio quom ait. Phochaicæ dãt Empo Empyrũ
riæ:dat Tarraco pubem. Empyrum cum y græco:dici poteſt ignitum/ſicut Elephas
Martialis dipyrum/bis ignitum. Martialis.
Quid tibi uis Dipyrum qui phaetonta facis?

Elephas cum unico l/cōis generis eſt. Et a genitiuo græco ἐλέφαντος/noſtri et Elephantus
Iuuenalis hic elephantus/in recto dixerunt. Iuuenalis.
Hierōymus Quatinus hic non ſunt & uænales elephanti. Hieronymus ī libro primo Ma
ccabæorum capitulo primo. Et intrauit in Aegyptum/in multitudine graui
ī curribus/& elephantis/& equitibus/& copioſa nauium multitudine. Et nō
Virgilius nunq̄ ꝑ ebore/hoc ē ꝑ ipſius elephanti dente ponit. Virgilius in georgicis.
In foribus pugnā ex auro/ſolidoq; elephanto. Elephas item/mons eſt circa
Ptolemæus Nilum fluuium/ut in coſmograpia Ptolemæus oſtendit.
Seruius Eleuſis cum unico l/& eleuſin/in recto/declinari poteſt/teſte Seruio ſuper pri Eleuſis
Statius mum georgicorum. Statius libro thæbaidos. xii. Eluſin
Hōs Salamis populos/illos cerealis Eleuſin. urbs eſt in Thera Atticæ inſula Eleuſina
Ptolemæus teſte Ptolemæo: a qua/inſula ipſa tota/Eleuſina cognominata eſt.
Enthymema huius enthymematis/& hoc enthymematum/in recto/declinari Enthymēa
Iuuenalis poteſt: & cum th aſpirato/& y græco ſcribitur. Iuuenalis ſatyra. vi. Enthyme/
Torqueat enthymema: nec hiſtorias ſciat oēs. Genus eſt argumenti/ex uno matum
Quintiliāus aſſūpto cōcludēs. Quintiliāus dicit enthymema ēē oē quod mēte cōcipimus.
Epectaſis cum ct exilibus ſcribitur: & dici pōt porrectio. Eſt. n. figura/qua ī me Epectaſis
Lucretius dio dictionis/littera/uel ſyllaba interponitur: ut eſt apud Lucretiū libro. ii. Epentheſis
Iuuenalis Inter ſe nexus minus/aut magis indupedita/pro impedita. Iuuenalis.
Quales tunc epulas ipſum glutiſſe putamus
Induperatorem/pro imperatorem. Epentheſis cum th aſpirato/dici poteſt i
Virgilius terpoſitio. Et eſt figura/epectaſi ipſi ſimilis: ut eſt apud Virgilium.
nondum Porſenna iubebat. Vbi teſte Seruio/n unum metri gratia interpo/
ſitum eſt. Nam apud alios poetas Porſena mediam corripit ſyllabam. Vnde
Syllius Syllius libro octauo/ait.
Martialis Cernitur effugiens ardentem Porſena dextram. Martialis.
Hanc ſpectare manum Porſena non potuit.
Lucanus Epirus cum i latino ſcribitur: & mediam producit ſyllabam. Lucanus libro. ii. Epirus
Primus in epirū boreas agat. Regio eſt in Europa. Ephyris cum y græco in Ephyris
Herodotus media ſyllaba & cum i latino in ultima/urbs fuit Laconiæ/teſte Herodoto. Ephyre
Ephyra huius Ephyræ cum y græco/& Ephyre huius Ephyres/declinari po
Lactantius teſt. urbs eſt in Achaia: quæ nunc Corintus uocatur/teſtibus Lactantio grā/
Plinius matico/& Plinio libro quarto naturalis hiſtoriæ. Et tam Ephyris/q̄ Ephy/
Papinius re/phy ſyllabam corripit. Papinius libro thæbaidos quarto.
Lucanus It comes Inoas Ephyre ſolata querelas. Lucanus libro. vi.
Ouidius Aut Pelopis latis Ephyren abrumpere regis. Ouidius heroidum.
Hic Ephyrem bimarem/Scythiam tenet ille niuoſam. Fuit etiam Ephyre ea/
dem litteratura/oceani/& Thetios filia: cuius meminit Virgilius georgico/
rum quarto/quom ait.
Atq; phyre/atq; Opis/ac Aſia Deiopeia.
Ephebus abſq; œ diphthongo ſcribitur. Neq; enim ex e/& phœbus componit/ Ephebus
ut cū Catholico ſōniauit Vgutio: ſed potius ex epi/& hebe pubertas: ubi p/ Ephebia
abiecta i littera/in ph conuertitur: ut libro ſecundo in dictione cathedra ple/
ne docuimus. & dici poteſt ephebus pubes. Et producit mediam ſyllabam.
Iuuenalis Iuuenalis ſatyra ſecunda.
Horatius Armenius Zelotes cuntis narratur ephebis. Horatius in epiſtolis.
Quo pacto partes tutetur amantis ephebi. inde uenit hæc ephebia: quæ (ut di
Donatus cit Donatus ſuper Andriam Terentii) prima ætas eſt adoleſcentiæ. Alexan/
Alexander der aūt Neq̄/uult ephebiam locum eſſe/ubi ephebi proſtituūtur. Ait enim.
Quo proſtant pueri/locus eſt ephebia dictus. Claudicat tamen hic uerſus in
Hierōymus prima huius dictionis ſyllaba. Cuius nihilominus interpretationi conſentire
uidetur Hieronymus in ſecundo libro Maccabæorum capitulo quarto/ſic i
quiens. Super hoc promittebat & alia talenta centum quinquaginta/ſi po/
teſtati eius concederetur gymnaſium/& ephebiam ſibi conſtituere. Et ſubdit.
Et enim auſus eſt ſub ipſa arce gymnaſiū conſtituere: & optimos quoſq; ephe

borum/in lupanaribus ponere.

Erate huius erates cum t exili ſcribitur. Nympha fuit Oceani/& Tethyos filia/ Erate
Heſiodus teſte Heſiodo in theogonia. Eratæ cũ æ diphthongo in ultima ſyllaba (plura Eratæ
Ptolemæus li enim tantum numero declinatur) urbs eſt Corytanorum/teſte Ptolemæo. Erato
Erato etiam cum t exili/una fuit muſarum: quam tamen Arcades uatem fuiſ
Virgilius ſe dicunt: non muſam. Huius meminit Virgilius libro æneidos ſeptimo.
Nunc age qui reges Erato/quæ tempora rerum/
Quis Latio antiquo fuerit ſtatus.

Epitome huius epitomes cũ i latino/& t exili ſcribitur: & dici pōt breuiariũ. Epitome
Et corripit penultimam ſyllabã. Epithema huius epithematis cum i latino/ Epithema
& th aſpirato/ſequente e/dici pōt ſuperimpoſitũ: & penultimã in recto pro
Vgutio ducit. Neq; a thymo flore deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniuait.
Virgilius Euander/& euandrus/in recto/declinari poteſt. Virgilius li. æneidos. viii. Euander
Iuſtinus Tũ rex euãdrus Rõanæ cõditor arcis. Rex fuit Arcadiæ/teſte Iuſtino li. xliii. Euandrus
Eumenes/proprium fuit uiri nomen/Philippi/& Alexandri amici: qui & Eu Eumenes
Papinius meneus dicitur. Eumenis/furia/eſt infernalis. Papinius libro thæbaidos. vii. Eumeneus
Eumenis in furias/animumq; redire priorem. Eumenis

Europa huius Europæ/& Europe huius Europes/declinari poteſt. Filia fuit Europa
Agenoris: quam Iuppiter rapuit: & ab ea/tertiam partem mundi/ Europam Europe
Virgilius nominauit. Et producit mediam ſyllabã. Virgilius libro æneidos ſeptimo. Euripus
Europæ/atq; Aſiæ fatis/concurreret orbis. Alia fuit eodem nomine Oceani/
Heſiodus & Tethyos filia/teſte Heſiodo in theogonia. Euripus cum i latino/& unico
Pōponius p/pars quædam eſt maris/inter phocidem/& Eubœã inſulã ſita/teſte Pōpo/
Lucanus nio Mela libro hiſtoriaꝝ. iiii. & producit mediã ſyllabã. Lucanus libro. v.
Euripuſq; trahit curſum mutantibus undis.

Euſtochium/proprium mulieris nomen/& Euſtochia/declinari pōt: & cum t Euſtochiũ
exili/& ch aſpirato/& i latino ſcribitur. Euſtochia
Meſſala Euthias/& Euthia (ut etiam apud Meſſalam teſte Quintiliano compertum ē) Euthias
Quītilianus declinari in recto poteſt: & cum th aſpirato/& i latino ſcribitur. proprium Euthia
Virgilius fuit uiri nomen. Exta

Exta pluralis tantũ numeri/& extales/in uno ſignificato accipi poſſunt. Virgi. Extales
Hierōymus Pinguiaq; in uerubus torrebimus exta colurnis. Hieronymus in primo libro
regum capitulo quinto. Et computreſcebant prominẽtes extales eorum.

Epigramma huius epigrammatis/& hoc epigrammatum/declinari pōt: & cũ Epigrãma
Varro i latino/& duplicato m ſcribitur. Varro de lingua latina. Idem oſtendit Pa/ Epigrãma/
pinii epigrammatum: quod in adoleſcentem fecerat. dici pōt. ſuperſcriptio. tum

Marcellus Expergiſcor/deponens eſt uerbum. Veteres tamẽ/etiam expergiſco actiua uo Expgiſcor
Pomponius ce protulere/teſte Marcello/Pomponium inducente dicentem in Agamẽ/ Expergiſco
Diomedes none. Vt ſi quis dormitaret/expergiſceret. Et facit in ſupino experrectum. At Expergo
Pompeius uero expergo expergis/format ſupinum expergitũ/auctoribus Diomede/ Expgefacio
Priſcianus Pompeio/Priſciano. Lucretius libro. iii. Experior
Lucretius Conſequitur lœto: nec quiſq̃ expergitus extat. Ponitur autem expergo pro
Marcellus expergefacio/teſte Marcello. Experrectus (ut tradit Fectus) is dicitur/ qui p
Feſtus ſe euigilare cœpit: expergitur uero/ab alio excitatus: qui (ut ait) & expergefa/
Diomedes ctus dicitur. Et Diomedes inquit. Expergitus/excitatus ſomno ſponte uigilat
Priſcianus experrectus/a qete impeditus: expergefactus/per alium ſomno excitatus. Ex
perior commune uerbum/Priſciano teſte/facit in ſupino expertum.

Emo tertiæ coniugationis/facit in præterito emi: in ſupino emptũ. Emio quar Emo
tæ/format præteritum emiui: ſupinum emitũ/mi ſyllaba producta: quorum Emio
nota eſt ſignificatio.

Effero efferas primæ coniugationis/& efferor deponens uſurpatur. Ambroſius Effero
Ambroſius ſuper Aegeſippum. Efferauerat Herodes uniuerſos: hoc eſt efferos ef/ Efferor
Statius fecerat. Statius in achilleide. & raptum ſuperis Mars efferat aurum.
Hierōymus Hieronymus in Daniele capitulo octauo. Cumq; appropinquaſſet pro
pe arietem/efferatus eſt in eum: ideſt, deſæuit. Effero effers/facit

in præterito extuli:quod a uerbo tollo mutuatur:in ſupino elatum. Eſt aũt
Tullius efferre extollere. Tullius libro officiorũ ſecũdo. Ita eos uiros ſuſcipiunt:ma
Virgilius ximiſq; efferunt laudibus. efferre/edere prouehere. Virgilius georgicorum. ii.
Virgilius Extulit hic Decios:Marios. Efferre/erigere leuare. Virgi. libro æneidos. v.
Oſtendit dextram inſurgens Entellus:& alte
Virgilius Extulit. Efferre/oſtendere. Virgilius libro æneidos octauo.
Et belli ſignum Laurenti Turnus ab arce
Virgilius Extulit. Efferre/proferre. Virgilius libro æneidos quinto.
Virgilius Tum ſatus Anchiſa cæſtus pater extulit æquos. Idem libro æneidos ſecũdo.
Lucillius Mente efferre pedem genitor? Efferre ſubdere. Lucillius libro. xxvii.
Depugnabunt pro te ipſi:& morientur:ac ſe ultro efferent. Efferre/enuntia/
re. Quale eſt/ſi dixeris. Cybele cũ unico l/& cũ gemiato l Cybelle/efferri põt.
Nonius Exeo exis/& extro extras/in uno ſignificato accipi poſſunt/teſte Nonio/Aphra Exeo
Aphranius nium inducente dicentem in actione. ſimul limen intrabo:illi extrabunt ilico. Extro
Nam ſicut itrare/ingredi/ita extrare/egredi ſignificat.
Seruius Egredior/accuſatiuo/& ablatiuo iungitur/teſte Seruio ſuper librum ſecundum Egredior
Saluſtius æneidos. Saluſtius. Raro egreſſa fines ſuos. Horatius.
Horatius Egreſſum magna me cepit Aricia Roma.
Nonius Expedio expedis/facit in futuro indicatiui modi expediam/& expedibo/te/ Expedio
Plautus ſte Nonio/dicente etiam Plauto in truculento. Ego expedibo rem.
Epulum in ſingulari numero neutri generis eſt:i plurali uero fœminini. Vete Epulum
Feſtus res tamen/ẽt hæc epula ſingulari numero protulerũt/teſte Feſto. Intereſt tñ Epula
Laurentius inter epulũ/& epulas. Nã epulæ (ut tradit Laurẽtius) cybi ſunt/miniſterio ho Epulo
Iuuenalis minum/in noſtrum comparati uſum:epulum aũt/ſolenniores quædam epu Epulonus
læ:& proprie publicum conuiuium. Iuuenalis ſatyra tertia.
Vnde epulum poſſis centum dare Pythagoreis. Epulo & epulonus/in recto/
Feſtus teſte Feſto/antiqui declinauere.
Marcellus Eſurio eſuris/facit in futuro indicatiui modi eſuriam/& eſuribo/teſte Marcello. Eſurio
Pomponius Vnde Pomponius ait in augure. Imo mane non eſuribis diutius. Sunt tañ/ Exurio
qui cum x hac ſcriptura exurio ſcriptitant:& ab ex & haurio compoſitum Eſuries
uerbũ dicunt. Eſuries/& eſurgo/in uno ſignificato accipi poſſunt/teſte Mar Eſurigo
Marcellus cello/Varronem inducente dicentem. Eſurigo fundebat coſtas.
Varro Effigies/& effigia/i recto/decliari põt/teſte Nonio. Iuuenalis ſatyra. xv. Effigi/ Effigies
Nonius es ſacri nitet aurea cercopytheci. Aphranius. Cuius te ſuſcitat imago/cuius Effigia
Iuuenalis effigia? Expleo
Aphranius Expleo exples ſecunda/& expleno explenis tertia coniugatione/in una ſigni Expleno
Pompeius ficatione ueteres uſurparunt/ut ſcribit Pompeius.
Nonius Execro execras/& execror deponens/dici põt/teſte Nonio. Aphranius. Execro
Aphranius Execrabant ſe:& ſuos. Virgilius libro æneidos ſecundo. Execror
Virgilius Et terram altricem ſæui execramur Vlyſſi. Priſcianus aũt/execror inter com
Priſcianus munia uerba connumerat. Vnde & Catonem inducit libro originum quarto
Cato ita dicentẽ. Duos exules lege publica execrari. Vbi execrari paſſiue poſitũ eſt.
Enſis maſculini generis eſt:& format per diminutionem enſiculus/enſicula/ Enſis
Probus teſtibus Probo/& Priſciano. Genus eſt gladii. Enſiculus
Priſcianus Expers/extra partem/expes/extra ſpem/uel ſine ſpe dicitur. Enſicula
Erebus abſq; aſpiratione initii ſcribitur:etſi Gaſparinus cum aſpirato princi/ Expres
pio annotari præcipiat. Neq; ab hæreo hæres deſcendit/ut idẽ Gaſparinus/ Expes
Virgilius Vgutio/Catholicõ/tradiderũ. Et mediã corripit ſyllabã/dicẽte Virg. illi9 ergo. Erebus
Virgilius Venim9:& magnos erebi tranauimus amnes. Aſt alibi idem Virgilius ſcribit
erebum/quandam apud inferos obſcuritatem eſſe/quom ait. Exors
Varro imas erebi deſcendit ad umbras. Noctẽ etiã ab erebo natã eſſe/dixit Varro. Exos
Exors/extra ſortẽ/exos/extra oſſa/uel ſine oſſibus dicitur. Lucretius libro. iii. Epilogus
Lucretius Exos/& exanguis tumidos perfluctuat artus. Epilogum
Epilogus cũ i latio/& epilogũ/i uno ſignificato accipi poſſũt. Dici põt poratio. Exlex
Exlex huius exlegis/is dicitur/q ſine lege/uł extra legẽ degit:q etiã illex huius Illex

Plautus illegis cū duplicato l/dici poteſt. Plautus in Perſa. Impure/inhoneſte/iniure/
Germanicus illex. Elix huius elicis cum unico l/ſulcus uocatur aquarius: per quem ſcilicet Elix
Iginus aqua e liris educitur. Helix cum aſpirato initio/& unico l/genus eſt Hederæ. Helix
Ouidius Helice huius helices/urſa maior dicitur. Germanicus in Arato. Hic Iouis al/ Helice
Tortellius trices Helice/cynoſuraq; fulgent. Fuit etiam eiuſdem nominis urbs Achiuo[rum]
teſte Igino/dicente Ouidio libro metamorphoſeos.xv.
Si quæras Helicen/& Burin/Achaidas urbes. Tortellius autem abſq; aſpira/
to initio ſcribi debere elicem præcipit.

Plautus Ebrius/& ebriacus/in uno ſignificato accipi poſſunt. Vnde Plautus ait in au Ebrius
laria. Homo hebriacus ſomno ſanari ſolet. Ebriacus

Liuius Epiſtola cum i latino ſcribitur. Titus aūt Liuius quom apoſtolos ſuos fregit in Epiſtola
ſenatu/pro epiſtolis/apoſtolos dici poſſe oſtendit. Apoſtolus

Pſalmographus Erodius abſq; aſpirato initio/& erodio/in recto/declinari pōt. Pſalmogra/ Erodius
phus. Erodii domus dux eſt eorū. Hieronymus in leuitico capitulo.xi. Hæc Erodio
Hierōymus ſunt/quæ de auibus comedere non debetis/& uitanda ſunt uobis: aquilā: gry
phem: haliætum: miluum: uulturem/iuxta genus ſuum: & omne coruini ge/
neris in ſimilitudinem ſuam: ſtruthionem: noctuam: larum: & accipitrem/iu
xta genus ſuum: bubonem: mergum: ibim: cygnū: onocrotalū: porphyrionē:
erodionem: charadrion/iuxta genus ſuū: epopem quoq;: & ueſpertilionem.
Genus eſt auis: in quam cōuerſam eſſe Pallada/quom Vlyſſi faueret explora
Homerus tori/tradit Homerus libro iliados decimo.

Exemplare/& per apocopen exemplar/& exemplarium/& exemplū/in uno Exemplare
Pompeius (ut probabimus) ſigificato accipi poſſūt. At uero Pōpeius/exemplū (inquit) Exemplar
eſt/quod ſequamur/aut utemus: exemplar aūt/ex quo ſimile faciamus. Iſtud Exēplarium
(ut ait) animo æſtimatur: illud oculis conſpicitur. Verum traditio hæc apud Exemplum
Quītilianus auctores non ſemper obſeruata eſt. Vnde Quintilianus libro decimo ait. Sic
litterarum ductus/ut ſcribendi fiat uſus/pueri ſequuntur: ſic muſici uocē do/
centium: pictores opera pictorum: ruſtici probatam experimento culturam/
in exemplum intuentur. Hoc enim loco/exemplū eſt/ex quo ſimile facimus.
Saluſtius Idem Saluſtius/litteras quas ſibi nomine Catilinæ redditas dicebat/exemplū;
(inquit) earū/infraſcriptū eſt: hoc eſt/earū forma infraſcripta eſt. Vnde Oui/
Ouidius dius de opere ſuo metamorphoſeon loquens libro triſtium primo/ait.
Pluribus exemplis facta fuiſſe reor: ideſt exemplaribus/uel formis. Nam ex/
Paulus emplum forma eſt. Paulus iuris conſultus/ſi legatum (inquit) petatur non iu;
bet prætor uerba teſtamenti edere: ideo fortaſſe/quia hæredes ſolent habere
exemplum teſtamenti: ideſt formam. Hinc Cicero ad Apium/ait. Ex iis litte/
Cicero ris/quarum ad me exemplū miſiſti: ideſt exemplar. Exemplare etiam/& ex
Lucretius emplar/animo æſtimatur. Lucrecius libro ſecundo. parua poteſt res
Horatius Exemplare dare: & ueſtigia noticiai. Horatius.
Horatius Plautus ad exemplar Siculi properare Epicharmi. Idem in arte pœtica.
Reſpicere exemplar uitæ/morumq;/iubebo
Horatius Doctum imitatorem. Idem epiſtolarum libro primo.
Rurſus quid uirtus/& quid ſapientia poſſit/
Lucanus Vtile propoſuit nobis exemplar. Lucanus libro nono.
Cicero Quære quid eſt uirtus: & quære exemplar honeſti. Cicero lib.ii. de oratore.
Quītilianus Illa oratio fuit mihi exēplar bene dicendi. Quintilianus libro decimo Cor/
nellius autem Seuerus/etſi uerſificator/q̄ pœta/melior/ſi tamen (ut eſt dictū)
ad exemplar primi libri/bellum Siculum perſcripſiſſet/uendicaret ſibi ſecū
dum locum. Cicero pro Muræna. Domeſticū te habere dixiſti exemplum ad
Cicero imitandum. Eſt illud quidem exemplum tibi propoſitum domi. Sed tamen
naturæ ſimilitudine/illud ad te magis/qui ab illo ortus es/q̄ ad unumquēq;
noſtrum pertinere potuit. Ad imitandum uero/tam mihi propoſitum exē/
plar illud/q̄ tibi. hæc ille. Comperitur etiam (ut diximus) & hoc exemplariū.
Plinius Plinius libro ſexto. Iuba hæc omiſit in hoc tractatu/niſi exemplarium
uitioſum eſt. Exemplū itē/id dicitur/quod adhibetur/rei aut probandæ/aut

ornandæ cauſa: unde pars probationis uõcatur ab exẽplis: & in elocutione/
exemplũ inter ornamẽta numeratur: pro quo/ exemplar nequaq̃ dixeris.
Epiſynalœpha cum i latino in ſecunda/ & y græco in tertia/ & œ diphthongo Epiſynalœ/
in penultima ſyllaba ſcribitur. Neq; a lympha/ quod cum y græco ſcribitur/ pha
deſcendit/ ut cum Catholico Vgutio ſomniauit. Sed ex epi/ & σηναλοιφη/
quæ eſt coniunctio/ componitur. Eſt enim figura/ qua duarum ſyllabarũ fit
in unam conglutinatio: quod in diphthongo/ & ſynhæreſi/ ſæpiſſime fieri cõ
Ouidius tingit: ut eſt apud Ouidium libro metamorphoſeos duodecimo.
Laertiadæq; fuit tantæ fiducia laudis. Nam Laertiades patronymicum eſt ab
Ouidius eo qui eſt Laertes/ trium uidelicet ſyllabarum: ut eſt apud eundẽ li. heroidũ.
Georgius Laertaq; ſatus/ per quos comitata redirem.
Apuleius Elleborus abſq; aſpiratione initii/ ut uult Georgius Merula/ & cum duplicato Elleborus
Torellius l/ & elleborum/ declinari põt: quod tamẽ Apuleius/ & Tortellius cũ aſpira/ Elleborũ
tiõe hac uidelicet ſcriptura helleborũ ãnotari præcipiũt. Hærba ẽ purgatoria.
Enormis/ & enormus/ tertia/ & ſecunda declinatione declinari poteſt. Enormis
Elumbis/ & elumbus/ tertia/ & ſecunda declinatione declinari poteſt. Enormus
Pompeius Vnde Pompeius ait. Elumbum/ auulſo lumbo. Elumbis
Hierõymus Exprobro exprobras datiuo iungitur/ & accuſatiuo. Hieronymus in parabo/ Elumbus
Herõymus lis. xvii. ca. Qui deſpicit pauperẽ/ exprobrat factori eius. Idẽ i li. prio regũ cap. Exprobro
.xvii. Quis ẽ .n. phyliſtæus hic incircũciſus qui exprobrauit acies dei uiuẽtis?
Echo cum ch aſpirato ſcribitur: nec ab εἰκωμ quod apud Græcos cum ει diph Echo
thongo & κ ſcribitur/ & a noſtris effigies transfertur/ deriuatur/ ut cũ Catho
Perſius lico Vgutio ſomniauit. Soni dicitur/ uel uocis repercuſſio. Perſius. Repara/
Ouidius bilis aſſonat echo. Ouidius libro metamorphoſeos tertio.
Planxerunt dryades: plangentibus aſſonat echo.
Pollux Exodiũ abſq; œ diphthõgo ſcribit. Genus ẽ cãtus/ teſte Iulio Polluce: quẽ (ut q
dã uolũt) cedẽtes de theatro cãtare cõſueuerãt. Et tũc hẽt ſecundã ſyllabã pro
ductã. Nã ab ὠδὴ/ q eſt cãtus/ deſcẽdit. Exodiũ itẽ/ erogationẽ apud nos deſi/
gnare hẽt/ quom ab ἐξοδιάζω/ qđ erogo ſignificat/ uel expẽdo/ deducit: de
Iuuenalis quo itellexit Iuuenalis ſatyra tertia dicẽs. tãdẽq; redit ad pulpita notũ Exodi
um. Nã quædã erat cõſueta/ ac manifeſta cõtributio/ ſeu erogatio: quæ quidẽ
Suetonius ex ludis dabatur/ dicẽte Suetonio in Tyberio. Vnde uox Atellanico exodio/
pximis ludis/ aſſenſu maxio excepta pcrebruit/ hircũ capreis naturã ligurire.
Neq; hac in pte errauit apte Tortellius/ Iuuenalis exodiũ/ erogationẽ inter/
pretatus: ſed illius carptor falſus eſt Georgius. Nõ itelligis bõe uir φ ſi apud
Iuuenalẽ/ exodiũ cantũ (ut aſſeris) ſignificaret/ ſecundã ſyllabã produci opor
Feſtus teret nõ corripi? Rurſus exodium apud nos finẽ/ uel exitũ ſignificat: ut erudi
Marcellus te Feſtus/ & Marcellus/ interpretati ſunt/ quos etſi carpat/ errat tũ ipſe Geor/
gius: dũ nil aliud/ præterq̃ cantũ/ exodiũ ſignificare exiſtimat. Nã cũ ab ἐξ καὶ
ὁδὸς/ quæ ẽ uia/ exodiũ (ut præfati uolũt auctores) cõponit/ recte finẽ/ uel
Varro exitũ/ deſignare hẽt/ quom ſcilicet ſecũda ſyllaba corripit. Vnde Varro/ eodẽ
Marcellus referente Marcello/ ait. Vt cognoſcere poſſem/ quæ ſeruitutis/ & libertatis/
ab origine ad exodiũ ductæ. Et alibi. Quod cœperas/ mõ i uia narra: ut ad ex
odium ducas. Vis ne tu qui alias doctus haberis/ exodium/ hoc in loco cantũ
interpretari? minime: ſed finem.
Nonius Ergaſtulum (ut ſcribit Nonius) locus eſt carceris in oculto. Iuuenalis. Ergaſtulum
Iuuenalis Nempe in Lucanos: ut Tuſca ergaſtula mittas. Ponitur nõnunq̃ ergaſtulum Ergaſtulus
Iuuenalis pro officina/ uel taberna: ut eſt apud eundem Iuuenalem, poſcitq; maritum:
Paſtores: pueros omnes: ergaſtula tota. Ergaſtulus/ is dicitur/ qui in eo loco
Plinius ſcilicet ergaſtulo operatur/ dicente Plinio. Sed nos miramur ergaſtulorum
Marcellus non eadem emolumenta eſſe. Ergaſtulus item/ pœnalis loci cuſtos uocatur/ te
ſte Marcello/ Lucilliũ iducẽte dicentẽ li. quitodecio. Non ergaſtulus unus/ &
Lucillius alius/ indicem appoſuit: ut nemo ſentẽtiam libere q̃ ergaſtulus dicere poſſit.
Ecloga abſq; æ diphthõgo/ & cũ c ſcribitur: & ab ἐκλέγω/ quod eſt eligo/ qđ Ecloga
componitur ab ἐξ & λέγω/ deſcendit. Græci enim ſolent/ quando ἐξ compo/

nitur cum dictione incipiente a conſonante/mutare ξ in κ/ut eclipſis/ecloga.
Verum quia inter c & g reciproca eſt mutatio/facile c in g conuerſo/in erro/
Guarinus rē inducti ſunt Guarinus/& Tortellius: qui cum æ diphthongo/ſequente g/
Tortellius hac ſcilicet ſcriptura ægloga ſcribi uoluerunt/maxime quia Græci omnes di/
ctiones ubi e eſt ante g/per αι diphthongū annotare conſueuerunt: ut aegō/
Aegæon/Aegyptus/præter ἐγω pronomē/& ἐγείρω/ideſt erigo. Interpreta
Plinius tur autem ecloga exceptū/ut li. quarto epiſtolarū Plinius nepoſ/& libro quar
Euſebius to eccleſiaſticæ hiſtoriæ Euſebius/atteſtātur. Neq̨ ſermonem d' capris ſignifi/
Vgutio cat/ut cū Catholico ſōniauit Vgutio. Tūc.n. potius aegologa diceret/q̄ ægloga.

f Abaris/ Fabar/in recto/declinari pōt: ſicut Araris/& Arar. Fluuius Fabaris
Virgilius eſt/q p Sidoniā trāſit: cuius meminit Virg. li. æneidos. vii. dicens. Fabar
Qui Tyberim/Fabarimq̨ bibunt. hic alio noīe Farfarus uocatur. Farfarus
Seruius teſte Seruio ſuper librum Virgilii præfatum: quo cum nomine.
Ouidius Ouidius libro metamorphoſeos quartodecimo. nominauit/ quom dixit.
Narue tulit præceps: & opacæ Farfarus undæ.
Marcellus Facio/paſſiuū facior apud antiquos habuit/teſtibus Marcello/& Priſciano. Facio
Priſcianus Vnde Cicero ad Panſam ait. Nos quotidianis rumoribus calefacimur. Varro Facior
Cicero in Cynico. Si deorum cura/non facitur ſatis reipublicæ pro ſatiſfacitur. Ni/ Factus
Varro gidius cōmentario. xxx. Id quod huiuſmodi eſt/facitur. Ouidius libro meta Factum
Nigidius morphoſeos tertio.
Ouidius Vadit ubi feſtus facienda ad ſacra Cithæron. A factum ſupino/fit hic factus
huius factus: qui (ut Vgutionis uerbis utar) actus faciendi/uel paſſio fiendi di
citur: & hoc factum/quod ſcilicet fit. Compoſita cum facio/quæ a litteram re
tinent/ut ſatiſfacio/liquefactio/calefacio/tepefacio/madefacio/& cætera hu/
iuſmodi/tam in ſecunda/& tertia perſona/q̄ in prima/accentū ſuper fa ſylla
Priſcianus bā detinent/teſte Priſciano: etſi alias ſyllabæ q̄titas correpta ſit. Auſonius.
Auſonius Diuerſa infœlix & lambit/& olfacit Ennius. Macer de uiribus hærbarum.
Macer Aſſatum/& feruens/ſi ſæpius olfacit aeger. Lucretius libro ſexto.
Lucretius curamq̨ repente
Conferuefacit/& paruis quia facta minute
Ouidius Corporibus uis eſt. Ouidius in faſtis.
Martialis Quantum ſi culmos titan incalfacit hudos. Martialis.
Calfaciunt uilli pallia ueſtra mei.
Varro Ficus cum i latino ſcribitur: nam a fæcunditate dicta eſt/auctoribus Varrone/ Ficus
Quitilianus & Quitiliano: ne ſcilicet Græcis omnia concedere uideamur: apud quos/ cū Ficulnea
ſ in initio/& y græco σῦκορ ſcribitur: quod etiam antiqui noſtri protulere/ Ficulnus
Parthenius teſte Parthenio/Næuium referente dicentem. Hodie ſycos mihi recenſuit. Ficitas
Næuius Inde uenit ſycomorus/arbor ſcilicet morus/ſimilem moro fico fructum fe/ Ficitor
Strabo rens/teſte Strabone. Georgius in ſermone apoſtolorum. Implet paſtorem ar/
Gregorius mentarium/ſycomoros uellicantem: & prophetam facit. Sycomorus item/
ficus fatua interpretari poteſt: Nam συκορ (ut diximus) ficus/μωροσ fatuus
Priſcianus interpretatur. Ficus quartæ declinationis/quom fœminini generis eſt/fructū
Martialis deſignat/teſte Priſciano: quom uero/maſculini/morbi genus. Et affert aucto
ritatem Martialis/in hæc uerba dicentis.
Quom dixi ficus/rides quaſi barbara uerba:
Et dici ficos Cæciliane iubes.
Dicemus ficus/quas ſcimus in arbore naſci:
Dicemus ficus Cæciliane tuos: ita ut in quolibet horum uerſiculorum quar
tæ ſit declinationis/preterq̄ in ſecundo. Et per hoc/oſtendit Martialis/ ſecun
Tortellius dum Priſciani ſententiam/morbum/& fructum/quartæ eſſe declinationis/ge
Laurentius nere autem differre. At uero Tortellius/& Laurentius/ficum morbum / ſe
cundæ eſſe declinationis tradunt. Sed & pro fructu / ficus tā ſecūdæ declina/
tionis eſt/maſculini quidem generis/q̄ quartæ/fœminini tunc generis: quin
etiam pro arbore/tam quartæ/q̄ ſecundæ declinationis/ficus comperitur/

fœminini in utraq; generis:ut auctoritatibus cõprobabimus.Pro fructu/ma/
Plinius ſculino genere/ſecunda declinatione/protulit Plinus libro. xvi.naturalis hi
ſtoriæ/cum ait.Fici mirabiles ſunt/& abortiui:qui nunq̃ matureſcunt.Macro
Macrobius bius.Groſſi appellantur fici/qui non matureſcunt Plinius iunior in epiſtola
Plinius ad Octauum Rufum.Quæ nunc cum ficis/& boletis/certamen nondũ ha/
Horatius bent.Horatius in fine ſermonum.
Cicero Pinguibus & ficis paſtum iecur anſeris albi.Cicero de ſenectute. Ex tantulo
grano fici.Fœminino aũt genere/Iuuenalis.ſi uis aliã decerpere ficũ. Quod
Iuuenalis (ut ſuperius diximus)quartæ declinationis eſt.Pro arbore uero/quarta decli
Tullius natione protulit Tullius/quom dixit/uxorem ſuam ſuſpendiſſe ſe de ficu.Se
Plinius cunda autem/Plinius libro præfato.Quidam breuitate radicum/ſeneſcere
celerius arbores putant:quod coarguũt fici:quarũ radices longiſſimæ ſunt:
Feſtus & ſenectus ocyſſima.Ficulnea/teſte Feſto/palus dicitur ficulnus. Vnde Pliniꝰ
Plinius eodem libro.xvi.Quibus & ficulnea/& ligna ex hedera tradentur. At uero
Hierõymus Hieronymus/pro fico arbore/ficulneam poſuit/quom dixit in Luca capit.
Horatius .xx.Videre ficulneã/& oẽs arbores.A fico fit ꝑ materiato ficulnus.Horatius.
Olim truncus eram ficulnus inutile lignum.Ficitas/ficorum abundantia uo
Marcellus catur/uel fertilitas:ficitor/ficuũ amator/uel collector/teſte Marcello/Næ/
Næuius uium inducente dicentem.Ficitores omnes cupiunt ficitatem.
Horatius Faſcinus/& faſcinum/dici põt:& mediam corripit ſyllabam.Horatius in epo | Faſcinus
do.Minuſue/languet faſcinum:ideſt incantatio.Inde faſcino faſcinas.Virgili | Faſcinũ
Virgilius us egloga tertia. | Faſcino
Neſcio quis teneros oculus mihi faſcinat hædos.
Ouidius Fabrico/& fabricor deponẽs uſurpatur.Ouidius libro metamorphoſeos.xiii.
Tullius Craterem Aeneæ/quem iam fabricauerat Alcon.Tullius li.iii.de oratore. | Fabrico
Capitolii faſtigiũ illud/& cæterarum ædium/nõ uenuſtas/ſed neceſſitas ipſa | Fabricos
fabricata eſt.
Furio furis facit in præterito ſecundum analogiam furui:ſicut ſero ſerui: tero | Furio
Sedulius terui:ut etiam in ipſa dictione uidebimus. Vnde & Sedulius ait.
Nec minus & Darii furuerunt iuſſa tyranni.De uſu tamen/facit in præterito
inſaniui:quod quidem ab inſanio inſanis accepit.Furens ablatiuo iungitur/
& genitiuo:ut eſt apud Virgilium libro æneidos.v.furens animi.Furio furias
Virgilius primæ coniugationis eſt.Papinius libro thæbaidos.xi.
Papinius & armatas furiarẽt orgia matres:ideſt cum furore concitarent.
Diomedes Faceſſo faceſſis/facit in præterito faceſſi/teſtibus Diomede/& chariſio:in ſupi | Faceſſo
Priſcianus no faceſſitum/teſte Priſciano. Vgutio dicit ꝙ facit in ſupino faceſſum:quod | Faceſſor
Chariſius etiam Alexander tradidit/dicens.
Vgutio So ſiui/ſitumq; facit:ſed deme capeſſo:
Alexander Quod ſi/ſumq; facit:ſic uiſo:ſicq; faceſſo.Quod uerbum(ut quidam uolũt)
Seruius deſyderatiuum eſt.Seruius uero dicit eſſe uerbum frequentatiuũ.Feſtus aũt/
Feſtus & Nonius/pro facio poni uolunt.Virgilius libro æneidos quinto.
Nonius Imperio læti parent:ac iuſſa faceſſunt.Faceſſere item abire ſignificat/uel di/
Virgilius ſcedere/teſtibus Feſto/Nonio/Seruio:ut eſt etiam apud Terentium in phor
Feſtus mione.Hæc hinc faceſſat:tu moleſtus ne fias.Cicero paſſiuum faceſſor pro/
Nonius tulit/quom pro Cluentio ait.Sed hoc polliceor oĩbus/ſi cui faceſſit negociũ.
Seruius Faſti/& faſtus/ſecunda/& tertia declinatione declinari põt.Ouidi.faſtorũ.i. | Faſti
Terentius Quod tamen ex illis licuit mihi dicere faſtis.Lucanus libro decimo. | Faſtus
Cicero Non meus Eudoxi uincetur faſtibus annus.Quem etſi Seruius impudenter
Ouidius carpat/poetæ tamen præualet auctoritas:quam etiam Priſcianus confirma/
Lucanus uit Erant autem faſti/annales.Faſtus huius faſtus/ſuperbiã deſignare habet.
Priſcianus Filũ cũ i latino/& unico l/in ſingulari numero/neutri generis eſt:in plurali ue/ | Filum
Phocas ro/tam maſculini/q̃ neutri/teſte Phoca.Phyllum cum ph/& y græco/& du/ | Phyllum
plicato l/apud nos folium transfertur.
Priſcianus Farcio facit in præterito farſi:in ſupino fartum/teſte Priſciano.Vgutio dicit ꝙ | Farcio
Vgutio facit in præterito etiam farciui:in ſupino farcitum.

Nonius	Fallacia/& falla cum duplicato l/in uno ſignificato accipi poſſũt/teſte Nonio:	Fallacia
Næuius	qui & Næuium refert dixiſſe in decumis. Me non uocabit ob eam rẽ: hanc fe	Falla
Pompeius	ci fallam: ideſt fallaciam. Fala cum unico L/altum dicitur ædificium/teſte Põ	Fala
Nonius	peio: uel (ut ſcribit Nonius) falæ/turres appellantur ligneæ/a falando dictæ:	Phala
Nonius	quod apud Hetruſcos cælum ſignificat/Auctores ſunt Nonius: Feſtus: Ser/	Phalum
Feſtus	uius. Iuuenalis ſatyra ſexta.	
Seruius	Conſulit ante falas: delphinorumq; columnas. Ennius libro. xv.	
Iuuenalis	Malos diffindunt: fiunt tabulata: Falæq;/Phala itẽ/ſimulacrum uocatur:	
Ennius	Euſebius de Aegyptiaca aſtrologia. Hinc Græcos accepiſſe/ut Dionyſii or/	
Euſebius	gia/& dies feſti/cũ honore huius mẽbri/hoc ẽ Penis/fierent. cuius ſimulacrũ	
	in myſteriis ferentes/Phalam/uel Phalon appellant. Hæc ille.	
Pompeius	Furcylles cum y, græco/& duplicato l/fœminino genere/& furcylla neutro/te	Furcylles
	ſte Pompeio/declinari põt. Machinæ ſunt/in quibus fures cyllentur/uel ſu/	Furcylla
	ſpenduntur: quæ patibula/uel cruces/aut furcas uocamus.	Furcæ
	Februi/manes dicti ſunt. Februa aũt appellantur quæcunq; purgamenti cauſa	Februi
Pompeius	adhibentur/ut ſcribit Pompeius. Ouidius.	Februa
	Februa Romani dixere Piamina patres.	Ferox
Marcellus	Ferox/& ferus/hoc diſtant: ꝙ (ut tradit Marcellus) ferox animus dicitur: ferus	Ferus
Marcellus	ãt leo. Ab eo qđ ẽ ferox/fit uerbũ ferocio ferocis/teſtibus Marcello/& Feſto.	Ferocio
Feſtus	Ferocia/& ferocitas/in uno ſignificato accipi poſſunt. Pompeius. Toruitas a fe	Ferocia
Pompeius	rocia taurorum eſt uocata/quaſi tauri acerbitas. Cicero libro ſexto de repu	Ferocitas
Cicero	blica. Qui comperit eius uim: & effrænatam illã ferociã. hoc aũt iter feritatẽ/	Feritas
Nonius	& ferociam/ſeu ferocitatem intereſt/Nonio auctore/ꝙ feritas diri ſemper eſt	Ferax
	animi: ferocitas uero/ſæpe laudi habetur: ut eſt ferocitas militum.	Fertilis
	Ferax/& fertilis/in uno ſignificato accipi poſſunt. Simili quoq; modo feraci/	Feracitas
	tas/& fertilitas.	Fertilitas
	Fero fers fert facit in præterito tuli: quod quidem a tollo accepit. Eſt autem fer	Fero
Virgilius	re conſuetudine/portare. Virgilius libro æneidos quinto.	Ferio
Virgilius	Vix illam famuli phegeus/Sagariſq; ferebant. Ferre/oſtentare. Virgilius li/	Ferior
	bro æneidos nono. captiuo ſiue ut ſe ferret/& auro	
Virgilius	Venatrix. Ferre/habere. Virgilius libro ænei. v. in magno murmure Ciſſeus	
Virgilius	Ferre ſui dederat monumentũ/& pignus amoris. Ferre/pati. Virgilius. lib. ii.	
Virgilius	æneidos. miſerere animi non digna ferentis. Ferre/conſerere. Virgilius libro	
	æneidos quinto quibus acer Eryx in prælia ſuetus	
Virgilius	Ferre manũ. Ferre/diſturbare. Virgilius libro æneidos primo.	
Virgilius	Quippe ferant rapidi ſecum/uerrantq; per auras. Idem libro. æneidos. ii. alii	
	rapiunt intenſa/feruntq;	
Virgilius	Pergama. Ferre/dicere/nominare. Virgilius libro æneidos ſeptimo.	
Virgilius	Threiciamq; Samum/quæ nunc Samothracia fertur. Ferre/dare exhibere.	
	Virgilius libro æneidos tertio.	
Virgilius	Sacra Dionææ matri/diuiſq; ferebam. Ferre/efferre. Virgilius libro æneid.	
	undecimo.	
Tullius	Legati reſponſa ferunt. Tullius de ſuppliciis. Prohibetur ſuis liberis cybum/	
Virgilius	ueſtitumq; ferre. Ferre/dirigere ducere. Virgilius libro æneidos ſexto.	
	Hinc uia tartarei quæ fert Acherontis ad undam. Ferio Feris quartæ cõiuga	
Ouidius	tionis/facit in præterito percuſſi: quod a percutio percutis accipit. Ouidius.	
	Ipſaq; cæruleis Dia fertur aquis. Ferio ferias primæ coniugationis/& ferior	
Hierõymus	deponens/dici põt. Hieronymus in libro ſecundo Macchabæorum capitulo	
	quinto. Qui cum ueniſſet Hieroſolymam/pacẽ ſimulans/quieuit uſq; ad diẽ	
	ſanctũ ſabbati: & tunc feriatis Iudæis/arma capere ſuis præcepit.	
	Fatigo fatigas cum f/a moderniorbus ſcribitur: ſicut & fero fers. Eſt autem fa	Fatigo
Virgilius	tigare/ad laſſitudinem deducere. Virgilius libro æneidos quinto.	Fatiſco
Virgilius	Veloces iaculo ceruos/curſuq; fatigat. Idem libro æneidos undecimo.	Fatiſcor
Virgilius	quos nulla fatigãt Prælia. Fatigare/cõmouere pturbare. Virgi. li. æneidos. i.	Fateor
Tullius	Quæ mare nũc/terraſq; metu/cæluq; fatigat. Fatigare/cõprimere cohibere	Fator

Tullius libro officiorum tertio. Qui non uerbis ſunt/& diſputatione philo/
Virgilius ſophorum/ſed uinculis /& carcere fatigandi. Fatigare/inſtigare cogere.
Virgilius Virgilius libro æneidos nono. collecta fatigat
Ex longo rabies/&. ſiccæ ſanguine fauces. Fatigare/excitare hortari increpa
re. Virgilius libro æneidos quarto. ſocioſq; fatigat:
Virgilius Præcipites uigilate uiri. Fatigare/percutere. Virgilius.
Virgilius Cornipedemq; citum ferrata calce fatigat. Idem libro æneidos nõno.
Nonius uerſaq; iuuencum Terga fatigamus haſta. A fatigo/fit fatiſco/& fatiſcor de
Priſcianus ponens/teſtibus Nonio/& Priſciano. Virgilius libro æneidos primo.
Virgilius Accipiunt inimicum imbrem: rimiſq; fatiſcunt. Varro rerum humanarum.
Varro Altera ira/altera uulneribus/fatiſcuntur. Gellius aũt libro. xviiii. noctium at
Gellius ticarum/a fateor fateris/fatiſcor deponens uerbum formatum tradit.
Accius Accius. Haud fatiſcar/quin tuã iplorem fidẽ. Fator fataris a fatũ deſcendit ſu
Pompeius pio huius uerbi faris uel fare, fat. Et ſignificat fatari mlta loq/auctore Põpeio.
Fligo fligis tertiæ coniugationis/facit in præterito flixi: in ſupino flictum. Fli Fligo
go fligas primæ/format præteritum fligaui: ſupinum fligatum.
Fluo fluis facit in præterito fluxi: in ſupino fluxum. & fluctum. Eſt aũt fluere/ Fluo
Virgilius decurere. Virgilius georgicorum primo.
Hæc eadem argenti riuos/æriſq; metalla
Virgilius Oſtendit uenis: atq; auro pluria fluxit. fluere/minui deficere. Virg. li. ænei. ii.
Ex illo fluere/ac retro ſublapſa referri
Spes danaum. Fluere/latius/& liberius excreſcere. Virgilius georgicorum ſe
cundo. tum deniq; dura
Virgilius Exerce imperia: & ramos compeſce fluentes.
Fluctus/ſecunda/& quarta declinatione/declinari põt. Vnde Accius Marcel/
Marcellus lo referente/ait in Clytemnæſtra. Flucti immiſericordes iacuere. Fluctus
Accius Fiſcina/genus eſt uaſis ex iunco. Et corripit mediã ſyllabam/dicẽte. Virgilio. Fiſcina
Virgilius Et facilis Rubia contexitur fiſcina uirga. Et format per diminutionem fiſci/ Fiſcinula
nula/& fiſcella. Fiſcellus/mollis caſei appetitor dicitur/ut ſcribit Feſtus. Fuſci Fiſcella
Feſtus na cum u/poſt ſ/tridens/uel rætiarii tælum uocatur. Et corripit mediam ſyl Fiſcellus
Iuuenalis labam. Iuuenalis ſatyra ſecunda. Fuſcina
Vicit & hoc mõſtrũ tũicati fuſcina Gracchi. Et format diminutiue fuſcinula. Fuſcinula
Pompeius Fides per e/pro chorda/efferri debet/auctoribus Pompeio/& Seruio. At ue Fides
Seruius ro Priſcianus/& Agrætius in Caprum/fidis per i enuntiari præcipiunt. Fidis
Priſcianus Ait enim Agrætius. Fides de fidelitate dicitur: fidis aũt/de chorda. Et format Fidicula
Agrætius per diminutionem fidicula. Suetonius in Tyberio. Veretris deligatis/fidicu Fidiculæ
Suetonius larum ſimul/urinæq; tormento diſtenderet: ideſt neruorum. Sunt etiam fidi
Martialis culæ inſtrumenta quædam tortoria. Martialis.
Exprimere Rufe fidiculæ licet cogant.
Seruius Fuga/& effugiũ/i uno ſignificato accipi poſſũt/teſte Seruio ſup li. ii. æneidos. Fuga
Fio fis uerbum/ſignificationem habet paſſiuam: & format recta declinatione Effugium
in infinito fire. Quod patet per compoſitum ſuffire: confire: quæ duo/etſi Fio
Papyrianus a uerbo paſſiuam habente ſignificantiam ueniant/actionem tamen/teſte Pa Fior
Virgilius pyriano/deſignare habent: ut eſt apud Virgilium georgicorum quarto.
At ſuffire thymo/cæraſq; recidere inanes
Seruius Quis dubitet? Suffire dixit/teſte Seruio/pro ſumminiſtrare/uel ſuffumiga/
re. Confio tamen/non in actiua modo/uerum etiam in paſſiua ſignificatiõe
Macrobius uſurpatur. Vnde Macrobius i ſaturnalibus/ait. Oportet diem qui ex quadrã
Priſcianus tibus confit/intercalare. Confit dixit/pro conficitur/hoc eſt efficitur/teſte
Virgilius Priſciano. Deſit a Virgilio neutrale ponitur/quom ait.
Lac mihi non æſtate nouum/non frigore deſit: ideſt deeſt/uel deficit. Id quo
Priſcianus q; notandum eſt/q; antiqui/teſte Priſciano/fior paſſiua tam uoce/q̃ ſignifica
Cẽſorius tione protulerunt. Vnde & Cato Cenſorius de Lucio inquit. Græco ritu fie/
Priſcianus bantur ſaturnalia. Quod uerbum facit recta declinatione in infinito firi: pro
quo (ut tradit Priſcianus) interpoſita e littera/dicimus de uſu fieri.

Follis maſculini generis/format per diminutionem folliculus:& folliculum. Follis
Feſtus Feſtus/Talia/folliculum eſt cæpæ.Ponitur nonnunq̃ folliculum pro corpo Folliculus
Marcellus re.Vnde Marcellus ait.Folliculum/eſt corpus.Lucillius libro.xxvi.Et quo fol Folliculum
Lucillius liculo nunc ſum indutus/non queo:indeſt corpore.
Fiber huius fibri maſculini generis/cum i latino ſcribitur.Paruum eſt uolatile/ Fiber
ueſpæ ſimile.Eſt etiam fiber animal:quem Græci Caſtora uocant.Hæc fibra Fibra
cum i latino/uena dicitur.Neq; ab eo qui eſt phœbus deducitur/ut ridiculus Fimbriam
Pompeius ſomniauit Vgutio:ſed a fibro/auctore Pompeio.Fimbria cum i latino/a fi/
Pompeius bro deſcendit:non autem a findo findis/ut Vgutio ſomniauit.Vnde Pom/
peius ait.Fiber/genus eſt ueſpæ:& quadrupes:Vnde & fibras iecinerũ/&fim/
brias ueſtimentorum dicimus.Hæc ille.
Fallo fallis facit in præterito fefelli:in ſupino falſum.Vnde falſus qui fallit/& Fallo
Saluſtius qui fallitur.Saluſtius.Ambitio multos mortales falſos fieri cœgit.Virgilius Falſus
Virgilius primo georgicorum.ſolem quis dicere falſum
Terentius Audiat/hoc qdẽ actiue:Paſſiue aũt/Carie falſus es(ait Terẽtius).i.deceptus.
Virgilius Faſcis maſculini generis/onus uocatur.Virgilius in bucolicis. Faſcis
Virgilius ego hoc te faſſe leuabo.Faſſis itẽ a Virgilio pro conſule ponitur/hac ſcilicet Faſciculus
ex cauſa/ꝙ faſces inſignia/uel honores appellantur:quibuſ conſuleſ decora Faſcia
Virgilius ti erant.Ait enim georgicorum ſecundo. Faſciola
Iniuſto ſub faſce/uiam dum carpit:ideſt ſub conſule.Idem in eodem. Faſciale
Illum non faſces populi/non purpura regum
Flexit:hoc eſt inſignia/uel honores.Faſcis format diminutiue faſciculus.Hie/
Hierõymus ronymus in canticis capitulo primo.Faſciculus myrrhæ/dilectus meus mihi.
Faſcia/genus eſt ligaturæ:& nonnunq̃ pro nube ponitur/in modum uideli/
Iuuenalis cet faſciæ/cælum percurrente:ut eſt apud Iuuenalem ſatyra.xiiii.
nil faſcia nigra minatur.Huius diminutiuum eſt faſciola/penultima correp/
Horatius ta ſyllaba.Horatius ſermone.xiii.
Faſciolas/cubitale/focalia/potus ut ille.Comperit etiam hoc faſciale/id ſi/
gnãs quod faſcia.
Horatius Fors/forte/forſan/forſitan/fortaſſis/fortaſſe/forſit/dubitatiue proferuntur. Fors
Horatius primo ſermonũ.Diſſimile hoc illo eſt:quia non ut forſit honorem Forte
Virgilius Iure mihi inuideat quiuis.Virgilius. Forſan
Virgilius Fors & nota facit:cumulatq; altaria donis.Idem in bucolicis. Forſitan
Priſcianus Forte ſub arguta cõſederat ilice Daphnis.Priſcianus/fors(inqt)& forte/euẽ Fortaſſis
tus ſunt:ut fortuitu/uel fortuito/ablatiuus ꝓ aduerbio Fortaſſis uero/& for Fortaſſe
Seruius taſſe/temeritatis.Forſit/forſan/forſitã/dubitandi ſunt aduerbia.Hæc ille.ad Forſit
uero Seruius ſup li.primũ ænei.forſan(ait)forſitan/fortaſſis/fortaſſe/fors/
Marcellus unum ſignificãt:ſed uarie pro metri neceſſitate ponuntur.Marcellus autem/
Donatus fors(inquit)caſus eſt temporalis:fortuna uero/ipſa dea.Verum(ut ſcripſit
Donatus ſuper eunuchum Terentii)fors huius fortis/fortuna dicitur.
Virgilius Ferueo ferues ſecunda/& feruo feruis tertia coniugatiõe/declinari poteſt.Vir Ferueo
Virgilius gilius in primo æneidos. Feruo
Propertius Feruet opus:redolentq; thymo fragrantia mella.Idem georgico.v. Ferbeo
Stridere apes utero/& ruptis efferuere coſtis.Propertius. Ferbeſco
Incipit & ſicco feruere terra cane.Et facit in præterito færuui cum duplicato Ferueſco
u/uno quidem conſonante/altero uocali:quod & per ſyncopam dicimus fer Feruiſco
Priſcianus ui.Comperitur etiã ferbeo ferbes per b:quod teſte Priſciano/format præte Feruor
ritum ferbui:a quo fit ferbeſco:a ferueo autem/ferueſco:a feruo/feruiſ/
Nonius co.Antiqui etiam feruor deponẽs protulerunt/teſte Nonio/Aphranium in
Aphranius ducente dicentem.Quoniam uociferatione feruitur/heu miſeræ mihi.
Feſtus Feneſtra/& feſtra/in uno ſignificato accipi poſſunt/teſte Feſto.Vnde Macrobi/ Feneſtra
Macrobius us in ſaturnalibus.ait Feſtra quidem eſt minuſculum hoſtium in ſacrario. Feſtra
Diomedes Finis tam fœminini/q̃ maſculini generis eſt/teſtibus Diomede/& Priſciano.Lu Finis
Priſcianus cretius libro primo.
Lucretius Porro ſi nulla eſt frangendis reddita finis Corporibus.

Nonius	Focillo/& focillor deponens uſurpatur/teſte Nonio. Varro de uita patrũm li	Focillo
Varro	bro ſecundo. Sed ſuum quiſq; diuerſo commodum focillatur.	Focillor
Caper	Fornax tã maſculino/q̃ fœminino genere/ueteres ꝓtulerũt/ut Caper teſtat̃/&	Fornax
Probus	Probus. Fornacis urbs ẽ Tuditanoꝝ ĩ Hiſpania/ teſte Ptolemæo. Et(ut mea	Fornacis
Ptolemæus	fert opinio)mediam corripit ſyllabam. Nam propria in acis terminata no/	Fornix
Ouidius	mina/ut Salmacis/Atracis/Candacis/penultimam ſyllabam correptam ha/	
Ouidius	bent. Vnde Ouidius libro metamor.xv.ait.	
	Cui non audita eſt obſcænæ Salmacis unda. Idem libro ꝑmo de amore.	
Iuuenalis	Atracis ãbiguos traxit ĩ arma uiros: hoc ẽ Hippodamia ab Atratia. Iuuenalis.	
	Cãdacis Aethiopũ dicãt arcana. Fornix maſculini generis/arcus dicit̃ triũpha	
Iuuenalis	lis:& nõnunq̃ ꝓ lupanari ponitur. Et corripit in obliq̃s ni ſyllabã. Iuuenalis.	
	Lenonum pueri quocunq; in fornice nati.	
Phocas	Femur per u in recto enuntiatur: necnõ & femor per o/teſte Phoca. fœmẽ cum	Femur
	œ diphthongo ſcribitur. Inter femur autẽ/& fœmẽ/hoc diſtat: ꝙ femur/par	Femor
Liuius	tem illã exteriorẽ/fœmẽ uero/ĩteriorẽ ſignat habet. Liuius libro xxii. Quoſ	Fœmen
	dã & iacẽtes uiuos/ſuccisis fœminib⁹/poplitibuſq;/iuenerũt. Inde femoralia/	Femoralia
	& fœminalia/in uno ſignificato accipi poſſunt. Fœmina cum œ diphthõgo	Fœminalia
	ſcribitur: nec a phos deſcendit: ut Vgutio ſõniauit: ſed a fœto fœtas/q̃d eſt pa	Fœmina
	rio/uel genero. Et format per diminutionẽ fœminula/fœminella/fœmella.	Fœminula
Feſtus	Fodio fodis tertia/& fodo fodas prima coniugatione/teſte Feſto/declinari po	Fœminella
Virgilius	teſt:& primam corripit ſyllabam. Virgilius georgicorum tertio.	Fœmella
	Aut lapidem bibulum/aut ſqalentes in fode conchas. Inde fit fodico fodicas	Fodio
Horatius	uerbum. Vnde Horatius/ ait. Emamus	Fodo
	Seruum/qui fodicet latus.	Fodico
	Fouea/& foſſa/in uno ſignificato accipi poſſunt: niſi ꝙ fouea(ut nonnulli uo/	Fouea
	lunt)naturalis eſt: fouea uero: artificio facta. Quam tamen differentiam/pro	Foſſa
	ſuo arbitrio auctores confundunt.	
Priſciãus	Fulcio fulcis facit in præterito fulſi/& fluxi/teſte Priſciano: in ſupino fultũ. Vgu	Fulcio
Vgutio	tio dicit ꝙ format etiam præteritum fulciui: ſupinum fulcitum.	
	Fulgeo fulges ſecunda/& fulgo fulgis tertia coniugatione/declinari poteſt. Hie	Fulgeo
Hierõymus	ronymus in libro ſapientiali capitulo tertio. Fulgebunt iuſti:& tanq̃ ſcintillæ	Fulgo
Virgilius	in arundineto diſcurrent. Virgilius libro æneidos ſexto.	
Seruius	Illæ etiam paribus quas fulgere cernis in armis. Idem confirmant Seruius/&	
Priſcianus	Priſcianus. Et facit in præterito fulſi: ſupino fulſum.	
	Fulgur huius fulguris neutri generis/& fulgus huius fulgoris/ſicut tergus ter/	Fulgur
	goris/uel(ut nonnulli uolunt)fulgus huius fulgeris/ſicut munus/funus/ſce/	Fulgus
Feſtus	lus/pondus/declinari poteſt:& a fulgeo deſcendit. Vnde Feſtus ait. Fulgere	Fulgor
	priſci pro ferre dicebant. Inde(ut ſubdit)fulgus dictum eſt. Quod in obliq̃s/	Fulguro
	quouis modo declinaueris/penultimam corripit ſyllabam. Fulgor huius ful	Fulgoro
	goris maſculini generis/go ſyllabam in obliquis producit. Ab eo quod ẽ ful	Fulgero
	gur/fit fulguro fulguras. Ab eo autem quod eſt fulgus/fit fulgoro: uel fulge/	Fulgurio
	ro fulgeras/gu/go/ge/correpta ſyllaba. Cõperitur ẽt fulgurio fulguris quar	Fulmen
Marcellus	tæ coniugationis/teſte Marcello/Næuium inducente dicentẽ. Sane a ſuo ſo/	Fulmino
Næuius	nitu claro fulguriuit Iuppiter: ideſt fulgure afflauit. Hoc autem iter fulgur di	
	ſtat/& fulmen: ꝙ fulgur proprie eſt ipſa coruſcatio. fulmen uero/iaculũ/uel	
Feſtus	ictus fulguris: quod a fulgore flamæ dicitur/auctore Feſto: a quo/fit uerbum	
	fulmino fulminas.	
	Fundus maſculini generis eſt: cuius ſignificationem diximus in dictione agrico	Fundus
Pompeius	la. Fundus item/dicitur populus rei/quam alienat: hoc eſt auctor/ut ſcri/	Fundum
	bit Pompeius. Hoc fundum/maris eſt: ſtagni: nauis: dolii:& ſimilium: ꝓ quo/	Funda
	etiam hic fundus nonnulli dici uolunt. Hæc funda/ræticulum eſt cum chor/	Fundibulus
Cicero	da bacculo alligata: qua rotati lapides iaciuntur/dicente Cicerone in quodã	Fundula
	ioculari libello.	Fundicula
	Fundum uero uocat: quo poſſit mittere funda:	Funditor
Virgilius	Ni lapis exciderit quo caua funda patet. Virgilius georgicorum primo.	Fundi

Nonius Stupea torquentē balearis uerbere fundæ.inde funditor/qui funda dimicat/
Saluſtius teſte Nonio.Saluſtius in Iugurtha.Bello ipſe cũ expeditis cohortibus/dehĩc
Beda funditorum/& ſagittariorum delecta manu/apud primos erat.Huius dimi/
Vgutio nutiuum eſt fundibulus/teſte Beda ſuper Donati artem.Vgutio dicit ꝙ fun/
da facit p diminutionē fundula & fundicula.Fũda item/genus eſt ræetis.piſca
Virgilius torii.Virgilius georgicorum primo.
Atqꝫ alius late funda iam uerberat amnem.Fundi numeri tm̃ pluralis/urbs ē
Ptolemæus Latinorum mediterranea/teſte Ptolemæo.
Fundo fundas primæ coniugationis ē:& ſignificat fundamentũ iacere.Fũdo fũ Fundo
dis tertiæ coniugationis/facit in præterito fundi:i ſupino fuſũ.Eſt aũt funde/
Virgilius re/pſternere.Virgilius libro æneidos pmo.q̃ ſeptem ingentia uictor
Cicero Corpora fundat Humo.Cicero in philippicis.Sceleratiſſimorum hoſtium
Virgilius exercitũ fuſum/cæſumqꝫ cognoui.Fundere/dare.Virgilius in bucolicis.
Cicero Ipſa tibi blandos fundēt cunabula flores.Cicero tuſculanarũ.v.Vt aut flores/
Virgilius aut fundas tu baccas.Fũdere/dicere.Virgilius libro æneidos tertio.
Virgilius Talia fundebat lachrymás.Fundere/fugare.Virgilius libro æneidos.ii.
Illi etiam ſi quos obſcura nocte per umbram
Virgilius Fundimus inſidiis/totaqꝫ agitauimus urbe.Fundere/dimittere.Virgilius georgicorum libro tertio.
Virgilius ruũtqꝫ effuſi carcere currus.Idem libro æneidos decimo.
criſtiſqꝫ e uertice flama Funditur.
Fluuius/&.flumen/in una ſignificatione/pro ſuo arbitrio uſurpant auctores/ Fluuius
licet proprie flumen/fluuii aqua ſit decurens.Ab eo qui eſt fluuius/fit fluuior Flumen
Ioſephus deponens uerbum.Ioſephus libro.xviii.Nihil inter eos/an diues fluuiatur/
an pauper defraudatur:ideſt abundat.
Pſalmographus Fruſtror deponēs eſt uerbum:ut eſt apud Pſalmographum.Iurauit dominus Fruſtror
Dauid ueritatem:& non fruſtrabitur eum.At uero Priſcianus/uerbum tradit Fruſtro
Priſcianus eſſe commune.Vnde & paſſiue feneſtella protulit/quom ait.Fruſtratus igit̃ a
Feneſtella ſpe/deuictus in caſtra ſe recepit.Comperitur etiam fruſtro fruſtras actiuum/
Diomedes teſte Diomede/Cæſarem inducēte ad milites ita dicentē.Non fruſtrabo uos
Cæſar milites.Et Hieronymus in eccleſiaſtico capitulo.xxiii.ait.Vir multum iurãs/
Hierõymus replebitur iniquitate:& non diſcedet de domo illius plaga.Etſi fruſtrauerit
fratrem/delictum/illius ſuper ipſum erit:ideſt deceperit.
Apuleius Faex(ut Apuleio placet)cum æ diphthongo ſcribitur:& tam maſculini/q̃ fœmi Faex
Caper nini generis/apud ãtiquos fuit/ut Caper teſtatur/& Probus:formatqꝫ dimi/ Fæcula
Probus nutiue fæcula.Fax/& faces/in recto/teſte Feſto/ueteres protulere.Et format Fax
Feſtus per diminutionem facula.Falx habet diminutiuum falcicula.Faux fœminini Faces
Priſcianus generis eſt:& ex ſub/& faux/fit ſuffoco:ſic ex præ/& faux/præfoco præfocas/ Facula
Ouidius teſte Priſcião:ubi diphthõgus i o longũ cõuerſa eſt.Vñ Ouidius de ibide/ait. Falx
Arator Præfocent animæ Gnoſia mella uiam.Arator. Falcicula
Calfurnius Execranda forent/ne ſuffocata cruore.Calphurnius egloga.iiii. Faux
nec præfocata malignum Meſſis habet lolium. Suffoco
Seruius Fullo cum duplicato l/ſcribitur:communiſqꝫ eſt generis/teſte Seruio ſuper li/ Præfoco
brum.xii.æneidos. Fullo
Priſcianus Fur/cõis eſt generis/teſte Priſciano:formatqꝫ diminutiue furunculus/& furcu/ Fur
Priſcianus lus/ut idem Priſcianus atteſtatur.Fures nõ tantũ qui furãtur/ſed etiam quan Furũculus
Marcellus doqꝫ ſerui appellati ſũt:ut ĩterpretatus ē Marcellus illud Virgilii ĩ bucolicis. Furculus
Virgilius Quid domini facient/audent cum talia fures/hoc eſt ſerui.
Forfex huius forficis/& forpex huius forpicis/fœminini tantum ſunt generis. Forfex
Priſcianus Forceps huius forcipis/tam maſculini/q̃ fœminini generis eſt/teſte Priſciano. Forpex
Neqꝫ ab eo quod eſt ferrum/forceps deducitur/ut cum Catholico ſõniauit Forceps
Vgutio.Sed ex eo quod eſt formum/quod eſt calidum/& capio capis cõpo
Seruius nitur/teſte Seruio ſuper georgica:ita ut dicatur forceps/quaſi formiceps.Vn
Pompeius de & Pompeius ait.Forcipes dicuntur/ꝙ his/forma/ideſt calida capiuntur.
Caper Funis tam fœminini/q̃ maſculini generis eſt/teſtibus Capro/& Probo.Lucreti/ Funis

Probus	ũs libro ſecundo.	Funiculus
Lucretius	Aurea de cælo demiſit funis in arua. Et format diminutiue funiculus. Hiero	
Hierõymus	nymus in libro quinto Moſi capitulo.xxxii. Pars autẽ domini/populus eius:	
	Iacob funiculus hæreditatis eius.	
Nonius	Firmitas/& firmitudo/in uno ſignificato accipi poſſunt/teſte Nonio. Plautus	Firmitas
Plautus	in aſinaria. Si iſtam firmitudinem animi obtines/ſalui ſumus.	Firmitudo
	Fulica cum unico l/& i latino/& c exili ſcribitur:& mediam corripit ſyllabã. Vir	Fulica
Virgilius	gilius georgicorum ſecundo.	Fulex
	In ſicco ludunt fulicæ: Genus eſt auis: quæ & hæc fulix huius fulicis declina/	
Rufus	tur. Rufus in Arato.	
	Et quom parua fulix trepido petit arua uolatu.	
Priſcianus	Fames huius famei recta declinatiõe format genitiuum/teſte Priſciano: quod &	Fames
Iuuenalis	per ablatiuum in e producto patet/dicente Iuuenale ſatyra ſexta.	Fama
Lucretius	Progenies ſtimulante fame. Lucretius libro tertio	Famella
	Sollicite euolitant morbis: algoq;: fameq;. Nũc aũt/fames huius famis decli	
	nãtes/tertia magis declinatiõe utimur. Antiq tñ/hæc fames huius fami decli	
Caſellius	nabant/teſtibus Caſellio/& Gellio libro octauo noctiũ atticarũ. Vnde Cato	
Gellius	in oratione/quam de bello Carthaginenſi compoſuit/ait. Pueri/atq; mulie/	
Cato	res extrudebantur/fami cauſa. Fama tam mala/q̃ bona/in telligi poteſt/teſte	
Nonius	Nonio/dicente etiam Virgilio libro æneidos quarto. neq; enim/ſpecie famæ	
Virgilius	mouetur: ideſt infamia. Fama/opinio. Virgilius libro æneidos tertio.	
Virgilius	Fama/uolat pulſum regnis ceſſiſſe paternis	
Pompeius	Idomenea ducem. Fama format diminutiue famella/auctore Pompeio.	
Probus	Frons huius frontis/tam maſculini/q̃ fœminini generis eſt/auctoribus Probo/	Frons
Caper	Capro/Feſto/Priſciano: quin & teſte Gellio libro.xv. noctium atticarũ/maſ	Frondis
Feſtus	culino rectius/q̃ fœminino genere profertur. Vnde etiam Græci lium indu/	
Priſcianus	cit dicentem. Nam hi ſunt inimici peſſimi/fronte hilaro/corde triſti. Frons	
Gellius	huius frondis/fœminini tantum generis eſt. Virgilius georgicorũ ſecundo.	
Cæcillius	frons tenera/imprudenſq; laborum. Vbi dicit Seruius ꝙ etiam hæc frondis	
Virgilius	in recto declinarunt. Quod & Serenus protulit quom dixit.	
Seruius	Prodeſt præterea cum bacco perſica frondis.	
Serenus	Fons huius fontis/tam fœminino/q̃ maſculino genere ueteres protulerunt/te	Fons
Pompeius	ſtibus Pompeio/& Priſciano. Et format diminutiue fonticulus/& fõticellus/	Foticulus
Priſcianus	teſte Beda ſuper Donati artem.	Fonticellus
Beda	Filia/facit in datiuo plurali/& ablatiuo/filiabus/teſte Probo. Vñ Hieronymus	Filia
Probus	in Iob capitulo primo/ait. Filiis tuis/& filiabus ueſcentibus/& bibentibus ui/	
Hierõymus	num/in domo fratris ſui primogeniti. Facit etiam & filiis/teſte Priſciano. En	
Priſcianus	nius. Filiis propter te obiecta ſum innocens Nerei/pro filiabus. Item Plautus	
Ennius	i ſticho/ait. Ego itroibo:& gratulabor ueſtrum aduentũ filiis/pro filiabus.	
Plautus	Febricito/& febricitor deponẽs/dici poteſt. Comperitur etiam febrio febris	Febricito
Macer	quartæ coniugationis. Vnde Macer de uiribus hærbarum/inquit.	Febricitor
	Hæc nondum tremulo potanda dabis febrienti.	Febrio
	Famulus non uenit a famulor/ut Vgutio/& Catholicon/ſomniarũt: Sed aucto	Famulus
Pompeius	re Pompeio. famuli origo ab Oſcis dependit: apud quos/ſeruus famul nomi	Famul
Ennius	nabatur: quo etiam uocabulo uſus eſt Ennius/quom dixit libro.viiii.	Famulor
	Seruum mortalem ſummum fortuna repente	Famula
	Reddit: ut ſummo regno famul optimus eſſet. Inde fit famulor deponens	Famella
	uerbum. Famula facit in datiuo plurali/& ablatiuo/famulis: ſicut & famulus:	
Laurentius	ut tradit Laurentius libro primo: quim etiam & famulabus/ſi eccleſiaſticis	
	creditur: apud quos/hic datiuus famulabus/frequens eſt. Famula format di/	
	minutiue famella: ſicut & fama/correpta tamen fa ſyllaba: quæ alias i fama/	
	& famella/longa eſt.	
Marcellus	Fabitor/& fautor/in uno ſignificato antiqui protulerunt/teſte Marcello. Vn/	Fabitor
Lucillius	de Lucillius libro.xxi. ait.	Fautor
	Fabitorem tibi me/amicum/amatorem putes.	

Feſtus · Nonius · Aphranius · Varro · Pompeius · Priſcianus · Laurentius · Vgutio

Facul/& faculter/pro eo quod eſt facile/& faciliter/ueteres dixerunt/teſtibus Feſto/& Nonio.Hinc Aphranius in actione/inquit.Haud facul(ut ait Pacuuius)fœmina inuenietur bona.huius contrarium eſt difficul.Varro in bimarco.Quod utrum ſit magnum/aut paruum/facile/an difficul.Inde uenit facultas/& facilitas:quæ(ut tradit Pompeius)hoc diſtant:ꝙ facultas/rerum ē:facilitas autē/morum.Facilis format ſuperlatiuū facilimus.Nam poſitiua qnq; faciunt ſuperlatiuum in limus/teſte Priſciano:ut facilis facilimus:agilis agillimus:gracilis gracilimus:humilis humilimus:ſimilis ſimilimus.Docilis etiā (ut putat Laurentius)facit docillimus: ſic & fragilis(ſi Vgutioni creditur) fragilimus.

Facul · Faculter · Facile · Faciliter · Facultas · Facilitas

Hierōymus · Pſalmographus

Fremo fremes ſecunda/& fremo fremis tertia coniugatione/declinari poteſt. Hieronymus in eccleſiaſtico capitulo.xiii.Diues iniuſte egit:& fremebit:pauper autem læſus tacebit.Pſalmographus.Peccator uidebit/& iraſcetur:dentibus ſuis fremet.& tabeſcet.

Fremeo · Fremo

Agrætius

Fremitus/& fremor/i uno ſignificato accipi poſſūt:niſi ꝙ fremitus proprie(ut in Caprum tradit Agrætius)ferarum eſt:fremor autem hominum.

Fremitus · Fremor

Apuleius · Diomedes · Phocas · Seruius

Frænum(ut placet Apuleio)cum æ diphthongo ſcribitur:quod(ut ait)a frango deriuatur.Et teſtibus Diomede/& Phoca/in ſingulari numero/neutri generiſ eſt:in plurali :uero/tā maſculini/q̄ neutri.Cū eo qđ eſt frænū cōpoſita/ſecunda/& tertia declinatione/declinari poſſunt/teſte Seruio ſuper librum decimum æneidoſ:ut effrænuſ:infernif.

Frænum

Hierōymus

Frēdeo frendeſ ſecunda/ac etiam frendo frendiſ tertia coniugatione/declinari poteſt.Hierōymus in Heſaia capitulo.v.Rugiet/ut catuli leonum:& frendet:& tenebit prædam/pro frendebit.

Frendeo · Frendo

Iuuenalis · Celſus · Hierōymus

Frigeo friges ſecunda/& frigo,frigis tertia coniugatioñe/declinari poteſt:& facit in præterito frigui/& frixi:in ſupino frictum/& frixum.Iuuenalis.
Et ſi perfrixit/ cantat bene.Cornelius Celſus.Tum res eadem magis alit iurulenta/q̄ aſſa:magis aſſa/q̄ frixa.Hieronymus in Hieremia.Confrixa ſunt oſſa mea tanq̄ in frixorio.

Frigeo · Frigo

Virgilius · Macer

Frigus/& frigor/in uno ſignificato accipi poſſunt. Vnum go ſillabam in obliquis corripit:alterum illam producit.Virgilius.
Semper hyems/ſemper ſpirātes frigore cauri.Macer de uiribus hærbarum.
Pellet frigorem:reuocabit & ipſa calorem.

Frigus · Frigor

Priſcianus · Macer

Frico fricas prima/& frico fricis tertia coniugatione/ueteres declinauere/teſte Priſciano.Vnde ſecundum tertiam facit in præterito fricui:in ſupino frictū.Nam ſcđm primam/ut etiam uult analogia/format præteritum fricaui:ſupinum fricatum.Macer de uiribus hærbarum.
Vrticæ foliis reuocatur uulua fricata.

Frico

Marcellus · Gellius · Caper · Cœlius

Fruor/& fruiſcor/in una ſignificatione uſurpantur/teſtibus Marcello/& Gellio libro.xviiii.noctium atticarum:& tam accuſatiuo/q̄ ablatiuo iungitur/teſte Capro.Cœlius libro.ii.Domos ſuas quenq; ire iubet:& ſua omnia fruiſci.Fruor duplex habet teſte Priſciano ſupinum:fruitū ſcilicet/& fructū.

Fruor · Fruiſcor

Priſcianus · Terentius · Feſtus · Priſcianus · Auſonius · Donatus

Fructus/ſecunda/& quarta declinatione/declinari poteſt.Terētius in adelphis.
Nunc exaucta ætate/hoc fructi pro labore illis fero. Antiqui etiam hæc fructa fœminino genere/teſte Feſto/protulerūt/cuius loco/hæc fruges/uel hæc frux dicitur/teſte Priſciano.Vnde auſonius ait.
Ante equidem campis q̄ ſpicea ſuppeteret frux.Frugi indeclinabile ſignificat bonum/uel utile(ut tradit Donatus)& neceſſarium.

Fructus · Fructa · Fruges · Frux · Frugi

Cicero

Frutico/& fruticor đponens uſurpatur/uerbū qđē ab eo q eſt frutex formatū. Cicero ad Atticum.Exciſa eſt.n.arbor/nō euulſa.Itaq; q̄ fruticetur uides.

Frutico · Fruticor

Marcellus · Accius

Fœtus cū œ diphthōgo ſcribit:ſecūdiq; ordinis/& quarti cōpit/teſte Marcello. Vñ accius ait i bacchidibus.Vbi ſanctus Cithæron frōdet uiridātibus fœtis.

Fœtus

Plautus · Terentius

Fungor deponens uerbum/tam accuſatiuo/q̄ ablatiuo iungitur.Platus in menæchinis.Nam paraſitus octo hominum munus facile fungitur.Terentius i Adelphis.Aeſchinus tuus neq; boni/neq; liberalis functus eſt officium uiri.

Fungor · Fungo

Plautus Plautus etiã fungo protulit/quom ĩ trinũm:ait. Vt munus fungas tuum.
Caper Frutex tam fœminino/q̃ maſculino genere/ueteres protulerunt/ut Caper te/ Frutex
Probus ſtatur/& Probus. Frutex eſt/qui ad magnitudinem arboris non aſſurgit:& ſta
tura multis ſimilis eſt hærbis.
Fraudulens/& fradulẽtus/in uno ſignificato dici poteſt. Fraudulens
Fidena huius fidenæ cum i latino/& Fidenæ plurali tantum numero/declina/ Fraudulẽtuſ
Seruius ri poteſt/teſte Seruio ſuper librum ſextum æneidos. Virglii.li.prefato. Fidena
Virgilius Hic nomẽq; tuum/& Gabios/urbemq; Fidenã. Iuuenalis ſatyra.vi. Fidenæ
Iuuenalis Viuat Fidenis:& agello cede paterno. Vrbs eſt Latinorum mediterranea/te/
Ptolemæus ſte Ptolemæo.
Virgilius Faſtidio faſtidis regit poſt ſe accuſatiuum. Virgilius.
Horatius Inuenies alium/ſi te hic faſtidit Alexis. Horatius ſermone ſecundo. Faſtidio
num eſuriens faſtidis omnia/præter
Pauonem/rh onbumq; :hoc eſt/oĩa ne tibi faſtidio ſunt exurienti/præter Pa
uonẽ/& rho nbum: Significat enim faſtidire/ex re aliqua moleſtiã capere:ut
Lucanus eſt apupd Virgiliũ loco ĩ bucolicis præfato. Lucanus. pars magna ſenatus.
Cicero Faſtidita iacet:ideſt faſtidio habita. Nõnunq̃ & datituo iungit. Cicero ꝓ Mi/
lone. Sed ẽt recte factis ſæpe faſtidiũt.i.faſtidiũ faciũt. Regit & q̃nq; genitiũ.
Lucillius Vnde Lucillius ſatyrarũ.vii.ait. difficiles ſumus:faſtidimus bonorum.
Plautus Focus/format per diminutionem foculus/& foculum. Plautus in Perſa. Nam Focus
Marcellus iam intus uentris fumant focula:ideſt nutrimenta:ut interpretatus eſt Marcel Foculus
Gellius lus. Alii dicunt foculum eſſe/in quo ignis continetur. Gellius in noctibus at/ Foculum
Valerius ticis. Tum illa foculũ coram eo cum igni appoſuit. Valerius Maximus libro
Iuuenalis ꝑmo. Qua adorãte/cum carbaſum/quem optimum habebat/foculo impoſu
iſſet/ſubito ignis emicuit. Iuuenalis.
Et bacca foculum excitat.
Findo findis facit in præterito fidi/fi ſyllaba correpta:in ſupino fiſſum cum ge/ Findo
Virgilius mino ſ. Virgilius libro æneidos.viii. Liquefacto tẽpora plumbo Diffidit: ac Fido
Accius multa porrectum extendit arena. Accius in analibus.
Priſcianus Fraxinus fiſſa ferox:infiſſaq; ſcinditur oſſis. Alii (ut ſcribit Priſcianus) putaue
runt debere dici fiſi in præterito. Fido fidis/fi ſyllabam producit:& format
Ouidius in ſupino fiſum cum unico ſ. Ouidius li.metamorpho.xiii.
Lucanus Me probat:& ſocio ſemper confidit Vlyſſe. Lucanus.
Illic bellaci cofiſus gente Curetum.
Caper Fretum/& hic fretus huius fretus/declinari poteſt/teſtibus Capro/ Priſciano/ Fretum
Priſcianus Probo. Vnde Lucretius libro primo/ait. Fretus
Probus Anguſtoq; fretu rapidum mare diuidit undis.
Lucretius Flamen cum unico m/quom neutro genere profertur/flatum ſignificat:quom Flamen
uero maſculino/quenius ſacerdotẽ. Flaminius/propriũ uiri nomẽ fuit:& ꝓ Flaminius
prio uiri nomine/uia flaminia/arcus Flaminius/forum Flaminium/cogno/ Flaminia
minata ſunt. Flaminius item/præminiſter dicitur ſacrorũ:& Flaminia præmi Flama
niſtra/ſeu ſacerdotula. Flama ſecundum ortographiæ rationem/cum unico Flameum
m ſcribitur. Pleriq; tamen cum duplicato m ſcriptitant. Flameum eadem ſcri Flameolũ
ptura qua flama/hoc eſt cum unico m/tegmen erat capitis rubrum:quo no/
Lucanus ua nupta uelabatur. Lucanus.
Luthea demiſſos uelarunt flamea uultus. Huius diminutiuum eſt flameolum
Iuuenalis penultima ſyllaba correpta. Iuuenalis ſatyra.x.
ſedet illa parato Flameolo.
Horatius Futio futis quartæ coniugationis/ꝑmã ꝓducit ſyllabã. Horatius ĩ arte pœtica. Futio
Effutire leuis ĩdigna tragædia uerſus. Et ſignificat effundere:hoc ẽ/tacẽda nõ Futuo
Martialis poſſe tacere. Futuo futuis tertiæ/primã corripit ſyllabam. Martialis.
Quid faciat/duo ſunt:irrumat:aut futuit. Notum eſt quid ſignificat.
Romulus Fimus cum i latino/lætamen dicitur:& corripit fi ſyllabam. Romulus. Fimus
Dum rigido fodit hore fimum/dum quæritat æſcam. Hoc fimum/etiam cũ Fimum
Porphirio i latino/tabula uocatur aleatoria:hoc eſt/in qua/teſſeræ/uel tali iactantur/te Fritillus

Pompeius ſte Porphyriõe.quod alio nomine/teſte Pompeio/alueolum appellatur:uel Pyrgus
Porphyrio fritellus/ut ſcribit Porphyrio:uel etiam pyrgus. Fritillus
Porphyrio Fritillus cum i latio utrobiq;/& duplicato l ſcribiur.Tabula eſt aleatoria/teſte Fimum
Porphyrione:quod aliis(ut diximus)nominibus/alueolum/& fimum uoca Alueolum
Iuuenalis tur.Iuuenalis ſatyra.xiiii. Fritillum
Martialis Paruoq; eadem mouet arma fritillo.Martialis.
Vgutio hæc eſt mihi charta fritillus.Vgutio neutro fritillum genere declinat.Fritilli
Pompeius (ut ſcribit Pompeius)ſunt in tapetis uilli ſordidi.
Priſcianus Figo figis facit in præterito fixi:in ſupino fixum/teſte Preſciano:quin etiam & Figo
Beda fictum/teſtibus Beda ſuper Donati artem/& Diomede/Scaurum referente Fingo
Diomedes ſic ꝑtuliſſe:ſagitta confictus.Fingo format præteritum finxi:ſupiuum fictũ.
Scaurus Foris/& foras/aduerbia/hoc diſtant:ꝙ foras ad locum ſignificat:foris uero/in Foris
loco:uel de loco.Nonnunq̃ foras præpoſitio eſt accuſatiuo deſeruiens:ut fo Foras
ras muros:foras mœnia:foras ciuitatem:foras portam.Qui loquendi mo/ Fore
dus/ apud eccleſiaſticos frequens eſt.Comperitur etiam fore/pro foras:ut Fores
Horatius eſt apud Horatium ſermone ſecundo. Forculæ
Acron Excelſus fore/cum Longarenus foret intus.Quod tamen Acron per ablati/ Forum
uum expoſuit.Cuius expoſitionẽ nequaq̃ improbamus.Nam triptotæ for/ Fori
Cicero mæ/foris/forem/fore legitur.Cicero pro Cornelio.Aperuit forem ſcalarũ. Forulum
Ouidius Ouidus libro primo de amore. Foruli
Pompeius Difficilem moto cardine pande forem.Huius diminutiuum eſt forcula/au/ Foramen
Pompeius ctore Põpeio in dictione forũ.Foꝝ(inqt Pompeius)ſex modis intelligitur: Foro
primo/negotiatõnis locus:ut forum Flaminium:forum Iulium:ab eorũ ſcili Foria
cet nominibus/qui ea fora cuſtodienda curarunt:quod etiam locis priuatis/ Forica
& in uiis/& in agris/fieri ſolet.Alio/in quo iudicia fieri/cum populo agi/con
ciões haberi ſolet.Tertio/quom is qui prouinciæ præeſt/forum agere dici/
tur/quom ciuitates uocat:& decontrouerſiis eorũ cognoſcit.Quarto/quom
id forum antiqui appellabant.qđ nũc ueſtibulũ ſepulchri dicari ſolet.Quin
to/locus in naui.Sed tunc maſculini generis eſt:& pluralis numeri.Sexto/fo
ri ſignificant & Circenſia ſpectacula:ex quibus ẽt minores forulos dicimus.
Inde forare/foras dare.& fores/& forculæ/ideſt hoſtiola dicuntur.hæc ille.
Vult igitur Pompeius forum in omni ſignificato/neutri eſſe generis:præter
q̃ pro circenſibus ſpectaculis:& pro loco in naui.Ego autem/etiã pro loco in
naui ſingulari numero prolatum inuenio apud Ennium/cuius exemplum/et
ſi in dictione Agea/Pompeius ipſe recitauerit/hoc tamen in loco/ubi magis
Ennius neceſſarium erat/minime memoriæ commendauit.Ait enim Ennius.
Probus Multa foro ponens:ageaq; longa repletur.Probus/forũ(inquit)in ſingulari
Marcellus numero/neutri generis ẽ:ĩ plurali uero/neutri/& maſculini.Et marcellus ait.
Fora/& fori/ut genere/ita & ſenſibus differunt.Nam neutro genere/iudicio
rum/& litium loca ſunt:maſculino/ſpacia in nauibus apertiora:ut apud Vir
Virgilius gilium libro æneidos.vi.
Deturbat/laxatq; foros.Vnde & gladiatores foros facere dicuntur/quom lõ
go circuitu ſectantur.Forum format per diminutionem forulũ:fori uero/fo
Iuuenalis ruli.foruli item/conditoria appellari poſſunt.Iuuenalis ſatyra tertia.
Suetonius Hic libros ferat:hic forulos.Suetonius.duobus forulis cõdidit auratis.Fora/
Marcellus mẽ q̃ſi diminutiue a foribus dictũ ẽ auctor̃ Marcello.Horatius ĩ arte poetica.
Horatius ſed tenuis/ſimplexq;/foramine pauco.Pro quo/& hic foro huius foronis/
Vgutio rude quidem uocabulum/ab Vgutõne ponitur.Foria/ſtercora appellantur
Marcellus liquidiora/ut ſcribit Marcellus.
Forica cũ i latino/& e exili/fœminini generis/locus ẽ:in quẽ/alui purgamẽta
Iuuenalis deiiciũtur:quæ alias cloaca/uel latrinæ appellãtur.Iuuenalis ſatyra.iii.
Conducunt foricas:& cur non omnia?
Fœnero cum œ diphthongo/& feneror tam pro dante/q̃ pro accipiẽte ad uſu Fœnero
Feſtus ram/auctore Feſto/dici poteſt.Neq; ulla eſt horum uerborum differentia: Fœneror
etſi Tortellius/& Laurentius/hoc diſtare tradiderunt:ꝙ ſcilicet fœnerare/ſit Fœnerator

Hierõymus ad uſuram dare:fœnerari uero/an uſuram accipere. Vnde Hieronymus in ec
cleſiaſtico capitulo.xxviiii.in principio/ait.
Qui facit miſericordiá/fœneratur proximo ſuo:& qui præualet manu/mã/
data ſeruat.Et ſubdit.Fœnerare proximo tuo/in tempore neceſſitatis illius.
Fœnerator/& qui dat/& qui ad uſuram accipit/dicitur.
Fœnus huius fœnoris/a quo/fœnero deriuatur/& fœneror/cum œ diphthon Fœnus
Gellius go ſcribitur.Nam a fœtu(ut libro.xvi.noctium atticarum Gellius refert)di/ Fœnum
Varro ctum Varro putauit.Quod etiam Nonius tradidit:& Feſtus/dicens. Fœnus Fœſtuca
Nonius appellatur naturalis terræ fœtus:ob quam cauſam/& nummorum fœtus/fœ
Feſtus nus eſt uocatũ:& de ea re leges fœnebres.Hic ille.differt aũt fœnus a mutuo/
Nonius hoc pacto:ꝙ (ut tradit Nonius)mutuũ ſine uſuris/fœnus cũ uſuris ſũit.Luca.
Lucanus H in uſura uorax:auidumq; in tempore fœnus.Plautus in aſinaria.Nã ſi mu/
Plautus tuo non potero/certum eſt/accipiam ſummã fœnore.Fœnum cum œ diph/
Pompeius thongo ſcribitur:nam & a fœtu deducitur/dicente Pompeio.Fœnum quoq;
pratorum/hac cauſa/a fœtu eſt appellatum:quando idipſum manens/quo
tãnis nouũ parit.Vñ ẽt(ut ait)fœſtuca uocata ẽ.Neq; a phos fœnũ deſcendit/
qa ſcilicet fœnũ facile icendat/ut cũ Catholico ridiculus Vgutio ſomniauit.
Far huius farris cũ duplicato r/in obliquis ſcribitur Genus eſt ãnonæ:ex quo/ Far
Iuuenalis farratum/farrei libi genus conficitur.Iuuenalis ſatyra.xi. Farratum
Ponebãt igitur Tuſco farrata catino.Rurſum a farre/hæc farrago dicta eſt: Farrago
Feſtus quod(ut ſcribit Feſtus)id appellatur/quod ex pluribus ſatis/pabuli cã/datur Farina
Iuuenalis iumẽtis.Vnde & diuerſarum rerũ cõmixtio/dici põt.Iuuenalis ſatyra pͥma.
Quicquid agunt homines/uotum/timor/ira/uoluptas/
Perſius Gaudia/diſcurſus/noſtri eſt farrago libelli.Perſius.tenui i farragine mẽdax.
A farre item/farrina deriuať.Cuius prima ſyllaba cum apud pœtas correpta
Ouidius ſit/cum unico r ſcribatur neceſſe eſt.Ouidius de medicamine faciei.
Virgilius Namq; ubi puluereæ fuerint cofuſa farinæ.Virgilius in moreto.
Martialis Tranſfert inde manus/infuſas cribra farinas.Martialis.
Paſcitur & dulci facilis gallina farrina.

g Allia cum duplicato l ſcribitũr:& ẽ triplex:tonſa:comata:bracha Gallia
ta.Inde uenit Gallus:Gallicus:necnon & Gallius/teſte Nonio/Sa Gallus
Nonius luſtium inducente dicentem libro hiſtoriarum quarto.Duæ Gal/ Gallicus
Saluſtius liæ mulieres conuentum uitantes/ad menſtrua ſoluenda mõtem Gallicanus
aſcendunt.Gallus/& Gallina/nota ſunt uocabula.Gallus item ꝓ/ Gallius
Virgilius prium fuit uiri nomen:qui & Cornellius dictus eſt:cuius meminit Virgilius Galla
in bucolicis/quom ait. Gallea
Ouidius Pauca meo Gallo:ſed quæ legat ipſa Lycoris.Et Ouidius inquit. Galear
Quis potuit lecto tutus diſcedere Gallo?Eſt et eodem nomine fluuius Phry
giæ/dicente Ouidio libro faſtorum quarto.
Inter(ait)uiridem Cybelen/altaſq; Celenas/
Amnis id in ſana nomine Gallus aqua.Galla/proprium fuit mulieris nomẽ:
Iuuenalis de qua meminit Iuuenalis/quom dixit.Profer Galla caput.Eſt & eiuſdem no
Ptolemæus minis Mediæ urbs/teſte Ptolemæo.Galla item quercuum fructus dicitur.
Cerdonum etiam quoddã iſtrumentũ/galla appellatur.Galea cum unico l/
Vgutio caſſis uocatur:quod Vgutio etiam hoc galear dici poſſe affirmat.
Valerius Gerrhus cum duplicato r/ſecũdo aſpirato ſcribitur.apud tamẽ Valeriũ Flaccũ/ Gerrhus
cum unico r Gerus ſcriptũ ẽ:ubi primã corripit ſyllabã.Fluuius eſt Scythiæ/ Gerus
Herodotus teſte Herodoto libro hiſtoriarũ quarto:quẽ Ptolemæus Sarmatarum eſſe te Gerrhæ
Ptolemæus ſtatur.Gerrhæ eadem ſcriptura/& cum æ diphthongo in ſecunda ſyllaba/cra Gerrho
tes appellantur uimineæ:unde gerrhæ nugæ/& gerrho nugator dicitur/au Gerrhes
Varro ctoribus Varrone de lingua latina/& Pompeio/in hæc uerba dicente. Cum Gerrha
Pompeius Athenienſes Syracuſas obſiderent/& Crebro cerrhas poſſerent/irridentes
Siculi/gerrhas clamitabant.Inde factum eſt/ut gerrhæ pro nugis ex contem
ptu dicãtur.Et alibi idẽ Põpeius.Cerrhones(inqt)leues/& inepti/a cratibus

dicti: ꝙ ſcilicet Siculi aduerſus Athenienſes cratibus/ proſtratis ſũt niſi: quas
Seruius Græci cerrhas uocant. Neq; a gero geris/gerrho deſcendit/ut Vgutio ſom/
niauit: quin nec a garrio garris/ut Seruius tradidit ſcriptor Varrõe/& Pom
Plautus peio poſterior. Plautus in Perſa. Iam pol ille hic aderit (credo) congerrho
meus. Gerrhæ item/ab incolis Naxi inſulæ dicunt: quæ alii faſcina appellãt.
Plinius Gerrhes eadem ſcriptura/genus eſt locuſtarum/ut ſcribit Plinius. Martialis.
Martialis Teq; iuuant gerrhes. Gerrha eadem ſcriptura/nomen eſt trium urbium/ ut
Ptolemæus ex Ptolemæo colligere potui: quarum una eſt penes Euphratem fluuium in
Syria: alia prope Traconitas Arabas: alia in fœlici Arabia.
Gigas huius gigantis cum i latino ſcribitur: cõmuniſq; (ſi Vgutioni creditur) Gigas
Vgutio generis eſt. Sunt aũt dicti a poetis gigantes terræ filii ſine patre. Gyges cum Gyges
Heſiodus y græco/proprium fuit uiri nomen: qui teſte Heſiodo in theogonia/cæli/& Gygæus
Ouidius terræ filius fuit. hic centũ manus habuiſſe deſcribitur/dicẽte Ouid. li. triſtiũ.
Centimanumq; Gygem. Alius eodẽ noĩe paſtor fuit regis Lydiæ: q poſtea re
Plato ge occiſo/rex Lydiæ effectus eſt/teſte Platõe. Alius quidã eiuſdem noĩs puer
Horatius fuit Cnidius: cuius meminit Horatius in ſecundo carminum dicens. ut pura
nocturno renidet
Homerus Luna mari/Cnidiuſue Gyges. Eſt & eodẽ nomine fluuius Lydiæ/qui ab Ho/
Propertius mero li. iliados. xx. Gygæus cũ æ diphthõgo ponit. Vnde & Propertius ait.
Lydia Gygæo tincta puella lacu.
Geſta neutro genere/acta dicuntur: geſtus autem maſculino/quibus indicat/ Geſta
Pompeius quæue gerantur/auctore Pompeio/appellari poſſunt. Geſtus
Seruius Galbanus fœminino/& galbanum neutro genere/declinari poteſt. Seruius ſu Galbanus
Hierõymus per georgica. Quom iam hic proceſſerit morbus/galbanus incendenda eſt. Galbanum
Hieronymus in eccleſiaſtico capitulo. xxiiii. Et quaſi ſtyrax/& galbanus/&
Lucanus ungula/& gutta. Lucanus libro nono.
Dioſcorides Hic ebulum ſtridet: peregrinaq; galbana ſudant. Lachryma eſt/teſte Dioſco
ride hærbæ cuiuſpiam/ſimilis ferulæ: quæ ab ipſo frutice in æſtate prorum
Plinius pit: qui & apud Plinium frutex eſt. Galbanum item/genus eſt ueſtimenti/di/
Iuuenalis cente Iuuenale ſatyra ſecunda.
Cærulea indutus ſcutulata/& galbana raſa. Gluten
Gluten neutri generis/& hoc glutinũ/teſte Nonio/declinari in recto poteſt. Glutinum
Nonius Galerus cum unico l ſcribitur: nam primam corripit ſyllabam. Virgilius ænei Galerus
Virgilius dos libro ſeptimo. Galerum
Seruius fuluoſq; lupi de pelle galeros. Pileus eſt: & clypei genus/teſte Seruio: quod Galerium
Fronto & hoc galerũ declinari põt/auctore Frõtone. Vgutio decliat ẽt hoc galeriũ.
Varro Geryon huius geryonis in recto/dici debere quidam uoluerũt/ut refert Var Geryon
Seruius ro de analogia libri ſecundo. quod tamen (ut ait) nonnulli reprehendũt. Ser Geryones
Virgilius uius autem/Geryones huius Geryonæ declinari præcipit. Vnde Virgilius li Geryoneus
bro æneidos octauo ait.
Tergemini nece Geryonæ. Sed & Geryones huius Geryonis declinari põt:
etſi Seruius neget. Macrobius in ſaturnalibus. Quia Herculi (cum boues Ge
ryonis per Italiæ agros duceret) ſitienti reſpõdit mulier/aquam ſe non poſ/
ſe præſtare. Hic & Geryoneus/teſte Priſciano/dici poteſt. Et cũ y græco ſcri
Priſcianus bitur. proprium fuit uiri Hiſpani. nomen.
Gibbus cum i latino/& duplicato b/& gibber/hoc diſtant: ꝙ gibbus/tumor ẽ Gibbus
in dorſo: gibber uero is dicitur/qui gibbum habet. Gibber
Gyrus cum y græco ſcribitur: & dici poteſt circulus/uel ambitus: quod Vgutio Gyrus
Vgutio etiam hoc gyrum/declinari poſſe tradidit. Gyarus cum y græco/inſula parua Gyrum
Virgilius eſt/una ex cycladibus: de qua Virgilius libro æneidos tertio. Gyarus
Ouidius Mycone/Gyaroq; reuinxit. Et Ouidius libro metamorphoſeos ſeptimo
Iuuenalis Et Gyarus/nitidæq; ferax Peparethus oliuæ. Iuuenalis plurali numero decli
nauit/quom dixit ſatyra prima.
Aude aliquid breuibus Gyaris/& carcere dignum.
Guttus cum duplicato t/& hoc guttum/declinari poteſt. Vas erat ligneũ/uinũ Guttus

Varro	guttatim fundens/teſtē Varrōe: quod & ſacris adhiberi cōſueuerat. Guttus	Guttum
	item/uas erat ex cornu/oleum guttatim fundēs lauantibus ſe in balneis: de	Guta
Iuuenalis	quo Iuuenalis intellexit/quom ait ſatyra tertia.	Guttur
	& pleno componit lintea gutto. Hic prima æſtimatione/ex cornu fiebat rhi	
Martialis	nocerotis: quare etiam rhinoceros a Martiale uocatus eſt. Ait enim. Geſtauit	
	fronte modo me iuuencus:	
Martialis	Verum rhinocerota me putabis pleno gutto. Gutta ſtilla cadens appellatur:	
Caper	etſi Iſidorus libro tertiodecimo. guttam ſtare dixerit: ſtillam cadere. Gutta	
Probus	item a nonnullis podagra dicitur. Martialis.	
	Litigat/& podagra Diodorus. Flacce laborat. Guttur etiam cum duplicato t/	
Priſcianus	neutri/& maſculini generis ē/teſtibus Capro/Probo/Priſciano. Virgilius li	
Virgilius	bro æneidos ſexto.	
Plautus	Obiicit ille fame rabida/tria guttura pandēs. Plautus in aularia. Etiam ne ob	
	thurat inferiorem gutturem?	
Plinius	Glans/& glandis/in recto/decliari poteſt. Plinius libro. xvi. naturalis hiſtoriæ.	Glans
Virgilius	dulciſſima eſt omnium glans phagi. Virgilius.	Glandis
	Et de concuſſa tantum pluit ilice glandis. Ponitur & nōnunq̄ pro plumbo/	Glandium
Ouidius	in modum glandis informato. Ouidius libro metamorphoſe. xiiii. ut lata	Glandula
	Plumbea funda	
Saluſtius	Miſſa ſolet medio glans incandeſcere cælo. Saluſtius in Iugurtha. Pars emi/	
Marcellus	nus glande/aut lapidibus pugnare. Marcellus. Glandis/eſt plumbum i mo/	
	dum glandis informatum. Hoc glandium/pars quædam eſt inteſtinorum/	
Priſcianus	interprete Priſciano. Alii uolūt partē eſſe apri iuxta ceruicem: iuxta illud qđ	
	legitur in legibus ſumptuariis: ubi ſic habetur. Quæ glandia ſyncipitia uerri	
Priſcianus	na menſis intercidunt. Glandium (ut idem tradit Priſcianus) format per di/	
Marcellus	minutionem glandula: ut eſt etiam apud Martialem. Partitur apri glādulas	
	palæſtritis.	
Varro	Gladius/& gladium/in recto/declinari poteſt/teſte Varrone libro ſecundo	Gladius
	de analogia.	Gladium
	Glaucoma huius glaucomatis/& hoc glaucomatum/& hæc glaucoma huius	Glaucoma
Priſcianus	glaucomæ/teſte Priſciano/declinari poteſt. Plautus in milite. Glaucomam	Glaucoma/
Plautus	oculis obiiciemus. Id eſt/quod obducit oculos: uel uelamen illud eſt/quod	tum
	oculi pupillam obtenebrat.	
Virgilins	Globus maſculini generis eſt/dicente Virgilio.	
Caper	Lucentemq́ globum lunæ: quod & hoc globus huins globi/ſicut uulgus/pe/	Globus
Probus	lagus/teſtibus Capro/& Probo/declinari pōt. Glomus maſculini generis:	Glomus
Horatius	ē ut eſt apud Horatium in epiſtolis.	
Priſcianus	Vt uinoſa glomos furtiuæ Pyrrhia lanæ: quod & hoc glomus huius glome	
	ris/auctore Priſciano/declinari poteſt.	
Marcellus	Gliſco/& gliſcor deponens/antiqui protulerūt/teſte Marcello/Sempronium	Gliſco
Sēpronius	inducente dicentem. Vt maior inuidia lepide gliſceretur: ideſt creſceret. Si/	Gliſcor
	gnificat etiam gliſcere/deſyderare.	
	Glis huius gliſſis cum duplicato ſ/fœminini generis eſt: & terra argilloſa uoca	Glis
	tur. Glis huius glitis/fœminini etiam generis/carduus dicitur. Maſculini aūt	
	generis/animal eſt/muri ſimile: & tunc i ris format genitiuum. Vnde uerſus.	
	Terra tenax/glis formabit glis genitiuo:	
	Ris quadrupes: glitiſq́ dabit tibi carduus inde.	Gramma
	Gramma huius grammatis cum duplicato m/& hoc grammatum/in recto/	Grāmatum
	declinari poteſt: ſicut epigrāma/& epigrāmatum: ut ī ipſa dictione uidimus	Grāmatica
	Grammatica huius grammaticæ cum gemino m/& grammatice huius grāma	Grāmatice
	tices/declinari poteſt.	Grauitas
Catullus	Grauitas/grauitudo/in uno ſignificato accipi poſſunt Grauedo itē genus eſt	Grauitudo
	morbi de quo Catullus ad fundū. hic me grauedo/frigida/& frequens tuſſis.	Grauedo
	Granditas/maior ætas dicitur: ſicut & grandæuitas cum æ diphthongo in	Granditas
Nonius	ſecnnda ſyllaba. Vnde & in uno ſignificato accipi poſſunt/teſte Nonio/	Grādæuitas

Siſenna Siſennam inducente dicentem libro hiſtoriarum quarto. Neqꝫ ætatis grā/
ditatē/neqꝫ ea merita/neqꝫ ordinis honeſtatē/aut dignitatē ſibi ēē excuſatiōi.

Ouidius Grator/& gratulor/in uno ſignificato accipi poſſunt: ſignificantqꝫ/cum alio Grator
pariter gaudere: & quandoqꝫ ſibi ipſi: ut eſt apud Ouidium libro meta. viiii.
Tullius O ſuperi/totoqꝫ libens mihi pectore grator. Tullius in epiſtolis. Epiſtolam Gratulor
uero oſculatus/& ipſe mihi gratulatus ſum. Gratulor item/ſignificat gratias Grates
Nonius agere/ut Nonius teſtatur/& Seruius. Inde grates/& gratiæ dictæ ſunt: quæ Gratiæ
Seruius ſcilicet pro meritis aguntur.

Græcus cum æ diphthongo/& c exili ſcribitur. Rex fuit Atticæ regionis: a quo Græcus
Græcia ipſa cognominata eſt: quæ & Græciæ plurali tantū numero dici poſ Græcia
ſunt. Vnde in legenda ſancti Ioannis papæ legitur. Non meruiſſe partes Græ Græciæ
Probus ciarum uicarium beati Petri ſuſcipere. Probus in prologo ſuper bucolica.
Horatius Nam cum Xerxes Græcias affectaret/& terribilis eſſet/relictis ciuitatibus/
omnes Græciæ in deſerta loca refugerunt. Horatius in epiſtolis.
Gsæcia Barbariæ lento colliſa duello.

Glycerium cum y græco/& glyceria/proprium mulieris nomen/declinari po Glycerium
Horatius teſt: quin etiam & Glycera. Horatius in primo carminum. Glyceria
Martialis Vrit me Glyceræ nitor. Martialis. Glycera
Præferri Glyceræ fœmina nulla poteſt. Gortyna

Homerus Gortyna cum t exili/& y græco ſcribitur. Vrbs fuit Cretæ/teſte Homero libro Cortyna
iliados ſecundo: quæ a nonnullis Cortyna cum c exili ſcribitur. Getæ

Plinius Getæ cum t exili/populi ſunt Thraciæ/teſte Plinio libro quarto naturalis hi/ Daci
Ouidius ſtoriæ: de quibus Ouidius libro ſecundo de ponto meminit dicens. Gothi
Apianus Nulla Getis toto gens eſt truculentior orbe. Apianus autē/eos dicit eſſe po/
pulos/quos alias Dacos uocant. Alii eos eſſe affirmant: qui alio nomine Go Myſii
Auſonius thi cum th aſpirato appellātur: de quibus Auſonius. Gætuli
Huc poſſem uictos inde referre Gothos. Apud græcos tamen Gotthia cum
primo t exili/ſecundo th aſpirato ſcribitur: ut libro ultimo/ſuper regulā/p
Saluſtius ſubeunte breuis o fit/uidebimus. At uero Saluſtius/& Seruius ſuper librum
Seruius ſeptimum æneidos/illos Myſios eſſe dixerunt/a Lucullo ſuperatos. Vgutio
Vgutio uult Getas/Gætulos eſſe: qui quidem Aphricæ populi ſunt. Quam Plinius li
Plinius bro quinto naturalis hiſtoriæ dixit hactenus fuiſſe Aetolorum partem. Sed
Pulſi poſtea incolæ/propriam (ut ait) fecere gentem uerſus Aethiopas.

Gubernaculum/& gubernum/in uno ſignificato accipi poſſunt/teſte Marcello. Gubernaculum
Marcellus Neqꝫ ex cohibeo/& hybernus componitur/ut ridiculus cum Catholico ſō/
niauit Vgutio. Sed a uerbo græco deſcendit: quod illi κυβερραω ſcriptitant/ Gubernum
Priſcianus teſte Priſciano in primo de orthographia. Lucillius ſatyrarum. xx. Proras diſ
Lucillius poliate: & detōdete guberna. Quod nos gubernator/græci κύβερρητηρ dicūt.

Seruius Genæ plurali tantum numero/proprie oculorum palpebræ dicuntur/teſte Genæ
Virgilius Seruio. Vnde Virgilius libro æneidos ſexto/ait. Gena
Terentius Effuſæqꝫ genis lachrymæ. Terentius tamē/ſingulari numero protulit/quom Genua
dixit. hodie non compreſſi genam genæ. Nonnunq̄ genæ ponuntur pro eo Genum
Horatius loco/ubi naſcuntur pili: ut eſt apud Horatiū in ultimo carminū. Vel cur his Genu
Virgilius animis incolumes nō redeūt genæ? Virgilius. Tum mihi prima genas ueſti Genus
Plinius bat flore iuuentus. Malæ aūt/infra oculos ſunt: & ibi maxime oſtenditur pu Gener
Ouidius dor/ut dixit Plinius libro. xi. naturalis hiſtoriæ: pro quibus/quando & ge/
Romulus næ ponuntur. Vnde Ouidius de Lucretia oppreſſa/ait in faſtis.
Et matronales erubuere genæ. Romulus de muſca loquens.
Reginæ teneris oſcula figo genis. Genua/urbs eſt Liguriæ: quam nr̄a ætas
Ianuam appellat. Hoc genū/& hoc genus huius geni/ſicut uulgus/pelagus/
Priſcianus & hoc genu/& hic genus huius genus/teſte Priſciano/in recto declinari pōt.
Neqꝫ a gena deriuatur/quia ſcilicet ſit in utero matris/genis oppoſitum/ut
Cicero Vgutio/& Catholicon/ſomniaruut: ſed a γορυ/quod Græci dicunt. Cicero
Cicero in Arato. Tertia ſub cauda genus ipſum ad lumina pandit. Idem in eodem.
Atqꝫ interflexum genus/& caput alitis hæſit. Genus huius generis/

generatio/prædicabile/maneries/accidens partium orationis/qualitas ſub/
Accius ſtantialis intelligitur. Gener huius generi/ſecundæ declinationis eſt: ſed & ter
Nonius tiæ comperitur. Vnde Accius recitãte Nonio/inquit in Alcmena. Cum te ui
derit ſocerum generibus tantam eſſe impietatem. Dictus eſt autem gener/au
Seruius ctore Seruio/ꝙ aud agendum genus adhibeatur.
Priſcianus Gaudeo facit in præterito gauiſi/& gauiſus ſum/Teſte Priſciano/Liuium refe Gaudeo
Liuius rente dicentem in odyſſea. Quoniam audiui pacem/gauiſi. Et Lucius Hemi
Lucius na annalium ſecundo/ait. Idq; admiratum gauiſi.
Ganeum neutro/& ganea fœminino genere/declinari poteſt: & cum unico n Ganeum
ſcribitur. Neq; a gannio gannis deducitur/ut cum Catholico Vgutio ſomnia Ganea
uit: ſed ἀπό τῆσ γῆσ/quod ſcilicet ipſum ſit in terra: non ut cœnacula ſupe Ganeo
Donatus rius/teſte Donato ſuper tertiam comœdiam Terentii. Nam teſte Pompeio/
Pompeius locus abditus ẽ: & uelut ſubterraneus: qui (ut ſcribit Marcellus) uinolẽtiæ/ac
Donatus libidini/aptus eſt. Vnde idem Donatus meretricum tabernam appellatam
Terentius dixit. Terentius in adelphis. Vbi ego illum queram? credo abductum in ga/
Columella neum. Columella in prologo rei ruſticæ. Mox deinde ut apti ueniamus ad
ganeas/quotidianam Laconicis cruditatem excoquimus: & exuſto ſudore
Plinius ſitim quærimus. Plinius/ubi de porco loquitur/neq; ex alio (inquit)
Pompeius animali/numeroſior materia ganeæ. Et a ganea/uenit hic ganeo/teſte Pom
Cicero peio. Et is dicitur/qui luſtra frequentat. Cicero in Catilinam. Quis ganeo/
Iuuenalis qs adulter/quæ mulier infamis/quis corruptor iuuẽtutis? Iuuenalis ſatyra. xi.
Sed laudem ſiliquas: occultus ganeo pultes.
Priſcianus Grus huius gruis/tam maſculini/q̃ fœminini generis eſt/teſtibus Priſciano/& Grus
Phocas Phoca: quin etiam/hic & hæc gruis in recto declinari poteſt/teſte Seruio ſu Gruis
Seruius per. xi. librũ æniedos. Auis eſt nota. Inde fit gruo gruis uerbũ: quod quidem Gruo
Pompeius gruũ eſt/quom uoces edunt. Vnde auctore Pompeio/congruere dictũ eſt/
hoc eſt conuenire: quia (ut ait) id genus uolucrũ minime ſoliuagum eſt.
Ptolemæus Gnoſus urbs fuit Cretæ/teſte Ptolemæo: quæ a nonnullis Cnoſus cum c exili Gnoſus
ſcribitur ut in ipſa dictione uidimus. Cnoſus
Gynæcium cum y græco/& æ diphthongo/& c exili/ſequente i latino ſcribit. Gynæcium
locus eſt in ædibus/ſolis mulieribus datus ad habitandum. Nã a mulieribus Gynæconi/
Terentius dictum eſt: quas Græci γυναῖκασ uocant. Terentius in phormione. Vbi in tis
gynæcium ire occœpio/puer ad me occurrit. Hæc & gynæconitis appellatur.
Aemilius Vnde Aemilius Probus in procemio de excellentibus ducibus/ait. Nec ſedet
niſi in interiori parte ædium: quæ gynæconitis dicitur.
Gnatus/pro eo qui eſt natus/& gnoſco pro noſco/dici poteſt. Gnatus
Gemeo gemes ſecunda/& gemo gemis tertia coniugatione/declinari poteſt/ Natus
Beda teſte Beda ſuper Donati artem. Gnoſco
Ptolemæ⁹ Ganges/fluuius eſt Indiæ/teſte Ptolemæo: & facit in genitiuo Gangis/uel Gan Noſco
Ouidius getis. Ouidius libro metamorphoſeos quarto. Gemeo
Ptolemæus Decolor extremo qua cingitur India Gange. Gange huius Ganges/urbs eſt Gemo
Diomedes Indiæ regia/ut idem Ptolemæus oſtendit. Ganges
Iuuenalis Grunio grunis/& grundio grundis/in una ſignificatione poni poſſũt/aucto Gange
Cæcilius re Diomede. Iuuenalis ſatyra. xv. Grunio
Claudius Et cum remigibus gruniſſe Elpenora porcis. Cæcilius. Cruento ita ore grun Grundio
Ouidius dibat miſer/pro grundiebat. Claudius Quadrigarius annalium. xv. Grundi
Marcellus bat grauiter pecus ſuillum. Porcorum proprium eſt/quom uoces edunt/au
Pompeius ctoribus Ouidio libro de philomela/Marcello. Pompeio.
Nonius Gracilus ſecunda/& gracilis tertia declinatione/declinatur/teſte Nonio/Lucil Gracilus
Lucillius' lium inducente dicentem ſatyrarum. vi. Gracilis
Nonius ꝙ gracila eſt pernix/ꝙ pectore puro/Quod puero ſimilis. Gracilens
Feſtus Gracilens/& gracilentus/in una ſignificatione/dici poteſt teſte/Nonio. quod Gracilẽtus
Ennius etiã cracens cum c exili dicitur/ut ſcribit Feſtus/dicente Ennio. Cracens
Nonius Succincti gladiis media regione cracentes. Gracilitas
Gracilitas/gracilitudo/gracilum/in uno ſignificato accipi poſſũt/teſte Nonio.

Hierõymus Gomorra fœminino/& Gomorum neutro genere/declinari poteſt.Hierony/ Gracilitudo
mus in Geneſi capitulo.xiiii.Itaq; rex Sodomorum/& rex Gomorræ/terga Gracilum
Solinus uerterunt:cecideruntq; ibi.Solinus de ſitu Iudææ.Ibi duo oppida:unum So Gomorra
domum/alterum Gomorrum appellatum. Gomorrũ

Gonorrhœa cum unico n/& duplicato r/ſecundo aſpirato/& œ diphthongo ĩ
penultima ſyllaba ſcribitur:& dici põt/ſemen fluens/uel ſeminis fluxus: qd̃ Gonor
ab Vgutione/& Catholico/corruptis tam uocabulo/q̃ etymologia/gomor/ rhœa
ræa a Gomorra dicitur.Nam γορος græce/latine ſemen/& ροη fluxus iter
pretatur.γόρος item græce is dicitur/qui apud nos filius.Quod per cõpo/
ſitum patet/Antigonus/chryſogõus.

Gryps huius gryphis cum y græco ſcribitur.Animal eſt quadrupes/& penatũ: Gryps
Vgutio quem nonnulli gryphonẽ appellant.Hic ab Vgutione gryphes in recto de/ Grypho
Virgilius clinari præcipit.Verũ Græci γρυψ in recto declinãt.Virgilius in bucolicis. Gryphes
Iungentur iam gryphes equis.Gryphus cum y græco/naſus gibbus/ſeu aqui Grypus
linus uocatur/a gryphis ſimilitudine.

Priſcianus Gigno gignis/& geno genis(quod teſte Priſciano/ueteres protulerunt) cõpe Gigno
Lucretius ritur.Vnde Lucretius libro tertio ait.tanto magis inficiandum
Totum poſſe extra corpus durare/geniq;/pro gigni. Geno

Phocas Gargarus in ſingulari numero maſculini generis eſt:in plurali uero/neutri/te Gargarus
Ouidius ſte Phoca/dicente Ouidio libro de arte amandi. Gargares
Gargara quot ſegetes/quot habet Methymna racemos.Cacumina ſunt mõ/
tis Idæ/dicta ἀπο τοῦ γαργαριζειν τασ πηγασ:ideſt ab emittẽdis fõtibus.
Ouidius Vnde eſt illud Ouidii in metamorphoſi.
creberrima fontibus Ida:ubi nonnulli legunt celeberrima.
Verum legendo creberrima/magis etymologiæ conuenit.Nam & Homerus
Homerus πολυπίδακα:ideſt multorũ fontiũ uocat.Seruius aũt ſuper librum octauũ
Seruius æneidos/uult ut dicta ſint/quaſi κάρα κάρος/hoc eſt caput capitis:ideſt alti
tudinis altitudo:& ideo cum c in initio cargara/q̃ cum g/ſcribi debere.Sed no
Macrobius ſtra magis placet deriuatio.eſt & eiuſdem nominis oppidum ſub ipſo mon
te:a quo/Gargares oppidani ſunt dicti:teſte Macrobio in ſaturnalibus.

Garganus ĩ ſingulari numero/maſculini generis ẽ:in plurali uero/neutri.Mons Garganus
Seruius eſt in Iapygia/teſte Seruio:& producit mediam ſyllabã.Lucanus libro.v.
Lucanus Apulus Adriacas exit Garganus in undas.

Caper Grex tam fœminini/q̃ maſculini generis eſt/teſtibus Capro/& Probo.Lucre Grex
Probus tius libro ſecundo. Gregalis
Lucretius Bucceriæq; greges ſub eodem tegmine cæli.Poteſt etiã declinari hic & hæc
Auguſtinus grex/quom ſcilicet gregalis interpretatur.Vnde Auguſtinus li.xii.de ciuita
te dei capitulo.xxi.ait.Nam cum animantes alias ſolitarias/& quodam mo
do ſoliuagas/ideſt quæ ſolitudinem magis appetant/ſecuti ſunt aquilæ/mil
ui/lepores/lupi/& quæcũq; alia ita ſunt/alias uero greges inſtituerit/quæ cõ
gregare/atq; in gregibus malint uiuere/ut ſunt colũbæ/ſturni/cerui/damulæ/
& cætera huiuſmodi/utrũq; tamen genus non ex frugibus propagauit: ſed
plura ſimul iuſſit exiſtere.

Priſcianus Gauſapes maſculino/gauſapa fœminino/gauſape neutro/& gauſapum/teſte Gauſapes
Caſius Priſciano declinari poteſt.Caſius ad Mecœnatem.Gauſapo purpureo ſaluta Gauſapa
Horatius tus.Horatius libro ſecundo ſermonum. Gauſape
Gauſape purpureo menſam perterſit.Nam hic ablatiuus gauſape/non ue/ Gauſapum
nit ab eo quod eſt gauſape neutri generis:ſed ab eo qui eſt gauſapes maſculi Gauſapina
Varro ni:quo ſcilicet genere/apud Græcos γαυσάπης profertur/teſte Varrõe de
Perſius lingua latina.Gauſape enim/facit in ablatiuo gauſapi:etſi Priſcianus/& Ale
xander/aliter ſentiant.Perſius.
Perſius Tum cum maxillis balanatum gauſape pectis.Idem:
Ouidius Iam chlamydes regum/iam linea gauſapa captis.Ouidius de arte amandi.
Martialis Gauſapa ſi ſũpſit/gauſapa ſũpta ꝓba.Inde hæc gauſapia pẽultĩa correpta martialis.
Menſe uel auguſto ſumere gauſapinas.Genus eſt ueſtis.

/

Martialis Gobius cum i latino/& gobio/in recto declinari poteſt.Martialis. Gobius
Iuuenalis Principium cœnæ/gobius eſſe ſolet.Iuuenalis.cum ſit tibi gobio tantum In Gobio
loculis.Genus eſt piſcis.
Marcellus Gemitus quarta/& ſecunda declinatione/declinari pōt/teſte Marcello.Vnde Gemitus
Plautus Plautus ait in aularia.Tantū gemiti/& mæſticiæ/mihi hic dies obtulit.
Feſtus Gaulus/genus eſt nauigii/teſte Feſto.Gaurus cum r/fœminini generis/inſula ē: Gaulus
Statius de qua Statius.Gaurus naualibus apta.Maſculini autem generis. Gaurus/ Gaurus
Ptolemæus mons eſt Aethiopiæ/teſte Ptolemæo.Alius eodem nomine mons eſt Cam
Virbius paniæ/teſte Virbio:de quo Iuuenalis.
Iuuenalis Suſpectumq; iugum Cumis/& Gaurus inanis.
Plutarchus Gelon cum unico l/tyrannus fuit Siculus:cui Hiero ſucceſſit/teſte Plutarcho. Gelon
Herodotus Gelonus cum unico l/filius fuit Herculis:a quo/Gelones/uel Geloni/popu Gelonus
Horatius li Scythici(utroq; enim modo dici poteſt)cognominati ſunt/teſte erodo/ Gelones
Virgilius to libro hiſtoriarum quarto.Neq; a gelu dicti ſunt/ut cum Catholico Vgu/ Geloni
Lucanus tio ſomniauit.Horatius in tertio carminum. Gela
Ptolemæus Viſam pharetratos Gelones.Virgilius georgicorum ſecundo. Gelu
Virgilius Eoaſq; domos Arabum/pictoſq; Gelonoſ.Lucanuſ libro quarto. Gelum
Syllius Maſſagetes quo fugit equo/forteſq; Geloni.Gela cum unico l/urbs ē Siciliæ/ Gelus
Ouidius teſte Ptolemæo/a Gela fluuio cognominata/dicente Virgi.li.æneidos.iii.
Marcellus Immaniſq; Gela fluuii cognomine dicta.Syllius libro.xiiii.
Venit ab amne trahens nomen Gela:uenit & Heſa.De hoc fluuio Siciliæ me
minit.Ouidius faſtorum.iiii.dicens.
Et te uorticibus non adeunde Gela.Gelu cum unico l/& hoc gelū/teſte Mar/
Priſcianus cello/declinari poteſt:quin etiam/hic gelus huius gelus quarta declinatione/
Accius teſte Priſciāo Accius ī ꝓmetheo.Profuſus hyberno flamīe gelus.Lucreti⁹li.vi.
Lucretius Demittit quaſi ſæpe gelum/quod continet in ſe.Idem libro quinto.
Lucretius Aſſiduoſq; geli caſus mortalibus aufert.

Apuleius Aeres cum æ diphthongo/teſte Apuleio ſcribitur:& cōmunis Hæres
Priſcianus generis eſt/teſte Priſciano.Et facit in genitiuo hæris/uel hære/ Hæredium
Marcellus h dis/auctoribus Marcello/& Pompeio.Et(ut idem ſcripſit Pō/
Pompeius peius)hæres apud antiquos dominus putabatur.Inde(ut ait)
Pompeius Hæredium paruulum prædium dictum eſt.
Hæreſis cum æ diphthongo ſcribitur:nec ab hæreo hæres deducitur/ut cū Ca Hæreſis
tholico Vgutio ſomniauit.Sed ab ἀιρεομαι/quod opto ſignificat/uel eligo/
deriuatur.Vnde & optio dici poteſt/ſeu electio.Inde compoſita dihæreſis cū
i latino/& æ diphthongo:ſynhæreſis cū y græco & æ diphthongo.
Nonius Halec huius halecis cum aſpiratione in initio/& unico l/ſcribitur.Nā & a No/ Halec
Diomedes nio inter dictiones aſpiratum principium habentes collocatur.Et tam fœmi
Caper nini/q̄ neutri generis eſt/auctoribus Capro/Diomede/Priſciano.Martialis.
Priſcianus Cui portat gaudens ancilla paropſide rubra
Martialis Halecem:ſed quam protinus illa uorat.Horatius ſermone quartodecimo.
Horatius Ego fæcē primus/& Halec/Primus & inueni piper album cum ſale nigro.
Plinius Piſcis eſt genus:& liquaminis.Plinius.Halec imperfecta/nec colata.
Apuleius Hyſopus fœminino/& hyſopum neutro genere/declinari pōt:& cum aſpira/ Hyſopus
tione in initio/& y græco/teſte Apuleio ſcribitur:ut etiā li.ultimo ſup regulā/ Hyſopum
p ſubeunte breuis o fit/oſtendemus.Et qa apud Latinos primā(ut libro præ
fato probabimus)ſyllabā corripit/cū unico ſ ſcribi oportet.Cræci tamen cū
ſ geminato ὕσσωπον ſcriptitāt.Hærba ē/pulmoni plurimum conferens.
Hellen cum duplicato l ſcribitur.Fuit filius Deucalionis.Helle huius Helles cū Hellen
gemino l/fuit Athamantis Argiuorū regis filia.Hellas huius Helladis cū du Helle
plicato l/regio eſt:quæ alias Græcia uocatur.Elis huius elidis abſq; aſpiratio Hellas
Ptolemæus ne principii/& cum unico l/& i latīo/urbs eſt Arcadiæ/teſte.Ptolemæo.Sta Elis
Statius tius libro thæbaidos ſecūdo. Helix
Sed mihi nec Sparta genitos/nec ab Elide miſſos.Helix huius helicis cū aſpi

rato initio/& unico l/& i latino ſcribitur:etſi a Tortellio cum geminato l ſcri
Theocritus bi præcipiatur.Nam apud Theocritum edyllio primo/primam ſyllabam
corripit.Genus eſt hederæ.
Iuuenalis Hylas cũ y græco/& unico l ſcribit.Fuit Thiodamãtis filius:de quo Iuuenalis. Hylas
Et multũ quæſitus Hylas.Hyllus cum y græco/& geminato l/Herculis filius Hyllus
Ouidius fuit:cuius meminit Ouidius libro metamorphoſeos nono/quom ait. Hilum
Imperiis/thalamoq;/animoq;/receperat Hyllus.Hilum cũ i latino/& unico Hila
Lucillius l/minimum quiddam eſt.Lucillius libro.xxx. Hilla
Cicero Quodq; tuas laudes culpas/non proficis hilum.Cicero in tuſculanis. Hyle
Ennius Tum illud quod Siſyphus uerſat ſaxum nitendo/neq; proficit hilum. Hylæa
Feſtus Ennius.neq; diſpendi facit hilum.Quidam hilum putant eſſe quod grano fa Ilys
Varro bæ adhæret:ex quo(ut ſcribit Feſtus(nihil fit:& nihilum.Hila cum i latino/
& unico l ſcribitur.Varro de lingua latia.Hila dicta eſt ab hilo:ideſt minimo.
Horatius Horatius ſermone.xiiii.perna magis/ac magis hilis.
Feſtus At uero Feſtus cum duplicato l/innuit eſſe ſcribendum/quom dixit.hira/
quæ diminutiue dicitur hilla/inteſtinũ eſt:quod ieiunum uocant. Alii aliter
Acron ſentiunt/ut ſcripſit Acron ſuper præfatũ locum Horatii.
Quod quia non placet/omiſi.Sunt autem hilæ/uel hillæ/ſalſa inteſtina: uel
farta ſalſicia:per quas/& pernas/ita reficitur conuiuæ ſtomachus/ut non om
nia malit/quæ uænduntur in popinis mundis.Hyle huius hyles cum y græ/
co/& unico l/dicitur materia.Hylæa cũ y græco/& unico l/& æ diphthõgo
Herodotus urbs eſt Scythiæ/teſte Herodoto.Ilys cũ i latino in prima/abſq; aſpiratione
initii/& cũ unico l/& y græco in ſecunda ſyllaba/limus uocatur. Hira
Homerus Hira cum i latino ſcribitur.urbs fuit in Argo/propinqua Pylo/teſte Homero Hir
Feſtus libro iliados nono:quo nomine inteſtinum quoddam uocatur/teſte Feſto: Hirus
quod ieiunum appellant.Hir cum i latino/uola manus dicitur Hirus cũ i la/ Hyrie
tino ſcribitur:etſi a Tortellio cũ y græco ſcribi præcipiatur. Proprium fuit Hyrieus
Tortellius uiri nomen:de quo Ouidius. Hyrium
Ouidius Cur nemo eſt/Hecaten/nemo eſt/qui ceperit Hirum?Hyrie huius hyries cũ
y græco in prima/& i latino in media ſyllaba/urbs eſt Boœtiæ:de qua me/
Homerus minit Homerus li.iliados ſecũdo.Et Ouidius libro metamor.vii.dicens.
Ouidius Inde lacus Hyries uidet.Hyrieus triũ ſyllabaꝝ eſt:& cũ y græco in prima/& i
latino in media/& eus diphthongo ſcribitur:etſi duarũ ſyllabaꝝ Tortellius
Tortellius tradiderit Hireus eſſe:& cũ i latino in prĩa ſyllaba ſcribi præceperit.Propriũ
Ouidius fuit uiri nomẽ:de quo meminit Ouidius libro faſtorũ quinto/dicens.
Nunc Hyrieus qua ſit genitus uocat Vriona.Hyriũ/oppidũ eſt Apuliæ iuxta
Ptolemæus Adriaticum ſinũ/ut in coſmographia Ptolemæus oſtendit.
Petrus Hebdomas huius hebdomadis/& hæc hebdomada/declinari poteſt.Petrus Ri Hebdomas
ga in Daniele.Septẽ ſic annos hebdomas una facit. Hebdoma
Hermes huius hermis/uel hermetis/& Herma huius hermæ/declinari poteſt. da
Iuuenalis Et latine Mercurius dicitur:& nõnunq̃ ꝓ ſtatua põitur.Iuuenalis ſatyra.viii. Hermes
Aemilius Nil niſi Cecropides/truncoq; ſimillimus Hermæ.Aemilius Probus in Alci/ Herma
biadis uita:Id cum appararetur/priuſq̃ claſſis exiret/accidit/ut una nocte/ Hermus
omnes Hermæ/qui in oppido erant Athenis deiicerentur/præter unũ:qui
Feſtus ante ianuam erat.Herma(ut ſcribit Feſtus)a Græcis pro firmamento ponit.
Interdum etiam(ut ait)ſaburam ſignificat.Hermus/fluuius eſt Lydiæ/teſte
Seruius Seruio:cuius meminit Virgilius georgicorum ſecundo/quom dixit.atq; au
Virgilius ro turbidus Hermus.
Hyalus cum y græco ſcribitur:quod tamen Vgutio neutro genere Hyalum de Hyalus
Vgutio clinat.Virgilius georgicorum quarto .Mileſia uellera nymphæ Hyalum
Virgilius Carpebant/Hyali ſaturo phucata colore:ideſt uitri.
Heſperus/Atlantis fuit frater.Et ea ſtella dicitur/quæ aliis nominibus/ueſpe/ Heſperus
Virgilius rus/ueſper/ueſperugo uocatur.Virgilius in fine bucolicorũ. Heſperia
Ite domũ ſaturæ(uenit heſperus)ite cappellæ.Ab Heſpero/Heſperia cogno Heſperis
minata eſt:hoc eſt Italia/ſiue Hiſpania.Syllius circa initium opis. Hyſpania

Syllius	Da muſa decus memorare laborũ Antiquæ Heſperiæ. Nonnunq̃ pro heſpe	Hiſpaniæ
	ria/Heſperis dicitur. Heſperides/filiæ fuerũt Atlãtis/teſte Seruio ſuper librũ	
Seruius	quartum æneidos. At uero Lactantius grãmaticus ſuper librum ſecundum	
Lactantius	thæbaidos/non Atlantis/ſed Heſperi illius fratris filias fuiſſe dixit. Nõnunq̃	
Seruius	& hiſpaniæ plurali tantum numero declinari poteſt. Seruius ſuper ſecundũ	
	georgicorum. Vri/boues ſunt agreſtes: qui in pyrenæo monte naſcuntur/in	
	ter Gallias/& Hiſpanias poſito.	
	Hyæna cum y græco/& æ diphthongo ſcribitur. Animal eſt quadrupes: quod	Hyæna
	alternis annis maſculum eſſe/& fœminam/tradit Plinius libro. viii. naturalis	Hyælla
Plinius	hiſtoriæ. Quod etiã tetigit Ouidi. li. meta. xv. dicẽs. & quæ mõ fœmina tergo	
Ouidius	Paſſa marem/nunc eſſe marem miremur hyænam. Lucanus libro ſexto.	
Lucanus	Viſcera non lyncis/non duræ nodus hyænæ. Hyella cum y græco/& duplica	
Herodotus	to l/urbs fuit Oenotriæ/teſte Herodoto libro hiſtoriarum primo. Alia eſt	
Ptolemæus	eodem nomine in fœlici Arabia/teſte Ptolemæo.	
	Homo communis generis/ab humo dictus eſt/ut omnes tradunt/præterq̃	Homo
Quĩtilianus	Quintilianus id deridens. Et facit in genitiuo hominis: quod antiqui ſecun	Homuncio
Feſtus	dum analogiam dicebãt Homonis. Feſtus. homonẽ hominẽ dicebãt. Ennius.	Homulus
Ennius	Vulturis in ſiluis miſerum mandebat homonem. Et triplex format diminuti	Homũculuſ
Priſcianus	uum/teſte Priſciano/homuncio/homulus/homunculus.	
Lucanus	Harpe huius harpes/enſis erat falcatus: quo uſus eſt Perſeus: de quo Lucanus.	Harpe
	Harpen alterius mõſtri iam cæde rubentẽ. Harpyia cũ y græco in ſecunda ſyl	Harpyia
Virgilius	laba/ſequente i latino/auis eſt rapax. Virgilius libro æneidos tertio.	Harpis
Ptolemæus	Harpyiæ & magnis quatiunt clamoribus alas. Harpis oppidum eſt Myſiæ in	Hermago/
	ferioris/teſte Ptolemæo.	ras
Cicero	Hermagoras/& hermagora (quod protulit in rhætoricis Cicero/& in Bruto)	Hermagora
	declinari in recto poteſt. Proprium fuit uiri nomen.	Hypomne
	Hypomnema huius hypomnematis cũ y græco/& unico p/& hoc hypomne/	ma
Cicero	matũ/declinari in recto poteſt. Cicero ad Tironẽ. Multũ enim mihi eripitur	Hypomne
	operæ in excribendis hypomnematis: ideſt cõmẽtariis/uł ĩterpretatiõibus.	matum
Herodiãus	Hebenus cũ aſpirato initio/teſte Herodiano ſcribitur. Arbor eſt: cuius lignũ/	Hebenus
Seruius	tã hebenus fœminino genere/q̃ hebenũ neutro/declinari poteſt/teſte Seruio	Hebenũ
Lucanus	ſuper ſecundum georgicorum. Lucanus libro decimo.	
	hebenus Mareotica uaſtos	
Virgilius	Non operit poſtes. Virgilius libro præfato. ſola India nigrum	
	Fert hebenum.	
	Heterogẽus/& heterogeneus/hoc ẽ alterius generis/i uno ſignificato dici põt.	Heterogen⁹
	Hulcus/& helcus/in recto ueteres protulerunt. Et hoc diſtat a uulnere: ꝙ (ut tra	Heteroge/
Marcellus	dit Marcellus) hulcus/clauſa eſt/& tecta malignitas: uulnus autẽ/patens.	neus
	Hydrops communis generis/& hydropicus/in una ſignificatione dici poteſt:	Hulcus
Horatius	& cum y græco ſcribitur. Horatius in epiſtolis.	Helcus
	Si noles ſanus/cures hydropicus/& ni/Maſculini aũt generis hydrops/Mor	Hydrops
Donatus	bum deſignat. Donatus ſuper Terentii eunuchum. Veternoſus/morbo ue/	Hydropic⁹
Horatius	tere confectus/ideſt ueterno: quales ſunt/qui hydropem patiuntur. Horatius	
	in ſecundo carminum.	
	Creſcit indulgens ſibi dirus hydrops.	
Horatius	Hydrus cum y græco ſcribitur: & habet fœmininũ hydra. Horatius in epiſtolis.	Hydrus
Ptolemæus	Speratum meritis duram qui contudit hydram. Serpens eſt aquatilis.	Hydra
Ptolemæus	Eſt etiam Hydrus eadem ſcriptura/urbs in Calabrya/teſte Ptolemæo: quam	
Strabo.	alias Strabo urbiculam appellat. Et facit in genitiuo Hydruntis. Hydra eadẽ	Hydras
Cicero	ſcriptura/teſte eodem Ptolemæo/urbs ẽ Aeoliæ extrema: & urbs Cyrenay/	Hydria
	cæ prouinciæ. Hydras cum y græco/inſula quædam eſt Aphricæ adiacens/ut	
Ptolemæus	idem Ptolemæus oſtendit. Hydria cũ y græco in prima ſyllaba/urna dicitur.	Hieroſoly
	Hieroſolyma huius hieroſolymæ/& hieroſolymæ plurali tantum numero de/	ma
	clinatur: & cum aſpirato initio/ſequente i latino/& y græco in penultima ſyl	Hieroſoly
Hierõymus	laba ſcribitur. urbs eſt Iudææ: quæ alias Hieruſalem uocatur. Hieronymus i	mæ

Ioãne cap.x.Facta ſũt encænia Hieroſolymis.Et a Hieroſolyma ſit Hieroſo/ Hieruſalẽ
Hieroӯmus lymita/Hieroſolymitanus/Hieroſolymus.Hieronymus in libro.ii.Maccabæ Hieroſoly/
orum capitulo octauo.Et qui promiſerat Romanis ſe tributum reſtituere đ mitæ
captiuitate hieroſolymorum/predicabat nunc protectorẽ deum habere Iu/ Hieroſoly/
dæos. Hi populi/Hieroſolymi(ut diximus)necnõ & Solymi uocati ſũt.Cor mitani
Tacitus neliusTacitus.Alii clara Iudæorum initia/Solymos/carminibus celebratam Hieroſoly
Martialis Homeri gentem/conditam urbem Hieroſolymã noĩe ſuo feciſſe.Martialis. mi
Iuuenalis Sed quæ de Solymis uenit peruſtis.Iuuenalis ſatyra ſexta. Solimi
Interpres legum Solymarum/& magna ſacerdos.

Hippodame huius hippodames/& hippodamia/proprium mulieris nomen/ Hippodãe
Virgilius i recto declinari poteſt:& cum i latino/& duplicato p ſcribitur.Virgilius ge/ Hippodãia
orgicorum tertio.
Propertius Hippodameq́;/humeroq́; Pelops inſignis eburno.Propertius.
Ouidius Quam ſibi dotatæ regnum uetus Hippodamiæ Ouidius heroidum.
Venit ut in Phrygios Hippodamia ſinus.

Hircus cum i latino/& c exili ſcribitur:& caper uocatur.Hirquus cum i latino/ Hircus
& cum q/dicit͛ oculi angulus:& pro eo qui obliquum reſpicit/nonnunq̃ po Hirquus
nitur/ ut ſtrabus/limus.Pætus uero is appellatur/qui oculis in altum reſpicit Strabus
Luſcus/qui unum habens oculum/altero carens/huc reſpicit/& illuc.Lippus/ Limus
qui oculos lachrymantes habet/& litos. Pætus

Hoſtilis/communis generis eſt:& perduellio dicitur.Inde hoſtilis/& hoſticus. Luſcus
Virgilius Virgilius. Lippus
Horatius Indutoſq́; iubet truncos hoſtilibus armis.Horatius ſermone nono. Hoſtis
Macrobius Hunc neq́; dira uenena/nec hoſticus aufert enſis.Nõnunq̃ hoſtis/peregrinus Hoſtilis
Feſtus uocatur/ut Macrobius teſtatur/& Feſtus. Hoſticus

Iuuenalis Humidus/& per ſyncopam hudus/dici poteſt.Iuuenalis. Humidus
Huda terit inguina barba.Alii abſq́; aſpirato principio/udus ſcribi uolunt: Hudus
quaſi uuidus dicatur:hoc eſt uliginoſus. Vdus

Hortus ſecundi ordinis/differentiæ cauſa abortus quarti/cũ aſpirato initio ſcri Vuidus
Martialis bi conſueuit.Martialis. Hortus
Aut Corcyreti ſunt hæc de frondibus horti.Et format per diminutionẽ/hor/ Hortulus
tulus/& horrticellus.Vnde in legenda ſancti Nicomedis legitur.Corpus eius Horticelluſ
collectum/& perductum ad horticellum ſuum/ſepultum eſt iuxta muros uia
Catullus Nomentana.Catullus.Talis in uario ſolet Diuitis domini hortulo Stare flos
Romulus hiacynthinus.Romulus.Hortulus iſte parit fructum cum flore.

Quitiliãus Heri/& here/in uno ſignificato dici poteſt/auctoribus Quintiliano/Feſto/Pri Heri
Feſtus ſciano. Vnde Iuuenalis ſatyra tertia/ait. Here
Priſcianus Res hodie minor eſt/here q̃ fuit:atq́; eadem cras. Nam ſi heri dixiſſet/uerſus
Iuuenalis ſtare non poſſet.Sic & Martialis epigramatum primo.
Martialis Et poſitum eſt nobis nil here/præter aprum.

Caper Hilarus/& hilaris/ſecũda/& tertia declinatiõe declinari poteſt/teſte Capro.Vn Hilarus
Cæcilius de Cæcilius recitante libro.xv.noctium atticarum Gellio/inquit.Nam hi ſũt Hilaris
Gellius inimici peſſumi/fronte hilaro/corde triſti.Laberius i chære.Ebriulati mentẽ
Laberius hilaram arripiunt:hoc eſt ebriuli effecti.Terentius hilarum/ac lubentem di/
Terentius xit in adelphis.Vbi donatus ait.Hilarum uetuſte/non hilarẽ.Et cum aſpira/
Donatus to initio/teſte apuleio/& i latino/& unico l ſcribitur.Sunt tamen/qui abſq́; aſ
Apuleius piratione ilarus ſcribi uolunt.

Nonius Hilaritas/& ilaritudo/in una ſignificatiõe accipi pñt/teſte Nonio.Platus in mi/ Hilaritas
Plautus lite.Siue animo obſequere mecum:atq́; honora te hilaritudine. Hilaritudo

Apuleius Honor/& honos/in recto/dici poteſt.Et(ut tradit Apuleius)ideo cum aſpira/ Honor
tione in ꝑncipio ãnotatur/ut ſcilicet ab eo qui eſt onos aſinus/differat.honor Honos
Marcellus plura apud Marcellum detinet ſignificata/hoc nihilominus in loco explicã/
Tullius da.Honor/dignitas dicitur.Tullius libro primo epiſtolarum ad Cæſarẽ.Tu/
Virgilius cum ea/quæ es ab ſenatu/ſummo cum honore conſecutus. Honor/gratia/
pulchritudo. Virgilius georgicorum.ii.

Virgilius	Frigidus & ſiluis aquilo decuſſit honorem. Idem libro æneidos primo/	
	lumenq; iuuentæ	
Virgilius	Purpureum/& lætos oculis afflarat honores. Honor ſacrificium. Virgilius	
	æneidos octauo.	
	Forte die ſolennem illo rex Arcas honorem	
Virgilius	Amphitryoniadæ magno/diuiſq; ferebat. Honor/integritas/pudicicia. Vir/	
	gilius libro æneidos primo.	
Virgilius	& rapti Ganymedis honores. Honor/dilectus amor. Virgilius. xii. libro ænei.	
	per ſi quis Amatæ.	
Virgilius	Tangit honos animũ. Honor/hoſtia. Virgilius libro ænidos tertio.	
Virgilius	meritos aris mactabat honores. Honor/prœmiũ. Virgilius lib. æneidos. v.	
Virgilius	Ipſis præcipue doctoribus addit honores. Honor/ſepultura. Virgilius.	
	Cernit ibi mæſtos: & mortis honore carentes. Honor/cultura obſeruantia.	
Virgilius	Virgilius æneidos octauo.	
	Semper honore meo/ſemper celebrabere donis.	
Marcellus	Honeſtas/& honeſtitudo/in uno ſignificato accipi pñt/teſte Marcello. Vñ &	Honeſtas
Accius	Acciũ refert dixiſſe in Myrmidonibus. Tua honeſtitudo danaos decipit diu.	Hõeſtitudo
Probus	Hortor/commune uerbum eſt/teſtibus Probo/& Priſciano. Antiqui tamen (ut	Hortor
Priſcianus	ſcribit Nonius) etiam horto hortas protulere.	Horto
Nonius	Homilia cum i latino in utraq; ſyllaba/& unico l ſcribitur: & dici poteſt ſermoci	Homilia
Pompeius	natio. Homeleum cum e in utraq; ſyllaba/pilei genus eſt/teſte Pompeio.	Homeleum
Horatius	Helleborus/& helleborum/dici in recto poteſt. Herba eſt purgatoria/dicente	Helleborus
	Horatio in epiſtolis.	Helleborũ
Virgilius	Expulit helleboro morbum/bilemq; meraco. Virgilius georgicorum. iii.	
Apuleius	Scillamq;/helleboroſq; graues/nigrumq; bitumen. Et cum aſpiratione in ini	
Tortellius	tio (ut Apuleius tradit/& Tortellius) & cum duplicato l ſcribitur. At uero Ge	
Georgius	orgius abſq; aſpiratiõe elleborũ ſcribi præcipit/ut in ipſa dictione diximus.	
Apuleius	Huber aſpiratione principii ãnotat/teſte Apuleio: & (ut ait) ab ὕω/qđ pluere	Huber
Priſcianus	ſignificat/deriuat. Et cõis generis eſt/teſte Priſciano libro. v. uel triũ generũ/	
Priſcianus	ut idẽ auctor tradit libro. vii. Pro mãma autem/neutri tantum generis eſt.	
	Holocauſtoma cũ l/& c/& t exilibus/& holocauſtomatũ/in recto/declinari po	Holocau/
	teſt: interpretaturq; latinũ ſacrificiũ: quod ẽt holocauſtum appellatur.	ſtoma
Priſcianus	Hoſpitor/commune uerbum eſt. Hoſpes/cõis generis eſt/teſte Priſciano: quod	Holocauſto
	tamen trium generum nonnulli eſſe uoluerunt: ideo quia hoſpita neutrũ plu	matum
	rale habet: quod tamẽ ſecundum analogiam facere deberet hoſpitia: ſicut di	Holocauſtũ
	ues diuitia. Ouidius libro metamorphoſeos. xv.	Hoſpitor
Ouidius	nec in hoſpita tecta Crotonis. Idẽ li. heroidum. ſed me mea fata trahebant	Hoſpes
Ouidius	Hoſpita fœminea pellere caſtra manu. Statius libro thebaidos tertio.	Hoſpita
Statius	Accipies: feſſiſq; libens iterum hoſpita pandas	
Lucanus	Flumina. Lucanus libro primo.	
	Duc age per Scythiæ populos: per in hoſpita ſyrtis	
Vgutio	Litora. Vgutio declinat hoſpitus hoſpita hoſpitum. Comperitur etiam fœmi	
Virgilius	nini generis hæc hoſpita. Virgilius libro æneidos ſexto.	
Agrætius	bellum o terra hoſpita portas. Hoſpes/& eum qui hoſpitio reſpicit/& qui re	
Caper	cipitur/deſignare habet/ut in Caprum tradit Agrætius.	
	Humus fœminini generis eſt: quin & maſculino genere ueteres protulere/teſti/	Humus
Probus	ſtibus Capro/& Probo. Vnde. Liuius ait in Adone. Humum humidum pedi	Humum
Liuius	bus fodit. Gracchus in Thyeſte. Merſit humidum plantis humum. Ex quibus	
Gracchus	exemplis/Priſcianus Humũ neutri potius uult eſſe generis/q̃ maſculini.	
Priſcianus	Holus huius holeris neutri generis/& Helus huius heleris (quod ueteres dice/	Holus
Nonius	bant) inter dictiones aſpiratum inicium habentes/a Nonio/& Feſto ponitur.	Helus
Feſtus	At uero Apuleius/abſq; aſpiratione ſcribi olus præcipit. Comperitur etiam	Holerum
Apuleius	ſecundæ declinationis hoc holerum huius holeri/teſte Nonio/dicente Lucil/	Holor
Nonius	lio ſatyrarum. xv.	Olor
Lucillius	Tintinabulum abeſt: hinc ſcyrpiculiq; holerorũ. Inde hic holitor: Ideſt hortu	

Virgilius lanus.Holor cygnus dicitur.Virgilius libro æneidos.xi.
Herodotus Strimoniamq́ gruem/aut album deiecit holorem.Olor abſq́ aſpiratione/ rex quidam fuit Thraciæ/teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſexto.
Priſcianus Virgilius Hic hæc hoc/facit in datiuo ſingulari huic:quæ quidem teſte Priſciano/monoſyllaba dictio eſt/dicente Virgilio georgicorum primo. Hic
Huic a ſtirpe pedes.temo protentus in octo.quandoq́ per dihæreſim/duarū
Statius ſit ſyllabarum:ut eſt apud Statium libro thæbaidos primo.
Lætus huic domino uideas dare iura nepotes.In datiuo plurali/& ablatiuo/
Nonius Priſcianus facit his cum unico i:quod et hibus antiqui protulerunt/teſtibus Nonio/& Priſciano.Vnde Plautus ait in gurculione.Pariſſimi eſtis hibus.
Plautus Heſiodus Hippo cum i latino/& duplicato p ſcribitur.Fuit teſte Heſiodo in theogonia/ Occeani/& Tethyos filia.Hippos eadem ſcriptura/equus interpretatur.Hypo cum y græco/& unico p/præpoſitio græca eſt:& ſignificat ſub. Hippo Hippos Hypo
Hyems huius hyemis fœminini generis cum y græco ſcribitur.Nā ab ὕω pluo Hyemſ
Priſcianus Varro (ut nonnulli uolunt)deriuatur.At uero Priſcianus/ab imbre/qui apud Græcos ομβροσ dicitur/deductum tradit.marcus autem Varro/ut omnia latinæ linguæ tribueret/ab hiatu deſcendere dixit.Vgutio ab hemis/quod eſt ſemis/ quia ſcilicet in hyeme/breuiore/& diminuto uſq́ ad medietatem/uel ultra/ ſol uertit̃ circulo/dictū ēē uoluit.Quod ſi ab ībre(ut:Priſciãus)uel ab hiatu)ut Varro tradit)deducitur/cum i latino hiems ſcribi oporteret : qđ tamē a doctis uiris nō obſeruatur.Vgutiōis etymologiæ nihil reſponſionis dabit. Nam per ſomnia mihi multa finxiſſe uidetur. Hiems
Hiſtrio cum aſpiratione in principio/& i latino ſcribitur:etſi ab Iſtiria(quod q dem aſpiratione caret)deriuetur.Neq́ enim cum aſpiratōne Iſtria ſcribitur: Hiſtrio Hyſtrix
Feſtus q̄uis Gaſparinus i initio aſpirari præcipiat.Teſte enim Feſto/huius modi ſcænici/hiſtriones a noſtris uocati ſunt/quia primus/qui hanc artem Romæ exercuit/ab Iſtria profectus eſt.Liuius autē/& Valerius.Maximus/non ab Iſtria/
Liuius Valerius Tacitus ſed ab Hetruria/illum ueniſſe dicunt:quare non græcum/ſed hetruſcum uolunt eſſe uocabulum.Similiter Cornelius Tacitus/ab Hetruſcis hiſtriones ac citos dixit.Et tu quid Vgutio ſomniaſti? Hyſteron(aio)geſticulator dicitur: Vnde hiſtrio uenit.Hyſtrix huius hyſtricis cum aſpiratione in initio/ſequen
Plinius te y græco/animal eſt/hericio ſimile/teſte Plinio libro nono naturalis hiſtoriæ.Neq́ ab Iſtria/neq́ ab Iſtro fluuio/quæ abſq́ aſpiratione ſcribūtur/hy
Vgutio Calphurnius ſtrix deriuatur/ut cum Catholico ſomniauit Vgutio . Et corripit in obliquis ſtri ſyllabam.Calphurnius egloga ſexta.
Venit & hirſuta ſpinoſior hyſtrice barba.
Gaſparius Hiſtoria cum i latino ſcribitur:etſi cum y græco a Gaſparino ſcribi præcipiatur. Neq́ ab hiſteron deducitur/ut cum Catholico ſōniauit Vgutio.Sed ab ἱστο ρεῖν/quod ſpectare ſignificat/uel cognoſcere/deſcendit. Hiſtoria
Apuleius Heruca/& herugo/cum æ diphthongo ſcribūtur/teſte Apuleio.Nam(ut ait) ab hæreo hæres ueniunt.non autem a rodo rodis/ut Vgutio ſomniauit. Genus eſt uermis.Hærugo item/uitium eſt/ſegetes/& ferrum exedens. Hæruca Hæruca Hærugo
Iuuenalis Ouidius etiam/hærba quædam eſt:de qua Iuuenalis. tu tantum hærucis imprime dentem.Ouidius de remedio
Vgutio Nec minus hærucas iubeo uitare ſalaces.Vgutio ab uro uris dictam tradidit/ quaſi uruca dicatur. Quod ſi uerum eſt/abſq́ aſpiratione/& æ diphthongo ſcribi eruca oporteret/quando hærbam deſignare habet.
Hieros cum i latino ſcribitur:& dici poteſt ſacer.Inde oīa deriuata/eadem ſcriptura exarantur:ut hierarchia:hirapicra:Hiera inter Siciliam/& Liparen/inſula:Hiero proprium uiri nomen:Hieronymus cum y græco i penultima ſyllaba:Hieroſolyma:etſi cum g gera/gerapicra/gerarchia/Vgutio ſcribi præcipiat:quippe qui nullam habuit græcarum litterarum peritiam. Hieros Hierarchia Hierapicra Hiera Hiero
Hamadryas cum aſpirato initio/& y græco ſcribitur:componiturq́ ex ἅμα ad uerbio apud Græcos ordinis/quod ſignificat ſimul/& δρύασ/quæ eſt quercus:hoc ē nympha/quæ una cum arboribus naſcitur/& perit.Neq́ ab eo qđ Herōymus Hamadryaſ

Catullus ẽ amãs ꝑticipiũ deſcẽdit:ut cũ Catholico ridiculus ſõniauit Vgutio. Catullus.
Floridis uenit enitens
Myrtus Aſia ramulis/
Quo hamadryades deæ
Ludicrum ſibi roſcido
Nutriunt in humore.

Hippomanes cum i latino/& duplicato p ſcribitur: componiturq́ ex ἵππος Hippomanes
Vgutio equus/& μανία furia/ſiue inſania. Neq́ a mano manas deducit/ut cũ Catholi nes
Priſcianus co ſomniabundus dixit Vgutio. Et (ut tradit Priſciãus) neutri generis Hippo Hippomenes
Theocritus manes eſt. quod Theocritus in cantatione bucolica/fruticem eſſe dixit: quod nes
Heſiodus ſi comedunt equi inſaniunt. Sic etiam Heſiodus hærbam eſſe dicit: quã ſi co/
Theophraſtus mederent equi/furorem paterentur. Verũ (ut Theophraſtus ſcribit/& Plini
us) Hippomanes caruncula ẽ in fronte pulli equini/carycæ magnitudine/co
Plinius lore nigro: quã ſtatim edito partu mater uorat: alioqñ ad hubera partũ non
Seruius admittit. Seruius uero dixit eſſe uirus/exequarũ inguinibus defluẽs: quo tꝑe
Tullius feruntur in amoris furorẽ. Quod etiam confirmauit Tibullus/quom ait.
Virgilius Hippomanes cupidæ ſtillat ab inguine equæ. Et Virgilius geor. tertio.
Hinc demum Hippomanes uero quod nomine dicunt
Propertius Paſtores/lentum diſtillat ab inguine uirus. Propertius: et in me
Iuuenalis Hippomanes fœtæ ſemina legit equæ. Iuuenalis.
Hippomanes/carmenq́ loquar: coctumq́ uenenum. Hippomenes cum i lati
no/& gemino p/& e i penultima ſyllaba/propriũ fuit uiri nomẽ: de quo Oui
Ouidius dius libro metamorpho. x.
Præterit Hippomenes: reſonãt ſpectacula plauſu.

Acron Hornus/& hornotinus/in uno ſignificato dici põt: hoc ẽ/unius anni/teſte Acro Hornus
ne ſuper illud Horatii ſermone. xvi. Hornotius
Sergius Cum pater ipſe domus palea porrectus in horna. Idem tradit Sergius in do
Nonius natum. Nonius autem/non unius ãni hornum/ſed anni illius ĩterpretatus ẽ.
Lucillius Vnde & Lucillium inducit libro. xxviii. ita dicentem.
Porphyrio Vtrum anno/an horno/te abſtuleris. At uero Porphyrio/hornum/huius an
ni expoſuit. Vnde ſuper illud Horatii ĩ epodo/
Et horna dulci uina promẽs dolio/ait. Horna uina dicuntur huius ãni. Et hæc
mihi magis placet interpretatio.

Apuleius Hariolus cum aſpiratione in initio annotatur/teſte Apuleio: dictuſq́ ẽ (ut tradit Hariolus
Donatus Donatus ſuper Terentii phormionem) quaſi fariolus a fando: ita ut f digam Harupex
ma in aſpirationem conuerſum fuerit: ſiue ab halando. Nam (ut ait) halitu ſo/
lebant excludere uelut immortalem animam/ut diuinam reciperent. Vnde
& uocem eiuſcemodi dabant/quæ eſt oc: quod ipſum oc/ſonum exalandi
uim præſtat. Et paulo poſt/harupex (inquit) ab haruga nominatur. Haru/
ga enim hoſtia dicitur/ab hara deducta/in qua concluditur/& ſeruatur. Ha
ra autem eſt/in qua pecora recluduntur. Hæc Donatus. At uero Seruius ſu/
Seruius per Donati artem/ex hara/& ſpecio/haruſpex compoſitum dixit. Nam ha
ra genus eſt auis/cui uaticinantes haruſpices intendebant: cuius traditio ma
gis placet. Et ab hara aue/hariolus etiam (ut exiſtimo) dictus eſt. Neq́ ab ha
ra altari/aſpiratione carente/primamq́ producente ſyllabã/Hariolus/nec
haruſpex deriuatur/ut Vgutio ſomniauit: quorum prima ſyllaba corripitur/
Virgilius dicente Virgilio. libro æneidos. viii.
retinet longæuus haruſpex. Hariolus quattuor correptas habet ſyllabas: quã
re heroico metro niſi per proceleu maricum pedem capi non poteſt.

Apuleius Haurio hauris cum aſpiratione principii annotatur/teſte Apuleio: ut ſcilicet in Haurio
ſcd̃a huius uerbi perſona hauris: ab eo qd̃ eſt auris/differat. Et facit ĩ præte
Priſcianus rito hauſi/& hauriui: in ſupino hauſtum/& hauritum/teſte Priſciano. Varro
Varro libro. xxiiii. ad Ciceronem. Cum diem haurierint. Sed & hauſum format ſu/
Virgilius pinum/auctoritate Virgilii libro æneidos quarto ſic dicentis.
Spero equidem mediis (ſi quid pia numina poſſunt)

Supplicia hauſrum ſcopulis:ideſt te luiturum/ſiue daturũ/hoc eſt laturũ/uel
Seruiur paſſurum/ut interpretatus eſt Seruius. Haurire item/tenere ſignificat. Virgi/
Virgilius lius georgi.quarto.& medium ſol igneus orbem
Lucilius Hauſerat. Haurire/exhaurire. Lucilius libro.xxx.
Virgilius Quantum haurire animis muſarum & fortia geſtit. Haurire/audire. Virgilius
libro æneidos quarto.
Seruius uocemq; his auribus hauſi. Haurire/accipere(ut uult Seruius)ſeu auare ſume
Virgilius re/ut iterpretatur Marcellus. Virilius æneidos libro primo.
ille impiger hauſit
Marcellus Spumantem pateram:& pleno ſe proluit auro. Haurire/defatigare(ut expo/
Virgilius nit Marcellus)ſeu ferire/ut dicit Seruius. Virgilius georgico.tertio.
exultantiaq; haurit
Seruius Corda pauor pulſans. Haurire/uulnerare(ut uoluit Seruius)ſeu confodere/
Virgilius ut dixit Marcellus. Virgilius libro æneidos decimo.
Per tunicam ſqualentem auro latus haurit apertum.

Hamus inſtrumẽtum eſt ferreũ ad capiẽdos piſces. Hames huius hamitis/cum a Hamus
Gaſparinus ſpiratione initii/a Gaſparino annotari præcipit. a Feſto tñ/ inter dictiones a Hames
Feſtus ſpiratione carentes/in a littera reponitur. Ait.n. Amites/perticæ ſunt aucupa Ames
les. Et licet Vgutio fœminini tradiderit ẽẽ generis/maſculini tm̃ generis eſt/
Acron dicẽte Acrone ſuper illud Horatii in epodo/aut amite/leui Parua tẽdit rætia.
Leui amite/ideſt limpido/gracili:non dixit limpida.

Priſcianus Heiulor/deponens eſt uerbum. Vnde Priſcianus in tractatu uerborum actiuæ Heiulor
uocis/pro paſſiuæ uerbis poſitorum/ait. Heiulo/pro Heiulor antiqui protu Heiulo
Hierõymus lerũt. Quod etiã Hieronymus uſurpauit/quom in Iob capi.xxxv.dixit. Pro
pter multitudinẽ calumniatorum clamabunt:& heiulabũt propter uim brachii
tyranorum. Neq; ex e/& Iullus(quod proprium uiri nomen fuit)heiulor cõ
ponitur/ut cum Catholico ridiculus ſomniauit Vgutio. Sed ab hei interiecti
one deſcendit:a qua/aſpirationem recepit.

Apuleius Hirudo cũ aſpirato initio/& i latino ſcribitur:dictaq; eſt/teſte Apuleio/ab hæ/ Hirudo
reo hæres/eo q carni inhæreat. Vermis eſt:quam alias ſanguiſugam uocãt. Hirundo
Horatius Horatius in fine artis pœticæ.
Nõ miſſura cutẽ/niſi plena cruoris hirudo. Hirũdo cũ i latino/auis ẽ nota.

Neſtoris Dioniſii Nouarienſis liber quartus fœliciter incipit.

i Con fœmini generis/abſq; aſpirato initio/& cum i latino/& c Icon
exili ſcribitur:etſi ab Apuleio/cum aſpiratione hicon ãnotari Icona
præcipiatur. Nã apud Græcos cũ ει diphthongo abſq; aſpirati Iconiſma
Plinius one εἰκωγ ſcribitur. Dici põt latine effigies. Plinius lib.xxxiiii. Iconium
naturalis hiſtoriæ. Eorum uero/q ter ibi uiciſſent/ex membris
ipſorum ſimilitudine expreſſa/quas iconas uocant/ſcilicet ſta Icus
tuas/dicari mos erat. Et ab accuſatiuo græco εἰκόνα/nonnulli ex noſtris etiã Incus
hæc icona declinari uoluerunt. Quod ẽt hoc iconiſma huius iconiſmatis dici
Vgutio põt:quod ab Vgutione/hæc iconiſma hius iconiſmæ declinari præcipit. Icõ
Cicero item/teſte ad herẽniũ Cicerone/figura eſt/quom ſcilicet formæ ad formam
cũ quadã ſimilitudine fit collatio/aut laudis/aut uitupationis cauſa:ut ſi dice
retur. Ibat in prælıũ corpore tauri ualidiſſimi:impetu leonis acerrimi. Iconiũ
Ptolemæus cum i latino utrobiq;/& c exili/urbs eſt Lycaoniæ/teſte Ptolemæo. Aliud eſt
Strabo eodẽ noie oppidũ in pontica regione Aſiæ/teſte Strabone. Icus eadem ſcrip
Cicero tura/a Cicerone i rhæthoricis/breuis appellat cõplexio. Incus huius incudis
Horatius fœminini generis eſt:& producit cu ſyllabam. Horatius in arte pœtica.
Iuuenalis Et male tornatos incudi reddere uerſus. Iuuenalis ſatyra tertia.
Qua fornace graues/qua non include catænæ?

Iaculum neutri generis/miſſile dicitur:iaculus autem maſculini/genus eſt ſer/ Iaculum
Lucanus pentis. Lucanus libro nono. Iaculus

Et natrix uiolator aquæ: iaculiq; uolucres.
Is ea id/facit in datiuo plurali/& ablatiuo/iis cum duplicato i: quod antiq̃te/ Is
Marcellus ſte Marcello/maſculino quidē/& neutro genere/ibus fœminino uero/eabus
Plautus dicebāt. Plautus in milite. Ibus ſtypendia diminuerē. Ennius tertio annalium.
Ennius Qui cum eabus ſtuprum fecerat.
Ouidius Ida cū i latio ſcribit. Mōs ē Phrigiæ/& ſilua: cuius meminit Ouidius faſtoꝝ.iiii. Ida
Ptolemæus Dindymon/& Cybelen/& amœnā fontibus Idam. Alius ē eodem nomine/ Idas
Virgilius teſte Ptolemæo/in Creta/dicente Virgilio libro ænidos.xii. Idus
Dictamum genitrix Cretæa carpit ab Ida. Ida etiam uocata eſt filia Darda/ Idulis
ni Scytharum regis: quo nomine mater Memnonis appellata eſt. Idas eadē
Virgilius ſcriptura/propriū fuit uiri nomē: de quo Virgilius libro æneidos.x.
Et tres/quos Idas pr̄/& patria Iſmara mittit. Hæ Idus pluralis tantum nūeri/
Feſtus dici p̄t Diuſio. Idulis ouis dicebat/quæ oīb9 mactabat idibus Ioui/teſte Feſto.
Infernus in ſingulari numero/maſculini generis eſt: in plurali uero/neutri. Hie Infernus
Hierōymus ronymus in parabolis Salomonis capi.p̄mo. Deglutiamus eū ſicut infernus Inferus
Hierōymus uiuentē. Idē in li. Iob capi.xxi. Dicūt in bonis dies ſuos: & i poncto ad iferna Infer
Pſalmographus deſcēdunt. Inferus ēt/ꝓ inferno ponit: ut ē apud Pſalmographū. Quis ē ho/ Inferie
mo/& ñ uidebit mortē: eruet aīam ſuā de manu inferi. Infer/uel iferus ifera ī Iferium
Priſcianus ferū adiectiue declinari pōt/teſte Peiſciano. Inferiæ pluralis tm̄ numeri/ſacri
ficia erāt: quæ diis manibus iferebāt. Inferiū uinū id dicebatur/quod i ſacrifi Improlus
Pompeius cando/infra pateræ laborū ponebāt/ut auctor eſt Pompeius. Improlis
Improlus/& improlis/ſecunda/& tertia declinatione/declinari poteſt: & teſte Illum
Pompeius Pompeio/is dicitur/qui nondum in ciuitae aſcriptus eſt. Ille
Marullus Ilium cum i latino/& unico l/& hoc ile huius ilis/declinari pōt. Vnde Marullus Ilion
Seruius mimographus recitante Seruio/ait. Tu hectorem imitaris: ab ilio nunq̃ re/ Ilios
Iuuenalis cedis. Iuuenalis. nis frater ab ipſis. Ilys
Lucanus Ilibus: Lucanus libro quarto. Ilus
Alligat: & medium compreſſis ilibus artat. Hoc Ilion eadem ſcriptura/turris Ilas
Horatius fuit eminentiſſima Troianæ urbis. Horatius. Hylas
Quom Pallas uſto uertit iram ab ilio. Declinatur nonnunq̃ & hæc Ilios: ut ē Hyle
Ouidius apud Ouidium. Hylus
Dic mihi/quid prodeſt noſtris diſiecta lacertis Hilum
Ouidius Ilios? Idem libro metamorphoſeos.xiiii. poſtq̃ alta cremata eſt Hila
Horatius Ilios/& Danaas pauerunt pergama flamas. Horatius in quarto carminum. Hilla
Direxit arcu: & non ſemel Ilios Hylæa
Vexata ē. Neq; hæc Ilion fœminino genere uſq̃ compertum eſt: etſi hæc Iliō
declinari poſſe Vgutio tradiderit. Ilus eadem ſcriptura/fuit Trois regis Dar
Ptolemæus daniæ filius. Ilas teſte Ptolemæo/fluius ē poſt Taruedū. Ilys cum i latino in
p̄ma/& unico l/& y græco in ſcd̄a/limus uocat. Hylas cū aſpirato initio/&
y græco/& unico l/fuit Thiodamantis filius. Hyle huius hyles eadē ſcriptu/
ra/dicitur materia. Hyllus cū aſpiratione p̄ncipii/& y græco/& duplicato l/
Herculis filius fuit. Hilū cū aſpiratōe i initio/& i latino/& unico l/minimū qd
dā ē/& breue. Hila eadē ſcriptura/uel cū duplicato l hilla/Lucanica a nōnullis
appellat. Hylæa cū aſpirato p̄ncipio/& y græco/& unico l/& æ diphthōgo/
urbs ē Scythiæ. Vide i dictōibus aſpiratis: ubi d' his latius/& plēius diſeruius.
Sergius Iocus in ſingulari numero/maſculini generis eſt: in plurali uero maſculini/& Iocus
Ouidius neutri/teſte Sergio in Donatum. Ouidius.
Cicero Hos ignara iocos tribuit natura puellis. Cicero ad Atticum. Itaq; ioca tua ple
na facetiarum.
Ptolemæuſ Ielyſos cum i latino in prima/& unico l/& y græco in ſecunda ſyllaba/ſequen Ielyſos
Pomponins te ūico ſ/ſcribit. urbs ē in iſula Rhodo/teſtibus Ptolemæo/& Pōponio Me Ialyſos
Homerus la: quæ ab homero libro Iliados ſcd̄o/ꝓ ipſa urbe Rhodo ponit. Alia ē eiuſ/
Herodotus dem nois i Dorica regiōe/teſte Herodoto. Ialyſos cū i latino i p̄ma/ſequēte
a/& unico l/& y græco i ſecūda ſyllaba/ſequēte unico ſ/urbs fuit Cypri.
Euſtachius Iacchus cum i latino abſq; aſpiratiōe/& c exili/& ch aſpirato ſcribitur. teſte Eu Iacchus

ſtachio:etſi a Tortellio/abſq; c/ſolum cum ch aſpirato/Iachus ſcribi præci/
piatur. Nam (ut idem tradit Euſtachius) unum c metri gratia interpoſitum ē:
ut ſcilicet ſyllaba media produci poſſit: quæ alias in uerbo iacho correpta ē.
Virgilius Nomen Bacchi fuit: de quo Virgilius.
gratiſſima uitis Iaccho. Neq; ab hio hias Iacchus deducitur/ut cum Catho/
lico ſomniauit Vgutio.
Index/cōis generis eſt. Verum pro digito ſequente policem/& pro lapide/quo
auri/& argenti gradus diſcernuntur/maſculini tantum generis eſt.
Horatius Iurgor/deponens eſt uerbum/dicente Horatio ſermone. xii. Iurgor
Diomedes Iurgatur uerbis. Quin & iurgo iurgas dici poteſt teſte Diomede/unde obiur Iurgo
go obiurgas. Iuſticia
Iuſticia cum c ſcribitur. Iuſtitium cū t/dicitur iuris ſtatio: hoc eſt/iuris dicēdi iter Iuſtitium
Lucanus miſſio: quod publico luctu fieri ſolebat. Lucanus li. vii. ferale per urbem
Liuius Iuſtitium latuit. Liuius. Accepta Caudina clade/iuſtitium ſua ſpōte factum ē.
Iugum/græci ζυγον montis cacumen uocatur. Iugum item/ligneum eſt inſtru Iugum
Varro mentū/quo boues iunguntur/dictū a iungo iungis/teſte Varrone de lingua Iugulum
latina. Et format per diminutionem iugulum. Hic iugulus/pars eſt colli ante Iugulus
Plautus terior. hæc iugula/ſtella eſt/ alias orion appellata. Plautus. Neq; iugula/neq; Iugula
ueſperugo/neq; uergiliæ occidunt. Cum eo quod ē iugū cōpoſita/ſecunda/
& tertia declinatione/declinari poſſunt: ut biiugus/triiugus/quadriiugis.
Lactantius Impetus quarta/& impes tertia declinatione/declinari poteſt/teſte Lactantio Impetus
Ouidius grāmatico. Ouidius libro metamorpho. quarto. Impes
Lucretius Impete nunc uaſto. Lucretius libro primo.
Quanlibet in partem tradunt res ante/runtq;
Statius Impetibus crebris. Statius libro thæbaidos: vii.
Sylius Trāſiliunt campos/aurigamq;/impete uaſto. Sylius libro. vi.
Nec fruſtra rapidi ſtimulante Dolope fuiſſet
Impetis/alato ni Regulus arte regendi Inſtanter cluſiſſet equo.
Ironia cū i latino utrobiq; ſcribit: quod & eronia cū e in initio/a nōnullis effer Ironia
tur. dici pōt ſimulatio/ſeu iluſio. Nā apud græcos cū ει diphthongo ānotat. Eronia
Phocas Iugerum in ſingulari numero/ſecūdæ declinationis eſt: plurali uero/tertiæ/te Iugerum
Probus ſtibus Phoca/& Probo. Cicero in frumentaria. In iugerum leontini agri/me Iuger
Cicero dimnū fere tritici ſerit. Plinius libro octauo naturalis hiſtoriæ. Iugerum uoca
Plinius batur/qđ uno iugo boum ī die exarari poſſet. Iuuenalis ſatyra. iiii.
Iuuenalis Iugeribus paucis lūbos donare cliētis. At uero Donatus/Sergius/Priſciāus/
Donatus Alexander/hoc iuger declinari præcipiunt: quod tñ/nuſq̄ lectum eſt.
Sergius Illix genitiuo illicis cum duplicato l ſcribitur: nam ab illicio illicis deriuatur/ Illix
Priſcianus Feſto/& Nonio/auctoribus: & ſignificat fraudulentum: triumq; eſt gene/ Illex
Alexander rum: ſicut fœlex. Verum illix in obliquis li ſyllabam corripit/fœlix autem/p Ilex
Feſtus ducit. Illex huius illegis cum duplito l/communis generis eſt/producitq; in Iligneus
Nonius obliquis le ſyllabam. Plautus in Perſa. Impure/inhoneſte/iniure/illex. hoc ē Iliceus
Plautus ſine lege/uel extra legem degens. Ilex huius ilicis cū unico l/fœminini gene
Virgilius ris ē: corripit in obliqs li ſyllabā/dicente Virgilio libro æneidos ſexto.
Talis erat ſpecies auri frondentis opaca
Ilice/ſic leui crepitabat bractea uento. Arbor eſt nota: cuius adiectiuum pro
Terentius materiato/eſt iligneus/& iliceus. Terentius in adelphis. Lectulos iligneis pe
Virgilius dibus faciundos. Virgilius georgicorum quarto.
Statius Curentem iligneis potare canalibus undam. Statius libro thæbaidos. vi.
Orniq;/iliceæq; trabes/metuendaq; ſucco Taxus.
Iapix huius iapigis cum y græco in ſecunda ſyllaba ſcribitur. Filius fuit Dæda/ Iapyx
Herodotus li: a quo/ea pars Italiæ/quæ Calabrya dicitur/Iapygia cognominata eſt/ut Iapix
Solinus Herodotus ſcripſit/& Solinus. Virgilius libro æneidos. xi. Iapis
Virgilius Victor gargani condebat Iapygis agris: hoc eſt/Gargani Iapygii/ut expōit Iapigyum
Seruius Seruius. Nā Garganus mons/eodē Seruio teſte/in Iapyga eſt: q per Calabriā
Seruius uſq; in Adriaticum tendit pelagus: ubi eſt etiā Apulia: ex quo nonnunq̄ Apu

Lucanus liæ mons Garganus eſſe deſcribitur/dicente Lucano libro quinto.
Lucanus Apulus Adriacas exit Garganus in undas. Iapix huius Iapigis cũ i latino utro
biq;/uentus quidam eſt: de quo Lucanus libro ſexto.
Excipit aduerſos zephyros/& iapiga Pindus. Iapis huius Iapidis cum i lati/
no utrobiq;/& ſ in fine/nomen fuit Aetoli: qui ad Venetiæ partes deueniẽs/
de ſuo nomine oppidum condidit: a quo poſtea/ea Venetiæ pars/ubi Tima
Virgilius uus fluuius ẽ/ſimili noĩe cognominata fuit. Virgilius georgicorum tertio.
Caſtella in tumulis/& Iapidis arma Timaui. Iapygium cum y græco in ſecũ/
Ptolemæus da ſylla/promontorium eſt Salentinorum/teſte Ptolemæo.
Ibis huius ibis/uel ibidis cũ i latino utrobiq; ſcribit᷑. Auis eſt Aegypti tantũ. Eſt Ibis
Herodotus autem duplex/ut ſcribit Herodotus. Altera nigra tota eſt: alia ciconiæ non Ibyx
Iſidorus ab ſimilis: diuerſa tamẽ a Ciconia colitur. Quare errauit Diodori interpres/ Hybex
Papias Iſidorus/Papias/Vgutio/Catholicon: qui Ibim/ciconiam interpretati ſunt.
Plinius Ibix huius ibicis cum y græco in ſecunda ſyllaba/genus eſt Capreæ ſilueſtris/
Hieroñymus teſte Plinio libro octauo. Hieronymus in Iob capitulo. xxxviiii. Nunqd no/
ſti tempus partus ibycum in petra? Et producit in obliquis by ſyllabam: fœ
mininiq; generis eſt. Hibex huius hibicis cum aſpirato initio/& i latino/maſ/
culini generis eſt: & in obliquis bi ſyllabã corrpit. Proprie Capreolus appel/
latur: quod tamen/nonnulli pro hirco/uulgari quidem ſermõe/præcipue In
ſubres uſurpãt/quom dicunt. egli e uno hibeco.
Lucanus Idũe huius Idũes/urbs ẽ cõtermina phœniciæ: & ꝓducit du ſyllabã. Lucãus li. iii. Idume
Gazaq;/& arbuſto plamarum diues Idume. Idumæa cum æ diphthongo/re Idumæa
Plinius gio eſt in Syria/teſte Plinio libro quinto naturalis hiſtoriæ.
Homerus Iphe huius Iphes/filia fuit Aeoli/teſte Homero li. odyſſeæ decimo. Iphis hu/ Iphe
Homerus ius Iphis/uel Iphidis cum i latino utrobiq;/Patrocli amica fuit/teſte Home/ Iphis
ro libro iliados nono.
Intybus cum t exili/& y græco ſcribitur: fœmininiq; generis/ſingulari numero
Diomedes eſt: plurali uero neutri/teſtibus Diomede/& phoca. Virgilius georgicorum
Phocas primo. & amaris intyba fibris.
Virgilius Plinius uero maſculino genere/numero quidem plurali protuliſſe uidetur.
Plinius Ait enim libro. xx. naturalis hiſtoriæ. Intybi quoq; non extera remedia ſunt.
Succus eorum cum roſaceo/& aceto/capitis dolores lenit. Nonnulli tamen/y
Acron græcum in u noſtrum uertẽtes/intubus enuntiant. Hærba eſt: quam Acron ſu
per primum carminum Horatii/cichoream uocat.
Plautus Ia/Atlantis filia fuit. Io/Inachi filia fuit. Et apud Plautum facit in genitiuo Io/ Ia
nis. Ait enim in aulularia. Quod ſi Argus ſeruet/qui totus oculeus fuit/quẽ Io
quondam Ioni Iuno cuſtodem addidit. Ion/proprium fuit nomen uiri: cuius Ion
Statius meminit Statius libro thæbaidos octauo/quom ait. Ionus
Statius Cultor Ion Piſæ/cultorem Daphnea Cirrhæ. Idem libro thæbaidos nono. Ionas
Sternit Iona Chromis: Chromin Antiphus: Antiphon Hypſeus. Ion item/
Ptolemæns uiola dicitur. Rurſus Ion mons quidam eſt Aethiopiæ/teſte Ptolemæo. Io/
Lucanus nus/proprium uiri nomen fuit: de quo Lucanus libro ſexto.
Primus Theſſalicæ rector telluris Ionus. Ionas/propriũ fuit ꝓphetæ nomẽ.
Iris cum i latino utrobiq; ſcribitur: & facit in genitiuo iris/uel iridis. Et pro cæ/ Iris
Virgilius leſti arcu ponitur. Virgilius. Hir
Plinius Irim de cælo miſit Saturnia Iuno. Iris item/hærba quædam eſt odoris ſuauiſ Hira
Apuleius ſimi/teſte Plinio libro. xxi. naturalis hiſtoriæ. Hir cum aſpirato initio/& Ir
Chariſius i latino/teſte Apuleio ſcribitur: facitq; in genitiuo hiris: datiuo hiri/teſte Cha Ira
Probus riſio: quod tñ Probus dicit eſſe indeclinabile. Vola manus uocatur. Hira cum
Feſtus i latino/inter dictiones aſpiratum habentes initium/a Feſto ponitur. Inteſti/
Ptolemæus num quoddã eſt: quod & ieiunũ appellant. Ir nomẽ eſt fluuii: qui apud Græ/
Ptolemæus cos cum ει diphthongo annotatur: Et facit in genitiuo iris. huius hoſtium eſt
a parte ſeptentrionali Cappadociæ/teſte Ptolemæo. Iria urbs eſt Taurinoꝝ
in Italia/ut idem Ptolemæus oſtendit.
Lucanus Iſis cum i latino utrobiq;/& unico ſ ſcribitur: & facit in genitiuo Iſis/uel Iſidis Iſis

Iuuenalis Fuit Inachi regis.filia/alias Io uocata.Lucanus libro ſexto.
Ptolemæus Nos in templa tuam Romana recepimus Iſim.Iuuenalis. Is
Herodotus Nuper.enim repeto phanum Iſidis.eſt & eodem nomine inſula in ſinu Ara Iſſa
bico/ut Ptolemæus oſtendit.Is/urbs fuit/ a Babylone diſtans itinere dierum Iſſus
Ptolemæus octo:& eodem nomine fluuius prope eandem/teſte Herodoto libro hiſto/ Iſus
Ptolemæus riarum primo.Iſſa/inſula eſt Dalmatiæ adiacens:& eiuſdem nominis urbs Iſæus
Pomponius in ea/teſte Ptolemæo. Iſſus/urbs eſt Ciliciæ ut idem Ptolemæus oſtendit. Iſæum
Ptolemæus Alius locus eiuſdem nominis/Syriæ eſt Antiochiæ/teſte Pomponio Mela:
& eodẽ noĩe Syriæ fluuius/teſte Ptolemæo.Iſus cũ unico ſ/fuit Priãi regis
Quitilianus filius nothus.Iſæus cum unico ſ/& æ diphthongo/proprium fuit uiri nomẽ:
Iuuenalis cuius meminit Quintiliãus libro.xi.& Iuuenalis/quom ait.ſermo Prõptus/
& Iſæo torrentior.Iſæum eadem ſcriptura/uilla quædam eſt Brixiæ in Ve
Martialis netia.Iſæus eadem ſcriptura/ſiue Iſæum/fluuius eſt:de quo Martialis.Iſæum
Seraphin/Nilus ueneratur Oſirim.
Phocas Iſmarus in ſingulari numero/maſculini generis eſt:in plurali uero/neutri/teſte Iſmarus
Seruius Phoca.Mons eſt Thraciæ/teſte Seruio. Virgilius in bucolicis. Iſmara
Virgilius Nec tm̃ Rhodope mirat̃/& Iſmarus Orphea.Idẽ geo.ii.iuuat Iſmara baccho
Virgilius Conſerere.Iſmara huius Iſmaræ/urbs eſt Ciconum in Thracia/ſuper monte
Virgilius Iſmaro ſita:de qua Virgilius libro æneidos.x.meminit dicens.
Et tres quos Idas pater/& patria Iſmara mittit.
Itys huius Ityis cum t exili/& y græco in ſecũda ſyllaba ſcribit̃.Fuit filius Terei Itys
Thracum regis/conuerſus poſtea in auem ſui nominis:quem alias phaſianũ Itylus
Ouidius uocant.Ouidius libro ſecundo de ſine titulo.
Catullus Atq; ſua cæſum matre queruntur itym.hic a Catullo.Itylus dicitur.Ait enim.
Daulias abſumpti fata gemens Ityli.eſt & eodem nomine filius poſt Nouã/
Ptolemæus tum promontorium/ut Ptolemæus oſtendit.
Probus Inſtar/facit in genitiuo inſtaris/datiuo inſtari/teſte Probo:quod tamen Serui Inſtar
Seruius us dicit eſſe indeclinabile:Quod(ut ait ſuper illud Virgilii/Inſtar montis
Agrætius equum)ad reſpuit prepoſitionem.Idem tradit Agrætius in Caprum.
Quod tamen non ſemper obſeruatur.Vnde eodem referente Seruio/Sere/
Seruius nus lyricus ad iſtar protulit.Similiter & diuus Hieronymus/quom dixit in
Serenus Iob capitulo uigeſimo.Et gaudium hypocritæ ad inſtar puncti.
Hierõymus Idem in Ioſue capitulo tertio.Steteruntq; aquæ deſcendentes in uno loco:&
Hierõymus ad inſtar montis intumeſcentes/apparebant procul ab urbe.
Priſcianus Iuro iuras facit in præterito iuraui/& iuratus ſum/teſte Priſciano.Cicero in Iuro
Cicero rhætoricis.Ex eo/q; ait/ſe non potuiſſe adeſſe/ita ut iuratus fuerat.Inde deie
Lucanus ro:periero.Lucanus libro ſeptimo.
Priſcianus ſtygias qui perierat undas.Adiuro autem/& coniuro/u litteram retinent.
Probus Inquies huius inquietis/trium generum eſt/teſtibus Priſciano/& Probo. Inquies
Priſcianus Iter huius iteris/& itiner huius itineris/declinari poteſt/teſtibus Priſciano/& Iter
Nonius Nonio.Horatius in epiſtolis.non mihi Cumas. Itiner
Horatius Eſt iter:aut Baias.Lucretius libro quinto.
Lucretius Concuſſos itere/& labefactos aere multo.Accius in occeano.Nam te lõgo
Accius itẽre cerno.Næuius in Lycurgo.Ignoti iteris ſumus.Marcus Manilius li.i.
Næuius Fecit & ignotis itiner commertia terris.Plautus ĩ mercatore.Ergo itiner ex
Manilius equi meum me ſines.
Plautus Iecus huius iecoris/& iecinus huius iecineris/ſicut munus/funus/teſte Priſcião/ Iecur
Priſcianus declinari poteſt: quod Vgutio etiam hocieciner/ſicut itiner/dici poſſe tra/ Iecinus
Vgutio didit.Horatius in fine ſermonum. Ieciner
Horatius Pinguibus & ficis paſtum iecur anſeris albi.Perſius ſatyra prima.
Perſius Innata eſt/rupto iecore exierit caprificus.Feſtus in dictione fiber.Vnde & fi
Feſtus bras iecinerum/& fibrias ueſtimentorum dicimus.
Seruius Indages/& indago/in uno ſignificato dici poteſt/teſte Seruio. Indages
Quitilian⁹ Iubeo iubes/tam accuſatiuo / q̃ datiuo iũgitur:ut eſt apud Quintilianum. Indago
Pater me iuſſit. Iubeo

Marcellus Iuſſus huius iuſſus/& hoc iuſſum/declinari poteſt. Vnde Siſenna referente Mar Iuſſus
Siſenna cello/ait libro hiſtoriarum tertio. Tamen Tudertibus/ſenatuis conſul Iuſſum
to/& populi iuſſo/dat ciuitatem. Verum in plurali numero neutro tantum
Virgilius genere/& ſecunda declinatiõe uſurpatur. Virgilius li. æneidos. v.
Imperio læti parent:ac iuſſa faceſſunt.

Hierõym⁹ Initio initias/& initior deponens uſurpatur. Hieronymus in exodo capitulo Initio
Pſalmographus .xxviiii. poſtq̃ initiaueris manus eorum. Pſalmographus. Et initiati ſunt Be/ Initior
helphegor. Eſt autem initiari incipere/conſecrare/ſeu ſacrificare.

Inficio inficis/& inficior inficiaris/hoc diſtant:q; inficere deturpare/maculare/ Inficio
Ouidius ſeu tingere ſignificat:inficiari uero/negare/ſeu diffiteri. Ouidius li. meta. xi. Inficior
Stabat opus:præciũ rex inficiat:& addit. Inde inficiæ/& inficiatões dictæ ſũt/
debitæ ſcilicet rei negationes/quom p creditorẽ a debitore depoſcitur.

Diõmedes Inuideo inuides/teſte Diomede/põt a parte poſt regere datiuum:& ultra dati Inuideo
Virgilius uũ/genitiuũ/accuſatiuũ/ablatiuũ:ut inuideo tibi gloriæ/gloriã/glĩa. Virgi. Inuideor
Virgilius Liber pampineas inuidit collibus umbras. Regit & qñq; accuſatiuũ. Virgi.
Tene(inquit)miſerande puer/quom læta ueniret/
Horatius Inuidit fortuna? Vnde & inuideor paſſiuum comperitur. Horatius.
Ego cur acquirere pauca
Si poſſum/inuideor?

Virgilius Impleo imples regit poſt ſe accuſatiuum:& ultra accuſatiuum/genitiuum/uel Impleo
ablatiuum. Virgilius.
Virgilius Implentur ueteris bacchi:pinguiſq; ferinæ. Idem li. æneidos quarto.
Sic effata ſinum lachrymis impleuit abortis.

Virgilius Impono imponis/iungitur accuſatiuo:ut eſt apud Virgiliũ libro æneidos. v. Impono
Hierõymus Sed finem impoſuit pugnæ. Quom autem pro decipio ponitur/datiuũ expo
Quĩtilianus ſtulat. Hieronymus in geneſi. Quare impoſuiſti mihi. hoc eſt decepiſti me.
Quintilianus. Spes tibi perpetuæ laudis impoſuit. Iuuenalis.
Iuuenalis facile eſt barbato imponere regi.

Inceſſo inceſſis/accuſatiuo iungitur:ut inceſſit me ille:ideſt offenſurus me pe/ Inceſſo
Sylius tit/uel accuſat. Sylius libro. v. Tum præceps ruit in mediũ:tæluq; fatigat/
Virgilius Flaminium inceſſens. Regit & quandoq; datiuum. Virgilius georgico. li. iiii.
Valerius nam ſæpe duobus regibus inceſſit magno diſcordia motu. Valerius Maxi/
mus li. i. Nec mihi cuncta cõplectendi cupido iceſſit:hoc ẽ ſubiit/uł inuaſit.

Nonius Inuado inuadis/tam datiuo/q̃ accuſatiuo iungitur. Vnde Varro/referente No/ Inuado
Varro nio/ait libro de uita patrum quarto. Tãta porro inuaſit cupiditas honorũ
Virgilius plæriſq;. Virgilius æneidos libro ſexto.
Nuncq; inuade uiam:uaginaq; eripe ferrum.

Virgilius Induo induis:duos poſt ſe accuſatiuos regit diuerſos:& nonnunq̃ poſt accuſa/ Induo
tiuum/ablatiuum. Virgilius.
Quĩtilianus Indutoſq; iubet truncos hoſtilibus armis. Regit & quandoq; poſt accuſatiuũ/
datiuum. Quintilianus libro primo. Nihil eſt enim peius iis/qui Paulũ qđ
ultra primas litteras progreſſi/falſam ſibi ſcientiæ perſuaſionem induerunt.
Virgilius Virgilius libro æneidos undecimo.
Harum unam iuueni ſupremum mæſtus honorem Induit:

Marcellus Inſolitum/& inſolum/in uno ſignificato dici poteſt/teſte Marcello. Aphrani/ Inſolitum
Aphranius us in uirgine. Ne ueniret quod non agitur inſolum. Inſolum

Nonius Iuxta/& iuxtim/idem ſignificant:& accuſatiuo deſeruiunt. Siſenna (ut refert Iuxta
Siſenna Nonius)ait. Iuxtim Numicium flumen obtruncantur. Iuxtim

Nonius Iraſcor/deponens eſt uerbum. Sed & iraſco ueteres protulerunt/teſte Nonio: Iraſcor
Pomponius qui & Pomponium refert dixiſſe. Noli quæſo iraſcere. Iraſco

Probus Imitor(ut tradit Probus)commune uerbum eſt:& cum unico m ſcribitur. Nã Imitor
Martialis primam/& ſecundam ſyllabam corripit. Martialis. Imito
Vis imiter ueteres Creſtille/tuoſq; poetas? Antiqui etiam imito protulerunt/
Nonius teſte Nonio Varronem inducente dicentem. Tuum opus nemo imitare põt.
Varro Et Liuius in Achille/ait. Si malos imitabo/tu precium pro noxa dabis.

Liuius Ineptitudo & ineptia/in una ſignificatione dici poteſt/teſte Nõnio. Ineptitudo
Nonius Igneſco/neutrum eſt uerbum. Sed & igneſcor deponẽs apud antiquos fuit. Vn Ineptia
Nonius de Laberius recitante Nonio/inquit. Figura humana inimici ardore igneſcit. Igneſco
Laberius Imbrex huius imbricis/maſculini eſt/& fœminini generis/ut Caper teſtatur/& Igneſcor
Caper Probus: corripitqꝫ in obliquis bri ſyllabam/dicente Virgilio georgicorum Imbrex
Probus quarto. anguſtiqꝫ imbrice tecti. Imbricium
Virgilius Neqꝫ ab inebrio deſcendit/ut ſomniabũdus dixit Vgutio: ſed ab imbre: qđ
Plautus Græci ὄμβρος dicunt. Nam canalis eſt/quo aqua elicitur. Plautus. Fregiſti
imbrices meas/dum auri dictam ſectaris ſummam. Hoc & imbricium dicit.
Donatus Illudo illudis/datiuo/& accuſatiuo iungitur/teſte Donato ſuper Terẽtii Phor Illudo
Hierõymus mionem. Hieronymus in geneſi capitulo uigeſimoſeptimo. Timeo ne pu/
Terentius tet me ſibi uoluiſſe illudere. Terentius. Satin ſuperbe illuditis me? Virgili/
Virgilius us libro æneidos decimo.
Aut quæ ſopitos ludunt inſomnia ſenſus.
Seruius Inſomnium neutro genere/& inſomnia fœminino/teſte Seruio ſuper librum Inſomnium
quintum æneidos/hoc diſtant: ꝙ fœminino genere inſomnia/uigilia dicit. Inſomnia
Virgilius Inſomnium autem/id eſt/quod per ſomnum uidetur. Virgilius libro ænei
dos decimo.
Aut quæ ſopitos ludunt inſomnia ſenſus.
Seruius Irriguum/& quod irrigat/& quod irrigatur/deſignare habet/teſte Seruio. Irriguum
Virgilius Virgilius georgicorum quarto. irriguumqꝫ bibãt uiolaria fontem. Actiue
Hierõymus hic. Paſſiue autem/Hieronymus in libro Iudicum capitulo primo. Dedit er
go Caleph irriguum ſuperius: & irriguum inferius. Prius enim dixerat. Ter
ram arentem dediſti mihi. Da & irriguam aquis.
Indulgeo indulges facit in præterito indulſi: in ſupino indulſum/& indultum. Indulgeo
Virgilius Eſt autem indulgere/ueniam dare. Virgilius libro æneidos decimo.
Tolle fuga Turnum: atqꝫ inſtantibus eripe fatis.
Virgilius Hactenus indulſiſſe uacat. Indulgere/dare detinere. Virgilius libro ænei. i.
Indulge hoſpitio: cauſaſqꝫ innecte morandi. Indulgere/ſpacium maius dare.
Virgilius Virgilius georgicorum ſecundo.
Sin tumulis accliue ſolum/colleſqꝫ. ſupini/
Indulge ordinibus. Indulgere temperare/clæmẽtẽ eſſe. Tullius officioꝝ li. iii.
Tullius Magnus uir imprimis/& qui perindulgens in patrem/idem ſeuerus in filiũ.
Lucillius Iudulgere item/augere ſignificat: & tunc regit accuſatiuum. Lucillius li. xxx.
Nonius Tu q irã idulges minis/mãus/abſtiere a muliere melius ẽ. i. auges/iterꝑte Noniõ.
Marcellus Indulgitas/& idulgentia/in uno ſignificato dici põt/teſtibus Marcello/& Ser Indulgitas
Seruius uio ſuper ſecundum georgicorum. Cœlius libro ſeptimo. Cõſuetudine/uxo Indulgentia
Cœlius ris indulgitate. Siſenna libro hiſtoriarum tertio. Baſſus aſſidua indulgitate
Siſenna uictus. Virgilius libro præfato.
Virgilius Si non tanta quies iret/friguſqꝫ calorem
Statius Inter & exciperet cœli indulgentia terras: ideſt tẽperãtia/uel tẽperies. Statius.
Martialis Vultus/& egregiæ tãta idulgentia formæ: hoc ẽ/cui alius idulgeat. Martia.
Præſtatur cano tanta indulgentia cunno.
Priſcianus Ipſe/uel more antiquo/ipſus ipſa ipſum/genitiuo ipſius/uel ipſi ipſæ ipſi/dati Ipſe
Plautus uo ipſi/uel ipſo ipſæ ipſo/teſte Priſciano/declinari põt. Plautus. Ipſus nec
Terentius amat: nec tu creduas. Terentius in andria. Ipſus mihi Dauus/qui intimus eſt
Aphranius eorum conſiliis/dixit. Aphranius in homine. Ipſi me uelle ueſtimenta dicito.
Plautus Ipſi dixit/pro ipſius. Huius ſuperlatiuũ Plautus protulit/quom in trinu ait.
Ergo ipſius eſt ipſiſſimus ad hinc/ab oculis.
Priſcianus Iſte iſta iſtud/genitiuo iſtius/uel iſti iſtæ iſti/Datiuo iſti/uel iſto iſtæ iſto/declĩa
ri poteſt/teſte Priſciano. Cato de moribus Claudii Neronis. Pecunia mea Iſte
Cato reipublice profuit/ꝗ iſti modi tuum aes: hoc eſt/iſtius modi.
Priſcianus Ille illa illud/genitiuo illius/uel illi illæ illi/datiuo illi/uel illo illæ illo/teſte Ille
Cato Priſcião/declinari põt. Cato in Cæciliũ. Quis illi mõi eſſe uult ꝓ illius mõi.
Caſellius Iuppiter cũ duplicato p ſcribit: & facit i genitiuo Iuppitris/& Iuppiteris teſtibus Iuppiter

Caſſelio/& Priſciano:non autem Iouis/ut indocti putant.Nam hic geniti/
uus . Iouis non uenit ab eo qui eſt Iuppiter : ſed ab eo qui eſt in recto Iouis.
Vnde in epiſtola Cæcilius ait.Nam nouus quidam deus repertus eſt Iouis.
Accius in epinauſimache.Lucifera lāpade exurat Iouis arietem . Plautus in
caſina.Repente ut emoriantur humani Ioues.
Iberus cum i latino a Tortellio ſcribitur/& abſq; aſpiratione principii/etſi a
Gaſparino/& Apuleio/cum aſpirato initio/& y græco/hac uidelicet ſcriptu
ra hyberus annotari præcipiatur.Fluuius eſt Hiſpaniæ / teſtibus Solino/&
Plinio:de quo Lucanus libro quarto .
Qui præſtat terris aufert tibi nomen Iberus:quod & Iberum declinari pōt/
teſtibus Capro & Probo/præſertim qñ flumen ſequitur. Inde Iberus Ibera
Iberũ/& Iber Iberis Ibere/teſtibꝰ Priſciāo/& Seruio ſup li.vii.ænei.Horatius.
Diſcet Iberus/Rhodaniq; Potor.Lucanus.occurrat Iberis alter.Idem.
Si tibi durus Iber/aut ſi tibi terga dediſſet.Inde Iberia cognominata eſt aliis
nominibus Heſperia/ſiue Hiſpania appellata/teſte Plinio libro.iiii.natura/
lis hiſtoriæ/cuius populi/Iberi(ut diximus)& Iberes/uocati ſunt.Alia ē eo/
dem nomine Iberia/prouincia iuxta pontum/inter Colchida/& Armeniam:
de qua Horatius.Hærbaſq; quas/Colchis/atq; Iberia mittit uenenorum fe
rax.Huius populi/etiam Iberi/& Iberes/dicti ſunt/teſte Priſciano. Virgili
us libro æneidos nono.
Pictus acu chlamydem/& ferrugine clarus Ibera. Valerius Flaccus libro .v.
horruit omnis Armeniæ prætentus Iber .
Intercus huius intercutis/quom ſubſtantiuum eſt/fœminini eſt generis/ut qui
dam uoluerunt.Quando uero adiectiuum eſt/trium dicitur eſſe generum.
Plautus in fibolaria.Is mihi erat bilis/aqua intercus/tuſſis febris.Cato.Inter
cutibus ſtupris obſtinatus:hoc eſt inteſtinis.Lucilius libro.xxviii.Aquam in
animo habere intercutem.
Imber huius imbris/maſculini generis/facit in ablatiuo ſingulari/imbre/ uel
ĩbri Cicero de ſignis.Cum eſſem uinctus nudus in aere/in imbri/in frigore.
Ouidius libro metamorphoſeos quarto.
largoq; ſatos Curetas ab imbri. Virgilius.& uento pulſatus/& imbri.
Sic claſſis/& febris/q̃uis ſolum in em accuſatiuum forment ſingularem/fa/
ciunt tamen ablatiuum in i/& in e.Cato in epiſtola ad filium.ex dolore / ex
febri/ex ſiti. Virgilius.
Adductum Aeneam claſſi:Niſi forte uelimus dicere hic datiuum pro ablati
uo poſitum:ut in pluribus fieri conſueuit.Reliqua omnia/quæ in im/& in
em /accuſatiuum terminant/in e/& in i/format ablatiuum/teſte Priſciano:ut
turris:puppis:reſtis:nauis:peluis:clauis:ſecuris.Quidam addunt etiam cap/
paris:cuius accuſatiuũ in in per n/Martialis protulit/quom dixit.
Capparin/& putri cæpas halece natantes .
Ico icis facit in præterito ici/teſte Priſciano:quin etiam & ieci.Cœlius libro.i.
Qui cum his ita fœdus iciſtis.Cæcilius.Si unq̃ quiſq̃ uiderit/quem catapulta/
aut baliſta iecerit:ideſt percuſſerit.Ico(ut tradit Caper)primam corripit ſyl
labā:ſed & nōnunq̃ illā ꝓducit.Vnde Lucretius li.iii.ait.quæ quom animi uis
Percuſſa eſt/exin corpus propellit:& icit.Iacio iacis facit in præterito ieci:in
ſupino iactum.Iaceo iaces ſecundæ coniugationis/format præteritũ iacui/
idem quod a iacio.
Iuuamen/& iuuamentum/uel potius adiumentum/in uno ſignificato dici pōt.
Iuumentum/non uenit a iuuo iuuas/ut Vgutio/& Catholicon/ſomniarũt:
ſed auctoribus Marcello/& Varrone de lingua latina/iumentum dictum ē
quaſi iugmentum/a iugando/hoc eſt/iungendo/g littera attrita.
Iſter huius iſtri cum i latino abſq; aſpiratione ſcribitur.Fluuius eſt:quod & hoc
Iſtrum dicitur/præſertim quando flumē ſequitur/ut Caper teſtatur/& Pro
bus.hoc & Adubanum/& danubium appellatur/ut ſcribit Feſtus.
Iubar neutri generis eſt/teſte Priſciano:quin & maſculini/teſtibus Capro &

Priſcianus
Cæcilius
Accius
Plautus
Tortellius
Gaſparinus
Apuleius
Solinus
Plinius
Lucanus
Caper
Probus
Priſcianus
Seruius
Horatius
Lucanus
Lucanus
Plinius
Horatius
Priſcianus
Virgilius
Valerius
Plautus
Cato
Lucilius
Cicero
Ouidius
Virgilius
Cato
Virgilius
Martialis
Priſcianus
Cœlius
Cæcilius
Caper
Lucretius
Marcellus
Varro
Caper
Probus
Feſtus
Priſcianus

Iouis
Iberus
Iberum
Iber
Iberia
Intercus
Imber
Ico
Iacio
Iaceo
Iuuamen
Iuuamentũ
Iumentum
Iſter
Iſtrum
Adubanum
Danubium
Iubar

Caper Probo. Vnde & maſculino genere protulit Ennius in annalibus/quom ait. Iuba
Probus Interea fugit albus iubar Hyperionis curſum. Iuba/coma uo catur.
Ennius Irrito irritas/quando prouocare ſignaficat/ri ſyllabã ꝓducit. Virg.li.æneі.x. Irrito
Virgilius Irritatqꝫ uirum tælis:ac uoce laceſſit. Horatius in arte pœtica.
Horatius Segnius irritant animos dimiſſa per aurem. Columella libro undecimo.
Columella Et peluſiaci proritet pocula zythi. Propertius.
Propertius Ingenium poſitis irritat muſa Pœtis. Statius libro thæbaidos.xi.
Statius Et tunc ecce tuas irritat callidus iras. Inde irritus pro irritatus/ri ſyllaba con
Virgilius tra naturam correpta. Virgilius libro æneidos quinto.
Arte locum/& uariis aſſultibus irritus urget. In alio autem ſignificato irritus/
Ouidius etiam ri ſyllabam corripit. Ouidius libro metamorphoſeos primo.
Vota iacent/longiqꝫ perit labor irritus anni:ideſt caſſus.
Inclytus cum c/& t exilibus/& y græco ſcribit. Neqꝫ a cluo cluis deducitur/ut Inclytus
cum catholico Vgutio ſomniauit. Sed ex ἒν quod eſt in/& κλυτόσ/ quod
almum/ſeu clarum indicat/componitur. Ex quo/græcum conſtat eſſe uoca
bulum:non latinum.
Inceſtus huius inceſtus/& hoc inceſtum/declinari poteſt. Neqꝫ ex in/& caſtus Inceſtus
Lactantius componitur/ut cum Catholico ſomniauit Vgutio. Sed teſte Lactantio grã/ Inceſtum
matico ſuper librum ſecundum thæbaidos/a ceſto dictum eſt. Ait enim. Ce
ſtus/cingulum dicitur Veneris:quo utitur ad honeſtas nuptias. Et quãdo uir
go Cadmo nupſerat/ideo hoc uinxit. Nam ad turpes nuptias Venus dicitur
Lactantius non ueniſſe. Ideo inceſtum dicitur/quod a ſacrato illo Veneris cingulo/non
fertur uinctum. Hæc ille. Idem ſuper quintum thæbaidos/ceſton (inquit) uo/
cãt/qua copulæ ex matrionio ius ẽ:ideoqꝫ (ut ait) adulterio ꝑpetrant iceſta.
Iniuria fœminini generis/notam habet ſignificantiam. Iniurium neutri/periu Iniuria
Pompeius rium uocatur/ut ſcribit Pompeius. Iniurium
Ius huius iuris pro ſucco/format adiectiue iurulentum/& iuſſulentum. Corne Iuruleutus
Celſus lius Celſus. Tum res eadem/magis alit iurulenta/q̃ aſſa:magis aſſa/q̃ frixa. Iuſſulentus
Apulegius Apulegius in magiæ apologia/de Ennio ſcribens/ait. Oſtendit qualirer qſqꝫ
piſcium aſſus/aut iuſſulentus/optime ſapiat.
Martialis Leander/& Leandrus/in recto declinari poteſt. Martialis.
Martialis Cum peteret dulces audax Leandrus amores. Idem. Leander
Quod nocturna tibi Leandre pepercerit unda. Proprium fuit uiri nomen. Leandrus
Incolumus/& incolumis/ſecunda/& tertia declinatione/declinari poteſt. Incolumus
Ilarus/& ilaris/ſecunda/& tertia declinatione/declinari poteſt. Et (ut non nulli Incolumis
uolunt) abſqꝫ aſpiratione principii/& cum i latino/& unico l ſcribitur:etſi ab Ilarus
Apuleius Apuleio cũ aſpirato initio ãnotari præcipiatur/ut in dictiõe hilaris uidimus. Ilaris
Imberbus/& imberbis/ſecunda/& tertia declinatiõe/declinari poteſt/teſtibus Imberbus
Marcellus Marcello/& Acrone ſuper artem pœticam Horatii. Quod tamen Seruius Imberbis
Acron improbat:nec recte quidem. Infirmus
Seruius Infirmus/& infirmis/ſecũda/& tertia declinatiõe/decliari põt/ut Caper tradit. Infirmis
Caper Ientaculum cum i latino abſqꝫ aſpiratione initii/& cum t/& c exilibus ſcribitur: Ientaculum
non autem gentaculum cum g/ut ſcribi tradit Vgutio. Neqꝫ a gero geris/ne
qꝫ ab eo quod eſt gens/deriuatur/ut idem Vgutio ſomniauit. Ea uocatur co/
meſtio/ſeu refectio/quæ mane ante prandium ſumitur. Suetõius de Vitellii
Suetonius luxuria. Epulas triſariam/interdum quadrifariam diſpertiebat:in ientacula:
& prandia:cœnas:& comeſſationes.
Intelligo facit in præterito intellexi:& ſecundum analogiam int ellegi. Sic & ne Intelligo
Diomedes gligo neglexi facit:& neglegi/teſtibus Diomede/& Beda ſuper Donati ar/
Beda tem. Quo etiam præterito/uſus eſt Lucretius/quom dixit libro ſexto.
Lucretius Intellegit ibi uitium fas efficere ipſum.
Porphyrio Iuuencus/& iuuenca/non tantum bos dicitur:ſed etiam homo iuuenis/teſte Iuuencus
Horatius Porphyrione. Inde per diminutionẽ fit iuuenculus/& iuuencula. Horatius. Iuuenca
Te ſuis matres metuunt iuuencis: Iuuenculus
Te ſenes parci:miſeræqꝫ nuper Iuuencula

Ouidius Virgines nuptæ. Ouidius heroidum. Graia iuuenca uenit.
Acron Iuuenis/communis generis eſt. Iuuentus/iuuentas/iuuenta/ hoc diſtant/ teſte Iuuenis
Acrone ſuper primũ carminũ Horatii: ꝙ iuuenta/aetas putabatur: iuuẽtas / Iuuenta
Virgilius ipſum numen: iuuentus/adoleſcentia. Virg. li. æneí. ii. lumenq̨ iuuentæ. Iuuentas
Horatius Purpureum: hoc eſt/ætatis ipſius iuuentæ. Horatius in primo Carminum. Iuuentus
Virgilius Et parum comis ſine te iuuentas: ideſt ipſum numen. Virgilius. Iuuenilitas
Seruius Tum mihi prima genas ueſtibat flore iuuentus: ideſt adoleſcentia. Et ſeruius
ſuper librum primum æneidos/ait. Iuuentus/multitudo iuuenum dicitur:
Iuuenalis iuuentas/ipſa dea: hoc eſt/Hebe Iunonis filia/Herculis uxor: iuuenta/ætas.
Iuuenalis ſatyra ſecunda.
Quid Chremeræ legio/& Cannis conſumpta iuuentus? hoc eſt/multitudo
Virgilius iuuenum. Virgilius libro æneidos. xi.
Seruius Veſcitur Aeneas: ſimul & Troiana iuuentus. Verum (ut idem dicit Seruius)
pœtæ nonnunq̃ iuuentam pro iuuentute/& pro iuuenta iuuentutem ponẽ
tes/hanc differentiã pro ſuo arbitrio confundunt. Cõperitur etiã iuuenilitas
Varro ꝓ iuuẽtute. Vnde Varro recitãte Nõio/ait. Quã deliq̃t mlticupida iuuẽilitas.
Nonius Indecor/cõis geneirs eſt/teſte Priſciano: & corripit ĩ obliq̃s co ſyllabã. Virgi. Indecor
Priſcianus Nec tamen indecorem tua te regina reliquit. Statius li. thæbaidos tertio. Indecoris
Virgilius Legimus indecores. at enim fortiſſimus illic. Poteſt etiã declinari hic & hæc
Statius indecoris in recto/teſtibus Priſciano/& Nonio/Accium inducentẽ dicentẽ.
Priſcianus Cuius ſit uita indecoris/mortẽ fugere haud cõuenit. Virg. li. æneidos. xii.
Nonius Nec genus indecoris. ex quo exemplo/manifeſtum eſt/indecoris ſubſtãtiuũ
Accius eſſe. Nam ſi adiectiue declinaretur/indecore dixiſſet Virgi. non indecoris.
Virgilius Quod autem neutrum genus communi iunxit/hoc & in multis aliis fieri cõ
ſueuit: ut tricuſpide tælo: paupe regno. Seruius tñ legit ĩdecores. ſ. innuptæ
puellæ per ſynedochen genus indecores: ac ſi diceret gẽus laræ q̃d ẽt placet.
Iucundo iucundas actiuum uerbum eſt: & iucundor deponens/abſolutum: & Iucundo
cum u/tam in prima/q̃ in ſecunda ſyllaba ſcribitur: ut libro ultimo/ſuper re/ Iucundor
Auguſtinus gulam/o c corripimus/edocebimus. Auguſtinus libro. xvii. de ciuitate dei
capitulo decimo. Exaltaſti dexteram inimicorum eius: iucundaſti omnes ini/
Hierõymus micos eius. Hieronymus in ſermone de aſſumptione uirginis Mariæ. Nulli
dubium/omnem illam cæleſtis Hieruſalem militiam tunc exultaſſe ineffabi
li lætícia: tũc iucũdatã ẽẽ ĩeffabili charitate: tũc que cũ õi gratulatiõe iubilaſſe.
Interpretor interpretaris/ commune uerbum eſt. Interpretor
Pompeius Impetigo/& impetix huius impetigis/in uno ſignificato dici poteſt/ auctore Impetigo
Pompeio. Scabies eſt ſicca/aſpera/& prominens: & dici põt cutis fœdatio. Impetix

Littera conſonans/cum eandem prorſus habeat in metro po
teſtatem/& in uoce ſonum/cum c noſtra conſonante/præci/
Donatus K pue ſequentibus a/o/u/uocalibus/penitus ſuperuacua eſſe ui
Priſcianus detur/ut dixerunt Donatus/& Priſcianus: & ante illos prius
Quintilianus ſcripſit Quintilianus. Comperimus etiam/quantum ex Papy
Papyrianus riano haberi poteſt/Nigidium Figulum/quo/& Varrone/nemo apud Ro
Nigidius manos doctior habitus eſt/nunq̃ in commentariis ſuis K littera uſum fuiſſe.
Ideoq̨ nos/omnes dictiones græcas/de quibus libro ſecundo. in c littera diſ
Pompeius ſeruimus/per c ipſum/q̃ per K/ex maiorum noſtrorum auctoritate/ſcribere
Marcellus maluimus: & maxime cum ibidem Pompeium/& pro ſui magna parte li/
bri Marcellum/approbatiſſimos auctores/obſeruaſſe nouerimus.

Virgilius Abo labas primæ coniugationis/primam corripit ſyllabam. Labo
Virgilius libro æneidos ſecundo. Labaſco
Ouidius L Cuſtodes ſufferre ualent: labat ariete crebro. Ouidius libro Labaſcor
metamorphoſeos undecimo. Labor
Ianq̨ labãt cũei: ſpoliataq̨ tegmia cæræ. Inde labaſco labaſcis Labeſco
Terentius neutrale: & labaſcor deponẽs. Terẽtius ĩ eunucho. Labaſcit uict⁹ uno uerbo.

Varro Varro rerũ diuinaꝝ li.vii.Poſtq̃ uidit labaſci mentẽ infirmã populi.Labor
Horatius laberis tertiæ cõiugatiõis/primam ſyllabam producit.Horatius in epiſtolis.
Virgilius Nunc in Ariſtippi furtim præcepta relabor. Virgilius libro æneidos decimo.
Impediunt:retrahitq; pedes ſimul unda relabens.Inde labeſco labeſcis. Labor
Marcellus Labor/& labos/in recto/declinari poteſt.Hæc labes/teſte Marcello/format Labos
Lucillius adiectiue laboſum:non labinoſum:ut eſt apud Lucillium ſatyrarum.iiii. Labes
Tantalus laboſas pœnas luit.Sed & labinoſum a labina formari poteſt. Laboſus
Pſalmogra Labina autem lubricũ dicitur. Pſalmographus.Fiant uiæ illorum tenebræ/ Labina
phus & lubricum.Hieronymus in epiſtola ad Amycum ægrotum.Sicuti aliquem Labinoſus
Hierõymus ſecuris inceſſibus gradientem/repentino caſu/aut marmoris leuitas/aut la/
bina pauimenti/ſubuerſa pedum tutela contorſit.Labina item/uicus eſt iter
Cremonam/& Veronam/duabus Romanis cladibus notus/infauſtuſq; qđ
Tacitus antea Beryacum cum y græco uocabatur/ut ſcribit Cornelius Tacitus.
Labyrinthus cum y græco in ſecunda ſyllaba/& i latino in tertia/& th aſpira Labyrithus
to ſcribitur.Neq; ab eo/q eſt labor huius laboris/neq; a labor laberis deriua
tur/ut Vgutio ſomniauit.Locus eſt/uiarum ambagibus inflexus. Et(ut ſcri
Plinius pſit Plinius)quatuor fuere labyrinthi:unus in Heliopoli Aegypti: ſecũdus ĩ
Creta:tertius ĩ Lemno:quartus ĩ Italia:quẽ ſibi rex Hetruriæ Porſẽa extruxit.
Lacedæmon cum æ diphthongo ſcribitur in penultima ſyllaba.Fuit filius Io/ Lacedæmõ
uis:a quo/hæc Lacedæmon/uel Lacedæmonia(utroq; enim nomine uoca/ Lacedæmo
tur)Laconiæ ciuitas dicta fuit:cuius ciues Lacedæmones/& Lacedæmonii nia
appellantur.Et tam pro proprio uiri nomine/q̃ pro ciuitate/penultimam
Virgilius producit in recto ſyllabam:& in obliquis corripit Virgilius li.æneidos.vii. Lacedæmo
Ouidius Annon ſic Phrygius penetret Lacedæmonia paſtor.Ouidius heroidum. nes
O utinam tunc quom Lacedæmonia claſſe patebat. Lacedæmo
Ptolemæus Laconia cum c exili ſcribitur.Prouincia eſt in Achaia/teſte Ptolemæo:cuius nii
Seruius populi teſte Seruio ſuper librum ſextum æneidos/Lacænæ cum æ diphthõ Laconia
Virgilius go in media/& ultima ſyllaba/dicti ſunt. Virgilius libro æneidos.ii. Lacænæ
Statius Non tibi Tyndaridis facies inuiſa Lacænæ.Statius in achilleide. Lacones
Pectine Amazonio modo quo citat orbe Lacænas.Hi & Lacones/& Laco Laconici
Statius nici uocati ſunt.Statius libro thæbaidos ſexto.
Columella Tandem inſperatus nuda de plebe Laconum. Columella in prologo rei
ruſticæ.Mox deinde ut apti ueniamus ad ganeas/quottidianam cruditatem
Laconicis excoquimus.
Lacerna cum c exili ſcribitur.Pallium erat fimbriatũ:quo/olim milites ute/ Lacerna
Pompeius bantur.Pompeius.Lacerna/ꝙ minus capitio ſit.Perſius. Lacernum
Perſius Scis comitem horridulum trita donare lacerna.In legenda ſanctorum Cor
nellii/& Cypriãi/neutro genere legit:ubi ſic hẽtur.Et exuit ſe lacerno byrrho.
Philelphus Lachrymo lachrymas neutrale/& lachrymor deponens uſurpant auctores.Et Lachrymo
Lactantius cũ ch'aſpirato/& y græco ſcribitur/ſi Philelpho creditur.Lactãtius Firmiãus. Lachry
Hierõymus Caudice defecto lachrymat ſua gaudia palmes.Hieronymus in Ioanne ca.xi. mor
Et lachrymatus eſt Ieſus.
Probus Laceſſo laceſſis facit in præterito laceſſiui/teſte Probo:in ſupino laceſſitum. Laceſſo
Cicero Cicero in epiſtolis.Hos ego ſermones/qui & multi ſunt/& tuam exiſtima/
Horatius tionem(ut ſentio)non offendunt/non laceſſiui unq̃.Horatius in epiſtolis.
Caper Dente laceſſiti:fuit intactis quoq; cura.Caper autem ſcriptor Probo anteri
Tullius or/dicit ꝙ format præteritum laceſſi:ſupinum laceſſum.Quod uerbum/tã
Virgilius in bonam/q̃ in malam partem/accipi poteſt.Tullius tuſculanarum quinto.
Tuis me amantiſſimis libris laceſſiſti.Virgilius libro æneidos decimo.
Irritatq; uirum tælis:ac uoce laceſſit.
Seruius Lituus cum i latino/& t exili ſcribitur:græcumq; eſt Seruio auctore uocabulũ. Lituus
Feſtus Feſtus autem/a lite dictum tradit/eo ꝙ litis ſit teſtis.Vetum cum lis huius li
Seruius tis/li ſyllabam producat/quam lituus corripit/Seruio hac in parte magis cre
Virgilius diderim.Genus eſt tubæ/in parte qua robuſtior eſt/incuruæ/teſte eodẽ Ser
uio.Virgilius libro æneidos ſexto.

Et lituo pugnas inſignis obibat:& haſta.Lituus item/baculum erat:quo ſedē
Gellius tes augures auibus templa deſignabant:quod etiam quirinales geſtare cōſue
uerant.Gellius.Lituus eſt uirga breuis/in parte qua robuſtior eſt incurua.Vir
Virgilius gilius libro æneidos ſeptimo.
Ipſe quirinali lituo/paruaqꝫ ſedebat
Vgutio Succinctus trabea.Et in hoc ſignificato/ab Vgutione fœminini traditur ēē
Plutarchus generis. Ego aūt apud Plutarchum/in hac etiam ſignificatione/maſculini
generis inuenio.Sic enim ait in Romuli uita.Romuli lituus conſeruatus ē
in Palatino colle/uſqꝫ ad Cæltarum tempora:a quibus capta urbs/incenſa
fuit.Sed poſtea expulſis a Camillo hoſtibus/inter altiſſimas fauillas illæſus/
quom omnia ignis conſumpſit/inuentus eſt.
Lotos huius loti/cum t exili/& lotis huius lotidis/declinari poteſt.Genus eſt Lotos
arboris:& herbæ:& proprium puellæ nomen:ut libro ultimo ſuper regulā/ Lotis
o ſuper t breuis eſt/monſtrabimus.
Limaca huius limacæ cum i latino/& c exili/& limax huius limacis/ delinari Limaca
Pompeius poteſt maſculino genere & fœminino Pompeius.Limaces cochleæ/a limo Limax
Columella appellatæ ſunt.Columella libro.xi.
Implicitus conchæ limax/hirſutaqꝫ campe.
Hierōymus Lamento lamentas actiuum/& lamentor depotiens uſurpatur.Hieronymus Lamento
Hierōymus in Luca capitulo.xxiii.Sequebatur autem illum multa turba populi/& mu Lamentor
lierum:quæ plangebant:& lamtabantur eum.Idem in Eſdra.Et qui præſide/
bant cum uxoribus lamentabant eum.
Marcellus Lamentum neutro genere/& lamēta fœminino/teſte Marcello/ueteres protu Lamentum
Pacuuius lerunt:q & pacuuiū inducit dicentē in Hermiona.Lamētas/& fletus facere/ Lamenta
compedi licet.
Priſcianus Lambo lambis facit in præterito lambi/teſte Priſciano/dicēte Lucillio li.xxiii. Lambo
Lucillius Iucundaſqꝫ puer quas lamberat ore placentas.& Calphurnius ecloga.x.ait.
Calphurnius nullo lamberunt amne liquores.Format & præteritum lambui/auctoritate
Hierōymus diui Hieronymi in libro Iudicum capitulo ſeptimo ita dicentis.Qui manu/
& lingua/lambuerit aquas/ſicut ſolent canes lambere/ſeparabis eos ſeorſū.
Et paulo poſt.Fuit itaqꝫ numerus eorum/qui manu ad os proiiciente aquas
lambuerant/trecenti uiri.Et paulo poſt.In trecentis uiris/qui lambuerunt
aquas/liberabo uos.
Donatus Labrum/& labium/hoc diſtant/teſte Donato ſuper Terentii eunuchum:ꝙ la Labrum
Agrætius brum/ſuperius eſt:labium uero/inferius.At contra Agrætius in Caprum/la Labium
brum(inquit)inferius eſt:labium uero/ſuperius.Ego autem/nihil differre di Labellum
xerim/labrum/aut labium/ſiue ſuperius/ſiue inferius,protuleris.Nā & plu Labiolum
Hierōymus rali numero/labia/& labra/pro utroqꝫ dicimus.Hieronymus in canticis capi
Perſius tulo quarto.Sicut uitta coccinea/labia tua.Perſius.Nec fonte labra prolui
caballino.Labrum item/genus eſt uaſis.Statius li.i.ſiluarum.labriſqꝫ nitenti
bus inſtat.Labrum format per diminutionem labellū:labium uero/labiolū.
Lampas huius lampadis/uel lampados/& hæc lampada huius lampadæ/a Lampas
λαμπαδα græco accuſatiuo,formata/declinari poteſt.Neqꝫ a lambo lābis Lampada
Vgutio deducitur/ut cum Catholico ſomniauit Vgutio:ſed græcum magis eſt uoca
Virgilius bulum.Vnde & accuſatiuum græcum protulit Virgi.quom dixit.
Hierōymus Princeps ardentem coniecit lampada Turnus.Hieronymus i Hiezechiele
primo capitulo.Et ſimilitudo animalium/& aſpectus eorum/quaſi carbonū
ignis ardentium:& quaſi aſpectus lāpadarum. Libet
Libet per i/& per u lubet/efferri poteſt. Lubet
Seruius Laboro/& laboror deponens/dici poteſt/teſte Seruio ſuper librum.i.æneid. Laboro
Lanius/Lanio/laniſta/in uno ſignificato/dici poteſt.Sunt autem proprie lani Loboror
Seruius ſtæ/teſte Seruio/qui paria gladiatorum uændunt ad pugnam/in qua/ſi quis Lanius
eorum perierit/mercedem accipiunt. Lanio
Marcellus Largior/cōmune uerbum eſt:ſed & largio actiuum/ueteres protulerunt/teſte Laniſta
Lucillius Marcello/Lucillium inducente dicentem libro decimoquarto. Largior

Qui uiſcus dederas/tu equidem hóc/& uiſcera largi/pro largire. | Largio
Agrætius | Largitudo/& largitas/in uno ſignificato accipi poſſunt. Diſtat autem (ut in Ca | Largitudo
prum tradit agrætius) largitas a largitione: ꝙ largitas/humãitatis ẽ: largitio | Largitas
Marcellus | uero/ambitionis. Sed & ꝓ largitione largitas/nõnunq̃ ponit/teſte Marcel/ | Largitio
Terentius | lo. Vñ Terẽtius ait in adelphis. Quæ iſtæc ſubita ẽ largitas? hoc ẽ largitio.
Lacinium cum c exili/& i latino utrobiq; ſcribitur. Promontorium eſt Italiæ/in | Lacinium
ter Adriaticũ/& Ionium mare. Lacinius eadem ſcriptura/propriũ fuit latro | Lacinius
nis nomen: a quo/Lacinium promontorium cognominatum eſt. Lacinia ea | Lacinia
dem ſcriptura/cognomen fuit Iunonis/a Lacinio promontorio ſic appella
Feſtus | ta. Lacinia item eadem litteratura/pars ueſtimenti eſt/ut ſcribit Feſtus.
Virgilius | Lateo lates/accuſatiuo/& datiuo iungitur. Virgilius li. æneidos. ꝑmo. | Lateo
Lucanus | Nec latuere doli fratrem Iunonis/& iræ. Lucanus.
Agrætius | Tu mihi cauſa lates. Et (ut in Caprum tradit Agrætius) latere ſignificat aliq̃d
Virgilius | abſconſum eſſe: ac etiam late patere: ut eſt apud Virgilium.
& ſcuta latentia condunt: ideſt late patentia.
Lucanus | Latebra/& latibulum/in uno ſignificato accipi pñt. Raro tñ ſingulari numero | Latebra
Ouidius | latebra cõpitur: quo tñ numero. Lucanus protulit/quom dixit libro. v. | Latibulum
Cedendum eſt bellis: quorũ tibi tuta latebra. Et Ouidius metamor. iii.
& multis latebra opportuna fuiſtis.
Marcellus | Latibulo neutrale/& latibulor deponens/referẽte Marcello/protulit Næuius/ | Latibulo
Næuius | quom dixit. nocte ut opertus amictu latibulet/Publii Luctatoribus progre/ | Latibulor
dere: & nequis latibuletur/proſpice.
Laurus arbor/ſecundi/& quarti ordinis eſt/teſtibus Probo/& Priſciano: & tã | Laurus
Probus | maſculino q̃ fœminino genere/ueteres protulerunt/teſtibus Capro/& Pro | Laurea
Priſcianus | bo. Hæc & laurea dicitur. Horatius in ſecundo carminum. | Laurentum
Caper | Tum ſpiſſa ramis laurea feruidis. Laurea iten/corona uocatur ex lauro: qua/ | Laurens
Probus | & hædera/coronari poetæ conſueuerant. Laurens/& hic & hæc Laurentis/ | Larentis
Horatius | a Laurento ciuitate/declinari põt/teſte Priſciano. Ennius in annalibus.
Priſcianus | Quos homines quondã Laurentis terra recepit.
Ennius | Lauo lauas prima/& lauo lauis tertia coniugatione/declinari poteſt/teſtibus | Lauo
Marcellus | Marcello/&/Priſciano. Virgi. georgi. tertio.
Priſcianus | lauit improba tæter
Virgilius | Ora cruor. Horatius ſermone. v.
Horatius | Ora/manuſq;/tua lauimus Feronia lympha. Nam lauimus/& lauit/præſentis
Lucillius | ſunt tpis: cũ in præterito la ſyllaba producta ſit. Lucillius libro. v.
Lubrica/proluuie larga/ lauere humida ſaxa. Infinitum eſt tertiæ cõiugatio/
nis. Primæ cõiugatiõis lauo/facit in præterito lauaui: in ſupino lauatũ/tertiæ
Terentius | aũt/format præteritum laui: ſupinum lotum/uel lautum. Terentius in eunu
Horatius | cho. Abeunt lauatum: proſtrepunt. Horatius ſermone. vi.
Aſt ubi me feſſum ſol acrior ire lauatum
Ouidius | Admonuit. Ouidius libro faſtorum tertio.
Sacra lauaturas maue petebat aquas. Inde lotor/& lotio: lauator/& lauatio?
Hierõymus | Hierõymus in eccleſiaſtico capitulo .xxxiiii. Qui baptizatur a mortuo/&
Cicero | iterum tangit mortuum/quid prodeſt lauatio illius? Cicero ad Varronem. Si
minus perſequar in Cumanum/& ante te cerciorem faciam: ut lauatio parata
ſit hoc eſt balneum.
Lego legis tertiæ coniugatiõis græcum quidem uocabulum/primam corripit | Lego
Statius | ſyllabam. Statius libro thæbaidos ꝑmo.
Sicanios longe relegens Alpheos amores. lego plura detinet ſignificata. Vn
de uerſus
Fur aurum/uirgo flores/mare nauita/libros.
Clericus/equiuoce ſingula quiſq; legit. Lego legas primæ coniugationis/pri
Statius | mam ſyllabam producit. Statius in achileide.
Tibullus | Allegantq; ſuos utroq; ex ſanguine diuos. Tibullus.
Illa equidem ornati cauſas tibi diua relegat.

Priſcianus Lens fœminini generis/& lentis/i recto/teſte Priſciano/ueteres protulerũt.Ge Lens
nus eſt legumenti.Lens huius lendis/in alia ſignificatione/quæ nota eſt/fœ/ Lentis
Vgutio minini etiã generis eſt:etſi Vgutio maſculini tradat eſſe generis.Serenus.
Serenus Vnda maris/capiti lendes diducit iniquas.
Proptius Lenio lenis facit in futuro indicatiui modi/leniam/& lenibo.Proptius. Lenio
Lenibunt tacito uulnera noſtra ſono.
Marcellus Lenitas/& leuitudo/in una ſignificatione dici poteſt/teſte Marcello. Lenitas
Marcellus Leuitas/& lenitudo/in uno ſignificato uſurpatur/teſte Marcello.Cicero tuſcu/ Lenitudo
Cicero lanarum quarto.Eamq́;/quã leuitatem nos dicimus/uicioſæ leuitudinis no/ Leuitas
mine appellant. Leuitudo
Leuo leuas/quando exonerare ſignificat/uel ſuſtolere primam corripit ſyllabã Leuo
Virgilius Virgilius in bucolicis. Leuis
Ouidius Ego hoc te faſce leuabo.Ouidius libro metamor.vii.
Ille cruore ſuo ſubito tamen alleuat artus.Inde hic & hæc leuis & hoc leue/
Virgilius prima ſyllaba correpta.Virgilius libro æneidos.xii.
Horatius Corytiq́; leues humeris:& letifer arcus.Horatius.
Effutire leuis idigna tragœdia uerſus.Leuo leuas/quom polure/ſeu compla/
nare:ſignificat/primam producit ſyllabam:neq́; cum æ diphthongo ãnota/
tur/ut quidam uoluerunt.Nam apud Græcos cum ει diphthongo ſcribitur:
Statius quæ a latinis in e longum cõuerti cõſueuit.Statius libro thæbaidos p̃mo.
Horatius Pars teretes leuare manu/ac diſponere menſas.Horatius.
nimis aſpera ſano.
Virgilius Leuabis cultu.Inde hic & hæc leuis & hoc leue/le ſyllaba ꝓducta.Virgilius
in Sileno.
Perſius Et ſæpe in leui quæſiſſet cornua fronte.Perſius.
Iuuenalis Troſulus exultat tibi per ſubſellia leuis.Iuuenalis.ſed podice leui.
Scinduntur tumidæ medico ridente mariſcæ.Male igitur legunt minores il/
lud geneſis capitulo.xxvii.Noſti ꝙ Eſau hõ piloſus ſit:& ego lenis:ubi haud
dubium leuis legendum eſt.
Limus ſecunda/& limis tertia declinatione/declinari põt:& tranſuerſum ſigni Limus
Feſtus ficat/uel obtortum.Inde hoc limẽ dictũ eſt/teſte Feſto.Lima/inſtrumentũ ẽ Limis
Seruius fabrile.Limus huius limi/genus ẽ ueſtis/teſte Seruio:quæ ab Vgutione/hæc Lima
Vgutio limas huius limatis declinari præcipitur:de q̃ Virgilius libro æneidos.xii. Limas
Virgilius Velati limo/& uerbena tempora iuncti.Vbi nonnulli/Velati lino/legendũ
Iginus putant.Verum Virgilius limo/non lino/ſcriptum reliquit/ut Iginus/& Ca/
Caper per/atteſtãtur.Limus item/lætamen uocatur.
Priſcianus Leno/etſi habeat fœminium lena/cõis tñ generis ẽ/teſte Priſciano.Martialis. Leno
Martialis Qui nec leno potes/nec comeſſator haberi.Iuuenalis ſatira.vi. Lena
Iuuenalis Aut apud Iſiacæ potius ſacraria lenæ.Leno format per diminutionem lenun Lenunculuſ
Priſcianus culus/& lenulus teſte Priſcião.Plautus i pœnulo.Ita ut hæc cœpi dicere léule Lenulus
Plautus d' illa pugna.Læna cũ æ diphthongo/genus eſt ueſtimẽti/dicta a lana/ut tra Læna
Varro dit Varro de lingua latina:a quo/ẽt p̃mam diphthongi uocalẽ aſſumpſit:quã Chlæna
Perſius nonnulli chlænam appellant/ut in ipſa dictione uidimus.Perſius.
Hic aliqua cui circa eſt humeros hiacynthina læna.
Marcellus Libido/& libidinitas/i uno ſignificato dici poteſt/teſte Marcello:qui & Laberi Libido
Laberius um refert/ita ſcripſiſſe.Libidinitate labitur. Labidinitas
Lachanum/græcum uocabulum/cum ch aſpirato ſcribitur:numeriq́; ſingu/ Lachanum
laris comperitur:etſi Tortellius plurali tantum numero declinari præcipiat. Laganum
Horatius Et primam corripit ſyllabam.Horatius ſermone.vi.
Ad porri/& ciceris refero/lachaniq́; catinum.Holus eſt Laganũ cũ g/græcũ Lagena
Petrus & ipſum uocabulum/p̃mam ſyllabam producit.Petrus Riga in exodo.
Petrus Accipe quid panes/oleum/uel lagana ſignant.Idem.
Hierõymus Lagana lata notant/& fratris/& hoſtis amorem.Hieronymus in exodo capi
tulo.xxviiii.Tolles laganum de caniſtro azimorum:quod poſitum eſt in cõ
Vgutio ſpectu domini.Genus eſt panis/oleo aſperſi.Placet hoc in loco Vgutionis/&

Catholici ſomnium de hac dictione referre. Laganum (inquiunt) a lagos/qui eſt lepus deducitur: eo q ſuaue eſt ad comedendũ/ut caro leporina. Miror ni mis/quomodo tot ſomniis hi boni uiri deludantur. Lagena/genus eſt uaſis: quod apud Græcos λαγηνοσ ſcribitur.

Priſcianus Letum mors/abſq; œ diphthongo (ſi Priſciano creditur) ſcribi debet. Nam (ut Letum
Apuleius ait) a letum ſupino huius uerbi leo les/deriuatur. At uero Apuleius/a luo Lœtum
Varro luis dictum tradit: ideoq; cum œ diphthongo ſcribi præcipit. Varro autẽ/& Lethum
Feſtus Feſtus/a ληθη/quod eſt obliuio/deductum uolunt. Quod ſi uerum eſt/abſq; Lœto
diphthongo/& cum th aſpirato/lethum ſcribendum eſt. Neq; a leo les/neq; Lethes
Vgutio a lino linis/ληθη obliuio deſcendit/ut Vgutio ſomniauit. Sed græcum magis Linea
ẽ uocabulũ: & græca uocabula etymologiam latinã nõ ſapiunt/ut teſtis ẽ Ser
Seruius uius. Palus eſt ĩfernalis: & interpretatur obliuio/ut ſcribit Feſtus. Ab eo quod
Feſtus eſt lœtum/fit lœto lœtas uerbum. Ouidius de ibide.
Ouidius Vtq; Lycurgidem lœtauit ab arbore natum. Lethes cum th aſpirato/fluuius
Solinus eſt Aphricæ/teſte Solino: uel hiſpaniæ/ut Ptolemæus oſtendit/& Strabo:
Ptolemæus de quo Lucanus libro. viii.
Strabo Quam iuxta lethes tacitus plabitur amnis. Hic & alio noĩe Linea uocatur.
Lucanus Lætor cum æ diphthongo ſcribitur: & tam genitiuo/q̃ ablatiuo iungitur/dicẽ Lætor
Virgilius te Virgilio libro æneidos. xi. Lætiſco
Nonius nec ueterum memini/lætorue malorũ. Lætiſco/pro lætor ponitur/teſte No Læto
Siſenna nio/Siſennã inducente dicentẽ libro hiſtoriarũ. iiii. Vtrũ ne uiri/cultu erga ſe Lætifico
Nonius mortaliũ/lætificãt. Antiq̃ ẽt/læto lætas ꝓ lætifico protulerũt/ut ſcribit No/
Liuius nius: qui & Liuiũ refert dixiſſe ĩ Aegiſto. Iãne oculos ſpecie lætauiſti opatabi
Accius li? Et accius ait. Et te ut triplici lætarem bono: ideſt lætificarem.
Nonius Læticia cum æ diphthongo/& lætitudo/in una ſignificatione dici põt/teſte No Læticia
Accius nio. Vñ Accius inqt. Quãta in uenãdo affectus eſt lætitudine/pro læticia. Lætitudo
Lepor/& lepos/in recto/declinari poteſt. dicitur ĩ uerbis uenuſtas. Et producit Lepor
Virgilius in obliquis po ſyllabam. At uero lepus/po ſyllabam corripit Virgilius geor Lepos
gicorum ſecundo. Lepus
Auritoſq; ſequi lepores: tum figere Damas. Animal eſt pniciſſimum: quod
Caper fœminino etiam genere (ut Caper teſtis eſt) ueteres protulere.
Libra/genus eſt ponderis. Liber huius libri/li ſyllaba correpta/codex uocatur: Libra
& cortex. Liber huius liberi/li ſyllaba producta/cognomẽ eſt Bacchi. liberi/ Liber
li producta ſyllaba/filii appellãtur. Liber libera liberum/primam etiam ſyl/ Liberi
labam producit.
Feſtus Librillum cum duplicato l ſcribitur. Librilla (inquit Feſtus) uocantur inſtrumẽ/ Librillum
ta bellica/ſaxa. ſcilicet/ab brachii groſſitudinem/in modum flagellorum/lo Librilla
Vgutio ris reuincta: quod ab Vgutione librilla fœminino genere declinari præcipi/ Librille
tur. Hoc librile cum unico l/ſcapus libræ dicitur.
Liburnum (nam & græci λιβυρνον) cum i latino/neutro genere/& liburna/ſeu Liburnum
liburnica fœminino/declinari poteſt. Genus eſt nauiculæ/uimine contextæ/ Liburna
Acron ut dixit Acron. liburnũ item/genus eſt uehiculi: quo olim Romanorum no Liburnica
biles utebantur. Liburnus/feſtinans præco dicitur. Liburnia/regio eſt inter Il Liburnus
lyrim/& Dalmatiam: cuius populi/Liburni uocitati ſunt. Neq; a libro libras Liburna
Vgutio Liburnia deriuãt/ut Vgutio ſomniauit. Et in quocunq; ſignificato/li ſyllaba Liburni
Horatius corripitur. Horatius in initio epodi.
Lucanus Ibis liburnis ſuper alta nauium: ideſt nauiculis. Lucanus.
Ordine contextæ gemino creuiſſe liburnæ/hoc ẽ nauiculæ: quæ (ut diximus)
Suetonius etiam liburnicæ appellantur. Suetonius in Auguſto. Rurſus circa mõtes Ce
Propertius raunios utrobiq; parte liburnicarum demerſa. Propertius.
Priſcianus Baridos & contis roſtra liburna ſequi. Priſcianus in perihegeſi.
Lucanus Atq; Liburnorum terras. Lucanus.
Iuuenalis Pugnaceſq; mari Graia cũ claſſe Liburnos Liburniæ populos. Iuuenalis. cla/
mante liburno/
Iuuenalis Currite: ideſt præcõe. Idẽ. & ĩgenti curret ſup ora liburno: hoc ẽ uehiculo.

	Lĩgōnes cum i latino ſcribitur. Populi ſunt Galliæ: qui & Ligoni/& Lingonici	Lingones
Lucanus	uocitati ſunt. Lucanus libro primo.	Ligoni
Martialis	Pugnaces pictis cohibebant Lingones armis. Martialis.	Lingonici
	Lingonus a recta Flaminiaq; recens. Ligo cum i latino/primam corripit ſyl/	Ligo
Lucanus	labam: & ſecundam in obliquis producit. Lucanus libro primo.	
	Vomere/& antiquos Curionum paſſa ligones. Inſtrumēta ſunt agricolarū.	
	Liger huius ligeri/cum i latino ſcribitur. Proprium fuit uiri nomen: cuius me/	Liger
Virgilius	minit Virgilius libro æneidos. x. quom ait.	Lguria
	Dicta uolant Ligeri: necnon & Troius Heros. Liger huius Ligeris cum i lati/	Ligyſtus
Ptolemæus	no/fluuius eſt Galliæ: qui & Ligeris in recto declinari pōt. Vnde Ptolemæus	Ligur
	ait. Occidentale aūt latus/Lugdunenſi coniungitur iuxta Ligerim fluuiū/uſq;	Ligus
	ad eius originem. Nam liger/non ligerim facit in accuſatiuo: ſed ligerem: ut	Liguſticus
Priſcianus	& de conſimili Araris/& Arar/Priſcianus ipſe diſſeruit. Liguria cū i latino/	Liguſtrum
	prouintia eſt Galliæ ciſalpinæ/a Ligyſto cum y græco in ſecūda ſyllaba/filio	
Fabius	Phaetontis/cognominata/teſte Fabio Pictore: etſi a lego legis dictā/cum Ca	
Vgutio	tholico Vgutio ſomniarit. Et a Liguria/fit cōis generis Ligur/teſte Priſciano:	
Priſcianus	& trium generum Ligus/teſte Probo. Lucanus libro primo.	
Probus	Et nunc tonſe ligur/quondam per colla decora. Virgilius li. æneidos. xi.	
Lucanus	Vane ligus/fruſtraq; animis elate ſuperbis. Rurſum a Liguria/fit Liguſticus	
Virgilius	Liguſtica Liguſticum. Iuuenalis.	
Iuuenalis	Nam ſi procubuit/qui ſaxa Liguſtica portat. Liguſtrum cum i latino/arbuſ/	
Virgilius	cula quædam eſt: cuius flos/etiam liguſtrum uocatur/dicente Virgilio.	
	Alba Liguſtra cadunt: uaccinia nigra leguntur.	
	Libya huius libyæ/& libye huius libyes/declinari poteſt: & cum i latino in pri/	Libya
Statius	ma/& y græco ī media ſyllaba ſcribitur. Prouincia eſt Aphricæ. Statius libro	Libye
	tertio ſiluarum. nam nec mihi Barbara Trace/	Libyas
	Nec Libye/natale ſolum. Libyas huius libyadis eadem ſcriptura/urbs ē Iu/	Liba
Ptolemæus	dææ/ab orientali parte Iordāis/teſte Ptolemæo: quam Herodes extruxit/ut	Libum
Hierōymus	ſuper Mathæum Hieronymus ſcripſit. Liba cum i latino/inſula eſt in Indico	Libs
Ptolemæus	mari/Carmaniæ adiacens/ut Ptolemæus oſtendit. Libum/genus eſt panis.	Libus
Virgilius	Virgilius in bucolicis.	Libyſſa
	Sinum lactis/& hæc tibi liba Priape quotannis. & a libo uerbo græco deſcen	
	dit: quod uerbum apud illos λείβω ſcribitur. Neq; a libero Bacchi cognomi	
Vgutio	ne/libo libas deducitur/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit. Libs huius li/	
Vgutio	bis (græci λίψ) cum i latino/uētus quidam eſt/alias aphricus uocatus: qui ab	
	Vgutione/hic libus declinari præcipitur. Libyſſa cum i latino in prima/& y	
	græco in ſecunda ſyllaba/& duplicato ſ/oppidum eſt Bithyniæ mediterra/	
Ptolemæus	neum/teſte Ptolemæo.	
Seruius	Lyncus cum y græco/& c exili ſcribitur. Fuit rex Scythiæ: quem teſte Seruio ſu	Lyncus
	per librum p̄mū æneidos/Ceres in lyncē ferā cōuertit. Lynx huius Lyncis/	Lynx
Horatius	fera/cū y græco/maſculini/& fœminini generis ē. Horatius ī ſcd'o carminū.	Lynceus
Virgilius	Nec curat Orion leues leones/aut timidos agitar̄ Lynces. Virgilius geor. iiii.	Lycæus
Virgilius	Quam lynces Bacchi uariæ. Et alibi. & maculoſæ tegmine lyncis. Vgutio di/	Lycus
Vgutio	cit poſſe declinari hæc lynca. Quod ſi cōperitur/a λύγκα accuſatiuo græco	Lycum
Horatius	deſcendit. Lynceus ēt cum y græco ſcribitur. Horatius in epiſtolis.	
Propertius	Non poſſis oculo quātum contendere Lynceus. Propertius.	
	Lynceus ipſe meus ſeros inſanit amores. Lycæus cum y græco/& æ diphthō	
Virgilius	go/Mons eſt in Arcadia: & proprium uiri nomen. Virgilius in georgicis.	
Virgilius	Paſtor ab Amphryſo/uos ſiluæ/amneſq; Licæi. Idem.	
Ouidius	Paſcuntur ſiluas/& ſumma Lycæi. Ouidius libro faſtorum ſecundo.	
	Faunus in Arcadia templa Lycæus habet. lycus cum y græco/& c exili/lu/	
Ptolemæus	pus uocatur. Lycus item eadem ſcriptura/fluuius eſt Aſſiriorum/qui Tigri	
Curtius	immiſcetur/teſte Ptolemæo. Curtius circa initium operis. At quom extra mu	
Ouidius	nimenta ſe euoluit maiore ui/ac molle agentem undas/lycum apellant. Oui	
	dius libro quarto de ponto.	

Seruius Huc Lycus/Huc ſagaris/Peneuſq;/hypaniſq;/Cratiſq;.Seruius autem ſuper
georgica/neutro genere Lycum uocat.Lycum item/urbs eſt Lycopolitarum
Ptolemæus in Aegypto/teſte Ptolemæo.

Caper Lupus maſculini generis ē:ſed & fœminini apud antiquos fuit/teſtibus Capro/ Lupus
Probus & Probo:quo etiam genere/hoc eſt fœminino/Varro & Ennius/protule/ Lupa
Varro runt.Nunc autem pro fœmina/lupa dicitur:quæ(ut tradit Probus)in dati/ Lupatum
Ennius uo plurali/& ablatiuo/facit lupabus.at uero Beda ſuper Donatum/non lu/
Probus pabus/ſed lupis/tradit eſſe dicendum:quod & placet.Lupus item/genus eſt
Beda piſcis.Martialis.
Martialis Hamus & in mulum mittitur:atq; lupum .Rurſus lupus/frænum appellaſ:
Ouidius quod & lupatum dicitur.Ouidius libro triſtium.
Martialis Et placido duros accipit ore lupos.Martialis.
Mordēt aurea quod lupata cerui.

Liceo lices facit in præterito licui:in ſupino licitum.Et regit a parte ante nōmi/ Liceo
natiuum perſonæ pacientis:& poſt ablatiuum a uel ab mediante/perſonæ a/ Liceor
geatis ut tuus equus:licet a me decē aureis:ideſt apreciatur. Liceor/deponēs
Perſius uerbum eſt tranſitiuum:& poſt ſe accuſatiuum poſtulat.Perſius.
Et centum græcos uno centuſſe licetur:ideſt appreciat.

Priſcianus Lacio lacis facit,in præterito lacui/& lexi/teſte Priſciano:in ſupino lacitum/& Lacio
Pompeius lectum.Eſt autem lacere/in fraudem inducere/teſte Pompeio.Nam & lax/fra
us dicitur.Compoſita cum latio/ut allicio/pellicio/illicio/delicio/oblicio/
elicio/duplex præteritum/& duplex habent ſupinum/quemadmodū & la/
cio:etſi nonnulli/ab elicio/ſolum elicui præteritum uelint formatū eſſe.Nā
electo electas uerbum a ſupino/electum/quod quidē ab elexi formatur præ/
terito/deſcendit:cum alias a præterito elicui/fiat ſupinum elicitum:a quo/eli
Plautus cito elicitas fit uerbum.Plautus in aſinaria.Ibo aduerſum:atq; electabo quic
Terentius quid illud ſit.Terentius in Phormione.Is ſenem per epiſtolas pellexit mo/
Liuius do/non montes auri pollicens.Liuius in Laudania. Te illo Aſiatico ornatu
Piſo fluens/aut Sardiano/ac Lydio fulgens decore/pellicuit.Piſo in hiſtoriis.Cu/
Publius ius unius præmio/multorum allicuit animos.Publius Varro belli Sequanici
libro ſecundo.
Deinde ubi pellicuit dulcis leuis unda ſaporis.

Priſcianus Lacus ſecunda/& quarta declinatione/declinari poteſt/teſte Priſciano.Notum Lacus
eſt quid ſignificat.Lacus item/genus eſt uaſis:in quod toſtis uuis muſtum de/ Lacunar
Ouidius cidit.Ouidius in faſtis. Lacunariū
Præmia de lacubus proxima muſta tuis.& græcum uocabulum eſt:qui apud Lacuna
illos cum duplicato κ λακκοσ ſcribitur.Sed a noſtris cum unico c ſcribitur: Laqueare
quia pͥmam ſyllabam corripuere.Rurſum lacus/tabulatum dicitur/teſtudo Laquear
Lucillius ſcilicet:qua camerarum ſuperiora ornantur/uel tectorum. Lucillius.reſultāt Laqueariū
Seruius ædes:lacuſq;.Hoc & lacunar/& lacunariū/dici pōt/teſte Seruio:etſi Caper/ Laqueus
Caper non lacunaria/ſed laquearia/tradat eſſe dicendum.Nam Horatii præualet au
Horatius ctoritas:qui ait.
Nec mea renidet in domo lacunar.Ponitur nōnunq̄ lacunar/pro lacuna:hoc
eſt/aquæ collectione:quin etiam pro lacu/lacuna accipitur:in quē ſcilicet ui
Virgilius num cadit/dicente Virgilio libro georgi.primo.
Vnde cauæ tepido ſudant humore lacunæ.Laqueare/laquear per apocopē/
laquearium/in una ſignificatione dici poteſt:pro quo(ut prætactū eſt)lacus/
& lacunar/poni conſueuit.Laqueus/uinculum eſt.

Marcellus Longus/& longurio/in uno ſignificato dici poteſt/teſte Marcello/Varronem Longus
Varro inducente dicentem.Ante me eſt neſcio quis longurio. Longurior

Virgilius Linquo linquis facit in præterito liqui/li ſyllaba indifferenter poſita.Virgilius. Linquo
Virgilius Nec tamen indecorem tua te regina reliquit.Idem. Liquo
Nanq; ſua patriam liquerat tellure ſepultam.Liquo liquas primæ coniugati Liqueo
onis/facit in præterito liquaui:in ſupino liquatum.Liqueo liques ſecundæ/ Liquor
Perſius facit in præterito licui.Et utrunq; uerbum/primam corripit ſyllabā.Perſius. Liquaſco

& plorabile ſi quid — Liqueſco
Lucanus — Eliquat/& tenero ſupplantat uerba palato. Lucanus libro .vii.
Ouidius — ereptaq; tæla liquauit. Ouidius libro metamor. vii.
Delicuit: ſtagnumq; ſuo de nomine fecit. Liquor liqueris deponens tertiæ cō
Lucanus — iugationis/primam producit ſyllabam. Lucanus libro nono.
Ouidius — Liquitur: & nigra diſtillant inguina tabæ. Ouidius libro metamor. ſecundo.
Liquitur ut glaties ĩcerto ſaucia ſole. A liquo liquas/fit liquaſco/li ſyllaba cor
Perſius — repta. A liqueo liques/fit liqueſco/ꝑma ſimiliter correpta ſyllaba. Perſius.
Ouidius — Tot tibi cum inflamas iuuicum omenta liqueſcant. Ouidius libro meta. vii.
dilapſa quieſcunt.
Affiatuq; nocent: & agunt contagia late. A liquor/fit etiam liqueſco/li ſylla/
Ouidius — ba producta. Ouidius libro primo de ponto.
Sic mea perpetuis liqueſcunt pectora curis.

Lithoſtrotos cum i latino/ſequente th aſpirato/maſculino genere declinari po — Lithoſtro
teſt: & lithoſtrotum neutro: componiturq; ex λιθωσ/q̄ ē lapis/& στρωτοσ — tos
ſtratus. Vnde & pauimentum lapidibus ſtratum dicitur. Et cum apud græcos — Lithoſtro
λιθοστρωτοσ cum ω mega in penultima ſcribatur ſyllaba/ideo illam pro/ — tum
Vgutio — ducit. Quare in etymologia huius dictionis/errauerunt Vgutio/Brito/Mam
mætractus/Catholicon/aliam neſcio quam cōpoſitionem fictam ſomniãtes:
Tortellius — quin etiam Tortellius/ex græco λιθοσ/& ſtratum latino/compoſitum uoca
Hierōymus — bulum putans. Hieronymus in Ioanne capitulo. xviiii. Et ſedit pro tribunali/
in loco qui dicitur lithoſtrotos: ubi nōnulli huius etymologiã uocabuli pror
ſus ignorantes/pro lithoſtrotos/Lycoſtratos ſcribunt. Quod quidem apud
Græcos id interpretari poteſt/quod apud nos/lupi exercitium: quod a pro/
prio huius dictionis ſignificato/omnino alienum eſt. Quare græcum totum
uocabulum dicimus: cuius etiam ultimam ſyllabam/non in tus more latino/
Varro — ſed in tos græcorũ more/Hieronymus protulit. Varro. Citrum/aurum/mi/
nyum/emblema/aut lithoſtroton aſpiciebatur.

Priſcianus — Lectus ſecunda/& quarta declinatione/declinari poteſt/teſte Priſciano. Vnde — Lectus
Plautus — Plautus ait ĩ Amphitrione. Prius abis/q̄ lectus ubi cubuiſti cōclauit locus.

Litus cum i latino/& unico t ſcribitur: nam & a lædo lædis deriuatur/dicente ĩ — Litus
Cicero — topicis Cicerone. Litus eſt/quod fluctu eliditur. At uero Donatus/a litando/ — Oblitero
Donatus — litus dictum tradidit: quod tamen Seruius improbat/maxime quia lito litas — Littus
Seruius — li ſyllabã corripit: litus uero/illam producit. Eſt autem litus/nō maris modo/
Seruius — ſed etiam campi extremitas/ut dixit idem Seruius. ut eſt etiam apud Virgili.
Virgilius — cui litus arandum/
Cuiq; loci leges dedimus. At eo quod eſt litus. fit oblitero obliteras auctore
Pompeius — Pompeio. Nam ſicut a fœnus huius fœnoris/o in e mutato/fit fœnero fœne/
ras/& a tempus huius temporis/fit tempero temperas/ſic ex ob/& litus hu/
Marcellus — ius litoris/fit oblitero obliteras. Marcellus autem/ab oblitum ſupino huius
uerbi obliuiſcor/oblitero uerbum tractũ tradidit. Neq; ab oblitum ſupino
huius uerbi oblino oblinis/deducitur/ut nonnulli uoluerunt: maxime quia
Tibullus — oblitum ab oblino/li ſyllabam corripit: oblitero uero/illã ꝓducit. Tibullus.
Auſonius — Oblitus & muſto/feriet pede ruſticus uuas. Auſonius.
quos fama obliterat: & quos
Catullus — Barbara Romanæ non tradunt nomina linguæ. Catullus.
Hæc uigeant mãdata: nec ulla obliteret ætas. Litus autem/pro eo loco apud
altare ubi hoſtiæ litari conſueuerant/a lito litas deriuatur. Et quoniã (ut dixi
mus) lito primã corripit ſyllabã/litus uero illam producit/Placuit actoribus/
metri gratia/aliud t interponere: ut prima ſyllaba poſitione geminati t/pro
Virgilius — duci poſſet: ut eſt apud Virgilium libro æneidos ſecundo.
iacet ingens littore truncus. De Priamo enim interfecto loquebatur: quē Pyr
rhus altaria ad ipſa trementem
Traxit: & in multo lapſantem ſanguine nati/iuxta ipſa altaria interfecit.

Iuuenalis — Lutum cum t exili/cœnum uocatur: & primam corripit ſyllabam. Iuuenalis. — Lutum

Auſonius — Compoſitiq; luto nullos habuere parentes. Auſonius. — Luthum
Atq; abacchum Samio ſæpe oneraſſe luto. Luthum cũ th aſpirato/neũtri ge — Luthus
Vgutio — neris eſt: etſi ab ugutiõe/maſculino luthus/declinari præcipiat. Et a λυτρομ/ — Lutheus
Gellius — ſqui eſt cruor deducitur. At uero Gellius/a luce dictum tradit. Ait enim libro — Lutheolus
noctium atticarum ſecundo. Lutheus contra rufus color/eſt dilucidior: unde
nomen quoq; factum eſſe uidetur. Quod ſi ſic ẽ/abſq; aſpiratione/hoc eſt cũ
t exili/ſcribi lutum oportet: quod tamen a uiris doctis non obſeruatur. Et ꝓ
Virgilius — ducit luthum lu ſyllabam/dicẽte Virgilio. croceo mutauit uellera lutho. Iuue
Iuuenalis — nalis tamen/primam ſylabam corripuit/quom ait. gladioſq; parante
Incude/& lutheo Vulcano/ad rhætora miſit. ubi nonnulli/per ſynhæreſim
theo ſyllabam eſſe uolunt: ita ut ſecundus pes/& tertius/ſpõdeus ſit: & lu ſyl
laba producta. A lutheo/fit lutheus/ut Iuuenalis exemplo patet: & diminuti
Lucanus — ue lutheolus/penultima correpta ſyllaba. Lucanus.
Virgilius — Luthea demiſſos uelarunt flamea uultus. Virgilius in bucolicis.
Molia lucteola cingit uaccinia calta.
Leucothea huius leuchotheæ cum c exili/& th aſpirato/ſequente e ſcribitur. — Leuchotea
Ouidius — Hæc Cadmi filia fuit: de qua meminit Ouidius/quom dixit. — Leucothoe
Leucotheaq; deũ cũ matre Palæmõa dixit. Hæc leucothoe huius leucothoes
cũ c/exili/& th aſpirato/ſequente o/filia fuit occeani: cuius meminit Ouidi
Ouidius — ũs libro metamor. quarto dicens.
Tempore/Leucothoe multarum obliuia fecit
Centis odoriferæ.
Nonius — Litteratus a littera/cũ duplica t/& litteroſus/in una ſignificatione dici põt/teſte — Litteratus
Caſius — Nouio/Caſium inducente dicentẽ annalium tertio. Homomere litteroſus. — Litteroſus
Virgilius — Loliũ/hærbæ genus/cũ unico l ſcribitur/cum ꝑmam corripiat ſyllabã. Virgili. — Lolium
Horatius — Infœlix lolium. Horatius ſermone. xvi. — Lolligo
Eſſet ador/loliumq;/dapis meliora relinquens. Lolligo cum duplicato l ſcri/
Vgutio — bitur: neq; a lolium deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit. Sed teſte
Varro — Varrone de lingua latina/lolligo/ꝙ ſubuolat dicta eſt/quaſi uoligo/littera
commutata. Et quia uolo uolas primam corripit ſyllabam/lolligo uero/illã
producit/ideo metri gratia/cum duplicato l auctoribus ſcribere placuit: ut ẽ
Horatius — apud Horatium ſermone quarto. hic nigræ ſuccus lolliginis. Genus eſt piſcis:
Perſius — qui a nonnullis ſepia uocatur/dicente Perſio.
Nigra ꝙ infuſa uaneſcat ſepia lympha.
Donatus — Lux huius lucis/fœminini generis eſt: quin & maſculino ueteres protulerunt/te — Lux
ſte Donato ſuper tertiã comœdiã Terentii. Sed & hic lucus huius lucus/pro — Lucus
Terentius — luce poſuerunt/dicente Terẽtio comœdia præfata. Quom primo lucu: hoc — Luculus
Donatus — eſt prima luce: ideſt (ut idem exponit Donatus) quom primum ſol cœperit — Lucellus
illuceſcere. Lucus ſecũdi ordinis/nemus appellatur arboribus denſum. Et for — Lucellum
Priſcianus — mat per diminutionẽ lucullus/& lucellus. Hoc lucellum/a lucro diminutiuũ — Lucullus
Horatius — eſt/teſte Priſciano. Horatius ſermone. xv. — Lucar
De ſene guſtarit tecum partita lucellum. Lucullus cum duplicato l/proprium — Lucas
Horatius — fuit uiri nomen: cuius meminit Horatius in epiſtolis/dicens. — Luca
Ne fueris ſic tu: chlamydes Lucullus ut aiũt. Inde luculleum marmor dictum — Lucanus
eſt. Lucar huius lucaris neutri generis/id appellatur preciũ/quod ex luco cap — Lucanicus
Pompeius — tatur/ut ſcribit Pompeius. Et producit in obliquis ca ſyllabam: ſicut etiã cal/ — Lucanica
Priſcianus — car huius calcaris/teſte Priſciano libro. vii. Fœminini autẽ generis lucar/pro
aue ca ſyllabam in obliquis corripit: ſicut etiam baccar huius baccaris. Lucas
Ptolemæus — proprium fuit euangeliſtæ nomẽ. Luca/urbs ẽ Tuſciæ/teſte Ptolemæo. Lu/
Varro — ca item (ut refert Varro de lingua latina) elephas a nõnullis dicitur: quem alii
(ut pergit) bouem appellant/dicente Ennio. Atq; prius pariet locuſta lucam
Horatius — bouem. Lucania/ꝓuincia eſt Italiæ: a qua/fit lucanus/& lucanicus. Horatius.
Martialis — Lucanus/an Apulus anceps? Lucanica/hilla uocat. Martialis in apophoretis.
Filia picenæ uenio lucanica porcæ.
Priſcianus — Lodix/fœminini generis eſt: & cum i in ſecũda ſyllaba ſcribitur/teſtibus Priſcia/ — Lodix

Phocas no & Phoca. At uero Iſidorus pēr e lodex ſcribit: maſculiniq́ꝫ (ut ait) eſt gene/ Lodex
Iſidorus ris. Et producit in obliquis di ſyllabam/ dicente Iuuenale. modo ſub lodice re Lodicula
Iuuenalis lictis. Genus eſt lectiſternii. Et format diminutiue lodicula. Suetonius in Au/
Suetonius guſto. Ita ut in extremis ſpaciis ſubſultum decurreret/ ſeſtertio/ uel lodicula
inuolutus. Seſtertium hic genus eſt ueli.
Probus Locus in ſigulari numero/ maſculini generis eſt: in plurali uero/ maſculini/ & ne/ Locus
utri/ teſte Probo. neq́ꝫ intereſt/ locos dicas/ aut loca: licet quidam differre uo Loculus
luerint. Virgilius. Locellus
Deuenere locos. Et format per diminutionem maſculino quidem genere lo Loculum
Priſcianus culus: & neutro locellum/ teſte Priſciano: quin etiam & locellus comperitur.
Martialis Loculus itē/ uel locellus/ eboreū quoddā erat pecuniæ repoſitoriū. Martialis.
Non niſi de flaua loculos implere moneta
Martialis Conuenit. Hic etiam ex ligno fieri ſolebat. Vnde eſt illud Martialis diſtichō.
Si quid adhuc ſupereſt in noſtri fæce loceli/
Eſt munus: nihil eſt: ipſe locellus erit. Rurſū loculus dicitur/ quo mortui effe
runtur: quod alias pheretrum capulum/ libitinam uocant: ut in euangelio Lu
cæ ſcriptum eſt. Et acceſſit Ieſus: & tetigit loculum (ii autem qui portabāt/ ſte
terunt) & ait. Adoleſcens tibi dico: ſurge.
Feſtus Luſus huius luſus/ luſio/ ludus (qui etiam teſte Feſto in dictione corius pro coriū Luſus
fœminino genere apud antiquos fuit) ī uno ſignificato accipi poſſunt/ aucto Luſio
Marcellus re Marcello. Alii diſtinguētes/ numero multitudinis/ ludos publicos dicūt: & Ludus
ſpectacula: ludū uero/ numero unius/ ꝑ exercitatione gymnaſtica accipiūt: Ludio
ut eſt ludus Palæſtræ: ludus Pilæ. deniq́ꝫ ludū appellari uolunt/ quom ſcilicet Ludius
multoꝝ cōuētus/ ab uno erudit̄ præceptore: ut eſt ludus gladiatorius: Ludus Ludia
muſicus: ludus litterarius. Luſus uero/ ad uoluptatē cōparatos aſſerunt ſine ul
la arte: & pueroꝝ proprie dicūtur. At contra/ ubi ars eſt/ & præmium/ ludus
uocatur: ut ludus aleæ: ludus tallarius: in quo ēt ludo/ tum ſpes/ tum piculum
Quintiliāus propoſitum eſt. Quintilianus. Quia diuitē illis promiſeram/ patrē in ludum
uændiderunt/ tanq̄ decepti: hoc eſt gladiatoriū. Quos ēt plurali numero lu/
dos uocamus/ quoties unum/ pluraue pugnatorū paria/ ad ſpectaculū pugnæ
Cicero tura producuntur. Cicero de oratore. Tum hoc in ludo nō præcipitur. Faci/
les enim cauſæ ad pueros deferunt. Et ſtatim poſt. Hæc eſt in ludo cauſarum
fere formula: ubi de grāmatices ludo locutus eſt. De ludo muſicæ intellexit
Terentius Terentius/ de fidicina/ quæ quottidie in ludo diſcebat. Nonnunq̄ ludus ꝓ io
Horatius co ponitur: ut eſt apud Horatium.
Sed tñ amoto quæramus ſeria ludo. Luſus aūt (ut diximus) & luſio/ meram
Quintiliāus uoluptatē propoſitā habēt. Quintilianus. Nihil me offenderit luſus ī pueris.
Cicero Et paulo poſt. ſunt ēt nonnulli accuēdis ingeniis nō inutiles luſus. Cicero. Ex
multis luſionibus/ nobis ſenibus talos relinquāt: & teſſeras: ubi de uoluptate
Suetonius ſenili locutus eſt. Ponitur tamen & luſus/ pro ludo. Suetonius libro quarto.
At ne ex luſu quidē aleæ compendium ſpernens. ab eo qui eſt ludus/ fit ludio
Martialis ioculator/ & ludius: & ludia ioculatrix. Martialis.
Iuuenalis Hermes cura/ laborq́ꝫ ludiarum. Iuuenalis ſatyra. vi.
quæ ludia ſumpſerit unq̄ Hos Habitus.
Auſonius Ludifico ludificas actiuū/ & ludificor deponens tranſitiuū uſurpat̄. Auſonius. Ludifico
Terentius Periurum lapitham Iunonia ludificat nubs. Terentius. Ludificor
Poſtq̄ ludificatus eſt uirginem. Legumen
Legumen/ & legumentum/ in una ſignificatione dici poteſt: & producit gu ſyl Legumētū
Iuuenalis labam. Iuuenalis ſatyra. xv.
& uentri indulſcit non omne legumen.
Macrobius Laridū/ & ꝑ ſyncopā lardū/ efferri pōt/ dictū auctor̄ Macrobio q̄ſi large aridū. Laridum
Priſcianus Ludicris ludicre (ut Priſcianus/ Alexander/ Vgutio/ Catholicon/ tradidere) ter Lardum
Alexander tia declinatione declinatur. Ego ſecunda potius ludicrus ludicra ludicrum d̄ Ludicris
Vgutio clinandum dixerim/ iuxta illud/ quod habetur in illa lege frequenter repeti/ Ludicrus
Virgilius ta. Qui artem ludicrā exercuerit/ in duodecim ordinibus primis ne ſedat. Et Ludicrum

Virgilius ait.aut ludicra petuntur
Præmia Quod quidem exemplum licet Priſcianus afferat pro ſe/noſtræ,ta/
men ſententiæ magis confert/q̃ ſuæ.Nam ſi a tertia(ut idem uoluit)declina/
tione ueniret/ludicria dixiſſet Virgilius:non ludicra.Hinc eſt illud Horatii
Horatius in epiſtolis.ualeat res ludicra/ſi me
Palma negata macrum/don ata reducit opimum:ideſt abeat.Ludicrum dici
Catullus poteſt quodcunq; luſorium opus/ac ioculare.Catullus.
Floridis uelut enitens
Myrtus Aſia ramulis/
Quo hamadryades deæ
Ludicrum ſibi roſcido
Nutriunt in humore.
Lyra cum y græco ſcribitur.Inſtrumentum eſt muſicum:& primam ſyllabam Lyra
Lucretius corripit.Inde delyrus delyra delyrum ly ſyllaba correpta.Lucretius libro .i. Delyrus
Quod facit hic idem perdelyrus eſſe uidetur: Lira
Nam contra ſenſus ab ſenſibus ipſe repugnat.Lira cum i latino/ſulcus uocat: Deliro
& primam producit ſyllabam.Inde Deliro deliras li ſyllaba producta. Ho/ Liris
Horatius ratius in epiſtolis.
Quicquid delirant reges plectuntur Achiui.Liris cum i latino utrobiq;/ flu/
Martialis uius ē Cāpaniæ/ortus i Apœnio/& Minturnas præterlabēs:d̄ quo Martialis.
Cæruleus nos Liris amat:quem ſilua Maricæ Protegit.
Diomedes Luxurio neutrale/& luxurior deponens/hoc diſtant/auctore Diomede:q; lu/ Luxurio
xuriare/in laude eſt:luxuriari uero /in crimine.Significat enim luxurio(ut Luxurior
Virgilius ait)non laſciuiā mentis:ſed habitudinem corporis:ut eſt apud Virgiliū geor Luxor
gicorum tertio.
Luxuriatq; toris animoſum pectus.tranſfertur tamen luxurio etiam ad alia.
Cornellius Tibullus.Luxuriant animi rebus plærūq; ſecundis.Cornellius Seuerus.
Tibullus Luxuriantur opes:odia atq; hinc longa grauantur.Hieronymus in eccleſia/
Hierōymus ſtico capitulo.xiiii.Qui aceruat ex animo ſuo iniuſte/aliis congregat/ & in
Feſtus bonis illius alius luxuriabitur.Comperitur etiam luxor/pro luxurior.Feſtus.
Luxantur a luxu dictum/ideſt luxuriantur.
Luxus/luxuria/luxuries/in uno ſignificato accipi poſſunt/tam pro habundan Luxus
Virgilius tia/q̃ pro laſciuia.Virgilius libro æneidos primo. Luxuria
Virgilius Luxuriem ſegetum tenera depaſcit in hærba.Idem georgicorum primo. Luxuries
Aut ſi luxuria foliorum exhuberat umbra.
Terentius Luctor deponens eſt uerbum:ſed & lucto luctas comperitur.Vnde Terentius Luctor
Ennius ait in ecyra.Dicitq; illi anulum ſeſe dum luctat detraxiſſe.Ennius libro.viii. Lucto
Viri ualidis uiribus luctant.
Marcellus Luctus a lugeo/quarti/& ſecundi ordinis eſt.Vnde Accius referente Marcello Luctus
Accius inquit.Ceſſo hinc ire:& rapere lucti ueſtē.Lucta a luctor/pugna dicitur. Lucta
Lernus/proprium fuit nomen regis.Lerna/regiuncula quædam eſt in Arcadia/
Virgilius a Lerno rege cognominata:a qua/fit Lernæus cum æ diphthongo.Virgili. Lernus
libro æneidos octauo. Lerna
Lernæus turbam capitum circūſtetit anguis.Lenæus abſq; r/& cum æ diph/ Lernæus
thongo in media ſyllaba/cognomen eſt Bacchi/a ληνοσ/quod eſt torcular Lenæus
Virgilius dictum.Et producit mediam ſyllabam.Virgilius georgicorum ſecundo.
Huc pater o Lenæe ueni.
Lympha aqua/cum y græco ſcribitur:quæ & nympha l in n mutato dicitur.ut Lympha
in ipſa dictione uidebimus. Nympha
Lapathum cum unico p/& th aſpirato ſcribitur.Hærba eſt:quæ & lapathos di Lapathum
Plinius citur:ex qua/lapathium cybus/& lapathes dictus eſt.Plinius libro uigeſimo Lapathos
Varro naturalis hiſtoriæ.Nec lapathium diſſimiles effectus habet.Varro i modio. Lapathium
Serenus Hanc eandem uoluptatem tacitus conſequi lapathio/& ptiſana poſſim.Se/ Lapathes
Columella renus.Sæpe chelidoniā cū ſucco lapathis addis.Columella li.xi.Lubrica iam
Vgutio lapathos/iam Rhamni ſpōte uireſcūt.Vgutio aūt/lapathē/carycā eſſe dixit. Lapithæ

Lapithæ cũ unico p/& i latino/& th aſpirato/populi quidã fuerunt alpeſtres in Theſſalia:qui cum centauris bella geſſere. Lapithos eadem ſcriptura/urbs fuit in Cypro:& eiuſdem nominis fluuius prope eandem/teſte Ptolemæo. — Ptolemæus — Lapithos

Lucrinus cum c exili/& i latino ſcribitur. Lacus eſt Campaniæ/a lucro cogno/minatus teſte Seruio:de quo Virgilius georgicorum ſecundo. — Seruius, Virgilius — Lucrinus, Locrinus

An memorem potius Lucrino quæ abdita ſaxa. Locrinus cum o poſt l/& c exili/& i latino/mons eſt in Brutiis.& eodem nomine lacus in Euboea.

Libanus cum i latino ſcribitur. Mons eſt Syriæ/teſte Ptolemæo. Fœminini aũt generis/arbor eſt libanus:quæ a Hieronymo/maſculino genere ponitur. Ait enim in eccleſiaſtico capitulo.xxiiii. Et quaſi libanus non inciſus uapora ui habitationem meam. Libanum uero genere neutrali/tus appellant. Sunt tamen qui pro ture maſculino etiam genere declinant. — Ptolemæ⁹, Hierõymus — Libanus, Libanum

Larus græcum uocabulum/ genus eſt auis:quæ latine fulica uocatur. Larius/lacus eſt Italiæ/teſte Plinio:qui iuxta Catonem in originibus/per ſexaginta tenditur milia. Seruius autem ſuper ſecundũ georgicorũ/Larius(inquit)lo/cus eſt in Gallia ciſalpina/non amplius centũ ſeptuaginta ſtadiorũ circuitu patens. Raudenſis hunc Comenſem eſſe lacũ affirmat:quod quidem Laurẽtius Valla improbat/illũ(ut ſolet)auidius carpens. Verũ non Raudenſis con frater meus/ſed Laurentius ipſe fallitur. Nam Catullus/illũ Comenſem eſſe lacũ innuit/quom ait/ſcribens ad Cæciliũ. Veronã ueniat noui relinquens Comi mœnia:Lariũq̃ litus. Idem confirmat Strabo libro.v.quom ait. Larium lacum ab Adua fluuio/qui in illũ cadit/augeri:qui fluuius poſt ea in Eridanũ non longe a Cremona influit. Et Virgilius/lacus Galliæ ciſalpinæ memorans/ait in georgicis. te lari maxĩe/teq̃ Fluctibus/ac fremitu aſſurgens Bænace marino. Vbi Probus ait. Larius lacus eſt qui Inſubres tangit:& peruenit uſq̃ Comum oppidum. Lar/maſculini generis eſt. Lares/urbs eſt inter Ampſagam fluuium/& Thabracam Aphricæ ciuitatem/teſte Ptolemæo. Lar/uel Laris/fluuius eſt fœlicis Arabiæ/ut idem Ptolemæus oſtendit. Larix ai bor/per i ſcribitur:etſi per e larex/Vgutio ſcribendum tradat. Et corripit in obliquis ri ſyllabam. Lucanus libro nono.

Et larices/fumoq̃ grauem ſerpentibus urunt.

— Plinius, Cato, Seruius, Raudenſis, Laurentius, Catullus, Strabo, Virgilius, Probus, Ptolemæus, Ptolemæus, Vgutio, Lucanus — Larus, Larius, Lar, Lares, Laris, Larix

Lyus cum y græco ſcribitur. Fluuius eſt minoris Aſiæ/in Pontum defluens. Lyæus cũ y græco/& æ diphthõgo/cognomen ẽ Bacchi. Virgi.li. ænei.i. Regalis inter menſas/laticemq̃ lyæum. Neq̃ a lien/uel ligo ligas deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit:ſed a λύω/quod eſt ſoluo/deriuatur. — Virgilius, Vgutio — Lyus, Lyæus

Liſa/urbs eſt Petrææ Arabiæ/teſte Ptolemæo. Liſus cum i latino/fluuius eſt Thraciæ. Eſt & duarũ urbium nomen:quarum una eſt in Creta:alia in Dal/matia/teſte Ptolemæo. Lyſius cum y græco in prima duntaxat ſyllaba/fluuius eſt Archadiæ. Lyſias eadem ſcriptura/proprium fuit uiri nomen:& urbs in magna Phrygia/teſte Ptolemæo. — Ptolemæ⁹, Ptolemæus, Ptolemæus — Liſa, Liſus, Lyſius, Lyſias

Lateranum/& Lateranæ plurali tantum numero declinari poteſt. Vnde in legenda ſancti Siluerii legitur. Veni ad portam/quæ appellatur Aſinaria/iuxta Lateranas. Locus eſt in Roma. — Lateranum, Lateranæ

Lana/& lanicium/in uno ſignificato dici poteſt/teſte Seruio:ut eſt apud Virgilium georgicorum tertio. — Seruius, Virgilius — Lana, Lanicium

Sit tibi lanicium curæ.

Locuples/trium generum eſt/teſte Priſciano libro quinto/in hæc uerba dicẽte. Appellatiua in es terminata/producta es ſyllaba/ſi ſint ad homines pertinẽtia/comunia ſunt:ut hæres:locuples:quod & neutrũ eſt. Hæc ille.& in ſingulari numero tam in i/q̃ in e ablatiuum terminat:ut idem tradit Priſcianus. Cicero in frumẽtaria. In prouincia locupleti/& referta. Horatius ſermõe.xvi. In locuplete domo ueſtigia rubro ubi cocco. — Priſcianus, Priſcianus, Cicero, Horatius, Ouidius — Locuples

Lebes maſculini/& fœminini generis eſt. Ouidius heroidum.

Viginti fuluos operoſo ex aere lebetes. Virgilius libro æneidos quinto.

Tertia dona facit:gemioſq̃ ex aere lebetes. Hierõymus i Hezechiele cap.xi. — Virgilius, Hierõymus — Lebes, Lebeta

hæc eſt lebes:uos autẽ carnes.Et paulo poſt.Hi ſunt carnes:& hæc eſt lebes.
Nonnunq̃ a λεβητα accuſatiuo græco/noſtri etiam hæc lebeta formauerũt.
Hierõymus Hieronymus in libro paralipomenon ſecundo capitulo.xxxv.Pacificas ue/
Porphyrius ro hoſtias coxerunt in lebetis/& cacabis/& ollis.Genus eſt uaſis aenei/teſte
Caper Porphyrio ſuper librum nonum iliados.
Marcellus Lac/& lacte/in recto/dici poteſt/teſtibus Capro/Marcello/Priſciano.Virgilius. Lac
Priſcianus Lac mihi non æſtate nouum/non frigore deſit. Cæcilius.Quæ non peperit/ Lacte
Virgilius lacte non habet.Ennius annalium quarto.Ex Tyberi lacte hauriri. Plautus Lactis
Cæcilius in muginaria.Neq; aqua aquæ/neq; lacte lacti(crede mihi)unq̃ ſimilis.La/
Ennius ctes/& pluralis tantum numeri/& maſculini generis ẽ/teſte Probo.Perſius.
Plautus Emeris auriculas pulmone/& lactibus unctis. At uero Priſcianus ſingulari
Probus numero/& fœminino genere/declinari præcipit.Quod etiam probat p Ti
Perſius tinium in ferentinati dicentum.Graticula lactis agnina.Inteſtinum eſt.
Priſcianus Lacto lactas primæ coniugationis/nutricum eſt uerbum:Lacteo uero ſecundæ Lacto
Titinius ubera ſugentium/ut ſcribit Seruius. Lacteo
Seruius Lapis facit in genitiuo lapis/uel lapidis.Ennius annalium quinto. Lapis
Ennius Occumbunt multi lœtum ferroq;/lapiq;/pro lapide.Inde fit lapio lapis uer Lapio
Marcellus bum/teſte Marcello/Pacuuium inducente dicentem.Lapit cor cura:ærum
Pacuuius na corpus conficit.
Priſcianus Lingo lingis/& linguo linguis/a quo lingua deſcẽdit/Priſcião teſte efferri põt. Lingo
Lynter cum y græco/& t exili ſcribitur.Neq; a lino linis deriuatur/ut cum Ca Linguo
Vgutio tholico Vgutio ſomniauit:ſed a λουτηρ teſte Priſciano/prima diphthon/ Lynter
Priſcianus gi abiecta uocali/& n littera interpoſita. Virgilius. Lyntris
Virgilius cauat arbore lyntres.Genus eſt nauiculæ:quæ ab Vgutione in dictione dro
mos/etiam hæc lyntris in recto declinatur.Et fœminini generis eſt/teſte Pri
Priſcianus ſciano:apud Græcos autem/maſculini.Quo etiam genere Hoc eſt maſculi
Caper no/noſtri ueteres Græcorum inſtar protulere:ut Caper teſtat᷑/& Probus.
Probus Liquor tam neutro/q̃ maſculino genere/antiqui protulerunt/teſtibus Capro/ Liquor
Caper & Probo.
Probus Latex/tam fœminini/q̃ maſculini generis/apud antiquos fuit:ut Caper / & Latex
Caper Probus/atteſtantur.Et tam uinum/q̃ aquam/ſignificare habet/auctoribus
Probus Pompeio/& Seruio. Virgilius libro æneidos primo.
Pompeius Regalis inter menſas/laticemq; lyæum.Idem.
Seruius Sparſerat & latices ſimulatos fontis Auerni.
Virgilius Lembus tam fœminino/q̃ maſculino genere/ueteres protulerunt/teſtibus Ca Lembus
Virgilius pro/& Probo.Genus eſt nauiculæ.Limbus cum i latino/faſcia eſt quæ ue/ Limbus
Caper ſtium extremitatem ambit.Virgilius libro æneidos quarto. Limbulus
Probus Sidoniam picto chlamydem circundata limbo.Et format diminutiue lim/ Limbellus
Virgilius bulus/& limbellus.
Donatus Lorum/& cum au diphthongo laurum/enuntiari poteſt/teſte Donato ſuper Lorum
tertiam comœdiam Terentii/dictum quidem(ut ait)a laurea triumphorũ: Laurum
ſub qua/mos erat captiuos uinciri:duciq; per pompam.Neq; ab eo quod ẽ Lora
Vgutio licium deriuatur/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit.Lora ea dicebatur/
quom in uindemia expreſſiſſet acinis muſtũ:& folliculos in doliũ/ut ſcribit.
Marcellus Marcellus. Varro d᷑ uita patrũ.Antiquæ mulieres maiores natu/bibebãt lorã.
Varro Leuites/& leuita/in recto dici poteſt:& diaconus uocatur. Leuites
Lemures pluralis tantum numeri/maſculino genere/& lemuria neutro/decli Leuita
Horatius nari poteſt.Nocturnæ quædam erant quiritum uiſiones.Horatius ĩ epiſtolis. Lemures
Ouidius Nocturnos lemures/portentaq; Theſſala rides.Ouidius in faſtis. Lemuria
Ritus erat ueteris nocturna lẽmuria ſacri.Vbi metri gratia/mu ſyllabam
produxit.
Nonius Loquutio/& lequentia/in uno ſignificato accipi poſſunt/teſte Nonio/Næui/ Loquutio
Næuius um inducente dicentem in gallinaria.O peſtifera pontica fera/trux tholuti Loquentia
loquentia:hoc ẽ uolubilis loquutio.
Homerus Lindus cum i latino ſcribitur.Ita enim in Homeri uetuſtiſſimo codice ſcriptum Lindus

Tortellius legi in ſecundo iliados.
λίνδον ιηλυσσόν τε καὶ ἀργινοεντα κάμειρον. Et in Simonidis antiquiſſi/
mo codice/etiam ſic ſcriptum inueni.
τον εν ῥόδω κολοσσον οκτάκισ δεκα
λαχησ ἔποιεί πηχεων ο λινδιοσ. Tortellius autem cũ y græco ſcribi præ/
cipit.urbs fuit in inſula Rhodo/teſte Homero libro iliados præfato. Alia eo Lindum
Herodotus, dem nomine eſt in dorica regione/teſte Herodoto li.hiſtoriarum primo. Lydia
Ptolemæus Lindum/nomen eſt duarum urbium/teſte Ptolemæo:quarum una Coryta Lydus
norum eſt:alia dauniorum in Britannia. Lydia cum y græco in prima ſylla/ Lyde
Plinius ba/prouincia eſt in minori Aſia/teſte Plinio libro quinto naturalis hiſtoriæ.
Lydus cum y græco/proprium fuit uiri nomen:a quo/Lydia ipſa cognomi
Herodotus nata eſt/teſte Herodoto libro hiſtoriarum primo. Lyde huius Lydes eadem
Iuuenalis ſcriptura/proprium fuit mulieris nomen:cuius meminit Iuuenalis ſatyra ſe
Seruius cunda/dicens.in condita pyxide Lyde.
Seruius Leo/communis generis eſt/teſte Seruio ſuper librum.xii.æneidos:etſi pro fœ Leo
Nonius mina/etiam leæna cum æ diphthongo dicatur:& lea/teſtibus eodem Seruio/ Leæna
Virgilius & Nonio. Virgilius georgicorum tertio.catulorum oblita leæna. Statius li/ Lea
Statius bro thæbaidos decimo. Leæ
Ouidius Vt lea/quam fœtam ſæuo preſſere cubili. Ouidius libro metamor.x.
Ptolemæus Pectus/& ora leæ/caudamq; draconis habebat. Lea item/inſula quædam eſt
Ptolemæus iuxta Cyrenaicam Aphricæ regionem/teſte Ptolemæo. Leæ pluralis tantũ
numeri/urbs eſt in Aphrica/ut idem Ptolemæus oſtendit.
Priſcianus Latro/communis generis eſt/teſtibus Priſciano/& Seruio ſuper librum.xii. Latro
Seruius æneidos. Et(ut tradit Varro)latrones a latere dicti ſunt/quaſi laterones:qa
Varro circa latera eſſe leguntur:quos etiam ſatellites uocant. At uero Seruius/a λα
Seruius τρεύω/quod ſeruire ſignificat/deriuatum uult eſſe uocabulum. Nã(ut ait)
latrones mercede obſequi/& ſeruire dicuntur. Quod etiam confirmare ui
Pompeius detur Pompeius/dicens. Latrones dicuntur conducti milites. Mos autẽ erat/
ut hos imperator circa ſe haberet:& primos mitteret ad omne diſcrimen.
Ouidius Laertes trium ſyllabarum/& Laerta/in recto/declinari poteſt. Ouidi. heroidũ. Laertes
Laertaq; ſatus/& per quos comitata redirem. Nonnunq̃ tamen & per ſynhæ Laerta
reſim duarum corripitur ſyllabarum:quod in patronymico patet:ut ẽ apud Laertus
Ouidius Ouidium libro metamorpho.duodecimo.
Laertiadæq; fuit tantæ fiducia laudis.pater fuit Vlyſſis:qui & Laertius uoca
Liuius tus eſt. Liuius in odyſſea. Neq; enim te oblitus ſum Laertie noſter.
Priſcianus Laertie dixit pro Laerti/teſte Priſciano/antiquorum more/qui proprium i
ius terminatorũ nominũ uocatiuũ/in e proferre ſolebãt:ut li.vii.edocebim⁹.
Pompeius Lingua(ut ſcribit Pompeius)non ſolum pars corporis dicitur:ſed etiam diffe/ Lingua
rentia ſermonum:promontorii quoq; genus non excellentis:ſed molliter in Lingula
planum deuexi. Et format diminutiue lingula:& per conciſionem n litteræ Ligula
Priſcianus ligula/teſtibus Priſciano/& Pompeio/in hæc uerba dicente. Ligula per di/ Lingulaca
Pompeius minutionem linguæ dicta:alias a ſimilitudine exertæ linguæ:ut in calceis:
Martialis alias inſertæ:ideſt ifra dẽtes coercitæ:ut i tibiis. Pro ea/quæ calceoꝶ ẽ. Martia.
Non extrema ſedet lunata lingula planta. Nonnunq̃ etiam(ut diximus)n ab
Iuuenalis iicitur:& li corripitur ſyllaba. Iuuenalis ſatyra quinta.
Et ligulas dimittere ſollicitus/ne Tota ſalutatrix iam turba peregerit orbem.
Seruius Et eſt hoc ſignificato/a ligando ligulam dictam Seruius tradidit. Quod ta/
Gellius men(ut prætactum eſt)Priſcianus/& Feſtus/per diminutionem a lingua fie
ri uoluerunt. Nam & Gellius/ad ſimilitudinẽ linguæ fieri uoluit/licet in alio
ſignificato/ligulam dictam affirmauit/quom dixit:Ligula/genus eſt gladii
ad ſimilitudinem linguæ. Et(ut puto)gladius ille eſt/quo aromatarii ad extra
henda e uaſis unguenta/uti ſolent:quod alii etiam cochliare/quo aromata
Georgius uertuntur/interpretati ſunt:ut Georgius. Quam nonnulli etiam lingulam/
Martialis licet ierudite/appellauere. Quod qdẽ Martialis hoc diſticho ĩpbat/quo ait.
Quanuis me ligulam dicant equiteſq;/patreſq;/

Nonius — Dicor ab indoctis lingula grammaticis. A lingula/uenit Lingulaca. Lingula
Plautus — cæ autem (ut ſcribit Nonius) uerboſi dicuntur. Plautus in Caſina.
Lingulaca eſt: nam nunq̄ tacet. Lingulaca item/genus eſt piſcis/dicente Pō
Pompeius — peio. Lingulaca/genus piſcis eſt: uel mulier auguratrix.

Leſbos/inſula eſt: a qua/fit Leſbius: & Leſbous/bo ſyllaba producta. Horatius — Leſbos
Horatius — oda prima. — Leſbius
Age dic latinum barbite carmen/ — Leſbous
Horatius — Leſbio primum modulate ciui. Idem in primo carminum.
Leſboum refugit tendere barbiton. hæc inſula/alio nomine Mitylene uoca
tur: & eſt in mari Aegæo.

Linea cum i latino/fluuius eſt Hiſpaniæ/teſte Ptolemæo/alias Lethes uoca/ — Linea
Ptolemæus — tus/teſtibus Solino/& ſtrabone/ut in dictione letum uidimus. In alio autem — Linus
Solinus — ſignificato linea/notum eſt uocabulum. Linus cum i latino/iſula quædam ē — Linum
Strabo — deſerta iuxta occidentalem plagam Iberniæ/ut Ptolemæus oſtendit. Fuit ēt
Ptolemæus — Linus proprium uiri nomen: cuius meminit Virgilius in bucolicis/dicens.
Virgilius — Vt Linus hæc illi diuino carmine paſtor. Linum/notum eſt quid ſignificat.
Vgutio — Neq; ab eo quod eſt lenis lene deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomnia
Virgilius — uit: ſed a λιpεω antiquo uerbo græco/quod detinere ſignificat. Virgilius ge
orgicorum primo.
Vrit enim lini campum ſeges: urit auenæ.

Lineo lines ſecundæ coniugationis/antiquum uerbum eſt græcum: quod de/ — Lineo
Donatus — tinere ſignificat. Lino linis tertiæ/facit in præterito leui/teſte Donato ſuper — Lino
Diomedes — Terentii eunuchum: ac etiam liui/teſtibus Diomede/& Phoca: nec non & li/ — Linio
Phocas — ni/teſte Priſciano/Varronem inducente dicentem in re ruſtica. Cum obline
Priſcianus — rit uaſa. Terentius in eunucho. Releui omnia dolia mea. In ſupino autem/
Varro — facit litum/li ſyllaba correpta. Tibullus.
Terentius — Oblitus & muſto feriet pede ruſticus uuas Linio linis quartæ/format præ/
Tibullus — teritum ſcd'm analogiam liniui: ſupinum linitum. Et tam linio/q̄ lino/ pri/
Vgutio — mam ſyllabam corripit: Etſi Vgutio dicat habere productam. Virgilius.
Virgilius — ſeruataq; mella
Horatius — Thæſauris relines. Horatius in epiſtolis.
Sedulius — Nec ſocerum quærit: quem uerſibus oblinat atris. Sedulius.
Lucretius — Membra operis natale lutum/per clauſtra genarum
Illiniens hominem/ueteri de ſemine ſupplet. Lucretius libro quarto:
melius uigilare ſit ante
Petrus — Qua docui ratione: cauereq;/ne illiniaris. Quare errauit Petrus Riga/quom
dixit in Thobia.
Liniit hinc oculos: ſit medicina patri. Placet etiam hoc loco nonnullos alios — Liniit
eiuſdem Petri errores prodere: ne uerſificatores/illius auctoritati/plus q̄
Petrus — oportet/innixos errare contingat. Petrus in libris regum.

Inde refert Ioſepus/quod mira gerens Eleazar. Nam teſte Priſciano/nomia — Ioſepus
barbara/acutum in fine accentum detinentia/more latino declinata/accen/
tum ipſum acutum retinent: & penultimam producunt ſyllabam: ut ab Adā/
Adamus: a Ioſep/Ioſepus: a Iair/Iairus: ut eſt alibi apud eundem Petrum.
Petrus — Menſa Leui ſplendet: curata nara Iairi. Idem in Luca.

Alphæi Iacobus Thaddæus/Bartholomæus. Na a Iacob/declinatione latia — Iacobus
Claudianus — fit Iacobus/penultima (ut ſupra dictū ē) ſyllaba ꝓducta. Vnde Claudiaus ait.
Quid laceras uerſus dux Iacobe meos? Simili etiam errore peccauit Alexan
Alexander — der/quom dixit. Filius Alphæi/Iacobiq; Maria/quieſcunt/Petrus in geneſi.
Petrus — Quæ Polymita fuit/oſcula dando patri. Polymitus cum unico l/ſequente y — Polymita
græco/& i latino in penultima ſyllaba/ſequente t exili ſcribitur. Nomen eſt
adiectiuum/id ſignificans/quod uariis filis hoc eſt diuerſorum colorum eſt
contextum. Nam πολὺ multum/μιτοσ autem filum interpretatur. Et cum
Polymita quatuor ſyllabas breues contineat/nec heroico/nec elego/niſi per
proceleumaticum pedem/locari metro poteſt. Petrus in geneſi.

Petrus Vt tua perſpicue ſcripta Matthæe ferunt.Matthæus cũ t exili ĩ prima ſyllaba/
& th aſpirato in ſecunda/& æ diphthongo ſcribitur:primamq; producit po
Alexander ſitione ſyllabã.Quod etiã Alexãder cõfrater meus obſeruauit/quom dixit. Matthæus
Matthæum legitur:pſalmos erat ante legendum.Quod tamẽ/ q̃ congruum
Petrus ſit/ipſe uiderit.Petrus in exodo.
Romulus Cum fimo/uituli carnes/corriumq; crematur.Fimus primam corripit ſylla Fimus
Petrus bam.Romulus.
Dum rigido fodit ore fimum/dum quærit at eſcam.Petrus.
Septima lux celebris/hebdomada ſeptima feſtis.Hebdomada cum aſpirato
initio/& hebdomas/in recto/declinari poteſt:ut in ipſa dictione uidimus. Hebdoma/
Petrus Et do ſyllabam corripit:ut eſt apud eundem Petrum in Daniele. da
Petrus Septem ſic annos hebdomas una facit.Petrus in leuitico.
Aurea facta foris ſimulans hypocrita fingit.Hypocrita cum y græco ĩ prima Hypocrita
ſyllaba/& i latino in penultima/& c & t exilibus ſcribitur:componiturq; ex
ὑπό qđ eſt ſub(quod & corripit primã ſyllabam)& κρίσισ iudicium.Et di/
Petrus ci poteſt a noſtris ſimulator.Petrus in Luca.
Praua relinque:tuum non miniſcaris opus.Miniſcor uerbum/quod in uſu nõ
Petrus eſt/niſi in compoſitione/ut comminiſcor/reminiſcor/ni ſyllabam poſitio/ Miniſcor
ne producit.Petrus in Luca.
Hydropicum curat Ieſus:& ne primo recumbas.Hydrops huius hydropis Hydropicus
cum aſpirato principio/& y græco ſcribitur:& dro ſyllabam producit: qa
Horatius apud græcos ω mega eſt.Horatius in epiſtolis.
Macer Si noles ſanus/cures hydropicus:& ni.Simili quoq; errore peccauit Macer/
Petrus quom ait.
Hydropicis ſic humores deſiccat aquoſos.Petrus in Luca.
Bartimæus Timæi filius/unus erat.Bartimæus quatuor ſyllabarũ/& Timæ Bartimæus
us trium/cum t exili/& i latino/& æ diphthongo in penultima ſyllaba ſcri Timæus
Sedulius bitur:quam etiam naturaliter producit.Vnde Sedulius ait.
Petrus Dum reſidens cæcus Timæi filius/illud.Petrus in Luca.
Cæſareum numiſma uidens quod monſtrat Hebræus. Numiſma primam Numiſma
Martialis corripit ſyllabam.Martialis.
Horatius Cur data ſint equiti bis quinq; numiſmata/quare.Horatius.
Petrus Rettulit acceptos regale numiſma philippos.Petrus in Luca.
Partitio quaſdam ſciſſuras ſchiſmate gignit.Partitio a partitu ſupino huius Partitio
Petrus uerbi partior/formatur:& ti ſyllabam producit.Petrus in leuitico. Epopa
Vpupa/quæ melius ita dicitur epopa/nidum.Epops/melius q̃ epopa / hæc Epops
Ouidius uolucris declinatur:& primam corripit ſyllabam.Ouidius li.metamor.vi. Vpupa
Alexander Nomen epops uolucri:facies armata uidetur.Quin etiam upupa u ſylla/
bam corripit.Alexander neq̃.
Petrus Cum fulicis/upupiſq;/petunt excelſa uolando.Petrus in libro numerorum.
Caper Humana Pilus eſt in carne ſuperius/illud.Superius a ſupra/uel ſupera(ut Superius
Tullius tradit Caper)cõparatiuũ eſt.Supera autẽ/pe ſyllabã corripit.Tullius i Arato.
Huic ſupera duplices humeros affixa uidetur
Tullius Stella micans.Idem in eodem.
Toruus draco ſerpit ſubter/ſuperaq; retorquens
Priſcianus Seſe.Quod etiam Priſcianus tractatu de præpoſitione annotauit.Petrus
Petrus ſuper libros regum.
Petrus Initium fidei deſignant hoſtia portæ.Initium cum quatuor ſyllabas breues Initium
Petrus contineat/metro heroico capi non poteſt.Petrus in Thobia.
Leue gerunt:& eos gratia ſumma replet.Leuis leue/non oneroſum/le ſyllabã Leue
Virgilius corripit.Virgilius libro æneidos duodecimo.
Petrus Corytiq; leues humeris/& lœtifer arcus.Petrus in Daniele.
Hariolus regis ſoluere uiſa nequit.Hariolus cum aſpirato initio/ proceleu/ Hariolus
Petrus maticus pes eſt:qui quatuor ſyllabis breuibus conſtat.Petrus in Daniele. Tibia
Sunt tibiæ ferrum/quædã pars ferrea dura.Tibia cũ t exili/& i latio utrobiq;

Horatius primam producit ſyllabam.Horatius in arte poetica.
Petrus Tibia non ut nunc orichalco iuncta/tubæq;.Petrus in Iudith.
Ræticulum ſericum ſcriptura uocat conopeum.Sericus/ſe ſyllabam produ Sericus
Virgilius cit.Sic etiam conopeum/primam producit ſyllabam:Virgi.li.æneidos.i. Conopeũ
Iuuenalis Velleraq;/ut foliis depectunt tenuia Seres.Iuuenalis.
Vt teſtudineo tibi Lentule conopeo.Vbi ſpondeus quintum locum detinet.
Petrus Petrus in libro Maccabæorum. Maccabæus
Iudas cognomen cui Maccabæus erat.Maccabæus cum gemino c exili/& æ
diphthongo ſcribitur:& primam producit poſitione ſyllabam.Petrus in li/
Petrus bro Maccabæorum.
Ergo Gorgias/Ptolemæus/Nicanor/ab illo.Ptolemæus tetraſyllaba dictio
cũ p in initio/& t exili/& unico l ſequente e/& æ diphthongo in penultima Ptolemæus
Petrus ſyllaba ſcribitur:quam & naturaliter producit:ut eſt apud eundem Petru
Lucanus Facta Pompeii nece Mithridati Ptolemæo .Lucanus.
Petrus Ius/& fas/multos faciunt Ptolemææ nocentes.Petrus in libro Maccabæorũ.
Facta Pompeii nece Mithridati Ptolemæo.Mithridates cum i latino utrobi Mithridateſ
q;/& th aſpirato in ſecunda/& t exili in ultima ſyllaba ſcribitur:& penultimã
Manilius producit.Marcus Manilius libro.iiii.
Iuuenalis Poſt uictas Mithridatis opes/pelaguſq; receptum.Iuuenalis ſatyra.xiiii.
Petrus Ocyus Archigenem quære:atq; eme quod Mithridates.Petrus in Luca.
Hic ager acheldemac ſermone uocatur Hebræo.Acheldemac ſecundam ſyl Achelde
labam poſitione producit. Vnde in Eua columba legitur. mac
Petrus Campus acheldemac.Petrus in Luca.
Hierõymus Sed ſolui Barabbam non Chriſtum/Poſcit Hebræus. Barabbas auctore Barabbas
Hieronymo Syrum eſt uocabulum:ex bar/qui apud illos filius dicitur/&
abba qui eſt pater/compoſitum.Ideoq; cum geminato b ſcribitur: mediãq;
Sedulius ſyllabam poſitione producit.Sedulius.
Petrus Tunc coluere Bahal:tunc elegere Barabbam.Petrus in Luca.
Scripſit Origenes/q; non tenebroſa fuerunt.Omnia enim nomina in genes Origenes
Petrus termiata/ge ſyllabã corripiũt:ut in initio libri ultimi differemꝰ.Petrus ĩ Luca.
Poſt Paraſceuen lux quæ ſequitur/Phariſæos.Para præpoſitio græca primã Paraſceue
Alexander ſyllabam corripit.Vnde Alexander ait.
Præcedente para/bræuiatur læſio longa:hoc eſt Paralyſis.Errat tamen Ale
xander in deriuatione huius uocabuli:dum ex græco/& latino/eſſe compoſi
tum putat.Nam paralyſis cum y græco in penultima ſyllaba/a παραλυω/
Petrus quod ſignificat diſſoluere/deriuatur.Petrus in Luca.
Ante diem ſabbati dum licet illud agi.Sabbatum cum gemino b ſcribitur: Sabbatum
Perſius primamq; ſyllabam poſitione producit.Perſius.recutitaq; ſabbata palles.
Iuuenalis Iuuenalis ſatyra ſexta.
Petrus Obſeruant & ubi nudo pede ſabbata reges.Petrus.
Candacis regina uirum iam duxerat iſtum.Candacis/Aegypti regina fuit:& Candacis
Iuuenalis da ſyllabam corripit:ſicut Salmacis:Atracis.Iuuenalis.
Ouidius Candacis Aethiopum dicant arcana.Ouidius libro metamorph.xv.
Ouidius Cui non audita eſt obſcænæ Salmacis unda.Idem libro primo de amore.
Petrus Atracis ambiguos traxit in arma uiros.Petrus in Luca.
Dum uenis in regnum Chriſte memento mei.Venis/nis ſyllabam producit. Venis
Arator Simili quoq; errore peccauit Arator/quom in initio heroici uerſus/ad uenis
Sedulius dixit.Idem & Sedulius errauit/quom ait.
Peruenis ad Chriſtum.Peccauit etiam Sedulius in hoc uerbo excutite/cu ſyl
labam contra naturam producendo:in abluta/lu ſyllabam breuiando:in iu
Petrus gis iuge/iu ſyllabam corripiendo.Petrus in libro numerorum.
In terram ſanctam deus imperat idola toli.εἴδωλον cum ει diphthongo/& Idolum
ω mega in media ſyllaba apud Græcos ſcribitur:quæ littera ubiq; producta
Homerus eſt.Vnde Homerus libro iliados uigeſimotertio ait.
Arator Τηλε με εἴργουσι ψυχαι εἴδωλα καμοντων. Conſimili errore peccauit

Prudentius Arator/quom dixit. Claudicat/Aegyptum cũpiens/atq; idola quærens:
Sic & Prudentius in pſychomachia/ dicens.
Alexander Quoſq; uiros/nõ ira fremẽs/non idola bello. Errauit & Alexãder/quom ait.
Petrus Idola dic longum:tamen inuenies idolatra. Petrus in geneſi.
Tu prior egreſſum fac:& coniunx tua: nati
Poſtea. Fac pro face per apocopen dicitur. Et ſicut facio fa ſyllabam corripit/ Fac
Ouidius ſic & fac c correptũ habet. Ouidius heroidum. Poſtea
Phylli fac expectes demophoonta tuum. Poſtea/unica dictio/a ſyllabam ꝓ/ Allophylus
ducit. Petrus.
Crine/q; allophylis hoſtibus ille datur. Allophylus(ut in ipſa dictione uidi/
mus)cum gemino l/& y græco/ſequente unico l ſcribitur:& dici poteſt alieni
gena. Quod autem ibi in a littera dubius Petrum induxi/nuperrima lectio/
ne certior effectus/excluſo procul dubio/hic certius annotaui. Nam(ut ibi/
Statius dem diſſeruimus)allophylus phy ſyllabam producit. Statius li.i. ſiluarum.
Hunc quoq; perq; nouem tenuit Pamphyla meſſes. Nam ex παμ/& φῦλοσ
Petrus componitur. Petrus. in libro numerorum.
Ollarum carnes/peponum fercula porros. Peponum neutro genere apud Pepo
Homerus Græcos declinatur:& primam corripit ſyllabam. Homerus li. iliados. ii. Peponum
ὦ πέπονεσ. κάκ᾽ ἐλέγχε᾽ ἀχαιίδεσ οὐκ ἔτ᾽ ἀχαιοί. πέπονεσ ideſt molles/& im
belles/ꝑ metaphoram a Peponis:quæ tactu mollia ſunt. Errauit etiam Ara/
Arator tor & alibi/quom ait. cui tangere non ſum
Calciamenta pedum dignus:neq; ſoluere ſummam
Quæ ligat excelſas humilis corrigia plantas. Nam calciamentũ metro capi Calciamẽtũ
non poteſt heroico:neq; calciamen:aquo calciamentum formatum eſt. Corrigia
Corrigia cum duplicato r/a corrigo corrigis/ex con/& rego deriuatur: & ri Profeſſio
Arator ſyllaba correpta eſt. Idem. Profeſſio uera
Ouidius Mendaci de teſte ſonat. Profiteor pro ſyllabam corripit. Ouidius in faſtis.
Columella Non eſt de tetricis/non eſt dea magna profeſſis. Columella libro .xi.
Arator Vimq; ſuam idcirco profitetur noie Graio. Arato.
Arator nullaſq; uolens contingere menſas/Eſuris ad facinus. Idem. Eſuris
Aduenis incluſo ſoluere uincla gregi. Nam eſurio eſuris/aduenis/is ſyllabã Aduenis
producunt. Arator.
Arator Forma ſacrificii perfecti priſca/caniſtro
Tres panes offerre iubet. Sacrificium cri ſyllabã corripit:nec metro capi po Sacrificium
Ennius teſt heroico. Ennius.
Arator Sic nos ille ſuos diis ſacrificare puellos. Melius dixiſſet Arator hoc modo
Sacrifici forma/ pro ſacrificii. Arator.
Auſtralem celebrare uiam/quam ſpado iugatis
Iuuenalis Aethiopum pergebat equis. Spado/eunuchus dicitur:& ſpa ſyllabam cor/ Spado
ripit. Iuuenalis ſatyra prima.
Cum tener uxorem ducat ſpado/Meuia Tuſcum
Martialis Figat aprum:& nuda teneat uenabula mamma Martialis.
Nec ſpado iam/nec mœchus erit te præſide quiſq̃:
At prius(o mores)& ſpado mœchus erat.
Lepra/græcum eſt uocabulum. Neq; ex prurigo/& leo les componitur/ut cũ Lepra
Vgutio Catholico ridiculus ſomniauit Vgutio.

Achæra cum ch aſpirato/& æ diphthongo ſcribitur. Neq; a Machæra
Vgutio macto/uel macero/deducitur/ut cum Catholico ſomniauit
m Vgutio:ſed græcum magis eſt uocabulum:quæ apud nos gla
Iuuenalis dius tranſfertur. Et producit mediã ſyllabã. Iuuenalis ſatyra. vii.
Oſtẽdatur/ames nomen/ uictũq; machæræ: ideſt gladii: hoc
Domitius eſt per metonymiam gladiatoris. Vbi Domitius/proprium dixit fuiſſe no/
Tortellius men præconis. Tortellius macellum interpretatus eſt.
Seruius Macellum cum unico c/ & duplicato l ſcribitur. Quod quidẽ uocabulũ Seruius Macellum

Donatus a græco deductum tradidit:Donatus ſuper Terentii eunuchũ/a mactãdis Macellus
Pompeius pecoribus dictum uoluit:Pompeius a quodam cui nomen Macello/appel/ Macilentus
latum dixit.Qui Macellus in urbe(ut ait)latrocinium exercebat.Quo ut per Macella
git damnato/cenſores Aemilius/& Flauius/poſtea ſtatuerunt/ut i domo eius
Nonius opſonia uænderentur. Macellus item idem/eſt qui & macilentus/teſte No/
Lucillius nio. Vnde Lucillius libro ſexto ait.
Si noſti/non magnus homo eſt/naſutus/macellus.Macella urbs eſt mediter
Ptolemæus ranea Siciliæ/ut in coſmographia Ptolemæus oſtendit.
Nonius Maceries/& maceria/in una ſignificatione accipi poſſunt/teſte Nonio. Paries Maceries
Siſenna is uocatur/quo uineæ/uel horti/claudi ſolent.Siſenna libro hiſtoriarum.iii. Maceria
Poſt uillarũ maceries/& parietinas/quinq; cohortes in inſidiis reliqt.Mace/ Maceratio
Nonius ries item pro maceratione ponitur/teſte Nonio/Aphranium inducente di/
Aphranius centẽ in excepto.facere illi ſatis uis/q̃ta illius mors/ſit maceries tibi.Rurſum
maceria/mẽbrana ſecũdinarũ uocatur:quã alio noĩe ſteram appellant.
Nonius Macies/macritudo/macor/in uno ſignignificato dici poteſt/auctore Nonio. Macies
Magiſter cum g ſcribitur:non autem cũ duplicato ii/hac uidelicet ſcriptura maii Macritudo
Vgutio ſter/ut ſcribi præcepit Vgutio.Nam ſi cum duplicato ii ſcriberetur/primam Macor
Perſius ſyllabã ꝓduceret:cũ tamẽ conſtet correptã eſſe/dicente Perſio ſatyra.v. Magiſter
Rem populi tractas:barbatum hoc crede magiſtrum Mageſter
Vgutio Dicere.neq; ab eo qui eſt maior/magiſter deducitur/ut Vgutio ſomniauit.
Pompeius Sed a magis deſcendit/ut ſcripſit pompeius/in hæc uerba dicens. Magiſtri/
non ſolum doctores artium/ſed etiam pagorum ſocietatum/uicorum/col/
Seruius legiorũ/equitum/dicuntur:quia omnes hi magis cæteris poſſunt.Et Seruius
ait.Magiſtri appellantur ii/quibus præcipua rerum cura incumbit:& qui ma
gis/q̃ cæteri/diligentiam & ſollicitudinem/rebus quibus præſunt/habere de
bent.Antiqui ẽt/ſicut magis/& mage/ita magiſter/& mageſter dixerunt.
Mantæle huius mantælis cum t exili/& æ diphthõgo/& unico l/& mantælum/ Mantæle
Seruius Seruio teſte/declinari poteſt:cõponiturq; ex ea/quæ eſt manus/& tæla. Oui Mantælum
Ouidius dius libro faſtorum tertio. Mantile
Lucillius Dixerat ad dextram uillis mantælle ſolutis.Lucillius.
Plautus mappas/mantælla/merumq;.Plautus.
Nechis ſycophantiis/nec phucis/ullum mantælũ obuiã eſt.Nõnunq̃ muta/
mus æ diphtongũ in i:& dicimus mantile:ut in multis fieri cõſueuit:ut a quæ
Martialis ro inqro:a cædo incido:a lædo illido:ab æquus iniquus.Martialis.
Virgilius Mantile e menſa ſurripit Hermogenes. Virgilius libro æneidos primo.
tonſiſq; ferunt mantilia uillis.
Virgilius Maturo maturis primæ coniugationis eſt/dicente Virgilio. Maturo
Ouidius Maturate fugam.Matureo matures/ſecundæ.Ouidius libro metamor.xiiii. Matureo
Hæc tibi nubilibus primum maturuit annis.Ponitur nonnunq̃ maturo/pro Maturio
Hierõymus matureo.Hieronymus in Iohele capitulo ultimo.Mittite falces:quia matura/
uit meſſis.comperitur etiam maturio maturis quartæ coniugatõis:ut ẽ apud
Quintiliãus Quintilianum de cauſis.Cõtra libidinẽ maturire non poteſt.
Priſciãus Matur/& maturus matura matur/declinarũt põt/teſte Priſciano:& a matur(ut Matur
ait)fit ſuperlatiuus:a gradus maturimus maturus uero/maturiſſimus. Maturus
Cicero Mauſolus trium ſillabarum/propriũ fuit uiri nomen:a quo/mauſolum ſepul/ Mauſolus
Plinius chrum dictum eſt.Nam triſyllabum Cicero protulit/& Plinius:& i noctibus Mauſolum
Gellius atticis Gellus.Sed & mauſoleum tetraſyllabum comperitur.Martilis. Mauſoleũ
Martialis Aere nec in uacuo pendentia mauſolea:ubi etiam ſpondeus locum q̃ntum Mæſolus
Lucanus detinet:ut eſt etiam apud Lucanum libro.viii.
Propertius Pyramides claudunt:indignaq; mauſolea.Propertius.
Martialis Vel Mauſolei diues fortuna ſepulchri.Martia.itẽ triſyllabũ ꝓtulit/quom ait.
Tortellius Mauſoli ſaxis/pyramidũq; leges:ubi Tortellius legit Mauſeoli cum e ante o.
Ptolemæus Mæſolus cum æ diphthongo/fluuius eſt indiæ/teſte Ptolemæo.
Mus græcum uocabulum eſt:qui apud illos μυσ cum y græco ſcribitur.Et facit Mus
Laurentius in genitiuo plurali murium/ut in Raudenſem tradit Laurentius. Quod ẽt Muſculus

Hierōymus auctoritate Hierōymi cōprobatur in libro primo regum capitulo ſexto/ita Muſcus
dicentis. Facientiſq; ſimilitudines anorū ueſtrorum: & ſimilitudines muriū/q Muſca
Romulus demoliti ſunt terrā. At uero Romulus/metri gratia/murū ꝑtulit/quom ait. Muſcula
Carolns Curſitat hinc murum ludere promta cohors. Simili quoq; modo ꝑtulit Ca/ Muſchus
rolus Arretinus/quom dixit ī initio batrachomyomachiæ.
Ranarū/murumq; ſimul. Mus format diminutiue muſculus. Muſculus itē/
cochlea aquarum eſt: & nauigii genus. Muſcus/lanugo quædam eſt uiridis/ī
Virgilius locis humidis creſcens. Virgilius. muſco circundat amaræ Corticis. Muſca/pa
Boœtius ruum uolatile/format per diminutiōem muſcula. Boœtius. Quid ībecillius
homine/quos morſus muſcularū necat? Muſcus cum ch aſpirato/animal eſt
quadrupes/ad muris ſimilitudinem: iuxta cuius umbilicum/ſanguinem na/
ſcitur apoſtema inter carnem/& corium: quod cum pelle ablatum/precioſū
muſchum coficit.
Muſio/& murilegus/animal ē quadrupes: q alio noīe Cattus appellatur. Muſio
Pōpeius Meditullium cū duplicato l/ab ea quæ ē/tellus/dictum eſt quaſi meditellium/ut Murilegus
Vgutio auctor eſt Pompeius: Neq; a tollo tollis deſcendit/ut Vgutio ſomniauit. Medituliū
Pōpeius Mamers huius mamertis/lingua Oſca/teſte Pompeio dicitur: qui alias Mars hu Mamers
ius Martis/& Mauros huius Maurotis declinatur. Mars
Meſſena huius meſſenæ cum duplicato ſ/& meſſene huius meſſenes/in recto/dē Mauors
Statius clinari poteſt. urbs eſt Græciæ propinqua Pylo: de q̄ Statius li. thebaidos. iiii. Meſſena
Plinius Planaq; Meſſene/montanaq; nutrit Ithome. Meſana cum unico ſ/ſequente Meſſene
a/urbs eſt Siciliæ propinqua pelloro/teſte Plinio libro tertio naturalis hiſto Meſana
riæ: quæ a Græcis μεσηνη dicitur.
Priſciãus Maſpiter/martis pater/facit in genitiuo Maſpitris/& Maſ iteris/teſte Priſciāo. Maſpiter
Martir cum t exili/& y græco ſcribitᷣ: & nō nunq̄ more græco/cū ſ in fine termi/ Martyr
Auguſtinus natᷣ martys. & ap̄ nos teſtis tranſfertur/auctore Auguſtino/ī ſermōe martyrū. Martys
Ennius Maritus/nō tantū uir/ſed etiam maſculum animal dicitur: ut eſt apud Ennium. Maritus
Pecudi dare uiuam marito. Marita/marito copulata uocatur/dicēte de Vio/ Marita
Papinius láthilla Papinio li. ſiluarū p̄mo. atq; noua geſtit minor ire marita: ubi chalco Maritha
Ouidius graphi nouo marito impreſſerūt. Ouidius libro metamor. duodecimo.
Victus eſt a timido Graiæ raptore maritæ. Maritha neutri generis cum i lati/
Ptolemæus no/& th aſpirato/montes ſūt fœlicis Arabiæ/teſte Ptolemæo.
Matrix huius matricis format diminutiue matricula/mater uero/matercula. Ho Matrix
Horatius ratius in epiſtolis. Matricula
Dum pueris oīs pater/& matercula pallet. Matertera/ſoror matris dicitᷣ: quæ Mater
& matruelis uocatur. Matrueles itē/filii/& filiæ materteræ appellantur. Matri Matercula
Vgutio mes/non is dr̄/cui mater defuncta ē/ut inſcius tradit Vgutio: ſed cui mater ad Matertera
Pompeius huc uiuit/auctore Pompeio/in hæc uerba dicente in dictiōe flaminia. Flami Matruellis
nia (inqd) dicebatᷣ ſacerdotula/quæ flaminicæ diali præminiſtrabat: eaq; pa Matrimes
trimes/& matrimes erat: ideſt patrē/matrēq;/adhuc uiuos habebat. Hæc ille.
Maſſilia cū duplicato ſ/& i latino utrobiq;/& unico l ſcribitur. urbs eſt in Nar/ Maſſilia
Solinus bonenſi prouincia/teſtibus Solino/& Iuſtino libro. xliii. cuius meminit Luca Maſſilieſes
Iuſtinus nus libro tertio/dicens. Maſſylia
Lucanus Quanuis Heſperium mundi properemus ad axem/ Maſſyli
Martialis Maſſiliam delere uacat. Martialis. Maſſylei
Fumea Maſſiliæ ponere uina potes: ubi ſi ſyllaba/correpta eſt. ab hac Maſſi/
Ptolemæus lia/Maſſilienſes dicti ſunt. Ptolemæus ponit duas Maſſilias in Gallia Narbo/
nenſi: quarum unam dicit eſſe Comanorum: aliam Sallyum. Maſſyllia cum
duplicato ſ/& y græco in ſecunda ſyllaba & unico l/& i latino in penul/
Seruius tima/urbs eſt mediterranea Libyæ/teſte Seruio ſuper librum æneidos quar
Lucanus tum: de qua meminit Lucanus libro quarto/quom ait.
Et gens quæ nudo reſidens Maſſylia dorſo: ubi ſy ſylaba producta eſt. Et ab
Syllius hac maſſyllia/maſſyli/& maſſylei/uocitati ſunt. Syllius libro ſecundo.
Martialis Hic medius iuuenum Maſſylæ gentis in agmen. Martialis.
Martialis Auditur q̄tum Maſſyla per auia murmur. Idem:.

Et Maſſyleum uirga gubernat equum.
Terentius Medeor/datiuo/acto/genitiuo a parte poſt/iūgi poteſt. Terētius in Phormione. Medeor
Hieronymus Quas cum res aduerſæ ſint/minus mederi poſſis. Hieronymus in Hieremia threnorū capitulo .ii. Magna eſt uelut mare contritio tua. Quis medebitᷣ tuiᷣ
Medicor/deponens eſt uerbū: & tam accuſatiuū/ q̄ datiuū/regere poteſt/teſte Medicor
Seruius Seruio ſuper librum ſeptimū æneidos. Virgilius. Medico
Virgilius Sed non Dardaniæ medicari cuſpidis ictum Mendico
Virgilius Eualuit. Idem georgicorū ſecundo. & olentia Medi
Ora fouent illo: & ſenibus medicantur anhelis. Comperitur etiā medico me
Virgilius dicas actiuū: ut eſt apud Virgiliū georgicorū primo.
Iuuenalis Semina uidi equidē multos medicare ſerētes. Mendico aūt/di ſyllabā produ
Iuuenalis cit. Iuuenalis ſatyra tertia. & eiectis mēdicat ſilua camenis. Idem ſatyra .vi.
Arcanam Iudæa tremens mendicat in aurem.
Horatius Medea/proprium fuit mulieris nomen: & producit mediam ſyllabam. Horati/ Medea
us in arte poetica. Media
Ne pueros corā populo Meda trucidet. Media/prouintia eſt aſiæ: a qua/Me/ Medi
di/& Medici/appellati ſunt. Inde medica/quædā hærba cognominata eſt. Et Medici
ubiq; me ſyllaba producitur. Medicus aūt/& medica/& medicus medica me/ Medica
Horatius dicū/a medeor/me ſyllabā corripiunt. Horatius/quod medicorū eſt/ Medicus
Ouidius Promittunt medici: tractant fabrilia fabri. Ouidius de remedio.
Carminis/& medicæ Phœbi reptor opis.
Megaris/regio eſt in Achaia. Megara huius megaræ/opidum eſt Megaridis/te Megaris
Ptolemæus ſtibus Ptolemæo/& Pōponio. quo ēt noīe/filia Creōtis uocata ē: de q̄ Marti. Megara
Pomponius Tu megaram credis non habuiſſe nates. Eſt & eiuſdem nominis Megara/op Meura
Martialis pidum in Sicilia. quod tamen neutro genere/plurali tantum numero decli/ Megæra
Seruius natur/teſte Seruio ſuper librū .x. æneidos: quod etiā Meura a nōnullis dicitur
Ptolemæus ut Ptolemæus ſcribit. Sed & ſingularis numeri comperitur fœminini generis Syllius libro .xiiii.
Nec maior Megara. Megæra cum æ diphthongo in media ſyllaba/una eſt ex
Claudianus tribus infernalibus furiis: & producit mediam ſyllabam. Claudianus de laudibus Stiliconis.
Virgilius Improba mox ſurgit triſti de ſede Mægera. Virgilius libro æneidos .xii.
Lucanus Quas/& tartaream nox intēpeſta Megæram. Lucanus libro primo.
Horruit Alcides uiſo iam dite Megæram. Alia furia uocatur Alecto: alia Tiſi
Orpheus phone: quas tres uno uerſu Orpheus comprendit/dicens in argonautico.
Τισφόνη τε καὶ ἀληκτὼ καὶ δῖα μέγαιρα.
Menſa/notum eſt quid ſignificat/Menſis/notū etiā uocabulum eſt: a quo/fit mē Menſa
Priſcianus ſtruus/& menſurnus/teſte Priſciano. Inde fluxus ſanguinis menſtruus: qui ſci Menſis
Cicero licet mulieribus/ſingulo quoq; menſe euenire ſolet: dū conceptui aptæ ſunt. Menſtruus
Cicero primo rhæthoricorū. Pars quædā æternitatis/cū alicuius animi men Menſurnus
ſurni/diurni/nocturni/ueſpertini certa ſignificatione.
Mel huius mellis cum duplicato l i obliquis ſcribitur. Melos cum unico l neutri Mel
generis/indeclinabile eſt. Sunt tamen qui melus huius meli ſecunda declina/ Melos
tione declinā: ſicut & chaos indeclinabile/& chaus huius chai/ſecundi ordi/ Melus
Priſcianus nis/teſte Priſciano. dici poteſt dulcis modulatio: quem præcipue cantum uo Melas
lunt eſſe paſtoralē/ut dixit Acron ſuper librum tertium carminum Horatii. Melan
Ptolemæus Melos item eadē litterratura/fœminini generis/inſula quædam eſt cretæ ad Meles
Ptolemæus iacēs: & eiuſdē nominis urbs ī ea/teſte Ptolemæo. Melas cum unico l ſequēte Melo
Ouidius a/mons eſt Homeritorū in fœlici Arabia/teſte Ptolemæo. Melas itē eadē lit/ Melus
Ouidius teratura: fluuius ē Mygdoniæ/dicente Ouidio libro metamor. ſecundo.
Mygdoniuſq; Melas. Alius eodem nomine fluuius eſt in Scilia: de quo Ouidi
Ouidius us faſtorum quarto.
Sacratumq; Melam/paſcua læta boum. Rurſum alius eſt eiuſdem nominis ī
Plinius Cilicia/teſte Plinio libro quinto. Alius Melas eſt fluuius in Thracia/teſte eo
Plinius dem Plinio li. præfato. Alius in Boœtia/teſte Herodoto libro hiſtoriarū .vii.

Herodotus Melan cum unico l/nigrum ſignificat. Meles cum unico l/ſequente e/fluuius
Solinus eſt prope Smyrnam/teſte in collectaneis Solino: cuius meminit Statius li/
Statius bro ſiluarum tertio/dicens.
Smyrna tibi gentile ſolum: potuſq; uerendo
Statius Fonte Meles. Et facit ĩ genitiuo Melis & Meletis. Statius libro præfato ĩ gene/
thliaco Lucani. Gratior nobilior Melete Bætis. Meles item animal eſt: quod
alias maturellum uulgus appellat. Melo cum unico l/fluuius eſt/qui alio no/
Feſtus mine Nilus uocatur/teſte Feſto. Melus huius meli maſculini generis/animal
eſt: quem alias taxum appellant.

Mænalus cum æ diphthongo ſcribitur. Neq; a mene/quæ eſt luna/uel defectus/ Mænalus
Vgutio deducitur/ut cũ Catholico ſomniauit Vgutio. Mons eſt Arcadiæ/teſte Pli/
Plinius nio libro .iiii. naturalis hiſtoriæ/maſculini quidẽ generis in ſingulari: in plura
Diomedes li uero numero/neutri/teſtibus Diomede/& Phoca. Virgilius egloga ultĩa.
Phocas Pinifer illum etiam ſola ſub rupe iacentẽ.
Virgilius Mænalus. Lucanus libro tertio.
Lucanus Sicanias Alpheus aquas/tunc Mænela liquit.

Mæander cum æ diphthongo/& Mæandrus/in recto/declinari põt. Neq; a meo Mæander
Vgutio meas deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit. Fluuius eſt Phrygiæ/di Mæandrus
Ouidius cente Ouidio libro metamor. nono. Mæandrũ
Non ſecus ac liquidis Phrygius Mæander in undis. Mæander/item genus eſt
Marcellus Picturæ/ut ſcribit Marcellus: quod Feſtus neutro genere Mæandrum uocat/
Feſtus quom ait. Mæandrum/genus Picturæ: dictum a ſimilitudine flexus amnis: q
Virgilius Mæandrus appellatur. Virgilius libro æneidos primo.
quam plurima circum
Prolemæus Purpura mæandro duplici Melibœa cucurrit. Mæandrus item/a Ptolemæo.
mons quidam Indiæ ponitur.

Menãder abſq; æ diphthongo/& Menãdrus/in recto/declinari poteſt. Propri Menãder
Ouidius um fuit Græci poetæ nomen/de quo Ouidius libro p̃mo de ſine titulo. Meandrus
Vixerit & meretrix blanda/Menãdrus erit.

Myrtus cum y græco/& t exili ſcribitur. Neq; a mari deriuatur/ut cũ Catholico Myrtus
Vgutio ridiculus ſomniauit Vgutio. Arbuſcula ẽ nobis notiſſima: & (ut dicũt poetæ) Myrtetum
Seruius Veneri ſacra: ut etiã teſtis eſt Seruius ſuper ſecundũ georgi. A qua/fit myrte Myrteta
Priſcianus tum/neutri: & myrteta fœminini generis/teſte Priſciano: myrteus adiectiuũ. Myrteus
Platus Plautus in aularia. Neſcio qui ſeruus e myrteta proſiluit. Tibullus.
Tibullus Et gerit in ſigni myrtea ſerta coma. Myrtouum cum y græco/& t exili/Pela/ Myrtous
Iginus gus eſt/: artis maris Aegæi nomen/a Myrtilo/qui teſte Igino de aſtronomia Myrtilus
Ouidius poetica/Mercurii filius fuit/ex Clytia/cognominatum. & producit to ſylla/
bam. Ouidius heroidum.
Horatius Et qui myrtoas crimine ſignet aquas. Horatius in primo carminum.
Myrtoum pauidus nauta ſecet mare. Myrtilus aũt cum y græco in prima/&
Statius t exili/& i latino in ſecunda ſyllaba/& unico l/mediam corripit. Statius libro
thebaidos ſexto.
Myrtilus/& uolucri iam iamq; relinquitur axe.

Statius Margo huius marginis maſculini/& fœminini generis eſt. Statius libro thæbai/ Margo
dos quarto. Margus
Iuuenalis Soluerat Heſperii deuexo margine libri. Iuuenalis.
Ptolemæus Plena iam margine libri. Margus/fluuius eſt inſignis Margianæ Prouinciæ/
teſte Ptolemæo.

Horatius Mergus/auis eſt genus/quem nonnulli mergonem appellant. Horatius ſermo Mergus
ne. xii. Si quis nũc mergos ſuaues edixerit aſſos. Mergulus/id inſtrumentum Mergo
eſt/quo lãpadis lychnus continetur/alias emunctorium uocatum. Merga/fur Mergulus
cula eſt/qua cereales mergites feruntur. Merges huius mergitis/manipulus ẽ Merga
Virgilius cerealis. Virgilius libro georgicorum ſecundo. Merges
Aut fœtu pecorum/aut cerealis mergite culmi. Mergus huius mergoris neu/
tri generis/genus eſt uaſis: quam nonnulli ſitulam appellant.

Merda/fœminini generis eſt.quod Vgutio neutro genere merdũ declinari poſ/
ſe tradidit.Notum eſt quid ſignificat/dicente Horatio.
Merdis coruorum caput inquinabis.
Mænas huius mænadis cum æ diphthongo ſcribitur.Neq; a mene/qui eſt de/
fectus deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit.Sed a μαινομαι quod
furere ſignificat.Perſius.& lyncem mænas flexura corymbis.Sacrificula Bac
chi dicitur.Fuit etiam propriũ uiri nomẽ:q pro Chriſti fide martyriũ paſſus
ẽ.Mænæ pluralis tm̃ numeri/urbs eſt Siciliæ mediterranea/teſte Ptolemæo.
Murus/& mœrus cũ œ diphthongo/in uno ſignificato dici pōt/teſte Seruio ſu
per li.x.æneidos.Vnde Virgilius li.præfato/ait.atq; ipſis prælia miſcent
Aggeribus merorum/pro murorum.Merus abſq; diphthongo/pro eo qui ẽ
ſolus poni conſueuerat/auctoribus Feſto/& Nonio:ut eſt apud Terentium ĩ
Phormione.Nihil habet/niſi ſpem meram.Nunc tamen & purus/uel ſynce
rus interpretatur.Merum abſq; diphthongo/pro uno ponitur.Mæra cum æ
diphthongo/fuit quarta Prœti filia/ex Antia uxore.Meroe huius Meroes cũ
e abſq; diphthongo/trium uidelicet ſyllabarum/Inſula quædã ẽ Nili flumi/
nis:& eiuſdem nominis urbs in ea:de qua Lucanus libro.x.
Ambitur Meroe nigris fæcũda colonis.Mœris cũ œ diphthongo/ꝑ quodã
paſtore a Virgilio ponitur:quo ẽt nomine/rex quidã Aegypti uocatus eſt.
Mæreo mæres cũ æ diphthongo ſcribitur:& a marceo marces deriuatũ uerbũ ẽ/
eõ ꝙ mærendo corpus marceſcat/ut tradit Varro.A quo ẽt primã diphthõ
gi uocalẽ aſſumpſit/teſte Apuleio.Vnde & prmã ꝓducit.Virgi.in georgicis.
Qualis populea mærẽs Philomela ſub umbra.Idem libro æneidos quarto.
Sola domo mæret uacua.A mæreo/uenit mæſtus:quod Vgutio/& magiſter
Bene/nomen eſſe uoluerunt:Alexander/& Tortellius/præteritum a mæreo
eſſe tradiderunt:Inde fit mæſto mæſtas uerbum/pro mæſtifico/teſte Marcel
lo/Laberium inducente dicentẽ in Tuſco.Concitatã mobilitate mentẽ mæ/
ſtas.A mæreo item/fit mæret ĩpſonale/cum ſignificato ſcilicet ſui uerbi teſte
Seruio.Mereo meres abſq; diphthongo/& mereor deponens uſurpatur:& ꝓ
mam corripit ſyllabã.Plautus in trinu.Nam retinere nequeo/quin dicam ea
quæ promeres.Ouidius libro metamorpho.xiiii
Quam meruit pœnam ſolus digeſſit in omnes.Mereor facit in præterito me
ritus ſum:& nonnunquam paſſiue ponitur:ut eſt apud Quintilianum.Eme/
ritis huic bello ſtypendiis.Quãdoq; ẽt merere/uel mereri/ſignificat tractare:
& tũc regit ablatiuũ cũ præpoſitiõe de:ut ſi dixeris:Princeps bñ meritus ẽ de
militibus ſuis:ideſt milites ſuos bñ tractauit.Virgilius libro æneidos.iiii.
Si bene quid de te merui:hoc eſt/ſi te in aliquo bene tractaui.Merere item/ſi
gnificat militare:& tunc aut ablatiuũ regit/aut datiuũ:aut abſolutum eſt:ut
omnia exemplis probamus/Et corripit me ſyllabam.Lucanus.
Nulla fides/pietaſq; uiris/qui caſtra ſequuntur:
Vænaleſq; manus:ubi fas/ubi maxima merces/
Aere merent paruo.Statius libro thebaidos.iiii.non hi tibi ſolum
Amphiarae merẽt.Lucanus.caſtrorum in plebe merebat.Ab hoc uerbo me
reo/fit etiam imperſonale meret/teſte Seruio ſuper librum quartũ æneidos.
Rurſum merere eſt ſordidum quæſtum capere/teſte Nonio Varronem idu/
cẽte dicentẽ ĩ eumenidibus.Primũ iſte/qui meret ſeſtertios uicenos.A quo
qdem uerbo(ut idem dixit Nonius)meretrix dicta eſt.Inter quã ẽt/& proſti
bulã/hoc diſtare tradidit:quod meretrix/honeſtioris loci eſt/& quæſtus.Ait
enim.Meretrices a merẽdo dictæ ſunt:ꝙ copiã ſui tãtũmodo nocte facerent.
Proſtibulæ autẽ/ꝙ pro ſtabulo/hoc eſt/ante ſtabulum ſtarẽt.Vnde & Plau/
tus ait in ciſtellaria.Intro ad bonã meretricẽ.In uia/ſola proſtibula ſane eſt.A
meritum ſupino utriuſq; uerbi primam corripiẽtis ſyllabã/fit merito meri/
tas.Vnde Cato referente Feſto meritauere dixit pro meruere.Et Sylius libro
.x.ait.Siculas longe meritare per oras impoſitum:ideſt militare.
Mæſticia/mæſticies/mæſtitudo/in uno ſignificato dici poteſt/teſte Nonio.Plau

Vgútio
Horatius
Vgutio
Perſius
Ptolemæus
Seruius
Virgilius
Feſtus
Nonius
Terentius
Lucanus
Virgilius
Varro
Apuleius
Virgilius
Virgilius
Vgutio
Bene
Alexander
Tortellius
Marcellus
Laberius
Seruius
Plautus
Ouidins
Quintiliãus
Virgilius
Lucanus
Statius
Lucanus
Seruius
Nonius
Varro
Nonius
Plautus
Feſtus
Cato
Sylius

Merda
Merdum
Mænas
Mænæ
Murus
Mœrus
Merus
Merum
Mæra
Meroe
Mœris
Mæreo
Mæret
Mæſto
Mæſtifico
Mereo
Mereor
Mereo
Meret
Meretrix
Merito
Mæſticia

Nonius tus in aularia. Tanta mala/mæſtitudoqꝫ obtigit: hoc eſt mæror. Mæſticies
Plautus Mergo facit in præterito merſi: in ſupino merſum/teſte Priſciano: ac ē̄t mertū/ Mæſtitudo
Priſcianus auctoribus Quintiliano/& Nonio: qui & Acciū refert dixiſſe in deiphobo. Mæror
Quintiliāus Vel hic q in ea parte/effrænata impudentia/pn̄tē pn̄s dictis mertare inſtitit. Mergo
Nonius Miror miraris/deponens eſt uerbum: quod tamen Priſcianus tradit eſſe com/ Miror
Accius mune. Et accuſatiuum a parte poſt regit: uel datiuum: ut miror illam rem: & Miro
Priſcianus illi rei. Quandoqꝫ etiam genitiuo iungitur: & quandoqꝫ abſolutum eſt. Virgi Mirus
Virgilius lius libro æneidos. xi. Mirior
Ouidius Iuſticiæ ne prius mirer/belli ue laborum. Ouidius libro metamorpho. xiii.
Dumqꝫ moror/mirorqꝫ ſimul/fugit omnis in undas. Antiqui ē̄t miro miras
Nonius ꝓtulerūt/teſte Nonio. Vnde Varro ī eumenidibus/ait. Hoſpes qd miras? In
Varro de mirus mira mirū: & miror cōparatiuus gradus/teſtibus Feſto/& Nonio.
Feſtus Matula/genus eſt uaſis urinarii/teſte Pompeio: ac etiam aquarii/ut tradit No/ Matula
Nonius nius/dicente Plauto in Amphitryone. Nec tu poſtulas matellam unam tibi Matella
Pompeius aquæ infundi in caput. Nam & a matula fit diminutiue matella/teſte eodem Matellio
Nonius Nonio. Vnde Martialis.
Plautus Diſpeream/ſi tu Pyladi præſtare matellam
Martialis Dignus es. At uero Pompeius/a matella/etiam matellionem diminutiuum
Pompeius eſſe uoluit. Quod & Varro protulit libro de uita patrum/quom dixit. Poſtu
Varro laret trulleum/matellionem/peluim.
Seruius Materia/& materies/in uno ſignificato accipi poſſunt/teſte Seruio ſuper librū Materia
Virgilius xi. æneidos/dicente Virgilio libro præfato. iacet omnis ad undam Materies
Horatius Materies: ideſt omne lignum. Horatius in arte poetica.
Publica materies priuati iuris erit/ſi.
Mallos cum duplicato l ſcribitur. Vrbs ē mediterranea Cilicū/teſte Ptolemæo: Mallos
Ptolemæus de qua meminit Lucanus libro tertio/dicens. Malus
Lucanus Mallos/& extremæ reſonant naualibus Aegæ. Malus fœminini generis eſt: Malum
cuius fructus malum uocatur. Et cū unico l ſcribitur/primamqꝫ producit ſyl Mala
labam. Malus eadē litterratura/maſculini generis/arbor nauis dicit̄: & primā Malea
ſimiliter productam habet. Malus adiectiuū/& malum ſuſtantiuum/primā Maleus
ſyllabam corripit. Mala maxilla/ma ſyllabam producit: & cum unico l ſcribi Malleus
tur. Mala item eadem ſcriptura/ouis interpretatur: & primam ſyllabam pro Maliea
Ptolemæus ducit. Malea cum unico l/promōtorium eſt Laconiæ/teſtibus Ptolemæo/& Maleos
Homerus Homero libro odyſſeæ nono. Et primam corripit ſyllabā: mediā indifferen/
Virgilius tem habet. Virgilius libro æneidos. v.
Statius Ionioqꝫ mari/Maleæqꝫ ſequacibus undis. Statius libro thæbaidos primo.
Lucanus Arripit extemplo Maleæ de ualle reſurgens. Lucanus libro ſexto.
Propertius Et ratibus longæ flexit donare Maleæ. Propertius.
Præbeat hoſpitio ſæua Malea ſuo. Eſt & eodem nomine mons in inſula Ta/
Ptolemæus probanes/teſte Ptolemæo. Maleus cum unico l/proprium uiri nomen fuit:
a quo/Malea Laconiæ promōtorium/cognominata eſt. Malleus cum dupli
cato l/inſtrumentum eſt fabrile. Maliea cum unico l/& i latino/urbs fuit iux/
ta Theſſaliam: a qua/Malites uocati ſunt. Maleos/Inſula eſt una Ebudarum/
Ptolemæus Iberniæ ſuperiacens/teſte Ptolemæo.
Myrmix huius myrmicis cū y græco ī ꝓma ſyllaba/& myrmica a μιρμικα græ/ Myrmix
co accuſatiuo formata/declinari in recto pōt. A noſtris formica trāſfertur. Myrmica
Melita huius melitæ/& melite huius melites/declinari poteſt: & cum unico l/& Melita
Ouidius i latino/& t exili ſcribitur: mediāqꝫ corripit ſyllabā/dicente in faſtis Ouidio. Melite
Fertilis ē Melite. Inſula eſt Aphricæ: & eiuſdē nominis urbs in ea/teſte Ptole/ Melitœa
Ptolemæus mæo: quam Plinius/& Pomponius in mari ſiculo eſſe dixerunt. Melitæa cū Melota
Plinius unico l/& i latino/& t exili/& æ diphthongo in penultima ſyllaba/urbs eſt Melote
Pomponius Phthiotidis in Macedonia/ut Ptolemæus oſtendit. Melota huius melotæ/& Mylitta
Ptolemæus melote huius melotes declinari pōt: & cū unico l/& t exili ſcribit̄/græcū qdē
uocabulū. Et dici pōt pellis ouina. Nā a μῆλον/quæ ē ouis deſcendit: nō au
Vgutio tem a melo animali/ quē alias taxū uocāt/ut cū Catholico ſomniauit Vgutio.

Vnde apoſtolus ad hebræos ait. Circuierunt in melotis/hoc eſt/ouinis pelli/
bus/& pellibus caprinis. Mylitta cum y græco in prima ſyllaba/& unico l/&
i latino in ſecunda/& duplicato t exili/Venus dicitur Aſſyriorum lingua/te
Herodotus ſte Herodoto libro hiſtoriarum primo.
Virgilius Mapalia cum unico p ſcribitur/cũ prima ſyllaba correpta ſit/dicente Virgilio. Mapalia
Pompeius et raris habitata mapalia tectis. Caſæ uocantur pœnicæ/ut ſcribit Pompeius. Magalia
Hierõymus Vnde & Hieronymus ſuper Amos prophetam/ait. Agræſtes caſas/& furno
rũ ſimiles/Aphri appellant mapalia. Hæc & magalia dicuntur: q̃ q̃ recta ſcri/
Seruius ptura/teſte Seruio/magaria cum r/q̃ cum l magalia/enuntiari deberet. Nam
Virgilius (ut ait) magar pœnoꝝ lingua/uillã ſignificat. Et producit ꝑma ſyllabã. Virgi.
Vt primum alatis tetigit magalia Plantis.

Metior metiris/deponens eſt uerbum. Boœtius. Rerum exitus prudentia meti Metior
Boœtius tur. Ego autẽ cõmune uerbũ dixerim. Vnde paſſiuũ protulit Hieronymus/ Menſio
Hierõymus quom dixit in Amos ꝓpheta capitulo. vii. Et humus tua funiculo metietur. Menſura
Item in Hieremia capitulo. xxxiii. Sicut enumerari non poſſunt ſtellæ cæli/&
Hierõymus metiri arena maris/ſic multiplicabo ſemen Dauid ſerui mei. Et facit in futu/
Pſalmogra ro indicatiui modi/metiar/& metibor: ut eſt apud Pſalmographũ. Et cõual
phus lem tabernaculorũ metibor. Et duplex habet ſupinũ/menſum ſcilicet: & me
Beda titũ/ut tradit Beda in Donatum. A menſu ſupino/fit menſio: ideſt menſura/
Nonius teſte Nonio. Cicero de oratore. Aures enim/uel animus/auriũ nuntio/natu
Cicero ralem quandam in ſe continet uocẽ/ oĩum menſionem.

Priſcianus Mentior mentiris deponens eſt uerbum: quod tamen nonnulli cõmune eſſe uo Mentior
Cicero lunt: quod etiã Priſcianus tradidit. Vnde & paſſiuum Cicero protulit in An/ Mentio
Statius tonium/quom ait. Quem ipſe ementitis auſpiciis uitioſum fecerat. Statius
libro thebaidos primo.
Priſcianus Mentitis ignoſco toris. Verum (ut idem dicit Priſcianus) antiqui etiã mentio
mentis uſurpauerunt.

Meto metis tertiæ coniugationis facit in præterito meſſui cum duplicato ſ: ac Metõ
Priſcianus etiam (ut quidam uolunt) meſſiui. Quod & Priſcianus ipſe annotauit. Et pri/
Catullus mam corripit ſyllabam. Catullus.
Sole ſub ardenti fluentia demetit arua.

Priſcianus Metor metaris/deponens eſt uerbum: quod tamen Priſcianus tradit eſſe cõmu/ Metor
Horatius mune. Vnde & paſſiuũ protulit. Hortiaus in ſecũdo carminum/quom dixit. Meto
Nulla decempedis metata priuatis
Lucanus Opacam porticus excipiebat arcton: ubi & ꝑmam ꝓducit ſyllabã. Lucanus.
Audax experios ueniam metator in agros. Eſt autem metari/metis dirigere:
Pompeius ut metari caſtra/auctore Pompeio. Sed & meto Virgilius protulit/quom di/
Virgilius xit in culice. Metabat ſeſe circum loca.

Phocas Mando mandis tertiæ coniugationis/facit in præterito mandi/teſte Phoca. Vn Mando
Liuius de Liuius ait in odyſſea. Cum ſocios noſtros mandiſſet ipius cyclops. Quidã Mandor
Priſcianus tamẽ (ut refert Priſcianus) dixerunt ꝙ format præteritum mandidi: alii man/
Serenus dui. In ſupino autem facit manſum. Serenus.
Priſcianus Proderit & manſum quod traxeris arbore uiſcũ. Veteres ẽt/teſte Priſciano/
mandor deponens ꝓtulere. Et ſignificat comedere/ſeu maſticare. Mando mã
Marcellus das primæ coniugatiõis/ſignificat præcipere: ac ẽt cõmẽdare teſte Marcello:
Virgilius ut eſt apud Virgilium libro æneidos tertio. furtim mãdarat alendum.
Threicio regi/cõmẽdauerat. Nã ſi regi præcepiſſet/maximæ arrogantiæ ar/
Ouidius gui potuiſſet. Et Ouidius heroidum.
Quid facis Oenone/quid mandas ſemina arenæ? ideſt cur cõmẽdas.

Minio cum i latino utrobiqꝫ ſcribitur. Fluuius eſt Tuſciæ: de quo meminit Vir/ Minio
Virgilius gilius libro æneidos decimo. Minye
Qui Cærete domo/qui ſunt Minyonis in aruis. Minye cum i latino in prima Minyeus
& y græco i ſecũda/& æ diphthõgo in ultima ſyllaba/populi ſunt Theſſaliæ: Minya
Lucanus quorum meminit Lucanus libro ſexto/quom ait. Minyum
Et Magnetes equis/Minyæ/gẽs cognita remis. Minyeus eadẽ ſcriptura/fluius

ē Theſſaliæ. Minya/iſula ē in Myrtoo Pelago. Minyū/color quidā eſt ruber.
Claudius Mille cum i latino/& duplicato l ſcribitur. Et dici pōt: mille homies: & mille ho/ Mille
Cicero minū. Claudius Quadrigarius annaliū tertio. Ibi occiditur mille hominū. Ci Milia
Varro cero in Antoniū. Qui inq̄ in illo iuentus eſt/qui. L. Antonio mille nūmū fer/
Macrobius ret expēſum? Nummū dixit pro nummorū. Varro rerū humanarū libro. vii.
Lucillius Plus mille & centū annorū eſt. Nam mille hic ſubſtantiuū eſt: quod teſte in ſa
Lucillius turnalibus Macrobio etiā declinabile cōperitur. Vnde Lucillius. li. nono/ait/
Virgilius Tu milli nummum potes uno querere centum. Vno milli pro mille ſubſtan
tiue/nummū ꝓ nummorum dixit: acſi diceret: potes mille nummis acquire
re centum milia: uel centū nummos. Idem libro quintodecimo. Hūc milli paſ
ſum qui uicerit/atq; duobus/pro mille & duobus paſſibus. Paſſum enim ꝓ
paſſuum dixit. Virgilius.
Illa uiā cellerans per mille coloribus arcum. ubi mille adiectiuū eſt. Idq; notā
dum eſt/ꝗ per arcum mille colloribus dixit/pro mille collorū. Plautus in
milite. Qui mille annorum perpetuo uiuunt. Quod ſane Nonius non perce
pit/dum hic mille putat genitiui caſus eſſe. Millia autē pluralis tm̄ numeri/
cū unico l ſcribitur. Millæ pluralis tm̄ numeri/cū unico l/urbs eſt Siciliæ/a la/
Ptolemæus tere occidentali/teſte Ptolemæo. de qua Sylius libro. xiiii.
Sylius Subſidium infidū fugientibus æquora Milæ. Milye huius Milyes cum i latino Milæ
Herodotus in prima/& unico l/& y græco in ſecunda ſyllaba/locus eſt in Aſia: qui antea Milyæ
Ptolemæus Solyma uocabatur/teſte Herodo. Milyas huis Milyadis/urbs ē mediterranea Milyas
Carbaliæ Phrigiæ Piſidiæ/teſte Ptolemæo. Milo cū i latino/& unico l/pro/ Milo
Lucanus priū fuit uiri nomen de quo Lucanus libro primo. Milium
Pompeiana rerum clauſerunt ſigna Milonem. Milium cum i latino/& unico Millus
Varro l/genus eſt annonæ/nomen quidē a græco deductum/teſte Varrone de lin/ Miles
Martialis gua latina. Martialis in xeniis. Milito
Frumētum/miliū/ptiſanamq;/fabamq; ſolebas. Millus cum i latino/& gemi Militiſſa
no l/collare eſt canum uenaticorū/factum ex corio: cōfixūq; clauis fereis emi
Feſtus nentibus/aduerſus luporū īpetū/ut ſcribit Feſtus. Scipio Aemiliāus ad popu
Scipio lum. Vobis reiq; publicæ/præſidio eritis: quaſi millus cani. Miles cū i latino/
Priſcianus & unico l/cōis eſt generis/teſte Priſciano: qui & maſculino genere hic milito
dicit: quin & fœminini generis apud uulgus militiſſa uſurpatur.
Probus Militor militaris deponens ē uerbū/teſte Probo: ſedi & milito militas uſurpat. Militor
Vnde in legenda ſancti Martini legitur. Ipſe armatam militiā in adoleſcentia Milito
Arator ſecutus/inter ſcallares alas/ſub rege Conſtātino/deinde ſub Iuliano Cæſare
militauit. Arator O delecta manus/quæ xp̄i militat armis.
Priſcianus Mulceo mulces facit in præterito mulſi: in ſupino mulſum/teſte Priſciano. Mul Mulceo
geo mulges facit in præterito mulſi: uel (ut alii uolunt) mulxi/ut ab alio præ Mulgeo
Priſcianus terito mulſi a mulceo differat: in ſupino mulſum/& mulctū/teſte Priſciano.
Mulſa fœminini generis a mulceo/& mulſum neutri/dici poteſt: intereſt tamen. Mulſa
Nam fœminio genere mulſa/genus eſt potionis/ex aqua/& melle confectæ: Mulſum
Varro neutro aūt mulſum/uinum eſt/attico melle temperatū/teſtibus Varrone/&
Celſus Celſo. Macer de uiribus hærbarum.
Macer In mulſa coctum cōmixtum cui ſit acetum. Martialis in apophoretis.
Martialis Nos alicam/mulſum poterit tibi mittere diues.
Mulctra fœminini generis a mulgeo/& mulctrū neutri/& mulctare/pro uaſe/in Mulctra
Virgilius quo mulgetur lac/dici poteſt: quin etiam & mulgare. Virgilius. Mulctrum
Bis uenit ad mulctrā: binos alit hubere fœtus. Quod tamen nōnulli mulgē/ Mulctrare
Horatius di horā interpretati ſunt. Horatius in epodo. Mulgare
Virgilius Illic in iuſſæ ueniunt ad mulctra capellæ. Virgilius in georgicis. Mulcta
Seruius More patrum niuea implebunt mulctraria uaccæ. Vbi Seruius/& mulctraria
Valgius (inquit) dici poſſunt/& mulgaria. Vnde Valgius.
Sed nos ante caſam tepidi mulgaria lactis/
Feſtus Et ſinum uini ceſſamus pōdere bacchi/Mulcta/pœna apud Oſcos dicit/teſte
Seruius Feſto: uel etiā peccati cuiuſpiā ſpecialis animaduerſio: quæ hodie teſte Seruio.

pecuniaria eſt.Neqꝫ a mulcto mulctas mulcta deſcendit/ut cum Catholico
Vgutio Vgutio ſomniauit:quin potius a mulcta mulcto uerbum formatū eſt/teſte
Gellius Gellio libro.xi.noctium atti carum.Neqꝫ latinum eſt mulcta uocabulum:ſed
Varro Sabinum/auctore Varrone.
Mulcto mulctas regit a pte poſt accuſatiuū:& ultra accuſatiuū ablatiuū/ſiue ge/ Mulcto
nitiuum:ſed & nonnunq̄ duos poſt ſe habet accuſatiuos diuerſos.Vn̄ Hieroȳ
Hieroȳmus mus i Eſdra ait.Et mulctauit gētē argenti talenta centū:& auri talentū unum.
Phocas Mugil huius mugilis declinatur/teſte Phoca:ſicut Pugil huius pugilis: ſed & Mugil
mugilis in recto comperitur.Genus eſt piſcis capitoſi:a cuius ſimilitudine/et Mugilis
Iuuenalis capitoſa mentula mugilis dicitur.Iuuenalis ſatyra decima.
ſecat ille cruentis
Catullus Verberibus quoſdam mœchos:& mugilis intrat.Catullus.
Ah tum te miſerum/maliqꝫ fati:
Quem attractis pedibus/patente porta/
Percurrent mugiles:rhaphaniqꝫ.
Priſcianus Mulus cum unico l/habet fœmininum mula:quæ ī datiuo plurali/& ablatiuo/ Mulus
Horatius teſte Priſciano/facit mulabus.Inde mulius/& mulio.Horatius ſermōe.xvii. Mula
Iuuenalis Audit/quom magno blateras clamore:furiſqꝫ Mulius
Mulius.Iuuenalis. Mulio
Nam mihi commota iādudum mulio uirga:ideſt mulorum ductor.Mullus Mullus
cum gemino l/genus eſt piſcis:quem alias barbonem uocant:qui apud græ Mulleus
cos μυλλοσ cum y græco ſcribitur:ideoqꝫ græcum quidam uolunt eſſe uo
Feneſtella cabulum.At uero Feneſtella/Plinio referente/a mulleorum colore cogno/
Plinius minatum tradidit.Neqꝫ ab eo quod eſt mollis molle deriuatur/ut cum Ca/
Vgutio tholico Vgutio ſomniauit.Iuuenalis ſatyra quarta.
Iuuenalis Mullum ſex milibus emit.Mulleus cum duplicato l ſcribitur.Mullei(inquit
Feſtus Feſtus)calcei regum erant Albanorum:& poſt patriciorum:a millando (ut
Vgutio ait)hoc eſt ſuendo dicti: non autem a mille/ut cum Catholico ſomniauit
Vgutio.
Myrrha cum y græco/& duplicato r/ſecundo aſpirato ſcribitur/& nōnunq̄ mu Myrrha
Priſcianus tamus y græcum in u noſtrum/& dicimus murrha/teſte Priſciano.Filia fuit Murrha
Cynaræ regis Cypriorum/ſecundum poetas conuerſa in arborem ſui nomi Myrrheus
nis:cuius gutta uiridis eſt:& amara:quæ & eodem nomine myrrha appellat. Myrrhinus
Vgutio Neqꝫ ab amarus myrrha deducitur/ut cum Catholico ſomniauit Vgutio.
Myrrha item/ſiue murrha/genus eſt lapidis:ex quo uaſa myrrhina fiunt.Te Myrrhinum
Plinius ſte enim Plinio libro.xxxvii.naturalis hiſtoriæ/myrrha humor quidam eſt Myrrhina
ſubterraneus/& ſub terra calore denſatus.De hoc lapide intellexit Lucanus/ Murrhiola
Lucanus hoc eſt/de uaſe ex hoc lapide/quom dixit. Myra
Martialis Non auro/myrrhaue bibit.Martialis. Myrina
Si calidum potas ardenti murrha Phalerno Myrinus
Propertins Cōuenit.Inde fit myrrheus/& myrrhinus:unde & myrrhina uaſa.Proptius. Myrum
Iuuenalis Myrrheaqꝫ in parthis pocula cocta focis.Iuuenalis ſatyra ſexta.
Grandia tolluntur cryſtallina:maxima rurſus
Myrrhina:deinde adamas notiſſimus.Myrrhina fœminini generis/ſeu mur/
rhina(utroqꝫ enim modo effertur)genus eſt potioniſ confectæ:quod græcæ
nectar dicitur:quæ a nonnullis myrrhatum uinum appellatur:quam potio/
Feſtus nem/etiam murrhiolā mulieres uocabant/ut Feſtus ſcribit/& Nonius.Plau
Nonius tus in pſeudulo.Etquid habeant roga:myrrhinā:paſſū:defrutū:mella.Hæc
Plautus ab Vgutione corrupto uocabulo marina dicitur.Myra cum y græco/& uni
Vgutio co r/urbs eſt Lyciæ circa montem Maſſicitem/teſte Ptolemæo:cui ſanctus
Ptolemæus Nicolaus epiſcopus præfuit.Myrina cum y græco in prima/& unico r/& i la
tino in media ſyllaba/urbs fuit in Aeolia/teſte Homero libro iliados ſecun
Homerus do.Ptolemæus autem/duas ponit eiuſdem nominis urbes: quarum una
Ptolemæus (ut ait)eſt in minori Phrygia/ſiue in Aeolia:alia in Lemno.Myrinus eadē
Martialis ſcriptura/propriū fuit uiri nomen:de quo Martialis in xeniis.

Nuper quom Myrino peteret miſſio læſo. Myrũ cũ y græco/unguẽtũ dicitur.
Põpeius Mundus/auctore Põpeio/appellatur cælum: terra: mare: aer: ornatus muliebris:
Vgutio etſi pro muliebri ornatu/neutro genere mundũ declinari præcipiat Vgutio. Munda
Varro Qui etiam ad id probandũ/mendoſum affert exemplum. Varro de lingua
latina. Mundus muliebris dictus eſt a mundicia ornatus. Munda/ oppidum
Lucanus eſt Hiſpaniæ: de quo Lucanus.
Vltima phuneſta concurrant prælia Munda. Mundicia
Mundicia/& mundicies/in uno ſignificato dici poteſt. Mundicies
Ptolemæ⁹ Magneſia (ut ſcribit Ptolemæus) promontorium eſt Pelaſgiorum in Macedo/ Magneſia
nia: & eodem nomine urbs penes Mæandrum fluuiũ: alia itẽ urbs penes Si/ Magneſii
pylum. Quo etiã nomine/regio quædã Theſſaliæ cognominata eſt: cuius Magnetes
Plinius populi/teſte Plinio libro quarto naturalis hiſtoriæ Magneſii uocitati ſunt: Magnes
Lucanus qui etiam Magnetes uocantur/dicente Lucano libro ſexto. Magnetis
Et Magnetes equis/Minye/gens cognita remis. Magnes maſculini generis/
metalli genus eſt/ad ſe ferrũ attrahentis: quia a nõnullis magnetis huius ma
gnetidis/uel magnetidos/declinatur. Neq; a magnus deriuat᷑ ut cũ Catholi
Vgutio co ſomniauit Vgutio: ſed græcũ magis eſt uocabulũ. Vnde græcũ accuſatiuũ
magneta protulit Sylius/quom dixit libro tertio.
Sylius Qui magneta ſecant/ſolis honor ille metalli.
Magnas huius magnatis/& magnatus huius magnati/declinari poteſt: Is dicit᷑ Magnas
Ptolemæus qui in populo magnus habetur. Magnata/urbs eſt Iberniæ/teſte Ptolemæo: Magnatus
a qua/populi quidam Iberniæ Britannicæ/ Magnatæ/cognominati ſunt. Magnata
Monychus cũ y græco/& ch aſpirato ſcribitur. Vnus fuit centauroꝝ: de quo Iu Magnatæ
Iuuenalis uenalis ſatyra prima. quantas iaculetur Monychus ornos. Monychus
Monycha eadem ſcriptura/mater fuit ſancti Auguſtini. Monachus/& mona Monycha
cha/cũ ch aſpirato/dici poteſt ſolitarius/& ſolitaria. Monacha item/una eſt Monachus
Ptolemæus ex inſulis mille trecentis & ſeptuaginta octo ante Taprobanem Indiæ maxi Monacha
mam exiſtentibus/teſte Ptolemæo. Monœcus cũ œ diphthongo in media ſyl Monœcus
laba/& c exili/Herculis cognomen fuit. Quo etiã nomine/portus quidã in Munychiũ
Virgilius Liguria uocatus eſt. Et producit penultimã ſyllabã. Virgilius li. æneidos. vi. Munychii
Aggeribus ſocer alpinis/atq; arce Monœci. Munychium cũ y græco in ſecun
Pollux da ſyllaba/& ch aſpirato/feſtũ erat pallados/ut refert Pollux: unde Munychii
Ouidius Athenarũ portus dicti ſunt: de quibus Ouidius meminit/quom ait.
Hinc ſe ſuſtulerat: paribuſq; caducifer alis/
Munychioſq; uolans agros/gratamq; Mineruæ
Deſpiciebat humum.
Statius Molo malas primæ coniugationis/unde immolo immolas/mo ſyllabã corri
pit. Statius libro thæbaidos ſeptimo. Molo
Priſcianus Aut iubar aduerſi graue ſyderis immolat umbris. Molo molis tertiæ/ẽt pri/ Molior
Feſtus mam corripit ſyllabam: & facit in præterito molui: in ſupino multum/teſte Molio
Priſciano: quin etiã & molitũ. Vnde Feſtus ait. Mola uocatur far toſtũ & ſale Mollio
ſparſum: ꝙ eo molito hoſtiæ aſperguntur. Eſt aũt molere/acuere uti ferrũ: & Molleo
Hierõymus terere ſeu torrere/uti far/& triticũ: ac etiã ſubagitare: ut eſt apud Hieronymũ Molleſco
in libro Iudicũ: Sãpſonem clauſum in carcere molere fecerunt: ideſt (ut tra/
dunt hebrei) cum robuſtis mulieribus eum coire fecerunt. ut ex illo robuſtã
Horatius prolem ſuſciperent. Horatius in ſermonibus.
Acron Permolere uxores nolim laudarier inqnit. Quod Acron exponens/ait. Per
molere/uiolare/polluere/affectare/ſubagitare. Molior cum unico l/depo
Diomedes' nens uerbum/& molio/Diomede teſte uſurpatur: & mo ſyllabam producit.
Virgilius Virgilius libro æneidos primo. Pars ducere muros/
Varro Moliriq; arcem/& manibus ſubuoluere ſaxa. Varro in libro poetico. Et tam̃
Statius non demolio aſtra. Statius libro ſiluarum quarto.
Ianq; alio moliris iter/nec deſide paſſu. Mollio mollis etiam quartæ coniu
gationis/ſicut & molio/qñ placare ſignificat/uel molle reddere/cũ duplica
Virgilius to l ſcribit᷑. Virgilius georgicorum ſecũdo. fructuſq; feros mollite colendo.

Horatius Horatius in primo carminũ.Molliuit auerſos penates:ideſt placauit.Molleo
molles ſcdæ cõiugatiõis cũ gemiato l/ũde molleſco/facit ĩ præterito mollui.
Marcellus Mollis molle cũ duplicato l ſcribitur:pluresq̧ apud Marcellum ſignificationes Mollis
Virgilius detinet/hoc nihilominus in loco annotandas.Molle(inquit)dicitur non du Molleſtra
Virgilius rum.Virgilius georgicorum ſecundo. Mola
Quid memora Aethiopũ molli canentia lana?Molle/recens nouũ.Virgili/ Moly
us in bucolicis.ſunt nobis mitia poma: Molus
Virgilius Caſtaneæ molles.Molle/opportunum.Virgilius.& quæ molliſſima fandi Moles
Virgilius Tempora.Molle/leue contẽnendum.Virgilius georgi.iii.
Virgilius tua Mecœnas haud mollia iuſſa.
Virgilius Molle/non arduum/nec erectum.Virgi.i bucolicis.qua ſe ſubducere colles
Tullius Incipiunt:molliq̧ iugum dimittere cliuo.Molle/dulce iucundum.Virgili/
us georgicorum.ii.
molleſq̧ ſub arbore ſomni.Molle/placatum.Tibullus de ſenectute.
Horatius Et Hannibalẽ iuueniliter exultãtẽ/patiẽtia ſua molliebat.Horatio ĩ prio carminũ.
Molliuit auerſos penates.Ab eo quod ẽ molle/molleſtra dicta eſt pellis ouil
la.Mola/mo ſyllaba correpta/uocatur far toſtũ/& ſale ſparſũ/ ꝙ eo molito
Feſtus hoſtiæ ſperguntur/ut ſcribit Feſtus.Virgilius in bucolicis.
Virgilius Frange molã:& fragilis incende bitumine lauros.Mola item eſt/qua ferrum
acuitur:& frumenta/& oleæ teruntur:ut in euangelio Matthæi.Expedit ei/
ut ſuſpendatur mola aſinaria in collo eius.Rurſus mola/mandibula dicitur:
Pſalmogra ut eſt apud Pſalmographũ.Molas leonũ confringet dominus.Et in his omni
phus bus ſignificatis/primã corripit ſyllabã.Et a mola/uenit molaris dens:q apud
Ouidius Vulgus/maxillaris dicitur:& molaris/Molæ fragmen.Ouidius li.meta.iii.
Aut comes(inquit)ero dixit:dextraq̧ molarem
Ouidius Suſtulit.Moly cum unico l/& y græco/flos quidã eſt:de quo Ouidius libro
metamorphoſeos.xiiii.
Tortellius Moly uocant ſuperi:nigra radice tenetur.Vbi Tortellius legit tmoli cum t
Homerus ante m:& cum i latino ſcribi præcipit:ſed falſus eſt.Molus cũ unico l/uir qui
dam fuit Cretenſis/teſte Homero libro iliados decimo.Moles cum unico l/
dicitur difficultas:& pro magnitudine fere poni ſolet/uel pro pondere/ ſeu
Virgilius onere.Et mo ſyllabam producit.Virgilius.
toroſq̧ infuſa per artus
Virgilius Mens agitat molem:hoc eſt pondus/ſeu magnitudinem.Virgilius.
Tantæ molis erat/Romanam condere gentem:ideſt difficultatis.
Marcellus Mollicia/mollicies/mollitudo/in uno ſignificato dici poteſt/teſte Marcello. Mollicia
Cicero Cicero libro qnto de finibus.In prio .n.ortu/ineſt teneritas/& mollicia quæ/ Mollicies
Cicero dã.Idẽ li.tertio de oratore.In ipſo factu modũ & Mollitudinis/& leuitatis. Mollitudo
Vgutio Mulcrũ ab Vgutione lac nouũ dicitur.Molucrũ/& quo molæ ferũtur/& lignũ Mulcrum
quadratũ ubi immolatur/necnon & tumor uentris/qui & uirginibus incide Molucrum
Pompeius re ſolet/appellari põt/teſte Pompeio.Aphranius.Virgini tam creſcit ute/
rus/q̃ grauidæ mulieri molucrum.
Aphranius Malagma huius malagmatis cum unico l/græcũ eſt uocabulũ/a μαλάκια/quæ Malagma
eſt mollicies/deriuatũ.Neq̧ a malus mala malũ deducitur/ut cũ Catholico ri
Vgutio diculus ſomniauit Vgutio.Id dicitur/quom res dura per alterius rei admix/
tionem/in mollem eſt redacta.
Mneſtheus cũ th aſpirato/& eus diphthongo ſcribitur.Propriũ fuit uiri Troia/ Mneſtheus
Virgilius ni nomen:de quo Virgilius libro æneidos. Meneſtheus
Velocem Mneſtheus agit acri remige piſtrim.Hic nonnunq̃ & Meneſtheus
Virgilius trium uidelicet ſyllabarum uocatus eſt/dicente Virgilio libro æneidos.x.
Nec Lycio genitore minor:nec fratre Meneſtheo.Vbi nõnulli legunt Mne/
ſtheo:ita ut ſpondeus in quinto ſit loco:& ſecũda ſpondei ſyllaba/propter Meneſthius
geminam ſequentis dictionis conſonantem Mn/producta ſit.Alius eodem Meneſtho
nomine fuit Theſei filius:alius Diomedis auriga.Meneſthius cum th aſpira
Homerus to/& i latino/fuit Arithoi filius/teſte Homero libro illiados ſexto.

Meneſtho cum th aſpirato / filia fuit Oceani. & Tethyos/ teſte Heſio/
Heſiodus do in theogonia.

Meleager cũ unico l/& Meleagrus/in recto/declinari poteſt. Propriũ uiri nomẽ Meleager
Ouidius fuit. de quo Ouidius li. metamorphoſeos. viii. meminit dicens. Meleagrus
Eſſe putant tutos/donec Meleager/& una. Idem in eodem.
Ouidius Inſcius/atq; abſens flama Meleagrus ab illa.

Metonymia cũ t non aſpirato/& y græco in antepenultima/& i latino in penul Metōymia
Cicero tima ſyllaba ſcribitur:& a Cicerone denominatio dicitur: quæ ab indoctis Metalepſis
cũ o in tertia ſyllaba & ſcribitur/& effertur. Sic & metalenſis/ſyllenſis/epa/ Syllepſis
nalenſis/prolenſis/prothesis/ſynalympha/epiſynalympha/ſynodoche/ſciſ Epanalepſis
ma/ſcema enuntiant/pro ea/quæ eſt metalepſis cum t exili:ſyllepſis cum y Prolepſis
græco/& duplicato l:epanalepſis:prolepſis:poſthesis cum ſ/ſequente th Proſthesis
aſpirato:ſynalœpha cũ y græco/& œ diphthongo in penultima ſyllaba:epi/ Synalœpha
ſynalœpha cũ i latino in ſecunda ſyllaba/& y græco in tertia/& œ diphtõgo Epiſynalœ
in penultima:ſynecdoche cũ y græco/& e in ſecunda ſyllaba/ſequente cd/& pha
ch aſpirato in ultima:ſchiſma cũ ch aſpirato/& i latio:ſchema cũ ch aſpirato. Synedoche

Mythus cũ y græco/& th aſpirato ſcribitur. Neq; ab eo quod eſt mitis mite de Schiſma
Vgutio ſcendit/ut cũ Catholico Vgutio ſomniauit:ſed græcũ magis eſt uocabulum: Schema
quæ a noſtris fabula tranſfertur. Mitos cũ i latino/& t exili/græcũ & ipſum Mythus
uocabulũ/filũ a nr̃is traducit᷑. Vnde ueſtis polimita:ut i uerbo lineo uidim⁹. Mitos

Myſia cũ y græco in prima/& unico ſ/& i latino in media ſyllaba ſcribitur. Pro Myſia
Plinius uincia eſt Phrygiæ/conterminã habens Aeoliam/teſte Plinio libro quinto Mœſia
Ptolemæus naturalis hiſtoriæ. Eſt aũt duplex/ſuperior/& inferior/ut ſcribit Ptolemæus.
Ptolemæus Eſt & eodẽ nomine urbs in Albania/teſte Ptolemæo:qui & aliã eiuſdẽ nomi
Seruius nis urbẽ ponit in Parthia. Mœſia cũ œ diphthongo/& unico ſ/urbs ẽ in My
Virgilius ſia prope Troiam/teſte Seruio ſuper librũ primũ georgicoꝝ:de qua Virgi/
lius libro præfato.
Lætus ager/nullo ſe tantum Mœſia cultu.
Lactat. Mœſia itẽ eadẽ litteratura/prouincia eſt iuxta Macedoniã/Pannoniæ
contermina:quã ſuperiorẽ Mœſiã uocant. Eſt & alia Mœſia:quæ inter Danu
biũ/ orientẽ uerſus/uſq; ad Tyran fluuiũ ꝑtendit᷑:quæ iferior Mœſia uocat᷑.

Homerus Mimus cũ i latino ſcribitur:& effictor interpretatur. Mimas cũ i latino/mons eſt Mimus
Ouidius in minori Aſia/teſte Homero in hymnis:de quo Ouidius li. metamor. ii. Mimas
Et tandem niuibus Rhodope caritura:Mimaſq;.

Monoceros huius monocerotis/animal eſt/cornu unicũ gerens:qui a nonnul/ Monoceros
lis in recto monoceron genitiuo monocerontis declinatur. Monoceron

Morus/arbor eſt nota:cuius fructus/morũ dicitur. Eſt etiã morũ uilla quædam Morus
Ptolemæus ab occidentali parte Nili/teſte Ptolemæo. Mora urbs eſt Corſicæ mediterra Morum
Ptolemæus nea/ut Ptolemæus oſtendit. Mora

Priſcianus Moneo facit in præterito monui/teſte Priſciano:quin etiã & moni/teſte Mar/ Moneo
Marcellus cello/Pacuuiũ inducente dicentẽ in armorũ iudicio. Dic quid faciã:& quod
Pacuuius me moneris/effectum da. Moneo duos regit accuſatiuos diuerſos:ut præfa
Terentius to Pacuuii exemplo patet. Nõnunq̃ poſt accuſatiuũ regit ablatiuũ:ut ẽ apud
Terentium in Andria. Habeo pro illa re/illum quo moneam probe. Aliqñ
Diomedes poſt accuſatiuũ iungitur genitiuo/teſte Diomede:ut moneo te officii tui.

Monumen/& monumentum/& monitum/& monitus huius monitus/in una Monumen
Virgilius ſignificatione accipi poſſunt. Virgilius. Monumẽtũ
Perſius Carmentis nymphæ monita/& deus auctor Apollo. Perſius. Monitum
Hos pueris monitus patres infundere lippos. Monitus

Morior moreris tertia/& morior moriris quarta coniugatione/declinari põt/ Morior
Priſcianus teſte Priſciano. Lucanus libro quarto.
Lucanus Nam gratis moritur iugulo qui prouocat hoſtem. Ouidius libro meta. xiiii.
Ouidius Ad ſtrepitum/mortemq; timens/cupiduſq; moriri. Ennius annalium. xiiii.
Ennius Nobis oſtendas/ſi uiuimus/ſiue morimur. Terentius in eunucho.
Terentius Riſu emoriri omnes deniq;.

	Moror/cõmune uerbũ eſt/ut quidam uolunt. Sed & moro moras ueteres teſte	Moror
Diomedes	Diomede protulerũt. Vnde Pacuuius ait in Hermiona. Paucis abſoluit/ ne	Moro
Pacuuius	moraret diutius. Næuius in proiecto. Quid moras/quid imperas?	
Næuius	Margarita/& margarites/in recto/declinari põt/teſte Lactantio grãmatico ſu	Margarita
Lactantius	per librũ ſextũ thæbaidos: quin etiam neutro genere margaritũ: qui apud	Margarites
Priſcianus	Græcos teſte Priſciano maſculino genere profertur. Prudentius in pſycho.	Margaritũ
Prudentius	Margaritũ ingens/opibuſq;/& uiribus/arte. Hieronymus in parabolis capi/	Margaris
Hierõymus	tulo.xxv. Inauris aurea/& margaritũ fulgens/qui arguit ſapientẽ. Seruius	Margarida
Seruius	aũt ſuper librũ primũ æneidos/declinat in recto/margaris/genitiuo marga	Margara
	ridis/uel margaridos: a cuius accuſatiuo græco μαργαριδα/formatur ẽt la	
	tine hæc margarida huius margaridæ/ri ſyllaba correpta. Vnio/ſeu (ut uul/	
Ptolmæeus	gus appellat) perula uocatur. Margara/urbs ẽ Indiæ/teſte Ptolemæo.	
	Manna huius mannatis cũ duplicato n/neutro genere/& manna huius mãnæ	Manna
	fœminino/declinari poteſt.	
Põpeius	Mutio mutis quartæ coniugationis/ſignificat loqui/auctore Pompeio. Perſius.	Mutio
Perſius	Men mutire nefas? Ennius. Palam mutire plebeio piaculũ eſt. Muteo mutes	Muteo
Ennius	ſecũdæ/unde muteſco/ſignificat mutoꝝ more tacere: uel loqui non poſſe.	
Ouidius	Ouidius metamorphoſeos.xiii.	
	Troades exclamant: ommutuit illa dolore.	
Vgutio	Mutuo (inquiunt Vgutio/& Catholicon) ſignificat mutuo dare: mutuor autẽ/	Mutuo
Marcellus	mutuo accipere: cũ mutuare/etiã mutuo accipere/ſignificare habeat/aucto/	Mutuor
Cæcilius	re Marcello/Cæciliũ inducẽte dicẽtẽ. Ad amicos currat mutuatũ: mutuet cã mea.	
Pſalmo	Malignor deponẽs/& maligno uſurpatur. Pſalmographus. Qui malignantur/	Malignor
graphus	exterminabuntur. Et iterũ. Super populũ tuũ malignauerũt conſilium.	Maligno
Pſalmo	Meditor/deponens/eſt uerbũ: quod tamen Priſcianus tradit eſſe cõmune.	Meditor
graphus	Vnde etiã paſſiuũ protulit Terentius/quom dixit in Phormione. Meditata	Medito
Priſcianus	ſunt mihi omnia mea incõmoda. Pſalmographus. Anni tui ſicut aranea me	
Terentius	ditabuntur. Comperitur tñ & medito meditas. Et (ut putat Plinius/ referẽte	
Pſalmogra	Diomede) meditare/eſt/ſecũ cogitare: meditari uero/uoce dicere. Proprie	
phus	tñ meditari ſignificat exercere. Vnde uerſu ſecũdo bucolicoꝝ Virgilius ait.	
Plinius	Silueſtrẽ tenui muſam meditaris auena: ideſt exerces.	
Diomedes	Modulor deponens eſt uerbũ: & tam datiuo/q̃ accuſatiuo iũgitur/teſte Seruio	Modulor
Virgilius	ſuper librũ ſeptimũ æneidos. Sed & modulo modulas ueteres protulerunt/	Modulo
Seruius	teſte Priſciano.	
Priſcianus	Moderor deponens eſt uerbũ: & datiuũ poſt ſe caſum regit: uel accuſatiuũ/te/	Moderor
Diomedes	ſtibus Diomede/& Seruio ſuper librũ ſeptimũ æneidos. Cato ſi tamen co/	Modero
Seruius	dex non mentitur auctorem.	
Cato	Ipſe tibi moderare: tuis ut parcere poſſis. Terentius. Qui ex ſua libidine mo	
Terentius	deratur nos. Antiqui etiã modero moderas protulere/teſte Marcello/ Pa	
Marcellus	cuuiũ inducente dicentẽ. Neq; tuũ te ingeniũ moderat. Quod etiam Nicola	
Pacuuius	us obſeruauit in Heſiodo dicens.	
Nicolaus	Vt linguã moderes/penſataq; uerba loquaris.	
Donatus	Miſereor ſecũdæ coniugationis/deponens eſt uerbũ: & genitiuo iungitur/teſte	Miſereor
Hierõymus	Donato: ac etiã datiuo. Hieronymus in parabolis capitulo.xiiii. Qui aũt mi	Miſereo
Hierõymus	ſeretur pauperi/btũs erit. Idẽ i Hieremia ca.xxx. Ecce ego cõuertã cõuerſio	Miſeret
Nonius	nẽ tabernaculoꝝ Iacob: & tectis eius miſerebor. Veteres ẽt miſereo miſeres	Miſeretur
Ennius	protulerũt/teſte Nonio. Vnde Ennius annaliũ quinto/inquit. Cogebant ho	Miſereſco
Ennius	ſtis lachrymantes/ut miſererẽt. Idẽ in hecuba. Miſerete manus: date ferrum/	Miſereſcit
Nonius	quo me anima priuem. Comperitur etiã miſeret imperſonale: & miſeretur/	Miſeror
Priſcianus	teſtibus Nonio/& Priſciano. Quæ uerba/a parte ante accuſatiuũ regũt per	Miſero
Virgilius	ſonæ patientis: & a parte poſt genitiuũ perſonæ agentis. Virgilius.	Miſeritudo
Lucius	Si te lapſorũ miſeret/quæ munera Niſo	Miſeria
Cicero	Digna dabis? Lucius. Neq; minus ueſtri/q̃ mei miſeretur. Cicero ꝓ ligario.	Miſericor
Turpilius	Cauete/fratrũ ꝓ fratris ſalute ꝑcantiũ uos miſereat. Turpilius referente No	dia
Nonius	nio/tũc (inqt) pris me miſeret magis. A miſereo/fit miſereſco: a miſereſco ãt/	

Statius fit miſereſcit imꝑſonale/cũ ſignificato ſui uerbi. Statius libro thæbaidos.i.
Virgilius Et generis miſereſce tui. Virgilius libro æneidos.x.
Terentius uos o potius miſereſcite uenti. Terentius. Atq; inopis te miſereſcat mei.
Virgilius Miſeror miſeraris primæ coniugationis/etiã deponens eſt uerbũ/a ꝑte poſt
Nonius accuſatiuũ caſum regens. Virgilius libro æneidos.xi.
Accius & Turni ſortẽ miſerantur iniquã. Sed & miſero miſeras antiqui uſurpauere
Nonius teſte Nonio/Accium inducente dicentẽ in Athamãte. Atq; ita de illis merui/
ut iure hæc nunq̃ miſerarent mala. Miſeror aũt/& miſereor/hoc diſtant: ꝙ
(ut tradit Nonius)miſerari ſignificat flere/& lamentari: miſereri uero/miſera
Pompeius tionẽ alienis caſibus exhibere. Et actiue quidẽ ad primũ: paſſiue aũt/ad ſecũ
dum. Et Pompeius ait. Miſeratur is/qui aliena queritur incõmoda: miſeretur
Nonius is/q miſerũ ſubleuat. Inde miſeritudo dicta ẽ/ tã miſeriam teſte Nonio ſigni
ficans/q̃ miſericordiam.
Terentius Memini/accuſatiuo iungitur/& genitiuo. Terentius. Faciã/ut meiq;/& huius Memini
Cicero diei/ac loci memineris. Cicero. Omnia quæ curant ſenes meminerunt uadi
monia: qui ſibi/cui ipſi debeant. Quom aũt pro eo quod eſt mentionẽ facio/
ponitur/accuſatiuũ recuſat: poſtulat aũt genitiuũ: uel ablatiuũ cũ præpoſitio
Quintiliãus ne de. Quintilianus. Neq; enim huius rei meminit pœta ipſe. Et iterũ de qui
Quintiliãus bus multi memierũt. Et tã præſentis/q̃ præteriti tẽporis ſignificationẽ detiet.
Martialis Mactus macta mactũ/& macte aduerbiũ/tã gtõ/q̃ ablatiuo iũgit̃. Martialis. Mactus
Syllius Macte animi/quẽ rarus habet/morũq; tuoꝝ. Syllius libro.xv. Macte
Lucillius Lælius affatur: macte o uenerãde pudici Ductor macte animi. Lucillius li.v.
Horatius Macte inq̃ uirtute/ſimulq; his uerſibus eſto. Horatius ſermone ſecundo. ma
Virgilius cte Virtute eſto (inquit) ſententia dia Catonis. Virgilius.
Feſtus Macte noua uirtute puer: ideſt magis aucte: mactus/magis auctus/teſte Feſto.
Ptolemæꝰ Muſta/urbs eſt Aphricæ inter Thabracã ciuitatẽ/& Bragadã fluuiũ/teſte Ptole Muſta
Ouidius mæo. Muſtũ/uinũ uocatur nouũ. Ouidius in faſtis. Muſtum
Martialis Præmia de lacubus proxima muſta tuis. Martialis. Muſtus
Probus Imbue plebeias Cluſinis pultibus ollas: Muſtacius
Vt ſatur in uacuis dulcia muſta bibas. Probus aũt/maſculino genere muſtus Muſtacium
Plautus delcinari præcipit. Muſtus muſta muſtũ/pro nouus noua nouũ ponit̃. Vnde
Cenſorius Plautus/muſtã iuuencã dixit. Similiter etiã Cenſorinus/de agna (inquit) mu
ſta paſcenda. Næuius in gymnaſtico. Vtrũ melius eſt/uirginẽ/an uiduã uxorẽ
Næuius ducere? Virginem/ſi muſta eſt. Ab eo qui eſt muſtus nouus/fit (ut tradit Ca/
Caper per) mſtuacius muſtacia muſtaciũ. Ait enim. Muſtacius/ſiue muſtaciũ/non ad
genus referendũ eſt/qa hoc ſit/aut illud: cũ per ſe nihil ſit. Sed ſic plane ẽ mu
ſtacius panis: & muſtaciũ librũ recte dicimus: hoc eſt nouũ. Fallitur tñ Caper:
cũ & muſtacius maſculini/& muſtacium neutri generis/apud approbatiſſi/
mos legatur auctores. Quod quidẽ (ut mea opinio fert) non ab eo quod eſt
Iuuenalis muſtũ nouũ/ſed a muſtace lauro deſcendit. Iuuenalis ſatyra ſexta.
Statius Cauſa nec eſt/quare cœnã/& muſtacia perdas. Statius libro ſiluarũ primo.
Et muſtacius/& latentæ palma
Cato Prægrandes cariotides cadebant. Quo aũt fiat modo/Cato inſinuat/cum
ait in re ruſtica. Muſtacios ſic facito. Farinæ ſiligineæ modiũ unũ muſto con
ſpergito: anyſum: cyminũ: adipis pondo duo: caſei librã: & de uirga lauri de
radito/eodẽ adiecto. Et ubi defrixeris/lauri folia ſubtus addito/dũ cõcoques.
Mandones/manducones/manſucii/in uno ſignificato accipi poſſunt. Sic come Mandones
dones: comedi: edones: edaces: epulones: lurcones: curgilones: ganeones: glu Mãducones
tones: ſcurræ: paraſiti: gulones: phagones: ambrones: ardeliones: eluones: li Manſucii
guriones: labeones: nepotes: catillones cum duplicato l/a catilo dicti: nõ aũt
Vgutio catulões cũ unico l/a catulo/ut ſomniauit Vgutio. Feſtus. Fiſcellus/caſei mol
Feſtus lis appetitor dicitur: ut catillones catilloꝝ luguriones. Hæc ille. Macrobius.
Macrobius Proprie aũt catillones dicebantur/qui catillos liguriebant.
Nonius Magnitudo/& magnitas/in uno ſignificato accipi poſſunt/teſte Nonio/Ac Magnitudo
Accius cium inducente dicentem. Neq; ſat fingi/neq; dici poteſt/præ magnitate. Magnitas

Priſcianus	Mordeo mordes facit in præterito momordi/teſte Priſciano/dicente Lucano.	Mordeo
Lucanus	Exiluit/primus chalybē/frænoſq; momordit. Quin etiā & morſi/ auctore	
Gellins	Gellio libro. vii. noctiū atticarum. Vnde & Plautus ait in trigem̄. Ni fugiſſē/	
Plautus	mediū credo præmorſiſſet. Antiqui tamen (ut ſcripſit Marcellus) memordi/	
Marcellus	pro momordi/peposci pro poposci/pepugi pro pupugi/ſpepondi pro ſpo	
Gellius	pondi dixerūt. Sic ēt tetuli pro tuli: cecurri ꝑ cucurri/teſte Gellio li. præfato.	
Diomedes	Munero muneras/& muneror deponens uſurpatur/auctoribus Diomede/No	Munero
Nonius	nio/Priſciano. Horatius. Muneretur te Priape affecto.	Muneror
Priſcianus	Manduco māducas/& manducor deponēs/dici pōt/teſtibus Priſciano/ & No	Manduco
Horatius	nio: q & Pōponiū refert dixiſſe. Opertis oculis ſimul māducat/ ꝑ māducat.	Manducor
Priſcianus	Mungo mungis/& mungor deponens uſurpatur/teſte Marcello/Catonē indu	Mungo
Nonius	cente dicentem de liberis educandis. Neq; emungentur libertatē.	Mungor
Pōponius	Metus/maſculini generis eſt: ſed & fœminino genere ueteres protulerūt/teſte	Metus
Marcellus	Feſto/Vnde Ennius ait. Viuam/an moriar/nulla in me eſt metus. Metus itē	
Cato	pro religione ponitur/teſte Seruio: ut eſt apud Virgilium.	
Feſtus	multoſq; metu ſeruata per annos.	
Ennius	Malua/a μαλάχη dicta eſt/auctore Varrone de lingua latina. Hærba eſt: quæ	Malua
Seruius	& maluacius dicitur/teſtibus Probo/& Priſciano: quod & hoc maluaciū de	Maluacius
Virgilius	clinatur. poteſt tamen & maluacius adiectiue declinari. Malua item maſculi/	Maluacium.
Varro	ni generis/ fluuius a Ptolemæo ponitur: cuius hoſtiū ē ad Ibericū oceanum.	
Probus	Moſes duarum ſyllabarum eſt/dicente Iuuenale ſatyra quinta.	Moſes
Priſcianus	Tradidit arcano qđ cūq; uolumine Moſes. Et Arator. nō hæc ieiunia Moſes	Moiſes
Ptolemæus	Condidit. Et iterum.	
Iuuenalis	Nam pſalmus licet iſta canat/tamen inclyte Moſes Altius hæc memoras.	
Arator	At uero Sedulius triſyllabam dictionem expreſſit/cum ait.	
Arator	Quid ꝙ & Elian/& clarum uidere Moiſen? Et facit in genitiuo Moſis / uel	
Sedulius	Moſi: ſicut Achilles huius Achillis/uel Achilli: Vlyſſes huius Vlyſſis/uł Vlyſſi.	
Caper	Metaurus cum t exili/& Metaurū/declinari poteſt/teſtibus Capro/& Probo.	Metaurus
Probus	Fluui9 ē: q de Piceni ꝓuicia oriēs/ī Flāminiā đcurrit. Horatius i. iiii. carminū.	Metaurum
Horatius	Teſtis Metaurum flumen. Syllius libro. vii.	
Syllius	Multaq; Haſdrubalis fulgebat ſtrage Metaurus.	
Pōpeius	Manſues genitiuo manſuetis/& manſuetus manſueta manſuetum/declinari po	Manſues
Nonius	teſt/teſtibus Pompeio/& Nonio. Plautus in aſinaria. Reddā ego te & fera	Manſuetus
Plautus	fame manſuetem. Accius in Meleagro. Nunc ſine maciem: miſericordia mā	
Accius	ſues ſit. Dictū eſt aūt manſuetū/ad manū ueniēs ſuetū: hoc ē/neq; miſericor	
Pompeius	dia mæſtū: neq; crudelitate ſæuū: ſed modeſtia tēpatū/ut idē ſcribit Pōpeius.	
Pompeius	Malluuiæ cū duplicato l/dicuntur aquæ/quibus lotæ ſunt manus/teſte Pom	
	peio. Malluuiū autem/uas eſt/quo manus lauantur.	Malluuiæ
Quītiliāus	Manceps/& mancipium/in uno ſignificato accipi poſſunt. Quintilianus in gla	Malluuium
Pompeius	diatore. Et inter dedita noxæ mancipia/contēptiſſimus tiro gladiator.	Manceps
	Manceps aūt (ut tradit Pōpeius) appellatur quicqd emitur a populo condu	Mancipium
	ctiue: quia manu ſublata ſignificat ſe auctorē ēptionis eſſe: qui quidē præs uo	Mancipi
	catur: quia tam debet præſtare populo/quod promiſit/q̄ is/q pro eo præs	Neumācipi
Seruius	factus eſt. Mancipi indeclinabile ē per oēs caſus/& genera/teſte Seruio. Et ap	
	pellant/res/quæ manu capi/& alienari poſſunt: ueluti ſeruus: & equus: cum	
	cætera/neumancipi dicantur: ut iura/rerumq; dominia.	
	Mulcifer/quaſi mulcens/hoc eſt molliens ferrū/ Vulcanus dictus ē: qui & mul	Mulcifer
Caſellius	ciber. Et facit mulciber in genitiuo Mulcibris/ uel Mulcibris/teſte Caſellio.	Mulciber
Alexander	Alexander aūt/ ſecūda declinatione declinari præcepit/quom dixit.	
	Preſbyteri cū mulcibero memor eſſe memento.	
Pōpeius	Monſtrū dictū eſt: quaſi moneſtrū: ꝙ ſcilicet aliquid moneat futurū/auctore Pō	Monſtrū
Nonius	peio/uel (ut ſcribit Nonius) monſtrū dictū eſt/ꝙ iminentia monſtret. Mon/	Monſtratio
Nonius	ſtra aūt appellantur/quæ naturæ modū egrediūtur: ut auis quatuor alis: hō	Monſtruus
Virgilius	duobus capitibus. Nonnunq̄ tñ pro monſtratione monſtrū ponitur / teſte	Mōſtroſus
	Nonio: ut eſt apud Virgilium. Monſtra deum refero; ideſt monſtrationes.	Mōſtruoſus

Lucanus Ab eo qđ eſt monſtrũ/fit adiectiue mõſtruus/& mõſtruoſus. Lucanus li.i.
Caper Monſtruoſiq; hominum partus.
Probus Murmur tam maſculini/q̃ neutri generis eſt/teſtibus Capro/Probo/Priſcião. Murmur
Priſcianus Hieronymus in Ioanne cap.vii. Et murmur multus erat de illo ĩ turba. Virgi. Murmuril/
Hierõymus & nemorũ icrebreſcere murmur. Et format dimiuutiue murmurillũ teſte No lum
Virgilius nio. Vnde Plautus ait ĩ rudẽte. Nolo ego murmurillũ/neq; ſuſurrum fieri. Murmuro
Nonius Murmuro murmuras/& murmuror deponẽs uſurpat:& ab eo quod eſt mur/ Murmuror
Plautus murillũ murmurillo murmurillas. Hieronymus in libro numerorũ capitu Murmurillo
Hierõymus lo.xiiii. Igitur uociferans omnis turba fleuit nocte illa:& murmurati ſunt cõ Muginor
tra Moſem/& Aaron/cuncti filii Iſrael. Et in euangelio Lucæ legitur. Et cum Muſſo
uiderẽt omnes murmurabant/dicentes/ꝙ ad hominẽ peccatorẽ diuertiſſet.
Plautus Plautus. Quid murmurillas tecũ/& te diſcrucias? Muginor deponens/idem
Nonius ſignificat/quod & murmuror:ut etiam interpretatur Nonius illud Lucillii
Lucillius libro ſeptimo muginamur/molimur/ſubdicimus. At uero Feſtus/muginari
Feſtus (inquit) eſt nugari:& quaſi tarde conari:quod magis placet:& interpretatio
Feſtus ni dicti Lucilliani aptius conuenit. Muſſo cum duplicato ſ/etiam pro mur/
Nonius muro ponitur/auctoribus Feſto/& Nonio. Ennius. Aſpectabat uirtutem le
Ennius gionis ſuæ/expectans ſi muſſitarent. Muſſare item/tacere ſignificat. Ennius.
Ennius Non decet muſſare bonos:ideſt tacere/interprete Feſto. Rurſus muſſare/ſi
Feſtus gnificat dubitare. Virgilius. muſſat rex ipſe Latinus
Virgilius Quos generos uocat:ideſt dubitat/ut exponit Seruius. Muſſare/uereri. Vir
Seruius gilius libro æneidos.xi. cuncti ſe ſcire fatentur/
Virgilius Quod fortũa ferat ppl'i:ſed dicere muſſãt. Muſſare/queri. Virgili. li. præfato.
Flent mæſti/muſſantq; patres. Inter muſſare autem/& murmurare/hoc di/
Nonius ſtare tradit Nonius:ꝙ muſſare/hominum eſt/occulte quid/& preſſa uoce lo
quentiũ/quod celatũ uelint. Murmurare uero (ut ait) maioris ſoni eſt:& ad tu
Virgilius multũ proximi/dicente Virgilio gerogicorũ primo.
& reſonantia longe
Littora miſceri:& nemorũ increbreſcere murmur.
Phocas Memor/triũ eſt generũ/teſtibus Phoca/& Priſciano. Sed & hic & hæc memo/ Memor
Priſcianus ris & hoc memore/ueteres declinarunt. Vnde Cæcilius ait. Memoris
Cæcilius Itane eſt immemoris/itane madida memoria?
Memor memoras/& memoror deponens uſurpatur:& tam accuſatiuo/q̃ geni
Syllius tiuo/iungi põt. Syllius circa initium operis.
da muſa decus memorare laborum Memoro
Virgilius Antiquæ Heſperiæ. Virgilius circa initium libri æneidos. Memoror
Hierõymus Muſa mihi cauſas memora. Hieronymus in eccleſiaſtico capitulo ſeptimo.
Hierõymus In omnibus operibus tuis memorare nouiſſima tua:& in æternũ non pecca
bis. Idem in eodẽ capitulo tertio. Sed in die tribulationis cõmemorabit' tui.
Herodot⁹ Maris/fluuius eſt Agathyrſorum/teſte Herodoto libro hiſtoriarum quarto. Maris
Hierõym⁹ Mas maſculus/facit in genitiuo maris. Mare/aquarum uocatur congregatio/ Mas
dicente Hieronymo in geneſi. Congregationeſq; aquarũ/appellauit maria. Mare
Et facit in ablatiuo ſingulari/mari/uel mare:in genitiuo plurali/mariũ/uel Maræa
Priſcianus marũ:in datiuo pl'i/& ablatiuo/maribus/teſte Priſcião li.vii. Lucanus. li.vi. Marra
Lucanus Purus in occaſu/parui ſed gurgitis Aeas/ Marracium
Athacinus Ionio fluit inde mari. Athacinus. Mara
Plautus Cingitur Oceano/Libyco mare/flumine Nilo. Plautus in rudẽte. Suã quiſq; Maria
Næuius partem piſcium poſcant ſibi:dicant in mare cõmuni captos. Næuius in car/
mine belli punici. Senex frætns pietate deum/allocutus eſt ſummi deũ regis
Cæſar fratrem Neptunũ/regnatorẽ marũ/pro marium. Cæſar in quinto belli Gal
Columella lici. Paulo latiores/q̃ quibus in reliquis utimur maribus. Maræa cum æ diph
Ptolemæus thongo/urbs fuit Aethiopiæ.
Ptolemæus Marra cum duplicato r/ferreum inſtrumentũ eſt:quod uulgus marra cum
Seruius appellat. Columella libro undecimo.
Contundat marræ uel fracti dente ligonis. Mara cum unico r/urbs eſt me/

tropolis fœlicis Arabiæ/teſte Ptolemæo. Maria/palus eſt Aphricæ/ut idē Ptolemæus oſtendit.

Maſſicus cum duplicato ſ/& i latino/& c exili/maſculini generis in ſingulari nu- mero/i plurali neutri generis eſt/teſte Seruio ſuper librum ſeptimū æneidos. Sylius libro ſeptimo. Maſſicus uuiferis addebat nomina glebis. Virgili. libro præfato. uertunt fœlicia Baccho. Maſſica. Mons eſt: a quo/maſſicum uinum cognominatum eſt. — *Maſſicus* (Sylius, Virgilius)

Meſpilius cum i latino/& unico l/græcum eſt nomen/arboris nobis notæ/cuius fructus meſpilum dicitur. Neqꝫ ab eo quod eſt malū fructus deriuatur/ut cū Catholico ridiculus ſomniauit Vgutio. Palladius. Meſpilus admiſſo germine tuta ſubit. Idem. Meſpilaqꝫ exarmat pugnacibus horida membris. — *Meſpilus, Meſpilum* (Vgutio, Palladius, Palladius)

Mens & mentis/in recto ueteres protulerunt/teſte Priſciano. Vnde Ennius i Epi- maco ait. Terra/corpus eſt: at mentis/ignis eſt. — *Mens, Mentis* (Priſcianus, Ennius)

Mino minas/mi ſyllaba producta/accuſatiuū poſt ſe caſum regit. Vnde in hym- no patris meii franciſci habetur. Mina gregē dux ad regē. Minor minaris/mi correpta ſyllaba/datiuo iungitur. Sed & mino minas antiqui uſurparunt/te- ſte Priſciano. Vnde & minitor deponens/& minito neutrale/dici poteſt/teſte Marcello. Plautus in Amphitrione. Quid minitabas te facturū/ſi iſtam pepu- liſſem foras? Horatius. Ceruius iratus leges minitatur: & urnam. — *Mino, Minor, Minitor, Minito* (Priſcianus, Marcellus, Plautus, Horatius)

Mingo mingis/& meio meis/idem ſignificatū habent. Horatius. Hunc permin- xerunt calones: atqꝫ caballi. Perſius. Pinge duos annues: pueri ſacer eſt locus. extra Meiite. Iuuenalis ſatyra prima. Cuius ad effigiem nō tantum meiere fas eſt. Martialis. Incipit in medios meiere uerba pedes. — *Mingo, Meio* (Horatius, Perſius, Iuuenalis, Martilis)

Muria cum unico r/& i latino/Sirum eſt uocabulū/teſte Acrone ſuper ſermonē xiiii. Horatii. Neqꝫ ab eo qui eſt murus deſcendit: quia ſcilicet oleo ſtet ꝑ mu- ro/ut cum Catholico ridiculus ſomniauit Vgutio. Erat apud antiquos genus liquaminis/quod ex thynno piſce conficiebatur. Perſius. Tingit olus ſiccum muria uafer in calice empta. Muries huius muriei eadem ſcriptura/ſal dicitur in pila tunſum/& in ollam fictilē coniectū: & in furno percoctū/ut ſcribit Fe- ſtus. Quo dehinc(ut ait) i aquā miſſo Veſtales uirgines in ſacrificio utebātur. — *Muria, Muries* (Acron, Vgutio, Perſius, Feſtus)

Mons format per diminutionē monticulus/& monticellus/teſte Probo. — *Mons, Monticulus, Mōticellus* (Probus)

Miluus cum i latino/maſculini/& fœminini generis eſt/teſte Sergio in Donatū: apud quem pro fœminino genere/in exemplum eſt/quod ſe legiſſe dixit/ra- pidiſſima miluus. Quod ſi Sergius ipſe non meminit ubi legerit/ſciat ēē Oui- dii libro metamorphoſeos ſecundo/ita dicentis. Vt uolucris uiſis rapidiſſima miluus extis. Sed nō aduertit Sergius/q̄ rapidiſ- ſima/non cum ſubſtantiuo miluus/ſed cum uolucris/adiectiue iungatur: & ſic ordinetur cōſtructio: ut miluus/appoſitiue uolucris rapidiſſima/uiſis extis. Ita enim quidā expoſuit. Sed rectius Sergius. Ná uolucris adiectiue poſitū ē. Et in gyrū uolitans īterpretatur. Quod apte innuit Ouidius. Sed in orbē cur- uat eundē. Vt uolucris uiſis rapidiſſima miluus extis. Et quæ ſequūtur. Vbi & maſculino & fœminino genere protulerunt. Hic & miluius dicitur. Ouidius faſtorum tertio. Miluius & meritis uenit in aſtra ſuis. Oratius ſuſpectos laque- os & opertum miluius hamum. — *Miluus* (Sergius, Ouidius, Ouidius, Ouidius, Oratius)

Mercatus huius mercatus/uel mercati/declinari poteſt/teſte Marcello/Saluſtiū inducēte dicentem libro hiſtoriarū quinto. Cæteri negocia ſequebātur fami- liaria legatorum/aut tribunorū: & pars ſua cōmeatibus mercatis/ꝑ mercati/ bus. Locus eſt nondinationis: ubi ſcilicet mercatura agitur. Mercatura autem/ & mercatio/ipſa mercandi actio uocatur. — *Mercatus, Mercatura, Mercatio* (Macrcell⁹, Saluſtius)

Mamma cum duplicato m ſcribitur: primamqꝫ ſyllabam poſitiōe producit/dicē- te Iuuenale ſatyra prima. Meuia Tuſcum Figat aprum: & nuda teneat uena- bula mamma. Et format per diminutionē cum gemino m mammula/& ma- milla cum unico m: cum prima ſyllaba correpta ſit. Pompeius in dictione ar- ca. Arca(inqt) diminutiuū facit arcula/& arcella: ut a porco porculus/& por- cellus: a mamma mammula/& mamilla. Iuuenalis ſatyra ſexta. — *Mamma, Mammula, Mamilla, Mámoſus, Mámeatus* (Iuuenalis, Pompeius, Iuuenalis)

Plautus Ipſa loqui recta facie/ſtrictiſq; mamillis. A mãma/fit adiectiue mãmoſus/&
Martialis mãmeatus. Vnde Plautus in pœnulo/amicam mammeatam dixit. Martialis.
Mammoſas me tuo: teneræ me trade puellæ.
Herodiãus Muſa a μῶσισ/quæ eſt inquiſitio/dicta eſt/auctore Herodião: non aũt a mos Muſa
Vgutio aqua/ut ſõniauit Vugutio. Muſæ nouem fuerunt: Clio: Euterpe: Thalia: Mel
pomene: Terpſichore: Polymnia/ſiue Polyhymnia: Vrania: Calliope: Erato:
quam tamen Arcades non muſam/ſed uatem fuiſſe dicunt. Quas omnes etiã
Heſiodus tribus uerſibus Heſiodus in theogonia comprehendit/quom ait.
κλίω τὲ ευτέρπη τε θάλεια τε μελπομένη τε
τερψιχορη τε ἐρατω τε πολυμνια τὲ ουρανιη τε
καλλιοπη θη δε προφερεσ τατη εστιν ἁπασαων.
Clæmens Miſterium cum i latino ſcribitur: & a μῖσοσ/quod eſt odiũ deriuatur/teſte Clæ Miſterium
Tortellius mente papa i ſtromatibus. Neq; cum y græco μῖσοσ ſcribitur/ut ſcribi præ Myſterium
Apollodo cipit Tortellius. At uero Apollodorus/a quodã/cui Myon nomen fuit/quẽ Miniſteriũ
rus & uenando periſſe aſſerit/myſterium dictum/& nomen funebris honoris ac
Virgilius cepiſſe dicit. Et ſic cũ y græco myſterium ſcribendũ erit. Alii a μυω/quod cla
Paulus udere ſignificat/deductũ perhibent. Vnde myſteriũ/arcanũ dicitur. Et tũc cũ
Vlpianus y græco ſcribi debet. Miniſteriũ autẽ a miniſtrando/latinum eſt uocabulum.
Et proprie miniſtri opera eſt: ſed pro omni quoq; operatione accipitur: ut dẽ
rege latino Virgilius. mæſtuſq; refugit Fœda miniſteria. Miniſteria itẽ pro mi
niſtris ponitur. Paulus iuris conſultus. Vrbica miniſteria dicimus etiã quæ ex
tra urbem miniſtrare nobis conſueuerunt. Vlpianus. deniq; concubinæ filios
naturales alumnos conſtituit generali appellatione non contineri: etſi qua
alia ſunt huiuſmodi miniſteria.

Errat nam hec ſtromata non a clemente ſummo pontifice ſed a presbytero quodam alexandrino verum ſic hieronymo teste fuerunt compoſita.

Lucretius Momen/& momentũ/in uno ſignificato dici poteſt. Lucrecius. Momen
Momine ſi a paruo poſſunt impulſa moueri. Momẽtum
Mechanicus cum e abſq; diphthongo/& ch aſpirato in ſecunda/& c exili in ul/ Menechin9
tima ſyllaba ſcribitur. Neq; a mœchor mœcharis deſcendit/ut cum Catholi
Vgutio co Vgutio ſomniauit: ſed a μηχάνη/quod apud nos inuentionem indicat.
Dici poteſt uilis artifex.
Menda fœminino/& mendum neutro genere declinari poteſt. Inde fit mẽdus/ Menda
Ouidius & mẽdoſus. Ouidius de remedio. Tunc animo ſigna quodcunq; in corpore Mendum
Perſius mẽdum eſt. Perſius. Ne qua ſub ærato mendoſum tinniat aurum. Mendus
Myoparo maſculini generis/cum y græco ſcribitur. Neq; ex eo qui ẽ minimus Mendoſus
componitur: quaſi minimus paro/myoparo dicatur/ut cum Catholico ri/ Myoparo
Vgutio diculus ſõniauit Vgutio. genus eſt nauis: quo piratæ uti cõſueuerãt: a quo/ẽt
ipſi myoparones cognominati ſunt.
Mycene huius Mycenes cum y græco/& c non aſpirato/& Mycena huius Myce Mycene
Virgilius næ/& Mycenæ plurali tantũ numero/declinari poteſt. Virgili. li. æneidos. v. Myicena
Lucanus Argolicoue mari deprenſus/& urbe Mycenæ. Lucanus libro primo. Mycenæ
Sole Thyeſtææ noctẽ duxere Mycenæ. urbs fuit in Argolica Achaiæ regiun Mycone
Plinius cula/teſte Plinio li. quarto naturalis hiſtoriæ. Mycena eadẽ litteratura/nym/ Myconos
Porphyrius pha fuit Laconica: a qua/Mycena urbs cognominata eſt/teſte Porphyrio ſup
librum ſecundum iliados. Mycone huius Mycones/& Myconos huius Myco
Virgilius ni/cum y græco/& c exili/ declinari poteſt. Virgilius li. æneidos tertio.
Statius Mycone/Gyaroq; reuinxit. Statius in achilleide. Cycladas: hinc ſpretæ Myco
noſq;/ humiliſq; Seriphos. Inſula eſt una ex cycladibus: & eiuſdẽ nominis
Ptolemæus urbs in ea/teſte Ptolemæo.
Myrica cum y græco in prima/& i latino in ſecunda ſyllaba/ſequente c exili ſcribi Myrica
tur. Neq; ab eo q eſt amarus deducitur/ut cum Catholico ridiculus ſõniauit Marica
Vgutio Vgutio: ſed græcum magis eſt uocabulum. Et producit ri ſyllbam. Virgilius Mariſca
Virgilius in bucolicis. Non omnes arbuſta iuuant: humileſq; myricæ. Genus eſt humi/
lis uirgulti. Marica cum i latino/& c nõ aſpirato/dea eſt Litori Minturnenſi/
Virgilius um: fuitq; Fauni uxor/dicente Virgilio libro æneidos ſeptimo.
Hunc fauno/& nympha genitum Laurente Marica Accipimus. eſt etiam eo/
Ptolemæus dem nomine urbs Parthiæ/teſte Ptolemæo. Mariſca cum i latino/& c exili/

Feſtus genus eſt fici/teſte Feſto/dicentibus ét Catone/&Plinio. Ficos marſicas in lo/
Cato co cretoſo/& aperto/ſerito. Martialis. Infanti melimela dato: fatuaſq; mariſ/
Plinius cas. Marſica item/morbus is appellatur/qui muliebria patentibus innaſci ſo
Martialis let/ a ſimilitudine mariſcæ fici/ſic dictus. Neq; ab eo qui eſt mas maſculus d
Vgutio ſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit. Iuuenalis ſatyra ſecunda. ſedpo
Iuuenalis dice leui Scinduntur tumidæ medico ridente mariſcæ.

Marſus/Circes filius fuit. Marſia cum i latino/regiuncula eſt Italiæ/a Marſo Cir Marſus
Plinius ces filio cognominata: cuius populi Marſi uocitati ſunt/teſte Plinio libro vii. Marſia
Herodotus naturalis hiſtoriæ. Sunt & alii eodem nomine populi Scythiæ/teſte Herodo Marſi
to libro hiſtoriarũ .iiii. Marſya (Græci μαρσυασ) cũ y græco ſcribitur. Pro Marſya
Iuuenalis prium fuit uiri nomen/de quo Iuuenalis. Occurris fronte obducta ceu Mar/
Ouidius ſya uictus. Hic a phœbo excoriatus/teſte Ouidio libro faſtorum ſexto in fon/
tem ſui nomis conuerſus perhibetur: qui etiam in Mæandrum fluuium cadit
Lucanus dicente Lucano libro. iii. Qua celer/& rectis deſcendens Marſya ripis/
Errantem Mæandron addit mixtuſq; refertur.

Maſtigias cum i latino utrobiq;/græcum eſt uocabulum. Neq; ex mano manas/ Maſtigias
& ſtyx/componitur/quaſi ſtyge manãs maſtigias dicatur/ut cum Catholico
Vgutio ſomniauit Vgutio/etiam hic & hæc maſtigia declinari præcipiens. Dici põt
Plautus flagifer: q ab aliis ſeruus dicitur ſæpius cæſus/uel cædi dignus. Plautus. Cru/
cior lapidem non habere: ut illi maſtigiæ cerebrum excutiam.

Neſtoris Dioniſii Nouarienſis liber quintus fœliciter incipit.

n Antio nancis/& nanciſcor deponens/i uno ſignificato dici po Nancio
Gracchus teſt. Vnde Graccus pro ſe/ait. Si nanciã populi deſyderiũ/& ꝓ Nanciſcor
babo rei publicæ cõmoda. Nãcio facit in præterito nanxi: i ſu/
Priſcianus pino nactum/teſte Priſciano. Nãciſcor uero format præteritũ
nactus ſum: & ſignificat inuenire/acquirere/adipiſci.

Nactus/& gnatus/nata/& gnata ſcribi/& efferri põt. Et facit na Nata
Priſcianus ta in datiuo plurali/& ablatiuo/natabus: quin ẽt & natis/teſte Ppriſciano/di Gnata
Plautus cente etiam Plauto. Qui talis eſt de natis ſuis/pro natabus.

Nauus/& gnauus/ſcribi/& enuntiari poteſt. Celer interpretatur/& ſtrenuus/a Nauus
Pompeius nauium uelocitate ſic dictus/auctore Pompeio. Neq; a noſco noſcis deſcen/ Gnauus
Vgutio dit/ut Vgutio ſomniauit. Inde nauia/uel gnauia/dicta eſt/hoc eſt celeritas/ſeu Nauia
Pompeius ſtrenuitas: cuius contrarium eſt ignauia. Nauia item (ut ſcribit Pompeius) li/ Nauis
gnum eſt in modum nauis cauatum: quo i uindemiis uti ſolét. Nauis format Nauicula
Probus per diminutionem nauicula/& nauicella/teſte Probo. Nauicella
Vgutio Nauicularius/& nauclerus/in uno ſignificato accipi poſſunt: qui ab Vgutione Nauiculari⁹
etiam nauclerius: dicitur: hoc eſt nauis gubernator. Nauclerus
Pompeius Nauita/& nauta/ĩ una ſignificatiõe dici põt. Nautea auctore Pompeio/hærba Nauclerius
Nonius granis ẽ nigris: q̃ coriarii utunť. Nautea itẽ (ut ſcribit Nonius) aqua ẽ/ex nauis Nauita
Plautus ſentina ueniens. Plautus in aſinaria. Nauteã bibere malim/q̃ illam oſcularier. Nauta
Vgutio Naulum/merces appellatur nautica: quod Vgutio etiam nabulum uocat. Iuue/ Nautea
Iuuenalis nalis ſatyra octaua. Naulum
furor eſt/poſt omnia perdere naulum. Nablium/inſtrumentum eſt muſicũ. Nabulum
Nauagium/& nauigium/hoc diſtant: ꝙ nauagium/nauis ductio dicitur. Naui/ Nablium
gium autem/locus uocatur nauigalibilis: ſiue nauium collecta multitudo. Na Nauagium
Ouidius uale/portus ẽ/uel locus ubi naues ſeruantur. Ouidius libro metamor. tertio. Nauigium
Haud aliter/quã ſi ſiccum nauale teneret. Nauale

Nauigo nauigas/& nauiculor/dici poteſt. Sed hoc intereſt: ꝙ nauigare/ẽ nauim Nauigo
Virgilius agere: nauiculari uero/ocioſa nauicula uehi. Virgilius li. æneidos ꝑmo. Nauiculor
Martialis Gens inimica tibi Tyrrhenum nauicat æquor. Martialis.
Piger Lucrino nauiculatur in ſtagno.

Natalis maſculino/& natale neutro genere/& hoc natalicium/declinari põt. plu Natalis
rali autem numero natales/conditionem ſanguinis/& familiæ indicãt: ut ge Natale
neroſi natales: obſcuri natales.

Probus	Nepôs(inquit Probus)prodigus eſt: nepos conpſumptor:nepos luxurioſus:	Natalicium
Seruius	nepos fratris filius/uel ſororis.Et communis generis eſt/ teſte Seruio ſuper	Nepos
Phocas	librum . xii.æneidos:etſi habeat fœmininum neptis: qui tam a Phoca maſcu	Neptis
	lini tantum generis eſſe traditur.Inde uenit pronepos/& proneptis: abne/	Nepus
Feſtus	pos/abneptis:atnepos/atneptis:trineptos/trineptis.Nepus(ut ſcribit Feſtus)	Nepa
	dicitur non purus.Nepa/ſydus uocatur/Aphrorum lingua:qui a nonnullis	
	cancer/ab aliis/ſcorpius appellatur.	
Probus	Nexo nexis tertia coniugatione declinari poteſt/teſte Probo:& nexo nexas pri	Nexo
Priſcianus	ma/teſte Priſciāo. Accius ideiphobo.Nos cōtinuo ferrū eripimus:oībus ma	
Accius	nicas neximus.Liuius in odyſſea.Nexabāt multa īter ſe/nexu nodorū dubio.	
Liuius	Necto nectis facit in præterito nexui/& nexi:in ſupino nexum/teſte Priſciāo.	Necto
Priſcianus	Virgilius libro æneidos.v.Et paribus palmas amborum inexuit armis.Pro/	
Virgilius	pertius. At tibi qui noſtro nexiſti rætia lecto.Nectar græcum eſt uocabulum/	Nectar
Propertius	dicente Feſto.Nectar græcæ ſignificat deorum potionē.Neqꝫ a necto nectis	
Feſtus	deducitur/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit.	
Vgutio	Neruus/ſi componitur/ſecundi/& tertii ordinis eſt:ut eneruus/eneruis.Neruus	Neruus
Plautus	item/genus ē uinculi:quo pedes impediūtur:uel etiam ceruices.Plautus ī au	Neruum
Hierōymus	laria.Neruos/cathænas/numellas/pedicas/boicas.At uero Hierōymus ne/	
	utro genere declinauit/quom dixit in Hieremia capitulo.xx.Et miſit eum in	
	neruum/quod erat in porta Beniamin ſuperiori/in domo domini.	
	Nyctimene cū y græco in ꝑma ſyllaba/& ct/& i latino ī ſecūda ſcribitur.Filia fu/	Nyctimine
	it Nyctei:& genus eſt auis:quæ alias noctua uocatur.Etꝗ penultimam corripit	Noctua
Ouidius	ſyllabā.Ouidius libro metamorpho.ſecundo.	
	Crimine Nyctimene noſtro ſucceſſit Honori.	
	Nycticorax cum y græco in prima ſyllaba/& ct exilibus/& i latino in ſecunda/	Nycticorax
	ſequēte c nō aſpirato ſcribitur. Auis eſt nocturna:quæ & nocticorax dicitur.	Nocticorax
	Et latine tranſferri poteſt nocturnus coruus.	
Feſtus	Nictio nictis/uerbum eſt(ut ſcribit Feſtus)ad canes pertinens:qui ſcilicet in odo	Nictio
	randis ueſtigiis leuiter gāniūt.Nicto nictas primæ cōiugatōis/oculoꝝ/& ali	Nicto
Feſtus	orum mēbroꝝ niſu/ſæpe aliqd conari ſignificat:ut idem auctor eſt Feſtus.	
Priſcianus	Nitor niteris format in ſupino niſum cum unico ſ/& nixum/teſte Priſciano.Et	Nitor
Horatius	producit ni ſyllam.Horatius in arte pœtica.	Niteo
	Nec ſic enitar tragico deferre colori.Eſt autem niti/incumbere:ſub onere:co	Nideo
	nari.Niteo nites ſecundæ coniugationis/& nideo nides cum d/in uno ſignifi	Nidor
	cato ſcribi/& efferri poteſt. Verum niteo ni ſyllabam corripit: ſed nideo illā	
Virgilius	producit.Virgilius libro æneidos quarto.tantum egregio decus enitet ore.	
Statius	Statius libro thæbaidos.x.Emicat effigies:& ſparſa orichalca renident: ideſt	
Iuuenalis	ſplēdent.Nidere item/redolere ſignificat. Vnde nidor/odor dictus eſt.Iuue/	
	nalis ſatyra.v.Captū te nidore ſuæ putat ille culinæ:ideſt odore.	
	Noe/proprium uiri nomē fuit/magni dilunii tpe/ut ſacræ ſcripturæ atteſtan/	Noe
Herodotus	tur.Noes/fluuius eſt Thraciæ/teſte Herodoto libro hiſtoriarum quarto.	Noes
Virgilius	Niſus cum i latino ſcribitur.Proprium fuit nomen regis Megarienſium/in auē	Niſus
	ſui nominis conuerſi:cuius meminit Virgilius georgi.primo dicēs. Apparet	Niſa
	liquido ſublimis in aere niſus.Hic alio noie haliætus uocatus eſt:ut eſt apud	Nyſa
Ouidius	Ouidium libro metamor.viii.Et modo factus auis fuluis haliætus in alis: Ali/	Nyſeus
	us eadē litteratura Niſus fuit/qui cum Salio/& Euryalo/currendi certamen	Nyſæa
Virgilius	iniit:de quo Virgilius.Si te lapſorum miſeret/quæ munera Niſo Digna da/	Nyſæus
Virgilius	bis?Niſa eadē ſcriptura/ꝓpriū fuit mulieris nomē:de qua Virgi.in Damōe.	Niſeus
Homerus	Mopſo Niſa datur.Niſa eadem litteratura/urbs eſt Hellados/teſte Homero	Niſæe
	libro.ii.iliados.Alia eodē noie urbs eſt Lydiæ Mæoniæ:alia Lyciæ circa mō/	Neſæe
Ptolemæus	tem Maſſicitē/ut Ptolemæus oſtēdit.Nyſa cum y græco/urbs eſt fœlicis Ara/	
Diodorus	biæ/teſte Diodoro libro hiſtoriarum ꝑmo:a qua/Bacchus Nyſeus cogno/	
Ptolemæus	minatus eſt. Alia rurſus eiuſdē nois urbs ē in Armenia/teſte Ptolemæo. Alia	
Ptolemæus	in Caria minoris Aſiæ:& eodē nomine præfectura Murianæ prouinciæ/ut	
	idem Ptolemæus oſtendit.Nyſa cum y græco/unus ē ex duobus Parnaſi col	
Vgutio	libus.Neqꝫ ab eo qui eſt naſus deducitur/ut cum Catholico ſōniauit Vgutio.	

Curtius Nyſæa cum y græco/& æ diphthongo/urbs fuit in India/teſtibus Curtio/&
Herodotus Herodoto:a qua/fit Nyſæus adiectiuum. Lucanus libro ſexto. Qua rapidus
Lucanus Ganges/& qua Nyſæus Hydaſpes. Alia eodem noīe eſt in Megaride Achaiæ:
Ptolemæus quæ & Megara uocatur/ut ſcripſit Ptolemæus. Niſæus cū i latino/& æ diph/
Herodotus thongo/locus eſt inter Medos/teſte Herodoto libro hiſtoriarum.vii. Nyſæ
Virgilius huius Niſæes cum i latino/& æ diphthongo in media ſyllaba/nympha quæ
dam fuit:de qua Virgilius libro æneidos.v.meminit/quom ait. Niſæe/Spio/
q;/Thaliaq;/Cymodoceq;: Hæc a nonnullis Neſæe cum e in prima ſyllaba
ſcribitur/& effertur. Et cum unico ſ/oēs hæ dictiones ſcribende ſunt.

Neſæe huius neſæes cum æ diphthongo in media ſyllaba ſcribitur. Proprium Neſæe
fuit nymphæ nomen:quam alii (diximus) cum i in prima ſyllaba Niſæen uo Niſæe
Strabo cant. Neſa/regio eſt iuxta Aetnam montana/ut ſcribibit Strabo. Neſus/flu/ Neſa
Ptolemæus uius eſt Thraciæ/teſte Ptolemæo:& eodem nomine urbs inter Buſiriticum Neſus
Ptolemæus amnem/& Bubaſticū/ut idem Ptolemæus oſtendit. Neſum/teſte eodem Pto Neſum
Ptolemæus lemæo/urbs eſt Dardaniæ/in Myſia ſuperiori. Neſis/inſula ē Campaniæ/ab Neſis
Lucanus omnibus prætermiſſa coſmographis:a Lucano aūt poſita/quom ait. tali ſpi/
Statius ramine Neſis Emittit ſtigiū nebuloſis aera ſaxis. & Statius in ſiluis. Aera reſpi
rat pelago circunflua Neſis. Hæ aūt dictiones oēs cum unico ſ ſcribūtur.

Nodus/ligatura dicitur. Nodus item/denſa uocatur in exercitu peditū multitu Nodus
do/ſic quidem pro difficultate appellatus/quaſi uix poſſit reuolui/ut ſcribit Nodulus
Seruius Seruius ſuper librū.x.æneidos. Et format diminutiue nodulus/& nodellus. Nodellus
Feſtus Nux/format p diminutionē nucula. Vnde præneſtini Nuculæ appellati ſūt/teſte Nux
Vgutio Feſto. Vgutio aūt dicit/ꝙ a nuce fit diminutiuū nucilla/& nucicula. Nucula
Phocas Natrix/maſculini generis eſt/teſte Phoca:quin ēt & fœminini/teſte Priſciano. Nucilla
Priſcianus genus eſt ſerpentis:de quo Lucanus libro nono. Et natrix uiolator aquæ:iacu Nucicula
Lucanus liq; uolucres. Et corripit in obliquis tri ſyllabam. Lucillius libro ſatyrarū.ii. Natrix
Lucillius Si natibus natricem impreſſit craſſam/& capitatam.
Pompeius Nego negas/& negumo/ī uno ſignificato ueteres uſurparūt/ut ſcribit Pōpei⁹. Nego
Nicia cum i latino utrobiq;/& e exili/& Nicea cum e in media ſylaba/teſte Priſci Negumo
Priſciāus no/enuntiari pōt. Nomē eſt duarum urbium/teſte Ptolemæo:quarum una ē Nicia
Ptolemæus Galliæ:quæ Maſſilienſium Nicia dicitur: alia in Aſia. Nicea
Feſtus Nota (inquit Feſtus) nunc ſignificat ſignū/ut in pecoribus:nunc ignominiā:nūc Nota
Marcellus ēt litteras ſingulas/aut binas. Et Marcellus ait. Nota/ſignum: nota/probrum: Notula
Virgilius nota/diſtinctio. Virgilius libro æneidos.v. Cæruleæ cui terga notæ. Lucillius Notella
Lucillius libro.xxx. Quē ſcis ſcire tuas oēs maculaſq;:notaſq;. Ouidius li.tertio de pon Notus
to. Ad fratremq; ſuas exarat ille notas. Nota format diminutiue notula/& no Nothus
tella. Notus cum t non aſpirato/ſicut & nota/uentus quidā eſt/græcum qui/
Gellius dem uocabulum/teſte in noctibus atticis Gellio. Neq; a noto notas deſcen/
Vgutio dit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit. Nam (ut idē Gellius ait) νότιος græ
Feſtus ce/latine humor uocatur. Nothus cum th aſpirato/græca dictio eſt/auctori/
Seruius bus Feſto/& Seruio ſuper librum.vii.æneidos. Neq; a noto notas deducitur/
Vgutio ut Vgutio/& Catholicon/ſomniarūt. Et is apud Græcos dicitur/teſte Feſto/
Feſtus qui ex uxore non legitima natus eſt:qui apud nos ſpurio patre natus appella
Virgilius tur. Et ī utroq; ſignificato no ſyllaba corripitur. Virgilius li.æneidos ꝑmo.
Virgilius Vna eurusq;/notuſq; ruūt. Idem libro æneidos octauo.
Suppoſita de matre nothos furata creauit.
Plautus Nubo nubis/habet paſſiuum nubor. Plautus in perſa. Hic cum mala fama faci/ Nubo
Hierōymus le nubitur. Hieronymus in Matthæo capitulo.xxii. Neq; nubent:neq; nuben Nubor
Hierōymus tur. Quod enarans idem Hieronymus ait. Nubunt uiri:nubuntur fortaſſe ux
ores:q̄uis & mulieres nubere dicantur:& quidē frequētius/q̄ nubi. Marcellus.
Marcellus Nubere non ſolum mulieres/ſed & uiros/ueteres dicebant. Pomponius ī pā
Pomponius nuceatis. Sed meus frater/meus maior/poſtq̄ uidit me domo eiectum/nupſit
poſterius dotatæ uetulæ/uaricoſæ/Aphræ. Nubo facit in præterito nupſi/&
Priſcianus nuptus ſum/teſte Priſciano:& ſi a nubor nuberis nuptus ſum præteritum for
mari poſſit. Inde hic nuptus/& hæc nupta:maritus & marita:& nuptus nup/
Plautus ta nuptum. Plautus: Virgo ſum:nōdū didici uerba nupta dicere. Nupta enim

Feſtus uerba(ut ſcribit Feſtus)ea apud antiquos appellabantur/quæ uirginem dice
Statius re nõ licebat.Nubere item/tegere ſignificat/uel uelare.Statius libro thæbai
dos primo.Obnubitq; comas:& temperat aſtra galero.
Priſciãus Ningo ningis/& ninguo ninguis/teſte Priſciano/& ſcribi/& efferri poteſt.At ue Ningo
Seruius ro Seruius/ningit(inquit) prima/& ſecunda perſona caret: quia non eſt in Ninguo
Virgilius noſtro arbitrio:ſed ad deum pertinet.Virgilius georgicorũ tertio.toto æquo Ningis
Priſcianus re ninguit. Ningo(ut uult Priſcianus)facit in præterito ninxi.Vnde Accius Ninguis
Accius ait.Cum nixerint cæleſtium molæ mihi.Inde fit in recto hæc ningis/teſte Ser Nix
Seruius uio ſuper librum quartũ æneidos:dicente lucretio.
Lucretius albas effundere ninges:& hæc ninguis/teſte Priſciano:ut eſt apud Apulegiũ
Priſcianus in primo Hermagoræ.Aſpera hyems erat:omnia ningue canebant.Nunc ue
Apulegius ro/hæc nix huius niuis declinatur.Neq; a nube deriuatur/ut cum Catholi/
Vgutio co ſomniauit Vgutio.a græco tractum eſt/auctore Pompeio:quod illi μεομ
Pompeius dicunt ſed hoc eſt nouum.
Vgutio Nympha cum y græco ſcribitur.Neq; a nube deducitur/ut Vgutio ſomniauit. Nympha
Pompeius Nõnunq̃ n mutatur in l:& dicitur lympha aqua/teſte Pompeio. Lympha
Nugas cum ſ in fine indeclinabile eſt.Nugax genitiuo nugacis/idem ſignificare Nugas
Priſcianus habet:& utrunq; trium eſt generum/teſte Priſciano.Hieronymus in Sopho/ Nugax
Hierõymus nia capitulo ultimo.Nugas qui a lege receſſerant cõgregabo.Idem i libro ſa
Hierõymus pientiali capitulo ſecundo.Tanq̃ nugaces æſtimati ſumus ab illo.
Perſius Nummus cũ primam producat ſyllabã/cum duplicato m ſcribi conſueuit.Perſi Nummus
Iuuenalis us.Credere tum nummos Marco ſub iudice palles.Iuuenalis. Numiſma
Vgutio Creſcit amor nummi/q̃tum ipſa pecunia creſcit.Neq; a numero numeras de Numiſma/
ſcendit/ut Vgutio ſomniauit:ſed a numiſmate deriuatur/auctore Pompeio. tum
Pompeins Numiſma huius numiſmatis/& hoc numiſmatum/declinari poteſt:& cũ uni Numa
Martialis co m ſcribitur:nã & primã corripit ſyllabam.Martialis epigramatũ primo.
Horatius Cum data ſint equiti bis quinq; numiſmata/quare.Horatius.
Rettulit acceptos regale numiſma philippos.Neq; ab eo qui ẽ nummus nu/
Vgutio miſma deducitur/ut Vgutio ſomniauit:ſed a νομοσ quæ eſt lex/dictum eſt.
Horatius Numa cum unico m/propriũ uiri nomẽ fuit:de quo Horatius in epiſtolis.
Iam ſaliare Numæ carmem qui laudat/& illud.Ouidius libro faſtorũ tertio.
Ouidius Illa Numæ coniunx/conſiliũq; fuit.
Nil/nihil/& nihilum/dici poteſt.Nihili indiclinabile/trium generum eſt.Agræ Nil
Agrætius tius in Caprum/nihil(inquit)aduerbiũ ẽ/nihil uero/nomẽ.Feſtus.Nihili di/ Nihil
Feſtus citur/q nec hili quidẽ ẽ:hoc ẽ nullius precii/nullius ualoris/nullius utilitatis. Nihilum
Chariſius Neco necas facit in præterito necaui/& necui:in ſupino necatum/& nectum/te Nihili
Probus ſtibus Chariſio/Probo/Diomede/Priſciano.Vnde(ut quidam uolunt)hæc Neco
Diomedes nex dicta eſt:quod tamen a græco tractum uocabulum Feſtus tradidit.Siſen Nex
Priſcianus na libro hiſtoriarum tertio.Quoniam neq; mea nex/nec interceſſio/poſſe ui
Feſtus detur/aliorum dementem reprimere audatiam.Tullius in rhætoricis.Tybe
Siſenna rium Gracchum rempublicam adminiſtrantẽ prohibuit indigna nex diuti/
Tullius us in ea commorari.
Feſtus Nuntius/& res ipſa/& qui nũtiat/dicitur/teſte Feſto.Plautus in ſticho.præcucur Nuntius
Plautus ri/ut nuntiarem nuntiũ exoptabilem.At uero Seruius/pro re ipſa hoc nunti Nuntium
Seruius um declinari poſſe aſſerit/quom ſuper librum ſextum æneidos ait.Nuntius
maſculini generis/eſt qui nuntiat.Quod autem nuntiatur/licet neutro dicat/
tamen etiam maſculini generis inuenitur.
Noceo noces tã accuſatiuo/q̃ datiuo iungitur:ut noceo te:uel tuis rebus. Noceo
Neuter neutra netrũ facit in genitiuo neutrius/uel neutri neutræ neutri: datiuo Neuter
Priſcianus neutri/uel neutro neutræ neutro/teſte Priſciano.Sed Probus contra. Ait.n.
Probus Neuter facit in genitiuo neutri:nõ neutrius etſi iter facit utrius.Fallit tñ Pro
Probus bus:nec meminit qđ Plautus ꝓtulit in uitularia: neutri reddibo/ꝓ neutro:
Plautus cuius utiq; genitiuus ẽ neutrius:reddibo/pro reddam/ex re/& dabo/d liter
ra iterpoſita:ut alibi melius differemus.
Priſciãus Nullus nulla nullũ facit i genitiuo nullius/uel nulli nullæ nulli:datiuo nulli/ Nullus
Cœlius uel nullo nulle nullo/teſte priſciano.Cœlius.Nullæ nationi tot/tãtas/tã con

Terentius tinuas uictorias datas arbitror. Terentius in Andria.
Tum iners/tum nulli cõſilii/pro nullius.
Naufragor/deponens eſt uerbũ. Cõperit̃ tamen & naufrago naufragas. Vnde — Naufragor
in epiſtola prima ad Timotheum capitulo primo legitur. Quam quidam re — Naufrago
Propertius pellentes/circa fidem naufragauerunt. & corripit fra ſyllabã. Propertius.
Tætra uenena bibens/& naufragus ebibat undas.
Nõdinũ in ſingulari numero neutri generis eſt: in plurali uero/fœminini. Quin — Nondinũ
Quintiliãus tilianus libro. ii. Siue nõ trino forte nõdino promulgata: ſiue nõ idoneo die. — Nondina
Liuius Liuius li. tertio. poſtq̃ uero/comitia decem uiris creandis in trinondinũ indi/
Feſtus cta ſunt: ideſt in tertiũ forũ. Feſtus. Nõdinas feriarũ diẽ eſſe uoluerũt antiqui:
Macrobius quo mercãdi gratia/ruſtici urbẽ cõuenirẽt. Macrobius aũt in ſaturnalibus ne/
gat nõdinas fuiſſe ferias: ſed Romanos ĩſtituiſſe nõdinas/ut octo q̃dẽ diebus
in agris ruſtici opus facerent: nono aũt/ĩtermiſſio rure ad mercatũ/legeſq; au
diẽdas/Romã uenirẽt: ut ſcita/atq; cõſulta/frequẽtiore pupulo referentur:
quæ trinõdino die præpoſita/a ſingulis/atq; uniuerſis facile noſcebantur. Vñ
ẽt'mos tractus/ut leges trinõdino die promulgarẽtur. Ea re cãdidatus ẽt uſus
fuit in comitiũ nõdinis uenire: & in colle cõſiſtere: unde corã poſſent ab uni/
uerſis uideri. Sed hæc oĩa negligẽtius & haberi cœpta/& poſt abolita: poſtq̃
trinõdino ẽt ob multitudinẽ plebis frequentes eſſe cœperũt. hæc Macrobius.
Ex quo aliud q̃ nõdias trinũdinũ ſignificar̃ oſtẽdit: licet apte ñ d̃claret q̃d ſit.
Quidam dicũt eſſe triũ dierũ ſpacium ad habẽda comitia creãdo℞ magiſtra
tuũ. Varias demũ recitat Macrobius ipſe de nõdinis opiniones auctorũ/Liuii
uidelicet/Modeſti/Trebatii/Cæſaris/Labeõis/Granii Caſii/Gemini/Varro
nis: quas ſi quis ſcire uoluerit/Macrobium legat. Nondina huius nõdinæ/Ro
manorũ/dea dicta erat/a nono die naſcentiũ: qui & luſtricus dicitur dies autẽ
luſtricus is uocatus ẽ/quo infantes luſtrantur/& nomen accipiũt. Sed nonus
Macrobius in maribus dies/octauus ĩ fœminis erat: ut auctor ẽ Macrobius ipſe.
Feſtus Nequeo nequis/& neq̃no neq̃nis dixerũt ueteres in uno ſignificato/teſte Feſto. — Nequeo
Nonius Nolo/& nelo neuis neuult/Protulerũt antiq̃ in una ſignificatiõe/ut ſcribit No — Nequino
Plautus nius. Vñ Plautus in trinu/ait. Filiã meã tibi diſponſatã audio/niſi tu neuis. — Nolo
Nouiſſimus pro eo qui eſt ultimus/tã ablatiuo/q̃ genitiuo/iungi poteſt. Vt ego — Nelo
ſum nouiſſimus omnium. uel omnibus. — Nouiſſim⁹
Nardos fœminino/& nardũ neutro genere/tã ꝓ unguẽto/q̃ ꝓ hærba/ex qua cõ — Nardos
Probus ficitur/declinari põt. Quæ cũ græca ſic dictio/rectius in os (ut tradit Probus) — Nardum
Hierõymus q̃ ĩ us/noĩatiuũ terminamus. Hieronymus in cãticis. Nardos mea dedit odo
Tibullus rem ſuum. Tibullus. Illius puro diſtilent tempora nardo.
Pompeius Nemo cõis generis/nec homo dicitur/auctore Pompeio: & nonnunq̃ pro nul — Nemo
Seruius lus ponit̃/teſtibus Seruio/& Marcello. Cicero in Catone maiore. Quo nemo
Marcellus uir melior: ideſt nullus. Cato. Caduceatori nemo hõ nocet. Lucillius li. xxx.
Cicero Neminis ĩgeniũ tñ cõfidere oportet. Plautus in captiuis. Nẽinis miſereri cer
Cato tum ẽ: nam mei miſeret neminẽ. Virgilius li. æneidos nono. quod optanti di
Lucillius uum promittere nemo Auderet: hoc eſt nullus deorũ.
Plautus Nares plurali tñ numero declinatur/ut tradit Probus. Sed nõ recordat̃ Probus — Naris
Virgilius legiſſe apud Horatiũ: emũctæ naris/genitiui caſus. Et Lucanus li. ſecũdo/ait. — Nar
Probus Hic aures/alius ſpiramina naris aduncæ Amputat. Perſius. Rancidulũ qui/ — Narus
Horatius dam balba de nare locuta Perſtrepit. Ouidius libro metamor. quarto. — Gnarus
Lucanus Pandaq; naris etat. Sylius libro. xiiii. Vnca nare iacent. Gualfredus. ſonora
Perſius Nare uigil ſtertit. Nar/fluuius eſt: de quo Virgilius libro æneidos ſeptimo.
Ouidius Sulphurea Nar albus aqua/Et Auſonius.
Y Sylius Fluminibuſq; italis præpollẽs ſulphureus Nar. Et facit in genitiuo Naris/uel
Gualfredus Nartis/teſte Seruio ſuper librũ Virgilii præfatũ. Vbi ait. Varro tamen dicit la
Virgilius cum hũc in Narem/uel Nartẽ fluuium deriuatũ Narus/& gnaruſ/& ſcribi/&
Auſonius enũtiari põt: & interpretatur ſciens: cuius contrarium eſt ignarus.
Seruius Nouember/& nouembris/in recto declinari poteſt/teſte Priſciano. Vnde Cato — Nouember
Varro in ſacrificio commiſſo/ait. Menſe octobri fecimus: nouembris reliquuſ erat. — Nouẽbris
Priſcianus Nutrio nutris/& nutrior deponẽs dici poteſt/teſtibus Marcello/& Priſciano.

Cato Virgilus libro georgicorum ſecundo. Nutrio
Marcellus Hoc pinguem/& placidam paci nutritor oliuam/pro nutrito. Nutrior
Priſcianus Nutrico nutricas/& nutricor deponẽs uſurpat̃/teſte Nonio Marcello/Aphra/ Nutrico
Virgilius nium inducente dicentem. Nam nutricatur oliuam. Cicero libro ſecundo de Nutricor
Nonius natura deorum. Omnia ſicut ſua membra/& partes nutricat̃:& continet. Sed
Aphranius & paſſiue protulit Varro/quom referente Priſciano/ait. Pauptas enim hæc/
Cicero quom non eſt nutricata conpſicatur.
Varro Nutricius/& qui nutrit/& qui nutritur/uocari poteſt. Nutricius
Neceſſus neceſſa neceſſum/& hic & hæc neceſſis & hoc neceſſe/declinari põt/ Neceſſus
Donatus pro eo quod eſt neceſſarius neceſſaria neceſſarium/teſte Donato ſuper Terẽ Neceſſis
Feſtus tii eunuchum. Dicitur autem neceſſum/auctore Feſto/in quo nõ ẽ ceſſandũ. Neceſſariuſ
Quare a ceſſo ceſſas deriuatur:ñ aũt a necto nectis/ut Vgutio ſomniauit. Ne Neceſſarii
Vgutio ceſſarii (ut ſcribit Feſtus) cognati/uel affines appellantur:in quos/neceſſaria
Feſtus officia conferuntur.
Marcellus Neceſſitudo (iquit Marcellus) dicitur affinitas:neceſſitas aũt/uis quæpiam quæ Neceſſitudo
alterũ cogere inuitũ poteſt. Ego autem/neceſſitatẽ protulers/aut neceſſitu Neceſſitas
Gellius dinẽ/nihil differre dixerim/auctore Gellii frætus/li.xiii.noctiũ atticarum in
hæc uerba dicentis. Aſſeuerant qdam neceſſitudinẽ/& neceſſitatẽ/ſignificatõ
ne differre:ideo ꝙ neceſſitas/ſit uis quæpiã præmẽs/& cogẽs:neceſſitudo au
tem dicatur ius quoddã &/ uinculum relligioſæ coniuntionis:idq; unum ſoli
tarium ſignificet. Sicut aũt (ut pergit) nihil quicq̃ intereſt/ſuauitudo dicas/an
ſuauitas/ſanctitudo/an ſanctitas/acerbitudo/an acerbitas/acritudo/an (qđ
Accius in Neoptolemo protulit) acritas/ita nihil ratõis dici poteſt/quo neceſ
ſitudo/& neceſſitas/ſeparentur. Itaq; (ut ſubdit) in libris ueterum uulgo repe
ries neceſſitudinem dici/pro eo quod neceſſum eſt. Sed neceſſitas ſane/pro
iure/officioq; obſeruantiæ/affinitatiſue/infreques eſt:q̃q̃ q ob hoc ipſũ ius
affinitatis/familiaritatiſue/coniuncti ſunt/neceſſarii dicuntur. Reperi tamẽ
Cæſar in oratione Caii Cæſaris/qua Planciam rogationem ſuaſit/neceſſitatem di/
ctam pro neceſſitudine:ideſt iure affinitatis. Verba hæc ſunt. Equidẽ mihi ui/
deor/pro noſtra neceſſitate/non labore/nõ opera/nõ induſtria/defuiſſe. Hoc
ego ſcripſi de utriuſq; uocabuli in differentia. Hæc Gellius.
Noſco noſcis/& gnoſco ſcribi/& efferri põt:& facit i præterito noui/uel gnoui/ Noſco
i ſupino notũ/uel gnotũ. Agnoſco tñ/tã agnitũ/q̃ agnotũ/format ſupinũ:ſic Gnoſco
Priſcianus & cognoſco cognitũ/uel cognotũ/teſte Priſciano. Quin & primũ (quod dixi
Pacuuius mus) ſupinũ frequens ẽ:ſecundũ infrequẽs. Quod tñ protulit Pacuuius/quom
Priſcianus ait. Oreſti cognita/agnota ẽ ſoror. Horũ futuri tpis participia/& aliorũ a no
Cato ſco cõpoſitorũ (ut idẽ tradit Priſcianus) i oturus/in ſciturus terminãt̃. Cato.v.
Saluſtius originũ. Eorũ nemo quicq̃ mihi ignoturus eſt. Saluſtius libro hiſtioriarũ ſecũ
Piſo do. Neq; inermes ex prælio uiros/q̃q̃ agnoturus. Piſo annaliũ.ii. Quodcunq;
deliquiſſet/ignoſciturum affirmabat. Noui uel gnoui/defectiuũ uerbum ẽ/
tam præſentis/q̃ præteriti tpis ſignificatum.
Priſcianus Noſtras/& hic & hæc noſtratis/& hoc noſtrate/declinari põt/teſte Priſciano/ Noſtras
Caſius Caſium heminã inducente dicentẽ annalium quarto. Si qs noſtratis ſapiens. Noſtratis
Marcellus Nefãdus nefãda nefãdũ/& nefans genitiuo nefantis/declinari põt/auctore Mar Nefandus
Lucillius cello. dicẽtc ẽt Lucillio ſatyrarũ.vi. Tãtalus q pœnas ob'fata nefantia luit. Ne Nefans
Marcellus farrius cũ duplicato r ſcribit̃:nã a farre deducit̃. Vñ Marcellus ait. Nefarrii di/ Nefarrius
Pædianus cunt̃/qa idigni uiuere/ñ ſũt digni farre:quo uita hoium ꝑus ſuſtẽtabat̃. Pædia
nus/nefarrium (inquit) qđ ſacra polluit farre pio ſolita celebrari. Nefarri igi/
tur/ſacrilegi dicuntur.
Põpeius Noxa (inqt Põpeius) accipit̃ ꝓ peccato/aut peccati pœna:cũ lex iubet noxæ de Noxa
dere ꝓ pctõ. Noxia uero (ut ſubdit) apud antiquos dãnũ ſignificat:ſed (ut ait) Noxia
Marcellus a pœtis ponit̃ ꝓ culpa. Et Marcellus ait. Noxa/& noxia/diuerſa ſunt. Noxia Noxitudo
Macrobius nocẽtia dicit̃:noxa uero/pctm̃ leue. Sic ẽt Macrobius/i ſaturnalibus/noxã le/
uis culpæ nomẽ ẽẽ dixit. At uero Lactãtiꝰ grãmaticus ſup librũ.x.thæbaidos/
Lactãtius & Seruius ſup librũ ꝑmũ æneidos/noxam (inqũt) iter & ẽ/& noxiã. Noxa eni/
Seruius pœna/noxia uero/culpa/ideſt peccatum dicitur. Quicqd autem hi auctores.

tradãt/imperfecte loquũtur.Ego aũt/noxã protuleris/an noxiã/nihil differ
Virgilius re dixerim.Nam & damnum/& peccatum/noxa ſignificare habet/ſicut &
noxa.Virgilius in diris.Immatura meæ quoq; noxæ ſoluere facta:Iſtius atq;
utinam facti mea culpa magiſtra
Virgilius Pria foret.Noxæ dixit/pro culpæ:ut ex ſequenti uerſu patet.Idẽ li. æneí.i.
Marcellus Vnius ob noxã/& furias Aiacis Oilei:ideſt peccatũ:ut iterpretati ſunt Mar
Macrobius cellus/& Macrobius. Statius libro thæbaidos.x.Et periura luam regalis cri/
Statius mia noxæ:ideſt culpæ. Et Liuius in Achille/ait.Si malos imitabo/tu preciũ
Liuius pro noxa dabis.Titus.Indicaturã ſe cauſam publicæ peſtis profeſſa eſt/ſi ab
Titus eo ſibi fides data eſſet:aut futurũ noxæ indicium:ideſt culpæ/uel peccati.No
Suetonius xa item(ut diximus)damnũ ſignificat.Suetonius in Cæſare.Vt falſum argu
Ouidius ens/q; ſine ulla ſua noxa/idus Martiæ adeſſent:ideſt ſine damno.Ouidius
libro metamorphoſeos.xv.Nocte nocent potæ:ſine noxa luce bibũtur:hoc
Serenus eſt ſine dãno.Serenus.Purior hic guſtus ſine noxa mouerit aluũ.Hieronym9
Hierõymus in libro primo.Eſdræ capitulo quarto.Nunc igitur notum ſit regi/quia ſi
ciuitas illa ædificata fuerit/& muri inſtaurati/tributũ/& uectigal/& annuos
Quintiliãus reditus/non dabunt/& uſq; ad reges hæc noxa perueniet.Rurſũ noxa/pœ
na.Quintilianus in gladiatore.Et inter dedita noxæ mancipia/cõtẽptiſſimus
tiro gladiator:ideſt pœnæ.Quod quidẽ de noxa confirmauit ſup Terentii
Donatus Phormionem Donatus/quom ait.Noxa pœna dicitur:alias culpa. Quod
Ouidius etiam de brutis dici poteſt.Ouidius faſtorum libro primo. Verba fides ſeq/
Manilius tur:noxæ tibi deditus hoſtis Spargitur.de Capro enim loquitur/noxæ de/
Manilius dito.Tullius in hortenſio.Et certis quidẽ rebus/in quibus peccata nõ maxĩ
Tullius me afferunt/noxias tam̃ ni ſciant attingũt:ideſt nocentias/ut exponit Mar/
Marcellus cellus.Marcus Manilius li.ii.Sæuit nequicies:& pœnas noxia uincit.Idem li.
Marcellus quarto.Quin etiã infœlix uirtus/& noxia fœlix/& male conſultis precium
Accius eſt:ideſt culpa.Comperitur etiã noxitudo pro noxia/teſte eodẽ Marcello/
Accium inducente dicentem in armorum iudicio. Occulte noxitudo ob
literetur pelopidarum.

Lucretius Noticia/& noticies/in recto declinari poteſt.Lucretius libro.v.Exemplũ por — Noticia
ro gignundis rebus/& ipſa Noticies hominũ. — Noticies

Probus Nubes/& nubs/in recto declinari poteſt/teſte Probo.Vnde & Auſonius ait. — Nubes
Auſonius Periurum lapitham Iunonia ludificat nubs. — Nubs

Virgilius Nouale neutro/& noualis fœminino genere/declinari poteſt.Virgi.in Tityro. — Noualis
Virgilius Impius hæc tam culta noualia miles habebit.Idem georgicorum primo.tõ — Nouale
Seruius ſas ceſſare nouales.Seruius.Nouale/ideſt noua terra/quæ per ſingulos ãnos — Nouſa
Seruius renouatur per ſemina.Idem alibi.Noualis eſt aruũ primũ proſciſſum.Hiero
Hieronymus nymus.Nouale eſt ager primũ proſciſſus.Paulus.Noualis eſt terra proſciſſa:
Paulus quæ anno ceſſat.At uero Plinius/nouale(inquit)eſt/quod alternis annis ſeri
Plinius tur.Varro.Ager qui intermittitur/anouando noualis dicitur.Feſtus.Noua/
Varro lis ager eſt nouæ relictus ſementi.Nouale item/oppidũ eſt Myſiæ inferioris:
Feſtus quod alio nomie Nouſa uocatur/ut ſcribit Ptolemæus.

Ptolemæ9 Neophytus cũ y græco/& t exili ſcribitur:& dici poteſt nouellus.Nam cõponi — Neophytus
tur ex νέοɥ quod eſt nouũ/& φυτοɥ germen/uel planta.De quo uocabulo/
Vgutio more ſolito Vgutio ineptias loquitur/quom ait.Phytos/fides/phyto/quæ
ro ſignificat.Inde uenit neophytus.Quod etiã Catholicon confirmauit.

Horatius Nequicia/& nequicies/in recto declinari poteſt.Horatius ſermone.xii.Illum — Nequicia
aut nequicies/aut uafri inſcita iuris. — Nequicies

Priſcianus Negligo facit in præterito neglexi/teſte Priſciano:quin etiã & neglegi:quod — Negligo
Diomedes quidem analogiæ propius eſt/teſtibus Diomede/& Beda ſup Donati artẽ.

Beda Nudus nuda nudum cum ablatiuo iungitur:& genitiuo.Sylius li.xiiii.Nudus — Nudus
Sylius opum/ſed cui cælum/terræq; paterent.Iungitur nõnunq̃ & per ſynecdochen
cũ accuſatiuo:ut albet nuda pedẽ mulier redimita capillos.

Claudius Nox facit in ablatiuo ſingulari/nocte/uel noctu.Claudius Quadrigarius anna — Nox
Donatus lium tertio.Senatus autem de noctu conuenire. Quod quidam dicunt eſſe
Ennius aduerbiũ:ita ut unica ſit dictio:queadmodũ teſte i Terẽtiũ Dõato/derepẽte/

Ennius & deſubito dicimus. Sed nomen eſſe oſtēdit Ennius/quom dixit annaliū.iii.
Macrobius Hac noctu filo pendebit hetruria tota. Inuſitatiſſime autem (ait in ſaturnali/
bus Macrobius) nox pro noctu aduerbialiter poſitum eſt in.xii. tabulis: ubi
ita legitur. Si nox furtum factum ſit/pro noctu.

Homerus Nemus græcum eſt uocabulum: nam illi νεμοσ dicunt. Vnde Homerus in ilia Nemus
de. εν νεμει σκιέρω. Neqꝫ ab eo quod eſt numen deſcendit/ut cum Catholico
Vgutio Vgutio ſomniauit.

Caper Obex tam maſculini/q̄ fœminini generis eſt/teſtibus Capro/ Obex
Seruius & Seruio: etſi fœminini tantum generis Alexander eſſe tradi/
Boœtius derit. Boœtius. Obice firmo clauſerat pelias. Sylius libro.iiii.
Sylius Et fidos certant obices accerſcere ſilua. Ouidius libro meta/
Ouidius morphoſeos.xiiii. Inuadūt/portaſqꝫ petunt/quas obice firmo
Virgilius Clauſerat. Virgilius libro æneidos decimo.
Ecce maris magna claudit nos obice pontus. Vbi etiam patet/ꝙ prima ſylla
ba indifferens eſt. Peſſulū eſt: & generaliter quodcūqꝫ obſtaculū dici poteſt.

Feſtus Obaudio/& obœdio/in uno ſignificato dici poteſt/teſte Feſto: ubi diphthon/ Obaudio
Apuleius gus au in œ diphthongū/teſte Apuleio/mutata eſt. Et facit in futuro indicati Obœdio
Marcellus ui modi obœdiam/& obœdibo/teſte Marcello/Aphranium referente dicē
Aphranius tem. Meo ut obſequar amori/obœdibo tibi.

Cœlius Oporteo oportes perſonale comperitur: ut eſt apud Cœlium libro quinto. Oporteo
Vt ea quæ oportuerint/facta non ſint. Oportet imperſonale regit a parte añ Oportet
accuſatiuū: & poſt cum infinito iungitur. Et ſcribitur cū unico p: quia primā
Gualfredus corripit ſyllabā. Vnde Gualfredus in arte pœtica. ſi uis chriſti eſſe ſequutor/
oportet Tormentis tormenta ſequi. non itur ad aſtra Deliciis.

Opportunus cum duplicato p ſcribitur. Neqꝫ ab ope/neqꝫ ab oportet/deſcen Opportu/
Vgutio dit/ut inerudite Gaſparinus/Magiſter Bene/Vgutio/Mammætractus/Brito/ nus
Catholicon/tradidere. Verū ex ob/& portus/compoſitū uocabulum eſt: pri
mamqꝫ ſyllabā poſitione producit: quā quidē corripere deberet/ſi ab ope/uł
Ouidius ab oportet/deriuatū eſſet. Ouidius libro metamorphoſeos tertio. & multis
Pompeius latebra opportuna fuiſtis. Pompeius. Opportune dicitur ab eo/ꝙ nauiganti
bus maxime utiles/optatiqꝫ ſint portus: ſicut econtra importune. Vnde Ser/
Seruius uius ſuper librū undecimū æneidos/ait. Importunum eſt/quod caret portu:
ideſt quiete: ubi nullus portuſ eſt: ſicut econtra/opportunū/cui cōmoditas/
& occaſio obuenit/ut portus. Hæc ille.

Orcus cū c exili ſcribitur. Fluuius eſt infernalis/ab urgendo dictus/auctore Pō Orcus
Pompeius peio. Antiqui enim (ut ait) c litteram pro g ponebant. Alii ab ορκοσ/ quod
eſt iuramentū/deductū perhibent: eo ꝙ per illū/hoc eſt/ſtygem paludem/a Orca
qua/teſte Homero profluit/iurabant dii: nec peierare licebat. Orca eadem
Horatius ſcriptura/genus eſt belluæ marinæ: de qua Horatius in ſermonibus. Nō alia/
q̄ qua Bizantia putuit orca. Orca item/genus eſt uaſis ficarii a ſimilitudine
Pompeius marinæ belluæ ſic uocatum/ut ſcribit Pompeius. Oeſtrus

Tortellius Oeſtrus cum œ diphthongo/maſculino genere declinatur: ſed Tortellius neu Oeſtrum
tro œſtrum declinauit. Volatile paruum eſt: quem nonnulli aſilum/alii taba Oſtrum
Virgilius num uocant. Et græcum eſt uocabulū/dicente in georgicis. Virgilio. cui no Auſtrum
Seruius men aſilo/Romanum eſt: œſtrum Graii uetere uocātes. Vbi Seruius/œſtrus Oſtra
Probus (inquit) græcū eſt: & latine aſilus dicitur. Et Probus ait. Aſilus/genus eſt taba Oſtrea
ni: & uocatur græcæ œſtros. Oeſtros item/fluuius eſt Pamphyliæ/teſte Pom Oſtreum
Pomponius ponio Mela. Oſtrū/& auſtrū/teſte Priſciano/dici poteſt: & purpura tranſfer
Priſcianus tur. Virgilius libro æneidos.vii. Inſtratos oſtro alipedes/pictiſqꝫ tapetis. Oſtra/
Virgilius urbs eſt mediterranea Senonum in Italia/teſte Ptolemæo. Oſtrea fœminino/
Ptolemæus & oſtreum neutro genere/declinari poteſt/teſte Seruio ſup primū georgico
Seruius rū. Genus eſt conchæ. Ouidius in faſtis. Oſtreaqꝫ in conchis tuta fuere ſuis.
Ouidius Sunt tñ/qui/inter oſtream/& oſtreum/hoc differentiæ tradunt: ꝙ neutro
genere/concha ſit: fœminino autem/oſtrei carnes. Sed hæc differentia ab au
ctoribus confunditur.

Seruius Ocyus cum unico c exili/& y græco/cõparatiuũ eſt:etſi Seruius ſuper librũ Ocyus
octauum æneidos/dixerit eſſe poſitiuũ. Nam apud Græcos ωκυσ poſitiuũ ẽ Oxys
quo quidem poſitiuo latini carent/dicente Pompeio. Ocyus/& ocyſſime/ Oxy
Pompeius poſitiuum latinum non habent. Ex quo ſequitur ocyus eſſe comparatiuum: Oxus
Plinius ocyſſime ſuperlatiuum. Plinius libro ſecundo naturalis hiſtoriæ. Mercurii
ſydus/inferiori circulo fertur nouem diebus ocyore ambitu/modo ante ſo
lis exortum/modo poſt occaſum ſplendens:ideſt uellociore. Idem libro. xvi.
Plinius Quidam/breuitate radicum/ſeneſcere celerius arbores putant:quod coar/
guunt fieri quarum radices longiſſimæ:& ſenectus ocyſſima eſt. Oxys cum
y græco/maſculino genere declinatur. Oxy cum y græco indeclinabile/neu
tri generis/idem ſignificat:hoc eſt/acutum/citũ/uelox. Vnde oxyme ſuper
latiuum. i. ocyſſime:hoc eſt citiſſime/ſeu ueſociſſime/ut auctor eſt Pompeius.
Pompeius Oxus/fluuius ẽ hyrcaniæ:q per Bactrianã ꝓuinciã fluit/ut Ptolemæus oñdit.
Ptolemæꝰ Oeconomus cum œ diphthongo/& c exili ſcribitur:componiturq; ex ὅικοσ/ Oecono/
quæ eſt domus/& νομοσ lex. Decet enim diſpenſatorem/legẽ domus eſſe. mus
Neq; ab echo/quæ ſoni repercuſſio dicitur/neq; ab icon/quæ eſt effigies/de
Vgutio riuatur/ut ſomniauit Vgutio. Hieronymus in homelia octauæ dominicæ
Hieronymus poſt pentecoſten. Oeconomus/tam pecuniæ/q̃ frugum/& omnium quæ
dominus poſſidet/diſpenſator eſt. Vnde & œconomicus Xenophontis pul
cherrimus liber eſt:qui non gubernationem uillæ:ſed diſpenſationem uni/
uerſæ domus Tullio iterꝑtãte ſignificat. Hæc ille. Vbi ieruditi legũt iconomus.
Priſciãus Oedipus cum œ diphthongo/& i latino p ſcribitur:& facit in genitiuo Oedipo Oedipus
Plautus dis/ſicut Melampus huius Melampodis:ac etiã œdipi/teſte Priſciano. Vnde Oedipodes
Plautus ait in pœnulo. Oedipi opus eſt coniectura. Proprium fuit uiri nom̃:
Probus qui teſte Probo/etiam Oedipodes huius œdipodis/uel œdipodæ/declinari
Statius poteſt. Statius libro thæbaidos primo. Oedipodæ confuſa domus.
Ortyx huius ortygis cum t exili:& y græco/ortygia/ortygometra/in uno ſi/ Ortyx
gnificato accipi poſſunt. Auis eſt: quæ alias coturnix/uulgo autem qualea Ortygia
dicitur. Proprie autem ortygometra rex eſt coturnicum. & producit penul Ortygome
timam:quia apud Græcos cum η ορτυγομητρα ſcribitur. Ortygia item ea tra
Seruius dem ſcriptura/inſula eſt in mari Aegæo:quæ & delos uocatur/teſtibus Ser/ Coturnix
Pompeius uio/& Pompeio. Alia eſt eodem nomine inſula circa Siciliam:de qua Virgi Qualea
Virgilius lius libro æneidos. iii. Sicano prætenta ſinu iacet inſula contra Plemmyrium
undoſum:nomen dixere priores Ortygiam.
Onyx cum y græco ſcribitur. Genus eſt lapidis/in ſimilitudinẽ unguis:de quo Onyx
Statius Statius ſiluarum primo. Mæret onyx longe:queriturq; excluſus Ophites. Onycha
Martialis Et maſculini generis eſt. Martialis. Calcatuſq; tuo ſub pede lucet onyx. Luca
Lucanus nus. totaq; effuſus in aula Calcabatur onyx. Acron ſuper librum quartum
Acron carminum Horatii/dicit eſſe metallum gemmæ ſimile:ex quo/ad unguenta
Porphyrio odorata/parua:uaſa fiebant:quæ a Porphyrione ãpullæ dicuntur eſſe mar
Porphyrio moreæ. Et pro uaſe fœminini generis eſt/ut idem Porphyrio tradidit. Vnde
Martialis & Martialis ait. Vnguentum fuerat/quod onyx modo parua gerebat. Ego
Propertius autem etiam maſculini generis inuenio/non fœminini modo. Propertius.
Quom dabitur Syrio numere plenus onyx. Et facit in genitiuo onychis cum
ch aſpirato/ſicut ſardonyx huius ſardonychis/ut regula docet græca. Quod
etiam patet per compoſitum Monychus:quod cum ch aſpirato ſcribitur.
Onyx item/ungula quædã eſt aromatica:a cuius accuſatiuo græco ονυχα/
Alexander noſtri etiam hæc onycha declinauere. Alexander neq̃. Vngula dat nobis/ qđ
Propertius & onycha ſignat/& onyx. Claudicat tamen hic uerſus in prima huius dictõ
nis ſyllaba:quæ (ut oſtendimus) correpta eſt/dicente etiam Propertio.
Marbodeus Et crocino nares murrheus ungat onyx. Errauit & Marbodeus in lapidario/
quom ait. Sardonychem faciunt duo nomina/ſardus/& onyx.
Feſtus Ops huius opis/ſoror/& uxor Saturni fuit. Ops item/trium generũ/opulen Ops
Caper tum ſignificat/teſte Feſto. Rurſum ops/opem ferens dicitur/teſte Capro/ Opulentus
Accius Accium inducente de Hercule dicentẽ. Quorum genitor fertur eſſe ops gẽ Opes
Ouidius tibus. i. opẽ ferẽs Pro auxilio/ſinglri nũero ꝓferimus. Ouidius de remedio. Opis

Virgilius | Carminis/& medicæ Phœbe repertor opis. Virgilius libro æneidos.ii.Non | Opus
opis ē noſtræ Dido: ideſt poſſibilitatis.Sed & nōnunq̄ plurali nūero utimur. | Opois
Cicero | Vnde Cicero in epiſtola ad Quintū Fabiū/ait.Nunc ita occidit/ut neq; præ | Ophis
tores ſuis opibus/neq; noſtro ſtudio/quicq̄ proficere poſſemus: ideſt auxili/ | Ophites
Seruius | is/ut Probe interpretatur eſt Seruius.Pro diuitiis aūt/plurali tantū numero | Opites
Virgilius | uſurpatur. Virgilius libro æneidos primo. Auxilio tutos dimittā : opibuſq;
Virgilius | iuuabo.Opis cū i latino/nomen fuit nymphæ: de qua Virgilius libro ænei.
Virgilius | .xi.ſuperis in cædibus Opim Compellabat.Idem libro georgicorum.v.
Atq; Ephyre/atq; Opis/ac Aſia Deiopea.Opis item/nomen eſt urbs: iuxta
Herodotus | quam Tigris fluuius profluit/teſte Herodoto libro hiſtoriarū primo.Opus
Ptolemæus | urbs eſt helladis/teſte Ptolemæo:& facit in genitiuo opuntis/ſicut Amathus
Ouidius | Amathuntis.Ouidius de ponto.Facta cæde puer Patroclus opunta reliquit.
Nicolaus | Hæc a Græcis opois cū i latino/dicitur/ſicut Simois Simoentis: qđ ēt ob/
ſeruauit Nicolaus in Homero li.iliados.xviii.dicens. Huic ego te infœlix
Opoēta reducere/ad urbē Pollicitus.Ophis cum ph/& i latino/ſerpens inter
pretatur: a quo/ophites/marmoris genus/ſerpentinas maculas detinentis/
Plinius | dictus eſt/teſte Plinio libro.xxxvi.naturalis hiſtoriæ.Et producit phi ſylla/
Statius | bam.Statius libro ſiluarum primo.Mæret onyx longe: queriturq; excluſus
Lucanus | ophites.Lucanus libro nono.Quam paruis tinctus maculis thæbanus ophi
tes.Opites cū p/& i latino/propriū fuit uiri nomen/ab hectore occiſi.
Opſoniū/græcū eſt uocabulū.Neq; ex ob/& ſopnus cōponitur/ut ſopniabun | Opſonium
Vgutio | dus dixit Vgutio.Id appellatur/quod pani comedendo additur.Inde fit op/ | Opſono
ſono opſonas/& opſonor deponens/media ſyllaba producta. Nam cum ω | Opſonor
magno apud Græcos ὀψωνιον ſcribitur: cuius ſyllabæ q̄titatē/noſtri etiam
Iuuenalis | poetæ obſeruauere.Iuuenalis ſatyra quarta.Excluſi expectant admiſſi opſo/
Horatius | nia patres.Horatius ſermone ſecundo.Omnia conductis cœmens opſonia
nūmis.Eſt autem opſonari/conuiuari.
Orichalcū cū i latino/& ch aſpirato ī tertia ſyllaba/& c exili in ultima/neutro ge | Orichalcū
nere/& orichalcos maſculino (quo ſcilicet genere græci proferunt) declinari | Orichalcos
Heſiodus | pōt.Heſiodus ī aſpide. ὄρει χάλκοι ο φαειμου: ideſt orichalci lucidi/numeri/
Feſtus | quidē pluralis.Feſtus.Orichalcū dicitur/quod in montuoſis locis inuenitur.
Seruius | ὄρος enim græcæ/mons latine. Alii teſte Seruio aurichalcū dixere: cōpoſi/
tū quidē uocabulum/ex eo quod eſt aurū/& χαλκὸς æs: quaſi ſit æs aureum.
Hierōymus | Quod etiā protulit Hieronymus in apocalypſi capitulo primo/quom ait.
Et pedes eius/ſimiles aurichalco.Et quia orichalcū primā apud poetas ſylla/
bam corripit/uoluere nonnulli/au diphthongū/in o correptū mutatā eſſe.
Alii econtra.Negant enim au diphothongū in o breue poſſe conuerti.Quo
rum tamē opinio (etſi græcum ego uocabulū orichalcon dixerim) nihil effi/
Horatius | cacis rationis habere uidetur.Nam & in o breue au diphthongus nonnunq̄
conuertitur.Vnde Horatius ſermone.xiii.ait.Faſciolas/cubitale/focalia/po
tus/ut ille.A faucibus enim/focale dictū eſt/quaſi faucale: cuius tñ prima ſyl
laba/apud hunc auctorē correpta eſt.Pari igitur modo/ſi ab auro orichalcū
deducitur/primā ſyllabā corripere poſſet: quā etiā/undecunq; ueniat/cōſtat
Plautus | habere correptā.Plautus ī milite.Ego iſtos meres orichalco cōparem.Virgi
Virgilius | lius libro æneidos.xii.Ipſe dehinc auro ſqualentē/alboq; orichalco.Horati
Horatius | us in arte poetica.Tibia non ut nunc orichalco iuncta/tubæq; Statius libro
Statius | thæbaidos.x.Emicat effigies:& ſparſa orichalca renident.Valerius flaccus li.
Valerius | tertio.Nuda latus/paſſuq; mouens orichalca ſonoro.
Ogygia cū y græco in ſecunda ſyllaba ſcribitur.Inſula eſt Phœnicii/& Syrii ma | Ogygia
ris.Quidā dicunt eſſe inſulā in Ionio mari/Lacinio promōtorio propinquā.
Nonnulli dicūt eſſe inſulā Aphricæ/regione ſyrtium.Ogygia eadē ſcriptu/
Feſtus | ra neutri generis/pluralis tantū numeri/mœnia Thæbana uocat/teſte Feſto.
Priſcianus | Os huius oſſis cum duplicato ſ/& hoc oſſu indeclinabile/& hoc oſſū huius | Os
Pacuuius | oſſi/declinari poteſt/teſte Priſciano: qui & Paccuium refert dixiſſe in chry | Oſſu
Probus | ſide: Oſſum inhumatum.Quod tamen Probus negat/ſcilicet hoc oſſum de/ | Oſſum
Cœlius | clinari poſſe. Sed Probus fallitur. Vnde Cœlius libro trigeſimo ait. | Oſſeus

Accius Caluariæq; ipſum eius oſſum expurgarunt: inaurauerunt q;. *Simili* quoq; Oſſa
modo protulit Accius/quom dixit in annalibus. Oſſæus
Fraxinus fiſſa ferox/infiſſaq; ſcindit oſſis/ꝓ oſſibus. Inde fit oſſeus oſſea oſſe
Iuuenalis um. Iuuenalis ſatyra. v. Gætulus dabit: aut nigri manus oſſea Mauri. Hæc Oſ
Solinus ſa cũ duplicato ſ/mõs ẽ in finibus Theſſaliæ/teſte Solino: ď quo Lucãus li. i.
Lucanus Quãtus piniferæ boreas quom Thracius Oſſæ. Inde fit oſſæus oſſæa oſſæũ
Lucanus cũ æ diphthongo. Lucanus libro. vi. Attolit titan/rupes oſſæa coercet: Oſſa
Ptolemæus item urbs eſt Biſaltiæ in Macedonia/teſte Ptolemæo.
Priſciãus Os huius oris/& oſculũ in forma diminutiua/in uno ſignificato accipi poſſunt: Os
Horatius etſi Priſcianus dicat oſculũ primitiui ſignificatũ nõ detinere. Contra quem Oſculũ
eſt Horatii auctoritas/ad Lydiã ſic ſcribẽtis. Oſcula quæ Venus quinta par/
Virgilius te ſui nectaris imbuit. Oſcula. n. ꝓ ora dixit. Et Virgilius li. æneidos primo.
Seruius Oſcula libauit natæ: hoc ẽ/ora/libauit/ideſt leuit tetigit/ut Probe iterꝑtat9 ẽ.
Ouidius Seruius. Itẽ Ouidius li. metamor. i. Syderibus ſimiles oculos/ uidet oſcula:
quæ nõ Eſt uidiſſe ſatis: ideſt ora. Os habet oẽs plurales caſus/præterq̃ geni
Virgilius tiuũ orium: quod nuſq̃ lectũ eſt. Virgilius libro ænei. viii. Cõponens mani/
buſq; manus/atq; oribus ora. Oſculũ item/baſiũ dicitur. Hoc tñ intereſt/teſte
Donatus Donato ſup Terẽtii eunuchũ: ꝙ oſcula/proprie officioꝝ ſunt: baſia/pudi/
corum affectuum: ſuauia/libidinum/uel amorum.
Probus Oſculor oſcularis/cõmune uerbũ eſt/teſte Probo. Et (ut ſcribit Feſtus) ueteres Oſculor
Feſtus o litterã in au diphthõgũ mutãs/dicebãt auſculor. Quin ẽt/& oſculo oſculas Auſculor
Marcellus ꝓtulerũt/teſte Marcello/Titiniũ referẽte dicẽtẽ. Laudo qď oſculaui caput. Oſculo
Titinius Optimus cum i/& cum u in media ſyllaba optimus enuntiari poteſt. Optimus
Priſciãus Ordior ordiris/depones eſt uerbũ. Exordior tñ/a Priſciano uerbũ traditur eſſe Optumus
Viſellius cõmune. Et inducit Viſelliũ ita dicentẽ. Bonæ res per illos a raro initio exor Ordior
Nonius ſæ/ad ſũmum puenerũt. Antiqui ẽt ordio ordis protulere/teſte Nonio. Ordi Ordio
Priſcianus or facit in præterito orſus/& orditus ſum teſte Priſciano. Verũ orſus tam ad
Diomedes incipientẽ loqui/q̃ ad deſinentẽ pertinet/auctoribus Diomede/& Seruio/or
Seruius ditus uero/ad tælæ/uel alterius huiuſmodi cõpoſitionẽ. Hierõymus in Heſa
Hieronymus ia capi. xxv. Et præcipitabit in mõte iſto faciẽ uinculi colligati ſuper oẽs po/
Virgilius pulos: & tælã/quã orditus eſt. Virgilius tñ in culice uerſu ii. dixit. Atq; ut ara
Caper neoli tenuẽ formauimus orſum. Et facit in futuro indicatiui mõi ordiar/&
Accius ordibor/teſte Capro. Vnde Accius i Amphitryõe/ait. Nõ paruã rẽ ordibor.
Orior oreris/uel oriris/tertia/& quarta cõiugatiõe/declinari põt/teſte Priſcia Orior
Priſcianus no. Ouidius li. metamor. x. Tu quoties oreris/uiridiq; in cæſpite flores. Lu/ Ortus
Ouidius cretius libro. iii. Conturbare animũ quicũq; adoritur/& infit. Lucillius li. v. Hortus
Lucretius Conturbare animã potis eſt/quodcũq; adoritur/ideſt aggredit̃. Quod uer
Lucillius bum Priſcianus dicit eſſe cõmune: qui & Aureliũ refert ita ſcripſiſſe. Ab iis
Priſcianus Gallos eſſe adortos. Ortus pro natiuitate/quarti ẽ ordinis. In alio aũt ſignifi
Aurelius. cato hortus/licet ab orior ueniat/differẽtiæ tamẽ cauſa aſpirationem in ini/
tio recipit: & ſecundi ordinis eſt.
Odio odis facit in futuro indicatiui mõi odiã/& odibo. Hieronymus in para/ Odio
Hierõymus bolis cap. i. Vſquequo paruuli diligitis infantiã/& ſtulti ea quæ ſibi ſũt noxia Odi
Priſcianus cupiẽt/& imprudẽtes odibũt ſcientiã? Odi defectiuũ uerbum/uel oſus ſum
Plautus (utrũq;. n. uſurpat/teſte Priſcião) tã pñtis q̃ præteriti tpis ſignificatũ detinet
& qdẽ frequẽtius/q̃ odio odis/apud oratores legitur. Plautus in Amphitryo
ne. Inimicos ſemp oſa ſum obtueri: ideſt odi ſemp inimicos obtueri. Inde ue
Seruius nit exoſus/& poſus/teſte Seruio ſup li. v. æneidos. Quare Alexandrũ cõfra
Alexander trem meũ cõſtat nõ recte credidiſſe/quom ait. Credo ꝙ exoſus uerbo caret:
Plautus atq; peroſus. Et ab oſum ſupino/fit nõi uerbale oſor. Plautus in aſinaria. In Oſor
continentẽ/atq; oſorẽ uxoris ſuæ. Olim
Marcellus Olim tria detinet tpa/præteritũ/præſẽs/futurũ/auctoribus Marcello. & Seruio. Oſtentus
Seruius Oſtentus quarti ordinis/irriſio dicitur. Oſtentum aũt/portentum uocatur. Oſtentum
Proptius Operio operis cũ unico p ſcribitur/cum primam corripiat ſyllabã Propertius. Operio
Atq; inuli pellis totos operibat amãtes/pro operiebat. Statius libro thæbai Opperior
Statius dos duodecimo. Iam uictos operire placet. Et facit in futuro iudicatiui modi

Nonius	operiam/& operibo/teſte Nonio:qui & Pomponium refert dixiſſe:Operi	
Pōponius	bo caput.Opperior deponens/cum duplicato p ſcribitur:nam & primam	
Horatius	ſyllabam producit poſitiōe.Horatius in epiſtolis.Nec tardū opperior:nec	
Terentius	præcedētibus i ſto:ideſt expecto.Et facit in futuro indicatiui modi oppiar/	
	& oppibor.Terētius i heauton timorūeno.Hic ego īterea uirū oppibor.	
	Odoro odoras/& odoror deponens uſurpatur.Hieronymus in geneſi capitu	Odoro
Hierōymus	lo octauo.Odoratuſq; eſt dominus odorem ſuauitatis.	Odoror
	Odor/& odos/in recto dici poteſt.	Odor
Pōpeius	Obeo obis/& obino obinis/in uno ſignificato/ueteres protulerunt/teſte Pō/	Odos
	peo.Et dicere poſſumus.Obeo legationem:obeo mortem:ideſt mortē/uel	Obeo
Ennius	legationis officium exequor/ uel perago.Simili modo/oppeto/uel occum	Obino
	bo mortem dicimus.Ennius annalium quinto.Occumbunt multi lœtum fer	
	roq;/lapiq;/pro lapide.	
Nonius	Olla cum duplicato l ſcribitur:& format diminutiue ollula.Veteres etiam/te/	Olla
	ſte Nonio/p olla/aula protulerūt/ut in ipſa dictione uidimus.Genus ē uaſis.	Aula
Seruius	Opera fœminini generis/& opus neutri/hoc diſtant/teſte Seruio ſuper librū	Opera
	xi.æneidos:ꝙ opus tunc dicimus/quando negocium ipſum quod geritur/ſi	Opus
	gnificamus:Si aūt(ut pergit)fœminino genere operas dixerimus/perſonas	
Nonius	ipſas/quæ aliquid faciunt/intelligimus.Eſt itaq; opus finis/ fructuſq; operæ	
Virgilius	Opera aūt/teſte Nonio/dicitur occaſio/facultas/ſeu opportunitas.Virgilius	
Diomedes	tamē/pro operis opera poſuiſſe uidetur/quom ait.Mollibus e ſtratis opera	
	ad fabrilia ſurgit.Et(ut tradit Diōedes)opus ē/cū omnibus caſibus/præterq̃	
	cū uocatiuo/ātiq iūgebāt:ut opus ē hæc res:huius rei. huic rei:hāc rē:hac re.	
Seruius	Olea/& oliua/teſte Seruio/pro arbore uſurpatur.Sic & pro liquore oleū/uel	Olea
Horatius	oliuum dicimus.Horatius ſermone.xiiii.Quali perfundat piſces ſecurus oli	Oliua
Perſius	uo.Perſius.Hæc ſibi corrupto caſiam diſſoluit oliuo.Inde oliuitas/olei fru/	Oleum
Nonius	ctus/dicta eſt/teſte Nonio/Varronem inducente dicentē.Tū deniq; omnis	Oliuum
Varro	cum lucerna combuſta eſt in lucubrando/oliuitas quoq; conſumpta eſt.Hæc	Oliuitas
Pompeius	oliueta/teſte Pompeo/ab oleis dicebatur/ſicut a uino uindemia. Oliuetum	Olíueta
	neutri generis/locus eſt oliuarum.	Olíuetum
	Obliuiſcor deponens eſt uerbum/tam genitiuū/q̃ accuſatiuū poſtulans: quod	Obliuiſcor
Priſcianus	tñ Priſciāus tradit eſſe cōmune/Et paſſiuū uidet poſuiſſe Virgi.quom dixit.	Obliuio
Virgilius	Muſa oblita mihi tot carmina/pro a me. Ab obliuiſcor uenit obliuio/& ob	Obliuiū
Ouidius	liuium.Ouidius.leucothœ multarū obliuia fecit.Horatius ſermone.xvi.	
Horatius	Ducere ſollicite iucundæ obliuia uitæ.	
Priſciāus	Ominor ominaris/deponens eſt uerbū.Abominor tñ a Priſciano cōmune uer	Ominor
Verrius	bum traditur/Verrium referente dicentē.Sæuiciæq; eorū abominarent.Anti	Omino
	qui etiam/teſte Marcello/omino ominas dixerunt.Vnde Pomponius ait.	
Marcellus	Ita ſit & tibi bene/qui recte ominas.	
Sylius	Opinor opinaris deponens eſt uerbū:& producit pi ſyllabā.Sylius libro.viii.	Opinor
Horatius	Sed quænam ira deum?conſul datus alter opinor.Horatius ſermōe ſeptio.	Opino
	Hybrida quo pacto ſit Perſius ultor opinor.Plautus tamen/opino protulit/	
Plautus	quom ait in bacchidibus.Præneſtinum opino eſſe/ita erat glorioſus.	
Probus	Opitulor opitularis deponens uerbum eſt:quod tamen Probus tradit eſſe cō	
Marcellus	mune.Et(ut ſcribit Marcellus)etiam opitulo antiqui uſurparunt.Et inducit	Opitulor
Liuius	Liuium dicentem in equo Troiāo.Da mihi haſce opes/quas peto:quas pre	Opitulo
	cor:corrige:opitula.	
Nonius	Opulentia/& opulentitas/in uno ſignificato dici poteſt/teſte Nonio.Plautus.	Opulentia
Plautus	in milite.Quaſi quæ eius opulentitate reuerearis.	Opulētitas
Pōpeius	Oreæ/fræna ſūt/qbus equoꝝ ora cœrcētur:aureæ uero/quæ ad equoꝝ aures re	Oreæ
Strabo	ligāt/auctoř Pōpeio.Oreus/Liber př dř.Oreꝰ itē/urbs ē Eubœæ/teſte Straboē.	Aureæ
Terētius	Ornatus ſecunda/& quarta declinatione/declinari poteſt/dicente in Andria	Oreus
	Terentio.Nihil ornati/nihil tumulti.	Ornatus
Pōpeius	Obſequium/& obſequela/in uno ſignificato accipi poſſunt/teſte Pompeio.	Obſequiū
Feſtus	Opiter/is appellatur(ut ſcribit Feſtus)cuius pater auo uiuo mortuus eſt/ducto	Obſequela
	(ut ait)uocabulo/aut ꝙ obitu patris genitus ſit/aut ꝙ auū ob patrem/ideſt	Opiter

Priſcianus pro patrẽ habeat.Et facit in genitiuõ opitris/uel opiteris/teſtẽ Priſciano.
Priſciãus October/& octobris/in recto antiqui protulerunt/teſte Priſciano. October
Caper Ouis apud antiquos tam maſculini/q̃ fœminini generis fuit/teſtibus Capro/& Octobris
Priſcianus Priſciano.Vnde Varro referente Gellio libro.xi.noctium atticarũ/ait. Ego Ouis
Gellius ei unum ouem mulctam dabo.Et facit in ablatiuo ſingulari/oue/& oui/teſte Ouinus
Varro Varrone libro primo de analogia.Inde ouinus ouina ouinum:& diminuti Ouillus
Varro ue ouillus ouilla ouillum/teſte Priſciano.Ouum/notum eſt quid ſignificat. Ouum
Priſcianus Orata/genus eſt piſcis/ab auri colore ſic cognominati/teſte Feſto:ob quod a Orata
Feſtus nonnullis etiam aurata uocatur:ut in ipſa dictione uidimus. Aurata
Marcellus Oleo oles ſecunda/& olo olis tertia coniugatione declinari põt/teſtibus Mar/ Oleo
Diomedes cello/Diomede/Priſciano.Plautus.Olunt ædes Arabicas.Et facit in præte Olo
Priſcianus rito olui/& oleui/in ſupino olitum/& oletum/teſte Priſciano.
Plautus Oceanus cum unico c ſcribitur.Proprium fuit uiri nomen Tethyos coniugis/ Oceanus
Priſcianus teſte Heſiodo in theogonia.Et id appellatur mare/quod uniuerſam circui Oceanum
Heſiodus terram/dictus ab ὠκυσ/quod eſt uelox/teſtibus Solino/& Seruio.Quod &
Solinus neutro genere oceanum dicitur/præſertim ſi mare ſequitur/ut Caper teſtat̃/
Seruius & Probus.Et penultimam corripit ſyllabam.Lucanus libro primo.
Caper Oceani tumidas remo compeſcuit undas. Offenſio
Probus Offenſio huius offenſionis/& offenſa huius offenſæ/& offendo huius offendi Offenſa
Lucanus nis/in uno ſignificato dici põt/teſte Marcello:qui etiam & hic offenſus huius Offendo
Marcellus offenſus.Lucretius libro.vi.Nõ igitur multis offenſibus intemerãdo.Offen Offenſus
Lucretius dix huius offendicis/uocat̃ ligaturæ nodus:qui & reſtringitur/& remittitur. Offendix
Obthuro obthuras uerbum/cum th aſpirato ſcribitur.Neq; ex ob/& tundo tũ Obthuro
Vgutio dis componitur/ut cum Catholico ſomniauit Vgutio.Sed e græco trahitur/
Pompeius auctore Pompeio:ob quod illi θυράσ dicunt/quæ nos hoſtia. Et producit
Horatius thu ſyllabam.Horatius in epiſtolis.Obthurem patulas impune legentibus
aures:ideſt occludam.
Ocha cum ch aſpirato ſcribitur.Nec eſt latinum uocabulum:ſed græcum/com Ocha
poſitum ex illorum maſculino articulo/qui eſt ο/& χηρ/qui eſt anſer.Sic.n. Aucha
noſtri o cum χηρ componentes/& in recto,n litteram ultimam abiicientes/ Ochus
ocha dixerunt.Nonnulli autem/o in au diphthongum cõmutantes/aucha Ocnus
Strabo enuntiant:ut in ipſa dictione uidimus.Ocha itẽ/mons eſt/& inſula/ſub Eu/
bœa/teſte Strabone libro decimo.Ochus/fluuius eſt Bactrianæ ꝓuinciæ/i
Ptolemæus Oxum fluuium fluens/teſte Ptolemæo.Ocnus cum c exili/fuit Mantus filius/
dicente Virgilio li. æneidos decĩo.Ille etiã patriis agmẽ ciet Ocnus ab oris.
Fatidicæ Mantus/& Tuſci filius amnis.
Varro Offa cum duplicato f ſcribitur:& format per diminutionem offula/teſte Varro Offa
Apulegius ne de lingua latina. Vnde & Apulegius ĩ deo Socratis/ait.Coruus/& uulpes/ Offula
unam offulam ſimul uiderant:eamq; raptum feſtinabant.Ab offa item/fit Ofella
Martialis diminutiue ofella cũ unico f:quia primam ſyllabam corripit.Martialis.
Iuuenalis Parua tibi incurua craticula ſudet ofella.Iuuenalis ſatyra.xii.& exiguæ fru/
Iuuenalis ſtis imbutus ofellæ.Offa autem primã poſitione producit/dicente Iuuenale
ſatyra ſexta.coctæq; ſiliginis offas.
Orontes huius orontis/uel Oronti/tertia/& ſecũda declinatione/decliari põt.
Virgilius Virgilius libro æneidos primo.nunc acris Oronti/Nunc Amyci caſum ge/ Orontes
mit. Proprium fuit uiri nomen.Eſt & eodem nomine Syriæ fluuius/teſte
Ptolemæus Ptolemæo:qui(ut ſcribit Plinius)iuxta Heliopolin exoritur:de quo memi/
Plinius nit Iuuenalis/quom ait.Iam pridẽ Syrus in Tyberim defluxit Orontes.Orõ
Iuuenalis tes item/mons eſt Mediæ/ut Ptolemæus oſtendit.
Ptolemæus Ozimum cum i latino ſcribitur.Neq; ab Oza uiri hebraici proprio nomine Ozimũ
Vgutio deſcendit/ut ridiculus cum Catholico ſomniauit Vgutio.Sed ab ὀζῶ quod Ocymum
redolere ſignificat/deriuatur.Nam edulii redolentis genus eſt/ex inſtetinis
Perſius (ut quidam uolunt)confecti.Perſius.Quom bene diſcincto cantauerit ozi/
Pompeius ma uernæ.Ocymũ cũ c exili/& y græco/hærba ẽ:quã alii baſilicũ uocãt/a ce
Columella leritate naſcẽdi ſic dictũ/auctore Põpeio.Columella libro undecimo.
Ocyma comprimite:& grauibus denſate cylindris.

Pompeius Acio pacis/& paciſcor deponens/dici poteſt/teſte Pompeio. Pacio
Marcellus Sed & paciſco ueteres protulere/teſte Marcello/Næuium re/ Paciſcor
Næuins p ferente dicentẽ. Sicilienſes paciſcit obſides ut reddant. Quod Paciſco
Sergius uerbum/teſte in Donatum Sergio/tam accuſatiuo/ꝗ̃ ablatiuo/ Pactio
iungi poteſt: ut pactus ſum hanc rem: uel hac re. Nam pactus Pactum
Ouidius ſum/paciſcor format præteritũ. Ouidius libro faſtorum. iii. Pacio

Et pactura fuit/pactus niſi Iuppiter eſſet. A pactum ſupino/fit hæc pactio/
& hoc pactum. A pacio pacis uerbo/fit etiã hæc pacio huius pacionis abſq; t/
Pompeius idem ſignificans/quod pactum/ſiue pactio/ut auctor eſt Pompeius.

Pæan cum æ diphthongo ſcribitur: & a παίω/quod eſt ferio deriuatur/aucto Pæan
Feſtus re Feſto: uel (ut Euſtachio placet) a παιω/qđ ẽ medeor: ꝙ ſcilicet morbis re Pœas
Euſtachius medians finem faceret talis grauitatis. Apollo dictus eſt: uel Apollinis laus: Pæon
Seruius & abuſiue omnium deorum/teſte Seruio. Virgilius libro æneidos ſexto. Pæonia
Virgilius Veſcentes/lætumq; choro Pæana canentes. Pœas cũ œ diphthongo ſcribit̃. Pæones
Tortellius Neq; a παιω/quod eſt ferio deſcendit: ꝗ̃uis artis ſagittãdi fuerit peritiſſim⁹: Pan
ſed a ποιασ. Neq; ſcribitur in recto pœan/ut inepte declinat Tortellius. Nã Panis
in genitiuo pœantis facit: qui ab eo qui eſt in recto pœan/formari non põt. Pannus
Pater fuit Philoctetæ. Pæon huius pæonis cum æ diphthondo/a noſtris bi/ Pannis
ſyllaba dictio effertur: a Græcis autem/e littera interpoſita/triſyllaba pæon Pannicula
enuntiatur. Proprium fuit uiri nomen/artis medicinæ peritiſſimi: a quo/pæo Pannula
nia hærba comperta fertur/& ſic cognominata. A qua etiam hærba/regio Panniculus
quæ Emathia uocatur/Pæonia primum appellata eſt: cuius populi/Pæones
Statius uocitati ſunt. Statius in Achilleide.
Herodotus Præterit: & dedici quo pæones arma rotatu. Sunt autem Pæones iuxta Pan
gæum promontorium/teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſeptimo. Sed iã
Iuſtinus partem eſſe Macedoniæ Pæoniam dixit Iuſtinus libro ſeptimo. Pæon item
Diomedes eadẽ litteratura/genus eſt pedis: qui a Diomede quadruplex eſſe tradidit̃:
Tortellius etſi a Tortellio duplex tantum dicatur: quorum unus/ex longa/& tribus bre
Marcellus uibus cõſtat. Alius ex breui/& longa/& duabus briuibus. Tertius ex duabus
Pomponius breuibus/& longa & breui. Vltimus ex tribus breuibus/& lõga. Pan huius pa
Marcellus nis dictus ẽ qdã deus paſtoꝝ. Panis/cybus hoĩum ẽ. Pãnus ſecunda/& pannis
Pompeius tertia declinatione/declinari poteſt/teſte Marcello/Pomponium inducen
Seruius te dicentem. Bono animo es uideo: eripuiſti primitus de pannibus/pro pan
Priſcianus nis. Pannus (inquiunt Marcellus/Pompeius/Seruis) format per diminutio
Feſtus nem pannicula: quin etiam & pannula/teſte Priſciano. Stamen dicitur inuo
Priſcianus lutum ut ſcribit Feſtus: uel (ut interpretatur Priſcianus) lignum eſt/quod
Feſtus inter ſtamina currit: uel ipſum ſtamen. Tu/mor quoq; inguinum/ex formæ
Iuuenalis ſimilitudine pannus appellatur/teſte Feſto. Pannus item format diminutiue
Seruius panniculus/dicente Iuuenale ſatyra ſexta. & panniculus bombycinus urit.
Virgilius Præuerto præuertis/& præuertor deponens/dici põt/teſte Seruio. Vnde Vir Præuerto
Catullus gilius libro æneidos primo/ait. Præuertor
Virgilius uolucri q̃ fuga præuertitur Hebrum: ideſt tranſit/uel præterit. Pumex
Seruius Pumex/fœminino genere a Catullo ponitur: maſculino autem a Virgilio li/
Marcellus bro æneidos. xii. quom ait.
Priſcianus ut cum latebroſo pumice paſtor: hoc eſt cauerna/uel cauernoſo lapide.
Pſalmogra Partio partis/& partior deponens/dici poteſt/teſtibus Seruio/Marcello/Pri/ Partio
phus ſciano. Et facit in futuro indicatiui modi partiam/& partibo: partior/& par/ Partior
Plautus tibor: ut eſt apud Pſalmographum. Lætabor/& partibor ſicimam. Plautus i
Priſcianus aſinaria. Hanc quidem quã nactus ſum prædam/cum illis partiam. In cõpo
Seruius ſitione quandoq; a litteram retinet: quandoq; mutat in e/teſte Priſciano.
Virgilius Paſco paſcis/& paſcor deponẽs uſurpatur/teſte Seruio. Virgilins li. geor. iiii. Paſco
Laurentius Paſcuntur ſiluas/& ſũma Lycæi. Quod tñ a paſco differre Laurẽtius tradidit. Paſcor
Palla cum duplicato l ſcribitur/ueſtimentum eſt muliebre/deductũ uſq; ad ue Palla
Iuuenalis ſtigia: de quo Iuuenalis ſatyra decima. Pala
Caſſandra inciperet/ſciſſaq; Polyxena palla. Eſt & eodem noĩe urbs a latere Palea
Ptolemæus meridionali inſulæ Corſicæ/teſte Ptolemæo. Pala cũ unico l/uentilabrũ dr̃. Palus

necnon ignis quoddā receptaculum:ac inſtrumentū quoddam ligneum:quo Pallas
in clibanum panis immittitur/& extrahitur.Palæ item/Dorſa uocātur/de/ Pales
xtra/læuaqꝫ/eminentia membra.Palea cum unico l ſcribitur: nam & primā Pallium
Horatius corripit ſyllabam.Horatius ſermone.xvi.Cum pater ipſe domus palea por/ Palliolum
Virgilius rectus ī horna. Virgilius geor.p̄mo.Surgentē ad zephyrum paleæ iactantur
inanes.Palus ſecundi ordinis/maſculini generis/cum unico l ſcribitur:& pri/
Tibullus mam producit ſyllabā. Tibullus.Hic docuit tenerā palis adiungere uitē.Ho/
Horatius ratius li.p̄mo ſermonū.Obſcœnoqꝫ ruber porrectus ab inguine palus.Palus
huius paludis fœminini generis/cum unico l ſcribitur:& primā corripit ſyl/
Virgilius labam:ſecunda indifferentē habet. Virgilius georgicorum.v.Cocyti tardaqꝫ
Horatius palus īamabilis unda.Horatius ī arte poetica.Regis opus/ſterilisqꝫ diu palus/
Tortellius aptaqꝫ remis.Pallas huius pallantis cum duplicato l ſcribitur:etſi a Tortellio
cum unico l ſcribi præcipiatur.Filius fuit Euandri/a Turno occiſi.Pallas hu/
ius palladis dea Minerua/cum duplicato l ſcribitur:& ab eo qui eſt pallas hu
Seruius ius pallantis/dicta eſt/teſtibus Seruio/& Ioanne Iſaacio ſuper heſiodum.Grā
Iſaacius matici autem Græci/a παλλω quod eſt uibro/dictam pallada perhibent/eo
Ptolemæus ꝙ aſtam uibrare cōſueuerit/docueritqꝫ.Eſt & eodē noīe palus quædā Aphri/
cæ/teſte Ptolemæo.Pales cum unico l/dea paleſtræ/uel dea pabuli uocatur:
Seruius quam alii Veſtā/alii deum matrem apellant.Et a Varrone/teſte ſeruio/maſcu
Varro lino genere profertur:a Virgilio autem fœminio/quom ait in initio libri ter
Virgilius tii georgicorum.Te quoqꝫ magna pales.Nec mirum ſi a Varrone maſculino
Macrobius genere pales deus uocetur.Nam & Venerem deum appellatum eſſe/oſtendit
Macrobius in tertio ſaturnalium libro.Pallium cū duplicato l ſcribitur.Mar
Martialis tialis.Pallia donauit glaucina Coſme tibi.Et format per diminutionē pallio/
Iuuenalis lum/penultima correpta ſyllaba.Iuuenalis ſatyra tertia.
Cultam palliolo.mulier nempe ipſa uidetur.Genus eſt ueſtis.

Chariſius Pango pangis facit in præterito panxi/pepigi/pegi/teſtibus Chariſio/& Priſci Pango
Priſcianus ano.Seruius autē ſuper librum octauū æneidos/dicit ꝙ pango/unde uolunt Pago
Seruius fieri præteritum pepigi/nuſq̄ lectum eſt:ſed a pago pagis formatur.Vn̄ Tul
Tullius lius ad herennium/ait.Hoc modo rem ubi pagunt/orationi pagunt:a quo ēt
Quintiliāus uerbo/pegi præteritū formatū eſt/teſte Quintiliano.Ego autē/& pango cū
n/& aſbqꝫ n pago/dicendū puto/cum ſcilicet in præterito pepigi facit/& pe/
gi:quod ēt per cōpoſitū patet:ut impingo impegi / cōpingo cōpegi.Quom
uero/panxi præteritū formatur/tūc a pāgo cū n/factū dicimus.Et triplex de
tinet ſignificatū. Vnde uerſus.Pegi/iungo:cano/panxi:pepigiqꝫ paciſcor.

Caper Palumbes cum unico l/maſculini/& fœminini generis eſt/teſtibus Capro/& Pro Palumbes
Probus bo:quin & hic palumbus declinari poteſt/dicente Perſio ſatyra.iiii.at cur nō Palumbus
Perſius potius teneroqꝫ palumbo?Martialis.
Martialis Inguina torquati tardant/hebetantqꝫ palumbi.Colūbæ ſunt ſilueſtres.

Vgutio Patrimes/non is dicitur/cui pater defunctus eſt/ut Vgutio ſomniat:ſed cui pa/ Patrimes
Feſtus ter uiuit/appellatus eſt.Feſtus in dictione Flaminia.Flaminia dicebatur ſacer
dotula/quæ flaminicæ diali præminiſtrabat:eaqꝫ patrimes/& matrimes erat:
ideſt patrem/matremqꝫ/adhuc uiuos habebat.Hæc ille.

Ouidius Patera cum t exili/poculi genus/mediā corripit ſyllabā.Ouidius li.faſtorū.iiii. Patera
Virgilius Cūqꝫ meri patera/turis acerra fuit. Virgilius li.ænni.primo.ille īpiger hauſit Patarus
Ptolemæus Supmantem pateram:& pleno ſe proluit auro.Patarus cum t exili/ſequente Patara
a/filius fuit Apollinis.Patara eadē ſcriptura/urbs ē Lyciæ/teſte Ptolemæo/a Pataræus
Ouidius pataro filio Apollinis cognominata:de qua Ouidius libro metamor. ſexto.
Meſſeneqꝫ ferox/patareqꝫ/humileſqꝫ Cleonæ.Vbi & more græco patare hu/
Statius ius patares declinatur:a qua/fit pataræus cum æ diphthongo. Statius libro
thæbaidos primo.Phœbe parēs/ſeu te Lyciæ pataræa niuoſis Exercēt dume
Horatius ta iugis.Horatius in tertio carminū.Delius/& pataræus Apollo:ubi ta ſylla/
Iuuenalis ba apud Statiū correpta eſt:apud Horatiū uero/producta.

Patina cū t exili/& i latio ſcribit:& mediā ſyllabā corripit.Iuuenalis ſatyra.iiii. Patina
Horatius Debetur magnus patinæ ſubituſqꝫ prometheus.Horatius ſermone.xviii.Vt Patena
modo ſi patinā pede lapſus frangat agaſo.Genus ē uaſis.Patena cum t exili/

	ſequẽte e/mediam producit ſyllabam. Operculum eſt calicis.	
Statius	Planctus/& plangor/in uno ſignificato dici poteſt. Statius libro thæbaidos.xii.	Planctus
	Et furtum claro plangore fatentur.	Plangor
	Patagus/morbi genus eſt. Patagium/id dicitur/quod ad ſummã tunicam aſſui	Patagus
Feſtus	ſolet/teſte Feſto: uel (ut ſcripſit Nonius) Patagium/aurea chlamys eſt/quæ	Patagium
Nonius	precioſis ueſtibus immitti ſolet.	
	Paueo paues ſecũdæ coniugationis facit ĩ præterito paui/ſicut & paſco. Pauio	Paueo
Iuuenalis	pauis quartæ/ſignificat tundere/ferire. Vnde pauimẽ/& pauimẽtum. Iuuena	Pauio
Virgilius	lis. Verre pauimentũ: & nitidas oſtẽde columnas.	Pauimen
Proptius	Permeſſus cum duplicato ſ ſcribitur. Virgilius in Sileno. Tunc canit errantem	Pauimentũ
	permeſſi ad flumina Gallũ. Propertius. Et modo pmeſſi flumine lauit amor.	Permeſſus
Martialis	Fluuius eſt Boœtiæ/q a Martiale hic permiſſis huius pmeſſidis/uel permeſſi	Permeſſis
	dos declinatur/quom ait. Quid tibi cũ Cirrha/qd cũ pmeſſidos undaᷓ	
Virgilius	Pauſa/quies dicitur. Pauſia/genus eſt oleæ: de qua Virgilius georgicorum.ii.	Pauſa
Plinius	Orchites/radiiq;/& amara pauſia bacca. Hãc Plinius poſiã appellauit/quom	Pauſia
	dixit li.xv.naturalis hiſtoriæ. Tria ſũt oleæ genera: orchites: radii: & poſiæ.	Poſia
Priſcianus	Pello pellis tertiæ cõiugatõis facit in præterito pepuli: in ſupino pulſum/teſte	Pello
Quintiliãus	Priſciano: uel ẽt ſcd'm antiquos pultũ/teſte Quintiliano. Vñ pulſo/& pulto	
Terẽrius	pultas. Terẽtius. Ceſſo iã pultare hoc hoſtiũ uicini. Pello pellas/unde compel	
Virgilius	lo/appello appellas/primæ coniugationis eſt. Virgilius libro æneidos.v.	
	Rectorem nauis compellat uoce Menetem.	
Priſcianus	Plecto plectis facit in præterito plexi/teſte Priſciano/in ſupino plectum/teſte	Plecto
	eodẽ tractatu de participio. Alii dicũt ꝙ facit ĩ præterito plæxui: ĩ ſupino ple	
Hierõymus	xũ. Vñ Hierõymus in libro Iudicũ capitulo.xvi.ait. Si ſeptẽ crines capitis mei	
	licio plexureris/& clauũ hunc circunligatum terræ fixeris/infirmus ero.	
Phocas	Pecto pectis facit ĩ præterito pexui/teſte Phoca: uel (ut Aſpro placet) pectui: uel	Pecto
Aſper	(ut tradit Chariſius) pexi. Vñ Mœcenas ĩ Octauiã pexiſti (iqt) capillũ naturæ	
Chariſius	mũerib⁹ gratũt. Et fac ĩ ſupĩo/pexũ/& pectũ/teſte Priſcião tractatu d' pticipio.	
Mecœnas	Peſſulũ/& diminutiue peſſellum dici poteſt. Feſtus autem maſculino genere ꝓ	Peſſulum
Priſcianus	tulit/quom dixit. Obices/ſunt peſſuli ſeræ.	Peſſellum
Feſtus	Pila cũ i latino/& unico l/plura detinet ſignificata/ut inferius oſtẽdemus. Pilus cũ	Peſſulus
Feſtus	i latino/& unico l ſcribitur: & primam corripit ſyllabam. Inde pilo pilas pi/	Pila
Martialis	lat/pilos habeř ĩcipit/teſte Feſto. Pilo itẽ/ſignificat pilos detraheř/dicẽte Mar	Pilus
	tiale. Cui præſtas cullũ/quẽ Labiane pilasᷓ idest pilos detrahis. Cõpitur tñ &	Pilo
Pompeius	pilo pilas pi ſyllaba ꝓducta: qđ a græco trahit/auctore Põpeio. Vñ cõpilo/	Pilum
Ouidius	oppilo/expilo. Ouidius li.metamor.xiii. Expilatq; gemis oculos. Lucretius	Pilus
Lucretius	libro.vi. Fluctibus aduerſis oppilare hoſtia contra. Horatius in ſermonibus.	Pylos
Horatius	Nec te cõpilẽt fugiẽtes. Quod Acron enarrãs/ait Cõpilẽt/expoliẽt. Cõpila/	Pylius
Acron	re enim (ut pgit) dicũtur milites/q occiſis qbuſdam/inſignia in bello tollunt.	Pileius
Aſconius	Vt uero exponit Aſconius/cõpilare dicũtur/q ubiq; ſurripiunt: expilare aũt/	Pileum
Feſtus	qui aliqd paſſim ſurripiũt ui. Cõpilare itẽ/ſignificat cogere/& ĩ unũ cõdere/	Pileolus
	teſte Feſto. Pilũ cũ i latino/& unico l/neutro genere/& pilus maſculino/decli	Pileolum
Gaſparinus	nari põt: & terebra uocatur. Pilum item eadẽ litteratura/nouacula/ſiue iacu/	Pylon
	lum uocatur: quod tñ a Gaſparino cũ geminato l ſcribi præcipit. Sed neſcio	
	quo pacto/niſi forte a παλλω/quod eſt uibro deſcenderet. Lucanus. & pila	
Ptolemæus	minantia pilis. Hæc pylos cũ y græco/& unico l/opidum Meſſeniæ eſt teſte	
Ouidius	Ptolemæo: a qua fit pylius adiectiuum. Ouidius de ponto. Crede mihi Pylio	
Gaſparinus	Neſtore maior ero. Pileũ cũ i latino/& unico l ſcribitur: etſi cũ duplicato l/a	
Vgutio	Gaſparino ſcribi præcipiat. Neq; ab eo q eſt pilus/uel pellis/deſcẽdit/ut Vgu	
Gaſparinus	tio/Catholicon/Gaſparinus/tradidere: ſed græcum uocabulũ eſt: quod illi	
Feſtus	πιλιον dicũt. Feſtus. Albogalerus eſt pileũ capitis: quo diales flaminis utebã/	
Laurentius	tur. Põt & hic pileus declinari: etſi Laurẽtius in Raudẽſem dicat non ĩcõpiri.	
Seruius	Seruius ſup librũ.ii.æneidos. Tiara/pileus phrygius ẽ. Et format p diminutio	
Horatius	nem pileolus/pileolũ/penultima correpta ſyllaba. Horatius in epiſtolis.	
	Vt cũ pileolo ſoleas cõuiua tribulis. Harũ aũt oĩum dictionũ pmæ ſyllabæ	
	q̃titas/his dignoſci uerſibus poterit. Pila ferũt ad bella uiri: barbãq; recidũt	

Pila:terit pilus:pila torrēda terunt:Pila taberna:pila ſit parietis:ē pila ludus:
Carne pilus:pylos urbs:ſit pileus ipſe galerus.Pylon cū y græco/& unico l/
proprium fuit uiri Troiani nomen.

Pelagus cū unico l ſcribitur:nā & primā corripit ſyllabā. Virgili. li.æneí.tertio/
O tandē magnis pelagi defuncte periclis.Et tā maſculini/q̄ neutri generis ē:
ſicut uulgus:quo genere/ſcilicet maſculino/protulit Pomponius Mela:& Va
lerius Flaccus li.p̄mo/quom ait.O quantum terræ/q̄tum cognoſcere cæli/
Permiſſum eſt:pelagum quantos aperimus in uſus.

Penus/tā maſculini/q̄ fœminini generis ē/teſtibus Priſciāo/& Seruio ſup librū
primū æneidos.Plautus ī pſeudulo.Niſi mihi ānuus penus hic ab amatoribuſ
cōgerat/cras populo ꝓſtituā uos o puellæ.Lucillius.Magna penus puo ſpa/
cio cōſūpta pibit.Penus/tā ſcd̄a/q̄ q̄rta declinatōe/declinari ꝑt/teſte Priſciāo:
& hoc pēus huius penoris/auctoribus Capro/Donato/Seruio:& hoc penū
huiuſ penu:& hoc penu ideclinabile/teſte Priſciāo/Perſius.In locuplete penu
defeſis pinguibus umbris.Cæſar Strabo in oratōe/qua Sulpicio reſpōdet.De
inde propinquos noſtros Meſſallas/domo deflagrata/penore uolebamus
priuare. Aphranins ī talione. Vos qbus cordi ē/intra tunicā manus læua/dex
tra in penū herile.Notandū ꝙ penora ꝓprie dicuntur res neceſſariæ ad u ictū
quottidianū/auctore Pōpeio. Vnde Cicero de natura deorū/ait.Penus ē om
ne/quo ueſcuntur hoīes.Locus autē/ubi penus reponit/penariū uocat.Varro
de lingua latina.Penariū locus ē/ubi penus reponiur: hoc ē/edulia/ad uictū
ptinētia.q & penarius dictus ē/teſte Feſto in hæc uerba dicēte.Penora dicunt
res neceſſariæ ad uictū quottidianū:& locus earū penarius.Pēnariū cum du/
plicato n/pēnarum ē repoſitoriū.Penis fœminini generis eſt.Vnde Feſtus ait.
Penis/cauda appellatur/apendēdo dicta.ꝓ mētulā aūt/maſculino rectius/q̄
fœminino genere profertur.Iuuenalis ſatyra.vi.Nouerunt Mauri/atq; Indi/
quē Pſaltria penē.Martialis.Occurrit aliquis inter iſta Draucus:Cui refibula/
uit turgidū faber penē.Penis format p diminutionē peniculus/& hoc penicil
lū:quod Vgutio hoc peniculū/& hæc penicilla huius pēicillæ/declinari præ
cipit.Feſtus.Peniculi/ſpongiæ longæ propter ſimilitudinē caudarū/appella
tæ ſunt.Penna/& Pinna cū geminato n/acutū ſignificat/teſte Quintiliano li.
primo.Vnde ſecuris utrinq; habens aciē/bipēnis uocatur.Et illos Quintilia/
nus errare dixit/q quia a pinnis duabus/hoc eſſe bipēnis nomē exiſtimāt/Pen
nas auium eſſe uolūt:hoc ē/nō ēt pinnas.Pennas ergo/generale ad pinnas no
mē/& ad plumas/dixerim.Inde fit diminutiue pēnula/ſiue pinulla : quæ ſum
ma pars auris/ab acuitate dicta ē . Quare errauerunt Brito/& Māmætractus
ſup illud Leuitici capi.xi.cunta quæ nō habēt pennulas/& ſquamas in aquis/
polluta erunt:dicētes/ibi pinnulas legēdum eſſe:nō pēnulas:utiq; ignorātes/
Pēnulas idem ſignificare/quod pinnulæ.Hæc Penula cum unico n/genus ē
ueſtimēti:de qua Iuuenalis ſatyra.v.& multo ſtilaret penula limbo.Penes præ
poſitio ē accuſatiuo deſeruiēſ.Pœne aduerbiū eſt remiſſiuum:& format com
paratiuū pœnior:ſuplatiuū pœniſſimus/teſte Priſciano li.tertio:ubi ēt dicit ꝙ
ſtrenuus/arduus/egregius/induſtrius/innoxius/perpetuus/formāt ſua cōpa
ratiua/ſtrenuior/arduior/egregior/induſtrior/innoxior/perpetuior.Penitus/
ideſt ſecretus/format cōpatiuū penitior: ſuplatiuū penitiſſimus/teſte Priſcia
no li.præfato.Pœna cum œ diphthongo/græci ποιρη/notū eſt quid ſignifi/
cat.Neq; a pēdo deſcendit/ut cū Catholico Vgutio ſomniauit.Pœna item ea
dē/ſcriptura/ꝓ Aphrica ponit:a q̄/fit pœnus/pœnicus/pūicuſ/teſte Seruio.
Virgilius.Pœnica regna uides.Punicum/libi genus eſt/teſte Feſto.Pœna itē/
iſula q̄dā ē ab occaſu Mauritaniæ Tigintāæ ē exteriori mari/teſte Ptolemæo.
Penates(inqt Feſtus)alii uolūt ut habeat nominatiuū ſingularem/hic penas/
alii hic penatiſ:At uero Priſcianuſ/ubi de accuſatiuiſ pluralibuſ in is/& i eſ ter
minatiſ/diſſerit/penatiſ(inquit)antiq in recto protulerunt . Sed alibi/ubi de
genitiuiſ pluralibuſ conciſiſ tractat/ait.Penaſ/genitiuo penatū format/pro pe
natium.Feſtuſ.Penetralia/ſunt penatū deorū ſacraria.Penuria cum unico n/
a græco trahitur/auctore Seruio.Feſtuſ autem/latinum uult eſſe uocabulū.

Virgilius
Pōponius
Valerius
Priſcianus
Seruius
Plautus
Lucillius
Priſcianus
Caper
Donatus
Seruius
Priſcianus
Perſius
Cæſar
Aphranius
Pompeius
Cicero
Varro
Feſtus
Feſtus
Iuuenalis
Martialis
Vgutio
Feſtus
Quintiliāus
Quintiliāus
Brito
Mammætra
ctus
Iuuenalis
Priſcianus
Priſcianus
Vgutio
Seruius
Virgilius
Feſtus
Ptolemæus
Feſtus
Priſcianus
Priſcianuſ
Feſtuſ
Seruiuſ

Pelagus
Penus
Penum
Penu
Penarius
Penarium
Pennarium
Penis
Peniculus
Penicillum
Penculum
Penicilla
Pena
Pina
Pennula
Pinnula
Penula
Penituſ
Pœna
Penes
Pœne
Penicus
Pœnuſ
Punicuſ
Penicum
Penas
Penatis
Penuria
Pœnuria

Feſtus	Ait enim. Pœnuria, ideſt quod pœne minus ſit, q̃ neceſſe eſt. Quare a penore	
Vgutio	nõ deſcdendit, ut cũ Cahtolico Vgutio uoluit: maxime cum penus primam	
Horatius	corripiat ſyllabã: pœnuria uero, illam producat. Horatius ſermone primo.	
	Supremum tempus, ne ſe pœnuria uictus Opprimeret, metuebat.	
Nonius	Pes format diminutiue pediolus. Vnde Aphranius, referente Nonio, ait in ex	Pes
Aphranius	cepto. Atq; ideo nolo: nudo pediolo es tu. Vgutio dicit, ꝙ facit ꝑ diminutio	Pediolus
Vgutio	nem pedulus, & pedellus. pes ponitur nonnunq̃ pro remo: ut Plautus protu	Pedulus
Plautus	lit, quom manuũ pedes dixit. Vnde tũ animantiũ, tum fluuiorũ pedes uocã	Pedellus
Virgilius	tur, dicẽte Virgilio li. æneidos nono. reuocatq; pedẽ Tyberius ab alto. Pedũ	Pedum
Virgilius	baculum uocatur paſtorale. Virgilius in bucolicis. At tu ſume pedum: quod	
	me cũ ſæpe rogaret, Nõ tulit Antigenes. Peda, & pedatura, humanũ appel	
	latur ueſtigiũ. Peda itẽ græce pedica latine. i. uinculũ pedũ. Pedo, propriũ fu	
Ouidius	it uiri nomẽ: cuius meminit Ouidius li. iiii. de ponto dicẽs. Si roget hoc aliqs,	
Lucanus	cur ſint narrata Pedoni. Pedor, ſqualor, uel putor dr̃. Lucãus. lõguſq; ĩ carce	
Statius	re pedor. Statius lí. thæba. iiii. Obſitus exhauſtos pedore, & ſanguine uultus.	
Martialis	Pædico cũ æ diphthongo ſcribit: primãq;, & mediã ſyllabã ꝓducit. Martialis.	Pædico
	Sed nec pædico es, nec tu Sextile fututor. Is dicitur, q pueros ad libidinẽ aſſec	Pedica
	tatur. Pedica abſq; diphthongo, primã ſyllabã, & mediã coreptã habet. Vir	
Virgilius	gilius georgi. i. Tum grauibus pedicas, & rætia ponere ceruis. Ouidius li. me	
Ouidius	tamor. xv. Rætia cũ pedicis, laqueos, arteſq; doloſas Tollite. genus ẽ uinculi.	
Priſcianus	Pedeſter maſculini, pedeſtris fœminini, pedeſtre neutri, & hic & hæc pedeſtris,	Pedeſter
Vgutio	& hoc pedeſtre declinari poteſt, teſte Priſciano. Vgutio declinat etiam, hic &	
	hæc pedeſter.	
	Propago, & propages, in uno ſignificato dici poteſt: ideſt progenies.	Propago
	Proſapia, & proſapies, in recto declinari poteſt: & dici põt generis longitudo.	Propages
Lucanus	Pelorus cũ unico l ſcribitur. Mons eſt Siciliæ, dicente lucano li. ii. Extremi colles	Progenies
	Siculo ceſſeræ Peloro. Peloris huius peloridis cũ unico l, genus eſt conchæ,	Proſapia
	ut qdam uolunt. Alii dicunt, ꝙ peloris eſt ipſa ſpecies: concha uero, genus.	Proſapies
Martialis	Martialis. me paſcit aquoſa peloris. Horatius ſermone. xiiii.	Pelorus
Horatius	Murice Baiano melior Lucrina peloris.	Peloris
	Pendeo pendes ſecunda, & pendo pendis tertia cõiugatione, declinari poteſt.	Pẽdeo
	Vnum tertiæ accuſatiuũ poſtulat: alterũ uero ſecũdæ, ablatiuũ, uel genitiuũ:	Pendo
Tullius	ut eſt apud Tulliũ in hortenſio. Et qui expectat, pẽdet animi.	
	Peribolus cum i latino, maſculino genere, & peribolũ neutro, declinari põt:	Peribolus
	& circuitus trãſfertur. Nã a περιβάλλω, quod circuire ſignificat, deriuatur.	Peribolum
Pompeius	Penetrale, interior ẽ locus domus, uel templi. Põpeius. Penetralia, ſunt penati	Penetrale
Lucanus	um deorũ ſacraria. Lucanus li. v. Impulit illa pauens adyti penetrale remoti.	Penetrabile
Seruius	Penetralis penetrale, & penetrabile, hoc diſtãt, teſte Seruio: ꝙ penetrale, eſt	
	quod penetrat: penetrabile aũt, quod penetratur. Cõperitur tamẽ & penetra	
Virgilius	bile, pro penetrale: ut eſt apud Virgiliũ: penetrabile tælum. & Martialis ait.	
Martialis	Ne madidos intret penetrabile frigus in artus.	
Prudẽtius	Pera, ſaculus dicitur. Et producit primam ſyllabã. Prudẽtius in Pſychomachia.	Pera
Martialis	Ingreſſurus iter, peram ne tollito. Martialis. Dormiat & tetrico cũ cane pera	Pero
	rogat. Pera græcũ qdem uocabulũ eſt: neq; a περι præpoſitiõe deſcendit, ut	
	Vgutio ſomniauit. Pero huius peronis, genus eſt calciamẽti: & primã ſylla	
Iuuenalis	bam ꝓductã habet. Iuuenalis. Per glatiem perone tegi. Virgilius li. æneidos	
Virgilius	vii. crudus tegit altera pero. Fuit ẽt pero nomẽ ꝓpriũ mulieris matris Alphe	
	ſibϾæ. Et facit in genitiuo perus: ſicut Sappho, & Mãto.	
	Perio peris cũ i, apud antiquos fuit. Inde uenit peritus: ut iuris, uel iure peritus.	Perio
	Vtroq; enim modo, ſiue per genitiuũ, ſiue per ablatiuum, loqui poſſumus.	Pereo
	Pereo per e, interire ſignificat: & ex per, & eo is it, componi manifeſtum eſt.	
Strabo	Petra, lapis uocatur. Petra itẽ, locus eſt iuxta Dyrrhachiũ, teſte Strabone libro	Petra
	ſeptimo. Rurſum petra, urbs eſt mediterranea Siciliæ: & eodem nomine uil	Petrus
Ptolemæus	la Petræ Arabiæ, ut Ptolemæus oſtendit. Petrus, proprium uiri nomen. Pe	Petræa
Heſiodus	træa cum æ diphthongo in media ſyllaba, Oceani, & Tethyos filia fuit, teſte	Petreia
	Heſiodo in theogonia. Petreia, ea uocabatur, quæ põpam præcedens in co	Peteon

Pompeius Ioniis/aut municipiis/imitabatur anum ebriã/ut ſcribit Pompeius. Peteon/ Petrones
Homerus urbs fuit boœtiæ/teſte Homero li. iliados. ii. Petrones ruſtici appellãtur/ape/
Pompeius trarũ aſpitate/uel duricia/ſic cognominati/auctore Põpeio. Vgutio petrones
Vgutio ea dicit eſſe putamina/quæ a petris abſcinditur.
Perſes huius perſis/uel perſi/tertia declinatione/& ſecunda/& Perſeius ĩ recto Perſes
cum eius diphthongo/declinari põt: ſicut Achilles huius Achillis/uel Achil Perſeus
Saluſtius li/& Achilleius: Vlyſſes huius Vlyſſis/uel Vlyſſi/& Vlyſſeus. Saluſtius. A ꝑn/ Perſia
Ouidius cipio urbis/ad bellũ Perſi Macedonicum. Ouidius heroidum. At mihi quod Perſis
Perſeus/& cum Ioue Liber amarũt. Propriũ uiri nomẽ fuit: a quo/Perſia/Per Perſida
Propertius ſis/Perſida (tribus enim his modis declinari põt) cognominata regio ẽ: cuius Perſæ
Lucanus ppli/perſæ/pſi/pſici uocati ſunt. Proptius. Perſarũ ſtatuit Babylona Semi/ Perſi
Priſcianus ramis urbẽ. Lucanus libro. x. Et Phariis/perſiſq; fuit/Macetumq; tyrannis. Pri Perſici
Iuuenalis ſcianus in periegeſi. Hyrcanũ pariter/Perſum ſimul/ atq; Sabæũ. Iuuenalis. Perſius
Nec Crœſi fortuna unq̃/nec Perſica regna/Sufficiẽt aĩo. Perſius/ꝓpriũ fuit Perſeis
Martialis nomẽ poetæ ſatyrici: de quo Martialis. Sæpius in li. memoratur Perſius uno. Perſicus
Quã leuis in tota Marſis Amazonide. Perſeis/filia fuit Oceani/& Tetyos/te Perſicum
Heſiodus ſte Heſiodo in theogonia. Hæc perſicus/arbor eſt nota/cuius fructus/perſicũ
Serenus uocatur. Inde perſicus perſica perſicũ. Serenus. Prodeſt præterea cũ baccho
perſica frondis.
Pomœriũ cũ œ diphthongo in ſcd̃a ſyllaba ſcribit/dictũ quaſi poſt mœrũ: hoc Pomœriũ
Seruius eſt murũ. Nã mœrus/murus uocatur/teſte Seruio: ut ẽ apud Virgiliũ li. æneі Pomarium
Virgilius dos. x. atq; ipſis prælia miſcẽt Aggeribus mœrorũ/pro murorũ. Cuius uoca/
Varro buli etymologiã/Varro de lingua latina ẽt tradidit: & Liuius li. ꝑmo/pomœ
Liuius rium affirmãs locum eſſe ad muros ĩtra/uel extra: ubi ædificare nõ licet. Alii
diciũt pomœriũ/id ſolum appellari/quod inhabitatur extra mœnia/ſiue in
Lucanus tus/ſiue poſt mœnia: quod tetigiſſe uidetur Lucanus/quom ait libro primo.
Iuuenalis Longa ꝑ extremos pomœria cingere fines. Iuuenalis. Et ſalibus uehemẽs intra
Statius pomœria natis. Pomariũ/locus ẽ pomis conſitus. Statius. Quid bifera Alci/
Martialis noni laudẽ pomaria regis? Martialis. Non mea Maſſylus ſeruat pomaria ſer
Propertius pens. Propertius. Nec mea Phæaces æquant pomaria ſiluas. Ouidius li. me/
Ouidius tamor. iiii. Id metuens ſolidis pomaria clauſerat Atlas
Mœnibus. Pomariũ item/dici põt pomorum repoſitorium.
Petaſus cum t exili/maſculino genere/& petaſum neutro/declinari poſſe Vgũ Petaſus
Vgutio tio tradit. Fuit teſte Lactantio grãmatico ſuper librũ ꝑmum thæbaidos/alatũ Petaſum
Lactantius Mercurii calciamẽtũ. Alii galericulum/ſiue umbellam ſgnificare dicunt: un Petaſo
Martialis de & apud Marcialem/& Valerium Maximum/& Suetonium in Auguſto/ Petaſuncu/
Valerius petaſatus legitur: hoc ẽ umbella tectus. Petaſo eadem ſcriptura/coxa uocatur lus
Suetonius porcina ſalita. Martialis. Nam mihi cũ uetulo ſit petaſone nihil. Et format di
Martialis minutiue petaſũculus. Iuuenalis ſatyra. vii. ſiccus petaſũculus/& uas Pelãydũ.
Iuuenalis Pondus huius ponderis/& pondo indeclinabile/in uno ſignificato accipi pñt. Pondus
Phocas Quod etſi Phocas pluralis tm̃ numeri eſſe tradiderit/ſingulari tam̃ numero Pondo
Columella cõperitur. Vñ Collumella ait. Pondo/librã/& quadrãtẽ abiici oportere. Põ
do enim/pro eo quod ẽ pondus/poſuit. Inde duapondo cum a ante p/& tre
Quintiliãus pondo cum e/teſte Quintiliano li. primo/in hæc uerba dicẽte. Quid ꝙ quæ
Meſſalla dam ſingula procul dubio uitioſa ſunt/iuncta/ſine reprehenſione dicuntur?
Nam duopondo/& triapondo/barbariſmi ſunt. At duapondo/& trepõdo/
ad noſtram uſq; ætatem/ab omnibus dictum eſt: & recte dici Meſſalla confir
Marcellus mat. Nonnunq̃ ẽt pro numero pondus ponitur/teſte Marcello/Varronem
Varro inducẽte dicentem libro de uita patrum quarto. E Græcia alias ĩ uillas cõpor
taſſe magnũ pondus artificum. Simili modo dicimus tercentum: & adiecti/
Virgilius ue trecenti nõ tercenti. Virgilius. Tercentum niuei tondent dumeta iuuenci.
Martialis Martialis. Dicebatq; ſuis hæc tantũ deſſe trecentis.
Laurẽtius Peplus (inquit Laurentius in Raudenſem/illum uidelicet carpẽs/ꝙ neutro pe/ Peplus
plum genere protulit) maſculini generis eſt. Quia confratrem meum ineru/ Peplum
Seruius dite carpſiſti/patiaris obſecro uelle doceri. Seruius ſuper librum primum æne
Plautus idos/peplum (inquit) Proprie eſt palla picta fœminea Mineruæ conſecrata.

Virgilius Plautus.Nunq̃ ad ciuitatem uenio/niſi quom infertur peplum.Virgilius ad
Meſſalam.Magna giganteis ornantur pepla tropheis.Ergo & peplus maſcu
lino/quo Græci genere proferunt/& neutro/quo Latini peplum dicũt/decli
nari recte poterit.Qui & Græci uti maſculio/ita & neutro ꝑferre cõſueuerũt.

Perſius Piper huius piperis cum i latino/neutri generis eſt.Perſius.Rugoſumqꝫ piper. Piper
Horatius Horatius ſermone.xiiii.Primus & inueni piper album cum ſale nigro.Com Piperi
Herodianus peritur ẽt & hoc piperi indeclinabile.Herodianus.Gũmi/& piperi/barbara
Vgutio ſunt.Quare a pyr/qui eſt ignis non deſcendit/ut cum Catholico ſomniauit
Plinius Vgutio:qui ẽt addit maſculino genere piper declinari poſſe.Arbuſcula ẽ In/
dica/teſte Plinio libro.xii.naturalis hiſtoriæ.

Plinius Piſa huius piſæ cum i latino/& unico ſ ſcribitur.Oppidum eſt Archadiæ/teſte Piſa
Ptolemæus Plinio li.vi.naturalis hiſtoriæ.Piſæ pluralis tantũ numeri/ciuitas eſt Tuſciæ/ Piſæ
Lucanus teſte Ptolemæo:de qua Lucanus li.ſeundo.Hinc Tyrrhena uado frangentes Piſum
Vgutio æquora Piſæ.Piſa fœminini/& piſum neutri/genus ẽ legumẽti:quod neutri
generis Vgutio dicit non eſſe compertum.

Cæſar Pollen huius pollinis cum duplicato l/neutri generis eſt/teſtibus Cæſar/& Pro Pollem
Probus bo.Vñ Macer de uiribus hærbarũ/ait.Hoc ẽt ſucco iuncto cũ polline/qđ dãt Pollis
Macer Hordea/curatur(ut dicunt)puſtula quæuis.põt etiã declinari hæc pollis/teſti Poly
Chariſius bus Chariſio/& Priſcião.Phocas aũt maſculini generis eſſe tradidit.Poly cũ Polis
Priſcianus unico l/& y græco/ſignificat multum.Polis cum unico l/& i latino/dicitur ci Polus
Phocas uitas.Polus cum unico l/pro cælo ponitur.Pholus cum ph/& unico l/nomẽ Pholus
centauri fuit.Pola cum unico l urbs eſt Iſtriæ/poſt flexũ Adriaci ſinus/teſte Pola
Ptolemæus Ptolemæo:& eiuſdem nõis inſula in mari Indico/Carmaniæ adiacens/ut idẽ
Ptolemæus Ptolemæus oſtendit.

Caper Puls/& polenta/ſiue pulenta(ut caper uult)in uno ſignificato accipi poſſunt:& Puls
Ouidius tam neutri/q̃ fœminini generis eſt.Ouidius li.metamor.v.Dulce dedit teſta Polenta
Hierõymus quod coxerat ante polenta.Hieronymus in libro primo Ioſue.v.capitulo.Et Pulẽta
cõederũt de frugibus terræ die altero:& azymos panes:& polẽtã eiuſdẽ ãni.

Hierony/mus Pulmentum/& pulmẽtarium/in una ſignificione dici poteſt.Hieronymus in Io Pulmentũ
anne capitulo ultimo.Pueri nunquid pulmẽtarium habetis?Pulmentarium Pulmẽtariũ
item/appellari poteſt pulmenti cõditoriũ/ſiue repoſitorium.

Pignus huius pignoris/& pignus huius pigneris/hoc diſtãt:ꝙ(ut uulgatus eſt Pignus
uerſus)Pignora natorum dicuntur:pignera rerum.

Iuuenalis Pignero pigneras/& pigneror đponens uſurpatur.Iuuenalis ſatyra.vii.& lænã Pignero
Cicero pignerat Atreus.Cicero li.i.de republica.Patria ipſa ſibi ad utilitatem ſuam Pigneor
pigneraretur/pro pigneraret.

Populus
Seruius Populus ſingulari numero/unius multitudinẽ ciuitatis ſignificat:plurali autem Popellus
Virgilius numero populi/urbes deſignãt/teſte ſeruio.Virgilius li.ænidos primo. Pupulnus
Virgilius Hinc populum late regẽ.Idẽ in eodẽ.Littoraqꝫ/& latos populos.Et format p Populeus
Perſius diminutionẽ popellus.Perſius.Ante diẽ blãdo caudã iactare popello.Idẽ.ar/
Perſius tocreaſqꝫ popello Largior.Populus pro arbore fœminini generis eſt:ſed &
Caper maſculino ueteres protulere/ut Caper teſtatur/& Probus.Et primã produ/
Probus cit ſyllabã.Virgilius in bucolicis.Hic candida populus antro.Iminet.Sunt ãt
Virgilius populorũ tria genera/ut ſcribit Plinius:alba:nigra:& quæ Lybica uocant.In
Plinius de fit pro materiato populnus/& populeus.Plautus in caſina.Num iſtæc aut
Plautus populna ſors/aut abiegna eſt tua?Virgilius i georgicis.Qualis pupulea mæ/
Virgilius rens philomela ſub umbra.Statius libro thæbaidos.viiii.Cæſpite populeo
Statius commendat ſpicula trunco.

Ptolemæꝰ Populoniũ/promõtoriũ ẽ Tuſciæ/teſte Ptolemæo.Populonia/urbs ẽ Tuſciæ/
Ptolemæus ut idẽ Ptolemæus oſtẽdit:de qua Virgilius li.æneidos.x.Sexcentos illi dede/ Populoniũ
Virgilius rat Populonia mater. Populonia

Probus Populo populas/& populor deponens/in uſu habetur:quod tamẽ Probus tra Populo
Virgilius dit eſſe cõe.Virgilius geor.primo.populantqꝫ ingentẽ farris aceruũ.Idẽ libro Populor
Virgilius æneidos quarto.Quom populant hyemis memores/tectoqꝫ reponunt.Idẽ
Virgilius li.æneidos.xii.Quiſqꝫ ſuum populatus iter.Nonnũqꝫ & in bonam partẽ po/
Pacuuius pulo ſumitur.Vnde Pacuius ait.Atqꝫ ita ut promeruit/pater mihi patriã po/

Marcellus pulauit meã:ideſt amorẽ populi conciliauit/ut probe Marcellus iterpretatus ẽ.
Apuleius Plæbs(ut tradit Apuleius)cum æ diphthongo ſcribitur. Nam a πλάσιον/qđ Plæbs
apud Græcos in uſu non ẽ/niſi in cõpoſitione/ut diplaſion/polyplaſion/plu Plebes
ralitatemq; ſignificat/deriuatur:a quo(ut ait)primã diphthongi uocalem aſ
Priſcianus ſumpſit.Priſcianus autẽ/abſq; diphthongo ſcribendum innuit.Ait enim/an/
te duas conſonantes finales/ diphthongum reperiri nõ poſſe:ante duplicem
poſſe:ut fæx:faux.Finales intelligas:q; ſilicet in eadem finiãt ſyllaba cum ipſa
uocali. Alioquin nõ ſtaret regula.Nã mæſtus/uendo/palæſtra/cũ æ diphthõ
go ſcribitur:etſi diphthongum ipſam gemina conſonãs/uel terna ſequat.De/
Priſcianus clinatur ẽt hæc plebes huius plebei/teſte Priſciano.Lucãus libro tertio. neſcit
Lucanus plebes ieiuna timere.Lucillius li.v.Deficit alma ceres:nec plebes pane potit.
Lucilllius Statius li.thæbaidos.iiii. At parte ex alia Cadmi Maurotiã plebes. Saluſtius
Statius libro hiſtoriarũ primo:Plebei tribuniciam poteſtatem.
Saluſtius Papula/carbunculus in carne uocatur. Virgilius georgi.iii.Ardentes papulæ/ Papula
Virgilius atq; imundus olẽtia ſudor.Papilla cum duplicato l/ea eſt/qua e mãma lac ſu Papilla
Virgilius gitur:& nõnunq̃ pro ipſa mãma ponit.Virgilius libro æneidos.xi.
Haſta ſub exertam donec perlata papillam.
Varro Pupus/& pupa/formãt p diminutionẽ pupulus/& pupula. Varro in originibus. Pupus
Perſius Mãmam lactis ſugiẽtis paſcere pupum.Perſius.Dicite pontifices/in tẽplo qđ Pupa
Martialis facit aurũ?Nempe hoc ut Veneri donatæ a uirgine pupæ.Martialis. Pupam Pupulus
Ouidius ſe dicit Gellia cum ſit anus.Ouidius li.primo amorũ.Suſpicor/& fama eſt/ Pupula
oculis quoq; pupula duplex.Pupulũ/urbs ẽ a latere meridionali Sardinæ/te Pupulum
Ptolemæus ſte Ptolemæo.Pupillus/& pupilla/nota ſunt uocabula.Pupilla itẽ/oculi dici Pupilus
Probus tur.Pupes cũ duplicato p/ſequẽte e/ſcribi teſte Probo/& efferri debet.Sed & Pupilla
Martialis puppis cum i poſt p/nõ ſemel legimus.Martialis.Scis quota de.Lybico litto/ Puppes
Lucanus re puppis eat.Lucanus li.viii.Vt ſit ab Emathiis ſemp tua longius oris Puppis
Ouidius Puppis/& Heſperiã pelago/cæloq; relinquas.Ouidius de ponto.Dum mea
Diomedes puppis erat ualida fũdata carina.Nã ſi puppes dixiſſent/uerſus ſtaꝛ ñ poſſet.
Donatus Porrũ cũ duplicato r/in ſingulari numero neutri generis ẽ/in plurali uero/maſ Porrum
Probus culini/teſtibus Diomede/Donato/Probo/Phoca.Martialis.Mittit præcipu
Phocas os nemoralis Aricia porros.Vgutio dicit q; etiã plurali numero facit hæc por
Martialis ra:quod tamen nuſq̃ lectum eſt.
Vgutio Porcus/& porca/formãt diminutiue porculus/& porcellus/porcula:& porcel
Pompeius la/teſte Pompeio in dictione arca.Porca itẽ in agris/eo q; frumẽtum porri/ Porcus
Varro gat/dicta ẽ/autore Varrone libro rerũ ruſticarũ primo. At uero Pompeius/ Porca
Pompeius porcæ(inquit)in agris dictæ ſunt/q; porceant:ideſt,phibeant aquã frumentis Porculus
Accius nocere.Idẽ ſenſit Accius/quom referẽte Nonio/dixit.Porcæ ſunt ſigna ſulco Porcellus
Nonius rum:quæ uel ultra ſe iaci ſemina prohibeãt.Porcere enim(ut pergit)prohibe Porcula
re ſæpius legimus. Porcella
Horatius Poſticũ/hoſtiũ dicit i poſteriori pte ædium:& producit ſti ſyllabã.Horatius in Poſticum
Vgutio epiſtolis. Atria ſeruantẽ poſtico falle clientẽ. Vgutio dicit poſſe declinari hoc Poſticus
Vgutio poſticũ:ſed mẽdoſum eſt quod affert exẽplum.Cõperitur ẽt poſticus poſtica Poſtica
Perſius poſticũ/ſti ſyllaba pari mõ,pducta:etſi Vgutio correptã ẽẽ tradiderit.Perſius.
Auſonius Occipiti cæco poſticæ occurite ſãnæ.Auſonius.Peruerſæ ueneris poſtico uul
Feſtus nere foſſor.Poſtica(ut ſcribit Feſtus)quæ poſt nos ſunt/quæ uero ante/anti/
ca dicũtur:& ſiniſtrã poſticã/dextrã/anticã uocamus.Sic ea cæli pars/quæ ad
ſeptẽtrionẽ ẽ/poſtica quæ uero ad meridiẽ ſole illuſtrat/antica nõinat.Itẽ li/
nea i agris diuidẽdis/ab oriẽte ad occaſum ſpectãs/poſtica appellat.Hæc ille.
Ennius Pario paris tertia/& quarta cõiugatione/declinari poteſt.Ennius. Oua parire ſo Pario
let pennis genus cõdecoratũ.Et facit in præterito peperi:in ſupino partũ/& Parco
paritũ/ri ſyllaba/a quarta coniugatõe/,pducta:a tertia aũt/correpta:ut ẽ apud Paro
Statius Statium li.thæbaidos.xi.Hoſti ueniat paritura marito.Et facit in futuro indi
Nonius catiui modi pariã/& paribo/teſte Nonio/Pomponiũ inducente dicẽtem in
Pompõius auctorato.Si prægnans non es/paribis nunq̃.Pareo pares ſecundæ coniuga
tionis/facit in præterito parui:in ſupino paritum/ri ſyllaba correpta:& pro/
Virgilius ducit pa ſyllabam.Virgilius li.æneidos.iii.Apparent Camerina procul.Paro

Statius paras primæ coniugationis/pa ſyllabá corripit. Statius libro thæbaidos.iiii.
Apparat/& longo recalet furor.
Paragraphus maſculino/& paragraphũ neutro genere/declinari poteſt. Paragra/
Marcellus Partus huius partus/uel partuis more antiquo/uel pti/teſte Marcello/ueteres phus
Pacuuius declinabát. Vnde Pacuuius ait ĩ Atalanta. Vbi ego grauidam ſentio aggraua Paragraphũ
Varro ſcere ꝓpinquitate parti. Varro in andabatis. Candidum lacte papilla conflu/ Partus
it:ſignum putát/ne quid hic partuis ſequatur mulierẽ. Et facit in datiuo plu/ Partio
Priſcianus rali/& ablatiuo/partibus:ut ſcilicet differat a pars cuius datiuus pluralis/ẽ par
tibus. Nonnunꝗ & pro partu partio ponitur/teſte Priſciano.
Ouidius Penelope huius penelopes/& penelopea/in recto declinari poteſt. Ouidius in Penelope
initio libri heroidum. Penelopea
Virgilius Hanc tua penelope lento tibi mittit Vlyſſe. Virgilius inpriapea.
Mens erat in cunno Penelopea tuo. Vxor fuit Vlyſſis.
Potior poteris tertia/& potior potiris quarta cõiugatione/declinari poteſt/te Potior
Priſcianus ſte Priſciáo. Virgilius li.æne.iii. Vi potitur. Quid nõ mortalia pectora cogis
Virgilius Auri ſacra fames? Ouidius in faſtis.
Ouidius Mars uidet hanc:uiſamq; cupit:potiturq; cupita. Lucillius libro.v.
Lucillius Deficit alma ceres:nec plebes pane potitur. Et licet Priſcianus dicat/ꝙ ſolum
Priſcianus a quarta cõiugatione/infinitum legitur/hoc ẽ potiri/compitur tñ a tertia in/
Marcellus finitũ poti/teſte Marcello.q & Pacuuium refert dixiſſe. Adhuc ſceptrũ patiũ
Pacuuius tur poti. Quod uerbum/tam accuſatiuo/ꝗ genitiuo/& ablatiuo/iungi põt:
Alexander etſi Alexander cũ ablatiuo tm̃ cõſtrui tradat/dicẽs.
Dignor/cum potior/fungor/ueſcor/fruor/utor/
Et careo/iungo caſu tantummõ ſexto. Quin ẽt dignor/fungor/fruor(de qui
bus diſſeruimus) Vtor/& ueſcor(de qbus ſuis locis uidebimus)tá accuſatiuũ/
Cicero ꝗ ablatiuũ expoſtulát. Cicero ad Lentulum. Quod ii q potiunt̃ rerũ præſta/
Terentius turi uidẽtur. Terẽtius in adelphis. Patria potitur cõmoda. Et cõe uerbũ eſſe
Ouidius uidetur. Ouidius meta.x.nec ſum potiẽda niſi(ĩqt)Dicta prius curſu.
Tortellius Pægma huius pægmatis/cũ æ diphthongo ſcribi a Tortellio præcipitur:q & Pægma
a παιζω/qđ ẽ ludo/đriuatũ uocabulũ tradit:ludũq; ẽẽ dicit. Alii a πηγνυμι/ Pegma
qđ ẽ págo/uel extruo/deductũ phibent. Et cũ in pma ſyllaba ſit η apud Græ
cos/ideo abſq; diphthõgo ſcribi uolũt. Ná lignea quædá erat ſubſtructio/ſi/
Seneca ue machina:cuius formam/& poſitionẽ/his uerbis deſcribens Seneca ait. His
ãnumeres licet machinatores/q pegmata p ſe ſurgẽtia excogitát/& tabulata
tacite in ſublime creſcẽtia/& alias ex ĩopinato uarietates/aut đhiſcẽtibus quæ
cohærebát/aut quæ diſtabát/ſua ſponte cohærẽtibus/aut iis.quæ eminebant/
Ioſephus paulatim ĩ ſe reſcidẽtidus. Ioſephus belli Iudaici li.vii.de triũpho Veſpaſiani/
& Titi/ĩ hũc modũ pegma deſcribit. Maxime át ſtupor erat machinarũ/quæ
portabantur/ſiue pegmatum fabricatio/pro quorum magnitudinẽ/uiribus
portátiũ occurẽtes timebát. Multa.n.in tertiũ nidũ/quartũq;/ſurgebát:& ma
gnificẽtia fabricæ:cũ admiratõe đlectabat. Plinius li.xxiii.naturalis hiſtoriæ.
Plinius Princeps in circo pegma duxit:in quo/cẽtũ & uiginti quatuor argẽti pondo
Seruius fuere. Seruius ſup tertiũ georgi. Scæna de lignis ad tp̃s fiebat:unde ẽt hodie
pmanſit cõſuetudo/ut cõponátur pegmata ludorũ theatralium editoribus.
Iuuenalis Iuuenalis ſatyra quarta. Et pegma/& pueros inde ad uelaria raptos. Martia.
Martialis Et creſcũt media pegmata celſa uia. Neque enim/apungo pungis pegma, de/
Vgutio ſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit.
Pugna/lucta uocatur/uel prælium. Pugnus/notũ uocabulũ/format diminuti/ Pugna
Hierõymus ue pugillus. Pugillaris maſculini generis ẽ. Hierõymus ĩ Luca. Et poſtulás pu Pugnus
gillarẽ:ſcripſit dicẽs/Ioánes ẽ nomẽ eius. Hi pugillares pluralis tm̃ numeri/ta Pugillus
bellæ ſunt ligneæ/uel alterius materie:ĩ qbus ſtylo ſcribi cõſueuit/quæ & hæc Pugillaris
Tortellius pugillaria dici poſſũt:etſi Tortellius ĩ cõmẽtariis orthographiæ dicat nõ cõ Pugillares
Catullus piri. Vñ Catullus ad Egnatiũ/ait. En negat mihi ur̃a redditurá pugillaria/ſi pa Pugillaria
ti poteſtis? Qui & hoc pugillũ Martialis capularis ꝓtulit/quom dixit. Et qc/ Pugillum
Martialis quid ille exprompt u ſentẽtia Parthorũ/pugillo aſſeueráte dictauit.

Priſcianus Pungo facit in prӕterito pũxi/& pupugi/teſte Priſciano:ſed & pepugi ueteres Pungo
Marcellus dixere/ut ſcribit Marcellus. In ſupino aũt facit pũctũ. Inde fit hoc pũctũ pro Punctum
Terentius breuiſſimo tpe:& pro linea. Terẽtius in phormiõe. Tũ tpis inde punctũ ad Punctus
Cicero hãc rem ẽ. Pro linea aũt Cicero ꝓ plãcio. Nã ꝙ queſtus es plures teſtes te ha
bere de Volitia/q̃ quod in ea tribu pũcta tuleris. Sũt tñ/q pro linea/ẽt ma/
Laurentius ſculino genere pũctus declinãt:quo quidẽ genere & philoſophi ꝓferũt:etſi
Laurentius imbrobet.

Paſſer cũ duplicato ſ/eo ꝙ caducũ patiat̃ morbũ/dictus ẽ. Neq; a pario deducit/ Paſſer
eo ꝙ libidinẽ pariat:neq; ab eo q eſt paruus/quaſi paruus ſit paſſer/ut utrũ/ Paſſerculus
Vgutio q; ſoniauit Vgutio. Et format diminutiue paſſerculus. Auicula ẽ nota/Paſſer
Horatius itẽ/genus ẽ piſcis:de quo Horatius ſermõe.xviii. paſſeris/atq; Inguſtata mi/
hi porrexerit ilia rhombi. Rurſũ Paſſer/nomẽ ẽ loci in Italia:de quo Martialis.
Non mollis Sinueſſa/feruidiq; Fluctus Paſſeris/aut ſuperbus Anxur.

Nonius Piſcoſus/& piſculẽtus/in uno ſignificato dici põt/teſte Nonio. Cato qnto ori Piſcoſus
Cato ginũ/de fluuio Ibero loquẽs/magnus(inquit)atq; pulcher/ac piſculentus. Piſculentus
Ouidius Ouidius faſtoꝝ tertio. Eſt prope piſcoſos lapidoſi Crathidis amnes.

Virgilius Parma/breue ſcutũ eſt. Virgilius libro ӕnei.xi. Enſe leuis nudo/parmaq; inglo Parma
rius alba. Parma itẽ/fluuius eſt Galliӕ ciſalpinӕ:& eodẽ noĩe urbs/a fluuio co Parmẽſes
Martialis gnomiata:de q̃ Martialis. Tũdet & innumeros Gallica parma greges. Ab hac Parmani
Varro parma/parmenſes uocitati ſũt. Eſt & alia Parma:a qua/parmani dicti ſunt/te
Pompeius ſte Varrone libro primo de analogia.

Põpeius Purus/format cõparatiuũ purior:ſuplatiuum puriſſimus/& purimus. Vnde Purus
Pompeius ait. Purime tetinero/ideſt puriſſime tenuero. Putus etiã pro pu/ Putus
rus ponitur/teſte Pompeio.

Puteo putes/& putreo putres/hoc diſtãt:ꝙ putere/fœtere ſignificat:& primã Puteo
Horatius ꝓducit ſyllabã:putrere aũt/marcere:& pu ſyllabã corripit. Horatius ſermo Putreo
Horatius ne.xii. Putet aper:rhombuſq; recẽs. Idem in ſermonibus. Nõ alia/q̃ qua Bi
Statius zãtia putuit orca. Statius li.thӕbai.xii. nuda oſſa/putrẽq; Verrere permittat
Virgilius ſaniẽ. Virgi.li.ӕneidos.xi. Quadrupedũq; putrẽ curſu quatit ungula cãpum.

Seruius Placeo places facit ĩ prӕterito placui/& placitus ſũ/teſtibus Seruio ſup li.viii. Placeo
Priſciãus ӕneidos/& Priſciano:& primã corripit ſyllabã. Placo placas pla ſyllabã pro Placo
Ouidius ducit. Ouidius faſtoꝝ primo. Mox ego/cur q̃uis alioꝝ numina placẽ. Idem
Ouidius li.meta.viii. Cœpta placẽt:& ſtat ſentẽtia tradere mecum.

Proco procas primӕ cõiugatiõis/& procio procis quartӕ/pro ſyllaba utrobiq; Proco
Liuius correpta/in uno ſignificato dici põt:ſignificãtq; id quod poſco/ſeu peto. Li Procio
Feſtus uius. Matrẽ procitũ plurimi uenerunt:ideſt petitũ/ut interpretat̃ Feſtus. Pro
cio aũt/cũ primã ꝓducit ſyllabã/ꝓuocar̃ ſigificat:& ex ꝓ/& cio cis cõponitur.

Probus Prӕdor prӕdaris cu ӕ diphthõgo/deponẽs ẽ uerbũ:qđ tñ Probus tradit eſſe Prӕdor
Hierõymus cõmune. Et actiuũ/paſſiuũq;/protulit Hierõymus/quom ĩ Heſaia ĩ initio ca. Prӕdo
Gregorius xxxiii. ait. Vӕ qui prӕdaris:nõne & ipe prӕdaberis? & Gregorius in homilia
Priſcianus de uirginibus/deprӕdari(inqt)deſiderãt/ꝙ thӕſaurũ publice in uia portant.
Veteres tñ/teſte Priſciano/ẽt prӕdo prӕdas protulere:quod & Hierõymus
Hierõymus uſurpauit/quom ĩ Iudith capi.ii. dixit. Prӕdauitq; oẽs filios Tarſis. Et pau/
Ioſephus lo poſt. Et prӕdauit oẽm locupletationẽ eoꝝ. Ioſephus li.antiq tantũ.xiii.
cap.xviiii. Gazӕis iratus/qũo Ptolemӕũ auxiliatorẽ cõuocaſſent/ciuitatẽ ob
ſedit/ꝓuinciãq; ipoꝝ deprӕdauit.

Apuleius Prӕlum cum ӕ diphthongo/teſte Apuleio ſcribitur:quod(ut ait)a prӕluen Prӕlum
Virgilius do deriuatur. Virgilius. Colaq; prӕlorum fumoſis deripe tectis. Torcular/ Prӕlium
ſiue preſſorium dicitur. Prӕlium etiam a prӕluendo dictum/teſte eodem
Apuleius Apuleio cum ӕ diphthongo/ſicut & prӕlum/annotatur.

Prӕlior prӕliaris cum ӕ diphthongo/deponens eſt uerbum. Sed & prӕlio prӕ Prӕlior
Marcellus lias ueteres protulerunt/teſte Marcello:qui & Ennium refert dixiſſe in Achil Prӕlio
Ennius le. Ita mortales inter ſeſe pugnant/prӕliant.

Priſcianus Prehendo/& prẽdo/dici põt:& facit in prӕterito prehendi/ſiue prendi/teſte Prehendo
Lucanus Priſciano/dicẽte etiã Lucano/illa tñ nixu quo prẽderat hӕſit. Sed & prendi/ Prendo

Hieroȳmus di format præteritũ/auctoritate diui Hieroȳmi/hoīs(ut opinor)q̃ fuit Lu/
canus cũ Priſciano doctioris:q in Ioanne capitulo ultimo ſic ait.Et aſcẽderũt
in nauim:& illa nocte nihil prẽdiderũt.Et paulo poſt. Afferte de piſcibus/
quos prẽdidiſtis nũc. & forte Lucanus p ſyncopã prẽderat ꝓ prẽdiderat ꝓ/
Martialis tulit:ſicut ꝓ uændidiſti/Martialis uændiſti dixit.Ait.n.Vændiſti Labiãe tres
Statius agellos:Emiſti Labiane tres cinædos.Tamen & prendiſti protulit Statius ſil
uarum primo/dicens.cœptiq; laboris Prendiſti portus.
Marcellus Priores/& primores/hãc habent Marcello tradẽte diuerſitatẽ:ꝙ priores cõpa Priores
ratiui ſunt gradus.Primores aũt non tm̃ priores/uel digniores/ſed etiã ſum Primores
Turpilius mæ quæq; res dici poſſunt.Vñ & Turpiliũ inducit dicentẽ in Demetrio.San
Horatius dalio innixa digitis primoribus.Horatius in ſermonibus.Primores populi
arripiunt:populumq; tributim:ideſt priores/uel digniores.
Priſcianus Problema huius problematis/& hoc problematũ/declinari põt/teſte Priſcião. Problema
Propoſitio dicitur/annexam interrogationem detinens. Problematũ
Diomedes Plaudo plaudis tertia/& plodo plodis/teſtibus Diomede/& Acrone ſup artẽ Plaudo
Acron pœticã Horatii/dici põt:quin etiã & ſecunda cõiugatione plaudeo plaudes. Plodo
Martialis Martialis.Plaudere nec cano/plaudere nec glaphyro.Hieronymus in eccle/ Plaudeo
Hieroȳmus ſiaſto capitulo.xii.Caput ſuũ mouebit:& plaudebit manu. Palinurus
Acron Palinurus cũ unico l/& i latino ſcribitur.Mons eſt Siciliæ/teſte Acrone/dicẽte Paliurus
Horatius etiã Horatio in tertio carminum.Nec Sicula Palinurus unda.Fuit etiã pro/
Virgilius prium uiri nomen:de quo Virgilius.Ecce gubernator ſeſe Palinurus agebat.
Martialis Aliter accipitur apud Martialẽ/ubi ait.Minxiſti Pauline ſemel currente cari
na.Meiere uis iterũ:iam Palinurus eris:hoc eſt bis meiens.Nã παλιν ſignifi/
Virgilius cat meiere:& ὄυρὸσ urina dicit.Paliurus cũ unico l/& i latino/hærba eſt ſpi
noſa:de qua Virgilius in bucolicis.Carduus/& ſpinis ſurgat paliurus acutis.
Ptolemæus Eſt etiã nomen arboris ĩ Aphrica.Paliurus itẽ/palus quædã eſt Marmaricæ
Marcellus prouinciæ/teſte Ptolemæo.
Cato Puerilitas/& puericia/in una ſignificatiõe dici põt/teſte Marcello.Cato de libe Puerilitas
Acron ris educandis.Velim me Herculis audire puerilitatis formulã.Dicit nõnunq̃ Puericia
Horatius per ſyncopã & puericia/quatuor uidelicet ſyllabarũ/teſte Acrone:ut ẽ apud Puercia
Marcellus Horatiũ in primo carminũ.Actæ non alio rege puericiæ.Puericia item/ꝓ pu Puritas
Varro ritate nõnunq̃ ponitur/teſte Marcello.Vnde Varro rerũ diuinarũ libro prio/
ait.Quæ puericia eſt/infrequens polluta.
Priſcianus Puer/cois generis eſt/teſte Priſciano.Liuius in odyſſea.Sancta puer Saturni fi/ Puer
Liuius lia.Næuius belli punici li.vi.Prima incedit Cereris Proſerpina puer.Declia Puerus
Næuius tur & hic puerus/& hæc puera:ſicut puellus/& puella.Plautus in mercatore. Puera
Plautus Tu puere abi hinc intro ocyus.Aphranius in incẽdio.O puer puere/ſine me Puellus
Aphranius ꝓſpicere mihi.Cæcilius in Vmbris.Age age puer duc me ad patrios fines de Puella
Cæcilius coratũ opipare:hoc eſt laute/uel opulẽter.Liuius in odyſſea. Mea puera qd
Liuius uerbi ex ore tuo ſuperfugit. Ennius.Sic nos ille ſuos diis ſacrificare puellos.
Ennius Liuius libro.x.Inde uenit Romã tener ipſe etiã atq; puellus.Iuuenalis ſatyra
Liuius prima.Et maribus nudas oñdit Pyrrha puellas.Et facit in datiuo plurali/&
Iuuenalis ablatiuo puella/puellis:ſicut & puellus.Hieronymus in Daniele capitu.xiii.
Hieronymus Cum deãbularemus in pomœrio/ſoli ingreſſa ẽ hæc cũ duabus ſolis puellis.
Probus Pubes/& puber huius puberis/cõis generis eſt/teſtibus Probo/& Priſciano:& Puber
Priſcianus ſi Phocas maſculini tm̃ generis eſſe tradiderit.At uero Cæſar pubis cũ i/enũ Pubes
Phocas tiari præcipit.Cuius ẽt cõpoſitũ adiectiue declinatur hic & hæc ĩpubis & hoc Pubis
Cæſar ĩpube:ut ẽ apꝫ Horatiũ ĩ epodo.Inſignibus raptis puer ĩpube corpus.Et facit Pubertas
Horatius ĩ gtõ ĩpubis:nõ ĩpuberis.Ouidius li.meta.iii.Impubeſq; genas/& eburnea col Pubens
Ouidius la/decuſq;.Virgi.li.ænei.v.Cuſtodẽ ad ſeſe comitẽq; ĩpubis Iuli.Nã genitiuꝰ
Virgilius ĩpuberis/ñ ueit ab eo qd ẽ ĩ recto pubis cũ i:quo(ut diximus)mõ/declinari
debeř Cæſar tradidit:ſed ab eo q ẽ ĩ recto puber/uł pubes puberis/teſte Pri/
Priſcianus ſcião:quẽadmodũ ceres cereris.Idẽ ſenſit Seruius ſup librũ Virgilii præfatũ:
Seruius ubi ait.Impubis Iuli/ab eo qd ẽ pubis.Nã qd ait Saluſtius/puberes oẽs iter
Saluſtius fici iubet/ueit ab eo qd ẽ puber.Et ſunt iſta cõis generis/ſi referantur ad ſin
gulos.Multitudo autem ſi dicatur/fœminini tantum generis eſt/hæc pubes.

Hæc ille.Pubes itē/pro ipſa ætate ponitur:hoc ē pubertate:quæ in maſculo.
Seruius xiiii/i fœmia uero/xii.ānoꝝ ē.Puber ēt/& pubēs/ſicut ad hoīes/ita ad hær/
Virgilius bas trāſfertur/teſte eodē Seruio:ut eſt apud Virgilium libro æneidos .xii.
Virgilius Puberibus caulem foliis.Idem li.æneidos quarto.Pubentes hærbæ.
Priſciāus Prorſus/& ꝓrſū/dici pōt/teſte Priſciāo:ſicut rurſus/& rurſū:uerſus/& uerſū. Prorſus
Priſciāus Præpes cū æ diphthōdo/triū generū eſt/teſte Priſciano/& uelox interpreta/ Prorſum
Feſtus tur.Perpes etiam trium generum/perpetuus dicitur/teſte Feſto. Præpes
Priſcianus Proſper/& proſperus proſpera proſperū/declinari pōt/teſte Priſciano. Vñ Perpes
Cicero Cicero li.vi.de republica/ait.Deīde ē hominū generi ꝓſperus/& ſalutaris. Proſper
Priſcianus Panther cū th aſpirato/maſculino genere/& pāthera fœminino/declinari pōt Proſperus
Horatius teſte Priſciano.Horatius in epiſtolis.Diuerſū confuſa genus panthera came Panther
lo.Animal eſt ferū.Vnde ex πάμ qđ ſignificat totaliter/& θὴρ fera/cōponit. Panthera
Vgutio Aliā ſomniauit Vgutio deriuationē:quā & Catholicon cōfirmauit.Aiūt.n.
Panther dicit a panthon quod eſt omnium:quaſi omnium ſit amicus.
Paradiſus cū i latio/& unico ſ(græci παρᾶδεισοσ)tā maſculini/q̄ fœminini Paradiſus
Ptolemæus generis eſt.Qui dū pro loco pomis conſito accipitur/pomariū appellari po
teſt.Paradiſus item urbs eſt in Syria/teſte Ptolemæo.
Paro huius paronis/maſculini generis/nauigii ē genus.Neq; a pirata deſcēdit/ Paro
Vgutio ut cū Catholico Vgutio ſomniauit.Paros/fœminini generis/inſula ē una ex Paros
Virgilius cycladibus:de qua Virgilius li.æneī.iii.meminit/dicēs.Olearon/niueāq; Pa Pharos
ron.Hæc pharos huius phari cū ph/inſula fuit egypti:nūc aūt Alexādriæ/te
Seruius ſte Seruio ſup li.xi.æneī.dicēte ēt Lucano.Nūc clauſtrū pelagi cœpti Phar/
Lucanus ron/inſula quondam.In medio ſtetit illa mari/ſub tpe uatis Proteos:at nūc
Statius eſt pellæis proxima muris.Pharos item/turris ē hoſtiēſis:de qua Statius li.
ſiluarū tertio.Lumina noctiuagæ tollit pharos æmula lunæ.
Lucanus Proteus cū t exili/& eus diphthōgo/facit in genitiuo protei/& proteos.Luca/ Proteus
nus.In medio ſtetit illa mari/ſub tpe uatis Proteos.Fuit Oceāi/& Tethyos Prothous
filius.Prothous cū th aſpirato/propriū fuit uiri Græci nomen/teſte Home/
Homerus ro libro iliados ſecundo.
Proxeneta/nō perſoneta/dici debet.Nam a προξενέω/quod ē hoſpitio coa/ Proxeneta
pto deriuat.Nūc aūt/& q cōpoſitor/uel mediator emibiliū rerū/ſiue uændi/
bilium eſt/proxeneta uocatur. Pythagoraſ
Pythagoras/& pythagora/in recto/teſte Quintiliano protulerūt.Propriū fu/ Pythagora
Quintiliāus it philoſophi nomē.Et ſcribitur cum y græco/& th aſpirato. Philorciū
Philorciū cū i latio/& unico l/& philorcia/decliari pōt.Propū fuit mīieris nomī. Philorcia
Pelias cū unico l/& i latino/& Pelia uiri ꝓpriū nomē/teſte Quintiliāo/declia Pelias
Quintiliāus ri in recto pōt.Et primā corripit ſyllabā. Virgilius li.æneī.ii.Et grauior Peli Pelia
Virgilius as/& uulnere tardus Vlyſſi. Valerius Flaccus li.i.Hæmoniā primis Pelias fræ Pella
Valerius nabat in ānis.Pella cū duplicato l urbs ē Syriæ curuæ/teſte Ptolemæo.Alia Pellæus
Ptolemæus eſt eodē noīe in Macedonia.de qua Lucanus.Exiguæ ſecura fuit prouincia Peleus
Lucanus Pellæ.Inde fit pellæus cū æ diphthōgo.Iuuena.Vnus pellæo iuueni nō ſuffi Pelium
Iuuenalis cit orbis:ideſt Alexādro Macedoni/ex ciuitate Pella.Lucanus.at nūc ē pellæ Pellis
Lucanus is proxīa muris.Peleus cū unico l/& eus diphthongo/pater fuit Achillis:de Pellex
Statius quo Statius in Achilleide.Peleus te nato ſocerū/& Thetis hoſpita iungunt. Pallaca
Herōdotus Peliū cū unico l/& i latio/mons ē Theſſaliæ/teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.vii. Pallacis
Lucanus de quo Lucanus li.vi.Pelion opponit radiis naſcētibus ūbras.Pellis cū dupli Pallax
Vgutio cato l/notū ē qđ ſignificat.Pellex cū duplicato l ſcribit:etſi Vgutio cū unico Pallacia
l ſcribi præcipiat.Neq; græcū uocabulū ē/ut nōnulli aſſeruerūt:ſed latinū. Pellacia
Maſurius Nā apud latinos Maſurius iure cōſultus/teſtibus Seruio/& Paulo libro me/ Pellax
Acron morabiliū/ſcribit pellicē eā habitā/quæ cū uxor nō eſſet/cū aliquo tñ uiue/
Flaccus bat:quā nūc teſte Acrone cōcubinā appellāt.C.Flaccus libro de iure Papy/
riano/pellicē ſcribit nūc uulgo uocari/quæ cū eo/cui uxor ſit/corpus miſcet:
Ouidius ita ut nō uiri pellex:ſed uxoris dicatur.Quod etiā cōfirmat Ouidius.Nā de
Ouidius Iunone loquēs/ſic ait libro metamor.primo.Protinus exarſit:nec tpa diſtu/
lit iræ:Horificāq; oculis/aīoq;/obiecit Erinym Pellicis Argolicæ:ſtimuloſq;
Ouidius i pectoř cæcos Cōdidit:& ꝓfugā p totū terruit orbē.Idē li.meta.x.Tunc eris &

matris pellex/& adultera patris? Idem libro metamor.x. pellex ego facta
Valerius ſororis: Tu geminus coiux. Valerius Flaccus li.v. Deficit i thalamis/turbata
q̄ pellice cũiunx/Pallã/& gemiferæ domum exitiale coronæ Apparat. At
Pompeius uero Põpeius/pellices(inq̄t) nũc quidẽ appellãtur alieis ſuccũbẽtes/nõ ſolũ
Martialis fœminæ: ſed ẽt mares. Martialis. Quid quaſi pellicibus torq̄ris inepta mini/
ſtris/In q̄bus & breuis ẽ/& fugitiua uenus? Viri aũt cõcubina/apud Græcos
Suetonius παλλακὴ dr̃: cuius ẽt gt̃m plurale pallacarũ/ Suetonius i Veſpaſião ꝓtulit.
Sed & παλλακις apud Græcos declinat: ut ẽ ẽt apud Liuiũ libro .xxxv. ab
Liuius urbe cõdita: ubi de Alexãdro tũc cælibe loq̃ẽs/q diſecta Apellẽ cõcubina
Laurẽtius donauit/ſic inq̄t. Nãq̄ cũ delectã ſibi ex pallacibus ſuis præcipue nõie Cam
Tortellius pſacẽ/nudã pingi ob admirationẽ formæ/ab Apelle iuſſiſſet: ubi nõnulli le
gunt pallacibus: quaſi & pallax in recto faciat: quod & Laurentius tradit/&
Tortellius. Et a pallaca/fit(ut puto)hæc pallacia/fallacia: quæ tñ/& pellacia
Marcellus dici põt/teſtibus Marcello/& Seruio/Lucretiũ inducẽte dicentẽ li. ſecundo.
Seruius Subdola quom ridet placidi pellacia ponti. Nã pellax fallax interp̄tatur/di
Lucretius cẽte Virgilio li.æneі.iii. iuidia poſtq̃ pellacis Vlyſſi/Pellex itẽ/nõ tm̃ ea quæ
Virgilius cũ alio corpus miſcet/ſed & quæ olim miſcuit/hoc eſt pellex fuit/appellari
Iuuenalis põt: ut ẽ apud Iuuenalẽ ſatyra ſecũda. Horrida quale facit reſidẽs in codice
pellex. Nã horrida effecta/expelli domo cõſueuit: quæ miſero poſtea codi/
ce/hoc ẽ ſedili/reſidens ob egeſtatẽ/lanã trahere cogitur.

Donatus Paragoge/figura ẽ cõtraria apocopæ: quã alii paralepſim/alii prolepſim uo Paragoge
cãt: ideſt præſũptionẽ/teſte Donato. Paragogon/dici põt deriuatiuum. Paragogon

Heſiodus Pluto/Saturni filius fuit. Fœminini aũt gñis Pluto/filia fuit Oceái/& Tethyos/ Pluto
teſte Heſiodo in theogonia. Pluto

Pentarchus cũ t exili/& ch aſpirato ſcribit: & is dr̃/q qnq̄ præeſt. Pentacõtar Pẽtarchus
chus cũ t exili utrobiq̄/& c nõ aſpirato in tertia ſyllaba/& ch aſpirato in ul/ Pentacon/
tima/dici poteſt quinquagenarius: hoc eſt/qui præeſt quinquaginta. tarchus

Ouidius Phalaris huius phalaris/uel phalaridis/cũ unico l/propriũ fuit uiri nomen: de Phalaris
quo Ouidius li.iiii. triſtiũ. Dixerat & phaleris pœnæ mirande repertor. Virgi Phaleræ
Virgilius lius li.ænei.viiii. Principio phalarim. Phaleræ cũ unico l/ſequẽte e/ornamẽta
Vgutio ſunt equorũ. Neq̄ a phagin deſcendit/ut cũ Catholico Vgutio ſoniauit: ſed a
Virgilius φαρερῶ/q̄d ẽ illuſtro: uel(ut quidã uolũt) ἀπο τὴσ φαλεσὴ φαλου. Virgi
lius li.æneidos.ii. Primus equum phaleris in ſignẽ uictor habeto. A Græcis
cum α in media φαλαρᾶ ſcribitur.

Phalernus cũ unico l ſcribitur. Mõs ẽ Cãpaniæ: a quo/phalernũ uinũ/ſiue Pha/ Phalernu
Tibullus lernus cognoiat. Tibullus li.ii. Nũc mihi fũoſos ueteris ꝓferre phalernos. Cõ Phalernũs
Martialis ſulis: & Chio ſoluite uicla cado. Martialis. Rhæſinata bibis uĩa: phalerna fugis.

Phaſis/urbs ẽ Colchidos/& fluuius/teſte Ptolemæo. Alius ẽ fluuius eiuſdẽ nõis Phaſis
Ptolemæus i Taprobane Indiæ iſula/ut idẽ Ptolemæus oñdit. Et facit in gt̃o phaſis uel
Ptolemæus phaſidis/uel phaſidos. Vnde de Colchidis fluuio/Papinius ait in ſiluis.
Papinius Credas ad Tanaim/ferũq̄ phaſim. Ouidius li. metamorpho. ſeptimo. Con
Ouidius tigerant rapidas limoſi phaſidos undas.

Piſtrix huius piſtricis cũ i latino utrobiq̄ ſcribit. Piſcis ẽ: quẽ alias cætũ uocãt: Piſtrix
Virgilius de quo Virgi. imani corpore piſtrix. Rufus Feſtus in Arato. Cedit apex ſum Piſtris
Rufus ma qua lux piſtrice coruſcat. Piſtrix itẽ/uerbale nomẽ fœmininũ ẽ. Piſtris hu
Virgilius ius piſtris cum i latino utrobiq̄/genus eſt nauis: de qua Virgilius. Velocem
Mneſtheus agit acri remige piſtrim.

Tortellius Pithecuſa cũ i latio/& th aſpirato/ſequẽte e/& c exili ſcribit: etſi a Tortellio cũ Pithecuſa
Ptolemæus y græco/& a in ſcd'a ſyllaba/ſcribi præcipiat. Inſula ẽ in mari Tyrrheno/te/ Pithecuſæ
ſte Ptolemæo: i qua/pithecuſæ pluralis tm̃ numeri oppidũ ẽ: de quo Ouidi
Ouidius us libro metamor. xiiii. ſteriliq̄ locatas Colle Pithecuſas.

Horatius Platea/locus uocatur latus/& ſpacioſus. Et producit mediã ſyllabã: quã etiã Platea
q̄nq̄ corripit. Horatius in epiſtolis. Puræ ſunt plateæ. Platea item/oppidũ ẽ Platææ
Martialis Cæltiberiæ/dicente Martiale. Hic pigri colimus labore dulci Boterdum: Pla
Ptolemæus teamq̄. Cæltiberis Hæc ſunt nõia craſſiora terris. Platææ pluralis tm̃ nume
Lactantius ri/cum æ diphthongo in media/& ultima ſyllaba/urbs eſt Bœotiæ/teſtibus

Papinius Ptolemæo/& Lactantio grãmatico:de qua meminit Papinius li.thæbaidos
vii/dicens. Nuntiat excubiis uigiles arſiſſe plataeaſ. Platææ itẽ eadẽ litteratura
Herodotus ĩſula ẽ ĩ mari Libyco/ex oppoſito ad Cyrenen/teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.iiii.
Seruius Præneſte neutro genere/& præneſtis fœminino/declinari põt/teſtibus Ser/ Præneſte
Priſciãus uio ſuper li.vii.æneidos/& Priſciano. Virgilius. Quicq; altũ Præneſte uiri. Iu/ Præneſtis
Virgilius uenalis ſatyra tertia. Quis timet/aut timuit gelida Præneſte ruinã? Dictum
Iuuenalis eſt aũt Præneſte (ſi Feſto credimus) eo ꝙ locus/in quo ſitũ eſt/mõtibus. præ
Feſtus ſtet. Quare cũ æ diphthongo ſcribendũ eſt. Seruius uero/ἀπὸ τοῦ πριμου/
Seruius hoc eſt ab ilice/quæ ibi abundat/cognominatũ tradit. Oppidũ eſt Tuſciæ/
Feſtus a Cæculo Vulcani filio conditũ/teſte Feſto/dicente ẽt Virgilio. Nec præne/
Virgilius ſtinæ fundator defuit urbis/ſcilicet Cæculus. Solinus aũt/a Præneſte Latini
Solinus regis filio/ſic appellatũ ſcribit.

Prochyta huius prochytæ/& prochyte huius prochytes/declinari põt:& cum Prochyta
Virgilius ch aſpirato/& y græco/& t exili ſcribitur. Virgilius li.ænei.nono. Tum ſoni Prochyte
Ouidius tu Prochyta alta tremit. Ouidius libro meta.xiiii. Inarimen/Prochytenq;
Ptolemæus legit. Inſula eſt in mari Tyrrheno/teſte Ptolemæo.

Sylius Pernix genitiuo pernicis/ni ſyllaba producta/uelox dicitur/ſiue citus. Sylius Pernix
libro ſecũdo. Pernici uelox curſu/rapit incita membra:ideſt cito. Pernix ge/
nitiuo pernicis/ni ſyllaba correpta/pernicioſus interpretatur. Fœminini ãt
generis pernix/pro morte ponitur.

Propheta/maſculini generis/& hic prophetes in recto/fœminini aũt prophe Propheta
Vgutio tis/& prophetiſſa declinatur. Neq; ex procul/& phonos/cõponitur/ut cum Prophetes
Catholico ſomniauit Vgutio:ſed a προφημι/quod eſt prædico/deſcendit. Prophetis
Hierõymus Hieronymus in libro Iudicũ capitulo quarto. Erat autẽ delbora prophetis Prophetiſſa
Hierõymus uxor Laphidet/quæ iudicabat populũ. & facit in genitiuo prophetidis/uel
Feſtus prophetidos. Idem in Luca. Et erat Anna prophetiſſa filia Phanuel. Prophe Prophetia
tas (ut ſcribit Feſtus) antiqui uocabant antiſtites phanorũ/oraculorũq; inter
pretes. Theologi aũt prophetas eos appellãt/qui futura prænuntiãt/ab eis
primũ intellecta: Alias uera nõ poſſet uocari prophetia. Et producit prophe
tia penultimã. Nam apud Græcos cũ ει diphthõgo προφητεια ſcribitur.

Seruius Portitor/& qui portat/& qui portatur/teſte ſuper librum ſextũ ænei. Seruio/ Portitor
Statius dici põt. Statius libro thæbaidos primo. Languet hyperboreæ glatialis por
Virgilius titor urſæ. Virgilius libro præfato. Portitor ille charon.

Polluceo cũ duplicato l/& ex poly/quod eſt multũ/& luceo/cõponitur: non Polluceo
Vgutio aũt:ex poſt/uel procul/uel porro/ut ſomniabundus tradit Vgutio. Plautus
Plautus in ſticho. Vt decimã partẽ Herculi polluceã:ideſt ſplẽdide dedicẽ/uł deuoueã.

Põpeius Pellicio pellicis cũ duplicato l ſcribitur:cõponiturq; ex per/& lacio lacis. Nã Pellicio
Vgutio lacere/decipere ſignificat/auctore Pompeio. Neq; a liceo lices deſcendit/ut Perlicio
Priſcianus Vgutio ſomniauit. Et facit in præterito pellexi/& pellicui:in ſupino pellectũ/ Pelluceo
Terentius & pellicitũ/teſte Priſciano. Terentius in phormione. Is ſenem per epiſtolas Perluceo
Publius pellexit modo/nõ montes auri pollicens: Publius Varro belli Sequanici li. Pellego
Iuuenalis ſecũdo. Deinde ubi pellicuit dulcis leuis unda ſaporis. Poteſt etiã ſcribi per/ Perlego
Plautus licio:ſicut & pelluceo dicimus/& perluceo:pellego/& perlego. Iuuenalis ſa
tyra ſecunda. Cretice peluces. Plautus in aſinaria. Inter me/& amicã/& lenã/
leges pellege/pro perlege.

Priſciãus Patior pateris deponens uerbũ eſt/teſte Priſciano quod tñ Donatus dicit eſſe Patior
Donatus cõmune. Veteres etiã patio patis protulerũt/teſte Diomede: qui & Næuiũ Patio
Diomedes refert ſcripſiſſe in proiecto. Populus patit:tu patias modo. In compoſitione Pateo
Næuius qñq; retinet a litterã:quãdoq; mutat in e:ut cõpatior/perpetior. Et facit in Pando
Priſcianus ſupino paſſum:ſicut pateo:& pado. Pateo facit in præterito patui/& paſſus
Priſcianus ſum:in ſupino paſſũ/teſte Priſcião. Pãdo format ẽt ſupinũ paſſũ/teſte Pri/
Beda ſcião:qn ẽt & panſũ/ut tradit Beda ſup Donatũ. In cõpoſitione aũt/aliqñ a lit
Seruius terã ſeruat:nõnunq̃ in e uertit/teſtibus Seruio ſup li.primũ ænei. & Gelio li.
Gellius xv.noctiũ atticarũ. Cæcilius. cũ ſe ex regulis hæc nũtiaſſet/flãmeũ expaſſum
Cæcilius domi protulerũt. Plautus in milite. Credo ego iſtoc exẽplo tibi eſſe eundũ
Plautus extra portam diſpeſſis manibus/patibulum quom habebis.

Pindo pindis facit in præterito pindi: in ſupino pinſum. Pinſo pinſis tertiæ cō Pindo
Perſius iugationis eſt: & facit in præterito pinſui: in ſupino piſtū. Perſius ſatyra .ii. Pinſo
O Iane a tergo quem nulla ciconia pinſit. A piſtu ſupino/ſit nomen uerbale Piſtor
Seruius piſtor. A pinſu aūt ſupino a pindo/formatur uerbale pinſor/idem ſignifi/ Pinſor
cans/quod & piſtor/teſte Seruio ſuper librū primū æneí. A quo item ſupino/
Varro uenit pinſo pinſas primæ coniugationis uerbū. Varro rerū ruſticarū libro .i.
Promendū die/ut ī piſtrino pinſetur/ac torreat: ideſt tūdatur/uel frangatur.
Ptolemais huius ptolemaidis/uel ptolemaidos/& hæc ptolemaida/ab accuſa/ Ptolemais
Ptolemæus tiuo græco formata/declinari in recto poteſt: & cū t exili ſcribitur/& unico I. Ptolemaida
Eſt aūt quītuplex/ut ex Ptolemæo colligere potui. Vna Aegypti: alia Aethio
piæ: alia Phœnices. alia Nili fluminis: alia in Cyreinaica prouincia Aphricæ.
Statius Phaſelus cum unico l/fœminini generis eſt nauis genus. Statius li. ſiluarū .iii. Phaſelus
Quæq; ſecuturā religent poſt terga phaſelon. Comperitur tamen & maſcu Phaſelis
Catullus lini generis apud Catullū: ubi ait. Phaſelus ille/quē uidetis hoſpites. Maſcu/
lini aūt generis/legumentū eſt. Phaſelis/urbs eſt mediterranea Lyciæ circa
Ptolemæus montē Cogrантē/teſte Ptolemæo. Alia eſt eiuſdem nois urbs in Iudæa ab oc
Ptolemæus caſu Iordanis/ut idem Ptolemæus oſtendit.
Diomedes Pinus cū i. latino/arbor nota/tam maſculini/q̄ fœminini generis eſt/teſtibus Pinus
Donatus Diomede/& Donato: Et tam quarta declinatione/q̄ ſecunda/declinari pōt/ Pinum
Priſcianus teſte Priſciano. Pinum/urbs eſt Daciæ/teſte Ptolemæo.
Ptolemæ9 Pluo pluis perrarū eſt. Et licet Laurentius dicat/ꝙ pluit/nec ſuppoſitū/nec ap Pluo
Laurentius poſitū recipit (Pace eius dixerim) nonnūq̄ ſuppoſitum admittit. Vnde Tibul
Tibullus lus ait. Multus & in terras deplueritq; lapis. Et iungitur qn̄q; ablatiuo: ut eſt
Liuius apud Liuiū/& Florū. Nuntiatū eſt in Albano lapidibus pluiſſe.
Florus Princeps/tā pro primo/uel prima/q̄ ꝓ principante/cōis generis eſt. Virgilius. Princeps
Virgilius Princeps ardentē coniecit lāpada Turnus: hoc eſt primus. Idem li. æneí .xi. Principiſſa
Virgilius Princeps turmas inducit Aſilas: ideſt prima. Nonnunq̄ etiā apud uulgus pro
principante fœmina/principiſſa uſurpatur.
Protendo/& portendo/hoc diſtant: ꝙ protendere/producere/ſeu prolongare Protendo
ſignificat: portendere aūt/præoſtendere. Portendo
Plico plicas facit in præterito plicaui/& plicui: in ſupino plicatū/& plicitū/te/ Plico
Priſcianus ſte Priſciano: a quo cōpoſita quatuor/applico ſcilicet/implico/cōplico/ex/ Plicio
plico/idem habent duplex præteritū: & duplex ſupinum. Reliqua aūt a pli
co compoſita/ſolum in aui præteritū formant: ſupinū in atū: ut duplico/tri
Priſcianus plico/multiplico/replico/ſupplico. Antiqui tamen/teſte Priſciano/etiā pli/
cio plicis tertia coniugatione protulerūt. Vnde explicit dicimus: & expliciūt.
Pōpeius Prandiū a græco trahitur/auctore Pompeio. Prandium
Priſcianus Prandeo prandes facit in præterito prandi/& pranſus ſum/teſte Priſciano. Prandeo
Paluſter maſculini/paluſtris fœminini/paluſtre neutri generis/& paluſter pa/ Paluſter
Priſcianus luſtra paluſtrum/teſte Priſciano/declinari poteſt.
Ennius Præcox genitiuo præcocis/triū generū/cum æ diphthōgo/& præcoquus præ Præcox
Lucillius coqua præcoquū/in una ſignificatione dici pōt. Ennius ānaliū ſexto. Præcox Præcoquus
Næuius pugna eſt. Lucillius li. tertio. Aſpera/atq; præcox eſt fuga. Næuius. Huic puel
Martialis læ præcox libido eſt. Martialis. Vilia maternis fueramus præcoqua ramis. i.
immatura: uel ante tempus matura.
Præſes/præſul/præſtes/cōmunis ſunt generis: & in uno ſignificato accipi poſ Præſes
Feſtus ſunt. Præſtitē (ait Feſtus) dicebant antiſtitem. Apud eccleſiaſticos tn̄/præſes q Præſul
Phocas præſidet temporalibus/præſul aūt/q eccleſiaſticis præeſt/ſiue ſpiritualibus/ Præſtes
Priſcianus appellatur. A Phoca tn̄/maſculini tm̄ generis eſſe præſul traditur: ſed a Pri/
ſciano communis. Et cum æ diphthongo annotantur.
Probus Præſepium cum æ diphthondo/& hoc præſepe/& hæc præſepes/in recto de Præſepium
clinari poteſt/teſte Probo/dicente etiam Plauto. Præſepes mea eſt. Præſepe
Plautus Pauus huius paui/& pauo huius pauonis/declinari poteſt. Auis eſt nota. Præſepes
Ouidius Paris/facit in genitiuo paris/uel paridis. Ouidius libro meta. tertio. Accuſoq; Pa Pauus
rim: prædamq;/Helenāq; repoſco. Fuit Priami regis filius. Puluinar neutro/ Pauo
Iuuenalis & puluinus maſculino genere/declinari pōt. Iuuenalis. Fœda lupanaris tu/. Paris

Ouidius lit ad puluinar odorem. Ouidius de arte. Puluinar facili compoſuiſſe mãu. Puluinar
Ouidius Idem libro heroidum. Collaq́ puluino noſtra ferenda dedi. Dicitur uulgo Puluinus
plumaciũ. Et format diminutiue puluillus. Puluillus

Seruius Pingue/ pinguedo/pinguitudo/in uno ſignificato accipi poſſunt: etſi Seruius Pingue
Virgilius dicat: pinguedo/& pinguitudo/latina non ſunt. Virgilius georgicorum .iii. Pinguedo
Feſtus Impendunt curas denſo diſtendere pingui. Feſtus in dictione arbilla/arbilla Pinguitudo
Hierõymus (inquit) aruina eſt: quæ pinguedo eſt corporis. Hieronymus in geneſi. Det ti
bi deus de rore cæli/& de pinguedine terræ/abundantiã uini: & olei. Nam
ſicut albedo dicitur/& albitudo/grauedo/& grauitudo/dulcedo/& dulcitu
do (ut in ipſis dictionibus uidimus) ita nihil differentiæ eſt/pinguitudo dica
Virgilius tur/an pinguedo. Declinatur etiam adiectiue pinguis pingue. Virgilius.
Pinguiaq́ in uerubus torrebimus exta colurnis.

Diomedes Pergamus in ſingulari numero/fœminini generis eſt: in plurali uero/ neutri/ Pergamus
Phocas teſtibus Diomede/& Phoca. Statius libro ſiluarum primo. quidcunq́ tibi Pergamum
Statius Troiana recondit Pergamus. Ouidius heroidum. Diruta ſunt aliis/uni mihi Bergomũ
pergama reſtant. Pergama/Troiana erant ædificia. Pergamum/urbs eſt in
minori Aſia: quæ & hæc pergamus declinari poteſt. Martialis. Pergamus has
Martialis miſit curuo diſtringere ferro. Ptolemæus dicit pergamum eſſe urbem Myſiæ
Ptolemæus maioris/aliam eſſe mediterraneam Thratiæ. Bergomũ aũt (ut idem ſcribit)
Ptolemæus oppidum eſt Cenomanorum in uenetia.

Ennius Pecus huius pecudis/maſculini/& neutri generis eſt: non fœminini modo. En/ Pecus
Tullius nius. Pecudi dare uiuam marito. Tullius libro quarto de republica. Cũ adhi Pecu
Cæſar beant in pecuda paſtores. Cæſar in auguralibus. Si ſyncæra pecus erat. Virgi Pecuare
Virgilius lius. Nigram hyemi pecudem/zephyris fœlicibus albam. Declinatur nonnũq̃ Pecuar
Pompeius & hoc pecu/teſtibus Pompeio/& Nonio. Næuius in gymnaſtico. Homines/
Nonius pecua/belluaſq́. Accius in Aſtyanactæ. In celſis montibus/pecua/atq́ inter
Næuius colles/paſcunt Danai in Phrygia/& terminis. Solinus de ſitu Britanniæ. Ita
Accius pabuloſa/ut pecua niſi interdum a paſtu arceantur/ad periculũ agat ſatietas.
Solinus Hoſtilius in primo annaliũ. Sæpe greges pecuũ ex hybernis paſtibus pulſi.
Hoſtilius Hoc pecus huius pecoris/etiam pro pecude ponitur. Plinius li. viii. naturalis
Plinius hiſtoriæ. Eſt in Hiſpania/ſed maxime Corſica/non diſſimile pecori/genus
muſmonum/caprino uillo/q̃ pecoris uelleri propius. Quintilianus. Cur in
Quintiliãus uſum ueſtiũ/ſæpe pecori lanæ detrahuntur? Pecus & pro multitudine pecu/
dum/ſiue pecorũ/tam gregalium/q̃ armentaliũ/accipi põt. Virgilius georgi
Virgilius corum tertio. Paſcitur atq́ pecus longa in deſerta/ſine ullis Hoſpitiis: tantũ
campis iacet. omnia ſecum Armentarius Apher: agit. Et hoc pro multitudi/
ne armentalium. Pro multitudine aũt gregaliũ/Ouidius li. meta. xiii. Hoc pe
Ouidius cus omne meum eſt. multæ ſtabulãtur in antris: Multas ſilua tegit: multæ quo
q́ uallibus errãt. Nec ſi forte roges/poſſum tibi dicere/quot ſunt. Pauperis
eſt/numerare pecus. De laudibus harum Nil mihi credideris. Præſens potes
ipſa uidere: Vt uix circueant diſtentũ cruribus huber. Sunt (fœtura minor) te
pidis in ouillibus agni: Sũt quoq́ (par aliis ætas) in ouilibus agnæ. Cur enim/
multæ dixiſſet/& harũ/cũ nullũ genus ante noĩaſſet/niſi ꝙ intellexit oues/&
Virgilius capras/quas poſtea noĩauit? Virgilius. Dic mihi Damœta/cuiũ pecus/an Me
Virgilius libœi? Infœlix o ſemp ouis pecus. Idẽ. Caprigenũq́ pecus nullo cuſtode per
Calphurnius hærbã: qđ & hoc pecuare/uel ꝑ apocopen pecuar/dr̃. Calphurnius egloga
Statius viii. Omnia Lucanæ donec pecuaria ſiluæ. Statius li. ſiluarũ. iii. Et Lacedæmo
Perſius nii pecuria culta Galeſi. Perſius. Findor/ut Arcadiæ pecuaria rudere credas.
Id quoq́ notandũ ẽ/ꝙ noĩe pecudis/ſiue pecoris/ oẽ aĩal/præter hoĩem/in
Caper telligitur/ut auctor eſt Caper de latinitate. Seruius uero ſup li. primũ ænei.
Seruius aliã tradit differentiã. Ait. n. Nomine pecudis omne aĩal intelligi põt/qđ hu
mana lingua caret/& effigie. Ex quo/Simius/& cercopythecus/ſcđm Seruii
Virgilius ſñiam/pecus appellari nõ poſſet. Virgi. geor. iiii. de apibus loquẽs/ait. & pe
Virgilius cudum cuſtodia ſollers: hoc eſt apium. Idem de phucis intelligens. Igna/
Plautus uum phucos pecus a præſepibus arcent. Plautus in rudente. Non uides
Horatius proferre me uuidũ ratem/ſine ſquamoſo pecu? Horatius.

Claudius Omne quom proteus pecus agit:ideſt piſcem. Claudius quadrigarius anna
lium.xv. Grūdibat grauiter pecus ſuillū/pro grūdiebat. Præter aūt pecudes/
cæteræ quadrupedes/feræ ſunt:licet proprie uideantur feræ dici/quæ ferita Feræ
tem habent:ut urſi/leones/pardi/lupi/tigres/pantheræ/uulpes. Harū quæ/
Varro cūq; manſuetæ factæ ſunt/cicures uocantur:& quicquid/Varrone teſte/cicu Cicures
rari pōt/hec eſt manſuefieri/cicuris dicitur. Catuli aūt/ferarū ſunt/ſiue imma Catuli
niū/ſiue mitiū. Nam & muriū catuli appellantur:& immaniū piſciū/qui oua
Virgilius non edūt:necnon & ſerpentiū. Virgilius de colubro loquens ait.
Virgilius catulos tectis/atq; oua relinquens. Proprie tamen catuli ſunt filioli canum/
dicente Virgilio. Sic canibus catulos ſimiles/ſic matribus hædos. Pulli uero Pulli
Horatius auiū/& pecudū ſunt/ſiue pecorū. Sed & ranarū pulli uocantur/dicente Ho/
ratio ſermone.xiii. Abſentis ranæ pullis uituli pede preſſis. Fœtus aūt auium Fœtus
ſunt:& piſciū:q̄q̄ ex hoc generalius nomen eſt:unde & fœtificare pro parere/
& fœtura pro partu/ad omnia animalia mitia pertinet. Ceruorum uero/ca Inuli
prearum/damarum/leporum/inuli dicuntur. Placet hoc in loco nonnullo
rum differentias uocabulorum inſerere his uerſibus.
Si capra uerueci iungatur/muſmo uocatur:Si capro cœat tityron edit ouis.
Burdonē ꝓducit equus cōiūctus aſellæ:Procreat & mulū iūctus aſellus equæ. Burdo
Aſt inus exiguus mulo naſcetur/equaq;. Naſcitur hybrida apro cui porca do Mulus
meſtica nubit:Patre lupo gaudet matre Lyciſca cane. Mulio mulorum dux: Lyciſca
ægonomuſq; caprarū. Aepolus hic etiā græco ſermone uocatur. Hinc ouiū Mulio
opilio/cū o/cum u q;/ ſit upilio dux. Aſt aſinoꝝ/& equū/ſit agaſo:ſuūq; ſub/ Aegonōus
Marcellus ulcus. Eſt puerorū/& equoꝝ mango:boumq; bubulcus. Marcellus aūt/muſ Aepolus
Lucillius mones/equos breues/mulos/& aſinos appellat. Et inducit Lucilliū li.vi. dicē Subulcus
Plinius tem. Preciū emit/qui uændit equū muſmonem. At uero Plinius ex caprarū/ Bubulcus
uel ouiū genere/muſmonē eſſe oſtendit/quom ait. Eſt in Hiſpania/ſed maxi Muſmo
me Corſica/non diſſimile pecori/genus muſmonū/caprino uillo/q̄ pecoris Tityrus
Probus uelleri propius. Probus dicit/tityron Libyca lingua hircū ſignificare. Tity/ Inus
Strabo ros etiā Bacchi ſacerdotes dictos Strabo affirmat. Ex mulo aūt/& equa/naſci Ginus
Varro tur inus/teſtibus Varrone de analogia/& Plinio:quem nonnulli ginum uo Hybrida
Plinius cant. Hybrida cum y græco in prima ſyllaba/is dicitur/qui impare parente Opilio
Porphyrius natus eſt/ut apud Græcos interpretatus eſt Porphyrius. Horatius ſermone Vpilio
Horatius ſeptimo. Hybrida quo pacto ſit Perſius ultor opinor. Opilio cū o in prima Agaſo
Seruius ſyllaba/& cum u upilio/teſte Seruio/efferri pōt. Vnde & Virgiliū refert ita
Virgilius preſcriptum reliquiſſe egloga ultima. Venit & upilio:tardi uenere ſubulci.
Pompeius Agaſo/non aſinorum tātū/ſed etiā equorum/dux eſt/dicente Pōpeio. Aga
Horatius ſones/equos agentes:ideſt minantes. Et producit ga ſyllabam. Horatius ſer
Cato mone.xviii. Vt modo ſi patinam pede lapſus frangat agaſo. Mango/ex ma Mango
nu/& ago componitur:& non tantū equorū eſt/ſed etiā puerorū. Vnde Ca/
to de liberis educandis/ait. Circuntonſi ſunt/& terti/atq; unctuli/ut mango
Martialis nis uideantur eſſe ſerui. Martialis. Milia pro puero centū me mango popo/
Iuuenalis ſcit. Iuuenalis ſatyra ſexta. Non Phryx/aut Lycius/non a mangone petitus.
Priſcianus Philocalus cum i latino/& unico l/& c exili/cōmunis generis eſt/teſte Priſcia/ Philocalus
Vgutio no:etſi Vgutio maſculini tm̄ generis eſſe tradiderit. Dici pōt amor boni.
Priſcianus Philoſophus cum i latino/& unico l/cōmunis eſt generis/teſte Priſciano:etſi Philoſo/
Vgutio maſculino ſolum genere declinari Vgutio præcipiat. Dici pōt amās ſapiētiæ. phus
Caper Papauer neutro/& maſculino genere/ueteres protulere/ut Caper teſtatur/& Papauer
Probus Probus. Et mediam producit ſyllabā. Virgilius georgicorum primo.
Virgilius Necnon & lini ſegetem/& cereale papauer.
Caper Perdix maſculini/& fœminini generis/apud antiquos fuit teſtibus Capro & Perdix
Probus Probo. Vnde & Statius ait in ſiluis. Quiq; refert iungens iterata uocabula
Statius dix/Et producit in obliquis di ſyllabam. Romulus. Perdices cœnæ domini
Romulus pincerna miniſtrat. Auis eſt nota. Peſſimus
Peſſimus cum i in media ſyllaba/& cū u peſſumus/& ſcribi/& enuntiari pōt. Peſſumus
Donatus Potis pote adiectiuum eſt/teſtibus Donato in Terentiū/& Priſciano tractatu Potis
Priſcianus de aduerbio/& libro ſexto. Vnde Perſius ait. Qui pote uis dicam nugaris cū

Perſius tibi Calue: ideſt/quomodo poſſibile. At uero Lucillius ſubſtãtiuum protulit/
Lucillius quom dixit libro.v. Conturbare animã potis eſt quodcunq; adoritur. Nam ſi
adiectiuũ faceret/pote dixiſſet: nõ potis. Quod aũt neutro coniunxit/hoc &
in multis aliis fieri conſueuit.
Caper Platanus cum t exili/maſculini/& fœminini generis/apud antiquos fuit/ut Cap Platanus
Probus teſtatur/& Probus/& tam quartæ/q̃ ſecundæ declinationis eſt/dicente in cu
Virgilius lice Virgilio. Nam primum prona ſurgebant ualle patẽtes Aereæ Platanus:
Virgilius inter quas impia lotos. Idem in georgicis. Et ſterilis platani malos geſſere ua/
Plinius lentes. Arbor olim in Italia fuit/ex alieno tamẽ petita orbe/ut ſcripſit Plinius.
Diomedes Pampinus cum i latino/fœminino/& maſculino genere/proferri põt/teſtibus Pampinus
Donatus Diomede/Donato/Sergio/Capro/& Probo/& pi ſyllabam corripit. Virgi
Sergius lius in georgicis.
Caper Heu male tum mittes defendit Pampinus uuas. folium uitis dicitur.
Probus Pono ponis facit in præterito poſui/& poſiui/teſte Priſciano. Vnde Apulegi Pono
Virgilius us in primo Hermagoræ. Quem iucundũ eſſe nobis aĩaduertant/cum appo
Priſcianus ſiuerũt. Plautus in uitularia. Nunc ut apud ſequeſtrũ uitulum poſiuimus.
Apulegius Pauper/trium generũ eſt/teſtibus Probo/& Priſciano libro.vii. Sed libro.v. idẽ Pauper
Plautus Priſciaũs cõis tradit eſſe generis. Comperitur ẽt fœminini generis paupera/ Paupera
Probus dicente in aularĩa Plauto. Paupera hæc res eſt.
Priſcianus Pauperies/& pautertas/hoc diſtant (ut tradit Caper) quod pauperies/dãnum ẽ: Pauperies
Plautus pauptas uero/ipſa cõditio. Sed & pro paupertate pauperies nõnunq̃ ponit/ Paupertas
Caper ut auctoritate Ennii ſcribit Nonius/dicentis in Hecuba. Quod ĩ paupie ſenex
Nonius grauiter gemã. Horatius ĩ epl'is. Impiger extremos curris mercator ad Indos
Horatius Per mare pauperiem fugiẽs/per ſaxa/per ignes. Paupertas a Varrone plura/
Varro li ẽt numero declinatur: Ait enim libro de uita patrum primo. Quid iter hos
Ioues interſit/& eos/qui ex marmore/ebore/auro/fiũt/potes animaduerte/
re: & horum temporum diuitias: & paupertates.
Priſcianus Plauſtrum/& ploſtrũ/dici poteſt/teſte priſciano.
Par cum compoſitionis/ut diſpar/impar/cõpar/ſepar/trium eſt generum: quin Plauſtrum
Pricianus et hic & hæc paris & hoc pare declinabãt/teſte Priſcião li.vii. Vñ Athacinus ĩ Ploſtrum
Athacinus ſocrum/ait. Ad hanc fortunã acceſſit ei fortuna paris. Et licet par producta a/ Par
pud pœtas ſyllaba ponatur/in obliquis tñ pa ſyllabã corripit: & tam datiuo/ Paris
Ouidius q̃ genitiuo/iungi poteſt. Ouidius libro meta.xiii. Sunt quoq; (par aliis ætas)
Lucanus in ouilibus agnæ. Lucanus; libro.x. Quem metuis par huius erit. Et facit ĩ abla
Virgilius tiuo ſingulari pare/uel pari. Virgilius in bucolicis. numero deus impare gau/
Lucanus det. Lucanus libro.viiii. Ergo pari uoto geſſiſti bella iuuentus.
Manillius Petaurũ cum t exili/machina erat (ut quidam dicunt) lignea: quo quidẽ ludi ge/ Petaurum
Martialis nere/homines per aera rotarum pulſu iactabãtur. Marcus Manillius libro.v. Petaurus
Ad numeros ẽt illa licet cognata per artem Corpora/quæ ualido ſaliunt ex/ Petauriſta
cuſſa petauro/Alternoſq; ciẽt motus: delatus & ille Nunc iacet: atq; huius ca
Martialis ſu ſuſpẽditur ille. Martialis. Quã rota tranſmiſſo toties ĩpacta petaturo. Idẽ.
Iuuenalis Quod ſi per gratiles uias petauri/Inuitũ iubeas ſubire Ladã. Iuuenalis ſatyra
xiiii. iactata petauro Corpora. Græci exponunt petaurum eſſe laqueum/&
Polux aſſeres/quibus domos tegunt. Pollux autem/dicit eſſe aſſerculum: in quo uer
naculæ gallinæ recubare ſolent. Qui uero petauro ludit/petaurus uocatur:
Varro & petauriſta. Varro libro de uita patrum ſecundo. nec minus aliquo in gene
Nonius re ſunt ludi uelitis Galli Germani petauriſtæ. At uero Nõius eos a ueteribus
petauriſtas ſcribit ẽẽ appellatos/q uel ſaltibus/uel ſcænis leuioribus mouerẽt.
Prolyxitas cum y græco in ſecunda ſyllaba/& prolyxitudo/in una ſignificatio Prolyxitas
Marcellus ne dici poteſt/teſte Marcello. Prolyxitu/
Virgilius Promiſſio/& promiſſum/in uno ſignificato dici põt. Virgilius li. æneidos.vii. do
Promiſſi dea facta potens. Promiſſio
Pierus cum i latino in ſingulari numero/maſculini generis eſt: in plurali uero/ Promiſſũ
Feſtus neutri. Mons eſt Thraciæ. a quo/pierides muſæ cognominatæ ſunt/ut aucto Pierus
Strabo res ſunt Feſtus/& Strabo. Pierus item eadem ſcriptura/pater fuit nouem pica Piara
Ouidius rũ: quas nouẽ muſæ canendo uicerunt: de quo Ouidius li. metamorpho.v. Pyrus

Pierus has genuit pellæis diues in aruis. Et a proprio uiri noie/pierides mu/ Pyrũm
Ouidius ſas appellatas eſſe/dixit Ouidius ipſe libro præfato. Piara huius piaræ cum i Pyrrhus
Ptolemæus latino/mons eſt in Syria/teſte Ptolemæo. Pyrus ſi a pyr deſcendit(ut nonnul Pyrra
Ptolemæus li uolunt)cum y græco ſcribitur. Arbor eſt nota:cuius fructus/pyrum uocat. Pyria
Ouidius Eſt & eodem nomine urbs Daciæ/teſte Ptolemæo. Pyrrhus cũ y græco/& du Pirus
plicato r/ſecundo aſpirato/Achillis filius fuit/dicente. Ouidio li. heroidum. Pirous
Pyrrhus Achilleides animoſus imagine patris. Pyrrha eadem ſcriptura/uxor Pyrois
Iuuenalis fuit Deucalionis:de qua Iuuenalis ſatyra prima. Pyræeus
Et maribus nudas oſtendit Pyrrha puellas. Pyrrha item/urbs eſt Cariæ iuxta Piræus
Ptolemæus Myrtoum Pelagus teſte Ptolemæo. Pyria cum y græco/& unico r/urbs eſt/ Pyrrho
Ptolemæus teſte eodẽ Ptolemæo/Leſbi inſulæ. Pirus cũ i latino/& unico r/Imbraſii filius Pyro
Homerus fuit/& Thracũ princeps/teſte Homero li. iliados quarto. Pirous cũ i latino/ Pyra
& unico r/proprium fuit nomen Herois/teſte Homero li. ii. iliados. Pyrois Pirene
Ouidius cum y græco/& unico r/nomẽ fuit unius ex equis ſolis:de quo Ouidius libro Pyrene
metamorphoſeos. ii. Interea uolucres pyrois/Erous/& Aethon. Vbi is ſylla Pyrenæum
Columella ba producit more græcorum. Vnde & Columella libro. xi. Nec ſirius ardor.
Valerius Sic micat/aut rutilus Pyrois/aut ore coruſco Heſperus. Et facit ĩ genitiuo py
roentis/ſicut Simois ſimœntis. Valerius flaccus libro quinto. Et formidãtem
patrios pyrœnta dolores. Eſt etiam eodem ſcriptura pyrois genus gemmæ.
Pyræus cũ y græco/& unico r/& æ diphthongo in ſecunda ſyllaba/promon
Ptolemæus torium eſt Atticæ prouintiæ/teſte Ptolemæo:a quo/Athenienſium portus ẽt
Plinius Pyræeus cognominatus eſt/ut oſtendere uidetur Plinius li. quarto naturalis
hiſtoriæ. Piræus cum i latino/& unico r/& æ diphthongo in media ſyllaba/
Homerus proprium fuit uiri nomen. de quo meminit Homerus in. xv. odiſſeæ. Pyrrho
Diocles cum y græco/& duplicato r/ſecundo aſpirato/nomen fuit proprium philo
Apollodor⁹ ſophi/Pliſtarchi filii/teſte Diocle:quem Apolodorus prius pictorẽ fuiſſe di/
Heſiodus xit. Pyro cum y græco/& unico r/fuit Oceani/& Thetios filia/teſte Heſiodo
Virgilius in theogonia. Pyra cum y græco/& unico r/congeries lignorũ uocatur. Vir/
gilius libro ænidos. xi. Innumeras ſtruxere pyras. Pirene cum i latino/& uni/
Statius co r/mons eſt/& fons/apud Corinthum:de qua Statius li. ſiluarũ primo. nec
conſcia detur Pirene:largos potius mihi gurges ĩ hauſtus. Pyrene cum y græ
Seruius co/& unico r/mons eſt inter Hiſpanias/& Gallias/teſte Seruio ſuper ſecun/
dum georgicorum/a crebris(ut quidam dicunt)fulminibus/ſic cognomina/
Diodorus tus. Fuit ẽt pyrene/filia Bebrycis/in pyrenæo monte ab Hercule compreſſa/
Sylius teſte Diodoro:a qua/Sylius pyrenem montem appellatum aſſerruit/quom
Didorus dixit li. tertio. Nomẽ Bebrycia duxere a uirgine colles. Sed Diodorus ab igne
Lucanus dictum tradidit. De hoc monte intellexit Lucanus libro primo/quom ait.
Nubiferos colles/atq; aeream pyrenẽ. Hæc & pyrenæum cum æ diphthõgo
uocatur/ut alibi dicemus.

Pyramus cum y græco/& unico r ſcribit/proprium fuit adoleſcentis nomẽ pul Pyramus
Ouidius cherrimi:de quo Ouidius libro metamor. iiii. Pyramus/& Tiſbe/iuuenũ pul Pyramis
Ptolemæus cherrimus alter. Eſt & eodem noie fluuius Ciliciæ/teſte Ptolemæo. Pyramis
huius pyramidis cum y græco/& unico r ſcribitur. Fuerunt aũt pyramides in
Aegypto ſtructuræ ex quadratis lapidibus admirandæ/faſtigiatæ ultra om/
Solinus nem excelſitatem/quæ manu fieri poſſet/ut dixit Solinus ĩ collectaneis. Et re
Plinius gum pecuniæ(ut ſcripſit Plinius li. xxxvi. naturalis hiſtoriæ)ocioſa erat/ſtul/
Lucanus taq; oſtentatio. Et ſub eis ſepulti reges fuere. Lucanus libro octauo.
Non mihi pyramidum tumulis auulſus Amaſis.

Perfuga cõis generis eſt:& is dicitur/q ad hoſtes pfugit:hoc eſt cito fuit. Perfuga

Pirata cum i latino/& unico r ſcribitur. Neq; ab eo q eſt Pyrrhus/qui piraticam Pirata
Gaſparinus exercuit/deriuat/ut Gaſparinus tradidit:neq; ex pyr/q eſt ignis/& ratis com
Vgutio ponitur/quaſi ignem portet in rate/ut cum Catholico Vgutio ſõniauit. Sed
a πέρω/quod eſt tranſeo/pirata deſcendit:quia ſcilicet ex tranſuerſo ſimul/
ac nauem piratæ uiderent/in eam tranſeundo mare/impetum facientes/illam
Tortellius deprædabant. Vnde pirata græcæ/latine prædo dicitur. At uero Tortellius/
proprium dixit fuiſſe latronis nomen/qui primus mare infeſtare latrociniis

cœpit:a quo poſtea omnes ſimiles/piratæ cognominati ſunt.

Donatus Piſtrinum neutro/& piſtrina fœminino genere/teſte ſuper Adelphos Terētii Piſtrinum
Diomedes Donato/ueteres protulerunt.Et format per diminutionem piſtrilla/teſtibus Piſtrina
Priſcianus Diomede/& Priſciāo.At uero Dōatus/nō a piſtrino/ſed a piſtrina piſtrillā Piſtrilla
Donatus fieri uult.Ait enim.Veteres abſolute piſtrinam dicebant fœminino genere.
Nam(ut pergit)piſtrino piſtrilla non conuenit.

Priſcianus Parco parcis facit in præterito peperci/& parſi/teſte Priſciano:quin ēt parci/ Parco
Marcellus ui/teſte Marcello/Næuiū inducēte dicētem.Suo labori nemo parciuit.

Næuius Paſceolus/ſaculus eſt ex aluta factus/auctoribus Marcello/& Seruio.Plautus in Paſceolus
Marcellus rudēte.Præterea centum donaria philippea in paſceolo ſcorſum.Paſcillus/ Paſcillus
Seruius forma parui eſt panis/utiq͂ diminutiuū a pane/ut ſcribit Pōpeius.Paxillus/ab Paxillus
Plautus eo qui eſt palus/diminutiuū eſt/teſtibus Marcello/& Priſciano.Paſtillus/dimi Paſtillus
Pompeius nutiuum uidetur a paſta/etſi genus mutet.Alii uolunt/ut a paſtu ueniat:ubi & Paſtillum
Marcellus genus ſeruat.Horatius ſermone.ii.Paſtillos Rupillus olet:Gorgonius hircū.
Priſcianus Pompeius autem/neutro genere protulit/quom dixit.Paſtillum/in ſacris li
Horatius bi genus rotundi.

Pompeius Prodeo prodis/& prodino prodinis/in uno ſignificato dici poteſt/teſte Feſto: Prodeo
Feſtus & producit di ſyllabā.Ennius. Prodino
Ennius prodinunt famuli/quom candida lumina lucent.

Puluis/& puluer/in recto declinari poteſt.Et format diminutiue puluiſculus/& Puluis
Hierōymus puluiſculum.Hieronymus in quadam epiſtola.Neſcio quid uile puluiſculū. Puluer
Apulegius Apulegius in quodam carmine/de quo meminit in apologia de magia.Miſi Puluiſculus
(ut petiſti)nitellas oris/ex Arabicis frugibus/tenuem/candificum/nobilem Puluiſculū
puluiſculum.

Curtius Procul/tam accuſatiuo/q͂ ablatiuo caſui deſeruit:ut eſt apud Curtium:procul Procul
Seruius urbem.Et tam prope/q͂ longe/ſignificare habet/auctoribus Seruio/Acrone/
Acron Agrætio.Horatius ſermone.xvi.
Agrætius Quæ procul extructis inerant heſterna caniſtris:ideſt prope/uel iuxta.

Horatius Pax habet plurali numero paces.Varro li.de uita patrum tertio.Animaduertē/ Pax
Varro dum primum quibus de cauſis conſtituerint paces.Horatius.
Horatius Hoc paces habuere bonæ:uentiq͂ ſecūdi.

Procærus cum æ diphthongo(ut oſtendemus in dictione ſyncærus)& ꝓcæris/ Procærus
ſecunda declinatione/& tertia/declinari poteſt:& producit cæ ſyllabam.Ho Procæris
Horatius ratius ſermone.xii.quo pertinet ergo Procæros odiſſe lupos.Catullus. Procer
Catullus Plangebāt alii procæris tympana palmis.Neq͂ a procedo deſcendit/ut Vgu
Vgutio tiuo ſomniauit.Procer huius proceris/ce ſyllabā corripit.Iuuenalis.Agno/
Iuuenalis ſco procerē.Dicūtur ēt proceres/capita trabium/quæ extra parietes eminēt.

Feſtus Pelluuiū/uas eſt/quo pedes lauātur/aliis nominibus polubrū/& peluis appel/ Pelluuium
Diomedes lata.Hæc pelluuiæ/quibus pedes loti ſunt/dicuntur/ut ſcribit Feſtus. Pelluuiæ

Nonius Poteſtur pro poteſt/poteratur pro poterat/poſſetur pro poſſet/poteſſe pro Poteſtur
Pacuuius poſſe antiqui protulerūt/teſtibus Diomede/& Nonio.Pacuuius.Si qua pote Poteratur
Ennius ſtur inueſtigari uia.Ennius.Nec retrahi poteſtur īperiis.Lucretius li.ii.Quod Poſſetur
Lucretius tū expleri nulla ratione poteſtur.Cœlius annalium primo.Cur ſine periculo Poteſſe
Cœlius bellum geri poteratur?Claudius Quadrigarius li.primo.Cum non poſſetur
Claudius decerni/uerius putaretur uictoria eſſe.Lucretius libro præfato.
Lucretius Quod ſi forte aliquis credit grauiora poteſſe.

Priſcianus Poto potas facit in præterito potaui/& potus ſum/teſte Priſciano.Terentius ī Poto
Terentius Ecyra.Quod agis cū uirgine una adoleſcens cubuerit plus potus. Paſca

Apuleius Paſcha cum ch aſpirato ſcribitur:& a græco originem trahit/teſtibus Apuleio/
Lactantius & Lactātio firmiano.Nam a πάσχω/quod eſt patior deſcendit.At uero eccle
Auguſtinus ſiaſtici/a phaſe hebraico deductū ꝓhibent:& trāſitum interpretati ſunt Augu/
Ambroſius ſtinus/Ambroſius/& Hieronimus/quom ait.Eſt.n.phaſe.i.trāſitus dn̄i.Eſt aūt
Hierōymus facit in genitiuo pateſte probo/quom ſcilicet eſt tertii ordinis:hoc eſt quom
Probus paſcha neutri generis/ſchatis:Vn̄ Auſonius ait.Nos eteni primis ſanctū poſt
Auſonius paſcha diebus.Pōt ēt declinari ꝑma declinatōe/hæc paſcha huius paſchæ fœ
Hierōymus minini generis.Hieronymus ī Ioāne capi.xiii.Añ diē feſtū paſchæ/ſciēs Ieſus/

Donatus. Vgutio. Alexander. Auguſtinus. Priſcianus.

quia uenit eius hora/ut trãſeat ex hoc mundo ad patrem. Quare errauerunt Donatus cognomento minor/Vgutio/Brito/Mãmætractus/Catholicon/ Alexander/declinantes declinatione prima/hoc paſcha huius paſchæ neutri generis: cum nulla corripiatur dictio in a terminata/quæ mutata tertia declinatione in primam/neutri poſſit eſſe generis: ſed potius fœminino genere tales dictiones declinãtur/teſte Priſciano: ut ſyrma/ſchema/dogma/diadema/glaucõa/& alia cõpluria. Auguſtinus tñ ſermone feriæ tertiæ poſt paſcha neutro genere protulit/dicens. Gratias agere debemus deo noſtro/ꝙ dum ſcti paſchæ ſollennitatẽ colimus/futuræ reſurrectionis ſpeciem iam uidemus. Verum (ut ego puto) textus librariorum uitio/deprauatus eſt.

Plautus. Lucanus. Diomedes. Priſcianus. Sylius. Plautus. — Pudeo. Pudet.

Pudeo pudes/a pte poſt accuſatiuũ caſũ regit. Plautus ĩ pſedulo. Id quod pudet/facilius fertur/q̃ id quod piget. Lucanus. ſemper metuit quẽ ſæua pudebũt. Et illud. Quod pudeat ſocios prudens celare memento. Pudet imperſonale/facit in præterito puduit/& puditum eſt/teſtibus Diomede/& Priſciano: & a parte ante accuſatiuũ regit: & nõnunq̃ datiuũ: ut eſt apud Sylium li. vii. reſides ad bella uocantur/Quis pudeat certare ſenes. quis pro quibus dixit. Plautus in baccidibus. Neq; me/neq; te/tuis intus puditũ eſt factis/quæ facis. Vbi ẽt patet/ꝙ non ſolum cum genitiuo a parte poſt/ſed etiam cum ablatiuo/pudet impeſonale coſtrui poteſt.

Plautus. Terẽtius. Ouidius. Sylius. Laurentius. Propertius. Priſcianus. — Pigeo. Piget.

Pigeo pieges a parte poſt cum accuſatiuo iungitur. Plautus in pſeudulo. Id qđ pudet/facilius fertur/q̃ id quod piget. Terentius. Ne plus/minuſue faxit/qđ nos poſtea pigeat. Piget imperſonale regit a parte ante accuſatiuum/uel datiuum: ut eſt apud Ouidium li. metamor. ii. pigetq; Actorum ſine fine mihi/ſine honore laborũ. A parte poſt genitiuũ habet. Et facit in præterito piguit/& pigitum eſt. Sylius li. vii. Nec pigitum/paruoſq; lares/humileſq; ſubire. Cõperitur ẽt pigendus: quod a pigeor deponẽti (ſicut & pœniteor dicimus) participiũ eſt: niſi forte Laurentii ſententiam ſequẽtes/uelimus nomen gerundiũ eſſe. Propertius. Poſcis ab inuita uerba pigenda lyra: hoc eſt pigibilia. Nã terminata in dus/tam noĩa/q̃ participia eſſe poſſunt. Vnde Priſcianus de coniugatione temporum/ait. Sed tamen ſciendũ/ꝙ oĩa huiuſcemoĩ pticipia/ideſt in dus deſinẽtia/etiam nomina eſſe poſunt.

Preſbyter. Preſbyter⁹.

Preſbyter cum y græco ſcribitur: qui apud Græcos πρέσβυτερος ĩ recto declinatur. Vnde ẽt non inepte a noſtris hic preſbyterus declinari poſſet: a quo ẽt hic genitiuus preſbyteri/q̃ ab eo qui eſt ĩ recto preſbyter/formari uidetur. Dici poteſt ſenior.

Diomedes. Tullius. Terentius. Nonius. Turpilius. — Præſtolor. Præſtolo.

Præſtolor præſtolaris cum æ diphthongo/tam datiuo/q̃ accuſatiuo iungitur/teſte Diomede. Tullius in Saluſtiũ. Quod tibi ad forum præſtolarentur. Terentius. Quem præſtolaris Parmeno? ideſt expectas. Antiqui etiam præſtolo præſtolas dicebant/teſte Nonio/Turpilium referente dicentem. Ego præſtolabo illi. Et Liuius in Tereo/ait. Nimis pol ĩprudẽter ſuis præſtolaras.

Liuius. Nonius. Cæcilius. — Pulchritudo. Pulchritas.

Pulchritudo/& pulcritas/ĩ una ſignificatione dici poteſt/teſte Nonio: qui & Cæcilium refert ſcripſiſſe. Dii boni/quid ẽ illud pulchritatis?

Priſcianus. Seruius. Capito. Gellius. Ambroſius. Probus. Donatus. Ouidius. Donatus. — Plus.

Plus/teſtibus Priſciano/& Seruio ſuper ſecundum georgicorum/compatiuũ eſt. At uero Capito/& Gellius libro quinto noctium atticarum/abſolutum ẽẽ uolunt: nõ compatiuum. Hoc tamẽ pro Priſciano fateor/& Seruio/non aliũde/q̃ ex natura compatiui/plus ablatiuum regere. Huius tñ analogicum comparatiuũ protulit Ambroſius in legenda ſancte Hagnes/quom dixit. Dũ aũt a ſcholis Hagne reuertitur/a præfecti urbis filio adamatur: cuius parẽtes dũ requiſſet/cœpit offerre plurima: & pluriora promittere. Vbi ẽt comparatiuum gradum ſuperappoſuit ſuperlatiuo: quod & fieri poteſt/teſtibus Probo/& Donato in editione ſecũda: ut maior ſum maximo/fortior fortiſſimo. Vnde Ouidius libro metamor. viiii. ait. Sed quæ cum tibi ſit iunctiſſima/iunctior eſſe expetit. Plus facit in nominatiuo plurali/& accuſatiuo/neutro quidem genere/plura/& pluria/teſte Donato ſuper illud Terentii in Phormione: multa aduenienti noua (ut fit) compluria: in hæc uerba dicente. Compluria ſecundum regulam locutus eſt. Nam hoc complure/& hæc compluria/ſic

Cato — ueteres: quod nr̃i complura/ſyllaba minus dicunt. Sic dudum Cato originũ.
Cicero — Phana nec loco cõpluria. Cicero in Protagora. Confirmãdi genera cõpluria
Gellius — credo: quia ueteres hoc plure/nõ hoc plus dicebant. Hæc ille. Gellius aũt li.
præfato refert Capitonẽ doctiſſimum uirum/ĩ epiſtola ad pacuuiũ labeonẽ/
per rationes grãmaticas docuiſſe/pluria cum i ante a/latinum eſſe: plura ue/
ro abſqꝫ i/barbarum. Nunc aũt de uſu & pluria dicimus: & plura.

Priſciãus — Præſto præſtas cum æ diphthongo/facit in ſupino præſtitum/& præſtatũ/teſte — Præſto
Seruius — Priſciano: & tam accuſatiuo/q̃ ablatiuo iungitur/teſte Seruio ſup librum pri
Quintiliãus — mum æneidos. Quintilianus. Præſtat tñ ingenio alius aliũ: ideſt excellit/uel
ſuperat. Præſtat item/ ſignificat utile eſt/ut exponit Marcellus illud Virgilii.
Marcellus — libro ænidos tertio: Præſtat Trinacrii metas luſtrare Pachini: quod Seruius
Seruius — interpratatur/melius eſt. Præſtãs ablatiuo iungitur: & nonnunq̃ genitiuo: ut
Virgilius — eſt apud Virgilium li. æneidos. xii. O præſtans animi iuuenis.

Pleiades ſtellæ/ſeptẽ fuerunt pleiones filiæ: a qua/ẽt ſic cognominatæ ſunt: quæ — Pleiades
Plautus — & uergiliæ dicuntur. Plautus. Nec ueſpugo/nec uergiliæ occidũt. Ouidius fa/ — Pliades
Ouidius — ſtorum quarto. Pleiades incipiunt humeros releuare paternos. Quãdoqꝫ fit
Propertius — tetraſyllaba dictio. Propertius. Non hæc pleiades faciunt: nec aquoſus Oriõ.
Statius — Nonnunq̃ abiicimus e: & dicimus pliades: ut eſt ẽt apud Statium li. ſiluasũ. i.
Nec par Aegæas hyemes/pliadumqꝫ niuoſum
Sydus/& Oleniis dignum petiiſſe ſub aſtris.

Seruius — Punio punis/& pœnio pœnis cũ œ diphthongo/in uno ſignificato dici poteſt/ — Punio
Seruius — teſte Seruio ſup librum. x. æneidos: quin ẽt & punior deponens/teſtibus eodẽ — Pœnio
Marcellus — Seruio ſup li. primũ æneidos/& Marcello. Vñ Tullius de officiis: ait. Neqꝫ ad — Punior
Tullius — eius q̃ punitur aliquẽ uerbis fatigat/ſed ad reipublicæ utilitatẽ referri.

Pompeius — Peſtis/& peſtilẽtia/in una ſignificatiõe dici põt: quin & peſeſtas/auctore Pom/ — Peſtis
Marcellus — peio: necnon & peſtilitas/teſte Marcello. Lucretius li. vi. — Peſtilentia
Lucretius — Hæc igitur ſubito clades noua/peſtilitaſqꝫ. Idem in eodẽ. Atqꝫ ea uis oĩs mor — Peſeſtas
Lucretius — borum/peſtilitaſqꝫ. Pæſtũ cum æ diphthongo/opidum eſt Lucaniæ: de quo — Peſtilitas
Virgilius — meminit Virgilius georgicorum quarto/dicẽs. biferiqꝫ roſaria pæſti. Inde fit — Pæſtum
Ouidius — pæſtanus pæſtana pæſtanum. Ouidius li. primo de arte. Caltaqꝫ pæſtanas uin — Pæſtanus
cat odore roſas. Phæſtus cum ph/& æ diphthongo/maſculini generis/mõs — Phæſtus
eſt/ſiue promõtorium in Creta. Fœminini aũt generis Phæſtus/urbs in eo fu
Homerus — it/ut oſtẽdit Homerus in odyſſeia/& li. iliados. ii. Eſt & eodem nomine ciuitas
Ptolemæus — Eſtiotorũ in Macedonia/teſte Ptolemæo.

Cicero — Preſſus huius preſſus/& hæc preſſio/dici põt: Cicero de oratore. Lenitate fau/ — Preſſus
cis/atqꝫ in ipſo uocis præſſu/& ſono/facile uincat. — Preſſio

Nonius — Proficiſcor proficiſeris/deponẽs eſt uerbum: ſed & proficiſco ueteres protule/ — Proficiſcor
Turpillius — re/teſte Nonio/Turpilliũ referẽte. dicẽtẽ. Hortat' hoiem/ut q̃ꝑmũ ꝑficiſſeret. — Proficiſco

Ouidius — Poſitus huius poſitus/& hæc poſitio/dici poteſt. Ouidius in faſtis. — Poſitus
Terra tribus ſcopulis uaſtum procurrit in æquor — Poſitio
Trinacris/a poſitu nomen adepta loci. — Protinus

Virgilius — Protinus cum ſignificat deinceps/uel deinde. Virgilius georgico. iiii. Protinus — Protinam
Virgilius — aerei mellis cæleſtia dona Exequar. Protinus/ſtatim. Virgilius li. ænei. iii. — Protenus
Donatus — Protinus ad regem curſum detorquet Hiarbam: quod & protinam dici põt/
Terentius — teſte Donato: ut eſt ẽt apud Terentium. Protinam me coniiciam ĩ pedes. Pro
Nonius — tinus itẽ ſignificat iugiter/& continue/ut interpretatur Nonius illud Virgilii
li. æneidos. xii. traiecto miſſa lacerto Protinus haſta ſeruatqꝫ eruenta tenorẽ.
Virgilius — Protenus cum e/ſignificat porro longe. Virgilius li. æneidos. viii. cornuqꝫ re/
curuo Tartaream intendit uocem: qua protenus omne
Intonuit nemus: & ſiluæ inſonuere profundæ.

Priſcianus — Polliceor polliceris cum duplicato l/deponens eſt uerbum: quod tamen Priſcia — Polliceor
Metellus — nus tradit eſſe commune: qui & inducit Metellum Numidicam in oratiõe q̃ — Polliceo
ad populum/reſpondet: ita dicente. Nam ut aliis plærumqꝫ obuementi magi
Ouidius — ſtratus ob metum ſtatuæ polliceantur. paſſiuum item protulit Ouidius libro
heroidum/quom dixit.
Varro — Pollicitis diues quilibet eſſe poteſt. Antiqni etiam polliceo pollices dicebãt.

Nonius	Vnde Varro referente Nonio/ait. Ne polliceres quod datum eſt.	
	Palpo palpas/quom regit accuſatiuum/actiuũ eſt uerbum:quom uero datiuũ/	Palpo
Horatius	neutrale:quod & deponens acquiſitiuũ cõpitur/dicẽte Horatio ſermone.xi.	Palpor
	Et cui ſi palpere/recalcitrat undiqꝫ tutus:ideſt aduleris/uel blãdiaris.	
Proptius	Præſago præſagis cum æ diphthongo/& præſagor deponens/uſurpatur. Pro/	Præſago
Plautus	pertius. Venturam melius præſagit nauita noctem. Plautus in bacchidibus.	Præſagor
	Plus præſagitur mali:ideſt præſipit/uel prædiuinat.	Pœnitentia
	Pœnitentia cum œ diphthongo/& pœnitudo/in una ſignificatione dici poteſt.	Pœnitudo
Nonius	Peruicax genitiuo peruicacis/& peruicus peruica peruicum/declinari põt/teſte	Peruicax
Accius	Nonio/Accium referẽte dicentẽ in armorum iudicio. Sed peruico Aiax aio.	Peruicus
	Et Plautus in aularia/ait. Quæ quondam periucus totidem addit.	
Nonius	Pauor/& pauos/in recto declinari poteſt/teſte Nonio. Næuius ĩ Licurgo. Iam	Pauor
Næuius	ibi nos duplicat aduenientis timos/pauos.	Pauos
Nonius	Piſcatus huius piſcatus/uel piſcati/quarta/& ſecunda declinatione declinari po/	Piſcatus
Turpillius	teſt/teſte Nonio:qui & Turpillium refert ſcripſiſſe ĩ Demetrio. Antheac ſuf	
Pomponius	flabat aquilo/aut auſter/inopia tum erat piſcati. Et Pomponius ait in piſcato	
	ribus. Quid habes in ſyrpiculis Calue? omne piſcati genus.	
Seruius	Porta/auctore Seruio/oĩs uocatur exitus/quo aliquid importari/uel exportari	Porta
	poteſt. Et format diminutiue portulla/& portella. Portus huius porotus/uel	Portula
Turpillius	porti/quarta/& ſcd̃a declinatiõe ueteres ꝓtulere. Vñ Turpillius referẽte Mar	Portella
Marcellus	cello/ait in Demetrio. Cũ eſſent circũuẽti uẽtis/ĩcerto itinere/porti ĩdigẽtes.	Portus
	Porthmeus cum th aſpirato/& eius diphthongo ſcribitur. Neqꝫ ex eo qui ẽ por	Porthmeꝰ
Vgutio	tus/& meo meas/cõponitur/ut cũ Catholico ridiculus ſõniauit Vgutio. Sed	
	græcũ magis eſt uocabulũ/a πορθμοσ/quod eſt fretũ/deriuatũ. Vñ accuſati	
Iuuenalis	uum græcũ ꝓtulit Iuuenalis/quom dixit ſatyra.iii. tætrumqꝫ nouicius horret	
	Porthmea:ideſt portus freti portitorem.	
Sergius	Pœma huius pœmatis/& hoc pœmatum/declinari poteſt/teſte Sergio in Do	Pœma
Aphranius	natum:ut eſt apud Aphraniũ/Nonio referẽte/pœmatorum non bonorum.	Pœmatum
Nonius	Plautus in aſinaria. Nã nec fictum unq̃ eſt/nec pictũ in pœmatis. Horatius in	
Plautus	epiſtolis. Pœne recens adeo ĩſanctum eſt uetus omne pœma.	
Horatius	Pronus/& pronis/ſecunda/& tertia declinatiõe declinari põt/teſte Marcello.	Pronus
Marcellus	Ouidius. Pronaqꝫ conſpectent aĩalia cætera terram. Terentius in Parmeno/	Pronis
Ouidius	ne. Alia trabs pronis in humum/accedens proxime frangit ramos cadentes.	
Terentius	Eſt aũt pronum in anteriorẽ partẽ flexum/uel inclinatum.	
	Paſcua in ſingulari numero fœminini generis eſt:ĩ plurali uero/neutri. Inde fit	Paſcua
Cato	paſcualis paſcuale. Cato tamen (ut Pompeius ꝓfert) paſcales oues/pro paſ/	Paſcualis
Pompeius	cuales dixit. Et Lucillius ait.	Paſcalis
Lucillius	Paſcali pecore/ac montano hirco/atqꝫ ſoloce.	
	Pons huius pontis/notam habet ſignificationem. Pontus cum t exili/fœminini	Pons
Virgilius	generis/inſula eſt:de qua Virgilius. uiroſaqꝫ pontus	Pontus
	Caſtorea. Maſculini autem generis pontus/id mare appellatur/quod a palu/	
	de Mæotidis/uſqꝫ in Tenedum protenditur. Neqꝫ ab eo quod eſt ponctum	
Vgutio	deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit. Nam pontus prouintia a põ	
	to rege cognominata eſt. Pontus uero mare a ποντιζω quod ẽ mergo deſcẽ/	
	dit:uel a πονοσ qui eſt labor:quia ſit laboribus plenus.	
Virgilius	Phucus cum c exili ſcribur. Volatile paruum eſt/maius tñ ape. Virgilius. Ignauũ	Phucus
	phucos pecus a præſepibus arcent. Phucus item/color quidã eſt purpureus.	
Vgutio	Neqꝫ a Phuco uolatili deducitur/ut cum Catholico ſomniauit Vgutio:ſed a	
	φυκοσ/quod Græci dicunt.	
	Prologus/& prologium/in uno ſignificato dici poteſt:ideſt principium/ſeu ꝓ	Prologus
Pompeius	loquium/ut ſcribit Pompeius. Quidam tamen (ut refert Donatus in Teren/	Prologiũ
Donatus	tium) inter prologum/& prologium/hoc diſtare uoluerunt:ꝙ prologus ſit/	Proloquiũ
Pacuius	ubi aũt pœta excuſatur/aut fabula cõmendatur. prologiũ autem/ubi tantũ de	
	argumento deducitur. Pacuuius. Nam me exanimaſti prologo tuo.	
	Pelicanus cum unico l/& i latino ſcribitur. Neqꝫ ex pelle/& canopus/uel canus	Pelicanus
Vgutio	cana canum componitur/ut Vgutio/Brito/Mammætractus/Catholicõ/ſom	

niarũt. Sed græcum magis eſt uocabulum: quod illi πελεκάνον dicunt. Auis
eſt Aegyptia.

Paraſceue huius paraſceues cũ c exili poſt ſ ſcribitur. Neq; ex paro paras/& cœ/ Paraſceue
Vgutio na/componitur/ut Vgutio/Mãmætractus/Brito/Catholicõ/ſomniarũt: ſed
a παρασκευάζω/quod eſt præparo/deſcẽdit. Vnde & præparatio iterpretat.

Panegyris cum y græco in tertia ſyllaba ſcribitur. Neq; a pango pangis deriua/ Panegyris
Vgutio tur/ut cum Catholico ſõniauit Vgutio: ſed græca magis eſt dictio/teſte Quin
Quintiliãus tiliano: & apud nos conuentus ſignificat. Alii dicunt eſſe ſollẽnitates/in qui/
bus/& dii/& principes laudari conſueuerunt.

Prætor cum æ diphthongo ſcribitur. Neq; a torqueo torques deſcendit/quaſi Prætor
Vgutio prætorquens prætor dicatur/ut Vgutio ſomniauit. Sed a præundo deduci/
Apuleius tur/ut dicatur prætor/quaſi præitor/auctoribus Apuleio/Marcello in dicti/
Marcellus one cõſulũ/Varrone de lingua latina & li. de uita patrũ. ii. i hæc uerba dicẽte.
Varro Prætores dicebantᷣ qꝫ præirẽt populo: cõſules aũt/qꝫ ſenatui cõſulerent.

Solinius Phrygia cum y græco in prima ſyllaba ſcribitur. Prouintia eſt minoris Aſyæ/te Phrygia
ſte Solino: a qua/hic phryx huius phrygis/maſculini tm̃ generis formatur: et Phryx
Vgutio ſi Vgutio/& Catholicon/hic & hæc phryx/declinari præcipiant. Vnde Vir Phrygius
Virgilius gilius de mulieribus phrygiis loquens/ait li. æneidos nono. O uere phrygiæ
(neq; enim phryges) ite per alta Dindyma. Nam ſi phryx (ut iſti uolunt) cõ/
munis eſſe/generis/non dixiſſet Virgilius: neq; enim phryges. Ex quo/ maſcu
Iuuenaliſ lini tm̃ generis eſſe oſtendit. Iuuenalis ſatyra ſexta.
Non phryx/aut Lycius/non a mangone petitus. Phrygia item eadem littera
tura/Cecropis filia fuit. Phrygius eadem ſcriptura/fluuius eſt/a Caria phryi/
giam diuidens.

Pangæus cum æ diphthongo/in ſingulari numero maſculini generis eſt: in plu/ Pangæus
Statius rali uero neutri. Statius libro ſiluarũ p̃mo. illi pangæa reſultant:
Iſmaraq;: & quondam genialis littora Naxi. Mons eſt Thraciæ.

Priſcianus Phorcys huius phorcyis cum c exili/& y græco/& phorcyn huius phorcynis/ Phorcys
Priſciano teſte/declinari poteſt: quod & per patronimycũ fœmininũ patet/ Phorcyn
Lucanus hæc phorcynis huius phorcynidis uel phorcynidos. Lucanus li. nono. Phorcus
Squalebãt late phorcynidos arua Meduſæ. A nr̃is aũt/nõnunq̃ y græcũ in u
Virgilius conuertit: & dr̃ phorcus huius phorci: ut eſt apud Virgilium li. æneidos. v.
Seruius Tritoneſq; citi/phorciq; exercitus ois. Fuit Neptuni filius/teſte Seruio.

Philoctetes cũ i latino/& unico l/& ct exilibus ſcribitur: & facit in genitiuo phi Philoctetes
Propertius loctetis uel philoctetæ. Propertius.
Tarda philoctetæ ſanauit crura Machaõ. Viri nomẽ fuit/pœantis filii.

Philtrum cum i latino/& t exili ſcribitur. Neq; ab eo quod eſt filum deriuatur/ Philtrum
Vgutio ut cum Catholico ſõniauit Vgutio. Sed græcum magis eſt uocabulũ: quod
apud nos dici põt amatorium. Nam ueneni genus eſt/amorem/& ut plurimũ
Ouidius inſaniam ingerentis. Vnde Ouidius li. ſecũdo de arte/ait.
Iuuenalis Piltra nocent ais: uimq; furoris habẽt. Iuuenalis. hic Theſſala uændit Philtra:
quibus ualeat mentem uexare mariti.

Phiala cũ i latino ſcribitur. Nã græci φιάλη ſcribũt. Neq; ab phyalos/quod cũ Phiala
Vgutio y græco ſcribitur/& uitrũ ſignificat/deducitur/ut Vgutio/Brito/Mammætra Piala
ctus/Catholicon/Gaſparinus/uoluerunt: neq; etiam uitreum uas deſignat:
Pollux ſed teſte Polluce/uaſa quæq; uini/aut aquæ/Phialæ appellari poſſunt. Vnde
Iuuenalis Iuuenalis/phialas uaſa aurea uocat ſatyra. v. Viro tenet phialas/tibi nõ cõmit
titur aurum: hoc ẽ uaſa aurea/quæ Vironi cõmendata ſunt. Piala cum p/& i la
Ptolemæus tino/urbs eſt Serum/teſte Ptolemæo.

Phalanx huius phalangis cum unico l/& hæc phalanga/declinari poteſt. Legio Phalãx
dicitur lingua Macedonum. Sunt tamen/qui phalangem agmen interpretati Phalanga
Plinius ſunt. Phalanga itẽ/fuſtis eſt. Plinius libro. vii. naturalis hiſtoriæ. Prælĩu Aphri Palanga
Marcellus cõtra Aegyptios fecere fuſtibus/quos phalangas uocant. At uero Marcellus/
Palanga cum p ſcribi poſſe oſtẽdit/quom ait. Palangæ dicuntur fuſtes teretes/
qui nauibus ſubiiciuntur ad pellagus/uel quom ad littora ſubducũtur. Vnde
Varro (ut ait) nunc palangarios dicimus/qui aliqd oneris fuſtibus tranſuehũt. Varro

libro de uita patrũ.iiii.Cũ Pœnus in fretum obuiã uenisset noſtris/& quoſdã
cepiſſet/crudeliſſime ꝑ palãgis/carinis ſubiecerat:quo metu debilitaret nr̃os.
Phroneſium/proprium mulieris nomen/& hæc phroneſia/declinari põt. Phroneſiũ
Probus Præſcius præſcia præſcium/cum æ diphthongo/tam accuſatiuo/q̃ genitiuo iun Proneſia
Priſcianus gitur/auctoribus Probo Priſciano/Donato in editione ſecunda:ut præſcius Præſcius
Donatus futurorum/uel futura/deius eſt. Paliſci
Macrobius Paliſci cum unico l/& i latino/duo fuerunt fratres:quos Macrobius in ſaturna/ Phaliſci
Lactantius libus/Iouis/& Thaliæ filios fuiſſe aſſeuerat.Lactantius uero grãmaticus ſup
Seruius librum.xii.thæbaidos/& Seruius ſuper librũ nonũ æneidos/hos Aetnæ nym
Ouidius phæ filios dixere.Phaliſci cum ph/& unico l/& i latino/populi fuerũt Hetru/
ſci:de quibus Ouidius libro faſtorum.vi.
Adde ſenem Tatium:Iunonicolaſq; phaliſcos.
Petorritũ cum t exili utrobiq;/& duplicato r/& i latino/Gallicum eſt uocabulũ/ Petorritũ
Quintiliãus teſtibus Quintiliano/& Varrone:qui ẽt lancem ſignificar̃ dixit.Alii(ut refert Pethorritũ
Varro Gellius in noctibus atticis)græcã uolunt eſſe dictionẽ:& uoluere rotas/ſigni/
Gellius ficare dicunt:ita ut genus uehiculi ſit.Vnde & Pompeius ait.Petoritum/uoca
Pompeius bulum Gallicũ eſt.Alii(ut ſubdit)Oſce putant dictum:quod quaſi petorrotũ
appellant.Quattuor enim(ut pergit)rotas habet.De quo uehiculi genere/
Horatius Horatius meminit li.primo ſermonum/dicens.atq; caballi Paſcẽdi:ducenda
petorrita.nunc mihi curto Ire licet mulo.hoc tñ ſciendum/ꝙ ſi græcũ(ut ret
tulit Gellius)uocabulũ eſt/cum ſecundo r aſpirato petorrhitũ:ſcribere opor
tet:qua tamen litteratura ſcriptum nuſq̃ legi.
Pigredo/pigritia/pigrities/pigritudo/pigritas/in uno ſignificato dici põt.Cice Pigredo
Cicero ro li.tertio de re publica.Nuncqd uiri fortitudinis/ipigritatis/patientiæ? Pigricia
Peripſema huius peripſematis cum i latino/& e in penultima ſyllaba/græcũ uo Pigricies
cabulum eſt:quod illi περιψημα ſcribunt.Neq; a ſimus ſima ſimum deſcen Pigritudo
Vgutio dit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit:ſed a περιψάω/quod ẽ circũrado/ Pigritas
Paulus uel circũlimo.Vnde limatura/ſiue raſura/dici põt.Paulus ad Corithios.Tã Peripſema
q̃ purgamenta huius mũdi facti ſumus oĩum peripſema uſq; adhuc:ubi & pe
nultima ſyllaba produci debet.
Virgilius Proſerpina cũ i latino ſcribitur:& penultimã corripit ſyllabam.Virgilius libro Proſerpina
æneidos.iiii.Nondum illi flauum proſerpina uertice crinem Perſephõe
Abſtulerat.Hæc a græcis περσεφονη dicitur/& περσεφονεια:quo ẽt nomi/ Perſepho
Lucanus ne/a noſtris nonnunq̃ appellata eſt.Lucanus.cælum/matremq; peroſa Per/ nea
Ouidius ſephone.Ouidius li.faſtorũ quarto.At neq; Perſephone digna ẽ prædõe ma
Tibullus rito.Tibullus.At mihi Perſephone nigram denuntiat horam.Propertius.
Propertius Hæc tua Perſephone maneat clæmẽtia:nec tu.Fuit Iouis filia ex ſorore Cere/
Ouidius re.Nã cũ pluto/teſte Ouidio li.metamor.quinto/ex inferis emerſiſſet/ut Tri
nachriæ fundamẽta cõſpiceret/quæ cum Thipheus ingẽtibus uiribus ſupim
poſitã ſibi inſulã abiicere conaretur/apiri uiſa ſunt/& lucem ad inferos uſq;
demittere/& luſtrans illã/proſerpinã cõſpexiſſet Aetnæis in cãpis/cũ Cyane
nympha/& ſirenibus/flores lẽgentẽ/ipſam rapuit:& ad iferos ſecũ ꝑduxit:ac
mr̃imonio ſibi copulauit.Hãc poſtea mater Ceres accẽſis facibus/maximo cũ
ululatu perquirẽs/ab Arethuſa certior facta eſt/illã apud inferos degere.Vñ
aratra fregit:& cætera ruralia inſtrumẽta.Et apud Iouem cõqueſta/obtinuit
eam poſſe retrahere/ſi nil apud iferos comediſſet.Quæ aſcalapho accuſante/
cõperta eſt ſeptẽ grana mali punici comediſſe.Quapropter ad leniẽdum Ce
reris dolorem/ſtatuit Iupiter/ut ſex anni mẽſibus/cum marito apud inferos/
Auguſtinus ſex cum matre apud ſuperos degeret.Quare Auguſtinius de ciuitate dei iter
pretatur/ut Proſerpina fæcunditatẽ ſeminum indicet:& a proſerpendo pro
Solinus ſerpina ipſa dicatur:& filia Cereris:ideſt terræ.Solinus uero ſcribit/in Sicilia
cãpum Aetnæũ eſſe floridum/& ſemper uernãtẽ:ubi & demerſum foramen
aſpicitur:per quod/ditem ad raptum proſerpinæ exeuntẽ/fama ẽ/hauſiſſe
Euſebius lucẽ.Euſebius aũt libro tẽporum/dixit proſerpinã ſpecioſiſſimã fuiſſe uirgi
nem/Cereris filiam:& ſicani regis uxorem:quam ob famam pulchritudinis
ſingularis/orcus Moloſorum rex rapuit:& matrimonio ſibi coniunxit.Sed

Varro Varro de lingua latina libro quinto/dixit Proſerpinam lunam eſſe:quæ ut
ſerpens/modo in dextram/modo in ſiniſtrã/late mouetur:& ipſa luna apud
ſuperos/& inferos/æquis temporum ſpaciis cõmoratur.
Pelta cum t exili/græcum eſt uocabulum.Neqꝫ a pello pellis deſcendit/ut cũ Pelta
Vgutio Catholico Vgutio ſomniauit.Scutum eſt breuiſſimũ in modum mediæ iam
Virgilius lunæ/dicente Virgilio libro æneidos primo. Ducit Amazonidum lunatis
agmina peltis Penteſilea furens.
Vgutio Placenta/non uenit a placeo places/ut cum Catholico ſomniauit Vgutio: ſed Placenta
Varro ab accuſatiuo græco πλακοῦντα formatur/teſte Varrone de lingua latina.
Martialis Martialis.Cum mittis turdum ue mihi/quadrum ue placentæ. Horatius. in
Horatius epiſtolis.Pane egeo iam mellitis potiore placentis.
Petalum cum t exili/folium uocatur.Petale huius petales cum t exili/inſula ẽ Petalum
Gangetis Indici fluminis.Et utrobiqꝫ ta ſyllaba corripitur. Petale
Virgilius Phagus huius phagus/uel phagi/quarta/& ſecunda declinatione declinari po Phagus
Virgilius teſt. Virgilius in culice. Vmbroſæqꝫ manent phagus:hederæqꝫ ligantis Phaginus
Brachia.Idem in initio bucolicorum. Tityre tu patulæ recubãs ſub tegmine Phagineus
phagi.Arbor eſt nota:quæ a Græcis φηγοσ ſcribitur:a qua/ſit pro materiato
phagineus/& phaginus phagina phaginum/gi ſyllaba correpta. Virgilius
Virgilius georgicorum tertio.Poſt ualido nitens ſub pondere phaginus axis.Ouidi.
Ouidius li.metamor.viii.erat alueus illic Phagineus dura clauo ſuſpenſus ab anſa.Nã
& græci φηγιμοσ/& φηγιμεοσ dicunt.
Pyrgus cum y græco ſcribitur:& alueolũ dicitur:hoc eſt tabula aleatoria: quæ Pyrgus
& aliis nominibus/fritillus/& fimum appellatur.Pyrgi eadẽ ſcriptura plu/ Pyrgi
Ptolemæus ralis tantũ numeri/oppidum eſt Tuſcorum/teſte Ptolemæo:cuius meminit
Virgilius Virgilius/dicens.Et pyrgi ueteres/intempeſtæqꝫ Grauiſcæ. Pyrgi a noſtris
turres interpretantur.
Polymnia cũ unico l/ſequente y græco/tetraſyllaba dictio eſt.Scribitur & non Polymnia
nunq̃ polyhymnia cum y græco in ſecunda/& tertia ſyllaba/aſpiratione ta Polyhymnia
Horatius men interpoſita:& pentaſyllaba fit dictio.Horatius oda prima.Euterpe cohi
bet/nec polyhymnia: Vbi/nec polyhy/pes tertius choriambus eſt/ quatuor
cõſtans ſyllabis/prima/& ultima longis/duabus iter mediis breuibus.Quod
Acron etiam Acron annotauit.Et Ouidius libro faſtorũ quinto/ait.Diſſenſere deæ:
Ouidius quarum polyhymnia cœpit.Item & Martialis.Quod nec Melpomene/qđ
Martialis nec polyhymnia cœpit.Nã ſi apud Horatium/Ouidiũ/Martialẽ/polymnia
tetraſyllaba dictio legeretur/minime ſtaret uerſus:cum po ſyllaba tã apud
Virgilius Græcos/q̃ latinos/correpta ſit/ut uidimus in dictione muſa. Virgilius de mu
ſis.Signat cuncta manu/loquiturqꝫ polymnia geſtu.
Probus Percontor percontaris/quando quærere ſignificat/cõe uerbũ eſt/teſte Probo. Percontor
Marcellus Sed & perconto percontas ueteres protulerunt/teſte Marcello/Næuium in Perconto
Næuius ducente dicentẽ libro punici belli.ii.Blande/& docte percõtat.
Padua/urbs eſt Venetiæ:quæ antea patauium cum t exili/cognominatum eſt/ Padua
Virgilius dicente Virgilio libro æneidos primo.Hic tñ ille urbẽ pataui/ſedemqꝫ loca Patauium
Ptolemæus uit/ꝑ patauii.Eſt & eodẽ noĩe patauiũ/urbs Bithyniæ/ut Ptolemæus cñdit.
Paropſis cum o in ſecunda ſyllaba ſcribitur:non cũ a parapſis/ut ineruditi enũ Paropſis
tiãt.Et ex παρα και ὄψορ/ideſt ad cibum/compoſitum uocabulum ẽ.Pro
Pollux prie iuris eſt genus/auctoribus Polluce/& Euſtachio:q̃q̃ nonnunq̃ & pro op
Euſtachius ſoniorum repoſitorio/apud idoneos tã Græcos/q̃ latinos legatur auctores.
Martialis Martialis.Cui portat gaudẽs ancilla Paropſide rubra Halecẽ.Neqꝫ a σῖτοσ/
Vgutio paropſis deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit.
Varro Puſus/& puſa/pro puello/& puella/a Varrone ponitur:qui & puſio uocatur. Puſus
Iuuenalis Iuuenalis.Nonne putas melius/ꝙ tecum puſio dormit?Neqꝫ ab eo qui eſt Puſa
Vgutio pupus deducitur/ut Vgutio ſomniauit. Puſio
Phocas Pediſequa/uel(ut alii uolunt)pediſeca/a Phoca communis eſſe generis tradit. Pediſequa
Si cum q/pediſequa effertur/a ſequor deriuatur:ſi uero cum c pediſeca/a ſe/ Pediſeca
co ſecas.Quod quidem uerbum/etiam pro ſequor ponitur/ut in ipſa dictio Pediſequus
ne uidebimus.Sed & maſculino genere pediſequus dicitur. Protaſis

Donatus

Protheſis / Proſtheſis / Proſtaſis

Protaſis cum t exili/ſequente a/dici pôteſt propoſitio:ut homo currit. Donatus in prologo ſuper Terentium. Protaſis primus actus eſt/initiumq; dramatis. Protheſis cum th aſpirato/ſequente e/dicitur propoſitũ/ſiue præpoſitio: ut eſt a/ab/abs. Proſtheſis cum ſ poſt o ſequente th aſpirato/& e/dici poteſt additio/ſiue additamentum/uel appoſitio. Proſtaſis cum t exili poſt ſ ſequente a/præfatura tranſferri poteſt/ſiue præſidentia.

Accius / Hierōymus / Nonius / Accius / Seruius / Virgilius / Terentius

Pœniteo / Pœniteor / Pœnitet

Pœniteo pœnites cum œ diphthongo/& pœniteor deponens uſurpatur. Accius in armorum iudicio. Nunc pœnitebant libenter liberi. Hieronymus in eccleſiaſtico cap. xxxii. Fili ſine conſilio nihil facias:& poſt factum non pœnitebis. Et Marci cap. primo legitur. Pœnitemini/& credite euangelio. Et in actibus apoſtolorum. Pœnitemini igitur/& conuertimini/ut deleantur peccata ueſtra. Habet autem & participium pœnitens/& pœniturus/teſte Nonio/Accium inducente dicentem. Neq; te/neq; quenq̃/arbitror pœniturum tuæ laudis. Pœniteo/regere poteſt poſt ſe accuſatiuum:ut Carthaginenſes pœnituit bellum/quod geſſerunt. Pœnitet in perſonale/regit a parte ante accuſatiuum:& a parte poſt/genitiuum. Pœnitet item/pro parum uidetur/ponitur/teſte Seruio. Virgilius in bucolicis. Nec te pœniteat calamo triuiſſe labellum. Terentius. At enim dices:me quantum hic operis fiat/pœnitet:ideſt parum mihi uidetur.

Vgutio

Phunus / Funus

Phunus huius phuneris/quom mortem ſignificat/a græcò trahitur. Nã φοροσ græcæ/latine cædes/uel mors interpretatur. Quom uero exequias deſignat/latinum eſt funus/a funalibus dictum. Neq; a fune phunus cædes deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit.

Lucanus / Columella / Ariſtophanes

Panace / Panacea

Panace huius panaces cum unico n/& hæc panacea/declinari in recto poteſt. Lucanus libro nono. Et panacea potens/& Theſſala centaurea. Columella li. undecimo. Nunc medica panacen lachryma/ſuccoq; ſalubri. Genus eſt hærbæ:quæ a Græcis cum ει diphthongo πάρακεια ſcribitur:quo nomine etiã Aeſculapii filia uocata fuit/teſte Ariſtophane in pluto.

Vgutio

Prora

Prora/græcum eſt uocabulũ:neq; a prior deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit. Pars eſt nauis anterior.

Apuleius / Varro / Virgilius / Plautus / Terentius / Cato / Priſcianus / Plautus / Apuleius / Lucretius / Chariſius / Probus / Ennius / Feſtus / Ouidius

Quæro / Quæſtus / Quæſtio / Quæſo / Queror / Queſtus / Queſtio / Querela / Qurrionia

q Væro quæris cũ æ diphthongo ſcribitur/teſte Apuleio:& ex quæ/& res componitur/auctore Varrone. Nam proprie (ut ait) quærere/eſt quæ ſit res aliqua iueſtigare. Et producit quæ ſyllabam. Virgilius libro æneidos nono. Luſtrat equo muros: aditumq; per auia quærit. Et facit in præterito quæſiui:in ſupino quæſitum:& per ſyncopam quæſtum. Inde hæc quæſtio/& hic quæſtus huius quæſtus/uel quæſti/uel more antiquo quæſtuis. Plautus in aularia. Nã hic apud nos nihil eſt quæſti. Terentius in Andria. Nunq̃ animũ quæſti gratia ad malas inducam partes. Cato quæſtuis cauſa/deridebant res ſuas pueris. In datiuo plurali/& ablatiuo/quarti ordinis/facit quæſtibus per i. Cum quæro compoſita/mutant æ diphthongum in i:ut inquiro/perquiro/cõquiro/acquiro/requiro/exquiro:quod & exquæro dici poteſt/teſte Priſciano: qui & Plautum refert ita perſcriptum reliquiſſe in aularia. Intra/exquære/ſine ita/ut prædico. A quæro/uenit quæſo quæſis cum æ diphthongo/teſte Apuleio. Lucretius libro primo. Ni diuum pacem uotis adit/ac prece quæſit. Et facit in præterito quæſi/in ſupino quæſum/teſte Chariſio:uel ſecundũ Probum/quæſiui:in ſupino quæſitum:& ſignificat id quod rogo. Ennius tamen (ut Feſtus refert) quæſere pro quærere poſuit. Queror quereris deponens/abſq; æ diphthongo ſcribitur:& primam corripit ſyllabam. Ouidius heroidum. Vela queror reditu/uerba carere fide. Et facit in ſupino queſtũ/a quo/fit hic queſtus huius queſtus. Sed & hæc queſtio pro querela/uel querionia/formari põt. Queſtus facit in datiuo plu/& ablatiuo/queſtibus p u.

Virgilius / Priſcianus / Feſtus

Qualus / Quaſillus / Quaſillum

Qualus cum unico l/genus eſt uaſis uiminei:qui & calathus dicitur. Virgilius. tunc ſpiſſo uimine qualos/Colaq; prælorum fumoſis deripe tectis. Qualus format p diminutionẽ q̃ſillũ/teſte Priſcião:qn & hic q̃ſillus. Feſtus. Calathos

Tullius græci/nos dicimus quaſillos. Tullius in Philippicis. Annon inter quaſilla pē
Tibullus det aurū? Et corripit qua ſyllabam/licet qualus illam producat. Tibullus.
Porphyrio Sic tibi cura togæ potior/preſſumq; quaſillo. Qualus item pro lanificio po
Acron nitur/ut interpretati ſunt Porphyrio/& Acron/illud Horatii in tertio carmi
num: tibi qualum Cythereæ puer. Quod quidem uaſculum/diminutiue qua
ſillum mulieres uocant. Id autem eſt/in quo/penſa/uel tramā reuoluere ſolēt.
Qualis quale relatiuum qualitatis/ſequenti ſubſtantiuo reſpondet: ſed & non/ Qualis
Horatius nunq̄ antecedenti. Horatius in epodo. Sed incitat me pectus/mammæ pu/
tres/equina quales hubera.
Priſcianus Quercus/tam ſecunda/q̄ quarta declinatione declinari poteſt/teſte Priſciano. Quercus
Cicero Cicero in chorographia. Quercorum rami ad terram iacent. Et format pro Quernus
Virgilius materiato/quernus/& querceus. Virgilius georgicorum primo. Querceus
Porphyrio Sed tamen & quernas glandes. Porphyrio ſuper illud Horatii in ſecundo Querq̄ra
Seruius carminum/Querceta Gargani laborant/Querceta (inquit) dicuntur a quer
ceis ſcilicet arboribus. Et Seruius ſuper illud æneidos. vi. At qui umbrata ge
Vgutio runt ciuili tempora quercu/ait. Quercea coronā accipiebāt/qui in bello
ciuem ſeruaſſent. Neq; a quæro quæris quercus deſcendit/ut cū Catholico
Pompeius Vgutio ſomniauit: ſed a querquera/auctore Pompeio/in hæc uerba dicēte.
Quercus dicitur/ꝙ id genus arboris/graue ſit/& durum: tum etiam in ingen
tem euadat amplitudinem. Querqueram enim (ut ſubdit) grauē/& magnā/
Lucillius quidam dici putant. Querquera item/frigida interpretatur/ut eſt cū tremo
Vgutio re febris. Lucillius. Iactās me/ut febris querquera. Neq; a queror querquera
Pompeius deducitur: ut cum Catholico ſomniauit Vgutio: ſed a καρα ρα/quod Græci
dicunt/ut idem auctor eſt Pompeius.
Agrætius Quondam/tria tenet tempora/præteritum/præſens/futurum/teſtibus Agræ/ Quondam
Seruius tio in Caprum/& Seruio. Virgilius in bucolicis. quondam tua dicere facta/
Virgilius Tempus erit. Inſtantis autē temporis/idē etiā Virgilius protulit/quom dixit.
Virgilius Quondam etiam uictis redit in præcordia uirtus. Præteriti uero tp̄is poſuit
Boœtius Boœtius in initio operis de conſolatione/quom ait.
Carmina qui quondam ſtudio florente peregi.
Quis uel qui/quæ uel qua/quod uel quid/genitiuo cuius/datiuo cui/uel quoi/ Quis
Quintilianus teſte Quintiliano: quod & protulit Catullus/quom dixit. Furi quoi neq; ſer/ Quiſq̄
Catullus uus eſt/neq; arca. Veteres etiam genitiuo cui dicebant/teſte Priſciano. Vnde
Priſcianus Cicero pro Roſcia/ait. Vereor enim cuicuimodi eſt Roſci/ne ita hunc uide
Cicero ar ſeruare/ut tibi omnino non pepercerim: hoc eſt cuiuſcunq; modi. Et non
Virgilius nunq̄ monoſyllaba dictio eſt: & quādoq; diſyllaba. Virgi. li. æneidos quinto.
Martialis Cui uix attollens Palinurus lumina fatur. Martialis. Cui portat gaudens an/
Manilius cilla paropſide rubra Halecem. Biſyllabā aūt dictionem expreſſit Manilius/
quom ait li. quarto. Sic erit & ſedes fugienda/petendaq; cuiq;: Sic ſperanda
fides: ſic & metuenda pericla. Albinus rerum Romanarum libro primo. Ille
Albinus cui ternis capitolia celſa triumphis Sponte deum patuere/cui freta nulla re
Priſcianus poſtos Abſcondere ſinus/non tutæ mœnibus urbes. Et notandum ꝙ tā fœ/
Diomedes minino/q̄ maſculino genere/quis proferri poteſt/teſtibus Priſciano/& Dio
Ennius mede/Ennium referente dicentem. Quis tu es mulier/quæ me inſueto nūcu/
Plautus paſti nomine? Et Plautus in uitularia/ait. Dic mihi ſi audes/quis ea eſt/quā
uis ducere uxorem. Sic etiam quiſq̄ fœminino genere protulit Terentius in
Terentius eunucho/dicens. Hunc oculis noſtrarū quiſq̄ non uidit/pro quæq̄. Vbi Do/
Donatus natus/quiſq̄ (inquit) multis exemplis probatur etiā fœminino genere uete/
Terentius res protuliſſe. In ablatiuo aūt ſingulari/facit quo qui/qua qui/quo qui. Te
Virgilius rentius in eunucho. qui cū parmenone: ideſt cū quo. Virgilius libro ænei. xi.
Accā ex æqualibus unā/Qui cū partiri curas: ideſt cū qua. Nominatiuo plu/
Priſcianus rali/qui/quæ/qua/quæ: quod antiqui declinabāt qui/uel ques/quæ/uł ques/
Pacuuius teſte Priſciano/Pacuuiū inducente dicentem in Medea. Ques ſunt iſti? Et Ca/
Cato to in originibus/ait. Si ques ſūt populi. Genitiuo plurali/quorum quarum
Seruius quorum/uel quium a ques/teſte Seruio ſuper librum primum æneidos/da
tiuo/& ablatiuo/quibus/uel quis/producta tamen ſyllaba/ut ſcilicet

differat a nominatiuo ſingulari:ubi correpta eſt:ut eſt apud Lucanum libro
Lucanus ſecundo.Pro fata/quis ille/Quis fuit ille dies?Horatius ſermone primo.
Horatius Quis humana ſibi doluit natura negatis/pro quibus.
Caper Quoties cum ſ poſt e/& ſcribi/& efferri debet/teſte Capro de latinitate: Simili Quoties
quoq; modo toties:ſicut decies/centies/millies.
Quies ſubſtantiuũ/fœminini generis/adiectiuũ uero/triũ ẽ generũ/teſte Priſcia Quies
Priſcianus no/in hæc uerba dicente.Inquies/cuius extremã ſyllabã corripi dixit Probus/
genitiuo inquietis declinatur:quod trium factũ eſt generũ:cuius etiã ſimplex/
in uſu trium generũ inuenitur.Hæc ille. Vnde Saluſtius libro hiſtoriarum ſe
Saluſtius cundo/ait.Et in quiete nomine hiſtriones uix ſane Burbuleium appellabat.
Næuius Næuius in carmine belli punici.Ianq; eius mentẽ fortuna fecerat quietẽ.Lyci
Lycinius nius Macer annaliũ primo.Non minimo opere milites quietes uolebãt eſſe.
Priſcianus Quies ſubſtantiuũ/facit in genitiuo quietis/& quiei/teſte Priſciano. Aphra
Aphranius nius in emancipato.Sollicito corde corpus non Potitur nunc quie.Næuius
Næuius in Proteſilao . Complexa ſõno corpora operiuntur:ac ſuaui quie dicantur.
Virgilius Virgilius.nec placidam membris dat cura quietem.
Seruius Quando pro aliquando ponitur:& nonnunq̃ pro ſiquidem/teſte Seruio:ut eſt Quando
Virgilius apud Virgiliũ libro æneí.xi.quando tot ſtragis aceruos Teucrorum tua dextra Quande
Nonius dedit.Quandoq; pro q̃m accipitur:ut interpretatur Nonius illud Virgilii:
Feſtus hic tibi fabor enim:q̃ñ hæc tua cura remordet.Feſtus.Quando non ſolũ id
quod quia ſignificat:ſed etiã id quod poſtq̃. Et quom graui uoce pronuntia
tur/ſignificat quia:& eſt cõiunctio.Quando uero accentu acuto/tunc aduer
bium eſt temporis.Quande etiã pro q̃ñ dicebant antiqui.Hæc ille.
Quiane/& quianã/hoc diſtant:q; quiane reuera ſignificat/teſte Seruio:ut ẽ apd Quiane
Seruius Virgiliũ libro ænei.quarto:quiane auxilio iuuat ante leuatos.Quianã uero/ Quianam
Virgilius cur/uel quare ſignificat/auctoribus Seruio/& Feſto.Et eſt una particula:ſicut
Seruius & quiane.Virgilius libro ænei.v. Heu qanã tãti cinxerũt æthera nimbi.
Feſtus Quatenus cũ e/ſignificat qua fine:ſicut hactenus hac fine/auctore Feſto:q̃d anti Quatenus
Virgilius qui(ut pergit)quatenos dicebant.Quatenus item/ſignificat quouſq;:ut iter/ Quatenos
Feſtus pretatus eſt Seruius illud Ciceronis in Lælio:eſt enim quatenus amiciciæ da Quatinus
Seruius ri uenia poſſit.Quatinus per i/ſignificat quia:ut eſt apud Iuuenalẽ.Quatinus
Iuuenalis hic non ſunt & uænales elephanti:ideſt quia.Acron ſup illud Horatii in ter/
Acron tio carminũ/clarus poſt genitis quatenus/quatenus(iquit)q̃diu ſignificat.Nã
quatenus aduerbiũ eſt interdum tpis:interdũ loci.Quatinns uero/cõiunctio
tantum eſt.Hæc ille.
Iuuenalis Quadrans/genus eſt ponderis:quadra uero/menſa quadrata. Iuuenalis. Vt bo Quadrans
Virgilius na ſũma putes aliena uiuere quadra. Virgilius li.æneidos.vii.Patulis nec par Quadra
Martialis cere quadris.Martialis. Cũ mittis turdũue mihi/quadramue placentæ.
Quiris huius quiritis cũ i latino/ſingulari numero declinatur:etſi pluralis tantũ Quiris
Donatus numeri Donatus eſſe tradiderit.Iuuenalis.tñ una plebe quiritẽ Facundũ inue Quirites
Iuuenalis nies.Perſius ſatyra ſexta.Heu ſteriles ueri/quibus una quiritem Vertigo fa/ Quiritis
Perſius cit.Lucanus libro ſeptimo.Hirtã membra ſuper Romani more quiritis
Lucanus Induxiſſe togam.Horatius in epiſtolis.Ludicra/& plauſus/& amici dona q/
Horatius ritis.Ouidius. An ſi pulſaſſem minimũ de plebe quiritem.Poteſt etiam decli
Ouidius nari in recto hic quirites/auctoribus Petronio/& Sergio in Donatum:quin
Petronius etiam hic & hæc quiritis/teſte Seruio ſuper librũ quartũ æneidos.Et facit in
Sergius genitiuo plurali/quiritiũ:& per ſyncopam quiritũ/teſte Priſciano .Horatius
Seruius oda prima.Hunc ſi nobilium turba quiritium . Varus. Vændidit hic Latium
Priſcianus populis:agroſq; quiritum Eripuit.
Horatius Queo quis quit/& queor/ueteres protulerunt/teſte Diomede/Accium inducẽ Queo
Varus te dicentem. Vnde omnia perdiſci/ac percipi queũtur.Et Lucretius libro pri Queor
Diomedes mo/ait. Dum ueniant aliæ/ac ſuppleri ſumma queatur.
Accius Quinquatria dicebantur feſta/quibus fiebant qnq; diebus ſacra Palladi(ut Oui/ Quiquatria
Lucretius dius docet)ita appellata:quoniam quinq; diebus poſt idus celebrabantur.
Ouidius Dies enim poſt idus ater erat.Inde quinquatria/quaſi qnq; ab atro die. Oui
dius i faſtis.li.iii. Vna dies media eſt:& fiũt ſacra Mineruæ.Noia quæ a iũctis

quinq; diebus habent. Sanguine prima uacat: nec fas concurrere ferro:
Cauſa ꝙ eſt illa nata Minerua die. Altera/treſq;/ſup ſtrata celebrãtur arena:
Enſibus exertis bellica læta dea eſt. Et tam ſecũda/q̃ tertia declinatione/plu
Macrobius rali tantũ numero ſubſtantiue declinatur/ſicut & cætera noïa feſtorũ/aucto
Iuuenalis re Macrobio. Iuuenalis ſatyra. x. Incipit optare: & totis quinquatribns optat.
Cicero Cicero in ep̃lis. Ita tumultuoſæ cõciones/ita moleſtæ qnquatriis afferebãt.
Sylius Quadrupes/& quadripedãs/dici põt. Sylius li. iiii. colliſaq; quadrupedantũ Quadrupes
Virgilius pectoribus/toto uoluuntur corpora campo. Et Virgilius li. æneidos. xi. per Quadrupe/
fractaq; quadrupedantum Pectora pectoribus rumpunt. dans

Diomedes R Adix/tam maſculini/q̃ fœminini generis eſt/teſtibus Diome/ Radix
Donatus de/& Donato in editione ſecunda: & in obliquis di ſyllabã ꝑ/
Ouidius ducit. Ouidi. li. meta. xiiii. Moly uocãt ſupi/nigra radice tenet.
Caper Ræte neutro/& rætis maſculino/& fœminino genere/declia Ræte
Probus ri põt/teſtibus Capro/& Probo: ſed & hæc rætia/teſte Priſcia Rætis
Priſcianus no. Plautus in rudente. Non uides proferre me uuidũ rætem ſine ſquamoſo Rætia
Plautus pecu? Idem iterũ in rudente. Nam tũc & operã ludos facit/& rætiã/ut tempe Rætiolum
Plautus ſtas eſt. A neutro/fit rætiolũ/& ræticulũ: a fœminino/ræticula: a rætia/rætia Ræticulũ
Pſalmogra culũ: ut eſt apud Pſalmographũ. Cadent in rætiaculũ eoꝶ peccatores. Et (ut Ræticula
phus Apuleio placet) cũ æ diphthõgo annotatur. Rætiaculũ
Apuleius Rallum cũ duplicato l/nouacula dicitur. Ralla eadẽ ſcriptũra/genus eſt ueſtis/ Rallum
Marcellus a raritate dicta/auctore Marcello. Ralla
Diomedes Rana format ꝑ diminutionẽ ranũculus/teſtibus Diomede/Donato: Priſciano: Rana
Donatus uel ſecũdũ Vgutionẽ/ranula: uel (ut Gaſparinus tradit) ranella. Ranũculus
Priſcianus Ricinus cũ i latino utrobiq;/& hoc riciniũ/declinari põt/Seruius. Ricinus/ge/ Ranula
Vgutio nus eſt ueſtis muliebris. Varro de lingua latina. A reiiciendo riciniũ dictũ eſt. Ranella
Gaſparinus Feſtus. Riciniũ/omne eſt ueſtimẽtũ quadratũ. Eſt etiã ricinus genus cucume Ricinus
Seruius ris: & genus uermis/qui exitũ non habet. Ricina/inſula quædam eſt Iberniæ Ricinium
Varro ſupiacens/teſte Ptolemæo. Rica cũ i latino/& c exili/ueſtimentũ eſt quadra Ricina
Feſtus tum/fimbriatũ/purpureũ: quo flamines pro palliolo utebãtur/teſte Feſto: & Rica
Ptolemæus a ritu dicta eſt/auctore Varrone de lingua latina. Alii dicũt/ꝙ ex lana fiat ſuc Ricula
Feſtus cida alba: & cæruleo colore inficiatur. Et format diminutiue ricula.
Varro Regilla cũ duplicato l/fœminino genere declinatur/teſte Marcello: quã & re/ Regilla
Marcellus gillũ neutro declinari poſſe tradit Vgutio. Genus eſt ueſtis. Regillũ
Vgutio Rhegyum cũ aſpiratiõe poſt r/& y græco/a Tortellio ſcribi præcipitur. Ciui/ Rhegyũ
Tortellius tas eſt Calabriæ/ſeu Brutiorũ/teſte Liuio libro. iiii. de ſecũdo bello punico. Regyni
Liuius Eſt aũt in eo loco/quo Italia a Sicilia dirupta eſt. Vnde & a ῥήγνυω/quod eſt Regiũ
Feſtus dirumpo/nomen aſſumpſit. Quare Feſtus/dixit eſſe municipiũ in freto Sicu Regienſes
Vgutio lo. Neq; a rege cognominatũ eſt/ut cũ Catholico Vgutio ſõniauit. Et ab hoc Regiã
Ptolemæus Rhegyo/Rhegyni dicti ſunt. Regiũ abſq; aſpiratione poſt r/& cũ i latino/
Ptolemæus urbs eſt Galliæ ciſalpinæ/a rege denominatũ: a quo/Regienſes uocitati ſũt.
Serenus Regia/urbs eſt Syriæ/teſte Ptolemæo. Sunt & eodẽ noïe uocatæ duæ urbes
mediterraneæ Iberniæ Britãnicæ/ut idẽ Ptolemæus oſtendit.
Rhaphanus cũ aſpiratiõe poſt r/fœminino genere/& rhaphanũ neutro/declia Rhaphan⁹
Plinius ri põt. Serenus rhaphanus uel cocta iuuabit. Plinius li. xx. naturalis hiſtoriæ. Rhaphanũ
Rhaphanũ & ſilueſtre diximus eſſe laudatiſſimũ in Arcadia. Genus eſt radi/
Serapion cis: qđ etiam maſculino genere Serapion protulit.
Lucanus Rigeo riges ſecũdæ/& rigo rigas primæ cõiugationis/utrũq; uerbũ notã hẽt: Rigeo
Ouidius ſignificationẽ: & utrobiq; ri ſyllaba corripitur. Lucanus libro nono. Rigo
Boœtius Aphrica Cyrenis etiã tũc bruma rigebat. Ouidius libro metamor. quinto.
Lucanus Dextera diriguit: nec citra mota/nec ultra eſt. Boœtius. Et ueris elegi fletibus
Seruius ora rigant. Lucanus li. vi. Irrigat Amphryſos famulantis paſcua phœbi.
Perſius Ramus/& hoc ramale/dici põt/teſte Seruio ſup quartũ georgicoꝶ. Perſius. Ramus
Ouidius Vt ramale uetus. Ouidi. li. meta. viii. Multifidaſq; faces/ramaliaq; arida tecto. Ramale
Phocas Raſtrum neutro genere/& raſter maſculino/teſte Phoca/declinari põt. Vnde Raſtrum
Seruius plurali numero raſtros dicimus/& raſtra. Seruius. Raſtra/ꝙ terram radant Raſter

appellantur. Raſtrũ format diminutiue/raſtellũ: raſter ãt raſtellus. Varro de Raſtellum
Varro lingua latina. Quo abraſu raſtelli dicti ſunt. Raſtellus
Rudio rudis quarta/& rudo rudis tertia cõiugatione/declinari põt. Sed rudio Rudio
Ouidius ru ſyllabã corripit: rudo uero/indifferentẽ habet. Ouidius li. metamor. viii. Rudo
Virgilius Hortaturq; ſequi: dãnoſaq; erudit artes. Virgilius li. æneí. vii. Vincla recuſãtũ
Perſius & ſera ſub nocte rudẽtũ. Perſius. Findor/ut Archadiæ pecuaria ruder credas.
Ruder/& rudus/in recto/genitiuo ruderis declinatur: ſicut pondus huius pon/ Ruder
Lucillius deris. Lucillius ſatyrarũ ſecũdo. Et iacendũ huc aggerem/& id genus rudus. Rudus
Feſtus Rudus/uel (ut ſcribit Feſtus) raudus/res rudis/& imperfecta dicitur. Homo Raudus
quoq; imperitus/rudis appellatur. Hoc Raude/uilla quædã eſt agri Medio/ Rudis
Ptolemæus lanenſis in Inſubria. Rauda/urbs eſt in Hiſpania/teſte Ptolemæo. Rudus fœ Raude
Seruius minini generis/ea uirga uocabatur/qua donati gladiatores a gladiatura ceſſa Rauda
Iuuenalis bant/teſte Seruio. Iuuenalis ſatyra quinta. Accepta rude cœpiſſet Vegẽto ui/ Rudis
Caper deri. Rudens/tam fœminini/q̃ maſculini generis eſt/teſtibus Capro/& Pro/ Rudens
Probus bo. Reſtis eſt nautica. Catullus. Candidaq; intorti ſuſtollant uela rudẽtes. Ru Ruda
Catullus da/urbs eſt Drãgianæ prouinciæ/teſte Ptolemæo. Rudiæ pluralis tantũ nu Rudiæ
Ptolemæus meri/urbs eſt Sallentinoꝝ/teſte Ptolemæo: de qua Sylius libro. xii. Miſerũt
Ptolemæus Calabri: Rudiæ genuere uetuſtæ.
Sylius Rapa fœminino/& rapũ neutro genere/declinari põt. Plinius li. xx. naturalis Rapa
Plinius hiſtoriæ. Silueſtre rapũ in aruis maxĩe naſcitur fruticoſũ. Serenus. Crudaq; Rapum
Serenus dulcacido miſcebis rapa liquore. Martialis. Hæc tibi brumali gaudentia fri/ Rapulum
Martialis gore rapa/Quæ damus. Et format per diminutionẽ rapulũ. Horatius ſermo Rapula
Horatius ne. xvii. Captus (ut aiebat) cœnæ pater acria circum Rapula. Idẽ ſermone. xii.
Horatius quom rapula plenus Atq; acidas mauult inulas. Vgutio format ẽt a fœmini
Vgutio no rapa diminutiue hæc rapula.
Rhodopis huius rhodopidis uel Rhodopoidos/cũ aſpiratione poſt r ſcribit. Rhodopis
Herodotus Propriũ fuit meretricis nomẽ/teſte Herodoto li. hiſtoriaꝝ. ii. quæ a Plinio/& Rhodope
Plinius Strabone li. ultimo/Rhodope uocatur. Alia eiuſdem nõis Rhodope/fuit
Strabo Thracũ regina. Rhodope item/mons eſt Thraciæ/teſte Floro libro hiſtoria
Florus rum tertio/a Rhodope regina ibi ſepulta/ſic cognominata. Quẽ montẽ So
Solinus linus dixit eſſe Mygdoniæ. Et utrunq; eſſe põt: qa conterminæ regiones ſunt.
Virgilius Et corripit do ſyllabã. Virgilius. Quaq; redit mediũ Rhodope porrecta ſub
axem/Illic clauſa tenent ſtabulis armenta.
Põponius Rhodos huius Rhodi cũ aſpiratione poſt r ſcribitur. Inſula eſt Lyciæ/teſte Põ Rhodos
Lucanus ponio Mela li. ii. & eiuſdẽ nominis urbs in ea: de qua Lucanus li. viii. claráq; Rhoda
Ptolemæus relinquit. Sole Rhodon. Rhoda/urbs eſt Indigetũ/teſte Ptolemæo. Rhodi Rhodius
Homerus us fluuius fuit Troianus/teſte Homero libro iliados. xii. Rhodia urbs eſt Ly Rhodia
Ptolemæus ciæ circa montẽ Maſſicitẽ/teſte Ptolemæo. Rhodia itẽ/Oceani/& Tethyos fi
Heſiodus lia fuit/teſte Heſiodo in theogonia.
Rhien cum aſpiratione poſt r/& i latino/apud Græcos ſcribitur: qui a noſtris Rhien
Varro abſq; aſpiratione/ren uocatur. Nam teſte Varrone/latinũ eſt uocabulũ/a riuo Ren
Feſtus dictũ. Antiqui rhienes appellabant nephrundines/ut auctor eſt Feſtus. Plau/
Plautus tus. Glaber erat tanq̃ rhien.
Nonius Raptor a raptu ſupino/& rapinator a rapina/in uno ſignificato/dici põt/teſte Raptor
Lucillius Nonio. Lucillius li. ii. Homo impudicus/& ĩpune eſt rapinator. Varro ĩ Mar Rapinator
Varro co. In inuidiam ueniant in hoc ipſo rapinatores.
Virgilius Rhenus cũ aſpiratione poſt r/& hoc Rhenũ/declinari põt. Virgilius li. æneí. Rhenus
Horatius viii. Extremiq; hominũ Minori/Rhenuſq; bicornis. Horatius in arte poetica. Rhenum
Aut flumen Rhenũ/aut pluuius deſcribitur arcus. Fluuius eſt Galliæ. Eſt & Rheno
eodem nõie fluuius in Italia/non longe a Bononienſi urbe fluens/dicẽte Sy Rhena
Sylius lio libro. viii. paruiq; Bononia Rheni. Hic Rheno/genus eſt ueſtis ex pelli/
Saluſtius bus/auctoribus Saluſtio in hiſtoriis/& Seruio ſuper tertiũ georgicoꝝ/græ
Seruius cum (ut puto) uocabulũ. Nam ῥίνος pellis interpretatur. Rhena/inſula quæ
Ptolemæus dam eſt iuxta Atticã/non longe a Cycladibus/teſte Ptolemæo.
Ritus huius ritus/& rites huius ritis/declinari poteſt: ſicut impetus/& impes: Ritus
Statius ut in ipſa dictione uidimus. Statius libro thæbaidos. xi. Rites

Hei mihi primiciis ararum/& rite nefaſto
Pompeius Libatus. Dicitur aūt ritus/auctore Pompeo/mos/uel cōſuetudo. Rite uero
aduerbium/bene/uel recte ſignificat.
Priſcianus Rus/habet plurali numero rura/& ruribus. Priſcianus in perihegeſi. Euro/ Rus
pes/Aſiæ diſiungens ruribus arua. Inde fit ruro ruras uerbū/pro eo quod ē Ruro
Nonius ruſticor/teſte Nonio Plautus in captiuis. Dum rurant hoīes. Sed & ruror de Ruror
Plautus ponens Varro protulit/quom dixit. Dum in agro ſtudioſius ruror/aſpicio Ruſticor
Varro Triptolemū ſculponeatū/bigas ſequi cornutas.
Pompeius Rumo rumas dixerūt antiqui/teſte Pompeio: quod nunc rumino dicitur/& Rumo
Varro ruminor deponens. Varro in tanaquile. Non modo abſens de te ſæpius co/ Rumino
Nonius gitabit: ſed etiā ruminabitur humanitatem: ideſt in memoriā reuocabit/inter Ruminor
Seruius prete Nonio. Proprie tū ruminare/teſte Seruio/eſt remouere/& denuo con
Virgilius ſumere. Virgilius in bucolicis. Ilice ſub nigra pallentes ruminat hærbas.
Pōpeius Rumen huius ruminis/ea colli pars eſt/qua æſca deuoratur/teſte Pompeio. Rumen
Nonius Hæc ruma/apud ueteres mamma uocabatur/teſte Nonio. Ruma
Probus Rubus/maſculini generis arbuſcula eſt: quæ tū a Probo/fœminini generis tra Rubus
Serenus ditur: cuius fructus/fœminini etiam generis eſt/dicente Sereno. Manditur Rubetum
apta rubus gingiuis/& bona labris. Rubetū/locus rubotū eſt. Hæc rubeta/ Rubeta
Iuuenalis genus eſt ranæ uenenoſum. Iuuenalis ſatyra prima. Porrectura uiro miſcet Rubi
ſitiente rubetā. Rubi/pluralis tantū numeri/oppidū eſt Italiæ: de quo Hora Rubius
Horatius tius ſermone quinto. Inde rubos feſſi peruenimus/utpote longum Carpen/ Ruber
Virgilius tes iter. Inde fit Rubius rubia rubiū. Virgilius. Nunc facilis Rubia cōtexitur Rubeus
tur fiſcina uirga. Ruber rubra rubrū/& rubeus/declinari pōt.
Refuga/cōis generis eſt: & is dicitur/qui aliorū dominium refugit. Refuga
Rogo rogas uerbū/uaria compoſitione/diuerſa detinet ſignificata. Vnde uer Rogo
ſus. Si rogat addideris con/congregat: e dat: i infert: De minuit: ſub ſubſtituit:
pro protrahit: inter Quærit: præ ſuperat: ab deſtruit: atq; ſuperbit.
Sylius Rauenna/urbs eſt Italiæ paduloſa/dicente Sylio libro octauo. Lenta paludoſæ Rauenna
proſcindunt ſtagna Rauennæ. Inde hic & hæc Rauennas/uel Rauēnatis. Rauennas
Vnde in legenda ſancti Leonis papæ legitur. Reſtituta eſt eccleſia Rauenna Rauēnatis
tis ſub ordinatione ſedis apoſtolicæ.
Marcellus Rurſus/& rurſum/dici pōt: & ſignificat iterū: & nōnunq̄ pro retro ponitur/te Rurſus
Virgilius ſte Marcello. Virgilius georgicorū tertio. Rurſum cura patrū cadere: ideſt Rurſum
Varro retro. Varro in ādabatis. Mortales multi/rurſus/ac ꝓrſus meant: hoc ē retro.
Reminiſcor reminiſceris/deponēs eſt uerbū: ſed & reminiſco ueteres protule/ Reminiſcor
Priſcianus runt/teſte Priſciano. Et tam gtō/q̄ abla/tuo/iungi pōt. Reminiſco
Probus Recordor recordaris/deponens eſt uerbum: quod tū Probus tradit eſſe cōe. Recordor
Hierōymus Vnde & paſſiuū ꝓtulit Hierōymus ī Hezechiele cap. xviii. dicēs. Oēs iuſticiæ Recordo
Priſcianus eius quas fecerat/non recordabūtur. Antiqui etiā recordo dixerūt/ teſtibus
Marcellus Priſciano/& Marcello: qui & Claudiū Quadrigariū refert ſcripſiſſe: eū recor
Claudius dauit. Et tam cū gtō/q̄ cum ablatiuo/conſtrui poteſt.
Apuleius Rhætorica huius rhætoricæ/cū aſpiratione poſt r/& æ diphthongo (ut Apu/ Rhætorica
leio placet/ea ſcilicet ratione/quā in dictione ſyncerus docebimus) & t/& c ex Rhætorice
ilibus/& more græco rhætorice huius rhætorices/declinari pōt.
Reſpondeo reſpondes ſecūda/& reſpondo reſpondis tertia coniugatione de/ Reſpōdeo
Manilius clinari poteſt. Manilius libro quinto. Sic ēt magno quædā reſpōdere mūdo. Reſpondo
Rhinoceros huius rhinocerotis cū aſpiratione poſt r/& i latino/& c exili ſcribi Rhīoceros
Solinus tur. Animal eſt/unicū in nare cornu habēs/& repandū/teſte Solino. At uero Rhinoce
Pauſanias Pauſanias/duo habere cornua affirmat: alterū quidē inſigni magnitudine/ ron
Iſidorus ex naribus extans: alterū qđ ſupius erūpit exiguū/ſed ualidiſſimū. Iſidorus
autem libro etymologiarum. xii. declinat in recto hic rhinoceron genitiuo
rhinocerontis. Ponitur nonnunq̄ rhinoceros pro quodam uaſe/oleum gut
Martialis tam fundente lauantibus ſe in balneis/ut eſt apud Martialem. Geſtauit fron
te modo me iuuencus: Verū rhinocerota me putabis pleno gutto.
Re ſi componitur cum uerbo in initio uocalem habente/uel aſpiratum prin/ Re
cipium/d littera ut plurimū interponitur: ut redeo/redandruo/quod idē.

ſignificat:redãbulo/reduno/redamo/redintegro/redimo/redoleo/redũdo/
Ouidius redigo/redarguo/redardeo. Ouidius de remedio. Flama redardeſcit/quæ
modo nulla fuit. Redhibeo/redhoſtio/gratias refero/etiã d recipiũt. Inter/
ponitur etiã d in his uerbis/indigeo/indulgeo/prodeo/prodeſt/ꝓdigo/red/
do/redduco:etſi cum unico d reduco ſcribi poſſit:ut ſup regulã/Reiicio/re
fert/libro ultimo clarius edocebimus.

Refragor refragaris/deponẽs eſt uerbũ:quod antiqui etiã refrago protulerũt/ Refragor
Marcellus teſte Marcello. Vnde Siſenna libro hiſtoriarũ.xxii.ait. Multi populi pluri/ Refrago
Siſenna mæ cõcionis/dictaturam oĩbus animis/& ſtudiis refragauere:ideſt dictaturæ
ſuffragati ſũnt. Refragari itẽ/reſiſtere ſignificat.

Plautus Reddo reddis cũ duplicato d/facit in futuro indicatiui modi reddã/& reddibo. Reddo
Plautus in menæchinis. Saluũ tibi ita ut mihi dediſti/reddibo.

Repages/& repagulũ/in uno ſignificato dici,pŏt. Neq; a repando repãdis deri Repages
Vgutio uatur/ut ſõniauit Vgutio:ſed repago/auctore Pompeio/in hæc uerba dicẽ Repagulũ
Pompeius te. Repagula ſunt/quæ patefaciendi gratia/ita figũtur/ut econtrario oppa
Ouidius gantur. Hæc & repages dicũtur. Hæc ille. Obices ergo appellari poſſunt.
Ouidius li.metar.v. Raptaq; de dextro robuſta repagula poſti Oſſibus illiſit.

Tullius Reuertor reuerteris deponẽs eſt uerbũ. Sed & reuerto neutrale uſurpatur. Tul Reuertor
lius libro officiorũ ſecũdo. Factus eſt alter eius ſiſtendi uas:ut ſi ille nõ reuer Reuerto
tiſſet/moriendum eſſet ipſi.

Horatius Regno regnas datiuo iungitur:& nõnunq̃ genitiuo:ut eſt apud Horatiũ in ter/ Regno
tio carminũ. Et qua paup aquæ Daunus agreſtiũ regnauit populorum/pro
agreſtibus populis.

Probus Rates per e ſcribi/teſte Probo/& efferri debet. Cõperitur tñ & ratis per i:& q Rates
Statius dem frequentius/q̃ rates. Vnde Statius libro thæbaidos.xii.ait.decepit falſo Ratis
Lucanus ratis Aegea uelo. Lucanus libro quinto. Erigit:atq; omni ſurgit ratis ardua
Valerius uento. Valerius Flaccus li.primo. Iam placidis ratis extat aquis:quã gurgite
ab imo. Nam ſi rates dixiſſent/uerſus ſtare non poſſet.

Reditus pro regreſſu/cũ unico d ſcribitur:& pro prouentu:cũ in utroq; ſigni/ Reditus
Ouidius ficato primam ſyl'abã corripiat. Ouidius heroidum. Vela queror reditu/uer
Ouidius ba carere fide. Idẽ libro ſecũdo de ponto. At reditus iam quiſq; ſuos amat:&
Ouidius ſibi quid ſit Vtile/ſollicitis ſupputat articulis. Idem libro de amore. Turpe
tori reditu cenſus augere paternos. Dicitur aũt pro prouentu reditus/eo ꝙ
Gaſparinus ſingulis annis redeat. Neq; a reddo reddis deſcendit/ut Gaſparinus tradit.

Diõedes Rideo rides ſecunda/& rido ridis tertia coniugatiõe declinari pŏt/teſte Dio Rideo
Brutus mede/Brutũ inducẽte dicentẽ de patientia. Irridunt horũ lachrymas. Rido

Marcellus Rixor rixaris deponẽs eſt uerbũ:quod & rixo ueteres protulere/teſte Marcel/ Rixor
Varro lo:qui & Varronem refert dixiſſe. Vigilant/clamãt/calent/rixant. Rixo

Ruo ruis facit in ſupino ruitũ/& rutũ:cũ quo compoſita omnia/præterq̃ diru Ruo
Priſcianus tus/ru ſyllabã corripiũt/teſte Priſciano tractatu de participio circa finẽ/nul
la tamen ratione/nullius hac in parte poetæ auctoritate munito. Cui nos cõ
tradicẽtes/ru ſyllabã/ſicut in cæteris/ſic & in hoc cõpoſito dirutus/correptã
Propertius eſſe/auctoritatibus cõprobamus. Propertius. Caſtraq; peluſi Romano ſur/
Propertius ruta ferro. Idem. Et phœbi/& Priami diruta membra ſenis. Iuuenalis. Atq;
Iuuenalis uetus Thæbe centũ iacet obruta portis. Idem. Vtq; lacus ſuperant/ubi q̃q̃ di
Iuuenalis ruta ſeruant Ignem Troianũ. Virgilius libro æneidos.x. Intulerat torrens/
Virgilius arbuſtaq; diruta ripis. Idem libro æneidos.xi. Nec mihi cũ Teucris ullũ poſt
Virgilius diruta bellũ Mœnia. Sylius libro primo. Surgebat cumulo certantũ proru/
Sylius tus agger. Lucanus libro tertio. In mediũ mors omnis abit:perit obruta uir
Lucanus tus. Ouidius heroidũ. Diruta ſunt aliis:uni mihi pergama reſtant. Ruo apud
Ouidius Noniũ plura retinet ſignaficata/hoc nihilominus in loco explicanda. Rueꝛ̃
Nonius (inquit Nonius)cadere ſignificat. Virgilius li.æneidos.ii.ruit alto a culmine
Virgilius Troia. Ruere/diuidere. Virgilius libro æneidos primo.ſpumas ſalis ære rue
Virgilius bant. Ruere/decipi. Tullius libro officiorũ quarto. Si hoc non eſt turpe pa'
Tullius ti ruere/& per fallaciã/uenditorẽ in maximã fraudem incurrere. Ruere/effũ
Virgilius di. Virgilius li.æneidos.vi. Vnde ruunt totidẽ uoces reſponſa Sibyllæ. Idem

Virgilius georgicorum tertio.ruit arduus æther.Ruere/ſine cautella irruere.Virgilius
Virgilius li.æneidos.x.Quo moriture ruis/maioraqꝫ uiribus audes?Ruere/eruere/le
Virgilius uare.Virgilius libro æneidos.xi.cõfuſa ruebant Oſſa focis.Idem libro ænei/
Virgilius dos ſecundo.totumqꝫ aſcedibus imis.Vna eurusqꝫ/notusqꝫ ruunt.Ruere/diru
Virgilius ere/complanare.Virgilius georgicorũ primo.
Quid dicam iacto qui ſemine cõminus arua Inſequitur/cumuloſqꝫ ruit male
Terẽtius pinguis arenæ?Terentius in adelphis. Cito ruerem/agerem/raperẽ.Ruere/
Virgilius erigere/extollere.Virgilius libro ænidos ſecundo.& ruit atram
Virgilius Ad cælum picea craſſus caligine nubem.Idem in eodem.
Vertitur interea cælum:& ruit oceano nox.

Pompeius Redeo redis/& redino redinis/i uno ſignificato dici põt auctore Pompeio. Redeo
Priſcianus Requies facit in genitiuo reqei/& reqetis/teſte Priſciano.Virgilius li.ænei.iiii. Redinõ
Virgilius Tempus inane peto:requiem/ſpaciumqꝫ furori.Cicero indialogo de ſene/ Requies
Cicero ctute.Vt meæ ſenectutis requietem/oblectamentaqꝫ noſcatis.

Pompeius Ructo ructas dicendum tradit Pompeius:non ructor deponens.Sed & ructor Ructo
Horatius uſurpatur.Vnde Horatius in ate poetica/ait. Ructor
Donatus Hic dum ſublimes uerſus ructatur/& errat.

Nonius Reperio reperis facit in futuro indicatiui modi/reperiam/& reperibo/teſtibus Reperio
Seruius Donato/Nonio/Seruio/Probo.Cæcilius.Mæe morti remedium reperibit
Probus nemo/Plautus in epidico.Igitur aliqua res reperibitur.

Cæcilius Ringo ringis/& ringor deponens/dici poteſt.Terentius in Phormione. Cum Ringõ
Plautus ille & cura/& ſumptu abſumitur/dum tibi ſit quod placet/ille ringitur:tu ri/ Ringor
Terẽtius des.Eſt autem ringere/teſte Seruio/os extendere/indignari/iraſci/murmura Rictus
Seruius re.Ab huius uerbi ſupino rictu/fit hic rictus huius rictus/& hoc rictum/teſte Rictum
Acron Acrone ſuper illud Horatii ſermone.x.Ergo non ſatis eſt riſu diducere rictũ.
Lucretius Vnde & Lucretius li.v.inquit.moloſum Mollia ricta premunt duros nudan/
Ouidius tia dentes.Ouidius li.metamor.vi.Ipſaqꝫ dilatant patulos conuitia rictus.

Neſtoris Dionyſii Nouarienſis liber ſextus fœliciter incipit.

S Accus cum gemino c(nam græci σάκκος)format per diminu Saccus
Aſconios tionem ſacculus/& ſacellus/teſte Aſconio.neqꝫ ab eo quod ẽ Sacculus
Vgutio ſagum deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit. Sacel/ Saccellus
lum prima correpta ſyllaba/locus ſacer dicit̃ per diminutionẽ. Sacellum
Priſcianus Sagax tertiæ declinationis triũ generũ teſte Priſciano: & ſaga Sagax
Statius primæ hoc diſtant ꝙ ſagax ꝑmã ſyllabã corripit.Saga produ/ Sagum
Horatius cit.Statius ſyluarum li.iii.uigilis te animi/atqꝫ ſagacis Exitus euoluit.Horati/ Sagulum
Pompeius us in epiſtolis.Somnia/terrores magicos/miracula/ſagas/ſcilicet rides.Saga/ Saga
Marcellus mulier dicitur perita ſacrorum/ut ſcribit pompeius.Saga item uocatur fœmi
Martialis na/ad libidinẽ uirorum indagatrix/teſte Marcello.Et producit ſa ſyllabam.
Iuuenalis Martialis.Exorat noctes dum mihi ſaga tuas.Sagum/ueſtimentũ erat milita
Virgilius re:cuius diminutiuũ eſt ſagulũ/ꝑma correpta ſyllaba.Iuuenalis.An ſaga uæn
denti nubat caupone relicto.Virgi.li.ænei.viii.Virgatis lucẽt ſagulis.

Iuuenalis Sagina/aruina/uel pingue/fœminini generis/mediam ꝓducit ſyllabã.Iuuena/ Sagina
Arator lis ſatyra.iiii.Iſta dies properã ſtomachũ laxare ſaginis. Arator. Saginum
Vgutio Nam quid corporeæ proſunt alimenta ſaginæ?Quod Vgutio etiã ſaginũ de Saginatus
clinari neutro genere præcipit.Inde ſaginatus ſaginata ſaginatum:cuius qui/ Sagena
Calphurniꝰ dem ſecundã ſyllabã Calphurnius corripuit/quom ait egloga.iiii.Vt quoqꝫ Sagana
Thobias turba bono plaudat ſaginata magiſtro.Melius hac in parte protulit Thobias/ Saganus
quom ait.Ventre ſaginato ueneris ſuſpirat ad uſum.Sagena/magna quædã ẽ
Manilius rætis piſcatoria.Marcus Manilius li.quinto.Excipitur uaſta circũ uallata ſage
Horatius na.Sagana/propriũ fuit meretricis nomen:cuius meminit Horatius ſermone
Ptolemæus viii.dicẽs.altum Saganæ caliẽdrũ.Sagãus/fluius ẽ Carmãiæ/teſte Ptolemæo.

Priſcianus Sal tam maſculini/ꝗ neutri generis eſt/teſte Priſciano:& ſi Donatus ſuper Eunu Sal
Donatus chum Terentii dicat/ſal neutrale/condimentũ eſſe:ſalẽ uero maſculini gene Sale
Saluſtius ris/ſapientiã.Saluſtius.Neqꝫ ſalem/neqꝫ alia gulæ iritamenta.Horatius. Sales

Horatius	Præbuit/& parochi quæ debent lingua/ſalemqꝫ.Martialis.Ipſa merum ſecũ	Salum
Martialis	portat:& ipſa ſalem.Poteſt ẽt declinari hoc ſale/teſte Priſciano/dicẽte Ennio	Sala
Priſcianus	annalium.xiiii.Cæruleum ſpumat ſale conferta rate pulſum Per mare.Scien	Salæ
Ennius	dum tamẽ/ꝙ quom pro ſapientia ſal ponitur/maſculino tantum genere pro	Salo
Cicero	ferri coſueuit.Plurali autem numero ſales/ſunt ipſa ridicula:quæ neceſſario	Salonæ
Quintiliãus	ſalſa eſſe oportet/Cicerone/& Quintiliano/auctoribus.Lucanus.	Salius
Lucanus	Et ſoliti luſere ſales.Salum/mare appellatur/dictum ἀσαλεύεσθαι/quod ẽ	
Seruius	moueri/ſiue agitari/auctore Seruio.Neqꝫ ab eo/quod eſt ſal deducitur/ut cũ	
Vgutio	Catholico ſomniauit Vgutio.Sal itẽ/pro ſalo ponitur/hoc eſt mari.Virgili.	
Virgilius	Quom raucha aſſidue longe ſale ſaxa ſonabant.Idem æneidos primo.	
Virgilius	ſpumas ſalis ære ruebãt.Sala nomen eſt ſex urbium/ut ex Ptolemæo collige	
Ptolemæus	re potui:quarum una eſt Turdubiorum in Hiſpania/allia Tuditanorũ ẽt in	
	Hiſpania:alia in Paunoniasalia ĩ magna Phrygia:alia ĩ maiori Armenia:alia	
	in Mauritania Tingitana:& eodem nomine fluuius in eadem.Salæ/populi q	
Ptolemæus	dam ſunt inſulæ Taprobanes/ut idem Ptolemæus oſtendit.Salo fluuius eſt	
Martialis	Cæltiberiæ/dicente Martiale.	
Ptolemæus	Ducit ad auriferas ꝙ me Salo Cæltiber oras.Salonæ pluralis tantum nume/	
Lucanus	ri/urbs ẽ/ſiue colonia ĩ Dalmatia/teſte Ptolemæo:de qua Lucanus li.iiii.	
	Qua maris Adriaci lõgas ferit unda Salonas.Salius/propriũ fuit uiri nomẽ:	
Virgilius	qui cũ Niſo/& Euryalo/currendi certamẽ iniit:de quo Virgilius quæ muuera	
	Niſo Digna dabis/primã merui qui laude coronã Ni me/quæ Saliũ fortuna	
Lucanus	inimica tuliſſet.Salius item/Martis ſacerdos uocatur.Lucanus.	
	Et ſalius lento portans ancilia collo.	
	Saluber maſculini/ſalubris fœminini/ſalubre neutri generis/& hic & hæc ſalu/	Saluber
Priſcianus	bris & hoc ſalubre/declinari poteſt/teſte Priſciano.Vgutio declinat ẽt hic &	
Vgutio	hæc ſaluber.	
	Sallo ſallis cũ gemino l/tertiæ cõiugationis/facit in præterito ſalli/ĩ ſupino ſal	Sallo
Lucillius	ſum.Lucillius libro.iiii.Sallere muræнas/& frigidiaria ferre.Salio ſalis quar	Salio
Diomedes	tæ cõiugationis/facit in præterito ſaliui:ĩ ſupino ſalitum/teſtibus Diomede/	
Priſcianus	& Priſciano.Neqꝫ cum gemino l ſcribitur/ut inerudite ſcribi præcipit Gaſpa/	
Gaſparinus	rinus.Nam ꝑmam corripit ſyllabã:ut eſt apud Cornelliũ Seuerũ.Diſtractos/	
Seruerus	atqꝫ ſalitos.Horatius in tertio carminũ.Molliuit auerſos penates Farre pio/	
Horatius	& ſaliente mica.Tibullus.Farre pio placet/& ſaliente ſale.Salio ſalis in alio ſi	
Tibullus	gnificato/etiam cum unico l ſcribitur:& facit in præterito ſalui:& ſaliui/teſte	
Priſcianus	Priſciano:in ſupino ſaltũ:& ſecũdũ analogiam ſalitum.	
	Salſamentum:& per ſyncopam ſalmetum/in uno ſignificato accipi poſſunt/	Salſamẽtũ
Caper	ut Caper teſtatur/& Donatus.	Salmẽtuu
Donatus	Sopio ſopis quarta/& ſopo ſopis tertia coniugatiõe/declinari poteſt/teſte Di	Sopio
Diomedes	omede/Cæcilium inducente dicentẽ.Mulierculam ego illam hic deſpõdebo.	Sopo
Cæcilius	Ex nato ſaltẽ obſopam.	
Vgutio	Solox huius ſolocis cum unico l/ſequẽte o ſcribitur:nõ aũt ſolax huius ſolacis/	Solox
Feſtus	ut ſomniat Vgutio.Lana craſſa dicitur/uel pecus lana contextũ/ut ſcribit Fe/	
Lucillius	ſtus.Lucillius.Paſcali pecore/ac montano hirco/atqꝫ ſoloce.	
	Sarcio ſarcis facit in præterito ſarſi/& ſarciui/in ſupino ſartũ/& ſarcitum.	Sarcio
Auguſtius	Sarcophagus cũ c exili/& hoc ſarcophagũ/declinari poteſt.Auguſtinus libro	Sarcopha/
	xviii.de ciuitate dei capitulo quinto(ſunt aũt Varronis uerba)quia enim(in/	gus
	qt)arca in qua mortuus ponitur(quod oẽs iam ſarcophagum uocãt)σωρὸσ	ſarcopha/
	græce dicitur.A noſtris ꝓ ſepulchro uſurpatur.	gum
Pompeius	Sicilia cũ c exili/& i latino ubiqꝫ ſcribitur:a qua/fit Siculũs/& Sicilienſis/Põpe/	Sicilia
	ius in dictione Corinthienſes/Romanenſes(inquit)Hiſpanienſes/Siciliẽſes	Siculus
	negociatores dicimus/q ĩ alienis ciuitatibus negociantur.Hæc a græcis Sice/	Sicilienſis
Sappho	lia cũ e in ſecũda ſyllaba ſcribitur:a qua/fit Sicelis.Sappho ad Phaonem.	Sicelia
Virgilius	Quid mihi cũ Leſbo?Sicelis eſſe uolo.Virgilius.Siſcelides muſæ paulo ma	Sicelis
	iora canamus.Hæc inſula aliis nominibus Triquetra/Trinacria/Sicania ap/	Sicania
Ouidius	pellatur:a qua/fit ſicanis.Ouidius de ibide.	Sicanis
	Plurima qua flamas Sicanis Aetna uomit.	

Synalœpha cum y græco/& œ diphthongo/dici pōt cōpreſſio. Cæſura eſt/qua Synalœ/
ſcilicet uocalis abiicitur. Cōponitur enim ex σὺμ/quod eſt con/& αλοιφη pſ pha
Vgutio ſio. Neq; a limpha deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit.
Lucanus Securus ſecura ſecurū dr̄ quaſi ſine cura: & ꝑducit primā ſyllabā. Lucanus. Securus
Seruius plurima ſecuri fudiſtis carmina Bardi. Securis/quaſi ſemicuris dicta eſt/au/ Securis
Vgutio ctore Seruio: quod a ſeco ſecas deductū uocabulū tradit Vgutio. Et corripit
Virgilius primā ſyllabā. Virgilius li. æneidos. xi. et æratam quatiens Tarpeia ſecurim.
Vgutio Senex licet ab Vgutione maſculini tantū eſſe tradatur/cōis tamē generis eſt/te Senex
Caper ſtibus Capro/Probo/Priſciano. Varro de lingua latina. Et tua amica ſenex. Senica
Probus Senex facit ī genitiuo ſenis/& ſecundum analogiā ſenicis/teſte Priſciano. Vn Senior
Priſcianus de Plautus ī ciſtilaria ait. Datones belliſſimi uos negocioli ſenicis ſoletis eſſe.
Varro Comperitur ēt hic & hæc ſenica/teſte Marcello/Pomponiū inducente dicen
Priſcianus tem in præcone. Sed me exercet ſenica neq̄: neq; illi quid faciam ſcio. Idem in
Plautus pictoribus. Papus hic medio habitat ſenica. Senex format comparatiuum ſe/
Marcellus nior. Senior (inq̄d Seruius) & iunior/ſecūdum Varronē per diminutionē cō
Pomponius paratiua ſunt. Eſt enim ſenior non ſatis ſenex: iunior/nō ſatis iuuenis. Hoc aūt
Pomponius dicit Varro in libris ſuis ad Ciceronē. Quam rem a Varrone tractatā (ut idē
Seruius dicit Seruius ſuper librum. vi. æneidos) confirmat ēt Plinius. Idem tradit Do
Varro natus ſup ecyram Terentii/quom ait. Hæc cōparatio minus apoſitiuo ſonat:
Plinius & uim diminutiuā exprimit. Horum opinionē Laurētius in elegantiis/& ī or
Donatus thographiæ cōmentariis Tortellius/pulchris rationibus īprobant. Vñ Quin
Laurentius tilianus de Socrate loquēs/ait. Eo nanq̄ ſeniore (octauum enim/& nonageſi
Tortellius mum cōpleuit annum) præcipere Ariſtoteles pomeridianis ſcolis cœpit: ubi
Quintiliãus ſeniore pro ualde ſene dictum eſt: non pro nō ſatis ſene. Ouidius li. triſtium.
Ouidius Soſpite ſic te/ſit natus quoq; ſoſpes/& olim Imperium regat hoc cum ſeniore
Martialis ſenex: pro ualde ſene/ſeniore hic poſitū eſt. Martialis. Cui pater æternas poſt
Ouidius ſæcula tradet habenas: Quiq; regas orbem cū ſeniore ſenex. Ouidius li. meta
morpho. xii. Tum ſenior: q̄uis obſtet mihi longa uetuſtas. Et ſubdit. uixi An/
Quintiliãus nos bis centū. Verū (ut dicit Quintilianus) comparatiuis nonnonq̄ pro poſi/
Donatus tiuis abſolute utimur. At uero Donatus ī ultima grammatices editione ſic ait.
Sæpe compatiuꝰ gradus pro poſitiuo poſitus/minus apoſitiuo ſignificat/q̄/
Priſcianus uis recipiat cōparationem/& nulli comparetur: cuius opinionem ēt Priſciãus
Virgilius ſecutus eſt. Verū (ut mea fert opinio) & ſatis ſenē (ut auctoritate Ouidii/Quin
tiliani/Martialis/probatum eſt) & non ſatis ſenē/ſenior ſignificare habet: ut ē
apud Virgiliū. Iam ſenior/ſed cruda deo/uiridiſq; ſenectus. Quod nihilomi/
Probus nus (ut diximus) Probi tradidere auctores/Varro/Plinius/Donatus/Seruius/
Priſcianus Priſcianus. Eſt aūt ſenior maſculini tm̄ generis/teſtibus Probo/& Priſciano.
Ambroſius Alii cōis eſſe uolunt: quod placet. Vnde diuus Ambroſius ī homilia ſextæ fe/
riæ quattuor temporum de aduētu/ait. Et ideo cum angelus abſcondita nun
ciaret/ut fides aſtrueretur exemplo/ſenioris fœminæ/ſteriliſq; conceptum/ Senitudo
Virgini Mariæ nuntiauit. Senilitas
Senitudo/ſenilitas/ſenectus/ſenecta/ſenium/in uno ſignificato accipi poſſunt. Senectus
Pſalmographus Senium tamen/pluſq̄ ſenecta eſt: ut eſt apud pſalmographum. Et uſq; in ſene Senecta
ctam/& ſenium/deus ne derelinquas me. Senium
Priſciãus Seneo ſenes/& ſeneſco (utrunq; enim cōperitur) facit in præterito ſenui/& ſene Seneo
Accius ctus ſum/teſte Priſciano. Accius in Thelepho. Iam iā ſtupido Theſſala ſōno. Seneſco
Ouidius Pecora languentq;/ſenentq;. Ouidius libro metamor. viii.
Saluſtius Conſenuere caſa/paupertateq; ferendo. Saluſtius li. hiſtoriarū quarto. Oēs
Catullus quibus ſenecto corpore animus militaris inerat: Catullus. Sed hæc fuere nūc
recondita ſenectis.
Sentis/& ſentrix (hoc eſt ſpina) utrunq; uſurpatur. Sentes maſculini generis ꝓ Sentis
ferimus teſte Priſciano: dicente ēt Virgilio li. viiii. Sentrix
Horida quam denſi cōplerant undiq; ſentes.
Senſus maſculino/& ſenſa neutro genere dixerunt antiqui/quæ ſcilicet animo Senſus
Quintiliãus concipimus/auctore Quintiliano. Marcellus aūt/inter ſenſus/& ſenſa/hoc ēē Senſa
Marcellus differentiæ dixit: q; ſilicet ſenſus ſint/qui ſentiunt: ſenſa uero quæ ſentiuntur.

Cicero	Cicero de oratore. Et quod exprimere dicendo ſenſa poſſumus.	
	Senſibile/& ſenſile/idem ſignificatum detinēt: niſi ꝙ ſenſibile/nō tm̄ quod ſen	Senſibile
Lucretius	tit/ſed ēt quod ſentitur/ſignificare habet. Lucretius libro ſecundo.	Senſile
	Ex inſenſibili non credas ſenſile gigni.	
Marcellus	Senſibilitas/& ſententia/in uno ſignificato dici poteſt/teſte Marcello. Vnde Lu	Senſibilitas
Lucillius	cillius libro. v. ait. Si tam corpus loco ualidum/ac regione maneret	Sententia
	Scriptores/q̃ uera manet ſententia cordi: hoc eſt ſenſibilitas.	
Seruius	Spinus pro fructeti arbuſcula/maſculini generis eſt/teſte Seruio ſuper librum	Spinus
Vgutio	quartũ georgicorũ: etſi Vgutio fœminini dicat eſſe generis. Virgilius li. præ/	Spina
Virgilius	fato & ſpinos iam pruna ferentis. Hæc ſpina/ſentis dicitur.	
Virgilius	Serpillus cum i latino/& duplicato l/& hoc ſerpillum/declinari pōt. Virgilius	Serpillus
	quarto georgi. Serpilla/& grauiter ſpirãtis copia tymbræ. Genus eſt hærbæ.	Serpillum
	Serenitas/& ſerenitudo/in uno ſignificato dici poteſt.	Serenitas
Seruius	Sementis/teſte Seruio/ſatio dicitur. Feſtus. Noualis/ager eſt/nouæ relictus ſemē	Serenitudo
Feſtus	ti. At uero Hieronymus pro ſemine ſementē uſurpauit/quom dixit in geneſi.	Sementis
Hierōymus	Et habēs unũquodq; ſementem iuxta genus ſuum.	Semen
Priſcianus	Semen/& ſeminiũ/in una ſignficatione accipi poſſunt/teſte Priſciano li. v. quod	Satio
Lucretius	qdem & pro ſeminis lucro ponit. Lucretius li. tertio. Si non certa ſuo quia ſe/	Semen
Plautus	mine/ſeminioq;. Plautus in rudente. Veni/datur merces nō hoc ſuo ſeminio.	Seminium
Virgilius	Satus huius ſatus/& hoc ſatũ/& hæc ſatio/idē ſignificatũ habēt. Virgilius geor	Satus
	gicorũ p̃mo. Arboribuſq; ſatiſq; notus pecoriq; ſiniſter. Satus itē/pro ſemi	Satum
Marcellus	ne ponitur/teſte Marcello/Accium inducente dicentē inpelopodis. Nam me	Satio
Accius	ut credam ex tuo eſſe cõceptũ ſatu/& argumēta redigũt animũ/& cõmouēt.	
Marcellus	Sæuicia cum æ diphthongo/ſæuicies/ſæuitudo/in uno ſignificato dici poteſt/	Sæuicia
Plautus	teſte Marcello. Plautus in baccidibus. Sæuitudo mala/fit peior.	Sæuicies
Vgutio	Soror/nō ab eo quod eſt ſemen/uel ſolus ſola ſolum/deducitur/ut Vgutio uo/	Sæuitudo
Labeo	luit: ſed (ut ait Antiſtius Labeo) ſoror dicta eſt/ꝙ quaſi ſeorſum naſcit/ſepara	Soror
Marcellus	turq; a domo/in qua nata eſt: quod ēt Marcellus annotauit. Sororius/frater/	
	filius/maritus ſororis appellatur.	
Martialis	Simila/& ſimilago/in una ſignificatione accipi poſſunt. Martialis. Nec poteris	Simila
Hierōymus	ſimilæ dotes numerare: nec uſus. Hieronymus ĩ eccleſiaſtico. xxxviii. capitulo.	Semilago
	Da ſuauitatem/& ſimilaginis memoriã: impingua oblationem.	
Priſcianus	Sancio ſancis facit in præterito ſanxi/& ſanciui: in ſupino ſanctum/& ſancitum/	Sancio
	teſte Priſciano.	
	Serra cum duplicato r ſcribitur/qua ligna ſecantur. In alio autem ſignificato	Serra
Ptolemæus	ſera pro clauſura/cum unico r ſcibitur. Sera item cum unico r/urbs eſt Aſiæ	Sera
Solinus	Scythicæ Serum metropolis/teſte Ptolemæo. Seres enim/populi ſunt ĩ Aſia	Seres
Plinius	Scythica/teſtibus Solino/& Plinio li. vi. naturalis hiſtoræ: de qbus Virgilius	Serus
Virgilius	georgicorum primo.	Serum
Seruius	Velleraq; ut foliis depectunt tenuuia Seres. Serus ſera ſerum/tardum ſiue (ut	Sero
Virgilius	Seruio placet) graue/ac magnum ſignificat. Virgilius li. æneidos. v. Seraq; ter	Serius
Liuius	rifici cecinerunt oĩa uates: ideſt grauia. Serũ/ ſubſtantiuũ ē. Vnde Liuius/erat	Serium
Accius	(inqt) iam diei ſerum. Inde ſero aduerbium/ſiue ablatiuus caſus ꝓ aduerbio.	Series
Quintiliãus	Hinc fit cõparatiue ſerior/& ſerius. Vnde Accius/Feſto referēte/ait. Ne ſi for	Seria
	te paulo q̃ tu ueniam ſerius. Quintilianus. Tu tamen ſi interpellatus tempe/	Seriola
	ſtatibus ſerius ueniſſes/excuſares mare/& ambiguos caſus. Serum aũt in alio	Serius
Virgilius	ſignificato/p̃mam ſyllabã corripit. Virgilius georgicoꝝ. iiii. acremq; moloſ/	
Plautus	ſum Paſce ſero pingui. Serium graue dicitur/uel neceſſariũ. Plautus in Am/	
Horatius	phitryone. Nũc qdem præter nos nemo eſt. Dic mihi uerum ſerio. Horatius	
Martialis	ſermone primo. Sed tamē amoto quæramus ſeria ludo. Martialis.	
	Parce precor ſocero: ſeria forſan amat: ideſt grauia. Series/quædã rerum eſt	
Statius	cõtinuata progreſſio. Statius. Longa retro ſeries. Virgilius. ductæq; ab origi	
Virgilius	ne gentis Fortia facta patrum/ſeries longiſſima rerũ. Serus/fluuius eſt Indiæ/	
Ptolemæus	teſte Ptolemæo. Seria/olla uocatur. Terentius in eunucho. Releui oĩa dolia	
Terentius	mea: & oēs ſerias. Et format diminutiue ſeriola/penultima correpta ſyllaba.	
Perſius	Perſius. Seriolæ ueterem metuens deradere limum. Seria item/urbs eſt Tu/	

Ptolemæus ditanorum in Hiſpania/teſte Ptolemæo. Serius fluuius eſt Galliæ ciſalpinæ/
in Aduam flulens. Hæ aũt dictiões oẽs cum unico r ſcribũtur/præter ꝑmam.
Serio ſeris tertiæ coniugationis facit in præterito ſerui/& ſeui:in ſupino ſer/ Sero
Priſcianus tum/& ſatum/teſte Priſciano:& primam corripit ſyllabam. Virgilius. Semi/ Serro
Virgilius na uidi equidem multos medicare ſerentes. Sero ſeras primæ cõiugationis/
Propertius unde reſero/obſero/primam etiã ſyllabã corripit. Propertius. Obſerat hær/
boſos liuida porta rogos. Serro aũt pro ſeco/cum duplicato r ſcribit:& pri/
Sylius mam poſitione producit. Sylius libro. vi.
Auro ſerrauit ramos Iunonius anguis.
Seruius Solum/nõ tm̃ terra/ſed quod unicuiq; rei ſubiacet/appellari poteſt/teſte Ser/ Solum
uio. Nã aqua/ſolum nauiũ/uel piſciũ/aer/ſolum:auiũ/cælũ/ſolũ ſtellarũ eſt. Sola
Ouidius Et corripit primã ſyllabam. Ouidius libro metamorpho. primo. Aſtra tenẽt Solea
Virgilius cæleſte ſolum. Virgilius. Et uiridi ſedere ſolo. Solum item/pedum ẽ. Ambro/ Sol
Ambroſius ſius in ſermone martyrum. Nota facta/ſolo attrita eſt plurimorum. Solum/& Soles
Feſtus ſedile uocatur/teſte Feſto. Sola/Cypri urbs fuit/teſte Ptolemæo. Solea/aucto Solus
Ptolemæus re Feſto/genus eſt piſcis/uel materia rubuſtea/ſuper quam craticius paries ex Soli
Feſtus truitur/uel ea quæ ſolo pedis ſubiicitur. Et primam corripit ſyllabam. Iuuena
Iuuenalis lis ſatyra ſexta. Et ſolea pulſare nates. Sol huius ſolis/notum eſt quid ſignifi/
Diodorus cat. Dictus eſt aũt ſol/ab Hyperionis filio ſic uocato/teſte Diodoro:non au
Seruius tem a ſolus ſola ſolum/ut Catholicon ſomniauit. Plurali autẽ numero ſoles/
Virgilius dies accipimus/teſte Seruio. Virgilius li. tertio æneidos.
Perſius Tris adeo incertos cæca caligine ſoles
Erramus pelago. Perſius ſatyra ſexta. Tecum etenim longos memini conſu/
mere ſoles:hoc eſt longos dies. Soles item/ſplendores ſolis/uel radii dicunt:
Martialis ut eſt apud Martialem. Hibernis obiecta locis ſpecularia puros.
Admittunt ſoles:& ſine fæce dies. Rurſum ſoles/æſtus ſolis/uel ardores uo/
Horatius cantur. Horatius in epiſtolis. Corporis exigui/præcanum/ſolibus aptum. So
lus ſola ſolum/genitiuo ſolius/uel ſoli ſolæ ſoli/datiuo ſoli/uel ſolo ſolæ
Priſcianus ſolo/declinari poteſt/teſte Priſciano. Terentius in eunucho. Mihi ſolæ ri/
Terẽtius diculo fuit. Vbi Donatus/ſolæ(inquit)regulariter dicitur:ſoli non recte. Soli
Donatus pluralis tantum numeri/urbs eſt Ciliciæ.
Marcelus Soleo ſoles facit in præterito ſolui/& ſolitus ſum/teſtibus Marcello/& Priſcia/ Soleo
Priſcianus no. Varro tamen libro ſecundo de analogia/ſolui dicendum tradit:non ſoli/
Varro tus ſum. Vtrunq; tamẽ compitur. Virgilius li. æneidos. vii. Teutonico ritu ſo
Virgilius liti intorquere cateias. Saluſtius libro hiſtoriarum. ii.
Saluſtius Neq; ſubſidiis uti ſoluerat compoſitis.
Plinius Suſa neutri generis/plurali tantũ numero profertur:ut apud Plinium eſt. Sed Suſia
Hierõymus & Suſa huius ſuæ lectum ẽ apud Hieronymũ in libro Heſter capitulo ſecũdo: Suſa
ũbi ait. Et cum regis percrebruiſſet ĩperium/& iuxta mandatum illius/multæ Suſus
uirgines pulchræ adducerentur Suſam/& Agæo traderẽtur eunucho/Heſter
inter cæteras quoq; puellas tradita eſt:ut ſeruaretur in numero fœminarum.
Strabo Opidum eſt Perſidis nobiliſſimũ/ſcilicet in Suſia:quæ teſte Strabone li. xv. fe
Ptolemæus re Perſiæ pars eſt inter eam/& Babiloniam poſita:quod Ptolemæus dicit ẽẽ
Solinus mediteraneum in Aſſyria:in quo(ut ſcribit Solinus)templum fuit Suſæ Dia/
Ptolemæus næ. Suſus/fluuius eſt/teſte Ptolemæo:a quo Suſa denominata ferũtur:& a Ti
thono condita.
Syngraphus cum y græco maſculini generis/& ſyngrapha fœminini/& ſyngra Syngraphꝰ
Plautus phum neutri/declinari poteſt. Plautus in aſinaria. Agedum iſtum oſtẽde quẽ Syngrapha
Plautus cõſcripſi ſyngraphum. Idem in eadẽ. Poſtremo ut uoles ſyngrapha facito. Su Syngraphũ
Suetonius etõius libro ꝑmo. Nõ dubitauit a quibuſdã iuſiurandũ/atq; ẽt ſyngrapha exi
Cicero gere. Cicero pro Muræna. Pergitiſne uos tanq̃ ex ſyngrapha agere cum po/
Seruius pulo? Seruius. Syngrapha/eſt cautio ꝑ cõtrahentium ſcripturam facta.
Gaſparinꝰ Supparus cum gemino p ſcribitur:etſi a Gaſparino/cum unico p ſcribi præci/ Supparus
Priſcianus piatur. Et maſculini generis eſt/teſte Priſciano:quod & hoc ſupparum decli/ Supparum
Marcellus nari poteſt. Dictum eſt ſupparũ/q; ſubtus appeat/auctore Marcello/in hæc Supparium
uerba dicente/Supparũ/eſt lineũ femorale/uſq; ad talos pendens/dictum/q;

ſubtus appeat:non aũt ꝙ ſupra/ut Vgũtio uoluit.Feſtus. Supparũ/ueſtimen
Vgutio tum puellare lineum eſt:quod ẽt ſubuccula/ideſt camiſia dicitur .Aphranius.
Feſtus Puella non ſum/ſubpparo ſi induta ſum.Lucanus.Supp ara nudatos ſtringũt
Aphranius anguſta lacertos.Ab eo ꝙ eſt ſupparũ/deriuatur ſuppariũ:quod tenuiſſimũ
Lucanus erat uelum ad ſcænas uelandas.Cicero de prouinciis conſularibus.Itaq; ut il/
Cicero le alter/ut ipſe eſt hõ doctus/& a ſuis græcis ſubtilius eruditus/qbus cũ iam ex
Seneca orcheſtra eleuatur antea/poſt ſuppariũ ſoluebat.Seneca de traquillitate ani/
mi ad Serenum. Tragicis/minutiſq; uehementior ingeniis/quoties inimici/
cias/ineptias/& uerba ad ſummã caueã ſpectãtia reliqt/inter multa alia co/
Apulegius thurno/ſupparioq; fortiora. Apulegius in metamorphoſi. Oro te in q̃ aulæũ
tragicũ dimoueto:& ſuppariũ ſænicum complicato.
Priſcianus Scæna cũ c poſt ſ/& æ diphthõgo/teſte Priſcião ſcribitur/magis ex antiquorũ Scæna
magna conſuetudine/q̃ ex uera orthographia/hoc obſeruari phibẽte.Nã cũ Obſcænus
dictio ſit græca/quæ apud illos abſq; diphthongo σκηνη ſcribitur/apud nos Obſcœnus
Varro ẽt abſq; æ diphthongo trãſferri debuit.Varro aũt/de huius dictionis ſcriptu Oſcenus
ra/uariã dixit fuiſſe ueterũ opinionẽ:aliis ſcilicet per e exile(ut apud græcos) Sena
ſcribẽdam aſſeuerantibus/aliis/i ſignũ ꝓductionis ſyllabæ p æ diphthõgum Senæ
Apuleius eſſe notãdum.quam ẽt opinionem/hoc eſt ſecundã/cõfirmauit Apuleius/ut
in dictione ſyncærus.infra monſtrabimus. Scæna igitur/a noſtris traducitur
Seruius inumbratõ/teſte Seruio.Nam(ut Seruius ipſe ſcribit/& Caſiodorus)a ruſticis
Caſiodorus p̄mum inũbratiõis cauſa/compta fuit:ubi p̄us carmina incõdita decãtabãt.
Virgilius Quare a nonnullis tabernaculũ traductũ fuit. Virgilius. Vel ſcæna ut uerſis di
Solinus ſcedat frontibus.Inde ſcænitæ/populi quidã Arabiæ nobiles/teſte Solino/co
gnominati ſunt.Et ex ob/& ſcæna/cõpõitur obſcænus obſcæna obſcænũ/au
Varro ctore Varrone.At uero Priſianus/& Apuleius/ex ob/& κοινον(quod nos cæ
Priſcianus num dicimus)obſcœnũ cũ œ diphthongo/ſ littera interpoſita/cõpoſitũ uoca
Apuleius bulũ perhibẽt:& turpe quid/& imundũ ſignificare. Vel ex obs/& cano(ut idẽ
Priſcianus dicit Priſcianus)obſcænus cõponitur:tibi primã diphthongi uocalem aſſum
Virgilius pſit:& tunc ſignificat abominabile agurium/ut eſt apud Virgilium georgi/
Feſtus corũ p̄mo.Obſcæniq; canes/iportũæq; uolucres.Feſtus/ab Oſcis deductũ uo
cabulũ tradit/in hæc uerba dicẽs.Oſcis frequẽtiſſimus fuit uſus libidinũ ſpur
carũ:unde & uerba ĩpudẽtia appellãtur Oſcena.Quod ſi uerum dicit Feſtus/
ſine b/& abſq; diphthongo/oſcenũ ſcribi oporteret.Sena abſq; c/nomẽ ẽ tri
Ptolæmeus um urbium/teſte Ptolemæo:quarũ una uocatur Gallica:& eſt Senonum:alia
Tuſcorũ mediterranea:alia i Margine Prouincia.Declinatur nõnunq̃ Senæ
Sylius plurali tm̃ nũero.Sylius li.viii.Et clanis/& Rubico/& Senonũ de noĩe Senæ/
Syncærus ſyncæra ſyncærũ/& hic & hæc ſyncæris & hoc ſyncære declinari põt: Syncærus
& cũ y græco/& æ diphthongo ſcribitur:cõponiturq; ex συν/quod eſt con/ Syncæris
κηροσ cæra.Quæ dictio apud græcos cũ nõ diphthongetur/ſic & apud nos
abſq; diphthongo ſcribi debuit.Verũ quia apud græcos hoc η ſemp eſt pro/
ductũ/& apud nos nõ eſt ipſius e producti a correpto in figura diſcretio/ideo
Apuleius teſte Apuleio/maioribus noſtris placuit/i aliquibus dictiõibus/quas ex græ
cis tranſcribimus/per æ diphthongũ hoc ipſum diſcernere. Alii latinũ putãt
eſſe uocabulũ:cõponiq; uolũt ex ſine & careo cares/eo ꝙ mellis careat perfu
Donatus ſione.Donatus uero/ex ſine/& cæra/quaſi ſit ſine cæra/cõpoſitum uocabulũ
dixit.Verũ cũ hæc ſine præpoſitione/nullatenus cõponatur/cum aliis & ipſe
Donatus fallitur.Sed neq; ex συν/& χαιρε/quod eſt ſalue/cõponitur/ut ine
Bene pte Magiſter Bene/& Catholicõ tradidere:quia tunc cum ch ſynchærus ſcri
bi deberet:quod a nullis obſeruatur.
Suſurus huius ſuſurri/cũ gemino r/& hoc ſuſurrium/declinari põt:& ſuſurus Suſurrus
Horatius ſuſurra ſuſurrũ.Horatius i p̄mo carminũ.Leueſq; ſub noctẽ ſuſurri. Virgilius. Suſurrium
Virgilius Sæpe lei ſũpno ſuadebit inire ſuſurro.Hieronymus in Iob capi.quarto. Suſurro
Hierõymus Et quaſi furtiue ſuſcepit auris mea uenas ſuſurri eius.Ouidius li meta.vii.
Ouidius Procrin adit:linguaq; refert audita ſuſurra.Cõpitur ẽt hic ſuſurro huius ſuſur
Apoſtolus ronis.Vnde Apoſtolus.Suſurrones/detractores/deo odibiles.
Scalprus/& ſcalprũ/declinari põt:& diminutiue ſcalpellus/& ſcalpellũ.Inſtru Scalprus

mentum eſt fereum:alias cæltis appellatum. Scalprum
Virgilius Serpens tã fœminini/ꝗ maſculini generis eſt. Virgilius. Corpora natorũ ſerpẽs Scalpellus
Iuuenalis amplexus uterq;. Iuuenalis. Et mouiſſe caput uiſa eſt:argẽtea ſerpẽs. Serpẽtes Scapellum
Seruius (ut dicit Seruius) terrarũ ſunt:angues autem/aquarum. Serpens
Vgutio Sulcus nõ uenit a ſole/ut cũ Catholico ſõniauit Vgutio. Sed a græco trahitur/ Sulcus
Pompeius auctore Pompeio:quod illi ἄυλαξ dicunt. Sulcus
Scelus cũ c poſt ſ ſcribitur. Inde fit ſceleſtus/ſceleratus/ſceleroſus. Verũ(ut ſup Sceleſtus
Donatus Terentii eunuchũ tradit Donatus) ſceleroſus eſt multorũ ſcelerũ:ſcleratus uel Seleratus
unius:ſceleroſus/auctor ſceleris:ſceleratus/in quo ſcelus cõſtitutũ/uel cõmiſ Sceleroſus
Marcellus ſum eſt. Hæc ille Nõnunꝗ tamẽ pro ſcelerato ſceleroſus ponit/teſte Marcel/
Aphranius lo/Aphraniũ inducente dicentẽ indiuortio. O diem ſceleroſum/& indignum.
Sinus huius ſinus quarti ordinis/gremiũ dicit:& nõnunꝗ pro oculorũ orbe po Sinus
Seruius nitur/hoc ẽ palpebra/teſte Seruio/dicẽte Virgilio li. æneidos quarto. Sic ef Sinum
Virgilius fata/ſinũ lachrymis ĩpleuit abortis. Sinus(iqt Seruius) cũ ꝑmã ꝓducit ſyllabã/ Sinæ
Seruius uaſis ẽ genus. Quom aut primã corripit/gremium ſignificat. Virgilius in bu Sina
Virgilius colicis. Sinum lactis/& hæc tibi liba priape quotannis. Valgius. Et ſinum uini
Valgius ceſſamus pondere bacchi. Eſt & in hoc ſignificato ſecũdæ declinatiõis maſcu
Priſcianus lini generis:ac ẽt neutri/hoc ſinũ/teſte Priſciano. Plautus in curguliõe. Hic cũ
Plautus uino ſcinus fertur. Varro libro primo de uita populi Romani. Vbi erat ui/
Varro num in mẽſa poſitũ/aut galeola/aut ſinũ? Sinus itẽ/fluuius eſt in regnione Si
Ptolemæus narũ/teſte Ptolemæo. Sinæ aũt/regio eſt:cuius partẽ Icthyophagi Aethiopes
Ptolemæus inhabitãt/ut idẽ Ptolemæus oſtẽdit. Sina/urbs eſt Meſopotamiæ:& eodẽ no
Ptolemæus mine mõs petrææ Arabiæ/teſte Ptolemæo/dicente ad Galatas apoſtolo. Si
Apoſtolus na enim/mõs ẽ in Arabia: qui cõiunctus eſt ei/qui nũc eſt Hieruſalem.
Diomedes Sinapi cũ i latino/neutri generis eſt/teſtibus Diomede/& Probo. Serenus. Aut Sinapi
Probus hederæ ſuccos/aut lachrymoſi trita ſinapi. Sed & hæc ſinapis declinatur/teſte Sinapis
Serenus Priſciano. Plautus in pſeudulo. Teritur ſcelerata ſinapis cũ illis. Columella li
Priſcianus bro. xi. Seq; laceſſenti fletũ factura ſinapis. Nã græci σιραπισ/& σιρυπι di/
Columella cũt. Hæc apud Pythagorã laudatiſſima fuit/dicẽte Macro li. de uiribus hærba
Macer rũ. Inter eas quas Pythagoras laudauerat hærbas/Aſſeritur primã laudẽ tri
Vgutio buiſſe ſinapi. Neq; ab eo q ẽ napus deſcẽdit/ut cũ Catholico Vgutio ſõniauit.
Priſcianus Scindo ſcindis facit in præterito ſcindi/teſte Priſciano. Papinius li. thæbai. viii. Scindo
Papinius Oraq;/pectoraq;/& uiridẽ ſcidit horida ueſtem. Gellius aũt li. vii. noctiũ atti
Gellius carũ dicit ꝙ format ẽt ſcicidi præteritũ. Et ĩducit Acciũ ita dicẽtẽ. Non ergo a/
Accius quila/ita ut prædicãt/ſciciderat pectus. Et Næuius ĩ teſticularia/ait. Imo quos
ſcicidimus cõſcindã. Ennius in Melãhippo. Cum ſaxũ ſciciderat.
Næuius Shiſma huius ſchiſmatis cũ ch aſpirato/& i latino ſcribitur. Neq; a ſcindo dedu Schiſma
Ennius citur/ut cũ Catholico ſõniauit Vgutio. Sed a σχιζω/quod eſt ſcindo deſcen/
Vgutio dit. Nulla enim cõpitur dictio in a terminata tertiæ declinationis/quæ latina
Priſcianus ſit/ut Priſcianus tradit. Dici põt latine ſciſſura. Poteſt ẽt declinari fœminino
genere hæc ſchiſma. Nam & Græci σχισμα/& σχισμη dicunt.
Sperma huius ſpermatis/græcũ eſt uocabulũ:quod latine ſemẽ transfertur. Ne Sperma
Vgutio q; a ſpargo ſpargis deriuatur/ut cũ Catholico Vgutio ſomniauit.
Stigma huius ſtigmatis cũ t exili/& i latino/græca dictio eſt:a στιζω/quod ẽ pũ Stigma
Vgutio go deducta:nõ aũt a ſtingo ſtinguis/ut cũ Catholico Vgutio ſomniauit.
Studeo ſtudes datiuo iungitur/uel ablatiuo cũ præpoſitiõe in. Sed ſi aliqd ſtu/ Studeo
Titinius dioſius legimus/perpulchre cũ accuſatiuo cõſtruimus. Titinius in pſaltria. Fe
Vgutio rentinatis populus græca ſtudet. Neq; primã producit ſyllabã/ut Vgutio tra
Romulus dit. Romulus. Diſplicet in prudens unde placere ſtudeſt.
Priſcianus Sus cõis generis eſt/teſte Priſciano:& format diminutiue ſucula. Plautus in ru/ Sus
Plautus dente. Directa cum ſucula/& proculis. A ſue/fit adiectiue ſuinus:& diminuti Sucula
Priſcianus ue ſuillus/teſte Priſciano. Neq; a ſuo ſuis/ſus deſcendit/ut cũ Catholico Vgu
Vgutio tio ſõniauit. Sed græcũ eſt uocabulum:quod apuod illos συσ ſcribitur. Simi
li modo quod illi μυσ/nos mus dicimus.
Stilus cũ t exili/& y græco/& unico l ſcribitur:nã primã corripit ſyllabã. Sed & Stylus
Horatius ſtylũ declinari põt. A noſtris colũna transfertur. Horatius ſermone decimo. Stylum

Manilius Sæpe ſtylũ uertas: iterũ quæ digna legi ſunt. Marcus Manilius libro. v. Cuius
Gualfredus erit q̃q̃ in chartis ſtylus ipſe cruentus. Gualfredus ĩ arte poetica. Vnde præar/ Stiria
Lucretius ripiat curſum ſtyllus/aut ubi gades Figat. Lucretius libro. v. Stiricidium
Et pueris cõmẽdarũt muliebre ſtylumq;. Stilla cũ t exili/& i latino/& gemino Stillicidium
Pompeius l/diminutiuũ ẽ a Stiria/auctoribus Pompeio/& Seruio. Eſt aũt ſtiria (ut Rhe
Seruius mius interpretatur Palæmon) gutta pendẽs/quæ nõdum cecidit. Vñ errauit
Palæmon Iſiodorus libro. xiii. quom dixit. Gutta eſt quæ ſtat: ſtilla quæ cadit. Virgilius.
Iſidorus Stiriaq; ĩpexis ĩduruit horrida barbis. Inde fit ſtiricidiũ: & a ſtilla ſtillicidiũ.
Virgilius Scio ſcis facit in futuro indicatiui modi ſciam/& ſcibo. Terentius in adelphis. Scio
Terẽtius Hinc ſcibo iam ubi fiet. Et facit in ſupino ſcitũ: a quo/fit ſcitor deponẽs/quod Scitor
Virgilius inueſtigare/uel ĩterrogare ſignificat. Virgilius li. ænei. ii. Tum uero ardemus Sciſco
Priſcianus ſcitari/& quærerẽ cãs. A ſcio ſcis/fit ſciſco ſciſcis/ & ſciſcor deponẽs/teſte Priſci Sciſcor
Feſtus ano: a quo/fit ſciſcito ſciſcitas/& ſciſcitor deponẽs/idẽ ſignificãs/ꝙ & ſcitor. Siſcito
Aliud tamẽ ſignificat apud Feſtum/quom ait. Sciſcito/ſententiã dico. Sciſcitor
Priſcianus Scutũ cũ c & t exilibus neutro genere/& ſcuta fœminio/teſte Priſcião/declinari Scutũ
Diomedes põt. Et format per diminutionẽ ſcutella/teſte Diomede: necnon & ſcutula/te Scuta
Priſcianus ſte Priſciano. Lucillius libro. vi. Scutulam ligneolam in cerebro infixit. Scutu Scutella
Lucillius la/uas eſt/octo unciarum capax. Martialis. Beſſalem ad ſcutulã ſexto perueni Scutula
Martialis mus anno. Vgutio dicit/ꝙ ab eo quod eſt ſcutũ/fit diminutiue ſcutulũ. Scu/ Scutulum
Vgutio tra gebus eſt uaſis. Et a ſcutra fit diminutiue ſcutella: ſicut a mitra mitella. Scutra
Scorta/meretrices appellantur. Scortes uero/pelles teſtiũ arietinorũ uocantur/ Scorta
Pompeius ut ſcripſit Pompeius. Scortes
Sparta huius ſpartæ cum t exili/& Sparte huius ſpartes/declinari poteſt. Vrbs ẽ Sparta
Virgilius Lacædemoniæ: de qua Virgilius georgi. quarto. Veloces Spartæ catulos/acrẽ Sparte
q; moloſſum Paſce ſero pingui. σπαρτη græce/latine filum/linea carpenta/ Spartum
rii / ſiue rubrica/tranſferri poteſt. Hoc ſpartũ/genus eſt hærbæ/apud hiſpa/ Spartus
Vgutio nos frequẽtis: quæ ab Vgutione maſculino genere ſpartus declinari præcipi
tur. Græci σπαρτοσ dicũt.
Spatha cũ th aſpirato ſcribitur: neq; ab eo quod eſt ſpacium deducitur/ut cum Spata
Vgutio Catholico ſomniauit Vgutio. Sed a σπαθαω/quod ẽ ſcindo/uel dilacero/de
Tortellius riuatur. Tortellius aũt/a σπαομαι/quod eſt euello/traho/ſiue euagino/de/
Marcellus ductum uocabulum tradit.
Lucillius Spes huius ſpei/& ſperes huius ſperis/antiqui protulerunt/teſte Marcello. Lucil Spes
lius Spero ſi Speres quicq̃ prodeſſe potes ſunt. Inde/fit poſpere/quaſi pro/ Speres
Marcellus ſpere: aſpere ſine ſpere/auctore Marcello: etſi Vgutio ſimplices dictiões eſſe Proſpere
Vgutio tradiderit. Notadũ tamen/ꝙ in ſimplici/ſpe ſyllaba producitur: quæ in com Aſpere
poſito breuiatur: ut & in aliis nonnullis fieri conſueuit. Spes nominatiuum/ Specula
Boœtius accuſatiuũ/ uocatiuum/plurales habet. Boœtius ultima proſa libri ultimi. Speculum
Horatius Ad rectas ſpes animũ ſublenate. Horatius ĩ epiſtolis. Speculare
Probus Spes iubet eſſe ratas. Datiuo plurali/& ablatiuo caret/teſte Probo: quo tamẽ/ Specular
Hierõymus ſcilicet ablatiuo/Hieronymus uſus eſt/quom dixit in libro ſecũdo. Maccahæ
orum capitulo. vii. Noli fruſtra extolli uanis ſpebus. Et format per diminuti/
Cicero onem ſpecula: ſicut res recula. Cicero in epiſtolis. Et eo magis/ꝙ in omnibus
Virgilius miſeriis ac tantum oblectabar ſpecula. Specula itẽ locus editus eſt/& eminẽs:
quo aliquid uidere/& ſpeculari poſſumus. Virgilius libro æneidos tertio.
ſpecula miſcenus ab alta
Dat ſignum. Speculum eſt/quo faciem ſpeculamur. Speculare/& per apoco
Vgutio pen ſpecular/cu ſyllabã corripit: ſicut & ſpeculum: etſi Vgutio produci debe
Marcialis re tradiderit. Martialis.
Hybernis obiecta locis ſpecularia puros.
Iuuenalis Admittũt ſoles: & ſine fæce dies. Iuuenalis ſatyra quarta.
Quæ uehitur clauſo latis ſpecularibus antro.
Specus huius ſpecus/uel ſpeci/declinari poteſt/tam maſculino/q̃ fœminino ge/ Specus
Priſciãus nere/teſte Priſciano: quin & hoc ſpecũ: & hæc ſpeca: & hoc ſpecus huius ſpe/ Specũ
Priſciãus coris: & hoc ſpecu: ut idem Priſcianus tradit. Cato. Speca pro ſiti/quo aqua Speca
Cato deuia abiret. Gellius libro ſexto noctium aticarum, ſole medio/& arido/ac Specu

Gellius flagranti/ſpecum quandam nactus remotam/latebroſamq; penetro.Horati
Horatius us in tertio carminum.
Ouidius Quæ nemora/aut quos agor i ſpecus?Ouidius libro metamor.ſeptimo ſpe
cus eſt latebroſo cæcus hiatu .
Priſcianus Strideo ſtrides ſcđa/& ſtrido ſtridis tertia cõiugatione/declinari põt/teſte Pri/ Strideo
Statius ſciano.Statius libro thæbaidos nono. Stridebit ueſtros Tydeus inhumatus Strido
Lucanus ad ignes.Lucanus libro ſexto. Auribus incertum feralis ſtrideat umbra.Vir/
Virgilius gilius in georgicis.Stridere apes utero/& ruptis efferuere coſtis.Horatius ſer
Horatius mone.xviii.Stridere ſecreta diuerſos aure ſuſurros.Ouidius in faſtis. Cauſa/
Ouidius q; horrenda ſtridere nocte ſolent.Strideo(ut nonnulli uollũt)Priſciano refe
Priſcianus rente/facit in præterito ſtridui:ſtrido autem ſtridi/dicente Ennio annalium
Ennius undecimũ dum trãſit ſtriderat haſta.
Styx huius ſtygis fœminini generis/cum t exili/& y græco ſcribitur. Neq; a ſto Styx
Vgutio ſtas deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit.Sed a σΤυγρος quod Strix
eſt triſtis deriuatur.Palus eſt infernalis:& eodem nomine aqua quædam i fœ
lici Arabia poſt Climacem montem/teſte Ptolemæo.Strix huius ſtrigis cũ t
Ptolemæus exili/& i latino/genus eſt auis nocturnæ/dicente Lucano libro ſexto.
Lucanus Quod trepidus bubo/q; ſtrix nocturna querũtur.
Diomedes Stirps huius ſtirpis maſculini/& fœminini generis eſt/Diomede/& Donato/ Stirps
Donatus auctoribus .Quom truncum ſignificare habet/maſculino/q̃ fœminino gene Styps
Seruius re profertur/teſtibus Seruio ſuper librum tertium æneidos/& Priſciano . Stypula
Priſcianus Virgilius libro æneidos.xii.Cum ſemel in ſiluis imo de ſtirpe reciſum.Idem. Stypes
Virgilius alibi.Sed ſtirpem Teucri nullo diſcrimine ſacrum.Comperitur tamen & fœ Stypa
Virgilius minini generis:ut eſt apud Horatium.Stirpeſq; raptas/& pecus/& domos. Stupa
Horatius In alio ſignificato. Virgilius.Heu ſtirpem inuiſam.Styps huius ſtypis cũ t exi/ Stupeus
Virgilius li/& y græco/quicquid facile incenditur/appellari poteſt:cuius diminutiuum Stypator
eſt ſtypula.Stypes huius ſtypitis ſi a ſtype(ut nonnulli uollunt)deriuatur/cũ
y græco ſcribitur.Stypa cum t exili/& y græco ſcribitur. Nõnunq̃ uertimus
y græcum i u noſtrum:& dicimus ſtupa:a qua fit ſtupeus ſtupea ſtupeũ.Virgi
Virgilius lius libro æneidos ſecundo.Subiiciunt lapſus/& ſtupea uincula collo.Stypa
Seruius tores(inquit Seruius)dicuntur/qui in nauibus ſtypam componunt. Stypare
Pompeius enim(ut ait)denſare eſt.Pompeius autem dicit ſtypatores eſſe corporis cuſto
des.Stypati enim ferro/regum corpora circundant:quos antiqui latrones uo
cabant.Hos a ſtype dictos tradit:quam mercedis nomine accipiebant.
Iuuenalis Stypulor ſtypularis cum t exili/& y græco/cõe uerbum eſt. Iuuenalis. Quantũ Stypulor
uis ſtypulare:& protinus accipe quod do.Actiue hic ponitur. Paſſiue autem
apud Suetonium legitur. Ait enim.Quæ uetat minorem annis quindecim
Suetonius ſtypulari:hoc eſt interrogari.
Pædianus Stragulum/genus eſt ueſtis/teſte Pædiano.Quidam dicunt eſſe operimentũ le/ Stragulum
Tibullus ctorum. Varro.Quicquid inſternebant/a ſternendo ſtragulum appellabant. Stragula
Martialis Tibullus.Nam neq; tunc plumæ/nec ſtragula picta ſoporem. Martialis.
Vgutio Stragula purpureis lucent uilloſa tapetis. Vgutio declinat etiam hæc ſtragu
la huius ſtragulæ.Inde ſtragulata ueſtis dicitur . & ſtragula teſte Pediano ora
tore.Cui ſtragula ueſtis blattarũ & tinearũ epulæ putreſcat i arca.Hierõym9
Hierõymus i parabolis ca.xxxi.Stragulatã ueſtẽ fecit ſibi.Byſſus/& purpura indumẽtũ ei9.
Marcellus Strepitus huius ſtrepitus/uel ſtrepiti/declinari poteſt/teſte Marcello/Ennium Strepitus
Ennius referente dicentem in Hectore.Quid in caſtris ſtrepiti eſt?
Terentius Satago ſatagis cum ablatiuo conſtruitur:& nonnunq̃ cum genitiuo/ut eſt apud Satago
Terentium.Hic ſatagit rerũ ſuarum:ideſt anxius/uł curioſus eſt rerum ſuarũ.
Spolio ſpolias/& ſpolior deponens protulerunt antiqui. Vnde eſt illud . Et Spolio
Marcellus ſpoliantur eos/& corpora nuda relinquunt.Sed & ſpolor ſpolaris dicebant/ Spolior
Claudius teſte Marcello:qui & Claudium Quadrigarium refert dixiſſe in annalibus. Spolor
Quod his per militem licebat/ſpoliabatur. Et Aphranius in carmine / ait.
Aphranius Quos impune depopulatur/& diſpolaitur decus.
Supplico ſupplicas/tam accuſatiuo/q̃ datiuo iungitur:ut deum/ uel deo / q̃ ho Supplico
mini ſupplicabo.

Seruius Sorex/& ſaurex/teſte Seruio ſuper primum georgicorum/dici pōt. Neqꝫ ex Sorex
Vgutio ſera/& rodo componitur/ut cum Catholico ridiculus ſomniauit Vgutio: Saurex
ſed a corroſionis ſono nomen aſſumpſit. Mus uocatur. Et facit in gtō ſoricis.
Iuuenalis Subligar/& ſubligaculum/in uno ſignificato dici poteſt. Iuuenalis ſatyra. vi. Subligar
Tullius Perſonam/thyrſumqꝫ tenēt/& ſubligar Acci. Tullius officiorum libro ꝑmo. Subligacu-
Vt i ſcænā ſine ſubligaculo prodeat nemo. Id eſt/quo pudēdæ ꝑtes obtegūt. lum
Sufficio ſufficis/quom pro ſumminiſtro/uel ſubſtituo ponitur/cū accuſatiuo Sufficio
Virgilius conſtruitur. Virgilius libro quarto georgicorum. Atqꝫ aliam ex alia generan
Virgilius do ſuffice prolem. Idem libro æneidos ſecundo. Ipſe pater Danais animos/
Virgilius uireſqꝫ ſecundas Sufficit. Sufficit item/ſatis eſt. Virgilius libro æneidos. xii.
Idqꝫ diu dum terga dabāt palantia Teucri/Suffecit. Idem libro æneidos ſex
Virgilius to. Nec nos obniti cōtra/nec tēdere tantū Sufficimus. Et hoc modo poteſt iū
Statius gi cum datiuo: ut in euangelio Mathæi. Nec forte nō ſufficiat nobis/& uobis/
ite potius ad uændentes: & emite uobis. Statius libro ſiluarū quinto. Vade
puer: tantiſqꝫ enixus ſuffice donis: ideſt ſatis ſis. Rurſum ſufficit dicitur/ſicut
Tullius & inficit. Tullius in Hortenſio. Vt hi qui cōuiuii purpurā ſufficiunt.
Satiſfacio ſatiſfacis cum datiuo conſtruitur. Quom aūt pro ꝓpunio punitur/accu Satiſfacio
Cicero ſatiuum poſtulat. Cicero in rhætoricis. Non conuenit uobis cenſores iſtum
ſatiſfacere/ex eo/ꝙ ait/ſe nō potuiſſe adeſſe/ita ut iuratus fuerat: ideſt pūire.
Terentius Satietas/& ſaties/in uno ſignificato accipi poſſūt. Terentius. Nam ubi me for Satietas
te ſaties cepit/commuto locū. Saties
Marcellus Satio/ſaturo/uł cū l ſatulo/teſte Marcello/dici poteſt. Vnde & Varronem refert Satio
Varro ita ſcripſiſſe. Quibus ſatulem corpora/& famem uentris. Hoc autem inter Saturo
Laurentius ſatio intereſt/& ſaturo: quod (ut tradit Laurētius) ſatiare ad omnes ſenſus at Satulo
tinet/etiam ad animum: ſaturare uero ad unum guſtum. Comperitur tamen
Cicero etiam ad animum ſaturo uerbum pertinere. Cicero. Iracundiam meam ſatu
Lucanus ra tuo ſanguine. Lucanus libro primo. & pœni ſaturētur ſanguine manes.
Marcellus Squalus ſquala ſqualum/& ſqualidus ſqualida ſqualidum/in una ſignificatiōe Squalus
Ennius accipitur/teſte Marcello/Ennium inducente dicentem in Telamone. Lauere Squalidus
ueſtem lachrymis ſqualam/& ſordidam.
Marcellus Seueritas/& ſeueritudo/in uno ſignificato accipi poſſunt/teſte Marcello. Plau Seueritas
Plautus tus in epidico. Quid illud eſt/ꝙ illi caperat frons ſeueritudine? Seueritudo
Marcellus Sordes/& ſorditudo/i una ſignificatione dici poteſt/teſte Marcello. Plautus i Sordes
Plautus pœnulo. Vt mihi abſterſere omnem ſorditudinem. Sorditudo
Marcellus Scriptū/ſcriptio/& ſcriptura/i una ſignificatiōe accipi poſſunt/teſte Marcello. Scriptum
Varro Varro. Auarus fœnerator lucri rem ſcriptione duplicarat. Cicero tuſculana/ Scriptio
Cicero rum quinto. Impulſi ſumus ad philoſophiæ ſcriptiones. Scriptura
Marcellus Solitudo/& ſolitas/in uno ſignificato uſurpatur/teſte Marcello/Accium idu Solitudo
Accius cente dicentem in Euryſace. Tuam ſolitatem memorans formidas tibi. Solitas
Pompeius Stlata/nauigii genus/a latitudine dicta eſt/auctore Pompeio/ea ſcilicet cōſue Stlata
tudine/qua & ſtlocum locum/& ſtlitem litem dicebant: ita ſtlata pro lata.
Vgutio Neqꝫ a ſterno ſternis deriuatur/ut cum Catholico ſomniauit Vgutio.
Gellius Sanctitas/& ſanctitudo/in una ſignificatiōe accipi poſſunt/auctoribus Gellio Sanctitas
Marcellus libro. xiii. noctium atticarum/& Marcello. Sanctitudo
Terentius Segnicia/ſegnicies/ſegnitas/in uno ſignificato dici poteſt. Terentius. Enimue Segnicia
Virgilius ro Daue nihil loci eſt ſegniciæ: neqꝫ ſecordiæ. Virgilius. Feſtinate uiri. nam Segnicies
quæ tam ſera moratur Segnicies? Tullius in primo de oratore. Et quoniam Segnitas
Tullius de impudentia diximus/caſtigemus etiam ſegnitatem. Singillatim
Marcellus Singillatim/& ſingulatim/dici poſſe teſtatur Marcellus/Cæcilium inducens ita Singulatim
Cæcilius dicentem. Hos ſingulatim ſapere/nos minus arbitror. Similitudo
Marcellus Similitudo/& ſimilitas/in uno ſignificato uſurpatur/teſte Marcello. Vnde Cæ Similitas
Cæcilius cilius in Syracuſis/ait. Vide/mea hominis quid fert morū ſimilitas. Simulatio
Simulatio/& ſimultas/in una ſignificatione dici poteſt. Simultas tamen/odiū Simultas
etiam ſignificat. Simulter
Plautus Simulter/pro ſimiliter/& ſimitu pro ſimul/Plautus protulit. Ait enim in Perſa. Similiter
Plautus Exoſſabo ego illum/ſimulter ididem/ut murænā coquus. Idē in mercatore. Simitu

Ita tres ſimitu res agendæ ſunt:ideſt ſimul. Simul
Agrætius Supplicatio/& ſuppliciũ in/uno ſignificato accipi poſſunt/auctoribus Agrætio Supplicio
Marcellus in Caprum/Marcello/& Feſto in hæc uerba dicente. Supplicia ueteres quidẽ Suppliciũ
Feſtus ſacrificia a ſupplicando uocabant. Saluſtius in Catilina. In ſuppliciis deorũ ma
Saluſtius gnifici Sed & pro tormento ſuppliciũ põitur.
Probus Scrutor ſcrutaris deponens eſt uerbũ:quod tamen Probus dicit eſſe cõe. Sed & Scrutor
Marcellus ſcruto ſcrutas ueteres protulere/teſtibus Marcello/& Priſciano. Vnde Plau/ Scruto
Priſcianus tus in aularia/ait. Poſtremo hunc iam per ſcrutaui augurio.
Plautus Sugeo ſuges ſecũda/& ſugo ſugis tertia coniugatione/declinari poteſt. Plautus Sugeo
Plautus in Epidico. Ego me uertam in hirudinẽ:atq; eorũ exugebo ſanguinẽ. Hiero Sugo
Hieroñymus nymus in Iob capitulo.xx. Caput aſpidũ ſuget:& occidet eũ lingua uiperæ. Sortior
Sortior ſortiris deponens eſt uerbũ. Sed & ſortio ſortis ueteres protulerunt/te Sortio
Marcellus ſtibus Marcello/& Priſciano. Varro rerum humanarũ libro.xx.
Priſcianus Quom uenerit cenſores/inter ſe ſortiant.
Varro Senatus huius ſenatus/uel ſenati/uel antiquorũ more ſenatuis/declinari põt. Senatus
Lucanus Lucanus. pars magna ſenatus Faſtidita iacet. Saluſtius in Catilina. Igitur ſena Senator
Saluſtius ti decreto. Qu. M. rex Feſſulas/& Metellus Creticus in Apuliam/circũq; ea
Siſenna loca miſſi. Siſenna libro hiſtoriarũ tertio. Tamẽ Tudertibus/ſenatuis cõſul/
Seruius to/& ppl'i iuſſo/dat ciuitatẽ. Senator/cõis generis ẽ/teſte Seruio ſup li.xii. æneí.
Plautus Sumptus huius ſumptus/uel ſumpti/declinari poteſt. Plautus in trinu. Sumptus
Quod ebibit/quod comeſt/quod facit ſumpti.
Marcellus Saltus huius ſaltus/uel ſalti/declinari põt/teſte Marcello/Accium referente di/ Saltus
Accius centẽ. Hic Menalippũ inter/traiectus/nemorũ in ſalti faucibus. Locus eſt arbo Saltatio
Virgilius ribus denſus/& iuius:& nõnunq̃ pro ſaltatiõe ponitur. Virgilius li. æneí. viiii.
Marcellus Tum demum ſaltu præceps ſeſe omnibus altũ. In fluuiũ dedit. Saltus itẽ: cã/
Virgilius pi ſpacium dicitur/teſte Marcello. Virgilius georgico. tertio. Saltibus in ua/
Seruius cuis paſcũtur plena ſcd'm Flumina:hoc eſt ꝓpe/uł iuxta flumĩa/teſte Seruio.
Statius Stabulo ſtabulas/neutrale/& ſtabulor deponens/utrunq; in uſu habetur. Sta/ Stabulo
tius libro thæbaidos primo. Geticoq; pecus ſtabulare ſub Hæmo. Virgilus Stabulor
Virgilius libro æneidos ſexto. Centauri in foribus ſtabulãt. Ouidius li. metamor. xiiii.
Ouidius Hoc pecus omne meum eſt:multæ ſtabulantur in antris.
Marcellus Singularis/ſingularius/ſingulus/in uno ſignificato dici poſſe uult Marcel/ Singularis
Turpilius ſus/Turpilium inducens ita dicentẽ. Homo unica eſt natura/ac ſingularia. Et Singularius
Plautus Plautus in ciſtellaria/ait. Et ad ſingulum uideo ueſtigium:hoc eſt ſingulare. Singulus
Sequor ſequeris/cõe uerbũ eſt. Dicimus enim:ſequor te:& ſequor a te. Vnde & Sequor
Priſcianus compoſita aſſequor/& cõſequor/iter cõia uerba Priſciãus ipſe cõnumerat.
Lucanus Lucanus. terras fundẽdus i oẽs Eſt cruor:& Cæſar per tot ſua fata ſequẽdus.
Seruius Seruio ſeruis facit in futuro indicatiui modi ſeruiã/& ſeruibo/teſte Seruio ſup Seruio
Terentius Donati artem. Vnde Terentius in ecyra:ait. Matris ſeruibo commodis.
Sono ſonas prima/& ſono ſonis tertia coniugatione/declinari poteſt/teſtibus Sono
Marcellus Marcello/& Priſciano. A primæ coniugationis uerbo/formatur præteritũ
Priſcianus ſonaui:ſupinum ſonatum. A tertiæ aũt/fit præteritũ ſonui:ſupinũ ſonitum.
Ennius Ennius libro annalium quarto. Litora lata ſonunt. Lucretius libro tertio.
Lucretius Caligare oculos/ſonere aures/ſuccidere artus. Marcus Manilius libro quĩto.
Manilius Aura per extremas reſonauit flebile rupes. Horatius ſermone quarto.
Horatius Magna ſonaturum des nominis huius honorem.
Marcellus Sonitus huius ſonitus/uel ſoniti/declinari põt/teſte Marcello. Pacuuius in Do Sonitus
Pacuuius loreſte. Quidnam aũt hoc ſoniti eſt/ꝙ fori ſtridunt? Sic ſonus huius ſonus/ Sonus
Marcellus uel ſoni/declinari põt/teſte eodem Marcello/Siſennam inducente dicentem Sonor
Siſenna libro hiſtoriarum tertio. Poſtq; ſonu ſignorũ/prælium magno cum clamore
uirorum commiſſum eſt. Comperitur etiam hic ſonor pro ſono/uel ſonitu/
Virgilius Virgilius. magno ueluti quom flama ſonore Virgea ſuggeritur coſtis undã
Lucretius tis aheni. Lucretius libro ſexto. Sollicitæ porro/plenæq; ſonoribus aures. Supum
Feſtus Supum dixerunt antiqui:quod nunc ſupinũ dicimus/ut ſcribit Feſtus. Supinum
Virgilius Sparus maſculino/& ſparum neutro genere/declinari poteſt. Virgilius libro Sparus
æneidos undecimo. Sparum

Lucillius Agreſtiſq; manus armat ſparus. Lucillius. Tum ſpara/tum rumices portan/
Feſtus tur. Feſtus. Spara/paruiſſimi generis ſunt iacula/a ſpargendo dicta. Marcel/
Marcellus lus. Sparum/agreſte tælum.

Sexus huius ſexus maſculino/& ſexus huius ſexi neutro genere/declinari poteſt: Sexus
Caper ſicut uulgus:pelagus/teſtibus Capro/Probo/Priſciano. Plautus in rudente.
Probus Virile ſexus numq̃ ullum habui. Varro libro primo de analogia. Sexus/utrũ
Priſcianus uirile/an muliebre/an neutrum ſit. Dici poteſt habitus/uel natura. Nam ab
Plautus ἕξω futuro indicatiui modo/quod eſt habebo/aſpiratione in ſ mutata/teſte
Varro Pompeio deſcendit.

Põpeius Sanna cum duplicato n ſcribitur:& narium/ſiue oris diſtorſio uocatur. Iuuena Sanna
Iuuenalis lis ſatyra ſexta. I nunc/& dubita/qua ſorbeat aera ſanna. Tranſfertur tamen & Sannius
Perſius per ſimilitudinem ad alia. Perſius. Occipiti cæco poſticæ occurrite ſannæ. Sannio
Inde uenit ſannius/& ſannio:qui ſcilicet in dictis/motibus/& ſcænis/fatuus Sannis
eſt. Cicero libro ſecundo de oratore. Quid enim potius ridiculum/q̃ Sannitis
Cicero ſannio? Sanies cum unico n(primam enim corripit ſyllabam)mortui ſangui
Seruius nis eſt:tabi uero uiui/auctore Seruio. Virgilius libro æneidos octauo ſanie/
Virgilius taboq; fluentis. Sannis/& Sannitis/in recto dici poteſt/teſte Priſciano/qui &
Priſcianus Næuium refert neutrum Sannite protuliſſe libro belli punici. Sannites/po/
Næuius puli ſunt Italici.

Priſcianus Sequeſter maſculini/ſequeſtris fœminini/ſequeſtre neutri generis/& hic & hæc Sequeſter
Virgilius ſequeſtris & hoc ſequeſtre/& ſequeſter ſequeſtra ſequeſtrum/teſte Priſciano/
declinari poteſt. Virgilius libro æneidos undecimo. Bis ſenos pepigere dies:
& pace ſequeſtra Per ſiluas Teucri/mixtiq;/impũe Latini/Errauere iugis:hoc
Aſconius eſt pace temporali/& media/inter bellum præteritum/& futurum. Nam ſe/
Seruius queſter/auctoribus Aſconio/& Seruio/medius eſt inter duos altercãtes:apđ
Seruius quem ad tampus aliquid ſeponitur.

Virgilius Silua/teſte Seruio/non tantum arborum eſt:ſed etiam hærbarum/dicente Vir Silua
gilio georgicorum primo. grandior ut ſubit aſpera ſilua. Inde ſilueſter ma/ Silueſter
Vgutio ſculini/ſilueſtre fœminini/ſilueſtre neutri generis:& hic & hæc ſilueſtris &
Caper hoc ſilueſtre. Vgutio declinat etiam hic & hæc ſilueſter.

Probus Socrus(etſi habet maſculinũ ſocer)cõis generis ẽ/teſtib⁹ Capro/Probo/Priſcia Socrus
Priſcianus no. Accius in Actæo. Simul & piſæa præmia erepta/a ſocru poſſedit ſuo. Socer

Accius Sanguen/neutro genere/& ſanguis maſculino/declinari põt. Ennius ãnaliũ. ii. Sanguen
Ennius O ſanguen diis oriundum. Lucretius libro primo. Viſceribus uiſcus gigni/ſã Sanguis
Lucretius guenq; creari. Sanguen facit in genitiuo ſanguinis:ſanguis uero/ſecundũ ana
Seruius logiam ſanguis in genitiuo format:quod & ueteres/teſte Seruio protulerũt.
Quod & p cõpoſitũ patet exanguis. Sed hæc declinatio ab uſu ceſſit.

Priſcianus September/& ſeptembris/in recto antiqui protulerunt/teſte Priſciano. September

Priſcianus Schema huius ſchematis cum ch aſpirato/& hoc ſchematum/teſte Priſciano/ Septẽbris
declinari poteſt. Simili quoq; modo/emblema/& emblematum:toreuma/ Schema
toreumatum:peripetaſma/peripetaſmatum:epigramma/epigrammatum: Schematũ
Celſus glaucoma/glaucomatum:pœma/pœmatum. Quod & Cornelius Celſus tra
Sergius dit:& in Donatum Sergius:& in dictione pœmatorum confirmat Marcel/
Marcellus lus. Sed & hæc ſchema huius ſchemæ comperitur. Vnde Plautus ait in Perſa.
Plautus Lepida cum decora ſchema. Cultus dicitur/uel ornatus.

Siligo cũ i latino utrobiq;/& unico l ſcribitur. Neq; a ſeligẽdo deducitur/ut cum Siligo
Vgutio Catholico ſomniauit Vgutio:ſed a σιλιγγιον/qđ Græci dicũt. Priſcianus li.
Priſcianus ſeptimo/maguderim interptatus ẽ/Plautũ inducẽs in rudente dicentẽ. Seu ti
Plautus bi cõfidis fore multã maguderim:ideſt(ut ait)frugis genus:hoc ẽ caulis/q na/
ſcitur ex ea parte/cuius radix ſcyrpis auellitur:uel potius(ut alii dicũt)ſiliginẽ.
Plinius Hæc Priſcianus. Plinius. Siligo uero nunq̃ matureſcit pariter:nec ulla ſegetũ
minus dilationẽ patitur/propter teneritatẽ/iis quæ maturuere granũ dimit/
tentibus. Sed minus q̃ cætera frumẽta in ſtypula periclitatur:quoniã ſemper
Iuuenalis habet rectã ſpicã:nec rorem continet/q rubiginẽ faciat. Iuuenalis ſatyra. v.
Sed tenet/& niueus/molliq; ſiligine factus/
Seruatur domino. Genus eſt tritici:ut ex uerbis Plinii patere poteſt.

Marcellus Suauitudo/& ſuauitas/i una ſignificatiōe accipi poſſūt/teſtibus Marcello/& Gel Suauitudo
Gellius lio li.xiii.noctiū atticarū. Plautus in bacchidibus. Cor meum/ſpes mea/mel Suauitas
Plautus meū/ſuauitudo/cybus/gaudiū. Suauium aūt/uoluptatis ē/teſtibus Seruio/& Suauium
Seruius Donato. Terentius. O Thais mea/meum ſuauium. Inde uenit ſuauior ſuauia Suauior
Donatus ris deponēs uerbū. Catullus ad Veraniū. Iucundum os/oculoſqꝫ ſuauiabor.
Terentius Sibilus cum i latino utrobiqꝫ/& unico l/tam quarta/q̄ ſecunda declinatione/ Sibilus
Catullus declinari poteſt/teſte Priſciano/Siſennam inducente dicentem libro hiſtoria
Priſciāus rum.xii. Procul ſibilu ſignificare cōſuli cœpit/pro ſibilo. Sibilus(ut tradit Pho
Siſenna cas)in ſingulari maſculini generis eſt:in plurali uero/neutri. Sed & maſculi/
Phocas ni comperitur. Vnde Hieronymus in libro Iudicum capitulo.v. ait. Quare.
Hierōymus habitas inter duos terminos/ut audias ſibilos gregum? Seruius aūt ſuper bu
Seruius colica/ſibilus(inquit)eſt ipſa res:ſibila uero/ora. Virgilius. Nam neqꝫ me tā/
Virgilius tum uenientis ſibilus auſtri. Lucanus libro nono. Cerberus Orpheo leniuit ſi
Lucanus bila cantu:ideſt ora. Sed & pro re ipſa/ſibila uſurpauit Ouidius/quom dixit
Ouidius libro metamor.iiii. pars circum pectora lapſæ Sibila dant/ſaniemqꝫ uomūt/
Seruius linguiſqꝫ coruſcant/ſcilicet colubræ. Sibilus ſibila ſibilum/pro ſibilans ponit/
Virgilius teſte Seruio ſuper librum ſecundum æneidos. Vnde & in georgicis Virgilius
ait. Tollentēqꝫ minas/& ſibila colla tumentem:ideſt ſibilantia.

Priſcianus Soſpes(etſi habet fœmininum ſoſpita)communis generis eſt/teſte Priſciano. Soſpes
Ouidius Ouidius faſtorum ſecundo. Soſpita delubriſ dicitur aucta nouis. Soſpes non Soſpita
Ennius tm̄ q ſeruatur/ſed & q ſeruat(quod Ennius Feſto referēte uſurpauit)dici pōt.

Gellius Sermonor/& ſermocinor/dici poteſt. Verum (ut tradit Gellius libro.xviiii.no Sermonor
ctium atticarum)ſermonor ruſticius uerbum uidetur/ſed eſt rectius:ſermoci Sermoci/
nor uero rectius:ſed corruptius eſt. nor

Priſcianus Solor ſolaris/commune uerbum eſt/teſtibus Priſciano/& Gellio libro.xv.no
Gellius ctium atticarum. Sed & ſolo ſolas ueteres protulerunt/teſte Priſciano:unde Solor
Priſcianus deſolo deſolas. Virgilius libro æneidos.xi. Vidimus ingentes & deſolauimus Solo
Virgilius agros. Statius libro thæbaidos ſexto. dilectas cui deſolauimus urbes. Varro
Statius in Oedipo. Oedipus Athenas uenire dicebatur/qui conſolaret.

Varro Statuo ſtatuis facit in præterito ſtatui:in ſupino ſtatutum. Simile quoqꝫ præte Statuo
ritum/& ſupinum/format ſiſto tranſitiuum:ſed neutrale/ſteti/abſqꝫ ſupino. Siſto
Sto facit in præterito ſteti. Compoſita a ſto ſtas/præteriti duplicationem ſer Sto
uant:ut reſtiti/præſtiti/perſtiti/conſtiti/ſubſtiti/aſtiti/inſtiti/deſtiti/obſtiti. Ab
Ouidius ſto autem/non abſtiti modo/ſed & abſti facit/dicente Ouidio li.metamor.
undecio. Alcyone lachrymas/& quæ pars amouet/ abſtit:niſi forte uelimus
dicere/Ouidium ſyncopam feciſſe. Horum autem a ſto compoſitorum ſupi
Priſcianus na/antiqui uarie protulerunt/teſte Priſciano. Brutus in epiſtolis. Occiſo Ca
Brutus io Cæſare poſtq̄ mare tranſcierat/præſtatum eſt. Arator. quod uota requirūt
Arator Præſtaturus adeſt. Aemilius orator. Tempore aſtiturum/atqꝫ petiturum me
Aemilius eſſe. Statius libro thæbaidos ſeptimo. Quæ ſic orſa prior/ſpes ne obſtatura
Statius pelaſgis? Lucanus libro.ii. Conſtatura fides ſuperum. Martialis. Conſtatura
Lucanus fuit Megalenſes purpura centū. Nam ſi præſtiturus/obſtitura/uel conſtitura
Martialis legeretur/uerſus ſtare non poſſet. Sto interprete Seruio/plura detinet ſignifi
Seruius cata. Stat/fixus eſt. Virgilius libro æneidos decimo. Stat ſua cuiqꝫ dies. Stat/
Virgilius adeſt. Virgilius libro æneidos quarto. Stat ſonipes ac frena ferox. Stat/poſitū
Virgilius eſt. Virgilius libro æneidos.iii. ſtant manibus aræ Cæruleis mæſtæ uittis. Stat/
Virgilius plenum eſt. Virgilius. iam puluere cælum Stare uident. Stat/eminet. Virgili/
Virgilius us libro æneidos quinto. ſtat ferrea turris ad auras. Stat/placet. Virgilius.
Virgilius Stat caſus renouare omnes. Idem. Stat conferre manum. Stat/eſt. Virgilius li.
Virgilius æneidos primo. Omnis in Aſcanio chari ſtat cura parentis. Stat/horret. Vir/
Virgilius gilius. ſtant lumina flama.

Virgilius Satyrus cum t exili/& y græco ſcribitur. Animal eſt:quod teſte Plinio libro.v. Satyrus
Virgilius naturalis hiſtoriæ/de homine nil præfert/q̄ figuram. Neqꝫ a ſatur ſatura ſa/ Satyra
Plinius turum deſcendit ut cum Catholico Vgutio ſomniauit. Hic a Hieronymo ita
Vgutio deſcribitur. Ait.n.in uita Pauli. Ad quē ſcilicet Paulū cū pergeret beatus An/
Hierōymus tonius/uidit homūculū adūcis naribus/& fronte cornibus aſpa: cui extrema

corporis/in caprarũ pedes deſinebant. Et præmiſſo ſigno crucis/cũ quiſnam
eſſet/interrogaſſet Antonius/reſpondiſſe fertur. Mortalis ego ſum/unus ex
accolis eremi: quos uano errore deluſa gentilitas/faunos/ſatyroſq́/& incu/
bos appellat. Satyra eadem ſcriptura/a ſatyris dicta eſt/dicente Donato in
Donatus prologo ſuper Terentiũ. Deinde aliud genus fabulæ/ideſt ſatyra ſumpſit ex
ordium: quæ a ſatyris/quos illotos ſemper/ac petulantes eſſe legimus/uocita
ta eſt: etſi aliunde nomẽ nonnulli traxiſſe praue putant. Hæc ille. Satyros aũt
Macrobius (ut refert Macrobius) a σάθη/quæ eſt mentula/nonnulli appellatos opinan
tur: q̄ ſcilicet in libidinem proni ſint. Sed ſcriptura etiam apud Græcos non
conſentit: quia apud illos cum t exili/& y græco ſatyrus ſcribitur/ut ſuperius
oſtendimus. Sunt aũt ſatyri/dii ſiluarum. De fabula/perſoniſq́/intellexiſſe
Horatius uidetur Horatius in arte poetica/quom ait. Carmine qui tragico uilem certa
uit ob hircum/Mox etiam agreſtes ſatyros nudauit. Idem. Verum ita luxores/
Horatius ita cõmẽdare dicaces Cõueniet ſatyros: ita uertere ſeria ludo. Varro a quodã
Varro genere farciminis/quod multis rebus reficiebatur/ſatyram dictam tradit.
Vnde in ſecundo libro Plautinarum quæſtionũ habet. Satyra/eſt uua paſſa
& polenta/& nuclei pinei ex muſto conſperſi. Alii a ſatyra lance/quæ referta
uariis/multiſq́ primitiis/in ſacrificiis Cereris inferebatur/dictam uolunt. Alii
Pompeius uero (inter quos Pompeius) a lege ſatyra/multis aliis cõferta legibus/dictã
Lucillius exiſtimant. Huius legis ſatyræ meminit Lucillius libro primo/quom ait.
Saluſtius Per ſatyram ædilem factum qui legibus ulnat. Et Saluſtius in Iugurtha. Dein
de quaſi per ſatyram ſententiis exquiſitis in deditionem accipitur. Alii a ſatu
ritate ſatyram quaſi ſaturam uocatã putant. Sed tunc cũ i latino ſcribi ſatira
deberet: quod a nemine obſeruatur. Satyrarum aũt duo ſunt genera. Primũ
Quintiliaus non ſola carminum uarietate mixtũ/ut Quintilianus tradit. In quo quidem
Laertius carminis genere/auctoribus Laertio/& Apulegio/apud Græcos demetrius
Apulegius quidam poeta claruit. Altera uero ſatyra (ut Diomedes ait) maledicũ carmen
Diomedes eſt/& ad carpenda hominum uitia/archææ comœdiæ charactere compoſitũ:
quale ſcripſerunt Lucillius/Horatius/Perſius.

Syria cum y græco in prima ſyllaba/regio eſt Aſiæ: cuius populi Syri/& Syrii/uo Syria
Lucanns citati ſunt. Lucanus libro ſeptimo. Iſtis parce precor: uiuant Galatæq́: Syriq́. Syri
Iuſtinus Hi & Aſſyrii appellantur/teſte Iuſtino libro primo. Ab aliis tamen/quadri/ Syrii
partita fit diuiſio: in Syrios uidelicet: Aſſyrios: Leucoſyrios: Cœleſyrios. Siri[9] Sirius
Seruius cum i latino utrobiq́/ſtella eſt in ore cæleſtis canis poſita/teſte Seruio: uel (ut Scyros
Vgutio alii uolunt) in fronte canis. Neq́ a Syria deriuatur/ut cum Catholico ſomnia Scyrius
Lucanus uit Vgutio. Nam Syria cum y græco/primam corripit ſyllabã: ſirius cũ i lati/ Sciron
no/illam producit. Lucanus libro decimo. rapidus qua ſirius ignes Exerit.
Sed neq́ a συρῶ/quod eſt traho/deſcendit/ut nonnulli uoluerunt: quia tunc
cum y græco ſcribi ſyrius oporteret. Cuius etymologia nequaq̃ conueniens
eſt: nec apud Græcos ſcriptura obſeruatur: ut cũ y græco apud illos ſcribatur.
Tortellius Neq́ a ξηραίνω/quod eſt ſicco/deducitur/ut Tortellius tradit: quia tunc cũ
x in initio/ſequente e/xerius a noſtris transferetur: quod nuſq̃ lectum eſt. Si/
rius ergo/a σειριῶ/quod eſt luceo/uel ſplendeo trahitur: ubi & etymologia/
& ſcriptura conueniũt. Scyros cum c exili poſt ſ/& y græco/inſula eſt una ex
Ptolemæus cycladibus/in mari Aegæo/& eodem nomine urbs in ea/teſte Ptolemæo:
Strabo cuius prima ſyllaba (ut dixit Strabo libro nono) producta eſt apud Græcos:
Propertius quod etiam noſtri obſeruauere poetæ. Inde fit ſcyrius ſcyria ſcyrium. Proper
Ouidius tius. Scyria nec uiduo Deidamia uiro. Ouidius heroidũ. Sæpe malis ſtupeo:
rerumq́ oblita/lociq́/Ignara tetigi Scyria membra manu. Sciron cum c exi
Statius li/& i latino/uentus eſt: qui ab Athenienſibus caurus uocatur: quia ſpirat a ſa
xis/quæ Sciron latro incoluit: quem Theſeus interficit. De quo latrone me/
minit Statius li. xii. thæbaidos/dicẽs. Cercyõa/& ſæuũ uelles Scirona crematũ.

Aſper Sapio ſapis facit in præterito ſapiui/teſtibus Aſpro/Chariſio/Phoca: in ſupio Sapio
Chariſius ſapitum pi ſyllaba proudcta: uel ſecundũ Varronem ſapii: quod & Diome/
Phocas des comprobat: uel (ut Probus tradit) ſapui: in ſupino ſapitum correpta pi
Varro ſyllaba. Caper uero/utrũq́ in uſu eſſe dixit. Ididẽ ſenſiſſe uidetur Priſcianus:

Diomedes quod etiã confirmat Marcellus/dicens. Sapiui pro ſapii/uel ſapui ponitur.
Probus Næuius in uirgine. Ego plus ſapiui/qui fullonẽ compreſſi quinquatribus
Caper Martialis. Nubere uis Priſco/non miror/Paula ſapiſti. Quod uerbum/ſi cũ
Priſcianus re componitur/quartæ fit coniugationis. Nam reſipire dicimus/q̃ reſipere.
Marcellus Conſtruitur autem cum accuſatiuo: ut iſte cybus bonum ſapit odorem. aliqñ
Næuius ablatiuo iungitur: & nonnunq̃ genitiuo: ut eſt apud Plautũ in epidico. deſi/
Martialis piebam mentis/quom illa ſcripta mitterem/pro mente.
Plautus Sepelio ſepelis cum unico p/& unico l (primam enim ſyllabam/& ſecundã cor Sepelio
Priſcianus ripit) facit in præterito ſepeliui: in ſupino ſepultũ: & ſecundũ analogiam ſe/
Cato pelitum/teſte Priſciano. Vnde Cato in Thermum/ait. Mortuus ẽ: & ſepelitus.
Sodoma huius Sodomæ/& Sodomum: & ſodoma neutro genere plurali tñ Sodoma
Hieronymus numero declinari põt: ſicut Bactra: Megara: Suſa. Hieronymus in geneſi ca. Sodomũ
xxiii. Quæ uniuerſa irrigabatur/anteq̃ ſubuerteret dominus Sodomã/& Go
morram. Et in eodem capitulo. Lot uero moratus eſt in oppidis/quæ erant
circa Iordanem: & habitauit in Sodomis. Solinus de ſitu Iudææ. Ibi duo op/
Solinus pida: unum Sodomum/alterum Gomorrum nominatum. Oppidum fuit
Iudææ/diuino ſummerſum iudicio/ut ſacræ ſcripturæ atteſtantur.
Salamis/& Salamin/in recto/& Salamina ab accuſatiuo græco formata/decli Salamis
Statius nari poteſt. Statius libro thæbaidos. xii. Hos Salamis populos/illos cerealis Salamin
Iuuenalis eleuſin. Iuuenalis ſatyra decima. Ille tamen qualis rediit Salamine relicta. Salamina
Virgilius Virgilius. Laomedontiadem primum Salamina petentem. Accuſatiuus græ
Quintiliãus cus eſt. Quintilianus libro ſexto. Neq; eſt ignobile exemplũ/Megarios Athe
nieſibus/cũ de Salamina contenderent/uictos Homeri uerſu. Inſula ẽ Pelo/
Ptolemæus põneſo adiacens/teſte Ptolemæo/urbem ſui nominis retinens: in qua Tela
mon pater Aiacis/& Teucri/regnauit. Sed cum reuerteretur Teucer a bel/
Iuſtinus lo Troiano/nec de inimicis Aiacis/teſte Iuſtio/ultus fuiſſet/a patre expulſus/
Cyprum perrexit: ibiq; ciuitatem condidit: quam & Salaminam uocauit: de
Horatius qua Horatius in primo carminum. Nil deſperandũ Teucro duce/& auſpice
Teucro: Certus enim promiſit Apollo/Ambiguam tellure nouam Salamĩa
Petrus futuram. Petrus Riga in actibus apoſtolicis. Ad Cyprum tendunt/poſt itrã
tes Salaminam.
Virgilius Supero ſuperas accuſatiuo iungitur: & ſignificat uincere. Virgilius in bucolicis. Supero
Virgilius Quod ſi idem certet Phœbum ſuperare canendo. Superat/occidit. Virgilius
Virgilius libro æneidos. Clam ferro incautum ſuperat. Superat/aſcendit. Virgilius ge/
Virgilius orgicon li. iii. ſuperant montes/& flumina tranant. Superat/ſupereſt. Virgi/
lius libro tertio æneidos. Quid puer Aſcanius/ſuperat ne/& ueſcitur aura
Virgilius Aetherea? Superat/abundat. Virgilius georgicorum primo. Si ſuperat fœ
tus/pariter frumenta ſequentur. In his duobus ſignificatis/abſolutũ eſt.
Seco ſecas facit in præterito ſecui: in ſupino ſectum. Reſeco tamen/facit in præ Seco
Marcellus terito reſecaui/& reſecui: in ſupino reſecatum/& reſectum: & ſignificat ſerra Sector
re/uel excidere: & nonnunq̃ pro ſequor ponitur/teſte Marcello/dicente Vir/ Secta
Virgilius gilio libro. x. æneidos. Quæcunq; eſt fortuna hodie quã quiſq; ſecat ſpem:
Marcellus ideſt ſequitur. Ab huius uerbi ſupino ſectum/fit ſector deponens uerbũ/ te
Priſcianus ſte eodem Marcello: non autem a ſupino ſecutũ a ſequor/u detracta littera/
ut putat Priſcianus. Et a ſeco pro ſequor/ſecta deriuatur: non aũt a ſeparo/ut
Vgutio Vgutio ſomniauit.
Priſcianus Sæpio ſæpis facit in præterito ſæpſi/teſte Priſcião: ac ẽt ſæpiui/auctoritate di/
Hierõymus ui Hieronymi/in Heſaia cap. v. dicẽtis. Sæpiuit eam: & lapides elegit ex ea. Sæpio
Et cũ æ diphthõgo apud ãtiquos ãnotari cõſueuit: ſicut Pætus: tæter tætra
tætrũ: & nõnulla alia: quos quidẽ inuitari/operæprecium eſt.
Sardonyx cũ y græco/facit in genitiuo ſardonychis cũ ch aſpirato: ſicut onyx Sardonyx
huius onychis/a quo cõponitur: ut regula tradit græca. Et tam maſculini/q̃ Sardony
Iuuenalis fœminini generis eſt. Iuuenalis. In manibus denſi radiant teſtudine tota Sar/ chus
Perſius donyches. Perſius. Et natalicia tandem cũ ſardonyche/albus. Et a genitiuo Sardony
Iuuenalis græco τοῦ σάρδονυχος/noſtri etiam hic ſardonychus dixerũt. Iuuenalis chatus
ſatyra. xiii. Arguit ipſorum/quos littera/gemmaq; princeps

Sardonychus. Lapis eſt precioſus: a quo fit ſardonychatus ſardonychata ſar/
Martialis donychatum. Martialis. Cuius & hinc lucet ſardonychata manus. Sardonyx
item eadem litteratura/mons eſt Indiæ/teſte Ptolemæo.
Ptolemæ9 Sarpedon/facit in genitiuo ſarpedontis/& ſarpedonis/dicente Virgilio libro Sarpedon
Virgilius æneidos nono. Thæbana de matre nothũ Sarpedonis alti. Fuit filius Iouis.
Ptolemæus Eſt & eodem nomine urbs Ciliciæ/teſte Ptolemæo.
Seraphim cum m in fine/tam neutri/q̃ maſculini generis eſt. Hieronymus in Seraphim
Hierōymus epiſtola ad Furiam de uirginitate ſeruanda. Hæc ſunt duo ſeraphim/ter glo Seraphin
rificantia trinitatẽ: & in thæſauro eccleſiæ condita. Seraphin cũ n in fine plu Seraphis
ralis tantum numeri/neutro genere uſurpatur. Vnde canit eccleſia. Ac beata Serapis
ſeraphin ſocia exultatione concelebrant: pro choro hic intelligas angelorũ.
Seraphis/& Serapis (utroq; enim modo ſcribitur) Deus quidam uocatus eſt:
qui & Oſiris dicitur: ut ſuper regulam/A ſuper p breuis in mediis ſyllabis/
uidebimus libro ultimo.
Syntheſis cum y græco in prima ſyllaba/& th aſpirato/dici poteſt compoſitio. Syntheſis
Martialis Et eſt genus ueſtis: de qua Martialis. De noſtra praſina ſyntheſis empta toga. Synchyſis
Statius Syntheſis item/uaſis eſt genus: de quo Statius libro quarto ſiluarum.
Aut unam dare ſyntheſim quid horres Alborum calicum/atq; cacaborum?
Donatus Synchesis cum y græco in prima/& media ſyllaba/& ch aſpirato/figura ẽ lo
cutionis/hyperbaton ſcilicet undiq; confuſum/teſte Donato.
Sylla cum y græco/& duplicato l/nobilis fuit Romanus: qui antea Sibylla uo Sylla
Macrobius cabatur/teſte in ſaturnalibus Macrobio/dicente Papinio libro ſiluarum. iiii. Sybilla
Papinius conuiua Sybillæ Cœnabat ſemper. Syla cum y græco/& unico l/mons ẽ Lu Syla
caniæ/& ſilua in illo: de quo Virgilius libro æneidos. xii. meminit/dicens. Scyla
Virgilius Ac uelut ingenti Syla/ſummoue Taburno. Scyla cum c exili/& y græco/& Scylla
Tortellius unico l/teſte Tortellio pluralis tantum numeri/ſpolia dicuntur. Græci tamẽ Scyllus
etiam σκυλασ ſingulare pronũtiãt. Singularis aũt numeri Scyla eadẽ littera Scilla
Herodotus tura/proprium fuit nomen regis Scytharum/teſte Herodoto libro quarto. Cilla
Scylla cum c exili/& y græco/& duplicato l/fuit duarũ mulierũ nomẽ: unius Sila
Seruius quidem Phorci filiæ/teſte Seruio ſuper librũ tertiũ æneidos: de qua Ouidius Silus
Ouidius libro metamor. xiiii. Soſpite q̃ Scylla noſtri mutentur amores. Altera fuit Ni Silo
Ouidius ſi Megarenſium regis filia: cuius hiſtoriam/libro octauo metamor. Ouidius Silenus
pertractauit. Scylus cũ c exili/& y græco/& unico l/frater fuit Dipeli. Scilla Scilurus
cum c exili/& i latino/& duplicato l ſcribitur: nõ aũt cum y græco immedia Silurus
Tortellius te poſt ſ/& unico l/hac uidelicet ſcriptura ſyla/ut ſcribi præcipit Tortellius. Silerus
Theocritus Nam in Theocrito uetuſtiſſimo ita ſcriptum legi edyllio quinto. σκιλλασ/ Siler
σιωμ γράιασ ἀπό σαμάτοσ αὔτικα τίλλοισ. Genus ẽ hærbæ: quæ in Cyllarus
Seruius Aphrica in agrorum limitibus ponitur/teſte Seruio ſuper tertium georgicõ:
Virgilius de qua Virgilius li. præfato. Scyllamq;/elleboroſq; graues. Alii dicũt eſſe ge/
Martialis nus cæpæ. Eſt & eodem noie piſciculi genus. Martialis. Cæruleus nos Liris
amat: quem ſilua Maricæ Protegit: hinc ſcillæ maxima turba ſumus. Cilla cũ
c in initio/& i latino/& gemino l/urbs fuit in Aetolia. Sila cum i latino/& uni
co l/galea dicitur. Silus eadem ſcriptura/naſus ſurſum uerſus uocatur. Silo
eadem ſcriptura/is appellatur/qui ſuperciliis prominãtibus eſt: & a Sileno/
Marcellus qui hirſutis ſuperciliis fingebatur/deductũ uocabulũ eſt/teſtibus Marcello/
Varro & Varrone. Silenus aũt/Bacchi nutricius fuit: de quo Ouidi. li. primo de arte.
Ouidius Ebrius ecce ſenex pando Silenus aſello. Scilurus cum c exili/& i latino/& uni
co l/proprium fuit uiri nomen: qui teſte Plutarcho/octoginta filios maſcu
Plutarchus los habuit. Silurus cũ i latino/& unico l/genus eſt piſcis. Iuuenalis ſatyra. iiii.
Iuuenalis Vændere municipes fracta de merce ſiluros. Silerus cum i latino/& unico l/
& Siler/in recto declinari poteſt. Fluuius eſt picentinorum/iuxta Salernũ
Lucanus decurrens/dicente Lucano libro ſecundo. radenſq; Salerni Tecta Siler. Co/
Columella lumella libro. xi. uitreoq; Siler qui defluit amni. Sylius libro octauo.
Sylius Nunc Silerus quo nutrit aquis. Virgilius georgicorum tertio. Eſt lucos Sile
Virgilius ri circa. Neutri autem generis ſiler/arbuſcula eſt: ut apud Virgilium.
Virgilius Molle ſiler: quam & ſalicem uocant. Cyllarus cũ c exili in initio/& y græco/

Virgilius & geminato l·nomē fuit equi Caſtoris:de quo Virgilius georgicon tertio.
Talis Amychlæi domitus pollucis habenis
Cyllarus:& quorum Grai meminere poetæ.

Acron Sagma huius ſagmatis neutro/& hæc ſagma huius ſagmæ fœminino genere de/clinari poteſt:quo ſcilicet genere protulit Acrō exponens illud Horatii ſer/mone quinto:clitellas tpe ponunt:ideſt(ut ait)ſagmas:hoc eſt ſellas:quas uul gus baſtos appellat. Sed & ꝓ ſarcina ponitur. Sagma

Siren huius ſirenis cum i latino/& hæc ſirena ab accuſatiuo græco formata/in re cto declinari poteſt:& ab ειρειν/quod connectere ſignificat/uel retinere/deſcēdit. Sunt tamē/qui a σύρω/quod eſt traho/deductū·uocabulum putant. Sed tūc cum y græco ſcribi ſyren oporteret:ſed græci σειρην ſcribunt: quod a σύρω deriuari nō poteſt. Alii a σειρα quæ eſt cathæna/eo ꝙ libidinis uincu lum ſirenes fuerint/dici uolunt. Monſtrū eſt marinum:quod dulcedine ſui cā tus allectos nautas ſummergi facit. Fuerunt aūt Sirenes/tres Acheoli flumi/nis filiæ/ex Calliope muſa/ut poetæ dicūt. Virgilius libro æneidos.v. Siren Sirena

Virgilius

Hierōymus Ianq; adeo ſcopulos ſirenū aduecta ſubibat. Hieronymus in fine prologi i Io ſue. Et nos ad patriam feſtinantes/mortiferos ſirenarum cantus/ſurda debe/mus aure trāſire.

Syrinx huius ſyringis cū y græco in prima ſyllaba/& hæc ſyringa ab accuſatiuo græco formata/declinari in recto poteſt. Nympha quædā fuit/in cannā con/uerſa. Ouidius libro metamorphoſe.primo. Syrinx Syringa

Ouidius

Naias una fuit:nymphæ ſyringa uocabant. A noſtris fiſtula tranſfertur.

Sophronium/& hæc Sophronia/declinari poteſt. Propriū fuit mulieris nomē. Sophroniū Sophronia

Priſcianus Syrma huius ſyrmatis cum y græco/& hæc ſyrma huius ſyrmæ/declinari pōt/teſte Priſciano. Genus eſt ueſtis tragicorū/ut quidam uolūt. Alii dicūt eſſe ca udam/ſiue tractū ueſtis fœminarū. Martialis. Syrma

Martialis

Seneca Aptaſti lōgū tu quoq; ſyrma tibi. Seneca de Baccho. Auro decorū ſyrma bar

Valerius baricū trahit. Valerius in phormione. Quid hic cū tragicis uerſis/& ſyrma fa cis?pro ſyrmate:uerſis pro uerſibus/ut in ipſa dictione uidebimus.

Styrax cū t exili/& y græco/genus eſt aromatis. Neq; a ſtiria deſcendit/ut cum Styrax

Vgutio Catholico Vgutio ſomniauit. Plinius li.xii.naturalis hiſtoriæ. Arabes ex Syr

Plinius ria reuehūt ſtyracē acri odore. Hieronymus in eccleſiaſtico capi.xxiiii. Et qua

Hierōymus ſi ſtyrax/& galbanus/& ungula/& gutta. Sunt tñ/qui ibi ſtorax legūt.

Struthius cū t exili in prima/& th aſpirato in ſecunda ſyllaba/ſequente i latino/& pro fœmina ēt hæc ſtruthio/declinari pōt. Auis eſt grandis/corpore gra/ Struthius Struthio

Hierōymus ui. Hieronymus in Iob capi.xxxviiii. Pēna ſtruthionis/ſimis eſt pēnis erodii/& accipitris. Quando dereliquit oua ſua in terra/tu forſitan in puluere cale/facies ea. Obliuiſcitur/ꝙ pes cōculcet ea/aut beſtia agri cōterat. Durat ad fili os ſuos/quaſi non ſint ſui. Fruſtra laborauit/nullo timore cogente. Priuauit enim Deus eam ſapiētia:nec dedit illi intelligentiam.

Caper Scorpius/& ſcorpio/dici poteſt. Verū(ut Caper tradit)ſcorpius/animal eſt:ſcor pio uero/res bellica. Compit tamē & ſcorpio pro animali. Vnde in euange/lio Lucæ legitur capi.x. Ecce dedi uobis ptātem calcādi ſuper ſerpētes/& ſcor piones:& ſuper oēm uirtutem inimici. Græcū eſt uocabulū. Neq; ab arcu/uel Scorpius Scorpio

Vgutio harpæ/uel ſcorto deducitur/ut ſomniabūdus tradit Vgutio.

Strongylos huius ſtrongyili cū y græco & unico l/& Strongyle huius ſtrongy les/declinari pōt. Inſula eſt In mari Tyrrheno/nūc Naxos/antea uero/Dia Strongylos Strongyle Strongilus

Strabo uocata. Quo eam nōie Strabo appellat/& Ouidius/quom ait.

Ouidius Qua breuis æquoreis Dia feritur aquis. Sylius li.xiiii.

Sylius Mille Agathina dedit/perflataq; Strongylos auſtris. Plinius. Strongyle/a Li

Plinius pari mille paſſus ad exortum ſolis uergens. Strongylus eadē ſcriptura/mōs

Ptolemæus eſt Carmaniæ/ut Ptolemæus oſtendit.

Scapha cū c exili/genus ē nauiculæ/a σκάπτω/quod eſt cauo/ſic dicta:nō au/ Scapha

Vgutio tem ab ea/quæ eſt ſcopa/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit.

Scaphium cū c exili/& i latino/genus eſt uaſis concaui:in quo cacare/& meie Scaphium

Vgutio re cōſueuerit. Neq; a ſcido ſcindis deducit: ut cū Catholico ſōniauit Vgutio.

Martialis Sed a σκάπτω/quod eſt cauo/deſcendit. Martialis.
Te potare decet gemma/qui mentora frangis
In ſcaphium mœchæ Sardanapale tuæ.
Seſtertius maſculino/& ſeſtertium neutro genere/declinari poteſt:& diminuti — Seſtertius
Donatus ue ſeſtertiolus/& ſeſtertiolũ/penultima correpta ſyllaba. Donatus ſup phor — Seſtertium
mionem Terentii. Merito ergo/non p ſingulos ſeſtertios/neq; per ſingulos — Seſtertioluſ
Martialis denarios/neq; per ſingulos aſſes. Martialis. Sola tibi fuerãt ſeſtertia Melice cẽ — Seſtertiolũ
Martialis tum. Idem. Sed ſeſtertiolum donauit mentula Phœbo. Genus eſt ponderis/
uel nummi. Eſt ẽt ſeſtertiũ genus ueli triplici licio/ita texti/ut tertiũ filũ duo/
Suetonius bus impar ſit. Suetonius in Auguſto. ita ut in extremis ſpaciis ſubſultim decu
Diomedes reret/ſeſtertio/uel lodicula iuolutus.
Varro Scalæ plurali tm̃ numero declinat/teſtibus Diomede/Varrõe de lingua latina/ — Scalæ
Donatus Donato/Phoca. Saluſtius in Iugurta. Deinde ubi unæ/atq; alteræ/ſcalæ/cõ — Scala
Phocas iũctæ ſunt. Et licet Quintilianus dicat/ſingulari numero ſcala pferre/barba/
Saluſtius riſmum eſſe/Hieronymus tñ ſingulari numero uſurpauit/quom dixit i gene
Quintiliãus ſi capi. xxviii. Viditq; in ſomniis ſcalã ſtãtem ſuper terrã:& cacumen eius tan/
Hierõymus gens cælum:& angelos quoq; dei aſcendentes/& deſcendẽtes per eam:& do
minum inixum ſcalæ/dicentem ſibi.
Sedeo ſedes ſecũdæ cõiugatõis eſt:& primam corripit ſyllabã: Sido ſidis tertiæ — Sedeo
Virgilius pmam producit. Virgilius li. æneidos. vii. paruaq; ſedebat Succintus trabea. — Sido
Virgilius Idem li. æneidos. v. Conſidunt tranſtris/intentaq; brachia remis. Catullus. — Inſidior
Catullus Troicaq; obſidens longinquo mœnia bello. Hæc & ſi neutralia ſint/i tertia ta
Hierõymus men perſona/paſſiue proferuntur. Hieronymus in li. tertio regum capi. vii.
Et domuncula in qua ſedebatur ad iudicandum/erat in media porticu/ſimili
Statius ope. Statius li. thæbaidos. ii. ſumiſq; iſidit aſtris. A ſcedeo fit iſideor deponẽs.
Auſonius Sæpes a ſæpio/& ſeps/in recto dici poteſt/fœminino genere. Auſonius. Bucoli — Sæpes
co ſæpes dixit Maro: cur Cicero ſeps: maſculini aũt generis ſeps abſq; diph/ — Seps
thongo/paruus eſt ſerpens/a σήπω/quod eſt putrefacio/ſic dictus. Nam oẽ
Lucanus quicqd momorderit/reſoluitur in putredinem/dicẽte Lucano.
Oſſaq; diſſoluens cũ corpore tabificus ſeps. Neq; a ſæpio ſæpis deſcendit/ut
Vgutio cum Catholico Vgutio ſomniauit.
Perſius Sorbeo ſorbes ſecũda coniugatiõe/& ſorbo ſorbis tertia/declinari poteſt. Per — Sorbeo
Iuuenalis ſius. & anticyras melior ſorbere meracas. Iuuenalis. Sorbere & ante cybũ qđ — Sorbo
debeat aut pater/aut rex. Sorbeo ſorbes in præterito facit ſorbui: in ſupino
Priſcianus ſorbitum. Sorbo autem/format præteritũ ſorpſi: ſupinum ſorptum/teſtibus
Probus Priſciano/& Probo.
Sorbitio/& ſorbities/in uno ſignificato accipi poſſunt. Et format ſorbities di/ — Sorbitio
Vgutio minutiue ſorbiciecula: non aũt ſorbiciuncula/ut ſomniauit Vgutio. Nam ſor — Sorbicies
bitiuncula/ab ea/quæ eſt ſorbitio per diminutionem fit. — Sorbiciecu/
Marcellus Scalpo ſcalpis/& ſcalpurio ſcalpuris dici põt teſte Marcello. Plautus i aularia. — la
Plautus Vbi erat hæc defoſſa/occepit ibi ſcalpurire ungulis. — Sorbitiũcu
Diomedes Silex huius ſilicis cum i latino/& unco l/maſculini/& fœmini generis eſt/teſti/ — la
Donatus bus Diomede/Donato/Priſciano. Ouidius li. metamor. vii. — Scalpo
Priſciãus Aut ubi terrena ſilices fornace ſoluti. Virgilius libro æneidos. vii. — Scapurio
Ouidius Stabat acuta ſilex præciſis undiq; ſaxis. Dictus ẽ ſilex/ꝙ de eo ignis ſaliat. — Silex
Virgilius Supellex cũ unico p/& duplicato l/& hæc ſupellectilis/declinari i recto poteſt/ — Supellex
Priſcianus teſte Priſciano:& primã corripit ſyllabam. Iuuenalis. Tales ergo cybi/qua/ — Supellecti/
Iuuenalis lis domus/atq; ſupellex. Cato aduerſus Tyberiũ Semproniũ. Si poſſet auctio — lis
Cato fieri de actibus ſuis/quaſi ſupellectilis ſolet. In ablatiuo ſingulari facit ſupelle — Supellectile
Terẽtius ctile/uel ſupellectili. Terẽtius i phormione. Tum pluſcula ſupellectile opus
Varro eſt. Varro libro ſecundo de analogia. Sæpe itaq; ex eadem ſupellectili licet ui
Papias dere. Papias dicit poſſe declinari etiam hoc ſupellectile. Nã & plurali nume/
ro ſupellectilia dicimus.
Virgilius Stratus huius ſtratus/& hoc ſtratum/declinari poteſt/dicente Virgilio. — Stratus
Mollibus e ſtratis opera ad fabrilia ſurgit. — Stratum
Virgilis Suffragor ſuffragaris fra ſyllabam producit. Virgilius i Priapea: — Suffragor

Copia me perdit: tu ſuffragare rogatus. Inde uenit ſuffragium, fra ſyllaba pa Suffragiũ
Iuuenalis ri mdo producta. Iuuenalis. Libera ſi detur populo ſuffragia, qui tam. Luca,
Lucanus nus. Et nõ ad miſſæ dirimat ſuffragia plebis. Suffragium autem, a frango frã,
Ouidius gis, fra ſyllabam corripit. Ouidius qui de nuce inſcribitur.
Quid niſi ſuffragium nimbis ruitantibus eſſem?
Marcellus Sacrifico ſacrificas, & ſacrificor deponens, teſte Marcello uſurpatur. Ennius. Sic Sacrifico
Ennius nos ille ſuos diis ſacrificare puellos. Varro rerũ diuinarũ libro quarto. Viri Sacrificor
Varro nuptis ſacrificabantur in cubiculo uiduæ. Cato de liberis educandis. Quom
Cato primoribus initiarent de potione pueros ſacrificabantur.
Symbolum cum y græco, neutro genere, & hæc ſymbola fœminino, declinari Symbolũ
poteſt. Neq; ab eo qui eſt bolus, deducitur, ut Mammætractus tradit, & cum Symbola
Vgutio Catholico Vgutio ſõniauit. Sed a συμβαλλω, quod eſt confero, deriuat.
Vnde quidam collationem interpretati ſunt: ita ut cœna illa dicatur collatõ,
in quam cõparandã plures aliquid contulerunt. Nam laus ſymbolæ, colla,
Terẽtius tio eſt. Terentius in Andria. Symbolum dedit. Hieronymus in parabolis capi
Hierõymus tulo. xxiii. Noli eſſe ĩ cõuiuiis potatorũ: nec in comeſſationibus eorum, qui
carnes ad ueſcendum cõferunt: quia uacãtes potibus, & dantes ſymbola, con
Polux ſumentur. Symbolum item, teſte Poluce, paruũ erat numiſma. Vnde & a nõ
nullis ſignum traducitur: a quo, fit euſymbolum: quod bonum omen interp̃
Ariſtoteles tatur. At uero Ariſtoteles, ſymbolum originem, hoc eſt etymologiam uoca,
Cicero bulorum appellat: per quam ſcilicet, uis uerbi, uel nois, per interpretationẽ
cognoſcitur. Cicero autẽ, ſymbolum notam traduxit. Alii ſimilitudinem trãſ
Quintiliãus ferunt: Quod etiã libro primo. Quintilianus tradit. Symbola item, dici po,
teſt congreſſiõ, prælium, uel conſilium.
Plautus Socius, & ſocienus, in uno ſignificato dici poteſt. Plautus in aularia. Atq; illi ſo, Socius
cieno tuo iterſtringam gullã. Socia facit in datiuo plurali, & ablatiuo, ſociis: Socienus
Hierõymus ſicut & ſocius. Hieronymus in epiſtola ad Suſannam. Ad hæc reſpondet bea, Socia
Hierõymus ta Tecla cum ſuis innumerabilibus ſociis. Idem ĩ libro Iudicum capi. xi. Cũq;
filia abiiſſet cum ſociis, ac ſodalibus ſuis, flebat uirginitatẽ ſuam in montibus.
Sauromatæ, populi quidam ſunt iuxta danubium, in Mæotidem uergẽtes pa, Sauromatæ
Plinius ludem: qui & Sarmatæ uocitati ſunt. Plinius li. quarto naturalis hiſtoriæ. Sa, Sarmatæ
uromatas Scytharum gentes Græci uocant: quas Sarmatas Romani dicunt. Sarmatis
Ptolemæus Vnde horum regio Sarmatia etiam a Ptolemæo dicitur. Inde ſarmatis huius
Ouidius ſarmatidis. Ouidius. Terreat haud manes Sarmatis umbra meos. Sed (ut di
Iuuenalis xi) ẽt a latinis populi hi Sauromatæ appellantur. Iuuenalis ſatyra ſecunda.
Vltra Sauromatas fugere hinc libet.
Spælæum cum æ diphtongo in media ſyllaba ſcribitur, necnon & in prima, ſi Spælæum
Apuleius Apuleio creditur, ea ſcilicet ratione, q̃ diximus ĩ dictõe ſyncærus. Virgilius ĩ Splunca
Virgilius bucolicis. Certum eſt in ſiluis, inter ſpælæa ferarum: ideſt ſpluncas.
Supnus cum u, ſequente pn, uel (ut alii uolunt) cum o ſõnus ſcribi debet. Nam Supnus
Martialis Græci ὕπνος dicũt: quod ẽt ꝓtulit Martialis, quom ait. Supnium
Hypne quid expectas piger. imortale phalernum Semiſupn⁹
Funde. Latini autẽ, mutantes aſpirationẽ in ſ, & y græcum ĩ u, dicũt ſupnus: Semiſupnis
ſicut Herpillon ſerpillũ: hemis ſemis: hepta ſeptẽ: Somnus proprie (ut tradit
Seruius Seruius) eſt ipſe deus: ut eſt apud Virgilium li. æneidos. v. Cum leuis æthere,
Virgilius is delapſus ſomnus ab aſtris. Vocatur tamen & ſõnus, quom dormimus. Vir,
Virgilius giliuſ geor. tertio. nec ſomnos abrumpit cura quietos. Martialis. Dat tibi ſe,
Martialis curos uilis tegeticula ſomnos. Hoc ſomnium, illuſio dicitur, quam dormien,
Hierõymus do patimur, dicẽte Hieronymo ĩ epiſtola ad Euſtochium. Nec uere ſopor ille
Seruius fuerat: nec uana ſomnia, q̃bus ſæpe deludimur. Sed & pro ſomno ponitur,
Virgilius teſte Seruio. Vnde & Virgilius libro æneidos. v. ait. Te palinure petẽs, tibi tri,
Cicero ſtia ſomnia portans: ideſt ſomnos. Somnus ſi componitur cum ſemis, ſecun,
di, & tertii ordinis eſt. Cicero ĩ Verrem. Hic ẽt cum ſemiſõnus ſtuperet. Cœ,
Cœlius lius in Antonium. Ipſum nanq; offendunt ſemiſõno corpore profligatũ. Sa,
Saluſtius luſtius ĩ Iugurtha. Signo dato, caſtra hoſtiũ iuadũt, ſemiſomnos partim, alios
Seneca armã ſumẽtes, fugẽt. Seneca de breuitate uitæ. Quam multi heſterna crapula

ſemiſumnes/& graues.
Spicus maſculino/& ſpica fœminino/& ſpicũ neutro genere/declinari põt/te/ Spicus
Srruius ſte Seruio ſuper primũ georgicorum:ubi ait. Maſculini uſum/ĩ utroqꝫ nume/ Spica
Cicero ro habemus:neutri uero/in ſolo ſingulari/& raro. Cicero in Arato. Spicum
Spicum illuſtre ferens illuſtri corpore uirgo.
Pompeius Sterilus ſecũda/& ſterilis tertia declinatiõe/declinari poſſe oſtẽdit Põpeius ĩ di Sterilus
Lucretius ctiõe ſterilã/pro ſterilẽ/dicẽte ẽt Lucretio li. ſecũdo. Et ſonitu ſterila/& ſucco. Sterilis
Priſciãus Scobs huius ſcobis/fœminini generis eſt/teſte Priſciano. At uero Phocas/maſcu Scobs
Phocas lino hic ſcobis declinari præcipit. Id eſt/quod ab aliqua materia minutiſſimũ Scobis
decidit/dum uel per ſerrã ſecatur/uel p terebram pforatur. Sed & ex attritio Scobina
ne laterũ/ſcobs habetur:qua frequẽter ad metalla/& pauimẽta tergenda/ſe/ Scrobs
Horatius duli miniſtri utuntur. Vnde Horatius in ſermonibus/ait. Scrobis
Vilibus in ſcopis/in mappis/in ſcobe quantus Conſiſtat ſumptus neglectis fla
Virgilius gitiũ ingẽs/Ten lapides uarios lutulẽta radere palma? Virgilius in Priapea.
Nemo uiderit hanc ut expuentem Quam pro ſanguine puluerem/ſcobẽqꝫ.
A ſcobe/ſcobina deriuatur/fabrile inſtrumẽtum:quæ anonnullis ẽt ſcobs ap
Varro pellatur. Varro de lingua latina/comici cuiuſdã uerba enarrans/ſcobina(in/
quit)ego illum actutũ arraſi:Scrobs huius ſcrobis maſculini generis eſt/teſti/
Probus bus Probo/& Seruio ſuper ſecũdum georgicon. Sed a Phoca/hic ſcrobis in
Seruius recto declinatur. Priſcianus autẽ/tam fœminini/q̃ maſculini generis eſſe tra/
Phocas dit:quod & placet. Vñ & Lucanus li. octauo/ait. Exigua trepidus poſſũt ſcro
Priſcianus be:ideſt foſſa. Et Ouidius libro metamor. vi. Et procul aggeſta ſcrobibus tel/
Lucanus lure duabus. Maſculino autẽ genere protulit Plautus/quom dixit in Amphi/
Ouidius tryone. Ibi ſcrobes effodi duplos.
Plautus Sino ſinis facit in præterito ſiui/teſte Priſciano:ut eſt apud Terentium in adel Sino
Priſcianus phis. Quia uõ ſciuit egeſtas. Diomedes aũt dicit/ꝙ facit ẽt ſini:q & ĩducit Pu/
Terẽtius bliũ dicentem de uita ſua. Quod ſi me inuitũ abire ſiniſſet. Et Scaurus eodem
Diomedes referente Diomede/ait. Prædiũ non ſini fieri.
Publius Statua format per diminutionem ſtatunculus/teſte Donato in editione ſecun/ Statua
Scaurus da Diuus autẽ Hieronymus Donati diſcipulus/hoc ſtaticulũ a ſtatua forma/ Statũculus
Donatus uit. Ait enim in trãſlatione homiliæ quintæ. Origenis ſuper pentateuchũ. Sed Staticulũ
Hierõymus uxor eius ĩmemor peæcepti/retrorſum reſpicit:ĩpoſitam legem rupit:fit ſta/ Statio
ticulũ ſalis. Et paulo poſt. Memẽtote uxoris Lot. Quod aũt fit ſtaticulũ ſalis/ Statiũcula
ĩſipientiæ eius expoſitũ uidetur indiciũ. Statio aũt format diminutiue ſtatiun
cula:ſicut ratio ratiũcula.
Lucãus Santones/Santoni/Santonici/populi qdã Galliæ/dici poſſũt. Lucãus li. pmo. Santones
Iuuenalis Signa mouet/guadetqꝫ amoto Santonus hoſte. Iuuenalis. Santoni
Tempora Santonico uelas adoperta cucullo. Santonici
Lucãus Spurcicia/& ſpurcicies/ĩ uno ſignificato dici poteſt. Lucanus li. vi. Spurcicia
At contra/nobis cœnum tæterrima cũ ſit
Spurcicies/eadem porcis hæc mũda uidetur. Spurcicies
Satrapa cũ t exili/uocabulũ eſt Perſicum:& apud nos præfectũ indicat. Neqꝫ ex Satrapa
Vgutio ſatis/& rapio cõponitur/ut cũ Catholico ſomniauit Vgutio.
Sceptrũ cum c & t exilibus/græcũ ẽ:nã græci σκηπτρον dicũt. Neqꝫ a cepi præ Septrũ
Vgutio terito deriuatur/ut cũ Catholico Vgutio ſomniauit. Virga erat/qua reges ute
bantur in Iouis ſimilitudinem.
Sepia/græca dictio eſt. Neqꝫ a ſæpio ſæpis deducitur/ut cũ Catholico ſõniauit Sepia
Vgutio Vgutio. Genus ẽ piſcis/teſte Plinio:ex quo atramẽtũ quoddã cõficit. Perſius.
Plinius Nigra quod lnfuſa uaneſcat ſepia Lympha. Eſt etiã ſepia/ſcopulus diuerſis ĩ
Perſius locis iuxta Atheniẽſiũ litora/teſte Herodoto.
Herodotus Scotonia cũ c/& t exilibibus/ĩfirmitas quædã eſt/tenebroſitatẽ inducẽs:unde Scotonia
& obtenebratio dici poteſt. Nam a σκοτουμαι/quod eſt uertiginor deſcen/
Vgutio dit:nõ aũt a ſcuto/ut cũ Catholico Vgutio ſomniauit.
Siderites cũ i latino utrobiqꝫ/& t exili/genus quoddam eſt lapidis/ferro ſimi/ Siderites
lis. Nam a σιδηροσ/quod eſt ferrũ deducitur:non aũt ab eo quod eſt ſydus/
Vgutio ut cum Catholico ſõniauit Vgutio.

Stadiũ/græcũ ẽ uocabulum:& latine curriculum trãſfertur.Eſt aũt mille paſſuũ Stadium
Vgutio pars octaua.Neq; a ſto ſtas deriuatur/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit.
Vgutio Sartago cũ t exili/nõ uenit ab ago agis/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit: Sartago
ſed a Græco trahitur:& a noſtris patella traducitur.
Spongia a σπογγοσ quod Græci dicũt/deriuatur:non autem a ſpuma/ut cũ Spongia
Vgutio Catholico ſomniauit Vgutio.
Sipho cum i latino/græca dictio eſt.Neq; a ſibilo ſibilas deſcendit/ut cum Ca/ Sipho
Vgutio tholico ſomniauit Vgutio.ſunt aũt ſiphones tubi/uel fiſtulæ/per quas/urgẽ
Plinius te ſpiritu aqua/uel alius liquor emittitur.Plinius libro ſecũdo naturalis hiſto
riæ.De qua in ſũma iuga erumpente/quo ſpiritu acta/& terræ pondere preſ
Iuuenalis ſa/ſiphonũ modo emicat.Alii dicũt a ſono uocis/ſiphones dictos.Iuuenalis.
Effigiemq; deæ lõgis ſiphonibus implet.
Scutica cum c exili utrobiq;/& t non aſpirato/& i latino/nõ uenit a ſcuto/ut cũ Scutica
Vgutio Catholico ſomniauit Vgutio.Nam ſcutum primam producit ſyllabam: ut ẽ
Virgilius apud uirgiliũ:& ſcuta latentia condunt.Scutica autẽ p̄mam corripit/dicente
Perſius Perſio.Atq; hic quem ad ſtrigiles ſcutica/& metus egit erilis.Dicta eſt autem
ſcutica ασκυτοσ/quod eſt corium.Eſt enim flagellum ex corio.
Feſtus Sambucus/arbor eſt nota.Feſtus.Ebulus græce/ſambucus latine.Neq; declina Sambucus
Vgutio tur hæc ſambuca/ut Vgutio/& Catholicõ/uoluerunt.Lucillius li.xxvi.Atq; Sabucus
Serenus infœlix ſignum/ſambucum uocant.Serenus autem primam huius dictionis Sambuca
Serenus ſyllabam corripiens/abſq; m ſabucus/ſcribi poſſe innuit/quom ait.Conue/
Lucillius niet teneræ radix decocta ſabuci.Idem.Vngitur & ſuccis dederit quos parua
ſabucus.Sambuca/genus eſt machinæ:qua urbes expugnari ſolent.Sambu/
Satrabo ca item/genus ẽ iſtrumenti muſici/barbarum Strabone teſte uocabulum.Et ĩ
Perſius utroq; ſignificato/media ſyllaba producitur.Perſius ſatyra ſexta.
Sambucam citius caloni aptaueris alto.
Lucretius Scateo ſcates ſecunda/& ſcato ſcatis tertia cõiugatione/declinari poteſt.Lucreti Scateo
us libro.v.Et partim plano ſcatere atq; erumpere campo. Scato
Scandalum ſingulari numero neutri generis eſt:in plurali uero/tam maſculini/ Scandalum
Probus q̃ neutri/teſte Probo.Quod quidem uocabulũ/primum ab euangelio acep/
Priſcianus tum eſt:quod græci ẽt σκανδαλον neutro genere proferunt.
Propertius Sterno ſternis facit i præterito ſtraui/teſte Priſciano:qn ẽt & ſternui.Proptius. Sterno
Catullus Arduus argutum ſternuit omen amor.Catullus.
Dextra ſternuit appellatione.
Hierõym⁹ Scopo ſcopas prima & ſcopo ſcopis tertia coniugatione/declinari poteſt.Hie Scopo
Pſalmogra/ ronymus in Heſaia capitulo.xiiii.Et ſcopabo eam in ſcopa terens.Pſalmo/ Sporta
phus graphus.Et ſcopebam ſpiritũ meum.Scopo primæ cõiugationis facit i præ/ Sportula
terito ſcopaui/tertiæ autem/ſcopſi. Sportella
Aſconius Sporta format per diminutiõem ſportula/& ſportella/teſte Aſconio. Sturnus
Ptolemæ9 Sturnus/auis eſt nota.Sturni pluralis tm̃ numeri/opidum ẽ Calabriæ/teſte Pto Sturni
Ptolemæus lemæo.Sturni item/populi ſunt ſub Vibionibus uſq; ad Alaunos/ut idẽ Pto Soteris
Soterin
Priſciãus lemæus docet.
Plautus Soteris cum t exili/& ſoterin/in recto declinari poteſt/teſte Priſciano.Plautus Soter
in uitularia.Illic autẽ Soterinis eſt pater.propriũ fuit mulieris nomen.Soter
ẽt cum t exili/proprium fuit uiri nomen:& dici poteſt ſaluator.
Seruus/& ſeruitium/in uno ſignificato accipi poſſunt:ſicut & pro officialibus/ Seruus
ſiue obſequia exhibentibius/officia dicimus:& pro miniſtris/miniſteria:& p Seruicium
Saluſtius mãcipibus/mancipia.Saluſtius.Interea ſeruicia repudiabat:quorum in initio Sacerdos
Horatius ad eum copiæ cõuenerãt.Seruicium tamen proprie eſt ſeruitus ipſa/uel ſerui Sacecdotu/lus
tutis actio.Horatius ſermõe.xv.
Cum te ſeruicio lõgo/curaq; leuarit. Sacerdotu/la
Sacerdos/cõis geaeris ẽ:& format diminutiue ſacerdotulus/& ſacerdotula.
Platus Sors/& ſortis/in recto decliari põt.Plautus in Caſina.Vide ne qua illic iſit alia Sors
Priſcianus ſortis ſub aqua.Quod etiam Priſcianus ãnotauit. Sortis
Priſcianus Strabo/cõis generis eſt/teſte Priſciano.Declinatur tamen & maſculine hic ſtra Strabo
Marcellus bus/teſte Marcello:& feminine hæc ſtraba/ut idem tradit Priſcianus.Neq; a Strabus

Priſciāus ſterno ſternis deducitur/ut cum Catholico ſomniauit Vgutio/ſed a δτρεφω/ Straba
Vgutio quod eſt uerto/deſcendit/e in a mutato/ut in nonnullis aliis fieri conſueuit.
Strabo is dicitur/qui oculis in obliquum reſpicit.

Statius Sele huius ſeles cũ unico l/& Selæ plurali tm̃ numero declinari poteſt. Statius Sele
ſiluarum.v.Graia refert Sele/Graius qua puppe magiſter Decidit. Opidum Selæ
Ephorus eſt epiri/iuxta oraculũ dodonæum/a Grais conditum/ut Ephorus tradit/& Sella
Heſiodus Heſiodus:quod Pindarus Elos/Homerus Selos/cũ gemino l/ut Iliados.xvi.
Pindarus oſtendit Homerus. ζεῦ ανα δωδωναιε πελοσγικε αμφιδὲ σελλοι. Philo/
Homerus chorus Heliopiam uocat. Plinius.in Epiro Selæ dryopes/Moloſſi Graiæ. At
Philochorus uero ſella a ſedeo/cum gemino l ſcribi conſueuit. Iuuenalis ſatyra tertia.
Iuuenalis Et dubitas alta chionem deducere ſella.

Stadius maſculino/& ſtadium neutro genere Græci proferũt. Sic & utroq; mo Stadius
do apud nos declinari poſſe dixerim. Stadium

Vgutio Splen non uenit a ſupleo/ut cum Catholico ſomniauit Vgutio. Nam Græci Splen
σπλην dicunt.

Synodus huius ſynodi cum y græco fœminini generis/dici pot̃ cõcilium. Eſt ẽt Synodus
eadem ſcriptura ſynodus/genus piſcis. Et facit in genitiuo ſynodontis.

Scopas cum c exili/proprium fuit uiri nomen. Scopa/uilla quædam eſt Liby/ Scopas
Ptolemæus es/teſte Ptolemæo. Scopa etiam pauimenta uerruntur. Horatius. Vilibus in Scopa
Horatius ſcopis/in mappis/in ſcobe quantus Conſiſtat ſumptus.

Varro Rabs fœminini generis/& trabes/in recto declinari poteſt/te Trabs
Terẽtius ſte Varrõe de lingua latina. Terẽtius in parmenone. Alia trabs Trabes
Ennius t pronis in humum. Ennius in Medea. Vtinam ne in nemore Pe Trabica
lio ſecuribus accidiſſet interrã abiegna trabes. Trabis proprie Thabraca
Pompeius duo ſunt ligna cõpacta/teſte Pompeio:quæ abuſiue & pro uno
Pompeius tm̃ ligno ponitur. A trabe hæc trabica deriuatur/dicta quod ſit
Pacuuius trabibus confixa/ut idem Pompeius ſcribit. Pacuuius. Labitur trabica in alue
Pomponius os. Genus eſt nauis. Thabraca/urbs eſt in Aphrica/teſte Pomponio Mela:
Ptolemæus quam Ptolemæus dicit eſſe coloniam Numidiæ:d' qua Sylius. Cum Thabra
Sylius ca Syrium uulgus. Iuuenalis ſatyra.x.
Iuuenalis Quales umbriferos ut pandit Thabraca ſaltus.

Virgilius Tabularia/ea dicuntur/inquibus publici actus continentur. Virgilius georgi/ Tabularia
corũ.ii.nec ferrea iura/In ſanumq; forũ/aut populi tabularia uidit. Tabulata Tabulata
autẽ/rami uocantur effuſiores/per quos/uitis uſq; ad ſummũ aſcendit/& in
Seruius plana tendentes/non in altiora creſcẽtes/teſte Seruio. Virgilius libro præfa/
Virgilius to.ſummaſq; ſequi tabulata per ulmos/Tabulatum item/appellatur paries/
Hierõymus ſiue ædificiũ/lapidibus in tabularũ modũ quadratis conſtructũ. Hieronimus
in ſermone de aſſumptione uirginis Mariæ. Vbi in eius honore fabricata eſt
eccleſia miro lapideo tabulato.

Thrace huius thraces cũ th aſpirato/& c exili/& Thraca huius thracæ/& hæc Thrace
Thracia/declinari poteſt. Neq; ab eo quod eſt trux/dicta eſt/ut cũ Catholico Thraca
Vgutio ſomniauit Vgutio:ſed a θρασυ/quod temerarium ſignificat. Statius libro.iii. Thracia
Statius ſiluarũ.nam nec mihi barbara Thrace/Nec Libye natale ſolum. Virgilius li/ Thrax
Virgilius bro æneidos.xii.gemit ultima pulſu Thracapedũ. Inde fit Thrax/Thracus/ Thracus
Iuuenalis Thracius/Thracẽſis. Iuuenalis. Quid Seres/quid Thraces agãt. Valerius flac Thracius
Valerius cus libro.ii.Cõgeminat qua primus Athos/& pontus/& ingens Thraca/ Thracenſis
Lucanus palus. Lucanus. Quantus piniferæ boreas quom Thracius Oſſæ. Ab eo quod Thraſſa
eſt thrax/fit etiam fœmininum thraſſa cum duplicato ſ:uel etiam thraiſſa di/ Thraiſſa
uiſa diphthongo. Nam apud Græcos θρᾷξ habet iota ſubſcriptum:quæ ap/ Thraicus
pellatur diphthongus impropria:quam ſi diuerſis/θρᾶϊξ/ideſt thraix di ſylla Thraicius
bum dicetur:cuius fœmininũ erit thraiſſa:& adiectiue thraicus/& thraicius. Threſſa
Item a θρῆξ maſculino/quod apud Iones/qui α longum in η mutant/thracen Threiſſa
ſem indicat/fit threſſa/& threiſſa cum ei diphthongo/& Threicius/ſiue thre Threicus
Homerus icus:ut eſt apud Homerum iliados ſecundo. Threicius
Virgilius ἀρ τόμεναι θαμυριν τον θρηίκα παῦσαν ἀοιδῆσ. Virgilius li.æneidos.vii.

Threiciamq; Samum/quæ nunc Samotracia fertur:ubi diphthongus ipſa di
Virgilius uiditur:ſicut etiam li.primo æneidos:uel qualis equos Threiſſa fatigat Har/
Gellius palice.Eſt igitur Thracia/regio Europæ:quæ teſte Gellio libro.x.noctium at
ticarum/Sithon appellata fuit.
Trachyna cum t exili/& ch aſpirato/& y græco ſcribitur.Nam a τραχυρω/qđ Trachyna
Strabo eſt aſpero/deriuatur/teſte Strabone.Opidum eſt Campaniæ:quæ nunc iter Tarachyna
poſita a littera/Tarachyna/uel plurali numero Tarachynæ appellantur:qđ Tarachynæ
Pompeius etiam Anxur antea uocabatur.Pompeius.Anxur uocabatur/quæ nunc Tara Trachys
Liuius chyna dicitur.Liuius.Anxur fuit/quæ nunc Tarachynæ ſunt.Trachys eadem
Priſcianus ſcriptura/& Trachyn/in recto declinari poteſt/teſte Priſciano:quin ēt & hæc Trachyn
Trachyna/ab accuſatiuo græco formata:ſicut Salamis/Salami/Salamia:Ele Trachyna
Strabo uſis/Eleuſin/Eleuſina.Vrbs eſt Boœtiæ/teſte Strabone:de qua Lucanus li.vi.
Lucanus Flebile pieridum Trachyn/preciumq; nefandum.
Tympanũ cũ t exili/& y græco/inſtrumẽtum pulſationi ē aptum/dicente Oui/ Tympanũ
Ouidius dio libro faſtorũ.iiii.Cymbala pro galeis/pro ſcutis tympana pulſant.Neq;
Vgutio a tinnio tinnis deducitur/ut cum Catholico ſomniauit Vgutio.
Taurus cum t exili/græcum uocabulum/fortis eſt bos.Taurus item/mons eſt Taurus
Solinus Ciliciæ:qui ab Indico mari primum ſurgit/teſtibus Solino in collectaneis/& Tauri
Plinius Plinio libro.v.naturalis hiſtoriæ.Alius eſt eodem nomine mõs/qui a Scythis Taura
Herodotus incolitur/teſte Herodoto:a quo & Tauroſcythæ uocitati ſunt.Eſt & eiuſdem Taurea
Ptolemæus nõis promontorium Siciliæ/teſte Ptolemæo.Tauri/ludi dicuntur in honorē Taurica
Pompeius deorum inferorum facti/ut ſcribit Pompeius.Taura appellabatur ab antiq̃s
Pompeius uacca ſterilis/dicta hac ex cauſa/ꝙ non magis pariat/q̃ taurus/ut idem Pom
Hierõymus peius atteſtatur.Taurea/genus ē flagelli.Hieronymus in ſecundo libro Mac
cabeorum capitulo ſeptimo in initio.Contigit autem & ſeptem fratres una
cum matre apprehenſos/compelli a rege edere contra fas carnes porcinas/
flagris/& taureis cruciatos.Taurica cherſoneſus magna eſt/figura/& magni
Iuuenalis tudine/par peloponeſo/adhærēs hoſtio Mæotidis:de q̃ Iuuenalis ſatyra.xv.
Aegyptus/quippe illa nefandi Taurica ſacri.
Techna cum t exili/& ch aſpirato/græcũ eſt uocabulũ:quod apud illos τεχνη Techna
ſcribitur:& a noſtris ars trãſfertur.Neq; a tego tegis deſcendit/ut cum Catho
Vgutio lico Vgutio ſomniauit.Terentius i eunucho.Quam ſcio hanc eſſe technã Par
Terẽtius menonis:ideſt artem.
Teutates cum t exili ubiq; ſcribitur.Neq; a θεοσ qui eſt deus deriuatur/ut cum Teutates
Vgutio Catholico ſomniauit Vgutio.Sed Gallicum uocabulum eſt/Mercurii apud il
Lucanus los cognomen.Lucanus in primo.Et quibus immitis placetur ſanguine diro
Teutates/horrenſq; feris altaribus Heſus.
Seruius Tænia cum t exili/& æ diphthongo/græca dictio ē/teſte Seruio.Neq; a teneo Tænia
Vgutio tenes deſcẽdit/ut cũ Catholico Vgutio ſõniauit.Virgilius li.æneidos.vii. Tæna
Virgilius fit longæ tænia uittæ:hoc eſt extremitas/ut Seruius exponit.Sed ꝓ uittis po Thena
Virgilius ſuit manifeſte Virgilius/quom dixit libro æneidos.v.Puniceis ibant euincti Tenus
tempora tænis.Quare tænia dici poteſt:& tæna.Alii uolunt/ut apud Virgili
um legatur tæniis:ut amphibracus pes ſit/tribus conſtans ſyllabis/ꝓma/& ul
Ptolemæus tima longis/media breui.Thena urbs a Ptolemæo ponit̃ in Samaria.Hoc te
Plautus nus huius tenoris/pro laqueo/uel tendicula/apud Plautum legitur in Bacchi
dibus:ubi ait.Pendebit hodie/pulchre ita intendi tenus.
Ouidius Tempus/& tẽpeſtas/in uno ſignificato accipi poſſũt.Ouidius li.i.metamor. Tempus
Non ego pro mũdi regno/magis anxius illa Tempeſtas
Seruius Tempeſtate fui.Et tam de ſereno/q̃ de nubilo/teſte Seruio/dici tẽpeſtas po/ Tempe
Virgilius teſt.Virgilius.unde hæc tam clara repente
Virgilius Tempeſtas?Et alibi.
Præcipites atra ceu tempeſtate columbæ.Tempus item/pars capitis ē:quod
Virgilius ab indoctis tempus enuntiatur.Virgilius libro æneidos.xii.
Virgilius Velati limo/& uerbena tempora uicti.Et æneidos.v.
Puniceis ibant euincti tempora tænis.Hæc tempe/loca ſunt Theſſaliæ/teſte
Seruins Seruio.Sed abuſiue(ut ait)pro cuiuſlibet loci amœnitate ponunt̃:ut ē apud

Virgilius Virgiliũ georgicon ſecundo: ac frigida tempe.
Marcellus Temperies/& temperatura/in una ſignificatiõe dici põteſt/teſte Marcello/Var Temperies
Varro rone inducente dicentem. Quero utrum hoc aduxerit/cæli temperatura/an Tẽperatura
terræ bonitas? temperantia/temperatio/temperies/hoc diſtant/teſte Agræ Tẽperantia
Agrætius tio in Caprum: ꝙ temperantia/animorum eſt: tẽperatio/rerũ: tẽperies uen Tẽperatio
Statius torũ. Verũ & pro tẽpantia tẽperies ponit̃. Statius li. ſyluarũ. ii. trãqllaq; morũ
Statius Temperies. Et in eodem. & docta fruendi
Tẽperies: hoc eſt temperatio.
Virgilius Triſto triſtas actiuũ eſt uerbũ. Virgilius. & pluuio contriſtat frigore cælum. Tri Triſto
Hierõymus ſtor triſtaris/deponens eſt abſolutũ. Hieronymus in Mathæo capi. xxvi. Et aſ Triſtor
ſumpto Petro/& duobus filiis Zebedei/cœpit cõtriſtari/& mæſtus ẽẽ.
Trapeta cũ t exili utrobiq;/fœminio genere/& trapetũ neutro/declinari põt. Tapeta
Varrõ & a τρέπω quod eſt uoluo/ſeu uerto/deſcẽdit. Varro de lingua latina/trape Trapetum
ta (inquit) a terendo dicitur/niſi græcũ eſt. Quod quidem cũ græcum ſit uoca Trapeza
Terentianus bulum/ceſſat ut a terendo dicatur. Terentianus. Quo ſuper inſidens trapeto Trapezus
Virgilius ſigna gyris temperat. Virgilius in georgicis.
teritur Sicyonia bacca trapetis: ideſt molis oliuariis. Trapeza cũ t exili/græca
dictio eſt: & a noſtris menſa traducitur. Trapezus cum t exili/urbs eſt ponti
Ptolemæus Capadocum ultra Sidonem/teſte Ptolemæo. Et facit in genitiuo trapezũtis:
ſicut Amathus Amathũtis.
Thyrſis cũ th aſpirato/ſequente y græco/propriũ fuit paſtoris nomen. Thyr/ Thyrſis
ſus huius thyrſi eadem ſcriptura/græcum uocabulum ẽ. Neq; ex terra/& ſur Thyrſus
Vgutio ſum componitur/ut ridiculo cũ Catholico ſõniabundus dixit Vgutio. Haſta
quædam erat Pampinis inuoluta: quam baccãtes in choreis deportabant/di
Ouidius cente Ouidio faſtorum tertio.
Fœmineos thyrſo concita ille choros. Eſt & eodem noĩe fluuius: cuius hoſtiũ
Ptolemæus eſt a latere occidentali Sardinæ/ut Ptolemæus oſtendit.
Seruius Tholus cũ ch aſpirato/& unico l/ græca dictio eſt/teſte Seruio. Neq; a tollo tol Tholus
Vgutio lis deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit. Eſt proprie ueluti ſcutum
breue/quod medio intecto ponitur: in quo trabes coeunt: ad quod dona ſu/
Virgilius ſpendi conſueuerãt. Virgilius libro nono æneidos.
ſi qua ipſe meis uenatibus hauſi/Suſpẽdiue tholo.
Talus cum t exili/& unico l/tam pro taxillo/q̃ pro parte pedis ſcribitur. Neq; Talus
ab eo qui eſt tholus (quod cum th aſpirato annotatur) deducitur/ut cum Ca
Vgutio tholico ſomniauit Vgutio. Nam tholus primam corripit ſyllabam: talus au/
Martialis tem primam ꝑducit. Martialis. Non mea magnanimo depugnat teſſera ta/
Horatius lo. Horatius ſermone. ii. At talos ſtola demiſſa/& circundata palla.
Hierõym⁹ Torques/& torquis/in recto declinari põt. Hierõymus ĩ parabolis capi. ꝑmo. Torques
Statius Vt addatur gratia capiti tuo: & torques collo tuo. Statius li. thæbaidos. vi. Torquis
Torqs in hoſtiles ꝑ uulnus tendit arenas. Nam ſi torques dixiſſet/uerſus ſta
Caper re nõ poſſet. Et tã fœminini/q̃ maſculini generis eſt/teſtibus Capro/& Pro/
Probus bo: etſi maſculini tm̃ generis Priſcianus eſſe tradiderit. Vñ Propertius ait.
Priſciãus Torquis ab inciſa decidit unca gula. Circulus ẽ aureus/monilis genus.
Proptius Torale (inquit Seruius ſuper librum primũ æneidos) mappa longa eſt/uel cor Torale
Seruius tina: quod & per apocopen toral uſurpatur/dicente Horatio. ne turpe toral/ Toral
Horatius ne ſordida mappa.
Thorax um th aſpirato/græcum uõcabulũ eſt: quod latine pectus transfertur. Thorax
Neq; ab eo qui eſt torus/latinum uocabulum/a tortis hærbis dicctus/deri/ Thoracha
Vgutio uatur/ut cum Catholico ſomniauit Vgutio. Maſculini generis eſt: a cuius ac/
cuſatiuo græco θώρακα/nonnulli ẽt hæc thoraca declinari uolunt.
Vgutio Tornus græcum eſt uocabulum. Neq; a torqueo deſcẽdit/ut cum Catholico Tornus
ſomniauit Vgutio.
Priſcianus Toreuma huius toreumatis cũ t exili/& hoc toreumatum/declinari põt/teſte Toreuma
Vgtio Priſciano. Neq; a torno tornas deriuatur/ut cũ Catolico ſomniauit Vgutio. Toreumatũ
ſed græcum uocabulum eſt/opus indicans pulcherrime ſculptum: dictum a
Saluſtius τορεύω/qđ eſt ſculpo. Saluſtius in Catilina. Tabulas/ſigna/toreumata emũt.

Caper	Torris cum duplicato r/maſculini/& fœminini generis eſt/teſtibus Capro/&	Torris
Probus	Probo/quin ēt & hic torrus huius torri declinauerūt antiqui:ut ēt Pacuuius	Torrus
Pacuuius	protulit/& Ennius. Priſcianus autem/ maſculini tantum generis eſſe dixit.	Torridus
Ennius	Fuſtis eſt in ſumitate aduſtus. Torrus item/torridus interpretatur/& aridus.	Torrens
Priſcianus	Torrens maſculini generis/fluuius dicitur/qui in æſtate ſiccatur.	
Catullus	Turbo huius turbinis/& hoc turben (quo ſcilicet genere Catullus protulit)	Turbo
Seruius	ueteres declinabant/teſte Seruio ſuper librum ſeptimum æneidos. Turbo	Turben
Horatius	huius turbonis/proprium fuit uiri nomen:cuius meminit Horatius ſermo/	
	ne.xiiii.dicēs. Corpore maiorem rides Turbonis in armis.	
Hierōymus	Traha a traho trahis/& trahea/dici poteſt. Genus eſt uehiculi. Hieronymus in	Traha
	libro primo paralipomenon capitulo uigeſimo. Et fecit ſuper eos tribulas/	Trahea
Virgilius	& trahas/& ferea carpenta tranſire. Virgilius georgicorum primo.	
	Tribulaque/trahæeqꝫ/& iniquo pondere raſtri. Vbi pes ſecundus dactylus	
	eſt:& prima ſyllaba poſitione duarū quæ ſequūtur cōſonantiū tr/ꝑducta eſt.	
Priſcianus	Triumphus cum t exili/& i latino/& ph/græcum eſt uocabulum/teſte Priſcia	Triūphus
	no:quod apud illos θριαμβοσ ſcribitur. Vbi (ut ait)tranſlatio aſpirationis	
	fuit a pria ad poſtremā ſyllabā:& b in p cōuerſum eſt:quia b aſpirari nō pōt.	
	Neqꝫ ex tris/& phone cōponit/ut cū Catholico ridiculus ſōniauit Vgutio	
Vgutio	Tartarus cum t exili utrobiqꝫ/in ſingulari numero maſculini generis eſt:in plu	
Diomedes	rali uero/neutri/teſtibus Diomede/& Phoca. Et a Ταραττω/quod eſt tur/	Tartarus
Phocas	bo/deſcēdit:quia ſcilicet illic omnia turbata ſunt/auctoribus Seruio/& Ari/	Tartarum
Seruius	ſtarcho ſuper theogoniā Heſiodi. Pro fæce autem uini/hoc tartarum neutro	
Ariſtarchus	genere declinatur.	
	Trinacria cum t/& c exilibus/& i latino utrobiqꝫ/inſula eſt:quæ alias Sicilia/	Trinacria
Horatius	Sicania/Triquetra appellatur. Horatius ſermone.xvi.quid militibus promiſ	Trinacris
Ouidius	ſa Triquetra? Et a Trinacria/fit Trinacris. Ouidius i faſtis. Terra tribus ſcopu	Triquetra
	lis uaſtū procurrit in æquor Trinacris/a poſitu nomen adepta loci.	
Apuleius	Tænarus cum t exili/& æ diphthongo/teſte Apuleio ſcribitur/græcū qdē noca/	Tænarus
	bulū(nā græce Ταιναροσ)i ſinglari nūero maſculini generis:in plī uero/neu/	
Seruius	tri. Promōtoriū ē Laconiæ teſte Seruio. Neqꝫ a θρῆνοσ qđ eſt lamentū/deri	
Vgutio	uatur/ut cū Catholico ſōniauit Vgutio. Sed nec θρῆνοσ(qđ cū th apud Græ	
Vgutio	coſ ānotatur)a teneo tenes deſcēdit/ut idē cū Catholico Vgutio ſōniauit. Nā	
Seruius	græca uocabula latiam etymologiam non ſapiunt/ut dixit Seruius.	
Varro	Turma non uenit a turba/ut cum Catholico Vgutio ſōniauit. Sed auctoribus	Turma
Vgutio	Varrōe de lingua latina/& Pōpeio/turma dicta ē quaſi terma/ꝙ ſcilicet terde	
Pompeius	ni eqtes ex tribus tribubus/Tatienſiū uidelicet/Rhamnyū/Luceriū fiebant.	
Propertius	Vnde Propertius. Hinc Taties/Rhamniſqꝫ uiri/Lucereſqꝫ coloni.	
Vgutio	Toruus/terribilis dicitur. Neqꝫ a torqueo torques deducitur/ut cum Catho/	Toruus
Seruius	lico ſomniauit Vgutio. Sed a terreo terres deſcendit/e in o conuerſo/teſte	Toruitas
	Seruio:ſicut(ut ait)officium ab efficio efficis e in o mutato deriuatur. Inde	
Pompeius	toruitas dicta eſt:uel(ut Pompeius tradit)a ferocia taurorum/quaſi tauri	
	acerbitas/toruitas eſt uocata.	
Pompeius	Tagax huius tagacis/furunculus appellatur/dictus a tago tagis pro tango/au	Tagax
Vgutio	ctore Pompeio. Neqꝫ a taceo taces deducitur/ut cum Catholico ſomniauit	Tagus
Lucillius	Vgutio. Lucillius proſcribere poſſe tagacem. Tagus etiam cū t exili/fluuius	
Iuuenalis	eſt Luſitaniæ:de quo Iuuenalis. Quod tagus/& rutila pactolus uoluit arena.	
Feſtus	Tango tangis/& tago tagis abſqꝫ n/dici poteſt. Vnde Feſtus ait. Tagit ſimplici	Tango
Diomedes	ter dicitur:quod attigit/contigit/facit compoſitum. Quod & ante Feſtum	Tago
Marcellus	Diomedes tradidit/& Marcellus/Plautum inducens in muſtællaria dicentē.	
Plautus	Abſcedite/tælis ne attigant Tango facit in præterito tanxi:tago autem teti/	
	gi:ſicut pango panxi/pago pepigi.	
Pompeius	Troſulum/oppidum eſt Tuſcorum. Troſuli equites dicti ſunt(ut ſcribit Pom/	Troſulum
	peius)ꝙ Troſulum oppidum ſine peditum opera ceperunt. Troſulus item	Troſulus
Marcellus	dictus eſt quaſi toroſulus/auctore Marcello. Neqꝫ a tros per diminutionem	
Vgutio	formatur/ut cum Catholico ſomniauit Vgutio. Perſius. Troſulus exultat ti/	
Perſius	bi per ſubſellia leuis.	

Marcellus	Trua a terendo dicta ē/quaſi terua/teſte Marcello:uel a traiiciēdo/ꝙ ſcilicet ꝑ	Trua
Varro	cā aqua traiiciat/auctore Varrone.Genus eſt uaſis:a quo/fit diminutiue trul/	Trulla
Vgutio	la.Neqꝫ a trudo trudis trulla deriuatur/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit.	Trulleum
Horatius	Horatius.feſtis portare diebus Campana ſolitus trulla.Hæc a nonnullis etiā	Truo
Pompeius	bacrio appellatur/teſte Pompeio in dictione bacrionem.Trulla itē/portus	
Ptolemæus	eſt fœlicis Arabiæ/teſte Ptolemæo:quo etiam nomine quoddam uocatum ē	
	īſtrumentum cœmentariorum.Et quoniam trulla inuerſa in aquā cadens/ſo	
	num emittit talem/qualem crepitum per ſeceſſum ex uentoſitate intrinſeca	
Iuuenalis	exhalant/ideo dixit Iuuenalis ſatyra tertia. Si trulla inuerſo crepitum dedit	
Marcellus	aurea fundo.Hoc trulleum etiam cum geminato l/genus eſt uaſis trulla ma/	
Varro	ioris/teſte Marcello.Varro de uita patrum.Poſtularet trulleum/Matellionē/	
Pompeius	peluim.Truo genus eſt auis/alias onocrotalus uocatus/ut ſcribit Pompe/	
Cæcilius	ius.Cæcilius cuiuſdam irridens naſi magnitudinem/ait.Proh dii immorta/	
	les/unde prorepſit truo?	
	Tapes huius tapetis cum t exili/& hoc tapetum/& hoc tapete(ut eſt apud Tur/	Tapes
Turpilius	pilium/glabrum tapete/Marcello referente)declinari poteſt.Virgilius libro	Tapetum
Virgilius	æneidos octauo.Armaqꝫ/crateraſqꝫ ſimul/pulchroſqꝫ tapetas.Ex quo textu/	Tapete
	Catholicon ignorans tapetas accuſatiuum græcum eſſe pluralem/adiectiuū	
	qꝫ maſculinum pulchros/in fœmininum mutans/hæc tapeta fœminino ge/	
Statius	nere declinari poſſe tradidit.O ridiculi hominis ineptias.Hinc Statius libro	
Virgilius	thæbaidos primo.altoſqꝫ inferre tapetas.Virgilius libro æneidos ſeptimo.	
Seruius	Inſtratos oſtro alipedes/pictiſqꝫ tapetis/ab eo quod eſt tapetum:quod etiam	
Hierōymus	Seruius tradidit.Hieronymus in libro ſecundo regū capitulo decimoſeptio.	
Lactantius	Obtulerunt ei ſtratoria/& tapetia/ab eo quod eſt in recto tapete.Tapes græ	
Vgutio	cum eſt uocabulum/teſte Lactantio grāmatico ſuper præfatum librum Statii.	
	Neqꝫ ex ſterno/& pes componitur/ut cum Catholico ſomniauit Vgutio.	
Ptolemæus	Tapſus cum t exili/inſula eſt in ſinu Numidico/teſte Ptolemæo:de qua memi	Tapſus
Virgilius	nit Virgilius libro æneidos tertio dicens:Tapſumqꝫ iacentem. Thaſos cū th	Thaſus
Herodotus	aſpirato/& unico ſ/inſula eſt Thraciæ/teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſex	Thaſius
Ptolemæus	to.Ptolemæus ſcribit Thaſon inſula eſſe maris Aegæi.Eſt autē una ex cycla/	Thaſium
	dibus/a Thaſo Phœnicis filio/qui eam incoluit/cognominata/ut quidam aſ	Taſium
	ſerunt.Alii autem/a Thaſo Neptumni filio dictam uolunt.A thaſo fit Thaſi	Taxus
Virgilius	us thaſia thaſium.Virgilius georgi.ii.Sunt Thaſiæ uites:ſunt & Marcotides	Thaſia
Tortellius	albæ.Hinc Thaſium uinum dictum puto:quod tamen Tortellius cum t exili	
	taſium ſcribendum præcipiens:a Τασισ quæ eſt detentio/deriuatum tradit:	
	Taxus maſculini generis/animal eſt:Fœminini autem generis taxus/arboris	
Virgilius	eſt genus/in Corſica frequentis/dicente Virgilio.Sic tua Cyrnæas fugiant ex	
Ptolemæus	amina taxos.Thaſia cum th aſpirato/urbs eſt Aphricæ/teſte Ptolemæo.	
	Tragus cum t exili/hircus uocatur.Tragus item/genus eſt conchæ mali ſaporiſ/	Tragus
Pompeius	ut ſcribit Pompeius.Hoc tragum/genus eſt rætis piſcatoriæ:quod alias uer/	Tragum
Pompeius	riculum appellant.Hæc tragula huius tragulæ/genus eſt tæli/dicta ꝙ ſcuto	Tragula
Varro	infixa trahatur/auctore Pompeio.Varro de lingua latina.Tragula dicta ab	
Lucillius	eo ꝙ trahatꝰ ꝑ terram.Lucillius.Tū ſpara/tū rumices portātur:tragula porro.	
Apuleius	Thæbe huius Thæbes cum th aſpirato/& æ diphthongo/teſte Apuleio/ea ſci/	Thæbe
	licet ratione quam in dictione ſyncærus docuimus/& Thæba huius Thæbæ/	Thæba
Ouidius	& Thæbæ plurali tantum numero/declinari poteſt.Ouidius de ſine titulo.	Thæbæ
Statius	Quid referam Aſopon/quem cepit Martia Thæbe?Statius libro thæbaidoſ	Thæbæi
	octauo.Viue ſuperſtes(ait)diræqꝫ ad mœnia Thæbæ Solus abi.Idem libro	Thæbani
Statius	thæbaidos.xi.Aut Danais edice rogos:aut prælia Thæbis.Nomen fuit non/	
Diodorus	nullarum urbium:quarum una fuit in Aegypto/teſte Diodoro libro hiſtoria	
Iuuenalis	rum ſecundo:de qua Iuuenalis.Atqꝫ uetus Thæbe centum iacet obruta por/	
Plinius	tis.Et ab hac/teſte Plinio libro.xxxvi. naturalis hiſtoriæ/regio Thæbaica	
	Aethiopiæ contermina denominata eſt:a qua:& Thæbæi cum æ diphthōgo	
	in prima/& ſecunda ſyllaba/uocati ſunt.Alia fuit Thæbe in Bœtia:a qua	
	Thæbani appellati ſunt. Alia fuit in Cilicia/patria Andromaches Hectoris	
Ouidius	uxoris:qđ Ouidius tetigit li.i. triſtium/quom ait.Nec cruciere mius/q̄ quom	

Thæbana cruentum Hectora Theſſalico uidit ab axe trahi. Alia fuit i Lucāia/
Plinius — teſte Plinio li. iiii. naturalis hiſtoriæ. Alia fuit i fœlici Arabia/teſte Ptolemæo.
Ptolemæus — Thæbais regio/genitiuo huius thæbaidis/uel thæbaidos/& hæc thæbaida ab — Thæbais
accuſatiuo græco formata/declinari poteſt: ſicut Perſis & Perſida: Ptolema/ — Thæbaida
is & Ptolemaida. Et cum th aſpirato/& æ diphthongo annotatur: ſicut Thæ/
be: a qua (ut diximus) Thæbais Aegypti regio denominata eſt.
Priſcianus — Tibur (ſi Priſciano creditur/qui libro ſeptimo/ubi de tertia declinatione pertra — Tybur
ctat/latinum uult eſſe uocabulum/cum i latino neceſſario ſcribitur. Nos aūt — Tyburs
(hiſtoria ipſa/qua græca eſſe dictio oſtenditur/aduerſante) cum y græco ſcri — Tyburtis
Solinus — bendum dicimus. Vrbs eſt ſex milibus paſſuum a Roma diſtans: quam teſte — Tyburtius
Solino ex auctoritate Catonis/Cathyllus Arcas præfectus claſſibus Euandri
Plinius — cōdidit. Plinius uero libro. xvi. naturalis hiſtoriæ/a Tyburto cōditā fuiſſe aſſe
Sextius — rit. Verum ſextius græcus hiſtoricus libro ſexto antiquitatum/ hos celebres
auctores/in hunc modum concordaſſe uidetur: Ait enim. Cathyllus Amphi
arai filius fuit. Hic poſt prodigialem patris interitum/apud Thæbas/iuſſu
Oiclei aui ſui/cum omni fœtu/& ſacris miſſus/tres liberos i Italia procreauit/
Tyburtum ſcilicet/Coracem/& Cathyllum. Qui depulſis ex oppido haud
longe a Roma poſito ueteribus Sicanis/a nomine Tyburti maximi notarū
filii oppidum uocauerunt. Hæc ille. Cui cōſentire uidetur. Virgilius libro. vii.
Virgilius — æneidos/quom ait. Fratris Tyburti dictam cognomine gentem. Nam (ut idē
Sextius — Sextius proſequitur) non deſunt qui dicunt/ſingulum fratrem ſingulā urbē
condidiſſe. Teſtis eſt mons/qui adhuc Cathyllus dicitur: & Corax oppidū fa
moſum inter Volſcos. Tybur ergo contra Priſciani ſententiam cum y græco
Virgilius — ſcribitur/neutri quidem generis. Virgilius libro æneidos. vii. Tæla nouāt Ati
na potens/Tyburq; ſuperbum. Ab eo quod eſt Tybur/fit hic & hæc & hoc
Caper — Tyburs huius Tyburtis: & hic & hæc Tyburtis & hoc Tyburte/teſtibus Ca/
Seruius — pro/& Seruio ſuper librum tertium ænei. Horatius. Picenis cedūt pomis Ty
Horatius — burtia ſucco. Tyburtius etiam cum y græco/proprium fuit uiri nomen.
Plinius — Tempſa cum t exili/urbs eſt Brutiorū/teſtibus Plinio/& Ptolemæo: quas Stra — Tempſa
Ptolemæus — bo Temeſas uocat. Temeſæ item/urbs in Cypro. Statius in Achilleide. Aere — Temeſæ
Strabo — ſonant Temeſæ: quatitur naualibus ora. Sed & ſingulari numero Temeſe di — Temeſe
Statius — ci poteſt. Statius libro ſiluarum primo. Et quis ſe totis Temeſe dedit hauſta — Thenſa
Statius — metallis. Thenſa cum th aſpirato/genus eſt uehiculi argentei. quo exuuiæ
deorum ludis circenſibus ad puluinar uehebantur/teſte Feſto. Pædianus etiā
Feſtus — thenſam ſacrum dicit eſſe uehiculum.
Pædianus — Terebrum neutro genere/& terebra fœminino/declinari poteſt. Inſtrumentū — Terebrum
ē/quo ligna pforant: & cū t exili ſcribt/ſiue a tero teris/ſiue a græco ſ deriuet. — Terebra
Priſcianus — Teſtis cōmunis generis eſt: pro teſticulo autem maſculini tantum. Hæc teſta/& — Teſtis
Phocas — hoc teſtu indeclinabile/in uno ſignificato dici poteſt/teſtibus Priſciano/& — Teſta
Varro — Phoca. Varro de lingua latina. Teſtuaciū dicitur/qđ i teſtu calido coquebat. — Teſtu
Virgilius — Thyas cum th aſpirato/& y græco/Bacchi ſacrificula uocatur. Virgilius libro — Thyas
quarto æneidos. Thyas ubi audito ſtimulant trieterica baccho. Thyaſus cum — Thyaſus
Tortellius — th aſpirato/& y græco a Tortellio ſcribi præcipitur: ſed apud græcos cū. i.
thiaſus ſcribitur. Neq; enim ab eo (quo Thyas) uerbo deducitur. Dici poteſt
chorea/uel ſaltatio/præcipue in diuinis/licet & ad alia trāſferatur. Nā θειάζω
quod eſt rem diuinam facio/deducitur: q̃q̃ a θύω etiam Domitius ſuper. iii.
Domitius — ſiluarū/deriuari tradat. Et licet in prima ſyllaba ſit ει diphthongus apud Græ
Virgilius — cos/tū tum apud illos/tū apud Latinos correpta ē/dicēte Virgilio i buccolicis.
Daphnis thiaſos inducere bacchi. Teſte. n. Theodoro Gaza in orthographia
Theodorus — multa ſunt uerba/quæ apud Græcos cum ει diphthongo annotantur: quorū
nomen deriuatum per. i. ſcribitur: ubi nonnunq̃ ſyllaba corripitur: ut λείβω
Dionyſius — λίβω: λίβαρος tus/montis nomē. Dionyſius in perihegeſi. ἠ καὶ θεσπεσίοιο
πεπαιρομένου λιβάροιο. Thyas autem cum y græco/a θύω quod eſt furo
Heſiodus — deſcendit. Et non tantum apud latinos (ut eſt apud Virgilium) ſed etiā apud
Græcos primam producit ſyllabam. Heſiodus in georgica.
δή τοτε παρ τοίων ἀρεμων θυουσι κἀήται

Tyber cum t exili/& y græco/& Tyberis/in recto declinauerũt antiqui:&(qđ Tyber
Caper mirum uidetur)fœminino genere/non maſculino modo/protulerũt/ut Ca Tyberis
Probus per teſtatur/&.Probus.Fluuius eſt per urbem fluens/a Tyberi Tuſcorum re/ Thybris
Pompeius ge/uel a Tyberino rege Albanorum cognominatus / auctoribus Pompeio/
Liuius Liuio/Ouidio dicente libro faſtorum ſecundo. Albula quem Tyberim mer/
Ouidius ſus Tyberinus in undis Reddidit:hybernis forte tumebat aquis.Seruius ue/
Seruius ro ſuper librum octauum æneidos/Tyberim(inquit)alii a rege Aboriginum
dictum putant:qui dimicans iuxta illum occiditur:alii a quodam Aborigie:
quem Glaucus Minois filius interemit:alii ab Albanorum rege:qui in eũ ce/
cidit. Verum & ante regem Tyberinum Thybris cum th aſpirato / ſequente
y græco/dictus fuit.Nam cum Euander ad Aeneam longo tempore ante Ty
berinum loqueretur (nondum enim extructa fuerat Alba)dixit apud Virgi
Virgilius lium libro æneidos octauo. Tum reges/aſperq; immani corpore Thybris/
A quo/poſt Itali fluuiũ cognomine Thybrim Diximus:amiſit uerum uetus
Albula nomen:niſi forte uelimus dicere/ꝙ poſt primum uerſum/uerba ſũt
poetæ:non Euandri. Alii non a morte cuiuſpiam/ſed ab ὕβρισ/quæ eſt iniu/
ria. Aiunt enim/quendam Tuſcorum regem circa huius fluuii ripas latrocina
ri conſueuiſſe:qui tranſeuntes crebris afficiebat iniuriis : ex quo / Thybrim
cognominatum fuiſſe aſſerũt:quaſi eſſet fluuius ὕβριοσ:ideſt iniuriæ.Ex qua
ratione/cum ὕβρισ aſpiretur/cum aſpiratione Thybrim annotari uolunt.
Plinius Plinius libro tertio naturalis hiſtoriæ/Tyberis(inquit)ãtea Thybris/& prius
Albula dictus fuit.Et facit in genitiuo Thybris/uel Thybridis. Virgilius. Si
Virgilius quando Thybrim/uicinaq; Thybridis arua.

Ticinus cum t/& c exilibus/& i latino utrobiq;/fluuius eſt Inſubriæ/in Eridanũ Ticinus
Ptolemæus fluens. Ticinum urbs eſt Inſubriæ/teſte Ptolemæo/a fluuio/ qui iuxta illam Ticinum
Serenus fluit/cognominata:quæ nunc Papia uocatur.Serenus. Allia præcepit Ticini
ſententia necti.

Varro Tus cum t exili ſcribitur.Nam a tundo tundis/auctoribus Varrone & Seruio/ Tus
Seruius deriuatur hoc Thuri cum th aſpirato/& hi Thurii plurali tantum numero de Thuri
Acron clinari poteſt/teſte Acrone ſuper illud Horatii ſermone.xviii.Summus ego/ Thurii
Catullus & ꝑpe me uiſcus Thurinus.Catullus.Quæ ſanctũ Idaliũ/Thurioſq; aptos/ Thurium
Quæq; Ancona/Cnidumq; arænoſam colis.Oppidum eſt in ſinu Tarentio Thuris
Ptolemæus in Italia:quod a Ptolemæo Thurium uocatur.Eſt & eodem nomine urbs La Thuria
Ptolemæus coniæ mediterranea/ut idem Ptolemæus oſtendit. Thuris urbs eſt fœlicis Thurius
Ptolemæus Arabiæ/teſte eodem Ptolemæo.Thuria neutri generis eſt/teſte Probo/Salu Turris
Probus ſtium inducente dicentem libro hiſtoriarum.ii.Inter Læuum enim/& dextrũ
Saluſtius flumẽ Thuria/quod Valẽtiam paruo interuallo præterfluit. At uero Priſcia
Priſcianus nus maſculini tradit eſſe generis/illud ipſum Saluſtii inducens exemplum in
hæc uerba. Inter Læuum enim/& dextrum flumen Thuriã/q Valentiã paruo
interuallo præterfluit.Ego autem(quiuis horum melius Saluſtium legerit)
puto cum Probo Thuria neutri eſſe generis:& indeclinabile:& declinabile cũ
Priſciano maſculini generis:ſicut & Adria:ut in ipſa dictione docuimus.Thu
rius fons eſt Thuriis proximus:a quo/& illi cognominati ſunt. Turris cum t
exili/& geminato r/notum eſt quid ſignificat.

Tigranes cum t exili/& i latino/proprium uiri nomen/facit in genitiuo Tigra Tigranes
Lucanus nis uel Tigranæ.Et producit mediam ſyllabam. Lucanus li.ii. Tigranemq; Tigrana
meum/nec Pharnacis arma relinquas.Tigrana eadem ſcriptura/urbs ẽ Me/
Ptolemæus diæ mediterranea/teſte Ptolemæo.

Thucydides cum th aſpirato/& c exili/& y græco in ſecunda ſyllaba/proprium Thucydi
Priſcianus uiri nomen/facit in genitiuo Thucydidis uel Thucydidæ/teſte Priſciano. des

Tigris cum t exili/& i latino utrobiq;/animal eſt truculentum/& uelociſſimũ: Tigris
Seneca & fluuius Armeniæ:qui in mare rubrum deſcendit.Et format in genitiuo tã
Virgilius pro animali/q̃ pro fluuio/tigris uel tigridis.Seneca in troade.Tepidum ru/
Lucanus benti Tigrim immiſcet freto. Virgilius libro ænei.x.Maſſicus ærata princeps
Martialis ſecat æquora tigri.Lucãus li.v.Ocyor & cæli flamis & tigride fœta.Martialis.
Iuuenalis Contentus gemina tigride bacchus erat.Iuuenalis.& tigride ſæuior orba.

Eſt etiam Tigris uilla Cyrenaicæ prouinciæ/teſte Ptolemæo.
Ptolemæ9 Teucer cum t/& c exilibus/& Teucrus/in recto decliari poteſt. Virgilius libro Teucer
Virgilius æneidos tertio. Teucrus Rhœteas primũ eſt aduectus ad oras propriũ fuit Teucrus
uiri nomen: qui etiam a græcis Τευκροσ dicitur.
Tortellius Thyle huius thyles cum th aſpirato/& y græco ſcribitur: etſi a Tortellio cum t Thyle
Dionyſius exili & i latino ſcribi præcipiatur. Inſula eſt in ultima ſeptentrionis parte/te/ Thule
Strabo ſtibus Dionyſio/& Strabone/Euſtachio: de qua Virgi. georgi. primo. tibi ſer Thylos
Euſtachius uiat ultima Thyle. Alii uertentes y græcum in u/dicunt Thule. Alia eſt eodẽ Tilia
Tortellius nomine inſula contra ſinum Carthaginis. Thylos cum th aſpirato/& y græ Tiliũ
co ſcribitur: etſi a Tortellio cum t exili/& i latino ſcribi præcipiatur. Inſula ẽ
Plinius cum oppido eiuſdẽ nominis in mari Indico/teſte Plinio libro ſexto natura
Ptolemæus lis hiſtoriæ. Hanc Ptolemæus ponit inſulam in ſinu Perſico fœlici Arabiæ ad
Priſcianus iacentem: de qua Priſcianus in perihegeſi. Hic Thylos eſt ſuperans uaſtæ mi
Virgilius racula terræ. Tilia cum t exili/& i latino utrobiq̃/arbor eſt: de qua Virgilius
georgicorum ſecũdo. Nec tiliæ leues/nec torno raſile buxum. Tilium/urbs
Ptolemæus eſt litoralis a latere occidentali Sardiniæ teſte Ptolemæo. Et hæ dictiões om
nes cum unico l ſcribuntur.
Priſcianus Timarchides cum t exili/& ch aſpirato/& i latio utrobiq̃ ſcribitur: & facit ĩ ge Timarchi
nitiuo Timarchidis/& Timarchidæ/teſte Priſciano: quin etiam & Timarchi des
Cicero di. Vnde Cicero/in Timarchidi poteſtate/pro Timarchidis dixit. Proprium
fuit uiri nomen.
Tymba cum t exili/& y græco ſcribitur. Nam græci Τυμβοσ dicunt. Alii uertẽ Tymba
tes y græcum in u/dicunt tumba: quod pro ſepulchro ponitur. Thymbra cũ Tumba
Virgilius th aſpirato/& y græco/hærba quædam eſt aromatica: de qua Virgilius geor Thymbra
gicorum quarto. Serpilla/& grauiter ſpirantis copia Thymbræ. Thymbra Thymber
Strabo item eadẽ litteratura/campus eſt in agro troiano: unde Tymbræus/teſte Stra Thymbrus
Virgilius bone fluuius quidam dictus eſt/nõ longe a Troia. Thymber eadẽ ſcriptura/ Thymbræ
Virgilius & Thymbrus/in recto declinari poteſt. Virgilius li. ænei. x. thymberq̃ ſimilli us
ma proles. Idem. Nam tibi Thymbre caput Euandrius abſtulit enſis. Propri Tembrius
um fuit uiri nomen. Thymbræus eadem ſcriptura/& cũ æ diphthõgo/Apol
Virgilius lo uocatus eſt/a thymbra cognominatus. Virgilius li. ænei. quarto. Da pro/
priam Thymbrææ domum: da mœnia feſſis. Tembrius cum t exili/ſequente
Orpheus e/fluuius fuit iuxta pontum/teſte Orpheo in argonautico.
Seruius Thymus cum th aſpirato/& y græco/laurus eſt ſilueſtris bacca cærulea/teſte Thymus
Virgilius Seruio: & eſt hærba aromatica: quod & hoc thymũ declinari poteſt. Virgili. Thymum
Dumq̃ thymo paſcentur apes/dum rore cicadæ.
Seneca Typhon huius thyphonis cum t exili/& y græco/fuit Titani/& terræ filius/dicẽ Typhon
te Seneca in Octauia. Non tam ferum. Typhona neglecto Ioue Irata tellus Typhoeus
Lucanus edidit quondam parens. Lucanus libro ſexto. Antraq̃ lœtiferi rabiẽ thypho Typhos
nis anhelant. Hic & typhoeus cum eus diphthongo dicitur/ut libro ultimo Tiphys
ſuper regulam/uocalis breuis eſt/edocebimus: qui etiam a nõnullis Typhos Typus
genitiuo typho declinatione actica declinatur: ſicut Athos huius Atho: Apol
los huius Apollo: ut in ipſis dictionibus uidebimus. Typhos item eadem lit/
teratura/fumus uocatur. Typhon item/uentus quidam eſt turbulentus: & ꝓ
Plinius fulgure nonnunq̃ ponitur. Tiphys cum t exili/ ſequente i latino/& y græco
in ſecunda ſyllaba/fuit teſte Plinio libro. vii. naturalis hiſtoriæ/uir arte carpẽ
taria glorioſus: qui primus adminicula gubernandæ nauis inſtituit/dicente
Seneca Seneca in Medea. Tiphys imprimis domitor prfoundi. Typus cum t exili/
& y græco/& unico p/a noſtris pro forma/figuraq̃/& exemplari ponitur.
Tiryns huius tirynthis maſculini generis/cũ t exili/ſequẽte i latino/& y græco Tiryns
in ſecũda ſyllaba/fluuius eſt in Agro. Sed in gtõ tirynthis cũ th aſpirato ſcri/ Tirynthia
bitur in ultima ſyllaba/ut regula docet græca. Tiryns aũt fœminini generis/ Tiro
Statius urbs eſt in Peloponneſo: de qua Statius li. thæbaidos. iii. ſuus excit in arma Tyrus
Plinius Antiquam Tiryntha Deus. Hæc a Plinio libro quarto naturalis hiſtoriæ/ Tyro
Tortellius Tirynthia appellatur. Tiro cũ t exili/& i latino ſcribitur: etſi a Tortellio Tyrrhus
cum y græco ſcribi præcipiatur. Dici poteſt nouus miles. Tyrus cum t Tyras

exili/& y græco/urbs fuit ante omnes Syriæ urbes/& phœnices / uetuſtate Thyree
Curtius originis/magnitudine/& claritate / memorãda/ut ſcribit Curtius libro .iii. Thyra
Seruius quæ teſte Seruio etiam Sarra dicta fuit. Tyro cum t exili/& y græco/nym/ Tyrias
Homerus pha fuit Salmonei regis filia: ex qua Neptunus Peliã procreauit/& Neleũ/ Tyrannus
teſte Homero libro.xi.odyſſeæ. Tyrrhus cum t exili/& y græco/& duplica/ Tyrannis
Herodotus to r/ſecundo aſpirato/proprium fuit uiri nomen. Tyras cum t exili/& y græ
co/fluuius eſt Scythiæ/ teſte Herodoto libro hiſtoriarum.iiii. Thyree huius
Herodotus thyrees cum th aſpirato/& y græco/inſula eſt Peloponneſi/teſte Herodoto
Statius libro præfato: de qua Statius libro.iiii.thæbaidos. Et Lacedæmoniũ Thyree
Ptolemæus lectura cruorem. Thyra oppidum eſt Myſiæ inferioris/teſte Ptolemæo. Ty/
Ptolemæus rias/fluuius eſt Indiæ/ut idem Ptolemæus oſtendit. Tyrannus cum t exili/&
Trogus y græco ſcribitur. Teſte enim Trogo/quæq; ciuitas/& gens/rerum publicarũ
Iuſtinus imperium/ab initio penes reges habebat: quos ad huius faſtigiũ maieſtatis
(ut ſcribit Iuſtinus) nõ ambitio popularis/ ſed ſpectata inter bonos modera
Virgilius tio prouehebat: qui & tyranni uocabantur. Iuxta quem modum Virgilius
ipſe libro.vii.æneidos/Aeneam ſuum quem pium ſemper eſſe uoluit/ tyran
num dixit/quom ait. Pars mihi pacis erit/dextram tetigiſſe tyranni. Sed cre/
ſcente malitia/cum ſuperbe reges regnare cæpiſſent/tyranni nomen ad illos
Virgilius ſolum reſtrictum eſt/qui per inſolentiam imperii uiribus abutebantur. Cui
rei teſtimõio/idem ſit Virgilius libro æneidos.viii.dicens. Gens bello præcla
ra iugis inſedit hetruſcis. Hanc multos florentem annos/rex deinde ſuperbo
Imperio/& ſæuis tenuit Mezentius armis. Et ſubdit quod ad ſuperbiam re/
ſpicit. Quid memorem infandas cædes/quid facta tyranni? ut & de ſceleſto
Virgilius Pygmalione prius dixerat libro æneidos primo. Conueniũt quibus aut odi
um crudere tyranni/ Aut metus acer erat. Feſtus autem a Tyrrhenis propter
Feſtus eorum perpetuam crudelitatem/tyrannos dictos tradit. Tyrannis huius ty/
Iuuenalis rannidis eadem ſcriptura/fœminini generis/dici poteſt crudelitas. Iuuenalis.
Quid Nero tam ſæua crudaq; tyrannide fecit?
Titan huius titanis cum t exili utrobiq;/& i latino/& Titanus huius titani/decli Titan
Plautus nari poteſt/dicente in menæchinis Plauto. Barbatum tremulum Titanũ. Fuit Titanus
Saturni frater: & pro ſole ponitur. Titanus item/mons eſt Theſſaliæ. Titanis Titanis
huius titanidis eadem ſcriptura/luna uocata eſt.
Priſcianus Talpa cum t exili/maſculini/& fœminini generis eſt/teſte Priſciano. Virgilius
Virgilius georgicon primo. Atq; oculis capti fodere cubilia talpæ. Animal eſt captum
oculis/muri ſimile.
Tripus huius tripodis cum t exili/& i latino/& hæc tripoda ab accuſatiuo græ/ Tripus
Seruius co formata/declinari in recto poteſt. Tripodes teſte Seruio ſuper librũ quar Tripoda
Lactantius tum æneidos/menſæ erant in templo Delphici Apollinis. Tripus item /te/
ſte Lactantio grãmatico ſuper librum primum thæbaidos/lauri ſpecies eſt/
tres habens radices/Apollini conſecrata/propter triplicem uim diuinatiõis.
Homerus Thryos fœminini generis cum th aſpirato/& y græco/fuit teſte Homero/urbs Thryos
ſub dicione Neſtoris. Thryus eadem ſcriptura/fluuius eſt Helladis/qui in Al Thryus
Homerus pheum decurrit/teſte Homero li.iliados ſecundo: & maſculini tũc generis ẽ.
Trochus cum t exili/& ch aſpirato/rota dicitur. Neutro aũt genere trochũ/ge Trochus
Feſtus nus eſt ſellæ: ut apud Plautũ interpretatus eſt Feſtus. Trochæus eadẽ ſcriptu Trochum
Platus ra/& cũ æ diphthõgo/pes ẽ duabus cõſtãs ſyllabis/una ꝓducta/altera breui. Trochæus
Priſcianus Tero teris facit in præterito triui/teſte Priſciano: quin etiam & terui. Tibullus. Tero
Tibullus Aut operi inſuetas atteruiſſe manus. Terreo terres cum duplicato r/ſecundæ Terreo
coniugationis/facit in præterito terrui.
Priſcianus Torqueo torques format præteritum torſi: ſupinum torſum/& tortum/teſte Torqueo
Virgilius Priſciano. Eſt autem torquere inflectere. Virgilius georgicorum ſecundo.
Ityræos taxi torquentur in arcus. Torquere gyro celeri rotare. Virgilius
Virgilius libro æneidos primo. aſt illum ter fluctus ibidem. Torquet agens circum.
Virgilius Torquere iacere mittere. Virgilius libro æneidos quinto. In medios tælum
Virgilius torſiſti Achiuos. Torquere ſuſtinere/Virgilius libro æneidos quarto.
Axem humero torquet ſtellis ardentibus aptum.

Marcellus Tortum/& tormẽtum/in uno ſignificato dici poteſt/teſte Marcello.Pacuuius Tortum
Pacuuius in Doloreſte.Nam te i tenebras ſæpe lacerabo fame clauſum:& fatigatos ar Tormentũ
tus torto diſtraham.
Priſcianus Tendo tendis facit in præterito tetendi:in ſupino tenſum/& tentum/teſte Pri Tendo
Seruius ſciano.Significat autem tendere/tentoria habere/ut interpretatur Seruius il/
Marcellus lud Virgilii æneí.ii.Hic dolopum manus/hic ſæuus tendebat Achilles: quod
Terentius Marcellus exponit/inhabitabat:ſeu tabernacula/uel hoſpitia ponebat.Tende
re inſidiari decipere.Terentius in Phormione.Quia non recte accipitri ten/
Virgilius ditur/nec miluo.Tendere proprie eſt laxitatem diſtendere/& ſine rugis face
Virgilius re.Virgilius libro æneidos octauo.Tendunt uela noti.Tendere dirigere.
Virgilius Virgilius libro ænei.primo.per tot diſcrimina rerum Tendimus in latium.
Tendere contendere.Virgilius libro æneidos ſecundo.Ille ſimul manibus tẽ
dit diuellere nodos.
Priſcianus Tollo tollis facit in præterito tuli/& ſecundum antiquoſ tetuli/teſtibus Priſcião/ Tollo
Marcellus & Marcello/Accium inducente dicentem.Donec tu auxilium Perſeu tetuli/
Accius ſti mihi.Eſt autem tollere mittere.Virgilius libro ænei.ſecundo.Vnius in mi
Virgilius ſeri exitium conuerſa tulere.Tollere eleuare.Virgilius.Et mulcere dedit flu/
Virgilius ctus/& tollere uentos.Tollere inferre.Virgilius libro georgicorum tertio.
Virgilius Tollentemq; minas/& ſibila colla tumentem.Tollere oſtendere erigere.
Virgilius Virgilius libro æneidos primo.Cui mater media ſeſe tulit obuia ſilua.Tolle
Varro re occidere.Varro.Nunquis patrem decem annorum natus non modo fert/
ſeu tollit/niſi ueneno?Tollere differre.Plautus ĩ pœnulo.Omnis extollo ex
Plautus hoc die in alium diem.Tollere pati ſuſtinere.Virgi.libro æneidos tertio.iuue
Virgilius nemq; ſuperbum Seruicio enixe tulimus.Tollere alere educare.Terentius ĩ
Terentius ecyra.Hoc mihi unum ex pluribus miſeriis reliquum fuerit malum/ ſi puerũ
Saluſtius ut tollam cogit.Tollere extollere.Saluſtius in Catilina.Interea plebs coniu/
ratione patefacta/quæ primo cupida nouarum rerum/nimis bello fauebat/
Virgilius mutata mente/Catilinæ conſilia execrari cœpit:Ciceronem ad cælum tolle/
re.Tollere remouere.Virgilius.Tollite cuncta inquit.Tollere in proprio ſi/
Virgilius gnificato.Virgilius ænei.vii.laborum Prima tulit finem.
Priſcianus Tueor tueris ſecundæ coniugationis cõmune uerbum eſt/teſte Priſciano:& fa/ Tueor
Pompeius cit in ſupino tutum:tuor autem tertiæ tuitum.Hoc autem inter tueor diſtat/ Tuor
Lucretius & tuor/teſte Pompeio:quod tueor ſignificat defendere/tuor autem uidere.
Lucretius Lucretius libro quarto.Contuimur miras/ſimulacraq; luce carentum.Idem
Priſcianus in eodem.Quom tuimur miſceri abſinthia/tangit amaror.Et teſte Priſciano/
Marcellus tueor/& tuor/unico gaudent infinito:quod eſt tueri.Verum(ut ſcribit Mar
Pomponius cellus)tuor apud antiquos habuit infinitum tui.Vnde & Pomponium refert
Turpilius dixiſſe.Incœpi contui.Et Turpilius eodem referente Marcello ait.Tamen
oculis longa intercapedine appetunt cupide intui.
Plautus Tuto tutas/& tutor deponens uſurpatur.Plautus in mercatore.Inuoco uos la Tuto
Horatius res diales/ut me tutetis.Horatius in epiſtolis.Quo pacto partes tutetur amã Tutor
Horatius tis ephebi.Idem rurſum in epiſtolis.Res Italas armis tuteris:moribus ornes:
Priſcianus ideſt tuearis.Quod tamen uerbum Priſcianus tradit eſſe commune.
Tribula fœminino/& tribulum neutro genere declinari poteſt:& primam pro Tribula
Virgilius ducit ſyllabam.Virgilius.Tribulaq;/traheæq;/& iniquo pondere raſtri.Ge/ Tribulum
nus eſt uehiculi/quo frumenta teruntur.Tribulus prima correpta ſyllaba/ma Tribulus
ſculini generis/notũ eſt quid ſignificat.Ouidius libro metamor.quito.loliũ/ Tribulis
Ouidius tribuliq; fatigant Triticeas meſſes.Hic & hæc tribulis & hoc tribule a tribu/ Cõtribulis
primã corripit ſyllabam:& mediam producit.Tribules proprie appellantur/
Horatius qui extra cenſum ſunt/a ſola tribu ſic uocati.Contribules aũt dicũtur eiuſdẽ
Martialis tribus.Horatius/in epiſtolis.Vt cum pileolo ſoleas conuiua tribulis.Martialis.
Hierõymus Nunc anus & tremulo uix accipienda tribuli.Hieronymus in ſecundo libro
Maccabæorũ capitulo quarto.Quod cum rex annuiſſet/& obtinuiſſet prin
cipatum/ſtatim ad gentilem ritum contribules ſuos transferre cœpit.
Tondeo tondes per o/ſecundæ coniugationis/facit in præterito totondi:in ſu/ Tondeo
Seruius pino tonſũ:a quo cõpoſita præteriti duplicationẽ nequaq̃ ſeruãt/ut ſcripſit Tondo

Priſcianus Seruius ſuper librum.xi.æneidos.Attamen detondeo præteritum duplicat/
Varro teſte Priſciano:qui & Varronem refert dixiſſe in magno talento. Detoton/
Ennius derat in forcipibus.Format tamen & detondi in præterito. Vnde Ennius ait
in annalibus.Et detondit agros lætos.Tundo tondis cum u/tertiæ coniuga/
Priſcianus tionis/facit in præterito tutudi:in ſupino tunſum/teſte Priſciāo.At uero Ser
Seruius uius ſuper librum primum æneidos/tundo(inquit)in ſupino tūſum facit/&
Seruius tuſum/Vnde ſuper primum georgicorum ait.Antiqui enim n addebant:qđ
nos propter euphoniam/i aliqbus detraximus:ut obtuſus:i aliquibus n re/
Diomedes manſit:ut tunſus.Verum(ut tradit Diomedes)tundo duplex habet præteri/
tum/tutudi ſcilicet/& tunſi.Ab uno fit ſupinum tuſum:ab altero tunſū. Com
Horatius poſita a tundo tu ſyllabam præteriti indifferentem habent.Horatius ſermo
Ennius ne dicimoſeptimo.Contudit articulos qui pro ſe tolleret/atq;.Ennius in āna
libus.uireſq; ualentes Contudit crudelis hyems.

Tonſus huius Tonſus/& hæc tonſio/& hæc tonſura/in una ſignificatione acci — Tonſus
Marcellus piͥ poſſunt/teſte Marcello/Accium inducēte dicentem.Quænam eſt hæc mu — Tonſio
Accius lier funeſta ueſte/tōſu lugubri?Hæc tonſa pro remo ponitur. Virgilius libro — Tonſura
Virgilius ſeptimo æneidos. & i lēto luctātur marmore tonſæ.Quod Vgutio dicit poſ — Tonſa
Vgutio ſe declinari/hic tonſus.Tonſas etiam Hieronymus oues uocat/quom ait in
Hierōymus canticis cap.iiii.Dentes tui ſicut greges tonſarū/quæ aſcenderūt de lauacro.

Seruius Turtur tā fœminini/q̄ maſculini generis ē/teſte Seruio ſup bucolica.Tibullus. — Turtur
Tibullus Et niger a uiridi turtur amatur aue. Virgilius egloga prima.Nec gemere aerea
Virgilius ceſſabit turtur ab ulmo. Verum infirmum eſt pro ſe quod Seruius affert exē
plum:ubi putat aerea noiatiuum caſum eſſe:ita ut dicatur turtur aerea. Mihi
autem uidetur ablatiui caſus eſſe:ita ut exponatur ab ulmo aerea:ut eſt apud
Virgilius eundem Virgilium libro æneidos tertio.Aereæ quercus/& coniferæ cypariſ
Virgilius ſi.Idem in culice.Nam primum prona ſurgebant ualle patentes Aereæ pla/
Martialis tanus/inter quas impia lotos.Martialis.Daphnæas platanos/& aereas cypa
riſſos.Poſſet tamen defendi Seruii opinio per pentemimerim:ita ut aerea no
minatiui poſſit eſſe caſus.Nam & turturi/quemadmodū & arbori/conuenire
Virgilius poteſt:quale eſt illud in bucolicis.nanq; notaui Ipſe locum/aereæ quo cōgeſ
ſere palumbes.Turtur auis eſt nota.Maſculini autem generis turtur/genus ē
Auſonius piſcis:qui alias paſtinaca/& trigon uocatur:ut ē apud Auſoniū:Lœtaliſq; trigō.

Tracto tractas quandoq; a litteram in compoſitione retinet:quandoq; mutat — Tracto
Priſcianus in e/teſte Priſciano:ut obtrecto/pertracto/detrecto/retracto.

Tignus maſculino/& tignum neutro genere declinari poteſt:& diminutiue ti/ — Tignus
gillus/& tigillum.Tegillum autem/diminutiuū eſt ab eo quod eſt tectum/ — Tignum
Marcellus auctore Marcello.Tegillum item/cuculli uinculum eſt ex ſcyrpo factum/te/ — Tigillus
Pompeius ſte Pompeio.Plautus.Tegillum mihi aret:id ſi uis dabo. — Tigillum
Plautus Trans in cōpoſitione nſ retinet/præterq; cum his uerbis/trano/trado/traiicio. — Tegillum
Si autem cū his tribus uerbis/duco/pono/eo/componatur/nſ retinere pōt: — Trans
Apuleius & perdere/teſte Apuleio.Nam utroq; modo efferri poteſt:ut tranſduco tra
duco:tranſpono trapono:tranſeo traeo.

Gellius Teſtor teſtaris cōmune uerbum eſt/teſtibus Gellio libro.xv.noctium atticarū/ — Teſtor
Priſcianus & Priſciano/Ciceronem inducente dicentem.Publicis litteris teſtata.Teſtifi — Teſtificor
Cicero cor autem/deponens uerbum eſt.

Perſius Trutino trutinas/& trutinor deponens uſurpatur.Perſius.Atq; ex porrecto — Trutino
Vgutio trutinantur uerba labello.Trutina græcum eſt uocabulum:quod apud illos — Trutinor
Accius τρύταρη ſcribitur.Neq; a trudo deſcendit/ut cū Catholico Vgutio ſōniauit.

Terminus/& termen/in recto declinabant antiqui.Nam terminem protulit Ac — Terminus
Ennius cius/ut Varro refert de lingua latina:ac etiam Ennius/ut teſtis eſt Feſtus.Græ — Termen
ci dicunt τερμορορος.

Virgilius Tergus huius tergoris/corium appellatur.Virgilius libro æneidos primo. — Tergus
Marcellus Tergora diripiunt coſtis.Tergum/dorſum uocatur non tantū animātiū/ſed — Tergū
Virgilius etiam aquarū/auctore Marcello/dicente Virgilio georgico.iii.Vndaq; iam
Virgilius tergo ferratos ſuſtinet orbes.Ponitur nonnūq̄ tamen protergore. Virgili.li.
æneidos primo.Mercatiq; ſolū/facti denomine Byrſam Taurino q̄tū poſſet

Virgilius circundare tergo. Tergum item/ſcutum dicitur/teſte Seruio. Virgilius libro
Seruius æneidos octauo. Aduerſi intergum Sulmonis: ideſt ſcutum. Declinatur non
Virgilius nunq̄ hic tergus huins tergus. Lucretius libro ſecundo.
Lucretius Ponderibus ſolidis/neqꝫ quicq̄ a tergibus obſtet.
Plautus Tardicies/tarditas/tarditudo/in uno ſignificato dici poteſt. Plautus in pœnu/ Tardicies
lo. Prodigioſi eſtis: & uiciſtis cochleas tarditudine. Tarditas
Plautus Tumultus huius tumultus/uel tumulti/declinari poteſt. Plautus i Caſina. Quid Tarditudo
Terentius intus tumulti fuit? Terentius in Andria. Nihil ornati/nihil tumulti. Tumultus
Cicero Teneritudo/& teneritas/in una ſignificatione accipi poſſunt. Cicero libro. v. Teneritudo
de finibus. In primo enim ortu ineſt teneritas/& mollicia quædam. Teneritas
Marcellus Timor/& timos/in recto dici poteſt/teſte Marcello/Neuium inducente dicen Timor
Neuius tem in Lycurgo. Iam ibi nos duplicat aduenientis timos/pauos. Timos
Pompeius Tranſfuga cōis generis ē: & is teſte Pompeio dicitur/q cito ad hoſtes trāſfugit. Tranſfuga
Marcellus Temeritas/& temeritudo/in uno ſignificato dici poteſt/teſte Marcello. Temeritas
Marcellus Teneo tenes facit i præterito tenui/uel ſecundū ātiquos tet ni/teſtibus Marcel Temeritudo
Pompeius lo/& Pōpeio: quin ēt teniui: ſicut uæneo uæniui/teſte Diomede. Pompeius. Teneo
Diomedes Purime tetinero: puriſſime tenuero. Et Accius referente Marcello/ait in Cly
Pompeius tæmneſtra. Vt quæ tunc abſentem in rebus dubiis cōiugem tetinerit. Eſt aūt
Accius tenere poſſidere. Virgilius libro georgicorum tertio.
Virgilius In medio mihi Cæſar erit: templumqꝫ tenebit. Tenere prohibere. Virgilius
georgicorum. ii. Texēde ſæpes ſunt: aut pecus omne tenendum. Tenere de/
Virgilius fendere. Virgilius libro æneidos. viii. Stabat pro templo: & capitolia celſa te
Virgilius nenebat. Tenere implere. Virgilius libro tertio æneidos. iuuat euaſiſſe tot ur
Virgilius bes Argolicas: medioſqꝫ ſuam tenuiſſe per hoſtes. Tenere apprendere detine
Virgilius re. Virgilius quarto georgicon.
Verum ubi correptum manibus uincliſqꝫ tenebis. Tenere compeſcere ſup/
Virgilius primere. Virgilius georgicon quarto.
Virgilius tenuitqꝫ inhians tria Cerberus ora. Tenere tegere. Virgilius georgicō. libro
Terētius primo. et obducto late tenet omnia limbo. Tenere intelligere. Terentius in
Virgilius Andria. Id paues ne ducas illam: tu autem ut ducas rem tenes. Tenere dirige
re. Virgilius libro æneidos p̄mo. Sed quos tandē/quibus aut ueniſtis ab oris/
Quoue tenetis iter?
Marcellus Triſticia/& treſticies/i una ſignificatiōe dici poteſt/auctore Marcello. Triſticia
Seruius Tum pro tunc/tum pro deinde/teſte Seruio/aduerbium eſt ordinis: ſicut & tē Triſticies
Virgilius poris. Tum præterea. Virgilius libro æneidos tertio. tum uox tetrum inter Tum
Virgilius odorem. Tum demum nouiſſime. Virgilius libro æneidos. xii. Tunc
Tum demum mouet arma leo.
Priſcianus Totus tota totum genitiuo totius/uel toti totæ toti/datiuo toti/& uel toto to/ Totus
Tullius tæ toto/Priſciano teſte declinari poteſt. Tullius ad Herennium. Si res tota to
tæ aliæ rei neceſſe eſt.
Petrus Torculare/& per apocopen torcular/cu ſyllabam producit. Petrus Riga in Lu Torculare
ca. Errexit turrim: torcular fodit in illa. Quod & hoc torculum dici pōt/me/ Torcular
Marcellus dia (ut puto) correpta ſyllaba. Marcellus. Torculū/Quod uſu torcular dico. Torculum
Tono tonas prima coniugatione/& tono tonis tertia/declinari poteſt/teſtibus Tono
Marcellus Marcello/& Priſciano. Vnde Varro in eumenidibus ait. Sonitus matris deū
Priſcianus tonimus tibi nunc ſemiuiri. A primæ coniugationis uerbo formatur præ/
teritum tonaui: ſupinum tonatum. A uerbo autem tertiæ fit in præterito
Varro tonui: in ſupino tonitum. Horatius in epodo. Si quos cois intonata flucti/
Horatius bus Hyems ad hoc uertat mare. Notandum eſt/quod nomina quæ ueniunt
a uerbis p̄mæ coniugationis/poſitionem ſupini habentibus in itum/uel in
ctum/præter cæterorum uerborum legem exeunt in atio/non initio/uel in
ctio: ut uetatio/crepatio/domatio/cubatio/ſonatio/tonatio/fricatio etiá po
tius q̄ frictio. Sectio tamen frequentius comperitur q̄ ſecatio. Lauo/& poto/
nō habent ſupina neqꝫ inatum/neqꝫ initum/neqꝫ in ctum: ſed ī otum. Ideoqꝫ
Horatius formant nomia ſua/lotio/& potio: lotor/& potor. Horatius.
Potores bibuli media de nocte phalerni. Comperitur tamen lauatum/& po

Horatius tatum:a quibus formatur lauator/& potator:lauatio/& potatio . Horatius
ſermone.vi. Aſt ubi me feſſum ſol acrior ire lauatum
Terẽtius Admonuit. Terentius in Phormione. Nam potaturus hodie apud me ẽ. Hie
Hierõymus ronymus in eccleſiaſtico capi.xxxiiii. Qui baptizatur a mortuo/& iterũ tan/
Hierõymus git mortuum/quid prodeſt lauatio illius? Idem in parabolis capi.xxiii. Noli
eſſe in conuiuiis potatorũ . Iuuo autẽ nec in hunc/nec in illum modũ/ſuum
format deriuatiuũ . Nam iutum in ſupino facit:a quo fit iutor:unde adiutor
in uſu eſt. Cæterum ex altero ſupino formatur iuuatio. A domitũ ſupino fit
Ouidius domitor:ab alio ſupino domatum formatur domator. Ouidius de triſtibus.
Tibullus Quid tibi de Tetrico referam domitore chimæræ? Tibullus.
Priſcianus Te duce non alias cõuerſus terga domator. Nam teſte Priſciano uerba p̃mæ
cõiugationis/quæ formant præteritũ in ui diuiſa ſyllaba/antiqui tertia decli
natione declinare ſolebant:ex quo patet/ꝙ a primæ cõiugatiõis uerbis præ
teritum terminabatur in aui:ſupinũ in atum:a quo ſupino deriuatiua ĩ ator/
& in atio deſinebant. Quæ autẽ in ui diuiſa ſyllaba præteritũ formant/id nõ
a prima coniugatione/ſed a tertia/ſumptum eſt:etſi ut plurimum uerba ipſa
de uſu prima coniugatione declinẽtur.

Tonitruum/& tonitrũ/& tonitru/& tonitrus huius tonitrus/declinari poteſt. Tonitruũ
Hierõymus Hieronymus in Ioanne capi.xii. Alii dicebant tonitruũ eſſe factum. Et Accius Tonitrum
Accius Priſciano referente ait in troadibus. Perſuaſit aures inter tonitra/& turbines. Tonitru
Lucanus Lucanus li.vi. Seu tonitrus/ac tæla Iouis præſaga notauit. Ouidius libro me Tonitrus
Ouidius tamorphoſeos.ii. Vnde ſolet tonitrus/& flumina mittere terris.

Apuleius Tædeo tædes cum æ diphthongo ſcribitur:teſte Apuleio:& a tælon quod ẽ lõ Tædeo
gum deducitur/l littera in d cõuerſa. Nam (ut idem ait Apuleius) longitudo/
atqꝫ prolyxitas actionis/ſiue paſſionis alicuius/tædiũ generare ſolet. Et facit ĩ
Suetonius præterito tædui:& tæſus ſum:quo utitur Suetõius pertæſus ignauiam ſuam.
Gellius Gellius libro primo noctium atticarum. Has ille inanis quom flaret glorias/
ianqꝫ oẽs finem cuperent/uerbiſqꝫ eius fatigati pertæduiſſent. Tædet imper/
Hierõymus ſonale facit in præterito tæduit/& tæſum eſt. Hieronymus in eccleſiaſtico ca/
Seruius pitulo ſecundo Id circo tæduit me uitæ meæ/uidentem mala uniuerſa ẽẽ ſub
ſole. Seruius ſuper librum quintum æneidos ait. pertæſus participium eſt/ſi/
ne uerbi origine:cũ tamen originem habeat pertændeo/ut auctoritate Gel/
Virgilius lii probauimus. Et regit a parte ante accuſatiuum/& poſt genitiuũ. Virgilius
Feſtus libro præfato. Si non pertæſum thalami/tædæqꝫ fuiſſet:ubi accuſatiuus ſub/
Diomedes auditur. Sed & pertiſum/& diſtiſum/ueteres dicebant/ut ſcripſit Feſtus. Ve/
Gracchus rum (ut tradit Diomedes) regit nonnunq̃ & datiuũ. Vnde & Gracchum indu
Diomedes cit dicentem in Lucium Metellum. Vſqꝫ adeo pertæſum mihi eſſe.

Chariſius Tergeo terges ſecunda cõiugatione/& tergo tergis tertia/declinari poteſt/teſti Tergeo
Probus bus Diomede/Chariſio/Probo/Celſo/Seruio/ Priſciano. Horatius li.ii.ſer/ Tergo
Celſus monum. poſito pauone uelis quin Hoc potius/q̃ galina tergere palatum. Iu
Seruius uenalis ſatyra quinta. uaſa aſpera tergeat alter. Hieronymus in apocalypſi ca
Priſciãus pitulo.xxi. Et abſterget deus omnem lachrymam ab oculis eorũ:& mors ul/
Horatius tra non erit. Et facit in præterito terſi:in ſupino terſum/& tertum/Nonio te/
Iuuenalis ſte Varronem inducente dicentẽ. Terta nitet galea. Et Cato de liberis educan
Hierõymus dis ait. Circũtonſi ſunt/& terti/atqꝫ unctuli:ut magnonis uideãtur eſſe ſerui.

Nonius Tanager huius tanagri cũ t exili/& Tanagrum/in recto dici poteſt/teſtibus Ca Tanager
Varro pro/& Probo. Fluuius eſt Lucaniæ:cuius meminit Virgilius/quom ait. & ſic/ Tanagrum
Cato ci ripa Tanagri. Tanagra oppidum eſt Perſidis/teſte Ptolemæo. Tanagra

Caper Troia cum t exili ſcribitur. Inde fit Troianus/Troius/Troicus/Tros. Virgilius Troia
Probus ænidos undecimo. Troianus
Virgilius Veſcitur Aeneias:ſimul & Troiana iuuentus. Idem. Troius
Ptolemæus Troius Aenas Libycis ereptus ab undis. Idem libro æneidos primo. Troicus
Virgilius Troas requias Danaum/atqꝫ immitis Achilli. Catullus. Tros
Virgilius Troicaqꝫ obſidens longinquo mœnia bello. Horatius in tertio carminum.
Virgilius Troica quem peperit ſacerdos.

Catullus Tingo tingis/& tinguo tinguis/teſte Priſcião/& ſcribi/& efferri poteſt. Tingo

Horatius	Teſpia huius teſpiæ cũ t exili/opidum eſt Boœtiæ/teſte Ptolemæo:quod libro	Tinguo
Priſciãus	viiii. Strabo dicit Heliconi eſſe proximum:quæ & teſpiæ plurali tantum nu/	Teſpia
Ptolemæus	mero a Tullio declinãtur. Ait enim ad Seruium Sulpicium. Titun Manlium	Teſpiæ
Strabo	qui negociatur teſpiis/uehementer diligo.	
Tullius	Trimeſtris/& trimenſis/dici ĩ una ſignificatione poteſt:hoc ẽ trium menſium.	Trimeſtris
	Sic bimeſtris/bimenſis/duorum menſium.	Trimenſis
Priſcianus	Tiara cum t exili/& i latino/fœminino genere/& tiaras maſculino/declinari po	Tiara
Seruius	teſt/teſtibus Priſciano/& Seruio ſuper librum ſeptimũ æneidos. Iuuenalis.	Tiaras
Iuuenalis	Phrigia ueſtitur bucca tiara. Virgilius li. præfato. ſceptrumq́/ſacerq́ tiaras.	
Virgilius	Pileus erat Phrygius.	
	Talentum cum t exili utrobiq́/& unico l/græcum uocabulum eſt:quod apud	Talentum
Polux	illos ταλαντον ſcribitur. ponderis eſt genus/teſte Poluce. Eſt autem duplex/	
	atticũ ſcilcet/& eubœicum:ut apud noſtros auctores legitur. Neq́ a talis tale	
Vgutio	deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit.	
Apuleius	Tæda cum t exili/& æ diphthongo ſcribitur/teſte Apuleio:a δαδα/quod eſt	Tæda
	luminare/eodẽ teſte deſcendẽs:& ubi primã diphthongi uocalem aſſumpſit.	
Vgutio	Neq́ a tædeo tædes deriuatur/ut cum Catholico ſomniauit Vgutio.	
	Tophus cum t exili/græca dictio eſt. Neq́ a tondeo tondes deducitur/ut cũ Ca	Tophus
Vgutio	tholico ſomniauit Vgutio. Et producit p̃mam ſyllabam. Virgilius georgi.ii.	
Virgilius	Et tophus ſcaber/& nigris exeſa chelydris. Iuuenalis.	
Iuuenalis	nec igenuum uiolarent marmora tophum. Genus eſt lapidis.	
	Therſander cũ th aſpirato/& r ante ſ/& Therſãdrus/declinari in recto poteſt.	Therſãder
Virgilius	Virgilius libro æneidos ſecundo.	Therſãdruſ
	Therſandrus/Sthenelusq́ duces/& durus Vlyſſes. Propriũ fuit uiri nomẽ.	
Priſcianus	Trames huius tramitis/maſculini generis eſt/teſte Priſciano:ſed & fœminino	Trames
Caper	genere ueteres protulerunt/ut Caper teſtatur/& Probus. Trama/latine ſub	Trama
Probus	tegmen dicitur. Perſius. mihi trama figura.	Tramis
Perſius	Sit reliqua. Hæc tramis ab Vgutione pro extrema ueſtimenti parte ponitur.	
Vgutio	Titus cum t exili utrobiq́/& i latino/proprium fuit Romani imperatoris no	Titus
Ptolemæus	men. Eſt & eodem nomine fluuius/teſte Ptolemæo:cuius hoſtium eſt a latere	Tityus
Gaſparinus	ſeptentrionali Galliæ Lugdunenſis. Tityus cum t exili utrobiq́/& i latino in	
	prima/& y græco in media ſyllaba ſcribitur:& ſi a Gaſparino cum y græco ĩ	
Virgilius	prima ſyllaba ſcribi præcipiatur. Fuit Iouis/& terræ filius/dicente Virgilio.	
	Necnon & Tityon terræ oĩpotentis alumnum. Huius magnitudo corporis/	
Tibullus	nouem iugerũ fuiſſe deſcribitur. Vnde Tibullus ait.	
	Porrectusq́ nouem Tityus per iugera terra/	
	Aſſiduas atro ſanguine paſcit aues.	
	Tuba/notum eſt quid ſignificat. Hic tubus/canna eſt plũbea/qua aqua deducit̃.	Tuba
Varro	Tubi etiam tubicines appellant̃/teſte Varrone de lingua latina.	Tubus
Priſcianus	Titubo titubas facit in præterito titubaui/& titubatus ſum/teſte Priſciano.	Titubo
	Teutones cũ t exili utrobiq́/populi ſunt/q & teutoni/& teutonici uocant̃. Luca	Teutones
Lucanus	nus li.vi. Cantaber exiguis/& longis Teutonus armis. Virgilius li. ænei.vii.	Teutoni
Virgilius	Teutonico ritu ſoliti intorquere cateias.	Teutonici
Caper	Thæſaurus/& thæſaurũ/declinari poteſt/teſte Capro de latinitate. Et(ut Apule/	Thæſaurus
Apuleius	io placet)cũ æ diphthongo annotatur poſt th aſpiratũ/ea ſcilicet ratione/quã	Thæſaurũ
	in dictione ſyncærus docuimus. Neq́ a θεσισ quæ eſt poſitio deſcendit/ut cũ	
Vgutio	Catholico Vgutio ſomniauit:maxime cũ θεσισ cum ε apud Græcos ſcribat̃:	
	cuius ſyllaba prima corripitur:θησαυροσ aũt cum η/ipſam producente ſyl/	
Horatius	labam:ut eſt etiam apud Horatium ſermone.xvi.	
Virgilius	Thæſauro inuẽto qui mercenarius agrũ Illũ ipſum mercatus arauit. Virgili	
	us. ſeruataq́ mella Thæſaurus relines. Deriuatur aũt thæſaurus a θησω fu	
	turo indicatiui modi/quod eſt ponam:ſicut & ab ἕξω futuro indicatiui modi/	
	quod ẽ habebo/ſexus deducit̃/aſpiratiõe ĩ ſ mutata:ut ĩ ipſa dictiõe uidimus.	
Paulus	Eſt aũt thæſaurus(ut ſcripſit Paulus de acq̃rẽdo rerũ dominio)uetus quædã	
	pecuniæ depoſitio/cuius nõ extat memoria:ut iam dominũ nõ habeat:qn ẽt	
Lucas	thæſaurus dicit̃/cuius extat memoria/& dominũ habet:ut in euãgelio Lucæ	

capitulo.xii.legitur. Vbi eſt thæſaurus tuus/ibi & cor tuum erit. Ponitur hō
nunq̃ thæſaurus & pro loco/in quo aurum reconditur:ut in euangelio Mat/
Matthæus thæi habetur. Et apertis thæſauris ſuis/hoc eſt capſis/obtulerunt ei munera:
Mrcellus aurum:tus:& myrrham. Et(ut tradit Marcellus)in malam quandoqꝫ partem
Plautus thæſaurus accipitur. Vnde Plautus in Amphitryone ait. Qui domi uxorem
meam ipudicicia impediuit/teneo thæſaurum ſtupri.

Taygetus cum t exilili utroqꝫ/& y græco/in ſingulari numero maſculini gene/ Taygetus
Lucanus ris eſt:in plurali uero/neutri. Lucanus libro.iiii.gelidiqꝫ inculta iuuentus. Tay Taigeta
Virgilius geti. Virgilius georgi.ſecũdo.uirginibus bacchata Lacænis Taygeta. Quod Taygete
Tortellius Tortellius putat eſſe fœminini generis/numeri ſingularis. Sed falſus eſt. Vn
Sylius de Sylius libro.xiiii. Ardebant gelidoſqꝫ dehinc inuiſcere montes Taygeta
Statius Statius libro thæbaidos quarto ait. Taygetiqꝫ phalanx/& oliuiferi Eurotæ.
Statius Idem libro ſiluarum primo. Et Dryadum uiduare choris algentia poſſit
Ptolemæus Taygeta Græci tamen neutro genere Ταυγε̃τον dicunt. Mons eſt Pelopo/
neſi/teſte Ptolemæo. Taygeta huius taigetæ eadem ſcriptura/& taygete hu
ius taigetes/declinari poteſt. Filia fuit regis Agenoris:quo etiam nomine una
Rufus ex Pliadibus uocata eſt. Rufus Feſtus in Arato.
Ouidius Electra/Alcyoneqꝫ/Celæno/Taygeteqꝫ. Ouidius faſtorum tertio.
Naian/& Electram/Taygetemqꝫ Ioui.

As huius uadis maſculini generis/ſponſorem ſignificat datum Vas
Pompeius in re capitali/teſte Pompeio. Varro autẽ de lingua latina/ua/ Vadum
Varro dem eſſe dicit/quem fideiuſſorem uocamus.ait enim. Vas ap/ Vadimoniũ
Laurentius ú pellatus eſt/qui pro altero uadimonium promittebat. Quod Vadum
Laurentius improbare magis q̃ affirmare uiſus eſt:maxime cũ Vadus
Tullius Tullius libro officiorum ſecundo dicat. Factus eſt eius ſiſtendi Vas
uas:ut ſi ille non reuertiſſet/moriendum eſſet ipſi. Ego autem puto etiam in Vaſculum
re non capitali/uadem appellari/ut ipſe Varro tradidit:quod alii uadium/& Vaſillum
Ouidius uadimoniũ uocant. Vadum neutri generis eſt/dicente Ouidio. Ad uada Mæ
Priſcianus andri concinit albus holor. Sed & hic uadus huius uadus/teſte Priſciano/
Virgilius ueteres protulerunt. Vada Virgilius appellat breuia. Vas huius uaſis neu/
Probus tri generis/in ſingulari numero tertii ordinis eſt:in plurali uero ſecundi/teſte
Probo. Et format per diminutionem uaſculum:ac etiam(ut quidam uolunt)
Marbodeus uaſſillum. Vnde Marbodeus in lapidario ad Neronem ait. Que ſolis radiis ĩ
aqua ſubiecta uaſillo:ubi etiam prima ſyllaba corripitur:quæ alias in uas ua
ſis longa habetur. Nec mirum eſt. Nam tigillum a tigno/quaſillum a qualo/
ſigillum a ſigno/primam corripiũt ſyllabam:etſi in dictionibus tignum/qua
lus/ſignum/producta ſit.

Priſcianus Vador uadaris commune uerbum eſt/teſtibus Priſciano/& Acrone ſuper illud Vador
Acron Horatii ſermone nono:& caſu tunc reſpondere uado Debebat:ideſt in iudi/ Vado
cium uocato:uel uadio obligato. Exquo exemplo patet/ꝙ primam coripit
Vgutio ſyllabam:& ſi Vgutio dicat habere productam. Vado uadas in alio ſignifica
Vgutio to/primam etiam corripit ſyllabam:etſi Vgutio productam habere tra dide
Ouidius rit. Ouidius de remedio. Ianqꝫ uadaturus lectica prodeat inquit. Vado uadis
Virgilius tertiæ coniugationis ua ſyllabam producit Virgilius li.æneidos ſexto.
Nuncqꝫ inuade uiam:uaginaqꝫ eripe ferrum.

Vitulus notam habet ſignificationem. Vitellus tam plurali quã ſingulari nume Vitulus
Vgutio ro/maſculini generis eſt/etſi Vgutio neutro genere plurali numero declina/ Vitellus
Horatius ri præcipiat. Horatius ſermone.xiiii.
Martialis Quatenus ima petit uoluens aliena uitellus. Martialis.
Candida ſi croceos circunfluit unda uitellos.

Virgilius Valeo uales ſecunda/& ualo ualis tertia cõiugatõe/declinauit Virgilius/quom Valeo
dixit.uale uale(inquit)Iolla:niſi forte uelimus dicere le ſecundum correptũ Valo
eſſe propter ſequentem uocalem. Et tam accuſatiuo/q̃ ablatiuo iũgitur. Vn
Varro de Varro exponens denarios/& quinarios/ait. Denarii ꝙ denos æris uale/
bant:quinarii/ꝙ quinos.

Veru/totum plurale habet. Verutus maſculino/& uerutum neutro genere/de/ Veru
Marcellus clinari poteſt:& mediam ſyllabam producit. Marcellus. Verutū/tælum bre/ Verutus
Feſtus ue eſt/& anguſtum. Feſtus. Veruta/pila dicuntur/ꝙ uelut uerua habeant præ Verutum
Lucanus fixa. Lucanus libro octauo. Cæſaries compreſſa manu/pharioꝗ ueruto. Ve/ Veruti
Probus ruti/populi ſunt Volſci/ſic teſte Probo cognominati/quia dolonibus ĩ præ
Virgilius lio ſoliti ſunt uti:de quibus Virgilius georgicon.ii. Aſſuetumꝗ malo Ligu/
rem/Volſcoſꝗ Verutos.

Vertebra fœminino/& uertebrum neutro genere/declinari poteſt:quod ēt uer Vertebra
Vgutio tibulum Vgutio appellat:Græci ισχιον uocant. Vertebrum

Caper Vertex(inq̄t Caper de latinitate)capitis eſt:uortex uero/fluminis. Virgilius æne Vertibulū
Virgilius idos.vi. Vorticibus rapidus/& multa flauus arena. Vertex item pro aquilone Vertex
Marcellus ponitur/teſte Marcello/dicente Virgilio georgicon ſecundo. Vortex
Virgilius Præſertim ſi tempeſtas e uertice ſiluis Incubuit.

Caper Vetus trium generum/& ueter/in recto declinari poteſt/teſte Capro:a quo ſcili Vetus
Priſcianus cet ueter/fit ſuperlatiue ueterimus/teſte Priſciano. Accius in hecuba. Veter Veter
Accius fatorū termĩus ſic iuſſerat. Et Ennius ait. Quom ueter occubuit Priamus ſub Vetuſtus
Ennius marte pelaſgo. Inde fit uetuſtus/uetulus/uetellus/ueteroſus/ueteranus. Hoc Vetulus
Horatius ueternum/morbus eſt intercutaneus. Horatius in epiſtolis. Vetellus
Cur me phuneſto properent arcere ueterno? Et quoniam qui hunc patiunt̃ Veteroſus
morbum/pigri efficiuntur/ideo pro pigricia ueternū nōnunq̃ ponitur. Vir/ Veteranus
Virgilius gilius georgicon p̃mo. Nec torpere graui paſſus ſua regna ueterno. Inde ue/ Veternum
Feſtus ternus fit/& ueternoſus/graui(ut inquit Feſtus)ſomno preſſus. Et ſicut ueter Veternoſus
num(ut diximus)intercus/hoc eſt hydrops uocatur/ita ueternoſus etiā hy/
Cato dropicus appellat̃. Cato. Veternoſus q̃ plurimū bibit/tā maxime ſitit.

Plaſmo graphus Vetero ueteras/& ueteror deponens/dici poteſt:ut eſt apud Pſalmographum. Vetero
Inueteraui inter omnes inimicos meos. Et iterum. Filii alieni inueterati ſunt. Veteror
Pſalmographus Inde fit ueteraſco:inter quod/& uetuſtiſco/hoc diſtat:ꝙ(ut tradit Nigidius li Veteraſco
bro.x.& confirmat Marcellus)ueteraſcere dicuntur/quæ meliora fiunt:uetu/ Vetuſtiſco
ſtiſcere autem/quæ deteriora efficiuntur. Verum & quæ deteriora fiunt/uete
Nigidius raſcere etiam dicitur. Vnde in euangelio Lucæ capitulo.xii.legitur. Facite uo
Lucas bis ſaculos/qui non ueteraſcunt.

Vieo uies facit,in præterito uieui:in ſupino uietum/e ſyllaba producta:& quan Vieo
Lucretius doꝗ correpta. Lucretius libro tertio. Nec ſupra caput eiuſdē cecidiſſe uietū Vimen
Terētius Veſtem ſentimus. Terentius in Eunucho. Hic eſt uietus/ueternoſus/ſenex. Ho
Horatius ratius in epodo. Quis ſudor uietis/& q̃ malus undiꝗ membris
Creſcit odor? Et interpretatur uietus languidus/ſine ui/& naturalibus priua/
Feſtus tus uiribus/ut exponit Feſtus. Nam uiere/uincere ligare/uel inflectere ſignifi
Donatus cat. Et a uieo uimina dicta ſunt/auctoribus Donato ſuper Terentii eunuchū/
Feſtus & Feſto:nō autem a uireo/ut cum Catholico ſomniauit Vgutio.

Vgutio Vincio uincis facit ĩ ſupino uinctum. Vinco uincis format ſupinum uictum/idē Vincio
quod & a uiuo uiuis. Vinco

Pōponius Vegeo ueges/& uegeto uegetas/in uno ſignificato dici poteſt. Pomponius ĩ ma Vegeo
Ennius iali. Animos uenus uegetat uoluptatibus. Ennius ĩ Ambracia. Aequora ſalſa ue Vegeto
ges ingentibus uentis. Hoc tn̄ inter uegetum diſtat/& uegens/auctore Marcel
Marcellus lo:ꝙ uegetum ſit incolume:uegens autem forte. Nam uegetum corporis/
Horatius uegens autem animi poſſumus dicere. Horatius in ſermonibus. Membra de/
dit/uegetus præſcripta ad munia ſurgit.

Video uides ſecunda/& uido uidis tertia coniugatione/declinari poteſt: quod Video
Perſius patet per compoſitum diuido diuidis. Perſius. Vido
Sed quid opus teneras mordaci radere uero Auriculas:uide/ſcis/ne maiorū
tibi forte Limina præfigāt. Et illud. Hoc uide/ne rurſus leuitatis crimĩe dānes.

Viſus huſus uiſus in ſingulari numero maſculini generis eſt:in plurali uero/maſ Viſus
culini/& neutri. Nec comperitur apud Probum auctorem hoc uiſum ſingu/ Viſio
Vgutio lari numero:etſi Vgutio/& Catholicon/hoc uiſum declinari poſſe præcipi/
Seruius ant. Diſtinguuntur tamen auctore Seruio/uiſus/& uiſa/hoc modo. Quom de
iis(inquit)loquimur/quibus uidemus/uiſus maſculino genere dicimus:ut nu

becula obſtat uiſibus noſtris. Si autem neutro utamur/ea quæ uidentur ſigni
Virgilius ficamus: ut eſt apud Virgilium. Dii uiſa ſecundent. Sed & maſculino genere
Virgilius pro iis quæ uidentur utimur Virgilius libro æneidos. vii. Rite ſecundarent ui
Hierõymus ſus. Hieronymus in libro ſecũdo Machabæorum capitulo ultimo. Singulos
autem illorũ armauit/nõ clypei/& haſtæ munitiõe: ſed ſermonibus optimis/
& exhortationibus/expoſito digna fide ſomnio: per quod uniuerſos lætifica
uit. Erat autem huiuſmodi uiſus. Hæc ille. Viſio pro eo quod uidetur etiã po
Hierõymus nitur. Hieronymus in Matthæo. Nemini dixeritis uiſionem hanc/donec fili/
us hois a mortuis reſurgat. Poſſet tñ & pro uiſu quo uidemus uiſio uſurpari.
Priſcianus Vigil huius uigilis cõmunis generis eſt/teſte Priſciano. Hæc uigilia/& hoc uigi Vigil
lium/in uno ſignificato declinari poteſt. Differunt autem uigiliæ ab excubiis/ Vigilia
Seruius auctore Seruio/hoc pacto/quod uigiliæ nocturnæ ſunt: excubiæ uero diur/ Vigilium
Hierõymus næ. Sed & nocturnas excubias dicimus. Vnde Hieronymus in ſermone ad fra
tres de uigiliarũ ſanctitate ait. Hæc & huiuſmodi tanta/ac talia/ideo ſancti illi
cecinerũt/& ſcripta reliquerũt: ut nos eorũ poſteri paribus excitaremur exem
plis/ad celebrandas etiam noctibus ſalutis noſtræ excubias.

Vgutio Varix huius uaricis non eſt fœminini generis/ut Vgutio ſomniauit: ſed maſcu/ Varix
Priſcianus lini/teſte Priſciano: ut eſt apud Horatium. Varice ſucciſo. Comperitur tamẽ Varica
Horatius fœminino genere hæc uarica. Et licet uarix/uel uarica/primam producat ſyl/ Varicoſus
Perſius labam/in deriuato tamen uaricoſus ua ſyllaba corripitur. Perſius.
Iuuenalis Dixeris hæc inter uaricoſos cẽturiones. Iuuenalis. uaricoſus fiet haruſpex.

Donatus Virus/teſte Donato/indiclinabile eſt. Sed & uirus huius uiri/ſicut uulgus/pella Virus
Marcellus gus/declinari poteſt/teſtibus Marcello/Priſcião/Sergio/& Seruio: ſup primũ Viroſus
Priſcianus georgicorũ. Vnde Lucretius ait. Liquit enim ſupra tætri ueſtigia uiri: hoc eſt Virulentus
Sergius ueneni/tam boni teſte Seruio/q̃ mali/dicente Virgilio georgicorũ primo. Vir
Seruius Ille malum uirus ſerpentibus addit atris. Malum dixit ad differẽtiam uiri bo/ Viritim
Lucretius ni: ſicut & Lucretius tætri. Inde fit uiroſus/& uirulentus. Virgilius libro præ/ Vires
Seruius fato. uiroſaq; pontus Caſtorea. Virus itã pro uirtute naturali ponitur/ut iter/ Vireſco
Virgilius pretatur Marcellus illud Lucretii libro ſecundo. Concoctoſq; ſuo cõtractus Vis
Virgilius perdere uiro. Rurſum uirus pro uirore accipitur: ut eſt apud Statiũ libro pri Vix
Marcellus mo ſiluarum. atq; omne benigne Virus odoriferis Arabum quod creſcit in
Lucretius aruis: ideſt uirorem: hoc eſt omnes hærbas uirentes. Vir huius uiri/nõ homi
Statius nis tantũ eſt ſignificatio: ſed & de animalibus auctore Marcello dicitur. Vnde
Marcellus Virgilius in buccolicis ait.
Virgilius Vir gregis ipſe caper. Martialis.
Martialis Et illud oleas quod uiri capellarũ. Ab eo q eſt uir/fit uiroſus prima correpta
Lucillius ſyllaba: quæ ab eo quod eſt uirus/producta eſt. Lucillius ſeptimo ſatirarum.
Marcellus uenio ad uetulam/atq; uiroſam Vxorem: cedam potius/q̃ caſtrem egomet
Feſtus me. Marcellus. Viroſæ mulieres dicũtur uirorũ appetentes/uel luxurioſæ. Vi
Marcellus ritim ſignificat per ſingulos uiros. Feſtus. Viritĩ dicit' dari quod datur per ſin/
Cicero gulos uiros. Marcellus. Viritĩ dictũ eſt ſeperatim/& per ſingulos uiros. Cice/
Cato ro de republica libro ſecũdo. Ac p̃mus agros quos Romulus bello ceperat/
Curtius diuiſit uiritim ciuibus. Cato. Præda quæ capta ẽ/uiritĩ diuiſa. Sed & de uno
Horatius uiritim dici poteſt: & producit ri ſyllabam. Curtius. Si quis uiritim dimicare
Priſcianus uellet/prouocauit. Horatius in epiſtolis.
Seruius Quod legeret/tereretq; uiritim publicus uſus. Vires plurali tãtum numero
dicimus/teſte Priſciano. Inde fit etiam uiroſus/teſte Seruio/prima producta
ſyllaba. A uiribus item uenit uireſco uireſcis uerbum/prima ſyllaba pro/
Verrius ducta. Verrius in pœmatis. Hinc creſcunt animi: uireſcit uulnere uirtus: hoc ẽ
maiorũ fit uirium. Comperitur etiam uireſco a uireo uires: cuius prima ſylla
Statius ba corripitur. Statius libro ſiluarũ primo. Exuit: atq; alios melior reuireſcit ĩ
Columella annos. Collumella libro. xi. Lubrica iam lapathos/iam rhamni ſponte uire/
Probus ſcunt. Hæc uis habet in noĩatiuõ plurali/accuſatiuo/uocatiuo/uis/teſtibus/
Priſcianus Probo/& Priſciano. Lucretius li. ii. uis multas poſſidet ĩ ſe: Atq; poteſtates.
Lucretius Saluſtius libro hiſtoriarum quarto. Male iam aſſuetum ad oẽs uis cõtrouer/
Saluſtius ſiarum. Et (ut tradit Marcellus) uis uiolentiam ſignificat/uel celeritatem/ſiue

Marcellus celerem impetum:qin etiam uirtutē/& multitudinem/auctore Seruio/dicē/
Seruius te etiam Saluſtio. Secūda tempeſtate/ex ponto uis piſciū erupit:ideſt multi/
Saluſtius tudo. Vix/cū labore. Virgilius libro georgicon. ii. Vix humiles apibus caſias/
Virgilius roremqꝫ miniſtrat. Vix ſtatim. Virgilius libro æneidos ſecūdo.
Virgilius Vix ea fatus eram/gemitu cū talia reddit.
Martialis Vinū habet plurale uina/& uinis. Martialis. Rhæſinata bibis uina:phalerna fu/ Vinum
Ouidius gis. Ouidius libro primo de arte. Et uenus in uinis/ignis i igne fuit. Vinū for Villum
mat diminutiue uillum/& uinellū. A uino uinalia dicta ſunt/tam ſecūdi/q̄ ter Vinellum
tii ordinis/teſte in ſaturnalibus Macrobio. Vnde & Maſurius ait. Vinaliorū Vinalia
Macrobius dies Ioui ſacer eſt. Vinalia aūt/diem feſtum habebāt: quo die uinum nouum
Maſurius Ioui libabant/ut ſcripſit Pompeius.
Pompeius Vicia cum i latino utrobiqꝫ/& c exili/fœminini generis/a græco quod illi neu/ Vicia
Vgutio tro genere βικιον dicunt/deducitur:non autem a uicio/uel uictoria/ut cum Vicium
Gaſparinus Catholico ſomniauit Vgutio: ſed nec a uice/ut Gaſparinus tradidit. Genus ē Vitium
Plinius Legumēti. Plinius libro. xviii. naturalis hiſtoriæ. Naſcuntur in uicia/& aliquā
Victorinus do e terra/cochleæ minutæ/erodentes eam. Vicium ſi a uincio deſcendit (ut
Victorinus uoluit) cum c ſcribitur. Si autem (ut aliis placet) a uito uitas/cū
Phocas t uitium ſcribere oportet.
Ouidius Vepres teſte Phoca plurali tantum numero declinamus. Ego autem etiam ſin/ Vepres
Hierōymus gulari numero iuenio. Ouidius li. meta. v. Aut lepori/q uepre latens hoſtilia
Priſcianus cernit Ora canum. Hieronymus in Heſaia capitulo. xxvii. Quis dabit uiæ ſpi
Caper nam/& uepremꝰ Fœminini generis eſt/teſte Priſciano: ſed & maſculini/ut Ca
Probus per teſtatur/& Probus.
Diomedes Viſcus huius uiſci maſculini generis eſt/teſte Diomede/dicente Horatio ſer/ Viſcus
Horatius mone. xviii. Sumus ego/& prope me uiſcus Thurinus. Sed & hoc uiſcum de Viſcum
Phocas clinari poteſt/teſtibus Phoca/& Seruio ſuper primū georgicorum. Vnde Se
Seruius renus ait. Proderit & manſum quod traxeris arbore uiſcum. Virgilius libro
Serenus æneidos. vi. Quale ſolet ſiluis brumali frigore uiſcum Fronde uirere noua.
Virgilius In alio autem ſignificato uiſcus/tertii ordinis eſt. Et teſte Seruio/non tantum
Seruius inteſtina/ſed quicquid ſub corio eſt/uiſcera appellamur. Lucretius lib. p̄mo.
Lucretius Viſceribus uiſcus gigni/ſanguenqꝫ creari. Serenus.
Serenus Aut nitidum ranæ decoctum uiſcus oliuo.
Priſcianus Vnguis maſculini generis eſt/teſte Priſcinao: & facit diminutiue unguella/teſte Vnguis
Diomedes Diomede: quin etiam & unguicula/dicente Lucretio libro ſexto. Coporis ex Vnguella
Lucretius tremas quoqꝫ partis/unguiculaſqꝫ. Cicero ad Lentulum. Sed præſta te eum/q Vnguicula
Cicero mihi a teneris (ut Græci dicunt) unguiculus es cognitus. Vngula autem/ut di Vngula
Priſciāus cit Priſcianus/diminutiuū non eſt: etſi diminutiuam habere formam uideat̃. Vngulum
Pompeius Vngulum Oſcorum lingua anulus uocatur/teſte Pōpeio: quod Vgutio maſ Vngulus
Vgutio culino genere hic ungulus declinari præcipit.
Priſcianus Vibex cum e in ſecunda ſyllaba/teſte Priſciano ſcribitur: quod a magiſtro Bene Vibex
Bene per i uibix efferri præcipitur. Sunt autem uibices plagæ in humano corpore/ Vibix
Pompeius dictæ ꝙ ui fiant/auctore Pompeio: non autem a uireo/uel uimine/ut cum
Vgutio Catholico ſomniauit Vgutio. Et producit in obliquis bi ſyllabam. Perſius.
Perſius Si puteal multa cautus uibice flagellas.
Vnus una unum/gēitiuo unius/uel uni unæ uni/datiuo uni/uel uno unæ uno/ Vnus
Priſciāus teſte Priſciano/declinari poteſt/Cicero. hoc iudiciū ſi expectatur/ut non unæ
Cicero rei ſtatui/ſed omnibus conſtitui putetur.
Vllus ulla ullū/genitiuo ullius/uel ulli ullæ ulli/datiuo ulli/uel ullo ullæ ullo/ Vllus
Priſciāus declinari pōt/teſte Priſciano. Plautus in truculento. Quaſi uero corporis reli
Plautus queris poteſtatem coloris ulli capiendi.
Vter utra utrū/gēitiuo utrius/uel utri utræ utri/datiuo utri/uel utro utræ utro/ Vter
d̄clinari poteſt: ſicut neuter/genitiuo neutrius/uel neutri. Hic uter huius utris/ Vterus
Marcellus genus ē uaſis. Vterus/& uter huius uteri/declinari poteſt/teſte Marcello/Cæ
Cæcilius ciliū referente dicentem in umbris. Nunc uter creſcit: non pōt celari. Proprie
ueterus mulierum eſt.
Priſcianus Vngo ungis/& ungo unguis/teſte Priſciano/efferi poteſt. Et facit in præterito Vngo

Papirianus	unxi/& ungui/teſtibus Papiriano/Niſo/Probo.Inde uenit ūguē/& unguē	Vnguo
Niſus	tum.Virgilius li.æneidos.iii.& pinguis unguine cæras.	Vnguen
Probus	Vultur huius uulturis/& uulturis/& uulturius/in recto declinari pōt. Ennius.	Vnguētum
Virgilius	Vulturis in ſiluis miſerum mandebat homonem. Pompeius. Alites uolatu	Vultur
Ennius	auſpicia facientes/iſtæ putabantur/buteo/aquila/uulturius.Plautus in trucu	Vulturis
Pompeius	lento.Iam quaſi uulturii triduo prius prædiuināt/quo die eſuri ſient.Vultur	Vulturius
Plautus	item/teſte Acrone/mōs eſt Apuliæ/dicente Horatio in tertio carminum.	Vulturnus
Acron	Me fabuloſæ uulture in Apulo.Vulturnus uentus quidam eſt:& fluuius Cā/	Vulturnum
Horatius	paniæ:quod & hoc uulturnū declinari poteſt/teſtibus Capro/& Probo.Sy/	
Caper	lius libro.viii.fluctuqꝫ ſonorum Vulturnum.Vulturnū item/opidum eſt Cā/	
Probus	panorum/teſte Ptolemæo.	
Sylius	Velum cū unico l/format diminutiue uexillū/auctore Pompeio. Vgutio autē	Velum
Pompeius	dicit ꝙ facit per diminutionem uelulum.	Vexillum
Vgutio	Volo uolas prima/& uolo uolis tertia cōiugatione declnari poteſt/teſte Pom	Velulum
Pompeius	peio in dictione auolūt.In alio aūt ſignificato/uolo uis uult dicimus.	Volo
Priſcianus	Vomer/& uomis/in recto declinari poteſt/teſte Priſciano:& maſculini generis	Vomer
Lucanus	eſt.Lucanus libro.vi.Pinguis Bebrycio diſceſſit uomere ſulcus.	Vomis
Seruius	Vrbs/teſte Seruio/ab orbe dicta eſt:quia antiquæ ciuitates ī orbes fiebant.Hoc	Vrbs
Vgutio	urbū/curuatura aratri dicitur:quod ab Vgutione maſculio genere hic urbs	Vrbum
Varro	declinari præcipitur:a quo (ut Varroni placet) urbs dicta eſt:quia urbum in	Vrbo
	condenda urbe adhiberi ſoleret.Inde fit urbo urbas uerbum:quod ſignificat	
Pompeius	aratro diffinire/auctore pompeio.	
	Vallus cum duplicato l/& uannus cum geminato n/ī uno ſignificato dici pōt/	Vallus
Seruius	teſte Seruio:& fœminini generis eſt/dicēte Virgilio.& myſtica uānus Iacchi.	Vannus
Virgilius	Inde fit uāno uerbū.Varro de re ruſtica.Vt quod leuiſſimum eſt ī eo/atqꝫ ap	Vāno
Varro	pellatur acus/& pallea/uannatur foras extra aream:ideſt uentiletur.Venti/	Ventilo
Martialis	lo aūt/cum ti ſyllabam corripiat/cū unico l ſcribitur.Martialis.	Vaneo
Sylius	Currit/& in toto uentilat aura boue.Sylius libro.xiiii.	Vallus
Propertius	Hic miſer igniferam dum uentilat aere pinum.Propertius.	Vallum
Iuuenalis	Hāc uenus ut uiuat/uentilat ipſa facem.Iuuenalis ſatyra prima.	Valles
	Ventilat æſtiuum digitis ſudantibus aurū.Vaneo uanes ſecundæ coniugatio	Vallecula
Virgilius	nis/facit in præterito uanui.Virgilius libro æneidos tertio.	Vallis
	Et procul in tenuem ex oculis euanuit auram.Hic uallus/& hoc uallū cum ge	Vallicula
Seruius	mino l/hoc modo diſtinguntur/auctore Seruio ſuper librū nonū æneidos:	Valla
	ꝙ uallum dicitur ipſa munitio:ualli uero/fuſtes quibus uallum munitur:ut	Vallæ
Virgilius	eſt apud Virgilium georgicorum.ii.& acuto robore uallos. Ponitur & non	
Virgilius	nunq̄ tñ uallus pro munitione.Vnde Virgilius georgicon ṗmo inquit.	
Seruius	Exacuūt alii uallos.Quod enarrans Seruius ait.Exacuūt/ideſt repurgant:ual	
Seruius	los:ideſt foſſas/& muros de terra factos.Hæc ualles cum e efferri debet/teſte	
Virgilius	Seruio ſup librū.xi.æneidos/dicente Virgilio libro præfato.	
Seruius	Eſt curuo an fractu ualles accomoda fraudi.& teſte eodem Seruio/format di	
	minutiue uallecula.Sed & uallis cū i enunciari poteſt: cuius diminutiuū erit	
Ouidius	uanicula.Ouidius libro metamorphoſeos.viii.Cōcaua uallis erat:quo ſe de/	
	mittere riui Aſſuerant pluuialis aquæ.Nam ſi dixiſſet ualles/uerſus ſtare nō	
Statius	poſſet.Hinc Statius ait.Vallis in amplexu nemorū ſedet.Pompeius.Cōuallis	
Pompeius	eſt planicies/ex omni ṗte cōprehēſa mōtibus/collibuſue.Vallis duobus late	
	ribus īcluſa planicies.Vallis diminutiuū uallicula facit.Hæc ille.Valla/nomē	
Ptolemæus	eſt duarū urbiū/teſte Ptolemæo:quarū una eſt in Thracia:alia in Mauritania	
Ptolemæus	Tingintana.Vallæ/urbs ē Pieriæ ī Macedonia/ut idē Ptolemæus oſtendit.	
	Vrſus triplex habet diminutiuum/urſulus/urſellus/urſiculus:& habet fœmini	Vrſus
Probus	num urſa:quod in datiuo plurali/& ablatiuo/facit urſabus/ut tradit Probus:	Vrſulus
Beda	quod tamen Beda ſuper Donati artem improbat/tam pro fœmina/q̄ pro	Vrſellus
Seruius	mare/urſis dici præcipiens.	Vrſiculus
Chariſius	Verro uerris cum gemino r/facit in præterito uerſi/teſte Seruio ſuper librum	Vrſa
Lycinius	primum æneidos: quin etiam uerri/teſte Chariſio. Vnde Lycinius Macer	Verro
Priſcianus	pro Tuſcis ait.Hiſce etiam relliquias auerrerunt.Et format in ſupino uer/	Vergo

Virgilius	ſum teſte Priſciano /dicente Virgilio . uerſa puluis inſcribitur haſta:ideſt tra	Verto
Seruius	cta/ut ex/ponit Seruius. Nam ſicut mundare/ ita & trahere/uerro ſignificat/	Verrunco
Marcellus	teſte Marcello. Vnde Virgilius libro æneidos primo ait.	
Virgilius	Quippe ferant rapidi ſecum/uerrantq; per auras:ideſt trahant. Vergo uer	
Priſcianus	gis facit in præterito uerſi:in ſupino uerſum/teſte Priſciano. Diomedes aũt	
Diomedes	dicit ꝙ format præteritum uerxi cum x. Verto uertis facit in præterito uerti:	
Priſcianus	in ſupino uerſum/teſte Priſciano:non aũt uerſi/ut ſomniando tradidit Vgu	
Vgutio	tio. Verrunco uerruncas cum duplicato r/pro uerto ponitur / auctoribus	
Marcellus	Marcello/& Pompeio.	
Põpeius	Veneror uenerarís commune uerbũ/ex uenia/& orando componitur/teſte Pom	Veneror
Pompeius	peio:quod per ſomnia a Venere tractũ/cũ Catholico tradit Vgutio .	
Vgutio	Villus cum duplicato l/pilus dicitur. Martialis. Calfaciunt uilli pallia ueſtra mei.	Villus
Martialis	Villa cum gemino l/ab omnibus ſcribi conſueuit. etſi ab eo quod eſt uilis ui	Villa
	le/ quod cum unico l ſcribitur/deriuetur. Notum eſt uocabulum: quo nomi	Villum
	ne locus quidam a latere occidentali Cretæ uocatur/teſte Ptolemæo . Villũ	
Ptolemæus	etiam cum geminato l/diminutiuum eſt a uino.	Vanitas
Marcellus	Vanitas/& uanitudo/in uno ſignificato dici poteſt/auctore Marcello.	Vanitudo
Statius	Veſper pro ſtella maſculini generis eſt. Statius libro thæbaidos decimo. ſed ue	Veſper
	ſper opacus Lunares iam ducit equos. Sed & fœminino genere ueteres pro/	Veſperugo
Caper	tulerunt/ut Caper teſtatur/& Probus. Hæc & ueſperugo uocatur. Plautus.	Veſperus
Probus	Nec ueſperugo/nec uirgiliæ occidunt. Dicitur nonnunq̃ & ueſperus/ſiue he	Heſperus
Plautus	ſperus: ut eſt apud Virgilium in fine buccolicorum. Ite domum ſaturæ (ue	Veſper
Virgilius	nit heſperus) ite capellæ. Hoc ueſper/hoc ueſperum/hæc ueſpera/ab auctori	Veſperum
	bus uſurpantur. Hi ueſperi/& hæ ueſperæ/licet a nonnullis hoc modo diſti	Veſpera
	guantur/ꝙ ueſperi/officium ipſum ſit/ueſperæ autem/hora / qua officium	Veſperi
	ipſum decantantur/ab auctoribus tamen confunduntur. Veſperna/cœna uo	Veſperæ
Pompeius	catur. Pompeius. Cœna apud ãtiquos dicebatur/quod nunc eſt prandium:	Veſperna
	ueſperna autem/quam nunc cœnam appellamus. Veſpa/paruum eſt uola/	Veſpa
Pompeius	tile/api ſimile. Veſpa item/& ueſpillo/auctore Pompeio/is dicitur/qui fu	Veſpillo
	nerandis corporibus officium gerit. Ait enim. Veſpæ/& ueſpillones dicun	Veſpula
	tur/qui funerandis corporibus officium gerunt/non a minutis illis uolucri/	Heſpertilio
	bus: ſed quia ueſpertino tempore eos efferunt/qui funebri pompa duci pro	
	pter inopiam nequeunt. Hi etiam ueſpulæ uocantur. Hæc ille. Neq; a ueho	
	uehis/uel a ueſte/& ui/& ſpolio/deſcendit/ut cum Catholico ſomniabun/	
Vgutio	dus tradit Vgutio. Martialis. Qui fuerat medicus/nunc eſt ueſpillo Diaulus	
Martialis	Veſpertilio maſculini generis eſt. Varro in Agathone. Veſpertilio factus ſũ:	
Varro	neq; in muribus plane/neq; in uolucribus ſum.	
Cato	Vls pro ultra referente Feſto Cato poſuit: ſicut cis dicitur/& citra. Vltro ſignifi	Vls
Virgilius	cat ſponte. Vltro inſuper/Virgilius libro æneidos nono .	Vltra
Seruius	Viderit irrumpentem/ultroq; icluſerit urbi:ideſt inſuper/ut expõit Seruius.	Vltro
Nonius	Varietas/& uariantia/in uno ſignificato accipi poſſunt/teſte Nonio. Lucretius	Varietas
Lucretius	libro tertio.	Variantia
	Principiis/ unde hæc oritur uariantia rerum.	Vehiculum
Nonius	Vehiculum/& uectabulum/in una ſignificatione accipi poſſunt / teſte Nonio	Vectabulũ
	in dictione iumentum. Hæc ueha a ueho uehis/etiam genus uehiculi eſt.	Veha
Feſtus	Hæc ueia cum i in medio duarum uocalium/apud Oſcos etiam plauſtrum	Veia
	uocabatur/teſte Feſto: unde (ut ait) ueiatura uectura appellatur.	Vaſtitas
Nonius	Vaſtitas/uaſtitudo/ueſticies/in uno ſignificato/teſte Nonio/dicitur horror/de	Vaſtitudo
Plautus	ſertio/contagium. Plautus in pſeudulo. Diſtractio/diſtidium/ uaſticies ue/	Vaſticies
Accius	nit. Accius in Meleagro. Quæ uaſtitudo hæc/aut unde inuaſit mihi?	Vaſtatio
Nonius	Vanitas item pro uaſtatione ponitur/teſte eodem Nonio. Vnde Accius in	
Accius	Aſtyanacte ait. Propterea tot tantaſq; habemus uaſtitates phunerum .	
	Victus huius uictus/uel uicti/uel more antiquo uictuis/declinari poteſt. Plau/	Victus
Plautus	tus in captiuis. Victi quottidiani utrum ad me afferas. Varro libro de uita pa	
Varro	patrũ quarto. Primũ de re familiari/ſecũdo de uictuis conſuetudine.	
Vgutio	Vrina non uenit ab uro uris/ut Vgutio/& Catholicon/tradidere: ſed græcum	Vrina

uocabulum eſt/ab ἀ οὔρω̄ quod eſt meio deductū. Vnde οὔρος græce urina/ Vrino
latine lotium dicitur/a ſupino lotum/lo ſyllaba tamen præter naturam pri/ Vrinor
mitiui correpta. Neq; ſolum pro ea aqua/quæ quottidie eiicitur/urina acci/ Vrna
Plinius pit: ſed & ꝓ gēitali ſꝑmate. Plinius li. viii. naturalis hiſtoriæ. Incōtinēs aſinæ Vrus
Iuuenalis uterus urinā genitalē reddit/ni cogatur in curſū uerberibus a coitu. Iuuenalis.
Auribus/atq; oculis/cōcepta urina mouetur. Inde urino urinas/ & urinor.
Varro Varro de lingua latina. Vrnæ dictæ/ꝙ urinātur in aqua haurienda. Vrinari
Cicero eni(ut pergit)eſt mergi in aquā. Cicero Academicoꝝ li. ii. Si qñ enim uos de
Vgutio merſimus/ut qui urinātur. Ex quo cōſtat/ꝙ urna nō uenit ab urgeo/ut cum
Vgutio Catholico ſomniauit Vgutio: ſed ab urino/ut auctor eſt Varro. Vrus nō ue/
nit ab uro uris/ut cū Catholico Vgutio ſomniauit: ſed ἀπὸ τῶν ὄρων: ideſt a
Seruius montibus/teſte Seruio ſuper ſecundū georgicoꝝ. Sunt aūt uiri agreſtes bo/
Virgilius ues/qui in Pyrenæo mōte naſcuntur/inter Gallias/& Hiſpanias poſito: de q/
bus Virgilius libro præfato. Silueſtres uiri aſſidue. Macrobius uero in ſatur/
Macrobius nalibus dicit uros boues Gallicā eſſe uocē/qua feri boues ſignificantur.

Vlyſſes cū unico l/& y græco/& geminato ſ ſcribit: qđ Græci ὁ δυσσευσ dicūt Vlyſſes
Sed noſtri d in l mutauere. Sūt tñ qui cū x Vlyſſes ſcriptitant: quod & fortaſ Vlyxes
ſis fieri pōt. Nam x ex Græcis accepimus: etſi Catholicō in dictione Chriſtus/
dicat inuentū fuiſſe Chriſti dei & hoīs tēporibus: ut ſcilicet crucis ipſius paſ/
ſionē prænotaret. O ridiculū hominē. Quod enim tu χ putas noſtrū/nō eſt
x: ſed chi littera/quā Græci uocant: cuius loco/nos ch aſpirato utimur. x ergo
littera duplex eſt: pro qua modo cs/modo gs/modo geminato ſſ(ut ſcripſit
Plinius Plinius)primitus utebantur: ut apecs apex: grecs grex: ſimili modo(ut illi uo
lūt) Vlyſſes Vlyxes. Nā qđ apud Dores δισσα quod eſt bina/cū gemino σσ
Homerus ſcribit/ſæpe διξα ab Hōero cū ξ pōit. Facit āt Vlyſſes ī Vgtō lyſſis/uł Vlyſſi:
Virgilius ſicut Achilles huius Achillis uel Achilli. Virgilius libro ænei. ſecūdo. Et terrā
altricē ſæui execramur Vlyſſi. Et facit in uocatiuo Vlyſſes/& Vlyſſe. Ouidius
Ouidius in primo libri heroidū carmine. Hanc tua Penelope lento tibi mittit Vlyſſe.
Priſcianus Declinatur nōnunq̄ & Vlyſſeus ī recto/teſte Priſciāo: ſicut Achilles/& Achil
Horatius leus. Horatius in primo carminū. Nec curſus duplices per mare Vlyſſei. Neq;
ex holon/& xenos/Vlyſſes cōponitur/ut cū Catholico ridiculus ſomniauit
Vgutio Vgutio: ſed dicit ab ὀδύσσομαι/qđ eſt iraſcor. Nā iraſcibilis fuiſſe pibetur.

Vnicornis maſculini generis/& hoc unicorniū/declinari pōt. Aial eſt/unicum Vnicornis
in fronte cornu gerens/alias monoceros appellatus. Vnicorniū

Virgilius Vulgus neutri generis eſt/dicente Virgilio georgicorū tertio. Dira per incautū Vulgus
Virgilius ſerpāt cōtagia uulgus. Et æneidos duodecimo. & uulgus inermū/ Inualidiq; Vulga
Donatus ſenes/turres/ac tecta domorū Obſedere. Poteſt etiā declinari hic uulgus/te
Probus ſtibus Donato/Probo/Priſciāo/Seruio ſuper librū primū/& ſecundū ænei.
Priſcianus Cicero. Saturnū maxime colūt uulgi. Hierōymus in Iob cap. xxiiii. Vim fece
Seruius rūt/deprædantes pupillos: & uulgū pauperē ſpoliauerūt. At uero Sergius in
Cicero Donatū/neutri/& fœminini generis eſſe uulgus tradidit: non aūt maſculini:
Hierōymus dixitq; Virgiliū ſic protuliſſe. in. ii. ænei. In uulgū ambiguā. Vnde & Donatū
Sergius ipſum carpſit/ꝙ ſcilicet hac in parte nō recte ſenſerit. Quod tñ Seruius ſic le
Virgilius git. ſpargere uoces In uulgū ambiguas. Exempla ergo/quæ ſupra attulimus
Hierōymi/& Ciceronis/tam Sergii opinioni(ſi tñ uera eſt)q̄ Donati/Probi:
Priſcianus Priſciani/Seruii/conferre pōt. Veteres etiā/teſte Priſciano/hic uulgus huius
Nonius uulgus quarta declinatione declinabāt. Hæc uulga/capacitas dicitur/uel ſi/
Lucillius nus cū laxitate/ut ſcribit Nonius. Lucillius li. ii. in uulgā penetrare piloſam.
Priſcianus Vocifero uociferas/& uociferor deponēs uſurpat: qđ tñ Priſciāus tradit ēē cōe. Vocifero

Veto uetas facit in præterito uetaui: in ſupino uetatū. Vnde in apoſtolicis actio Vociferor
nibus legitur cap. xvi. Tranſeuntes aūt Phrygiā/& Galatiæ regionē/uetati Veto
ſunt a ſpiritu ſancto loqui uerbū dei/in Aſia. Antiqui etiā ueto uetis tertia te
Priſcianus ſte Priſciano cōiugatione declinabāt: cuius præterito uetui/ſupino uetitum/
Priſcianus nunc utimur.

Virgo(ut tradit Priſcianus)fœminini tantum generis eſt: ſed & maſculini cōperi Virgo
Hierōymus tur. Vnde Hieronymus in prologo ſuper Ioannē/ait. Et huic matrem ſuā pē Virgūcula

dens in cruce cõmendauit Deus:ut uirginẽ uirgo ſeruaret. Virgo a uiridiore Virga
Seruius ætate dicta eſt. Vnde etiã matres/teſte Seruio ſuper librũ xi. æneidos/uirgi/ Virgula
Virgilius nes nõnunq̃ appellãt. Hinc Virgilius de Paſiphæ loquẽs/ait. Ah uirgo infœ Virgella
Terentius lix/quæ te dementia cepit: Terentius in ecyra. Nã uitiũ eſt oblatum uirgini Virgũcula
olim ab neſcio quo improbo. Et format diminutiue uirgũcula. Virga (ut tra
Beda dit Beda ſup Donati artẽ) triplex habet diminutiuũ/uirgula/uirgella/uigũcula.

Virgilius Vindemia/uini demptio/producit de ſyllabã. Virgilius georgico. ii. Nõ eadem Vindemia
Martialis arboribus pẽdet uindemia noſtris. Martialis. Iam prior ad fæcẽ/ſed & hæc ui Videmiator
Pſalmographus demia uenit. A uindemia fit uindemio uindemias uerbũ: ut ẽ apud Pſalmo Vindemitor
grapbũ. Vt qd deſtruxiſti maceriã eius/& uindemiãt eam oẽs qui prætergre Virgindemia
Horatius diũtur uiã? A uindemiatu ſupino/fit uindemiator/de ſyllaba præter naturã
correpta metri gratia. Horatius ſermone. xvii. Vindemiator/& inuectus cui
Ouidius ſæpe uiator. At uero Ouidius antepenultimã ſyllabã detraxit: ut de ſyllaba/
quæ (ut diximus) naturaliter producta eſt/etiã produci poſſet. Ait enim in fa
ſtis. At non effugiet uindemitor/hoc quoq; cauſam. Virgindemia/uirgarũ
Marcellus demptio uocatur/ſeu uirgarũ apparatus/teſte Marcello. Varro in Agatho/
Varro ne. Ideoq; ſcapulæ metuũt uirgindemiam.

Agrætius Victor/& qui uehit/& qui uehitur/dici poteſt/teſtibus Agrætio in Caprum/& Vector
Seruius Seruio. Cicero. Sũmi gubernatores in magnis tẽpeſtatibus a minoribus ue/
Cicero ctoribus admoneri ſolent. Quintiliãus. In nauim filii mei male permutatus
Quĩtilianus uector imponor. Lucanus. Vectoris patiens tumidũ ſuper enatat amnem. Se
Lucanus neca in Hippolyto. Pro ſua uictor timidus rapina.

Seneca Vello uellis tertiæ cõiugationis/cũ gemino l ſcribitur: & facit in præterito uel Vello
Priſcianus li/& uulſi: in ſupino uulſum/teſte Priſciano. Inde uellico uellicas uerbũ for/ Vellico
Calphurnius matur. Calphurnius egloga ſexta. Quoi deus arridens horrentis pectore ſe/ Velo
tas Vellicat. Velo uelas primæ cõiugationis/cũ unico l ſcribitur: a quo fit ue Velifico
Priſcianus lifico/& uelificor cõmune uerbũ/teſte Priſciano. Vnde & paſſiuũ protulit Velificor
Iuuenalis Iuuenalis/dicens.
Velificatus Athos/& quicquid Græcia mendax Audet in hiſtorias. Fit etiam Velito
a uelo uelas uelito uelitas. In alio aũt ſignificato uelito uelitas/a uelitũ cõgreſ Velitor
Ouidius ſione formatũ uerbũ eſt. Nam uelites expediti erant ad pugnã milites. Oui/
dius de ibide. Nondũ calfacti uelitis haſta ſolũ. Sed & uelitor deponẽs uſur/
Priſcianus patur/teſte Priſciano. Vnde Plautus in menæchinis ait. Neſcio quid uelitati
Plautus eſtis inter uos duos.

Priſcianus Vtinam/& ut pro utinam ponitur/teſte Priſciano/dicente etiam Horatio libro Vtinam
Horatius ſermonũ ſecũdo. Iuppiter ut pereat poſitũ rubigine ferrũ/ideſt utinã pereat. Vt

Laberius Verſus huius uerſus/uel uerſi/declinari poteſt. Laberius in lacu auerno. Verſo Verſus
Valerius rum innumerorũ numero ſtuduimus. Valerius in phormione. Quid hic cum
tragicis uerſis/& ſyrma facis? Verſus/& uerſum/præpoſitiones ſũt: unde ad
uerſus/& aduerſum.

Gellius Vtor uteris cõe uerbũ ẽ/teſtibus Gellio libro. xv. noctiũ atticarũ/& Priſciano. Vtor
Priſcianus Næuius in liciaria. Supellex quæ utitur/emitur tñ. Plautus in aſinaria. Vbi
Næuius illa quæ dedi ante abuſa. Varro. Vtile utamur potiuſq̃ ab rege abutamur.
Plautus Hortenſius. Abuſis iam oĩbus locis. Et tã accuſatiuo/q̃ ablatiuo/iũgi põt: etſi
Hortenſius Alexander cũ ablatiuo ſolũ conſtrui poſſe tradiderit/dicẽs. Dignor/cũ po/
Alexander tior/fũgor/ueſcor/fruor/utor/Et careo/iũgo caſu tantũmodo ſexto.

Gellius Vereor cõe uerbũ eſt/teſte Gellio li. xv. noctiũ atticarũ. Dicimus enim. Vereor Vereor
Aphranius te: & uereor abs te. Vnde Aphranius in conſobrinis ait. Malũt metui/q̃ uereri
ſe ab ſuis. Accuſatiuũ caſũ poſt ſe regit: & qñq; datiuũ: ut uereor filio: ideſt ne
Aphranius aliqd mali filio eueniat. Regit & nõnunq̃ gtĩ. Aphranius in cõpitalibus.
Quĩtilianus Si non uereor/nemo uereat tui.

Nonius Vapor/& uapos/in recto dici põt/teſtibus Quintilião/& Nonio. Lucretius li. v. Vapor
Lucretius Peruolitans permanat ad os/friguſq;/uapoſq;. Vapos

Nonius Viciſſitudo/& uiciſſitas/in una ſignificatione dici poteſt/teſte Nonio/ Accium Viciſſitudo
Accius inducẽte dicentem in phœniſſis. Viciſſitatemq; imperitandi tradidit. Viciſſitas

Verres cum duplicato r/proprium uiri nomen/facit in genitiuo uerris/uel uer Verres

Probus ri:ſicut Vlyſſes huius Vlyſſis/uel Vlyſſi/teſte Probo. Vnde Cicero/filiumqꝫ Veru
Cicero Verri/pro Verris dixit. Verres item porcus dicitur non caſtratus. Veru cum Ver
Virgilius unico r/primam corripit ſyllabam. Virgilius. Pinguiaqꝫ in uerubus torrebi
Virgilius mus exta colurnis. Ver ueris cum unico r ſcribitur:& primā producit in obli
quis ſyllabā. Virgilius in buccolicis. Quātū uere nouo uiridis ſe ſubiicit alnus.
Ouidius Vagio uagis quartæ cōiugationis/primā producit ſyllabā. Ouidius li. metamor Vagio
Pompeius pho. x. Reddit onus/uagitqꝫ puer. Proprie infantulorum uerbum eſt/quom Vagitus
Nonius uoces edunt. Inde uagitus:& hic uagor/in uno ſignificato/auctoribus Pom/ Vagor
Lucretius peio/& Nonio/dicēte etiam Lucretio libruo ſecundo. Et ſuperantur item/mi Vago
ſcetur phunere uagor. Vagor uagaris deponens uerbū eſt. Plautus tamen neu
Plautus trale protulit/quom dixit ī milite. Te alloquor uitii probriqꝫ plenus/qui cir
Tibullus cum uicinos uagas. Corripit aūt primam ſyllabam Tibullus. Hic choreæ/cā
tuſqꝫ uigent:paſſimqꝫ uagantes.
Villico uillicas cum duplicato l uerbum neutrale eſt/& uillicor deponens/teſte Villico
Priſcianus Priſciano. Hieronymus in Luca cap. xvi. Non enim ultra poteris uillicare. Te Villicor
Hierōymus rentius in ecyra. Hic uillicor ante urbē:nunc rus eo. Eſt aūt uillicari ruſticari/ Vilito
Terentius uel uillæ præeſſe. Vilito uilitas cum unico l/ſignificat uile facere/uel redde/
Marcellus re/teſte Marcello/Turpiliū referēte dicentē. Et quear tua uitia:quæ te uilitāt.
Turpilius Vulgaris/& uulgarius/declinari pōt/teſte Marcello:qui & Turpilium refert di Vulgaris
Marcellus xiſſe in tranſilione. Nō eſt mediocris res:nec uulgaria fallacia hæc. Et Aphra Vulgarius
Turpilius nius in priuigno ait. Dehinc temeritatem repudio uulgariam.
Aphrāius Venio uenis quarta coniugatione/& ueno uenis tertia/declinauerunt antiqui/ Venio
Marcellus teſte Marcello/Ennium inducente dicentē in hecuba. Senex ſū:interim mor/ Veno
Ennius tem oppetam/priuſq̃ id euenat/pro eueniat. Vnde a tertiæ coniugationis Væneo
uerbo formatur præteritum ueni:cum alias a uerbo quartæ ſecundū analo/
giam formetur in præterito ueniui:quod ab uſu ceſſit. Et facit in futuro indi
Marcellus catiui modi ueniam/& uenibo/teſte Marcello/Pomponiū referente dicen/
Pomponius tem. Hominē beatum/cui illæ peruenibunt diuitiæ. Væneo uænis pro eo qđ
Apuleius eſt uænundor/cum æ diphthongo annotatur/teſte Apuleio/ut ſcilicet a ſecū
Priſcianus da/& tertia perſona alterius uerbi uenis uenit differat. Et facit in præterito
Sedulius de arte uæniui/teſte Priſciano:in ſupino uænitum:quod & protulit Seduli/
us/quom de Ioſeph a fratribus uænundato ait. Reppulit ille famem uænitus
Diomedes crimine fratrū. Quod tamen Diomedes dixit non eſſe cōpertum:ſed uænū/
Lucanus datū/aut uænditū dicendū eſſe/quin etiā & uænū dici poteſt:quod Lucanus
Diomedes poſuit. Veteres tñ etiam uæneor protulere/teſte Diomede/Tyrianū referē
Tyrianus te dicentē libro primo de agricultura. Nam id melius emitur/quod uæneat.
Plautus Et Plautus ait. Egone illi uænear? Vændo/& uænundor/ſimiliter cū æ diph/
Apuleius thongo (ut idem tradit Apuleius) annotanda ſunt.
Apuleius Væ producta ſyllaba cū æ diphthongo ſcribitur/teſte Apuleio:& tam cū accuſa Væ
Virgilius tiuo/q̃ cū datiuo cōiungit/teſte Capro. Virgilius. Mantua uæ miſeræ nimiū Ve
Virgilius uicina Cremonæ. Ve aūt correpta ſyllaba in alio ſignificato/abſqꝫ diphthon
go ſcribitur. Virgilius. Hyrcaniſue/Arabiſue parant.
Caper Venſica cum n poſt ſ/& ſcribi/& efferri debet/teſte Capro de latinitate/ſic qui/ Venſica
Vgutio dem dicta (ut ait) quia nō ſit ſine uēto. Neqꝫ a uaſe deſcendit/quaſi uas aquæ
Horatius uenſica dicatur/ut cum Catholico ſomniauit Vgutio. Et producit mediam
ſyllabam. Horatius. Et diſploſa ſonat q̃tū uenſica pepedit. Hæc apud Græcos
κυσTH cū y uocatur. Cum. ī. aūt κισTH ciſta dicitur/ut ī ipſa dictiōe uidimus.
Vmbra notā habet ſignificationē. Vmbria/regio quædā eſt Italiæ/ab ὄμβρος Vmbra
Lucanus qui eſt imber/ſic cognominata:de qua Lucanus libro ſecundo. Iuſqꝫ ſui pulſo Vmbria
iam pdidit Vmbria Thermo. Ab hac/ Vmbri populi uocitati ſunt. Vmbro/ Vmbri
Plinius fluuius eſt Inſubriæ:qui alio nomine a Plinio Laber uocatur. Ombræa/urbs Vmbro
Ptolemæus eſt Meſopotamiæ/teſte Ptolemæo. Ombrici/populi quidā iuxta Illyricos. Ombræa
Virgilius Veſcor ueſceris pro edo es ponitur/dicente Virgilio libro æneidos xi. Veſcitur Ombrici
Aeneas:ſimul & Troiana iuuentus. Et tam cum accuſatiuo/q̃ cum ablatiuo Veſcor
Hierōymus conſtruitur. Hieronymus in leuitico capitulo quartodecimo. Vt offerat pro
Virgilius ſe duos paſſeres uiuos:quos ueſci licitum eſt. Veſci/uti Virgilius.

Quid puer Aſcanius/ſuperat & ne/ueſcitur aura
Marcellus Aetherea? Veſci item uidere ſignificat/teſte Marcello/accium inducente dicē
Accius tem in Athamante. Priuſq̄ infans eſſes/facinus oculi ueſcuntur tui: ideſt uidēt.
Horatius Verſo uerſas actiuum eſt uerbum. Horatius. uos exemplaria græca Nocturna Verſo
Boœtius uerſate manu/uerſate diurna. Boœtius. Rotam uolubili orbe uerſamus. Ver Verſor
Cicero ſor autem pro conuerſor/deponens eſt. Cicero. In quibus propter illas inſa/
nas ſubſtructiones/facile mille hominum uerſabatur.
Vaccinium cum gemino c/& i latino utrobiq;/& uiola/pro eodem flore uſurpā Vaccinium
Virgilius tur. Virgilius in buccolicis. Viola
Vrgilius Alba liguſtra cadunt: uaccinia nigra leguntur. Idem ī moreto. Hiacynthus
Fæcundiſq; rumex/maluæ/uiolæq; uirebant. Hunc florem Græci hiacynthū
Virgilius uocāt: quo etiam uocabulo uſus ē Virgilius georgicon. iiii/quom dixit. & fer
rugineos hiacynthos.
Vitis cum i poſt t ſcribitur: a qua fit per diminutionem uiticula: & cum e uites eſ Vitis
Hierōymus fertur: cuius diminutiuum erit uitecula. Hieronymus in Ioanne. Ego ſum ui/ Viticula
Virgilius tis uos palmites. Virgilius in diris. Dulci nanq; tumet nondum uitecula bac Vites
cho. Nam ſi dixiſſet uiticula/uerſus ſtare non poſſet. Nec eſt eadē ratio/qua/ Vitecula
re non poſſit poni uiticula ti ſyllaba producta/ſicut cuticula/canicula/tegeti
cula/cuniculus: quia uiticula primam producit ſyllabam: & ex tribus primis
ſyllabis optime dactylus confici poteſt: non ſic in præfatis dictionibus/ qua
rum prima ſyllaba correpta eſt: ut libro ultimo ſuper regulam/I c ſequente
breuis/oſtendimus.

Heſiodus Anto cum t exili/Occeani/& Tethyos filia fuit/teſte Heſiodo Xanto
Virgilius in Theogonia. cuius meminit Virgilius georgicorum tertio/ Xanthus
x quom ait. Drymoq;/Xantoq;. Xanthus cum th aſpirato/fluui Xanthii
Virgilius us fuit Troianus: de quo Virgilius libro æneidos quinto.
Hectoreos amnes/Xanthum/& Simoenta uidebo. Eſt & eodē
Ptolemæus nomine urbs mediterranea Lyciæ/teſte Ptolemæo. Xanthus item eadem lit
Homerus teratura/proprium fuit uiri Troiani nomen/a Diomede in bello occiſi/te/
ſte Homero libro iliados quinto. Rurſum Xanthus eadem ſcriptura/nomē
Homerus fuit cuiuſdam equi Hectoris/teſte Homero libro iliados octauo. Xanthii ēt
cum th aſpirato/& i latino/populi quidam ſunt in Aſia/teſte Herodoto li/
Herodotus bro hiſtoriarum primo.
Xanthippus cum th aſpirato/& i latino/& gemino p/proprium fuit uiri nomē: Xanthippꝰ
Sylius de quo Sylius libro ſecundo. Xanthippe
Laertius Lædæis ueniens uictor Xanthippus Amyclis. Xanthippe eadem ſcriptura/
uxor fuit Socratis querula/teſte Laertio.

Pſalmographus Elo zelas/& zelor deponens uſurpatur. Pſalmographus. Noli Zelo
æmulari in malignantibus: neq; zelaueris facientes iniquitatē. Zelor
Hierōymus z Hieronymus in Zaccharia cap. primo. Zelatus ſum Hieruſalē/
Hierōymus & Sion/Zelo magno. Idem in libro tertio regum cap. xviiii.
Hierōymus Zelo zelatus ſum pro domino deo exercituum. Idem in Iohele
cap. ſecūdo. Zelatus ē dn̄s terram ſuam. Græci ζηλοω dicunt.
Zizania cum i latino utrobiq; /fœminino genere/& zizanium neutro/declina Zizania
Hierōymus ri poteſt. Hierōymus. Zizaniū mixtum eſt tritico. Genus eſt hærbæ. Zizanium

Neſtoris Dionyſii Nouarienſis liber ſeptimus fœliciter incipit.

De propriis noibus in eus diphthongum/& in ius terminatis.

p Ropria nomina in eus diphthongum terminata/ut Theſeus/
Orpheus/Tydeus/Peleus/Aegeus/Perſeus/ſuum in eu
formant uocatiuum/teſte Priſciano: ut Theſeu/Orpheu/Ty/
Priſcianus deu/Peleu/Aegeu/Perſeu. Tamen ſecundum analogiam
Probus (ut tradit Probus) formare poſſunt etiam uocatiuum in e:

ut Theſee/Orphee. Mutamus nonnunq̃ eus diphthongum in es/ĩ nomiati/
uo/ut Perſes/Tydes/Peles/Orphes/teſte Priſciano. Propria autem nomĩa
Priſcianus terminata in ius/de uſu faciunt uocatiuum in i:ut Virgili/Serui. Vetuſtiſſimi
Priſcianus tamen (ut ſcribit Priſcianus) etiam in e uocatiuum terminabant:ut Virgilie/
Liuius Seruie. Liuius in odyſſea. neq; enim te oblitus ſum Laertie noſter/pro Laerti.
Laius Et Laius referente Priſciano ait. Nunc Laertie para ire. Et (ut Priſciano pla/
Priſcianus cet) penultima uocatiui in i terminati/eorum ſcilicet nominum / quæ ante/
penultimam in nominatiuo corripiunt (nam de aliis nulla eſt dubitatio) om
nino acui debet: etſi alias ipſius ſyllabæ quantitas/hoc eſt penultimæ in uo/
Martialis catiuo correpta ſit: ut eſt apud Martialem. Non amo te Sabidi: nec poſſum
Horatius dicere quare. Horatius in primo carminum. Mercuri facunde nepos Atlan/
Horatius tis. Idem in eodem. Nulli flebilior/q̃ tibi Virgili. Lucanus li. vii. iã Magni de
Lucanus ſeri arma Succeſſor Domiti: ſine te iam bella geruntur. Arator tamen penul
Arator timam produxit/quom ait. Publica libertas ſanctiſſime papa Vigili. Nã Vi/
Statius gilius ab eo qui eſt uigil huius uigilis formatur: ubi gi ſyllaba correpta eſt/di
Tullius cente Statio libro thæbaidos decimo. Ite age: & obſeſſis uigilem circundate
flamam. Filius appellatiuum nomen/in i/& in e/format uocatiuum. Tullius.
Quanq̃ te Marce fili annum iam audientem Crathippum. Liuius Androni/
Liuius cus referente Priſciano inquit. Pater noſter Saturni filie. Et notandum q; (ut
Priſcianus ſcribit Priſcianus) nominatiuo pro uocatiuo/ſiue euphoniæ/ſiue metri gra/
tia/nonnunq̃ utuntur auctores: ut Deus pro dee/filius pro fili/uel filie: cho/
Lucanus rus pro chore: agnus pro agne: populus pro popule: fluuius pro fluuie. Lu/
canus libro primo. Degener o populus/uix ſæcula longa deorum. Virgili/
Virgilius us li. æneidos. iiii. Corniger heſperidum fluuius regnator aquarum.

De propriis nominibus deſinentibus in on.

Propria nomina græca in on terminata/plerunq; latini in o transferũt: ut Tar/
cho pro Tarchon: Rhapho pro Rhaphon: Agamemno pro Agamemnon.
Virgilius Virgilius libro æneidos octauo. hinc Tarcho/& Tyrrheni tuta tenebãt. Idẽ
Virgilius libro æneidos decimo. Partheniumq; Rapho/& prædurum uiribus Orſen.
Statius Statius in achilleide. Conclamant Danai: ſtimulatq; Agamemno uolentes.
Priſcianus E diuerſo Græci/teſte Priſciano/Propria nomina latina terminata in o/tra/
ducere ſolent in on: ut Cicero/Cato/quod nos dicimus/illi κικέρων/κάτων
transferunt.

De nonnullis nominibus propriis primæ/
& tertiæ declinationis: & de quibuſdam
creſcentibus una ſyllaba in genitiuo.

Declinari poteſt/teſte Priſciano/Achates huius Achatis uel Achatæ: Tigranes
Priſcianus huius Tigranis uel Tigranæ. Simili modo Timarchides/Oreſtes/Heraclides/
Drances/Thucydides/Mithridates/Alcibiades/Miltiades/Calliphades/Phi
liſtides/Herculides/Ariſtides/Anticlides/Philonides/Sotades/Simonides/
Agathargides/Aſclepiades/Herocliades/Mneſides/Comiades/Euripides:
& alia prope plurima. Hæc autem quo ad tertiam declinationem faciunt uo
catiuum in es/& in e/teſte eodem Priſciano. Præterea Chremes huius Chre/
Priſcianus mis/uel Chremetis: Thales huius Thalis uel Thaletis. Sic Laches/Pheres/Da
res/Apelles/Agelles/Ganges/Hermes/Rhamnes: qđ Tortellius in Ortho/
graphia hic Rhamnetes declinat. Adonis huius Adonis/uel Adonidis: Anu
bis huius Anubis uel Anubidis. Sic & Buſiris/Acis/Paris/Agis/Serapis: & mł
ta alia. Decapolis huius decapolis uel decapoleos. Sic Neapolis/Pentapolis/
Nicopolis/Conſtautinopolis. Hæreſis huius hæreſis uel hæreſeos: Iris hær/
ba huius iris uel ireos. Sic geneſis/metamorphoſis. Pallas huius palladis uel
pallados. Sic dorcas/lampas/dipſas/hebdomas.

De compoſitis a capite/& a corde.

Compoſita ab eo quod eſt caput/ut præceps/anceps/biceps/triceps/ſecundũ
Priſcianus analogiam in cipis ſingularem formant genitiuum/teſte Priſciano. Ennius
Ennius annalium xv.
Occumbunt multi lœtum ferroq;/lapiq;

Liuius Aut intra muros/aut extra præcipe/pro præcipiti/ lapi pro lapide. Liuius.
Seqꝫ in alta maria præcipem dedit. Quod autem nunc incipitis genitiuum
Plautus faciunt/id procedit ex eo ꝙ antiqui ancipes/& præcipes/in recto proferebãt.
Plautus Vnde Plautus in commorientibus ait. Saliam in puteum præcipes Idem in
rudente. Poſt altrinſecus eſt ſecuricula ancipes. Cõpoſita ab eo quod eſt cor/
ut excors/ uæcors/ſecors/cõcors/diſcors/ablata ſ littera/& addita dis ſyllaba/
Priſcianus ſuũ formãt genitiuũ ſingularẽ/ut excordis/uæcordis. Veteres tñ teſte Priſcião
Cælius ſolebant genitiuo ſimilem in his proferre nominatiuum. Cælius in Cratino.
Pomponius Modo fit obſequens/hilaris/comis/communis/concordis. Pomponius in ſa
tyra. Blanda/fallax/ſuperba/impotens/diſcordis.

De iis dictionibus/quæ in e/& in i/
ablatiuum ſingularem terminantur.

Nomina terminata in uis/ut auis/ciuis/clauis/peluis/nauis/in guis/ut anguis/
ũguis/in gnis/ut ignis/in ctis/ut lactis/uectis/ in mnis/ut ãnis/& alia fere oĩa/
quorum extrema ſyllaba in is deſinit/a duabus incipiens cõſonantibus/quæ
Priſcianus ſcilicet non creſcunt in genitiuo/ut febris/reſtis/poſtis/teſte Priſcião formãt
ablatiuum ſingularem in e/& in i: prætero̧ ueſtis/& peſtis: quæ ſolum in e/
Alexander ablatiuum faciunt: apud quem exempla ſunt plurima. Alexander autem ex
cepit etiam teſtis/dicens.
Teſtis cum peſte per e fit/iuncta ſibi ueſte. Sunt qui etiam addunt nomina in
rs terminata/ꝙ ſcilicet in e/& in i/mittant ablatiuum/ut ars/mors/pars/ſors.
Lucretius Lucretius libro quinto. Et libella/aliqua ſi ex parti claudicat hilum/ Omnia
Virgilius mendoſe fieri/& obſtypa/neceſſum eſt. Virgilius georgi. iiii. Sunt quibus ad
portas cecidit cuſtodia ſorti: ubi nonnulli datiuum eſſe uolunt pro ablatiuo
poſitum. Comparatiua etiam/teſte eodem Priſciano/faciunt ablatiuum ĩ e/
& in i: quia antiqui neutrum genus in or proferebant. Vnde Valerius Antias
Valerius xi. annalium ait. Prior bellum/quod cum iis geſtum erat. Idem in eodẽ libro.
Valerius Commemorant Graccho fœdus prior Pompeianũ non eſſe ſeruatum.

De dictionibus in genitiuo plurali ſyncopatis.

Poetæ/& oratores/eas dictiones/quarum genitiuus pluralis in ium/uel in orũ/
ſecundum analogiam formatur/concidere ſolent: ut nummum pro nũmo/
rũ: deũ ꝓ deorũ: uirũ ꝓ uiroꝝ: libellũ ꝓ libellorũ: denariũ ꝓ denariorũ: ſociũ
pro ſociorũ: talentum pro talentorũ. Similiter adiectiua quoqꝫ concidunt: ut
ſenum pro ſenorũ: denũ pro denorũ: quadragenum pro quadragenorum:
Plinius paruũ pro paruorũ: magnanimum pro magnanimorũ. Plinius libro. xxxvi.
naturalis hiſtoriæ. Atqꝫ adeo duodequadragenũ pedum Luculleí marmoris
Statius in atrio Scauri collocari. Duodequadragenũ dixit/pro duodequadragenoꝝ/
hoc eſt triginta & octo. Statius libro thæbaidos primo.
Portarum in biuio lateri duo corpora paruũ Dependẽt/pro paruorũ: Virgi
Virgilius lius libro æneidos. iii. magnanimũ quondã generator equorũ/pro magnani
morũ. Idem fit in pronominibus meũ/tuũ/ſuum/noſtrũ/ueſtrũ. Plautus ĩ tri/
Plautus nu. Vt rem patriam/gloriã maiorũ meũ/pro meorũ. Idem in pœnulo. Et qd
Plautus meminiſti tuũ parentũ nomina/pro tuoꝝ. Idem in menæchinis. Auertit præ
Plautus dam ab hoſtibus/noſtrũ ſalutẽ ſociũ/pro noſtroꝝ ſociorũ. Simili quoqꝫ mo/
do/omnia in ans/uel in ens terminata participia/concidi poſſunt: ut amantũ
Virgilius pro amantiũ: legentũ pro legentiũ. Virgilius libro æneidos. vii. Vincla recu/
ſantũ/& ſera ſub nocte rudentũ/pro recuſantium/& rudentiũ. Parens cõmu
Priſcianus nis generis/parentiũ facit ſecundũ analogiã/teſte Priſciano/Tulliũ inducen
Tullius te dicentẽ de ſuppliciis. Nã uiuos præfectos/ſine ulla cauſa/de complexu pa/
rentiũ ſuoꝝ hoſpitũ/ad mortẽ/cruciatũqꝫ rapuiſti. Frequentius tñ per ſynco/
pã parentũ dicimus/ꝗ̃ parentiũ. Pari modo manũ pro manuũ/currũ pro cur
ruũ/duũ ꝓ duorũ proferimus. Noia quoqꝫ terminata in as/ſecundũ analo/
Priſcianus giã/teſte Priſciano formant genitiuũ pluralẽ in ium: etſi per conciſionẽ fre/
quentiſſime in um efferantur: ut penas penatũ pro penatiũ: ciuitatũ pro ciui/
tatium: probitatũ ꝓ probitatiũ. Sic & alpeſtrũ enuntiamus pro alpeſtriũ: ter/
Ouidius teſtrum pro terreſtrium: cæleſtum pro cæleſtiũ. Ouidius in faſtis.

Frigida cæleſtum matres Arethuſa uocauit. Sic etiam cælicolum/ruricolũ/ agricolum/chriſticolum/pro cælicolarum/ruricolarum/agricolarum/chri
Sylius ſticolarum dicimus. Sylius libro ſecundo. Cælicolum magnas uoluebat cõ-
Priſcianus ſcia curas. Similiter uatum pro uatium: & nonnunq̃ ſedum pro ſedium: mẽ
Tullius ſum pro menſium/teſte Priſciano/Tullium referente dicentem pro Sextio.
Ouidius Veſtrarum ſedum/templorumq; cauſa/pro ſedium. Et Ouidius libro me- tamorphoſeos xi/ait. Et quos ſubſtinui bis menſũ qnq; labores/ꝓ menſium.

De nonnullis dictionibus/quæ in ium/& inorum.

Pluralem mittunt genitiuum.

luminibus/luminũ. Noia quæ datiuũ pluralẽ in bus mittunt nũq̃ genitiuũ eiuſdem numeri ſyllaba creuiſſe patiuntur. ſed aut totidem habet ut moni libus monilium: aut una ſyllaba minus eſt ut Carminibus carminum. Sic er go ſaturnalibus rectius ſaturnalium/q̃ ſaturnaliorum. Sed qui ſaturnaliorũ dicunt/auctoritate magnorum muniuntur uirorum. Nam & ſaluſtius in ter
Saluſtius tio hiſtoriarum/bacchanaliorum. dixit. Et Maſurius/uinaliorum (inquit) di
Maſurius es Ioui ſacer eſt. Verrius Flaccus in eo bello qui Saturnus inſcribitur/ſatur-
Verrius naliorum (inquit) dies/apud Græcos quoq; feſti habentur. Et Iulius Mode-
Modeſtus ſtus de feriis ait. Antias Agonaliorum repertorem Numam Pompilium re fert. Hæc enim nomina quæ ſunt feſtorum dierum neutralia/carentq; nume ro ſingulari/diuerſæ conditionis eſſe uoluerunt ab iis nominibus quæ utro q; numero figurantur. Compitalia eni/& bacchanalia/& agonalia/& uina lia/& reliqua his ſimilia/feſtorum dierum nomina ſunt; nec ſingulariter no minantur: aut ſi ſingulari numero dixeris/non idem ſignificabis/niſi adie- ceris feſtum: ut bacchanale feſtum: agonale feſtum: & reliqua: ut iam non po ſitiuum ſit: ſed adiectiuum: quod Græci ἐπιθετον uocant. Animati ſunt ergo ad faciendam diſcretionem in genitiuo caſu: ut ex declinatione exprimerẽt nomen ſollẽnis diei: ſcientes in nonnullis ſæpe nominibus datiuo in bus ex eunte/nihilominus genitiuum in orum finiri: ut duobus duorum: ambobus amborum. Ita & uiridia quom ἀντιεπιθετον accipiuntur/genitiuum in ium faciunt: ut uiridia prata uiridium pratorum. Quom uero ipſam loci uiridita tem ſignificare uolumus/uiridiorum dicimus: ut quom dicitur/formoſa fa- cies uiridiorum. Tunc enim uiridia Poſitiuum ponitur: non adiectiuum. Tã
Aſinius ta autem apud ueteres fuit licentia huius genitiui/ut Aſinius pollio uectiga- liorum frequenter uſurpet: cũ uectigal non minus dicatur/q̃ uectigalia. Sed & cum legamus/læuaq; ancile gerebat/tamen & anciliorum relatum eſt. Vi- dendum ergo ne magis uarietas delectauerit/q̃ ut adamuſſim uerum ſit/fe ſtorum dierum nomina ſic uocata. Ecce enim & præter ſollenniũ dierũ uoca bula/alia quoq; ſic declinata reperimus/ut præcedens ſermo patefecit/uiri diorum/& uectigaliorũ/& anciliorum. Sed & ipſa feſtorũ nomina ſecundũ regulam declinata apud ueteres reperio. Siquidem Varro ferialiũ diem ait a
Varro ferendis in ſepulchra epulis dici. Non dixit ferialiorum. Et alibi/floralium/
Varro non floraliorum ait: cũ idem non ludos florales illic/ſed ipſum feſtum flora
Maſurius lia ſignificaret. Maſurius/dies (inquit) eam noctem deinceps quæ in ſequen- tem diem qui eſt lucariũ. Non dixit lucariorũ. Itemq; liberaliũ multi dixerũt/ non liberaliorũ. Vnde pronuntiandũ eſt ueteres indulſiſſe copiæ per uarieta tem: ut dicebant exanimos exanimes: inermes inermos: tum ilaros atq; ilares. Et ideo certũ eſt licito & ſaturnaliũ/& ſaturnaliorũ dici: cũ alterũ regula cum auctoritate/alterũ etſi ſolla/ſed multorũ defendit auctoritas. Hæc omnia
Macrobius Macrobius in ſaturnalibus. Sic & Marcellus ait. Bacchanaliorũ pro baccha-
Marcellus naliũ dicebant: ſicut uectigaliorũ: compitaliorũ: noualiorũ: uulcanaliorum.
Saluſtius Saluſtius hiſtoriarũ li. iiii. Curio uulcanaliorũ die ibidẽ moratus. Iuuenalis.
Iuuenalis Incipit optare/& totis quinquatribus optat: cuius genitiuus erit quiquatriũ.
Horatius Et Horatius in epiſtolis. At potius puer ut feſtis quinquatribus olim. Cicero
Cicero in epiſtolis. Ita tumultuoſæ cõciones/ita moleſtæ qnquatriis afferebantur: cu
Gellius ius genitiuus erit quinquatriorũ. Gellius libro quarto noctiũ atticarum. Hoc ius ſponſaliorũ obſeruatũ dicit Seruius Sulpicius ad id tempus/quo ciuitas

uniuerſa/Latio lege Iulia data eſt.

De iis dictionibus/quæ in is/& in es/Pluralē accuſatiuū faciunt.

Omnium nominum quæ genitiuum ſimilem habent nominatiuo ſingularē/
pluralis accuſatiuus in es/& frequētius in is terminari ſolet. Simili quoq; mo
do accuſatiuum formāt eiuſdem formæ ſemper pluralia: ut Virgilius li. æne
dos tertio. Tris adeo in certos cæca caligine ſoles Erramus pelago. idem li/
bro æneidos quarto. aut manis credis curare ſepultos. Hāc regulam tradidit
Seruius Seruius: & poſt Seruium Priſcianus. In er quoq; deſinentia/quæ in i ſingularē
Priſcianus terminant ablatiuum/pari modo/& quidem frequentius in is/rarius in es/ac
Virgilius cuſatiuū pluralem faciunt. Virgilius li. æneidos. xii. ſpargitq; ſalubris Ambro
Priſcianus ſiæ ſuccos: ubi ſalubris/interprete Priſciano/accuſatiui caſus eſt: licet & geni/
Virgilius tiui ſingularis eſſe poſſet. Idem Virgilius libro æneidos. xi. metuēſq; moneret
Acris eſſe uiros. Imber etiam/quia habet in i ablatiuū ſingularem/non mo/
Virgilius do in e (ut eſt apud Virgilium/& uento pulſatus/& imbri) format cū ſuis cō/
Virgilius poſitis accuſatiuum pluralem in is: ſicut in es. Virgilius libro æneidos. xi.
Horatius Quom fremit ad caulas/uentos perpeſſus/& imbris. Horatius in epiſtolis.
Me quater unde ſciat nunc impleuiſſe decembris. Eodem modo accuſatiuum
Virgilius terminant pluralem in ns/& rs deſinentia. Virgilius georgico. ii. Aggredior
Virgilius ſanctos auſus recludere fontis. Idem libro æneidos. xii. penituſq; cauernas In/
Terētius gentis/uterumq; armato milite complent. Terentius in heauton. Peto paren
Manilius tis meos ut cōmonſtres mihi. Marcus Manilius in primo ſui operis carmine.
Carmine diuinas artis/& cōſcia fati Sydera/diuerſos hominū uariātia caſus/
Virgilius Cæleſtis rationis opus/deducere mūdo Aggredior. Virgilius li. æneidos. vii.
Priſcanus Hic locus eſt/partis ubi ſe uia findit in ambas. Plus etiam/& lis/teſte Priſcia/
Horatius no/tam in is/q̄ in es/accuſatiuum formāt pluralem. Horatius in epiſtolis.
Cicero Quom tibi ſol rapidus pluris admouerit auras. Cicero in frumentaria. Seda
ſti etiam litis illorum.

De genitiuo ſingulari/& datiuo nominum quartæ/& quintæ declinationis.

Gellius Antiqui/teſte Gellio libro quarto noctium atticarum/nomina maſculina/&
fœminina quarti ordinis/hoc modo declinare ſolebant: ſenatus/fluctus/do/
Varro mus/anus/genitiuo huius ſenatuis/fluctuis/domuis/anuis: datiuo huic ſenatu/
Nigidius fluctu/domu/anu. Quod & Varro/& Nigidius/& Priſcianus libro. vii. tradi
Priſcianus derunt. Vnde idem Varro rerum ruſticarum libro ſecundo/ait. Eius enim ſal
Varro uam eſſe fructuis ueneno. Idem in Tampheminhippo. Perrexit in interiores
Varro partes domuis. Idem de uita patrū libro primo. Primum de re familiari: ſe/
Varro cūdo de uictuis conſuetudine. Cato de liberis educandis libro. ii. Quæſtius ca
Cato uſa deridebant res ſuas pueris. Terentius in heauton. Eius anuis cauſa (ut opi
Terentius nor) quæ erat mortua. Cato de liberis educandis. Eam nutricem oportet eſſe
Cato adoleſcentem. Anuis enim ut ſanguis deterior/ſic & lac. Cæſar in anticato/
Cæſar ne. Minus arrogantiæ/ſuperbiæq;/dominatuq;/pro dominatui. Virgilius li/
Virgilius bro æneidos primo. Parce metu Cytherea. Idem in georgicis. Quod nec cō
Virgilius cubitu indulgent/pro concubitui. Lucillius. Quod ſumptum/ac epulas/uictu
Lucillius præponis honeſto. Veteres etiam teſtibus Marcello in dictionibus progenii/
Marcellus & pernicii/& Gellio libro octauo noctium atticarum/nomina quitæ declina
Gellius tiōis hoc modo declinabant: facies/fames/dies/genitiuo huius facii/famiidii.
Gellius Quin etiam teſtibus eodem Gellio libro præfato/& Caſellio/genitiuo huius
Caſellius facies/fames/dies/dicebant. Tullius pro Sextio. Equites nō daturos illius di
Tullius es pœnas/pro diei. Ennius annalium. xvi. Poſtremæ longinqua dies confece/
Ennius rat ætas/pro poſtremæ diei. Virgilius. Munera/læticiamq; dii/pro diei: quod
Virgilius imperitiores legunt dei. Cato in oratione de bello Carthaginenſi. Pueri/atq;
Cato mulieres extrudebātur/fami cauſa/pro famei. Siſenna libro hiſtoriarum. vi.
Siſenna Romanos iferendæ pernicii cauſa ueniſſe. Pacuuius. Pater ſupprime noſtræ
Pacuuius progenii patres/pro progeniei. Cnæus libro iliados. xiii. An maneat ſpecii
Cnæus ſimulacrum in morte ſilentum/Idem. libro iliados. xxi. Altera pars acii uitaſ
Cnæus ſent fluminis undas. Gracchus de legibus promulgatis. Ea luxurii cauſa aiunt

Gracchus inſtitui. Alio item modo/declinare ſolebant uetuſtiſſimi: facies huius facie: di
Lucillius es huius die. Lucillius in ſatyris. primum facite quod honeſtæ Tantis accedit/
Lucillius Idem in. vii. qui te Diligit/ætatis/facieq; tuæ ſe fautorem Oſtendat. Saluſtius
Saluſtius in Iugurtha. Vix decima parte die. Idem li. hiſtoriarum primo. At inde nulla
Saluſtius. munitionis/aut requie mora proceſſit ad opidum/ꝑ requiei. Ouidius libro
Ouidius metamorphoſeos tertio. Prima fide/uociſq; ratæ tentamina ſumpſit/pro fi/
Ouidius dei. Idem li. metamor. vi. Vtq; fide pignus dextras utriuſq; popoſcit/ꝑ fidei.
Virgilius Virgilius georgi. ii. Libra die/ſomniq; pares ubi fecerat horas/pro diei. Hoc
autem modo poſtremo/quintæ declinationis nomina declinanda eſſe putat
Cæſar Cæſar libro de analogia.

De nominibus terminatis in icus.

Magnificus/honorificus/munificus/nō ex ſe gignũt cõparatiuos/ſuplatiuoſq;:
ſed ex aliis/quæ in uſu non ſunt: ac ne poſſunt quidem eſſe/magnificens/ho/
norificens/munificens. Mirificus tamē mirificor format & mirificiſſimus. Te
Terētius rentius. Mirificiſſimus eſt patruus tuus. Beneficus et beneficior facit/teſte Pri
Priſciāus ſciano: & beneficiſſimus/Cato contra Thermū. De Ptolemæo rege optimo/
Cato atq; beneficiſſimo. Idem Feſto referēte munificior protulit/& munificius. Et
Cato Accius li. ſeūdo Didaſcalicon ait. Atq; magnificiſſimo/excellentiſſimoq; ho
Accius nore. Omnia ergo ſic a facio cõpoſita/hãc regulã ſequũtur/mirificus/benefi
cus/maleficus/ueneficus/terrificus/horrificus/uulnificus/tabificus/lucrificus/
pacificus/morbificus/ſacrificus/aſciticiũq; cõparatiuũ/ſuplatiuũq; habēt: ut
magnificentior magnificētiſſimus: munificētior munificētiſſimus: aliquando
aũt & ſuũ cõparatiuũ/ſuplatiũq;: ut ſupra diximus. Sunt & eiuſdē naturæ cõ
poſita a dico/& a loquor: ut benedicus/maledicus/fatidicus/ueridicus/falſi/
dicus/iuridicus/magniloquus/altiloquus/uaniloquus/multiloquus/fatilo/
quus/grandiloquus/doctiloquus/uerſutiloquus/dulciloquus/ſuauiloquus.
Nam hæc in entior cõparatiuũ/& in entiſſimus ſuplatiuũ mittunt: ut maledi
centior maledicentiſſimus: magniloquentior magniloquentiſſimus. Verum
horum poſitiua poſſunt eſſe tum participia/tum nomina: ut maledicens ma/
ledicus: magniloquens/& magniloquus: quod in cõpoſitis a facio nō fit: quæ
participia eſſe nō poſſunt: cum hæc fuerit futura uera uox/magnificiens/be/
neficiens/honorificiens: quod nuſq̃ lectum eſt.

De relatiuo quãdoq; cum antecedente/quãdoq; cum ſequēte
iuncto: & de alio quodam loquendi genere.

Relatiuũ reſpondet antecedenti. Valerius Maximus libro. v. Antea ſenatus aſſi/
duam ſtationem/eo loci peragebat: qui hodie ſencaulũ appellatur. Aliquã
do non reſpondet antecedenti/neq; in genere/neq; in numero/utiq; quom
Saluſtius reflectitur eius ſententia ab antecedente ad ſequēs ſubſtātiuũ. Saluſtius. Locus
Liuius eſt in carcere/quod Tulianũ dicitur. Liuius. Anxur fuit/quæ nunc Tarachy/
Quintiliāus næ ſunt. Quintilianus. Reſiſtã iis/qui omiſſa rerũ (qui nerui ſunt) in cauſis di
Virgilius ligentia/quodã inani circa uoces ſtudio ſeneſcunt. Virgilius. Nec partē poſue
re ſuis/quæ maxima turba eſt. Et ĩ epiſtola ad Gallatas ſexto capi. legitur. Nō
dixit/& ſeminibus/quaſi in multis: ſed quaſi in uno/& ſemini tuo: q eſt Chri/
ſtus. Diuerſum huic genus eſt/quom reſpondet antecedenti/cum deberet re/
Terētius ſpondere ſequēti ſubſtantiuo. Terentius. Ecyra eſt huic nomē fabulæ. Et hoc
Saluſtius per nominatiuũ. Per genitiuũ. Saluſtius. Cui nomē obliuionis cōdiderat. Per
Liuius datiuũ. Liuius li. xxii. Scipio cui Aphricano fuit cognomen. Virgilius. At pu/
Virgilius er Aſcanius/cui nũc cognomē Iulo. Idem in georgicis. Plurimus alburnũ uo/
Virgilius litans cui nomen aſilo. Idem. Eſt ēt flos in pratis/cui nomen amello. Aliquan
Virgilius do ſine relatiuo. Liuius li. primo. Fauſtulo fuiſſe nomē ferunt. Solinus de mi/
Liuius rabilibus. Lapis iſte in aqua mollis eſt: humo duratur exemptus. Nũq̃ duo ſi
Solinus mul repiuntur: inde unionibus nomen datur. Per accuſatiuũ. Virgilius. Aene
Virgilus adaſq; meo nomen de nomine fingo. Reſpondet etiam relatiuũ quãdoq; ſe/
Quintilāus quenti ſubſtantiuo. Quintilianus. Notum eſt/quid Glyconi acciderit/cui Spi
Tullius ridion fuit cognomen. Alius loquendi modus. Tullius ĩ rhætoricis. Sulpicio/
Tullius cui paulo ante omnia credebant/eum breui ſpacio non modo uiuere/ſed etiã

ſepelliri prohibuerunt.Idem in Saluſtium.Nunquid quos ꝓtulit Scipiones/
Horatius & Metellos/ante fuerunt aut opinionis/aut gloriæ?Horatius.Quis non ma/
Ouidius larum quas amor curas habet/Hæc inter obliuiſcitur?Ouidius.cecidere ma/
nu quas legerat hærbas.

De nonnullis conſtructionibus.

Virgilius Terentius in adelphis.Aperite aliquis actutum hoſtium.Virgilius.Viuite fœ
lices/quibus eſt fortuna peracta Iam ſua.Hic loquendi modus inauditus eſt:
nec uſq̄ alias lectus.Neq; enim hic ſua pro eo quod eſt propria accipi poteſt.
Non enim proprie dicimus:eſt mihi/aut eſt tibi/ſuus ſcribendi mos:cū tamē
dicamus:eſt mihi/aut eſt tibi/proprius ſcribendi mos.Alias cōgrue dici pōt/
Terētius qđ & Terentius protulit in Phormione:quod homines/tot ſententiæ: ſuus
Virgilius cuiq; mos eſt:Virgilius.trahit ſua quenq; uoluptas.Hieronymus in libro.iiii.
Hierōymus regum capitulo quarto.Vade/& uænde oleū:& redde creditori tuo.Tu aūt/
Gaſparinus & filii tui uiuite de reliquo.Hanc/uel ſimilem cōſtructionem/in regulis ſuis
Alexander Gaſparinus improbat:quale eſt etiam illud Alexandri.Cumq; tuis ſociis ora
Virgilius te ſacer Dionyſi.Sed Hieronymi haut dubium præualet auctoritas:& Virgi
lii dicentis Egregiam uero laudem/& ſpolia ampla refertis Tuq;/puerq; tu/
Plautus us.Plautus i caſina.Etiam ne habet Caſina gladium?habet/ſed duos:quibus/
altero te occiſurum ait:altero uillicum.Alius dixiſſet quorum:non quibus.
Occiſurum autem hoc in loco futurū eſt infinitiui modi/ut cito edocebimus.
Horatius Horatius.Tu quid ego/& populus mecum deſyderet/audi.Boœtius.Nihil
Boœtius imbecillius homine/quos morſus muſcularum necat.Virgilius.pars arduus
Virgilius altis Puluerulentus equis furit.Idem.pars grandia trudunt Obnixæ frumen/
Virgilius ta humeris/ſcilicet formicæ.Idem libro æneidos.ii.Pars hominum ualidi tur
Virgilius res & mœnia ſcandūt.Horatius.Iactamus iampridem omnis te roma beatū.
Horatius Nam hic omnis Roma nomiatiui caſus eſt.Quinquageſimo quoq; āno iubi
læū eſſe dicunt:q̄ omni quinquageſimo anno.Quotuſquiſq; homo dicitur/
pro quot homines.

De quodam loquendi genere.

Dicimus undeuiginti/duodeuiginti:undetriginta/duodetriginta : undecentū/
duodecentum:hoc eſt/uno/aut duobus demptis de uiginti:de triginta:de cē
Pompeius tum.Hic loquendi modus(ut ſcribit Pompeius)a græcis tractus eſt.In legen
da ſancti Martini legitur.Cum factus eſſet annorum duodeuiginti:hoc eſt de
Plinius cem & octo.Quo quidem locutionis genere uti poſſumus etiā per denomi/
natiua tam genitiui/q̄ ablatiui caſus.Plinius li.xxxvi.naturalis hiſtoriæ.Atq;
adeo duodequadragenum pedum Lucullei marmoris in atrio Scauri collo/
cari.Duodequadragenum dixit/pro duodequadragenorum:hoc eſt triginta
Liuius & octo.Liuius li.primo.Duodequadrageſimo ferme anno/ex quo regnare
Varro cœperat Tarquinius:ideſt octauo & trigeſimo.Varro rerum humanarū li.xvi.
Cato Mortuus eſt anno duodeuigeſimo primo:hoc eſt decimo & nono. Cato li.
quarto originum.Deinde duodeuigeſimo āno poſt dimiſſum bellum/quod
quattuor & uiginti ānos fecit/Carthaginenſes ſextum de fœdere decernere.
Gellius Gellius li.x noctium atticarū.Idq; in principio libri dixiſſe Cœliū:& Quadri
garium Claudiū in libro undeuigeſimo:hoc eſt libro.x.& nono.

Caſus pro caſu poſitus.

Tullius Genitiuus caſus pro nominatiuo nonnunq̄ ponitur.Tullius libro primo de di
Tullius uinatione.Quom illius diei mihi uenit in mentem.Genitiuus pro ablatiuo.
Tullius in rhætoricis.Oratoris officium eſt/de iis rebus poſſe dicere,quæ res
ad uſum ciuilem moribus ac legibus conſtitutæ ſunt cum aſenſione auditorū/
Tullius quo ad eius fieri poterit:ideſt q̄tum ab eo.Datiuus ꝓ ablatiuo.Tullius in phi
Virgilius lipicis.Quis enim audeat luci/& militari uia?pro luce.Virgilius.
Virgilius Nemo ex hoc numero mihi non donatus abibit/pro a me.Accuſatiuus pro
Hierōymus nominatiuo.Virgilius.Vrbem q̄ ſtatuo ueſtra eſt.Hieronymus in Ioāne.Ser/
Hierōymus monem quem audiſtis non eſt meus.Et iterum.Et hunc quem habes non ē tu
Plinius us uir.Nominatiuus pro uocatiuo.Plinius libro.vii.Salue primus omnium/
Virgilius parens patriæ appellate.Virgilius.Natæ meæ uires/mea magna potentia ſo

Terẽtius lus. Nominatiuus pro accuſatiuo. Terentius in Andria. Quæ ſeſe optauit
Ouidius inhoneſte parare hic diuitias/q̃ in patria paup honeſte uiuere. Ouidius libro
Lucanus metamorpho.xiii.ſed enim quia rettulit Aiax Eſſe Iouis pronepos. Lucanus
libro.x. Vtqꝫ fidem uidit ſceleris/tutumqꝫ putauit Iam bonus eſſe ſocer/la/
chrymas non ſponte cadentes Effudit:gemituſqꝫ expreſſit pectore læto.

De genitiuo cum aliis caſibus.

Cicero Cicero ĩ Gabinium/& Piſonem. Dico mea unius opera rempublicã eſſe libera
Cicero tam. Idem ad Atticum. Solius enim meum peccatum corrigi non poteſt. Idẽ
Cicero pro Muræna. Ex tuo ipſius animo coniecturam aperis. Et in euãgelio Lucæ.
Hierõymus Et tuam ipſius animam pertranſibit gladius. Hieronymus in libro.iii.regum
Boœtius capi.tertio. Tulit filiũ meũ de latere meo ancillæ tuæ dormientis. Boœtius.
Quintiliãus Solantur mæſti nunc mea facta ſenis. Quintilianus. Deinde cum ſatis eorum
Cicero uires expoliauerint/ſuæ ipſorum fiduciæ permittũt. Cicero de oratore libro
Brutus tertio. Sed uoluntati ueſtræ omnium parui. Brutus ad Ciceronẽ. Qui ueſtris
Ouidius paucorum reſpõdeat laudibus. Ouidius de triſtibus. Et mea defũctæ da mol
Ouidius liter oſſa cubare/Idem alibi. Et fleſti:& noſtros uidiſti flentis ocellos. Nam flẽ
tis hic genitiui caſus eſt ſingularis. Neqꝫ exponi poteſt flentis pro flentes/cũ
Cicero tis ſyllaba correpta ſit. Nõnunq̃ etiã per utrunqꝫ genitiuũ loquimur. Cicero
Plautus ad Curionem. Eam autẽ unius tui ſtudio/me aſſequi poſſe confido. Plautus.
Duorum labori hominum parſiſſem libens/mei te rogandi:& tui mihi re/
ſpondẽdi. Dicimus etiã:mea ſolius intereſt:tua unius refert:ſua illius filia:ſu/
Virgilius um iſtius iumẽtum:ſuo benedico ingenio Ciceronis. Virgilius in buccolicis.
Et me Phœbus amat:Phœbi ſua ſemper apud me Munera ſunt lauri.

De affinitate genitiui/& ablatiui caſus:& accuſatiui/& ablati/
ui:& datiui & accuſatiui.

Plinius Plinius libro ſeptimo naturalis hiſtoriæ. Gentem uocant ſilueſtrẽ ſtridoris hor
rendi/hirtis corporibus/occulis glaucis/dentibus caninis. Nonnunq̃ etiam
Cicero abſqꝫ adiectiuo. Cicero in Saluſtium. Nunqd quos protulit Scipiones/& Me
Cicero tellos/ante fuerunt aut opinionis/aut gloriæ. Cicero in rhætoricis. Dolus cõ
Hierõymus ſumitur in pecuniam/pollicitationem/diſſimulationem/maturationem/mẽ/
tionem/& cæteris rebus:de quibus magis idoneo tempore loquemur. Hiero
nymus in libro primo Machabæorum capitulo.xv. Hæc eadem ſcripta ſunt
Sicyoni/& Cariæ/& Samum/& Pamphyliã.

De adiectiuo cum dictionibus ſingulari carẽtibus numero/uel
diuerſi generis/uel diuerſæ ſignificationis iuncto.

Terentius Dicimus:harum nuptiarũ unæ bonæ:alteræ lachrymabiles. Terentius. Ex unis
nuptiis feciſti mihi geminas. Nõnũq̃ etiam cum iis/quæ habent ſingularem
Cicero numerum. Cicero duplices ſimilitudines eſſe debent:unæ rerum:alteræ uer/
Virgilius borum. Congrue tamen (fateor) dixiſſet una:& altera. Virgilius libro æneí.ii.
Lucanus ſatis una ſuperqꝫ Vidimus excidia. Lucanus. totumqꝫ in partibus unis Bello/
rum fecere nefas:quod quidam exponunt:unis/hoc eſt unius animi uel/unius
uoluntatis.

De regimine nominũ crimĩalium/pœnaliumqꝫ.

Si quis furetur rem ſacram de prophano/tenetur ne ſacrilegii/an furti/an utro
qꝫ. non autem utriuſqꝫ. Qui ſuſtulerit rem ſuam de ſacro/furti ne tenetur/an
ſacrilegii/an neutro. non autem neutrius. Accuſare hunc potes uel furti/uel
ſacrilegii/uel de utroqꝫ/uel de ambobus:non autem utriuſqꝫ/uel amborum.
Condemnare non licet de utroqꝫ/ſed de altero uel furti/uel ſacrilegii. Cur ita
ſit/ut demus uarios caſus eidem uerbo/præſertim ſub coniuctionibus/quæ
eoſdã cõiungere caſus debent. Nempe ꝙ nomina peccatorum cũ huiuſmõi
uerbis/idem ualent in genitiuo/quod in ablatiuo præpoſitionem habente/
uel non habente:non idem in cæteris. Neqꝫ hoc in iis modo nominibus/quæ
certum peccatum ſignificant/& ſpeciale/ſed in his etiam quæ generale/& in
Cicero certum. Cicero. Annon intelligis primũ quos homines/& quales uiros mor
Cicero tuos/ſummi criminis arguas. Et iterum. Sceleris/atqꝫ nefarrii parricidii con/
Liuius demnabimus. Per hæc uerba tãti/& quãti/licebit per genitiuũ. Liuius li.xlvii.

Laurentius Sed nequaq̄ tantum relictum eſt/quantæ ſummæ dãnatus fuerat. Hæc Laurẽ
Cõſtantinus tius. Reus genitiuo/& ablatiuo iungitur. Conſtantinus imperator. Sic ſemp̄
noſtra contra hoſtes certamina in præliis ſtetiſſe nũcupãtur/ut reus eſſet legi/
bus/& capitali ſententia puniretur/quicunq; aliquem occidiſſet infantem. Et
paulo poſt. Ne ſimus legibus rei/qui pugnando fideliter/de omnibus genti/
Virgilius bus meruimus eſſe uictores. Virgilius. Conſtituam ante aras uoti reus.

De ſingulari numero cum plurali iuncto.

Donatus Antiqui/teſtibus Donato in terentiũ/& Marcello/ſingularem numerũ cum plu
Marcellus rali iunxerunt: ut præſente pro præſentibus: abſente pro abſentibus: qui for/
Marcellus taſſis (ut idem dixit Marcellus) monoptotæ formæ ablatiui ſunt. Terẽtius in
Terẽtius Eunucho. Neq; quid profecto abſente nobis turbatum ẽ domi. Pomponius.
Pomponius Quid enim apud forum præſente teſtibus mihi uændidit. Idẽ. Sine ergo iſtac
Pomponius præſente amicis det cœnam. Næuius. Medicato uolumus dona donare præ/
Næuius ſente omnibus. Accius in Melanhippo. Eſt res aliqua/quæ præſente his prius
Accius matura inſtitit. Plautus in Amphitryõe. Nec nobis præſente aliq̄s quiſq̄/niſi
Plautus ſeruus. Aphranius in actione. Adeſt/ſic hanc abſente nobis iuuerit puer.
Aphranius

De quibuſdam nominibus/quæ genitiuo iunguntur.

Omnia nomina quæ obtineri/uel deſyderari aliquid oſtẽdũt/ut copioſus/opu
Priſcianus lentus/capax/tenax/auidus/auarus/ſtudioſus/teſte Priſciano in minori uo/
lumine/genitiuũ requirunt. Simili modo/timidus/dubius/expers/neſcius/
ignarus/cupidus/rapidus/doctus/peritus/prodigus/fidus/genitiuum expo
Horatius ſtulant. Horatius in primo carminum. Regulum/& Scauros/animæq; ma/
Virgilius gnæ prodigum. Virgilius li. æneidos. xii. Præterea regina tui fidiſſima dextra
Occidit ipſa ſua. Dicimus tamen/& iure/ſicut iuris peritus. Fidus item/tã da
tiuo/q̄ genitiuo iungi poteſt: ſic cõmunis/ſocius/comes/cognatus/conſangui
neus/affinis/par/ſimilis/propinquus/uicinus/æquus/amicus/commilito/cõ
tubernalis/cliens/ancilla/patrõus/ſeruus/famulus/dominus/herus/rex/dux/
imperator/ſatelles/armiger/miles/tyrannus/fluuius/pater/auus/frater/ſo/
ror/nepos/patruus/auunculus/nouerca/amita/& alia prope plurima: quæ
tam datiuum/q̄ genitiuum regere poſſunt.

De pauper/egenus/inops/diues/plenus/refertus/oneratus/
uacuus/anceps/præceps.

Pauper/egenus/inops/diues/plenus/tam genitiuo/q̄ ablatiuo iungi poſſunt:
ut exemplorum plena ſũt omnia. Refertus etiam/& oneratus/genitiuum re
Cicero gunt/nõ ablatiuũ modo. Cicero pro lege Manlia. Referto prædonum mari.
Varro Varro de uita patrum libro quarto. Ipſa Italiæ opida ſunt uaſtata: quæ prius
Pacuuius fuerũt hominum referta. Et Pacuuius referente Marcello ait. Poſtq̄ eſt onera
Laurentius tus frugum. Vacuus etiam/tam genitiuũ/q̄ ablatiuum regere poteſt: etſi Lau/
Horatius rentius libro elegantiarum/ablatiuo ſolum iungi debere tradiderit. Horatius
Saluſtius libro. ii. ſermonũ. Sic uacuũ cerebri populũ phæaca putauit. Saluſtius ĩ Iugur
tha. Ager aũt aridus/& frugum uacuus. Simili modo cum ablatiuo conſtruũ
Virgilius tur anceps/& præceps: & cum genitiuo. Virgilius libro æneidos nono.
Et præceps animi Mars: & Mauortius heros/pro præceps animo.

De id genus.

Id genus/pro eius generis (quod fere ſimile nomen exprimit) pulchre & uſitate
dicitur: ut multa ſunt id genus monſtra: & de multis id genus rebus loquunt̃.
Laurentius Quod etiam tetegit Laurentius libro elegãtiarum.

De mutatione litterarum.

Priſcianus Antiqui/teſte Priſciano/proferebant amplocti pro amplecti: animaduorti pro
animaduerti: aduorſus pro aduerſus: uortex pro uertex: carnufex pro carni/
fex: lubens pro libens: peſſumus pro peſſimus: ploſtrum pro plaſtrum: cotes
pro cautes: auſtrum pro oſtrum: auſculum pro oſculum: faciundũ/legundũ/
dicundum/repetundũ: & cætera a tertia coniugatione gerundia: quæ & a mo
dernioribus eadem nonnunq̄ prolatione efferuntur.

De dictionibus conciſis.

Quod nunc dicitur primas/opimas/Rauennas/Capenas/Aquinas/ab antiquis

Priſcianus teſte Priſciano declinabatur hic & hæc Rauennatis & hoc Rauennate: Cape
Titinius natis Capenate. Vnde Titinius referente Marcello ait in pſaltria. Ferentina/
tis populus græca ſtudet. Et in legenda ſancti Leonis papæ habetur: Reſti/
tuta ē eccleſia Rauennatis ſub ordinatione ſedis apoſtolicæ.

De accuſatiuo pro genitiuo.

Priſcianus Dicimus teſte Priſciano/Latonas pro latonæ: familias/æſcas/monetas/terras/
fortunas/uias/pro familiæ/uel familiarum: æſcæ/uel æſcarum: monetæ/uel
monetarum: terræ/uel terrarum: fortunæ/uel fortunarum: uiæ/uel uiarum.
Saluſtius Saluſtius in Catelina: Si filii familiarum/quorũ nobilitate maxima pars erat/
Brutus parentes interficerent. Brutus de officiis. Itaq; patres familiæ domini ſumus.
Cicero Cicero in frumentaria. Qui digni ſunt patribus familias uiris bonis/atq; ho/
Laberius neſtis. Laberius in odyſſea. Atq; æſcas habemus mentionē/pro æſcæ/uel æſ/
Laberius carũ. Idē. Nam diuinamonetas filiā docuit/pro monetæ/uel monetarum. Idē.
Laberius Cumq; eos filios Latonas/pro Latonæ. Næuius in carmine belli punici/filii
Næuius terras dixit/pro terræ. Idem. Venit in mentem hominum fortunas/pro for/
Næuius tunæ. Quale eſt illud Ciceronis libro primo de diuinatione. Quom illius di
Cicero ei mihi uenit in mentem: hoc eſt genitiuus pro nominatiuo/illius diei/pro il
Ennius le dies. Ennius annalium. xvii. Dux ipſe uias/pro uiæ/uel uiarum. His adiun/
Saluſtius gere poſſumus cuſtodias pro cuſtodiæ/uel cuſtodiarum: ut eſt apud Saluſtiũ.
Aſper Caſtella cuſtodias thæſaurorum/pro cuſtodiæ/uel cuſtodiarũ/ut Aſper ex/
Seruius ponit/& Seruius ſuper librum. xi. æneidos.

De quibuſdam nominibus geminatis: & de quiſq;/& uterq;.

Quantuſquantus pro quantuſcunq; dicitur: ſic qualiſqualis pro qualiſcũq;: quot
quot pro quotcunq;: quotuſquiſq; homo pro quot homines: quiſq; pro qui
Virgilius cunq;. Virgilius libro æneidos. xii. Dant ſonitum ſpumoſi amnes: & in æquo
ra currũt/Quiſq; ſuum populatus iter. Populatus ſingulari numero. Sed plu
Virgilius rali numero populati melius dixiſſet Virgilius/ſi uerſus ſtare potuiſſet/ut in
Liuius Eodem libro. Pro ſe qſq; uiri ſũma nitũtur opum ui. Liuius. Auſi ſumus cum
Ouidius parentibus certare quæq; ciuitas ſuis. Ouidius de remedio. Vtraq; formoſæ
Ouidius paridi potuere uideri. Idem alibi. Miſcuimus lacrhrymas mæſtus uterq; ſuas.
Horatius Horatius. Legati magnis miſſi de rebus uterq;.

De in auro/& in æs.

In marmore inciſæ ſunt litteræ: in gēma: & lapide: in auro: magiſq̃ in marmor:
Laurentius in gēmam: in lapidem: in aurum. E diuerſo in æs (ait Laurētius) magiſq̃ i ære/
Cicero dicente Cicerone. Sed tantummodo dictis acta Cæſaris firma erunt: quæ ille
Liuius in æs incidit. Liuius li. tertio. Leges in æs inciſas/in publico propoſuerũt. Ve/
Ouidius rum & in ære Laurenti dici poteſt. Vnde Ouidius libro faſtorum primo ait.
At bona poſteritas pupim formauit in ære.

De nonnullis nominibus reciprocis/& auerſis.

Gellius Formidoloſus teſte Gellio li. viii. noctium atticarum/is dicitur/qui formidat: Formido/
& qui formidatur. Inuidioſus/qui inuidet; & cui inuidetur. Suſpicioſus/qui loſus
ſuſpicatur: & qui ſuſpectus eſt. Ambitioſus/qui ambit: & qui ambitur. Gratio Inuidioſus
ſus/qui adhibet gratias: & qui admittit. Laborioſus/qui laborat: & qui labo/ Suſpicioſuſ
ri eſt: apud quem multum exemplorum inuenies. His addi poteſt operoſus/ Ambicioſus
Ouidius qui ſcilicet operatur: & qui operæ eſt. Ouidius heroidum. Fallere credentem Gratioſus
Ouidius non eſt operoſa puellam Gloria. Idem libro præfato. Viginti fuluos opero/ Laborioſus
Gellius ſo ex ære lebetes. Simili mō/teſte eodem Gellio/ignarus is dicitur/qui igno/ Operoſus
rat: & qui ignoratur. Infeſtus/qui malum infert: & cui impendet malum. Sic Ignarus
Seruius neſcius/qui ignorat: & qui iguoratur/teſte Seruio. Sic æmulus/qui aliũ æmu Infeſtus
Horatius latur: & quem æmulatur alius. Horatius in epiſtolis. Rupit hiarbitam Tima Neſcius
Saluſtius genis æmula ligua/pro æmulata. Simili modo falſus qui fallit: & qui fallitur. Aemulus
Terentius Saluſtius. Ambitio multos mortales falſos fieri cœgit. Paſſiue autem/Teren/ Falſus
Scaurus tius. Carine falſus es: ideſt deceptus.

De terminatis in bundus.

Nomina in bundus/ex ſimilitudine etymologiā trahere dixit Scaur9 antiquus
Seruius grammaticus: cuius opinionem ſecutus eſt Seruius ſuper quintum/ſextum/

Lactantius & decimum æneidos:& Lactantius grammaticus ſuper quintum thæbaidos:
Priſcianus & Priſcianus:ut uitabundus ſimilis ſit uitanti:prædabundus ſimilis prædan/
Priſciãus ti:furibundus ſimilis furenti:ridibundus ſimilis ridenti:populabundus ſimi/
lis populanti:rubicundus pro rubibundus/teſte Priſciano/ſimilis rubenti. At
Caſellius uero Caſellius per participium exponit in commentario lectionum antiqua
Marcellus rũ/ita ſcribens. Ludibũdus/errabundus/ridibundus/idem eſt/qđ ludens/er/
rans/ridens. Simili quoq; modo exponit Marcellus/has præcipue dictiones:
ut moribundus dicatur moriens:errabundus errans:deplorabundus deplo/
rans:uolutabundus uolutãs:uitabundus uitans. In hanc etiam ſententiam du
Gellius citur Gellius in noctibus atticis:& lucidius his diſſerit omnibus. Nam termi/
nata in bundus(ut ait)uehemẽtiam ſignificant:quod idem ẽ/acſi diceret:idẽ
ſignificant/quod & participia frequẽtatiuorum:ut riſitans/erratitãs/popula
Lucretius titans. Lucretius libro.vi.
Verſabundus enim turbo deſcendit:et illam
Pompeius Diducit pariter lento cum corpore nubem:ideſt uerſans. Quod etiam Pom
Næuius peius exponit apertius. Ait enim ĩ dictiõibus a c littera incipiẽtibus. Caſibũ/
dus ideſt crebro cadens. Vnde Næuius referente Varrõe libro primo de ana
logia/ait. Riſi egomet me caſibundum ire ebrium:hoc eſt crebro cadẽtem/
Laurentius interprete(ut diximus)Pompeio. Hanc ẽt opinionẽ ſequitur Laurẽtius libro
Tortellius elegantiarum:& Tortellius in cõmentariis orthographiæ:quæ(pace contra
dicentiũ dixerim)firmior/& certior eſt. Quod etiam uno hoc exemplo pro/
Saluſtius bamus. Saluſtius in Iugurtha. Ipſe quaſi uitabundus per ſaltuoſa loca/& tra/
Seruius mites/exercitum ductare. Hoc exemplum Seruius affert in teſtimonium ſui
erroris:quod haud dubium noſtræ ſententiæ magis confert q̃ ſuæ. Quid enĩ
addidiſſet Saluſtius quaſi/quod ſimilitudinem/imaginemq; ſignificat/ſi uita
Priſcianus bundus per ſe ſimilitudinem ſignificaret? Quid ꝗ Priſcianus noſtram etiam
contra ſeipſum opinionem tenetur? Nam(ut diximus)rubicundus(inquit),ꝓ
rubibũdus ponit. Nuncqd rubicundus rubenti ſimilis dicitur/an rubens? cer
Virgilius te rubens. Vnde Virgilius in culice ait.
Calphurnius Et roſa purpureo creſcit rubicũda colore. Calphurnius egloga quarta. Et po
tius glandes/rubicundaq; collige corna.

De nonnullis dictionibus/quæ in bonam/& malam partem
accipi poſſunt.

Gellius Quædam(inquit Gellius libro.xii. noctium aticarum)ſatis nota ſunt/duas inter Tepeſtas
ſeſe res contrarias ſignificare/& capere:ut tempeſtas/ualitudo/facinus/do/ Valitudo
lus/gratia/induſtria. Hæc enim fere iam uulgatum eſt/ancipitia eſſe. Periculũ Facinus
etiam/& uenenum/& contagium/non uti nunc dicuntur/pro malis tantum Dolus
dicta eſſe. Multum exemplorum eiuſmodi reperies. Sed honorem quoq;/me Gratia
diam uocem fuiſſe/& ita appellatum eſſe ut etiam malus honor diceretur:& Induſtria
Virgilius iniuriam ſignificat. Hæc Gellius. Vnde Virgilius ait. Periculum
Virgilius Præcipites atra ceu tempeſtate columbæ. Idem. unde hæc tam clara repente Venenum
Cicero Tempeſtas? Cicero ad Terentiam. Valitudinem tuam cura diligẽter:ideſt lã Contagiũ
Cicero gorem/uel infirmitatem. Idem. Sed nunc ualitudini tribuamus aliquid:ideſt Honor
Plautus ſanitati. Plautus ĩ rudente. In dolo malo inſtypulatus ſis. In dolo malo dixit:
Pompeius quia dolus uti malus/ita & bonus dicitur:ut etiam teſtatur Pompeius. Græ/
Saluſtius cum eſt dolus uocabulum. Neq; a dolore/neq; a deludo/deſcendit/ut cũ Ca
Vgutio tholico Vgutio ſomniauit. Saluſtius in Catilina. Præclari facinoris/aut artis
Seruius bonæ famam quærit. Similiter uirus uti malum/ita & bonum uocatur/teſte Virus
Virgilius Seruio/dicente Virgilio georgicorum primo.
Virgilius Ille malum uirus ſerpentibus addidit atris. Fama etiam/& famoſus/non ſolũ Fama
Nonius in bonam/ſed & in malam partem accipi poteſt. Virgilius libro æneidos.iii. Famoſus
Cicero neq; ſpe/famaue mouetur:ideſt infamia/interprete Nonio. Cicero libro ſecũ
Hierõymus do de oratore. Nam me ad famoſas uetuit mater accedere:ideſt infames. Hie
Nonius ronymus in Iudith capitulo octauo. Hæc erat in omnibus famoſiſſima:quo/
Terentius niam timebat deum ualde:nec erat qui diceret de illa uerbum malũ. Delibe/ Delibero
rare ſignificat definire:quin etiam dubitare/teſte Nonio. Vnde Terentius in

Nonius Phormione ait. Ego amplius deliberandum cenſeo: ideſt dubitandum. Exor Exorno
Terẽtius nare/ornare/ac etiam fœdare ſignificat/teſte Nonio. Terentius in heauton.
Ego næ ſi uiuo adeo exornatum dabo/ut dum uiuat/meminerit ſemp mei: Demereo
Quintiliãus ideſt fœdatum. Demerere/uel demereri/in bonam/& malam partem acci Demereor
pitur. Quintilianus. Vt pleniori obſequio demererẽ amantiſſimos mei: ideſt Celebris
bene/mererer. Celebris item/ſingularis/unicus nobilis/præditus/inſignis/no Singularis
tabilis/eximius/ſacer/obſtinatus/in bonum/& malum ſumuntur. Nam & ce Vnicus
lebrem meretricem/& ſingularem improbitatem/& unicam turpitudinem Nobilis
Liuius dicimus. Liuius. Nobilis ille clade Romana locus. Cicero pro Sylla. Me ſin/ Præditus
Cicero gulari imanitate/& crudelitate præditum. Quintilianus. Macie notabilis/pal Inſignis
Quintiliãus lore deformis: ſolaq; impaciẽtiæ tuæ fabula notus. Hieronymus in Matthæo Notabilis
Hierõymus capitnlo. xxvii. Habebãt autẽ tunc unum uinctum inſignem/qui dicebatur Ba/ Eximius
Cicero rabbas. Cicero uerrinarum: iiii. Sui hanc uos in rege tam eximiam iniuriam Sacer
Virgilius tam acerbam neglexiſſe. Virgilius. Obſtinatus
quid non mortalia pectora cogis Perfidus
Auri ſacras fames? ideſt execrabilis. Et ĩ legenda Thæbæorum habetur. Cum Precor
hæc/& alia Maximiãus audiſſet/& ĩ fide Chriſti obſtinatos cerneret animos Deprecor
uirorum: ideſt ſtabiles: quod nuſq̃ alibi me legerẽ memini. Perfidus producta Imprecor
media ſyllaba/ille dicitur/cui ualde fidendũ eſt: & a fido fidis deriuatur. Cor
repta autem media ſyllaba perfidus is eſt/qui fidem uiolat. Precor/depre/
cor/ĩprecor/tã de malo/q̃ de bono dici poteſt: ut precor tibi bonũ: illi ma/
lum: deprecor liberationem: deprecor pœnã: illam ut potiar: hanc ut uitem.
Ouidius Ouidius libro primo de ponto.
Sæpe precor mortem: mortem quoq; deprecor idem/
Ne mea Sarmaticũ contegat oſſa latus. Deprecor dixit/quaſi precor mortẽ
Quintiliãus non dari mihi in Sarmatia. Quintilianus. Non imprecamur debilitates/nau/
Hierõymus fragia/morbos. Hieronymus in geneſi capitulo. xxiiii. Dimiſerunt ergo eã:
& nutricem illius: ſeruumq; Habraham: & comites eius/imprecantes proſpe
Virgilius ra ſorori ſuæ. Obeſus pingue ſignificat. Virgilius libro georgicorum tertio. Obeſus
Horatius Argutumq; caput/breuis aluus/obeſaq; terga: ideſt craſſa. Horatius. obeſo
Quid melius turdo? ideſt pingui. Obeſſum item/circunroſum/exile/gracilẽ
Nonius tũ ſignificare habet/auctoribus Nonio/& Seruio. Vnde Næuius in carmine
Seruius belli punici ait. Corpore/pectoreq; undiq; obeſo/ac merito exeſo/tradi ĩge
Neuius nio ſenis. Quare Laurentiũ deſciuiſſe dixerim: qui dum Raudẽſem cõfratrẽ
Laurentius meum/obeſum gracile interpretantem/auidius carpit/pingue (inquit) dicere
debuit/ſcilicet ignorans obeſum utrunq; ſignificare/uti pingue/ita & gracilẽ
tum. Antiquus uetus interpretatur: antiquior uero/non ueterior modo (ut ẽ Antiquior
Hierõymus apud Hieronymũ ĩ Iob capitulo. xxxii. iunior ſum tempore/uos autem antiq
Cicero ores) uerum etiam melior dicitur. Cicero de amicicia. Hoc quidem propriũ ẽ
Nonius amiciciæ: ſed antiquior/& pulchrior ẽ magis a natura ipſa profecta: ideſt me
lior/interprete Nonio. Laceſſo/& prouoco/in bonam etiã partẽ accipi poſ/ Laceſſo
Cicero ſunt: non in malã modo. Cicero tuſculanarũ quinto. Tuis me amãtiſſimis li/ Prouoco
Cicero bris laceſſiſti. Idem ad Brutũ. Tuis litteris amantiſſimis ſum prouocatus. Cõ Coniuro
Acron iurare/& conſpicare/hoc diſtant/teſte Acrone ſuper illud Horatii in primo Conſpiro
carminũ/coniurata tuas rumpere nuptias: q; conſpirare interdũ bonorũ eſt:
Cicero coniurare malorum. Vnde ad Cæſarem Cicero pro ligario/fratrum cõſpira
tionẽ dixit: & unanimitatẽ. Sed q̃ſi in bonũ cõiurare accipi poſſe cõtẽderim:
Mutius ſi honeſta cauſa coniuratio fiat. Vnde Mutius Scæuola ad Porſennã regẽ in/
quit. Terentii coniurauimus principes iuuentutis ratione/ut in te hac uia graſ
ſaremur. Proſequor/perſequor/afficio/in bonũ etiã/& malũ/accipi ſolẽt/ut Proſequor
proſequor te oculis/charitate/odio/honore/uerſibus/cantu/conuitiis. Perſe/ Perſequor
quor inimicos: hoc eſt inſector: perſequor pacẽ: ideſt uſq; in finẽ ſequor: ut eſt
Pſalmogra apud Pſalmographũ. Inq̃re pacẽ: & pſequere eã. Afficio te iniuria/uel contu/ Afficio
phus meliis: illũ magnis honoribus. Sic Zelus/& æmulatio/tam in bonũ/q̃ in ma Zelus
lũ uſurpãtur. Præſcientia ẽt uti de malis/ita & de bonis habetur: ut pulchre Aemulatio

Magiſter	cõcludit Magiſter li. primo ſententiarũ. Do das/condico/inſtigo/deuoueo/	Præſcientia
	populo/uel populor/defungor/exulto/Macto/præuerto/ uel præuertor /	Do
Virgilius	refragor/obſeruo/ſubiicio/lauo/damno/ancipitia uerba ſunt. Virgilius. da/	
Hieroÿmus	bis improbe pœnas: ideſt lues/patiere/uel ſuſtinebis. Hironymus in Iob ca/	Condico
Hieroÿmus	pitulo ſecundo. Cõdixerant enim ſibi/ut pariter uenientes uiſitarent eũ: &	
	conſolarentur. Idem in prologo actionum apoſtolicarum. Obiit plenus ſpi/	Inſtigo
	ritu ſancto: quo inſtigante/in Achaiæ partibus euangelium ſcribens Græcis	Deuoueo
Virgilius	fidelibus domini incarnationem fideli narratione oſtendit. Virgilius libro	
Virgilius	æneidos. xii. quorum ſe deuouer aris: ideſt uoto cõmendat. Idẽ libro ænei.	
Pacuuius	primo. Præcipue infelix peſti deuota futuræ. In malam hic partem ſonat. Pa	Populo
Nonius	cuuius. Atq; ut promeruit pater mihi patriam populauit meam: ideſt amorẽ	
Virgilius	populi conciliauit/interprete Nonio. Virgilius libro æneidos ſexto. defun/	Defungor
Virgilius	ctaq; corpora uita: hoc eſt mortua corpora. Idem in eodem. O tandem ma/	
Virgilius	gnis pelagi defuncte periclis: ideſt libertate. Idem libro æneidos duodecimo.	Exulto
Tullius	At medias inter acies exultat Amazon. Tullius de republica libro ſecundo.	
Nonius	Quæ ſanguine alitur/quæ omni crudelitate ſic exultat/ut uix hominum acer	
	bis phuneribus ſatietur: ideſt ſæuit/ut exponit Nonius. Accius in Antenori/	Macto
Accius	dis. Qui aut illorum copias fundam/aut inanes ueſtras/aut caſtra mactabo in	
Accius	mare: ideſt præcipitabo. Idem libro primo didaſcalicõ. Pater honeſte rẽ ma	
Tullius	ctauit aurea: ideſt honorauit. Tullius de republica. Ferunt laudibus: mactant	
Virgilius	honoribus: ideſt magis augent. Virgilius libro georgicorum quarto.	
	Et nigram mactabis ouem: lucumq; reuiſes: ideſt immolabis. Has huic uerbo	
Nonius	interpretationes oẽs Nonius tribuit. Plautus in Amphitryõe. Illuc redeũdũ	Præuerto
Plautus	eſt mihi/ne me uxorem pro republica præuertiſſe dicam: hoc eſt anteuertiſ	
	ſe/uel antepoſuiſſe. Virgilius libro æneidos primo. uolucriq; fuga præuertit	
Virgilius	hebrum: ideſt præterit/uel tranſit. Plautus in Amphitryone. Me præuertitur	
Plautus	metus: accurro/ut ſciam quid uelit: ideſt reuocat. Siſẽna libro hiſtoriarũ. xxii.	
Siſenna	Multi populi plurimæ concionis/dictaturam omnibus animis/& ſtudiis re/	Refragor
Nonius	fragauere: ideſt dictaturæ/ſuffragati ſunt/interprete Nonio. Alias pro reſi/	
Terentius	to refragor ponit. Terentius in Andria. Obſerues filium quid agat: ideſt cal	
Virgilius	lide aduertas. Virgilius georgicorum quarto. & ingẽs Lydia/nec populi par	Obſeruo
Plautus	thorum/aut Medus Hydaſpes Obſeruant: ideſt uenerantur. Plautus in aula/	
Virgilius	ria. Nec me obſeruare poſſis/quid rerum geram: hoc eſt/oculis/animoq; cu	
Nonius	ſtodire. Virgilius libro ænei. ſecũdo. & ueſtigia retro Obſeruata ſequor: ideſt	
Virgilius	cognita/ut exponit Nonius. Virgilius georgico. tertio. Ter flama ad ſummã	
Virgilius	tecti ſubiecta reluxit: ideſt ſurſum iacta. Idem libro georgicorum quarto: &	Subiicio
Virgilius	ramea coſtis Subiiciunt fragmenta: hoc eſt/ſubtus iaciũt. Virgilius li. georgi.	
Virgilius	tertio. lauit ater uulnera ſanguis: ideſt polluit. Idem libro æneidos duodecio.	Lauo
Virgilius	Quem damnet labor/aut quo uergat pondere lœtum: ideſt liberet. Idem in	Damno
Acron	buccolicis. Damnabis tu quoq; uotis: hoc eſt liberabis. Procul uti longe/ita	Procul
Seruius	& prope/ſignificare habet/teſtibus Acrone/& Seruio. Confidentia interdũ	Confidẽtia
Marcellus	in mala/interdum in bona ſignificatione ponitur/auctoribus Marcello / &	Placitum
Donatus	Donato ſuper Andriam Terentii. Placitum a placeo/placentia dicitur: a pla/	
Virgilius	citor autem/litigium/uel controuerſia uocatur. Læuum/& ſiniſtrum/nõn tã	Læuum
Virgilius	tum aduerſum/ſed & proſperum ſignificare habent. Virgilius. ſi mens non	
	læua fuiſſet: ideſt aduerſa/uel ſiniſtra. Idem georgicorum quarto. ſi qua	
	Numina læua ſinunt/auditq; uocatus Apollo: hoc eſt proſpera. Læuus nõ	
Vgutio	uenit a leuo leuas / ut cum Catholico ſomniauit Vgutio: ſed græcum eſt uo	
	cabulum: quod apud illos λάιοσ cum ἀι diphthongo annotatur: quam no/	
	ſtri in æ uertentes / & u conſonantem interponentes (ut etiam in his di/	
	ctionibus ouis/ouum/ æuum/nauis fit) læuus dicunt. Virgilius libro geor	
Virgilius	gicorum primo. Arboribuſq;/ſatiſq;/notus pecoriq; ſiniſter: ideſt noxius.	Siniſtrum
Virgilius	Idẽ. Ante ſiniſtra caua monuiſſet ab ilice cornix: hoc eſt propicia. Nam	
Seruius	teſte Seruio / ſiniſtrum proſperum interpretatur / dictum a ſinendo	
	quantum ad augures pertinet / eo ꝙ nos aliquid agere ſinet. Piacu/	Piaculum

Virgilius lum culpa/uel peccatum dicitur. Virgilius libro æneí.ſexto.
Diſtulit in ſerã cõmiſſa piacula mortem. Piaculũ item pro expiatione culpæ
Virgilius ponitur. Virgilius libro æneidos.xii.
Seruius Duc primas pecudes: ea prima piacula ſunto: ideſt expiationes. Religio no Religio
Virgilius tã habet ſignificationẽ: ſed & nõnunq̃ pro metu/uel ſollicitudine accipitur/
Nigidius teſte Seruio/dicente Virgilio libro æneidos octauo. Iam nunc religio paui/
Nonius dos terrebat agreſtis Dira loci. Inde religioſus tam in malã/q̃ in bonam par/ Religioſus
Gellius tem uſurpatur/auctoribus Nigidio/Nonio/Gellio libro quarto noctiũ atti/
Tullius carũ: ut eſt etiã apud Tulliũ ad Atticum. Itaq; aliter religioſos etiã nunc dies: Metus
Seruius ideſt iſames/uel iſauſtos. Metus timor pauor dicitur: & nõnunq̃ pro religio Superbum
Nonius ne ponitur/teſtibus Seruio/& Nonio. Vnde Virgilius libro æneidos.xii.ait.
Virgilius multoſq; metu ſeruata per annos: hoc eſt religione. Superbum ſignificat au
Nonius ctore Nonio/uitabile/elatum/iniquum: & nonnunq̃ ornatum. Virgilius li.
Virgilius æneidos ſecũdo. Barbarico potes auro/ſpoliiſq; ſuperbũ. Superbum item
Virgilius opulentum interpretatur. Virgilius libro æneidos octauo. ſimul ẽſe ſuperbũ
Seruius Rhamnetẽ aggreditur. Rurſus ſuperbũ mortuũ/teſte Seruio. Vnde in Am
Plautus phitryone Plautus ait. Faciam ego hodie te ſuperbũ/niſi hinc abis: ideſt mor
Nonius tuum: ut etiam interpretatus eſt Nonius. Suppliciũ/damnatio/pœna uel tor Suppliciũ
Agrætius mentum uocatur: quin & ſupplicatio/auctoribus Agrætio in Caprum/& No
Nonius nio. Accius. Suppliciis cælitũ aras expleam: hoc ẽ ſupplicationibus. Saluſti/
Accius us in Catilina. In ſuppliciis deorum magnifici/pro ſupplicationibus. Squali
Saluſtius dum/tam fulgens/q̃ ſordidum/ſignificare habet/teſte Seruio/dicente Virgi/ Squalidũ
Seruius lio libro æneidos.xii. Per tunicam ſqualentem auro latus haurit apertum:
Virgilius ideſt fulgentem. Vltimus uti nouiſſimus/ita & primus interpretatur. Cicero Vltimus
Cicero libro.iii.de finibus. Eorum dico/qui ſummum bonum/quod ultimũ appel/
Virgilius lant/in animo ponerent: hoc eſt primum. Virgilius libro æneidos octauo.
tu ſanguinis ultimus auctor: ideſt primus. Nouiſſimum non tantũ ab eo qđ Nouiſſimũ
Virgilius eſt nouũ/ſignificatum detinet: ſed etiam pro ultimo ponitur. Sũmus/altior Summus
omnibus dicitur: & quandoq; extremus. Virgilius libro æneidos ſecundo.
Cicero Venit ſumma dies: & ineluctabile tẽpus. Cicero in Hortenſio. Vixit ad ſum/
mam ſenectutem ualitudine optima: ideſt extremã ſenectutẽ: & dies extrema
Agrætius Supremus modo ſummus/modo extremus dicitur/teſtibus Agrætio in Ca Supremus
Nonius prum/& Nonio: qui etiã & maximus/auctore Pompeio. Profũdũ/uti imũ/ Profundũ
Pompeius ita & altũ/ſignificare habet. Virgilius libro ænei.primo. Ni faciat maria/ac
Virgilius terras/cælumq; profundũ: ideſt altũ. Faſtigium/ſumma dicitur altitudo/ac ẽt Faſtigiũ
Nonius ima/teſte Nonio/dicente Virgilio libro georgicon ſecundo. Forſitan & ſcro
Virgilius bibus quæ ſũt faſtigia quæras: hoc ẽ imas altitudines. Peruicacia/libido/mali
cia/thæſaurus/alacritas/in bonũ/ac malũ/accipi poſſunt/teſte Nonio: ut ſit
Nonius peruicacia bonarũ etiã rerum perſeuerantia: & libido/omne quod libuerit ap
Accius pelletur. Accius in Myrmidonibus. Tu pertiuacẽ eſſe Antiloche hanc præ di Peruicacia
cas: ego peruicaciam a me uti uolo. Nam peruicacem dicis me eſſe: & uincere
perfacile patior pertinacem. Hoc fortis ſequitur: illam indocti poſſident. Tu
Saluſtius addis quod uitio eſt: demis quod laudatur. Saluſtius in Catilina. Magiſq; in
decoris armis/& militaribus equis/q̃ in ſcortis/atq; conuiuiis/libidinem ha Libido
Plautus beant. Plautus in aularia. Te ciuem ſummã animi malitia. Nam in bonã hic
Plautus partẽ malicia accipitur. Idem ad Amphitryone. Qui domi uxorem meam ĩ
Cicero pudicicia impediuit: teneo thæſaurũ ſtupri. Cicero in tuſculanis. Vir igitur tẽ Malicia
Nonius peratus/conſtans/ſine metu/ſine ægritudine/ſine alacritate/ulla libidine nõ Thæſaurꝰ
Cicero uexatus. Elegans/uerſutus/diſciplinoſus/aduerſus/in bonam/& malam par
tem uſurpantur/ut tradit Nonius. Cicero in Clodium & Curionem. Tu ele Elegans
gans/tu ſolus urbanus: quem decet mulieris ornatus: quem inceſſus. Hic eni
elegans uitio eſt/ut uult Nonius. Ego autẽ puto ironice dictũ: quod & pa/
tere poteſt per illud quod ſequitur: tu ſolus urbanus. Nam cum ĩ malã partẽ
Plautus urbanus non ſonet/conſtat Ciceronem ironice locutũ fuiſſe. Plautus in aſina
ria. Nec magis uerſutum/nec quod caueas ægrius. Verſutum hac in parte re
Cato cte peritum dixeris: non ad maliciam callidum. Cato de re militari.

Quam gladiator diſciplinoſus. Diſciplinoſus utiq; hic in malum ſonat. Cice Verſutus
Cicero ro libro tertio de finibus. Nec pietas aduerſum deos/nec iſta gratia debeat: Diſciplino
Nonius ideſt apud deos: ut exponit Nonius: alias contra ſignificat. Feſtus. Aduerſus/ ſus
Feſtus aut contrarium ſignificat: aut idem quod erga. Compos tam de malo/ q̃ de Aduerſus
Plautus bono/dici poteſt. Plautus in Epidico. Cedo manum ærumnarū/& miſeriaꝝ Compos
Virgilius compotem. Obitus/mors dicitur/uel occaſus: ut eſt apud Virgilium geor/
Nonius gico. primo. Nec fruſtra ſignorum obitus ſpeculamur: & ortus. Nonnunq̃ Obitus
Turpilius tamen/& pro aduentu ponitur/teſte Nonio/Turpilium referente dicentem.
Et quis eſt/qui interrumpit ſermonem meum obitu ſuo? ideſt aduentu. Inau Inauditum
Nonius ditum/non auditū dicitur. Inauditum item/ꝙ non audiat/ut ueteribus pru/
dentibus lectum eſſe teſtatur Nonius/quædam (inquiens) animalium/ aliud
alio carent/ut a natura gignuntur/aut inodora/aut inaudita: hoc eſt/non au
Cicero dientia. Rurſum inauditum/auditum. Cicero ad Panſam. Quorum erupit
illa uox: de qua ego ex te primum quidem inaudieram/pro audierā. Impru/ Imprudens
Virgilius dens/notum eſt quid ſignificat: ſed & ualde prudens interpretatur: ut eſt apd Impotētia
Virgilium. nocuit nunq̃ imprudentibus imber: hoc eſt ualde prudentibus.
Cicero Sic impotentia/aliquando pro ualida potentia accipitur: non modo pro ī/
becilitate. Cicero tuſculanarum quinto. Qui nihil metuant: nil agant: nil cō/ Latens
Agrætius cupiſcant: nulla impotentia efferantur. Latens/& abſconſum aliquid ſignifi/
Virgilius cat: & late patens/teſte Agrætio in Caprum/dicente etiam Virgilio. Et ſcuta
latentia condunt: hoc eſt/late patentia. Reos/non ſolum culpæ/& crimini Reus
Nonius obnoxios/ſed etiam honeſti/uel uoto debitores promiſſi/ ueterum (inquit
Macrobius Nonius) auctoritas dici uoluit. Sic & Macrobius in ſaturnalibus/ reus (inqt)
uox propria ſacrorum eſt: ut ſcilicet reus uocetur/qui ſuſcepto uoto ſe numi
Virgilius nibus obligat. Vnde Virgilius libro æneidos quinto ait. Conſtituā ante aras
uoti reus. Factio/eſt malorum conſenſus/& cōſpiratio: necnon & opulentia/ Factio
Nonius abundantiaq;: & nobilitas/auctore Nonio. Saluſtius in Catilina. Inter bonos
Saluſtius amicicia: inter malos factio. Plautus in aularia. Iſtas magnas factiones/dotes,
Plautus dapſiles: ideſt opulentias/uel abundantias. Cæcilius. Alta eorum fama/filium
Cæcilius occultabat factio: hoc eſt nobilitas.

De tertio/& tertium conſul.

Gellius Familiari meo cuipiam (inquit Gellius libro decimo noctium atticarum) litte/
ras Athenis Romam miſi: in quibus a me/iam tertiū conſul/ ſcriptum fuit.
Is autem ad me reſcripſit: petiuitq;/ut orationem dicerem/cur tertiū/ ac non
tertio/ſcripſiſſem. Id etiam aſcripſit/ut quid ſuper illo quoq; mihi uideretur/
ſe facerem certiorem/tertium ne conſul/& quartū/an tertio/& quarto/ dicē/
dum eſſet: cum Romæ doctum uirum dicere audiſſet/tertio/& quarto con/
ſul: non tertium/quartūq;: idq; in principio libri Cælium ſcripſiſſe: & Qua/
drigarium Claudium in libro undeuigeſimo/Marium creatum ſeptimo cō/
ſulem dixiſſe. Ad hæc ego reſcripſi nihil amplius/q̃ uerba Marci Varronis/
hominis (ut opinor) q̃ fuit Claudius cum Cælio doctioris: qbus uerbis utrū/
q; de quo ad me ſcripſerat/decideretur. Nam & Varro ſatis aperte quid dici
Varro oporteret edocuit. Et ego aduerſus eum qui doctus dicebatur/litem meam fa
cere abſens nolui. Verba Marci Varrōis ex libro diſciplinarū quinto/hæc ſūt.
Aliud eſt/quarto prætorem fieri/& quartum: quarto/ qđ tp̄s aſſignificat/
& ter ante factum: quartum aūt locum aſſignificat/& tres ante factos. Igitur
Ennius recte quod ſcripſit. Quintus pater quartum fit conſul/& Pompeius
timide quod in theatro ne aſcriberet conſul tertium/aut tertio/extremas lit
teras non ſcripſit/quod de Pompeio Varro breuiter & ſubobſcure dixit/Ti/
Tiro ro Tullius Ciceronis libertus/in epiſtola quadam enarratius ſcripſit/ ad hūc
ferme modum. Cum Pompeius (inquit) ædē uictoriæ dedicaturus foret/ cu/
ius gradus uice theatri eſſent/nomenq; eius/& honores inſcriberentur/quæ
ri cœptum eſt/utrum conſul tertio/inſcribendum eſſet/an tertium. Eam rem
Pompeius exquiſitiſſime rettulit ad doctiſſimos ciuitatis. Cumq; diſſentiren
tur/& pars tertio/aliis tertium/ ſcribendum contenderent/ rogauit Cicero/
nem Pompeius/ut quod ei rectius uideretur/ſcribi iuberet. Tumque

Ciceronem (inquit) iudicare de uiris doctis ueritum eſſe: ne quorum opinio
nem improbaſſet/ipſos uideretur improbaſſe. Perſuaſſit igitur Pompeio Ci
cero/ut neq; tertio/neq; tertium ſcriberetur: ſed ad ſecundum uſq; t fierent
litteræ/uidelicet ter. ut uerbo non perſcripto/res quidem demonſtraretur:
Cato ſed dictio tantum ambigua uerbi lateret. In marci tamen Catonis libro .iiii.
originum/ita perſcriptum eſt. Carthaginenſes ſextum de fœdere decernere.
Id uerbum ſignificat quinquies ante/eos feciſſe cõtra fœdus: & nũc ſextum.

Quod indifferẽter loquimur per accuſatiuum/
& ablatiuum temporis interrupti/& continuati.

Quotienſcũq; (inquit Marcellus) per accuſatiuum/annos/uel dies loquimur/
iuges annos/uel dies uocamus: quoties per ablatiuum/interiectis aliquibus
annis/uel diebus. Fruſtra excogitata eſt hæc differẽtia Noui Marcelle: etſi tuã
ſententiam omnes qui de hac locuti ſunt/ad noſtram uſq; ætatem probare
uideantur. Si enim per accuſatiuum ſignificaretur tempus continuatum/nõ
Marcellus oporteret/uel potius non liceret addere continuos: ut Cicero pro lege Man
Cicero lia. At hercle aliquot annos continuos ante legem Gabiniam/ille populus
Romanus/cuius uſq; ad noſtram memoriam nomẽ inuictum in naualibus
Virgilius pugnis permanſerat/mágna/ac multo maxima parte non modo utilitatis/
ſed dignitatis/atq; imperii caruit. Virgilius.
Virgilius Hic iam ter centum totos dominabitur annos. Idem georgico. ii. Septem il/
lum totos perhibent exordine menſes Fleuiſſe. Si igitur per accuſatiuum tẽ/
pus minime interruptũ ſignificaretur/non oporteret addere totos: neq; exor
dine: quod ſignificat ſine intermiſſione. Dicendũ eſt ergo/quod indifferen/
ter loquimur per ablatiuum more latino: & per accuſatiuũ/inſtar Græco℞:
Cicero nihilq; differt/ſi dicatur (ut Cicero ſcripſit) q̃q̃ te Marce fili annum iam audiẽ
tem Crathippũ: aut duobus ãnis audiui Platonem. Imo etiam per ablatiuũ/
addendo continuis/uel totis/loqui poſſumus. Vnde ĩ apoſtolicis actionibus
legitur capitulo ultimo. Manſit aũt Paulus biennio toto ĩ ſuo cõductu diſpu
Ouidius tans. Ouidius libro. v. triſtium. Pœne decem totis aluit Pœnatius annis. Terẽ
Terentius tius in adelphis. Sex totis menſibus olfeciſſem/q̃ ille quicq̃ cœperet. Verum
illud fortaſſe melius præciperetur/quom de parte/non de toto tempore lo/
quimur: non licere per accuſatiuum loqui: ſed per ablatiuum: ut ſi dicas. Ego
hoc anno ad te ueniam: ideſt aliquo tempore huius anni. Quod nõ recte di/
ceres per accuſatiuum: ad te hunc annum ueniam.

De comparatiuo cum q̃.

Curtius Curtius. Maiorem q̃ pro magnitudine ſiluæ reddebant ſonũ. Laus mea maior ẽ/
q̃ laus patris mei/congrue dicitur: uel maior eſt laude patris mei: uel maior
Quintiliãus patre meo. Quintilianus de apibus pauperis. Vnum rogo/ne cui minor uẽa
Laurentius dignitate uideatur cauſa litis meæ. Hæc & Laurentius tetigit.

Quomodo loqui poſſumus modo in
ſingulari/modo in plurali numero.

Virgilius Virgilius. O Melibœe deus nobis hæc ocia fecit.
Nanq; erit ille mihi ſemper deus: illius aram
Sæpe tener noſtris ab ouilibus imbuet agnus. Ille meas errare boues. Hic. n.
Quintiliãus de ſe loquens tityrus/nunc ſingulari/nunc plurali numero utitur. Quintilia/
nus in ægro redempto. Vtinam hoc ſaltem mihi ſero fata præſtarent/ut reſi/
Laurentius duũ laborantis aĩæ/ĩ tuo poneremus ãplexu. Quod & Laurẽtius ipſe tradidit.

De quid/pro cur/uel in quo/uel in aliquo.

Ouidius Quid pro cur/uel in quo/uel in aliquo ponitur. De primo/Ouidius heroidum.
Quid facis Oenone/quid mandas ſemina arenæ. ideſt cur commendas. De
ſecundo/Quintilianus. Quid tibi tantum mali feci/quid offendi. ideſt in quo.
Quintiliãus Cicero in Lælio. Quid enim indigens Aphricanus mei. hoc eſt/in quo. Et in
Cicero Lucæ euangelio Zacchæus ait ad Ieſum. Ecce dimidium bonorum meorum
domine do pauperibus: & ſi quid aliquem defraudaui/reddo quadruplum/
pro in aliquo. De ſuppoſito quoq; deficiente in oratione.
Cicrro Deficit quãdoq; in oratione ſuppoſitũ. Cicero ad herenniũ. Offuere plurimũ

eo tempore reipublicæ/conſulum ſiue ſtulticiam/ſiue maliciam/ſiue utrūq;
Laurentius dicere oportet. Hoc & Laurentius libro elegantiarum tetigit.

Quom uenuſte uerba aut deſunt/aut redundant.

Hierōym9 Deſunt nonnunq̄ uerba in oratione: ſed non ſine gratia. Hieronymus in Heſa/
Quītilianus ia capitulo primo. Quo mihi multitudinem uictimarum ueſtrarum? ideſt ad
Horatius quid multitudinem offertis mihi uictimarū? Quintilianus. Quo per fidem
Horatius diuitias cæco? Horatius. Quo mihi fortunam/ſi non permittitis uti? Aliquā/
Quītilianus do per unde. Horatius. Vnde mihi lapidem quorſum eſt opus/unde ſagit/
Iuuenalis tas. ſupple putes/uel dicas mihi eſſe. Quintilianus. Vnde hunc illi animum.
Quītilianus Iuuenalis. Vnde tibi frontem/libertatemq; parentis. Quandoq; per nomina
Plinius tiuum. Quintilianus. Vnde miſeræ tunc/unde ſomnus. ſupple erat. Alius lo/
Martialis quēdi modus. Plinius nepos. Studes/an piſcaris/an uenaris/an ſimul omnia.
Ennius ſupple facis. Martialis. Nil aliud bulbis q̄ ſatur eſſe potes: ideſt nil aliud potes
Quītilianus facere. Ennius. Præclare Anaxagoras: fortiter Scipio: prudenter Fabius: ſup/
Ouidius ple dixit/aut fecit. Et per comparatiuum. Quintilianus. Tu melius uxor/quæ
facturum retinebas: ſupple feciſti. Nonnunq̄ tamen apponitur uerbum. Oui
Quintiliāus dius libro metamorphoſeon. vii. Dii meliora uelint: Alius itē modus. Quin/
tilianus. Sequitur quæſtio an utilis rhæthoricæ. Nam quidam in eam uehe/
Cicero menter inuehere ſolent: & (quod ſit indigniſſimum) in accuſatione orationis
utuntur orandi uiribus: eloquentiam enim eſſe: quæ pœnis eripiat ſceleſtos:
cuius fraude damnentur interim boni: conſilia ducantur in peius: ſupple di/
cunt enim eloquentiam eſſe. Cicero. Caput enim eſſe ad bene uiuendum/ſe/
curitatem: ſupple dicunt eſſe ſecuritatem. Et de his in elegantiis ſuis Laurenti
Laurentius us bene diſſeruit.

De uerbis ad noticiam pertinentibus.

Non me fugit: non me fallit: non me præterit: non me latet: clam me non eſt: nō
me capit: non ignoro: nō ſum neſcius. Hæc omnia in uno ſignificato dixeris.

De non nullis uerbis deponentibus/ſeu cōmunibus.

Priſciāus Multa ſunt uerba in or terminata: quæ ab antiquis/teſte Priſciano/tam actiua/q̄
paſſiua ſignificatione prolata inueniuntur: quæ nihilominus Priſcianus ipſe
enumerat: ut infra

Auxilior	Adminiculor	Vociferor	Deteſtor	Stypulor
Dignor	Abominor	Auguror	Tueor	Veneror
Anteſtor	Adhortor	Conſequor	Adorior	Adipiſcor
Architector	Aſſequor	Miror	Amplector	Abutor
Solor	Arbitror	Argumētor	Aggredior	Exordior
Conſpicor	Conſolor	Machinor	Reor	Vereor
Deſpicor	Comminiſcor	Cōplector	Blandior	Dilargior
Ementior	Demolior	Dominor	Calumnior	Hortor
For faris	Experior	Fruſtror	Depeculor	Tutor
Aſpernor	Meditor	Obliuiſcor	Polliceor	Adulor
Conteſtor	Aſſector	Amplexor	Metor	Execror
Vador	Conſector	Carnificor	Teſtor	Velificor
Confiteor	Venor			

Hæc plærunq; eſſe deponentia affirmant: ideo quia
Lucillius frequēs/uſus eorum/ſignificationis eſt actiuæ. Communia uero eſſe defendit
Caſius tam natura ipſius ſenſus/q̄ ueterum non improbanda auctoritas: a qbus/quæ
Varro potuimus (ait Priſcianus) diuerſis colligere libris/exempla proferamus. Lu/
Lucius cillius. A me auxiliatus ſi eſt. Caſius. Adulatiq; erant ab amicis: & adhortati.
Faunius Varro. Tribunitio auxilio adminiculati. Lucius. Certe quæ res augurantur.
Verrius Caius Faunius. Hæc adipiſcuntur. Verrius. Sæuiciæq; eorum abominarētur
Orbilius ab hominibus. Orbilius. Quæ uix ab hominibus conſequi poſſunt. Petroni/
Petronius us. Animā nr̄o āplexā in pectore. Lucilius. Quin āplexetur q uelit: ego nō ſſi/
Lucillius nā me āplectier. Cicero pro Roſcio. Quo uno maleficio/ſcelera oīa cōplexa
Cicero uideātur. Aurelius. Ab iis Gallos eſſe adortos. Varro. Vtile utamur/potius q̄
Aurelius ab rege abutamur. Hortēſius. Abuſis iā oībus locis. Caninius. Turpe eſt pro/
Varro pter uenuſtatē ueſtimentorū admirari. Cicero. Publicis lr̄is teſtata. M. Liuius.

Hortēſius
Caninius
Cicero
M. Liuius
Cato
Saluſtitus
Metellus
Cicero
Gracchus
Ennius
Aufuſtius
Cœlius
Pollio
Varro
Apius
Varro
Aufidius
Verrius
Laberius
Staberius
Siſenna
Cicero
Curio
Terenitius
Nigidius
Lucius
Gracchus
Memius
Cicero
Viſellius
Nigidius
Pollio
Feneſtella
Varro
Suetonius
Plautus
Horatius
Horatius
Caper
Priſcianus

Impubius libripens eſſe non poteſt:neq; anteſtari. Cato li. quarto originum. Duos exules lege publica execrari. Saluſtius li. ſecundo hiſtoriarum. At Lucullum regis cura/machinata fames/breui fatigabat. Metellus Numidicus. ī oratione qua ad populum reſpondit. Nam ut aliis plærunq; obuenienti magiſtratu ob metum ſtatuæ polliceantur. Cicero ad nepotem. Hoc reſtiterat/ut etiam a te fictis aggrederer donis. Gracchus in eodem qui eſt aſper aſpernatur. Ennius. Aſſectari ſi omnes cupiunt. Aufuſtius. Omnia argumenta nomine argumentata. Cœlius. Ex ſcriptis eorū/qui ueri arbitrātur. Aſinius pollio. Sed cum ob ea quæ ſperaueram/dolebam/conſolabar ob ea quæ timui. Varro. Paupertas enim hæc/quom non eſt nutricata conſpicatur. Apius. Amicum quom uides/obliuiſcere miſerias:inimicus ſi eſt cōmentus/cæcos. Varro. Petuntur incognita:conſecuta negliguntur. Aufidius. Si quis alio uocitatur nomine/tamen cum uſu conteſtatur. Verrius. Blanditurq; labor/molli curabitur arte. Laberius. Vxorem tuā/& meam nouercā/a populo lapidibus conſectari. Staberius. De portione nō eſſe poſitiones regulæ:a quibus interdum analogia calumniatur. Siſenna. Vitam cum dolore/& inſigni cruciatu/carnificatus amiſit. Cicero in œconomicis. Homo ex eo numero hominum/qui apud nos hoc nomīe dignantur. Curio. Pater nuſq̄ demolitur/nuſq̄ exoneratur pecunia. Terentius in Phormione. Meditata ſunt mihi omnia mea incommoda. Nigidius. Omne pecus indomitum/habet quiddā in ſe ferum:ſed tamen ea natura eſt/ut curari/& dominari poſſit. Lucius. Vbi ſenatus intellexit populū depeculari:ideſt deuaſtari. Gracchus. Aerariū dilargitur Romano populo. Memius. Quam ſtulte conficta/q̄ aperte ſunt ementita. Cicero in Antonium. Quem ipſe ementitis auſpiciis uitioſum fecerat. Viſellius. Bonæ res per illos a raro initio exorſæ/ad ſummū peruenerūt. Nigidius. Experienda ratio eſt. Aſinius pollio. Cuius experta uirtus bello Germaniæ/traducta ad cuſtodiam Illyrici eſt. Feneſtella. Fruſtratus igitur a ſpe/deuictus in caſtra ſe recepit. Varro. Ab amicis hortaretur. Suetonius. Faſti dies ſunt/quibus ius fatur. Plautus in rudente. In dolo malo inſtypulatus ſis. Horatius in primo carminum. Bellaq; matribus deteſtata manent. Idem in ſecūdo carminum.

Nulla decēpedis metata priuatis Opacam porticus excipiebat arcton.

Vetuſtiſſimi ēt/teſte Capro/mlta ſic cōfuxa termiatiōe ꝑtuliſſe inuēti ſunt/ut

Adiutor pro adiuto	Anhelor pro anhelo	Diſpenſor pro diſpēſo
Diſpolior pro diſpolio	Deproperor ꝑ deꝑpero	Dilapidor ꝑ dilapido

Præterea. Plurima apud uetuſtiſſimos (ait Priſcianus) inueniūtur: quæ uel actiuā pro paſſiua/uel ꝑ actiua paſſiuā hñt termiationē: ut hæc quæ ſubſcribūt.

Teſto pro teſtor	Opino pro opinor	Conto pro contor
Auſpico pro auſpicor	Cōmento pro cōmētor	Crimino pro criminor
Luctito pro luctitor	Luxurio pro luxurior	Læto pro lætor
Medico pro medicor	Amplexo pro āplexor	Amplecto ꝑ āplector
Auxilio pro auxilior	Auguro pro auguror	Molio pro molior
Heiulo pro heiulor	Lucto pro luctor	Ludifico ꝑ ludificor
Aucupo pro aucupor	Alterco pro altercor	Opino pro opinor
Conſolo pro conſolor	Cōmoro pro cōmoror	Cōmento ꝑ cōmentor
Execro pro execror	Epulo pro epulor	Conto pro contor
Horto pro hortor	Largio pro largior	Crimino ꝑ criminor
Cōuiuo pro cōuiuor	Cōtemplo ꝑ cōtemplor	Læto pro lætor
Molio pro molior	Digno pro dignor	Amplecto ꝑ āplector
Ludifico pro ludificor	Miſereo pro miſereor	

Caper

Paſſiuas quoq; pro terminationibus actiuis/uel neutralibus/teſte Capro proferebant antiqui: ut ſunt infraſcripta uerba.

Careor ꝑ careo	Nutrior pro nutrio	Opſonor pro opſono
Cōperior pro comperio	Calleor pro calleo	Nutricor pro nutrico
Bellor pro bello	Copulor pro copulo	

Priſcianus

Multa ſimiliter (inqt Priſciāus) ancipiti terminatione/i una/eadēq; ſignificatiōe

ueteres protulerunt:quæ uidelicet ſubſcribuntur.

Mereo & mereor	Solaro & ſolaror/hoc eſt in altum ædifico	
Meto & metor	Vlciſco & ulciſcor	Quieto & quietor
Partio & partior	Meridio & meridior	Poteſto & poteſtor
Progredio & progredior	Manduco & manducor	Sciſco & ſciſcor
Preco & precor	Modero & moderor	Præſagio & præſagior
Modulo & modulor	Pignero & pigneror	Reuereo & reuereor
Vocifero & uociferor	Velito & uelitor	Adorio & adorior
Mentio & mentior	Sortio & ſortior	Potio & protior
Rimo & rimor	Mutuo & mutuor	Mino & minor
Opino & opinor	Minito & minitor	Prædo & prædor
Perconto & percontor	Quadruplo & q̄druplor	Oſcito & oſcitor
Vto & utor	Sequo & ſequor	Tolero & toleror
Prælio & prælior	Aſſentio & aſſentior	Pacifico & pacificor
Murmuro & murmuror	Stabulo & ſtabulor	Vago & uagor
Præuarico & præuaricor	Scruto & ſcrutor	Secto & ſector
Palpo & palpor	Rumino & ruminor	Munero & muneror
Obuerſo & obuerſor	Iurgo & iurgor	Recordo & recordor
Tumultuo & tumultuor	Tuto & tutor	Mādo mādis & mādor
Præuerto & præuertor	Diſſentio & diſſētior	Reminiſco & reminiſcor
Nequito & nequitor/hoc eſt nequiciam exerceo		Socio & ſocior
Quirito & quiritor/hoc ē Romanizo		Villico & uillicor

Priſcianus Sunt & alia/teſte Priſciano/quæ cum ſint actiua primæ coniugationis/tranſe/unt in neutra abſoluta/ſiue reciproca ſecundæ coniugationis:ut ſordido ſordidas(hēt enim paſſiuū ſordidor)& ſordeo ſordes:a quo ſordeſco. Albo albas:unde albor paſſiuū:& albeo albes:ūde albeſco. Duro duras/duror paſſiuū:& dureo dures:unde dureſco. Denſo denſas/& paſſiue denſor:& dēſeo denſes:ūde denſeſco. Lento lentas/cuius paſſiuū ē lentor:& lēteo lentes:ūde lēteſco. Hūecto/& paſſiue hūector:& humeo humes:a quo hūeſco. Noto notas/& notor paſſiue:& noteo notes:ūde noteſco. Nigro nigras/& nigror paſſiuū:& nigreo nigres:ūde nigreſco. Lacto lactas/& paſſiue lactor:& lacteo lates:ūde lacteſco. Laſſo laſſas/& laſſor paſſiue:& laſſeo laſſes:ūde laſſeſco.

Priſcianus Inueniuntur quoq(ut idem pergit Priſcianus)ex aliarum coniugationum uerbis quædam ſimiles deriuationes:ſed in paucis:ut pendo pendis(habet enim paſſiuum pendor)& pendeo pendes. Iacio iacis/& paſſiue iacior:& iaceo iaces. Acuo acuis/& acuor paſſiuum:& aceo aces.

Priſcianus Sunt & alia(ut idem ſubdit auctor)quæ in compoſitione mutāt terminationē:
ut eo is it neutrale uerbum:a quo compoſita/in o/& paſſiue in or/plærunq
Ouidius terminantur:ut adeo adeor:ſubeo ſubeor: obeo obeor: intereo intereor.
Iuuenalis Ouidius libro faſtorum quinto. Sol aditus quē quæris ait. Iuuēalis ſatyra.vi.
Claudius q ſi ſubeuntur proſpera caſtra. Claudius. Pugna acriter commiſſa/ac multis
Virgilius utrinq interitis. Virgilius libro æneí.x. Morte obita/qualis fama eſt uolitare
figuras. Facio quoq quando cum præpoſitionibus componitur/plærunq
Lucretius paſſiuum habet:ut afficio afficior:officio officio. Lucretius libro ſecundo.
Officiuntur/uti cogantur tardius ire. Deficio etiam quom pro relinquo po/
nitur/accuſatiuo iungitur:& habet paſſiuum deficior. A proficio quoq pro/
ficitur imperſonale Statius uſurpauit/quom dixit libro thæbaidos tertio.
Statius Proficitur bello. Nam & ātiqui paſſiue facior protulerūt:ut alibi docuimus.
Simili quoq modo compoſita a uenio terminationem aliquando mutant:
ut conuenio conuenior:inuenio inuenior. A ſedeo etiam/fit obſideo/& obſi
deor. A uerto/& reuerto/& reuertor:præuerto/& præuertor/in una eadēq
Cicero ſignificatione. Verſo quoq actiuum:unde controuerſor deponens. Cicero
ī protagora. Vt iter uos de huiuſcemodi rebus cōtrouerſemini/nō cōcertetis.

Priſcianus Sunt etiam multa neutra(ait Priſcianus)quæ præteriti participium habent:ut prandeo prandi/& pranſus ſum:cœno cœnaui/& cœnatus ſum:ſoleo ſolui/& ſolitus ſū. Audeo auſi/& auſus ſū:gaudeo gauiſi/& gauiſus ſū:placeo placui/

& placitus ſum: mereo merui/& meritus ſum: nubo nupſi/& nuptus ſum:
odi/& oſus ſum: iuro iuraui/& iuratus ſum: careo carui/& caſſus ſũ: pateo
patui: & paſſus ſum: titubo titubaui/& titubatus ſum. Sic ſueo ſueui/& ſuetus
Chariſius ſum/teſte Chariſio. Poto potaui/& potus ſũ. Terentius in ecyra. Quod agis
Terentius cum uirgine una aduleſcens cubuerit plus potus. Iuuenalis paſſiue protulit/
Iuuenalis quom ait. epotaqꝫ flumina Medo Prandente. Iuratus etiam/tam paſſiue/q̄
Cicero actiue profertur: ſic titubatus: caſſus: paſſus. Cicero Verrinarum ſecundo. Ma
Virgilius lo enim iurato ſuam/q̄ iniurato/aliorũ tabellas committere. Virgilius libro
Virgilius æneidos ſexto. ueſtigia preſſo Haud titubata ſolo. Idem libro ænei. iii. nunc
Virgilius caſſum lumine lugent. Idē in eodē. Et pater Anchiſes paſſis de littore palmis.

De nonnullis uerbis in tertia perſona paſſiuis.

Priſcianus Quædam ſunt uerba neutra/quæ Priſciano teſte/in tertia perſona paſſiue ab
auctoribus uſurpantur: ut curritur ſpacium: cœnatur rhombus: prandetur
Ouidius turtur. Sic & ætas uiuitur. Ouidius libro meta. xii. iam tertia uiuitur ætas.

De præterito imperfecto indicatiui modi.

Priſcianus Veteres/teſte Priſciano/quartæ coniugationis uerba in præterito imperfecto
indicatiui modi declinabant hoc modo: muneibam/audeibam/ueneibam/ꝑ
muniebam/audiebam/ueniebam: ita ut in antepenultima ſyllaba e/in pe/
nultima uero/i ponerent. Nunc aũt in antepenultima i/in penultima uero
ſyllaba/e locare conſueuimus: ut ſeruiebam/hauriebam: exceptis ibam/&
quibam: & ab his compoſitis: in quibus poſt i/e minime ponitur: ut adi
bam/nequibam. Poetæ etiam metri gratia plærunqꝫ e uocalem abiiciunt.
Propertius Propertius. Atqꝫ inuli pellis totos operibat amantes/pro operiebat. Virgi.
Virgilius Tũ mihi prima genas ueſtibat flore iuuẽtus/ꝑ ueſtiebat. Idē li. æneidos. viii.
Virgilius Certatim ſquamis ſerpentem auroqꝫ polibant/pro poliebant.

De uerbis indefinite ſumptis.

Cicero Cicero oratione quinta in Verrem. Sed quocũqꝫ uenerint/hanc rem ſibi præ/
Gracchus ſidio ſperant futurũ. Gracchus in oratione/cuius titulus eſt Qu. Pompilio.
Cato Credo ego inimicos meos hoc dicturum. Cato libro quinto originum. Illi
Leo polliciti ſunt ſeſe facturum omnia per eclipſim eſſe. Leo papa in ſermone do
minicæ intra octauam epiphaniæ. Tres itaqꝫ uiri/fulgore inſoliti ſyderis/di
uinitus incitati/præuium micantis luminis curſum ſequntur: exiſtimantes ſe
Claudius ſignificatum puerũ Hieroſolymis ciuitate regia reperturũ: ubi chalcographi
Valerius reperturos impreſſerũt. Claudius Quadrigarius annaliũ. xii. Speremus deos
Plautus bonis benefacturũ. Valerius Antias libro. xxiiii. Haruſpices dixerunt/omnia
Laberius ex ſententia proceſſurũ eſſe. Plautus in caſina. Etiam ne habet Caſina gladiũ?
Lucillius habet/ſed duos: quibus/altero te occiſurum ait: altero uillicum. Laberius in
gemellis. Non potaui hoc eam facturũ. Lucillius libro. xvii. Nupturum te nu
Sylla pta negas. Sylla libro primo rerũ ſuarũ. Ad ſummã perniciem rempublicã
Gellius peruenturum eſſe. Hic loquendi modus congruus eſt/teſtibus Gellio li. p̄mo
Priſcianus noctium atticarum/& Priſciano: qui (ut idem dicit Gellius) neqꝫ in numeros/
neqꝫ in tempora/neqꝫ ĩ genera diſtrahitur: ſed oĩa iſtæc/una eademqꝫ declina
tõe cõplectitur: ſicuti Cicero dixi futurũ nõ uirili genere/neqꝫ neutro (ſolœ
ciſmus foret plane) ſed uerbo uſus eſt/ab omni neceſſitate generum abſoluto.

De factum iri/& factum itur/& ſimilibus.

Gellius Dicimus/teſte Gellio libro nono noctium atticarum/& quidem congrue: au
Cato dio illi iniuriam factum iri: contumelia/uel iniuria factum itur. Marcus Cato
pro ſe contra Caſium. In hac contumelia/quæ mihi per huiuſce petulantiam
factum itur/rei quoqꝫ publicæ mediuſfidius miſerear. Sicuti enim/contume
liam factum iri/ſignificat iri ad contumeliam faciendam/ideſt operam dari
quo fiat contumelia/ita & factũ itur/caſu tñ mutatio/idem dicit.

De incumbo/interdico/ſubeo/uaco.

Dicere poſſumus: incumbo ſtudiis: & ĩ ſtudia: & ad ſtudia. Lucillius libro ſatyra
Lucillius rum decimo ſeptimo. In gladium incumbat/ne cælum uiuat. Cicero. Pergite
Cicero aduleſcentes: & in hæc ſtudia/in quibus eſtis/incumbite. Idem alibi. Quare ĩ/
Cicero cumbamus o noſter Tite ad illa præclara ſtudia. Virgilius li. æneidos qnto.

Colligere arma iubet:ualidiſq; incũbere remis. Interdico tibi aqua/& igni:ti
bi interdictũ'eſt aqua/& igni:aqua/& ignis/tibi interdictus eſt:uel interdicta
ſunt:& interdico tibi aquã/& ignem. His quattuor modis loqui congrue poſ
Auguſtinus ſumus:poſtremo tamen perraro:ut eſt apud Auguſtinũ libro.xviiii.de ciuita
te dei capitulo octauo. Quã ſi quis prohibet prohibeat(ſi poteſt)amica collo
quia:interdicat amicabilem ſocietatẽ. Subiit mihi/ideſt in mentẽ uenit mihi:
occurit mihi:uel ſuccurit mihi:quæ idem ſignificant. Nõnumq̃ iungitur accu
Curtius ſatiuo:ut eſt apud Curtiũ. Sera pœnitentia ſubiit regem. Eſt autẽ ſubire/ĩ me/
Virgilius moriam/uel(ut diximus)ĩ mentẽ uenire. Virgilius libro æneidos.ii.ſubiit de
Virgilius ſerta/Creuſa. Subire item/ſubdere ſupponere. Virgilius libro.æneidos.x.
Virgilius Aeneæ ſubii mucronẽ:ipſumq; morando Suſtinuit. Subire ingredi. Virgilius
libro æneidos.viii.hæc(iquit)limina uictor Alcides ſubiit. Subire ſuccedere.
Varro Varro libro.Ix.In quarum locum ſubierunt inquilinæ/impietas/perfidia/im
Virgilius pudicicia. Subire/naſci ferueſcere. Virgilius georgicorum primo. Ne ſubeãt
Cicero hærbe:neu puluere uicta fatiſcat. Subire reſpondere reſiſtere. Cicero in uer/
rem. Diuinatione poteris ne orationem eius ſubire?hoc eſt/orationi eius po
Marcellus teris ne reſpondere/uel reſiſtere?has huic uerbo interpretatiões Marcellus tri
buit. Vaco ſapientiæ/do operam ſapientiæ:uaco perturbatione/pertubatio/
ne careo. Aliquãdo cũ præpoſitiõe/a/uel b:ut uaco a labore:uaco ab omni
moleſtia. Et per imperſonale:ut mihi non uacat:ideſt tempus non ſuppetit.
Vacat item/uacuum eſt.

De dono/augeo/conduplico/impartio/accũmulo.

Plautus Dici poteſt:dono tibi hoc munus:& dono te hoc munere. Plautus ĩ Amphitry/
Virgilius one. Verum ita animatus fui/itaq; nunc ſum:ut ea te patera donem. Et paſſi/
Terẽtius ue/Virgilius. Nemo ex hoc numero mihi non donatus abibit. Terẽtius. Pluri
ma ſalute Parmenonẽ ſuum impartit Gnato. Et ita in cæteris/quæ diximus/
augeo/conduplico/accumulo.

De doleo/reuertor/exeo/egredior.

Terentius Dicere poſſumus:doleo caput:& dolet mihi caput. Terentius. Dolet dictũ adu
Saluſtius leſcenti. Saluſtius in Catilina. Quaſi dolens eius caſũ. Reuertor domũ/& ad
Saluſtius domũ/congrue dicitur:exeo caſtra/& caſtris:egredior Romam/& Roma.
Horatius Horatius. Egreſſũ magna me cepit Aricia Roma.

De apello/appello:amitto/admitto:amoueo/
admoueo:auerto/aduerto.

Virgilius Apello apellis tertiæ coniugatiõis/cum unico p/amouere ſignificat:ut ẽ apud
Priſciãus Virgilium:apulſus ab urbe. Priſcianus aũt tractatu de præpoſitione dicit pro
eo quod eſt amoueo/aſpello ſcribi debere/cõponiq; uult ex ab/& pello pel
lis quemadmodũ ex ab/& porto/fit aſporto aſportas. Appello appellis aũt
Donatus cũ gemino p/ſignificat proprie ex pelago ad litus accedere/teſte Donato ſu
Lucanus per Andriã Terẽtii. Lucãus li.viii. Qui uetat externas terris appellere claſſes.
Virgilius Virgilius. Huc me digreſſum noſtris deus appulit oris. At uero appello ap/
pellas eadẽ ſcriptura ꝑmæ cõiugationis/aduocare ſignificat. Amito cũ unico
Virgilius m poſt a/ideſt perdo:ut eſt apud Virgilium.amiſit uerum uetus Albula no/
Ouidius men. Aliud tamen ſignificat/apud Ouidium heroidum/ubi ait. Hic lacer amiſ
Ouidius ſos terruit Hector equos:hoc eſt laxis dimiſſos habenis. Idem libro de põto.
Nec nocet amiſſo ſubdere calcar equo. Admitto cum d/recipere ſignificat:&
Iuuenalis peccare. Iuuenalis ſatyra.ii. Iam fas eſt:admitte uiros:hoc eſt aſſume. Idem in
Iuuenalis eadem. Quod pſecas admiſit/quænam eſt huic culpa puellæ?ideſt peccauit.
Amoueo cum unico m poſt a/remouere ſignificat:admoueo autem cum
Virgilius d/applicare/ſiue apponere. Virgilius libro æneidos.iiii. Hyrcanæq; admo/
runt hubera tigres/pro admouerunt:hoc eſt appoſuerunt. Auerto abſq; d/
ut auerto oculos/aut mentẽ/ideſt alicunde oculos/aut mẽtem conuerto. Ad
uerto autem cũ d/ut aduerto oculos/mentemue/ideſt aliquo oculos/mentẽ
ue conuerto. Auerſus item/terga oſtendẽs dicitur:aduerſus uero oppoſitus/
Cicero ueluti oppoſito pectore/atq; obiecto. Cicero. Aduerſus/& auerſus/impudi/
Virgilius cus es. Rurſum auertere pro amouere ponitur/uel expellere. Virgilius.

Non poſſe Italia Teucrorum auertere regem?

De uerbis actiuis quartæ maneriei.

Verba quæ ad induendũ/exuendũ/ueſtiendum/calciandum/cingendũ ſpe/ctant/duos a parte poſt accuſatiuos regunt diuerſos:uel accuſatiuũ cum ablatiuo. Induo tamen(ut alibi in uerbo ipſo uidimus)poſt accuſatiuũ regit quãdoq; datiuum.

De accuſo/incuſo/excuſo.

Seruius Vgutio Accuſare(iquiũt Seruius/Vgutio/& nonnulli alii)eſt maioris de minore. Incuſare autem/eſt minoris de maiore/uel paris de pari. Vellem ego ſcire/ubi ab aliquo auctorũ traditio hæc obſeruata ſit. Nã apud ueteres/adoleſcentuli ſolebant/probitatis ſimul & eloquẽtiæ laudẽ capeſſere/ex magnorum uirorũ accuſatiõe. Quin(ut ait Quintiliãus)crediti ſunt ẽt clari iuuenes obſidem reipublicæ dare malorum ciuium accuſationem. Nunqd Demoſthenes quom tutores ſuos adoleſcentulus in mediũ uocauit/aut Cicero quom Verrem reum fecit/prætorium uirum/ipſe quæſtoribus non accuſauit? Male ergo locutus eſt dicẽs accuſationem ſuã ſemp:nunq̃ incuſationẽ:imo perite. Virgilius. Virgilius Quem non incuſaui amens hominumue/deumue: dii quidem Aenea maiores ſunt/hoĩes uero Troiani/Aenea minores:& tamẽ dixit:quẽ nõ incuſaui hominum. Dicendum eſt ergo/ꝙ accuſare eſt uel apud iudices/uel apud aliũ quẽuis/etiam apud illum ipſum quem accuſes/ſignificare/atq; oſtendere/aliquem peccaſſe. Incuſare uero/eſt reprehẽdere mores alterius/& plærunq; cũ Virgilius querela/ꝙ ab illo iniuria affectus ſis:& ita apud Virgilium accipiendũ eſt:ut eſt ẽt apud eundem li. æneidos. xii. Aeneas/magnaq; incuſat uoce latinũ:hoc eſt magno clamore reprehẽdit. Vnde etiam Cæſar cõmentario ꝑmo ait. Hoc Cæſar cũ animaduertiſſet Cæſar/cõuocato cõſilio/omniũq; ordinum ad id conſilium adhibitis centurionibus/uehemẽter eos incuſauit. Sic etiam intelligen/Terẽtius dum eſt illud Terentii/ubi ad Clytiphonem filium pater loquens ait. Quid me incuſas Clytipho? Excuſare autem dicimur crimen obiectũ. Et quoties id quod in cauſa fuit ut peccaremus/afferimus in excuſationem/dicimus etiam Lucanus excuſare pro accuſare. Lucanus libro. viii. litusq; malignum Excuſat. Quinti/Quintiliãus lianus. Tu tamen ſi interpellatus tempeſtatibus/ſerius ueniſſes/excuſares mare/& ambiguos caſus.

De metuo/timeo/formido/uereor.

Metuo/timeo/formido/uereor/regunt a parte poſt accuſatiuũ:& nonnunq̃ da/Terẽtius tiuum:ut eſt apud Terentium. Metuo Pamphilo:ideſt ne aliquid mali eueni/Virgilius at Pamphilo. Virgilius georgi. primo. atq; inopi metuens formica ſenectæ. Hierõymus Hierõymus in parabolis capitulo. xxxi. Nõ timebit domui ſuæ a frigoribus Virgilius niuis. Regũt & poſt accuſatiuũ aliquãdo datiuũ:ut ẽ apud Virgilium. & quæ Quintiliãus ſibi quiſq; timebat. Nõnunq̃ poſt accuſatiuũ regũt genitiuũ. Quintilianus libro quarto. Libentiſſime patronum audit:qum iuſticiæ ſuæ nunime timet: Vereor tamen non tantum accuſatiuo ſiue datiuo(ut diximus)iungitur ſed Aphranius etiam genitiuo. Aphranius i cõpitalibus. Si nõ uereor/nemo uereatur tui.

De emo/uændo/cum genitiuo tanti/& quanti.

Nullæ dictiones queunt in genitiuo caſu adiungi his uerbis/emo/uændo/uænũdo/uæneo/mereor/cõparo/taxo/liceo/addico/diſtraho/metior ꝓ æſtimo/cõſtat/cõduco/loco/fœneror/paciſcor/pango pepigi/condemno/poſtulo: præterq̃ in his dictionibus tanti/& quanti/cum cõpoſitis tantidẽ/& quãtidẽ/tanticũq;/quãticunq;/tantilibet/quantilibet:& præter q̃ i his duobus cõpara Virgilius tiuis/pluris/& minoris. Neq; enim audiuimus unq̃ dici:uændidit hic patriam Virgilius auri:aut Achilles uændidit corpus Hectoris auri:ſed per ablatiuum ſic. Vændidit hic auro patriam. Et iterum. Exanimumq; auro corpus uendebat Terẽtius Achilles. Quanti uero/& tãti/cæteraq;(ut diximus)genitium nõ mutant:ut Terentius in eunucho. Quid agis/niſi ut te redimas captum quãti queas/minimo/etſi nequeas paulo? Cur non dixit quanto/ut congrueret cum illis/minimo/& paulo/aut minimi/& pauli/ut congrueret cum hoc quanti/niſi quia tanti/& quanti/mutare non licet/& ab eis quæ diximus compo/

Quintiliāus ſita. Quintiliāus in paſtū cadauerum. Hoc unum ſuperat/ut deuectū tantidē
Iuuenalis uænderes. Et i Verrē Cicero aiebat. Tāti æſtimāſſē/quāti ſacerdotē. Iuuēalis.
Iuuenalis Quāticūq; domus cōſtet. Idē. Balnea ſexcētis/& pluris porticus empta. Cur
Ciero non dixit/& pluri/ut copularet coniunctio eoſdem caſus? Liuius libro. xlviii.
Liuius Mancipia minora ānis uiginti/quæ poſt proximū luſtrū/decem milibus æris/
aut pluris uæniſſent: ea quoq; decem tāto pluris/q̄ quāti eſſent/æſtimarētur:
Horatius adeo ut interrogati/per eundem ſepæ caſum reſpondere nequeamus. Hora/
Plautus tius. Quanti emptæ? paruo. quanti ergo? octuſſibus. Heuheu. Plautus in Epi/
dico. Quanti eam emit. uili. quot minis. quadraginta minis. Neq; illud te mo
Cicero ueat Ciceronis/Quanti additus. mille nummū. Non enim eſt illud mille geni
Cicero tiui/ſed ablatiui caſus: quaſi millenario nummum/ pro nummorum: ut idē
in Philippicis. Inuentus eſt qui. L. Antonio mille nummum ferret expenſum.
Idem pro Milone. In quibus propter illas inſanas ſubſtructiones/facile mille
Varro hominum uerſabatur: qualia exempla multa repeterem/niſi Varronis præce
ptio ſatis eſſet: qui in libris de analogia inquit. Quom peruentū fuerit ad mil
le denariū/aſſumit ſingulare neutrum: a quo multitudinis fit milia denariū.
Et hæc quidem īterrogatio/quāti addictus. uel quanti emptæ. eſt per geneti/
uum: reſponſio autē per ablatiuū. Aliquando ediuerſo. Vt emiſti ne iſtū equ/
um decem nūmis. imo pluris. Nonnunq̄ hi duo caſus iuxta idem uerbum hæ
rent. Vt emiſti iſtum equū decem nūmis/an pluris. Quod ſi aduerbia forent
(ut nonnulli putāt) cur potius dictū eſt/tāti/& quāti/pluris/& minoris/non
tanto/& q̄to/pluri/& minori/cū huiuſmodi uerba utiq; ablatiuū deſyderent.
Cur non idem fit in cæteris comparatiuis/quæ palā aduerbiantur. Nō enim
dicit: emi equū uilioris/carioriſue/q̄ tu: aut uiliori/cariorīue/q̄ tu: ſed uilius/
q̄ tu: aut carius. neq; uendidiſti ædes melioris/peioriſue/q̄ ille: ſed melius/pe
iuſue/q̄ ille. Cur deniq; hæc ipſa quæ nominauimus/quoties ſubſtātiuis maritan
tur/formā naturalē/ac legē cuſtodiunt. excepto tantidem: quia eſt ſubſtātiuū:
qđ datiuū/ablatiuūq;/non agnoſcit tātodē: ſolaſq; has uoces habet/tātidē &
tātundē: Dicendumq; erit. Quāta pecunia iſtū equū emiſti. ſicut/quot minis.
Iuuenalis Iuuenalis. quanto Meritis precio. Liuius libro. xxii. Hic miles magis placuit/
cum precio minore redimendi captiuos copia fieret. Itaq; genitiuos illos/tan
ti emi equum/quanti potui/ſic exponere non poſſumus/tanti precii: ſed ſic:
tanto precio/quanto potui. Et per cōparatiuum: ut illud Ciceronis. Nō plu/
ris uændo/q̄ alii: fortaſſe etiā minoris. Ideoq; ſic exponas: pluris/ideſt pluri
Laurētius precio: minoris/minori precio. Hæc omnia Laurentius. Ego autem hos abla
tiuos/tanto/& quāto/etiam ſubſtantiuis non maritatos/prædictis uerbis iun/
Hierōymus gi poſſe contenderim/auctoritate diui Hieronymi fretus/in leuitico capitu/
lo ultimo ſic dicentis. Si ſtatim ab anno incipientis iubelæi uouerit agrum/
quanto ualere poteſt/tanto æſtimabitur. Hoc inſuper addimus/æſtimo
etiam cum alio ab iis de quibus Laurentius tractat/genitiuo iungi poſſe/
Catullus non cum ablatiuo modo. Catullus. Viuamus mea Leſbia: atq; amenus: Ru/
moreſq; ſenum ſeueriorum Omnes/unius æſtimemus aſſis. Quod Laurenti
us ipſe non aduertit. Præfatis uerbis addi poteſt & doceo: quod etiam cū præ
Plinius dictis genitiuis iungitur. Plinius libro. xxxv. naturalis hiſtoriæ. Neminem do
Iuuenalis cuit minoris talento: minoris/ideſt minori precio. Iuuenalis ſatyra. vii. tēta
Chryſogonus quāti doceat: uel pollio quanti
Lautorum pueros/artem ſcindens theodori.

De ſupino.

Do uænum ædes/do filiam nuptum/ſpectatum admittimur/ſupina hæc laten
Terētius tem in ſe motum ſignificant/uel obtinent. Terentius. Daturne illa Pamphi/
Horatius lo nuptum. Horatius in arte poetica. Spectatū admiſſi riſum teneatis amici.

De gerundio/& conſtructionibus per illud.

Diomedes Gerundia/teſtibus Diomede/& Priſciano/actionem/& paſſionem ſignant.
Priſcianus Virgilius tertio georgicorum. uritq; uidēdo Fœmina: ideſt quæ uidetur. Ac
Virgilius tiue idem Virgilius. Pacemq; ab rege petendum. Idē libro æneidos ſecundo.
Virgilius quis talia fando Myrmidonum. actiue hic: paſſiue autem/ut idem li. præfato.

Virgilius Fando aliquid ſi forte tuas peruenit ad aures. Idem in buccolicis.
Virgilius Cantando tu illũ. & hoc actiue. Paſſiue autẽ/ut eſt apud eundẽ in buccolicis.
Virgilius Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis. At uero Laurentius nõ omnia
Virgilius gerundia actionẽ & paſſionẽ ſignare uoluit: ſed illa duntaxat actiue pariter
Laurentius & paſſiue exponẽda eſſe dixit/quæ a uerbis actionem & paſſionẽ ſignãtibus/
deſcendũt. Vado ad confitendũ: ſum in confitendo: uado ad capiendum ho/
Cicero ſtem: & in capiendũ hoſtem. Cicero pro Milone. Huius ergo interfector ſi eſ
Pompeius ſet in confitendo. Pompeius. Inferium uinũ id dicebatur/quod in ſacrifican/
do infra pateræ labrũ ponebant. Internauigandum/interlegendũ/interagẽ/
Virgilius dum/frequenter uſurpant auctores. Virgilius. & interagendum Occuraſſe ca
Quintiliãus pro: ideſt in agendo/uel dum ago/uel agerem. Quintilianus. Sed ratio recte
Quintiliãus ſcribendi/iuncta cum eloquẽdo eſt. Idem. Pauperi ſoluẽdo non ſumus. Cice
Cicero ro ad apium. Cum ſoluẽdo ciuitates non eſſent. Liuius libro. xxi. Nõ uereor/
Liuius ne quis hoc in me ueſtri adhortandi cauſa/magnifice loqui exiſtimet. Veſtri
Cicero dixit plurali/adortandi ſingulari numero. Cicero libro. ii. de diuinatiõe. Do
lebas tantũ ſtoicos noſtros epicureis irridẽdi ſui facultatem dediſſe.

De declinatione participii.

Participia in ans/& in ens terminata/ad ſilitudinem/& regulam nominum/in
ans/& in ens deſinentiũ/declinantur: ut quadrans abiecta s littera/& addita
tis ſyllaba/fit genitiuo quadrãtis: gens/mens/dens/genitiuo gentis/mentis/
dentis. Sic amans genitiuo amantis: docens docentis: legens legentis: audiẽs
audientis. Ab hac regula excipiuntur participia/quæ naſcũtur a uerbis quar/
tæ cõiugationis in eo deſinentibus: quorum genitiuus formatur in euntis: ut
Alexander iens genitiuo euntis: quiens queuntis. Ambiens autem (ut Alexander tradit)
Priſciãus ambientis facit quod: Priſcianus omiſit. Horum autem gerundia in eũdi/eun
Plautus do/eundum terminãtur: ut adeundi/nequeundi. Plautus tamen abiẽdi pro
Priſciãus abeundi protulit/quom in Amphitryone ait. Abiendi nũc tibi occaſio ẽ: qđ
ẽt Priſcianus annotauit. Simili fortaſſis modo/ambiendi ab ambio dici poſ
ſet: cum in genitiuo participium ambientis faciat. Idq; notandum eſt/ꝙ hæc
Saluſtius participia pro nominibus quandoq; ponuntur: & genitiuũ regunt. Saluſtius
Lucanus in Catilina. Appetens alieni/ſui profuſus. Lucanus. Omniſq; poteſtas Impati
Virgilius ens cõſortis erit. Virgilius libro æneidos ſecundo. Obtulerat/fideſq; animi in
Virgilius ter utrunq; paratus. Idem in buccolicis. Q̃uã diues pecoris niuei/q̃ lactis abuũ
Cicero dans. Et per ſuperlatiuũ. Cicero pro marcello. Clariſſimi/ac fortiſſimi/ patri
Terẽtius æq; amãtiſſimi. Similiquoq; mõ/ea quæ uidentur/frequẽtatiua/pro nomini
bus poſita/genitiuo iũgũtur. Terẽtius i Phormiõe. Liberalis ẽ: & fugitãs litiũ.

De participio præteriti temporis ſignificante accionem: & de præſentis/paſſionem.

Participia quædam in uoce paſſiua actionẽ/quædam in actiua paſſionẽ ſignifi
cant: ut excretus/circũſpectus/conſyderatus/diſertus/cautus/argutus/cõten/
tus/profuſus/fluxus/diſcretus/cõplacitus/exoletus/defectus/adultus/falſus/
tacitus/ſcitus/ignotus/tutus: quod & paſſiue accipi poteſt: ut tutus ſũ ab ho/
ſtibus: hoc eſt munitus. Ignotus qui ignorat dicitur: nõ qui ingoratur modo.
Quintiliãus Quintiliãus. Ne quis tñ erret ignotus/nõ eſt filii mei nouerca: ſed mater. Igno
Terẽtius tus dixit pro ignorans: non pro ignoratus. Falſus qui fallit/& qui fallitur/di
Terẽtius ci põt. Terẽtius. Cenſen me aliquam cauſam fictã/falſam/ineptã/ſaltem po/
tuiſſe proloqui: ideſt fallentem. Idem. Carine falſus es: ideſt deceptus. Taci/
Virgilius tus taciturnus qui tacet/actiue accipitur: & nonnunq̃ paſſiue: ut eſt apud Vir
Saluſtius giliũ. Quis te magne Cato tacitũ/aut te Coſſe relinquat? Saluſtius. Alieni ap/
Saluſtius petẽs/ſui profuſus: hoc eſt profuſor ſui. Idem. Diuitiarũ/& formæ gloria/flu
Terẽtius xa/& fragilis habetur/pro fluens. Scitus is dicitur/qui ſiẽs eſt: ut eſt apud Terẽ
Terẽtius tium. Scitũ quoq; hominẽ: niſi acipere uelimus paſſiue: ut eſt apud eundem.
Scitus puer natus e Pamphilo eſt: quaſi ſcite/& docte factus. Sic complacitus:
Virgilius ſic ab excreſco excretus: ut eſt apud Virgiliũ. Excretos hædos. Sic exoletus ab
exoleo. Nam quom adiectiue ponitur/adultus interpretatur: quom autẽ ſub
Plautus ſtantiue/ſcortum maſculum ſignificat. Plautus. Reliqui domi exoletam uir/

ginem.Sic adultus ab adoleo.Defectus quoqꝫ/qui deficit/& qui deficit/appel
Martialis latur.Matilis.Dulcia defecta modulatur carmina lingua:hoc eſt deficiente lin
gua.Hæc quidẽ actiue ſignificationis inuoce paſſiua.Paucioria autẽ ſunt paſ/
ſiuæ ſignificationis in uoce actiua:ut euidens negociũ/quod uidetur apte/&
Quintiliãus ĩtelligitur.Indulgentior facies apud Quintilianũ pro pulchra:hoc eſt cui alii
Statius indulgeãt:non quæ indulgeat aliis.Vnde & Statius ait.Pulchrior haud illi tri
ſte ad diſcrimen ituro Vultus/& egregiæ tanta indulgentia formæ.De qui/
Laurentius bus etiam Laurentius diſſeruit.

De participio iuncto cum uerbo/uel gerundio.

Participia iuncta cum infinitis/dicuntur ſeruare uim participiorũ:iũcta uero cũ
nomine/uim nominũ:ut timens nauigare/uel nauigandi:cupiens diſcere/uel
diſcendi:peritus cantare/uel cantandi: aſſuetus ludere/uel ludendi: quod ẽt
Laurentius Laurentius tradidit.

De præpoſitionibus/in/clam/procul/ſub/pro/præter/tenus.

In præpoſitio quom componitur/ut indoctus/iniuſtus/inſipiens/manifeſtã
Virgilius reddit dictionis ſignificationẽ:ſed & nõnunq̃ uim ſui auget compoſiti: ut eſt
Virgilius apud Virgilium libro æneid.vi.agnoſco crines/incanaqꝫ menta:ideſt ualde ca
Siſenna na.Idem alibi.Nocuit nunq̃ imprudentibus imber:hoc eſt ualde prudẽtibus.
Cicero Siſenna libro hiſtoriarũ tertio.Sublatus lætitia nimia/aut impotentia animi
Donatus cõmotus/pro ualida potentia.Cicero tuſculanarum.v.Qui nihil metuant:
Sergius nil agant:nil cõcupiſcant:nulla ĩpotentia efferantur:ideſt ualida potẽtia.Clã
Seruis tam accuſatiuo/q̃ ablatiuo præponitur/auctoribus Donato/& in Donatum
Priſciãus Sergio/& Seruio.At uero Priſcianus/& Donatus cognomẽto minor/ablati
Donatus uo tantum præponi uoluerũt.Procul ablatiuo deſeruit:ac etiam accuſatiuo:
Curcius ut eſt apud Curcium.Procul urbem.Et tam prope/q̃ longe ſignificare habet/
Seruius teſtibus Seruio/Acrone/Agræcio in caprũ Sub accuſatiuo/& ablatiuo caſui
Acron præponitur:accuſatiuo quidẽ/quom tempus notat.Virgilius.Sub noctẽ ex/
Agrætius portãt calathis.Sub/ideſt ante:& accuſatiuo deſeruit.Virgilius li.ænaidos.ii.
Virgilius poteſqꝫ ſub ipſos Nituntur gradibus.Sub/ideſt pro:& accuſatiuum poſtulat.
Virgilius Virgilius li.æneidos primo.Vrit atrox Iuno: & ſub noctẽ cura recuſat.Sub/
Virgilius ideſt ĩ:& tam ablatiuo/q̃ accuſatiuo præponi poteſt.Virgilius libro æneidos
Virgilius v.quo deinde ſub ipſo Ecce uolat.Cicero ad plancum.ſub eas autem redditæ
Cicero ſunt:ideſt ĩ eis litteris.pro ĩ ſignificato proprio eſt/quom dicit:pro deo mor
tem æquanimiter feram.Quãdoqꝫ põitur pro in:ut ſedet pro tribunali:ideſt
Virgilius intribunali.Nõnunq̃ accipitur pro ante:ut ẽ apud Virgilium li.æneidos.viii.
Stabat pro templo:& capitolia celſa tenebat:ideſt ante tẽplum.Pro item iter
Priſciãus iectio eſt:& aſpirationem in fine reſpuit/teſte Priſciano:quia nõ eſt apocopa
Gaſparinus ta dictio:Scribẽdum eſt igitur hac ſcriptura pro:non autem cum aſpiratione
Lucanus proh/ut inepte Gaſparinus ãnotari præcepit.Lucanus.pro ſi remeaſſet in ur/
Cæcilius bem.Cæcilius.Pro dii ĩmortales/unde prorepſit truo?Præter accuſatiuo de
Saluſtius ſeruit:& nonnunq̃ ablatiuo:ut eſt apud Saluſtium in Catilina.Præter rerum
Marcelius capitalium condemnatis/pro condemnatos.Præter item/pro ante/uel per/
Cicero ponitur/teſte Marcello.Cicero Verrinarum ſecundo.Præter oculos ſoli fere
Varro bant.Varro in eumenidibus.En domum præter matrẽ deum ædem axaudio
cymbalorum ſonitum.Tenus ablatiuo ſingulari deſeruit:ut hactenus/quate
Virgilius nus/oretenus/uerbotenus.Virgilius.Hac celebrata tenus.Iuuenalis.Cru/
Iuuenalis retenus medio tunicas ſuccingere debet.Inplurali uero/ablatiuo/ẽt & geniti/
Ouidius uo ſeruire poteſt.Ouidius libro metamor.v.Pectoribuſqꝫ tenus molles ere/
Ouidius ctus in auras.Idem in eodem.Pectoribuſqꝫ tenus media ſublimis ĩ æde.Lucre
Lucretins tius.Labrorum tenus interea perpotet amarum.Virgilius li.ænidos.x Exter
Virgilius rens freta/cui laterum tenus hiaſpida nãti Frons hominem præfert.Idẽ alibi.
Virgilius Et crurum tenus amento palearia pendent.Quintiliãus libro.xii.Sed ille uir
Quintiliãus bonus/qui hæc non uocibus tantum ſibi nota/atqꝫ nominibus/aurium tenus
Cœlius in uſum lingua præcipit.Cœlius.Nam illi rumores de comitiis tranſpadano
Curtius rum/Cumanorũ tenus caluerunt.Curtius.Pauci hoſtiũ tenus exacti penetra
uere ad portum.

De ſuper/ſupra/uel ſupera/infra/uel infera/intra/coram/
ſecundum/iuxta/uel iuxtim/

Priſcianus Super accuſatiuo/& ablatiuo caſui ſeruit:ſupra uero accuſatiuo tātum/teſtibus
Donatus Priſciano/& Donato cognomēto minore.Et licet ineruditi dicāt/Quod ſup
eſt/tangit: quod ſupra/diſtat ab illo/nulla mihi uidetur in ſignificato dif/
Quintiliāus ferētia.Quītiliāus.Nec ulla ē ſupra terras adeo rabioſa bellua.Nō dixit ſup:
Liuius ſed ſupra:& tamen bellua dum terrā calcat/tangat neceſſe eſt. Liuius li.xliiii.
Lucretius Vbi circa muros/ſupra/ſubterq; terram/per dies.xxv.pugnatum eſt.Lucreti/
ūs libro.iii.Nec ſupra caput eiuſdem cecidiſſe uietum Veſtem ſentimus.Si.n.
Lucas ſuper dixiſſet/uerſus ſtare non poſſet.Et Lucæ capitulo.xv.legitur.Dico aūt
uobis/ꝙ ita gaudium erit in cælo/ſup uno peccatore pœnitentiā agēte.Neq;
Virgilius enim hic de tactu itelligi pōt.Quādoq; ſup pro deponitur:ut eſt apud Virgi
Seruius lium li.æneidos primo.Multa ſuper Priamo/rogitans/ſuper Hectoꝛ multa/
Virgilius ideſt de Priamo/de Hectore.Super item ſignificat ualde/teſte Seruio. Vir/
Priſciāus gilius libro æneidos tertio.O mihi ſola mei ſuper Aſtyanactis imago.Antiq
Tullius etiā ſupera ꝓ ſupra protulerūt/teſte Priſciano tractatu de præpoſitiōe/Tul
Tullius lium inducente dicentem in Arato.Toruus draco ſerpit ſubter ſuperaq; re/
torquens:Seſe.Idem in eodem.Huic ſupera duplices humeros affixa uidetur
Caper Stella micans.Infra/uel antiquorū more īfera/teſte Capro/ad dignitatem/&
locum referri debet:ut hoc infra dignitatem meam eſt:infra uires meas:infra
tectum.Errant autem minores/quom ex conſuetudine dicūt:infra hebdoma
dam:infra menſem:infra annū:cum potius intra/non infra dicere debeāt.Nā
infra ad numerū/& ſpaciū refertur:ut intra uiginti dies:intra muros.Deniq;
Caper intra habet relatiuum extra/uel extera/ut teſte Capro/ueteres dixerūt.Infra
Caper autem habet relatiuum ſupra/uel ſupera.Rurſum ab infra/uel infera/forma/
Priſciāus tur infer/in recto/uel inferus infera inferum/teſtibus Capro/& Priſciāo.Co
Virgilius ram ablatiuo præponitur:& quandoq; aduerbium eſt:ut eſt apud Virgilium
libro primo æneidos.coram quem quæritis adſum.Secūdum accuſatiuo de
Virgilius ſeruit:& nonnunꝗ pro iuxta ponitur/uel prope. Virgilius.Dulcibus illa qui
Seruius dem illecebris/aut plena ſecundum Flumina:ideſt iuxta flumina plena/inter
Pſalmogra prete Seruio.Iuxta accuſatiuo præponitur:& quādoq; aduerbiū ē:ut ē apud
phus Pſalmographum.Iuxta eſt dominus iis qui tribulato ſunt corde.Comperitur
Marcellus etiam iuxtim pro iuxta/teſte Marcello/Siſennam referente dicētem.Iuxtim
Siſenna Numicium flumen obtruncantur.

De ad præpoſitione/propriis/& appellatiuis noībus iuncta.

Cicero Dicere poſſumus:pergo Romam:& ad Romam:uado ad forum:eo rus.Cice
Hierōymus ro.Ea die Verres ad meſſanā uenit.Hieronymus in Thobia capi.primo.Hic
Virgilius ſolus fugiebat conſortia hominum:& pergebat ad Hieruſalem ad templū do
Virgilius mini.Virgilius.Lauinaq; uenit Littora Theſſaliæ:& alibi.Deueneꝛ locos.Te
Terētius rētius in Eunucho.Dū rus eo/cœpi egomet.Quādoq; per datiuū loquimur/
Marcellus teſte Marcello:ut eſt etiam apud Terentium in Andria.Interea mulier quæ/
Terētius dam ab hinc triennium ex Andro cōmigrauit huic uiciniæ.ubi Donatus ait.
Huic uiciniæ/huic ſcilicet loco/uel locorum.

De præpoſicione cum aduerbiis iuncta.

Marcellus Omnes(inquit Marcellus)artem ſecuti/negant præpoſitionem aduerbiis addi
oportere:ſed auctoritas ueterum præponi iubet.Et inducit Titinium/Enniū/
Aphranium/Cæcilium/Accium/Nonium/Claudium/Pomponium/Tur/
pillium/Lucrecium/Terentium.Exquibus/breuitatis cauſa/poſtrema duo af
Lucretius feremus exempla.Lucretius libro.ii.Vim cupidā tam de ſubito ꝗ mens habet
Terentius ipſa.Terentius in ecyra.Ita corripuit de repente tacitus ſe ad filiam. At uero
Donatus Donatus/de repente(inquit)una pars orationis eſt.Aduerbiis enim præpo/
ſitiones nō addūtur.Nā ſi ſeparaueris/non eſt latinum de repente.Hæc ille.

De nonnullis aduerbiis.

Priſcianus Antiqui teſtibus Priſciano/& Marcello/Plautum/Claudium/Catonem/Pacu/
Marcellus uium/Lucretium/Pomponium/Titinium/Siſennam.Næuium/Ennium/Ac
cium/Cæcilium/Aphranium/Terentium/Turpillium/Varronem/Caſiū/

Saluſtium/Tulliū̄m/Lucilliū̄m/Laberium/Catullum inducentibus hæc ad/uerbia uſurpabant/ut infra.

Amariter pro amare
Amiciter pro amice
Ampliciter ꝓ ample
Benigniter ꝓ benigne
Blanditer pro blāde
Celere pro celeriter
Celeratim ꝓ celerāter
Celerāter ꝓ celeriter
Cōtēptim ꝓ contēnēter
Cautim pro caute
Dubitatim ꝓ dubitāter
Duriter pro dure
Enixim pro enixe
Aequiter pro æque
Fortūati ꝓ fortunate
Faſtidiliter ꝓ faſtidioſe
Feſtiuiter pro feſtiue
Firmiter pro firme
Fidele pro fideliter
Feſtinatim ꝓ feſtināter
Feſtinanter pro feſtine
Futile pro futiliter
Humāitus ꝓ hūaniter
Humaniter ꝓ humane
Inſanum pro inſane
Inſaniter pro inſane
Immane ꝓ īmaniter
Iactuoſe pro iactāter
Inimiciter ꝓ inimice
Ignauiter ꝓ ignaue
Largitus pro largiter
Feſtus Largiter pro large
Feſtus Propatim ꝓ propāter
Propiter pro prope
Primitus pro primū
Primiter pro prime
Rarenter pro rare

Rariter pro raro
Ruſticatim pro ruſtice
Strictim pro ſtricte
Reſtrictim ꝓ reſtricte
Simulter pro ſimiliter
Simitu pro ſimul
Sollēnitus ꝓ ſollēniter
Sīplicitus ꝓ ſimpliciter
Seueriter pro ſeuere
Sæuiter pro Sæue
Sæuum pro ſæuiter
Saniter pro ſane
Temeriter pro temere
Toruiter pro torue
Verecūditer ꝓ uerēcūde
Perplexim ꝓ perplexe
Exqſitim pro exquiſite
Furtim pro furtiue
Indiſcriatī ꝓ īdifferēter
Paulatim pro paulatīe
Tholutī ꝓ uolubiliter
Efflictim pro uehemēter
Cōmunitus pro coīter
Sublime ꝓ ſublimiter
Hilare ꝓ hilariter
Memorī pro memoriter
Mutuiter ꝓ mutuo
Lōginque pro lōgiter
Longiter pro longe
Meſtiter pro meſte
Munditer pro munde
Miſeriter pro miſere
Probiter pro probe
Publicitus pro publice
Puriter pro pure
Aſperiter pro aſpere
Superbiter pro ſupbe

Immēſum pro īmēſe
Facile pro faciliter
Difficile pro difficulter
Caduciter pro caduce
Proſperiter ꝓ proſpe
Suaue pro ſuauiter
Dulce pro dulciter
Graue pro grauiter
Moderāter ꝓ moderate
Perſpicace ꝓ pſpicaciter
īmortalitꝰ ꝓ īmortalit̄
Abundāter pro abūde
Inane pro inaniter
Planiter pro plane
Cogitatī ꝓ cogitate teſte.F.
Diſertī ꝓ diſ̄te/teſte.F.
His adiūgeī poſſumus/
Parciter pro parce
Torpiter pro torpēter
Dapſile pro dapſiliter
Proprium ꝓ proprie
Proteruiter pro ꝓterue
Præclariter pro præclare
Priuatim pro priuate
Separatim pro ſeparate
Segregatim ꝓ ſegregate
Diſſimulatī ꝓ diſſimulāter
Diſſimulāter ꝓ diſſimulate
Minutim pro minute
Minutatim pro minutate
Semotim pro ſemote
Remotim pro remote
Simulatim pro ſimulāter
Simulanter ꝓ ſimulate
Raptim pro feſtinanter
Curſim ꝙ curendo
Saltim ꝙ ſaltando
Saltem coniunctio eſt.

Statim prima ſyllaba correpta/ſignificat cito: prima autem producta/per/ſeuerāter/uel æqualiter. Terētius Terentius in adelphis. Bina talenta capiebat ſtatim. Plautus Plautus in amphitrione. Nec recedit loco/quin ſtatim rem gerat.

De quibuſdam nominibus pro aduerbiis poſitis.

Sunt plæraq; nomina appellatiua/quæ in genitiuo pro aduerbiis proferū̄tur/ Priſciāus teſte Priſciano tractatu de aduerbio/quemadmodum & propria locorū nomina primi/& ſecundi ordinis: ut humi/belli/domi/militiæ: ſicut Nouariæ/Mediolani. Quæ autem tertiæ ſunt declinationis locorum proria/per ablatiuum proferuntur: ut ſum Carthagine. Inueniū̄tur etiam appellatiua quædā per datiuum pro ablatiuo prolata: ut ruri/luci/ueſperi.

De non/ne/nec/neq;/ni/niſi/nunq̄: & de duabus/& tribus negationibus.

Dicere poſſumus/timeo/metuo/uereor/ne hic moriatur: uel ut moriatur: uel ut Hierōymus ne moriatur/pro ut non moriatur. Hieronymus in geneſi capitulo.xxvii. Ti/Cicero meo ne putet me ſibi uoluiſſe illudere. Cicero. Metuo ut ne pereat. Terētius. Terētius Apprime in uita utile/ut ne quid nimis/pro ut non quid. Simili quoq; mo/

Laurentius do dici poteſt: caue facias hoc: uel caue ut facias hoc: uel (quod Laurentius im
Propertius probat) caue ne facias hoc. Proptius. Tu caue ne triſti cupias pugnare puel/
Horatius læ. Horatius ſermone. xiiii. Tu caue ne minuas: tu ne maius facias id. Non ue
Virgilius ni/& ne ueni/utroq; modo loqmur. Virgili9. ne ſæui magna ſacerdos. Et rur
Virgilius ſum. ne quæſo abſiſtite ferro. Nõnunq̃ ne ponitur pro ualde/teſtibus Dona/
Donatus to ſup Andriã Terẽtii/& Priſciano tractatu de aduerbio: quod tñ Laurẽtius
Priſciãus ĩprobat. Quãdoq; ne pro neq; accipitur: ut Cicero in inuectiuis. Ne dici qui/
Laurentius dem opus eſt/quanta diminuctione ciuium. Lucanus libro primo. Ne ſe Ro
Cicero ma ferens/pro neq;. Aliquãdo ne pro an dubitatiue ſumitur: ut eſt apud Vir
Lucanus gilium Iuſtitiæ ne prius mirer/belliue laborum. Aliquãdo iterrogatiue ſimul
Virgilius & dubitatiue. Terentius. daturne illa hodie Pamphilo nuptum? Nonnũq̃ næ
Terẽtius ſignificat id quod utiq;: ſed tunc cum æ diphthongo annotatur/producta q/
Horatius dem naturaliter. Horatius. Clarus erit/fortis/iuſtus/ſapienſ næ etiam rex. Vbi
chalcographi litterarum ingari/que pro næ impreſſerunt. Sed codices manu
Priſciãus ſcripti/næ habent: quod etiam Priſcianus anotauit. Quod autem hic correp/
ta ponitur/hoc fit propter ſequentem uocalem. Nam diphthongus ipſa per
Virgilius ſynalœpham abiicitur. Virgilius tamen corripuit/quom ait. Tanta næ me te
Seruius nuit uidendi nate uoluptas: ideſt utiq;/interprete Seruio. Rurſũ ne/nec/ne/
Priſciãus q;/pro ſaltem ponuntur/teſte Priſciano/tractatu de coniunctione: cuius exẽ/
plum ẽ. Nec unam horam auarus negligit lucrum: et neq; pius iuſtitiam: hoc
eſt/ſaltem unam horam auarus lucrum negligit: & ſaltem unam horam pius
Saluſtius negligit iuſtitiam. Saluſtius in Catilina. Quippe ſecundæ res ſapientium ani
mos fatigant: ne illi corruptis moribus uictoriæ temperarent: ideſt ſaltem tẽ
Priſcianus perarent. Necne quoq; pro annon/teſte Priſciano tractatu de coniunctione
Virgilius uſurpatur: cuius exemplum eſt. Vt ſit ſenſus in morte/necne prodeſt recte ui/
uere? Ni pro niſi. Virgilius. Iamq; dies (ni fallor) adeſt/quem ſemper acerbũ/
Semper honoratum (ſic dii uoluiſtis) habebo. Ni etiam pro ne ponitur/teſte
Donatus in Virgilium Donato ſuper illum locum: Ni teneãt curſum. Nunq̃ ſignificat
Donatus non unq̃: & quandoq; pro non ponitur/teſte Donato in Terentium/dicen/
Virgilius te etiam Virgilio. nunq̃ omnes hodie moriemur inulti/pro non. Congrue di
ci poteſt. Neſcis nec in pace/nec in bello uiuere: uel ſic. nec in pace/nec in bel
Marcellus lo/ſcis uiuere. Duæ negationes (inquiunt grãmatici) unam faciunt affirmati/
Varro onem (ait Marcellus) cum Marcus Varro duas pro una negationes poſuerit/
Donatus quom dixit libro de uita patrum ſecundo. Qua abſtinentia uiri/mulieresq;.
Terẽtius Romanæ fuerint/q; a rege munera/eorum noluerit nemo accipere. Rurſũ
tres negationes/teſte Donato ſuper Andriam Terentii/pro una ponuntur/
dicente in eadem Terentio. Neq; tu haud dicas tibi non prædictum: hoc eſt/
Saluſtius tu neq; haud nõ tibi prædictũ dicas. Saluſtius. Haud ipũe neq; iultus occidit.

De pridie/& poſtridie.

Cicero Pridie/& poſtridie/genitiuo iungitur: & accuſatiuo. Cicero ad Lentulum. Iam
Cicero illam ſententiam Bibuli de tribus legatis pridie eius diei fregeramus. Idem
Cicero ad Cœlium. Proficiſcebar inde pridies nona quintiles. Idem ad Appium.
Liuius Hæc ſcripſi poſtridie eius diei/cum caſtra haberem Moſeſtiæ. Liuius libro
vi. Etiã poſtridie idus ſupſederi iuſſit. Neq; ſignificat poſtridie poſt tres dies:
Vgutio ut Vgutio/& Catholicon/inerudite interpretati ſunt: ſed teſte Seruio/poſtri
Seruius die dicitur p ſyncopam quaſi poſtera die: hoc eſt quaſi cras non præſentis di/
ei: ſed cuiuſdã alterius aut præteriti/aut futuri: ut poſtridie q̃ parer obiit epu/
Terẽtius lum feci. Terẽtius ĩ Andria. Venit Chremes poſtridie ad me clamitãs. Auguſti
Auguſtinus nus de ciuitate dei li. xii. capi. xii. Ipſe deniq; p̃mus homo/uel poſtridie/uel eo
dem die/poſteaq̃ factus eſt/potuit inquirere/cur non ante ſit factus.

De nonnullis comparatiuis/ſuperlatiuiſq; aduerbiis/
accuſatiuo ſeruientibus.

Cõparatiua aduerbia/& ſuperlatiua/præter ſuam cõſtructiõem ablaui caſus/&
Laurentius genitiui/ut ſcribo melius te/& optime omnium/aliquando accuſatiuo deſer
Cicero uiunt/utiq; ea/quæ a præpoſitionibus ueniũt: quod etiã Laurẽtius tradit. Ci
cero ad Octauianũ. Cum caſtra medio itinere longius aduerſariorum caſtris/

Gellius & propius urbem mouerentur. Gellius libro decioqnto noctium atticarũ.
Saluſtius Quercũ uidit proxime uiam/patulis in parte ramis hiantem. Saluſtius. Pro
Priſcianus xime Hiſpaniam Mauri ſunt. Nec hæc regere datiuum poſſũt/ut Priſcianus
inerudite/& inepte uoluit: quale dicit eſſe illud Virgilii/propius ſtabulis ar/
Virgilius menta tenerent. Hic enim datiuus nõ natura cõparatiui regitur: ſed ipſius no
minis: non aliter/q̃ ſi dicas. Nauigo te propinquius terræ.

De diequarti/& diequarte.

Gellius Dicere poſſumus/teſte Gellio libro nono noctiũ atticarũ/& hoc frequẽter uſur
pant auctores: diecraſtini/& diecraſtine/ diepriſtini/& diepriſtine: dieproxi/
mi/& dieproxime: dietertii/& dietertie: diequarti/& diequarte: diequinti/&
diequinte: pro die craſtino/priſtino/proximo/tertio/quarto/quinto: & id
quidem (ut ait) pro aduerbio copulate dictũ eſt: ſecũdaq́ in eo ſyllaba corri/
Macrobius pitur. Verũ Macrobius in ſaturnalibus/hoc differẽtiæ eſſe dixit: ꝙ dicendo
diequarto/ de præterito intelligatur/diequarte aũt/uel diequarti/de futuro:
Cato ut eſt apud Catonem in originibus. Mitte Romã mecum equitatum: diequi
Marcellus ti in capitolio tibi cœna cocta erit. Idem & Marcellus confirmauit.

De alias/& partim.

Dicimus/omnes ciues/alias boni/alias mali: nunq̃ eiſdẽ ſunt moribus. Dicimus
Gellius etiã teſte in noctibus atticis Gellio/partim hominum uenerunt. Et eſt idẽ qđ
pars hominũ: hoc eſt quidam homines. Nã (ut ait) partim hoc loco aduerbiũ
eſt: neq́ inclinatur caſus: ſicut & cũ partim hominũ dici põt: ideſt cum quibuſ
dam hominibus: & quaſi quadam parte hominũ. Sed hoc nũc eſt ſplẽdidius/
Cicero quom in oratione fuerit additũ (ut eſt illud Cicerõis ad Valeriũ iuriſcõſultũ)
q̃q̃ qui iſtinc ueniũt/partim te ſuperbũ eſſe dicũt/ꝙ nil reſpondeas: partim
contumelioſum/q́ male reſpondeas. Et qui ciuitatibus præſunt/partim no/
biles ſunt: partim populares: ideſt aliqui nobiles ſunt: aliqui populares.

De age/agedum/agite.

Laurentius Age/agedum/agite/tam pluralẽ/q̃ ſingularẽ numerũ deſyderant: etſi Lauren/
Virgilius tius ſingularẽ tantũ age/agite aũt ſolũ pluralem expetere dixerit. Virgilius.
Virgilius Eia age rumpe moras: uariũ/& mutabile ſemper Fœmina. Idẽ georgicorum
primo. ergo age terræ. Pingue ſolũ primis extemplo a menſibus anni Fortes
Statius iuentãt tauri. Statius libro thæbaidos decimo. Ite age: & obſeſſis uigilem cir/
Valerius cundate flamam. Valerius Flaccus li. iii. Vos age phuneras ad litora uoluite ſil
Sylius uas. Sylius li. xiii. Ergo age qua litui/qua ducunt bella/ſequamur. Horatius
Horatius ſermone. xiii. Tu ceſſas: agendũ ſume hoc ptiſanariũ oryzæ. Cicero. Agedũ cõ
Cicero ferte nunc cũ illis uitã. Valerius Flaccus li. ſecũdo. Quare agite o ſocii micat
Valerius immutabile cælũ. Lucanus li. viii. Quare agite eoum/comites properemus
Lucanus in orbem. De en/& ecce: & o prolata/uel omiſſa.
Virgilius En/& ecce/noĩatiuo/& accuſatiuo/iũgi poſſũt. Virgilius. En Priamus: ſũt hic ẽt
Iuuenalis ſua præmia laudi. Iuuenalis. En habitũ/quo te leges/& iura ferentẽ. Hiero ny
Hierõymus mus in Heſaia. Ecce ego/mitte me. Et in actibus apłoꝝ. Anania. At ille ait. Ec/
Virgilius ce ego dñe. Virgilius. Ecce duas tibi Daphni: duoq́ altaria Phœbo. O qñq́
Lucanus profertur: qñq́ nõ: & ntõ/& accuſatiuo iungitur. Lucanus li. vii. O fœlix ſi te
Virgilius uel ſic tua Roma uideret. Virgilius. O fortunati/quoꝝ iã mœnia ſurgũt. Ho
Horatius ratius in arte poetica. o ego leuis Qui purgo bilẽ ſub uerni tpris horã. Et ad
Romãos cap. vii. legitur. Infœlix ego hõ/qs me liberabit de corpore mortis
Cicero huius. Cicero. O uariã/uolucrẽq́ fortunã: Idẽ. O miſerã conditionẽ admini/
Cicero ſtrãdi cõſulatus. Ouidius li. metamor. x. Me miſerã/ꝙ nõ naſci mihi cõtigit
Ouidius illic. Cicero in Antoniũ. Indignũ facinus/& hoiem neq̃ qui nõ dubitaret uel
Cicero in foro alea ludere. Valerius Maximus li. iii. Sine ullis imaginibus nobilem
Valerius animum. De ac/& atq́ pro q̃: & de ac/& acſi pro
tanq̃: & de æque pro ita/uel tam.

Gellius Atq́/teſte i noctibus atticis Gellio/cõiunctio ẽ cõnexiua: & nonnunq̃ pro ad/
Cicero uerbio q̃ ponitur: ut ſi dicas. Aliter ego feci/atque tu: ideſt q̃ tu. Cicero ad
Curionem. Sed aliter/atq́ oſtenderam facio: hoc eſt aliter q̃ oſtenderam. Te
Terentius rentius in Phormione. Simili utamur fortuna/atq́ uſi ſumus. Virgilius libro

Virgilius æn eidos tertio. Haud ſecus ac iuſſi faciunt. Ac/& acſi/pro tanq̃ : ut ſi dicas.
Cicero Veneror hunc ac uel acſi patrem: ideſt tanq̃ patrem. Aeqne te laudo/ac Cice
ronem: ut Cicero ipſe ad Curionem. Me certe habebis/cui charus æque ſis/
& per iucundus/ac fuiſti patri.

De coniunctione uel.

Vel coniunctio eſt diſiunctiua: ut uel ſcribam: uel ad te ueniam: quandoq; copu
latiua: ut maxime me tibi amicum facit uel uirtus/uel doctrina tua. Aliquan/
Terentius do pro etiam ponitur. Terentius in eunucho. Vel rex ſemper mihi maximas
Virgilius gratias agebat/pro etiam. Virgilius. Vel Priamo miſeranda manus/pro ēt.
Lucanus Nonnunq̃ diminutionem ſignat. Lucanus libro ſeptimo. O fœlix ſi te uel ſic
Priſcianus tua Roma uideret. Quandoq; pro ualde accipit/teſte Priſciano. Cicero pro
Cicero Muræna. Vel maximum bellum populum Romanum cum rege Antiocho
geſſiſſe/pro ualde maximum.

Neſtoris Dionyſii Nouarienſis liber octauus fœliciter incipit.

c Ompoſita cum γἕροσ/quod apud nos genus indicat/ge ſyl/
Horatius labam corripiunt. Horatius ſermone tertio. Vt q̃uis tacet Her
Martialis mogenes/cantor tamen/atq;. Martialis in xeniis. Hermoge/
Auſonius Mantile e menſa ſurripit Hermogenes. Auſonius. Diogenes nes
Virgilius obiit: nō obiit: ſed abit. Cū i latino ſcribitur. Virgi. i buccolicis. Diogenes
Martialis Non tulit Antigenes: & erat tam dignus amari. Cum t exili/& i latino ſcribi Antigenes
Iuuenalis tur. Martialis. Menogenen oī tu licet arte uelis. Iuuenalis. tunc corpore ſano Menogenes
Iuuenalis Aduocat Archigenem. Cum ch aſpirato/& i latino ſcribitur. Iuuenalis ſatyra Archigenes
tertia. Protogenes aliquis/uel diphilus/aut erimantus. Hic etſi pro proprio Protogenes
Gellius uiri nomine non accipiatur/fuit tamen pictoris eximii proprium nomen/te
Petrus ſte Gellio libro. xv. Cum t exili/ſcribitur. Quare errauit Petrus Riga/quom
dixit i Luca. Scripſit Origenes/q; non tenebroſa fuerunt. Origenes cum i lati Origenes
no ſcribitur.
Ouidius Compoſita cum βατησ/quod eſt ambulans/ba ſyllabam corripiunt. Ouidius
Iuuenalis heroidum. Eurybati data ſum/Talthybioq; comes. Cum y græco ſcribitur. Eurybates
Iuuenalis ſatyra tertia. Augur/ſchœnobates/medicus/magus/omnia nouit: Schœnoba
ideſt funiambulus. Cum ch aſpirato/& œ diphthongo annotatur. tes
Compoſita cum τελοσ/quod apud nos finem ſignare habet/te ſyllabam cor/
Ouidius ripiunt. Ouidius qui de uetula inſcribitur/ſi tñ codex non mentitur auctorē.
Iuuenalis Inquit Ariſtoteles græcorum philoſophorum. Iuuenalis ſatyra ſecunda. Ariſtoteles
Carolus Si quis Ariſtotelem. Carolus Arretinus ad Cyriacum.
Antonius Pyrgotelem gēmis/Mentoraq; in pateris. Cum y græco ſcribitur. Antonius Pyrgoteles
Carolus Panormita. Aemula Praxitelis quam tulit apta manus. Carolus Arretinus. Praxiteles
Gallus Praxitelesq; Cnidi rurſus te marmore ſignet. Cornelius Gallus. Praxitelis ma
Papinius nibus uiuo iterum Niobe. Papinius libro ſiluarum tertio. Praxiteles quod
ebur Piſæo pollice raſum.
Compoſita cum σθεροσ/quod cum th aſpirato ſcribitur/& apud nos robur ſi/ Demoſthe
Iuuenalis gnificat/ſiue ualentiam/ſthe ſyllabam corripiunt. Iuuenalis ſatyra decima. nes
Eloquium/aut famam Demoſthenes/& Ciceronis. Xenocrates
Compoſita cum κρατοσ/quod cum c/& t exilibus ſcribitur/& apud nos robur Menecrates
Macer dicit/ſiue imperiū/cra ſyllabā corripiūt. Macer de uiribus hærbarū. Xenocra Hermocra/
Papinius tes ſcripſit totidē ceſſare diebus. Papinius li. ſiluarū. iiii. Parthenope clari ge tes
Martialis nus ecce Menecratis auget. Martialis. In ſōnis medicū uiderat Hermocratē. Hippocrates
Martialis Idē. Os hoīs mulſū me rogat Hippocrates. Cū i latino/& gemīo p ſcribitur. Harpocrates
Catullus Catullus. Vxorē/ac patruū reddidit Harpocratē. Lucillius li. xvii. Villicū Ari Ariſtocrates
Lucillius ſtocratem/mediaſtinum/atq; bubulcum. Calliſtratus
Martialis Compoſita cum στρατοσ/quod ſignificat exercitium/ſtra ſyllabam corri Chæreſtra/
Martialis piunt. Martialis. Sum (fateor) ſemperq; fui Calliſtrate pauper. Cum gemi/ tus
Martialis no l/& i latino ſcribitur. Martialis. Quadringenta tibi non ſunt Chæ/ Philoſtratus
reſtrate ſemper. Cum ch aſpirato/& æ diphthongo ſcribitur. Martialis. Soſtratus.

Iuuenalis A Sinueſſanis conuiua Philoſtratus undis.Cum ph/& i latino/& unico l ſcri
bitur.Iuuenalis ſatyra decia.Prandente/& madidis cãtat quæ Soſtratus alis.
Iuuenalis Compoſita cum δῶρον/quod apud nos donum ſignificare habet/do ſyllabã
producũt.Iuuenalis ſatyra ſexta.Tonſoris tantũ damno rapit Heliodorus. Heliodo
Horatius Horatius ſermone quinto.Hoſpitio modico rhætor comes Heliodorus. rus
Pantheon Quare errauit Pantheon/quom dixit.Corpus Heliodori fodiunt: abeuntq;
Virgilius latenter.Virgilius libro æneidos tertio.Nam Polydorus ego.Et iterum.Po Polydorus
Virgilius lydorum obtruncat Hydaſpes.Cum unico l/& y græco ſcribitur.Iuuenalis
Iuuenalis ſatyra ſeptima.Lautorum pueros/artem ſcindens Theodori.Martialis. Theodorus
Martialis Pierios uatis Theodori flama penates.Cum th aſpirato ſcribitur.Martialis. Calliodorus
Martialis Calliodorus habet cenſum(quis neſcit)equeſtrem.Idem.Pinxiſti Venerem/
Martialis colis Artemidore Mineruam.Idem.Artemidorus amat:Calliodorus arat. Artemido/
Martialis Artemidorus cum t exili/& i latino ſcribitur.Callidorus cum duplicato l/& rus
Auſonius i latino ſcribitur.Auſonius.Lãguenti Marco dixit Diodorus haruſpex.Mar Diodorus
Martialis tialis.Litigat/& podagra Diodorus Flacce laborat.Cum i latino ſcribitur.
Apollodorus autem cum unico p/& duplicato l/do ſyllabam corripit:quia Apollodo
Macer aliter heroico uerſu/aut elego capi non poteſt.Macer de uiribus hærbarum. rus
Martialis Dicit Apollodorus/ꝙ pellere poſſit abortũ.Martialis.Ante ſalutabat rhæ/
tor Apollodorus:ubi chalcographi Apollonius impreſſerunt.
Virgilius Alexander.E/de/præ/ſe/componens non breuiabis.Excipitur equidem.Virgi Equidem
Tibullus lius in georgicis.Semina uidi equidem multos medicare ſerentes.Tibullus.
Illa equidem orandi cauſas tibi diua relegat.
Alexander.Reiicio/refert diſtat/dant re tibi longam. Reiicio
Corripies aliis/niſi duplex conſona ſubſit.Reiicio/ex re/& iacio componi/
tur:& quom re ſyllabam producit/cum duplicato ii ſcribitur.Quando uero
Statius re corripitur:cum unico i ſcribi debet.Statius libro thæbaidos ſexto.Et pa/
Statius tria uigil arte lacon hos reiicit ictus.Idem libro thæbaidos quarto.Tæla ma
nu reicitq; canes.Sunt tamen/qui dicunt/ꝙ triſyllaba dictio reicis/reicit/com
ponitur ex re/& ico icis icit:& tunc cum unico i ſcribi uolunt/quom ſcilicet
re ſyllaba corripitur.Quando uero re producitur/cum duplicato ii ſcribi/
& ex re/& iacio iacis componi perhibent.Sed hæc mihi ex re/& ico/non pla
cet compoſitio/cum a proprio uerbi deuiet ſignificatio.
Rettuli rettuliſti rettulit/cum gemino t/& cum unico t retuli retuliſti retulit/ Rettulit
Horatius ſcribi poteſt.Horatius in arte pœtica.Rettuleris pannum refer/& ſic uiuit in Retulit
Horatius eptus.Idem.Rettulit acceptos regale numiſma Philippos.Propertius.
Propertius Rettulit & querulo iurgia noſtra ſono.Sueuius in edyllio quod moretum in
Sueuius ſcribitur.fera prælia bello In Perſas retulere ſuo.Antonius Panormita i epi/
Antonius ſtola ad Lamolam.Senſit amor mentem noſtram:retulitq; puellæ.Catullus.
Catullus Si reditum retuliſſet is/aut in tempore longo.
Reppuli reppuliſti reppulit cum duplicato p/& cum unico p/repuli repuliſti re Reppulit
Tibullus pulit/ſcribi poteſt.Tibullus.Nam Ciconũq; manus aduerſis reppulit undis. Repulit
Lucanus Lucanus.Reppulit a Libycis immenſum ſyrtibus æquor.Ouidius heroidum.
Ouidius Quæq; feros repuli doctis medicatibus ignes.Sylius li.xvi.nec dum matu/
Sylius rus ad arma Scipio/reſtituit terras illæſus Iberas Troiugenis repulit Pœnos.
Repperi repperiſti repperit cum geminato p/& cum unico p/reperi reperiſti Repperit
Auſonius reperit/ſcribi poteſt.Et utrunq; hoc diſticho poſuit Auſonius/dicens.At qui Reperit
condiderat/poſtq̃ non repperit aurum/Aptauit collo quem reperit laqueũ.
Propertius Propertius.Ah pereat quicunq; meracas repperit uuas.
Redduco redducis redducit cũ duplicato d/& cum unico d/reduco reducis re Redduco
Lucretius ducit/ſcribi poteſt.Lucretius libro primo.Redducit Venus/& redductam Reduco
Horatius Dædala tellus.Horatius ſermone.xiiii.Dii tibi dent capta claſſem redducere
Horatius Troia.Idem in epiſtolis.Palma negata macrum/donata reducit opimum.
Virgilius Virgilius libro æneidos quarto.Eiectam claſſem/ſocioſq; a morte reduxi.
Rellatus rellata rellatum cum geminato l/& cum unico l/relatus relata re Rellatus
Terentius latum/ſcribi poteſt.Terentius in Phormione.Quod ab illo allatum eſt/ Relatus
Donatus ſibi eſſe id relatum putet.Quod exponens Donatus/ait.Prouerbiale eſt/

Lucretius Quod dedit/recepit. Et geminauit l/ut reliquias Danaum. Hæc ille. Lucreti
Lucanus us libro tertio. Id rurſum cæli rellatum templa receptant. Lucanus li. quarto.
Ouidius Denſaturq́ globus/quantum pede prima relato. Ouidius libro metamor/
phoſeos quintodecimo. Eſſe fidem digitis ad frontem ſæpe relatis.

Alexander. Omnia præterita pones diſyllaba longa. Excipitur liqui præteri/ Liqui
Virgilius tum a linquo: quod primam ſyllabam indifferentem habet. Virgilius.
Virgilius Nec tamen indecorem tua te regia reliquit. Idem. Nanq́ ſua patriam lique/
rat tellure ſepultam.

Alexander. Omni præterito reperitur imus breuiando. Si de omni præterito
indicatiui dũtaxat modi intellexit Alexander/ſtabit eius regula. Si uero tam
de præterito perfecto ſubiunctiui modi/q̄ indicatiui/intelligere uoluit/regu
Diomedes la ſtare non poterit. Nam (ut tradit Diomedes) futurum quidem tempus ſub
iunctiui modi/in prima/& ſecunda perſona pluralis numeri ſyllabam corri
pit: quam tamen (differentiæ ut ego puto cauſa) præteritum (ut ait) perfectum Dederitis
Virgilius producit. Vnde Virgilius in Priapea/ait. Vtilis hæc aram ſi dederitis erit. En/
Ennius nius. Non mi aurum poſco: nec mi precium dederitis. Ouidius libro meta/
Ouidius morphoſeos quinto. Hauſtus aquæ mihi nectar erit: uitamq́ fatebor Accepiſ
Ouidius ſe: ſimul uitam dederitis in undis. Idem libro quarto de ponto. Cum gelidã Trãſieritis
Ouidius Thracen/& opertum nubibus Hæmum/Et maris Ionii tranſieritis aquas. Et Cõtigeritis
in eodem. Copia nec uobis ullo prohibente uidendi Conſulis/ut limen con
Virgilius tigeritis erit. At uero a Virgilio ri ſyllaba correpta ponitur. Ait enim libro
æneidos ſexto. Nanq́ ut ſupremam falſa inter gaudia noctem Egerimus no Egerimus
Seruius ſti. Sed (ut dixit Seruius) ri ſyllabam præter naturam corripuit Virgilius me
tri gratia: quia aliter ſtare non poterat uerſus.

Alexander. Compoſitum partis retinens i fine prioris/Hanc breuiant mediis.
Excipitur tanticunq́: quanticunq́: qualicunq́: plæriq́: utriq́ tam datiui caſus Tanticũq́
Iuuenalis ſingularis numeri/q̄ nominatiui pluralis. Iuuenalis. Quanticunq́ domus cõ Quãticũq́
Manilius ſtet. Marcus Manilius libro ſecundo. Omne quidem ſignum ſub qualicunq́ Qualicũq́
Germanicus figura Partibus inficitur. Germanicus Cæſar in Arato. Virgine erunt pluuiæ: Plæriq́
Martialis plæriq́ in nube fragores. Martialis. Promiſit pariter ſe Phyllis utriq́ daturã. Vtriq́
Quod ſi dixeris/hæ dictiones continentur ſub illa regula/hæc de compoſitis
teneas/ꝙ ſit tibi tanta Vocalis/quãtam ſeruabit dictio ſimplex/reſpondetur/
ꝙ eadem ratione/ibidem/& ubiq́/quæ ab hac regula eximiuntur/bi ſyllabã
indifferentem haberent: quam tamen conſtat ſolum eſſe productam.

Alexander. Vocalis breuis eſt/alia ſubeunte: ſed inde Demi plura queunt: ut
Zoilus: Troilus: Laertes: Stoicus: Taygetus: Clio: Chius: Pierus: Cous: Ceus:
gæometra: Aeacus: Aeolus: Pæan: Pæon: Pœas: Aeas: Phæax: Mæon. Mæan/
der/Leander: Ceyx: Haloeus: Typhoeus: Cyane: Cyaneæ: Lageos: Lagois
Mæotis: Diana: Achelous: Erous: Enyo: Amalthea: Thyas: Agea: Tros huius
Trois: Heros herois: & omnia illa quæ apud Græcos emittũt gtm̃ in ωοσ
cum ω mega: quia alias mutantia ω magnum in o micron/corripiunt penul/
timam: ut ηωσ aurora uel dies: ubi in genitiuo ηοοσ/in o/ω mutatum eſt.
Quædam terminata in aus propria nomina: ut Menelaus: Proteſilaus. Quæ
dam terminata in aon: ut Aon ab Aonia: Chaon: Pharaon: Didymaon: Amy
thaõ: Lycaon: Lapithaõ: Chremetaõ: Machaon: Hicetaon: Parthaon: Imaon.
Quædã teriata i ion: ut Echion: Oriõ: Arion: Amphiõ: Hyperiõ: Pandion:
Ixion. Producit etiam Io. Quædam terminata in ia: ut Dia: Argia: Elegia: Lã
gia: Lampia: Hippodamia: Laodamia: Lebadia: Deidamia: Pædia: Mœchia:
magia: Thalia. Quædam terminata in ius: ut Sperchius: Lycius. Quædam ter
minata in oius: ut Troius: Acheloius: Quædam terminata in eius: ut Peneius
a Peneo: Cybeleius a Cybele: Phæbeius a Phœbe: Rhodopeiꝰ a Rhodope:
Cythereus a Cytherea: Phineius a Phĩeo: Nereus a Nereo: Perſeiꝰ a Perſeo:
Priameius a Prião: Baccheius a Baccho. Quædã termiata i aia: ut Panchaia:
Achaia. Quædã quæ cũ ει diphthõgo apud Græcos ſcribũt i penultĩa ſylla
ba: ut Galatea: Althea: Alexãdrea: Cytherea: Medea: Deiopea: Penelopea:
Calliopea: Caſſiepea: ſpõdeus: Alpheus: pareas. Quædã quæ cũ η apd græcoſ

ſcribitur:ut echeneis: Aeneas. Quædam quæ cũ αι/& οι diphthongo a græ/
cis annotantur: quas diphthongos noſtri in æ/& œ/traducere conſueuerunt:
ut Iudæa: Aſtypalæa: Lenæus Lyæus: Actæon: Aegæon: Melibæus: Melibœa: **Zoilus**
Sthenobœa: Eubœa: Eribœa: Bœtia. Quædam adiectiua i ous: ut Myrtous:
Gelous: Leſbous: arctous: argous: Sardous: & alia prope plurima. Ouidius
Ouidius de remedio. Quiſquis es ex illo Zoile nomen habes. Martialis. Zoilus ægro/
Martialis tat: faciunt hanc ſtragula febrẽ. Proprium fuit uiri nomen: quod cum i latio/ **Troilus**
Virgilius & unico l ſcribitur. Virgilius libro æneidos primo. Parte alia fugiens amiſſis
Statius Troilus armis. Statius libro ſiluarum ſecundo. Troilon Hæmoniæ traiecit
lancea dextræ. Filius fuit Priami regis: quod cum t exili/& i latino/& unico l
Ouidius ſcribitur. Ouidius heroidum. Laertaqꝫ ſatus/per quos comitata redirem. Pa **Laertes**
Ptolemæus ter fuit Vlyſſis. Laerte huius laertes urbs ẽ Ciliciæ/teſte Ptolemæo. Horatius. **Laerte**
Horatius Stoice poſt damnum ſic uændes omnia pluris. Martialis. Quod nimium lau **Stoicus**
Martialis das chæremon ſtoice mortem. Stoici cum t/& c exilibus/& i latino/philoſo
Epicurus phi quidam fuerunt/a ſtoa porticu/quæ erat Athenis cognominati/teſtibus
Laertius Epicuro in epiſtolis/& laertio. Lucanus libro quarto. gelidiqꝫ inculta iuuẽtus
Lucanus Taygeti. Mons eſt in Peloponneſo: & cum t exili utrobiqꝫ ſcribitur/& y græ **Taygetus**
Ouidius co. Ouidius quinto faſtorum.
Statius Clioqꝫ/& curuæ ſcita Thalia lyræ. Statius libro ſiluarum primo. Fronde ue/ **Clio**
recundo Clio mea ludit Hetruſco. Vna fuit muſarum: & cum c exili/& i latio **Chius**
Lucanus ſcribitur. Chios cum ch aſpirato/& i latino/inſula eſt in mari Aegæo: & chi
ſyllabã corripit: quam in deriuatiuo producit. Lucanus libro octauo. Quas
Horatius Aſine cautes/& quas Chios aſperat undas. Horatius libro ſecundo ſermonũ.
Martialis Cæcuba uina ferens Alcon Chium maris expers. Martialis. Acrior hoc Chi/
Tibullus us non erat Aufidius. Tibullus. Conſulis: & Chio ſoluite uincla cado. Pierus
Ouidius cum i latino ſcribitur: a quo Pierides dictas tradunt. Ouidius libro metamor
Iginus pho. quinto. Pierus has genuit Pellæis diues in aruis. Coos cum c exili/iſula **Pierus**
Ptolemæus eſt in mari Aegæo/teſte Igino: quam Ptolemæus dicit eſſe in Myrtoo pela/
go: quæ pars eſt maris Aegæi: a qua/fit Cous coa coũ. Sed apud Græcos cum **Cous**
o in prima ſyllaba κοωσ inſula ſcribit: apud quos prima corripitur. In deriua
Theocritus tiuo autem cum ω magno ſcribi neceſſe eſt: cum prima producatur. Quod
Propertius nr̃i etiã obſeruauere poetæ. Theocritus edyllio. xvii. παῖσ ἀγάπητοσ ἐγεν
Ouidius το κοωσ δ-ολολυξεν ιδ-οῖσα. Propertius. Callimachi manes/& Coi ſacra
Iuuenalis Philetæ. Ouidius de arte. Si Venerem Cous nunq̃ pinxiſſet Apelles. Iuuena/
Statius lis. Spartana chlamys/conchylia Coa. Statius in ſiluis. hunc ipſe Coo plaudẽ
Propertius te Philetas/Callimachuſqꝫ ſenex/Vmbroqꝫ Propertius ãtro/Ambiſſent lau
dare diem. Idem. Fama ſubit portus nec tũ tranſlata Thoantem Fraterna re
gnare Coo. ſubſtantiuum eſt utrobiqꝫ apud Statium. Poteſt etiam formari
Statius Cous coa coum/a Co: quo nomine/etiam ea inſula/quam Coon uocamus/
Strabo appellata eſt/teſte Strabone libro. xiiii. Et fortaſſe melius a Co Cous/q̃ a Co
os dicitur/quando co ſyllaba producitur. Cous item/urbs eſt fœlicis Arabiæ/
Ptolemæus & eiuſdem nominis fluuius a monte Imao in Indum fluens/teſte Ptolemæo.
Tortellius Cæa cum æ/& cum œ diphthongo Cœa ſcribi præcipitur a Tortellio: cum
Apollonius tamen nulla apud Græcos diphthongo annotetur: ſed cum ε/quod correptũ
Strabo eſt/κεωσ ſcribitur. Vtroqꝫ enim modo declinatur/Ceus/& Cea. Vnde Apol **Cea**
lonius argonauticorum ſecundo. ἐνδ-έ κεῶ κατέρασσα το λᾶον ἀγειρων. **Ceus**
Ouidius Inſula eſt maris Aegæi/teſte Strabone libro. x. cuius tamẽ primam Ouidius
produxit/quod dixit in libro heroidum. Cingitur Aegæo nomine Cea ma/
ri. Et a Ceo Titani Filio cognominata eſt: cuius etiam prima ſyllaba apud
Ouidius noſtros producta eſt. Ouidius libro metamor. ſexto. Quoqꝫ modo audetis
Virgilius genitam Titanida Ceo Latonam præferre mihi. Virgilius georgicoꝝ prio.
Iuuenalis Ceumqꝫ/Iapetumqꝫ creat: ſæuumqꝫ Typhoea. Iuuenalis ſatyra quarta. Gram
maticus/rhætor/gæometra/pictor/aliptes/Neqꝫ hoc in loco legi põt geo/ **Gæometra**
Propertius metres/ut uidimus in dictione aliptes. Nam pes tertius ſpondeus/quartus da
ctylus eſt. Propertius.
At ſi quis poſita iudex ſedet Aeacus urna. Fuit Iouis filius ex Aegina/teſte **Aeacus**

Seneca Seneca in Hercule furente/dicente etiã Ouidio libro metamorphoſeos.vii.
Ouidius Enopiam ueteres appellauere:ſed ipſe
Seruius Aeacus Aeginam genitricis nomine dixit.Quare hac in parte minie Seruio
crediderim:qui ſuper librum ſextum æneidos/hunc eundem dixit fuiſſe fili/
Virgilius um Iouis ex Europa.Cum æ diphthongo/& c exili ſcribitur.Virgilius libro
æneidos primo.Aeoliam uenit/hic uaſto rex Aeoluſ antro.Fuit Iouis filius:a Aeolus
quo Aeolia regio cognominata eſt.Eſt autem duplex:una quidem in Aſia / Aelia
Græcorum colonia/media inter Myſiam/quæ Helleſponto adiacet/ut oſtẽ/ Aeolia
Plinius dit Plinius libro quinto naturalis hiſtoriæ/& Ioniam/quæ magis ad occiden
Solinus tem uergit.Alia Aeolia/ab Aeoliis ſeptem inſulis in mari Siculo ſic cognoĩa
Plinius tis/teſtibus Solino/& Plinio(ut quidam uolunt)dicta eſt.Has dixit Seruius
Seruius nouem eſſe:duas paruulas illis ſeptem cõnumerans:quarum cura apud Soli
Homerus num/& Plinium/ nulla fuit.Aeola cum æ diphthongo/ut Aeolus/filia fuit
Seruius Aeoli ex Lepatra coniuge/teſte Homero libro decimo odyſſeæ. Pæan cum
æ diphthongo/proprie laus eſt Apoillinis:& abuſiue omnium deorum/teſte Pæan
Iuuenalis Seruio:& nonnunq̃ pro ipſo Apolline ponitur.Iuuenalis ſatyra ſexta.
Virgilius Parce precor Pæan:& tu depone ſagittas.Virgilius libro æneidos ſexto.
Veſcentes/lætumq; choro Pæana canentes.Pæon cum æ diphthongo / fuit Pæon
medicinæ artis peritiſſimus:a quo/Pæonia hærba cognominata aſſeritur: a Pæones
Herodotus qua hærba/regio Pæonia/dicta eſt:cuius populi/Pæones uocati ſunt/iuxta
Strabo Pangæum promontorium Emathiæ conterminum ex latere ſeptentrionis ĩ
habitantes/teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſeptimo.Statius in achilleide.
Præterit/& didici quo Pæones arma rotatu.Pœas cum œ diphthongo/pa/ Pœas
Ouidius ter fuit Philoctetæ.Quare Philoctetes ipſe Pœantius dictus eſt.Ouidius li.v.
triſtium.Pœne decem totis aluit Pœantius annis.Aeas huius Aeantis/cum æ Aeas
diphthongo/fluuius eſt Epiri/a Dyrrhachii mœnibus ex Macedonia prius de
Lucanus fluens:& in mare Ionium cadens/dicente Lucano libro quinto.Purus in oc/
caſu/parui ſed gurgitis Aeas/Ionio fluit inde mari.Virgilius li.æneidos.iii.
Virgilius Protinus Aeneas phæacum abſcondimus arces.Iuuenalis.Iam uacui capitis Phæax
Iuuenalis populum Phæaca putauit:Phæaces cum æ diphthõgo/populi fuerunt Cor Mæon
Homerus cyræ ſub dicione Alcinoi regis/ut late monſtrauit.Homerus diuerſis in libris
odyſſeæ.Mæon cum æ diphthongo ſcribitur.Virgilius libro.x.æneidos.il/
Virgilius la uolãs Clypei tranſuerberat æra Mæonis:& thoraca ſimul cum pectore rũ
Martialis pit.Martialis.Perlege Mæonio cantatas carmine ranas:hoc ẽ homerico.Nã Mæander
Ptolemæus Mæonia regio Lydiæ eſt/teſtibus Ptolemæo/& Herodoto libro hiſtoriarũ Leandrus
Herodotus primo.Mæander cum æ diphthongo/fluuius eſt Phrigiæ/dicente Ouidio li Leander
Ouidius bro metamorpho.nono.Non ſecus ac liquidis Phrygius Mæander in undis.
Pompeius Eſt etiam genus picturæ/teſtibus Pompeio/& Nonio. Virgilius libro ænei.
Nonius primo.quam plurima circum Purpura mæandro duplici Melibœa cucur Melibœa
Virgilius rit.Mæander item/mons quidam eſt Indiæ/ut Ptolemæus oſtẽdit.Martialis.
Ptolemæus Cum peteret dulces audax Leandrus amores.Proprium fuit uiri nomẽ: qui
Martialis & Leander in recto declinatur.Ceyx cum c exili/& y græco/fuit Alcyones cõ Ceyx
Ouidius iunx.Ouidius in epiſtolis.Alcyones ſolæ memores Ceycis amati.Haloeus cũ Haloeus
Lucanus aſpirato initio/& unico l/ſequente o ſyllaba/& eus diphthongo/fuit Titani
ex terra filius.Lucanus libro ſexto.Impius hic prolem ſuperis immiſit Halo/
Claudius eus.Claudianus de laudibus Stiliconis.Cũ gemini fratres/genuit quos aſper
Haloeus/Martem ſubdiderint uinclis.Typhoeus cum t exili/& y græco/& Typhoeus
o ſyllaba/& eus diphthongo ſcribitur/ſicut Haloeus:non autem cum œ diph
Tortellius thongo/ut ſcribi præcipit Tortellius.Nam apud Græcos cum ω mega ĩ me
Homerus dia ſyllaba ſcribitur.Vnde Homerus libro iliados ſecundo/ait.
Lucanus ἐιμἀριμοισ ὅθι φασι Τύφωεῦσ ἔμμεναι εὔνασ.Lucanus libro quinto.
Ouidius Conditur Inarimes æterna mole Typhoeus.Ouidius libro metamorpho/
ſeos quinto.Eiectat/flamamq; fero uomit ore Typhoeus.Neq; diuiſa eſt di/
Tortellius phthongus apud Ouidium libro præfato/ut putat Tortellius:quia(ut dixi/
mus)cũ ω ſyllaba/nõ cũ οι diphthõgo ãnotat Typhoeus a Græcis. Neq;.n.ĩ
obliq̃s huius nõis/& ſimiliũ/ulla põt ineſſe diphthõguſ/niſi p̃ ſynhæreſi:ut ẽ

Virgilius apud Virgiliũ libro æneidos primo.Iam ualidam Ilionei nauem/iam fortis
Ouidius Achatæ. Ait enim Ouidius. Aethereas auſum ſperare Typhoea ſedes. Idem
Ouidius eodem libro. Emiſſumq; ima de ſede Typhoea terræ. Neq; te moueat illud
Virgilius Virgilii in primo georgicon. Ceumq;/Iapetumq; creat ſæuumq; Typhoea:
Et coniuratos cælum reſcindere fratres. Verſus enim hypermeter eſt: ut etiã
paulo poſt/ait. Decoquit humorem: Et foliis undam tepidi deſpumat aheni.
Nullum enim eſt nomen ſecundæ declinationis/quod accuſatiuum ſingula
rem in ea mittat/niſi habuerit eus diphthongum in fine: ut Orpheus: Tyde/
us: Peleus: Nereus: Typhoeus: Haloeus: Perſeus. Apud Ouidium tamen fit
Ouidius ſynhereſis in tertio. metamorphoſeos/ubi ait. Nec quo centimanum de/
iecerat igne. Typhoea Nunc armatur eo Cyane cum c exili/& y græco/ | Cyane
nympha fuit Sicula/proſerpinæ ſocia/conuerſa in fontem ſui nominis.
Ouidius Alia fuit eodem nomine Mæandri fluuii filia. Et cy ſyllaba indifferentem
Ouidius habet. Ouidius libro metamor. nono. Cognita Cyane præſtãti corpore nym
pha. Idem libro. ii. de ponto. Quaq; ſuis Cyanem miſcet Anapus aquis. Sic & | Cyaneæ
Ptolemæus Cyaneæ primam producit ſyllabam. Inſulæ ſunt in ponto/ſeu magis in Thra
Lucanus cio Boſphoro/teſte Ptolemæo. Lucanus libro ſecundo. Cyaneas tellus emi/
Ouidius ſit in æquora cautes. Ouidius libro primo triſtium. Tranſeat inſtabiles ſtre/
Virgilius nua Cyaneas. Virgilius in georgicis. Et paſſo pſythia utilior: tenuiſq; lageos. | Lageos
Horatius genus eſt uitis: & hærbæ leporariæ. Horatius ſermone. xii. Nec ſcarus/aut po | Lagois
terit peregrina iuuare Lagois. genus eſt piſcis: & auis. Mæotis cum æ diphthõ
Iuuenalis go/& t exili ſcribitur: & primã habet indifferentem. Iuuenalis. Tale quid ex | Mæotis
Ouidius cuſat Mæotide ſæuior ira. Ouidius li. tertio triſtium. Longior antiquis uiſa
Horatius Mæotis hyems. Palus eſt Scythiæ. Diana cum i latino/primam ſyllabam in | Diana
differentem habet. Horatius in quarto carminum. Infernis neq; enim tenebris
Virgilius Diana pudicum Liberat Hippolytum. Virgilius libro æneidos primo.
Qualis in Eurotæ ripis/aut per iuga Cynthi/Exercet Diana choros. Iuuena/
Iuuenalis lis. Pulchra gaudet Latona Diana. Lucanus libro ſexto. Parua Mycenææ quã
Lucanus tum ſacrata Dianæ. Filia fuit Iouis ex Latona/eodem partu cũ Apolline na/
Cicero ta. Plures tamen Dianas fuiſſe refert Cicero de natura deorum. Achelous cũ | Achelous
Heſiodus ch aſpirato/& unico l/fuit Oceani/& Tethyos filius/teſte Heſiodo in Theo
Macrobius gonia: a quo/fluuius eiuſdem nominis/a Pindo quidẽ monte oriens/& Aeto
Seruius liam ab Acarnania regione diuidens/dictus eſt: & generaliter Achelous aq̃
Statius dicebatur/ut Macrobius teſtatur/& Seruius. Statius libro thæbaidos ſeptio.
Inachus ante retro noſterq; Achelous abibunt. Erous cũ unico r/nomen fuit | Erous
Ouidius unius ex equis ſolis. Ouidius libro metamor. ſecundo. Interea uolucres Py/ | Enyo
rois/Erous/& Aethon. Enyo cum unico n/& y græco/dea belli uocatur: quã
Martialis alias Bellonam appellant. Martialis. Ne te decipiat ratibus naualis Enyo. Sy
Sylius lius libro decimo. Hæc inter/ueluti nondum ſatiaſſet Enyo Iras ſæua truces.
Tibullus Tibullus. Quicquid Amalthea/quicquid Marpeſia dixit. Fuit Amalthea cũ | Marpeſia
Lactantius th aſpirato/Iouis nutrix: quem una cum ſorore Meliſſa caprino lacte/& mel | Amalthea
lẽ pauiſſe aſſerit Lactantius Firmiãus libro primo. At uero Parmeniſcus poe/
Parmeniſcus ta græcus/capram illam fuiſſe dixit: quæ gemios hædos parere ſolebat: quæ
etiam illo tempore enixa fuerat/quo Iuppiter ad regem Cretæ Meliſſum nu
triendus miſſuſ fuerat: & filiabus eius in cuſtodiam datus. Quæ cum tunc for
Virgilius te lacte carerent/illum ad capram Amaltheam expoſuerunt. Thyas cũ th
aſpirato/& y græco/ſacrificula bacchi dicitur. Virgilius. Thyas ubi audito ſti | Thyas
mulat trieterica Baccho. Agea/uia eſt in naui/dicta (ut ſcribit Pompeius) q̃
Pompeius in ea maximæ quæq; res agi ſoleant. Lucillius. Multa foro ponens/ageaq; lõ | Agea
Lucillius ga repletur. Tros huius Trois cum t exili/fuit rex Dardaniæ: a quo/Troes | Troes
Virgilius Troiani dicti ſunt. Virgilius libro ænei. primo. Troas reliquias Danaũ/atq;
Virgilius immitis Achilli. Idem egloga ſeptima. Ad ſimul Heroum laudes/& facta pa
Heſiodus rentis. Heros intelligitur apud nos uir fortis & ſemideus: hoc eſt/plus homi/ | Heroes
Martialis ne detinẽs/ut ait Heſiodus. Martialis. Ridet/& Iliacos audit Menelaus amo | Menelaus
Ptolemæus res. Frater fuit Agamemnonis. Menelaus item uilla eſt Marmaricæ prouĩciæ
Ouidius mediterranea/teſte Ptolemæo. Ouidius heroidum.

Bella gerant alii: Proteſilaus amet. Fuit Laodamiæ cõiunx/ab Hectore in bel — Proteſilaus
Virgilius — lo occiſus. Cum t exili/& unico ſ/& i latino/& unico l ſcribitur. Virgilius in
Sileno. Aonas in montes/ut duxerit una ſororum. Aon rex fuit Aoniæ: quæ
pars ẽ Boœtiæ Montana. Chaon cũ ch aſpirato/proprium fuit uiri Troiani — Aon
Virgilius — nomen: a quo/Chaonia regio cognominata fuit/dicẽte Virgilio libro æneī. — Chaon
Arator — tertio. Chaoniamq̧ omnẽ Troiano a Chaone dixit. Arator. nec iam ſua iura — Pharaon
Virgilius — Pharaon/Aegyptuſq̧ tenet. Rex fuit Aegypti/in mari rubro cũ omni exerci
tu ſummerſus diuino iudicio/ut ſacræ ſcripturæ atteſtantur. Virgilius libro
Virgilius — æneidos. v. Et clypeum efferi iuſſit Didymaōis arte. Fuit armorum artifex ex — Didymaon
imius: & cum i latino in prima/& y græco in ſecunda ſyllaba ſcribitur. Amy — Amythaon
thaon cum uno m/& y græco/& th aſpirato/pater fuit Melampodis. Virgi/
lius georgicorum tertio. Phillyrides Chiron/Amythaoniuſq̧ Melampus. — Lycaon
Ouidius — Lycaon cum y græco/& c exili/fuit Titani/& terræ filius/in lupum ſecundũ
fabulas a Ioue conuerſus/teſte Ouidio libro metamorphoſeos primo. Alius
Virgilius — fuit eodem noĩe Priami filius. Virgilius libro æneidos nono. Auratum mira
quem fecerat arte Lycaon. Lapithaon cum unico p/& i latino/& th aſpirato/ — Lapithaon
Statius — proprium fuit pueri nomen. Statius libro thæbaidos. vii. Cõfudere modos:
Statius — puerum Lapithaona nymphæ. Idem eodem libro. Phylea falcato Chro/
min/& Chremetaona curru. Proprium fuit uiri nome: & cum ch aſpirato/& — Chremetaõ
Homerus — t exili ſcribitur. Machaon cum ch aſpirato/fuit Aeſculapii filius/teſte Home — Machaon
Virgilius — ro libro iliados ſecundo. Virgilius libro æneidos ſecundo. Pelideſq̧ Neopto
Propertius — lemus/primuſq̧ Machaon. Propertius. Tarda Philoctetæ ſanauit crura Ma — Hicetaon
Nicolaus — chaon. Hicetaon cum aſpirato initio/& i latino/& c/& t exilibus/ proprium
fuit uiri Troiani nomen. Nicolaus in Homero libro tertio iliados. bello præ
Ouidius — ſtans Hicetaon. Parthaon cum th aſpirato/pater fuit Oenei. Ouidius. — Parthaon
Statius — Accipe me generum dixit Parthaone nate. Statius libro thæbaidos octauo.
Virgilius — Exuuias/aut ſi patriis Parthaonis aruis. Imaon/proprium uiri nomen. Vir/ — Imaon
Virgilius — gilius libro decimo æneidos. Audiit illa deus/dũ texit Imaona Aleſus. Echi/ — Echion
Iuuenalis — on cum ch aſpirato/& i latino/nomen fuit citharœdi. Iuuenalis ſatyra ſexta.
Accipis uxorem: de qua citharœdus Echion. Orion cum i latino/fuit Neptu — Orion
Heſiodus — ni filius ex Euryale/filia Minois/ut dixit Heſiodus in theogonia. Aliam tam̃
Pindarus — geneſim deſcripſerunt Pindarus/& ouidius: ut ſuper regulam/o ſuper r bre
Ouidius — uis/monſtrabimus. Ouidius in faſtis. Obſtitit Orion/Latona nitẽtibus aſtris.
Ouidius — Valerius Flaccus libro primo. Non meus orion/aut ſæuus Pleiade taurus.
Valerius — Hic & Aorion uocatur/ri ſyllaba correpta. Catullus. Proximus Hydrochoi — Aorion
Catullus — fulguret Aorioñ. Hydrochous aũt/aq̃rius ĩterp̃tat̃. Orion itẽ eadẽ ſcriptura/
Clitarchus — auis ẽ Indica canora/teſte Clitarcho/dicente etiam Statio libro ſiluarũ primo.
Statius — Noctibus hybernis & ſydera terret orion ſcilicet cantu ſonoro. Arion cum i — Arion
Herodotus — latino/fuit citharœdus optimus ex inſula Leſbo: cuius hiſtoriã/Herodotus
Plinius — libro primo/Plinius libro nono/Gellius libro. xvi. retulere. Virgilius in Da/
Gellius — mone. Orpheus in ſiluis/inter delphinas Arion. Amphion cum i latino/fuit — Amphion
Virgilius — teſtibus Seneca in Hercule/& Seruio in Alexim/Iouis ex Antiopa Lyci Thæ
Seneca — banorum regis uxore filius: quam in forma ſatyri grauidauit. Alii dicunt fili
Seruius — um fuiſſe Mercurii: a quo ſuſcepta lyra/adeo dulce canebat/ut ſaxa ad ſtruen
Horatius — dos muros thæbanos traxiſſe dicatur/dicente in arte pœtica. Horatio.
Dictus & Amphion Thæbanæ conditor urbis/Saxa mouere ſono teſtudinis:
Statius — & prece blanda Ducere quo uellet. Et Statius libro thæbai. primo. penituſq̧
Plinius — ſequar quo carmine muris Iuſſerit Amphion Tyrios accedere montes. Hic te
ſte Plinio libro. vii. naturalis hiſtoriæ/primus rationem muſicam adinuenit.
Hyperion cum aſpiratione in initio/ſequente y græco/& unico p/& i latino — Hyperion
Lactantius — in penultima ſyllaba/fuit (ut Græci dixere teſte Lactantio grãmatico ſuper li/
Ouidius — brum tertium thæbaidos) Titani/& terræ filius: Soliſq̧/& Lunæ/ac Auroræ
Statius — pater: & apud pœtas latinos pro ſole in uſu habetur. Ouidius faſtorũ primo.
Cicero — Placat equos Perſis radiis hyperiona cinctum. Statius libro thæbaidos. iii.
Impulit eoo contantem Hyperiona ponto. Cicero in pronoſticis. Vt quom
luna means Hyperionis officit orbi/Stringuntur radiis cæca caligine tecti.

Euſebius Pãdion cũ i latino/rex fuit Athenarũ/teſte Euſebio. Ouidius li.mẽtamor.vi. Pandion
Ouidius Quem ſibi pandion/opibuſq;/uiriſq; potentem. Martialis. Quod nec Cecro
Martialis piæ damnẽt Pandionis arcem. Pandion item/regiuncula eſt indiæ/teſte Pto
Ptolemæus lemæo. Ixion cum i latino utrobiq;/& x/ab omnibus ſcribitur/præterq̃ a Tor Ixion
Tortellius tellio/qui cum ſ/Iſion ſcribi præcepit. Pater fuit cẽtaurorum. Nam cũ Iouis/
& Iunonis ſecretarius eſſet/elatus ĩofficio/auſus eſt Iunonem de concubitu at
tentare. Cui Iuno/ex cõſilio Iouis/nubem in forma ſua obiecit: cum qua con/
cumbens Ixion/cẽtauros progenuit. Sed cum ob id a Ioue e cælo pulſus/i ter
ras iaceretur/iactaretq; ſe concubuiſſe cum Iunone/a Ioue fulminatur: & ad i
feros truditur: ubi ſuper rota ſerpentibus circunfuſa ligatus/perpetua uoluti
Tibullus one deuoluitur/dicẽte Tibullo. Illic Iunonem tentare Ixionis auſi Verſantur
Horatius celeri noxia membra rota. Horatius in arte pœtica. Perfidus Ixion: Io uaga: Io
triſtis Oreſtes. Vbi Io/primam ſyllabam etiam producit. Fuit Inahi Argiuo/
Ouidius rum regis filia. Io autem uox bacchantis ſyllabam corripit. Ouidius libro.ii.
de arte amãdi. Dicite io Pæan/& io bis dicite Pæan/Decidit in caſſes præda
Ptolemæus petita meos/Dia cũ i latino/inſula eſt Cretæ adiacens/teſte Ptolemæo. Alia Dia
Strabo eodem nomine inſula eſt in mari Tyrrheno/teſte Strabone: quæ aliis nomi/
Ouidius nibus Naxos/& Strongylos cũ y græco/uocatur: de qua Ouidius. Qua bre
uis æquoreis Dia feritur aquis. Argia cũ i latino/mulier fuit/Argiuis quidem
ueneranda ſacerdos. Alia eodẽ noĩe fuit Adraſti regis Argiuorũ filia: & Po/ Argia
Statius lynicis Thæbani uxor/conuerſa in fontem ſui nominis: de qua Statius libro
Ptolemæus thæbaidos.xii. Quærit inops Argia uias. Argia item/regio eſt ĩ Achaia/teſte
Statius Ptolemæo/Elegia cum unico l/& i latino/dici poteſt miſeria. Statius libro ſil/ Elegia
Martialis uarum primo. Quas inter multum petulans elegia propinquat. Martialis. Elegeia
Detineat cultis aut elegia comis. Frater Ioannes ſcripſit cũ ει diphthongo ἐλε
Ouidius γεία. Quod ſi ſic eſt/diphthongus ipſa per dihæreſim apud Ouidium diui/
Ouidius ditur in libro de remedio/ubi ait. Blãda Pharetratos elegeia nutrit amores.
Idem li.iiii. de ſine titulo. Venit odoratos elegeia nexa capillos. Langia cum Langia
Statius i latino/fons eſt in Nemea ſilua Arcadiæ. Statius libro thæbaidos ſecundo.
Culta ferunt/quos pigra uado Langia tacenti. Lampia cum i latino/fluuius ẽ Lampia
Statius Arcadiæ. Statius libro thæbaidos quarto. Pœne ſocer/candenſq; iugis Lam/
pia niuoſis. Hippodamia cum aſpirato initio/ſequente i latino/& duplica/ Hippoda
Ouidius p/filia fuit Oenomai Piſæ regis formoſiſſima. Ouidius heroidum. Venit ut ĩ mia
Propertius Phrygios Hippodamia ſinus. Propertius. Quam ſi dotatæ regnũ uetus Hip/
Homerus podamiæ. Lauodamia cum i latio/mater fuit ſarpedonis/cõpreſſu Iouis gra
Virgilius uida effecta/teſte Homero libro.vi.iliados. Virgilius libro æneidos ſexto.
Ptolemæus Euãnemq;/& Paſiphaen/his Laodamia. Lebadia cum i latino/urbs eſt medi/ Laodamia
Statius terranea Bocetiæ/teſte Ptolemæo. Statius libro.vii.thæbaidos. In ualles Le/ Lebadia
Propertius badia tuas. Deidamia cum i latino utrobiq;/proprium mulieris nomen fuit. Deidamia
Statius Propertius. Scyria nec uiduo Deidamia uiro. Statius ĩ Achilleide. Deidamia
dolos/cuius cum grandia primum. Pædia cum æ diphthongo in prima Pædia
ſyllaba/apud Græcos in penultima cum ει diphthongo annotatur: quam no
Gellius ſtri in i productum tranſtulere. Dicit apud nos/teſte Gellio/eruditionem/in/
ſtitutionemq; in bonas artes. Mœchia cum œ diphthongo/dicitur adulteriũ: Mœchia
Magia uero/incantatio. Et eſt apud Græcos ει diphthongus ĩutriuſq; dictio Magia
nis penultima. Thalia cum th aſpirato/& unico l/& i latino ſcribitur. Verum Thalia
apud Græcos cum ει diphthongo in penultima annotatur. Vna fuit nouem
Virgilius muſarum. Virgilius egloga.vi. Noſtra neq; erubuit ſiluas habitare Thalia.
Ouidius Ouidiꝰ libro.v.faſtorum. Clioq;/& curuæ ſcita Thalia lyræ. Sperchius cum Sperchius
ch aſpirato/& i latino ſcribitur. Apud Græcos autem cum ει diphthongo in
Pomponius penultima annotatur. Fluuius eſt Theſſaliæ: quem (ut ait Pomponius) Pelion
Lucanus mons effundit. Qui cũ uelociſſimo curſu defluat/in ſinum tandem Maliacum
Statius canit. Lucanus libro.v. Malicas Sperchius aquas. Statius libro thæbaidos.iiii.
Sperchiuſq; minax/centaureuſq; Lycormas. Lycius a Lycia/cum y græco in Lycius
Statius prima/& c exili/& i latino in ſecunda/a Statio ci ſyllaba ꝑducta ponitur. Ait
enim in thæbaidæ. Templa Lycie dabis: & ditia dona ſacratis

Iuuenalis	Poſtibus. Ab aliis autē poetis omnibus/ei ſyllaba correpta pōitur. Iuuenalis:	
Virgilius	Non Phryx/aut Lycius/non a mangone petitus. Virgilius. & Lycius proceſſe	
Virgilius	rat Agis. Virgilius. Troius Aeneas Libycis ereptus ab undis. Idem georcorū	Troius
Virgilius	primo. Poculaq; inuentis Acheloia miſcuit uuis. Hoc eſt aquam. Nam (ut di/	
Virgilius	ximus) Achelous pro aqua pōitur. Virgilius li. geor. v. Paſtor Ariſtæus fugiēs	Acheloius
Ouidius	Peneia tempe. Ouidius libro faſtorū. iiii. Da dea q̃ ſcite doctas Cybeleia nep	Peneius
Rufus.	tes. Cum y græco ſcribitur. Rufus Feſtus in Arato. Nec ſcindunt mediū Phœ	Cybeleius
Martialis	beia lumina menſem. Cum œ diphthōgo annotatur. Martialis. Venit ab Or/	Phœbeius
Germanicus	pheo cultor Rodopeius hæmo. Germanicus Ceſar in Arato. Quom ſedem	Rodopeiꝰ
Virgilius	ægoceri Cytherius attigit ignis. Cum y græco/& th aſpirato ſcribitur. Virgi	Cythereius
Claudianus	lius libro æneidos tertio. Phineia poſtq̃ Clauſa domus. Cum i latino/& uni/	Phineius
Ouidius	co n ſcribitur. Claudianus de raptu Proſerpinæ. etiam Nereia Glauco Nep/	Nereius
Virgilius	tunum gremio complectitur Amphitrite. Ouidius libro metamor. v. Sterni/	Priameius
	tur & Menalaus Perſeia caſtra ſecutus. Virgilius. O felix una āte alias Priame	Perſeius
Serenus	ia uirgo. Serenus. Vel pelagi latices/ſimul & Baccheia dona. Cū primo c exi	Baccheius
	li/ſecundo ch aſpirato ſcribitur. Panchaia cum ch aſpirato/regiuncula eſt Sa	Panchaia
Virgilius	bææ in Arabia. Virgilius in georgicis. Totaq; turiferis Panchaia pinguis are	
Propertius	nis. Achaia cum ch aſpirato/regio ē Græciæ. Propertius. Et quot Troia tulit	Achaia
Ouidius	uetus/& quot Achaia format. Ouidius heroidum. Ah quoties dices/q̃ pauper	
	Achaia noſtra eſt. Galatea cum unico l/& t exli ſcribitur: ſed apud Græcos ē	Galatea
	ει diphthongus in penultima ſyllaba. Fuit una nympharum Nerei/& Dori/	
Ouidius	dis filia/teſte Ouidio li. metamor. xiii. Virgilius egloga prima.	
Virgilius	Poſtq̃ nos Amarillis amat/Galatea reliquit. Idē. Huc ades o Galatea. Althea	Althea
Virgilius	cum th aſpirato/apud Græcos ει diphtongo ānotatur: Mater fuit. Meleagri.	
Ouidius	Ouidius libro metamor. viii. Cum uidet extinctos fratres Althea referri. Ale	Alexādrea
	xandrea etiam quia cum ει diphthongo a Græcis ſcribitur/& Alexādria/pe/	Alexandria
Propertius	nultima utrobiq; ꝑducta ſyllaba effertur. Propertius. Noxia Alexādrea do/	Niceia
	lis aptiſſima tellus. Sic Nicea/& Nicia/Antiochea/Antiochia/brauium pal/	Nicia
	ma/bacchius pes tribus conſtans ſyllabis/una breui/duabus longis/gynæciū	Antiochea
	(de quo alibi diximus) ſcaphium uas/quia cum ει diphthongo annotatur/pe	Antiochia
	nultima producta enuntiantur. Scaphium tamē penultimā corripere poteſt.	Brauium
	Nam apud Græcos duplici modo ſcribitur σκαφιέιον ſcilicet cū ει diphthō/	Bacchius
Martialis	go: & abſq; diphthongo σκαφιον: & tunc phi ſyllaba corriptur. Martialis.	Gynæciū
	In ſcaphium mœchæ Sardanapale tuæ. Genus eſt uaſis: de quo alibi uidimus.	Scaphium
	Cytherea cum y græco/& th aſpirato ſcribitur. Verum apud græcos i penul	Cytherea
Virgilius	tima ſyllaba eſt ει diphthongus. Veneris eſt cognomen. Virgilius li. enidos. i.	
	Parce metu Cytherea: manent immota tuorum Fata tibi. Medea etiam cum	Medea
	ει diphthongo apud græcos inpenultima ſyllaba annotatur. Huius cum Ia/	
Horatius	ſone nota eſt mulieris hiſtoria. Horatius in arte poetica. Ne pueros coram po	
	pulo Medea trucidet. Deiopea cum i latino/etiam apud græcos ει diphthon	Deiopea
Virgilius	go annotat' in penultima. Virgilius georgicoꝝ. iiii. Atq; Ephyre/atq; Opis/	
	ac Aſia Deiopea. Proprium fuit mulieris nomen. Penelopea a Græcis etiam	Penelopea
	cum ει diphthongo ſcribitur: quam quidam ex noſtris in i longum/alii in e ꝑ	
Virgilius	ductū mutant. Virgilius in Priapea. Mens erat in cunno Penelopea tuo. Vxor	
	fuit Vlyſſis. Similimodo Calliopea cum c exili/& duplicato l/& i latino/ει	Calliopea
Ouidius	diphthongum recipit i penultima. Vna fuit nouem muſarum. Ouidius libro	
	quinto faſtorū. Prima ſui cœpit Calliopea chori. Caſſiepea cū duplito ſ/& i	Caſſiepea
	latino/ſequente e/a Græcis cum ει diphthongo in penultima ſcribitur. Mar/	
Manilius	cus Manilius libro primo. Ex ſimili dictum/Cepheuſq;/& Caſſiepea. Vxor fu	
	it Cephei Aethiopum regis. Spondeus cū ει diphthōgo in penultima apud	Spondeus
Horatius	græcos ānotat'. Pes ē duabus ſyllabis ꝑductis cōſtās. Horatius in arte poetica.	
	Spondeos ſtabiles in iura paterna recepit. Alpheus ſimilimodo ει diphthon	Alpheus
	gum in penultima apud græcos retinet. Fluuius eſt Archadiæ: qui longo tan	
	dem curſu in Achaia demergitur: & ibi a terra abſortus/atq; ſubter mare de	
	fluens/ex græcia/in fontē Arethuſam apud Syracuſam in Scicilia ſe attollit:	
Virgilius	& inde in mare Siculum cadit/dicente Virgilio libro æneidos tertio.	

nomen dixere priores Ortygiam: Alpheum fama eſt huc Elidis amnem Oc/
cultas egiſſe uias ſubter mare: qui nunc Ore Arethuſa tuis Siculis cõfunditur
Statius undis. Statius libro thæbaidos primo. Sicanios longe religens Alpheus amo
res. At uero pro proprio uiri nomine/cum αι diphthõgo apud Græcos ſcri/
bitur: quam noſtri in æ mutantes/Alphæus ſcribũt. Pareas (græci παρειασ) Alphæius
Lucanus genus eſt ſerpentis. Lucanus libro nono.
Et contentus iter cauda ſulcare pareas. Echeneis cum ch aſpirato/ſequente e/ Echeneis
Lucanus cum η in penultima ſyllaba apud græcos ſcribitur. Genus eſt piſcis. Lucanus.
Opianus In mediis echeneis aquis. Oppianus libro pmo. θαῦμα δ᾽ὀλιγ θηρῆσ ἐχένηι
δοσ ἐφρασσάρτο. Similiter Aeneas cum æ diphthongo/ a græcis cum η i Aeneas
penultima ſcribitur. Fuit filius Anchiſæ: quem Venus peperit in nemoroſis
Homerus Idæ collibus/teſte Homero libro. ii. iliados/ dicente etiam Virgilio in primo
Virgilius æneidos. Tu ne ille Aeneas/quem Dardanio Anchiſæ Alma Venus Phrigii
genuit Simoentis ad undã: Iudæa cũ æ diphthongo/prouincia eſt Palæſtiæ Iudæa
Lucanus Lucanus. Incerti Iudæa dei. Imo certiſſimi omniũ (qui falſo dii appellati ſũt)
dei/ & domini. Aſtypalæa cum y Græco/ & æ diphthongo/inſula eſt in ma/ Aſtypalæa
Ouidius ri Aegæo/una ex cycladibus: de qua Ouidius libro ſecundo de arte meminit/
quom ait. Cinctaq; piſcoſis Aſtipalæa uadis. Lenæus cum æ diphthongo in Lenæus
media ſyllaba/cognomen eſt Bacchi/deductum a ληνοσ/quod eſt torcular.
Virgilius Virgilius georgicorum. ii. Huc pater o Lenæe ueni. Lyæus cum y græco/ & æ Lyæus
diphthongo/Bacchi etiam fuit cognomen/a λυω/quod eſt ſoluo/deriuatũ.
Ouidius Ouidius libro metamorpho. tertio. Turaq; dant: Bacchumq; uocant: Bromi
umq; Lyæum. Actæon cum ct exilibus/ & æ diphthõgo/filius fuit Ariſtæi ex Actæon
Autonoe filia Cadmi: qui tandem a Diana in ceruum ſecundum poetarũ fa/
Ouidius bulas cõuerſus/a ſuis cãibus dilaceratus fuit. Ouidius libro metamor. tertio.
Actæon ego ſum: dominum cognoſcite ueſtrum. Aegæon cum æ diphthon/ Aegæoñ
go in prima/ & ſecunda ſyllaba/nomen fuit proprium gigantis/interpretatũ
Virgilius terrigena: quẽ cælicolæ Briarea uocant. Virgilius libro ænei. x. Aegæon qua
lis dicunt cui brachia centum. Melibœus/ & Melibœa/cum unico l/ & i latio/ Melibœus
Virgilius & œ diphthongo annotãtur. Virgilius in buccolicis. O Melibœe/deus nobis Eubœicus
Lucanus hæc ocia fecit. Paſtor a poetis ponitur/ & eſt/quaſi bouum curam gerat. Luca Euboicus
nus libro. vi. præcipuq; nefandæ Lampados Herculeis fortis Melibœa phare Melibœa
Herodotus tris. Vrbs fuit litoralis Magneſiæ/propinqua Theſſaliæ/teſte Herodoto li. hi
Iuuenalis ſtoriarum ſexto. Sthenobœa proprium fuit nomen mulieris: de qua Iuuena/
lis ſatyra. x. Nec Stenobœa minus q̃ Creſſa excanduit. Eubœa cũ œ diphthõ/ Eubœa
Homerus go/inſula eſt/Atticæ adiacens: & eodem nomine ciuitas i ea: a qua fit adiecti/
ue Eubœicus: & diuiſa diphthongo græca Euboicus. Eribœa cum i latino/ & Eribœa
œ diphthongo/dicitur ab Homero libro quinto iliados/nouerca Mercurii:
ideſt Iuno. Et interpretari poteſt lis buccula/ſeu iuuencæ: qa ſcilicet Iſim mul
ta indignatiõe proſequuta fuit. Eribœa item/duarum eſt urbium nomen/ut
Ptolemæus Ptolemæus oſtendit: quarum una eſt in Aſia: alia in Macedonia. Bocœtia cum Bocœtia
Torrtellius œ diphthongo in ſecunda ſyllaba ſcribitur: etſi Torrtellius diuiſa ſyllaba effer Bocœtus
ri præcipiat. Regio eſt Europæ: quam nonnulli ſub Attica comprehendi uo Bocœtius
lunt: quæ ab aliis/olim ſub Macedoniæ nomĩe deueniſſe fertur: a qua/fit Bo
Horatius cœtus/ & Bocœtius. Horatius. in epiſtolis. Bocœtum in craſſo iurares ſanguine
Ouidius natum. Ouidius. Mœnia fac condas: Bocœtiaq; illa uocato. At uero Bootes
Iuuenalis diuiſa ſyllaba enũtiatur: cuius prima correpta eſt. Iuuenalis ſatyra quinta. Bootes
Cicero Frigida circũagunt pigri ſarraca bootæ. Cicero in Arato.
Sub pedibus caudam profert finita booti. Myrtoum cum y græco/ & t exili/ Myrtoum
Iginus pelagus ẽ pars maris Aegæi: quod a Myrtilo/qui teſte Igino de aſtronomia
poetica Mercurii filius fuit ex Clytia/ & a Pelope in mare proiectus/nomen
Germanicus accepit/dicente Germanico Cæſare in Aratro.
ſeu Myrtoas demerſus in undas
Ouidius Myrtilus. Ouidius heroidum.
Ptolemæus Et qui Myrtoas crimine ſignet aquas. Gela cum unico l/urbs eſt Siciliæ/teſte
Virgilius Ptolemæo: a qua/fit adiectiue Gelous. Virgilius libro æneidos tertio. Gelous

Horatius Apparēt Camerina procul:Campiq; Geloi.Leſbous a Leſbo Aegæi maris i Leſbouſ
ſula/formatur.Horatius libro primo carminum.
Leſboum refugit tendere barbiton.Arctos cum ct exilibus/dicitur a noſtris
Statius urſa:unde adiectiue arctous.Statius libro thæbaidos primo.quādo Itala non Arctous
Statius dum.Signa/nec arctoos auſim ſperare triumphos.Statius ſiluarum quarto. Argous
Lucanus argoos frangebant bracchia remos/ab argo naue.Lucanus libro tertio.
Ouidius Bellaq; Sardoas etiam ſpargūtur in oras.Ouidius faſtorum.iiii.Sardoaq; re Sardous
gna ſiniſtris.Reſpicit a remis.A Sardinia Tyrrheni maris iſula/adiectiue Sar
dous formatur:uel fortaſſe melius a Sardo Herculis filio:a quo e Libya ueni
Solinus ente/& ſardiniam occupante/teſte Solino inſula ipſa nomen aſſumpſit.Ei da Ei
Priſcianus tiuus ab is ea id/teſte Priſciano/monoſyllaba dictio ē/ſicut cui:& huic.Quod Eii
tamen(ut ait)differentiæ cauſa/ne ſcilicet interiectio putetur/duarum quan/ Eidem
doq; per dihæreſim ſyllabatum comperitur:& tunc e ſyllaba corripitur:ut ē
Iuuenalis apud Iuuenalem ſatyra.v.iuuenes hortantur/ut illam.Ire uiam pergant:& ei/
Lucretius dem incumbere ſectæ.Sed & apud Lucretium in præliſq; locis/e ſyllaba pro
ducta legitur.Vnde libro.vi.ait.Scilicet & fluuius/qui uiſus maximus ei.Et
Lucretius in eodem.Fit quoq; uti pluuiæ forſan magis ad caput ei.Niſi forte uelimus
dicere Lucretium ii duplicaſſe/antiquorum more:qui eiius/eii/cum gemi/
no ii ſcribebant.Quæ ſane ortographia/uſq; ad Ciceronis tempora in aliqui
bus dictionibus perdurauit:ita ut referat Quintilianus/Cicerōi placuiſſe/aiis
Quintiliāus aiit/maiiamq;/cum geminato ii ſcribere.Qui ſcribendi modus poſtea ab uſu
Cicero ceſſit:maxime cum ais primam corripiat ſyllabam:& ait.Placet etiam hoc lo
co de his dictionibus eodē/eadē/utraq;/pleriq;/pauca annotare.Eodē mediā Eodem
Virgilius ſyllabam indifferentem habet.Virgilius libro æneidos.xii.
Quam/& tartaream nox intempeſta Megæram/Vno eodemq; tulit partu.
Virgilius Idem in Damone.Vno eodemq; igni/ſic noſtro daphnis amore.Propertius.
Propertius Hoc eodem ferro ſtillet uterq; nitor.Et illud.Non eodem curſu reſpondēt ul
Cato tima primis.Statius libro thæbaidos.viii.Fata trahunt animas:& eodem pol
Statius lice damnant.Eadem nominatiui caſus ſingularis numeri/& nominatiui/& Eadem
accuſatiui pluralis/mediam corripit ſyllabam:ablatiui autem ſingularis/me
Virgilius diam habet indifferentem.Virgilius georgicorum ſecundo.Non eadem ar/
Lucanus boribus pendet uindemia noſtris.Lucanus.O faciles dare ſūma deos:eadēq;
Ouidius tueri Difficiles.Ouidius libro metamorphoſeos tertio.At non duricia iaculū
Virgilius quoq; uicit eadem.Virgilius.Vna eademq; uia/ſanguiſq;/animuſq; feruntur.
Calphurnius Calphurnius egloga.iiii.Rupe ſub hac eadem/quam proxima pinus obum
Nicolaus brat.Nicolaus in Homero libro.xxii.iliados.Vna eademq; ambo fatorū ſor
te creati.Vtraq; cum ablatiui eſt caſus/tra ſyllabā producit.Quando uero ac Vtraq;
cuſatiui/uel nominatiui pluralis/ſiue ſingularis numeri/mediam ſyllabam
Virgilius correptā habet.Virgilius libro æneidos.v.Creber utraq; manu pulſat/uer/
Lucanus ſatq; Dareta.Lucanus libro tertio.
Vtraq; frugiferis eſt inſula nobilis aruis.Ididē dicendum ē de Plæraq;/quod Plæraq;
Horatius de utraq; ſcriptum eſt.Horatius in epiſtolis.Si quædam nimis antiq;/ſi plæ/
Horatius raq; dure.Idem.Plæraq; differat:& præſens in tempus omittat.Plærus(ut tra
Apuleius dit Apuleius)ſcribitur cum æ diphthongo/& a πληροσ per cōuerſionem η
ꝓducti/in æ diphthongū/deductū dixit:ut de nōnullis aliis alibi diſſeremus.
Alexander.Vt tua metra petunt/dabitur genitiuus in ius.
Lucanus Corripis alterius.Alterius ri ſyllabam indifferentem habet.Lucanus.Harpen Alterius
Terētius alterius monſtri iam cæde rubentē.Terentius.
Priſciāus Secuplos uel unam uincet alterius ſingulum.Eſt enim uerſus/teſte Priſciano
trocaichus/ſeptem continens pedes/& ſyllabam.Nam primus pes/ſecūdus/
quartus/quintus/ſeptimus/trochæus eſt:tertius/& ſextus/ſpōdeus/lum ſylla
ba.Rius ergo pes ſextus/ſpondeus/eſt:qui duas ſyllabas ꝓductas cōtinet.
Alexander.Tenditur eous:aer:platea:chorea.Eous primam ſyllabam indiffe/ Eous
rentem habet.Nam & duplicem habet litteraturam.Quom enim primā cor Heous
ripit/cum aſpiratione initii annotatur:& ab ἔωσ/qui eſt oriens/quod quidē
cum aſpiratione/ſequente e breui/apud Græcos ſcribitur/deriuationem tra/

hit. Vnde quod nos Heſperus/illi ἑῶσπέρος dicunt/compoſitum quidẽ uo
cabulum/ex εωσ/qui eſt oriens/& περασ finis. Sic enim appellatur lucifer:
ſed quando occidit. Quando autem oritur/quod latĩe lucifer/græce φοσφο
Martialis ροσ dicitur. Quod etiam protulit Martialis noſter/quom ait.
Statius Cæſaris aduentu Phoſphpore redde diem. Saluſtius libro ſiluarum ſecũdo.
quinta uis Phoſphorus hora Rorantem ſternebat equum. Eous autem pri/
ma producta/ab ηωσ/quæ eſt aurora deriuatur. Quæ quidem dictio cum η
Apuleius abſq; aſpiratione principii/apud græcos ſcribitur. Quæ littera a noſtris/uel
Statius in æ diphthongum (ut tradit Apuleius) uel in e productum/mutari conſue/
Virgilius uit. Statius libro thæbaidos tertio. Impulit eoo contantem Hyperiona põto.
Virgilius Virgilius georgicorum. ii. Eoaſq; domos Arabum/pictoſq; Gelonos. Idem ĩ
Lucanus georgicis. Aut quom ſole nouo terras irrorat Heous. Lucanus libro quinto.
Heſperio tantum/quantum ſummotus heoo Cardine Parnaſus. Dici poteſt
orientalis. Platea nõ tantum productã/ſed etiam correptam mediam habet: Platea
Horatius quemadmodum & inferius hic äuctor tetigit: ut eſt etiam apud Horatium in
epiſtolis. Puræ ſunt Plateæ. Chorea cum ch aſpirato/cum ει diphthongo in Chorea
penultima ſyllaba/apud græcos annotatur. Quæ diphthongus a noſtris/uel
in e/uel i/utrũq; productum/mutari conſueuit. Sed in dictione chorea/tã cor
Virgilius reptum e/q̃ productum apud poetas cõperitur. Virgilius libro æneidos. vi.
Propertius Pars pedibus plaudũt choreas: & carmina ducũt. Propertius. Protinus & nu
Tibullus da choreas imitabere ſura. Tibullus. Hic choreæ/cantuſq; uigẽt: paſſimq; ua/
Ouidius gantes. Ouidius libro metamorpho. xiiii. Ad numerum motis pedibus duxe
Martialis re choreas. Martialis. Nunc conſul/prætorue tenet/reduceſq; choreæ. Prop/
Proptius tius. Nec minus aſſiduis Edonis feſſa choreis. Similimodo Malea cum unico Malea
Virgilius l/Laconiæ/mediam ſyllabam & correptam/& productam habet. Virgilius li
Statius bro æneidos. v. Ionioq; mari/Malæq; ſequacibus undis. Statius libro thæba/
Lucanus idos primo. Arripit exemplo Maleæ de ualle reſurgens. Lucanus libro. vi. Et
Propertius ratibus longæ flexit donare Maleæ. Propertius. Præbeat hoſpitio ſæua Ma/
lea ſuo. Rhomphæa cum aſpiratione poſt r/& æ diphthongo in penultima Rhom
Valerius ſyllaba ãnotatur: quã etiam ex natura producit. Valerius tamẽ Flaccus illam phæa
corripuit/quom libro. vi. dixit. Aequaq;/nec ferro breuior/nec rhomphæa li
gno. Genus eſt gladii.

Alexander. Cum chiragra põdagram quidam breuiant: alii nõ. Chiragra cum Chiragra
ch aſpirato/& i latino/& podagra/ex natura mediam ſyllabam correptã ha/
Martialis bẽt. Martialis. Sed nil patrono porrigit: hæc chiragra eſt: hoc eſt/manuũ do/
lor. Nam componitur ex χειρ/quæ eſt manus/& ἄγρια dolor/atrocitas/uel
aſpera infirmitas. Sic & podagra ex πουσ/qui eſt pes/& ἄγρια atrocitas/cõ Podagra
Catullus poſitum uocabulum eſt: hoc eſt pedum dolor. Catullus. Illã affligit odore: ip
Martialis ſe perit podagra. Martialis. Litigat/& podagra Diodorus flacce laborat.

Alexander. Ante b fit breuis a/ſicut ſcabo: ſiue ſcabellum: Et ſtabilis: ſtabulum:
dabo: uel labo: ſiue flabellũ. Flabellũ a flabro diminutiuũ eſt: & primã ꝓducit Flabellum
Proptius ſyllabam. Propertius. Et modo pauonis caudæ flabella ſuperbæ.

Alexander. A c breuis. Excipitur Trachyn: Acis: macero maceras: cacabo: glaci/ Trachyn
Lucanus to. Pachyus. Lucanus libro. vi. Flebile Pieridũ Trachyn/preciumq; nefandũ.
Vrbs eſt Boœtiæ/teſte Strabone: & cũ t exili/& ch aſpirato/& y græco ſcri/
bitur. Nã Τραχυσ græce latine aſperũ ĩterpretat᷑. Acis cum unico c exili/& i Acis
Ouidius latino/fluuius eſt Siciliæ hærboſus/dicente Ouidio libro faſtorum quarto.
et ripas hærbifer Aci tuas. Macero primam ſyllabam indifferentem habet. Macero
Ouidius Ouidius heroidum. Maceror interdum. Et Germãicus Cæſar de Terentio lo
Germanicus quẽs/ait. Lenibus atq; utinam ſcriptis adiuncta foret uis Comica: ut æquato
uirtus polleret honore. Cum Græcis neq; enim hac deſpecta parte iaceres.
Horatius Vnum hoc maceror/& doleo tibi deſſe Terẽti. Horatius ĩ primo carminum.
Lucretius Quam lentis penitus maceret ignibus. Lucretius libro tertio.
Calphurnius Macerat inuidia ante oculos illum eſſe potentẽ. Calphurnius egloga ſexta.
Priſciãus Te potiar Crotale/qua nunc ego maceror una. Priſcianus in perihegeſi. Frã
Macer gitur hircino maceratus ſanguine tantum. Macer de uiribus hærbarum. Inca

Ouidius ūſto/uinō quo ſit macerata ſoluto. Ouidius qui de Philomela inſcribitur. Ca — Cacabo
cabat hinc perdix: hinc glacitat improbus anſer. Cacabare perdicum ē/quom — Glacito
uoces edunt: glacitare uero anſerum. Pachynus cum ch aſpirato/ & y græco/ — Pachynus
Virgilius primam corripit ſyllabam. Virgilius libro æneidos tertio. Præſtat Trinacrii — Pacchynus
Ouidius metas luſtrare Pachyni. At uero Ouidius/ut primam poſitione produceret/
cum c exili/ſeqnente ch aſpirato/Pachynus ſcripſit/quom dixit libro. meta/
morpho. xiii. E quibus imbriferos uerſus Pachynus ad auſtros. Vnum ē ex
Strabo tribus Siciliæ promōtoriis/teſtibus Strabone/& Plinio. Quod ideo per mo
Plinius dum exceptionis poſui/ut litteratura/& quãtitas ſyllabæ ſciri poſſet. Plura
& enim alia/tam uirorum q̃ locorum propria nomina/ſuis locis/hac ex cau
ſa/ab Alexandri regulus eximentur: dequibus tamē/auctor ipſe excuſandus
eſt. Neqꝫ enim omnia complecti poſſibile fuit: maxime cum nō animo illius
ſederit de ꝓpriis nominibus quãtitates diſſerere: licet de paucis edixerit: quæ
(ut puto) tunc illi memoriæ occurebant. Quare magis gratiarum actiones/
q̃ reprehenſiones/auctori debemus: quo quidem/pulchriori ordine/ſyllaba
rum q̃titates deſcripſit nemo.

Alexãder. Hinc acer/Tracus/facundus/machina/Dachus/Produc. Dacus a Da — Dacus
cia/ſecundi ordinis/primam (ut recte quidem hic auctor tradit) producit ſyl/ — Daca
Martialis labam. Primi autem ordinis Daca/da ſyllabam corripit. Martialis.
Statius Grande iugum domita Dacus ceruice recepit. Statius libro. iii. ſiluarū. man/
Virgilius dataqꝫ fidus Signa tulit/cum prima truces amentia dacos Impulit. Virgilius
libro æneidos. viii. Indomitiqꝫ Dacæ/& pontem indignatus Araxes. Luca/
Lucanus nus libro. vii. Et uetitos errare Dacas in mœnia ducat.

Alexander. A d corripies: tibi ſint gradus/& uada teſtes. Excipitur radix: & cla/
des: ſuadeo: ſpadix: Trado: traduco: Gradiuus. Gradiuus primam ſyllabam ī — Gradiuus
Virgilius differentem habet. Virgilius li. æneidos. iii. Gradiuumqꝫ patrem/Geticis qui
Statius præſidet aruis. Statius libro thæbaidos. iiii. Gradiuus q̃tas populis ſpoliaue/
Valerius rit urbes. Valerius Flaccus libro. iiii. Inclita Amazonidū/magnoqꝫ exorta gra
Ouidius diuo Gens ibi. Ouidius libro metamorpho. ſexto. Et genus a magno ducen/
tem forte Gradiuo. Cognomen eſt Martis. Ladon etiam Archadiæ fluuius/p̄ — Ladon
Ouidius mam producit ſyllabam. Ouidius libro metamorpho. primo. Donec areno
ſi placidum Ladonis ad amnem Venerat.

Alexander. Eſt ſuper ſ breuis a: ſit ſapphirus tamē extra. Sapphirus cū p/ſequē/ — Sapphirus
te ph/& i latino ſcribitur. Et cum primam ſyllabam poſitione producat/nec
ſub hac regula capitur: nec ſub illa exceptione cōtinetur/qua ſcribitur. Apu/
lus/& papa/ſapphirus/crapula/lapa. Lapis eſt precioſus.

Alexander. A g breuis. Demitur agea: tragula: contagium: repagulum: coagulū: — Agea
Ennius quæ: omnia cum unico g ſcribitur. Neqꝫ enim aliter eximi poſſent. Ennius.
Pompeius Multa foro ponens/ageaqꝫ longa repletur. Via eſt in naui/dicta auctore Pō/
Sylius peio/ꝙ in ea maxime quæqꝫ res agi ſoleant. Sylius li. tertio. cui tragula ſemp
Lucillius Fulmineam armabat celebratū miſſile dextram. Lucillius. Tum ſpara/tum ru
mices portantur: tragula porro. Tragula cū t exili/genus eſt tæli/dicta (ut ſcri — Tragula
Pompeius bit Pompeius) ꝙ ſcuto infixa trahatur. Contagium/ex con/& tago tagis pro — Contagiū
Virgilius tango tangis/cōponitur. Virgilius georgicorū tertio. Dira per incautum ſer/ — Contagio
pant cōtagia uulgus. Sic & contagio/& contages/ta ſyllabā ꝓducunt. Iuue/ — Contages
Iuuenalis nalis ſatyra ſecunda. Cretice pelluces: dedit hanc contagio labem. Lucretius li
Lucretius bro quarto. Quæ contage ſua palloribus omnia pingūt. Coagulum a cogo/ — Coagulum
Calphurnius ex con/& ago/deſcendit. Calphurnius egloga tertia. Texitur/& nulla tremu
Tibullus ere coagula lacte. Tibullus. Et miſcere nouo docuiſſe coagula lacte. Repagu — Repagulū
Ouidius lum/ex re/& pago pagis pro pango pangis/componitur. Ouidius libro me/
tamorphoſeos. v. Raptaqꝫ dedextro robuſta repagula poſti. Obices dici poſ
Ouidius ſunt. Vagio primam producit ſyllabam. Ouidius libro metamorphoſeon. x. — Vagio
Ouidius Reddit: onus uagitqꝫ puter. In libro autē de philomela prima correpta eſt:
ubi ſic habetur. at lepores uagiunt. Verum (ut ego puto) nunq̃ Ouidii uerſus
fuit Philomela.

Virgilius Alexander. A ſuper l tradant diſyllaba. Excipitur Cales. Virgilius li. ænei. vii. — Cales

Aequora quiq; Cales linquunt/amniſq; uadoſi/Accola Vlturni. Opidum eſt
Campaniæ:a quo/& Cales dicti ſunt. Cum c exili ſcribitur.
Alexander. Hæc quibus eſt creſcens genitiuus/corripe:ſicut Sal ſalis:atq; palus. Halec
Horatius Demitur halec:quæ(ut in ipſa dictione uidimus)cum unico l ſcribitur. Hora
tius. Ego fæcem primus/& halec/Primus & inueni piper album/cum ſale ni
Martialis gro. Martialis. Capparin/& putri Cæpas halece natantes. Genus eſt liquami/
nis/& piſcis.
Alexander. Calo dematur:& ales. Calo cum c exili/primam ſyllabam indifferē Calo
Ouidius tem habet. Ouidius libro faſtorum quarto. per flamam ſaliiſſe calones. Legi
Horatius tamen in quodam codice ſaliiſſe colonos. Horatius. Hunc permixerunt calo/
Pompeius nes/atq; caballi. Callones/militum erant ſerui/qui auctoribus Pōpeio/& Ser
Seruius uio/calas/hoc eſt clauas ligneas/uel fuſtes gerebant.
Alexander. Quæ polyſyllaba ſūt/breuies. Excipitur Alecto/palatium. Alecto Alecto
Orpheus cū unico l/& ct exilibus ſcribitur. Vna eſt ex tribus furiis infernalibus. Orphe
Sylius us in argonautico. Τισιφορή τε και αληκτω και δια μεγαιρα. Sylius li. xiii.
Virgilius Non ipſa Alecto/nec feta furorē Megæra. Virgilius libro æneidos. vii.
Reginam Alecto/ſtimulus agit undiq; bacchi. Alecto hic accuſatiui caſus eſt.
Seruius Nec eſt alius caſus/niſi genitiuus:qui teſte Seruio/Alectus facit. Palatium (in/ Palatium
Varro quit Varro de lingua latia)quidam a balatu dictum putāt. Vnde Næuius(ut
Næuius idem auctor pergit)palatium/balatium appellat. Et Pompeius ait. Palatium
Pompeius dictum eſt/quaſi balatium:quia ibi Romæ in palatio pecus paſcens ballare
conſueuerat:uel(ut ſubdit)a palo palas deducitur:qa ſcilicet ibi palare/ideſt
errare pecudes ſolerent. Verum cum balo balas/& palo palas/primam(ut ꝓ
Sylius babimus)ſyllabam producāt/ſic & palatium. Sylius libro. xiiii. Lanigeræ ba
Ouidius lant ſtabulis. Ouidius qui de philomela inſcribitur/ſi tamen codex non men
Iuuenalis titur auctorem. Blaterat hinc aries:& pia balat ouis. Iuuenalis. pecudem ſpon
Virgilius dere ſacello Balantem/& laribus criſtam promittere galli Non audet. Virgi/
Sylius lius libro æneidos nono. Et nunc plantes uideo/gemicumq; cadentum. Syli/
Statius us li. xii. Quam tanti fuerint/cadere ut palatia cernas. Staius libro ſiluarum ꝑ
Statius mo. Dum noua contentis ſurgant palatia flamis. Idem ſiluarum quarto. ſubi
Martialis re noui palatia faſces. Martialis. Inde ſacro uenerāda petes palatia cliuo. Idē.
Martialis Aſtra licet propius/palatia longius eſſent. Idem. Sic fora mirentur/ſic te pa/
Lucanus latia laudent. Attamē poetæ ꝓ ſuo arbitrio pa ſyllabam etiam correptam po
Sylius ſuere. Lucauus. Phœbea palatia complet. Sylius libro primo. Aſpice/montis
Sylius apex/uocitata palatia regi. Idē in primo. obſeſſa palatia uallo. Ouidius de ar
Ouidius te. Illic quas tulerant nemoroſa palatia frondes. Idem libro metamor. ꝑmo.
Ouidius Haud timeam magni dixiſſe palatia cæli. Virgilius georgicorum primo.
Virgilius Quæ Tuſcum Tyberim/& Romana palatia ſeruas. Valerius Flaccus libro
Valerius ſecundo. Iliaciq; lares/tantiq; palatia regni. Iuuenalis ſatyra nona. & aduectæ
Iuuenalis ſecreta palatia matris. Propertius. Atq; ubi nauali ſtant ſacra palatia Phæbes,
Propertius Idem. Celſaq; Romanis decerpta palatia tauris. Vt autem Varro dicit li. præ
Propertius fato/nonnulli a pallantia Latina uxore/palatium dictū exiſtimāt. Plinius aūt
Varro a Pallāte/uel a Pallāteo oppido/dictum tradit. Sed tūc cum duplicato l/pal
Plinius latium ſcribi deberet/maxime quom primam producit ſyllabā:quod tamen
inſcribēdo a nemine obſeruat. Talea etiam producit primam. Serenus. Fraxi
nea inflamis quem fundit Talea ſuccum. Taleæ dicūtur præſegmina ſiue pu
tamina lignorum:uel exquiliæ Talia cœpe folliculum uocatur teſte Feſto.
Alexander. baliſtaq; tolles:
Alea:caligo:balænaq;:ſalebra:ſqualet. Balliſta cum duplicato l ſcribitur: nā Balliſta
a βαλλω/quod eſt iacio/uulnero/ſagitto/deriuatur. Quod quidē apud græ
cos cum r poſt t βαλλιστρα effertur. Genus eſt tormenti/muros cōcutiētis.
Ouidius Ouidius libro primo de triſtibus.
Ouidius Quam graue balliſtæ mœnia pulſat opus. Idem libro matamor. xi.
Nec leuius pulſata ſonat/q̄ ferreus olim
Nonius Quom laceras aries/balliſtaq; concutit arces. Nonius balliſtam appellat/
Lucanus qua ſaxa maiora/& grauiora iaciuntur. Lucanus autem/pro inſtrumento

haſtam quandam iacientē/accipiſſe uidetur. Ait enim. Neqꝫ enim ſolis excūſa
lacertis Lancea/ſed tenſo balliſtæ turbine rapta Haud unum contenta latus
trāſire quieſcit. Alia cum primam corripiat ſyllabam/cum unico l ſcribitur: Alia
Lucanus ut eſt apud Lucanum.
Virgilius Quas Aliæ clades. At uero Virgilius/ut primam produceret/unū l interpo/
Seruius ſuit/teſte Seruio/quom dixit libro æneidos. vii.
Sylius Quoſqꝫ ſecans infaſtum interluit Allia nomen. Hunc etiam imitatus eſt Syli/ Allia
us libro octauo dicens.
Maior & horrificis ſeſe extulit Allia ripis. Fluuius eſt in Tyberim defluens/
Liuius teſte Liuio. Alea autem ludus/cum unico l/primam (ut recte quidem hic au/ Alea
Horatius ctor tradit) ſyllabam producit. Horatius in epiſtolis.
Quem damnoſa uenus/quem præceps alea nudat. Salebræ/primam corri/ Sal ebræ
Propertius pit ſyllabam: non illam producit/ut hic auctor uoluit. Propertius. Luna mi/
Martialis niſtrat iter: demonſtrant aſtra ſalebras. Martialis.
Horatius Sed quæ per ſalebras/altaqꝫ ſaxa cadunt. Horatius in epiſtolis.
Gualfredus Qui queritur ſalebras/& acerbum frigus/& ibres. Gualfredus in arte poetica.
Quo pede tranſcurras ſalebras/qua claue recludas
Hoſtia. *Sunt* ſalebræ lapides/*ſuper quibus*/in uiis tranſitur. Quin etiam/au/
Feſtus ctore Feſto incultæ orationes/nonnunq̄ ſalebræ dicuntur.
Virgilius Alexander. A ſuper m tradant diſyllaba. Excipitur Samos. Virgilius libro æni/ Samos
dos. vii. Threiciamqꝫ ſamum/quæ nunc Samothratia fertur. Inſula eſt in ma Same
ri Aegæo. Et dixit Virgilius Threiciam/ad differentiam alterius īſulæ Sami:
Ptolemæus quæ teſte Ptolemæo Aſiæ adiacet/ex oppoſito ad Epheſum/& Andro uici/
Iuuenalis na eſt: de qua Iuuenalis ſatyra tertia.
Lucanus Hic Andro/ille Samo. Et Lucanus libro octauo. Epheſumqꝫ relinquens/
Et placidi colophona maris/ſpumantia paruæ
Radit ſaxa Sami. *Same* huius Sames/urbs eſt Thraciæ in *Cephallenia*: quæ
Strabo & hæc Samos declinatur/auctore Strabone libro. x.
Ouidius Alexāder. Quæ polyſyllaba ſunt/breuies. Excipitur *Lamius*. Lamius *cum uni/* Lamius
Ouidius co m/& i latino/mons eſt Ioniæ: a quo/Endymion etiam Lamius dictus eſt. Lamia
Ouidius libro tertio de arte.
Lamius Endymion non eſt tibi luna rubori. Idem libro. ii. de triſtibus. In Ve/
Statius nerem Anchiſes/i Lunam Lamius heros. Statius libro ſiluarum tertio. cedat
tibi Lamius ultro. Sunt tamen qui cum tm Latmius legunt. Lamia eadē ſcri/
Hierōymus ptura/animal eſt faciem prætēdens muliebrem. Hieronymus in threnis Hie/
remiæ. Sed & lamiæ nudauerunt mammas: lactauerunt catulos ſuos.
Alexander. A ſuper n lōgam faciunt diſyllaba. Manes plurali tantū numero de Manes
Virgilius clinatur: & primam ſyllabam indifferētem habet. Virgilius libro ænei. tertio.
Lucretius ſtant manibus aræ Cæruleis mæſtæ uittis. Lucretius libro tertio.
Et nigras mactant pecudes manibuſqꝫ/deiſqꝫ.
Alexander. Ni ſint a longis polyſyllaba curta locabis.
Ganeo demat. Ganea fœminino/& ganeum neutro genere/declinari poteſt/ Ganea
Prudentius ut alibi docuimus: p̄mamqꝫ apud Prudentiū ſyllabā corripit. Ait enim in Pſy Ganeum
chomachia. Ima pati/laxa ganearum lege teneri. Et a ganea/ganeo deſcendit: Ganeo
Iuuenalis cuius prima ſyllaba a Iuuenale producta ponitur/dicente ſatyra. xi.
Sed laudem ſiliquas: occultus ganeo pultes. Is eſt/qui luſtra frequentat.
Alexander. A p breuis. Excipitur Apher aphra aphrum ab aphrica: apis: Apœ/
Virgilius ninus: Apidanus: ſaperda: ſapo: lapathes. Virgilius georgi. iii. omnia ſecum
Lucanus Armentarius Apher agit. Lucanus libro quarto.
Aut uagus Apher equos ut primū emiſit in agmen. Neqꝫ enim ab illa regula Apher
Statius demitur: eſt ſuper f breuis a. Statius libro ſilluarum tertio.
Ouidius Mergat adoratus trepidis paſtoribus apis. Ouidius libro ſcd'o de ſine titulo. Apis
Lucanus Et comes in pompa corniger apis erat. Lucanus libro nono.
Et ſacer i cineres Magni mactabitur apis. Bos dicitur lingua Aegyptia: & fa/
cit in genitiuo apis/uel apidis: & cū unico p/& i latino ſcribit. Pro paruo autē
Ouidius uolatili/ primā corripit ſyllabā. Ouidius libro metamorphoſeos. xiiii.

Non apis inde tulit collectos ſedula flores. Apœninus cũ unico p/& œ diph Apœninus
Seruius thongo ſcribitur/ſi Seruio creditur: qui ab Hannibale Pœno nomen acce Apennius
piſſe dixit. Hic tamen a græcis Apenninus abſq; diphthongo/& cum duplica
Perſius to n ſcribitur/& effertur. Perſius ſatyra ſecunda.
Virgilius Sic coſtam longo ſubduximus Apœnino. Virgilius libro æneidos. xii.
Vertice ſe attollens pater Apœninus ad auras. Mons eſt/qui ab alpibus pro/ Apidanus
Plinius ficiſcens/uniuerſam Italiam uſq; in Siciliam diuidit/teſte Plinio. Apidanus
Herodotus cum unico p/& i latino/fluuius eſt Theſſaliæ/teſte Herodoto libro hiſtoria/
Propertius rum ſeptimo. Propertius.
Lucanus Qualis in hærboſo concidit Apidano. Lucanus. it gurgite rapto Apidanus/
Valerius nunq̃que celer niſi mixtus Enipeus. Valerius Flaccus libro primo.
Segnior Apidani uires ubi ſentit Enſpeus. Saperda a ſapio ſapis deducitur/te Saperda
Marcellus ſte Marcello: & dici poteſt quaſi ſapiens/uel elegans. Varro in modio. Om/
Varro nes uidemur nobis eſſe belli/feſtiui/ſaperdæ. Saperda item/genus eſt conchæ
Pompeius mali ſaporis/auctore Pompeio: & nonnunq̃ pro ſterquilinio ponitur. Et pri
Perſius mam producit ſyllabam. Perſius ſatyra ſexta.
Et quid agam rogitas: en ſaperdam aducho ponto. Nec te moueat/φ ſapio
ſapis a quo ſaperda deſcendit primam ſyllabam corripit/ſaperda uero/
producit. Sunt enim plæræque dictiones/quæ etſi a primam corripienti/
bus ſyllabam deriuentur/illam tamen producunt: ut flabellum a flabro: ala
ab alo alis: agea ab ago agis: lex legis a lego legis/uel (ut alii uolunt) a ligo li/
gas: laterna a lateo lates: regula a rego regis: ſtypendium a ſtype: tegula a te/
go tegis: ſedes a ſedeo ſedes: libella a libra: ſcabidus a ſcabo ſcabis/uel a ſcabie Sapo
Serenus Sapo/notum eſt uocabulum. Serenus.
Attrito ſapone genas purgare memento. Lapathos cum unico p/& th aſpi/ Lapathos
Columella rato/primam corripit ſyllabam. Columella libro undecimo.
Horatius Lubrica iam Lapathos/iam rhamni ſponte uireſcunt. Horatius ſermõe. xiiii.
Et Lapathi breuis hærba. Lapathes eadem ſcriptura/genus eſt holeris/a La/ Lapates
Serenus patho dictum: & primam apud Serenum ſyllabam producit/quom ait.
Alexander Sæpe chelidoniam cum ſucco lapathis addis. Et Alexander neq̃.
Lapathes cybus eſt: & holus componit eundem.
Alexander. Niſi papilio: uel uapulo: papo:
Apulus: & papa: ſapphirus: crapula: lapa:
Mappaque: cum rapa. Apulia Italiæ regio/primam ſyllabam indifferentem Apulia
habet: ſecundam uero productam. E diuerſo/Apulus ab Apulia/primam ꝓ/ Apulus
Iuuenalis ducit: & ſecundam corripit ſyllabam. Iuuenalis ſatyra. iiii. prouincia tanti
Martialis Vændit agros: ſed maiores Apulia uændit. Martialis in apophoretis.
Horatius Velleribus primis Apulia/Parma ſecundis. Horatius ſermone quinto. Incipit
Horatius ex illo montes Apulia notos Oſtentare mihi. Idem in tertio carminum.
Nutricis extra limen Apuliæ. Hic prima huius dictionis ſyllaba/correpta eſt.
Eſt enim metrum quattuor pedum: quorum primus/ſpondeus eſt: ſecundus/
& tertius/choriambus: ultimus/iambus. Sed & Pyrrhichius in fine locari po
teſt: qui duabus ſyllabis breuibus conſtat. Choriambus autem/quattuor ſyl/
Lucanus labis conficitur/prima/& ultima productis/duabus intermediis correptis.
Perſius Lucanus libro quinto. Apulus Adriacas exit Garganus in undas. Perſius ſa/
Ptolemæus tyra ſecunda. Nec linguæ tantum ſitiat canis Apula quantũ. Apulum/urbs ẽ Apulum
Daciæ/teſte Ptolemæo. Sapphirus cum p/ſequente ph/& i latino ſcribitur: Sapphirus
primamq; ſyllabam (ut alibi diximus) poſitione producit. Mappa cum dupli Mappa
Horatius cato p/primam poſitione productam habet. Horatius in ſermonibus.
Vilibus in ſcopis/in mappis/in ſcobe quantus
Conſiſtat ſumptus/neglectis flagitium ingens.
Alexander. A r breuis. Excipit Caria: larus: Larius: Lariſſa: Lariſa: Arabia: ſma Caria
ragdus: Arene: baris: Barium: Caria cum c exili/& unico r/& i latino/regio ẽ
in minori Aſia/inter Lyciam/& Ioniam/a Cara rege cognominata: qui au/ Cares
Plinius guria ex auibus primis cõperit/ut ſcripſit Plinius li. vii. naturalis hiſtoriæ: cu
Manilius ius ppl̃i/Cares uocãt. Et primã ſyllabã indifferẽtẽ hẽt. Marcus Manilius li. iiii.

Martialis Arcades antiqui/celebrataq́ꝫ Caria fama. Martialis.
Aere nec in uacuo pendentia mauſolea
Carolus Laudibus imodicis Cares in aſtra ferant. Carolus Arretinus. Nunc Caria an
Petrus tiquo fuerit ſpoliata ſepulchro. Petrus Riga in leuitico.
Larus fluminis eſt habitator/& incola terræ. Auis eſt/græcum quidem uoca/ Larus
Virgilius bulum: quæ latine fulica dicitur. Virgilius in georgicis. In ſicco ludunt fulicæ
Homerus autem corripuit in quinto odyſſeæ. Larius/lacus eſt Comenſis in Larius
Inſubria/a laro aue (ut quidam uolunt) cognominatus: quia hæc apud illum
ipſum lacum auis habundat/ut etiam in ipſa dictione aperte monſtrauimus.
Virgilius Virgilius in georgicis. te Lari maxime/ teque
Catullus Fluctibus/ac fremitu aſſurgens Benace marino. Inde fit Larius laria larium/
Catullus. Veronam ueniat Noui relinquens.
Comi mœnia: Lariumq́ꝫ litus. Lariſſa cum unico r/& i latino/& duplicato ſ/ Lariſſa
Acron urbs eſt in Theſſalia/teſtibus Acrone/& Lactantio grammatico ſuper librũ
Lactantius ſecundum thæbaidos. Ptolemæus autem duas in Macedonia/hoc eſt Theſſa Lariſſæus
Ptolemæus lia poſuit: quarum una eſt Pelaſgiorum: alia Phithiotidis. Rurſum & aliam
Ptolemæus eiuſdem nominis ſcripſit eſſe in Caſiotide Syriæ. Et a lariſſa Phithiotidis/
Lucanus Achilles Lariſſæus cognominatus eſt. Lucanus li. ſexto. Atq́ꝫ olim Lariſſa po/
Horatius tens: hæc eſt Phithiotica. de qua etiam Horatius oda prima. Nec tam Lariſ/
Virgilius ſæ percuſſit campus opimæ. Virgilius libro ænei. ſecundo. Quos neq́ꝫ Tydi
des/nec Lariſſæus Achilles. Lariſa huius Lariſæ/& Lariſe huius Lariſes/cum Lariſa
unico r/& i latino/& unico ſ/urbs eſt in Aſia iuxta Cumam: a qua / Iuppiter Lariſe
Strabo Lariſæus dictus eſt/ut Straboni placet. De hac Statius libro thæbaidos. ii. Lariſæus
Statius poſt habita eſt Lariſa iugis. Eſt & eodem nomine urbs in Creta: in Pelopon/ Lariſſus
neſo arx Argiuorum: uilla in agro Attico ad Tralles: alia in finibus Hæmi. La
riſſus fluuius ẽ Eleorum/ab Agro Dymarn diſtermians: ibiq́ꝫ alia eſt Lariſſa/
Theopõpus ut ſcribit Theopompus. Arabia cum unico r/& cum duplicato r Arrabia/ Arabia
Virgilius ſcribi poteſt. Virgilius georgicorum ſecundo. Arrabia
Propertius Eoaſq́ꝫ domos Arabum/pictoſq́ꝫ Gelonos. Propertius. Et domus intactæ te
Propertius tremit Arrabiæ. Idem. Nec ſi qua Arrabio lucet bombyce puella. Priſcianus
Priſcianus in perihegeſi. Arrabiæ populi celebres/hi nomine claro. Idem in eadem.
Priſcianus Arabii cernes extremi litora ponti. Arabia triplex eſt/ut docet Ptolemæus/
Ptolemæus Fœlix: Petræa: Deſerta. Smaragdus primam ſyllabam indifferentem habet. Smaragdꝰ
Lucanus Lucanus libro octauo.
Statius Terga ſedent crebro maculis diſtincta ſmaragdo. Statius libro thæbai. ii.
Sudor ubi arcano florẽtes igne ſmaragdos Cingit. Prudẽtius ĩ pſycomachia.
Prudentius Has inter ſpecies ſmaragdina gramine uerno. Martialis. Sardonychas/ ſma/
Martialis ragdum/adamantas/iaſpidas uno Portat in articulo. Vbi nonnulli codices
ſcriptum habent ſmaragdos. Sed neſcio quo pacto ſtare poſſit uerſus: niſi for
taſſis antiquorum more/ſ littera cum uocali/per eclipſim elidatur. Nã apud
antiquos ſ littera quandoq́ꝫ abiiciebatur ſola: quandoq́ꝫ etiam cum uocali: ut
Ennius hoc uno Ennii uerſu dignoſci poteſt. Ait enim in annalibus. Interea fugit al/
bus iubar Hyperionis curſum: ubi us abiicitur: & i/quæ erat conſonans/in uo
Priſcianus calem per dihæreſim mutatur: ita ut albiu/pes ſit dactylus: ubi etiã iubar ma/
Ennius ſculini generis eſt: cum alias neutri ſit generis. Quod etiam Priſcianus ipſe an
notauit. Sic Hyperionis ſolum ſ amittit. Idem Ennius. Qua parire ſolet peñ/
Lucillius nis genus condecoratum: ubi genus ſ litteram perdit. Lucillius ſatyrarum. v.
Si tam corpus loco ualidum/ac regione maneret. Nam corpulo detracta ſ lit
Tullius tera/dactylus eſt. Item Tullius in Arato. Toruus draco ſerpit ſubter/ſupera/
Virgilius q́ꝫ retorquẽs ſeſe: ubi toruudra/amota ſ littera/dactylus eſt. Sic & Virgilius
Seruius noſter. Inter ſe coiiſſe uiros/& decernere ferro: ubi dicit Seruius ſ cum uocali
Seneca per eclipſim ſupprimi oportere: ita ut rerde/pes ſit ſpõdeus. At uero Seneca
in quadã epiſtola/dicit Virgiliũ cernere poſuiſſe ꝑ decernere/hoc mõ Inter
ſe coiiſſe uiros/& cernere ferro. Et ſic abſq́ꝫ eclipſi ſtabit uerſus. Sed aptũ ẽ Iu
Iuuenalis uenalis exemplum illud/ubi ait.
Diſpoſitis prædiues hamis. Nam cum hamus primam producat ſyllabã/

Virgilius ut eſt apud Virgiliū libro æneidos quinto/Lenibus hinc hamis conſertā au/
roq; trilicem/neceſſe eſt ſ/litteram cum e uocali abiici.Eſt igitur ſmaragdus
Ptolemæus lapis præcioſus:& eiuſdem nominis mons in Aegypto/teſte Ptolemæo/uel
Diodorus in Marmarica prouincia/ab orientali parte.Baris cū unico r/& i latino/lin/ Baris
Propertius gua Aegyptia cymbam ſignificat/teſte Diodoro.Propertius.
Ptolemæus Baridos & contis roſtra Liburna ſequi.Baris item/urbs ē mediterranea Phry Baria
Ptolemæus giæ Piſidiæ:& eodem nomine fluuius Indiæ/teſte Ptolemæo.Baria/urbs eſt Barium
Ptolemæus Hiſpaniæ/ut idem Ptolemæus oſtendit. Barium oppidū eſt Aetolorū/Peu
Horatius cetiorum/teſte eodem Ptolemæo:quod etiam primam producit ſyllabam.
Horatius ſermone quinto . Poſtera tēpeſtas melior uia/peior aduſq; Bari mœ
nia piſcoſi.Barrhæ cum duplicato r/ſecundo aſpirato/& æ diphthongo/po Barrhæ
Ptolemæus puli quidam ſunt Indiæ/ut idem Ptolemæus docet.Barrhus eadem ſcriptu/ Barrhus
Horatius ra/pro elephanto ponitur:a cuius oſſis ſimilitudine/dentes Barrhi dicuntur:
Statius Horatius.Quid tibi uis mulier nigris digniſſima barrhis?Statius libro thæ/
Ouidius baidos quarto.Aegion:Arenemq;:& quas Theſeia Trœzen.Vrbs eſt Meſſe Arene
niæ in Achaia.Arena autem primam corripit ſyllabam.Ouidius heroidum. Arena
Quid facis Oenone/quid mandas ſemina arenæ.
Alexander.Quom ſubit a ſ/produc diſſyllaba.Excipitur Praſon:& Thaſos.Pra/ Praſon
Martialis ſon græce/latine porrū ſignificat.Vnde praſinus praſina praſinū.Martialis. Praſinus
De noſtra praſina ſyntheſis empta toga:hoc eſt uiridi/ad ſimilitudinem co/ Thaſos
Herodotus loris porri.Thaſos cum th aſpirato/iſula eſt Thraciæ/teſte Herodoto libro Thaſius
Ptolemæus hiſtoriarum ſexto:quam Ptolemæus dicit eſſe in mari Aegæo:& eſt una ex
Statius cycladibus.Statius libro ſiluarum primo.Nō huc admiſſæ Thaſos/aut ūdo
Virgilius ſa Caryſtos.Inde fit Thaſius thaſia thaſium.Virgilius libro georgicorum .ii.
Sunt Thaſiæ uites:ſunt & Mareotides albæ.
Virgilius Alexander.Polyſyllaba curta locabis.Excipitur Aſia:& Aſopus. Virgilius. & Aſia
Seruius longa ſonoros Dant per colla modos:ſonat amnis/& Aſia lōge.Palus quæ/
Virgilius dam eſt Myſiæ/teſte Seruio ſuper librum ſeptimum æneidos.Aſia autem re
gio/primam corripit ſyllabam.Virgilius .iiii. georgicorum . Addam urbes
Statius Aſiæ domitas.Statius libro thæbaidos ſeptimo.Iam ripas Aſope tuas/Bœo Aſopus
Ouidius taque uentum.Ouidius de ſine titulo . Quid referam Aſopon / quem cepit
Ptolemæus Martia Thæbe?Fluuius eſt Achaiæ/teſte Ptolemæo . Blatero
Horatius Alexander. A t breuis.Demitur blatero. Atella:& Atina.blatero primam ſylla
bam indifferentem habet.Horatius ſormone.xvii.Audit quom magno bla/
Ouidius teras clamore/furiſq;.Ouidius de philomela.Blaterat hinc aries:& pia balat Atella
Ptolemæus ouis.De hoc uerbo alibi uidimus.Atella cū unico t exili/& gemio l/oppidū
Sylius fuit Campaniæ mediterraneum teſte Ptolemæo:a quo/Atellāi ludi dicti ſūt.
Iuuenalis Iuuenalis ſatyra ſexta.Vrbicus exodio riſum mouet Atellanæ.Sylius in.xi.
Ianq; Atella ſuos/iāq; & Galogræcia adegit.Vbi chalcographi impreſſerunt
Martialis Ianq; & Atella.Atina cum unico t exili/& i latino ſcribitur.Martialis.Quo ci Atina
Virgilius ue Priſca gloriatur Atina.Virgilius libro æneidos ſeptimo.Tæla nouant Ati
Sylius na potens:Tyburq; ſuperbum.Sylius libro octauo.Deſcendens Atina aberat.
Seruius Vrbs fuit iuxta Pontinas paludes Campaniæ teſte Seruio:quam Ptolemæus
Ptolemæus dixit fuiſſe Latinoꝝ mediterraneā.Alia eodem nomine urbs fuit in Bœtia.
Alexander.Et retrahatur.Quattuor:& fatum/Quattuor ab omnibus cū dupli Quattuor
cato t ſcribitur:& primam ſyllabam poſitione producit.Virgilius libro ænei
Virgilius dos decimo.Quattuor hic iuuenes/totidem quos educat Vpheus.
Alexander.ſed longa notabis Hæc/quibus m ſupereſt/aut r muta præeunte. Ex
Lucanus cipitur Matinus:matella:Crathis.Matinus cum t exili / & i latino / mons eſt Matinus
Apuliæ.Lucanus libro nono.
Horatius Vulturis/& calidi lucent buceta Matini.Horatius in primo carminum.Pul/
ueris exiui prope litus parua Matinum.Matella cum t exili/& gemino l/ di/ Matella
Martialis minutiuum eſt a matula:quod quidem uas eſt urinarium.Martialis.Diſpere
am/ſi tu Pyladi præſtare matellam Dignus es. Crathis cū c exili/& th aſpira
Herodotus to/& i latino/nomen eſt duorū fluuiorū:quorum unus ē Achiuorū/teſte Hero Crathis
Ouidius doto li.hiſtoriaꝝ.i. Alius ē Calabriæ.Et ab Ouidio ꝑma ſyllaba indifferen/

ter ponitur. Ait enim libro de ponto.iiii. Huc Lycus/huc Sagaris/peneuſq̃/
Hypaniſq̃/Crathiſq̃. De Achiuo loquitur. De Calabro aũt itellexit/quom
dixit li.meta. xv. Crathis/& hinc Sybaris/nr̃is cõterminus oris. Eximere ẽt
Ouidius ab hac exceptione auctor debuit composita cum σΤρατοσ/qđ exercitiũ ſi Philoſtrat9
gnificat: & composita: cum κρατοσ/quod robur indicat/ſiue imperium: de Hippocra/
quibus ſuperius diſſeruimus. Vel ſaltẽ demi debuerunt ab illa regula de me/ tes
diis ſyllabis. Quæ fiunt in tes ſociabis: ſicut Achates.
Alexander. A ſuper u breuies. Excipe Lauinum quod primam indifferentẽ ha/
bet. Virgilius. Cernes urbem & promiſſa Lauini Mœnia. Idem profugus la/
uinaq̃ uenit litora.
Alexander. Ante b fit breuis e/ſi non duo conſona præſint. Demitur Oebalia: Oebalia
Sebetus: Ebrius: Hebe: ebur: Trebia. Oebalia cum œ diphthongo/ea prouin Oebalus
Lactantius cia eſt/quæ Laconia dicitur/ab Oebalo Arguli filio/ qui teſte Lactantio grã
Papinius matico/rex Laconum fuit/cognominata. Papinius in Achilleide. Soluerat
Oebalio claſſem de litore paſtor Dardanus. Aliam dixerunt quidã eſſe Oe/
baliam in Italia/iuxta Tarentum Calabriæ urbem/ab Oebalo Telonis Ca/
Virgilius prearum regis filio denominatam/dicente Virgilio libro æneidos ſeptimo.
Nec tu carminibus noſtris inductus abibis Oeabale: quem generaſſe Telon
Virgilius Sebetide nympha Fertur. De hac Oebalia idem Virgilius georgicorum.iiii.
inquit. Nanq̃ ſub Oebaliæ memini me turribus altis/ Qua niger humectat
Seruius flauentia culta Galeſus/Corycium uidiſſe ſenem. Alii autem/ quibus etiam
aſſentiri uidetur Seruius/non aliam fuiſſe dicunt in Italia Oebaliam: nec id
quoq̃ Virgilium intellexiſſe: ſed quom dixit/ſub turribus altis Oebaliæ/ ſic
intellexit/ſcilicet eorum/qui ex Oebalia Laconica/in Italiam aduenere: & tur
Papinius res iuxta Tarentum ædificauere. Papinius libro ſiluarum primo. Eubois/ &
pulchra gaudet Sebetus alumna. Fluuius eſt iuxta Neapolim Italiæ urbem:
Virgilius ex cuius nympha/Telon Caprearum rex/Oebalum ſuſcepit. Virgilius libro Sebetus
æneidos ſeptimo. Nec tu carminibus noſtris inductus abibis Oebale: quem
Propertius generaſſe Telon Sebetide nympha Fertur. Iuuenalis. Ebrius/aut petulans/ q
nullum forte cæcidit. Hebe huius hebes/Iunonis filia fuit/& Herculis uxor: Ebrius
interpretaturq̃ pubertas. Vnde & iuuẽtas appellata eſt: hoc eſt iuuẽtutis dea Hebe
Propertius. Nec ſi cæleſtem flagrãs amor Herculis Heben Senſit. Ouidius li
Ouidius bro metamorphoſeos nono. Hoc illi dederat Iunonia muneris Hebe. Vale/
Valerius rius Flaccus libro octauo. Iam uacat/& feſſum Iunonia ſuſtinet Hebe. Patet
etiam per compoſitum Ephebus. Nam ex επι præpoſitione/& ἥβη puber/ Ephebus
Iuuenalis tas/componitur/ut uidimus in dictione cathedra. Vnde & pubes interpreta
tur. Iuuenalis ſatyra ſecunda. Armenius Zelotes cũctis narratur ephebis. Ho
Horatius ratius in epiſtolis. Quo pacto partes tutetur amantis ephebi. Ebur primam Ebur
Virgilius ſyllabam habet indifferentem. Virgilius libro georgicorũ primo. India mit/
Catullus tit ebur: molles ſua tura Sabæi. Catullus. Ebore Nyſæo uertice Cæſariẽ: hoc Trebia
eſt pectine eburno. Trebia cum t exili/etſi ante uocalem duas habeat conſo/
Sylius nantes/primam tamen ſyllabam corripit Sylius libro quarto. Planiciem me
Lucanus tuens/Trebiam/colleſq̃ petebat. Lucanus li.ſecũdo. Tp̃a Cannarum fuimus
Trebiæq̃ iuuentus. Fluuius eſt Galliæ Ciſalpinæ: qui teſte Strabone/Placen
Strabo tina per arua decurrit. Trebonius etiam & Trebatius propria primam corri
piunt exempla ſunt apud Horatium.
Alexander. E c breuis. Excipitur Lecythus Oeconomus: Oechalia: imbecillus. Lecythus
Homerus Lecythus cum c exili/& y græco/& th aſpirato ſcribitur. Homerus libro odyſ
ſeæ octauo. δωκαμ δε χρυσεη εμ ληκυθω ὗγρομ ελαιομ. Vas eſt olearũ fœ/
Ariſtopha minini generis/dicente Ariſtophane/in Pluto. αι ληκυθοι μυρωμ γεμουσι.
nes Hieronymus autem maſculino genere protulit/quom dixit in libro tertio
Hierõymus regum capitulo.xvii. Et lecythus olei non eſt imminutus. Oeconomus cũ œ
diphthongo/& c exili/uniuerſæ domus diſpẽſator/Tullio interp̃te dicitur. Oecono/
Tullius Cõponit aũt/ex ὄικοσ/quæ ẽ domus/& νομοσ lex. Sic & parœcia cũ œ di/ mus
phthõgo i ſecũda ſyllaba/& c exili/& i latio/ex παρα præpoſitiõe/qđ iuxta Parœcia
ſignificat/& ὄικια/quæ ẽ domus/cõponitur. Et dici poteſt incolatus: ubi ſcili

Vgutio cet domus contiguæ ſunt. Quod quidem ab Vgutione/& Catholico/corrū/
pta hac ſcriptura/parochia dicitur. Oechalia cum œ diphthongo/& ch aſpi Oechalia
rato/ciuitas fuit Laconiæ/ab Oechalio fluuio/qui circa illam præterfluit/co
Homerus gnominata/teſte Homero libro iliados ſecundo. A qua etiam urbe/ea
Virgilius Laconiæ pars/quæ Theſſaliæ propinqua eſt/in qua eadē urbs fuit/Oechalia
dicta eſt. Virgilius. Vt bello egregias idem diſceccrit urbes/Troiamq̧/Oecha
liamq̧. Imbecillus/uel imbecillis(utroq̧ enim modo declinatur)ex in/& bacil Imbecillus
Horatius lum/componitur. Horatius ſermone.xii.tractari mollius ætas Imbecilla uo/ Imbecillis
Horatius let. Idem ſermone.xvii. Imbecillis/iners/ſi quid uis adde Popino. Lucretius
Lucretius libro primo. Adde q̄ imbecilla nimis primordia fingit. Producūt etiam pri
mam: recula a res & Specula a ſpes.

Alexander. Ante d protrahis e/ſi ſint diſſyllaba. Et ſubdit. Pes pedis/& polyſyl/
laba curta. Pedor(ut nonnulli uolunt)a pede deducitur:& tamen primā pro
Lucanus ducit. Lucanus. Longuſq̧ in carcere pedor. Statius libro thæbaidos quarto. Pedor
Statius Obſitus exhauſtos pedore & ſanguine uultus/hoc eſt ſqualore/uel putore.
Varro Hædus cum aſpiratione in initio/& æ diphthongo/teſte Varrone annotat̄. Hædus
Apuleius Vt autem ſcribit Apuleius/hædus lingua Sabinorū fedus dicebatur: ubi f di Hædiculus
Virgilius gamma poſtea in aſpirationem conuerſum fuit. Producit tamen primam ſyl Hædulus
labam. Virgilius. Sic canibus catulos ſimiles: ſic matribus hædos. Ab hædo/ Hædillus
Iuuenalis fit per diminutionem hædiculus/hædulus/hædillus. Iuuenalis. Et Tyburtio Edulus
Plautus ueniet pinguiſſimus agro Hædulus. Plautus i aſinaria. Agnellum metuo: dic
Iſidorus eſſe hædillum. Iſidorus antē/& Vgutio/ab edo es eſt/edum deductum tra/
Vgutio dunt: quod etiam abſq̧ aſpiratione/& æ diphthongo/ſcribi uolunt. Quorū
etiam opinionem non improbauerim. Nam cum primā quandoq̧ corripiat
Manilius ſyllabam non inepte ab edo uerbo deduci poteſt. Manilius libro quarto.
Incipient eduli tremulum producere mentū. Dædalus etiam cū æ diphthōgo Dædalus
Virgilius (nam græce δαιδαλοσ)primam producit. Virgilius libro æneidos ſexto.
Dædalus ipſe dolos tecti/ambageſq̧ reſoluit. Pater fuit Icari: & dici poteſt
ingenioſus.

Lucanus Alexander. Ante g fit breuis e. Excipitur Aegæ:& Rhegyū. Lucanus li.iii. Mal/ Aegæ
los/& extremæ reſonant naualibus Aegæ. Vrbs eſt Ciliciæ pluralis tantū nu
Ptolemæus meri/& inſula in mari Aegæo/teſte Ptolemæo. Et cum æ diphthongo i utra Rhegyum
q̧ ſyllaba annotatur. Rhegyū cū aſpiratione poſt r/& y græco/alibi ſcriptū
Thomas annotauimus. Thomas. ιβυκοσ ιταλος εκ τουρηγυου ηε μεσηνησ.

Alexāder. E ſuper l lōgā faciūt. Excipitur Helix huius helicis: Telō. Lelex. Theo Helix
Theocritus critus edyllio primo. κάρπῳ ἕλιξ εἱλεῖται ἀγαλλομένα κροκόεντι. Genus Telon
eſt hederæ. Telon propriū fuit nomē regis Caprearū. Virgilius libro æneí. Lelex
vii. Oebale/quē generaſſe Telon Sebetide nympha Fertur. Telon aūt longū/
primā pducit ſyllabā:& ab hoc cōpoſita/tælū: tæla. Lelex Lucanus. Mox lele
gum dextra preſſum deſcendit aratrum.

Alexander. ſed breuiabis Quæ polyſyllaba ſūt. Demitur Pelamys: Pelū: Peluſi Pelamys
Iuuenalis um: Pelignū. Iuuenalis. ficcus petaſunculus/& uas Pelamydū. Genus ē piſcis: Pelion
Ouidius & cū unico l/& y græco ſcribitur. Pelion cū unico l/& i latino/primā ſyllabā
Lucanus indifferentē habet. Ouidius li. faſto℞.v. Pelon hæmoniæ mons eſt obuerſus
Sylius i auſtros. Lucanus li.vi. Pelion oppōit radiis naſcētibus ūbras. Sylius li.xiii.
Herodotus Oſſaq̧ cū Pelio/cūq̧ hæmo ceſſerit Othrys. Mons ē Theſſaliæ/teſte Hero/
Ptolemæus doto li. hiſtoriarū. vii. Peluſiū cū unico l/& unico ſunū eſt ex hoſtiis Nili/te/ Peluſium
Plinius ſte Ptolemæo: iuxta quod eiuſdē nōis ſtat ciuitas/ut oſtdit Plinius nepos in Peluſius
Pomponius uita Marci Antonii. Pomponius Mela li. primo. Alexādria Aphricæ ē cōter Peluſiacus
Propertius mina: Peluſiū Arabiæ. Et a peluſio/fit Peluſius/& Peluſiacus. Propertius.
Martialis Caſtraq̧ Peluſi Romano ſurruta ferro/pro Peluſii. Martialis. Accipe Nilia/
Virgilius cam Peluſia munera lenté. Virgilius georgi. primo. Nec Peluſiacæ curā aſper
Lucanus nabere lētis. Lucāus li.viii. Et Peluſiaci tā mollis turba Canopi. Pelignum cū Pelignum
unico l/urbs eſt Pelignorum teſte Ptolemæo. Ouidius. Pelignæ gentis glo/
ria/dicar ego.

Alexander E ſuper m breuis eſt. Cœmentū cū œ diphthongo a κοιμου(ut quidā Cœmentū

dicunt)quaſi Cœnimētum/uel(ut alii uolūt)cum æ Cæmentū a cædo cædis/ Cœmiteriū
Horatius primam producit ſyllabam. Horatius in tertio carminum. Cœmentū dimit/
tit redemptor. Sic & cœmiterium cum œ diphthongo(ut in ipſa dictione ui
dimus)primam producit.

Alexander. ſed longis addere debes. E ſuper m ſolam: ſed correptis emo iungā. Emio
Virgilius Excipitur emio emis quartæ coniugationis: quod patet per compoſitum re/
dimio. Virgilius in Copa. Copa Syriſca caput Graia redimita mitella. In non
nullis tamen Alexandri codicibus/ita perſcriptum legi: ſed correptis emo iū
gam. Ac emio. Sed alterius additio fuit: non Alexandri poſitio.

Alexander. E ſuper n longa. Excipitur enipeus: enyo: xenium. Valerius Flaccus Enipeus
Valerius libro primo. Segnior Apidani uires ubi ſentit Enipeus. Lucanus li. ſeptimo.
Lucanus Sanguine Romano q̄ turbidus ibit Enipeus. Fluuius eſt Theſſaliæ: iuxta quē
horrendum illud prælium fuit inter Pompeium/& Cæſarem: quod totū con
Tortellius cuſſit orbem. Et cū i latino/& unico p ſcribitur: qui tamen a Tortellio cū ph
annotari præcipitur. Fuit ēt Enipeus eadem ſcriptura/Hectoris auriga/teſte
Homerus Hōero libro iliados octauo. Martialis. Nec te decipiat ratibus naualis Enyo. Enyo
Martialis Dea belli dicta eſt: & cum y græco ſcribitur. Martialis. Omnis in hoc gracili Xenium
Martialis xeniorum turba libello. Dici pōt munus hoſpitalitatis.

Alexāder. Si b/uel g/uel ſ t/uel u/præiūgitur illi/Fit breuis. Demitur Bænacus: Bænacus
& ſtrenuus. Bænacus apud Græcos cum αι diphthongo annotatur: quam no
Virgilius ſtri in æ transferunt. Virgilius georgicorum ſecundo. Fluctibus/ac fremitu aſ
Horatius ſurgens Bænace marino. Lacus eſt Galliæ Ciſalpinæ. Horatius in epiſtolis.
Strenuus/& fortis/cauſiſq; Philippus agendis. Strenuus.

Alexander. Ante p fit breuis e. Eximitur Cephiſus: Epirus: hepar: æpolus: Aepy: Cephiſus
Lucanus Aepia. Cephiſus cum i latino/& unico ſ/fluuius eſt Bœotiæ/dicente Lucano.
Bœoti coiere duces: quos impiger ambit Fatidica Cephiſus aqua. Ouidius li
Ouidius bro metamorphoſeos tertio. Iam uada Cephiſi/ Panopeſq; euaſerat arua.
Homerus Hunc iuxta Lilæam urbem naſci dixerunt Homerus libro ſecundo iliados/
Plinius & Plinius libro quarto naturalis hiſtoriæ. Quin & delphos præterfluere dici
Homerus tur. Vnde & teſte Homero/Phocenſium fluuius ponitur: ita ut utrunq; uerū
Lucanus eſſe habeatur. Epirus cum i latino/& unico r/regio eſt in Europa. Lucanus li. Epirus
Ouidius ſecundo. Primus in Epirum boreas agat. Ouidius libro metamor. viii. Rura
petunt Epirus ab his/regnataq; uati Bythrotos Phrygio. ἧπαρ cum ἧ aſpira
to apud græcos ſcribitur/hoc eſt(quos nos dicimus)hepar: quam litteram i Hepar
e productum/uel in æ diphthongū transferre cōſueuimus. Neq; ab ἐπι præ
Vgutio poſitione deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit. Homerus in. xi.
odyſſeæ. γυπε δ᾽ ἑμιν ἑκάτερθε παρημενω ἧπαρ ἐκειρον: ubi hepar primā
Homerus producit: quam tamen Macer de uiribus hærbarū præter naturam corripuit/
Macer quom ait. Sumptum curat hepar. Aepolus cum æ diphthongo/& unico l/di Aepolus
Theocritus ci pōt capratius. Theocritus edyllio primo. ἁδύ τι τὸ ψιθύρισμα καὶ ἁ πί/ Aepy
τυς αἰπόλε τῆνα. Aepy cum æ diphthongo/& y græco/urbs fuit ſub dicio/
Statius ne Neſtoris. Statius libro thæbai. iiii. in ſūmis ingeſtū mōtibus Aepy. Aepia Aepia
cum æ diphthongo/& i latino/urbs fuit in Argo/propinqua Pylo. Crepis Crepis
Horatius huius crepidis/& ab accuſatiuo græco κρηπῖδα/hæc crepida/ apud latinos Crepida
primā corripit: apud Græcos uero producit. Horatius in ſermonibus. Chry/
ſippus dicat ſapiēs/crepidas ſibi nunq̄/Nec ſoleas fecit. Perſius ſatyra ſecūda.
Perſius Non hic qui in crepidis Graiorū ludere geſtit. Theocritus edyllio quinto.
Theocritus παρ τὰ κρηπῖδεσ παρ τὰ χλαμυδηφόροι ἄνδρεσ: ubi Patet q; etiā pi ſyl
laba/apud illos producitur: quæ apud noſtros correpta ē. Ne de huius dictio
Horatius nis uepres prima ſyllaba dubites/accipe exemplum Horatii in ſermonibus.
Corna uepres/& pruna ferunt.

Alexander. Longa fit epacta: repoq; ſimul ſociatur. Epacta primā corripit ſylla/ Epacta
bam. Nam ab ἐπάγω/quod eſt addo/ex ἐπὶ & ἄγω/compoſitū deſcēdit: ubi
in prima ē ε breue. Repo(ut hic auctor tradit)re ſyllabam Producit: ſed re Repo
Tibullus de repens/unpentinus formatur/primam corripit. Tibullus. Repens
Horatius Et quæcunque meo furtim ſurrepit amori. Horatius. Verum opere in

Ouidius longo fas eſt irrepere ſomnum. Ouidius in faſtis. Bina repens oculis obtulit
Virgilius ora meis. Virgilius. Quo ruitis/quoue iſta repens diſcordia ſurgit?
Alexander. Ante q fit breuis e. Excipitur Sequana: qui fluuius eſt Belgarũ in Sequana
Ptolemæus Gallia: iuxta quem habitãtes populi/Sequanici dicti ſũt/teſtibus Ptolemæo/ Sequani/
Strabo & Strabone. Lucanus in primo. Optima gens flexis in gyrum Sequana fræ/ cus
Lucanus nis. Martialis. Hanc tibi Sequanicæ pinguem textricis alumnam.
Martialis Alexander. E ſuper r breuis Excipitur Neris: Beryllus: berytus: cerinthe: Erida/ Neris
Statius nus: Nereus: Erætus: Feronia: Thera: Neritos: Cærete: ſera: Chœrulus: Xerolo
phus. Statius libro thæbaidos quarto. Neris/& ingenti turritæ mole Cleone.
Lactantius Mons eſt Argiuorũ/teſte Lactantio grãmatico. Beryllus cũ y græco/& dupli Beryllus
Tortellius cato l ſcribitur: etſi a Tortellio cum i latino ſcribi præcipiatur: & primã apd
Prudentius Prudentium ſyllabam corripit: quæ ab aliis producta ponitur. Ait enim Pru
Iuuenalis dentius in pſycomachia. Hinc ſibi ſapphirum ſociauerat: inde beryllum. Iuue
Sylius nalis. ipſe capaces Heliadum cruſtas/& inæquales beryllos. Sylius li. ſecũdo.
Priſcianus Et ſolitum digito beryllon adederat ignis. Priſcianus in perihegeſi. Berylli Berytus
gemmas glauci: nitidumq; adamanta. Lapis eſt precioſus. Berytus cũ y græ/
Pomponius co/& t exili/urbs eſt Syriæ Antiochiæ/teſte Pomponio Mela: quã Ptolemæ
Ptolemæus us dicit eſſe Phœnices. Priſcianus in perihegeſi. Antiquãq; Tyron/Beryti &
Priſcianus mœnia gratæ. Cerinthe huius Cerinthes cum c exili/& i latino/& th aſpira/ Cerinthe
Virgilius to/ genus eſt hærbæ. Virgilius georgicorũ quarto. & cerinthe ignobile gra/
men. Eridanus cum i latino ſcribitur. Propertius. Quantum Hypanis Vene/ Eridanus
Propertius to diſſidet Eridano. Lucanus li. ſecundo. Eridanus fractas deuoluit in æquo/
Lucanus ra ſiluas. Fluuius eſt Italiæ/alio nomine Padus uocatus: ut eſt apud Virgiliũ
Virgilius libro æneidos nono. Siue padi rapis/Atheſim ſeu propter amœnũ. Hic om/
Virgilius nium fluuiorum maximus creditur/dicente de eodem Virgilio. Fluuiorum
Lucanus rex Eridanus. Quod tamen quidam intelligunt ſolum per Italiam: alii (ut di/
ximus) per totum orbem. Quod etiam confirmare uidetur Lucanus/dicens.
Nec minor hic Nilo/ſcilicet Eridanus/ſi non per plana iacentis Aegypti/Li/
bycas Nilus ſtagnaret arenas. Nec minor hic Iſtro: niſi ꝙ dum permeat orbẽ
Iſter caſuros in quælibet æquora fontes Accipit: & Scythicas exit non ſolus ĩ
undas. Hic Eridanus triginta flumina in mare mergit celeberrima/ ut ſcribit
Plinius Plinius: quem tamen Iſtro minorem eſſe affirmat Strabo. Lucanus li. ſecũdo.
Strabo Hic rubuit primũ ciuili ſanguine Nereus. Fuit teſte Heſiodo in theogonia/ Nereus
Lucanus marinus deus/Oceani/& Tethyos filius: & pro mari ponitur. Virgilius libro
Heſiodo æneidos ſeptimo. Eræti manus omnis/oliuiferæq; Mutuſcæ. Oppidum fuit Erætus
Virgilius Italiæ ab ηρα quæ Iuno dicitur/ibi culta cognominatum/teſte Seruio. Hora
Seruius tius ſermone quinto. Ora/manuſq; tua lauimus Feronia Lympha: ubi laui/ Feronia
Horatius mus præſentis tpris eſt a lauo lauis tertiæ coniugatiõis. Virgilius li. æneidos
Virgilius octauo. Paſcenti cui tris animas Feronia mater Horrendum dictu dederat.
Sylius Sylius libro. xiii. Diues ubi ante omnes colitur Feronia luco. Cãpaniæ nym
Seruius pha eſt: & libertorum dea uocatur/teſte Seruio. Imo libertinorum: non liber
torum. Alius eſt enim libertus: alius libertinus. Eſt & eodẽ nomine urbs ſub
Strabo monte Soracte/ teſte Strabone. Rurſus aliam eiuſdem nominis urbem
Ptolemæus ſcribit Ptolemæus eſſe a latere orientali Sardiniæ. Thera cum th aſpirato/a Thera
Callimachus Callimacho/Calliſto appellata eſt. Ait enĩ. Nomine Calliſto fuerat/ſed poſt
Strabo modo Thera Dicta fuit tellus urbis origo meæ. Strabo ſcribit Theram urbẽ
Ptolemæus eſſe circa paruæ ſyrtis initium. Ptolemæus duas ponit/unã Lydiæ Mæoniæ
ciuitatem: aliam inſulam ſub Eubœa. Neritos cum i latino/& t exili/mons ẽ Neritos
Plinius in inſula Ithaca/ante Leucada/& Achaiam/poſita/teſte Plinio libro quarto.
Virgilius naturalis hiſtoriæ. Sed a Virgilio ꝓ tota ĩſula poni uidetur/quom ait libro
æneidos tertio. Dulichiumq;/Samoſq;/& Neritos ardua ſaxis. Neritum ea/ Neritum
Plinius dem ſcriptura/oppidum eſt in Acarnania/parte Epiri: quod poſtea Leucas
Ptolemæus uocatum eſt/teſte Plinio libro præfato. Aliud Ptolemæus ſcribit eſſe Sallen
tinorũ mediterraneũ. Cærete huius Cæretis/& Cæres huius Cæretis/decliari Cærete
Iginus põt/ut i ĩpa dictiõe uidimus: & cũ æ diphthõgo ãnotat. Oppidũ fuit Tuſciæ/ Cæres
Virgilius teſte Igino de urbibus Italicis. Virgilius li. ænei. viii. Eſt igẽs gelidũ lucus ꝓpe

Cæritis amnem.Sera cum ũnico r/primam ſyllabã indifferentem habet.Sy
Sylius lius libro.xiii.tum cardine uerſo Obnoxi torquent obices munimina ſeræ. Sera
Martialis Vbi nonnulli legunt ſera:hoc eſt tarda.Sed Sylii codices ſeræ habent:non ſe
ra:& magis ſententiæ cõuenit.Neq; alibi uſq̃ producta prima ſyllaba legitur.
Quod ſi Sylii codex eſt mendoſus/ſera primam tantũ corripit.Martialis.
Martialis Ferrea ppetua clauſtra tuere ſera.Serra aũt a ſeco ſecas/ cũ gemio r ſcribit̃. Serra
Martialis.Et pigues tũicas ſerra ſecare põt.Chœrulus diminutiuũ cũ ch aſpi Chœrulus
rato/& œ diphthongo/proprium fuit uiri nomen:& dici poteſt porculus.
Nam χοιροσ græce/latine porcus interpretatur.Horatius in epiſtolis.Chœ Xerolo/
Horatius rulus incultis qui uerſibus/& male natis.Xerolophus etiam primam produ phus
cit.Nam græci cum η ξηρολοφοσ ſcribunt.& ſiccus tumulus interpretatur.
Martialis Alexander.Longa ue ſuper r.Excipitur uerædus.Martialis ĩ xeniis.Parcius uta Verædus
ris moneo rapiente uerædo:hoc eſt rædæ uectore/ſiue equo/ſiue auriga.Cũ
æ diphthongo in media ſyllaba ſcribitur.
Alexander.P quoq; præpoſita pones diſyllaba longa.Spæra cum æ diphthon Sphæra
Manilius go/uel(ut alii dicunt)ſphæra/primam producit ſyllabam.Marcus Manilius Spæra
Prudentius libro primo.Ingenti ſphæra totum præcingit olympum. Prudentius uero
primam corripuit/quom in pſychomachia ait.Cuius ad arbitrium ſpæra mo
Vgutio bilis/atq; rotunda.Neq; ab eo quod eſt ſpacium ſphæra deſcendit/ ut cum
Euſebius Catholico Vgutio ſomniauit.Sed teſte Euſebio Pamphilo libro ſecundo de
euagelica præpratiõe/ſphæra dicta ẽ/quaſi ſephæra:hoc ẽ corpus ætehereũ.
Virgilius Alexander.Longa fit e ſuper ſ/ Excipitur Veſulus: Veſeuus:Meſana.Virgili/ Veſulus
us libro æneidos decimo.Actus aper multos Veſulus quem pinifer annos.
mons eſt Liguriæ:ubi Eridanus fluuiorũ Italiæ maximus oritur/teſte Plinio
Plinius libro tertio naturalis hiſtoriæ.Veſeuus primam ſyllabã indifferentem habet. Veſeuus
Sylius Sylius libro.vi.Monſtrantur Veſeua iuga:atq; in uertice ſummo Depaſti fla
Statius mis ſcopuli.Statius libro.iiii.ſiluarũ.tibi nobile uulgus Creſcit:& inſani ſola
Seruius tur damna Veſeui.Mons eſt Campaniæ.Alium eiuſdem nominis dicit Ser/
Virgilius uius eſſe montẽ Liguriæ:de quo(ut ait)intellexit Virgilius georgico.ſecũdo/
Seruius quom dixit.& uicina Veſeuo Nola iugo.Sed fallitur Seruius.Nam Liguriæ
Probus mons/non Veſeuus/ſed Veſulus uocatur/ut ſupra uidimus.Vnde Probus ſu
per præfatum Virgilii locum/Veſeuum/Campaniæ montẽ interpretatus eſt:
quod etiam patet per id quod ſequitur.Et uacuis Clanius nõ æquus Acerras.
Probus Clanius enim Campaniæ fluuius eſt/ut idem Probus atteſtatur.Hic & Veſu Veſuuius
Sylius uius/uel per ſyncopam Veſuius appellatur/a conflagratione qua conflagra/
tus eſt/ſic uocatus.Nam Veſuiæ fauillæ dicuntur Sylius.Euomuit paſtus per Veſuius
Martialis ſæcula Veſuius ignes.Martialis.Hic eſt Pampineis uiridis(mõ Veſuius) um/
Strabo bris.Meſana(græci μεσηνη)urbs eſt teſtibus Strabone/& Ptolemæo/in Sici/ Meſana
Ptolemæus lia.Et primam ſyllabam indifferentem habet.Sylius libro.xiiii.Incũbens Me
Sylius ſana freto/nimiumq; reuulſa.Thomas Pindari interpres.ιβυκοσ ιταλοσ
κε τοῦ ῥηγυου ἢε μεσήνησ.
Thomas Alexander.Ante t longa fit e.Excipitur tetrinno:tetigi præteritũ a tago tagis: Tetrinno
Ouidius Tetricus:Gætullus:Betullus:Hetruſcus:tetrarcha:tetendi præteritum a tẽdo:
Metaurus.Ouidius qui de Philomela inſcribitur.In fluuiiſq; natans forte te/
Virgilius trinnit anas.Virgilius libro æneidos ſeptimo.Pars mihi pacis erit/ dextram
Lucanus tetigiſſe tyranni.Lucanus.Iam tetigit ſanguis pollutos Cæſaris enſes poteſt Tetigi
Perſius tamen contineri ſub illa regula præteritum geminans.Sic & tetendi/didici/
Ouidius cœcidi pupugi/de quibus in regulis ſuis diſſeremus.Perſius.& tetrico uiuunt Tetricus
Martialis tibi pectine chordæ.Ouidius in faſtis.Non eſt de triticis non eſt dea magna
profeſſis.Martialis.Dormiat/& tetrico cum cane pera rogat.Tetricus mons
Seruius eſt Sabiniæ aſperimus:a quo/tetrici/hoc eſt triſtes/ dicti ſunt/teſte Seruio.
Gætulus a Gætulia Aphricæ prouincia/cum æ diphthongo/& t exili/primã Gætulus
Virgilius ſyllabam indifferentẽ habet.Virgilius libro æneidos quarto.aut captam du/
Martialis cat Gætullus Hiarbas.Martialis.Traducta eſt Gætulis:nec cepit arena nocẽ/
tes.Hoc enim modo perſcriptum habent Martialis codices.Hunc etiã Mar/
tialis locum ita annotatum/in exemplum attulit Tortellius/& in Caprum

Agrætius Agrætius:etſi Georgius in Domitium/ita legendum cenſeat.
Georgius Traducta eſt Geticis.uel ſic.Traducta eſt Gyaris:ubi & Chalcographi ĩpreſ/
ſerunt.Tradita Gætullis:ſcilicet quæ ignorant/oĩa peruertentes.Sicut enim
ab Apulia pu ſyllaba producta/fit Apulus media correpta/quid mirum/
ſi & a Gætulia Gætulus mediam corripiat?quæ tamẽ(fateor)ab aliis produ/
cta ponitur.Sed nec ſpernenda eſt Martialis auctoritas.Neq; te moueat/q;
diphthongum ipſam corripiat Martialis:cũ & Mœotis/& rhomphœa/diph/
thongum tam correptam/q̃ productam habeant:ut uidimus ſuper regulam/
uocalis breuis eſt/alia ſubeunte.Betulus cum t exili/fluuius eſt Hiſpaniæ:cu/ Betulus
ius aqua/ad ferri temperamẽta q̃ aptiſſima eſſe dicitur.Betulum/oppidum ẽ Betulum
Ptolemæus Lætanorum in Hiſpania/teſte Ptolemæo.Virgilius libro æneidos.vii.Quiq;
Virgilius Rhipas/Betulumq; tenẽt/atq; arua Celænæ.Quod Seruius oppidũ dixit eẽ
Seruius Campaniæ.Hetruria cum aſpirato initio/& t exili/prouincia eſt Italiæ: quæ
etſi aliquibus terminis apud antiquiſſimos deſignabatur/ab Hetruſcis tamen
(nam ab Hetruria Hetruſcus formatur)&Latinis/altero termino deſignata fu Hetruria
Liuius it/dicente Liuio libro p̃mo ab urbe condita.Pax inter Hetruſcos/& Latinos/ Hetruſcus
ita conuenerat/ut Hetruſcis/Latiniſq;/Albula quem nunc Tyberim uocant/fi
Seruius nis eſſet.Vnde Seruius ſuper librũ.xi.æneidos/Virgilianum illud enarrans/
Hetruſciq; duces/ait Hetruria dicta eſt/q; eius fines protenſi ſunt uſq; ad pri/
mam ripam Tyberis.Et ſubdit.Nam Heteron eſt alterum:& oros finis uoca
tur.Roma enim(ut idem auctor pergit)antea unam tantum Tyberis ripam
Iuuenalis tenebat.Quod etiã Iuuenalis cõfirmauit/dicens.Imperii fines Tyberinũ uir/
Proptius go natauit.Propertius.Non tot Achæmeniis armantur Hetruſca ſagittis Spi
Ouidius cula.Ouidius libro metamor.xv.qui primus Hetruſcam Edocuit gentem:ca
Statius ſuſq; aperire futuros.Statius libro ſiluarum primo.Fronde uerecundo Clio
Martialis mea ludit Hetruſco.Martialis.Muneris hoc utrũq; tui teſtatur Hetruſcus.Vir
Virgilius gilius libro ænei.octauo.Gens bello præclara iugis inſedit Hetruſcis.Et in eo
Virgilius dem.Ergo omnis furiis ſurrexit Hetruria iuſtis.Ennius tertio annaliũ.Hac no
Ennius ctu filo pẽdebit Hetruria tota.Heterõ ergo p̃mã corripit cũ ſuis cõpoſitis:ut Heterogene
Heſiodus Heterogeneus:Heteroclitus.Heſiodus.Τηυ δε ἕτερήυ προτερηυ μευ εγειρα us
το ρηξ ἔρεβερη.Tetrarcha cum t exili utrobiq;/& ch aſpirato/is dicitur/qui Heteroclit⁹
Horatius quartam regni partem detinet.Horatius ſermone.iii.habebat ſæpe ducẽtos/ Tetrarcha
Virgilius Sæpe decem ſeruos:modo reges:atq; tetrarchas.Virgilius li.æneidos.vi.ala/
Sylius cris palmas utraſq; tetẽdit.Sylius libro.vii.Multaq; Haſdrubalis fulgebat ſtra Tetendit
ge Metaurus.Fluuius eſt/qui de Piceni prouincia oriens/in Flaminiam decur Metaurus
rit.Cetra etiã p̃mã naturaliter corripit ut Petra/metrũ/retro/hetruria/tetrar
cha/tetricus/tetrinno.Sic & betula arbor ut ego ſane puto primã corripit.
Horatius Alexander.Deme metalum:& ſi p præuenit:aut u.Excipitur pætus.Horatius in Pætus
ſermonibus.Appellat pætum pater.Is dicitur/qui obliquatis oculis in altum
reſpicit.Quod q̃dem cũ æ diphthongo apud antiquos annotari cõſueuit.
Alexander.Thethys.yos Tethim dabit:eſtq; Tethis Tethidiſq;.Tethys cum Tethys
t exili in initio/& th aſpirato in ſecunda ſyllaba/ſequente y græco/primam
Ouidius ſyllabam indifferentẽ habet:& tunc facit in genitiuo Tethyos.Ouidius faſto
Lucanus rum.v.pars credidit eſſe Tethyos has neptes/Occeaniq; ſenis.Lucanus libro
ſecũdo.Occaſus mea ſigna timet:Tethymq; fugacẽ Qui ferit Heſperius poſt
Martialis omnia flumina Bætis.Martialis uerſu ſecundo libri quinti.Cæſar & hinc tri/
Virgilius uiam proſpicis/inde Tethym.Virgilius egloga quarta.Quæ tẽtare Tethym
Saluſtius ratibus/quæ cingere muris Oppida.fuit Cœli/& Veſtæ filia/teſte Saluſtio.
Ouidius Ouidius autem libro.v.faſtorum/uidetur dixiſſe illã fuiſſe Titani filiã/quom
ait.Duxerat Occeanus cõdam Titanida Tethym.Vnde & Occeani uxorem
Heſiodus illam fuiſſe conſtat:quod etiam confirmauit Heſiodus in Theogonia:& pro
mari ponitur.Thetis huius thetidis cum th aſpirato in prima/& t exili in ſe/ Thetis
Statius cũda ſyllaba/ſequente i latino/primam corripit ſyllabã.Statius in achilleide.
Virgilius Peleus te nato ſocerum/& Thetis hoſpita iungunt.Virgilius li.æneidos.vi.
Læua tenet Thetis/& Melite/Páopeaq; uirgo.Fuit mr̃ Achillis:& uxor Pelei.

Alexander. Ante b corripis i. Excipitur Tybur: Libethra: uiburnum: libella. Ty — Tybur
Horatius — bur cũ c exili/& y græco/urbs ẽ ſex milibus paſſuũ a Roma diſtãs. Horatius.
Virgilius — Romæ Tybur amãt uentoſum: Tybure Romã. Virgilius libro æneidos. vii.
Tæla nouant Atina potens: Tyburqꝫ ſuperbum. Libethra cum i latino/& th — Libethra
Solinus — aſpirato/teſte Solino/mons eſt in Magneſia: & eiuſdem nominis fons: qui a
nonnullis ſingulari numero Libethrus dicitur: iuxta quem muſæ coluntur/ut
Seruius — dixit Seruius. Vnde muſas Libethridas appellant. Apud tamen Lycophrona
Lycophron — pœtam Macedoniæ mõs eſſe uidetur: a quo/muſas ipſas Libethridas dictas
Strabo — tradunt. Strabo autem ſcribit Libethrum eſſe locum Thraciæ: ex quo/cũ nõ/
nulli in Bocetiæ partem migraſſent/ ubi eſt parnaſus/eodem nomine Libe/
Ruffus — thrum dicarunt. Vnde & muſæ Libethrides uocatæ ſunt. Ruffus in Arato.
Virgilius — Et deuota uirum tegerent Libethra peremptum. Virgilius in buccolicis.
Virgilius — Nymphæ noſter amor Libethrides. Viburnum cum i latino/breuiſſimum eſt — Viburnum
uirgultum. Virgilius in buccolicis. Quantum lenta ſolent inter uiburna cu/
Lucretius — preſſi. Libella a libra formatur. Lucretius libro quarto. — Libella
Deniqꝫ ut in fabrica ſi praua eſt regula prima/Normaqꝫ ſi fallax rectis regio
nibus exit/Et libella/aliqua ſi ex parti claudicat illũ/Omnia mendoſe fieri/&
obſtypa/neceſſum eſt.

Alexander. Tribula dematur: hybernus: fibula: ſcribo: Tibia: liburnum. Libur/ — Liburnum
Iuuenalis — num genus ueiculi/cum i latino ſcribitur: & primã ſyllabam corripit. Iuuena
lis ſatyra tertia. Diues & ingenti curret ſuper ora liburno.

Alexander. Ante c fit breuis i Excipitur Icarus: Icaria: Icarius: Sichæus: Sicilia: Si
cania: icon. Icarus cum i latino in initio/& c exili/fuit Dædali filius: qui cum — Icarus
patre a Creta fugiẽs/fretus alarum fiducia/ultra parentis iuſſa alitus euolaſ/
ſet/& ſolis ardore/cæra qua pennæ continebantur/liquefacta eſſet/ita ut ab
alis defluerent/in mare decidit: quod eſt iter Myconem/& Gyarum: quod q
Ouidius — dem de ſuo nomine ab inde Icarium mare dictum eſt/dicente Ouidio libro
Ouidius — tertio de triſtibus. Icarus immenſas nomine fecit aquas. Idem libro metamor
phoſeon. viii. Icare (dixit) ubi es? qua te regione requiram Icare/clamahat.
Tibullus — Tibullus. Icarus ut puro teſtatur ſydera cælo. Lucanus libro. ix. Ipſe p Icariæ — Icaria
Lucanus — ſcopulos/Epheſumqꝫ relinquens. Inſula eſt in Icario pelago/teſte Ptolemæo:
Ptolemæus — a qua/Icarium mare cognominatũ eſt/teſtibus Plinio/Solino/& Strabone li — Icarius
Plinius — bro. x. Icarius cum i latino utrobiqꝫ/& c exili/mons eſt in Attica regione/teſte — Icariotus
Solinus — Plinio libro. iiii. naturalis hiſtoriæ: quo etiam nomine/pater Penelopes uoca
Strabo — tus eſt: quem alii Icariotum dixerunt. Vnde Penelope filia/Icariotis dicitur a
Plinius — Propertio/quom ait. Quaqꝫ terunt faſtus Icarioti tuos. Sichæus cum i latino/ — Sichæus
Propertius — & ch aſpirato/cõiunx fuit Didonis: qui alio nomine Sicharbas dicebatur/te/ — Sicharbas
Seruius — ſte Seruio. Et primam ſyllabam indifferentem habet. Virgilius libro æneidos
Virgilius — paimo. Huic coniunx Sichæus erat ditiſſimus agri. Ouidius heroidum. Nec
Ouidius — conſumpta rogis inſcribar Eliſa Sichæi. Sicilia cum i latino ubiqꝫ/& c exi/ — Sicilia
li/a Græcis cum e in ſecunda ſyllaba Sicelia ſcribitur: a qua/fit Sicelis. Nam a — Sicelia
Sicilia/Sicelis latine formari non poteſt. Primam ſyllabam indifferentem ha — Sicelis
Sappho — bet. Sappho ad Phaonem. Quid mihi cum Leſbo? Sicelis eſſe uolo. Virgilius
Virgilius — in buccolicis. Sicelides muſæ paulo maiora canamus. Idem libro æneidos. iii.
Virgilius — Ore Aretuſa tuo Siculis cõfunditur undis. Nam a Sicilia fit Siculus Sicula Si
culum. Hæc inſula etiam Sicania uocatur: a qua/fit Sicanus Sicana Sicanum/ — Sicania
Virgilius — ſi ſyllaba indifferenter poſita. Virgilius libro æneidos tertio.
Virgilius — Sicano prætenta ſinu iacet iſula contra
Plemmirium undoſum. Idem libro æneidos quinto.
Fida reor fraterna erycis: portuſqꝫ Sicanos. Cum i latino/& c exili ſcribitur.
Palladas — Palladas in epigrammatis. εικομαΤωμ εμΤοσ ἥφυσισ εκΤοσ εΧει. Dici põt
Icon imago/ſiue effigies. — Icon

Alexãder. Ante d longa fit i. Excipitur didici præteritum a diſco diſcis: Idume: — Didici
Papinius — Hyſpades: Cydon: Fidena: Cnidus: Didyme: Didymi. Papinius in achilleide. — Idume
Præterit/& didici quo Pæones arma rotatu. Idume huius Idumes cum i lati/ — Idumæus

Plinius no in initio/urbs eſt in Idumæa regione Syriæ/teſte Plinio libro.v.naturalis
hiſtoriæ:a qua/fit Idumæus Idumæa Idumæũ:quod & pro epitheto palma
Virgilius rum ponitur a Virgilio in tertio georgicorum/quom ait.Primus Idumæas
Valerius referam tibi Mantua palmas.Valerius Flaccus li.primo.Facta uirum/uerſam
Lucanus proles tua pandit Idumem.Lucanus libro.iii.Gazaqꝫ/& arbuſto palmarum
dives Idume.Hydaſpes cum aſpirato principio/& y græco/fluuius eſt Indiæ. Hydaſpes
Lucanus Lucanus libro.vi.Qua rapidus Ganges/& qua Nyſæus Hydaſpes.Alius eo/
Virgilius dẽ nomine ponitur a Virgilio fluuius Mediæ/in quarto georgicorũ:ubi ait.
Probus Lydia/nec populi Parthorum/aut Medus Hydaſpes.Probus autem/hũc eun
dem dixit eſſe fluuium Indiæ.Sed(ut ait)ideo Medus dixit Virgilius q̃a Me/
di duce Alexandro/per eum/regem Indorum/& ipſam Indiam ſubegerunt.
Cydon cum y græco/propriũ uiri nomẽ/primã ſyllabã habet indifferentem. Cydon
Statius Statius.Hæc regi promiſſa Cydon.Virgilius libro æneidos.x.Dum ſequeris
Virgilius Clytium infœlix noua gaudia Cydon.Fuit etiam eadem litteratura Cydon/
urbs Cretæ/teſte Plinio libro.iiii.naturalis hiſtoriæ.Fidena huius Fidenæ cũ Fidena
Plinius i latino/& Fidenæ plurali tantũ numero declinari poteſt/teſte Seruio ſuper Fidenæ
Seruius librum.vi.æneidos.Et primam ſyllabam indifferentem habet.Iuuenalis ſa/
Iuuenalis tyra tertia.Viuat Fidenis:& agello cede paterno.Et in eadem.An Fidenarũ/
Iuuenalis Gabiorumqꝫ eſſe poteſtas.Sylius.modo Roma minatur:Quondam Fidena.
Sylius Virgilius libro æneidos.vi.Hic tibi nomentũ/& Gabios/urbẽqꝫ Fidenã.Vrbs
Virgilius eſt Latinorum mediteranea/teſte Ptolemæo.Cnidus cum c exili/& i latino/ Cnidus
Ptolemæus una eſt ex quinqꝫ ciuitatibus Doricæ Greciæ/teſte Herodoto libro hiſtoriarũ Cnidius
Herodotus primo.a qua fit Cnidius Cnidia Cnidium.Lucanus libro octauo.Aura fluẽs/
Lucanus Cnidon inde fugit:claramqꝫ relinquit Sole Rodon. Carolus Arretinus.
Carolus Praxitelesqꝫ Cnidi rurſus te marmore ſignet Pulchra Venus:quo ſit nobilis
Horatius ipſa Cnidos.Horatius in ſecundo carminum.ut pura nocturno renidet Luna Didyme
mari/Cnidiuſue Gyges.Didyme cum i latino in prima/& y græco in ſecũda/ Didymi
Ptolemæus inſula eſt in mari Siculo una ex Aeoliis/teſte Ptolemæo.Ouidius libro meta
Ouidius morpho.vii.Hydra etiã hydria/hydrus/hydrops/primam indifferentem ha
bet unde ab ὕδωρ quæ eſt aqua quod apud græcos primã habet cõmunem:
deriuatur.Annon Olearos/Didymeqꝫ.Didymi eadem ſcriptura/mõtes ſunt
Ptolemæus fœlicis Arabiæ/ut idem Ptolemæus oſtendit.
Proptius Alexander.Ante g corripis i.Excipitur Gygæus.Propertius.Lydia Gygæo tin Gygæus
Homerus cta puella lacu.Lacus eſt Lydiæ/teſte Homero libro iliados.xx.Et cum y græ
co/& æ diphthongo annotatur.

Alexãder.uult ſigo ſligoqꝫ demi:Viginti:bigæ:trigĩtaqꝫ:frigora:pigæ:Migro. Migro
Manilius Migro migras mi ſyllabam naturaliter corripit.Marcus Manilius li.tertio.
Zozymas Naſcentum acciperent proprias:ſignisqꝫ migrarent.Zozymas.Heu quid ten
taui/quo/qualis/& unde migraui.

Alexãder.Lõga fit i ſuper l.Excipitur Pylos: Pylene:Ilerda:Lilybæum:Lilæa: Pylos
Ptolemæus Miletos.Cylidrus.Pylos cum y græco/oppidum eſt Meſſeniæ/ teſte Ptole/ Pylius
mæo/a Neleo Neſtoris patre conditum.Vnde Neſtor ipſe Pylius dictus eſt.
Statius Statius libro thæbaidos quarto.Mittit opes/Danaaſqꝫ Pylos Neleia turmas:
Ouidius Nondum nota Pylos.Ouidius libro primo de põto.Crede mihi/pylio Ne
Ouidius ſtor maior ero.Idem libro tertio de fine titulo.Illius attactu Pylius iuueneſce
Lactantius re poſſet.Pylene cum y græco/urbs eſt Aetoliæ/teſte Lactãtio grammatico. Pylene
Statius Statius li.thæbaidos quarto.Belli fama uiros ſenſit ſcopuloſa Pylene.Luca/
Lucanus nus.altæqꝫ ad mœnia rurſus Ilerdæ.Horatius in epiſtolis.Aut fugies Vticam: Ilerdã
Horatius aut uictus mitteris Ilerdram.Vrbs eſt iſpaniæ/teſte Ptolemæo.Lylibæum cũ Lylibeum
Ptolemæus i latino in prima/& y græco in ſecunda/& æ diphthongo in penultima ſylla
Ptolemæus ba/promontorium eſt Siciliæ:& eiuſdem nominis urbs/teſte Ptolemæo.Syli
Sylius us libro.xiiii.Cernit deuexas Lilibæum nobile chelas.Lilæa cum i latino/& æ Lilæa
Plinius diphthongo/urbs eſt:iuxta quam Cephiſus Boœtiæ fluuius naſcitur/teſte Pli
Ptolemæus nio libro quarto naturalis hiſtoriæ.Ptolemæus autem/duas eodem nomine
Statius urbes ponit:quarum una eſt Doridis:alia ĩ Arcadia.Statius libro thæbai.vii.

Coryciūq; nemus/propellentemq; Lilæam. Miletos cum i latino/& t exili/ **Miletos**
Homerus trium eſt urbium nomē:quarum una ē i Creta/teſte Homero:alia in Ionia/te
Plinius ſte Plinio:alia in Leſbo. Et primam ſyllabam indifferentem habet. Martialis.
Martialis Nec Miletos erat uellere digna tuo. Arator. Menſibus hybernis tribus in regi
Arator one Mileti. Cylidrus cum c exili & y græco utrobiq; genus eſt ſerpentis:ut ali
bi uidimus. Lucanus Cherſydrus tractuq; uia fumāte cylydri. Cylindrus aūt
ab auctore eximiem.

Alexander. Si præſit ſ/aut t/ debes i breuiare. Excipitur Syla. Thyle:tilia. Syla **Syla**
Virgilius cum y græco/& unico l/mons eſt Lucaniæ:& ſilua in illo Virgilius libro æne
idos. xii. Ac uelut ingenti Syla/uſummoe Taburno. Thyle cum th aſpirato/ **Thyle**
Tortellius & y græco/& unico l ſcribitur:etſi a Tortellio cum t exili/& i latio ſcribi præ **Tule**
cipiatur. Nomen eſt duarum inſularum:quarum una eſt in Occeano:alia in
Virgilius Aphrica contra ſinum Carthaginis. Virgilius georgicorū primo. tibi ſeruiat
Statius ultima Tyle. Statius libro ſiluarū ſecundo. Vis ſuper Heſperiæ uada caligan/
Sylius tia Thyles. Sylius libro. xvi. Cærulus aut alter quom dimicat incola Thyles.
Sunt tamē qui uertunt y græcum in u:& dicunt Thule. Neq; ab illa regula de
mitur:u ſuper l breuies. Pſilotrū etiam ꝑducit genus eſt unguenti ad depilan
dum corpus. Tilia cum t exili/& i latino utrobiq;/& unico l/primam ſyllabā **Tilia**
Serenus habet indifferentem. Serenus. Fraxinia in flamis quem fundit tilia ſuccū. Vir/
Virgilius gilius georgicorū. ii. Nec tiliæ leues/nec torno raſile buxum. Ouidius li. meta
Ouidius morpho. viii. Quoq; minus dubites tiliæ contermina quercus. Genus eſt ar/
boris:& herbæ:quæ a græcis φιλυρα dicitur.

Homerus Alexander. I ſuper m tardāt diſyllaba. Excipitur Minas. Minas cum i latio mōs **Minas**
Ptolemæus eſt in minori Aſia/teſtibus Homero in hymnis/& Ptolemæo:de quo Ouidi
Ouidius us libro metamorphoſeon ſecundo.
Et tandem niuibus Rhodope caritura: Mimaſq;.

Alexnder. ſimul his & hymē ſociabis. Hymē cum y græco ſcribitur. Et primam **Hymen**
Catullus indifferentem habet. Hymenæus autem primam corripit. Catullus. Hymē o **Hymeneus**
Ouidius Hymenæe hymen ades/o Himenææ. Ouidius heroidum. Turpia famoſas cor
pora iūget hymē. Dictus eſt deus nuptiarum:uel carnem nuptiale. ſignificat
etiam apud græcos hymen id/quæ eſt apud nos pellicula.

Alexander. ſed thyma deme. Thymus/& thymum/declinari poteſt:& cum th a **Thymus**
Virgilius ſpirato/& y græco ſcribitur. Et ꝑmam ſyllabā indifferentē habet. Virgilius. **Thymum**
Macer Dumq; thymo paſcentur apes/dum rore cicadæ. Macer de uiribus hærbarū.
Si deſit thymus/pro thymo ponere thymbram
Præcipiunt medici. Hærba eſt aromatica/apibus dulciſſima.

Alexander. Quæ polyſyllaba ſunt/niſi ſimia/curta manebunt. Excipitur Hyme **Hymera**
Sylius ra fluuius:chimerinos. Sylius libro. xiiii. Armauere ſuos/qua mergitur Hy/
Martialis mera ponto. Martialis. Si daret autumnus mihi nomen/oporinos eſſem:
Horrida ſi brumæ ſydera/chimerinos. Dici poteſt hyemalis. Cum ch aſpira/ **Chimerios**
to/& i latino utrobiq; ſcibitur. Simius cum i latio utrobiq;/& ſimia/teſte Ser **Simia**
Sergius gio in Donatum/epicena ſunt. Nam appellatione ſimii/fœmina/& nomine **Simius**
Iuuenalis ſimiæ/maſculus intelligi poteſt:cuius ēt ꝑma ſyllaba indifferēs eſt. Iuuenalis. **Simiæ**
Cuius ſupplicio non debuit una parari
Martialis Simia: nec ſerpens unus:nec culeus unus. Martialis.
Statius Callidus enixas elidere ſimus haſtas. Statius circa finem ultimi libri ſiluarū.
Ptolemæus Infantem lingua ſimium/ſalibuſq; proteruū. Simiæ eadem ſcriptura/plura/
lis tm̄ numeri/inſulæ quædā ſunt in Carpathico pelago/teſte Ptolemæo.

Columella Alexāder. Longa fit i ſuper n. Excipitur inula. Columella li. xi. Capparis/& tri **Inula**
ſtes inulæ/ferulæq; minaces. Genus ē hærbæ. Cū i latino ſcribitur. Linū apud **Linum**
Theocritus Græcos primam corripit ſyllabam:quam tamen Latini ꝑducunt. Theocritus **Linus**
Lucanus edyllio ꝑmo. ηθελε ἄροτρωσαι παγε λίνλιμα παντα λελειπει. Lucanus
Virgilius li. nono. Et tectum lino ſpargā per uulgus Oſirim. Virgilius georgico. ꝑmo.
Vrit enim lini campum ſeges: urit auenæ. Linus autem ꝓprium uiri nomē/
li ſyllabā corripit/ut in l littera uidimus.

Alexander.tineam/linio/lino demis.
Tinea producit Petrus Riga. Tinea cum t exili/& i latino/primam ſyllabã Tinea
Petrus habet indifferentem. Petrus Riga in Luca. In terris·ubi ſunt herugo: tinea: fu
Serenus res. Serenus. Natura interno cum uiſcere tinea ſerpens. Macer de uiribus hær
Macer barum. Lumbricos tali potu·tineaſqꝫ repellit. Ouidius libro metamor.xv.
Ouidius Agreſtes tineæ/res obſeruata colonis. Auſonius. I: tineas·carieſqꝫ pati te char/
Auſonius ta neceſſe eſt. Horatius in epiſtolis. aut tineas paſcas taciturnus inertes.
Horatius Alexander. Quæ c/uel ſ/aut m iungũt·ſunt breuiãda. Excipitur inclino/acclino Inclino
Ouidius declino/reclino: Synas: crinis: ſcriniũ: mina: minotaurus. Ouidius libro meta Synas
morpho.ii. Inclinat curſus: & eaſdem circinat auras. Synas/oppidũ eſt Phry/
Statius giæ/dicente Statio ſiluarũ primo: Purpura ſola cauo Phrygiæ quã Synados
antro. Si tamen ex ſyn quod ẽ con·componitur ſub exceptione non contine/
Virgilius tur. Virgilius libro æneidos.vi. Sacra ferens/noſco crines·incanaqꝫ mẽta. Cũ Crinis
Martialis c exili·& i latio ſcribitur. Martialis. Plena laboratis habeas cum ſcrinia libris.
Horatius Horatius in epiſtolis. Sole uigil·calamum/& chartas·& ſcrinia poſco. Cum c
exili/& i latino ſcribit. Mina cũ i latino·genus eſt ponderis: qđ apud græcos Mina
Hierõymus mna una ſyllaba effertur. Quo etiam mõ protulit Hieronymus noſter·quom
ait in Luca. Domine mna tua decem mnas accquiſiuit. Et paulo poſt. Domine
mna tua fecit quinqꝫ mnas. Inde i hoc ſignificato mina primam producit ſyl
labam. At minæ pro comminationibus·mi ſyllabã corripit: ut utrunqꝫ unico
Petrus uerſu Petrus Riga protulit/quom in libro Maccabæorum dixit. Ex auro
clypeum minarum mille·minarum Expertem. Sunt etiam minæ mi correpta
Seruius ſyllaba·murorum eminentiæ: quas pinnas uocant·teſte Seruio. Virgilius.
Virgilius pendent opera interupta: minæqꝫ Murorum ingentes. Minotaurus cum i lati Minotaurꝰ
no/& t exili·filius fuit Paſiphaes Minois uxoris/ex tauro/media quidẽ par/
Virgilius te·hominis·media parte·tauri effigiem detinens. Virgilius libro æneidos.vi.
mixtũqꝫ genus·,proleſqꝫ biformis Minotaurus ineſt·Veneris monumẽta nefan
dæ. Cinnamum cum c exili·& i latino·& duplicato n apud poetas latinos ſcri Cinnamũ
bitur. Arbuſcula eſt ſimilis cinamomo: uel eadem/quæ & cinamomũ·ut nõ/
Martialis nulli uolunt. Martialis. Et fluere excuſſo cinama fuſa uitro. Ouidius faſtorum
Ouidius tertio. Cinama tum primum/captiuaqꝫ tura dediſti. Cinamomum cum uni/ Cinamomũ
Solinus co n(primã enim corripit ſyllabm) frutectũ eſt in Aethiopia: quod teſte Soli
no/ſitu breui naſcitur·ramo humili & depreſſo. Neqꝫ a canna deducitur/ut
Vgutio cum Catholico ſomniauit Vgutio. Dionyſius in perihegeſi. ηλθον φυλλα
Dionyſius φερουσαι ακηρασιων κινναμωμων.
Alexander. Ante p ſit breuis i. Eximitur ſtypendium: Typhon: pipo: gryps gry Stypendiũ
phis: grypus: Typhis: Rhiphæi: ſcripulum. Stypendium cum t exili/& y græ
Varro co·licet a ſtype teſte Varrone deriuetur/primã quidẽ ſyllabã corripiente·ta/
Catullus men ſty ſyllabam producit. Catullus. Indomito nec dira ferens ſtypendia tau
Virgilius ro. Virgilius in diris. Dulci namqꝫ tumet nondum uitecula bacco·Aut inter
uarios Veneris ſtypendia flores Membra reclinarit. Typhæus primam corri Typhœus
Lucanus pit ſyllabam: ſed Typhon idem qui & Typhœus·illam producit. Lucanus li Typhon
Lucanus bro.iiii. Conditur Inarimes æterna mole Typhœus. Idem libro ſeptimo. An Pipo
Ouidius traqꝫ lœtiferi rabiem Typhonis anhelant. Fuit Titani·& terræ filius. Ouidi/ PiPio
Ouidius us qui de Philomela iſcribitur: Accipiter pipat: miluus hiáſqꝫ lipit. Accipitrũ Gryphes
Virgilius ẽ uerbũ quom uoces edũt: pipio autẽ pi ſyllaba correpta·paſſerũ. Ouidius li Grypus
bro præfato. Peſſimus ad paſſer triſtia flendo pipit. Virgilius in buccolicis. Tiphys
Senec Iungentur iam gryphes eqs. Inde grypus naſus gibbus·ſeu aquilinus. Seneca
in medea. Tiphys imprimis domitor profundi. Proprium fuit uiri nomen: q
gubernandæ nauis primus adminicula inſtituit. Et cum t exili·ſequẽte i latio/
& y græco in ſecunda ſcribitur. Riphæi cum aſpiratione poſt r·& i latino/& Riphei
Virgilius æ diphthongo·montes ſunt Scythici. Virgilius georgicorum tertio. Gens eſt Riphæ
Seruius ifræna nimis Riphæo tunditur euro. Rhipæ cum i latino & p·teſte Seruio ſu Rhypes:
Virgilius per nonum æneidos·montes ſunt. Arcadiæ. Et apud Virgilium prima ſyllaba
correpta eſt. Ait enim. Quiqꝫ Rhipas·Betulumqꝫ tenent·atqꝫ arua Celænæ.

Rhypes cū̃ y græco ſequente p/pôpuli ſunt Achiuōrum.Scrypulus cum c — Scrypulus
exili/& y græco/&ſcrypulum/ declinari poteſt.Sunt tamē/q uertentes y græ — Scrypulū
Ouidius — cum in u/ſcrupulum enuntiant.Et habet primam ſyllabā indifferentem.Oui — Scrupulū
Martialis — dius de medicamine faciei.Quinq; parant marathri ſcrypula/myrrha noūē. — Scrupus
Macer — Martialis.Flamjriſue togæ ſcrupula tota decem . Macer de uiribus hærbarū. — Scrupulus
Quattuor aut ſcrupulos mihi ſignificare uidetur.Genus eſt pōderis.Neq; ab
eo qui eſt ſcrupus/cuius diminutiuum eſt ſcrupulus/deſcendit/ut cum Ca/
Vgutio — tholico Vgutio ſomniauit.

Alexander.I q breuis.Exipitur liquidus:& liquetius . Liquidus & a liquo liq̄s/ — Liquidus
quod primam corripit ſyllabam/& a liquor liqueris/quod li ſyllabam pro/ — Liquetius
ducit(ut in ipſis dictionibus probauimus)deduci poteſt.Et ideo primam ſyl
Lucretius — labā uti correptā/ita & productā habet:ut utrūq; unico uerſu oſtendit Lucre
tius/quom dixit libro quarto.Craſſaq; conueniunt liquidis:& liquida craſ/
Seruius — ſis.Liquetius cum i latino/fluuius eſt Venetiæ/teſte Seruio ſuper librum no/
Virgilius — num æneidos:a quo fit Liquetius Liquetia Liquetium.Virgilius libro præfa/
to.Quales aereæ Liquetia flumina circum:ubi iperitiores legunt liquētia:qđ
Seruius ipſe iprobat.Neſcio tamen/an a liquor liqueris liquetius deriuetur.

Alexander.I ſuper r longant diſſyllaba.Exipitur Tyros:& quiris.Tyros cum t — Tyros
exili:& y græco/inſula fuit/& urbs eiuſdem nominis:quæ nunc Satra uoca/
Propertius — tur.Propertius.Et Tyros oſtrinos præbet Cadmea colores.Ouidius li.meta
Ouidius — morpho.xv.Fluctibus ambitæ fuerant Antiſſa/pharoſq;:Et Phœniſſa Tyros.
Propertius — Quiris cum i latino utrobiq; ſcribitur.Proprius.Lumina ſopitos turbant ela — Quiris
ta quirites.Milites erant haſtam portantes.Styrax etiā primam corripit.

Alexander.Quæ polyſyllaba ſunt/breuiātur.Demitur ſirius:Cyrene:pyrene:
Piren e:Pyramus.Sirius cum i latino utrobiq;/ſtella eſt in ore canis cæleſtis. — Sirius
Virgilius — Virgilius libro æneidos tertio.tum ſteriles exurere ſyrius agros.Lucāus libro
Lucanus — x.rapidus qua ſirius ignes Exerit.Statius libro primo ſiluarum.nec calido la/
Statius — trauit ſyrius aſtro.Sylius libro.xiiii.Primum lœtiferos repreſſit ſirius æſtus.
Sylius — Valerius Flaccus libro primo.Ira deum/& Calabri populatur ſirius arui.Cy — Cyrene
Valerius — rene huius Cyrenes cum c exili/& y græco/& Cyrenæ plurali tantum nume — Cyrenæ
Lucanus — ro declinatur.Lucanus libro nono.Aphrica/Cyrenis etiam tunc bruma rige
bat.Vrbs eſt Libyes.Pyrene cum y græco/mons eſt inter Hiſpanias/& Galli — Pyrene
Seruius — as/teſte Seruio ſuper ſecundum georgicorū.Iuuenalis ſatyra.x.
Iuuenalis — Additur imperiis Hiſpania:Pyrenemq;
Tortellius — Trāſilit:ubi Tortellius Pyrenæum legit.Sed fallitur.Nam pyrenæus cum æ
Dionyſius — diphthongo adiectiue declinatur.Subſtantiue autem neutri generis eſt : & p
ducit penultimam cū æ diphthongo ānotatā.Vnde Dionyſius in piegeſi/ait.
Lucanus — Τοισ δ᾽ἐπὶ πύρηναῖον ὄροσ καὶ δώματα κελτῶν.Lucāus libro primo.
Nubiferos colles/atq; aeream Pyrenem.Pirene cum i latino/apud Græcos — Pirene
Statius — cū ει diphthongo annotatur.Statius libro ſiluarum primo.nec conſcia detur — Pyramus
Pirene:largos potius mihi gurges in hauſtus.Mons eſt/& fons apud Corin/
Ouidius — thum.Ouidius.Pyramus/& Tiſbe/iuuenum pulcherimus alter.Propriū fu/
Ptolemæus — it nomen adoleſcentis.Eſt & fluuius Ciliciæ/teſte Ptolemæo.Cum y græco/
& unico r ſcribitur.χεὶρ/quæ eſt manus/cum ει diphthongo apud græcos āno
Martialis — tatur:& in cōpoſitione quandoq; chi ſyllabam producit:quandoq; corripit.
Martialis — Martialis.Chirurgus fuerat:nunc eſt ueſpillo Diaulus.Idem. — Chiragra
Sed nil patrono porrigit:hæc chiragra eſt.

Alexander.Longa fit i ſuper ſ.Excipitur criſis:Biſon:phthiſis:phyſis:ſiſer:Iſara. — Criſis
Criſis cum c exili/& i latino utrobiq;/dici poteſt iudicium . Vnde catacriſis
diiudicatio.Cathacreſis autem cum ch aſpirato/& e i penultima/dici poteſt — Biſon
Martialis — abuſio.Et penultimam ſyllabam producit.Martialis.Illi ceſſit atrox bubalus:
atq; biſon.Animal eſt/quod mittit Germania/deforme quidem prolyxitate
Martialis — iubarum/& reliquo corpore:ſed ferum.& facit i genitiuo biſontis.Vnde Mar
tialis ait.Turpes eſſeda ꝙ trahunt biſontes.Phthiſis cum ph in initio/ſequen — Phthiſis
te th aſpirato/& i latino utrobiq;(non autem hac ſcriptura tiſis/ut ſcribi præ

Vgutio cipit Vgutio)pulmonis eſt exulceratio/ex humorum cõcurſu:& dici poteſt
latine tabes/ſeu corruptio. Nam a φθιρω/quod eſt corrũpo deſcendit. Phthy Phthyſis
ſis autem cum ph/& th aſpirato/& y græco in prima dumtaxat ſyllaba/dici
poteſt ſpuitio. Nam a χθύζω uerbo dorico/quod eſt ſpuo deriuatur. Et i hoc
ſignificato/poteſt etiam ſcribi ptyſis cum p in principio/& t exili/ ſequente y Ptyſis
græco: quod a πτύω communis linguæ uerbo/id apud illos ſignificante/qđ
Serenus apud nos ſpuo/deducit. Serenus. Si uero phthiſis ãnoſo ſedet improba mor
Iuuenalis bo. Iuuenalis. Et phthiſis/& uomicæ putres/& dimium crus. Phyſis cũ y græ Phyſis
Alexander co in prima dumtaxat ſyllaba/dici poteſt natura. Alexander neq̃.
Columella Corumpit natura phyſim: curſuq; rotato. Siſer cum i latino/genus ẽ hærbæ. Siſer
Horatius Collumella libro.xi. Iam ſiſer/Aſſyrioq; uenit quæ ſemie radix. Horatius ſer
Lucanus mone.xviii. Peruelunt ſtomacum/ſiſer/halec/fercula Coa. Lucanus li.ꝑmo.
Hi uada liquerunt Iſaræ/qui gurgite ductus. Fluuius eſt Galliæ in Rhodanũ Iſara
Strabo fluens/teſte Strabone.
Alexander. I breuis ante t fit. Demitur Tityrus: Clitorius: Clitumnus: Cliton: pi Tityrus
tuita: Sithonia: Bithynia: Zythus: Pythagoras. Tityrus cum t exili utrobiq;/&
i latino in prima/& y græco in ſecunda ſyllaba/pro quodam paſtore/lingua
Theochritus Laconum/a Theochrito ponitur/& Virgilio: qui apud nos/teſte Probo/hir/
Probus cus tranſfertur. Virgilius in initio buccolicorũ. Tityre tu patulæ recubãs ſub
Virgilius tegmine phagi. Clitorius cum c & t exilibus/& i latino utrobiq;/fons eſt Ar/ Clitorius
Virgilius cadiæ: qui ſemel potus uini odium facit/dicente Ouidio libro metamor.xv.
Ouidius Clitorio quicunq; ſitim de fonte leuauit/
Vina fugit. Clitumnus cum c/& t exilibus/& i latino/fons eſt in ualle Spoleti/ Clitumnus
apud radices montis: cui Treuium oppidum imminet: & fluuium ex ſe apud
Dion Beuanium/& Spoletum effeundit. Hunc Dion hiſtoricus pro fonte Vmbriæ
Tortellius poſuit: ut dicatur Clitumnus quaſi clitor amnis: hoc eſt iuitator: ut ſcribit Tor
tellius. Quod certe non placet. Nam ſi a κλητορ (ut idem tradit) deſcẽderet/
non Clitumnus/ſed Cletumnus ſcribi deberet. Quare melius a κλειτοσ/qui
ẽ celebris deducitur: quaſi celebris amnis Clitumnus uocetur. Ex huius aqua/
ſi bos biberit/& conceperit/non ſolum grandes tauros/ſed penitus albos ꝓ
Virgilius ducit/dicente Virgilio georgicorum ſecundo. Hinc albi clitumne greges/&
maxima tauri Victima/ſæpe tuo perfuſi flumina ſacro/Romanos ad templa
Sylius deum duxere triumphos. Sylius libro.iiii. & patulis Clitumnus inaruis Can/
Plinius dentes gelido perfudit flumine tauros. Hũc eſſe in phaliſcis Plinius putat. Cli Cliton
Lactantius ton cum c/& t exilibus/& i latino/fluuius eſt Arcadiæ/teſte Lactantio grãma
Statius tico. Statius libro thæbaidos.iiii. Et rapidus Cliton/& qui tibi Pytie ladon.
Pituita primam ſyllabã producit/ut ſuper regulam/eſt i præ t breuis/clare ꝓ Pituita
babimus. Sithonia cum i latino utrobiq;/& th aſpirato/pars eſt littoralis Ma Sithonia
Ouidius cedoniæ: in qua/mons eſt/Sithon uocatus. Ouidius. Sithon
Virgilius Tum quoq; Sithonios hululauit mæſta per agros. Virgilius in buccolicis.
Sithoniaſq; niues hyemis ſubeamus aquoſæ. Sithõ eadẽ ſcriptura/dicta olim
Gellius fuit Thracia/teſte Gellio li.x. noctium atticarum. Bithynia cum i latino in ꝓ Bithinia
ma/ſequente th aſpirato/& y græco in ſecunda ſyllaba ſcribitur/ut in ipſa di Bithynus
Manilius ctione uidimus: a qua/fit Bithynus bithyna bithynum/bi ſyllaba idifferẽter
Valerius poſita. Manilius li.iiii. Cappadocum/Armeniæq; iugis Bithynia/diues. Vale
rius Flaccus li.iii. Dant cererem/lætumq; pecus/nec palmite bacchum Bithy/
Iuuenalis no Phrygioue ſatũ. Iuuenalis ſatyra ſeptima. Quanq; & Capadoces faciãt: eq
teſq; Bithyni. Zythus cum y græco/& th aſpirato/genus eſt potionis (ut di/ Zythus
Columella cunt) ex hordeo. Columella li.xi. Et peluſiaci proritet pocula Zythi. Macer đ
Macer uiribus hærbarum. Inter eas quas Pythagoras laudauerat hærbas. Cum y græ
co/& i latino ſcribitur. Pythagoras
Alexander. Demas ambitus: & itur:
Propertius Italus. Italus ab Italia/primã ſyllabã indifferentem habet. Propertius. Itala ꝑ Italus
Martialis Gragios orgia ferre choros. Martialis. Mutauere meas Itala regna comas.
Statius Statius libro ſiluarum tertio. ſocius procul Itala rura Linqueret. Horatius in

Horatius tertio carminum. Priñceps Aeoliũ carmẽ ad Italos. Virgilius li. æneí. viiii.
Virgilius Coniecto ſternit iaculo: uolat Itala cornus. Idem libro æneidos. viii.
Virgilius Hinc Auguſtus agens Italos in prælia Cæſar. Siatius. li. iiii. Silua rum.
Statius Apia/quaqꝫ Italo gemitus Almone Cybelle. Horatius ſermone ſeptimõ.
Horatius At Græcus poſtq̃ eſt Italo perfuſus aceto. Auſonius.
Auſonius Fluminibuſqꝫ Italis præpollens ſulphureus Nar. Perſius ſatyra ſexta.
Perſius Mercibus hic Italis mutat ſub ſole recenti.
Alexander. Demas Pſittacus: & titan. Pſittacus cum i latino/& duplicato t exili/ Pſittacus
Tortellius & c non aſpirato ſcribitur: primáqꝫ ſyllabá poſitione producit: etſi Tortelli/
Perſius us cũ ũico t ſcribi præcipiat. Genus ẽ auis/articulata uerba exp̃imẽtis. Perſius.
Quis expediuit pſittaco ſuũ chære? Græcum uocabulũ eſt: nec tamen a ποιω
Vgutio deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit.
Alexander. M præũte/uel r/aut u/producere debes. Fxcipitur Mtiylene: mitra: Mytilene
mitilo: Británia: uitrum. Mitylene huius huius Mitylenes cum i latino i p̃ma
ſyllaba/ſequẽte t exili/& y græco i ſecũda/& unico l/iſula ẽ in mari Aegæo/
Martialis & eiuſdẽ nõis urbs i ea/teſte Ptolemæo: quæ alias Leſbos appellata ẽ. Martia/
Horatius lis. Cum tibi nõ Epheſos/nec ſit Rhodos/aut Mitylene. Horatius in epiſtolis.
Incolumi Rhodos/aut Mitylene/ pulchra/facit ꝗ. Mitra cum i latino/& t exi Mitra
Virgilius li/barbara dictio eſt: & format diminutiue mitella. Virgilius in Copa. Copa Mitella
Syriſca caput graia redimita mitella. Incuruus erat Pileus: quo phrigii/& Ly
Seruius di utebantur/teſte Seruio ſuper librum tertium æneidos. Mitra etiam apud
Lactantius Perſas proprie ſol dicitur/teſte Lactantio grãmatico: quo etiá uocabulo uſus
Statius fuit Statius/quom dixit uerſu ultimo libri primi tebaidos. Indignata ſeq tor
Ouidius quẽtẽ cornua mitram. Ouidius q de Philomela inſcribitur.
Vere calẽte nouos cõponit acredula cãtus. Matutinali tempore tunc Mitilás.
Luſciniæ cantantis uerbũ eſt. Britannia cum i latino utrobiqꝫ/& t exili/& du Mitilo
plicato n ſcribitur: a qua fit Británus britanna britannum/bri ſyllaba indiffe Britannus
Iuuenalis renter poſita: & Britannicus britanica britanicũ. Iuuenalis. Bratánicus
Virgilius Quantum delphinis balæna Brirãnica maior? Virgilius in buccolicis.
Lucretius Et penitus totos diuiſos orbe Britanos. Lucretius libro. vi.
Nam quid Britannis cælum dipherre putamus. Vitrum cum i latino/& t exi Vitrum
Virgilius li ſcribitur. Virgilius libro æneidos ſeptimo.
Iuuenalis Te nemus Angiriæ/uitria te Fucinus unda. Iuuenalis ſatyra ſecunda. Vitreus
Martialis Attollens oculos uitreo bibit illa Priapo. Martialis. Et fluere excuſſo cinnama
fuſa uitro. Criticus etiá & Fritillus primá corripiũt.
Alexander. Sed breuies uitulũ: Britones: ouiqꝫ uitellum. Britones cum i latino/ Britones
Iuuenalis & t exili/Britániæ populi ſunt: eſtqꝫ bri ſyllaba ꝓducta. Iuenalis ſatyra. xv.
Qui nec terribilis Cimbri/nec Britones unq̃.
Alexander. Ante b longa fit o/uelut obex: obiicioqꝫ. Obex/tam maſculini/q̃ Obex
Syilius fœminini generis eſt: & primá ſyllabá indifferẽtem habet. Sylius libro. xiii. tũ
Sylins cardine uerſo Obnixi torquent obices. Idem libro quarto.
Virgilius Et fidos certant obices accreſcere ſylua. Virgilius libro æneidos. x.
Ecce maris magna claudit nos obice põtꝰ. Obſtaculũ dicit. Obiicio quattuor Obiicio
ſyllabarũ/p̃ma ſyllabá poſitiõe ꝓducit. Ná ex ob/& iacio/cõponit: & cũ du
plicato ii ſcribitur/p̃mo quidẽ cõſonáte/ſecũdo uocali: ut ſuper regulá/Rei
icio/refert diſtat/dát re tibi longá/diſſeruimus. Excipitur ab hac regula obo Obolus
Macer lus: & obelus. Macer de uiribus hærbarũ. Pluſq̃ bis binos obolus uetat accipi Obelus
ẽdũ. genus ẽ põderis. Obelus cũ unico l/ueru dicitur: a cuius ſimilitudine/uir
Homerus gula quædá ĩterpuncta/ẽt ueru appellata eſt. Homerus libro iliados primo.
μισΤῦλλου Ταρα Ταλλα̃ και ἀμφὶο βελοῖσιυ επεἰρου.
Alexander. O c corripimus. Excipitur procuro procuras: focale: phocis. Procu Procuro
Accius ro primá ſyllabá habet indifferentẽ. Accius in annalibus. Exercẽt epulis læti:
Ouidius famuloſqꝫ procurant. Ouidius in faſtis. Riſit/& has (inquit) facito mea tæla ꝓ
Sylius cures. Sylius libro. v. Haud ſecus & ſtabulis procurás ocia paſtor. Virgilius.
Virgilius Quod ſupereſt/læti bene geſtis corpora rebus.

Horatius Procurare uiri.Horatius ī epiſtolis.Hæc ego procūrare/& idoneus impērōr/
Martialis & non.Martialis.Procuratorem uultu qui præferat ipſo .Focale/a faucibus Focale
Horatius dictū ē:ubi au diphthōgus ī o tā breue/q̄ productū/cōuerſa ē.Horatius ſermo
Martialis ne.xiii.Faſciolas/ cubitale/focalia/potus ut ılle.Martialis.Si recitaturus de/
Quītiliāus dero tibi forte libellū/Hoc focale tuas afferat auriculas.Genus ē ligaminis ad
Lucanus fauces.Quintilianus.Focalia/& ligamina aurium/ſola excuſare pōt ualitudo.
Ouidius Lucanus libro quinto.Maſſiliæq; ſuæ donatur libera Phocis.Ouidius li. me Phocis
Liuius tamor.primo.Separat Aonios Actæis Phocis ab aruis. Parua eſt Græcorū Phoce
Ptolemæus regio/teſte Liuio.Phoce huius phoces/oppidum ē Boœtiæ/teſte Ptolemæo. Phocea
Ptolemæus Phocea/urbs eſt minoris Phrygiæ/ut Idē Ptolemæus oñdit.Phoca/marinus Phoca
Virgilius uitulus dicitur.Virgilius georgicoꝝ.iii.Sternunt ſe ſomno diuerſo in litore Phocees
Iuuenalis phocæ.Iuuenalis.Eripiūt ſomnū Druſo:uitulisq; marinis.Phocees/Ionū po/ Procurro
Herodotus puli fuerūt/teſte Herodoto li.hiſtoriarū primo. Excipiūtur ēt ab hac regula Procedo
procurro procurris:procedo:procido:proculco:procudo:procūbo:quæ oīa Procido
primā producūt ſyllabā. At fortaſſe dices:cōpoſita uerba hæc ſunt:& ideo ex Proculco
cipi nō debuerūt.Cur ergo nō ſic procuro(de quo diximus)procio procis/ Procudo
proco procas/procello procellis/quæ primā ſyllabā corripiūt?Intelligas pro Procūbo
cio/quom poſcere/ſeu petere ſignificat.Nā procire pro prouocare/pro ſylla Procio
bam producit.Cur deniq; excepit procærus?
Alexander.ſed retrahatur Iocundus.Cum u tam in prima/q̄ in ſecunda ſyllaba/ Proco
Iſidorus iucūdus ſcribitur.Neq; enim ab eo qui ē iocus deſcendit/ut Iſidorus/Vgutio/ Procello
Vgutio Brito/Mamætractus/Catholicon/tradidere.Sed a iuuo iuuas deriuatur/te
Leonardus ſte Gellio in noctibus atticis:ita ut iucūdus quaſi iuuicūdus dicatur. Iucundus
Gellius Alexander.O d producūt diſyllaba.Excipitur Rhodos.Martialis.Cum tibi nō Rhodos
Martialis Epheſos/nec ſit Rhodos/aut Mitylene.Lucanus libro.viii.claráq; relinquit.
Lucanus Sole Rhodon.Inſula ē Lyciæ/& eiuſdem nominis urbs in ea/teſte Pōponio
Pomponius Mela libro ſecundo:& cū aſpiratione poſt r anno tatur.Fuit etiā Rhodos fi/
Homerus lia Neptūni/a ioue dilecta/ut Homerus cecinit.
Auſonius Alexander.Polyſyllaba curta manebunt.Excipitur Zodiacus:Dodona.Auſo/ Zodiacus
nius.Quotq; ſuper terrā ſydera Zodiaci.Dici pōt aīalis.Nam a ζῶον/ quod
Virgilius eſt animal/deriuatur.Circulus is eſt ſignorū/quæ in formā animaliū figuran Dodona
Virgilius tur.Virgilius georgicorū primo.Deficerent ſiluæ/& uictū Dodona negaret. Prodeo
Idem li.ænei.iii.Ingens argentū/dodonæoſq; lebetas.Fuit Epiri oppidum/ Prodino
propinquū habēs nemus.Demi etiā poſſunt prodeo:prodino:quod idē ſi/ Prodigo
gnificat:prodigo:produco.Ididē forte dicturus es de his/quod de ſuperius Produco
nominatis/procedo/procido &c.Cur ergo excepit proderit?
Martialis Alexander.O ſuper f breuis.Excipitur proficio:profore:profundo:proficiſcor.
Ouidius Martialis.Profecit poto Mithridates ſæpe ueneno.Ouidius li.metamor.xii. Proficio
Horatius Nil tamen emiſſi pro fecit acumine ferri.Horatius in epiſtolis.Quæ nocuere/ Profore
ſequar:fugiā quæ profore credam:hoc eſt prodeſſe:uel profutura eſſe.Pro/ Profundo
Catullus fundo/& proficiſcor/primā ſyllabā indifferentē habent.Catullus.
Sylius Has poſtq; mæſto profudit pectore uoces.Sylius li.xi.Impia dementis uulgi/
Iuuenalis & uix tota profudit Conſulta.Iuuenalis ſatyra ſexta.
Propertius Profectura domo Sicula nō mitior aula.Propertius.Hæc quoq; profecto lu Proficiſcor
Statius debat Iaſone Varro.Statius libro thæbaidos.xii.Huic ego te coniunx ad de/
Virgilius bita regna profectū.Virgilius li.ænei.vi.Arcades his oris genus a Pallante ꝓ
fectū.Eodē fortaſſis modo dices/cōpoſita hæc ſunt/ideo excepta nō fuere.
Cur ergo nō ſic profeſtus/& profeſſus/quæ primā corripiūt ſyllabā/& pro/
fūdo/& proficiſcor/quæ(ut probauimus)pro ſyllabā correptā habēt.nō pro
ductā modo/& quæ idē auctor ad probandā regulā teſtimoniū uerba affert/
profor/& ꝓfugus?Cur deniq; hæc excepit/dicēs.Profugio dēpta:uel profe
Manilius ro:profluit:offa:cū tñ profugio pro ſyllabā corripiat.Marcus Manilius li.iiii. Profugio
Valerius Quom Babyloniacas ſummerſa profugit in undas.Valerius Flaccus li.vii.
Columella Contingit uix deinde mori:& ſic fata profugit.Columella libro.xi. Sed tepi
Horatius dus profugit chelas/& ſpicula Phœbus.Horatius in epodo.

Nulla ſit hæc potior ſententia Phocæorum Velut profugit execrata ciuitas.
Lucretius Lucretius libro tertio. Sin ita ſyncæris membris ablata profugit. Proſper ta/
Proſper men/pro ſyllabam produxit/quom ait. Vnum profugium tutũ eſt deus ipſe
Iuuenalis timenti. Offa cum duplicato f/primam ſyllabam poſitione producit/dicen/ Offa
Martialis te Iuuenale ſatyra ſexta. coctæq; ſiliginis offas. Ofella autem cum unico f ſcri Ofella
bitur: quia primam ſyllabam corripit. Martialis. Parua tibi incurua craticula
ludet ofella. Excipitur etiam ſcrofa. Verum quia (ut quidam uolunt) græcũ
eſt ſcropha uocabulum/contineri poteſt ſub illa exceptione: Quom c præit
longa: ſcopulus/cophinus/copos extra.

Alexander. L curtã facit o. Excipitur Tmolus: Moly: Olearos: Olenos: proluo: Tmolus
prolongo: prolato: proloquor: prolabor: prolatum. Tmolus cum t exili/ſe/
Herodotus quente m/mons eſt in Cilicia/teſte Herodoto libro hiſtoriarum quinto. Vir/
Virgilius gilius georgicorũ primo. Mittere nonne uides croceos ut Tmolus odores.
Priſcianus Priſcianus in perihegeſi. Et Tmoli colles/fluuius quibus aurifer exit
Statius Pactolus. Statius libro thæbaidos ſeptimo. Te Tmolus/te Niſa ferax/ The/
Ouidius ſeaq; Naxos. Ouidius libro metamor. vi. Deſeruere ſui nymphæ uineta Tmo
li: ubi ſpondeus quintum locum detinet: & ſecunda ſpondei ſyllaba/ poſitiõe
Tortellius duarum quæ ſequuntur conſonãtium/tm/producitur: etſi Tortellius/Timo
Ouidius li trium uidelicet ſyllabarum/legendum tradiderit. Vnde idem Ouidius li.
metamorphoſeos decimo/ait. Iudice ſub Tmolo certamen uenit ad impar.
Sylius Apud Sylium tamen/etiam trium legi ſyllabarum/niſi codex eſt mendoſus. Tmolius
Virgilius Hic & Tmolius a Virgilio appellatus eſt/quom ait in Georgicis.
Tmolius aſſurgit/quibus & rex ipſe Phaneus. Moly cum unico l/& y græco Moly
Tortellius ſcribitur: etſi a Tortellio cũ t in initio/& i latino in fine/hac uidelicet ſcruptu
Ouidius ra Tmoli/ſcribi præcipiatur. Ouidius libro metamorpho. xiiii. Moly uocãt
Homerus ſuperi: nigra radice tenetur. Et Homerus in odyſſea. ῥιζη μὲμ μελαμ εσκε γα
λακτι δὲ εικελον ἄνθοσ μωλυ δὲ μιμ καλεουσι θεοι. Genus eſt floris / uel
Ptolemæus hærbæ: quod apud Græcos facit in genitiuo molyos. Olearos cum unico l/i Olearos
Virgilius ſula ſub Eubœa eſt/iuxta Atticam/teſte Ptolemæo. Virgilius libro æneí. iii.
Ouidius Olearon/niueamq; Paron. Ouidius libro metamorpho. ſeptimo. At nõ Olea
Homerus ros/didymeq;. Olenos cum unico l/urbs eſt Aetoliæ/ut oſtendit Homerus Olenos
Iginus libro iliados ſecundo. Aliam ponit Iginus de aſtronomia pœtica eodem no Olenus
Statius mine urbem in Bœtia. Inde fit Olenius olenia olenium. Statius libro thæ/
Ouidius baidos quarto. Olenos Ioniis & fluctibus hoſpita portu. Ouidius libro faſto
rum quinto. Naſcitur Oleniæ ſignum pluuiale capellæ. Fuit etiam Olenus Proluo
Vulcani filius. Eadem forte ratione dices/proluo/prolongo/prolato/prolo Prolõgo
quor/prolabor/prolatum/compoſitas dictiones eſſe: ideo excepi non debe Prolato
re. Cur ergo exemit prolyxus? Nam ſicut a regula/O ſuper f/dempſit pro fe/ Proloquor
ro/ſic & ab hac/eius uerbi ſupinum prolatum excipere debuit. Nola etiam Prolabor
Virgilius Campaniæ urbs/primam producit. Virgilius georgicorum ſecundo. Prolatum
& uicina Veſeuo Nola iugo. Nola

Alexander. Excipe nolo: Pollypus & ſtola. Apud Græcos cum o micron/& uni Pollypus
co l/& y græco πολυπουσ ſcribitur/apud quos prima ſyllaba corripitur.
Phocylides Phocylides. μηδ᾽ ὥσ πετροφυὴσ πολύπουσ κατὰ χῶρ μ ἀμειβου Scribit
Oppianus non nunq̃ & apud Græcos πουλυπουσ / hoc eſt pulypus: & tunc prima
ſyllaba producitur. Vnde Oppianus libro primo/ait.
πουλυποδεσ σκολιοί κοι σκορδυλοσ ηδ᾽ αλιεῦσι. At uero latini nr̃i pri
mã cõtra naturã ſyllabã ꝑducẽtes/metri gr̃a unũ l iterpoſuere: ita ut Pollypus
Ouidius cũ gemino l/primã ſyllabã poſitione producat. Ouidius li. metamorpho. iiii.
Nicolaus Vtq; ſub æquoribus depreſſũ pollypus hoſtẽ. Nicolaus uero in Heſiodo/Græ
corũ more primã ſyllabã corripuit/quom ait. Tũ polypo durũ ẽ gelidis ha/
bitare ſub undis. Hunc tamen nequaq̃ hac in parte imitandũ dixerim.
Nam & alios nonnullos errores admiſit: quos (ut puto) emendaſſet / ſi
Nicolaus non inopia morte præuentus obiſſet. Ait eni in Heſiodo. Hic tibi ſilueſtris
Nicolaus ponatur caro iuuencæ/Quæ nondum enixa eſt. Et in eodem. Hærens parieti

Nicolaus bus ſedet:atq; exponit urinam. Et in eodē. Ad gelidi loca nigra ditis ſine ho/
Nicolaus nore receſſit. Idem in Homero libro iliados quinto. Aureus/ ambitu duplici
Nicolaus nodantur in aurum. Et in. xxiii. Quiſquis acri confidit equo. Idem in. xiiii.
Nicolaus Aetoliamq; deus ueluti ueneratur ab omni. Nam caro ca ſyllaban corripit.
Vrina primam producit. Dis ditis di ſyllabam productā habet. Ambitus ma
ſculini generis quarti ordinis/bi ſyllabam breuiat. Acer acris acre primam lō
gam habet. Aetolia ſecundam producit/dicente Ouidio libro tertio de ſine
Ouidius titulo. Nec tanti Calydon/nec tota Aetolia tanti. Virgilius libro æneí. xi.
Virgilius Atq; hic legatos Aetola ex urbe remiſſos. Pollypus ergo cum duplicato l/fa/
cit in genitiuo pollypodis/& pollypi. Genus eſt piſcis/compoſitum quidē uo
cabulum/ex πολυ/quod multum ſignificat/& πουσ pes. Multos enim hic
piſcis habet pedes. Vnde a nonnullis octopes appellatur. Et a pollypode pi/
ſce/etiam in alio ſignificato pollypus deriuatur: quare & eadem litteratura
Horatius ſcribi debet. Horatius in epodo. Pollypus an grauis/hirſutus cubet hircus in
Horatius alis. Idem ſermone tertio. Delectat ueluti Balbinum pollypus agnæ. Idem di
Horatius ci poteſt de hac dictione Pollydamas: quæ etſi apud Græcos cum unico l/ & Pollyda
y græco ſcribitur/Perſius tamen contra naturam primam producēs ſyllabā/ mas
Perſius a nobis cum duplicato l oſtendit eſſe ſcribendum: ut poſitiōe produci prima
ſyllaba poſſit. Ait enim Perſius. Næ mihi Pollydamas/& Troades Labeonē
Prætulerint proprium fuit uiri nomen. Sed hic pro tragœdia de Pollydamā
te ponitur. Neq; ab eo quod eſt amans/deducitur: quaſi multum amans/Pol/
Vgutio lydamas dicatur/ut cum Catholico ſomniabundus tradit Vgutio. Sed ex πο
Sylius λυ quod eſt multum/& δαμάζω domito/componitur. Inde fit Pollydamā
teus. Sylius libro. xii. Pollydamanteis iuuenis Pædianus in armis. Stola cum t Pollyda
Ouidius exili/primam ſyllabam corripit. Ouidius libro ſecundo de triſtibus. manteus
Tibullus Quas ſtola contingi/uittaq; ſumpta uetat. Tibullus. Impediat crines/nec ſto Stola
Horatius la longa pedes. Horatius ſermone ſecundo. Velatumq; ſtola/mea quom con
Horatius ferbuit ira. Idem in eodem. Ad talos ſtola demiſſa/& circūdata palla. Statius
Statius libro ſiluarnm primo. Hinc eques/hinc iuuenum quæſtus: ſtola mixta labo/ Stolatus
Martialis rat. Et a ſtola/fit ſtolatus. Martialis. Quis floralia ueſtit/& ſtolatum Permittit
Lucanus meretricibus pudorem?

Alexander. O ſuper m longam facies. Excipitur momordi præteritū a mordeo: Momordi
Lucanus & Nomas. Lucanus libro ſexto. Exiluit/primus Chalybem/frænoſq; momor Nomas
Sylius dit. Sylius libro quinto. Erumpunt multuſq; Maces: Garamaſq;: Nomaſq;.
Nomades populi ſunt Aphricæ/alias Numidæ uocati. Bromius etiā homi/
lia. Homerus. Chromis corripiunt.

Alexander. ſed homo demas: ſtomachum: uel omaſum: Et comedo: dominus:
domus. δομος/& δωμα/græca ſunt uocabula. Sed δομοσ primam cor/
Homerus ripit: δωμα autem/illā producit. Homerus libro iliados primo. ὑμῖν μεν
Dionyſius θεοὶ δοῖεν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες. Dionyſius i perihegeſi. τοῖσ δ' ἐ
πι πυρηνaῖον ὄροσ. καὶ δώματα κέλτων. Vomica apud Iuuenalem pri
mam corripit quam producit Serenus.

Alexander. Eſt ſuper n breuis o. Et ſubdit. Si c/d/uel p præcedit longa notatur.
Ouidius Excipitur pronepos: proneptis: Donyſa: Donus: Ouidius libro metamor/ Pronepos
Perſius phoſeos decimo. Eſt neptunus auus: pronepos ego rogis aquarum. Perſius. Proneptis
Virgilius Iam reliqua examicis patruelis/nulla proneptis. Virgilius libro æneidos. iii.
Bacchatamq; iugis Naxon/uiridemq; Donyſam. Inſula eſt in mari Aegæo: Donyſa
Lucretius &cum y græco ſcribitur. Lucretius. At quom membra donus perſenſit frigi Donus
da ſecuis. Donus qdā pro dñs poſitū dicūt. Alii propriū uolūt eſſe uiri nomē.

Alexander. O p breuis. Excipiuntur hæc uerba/propugno: propalo: propo/ Propugno
no: propello: propino: Quod ſi dixeris/hæc uerba compoſita ſunt: demi Propalo
Iuuenalis nō debuerunt. Cur nō ſic ppero/ppōtis/Propertius/quæ primā corripiūt Propono
ſyllabā? Cur ñ ſic ppino? qd̄ qdē uerbū primā habet indifferentē. Iuuenalis. Propello
Martialis Hiſcere tanq̄ habeas tria nomina/quando propinat. Martialis. Propino
Cœnat/propinat/poſcit: negat/innuit: una eſt Næuia. Eſt autem propinare/

ad poculum inuitare:uel pöculum porrigere:ſeu etiã (ut quidam uolunt)ali
quid aliud æſculentum. Excipiunt etiam Dropax & Pſophis urbs.
Alexander ſed opinio/poppyſmaq; demis. Poppyſma cum o(quod apud Græ — Poppyſma
cos correptum eſt/niſi duplex conſonás ſequatur)& duplicato p/& y græco
Tortellius — ſcribitur:etſi a Tortellio cum unico p/& i latino/ſcribi præcipiatur. Ideoq;
primam ſyllabam poſitione producit. Sunt autem Poppyſmata proprie/ te
Cyrillus — ſte Cyrillo græcorum uocabulorum interprete/ea uocis blandimenta/ quæ
Iuuenalis — fiunt equis indomitis cum tractatione manuũ. Vnde & quæ manibus ſit pal/
patio iterpretari poteſt:ut eſt apud Iuuenalem. Præbebit uati crebrũ poppyſ
ma roganti:hoc eſt crebram manuum tractationem cum quadam uocis adu
Theocritus — latione. Nam a ποππυζω/quod eſt ſibilo/uel adulor/deſcendit. Theocritus
edyllio quito. ἄκει τόι καλαμασ ἀύλὸμ ποππύσδεμ εχομτι. Quare/ & p
eo ſibillo/uel ſono ponitur/qui ex confricatione in coitu fieri conſueuit/di/
Martialis — cente Martiale. Quis redire poteſt fatui poppyſmata cunni? Quom ſonat
hic/cui non mentula/menſq; cadit? Sopitus primam producit ſyllabam: ſe/
miſopitus autẽ/ſo ſyllabam corripit:quia aliter metro ſtare non poteſt. Vir/
Virgilius — gilius libro æneidos primo. Hunc ego ſopitum ſomno ſuper alta Cythera.
Ouidius — Ouidius de amore. Purpureo iacuit ſemiſopita toro. Idem in libro heroidũ.
Ouidius — Theſea preſſuras ſemiſopita manus.
Alexander. O ſuper r breuis. Excipitur Coricus: Corytus: Noris: Noricum: Ori/ — Corycus
thus: Dorion: Sora: Soracte: Orion: moram pro moueram: Orithyia. Cory/ — Corycius
Herodotus — cus cum c exili utrobiq;/& y græco/urbs fuit Ciliciæ:& portus:& mõs opti
mum crocum ferens. Corycus item eadem litteratura/ alius eſt collis apud
Homerus — Delphos/teſtibus Herodoto/& Homero in hymnis. Ptolemæus autem/ ſcri
Ptolemæus — bit Corycon mõtem eſſe:& eiuſdem nominis urbem in Creta. Et a Coryco/
Martialis — fit Corycius Corycia Coryciũ. Martialis. Quod de Corycio quæ uenit aura
Virgilius — croco. Virgilius georgi. tertio. Nanq; ſub Oedaliæ memini me turribus altis/
Qua niger humectat flauentia culta Galeſus/Corycium uidiſſe ſenem. Cory
tus cum c/& t exilibus/& y græco/græcum eſt uocabulũ:qđ apđ illos cum γ — Corytus
Vgutio — in initio/γωρυτοσ ſcribitur. Neq; ab eo quod eſt corium/deducitur/ut cum
Virgilius — Catholico ſomniauit Vgutio. Virgilius libro æneidos decimo. Corytiq; le/
Nonius — ues humeris/& lœtifer arcus/hoc eſt/ ſagittarum foruli. Nonius autem/cory
Virgilius — ton leue miſſile interpretatus eſt/in ſagittarum modum. Noris urbs eſt/ & — Noris
Seruius — Noricum Macedoniæ regio cum i latino ſcribitur. Virgilius georgicorum — Noricum
Herodotus — tertio. Tum ſciat aereas alpis/ & Norica ſi quis Caſtella in tumulis. Ori
Virgilius — thus cum i latino/ & th aſpirato/ urbs eſt Epiri/teſte Seruio:quam Hero/
Strabo — dotus libro hiſtoriarum quinto/inter Macedoniam/& Epirum/eſſe dixit. — Orithus
Homerus — Virgilius libro æneidos decimo. Incluſum buxo/aut orithia terebintho. Do — Dorion
Statius — rion cum i latino/oppidum eſt Meſſeniæ/teſte Strabone. Homerus libro ilia
Iuuenalis — dos ſecundo. και δωριομ ἔμθα τε μοῦσαι αμτομεμαι θαμύριμ τομ θρήϊκα
Sylius — πάυσαμ ἀοιδῆσ. Statius libro thæbaidos quarto. Getico quos flebile uati
Liuius — Dorion. Iuuenalis optima Soræ Aut Frabateriæ domus. Sylius li. octauo. — Sora
Ptolemæus — Ducebat ſimul excitos/Soræq; iuuentus Addita fulgebat tælis. Oppidũ fuit
Ptolemæus — agri Volſci:quod teſte Liuio libro decimo ab urbe condita/poſtea Sannites
Ptolemæus — poſſederunt:quod Ptolemæus dicit eſſe Latinorum mediterraneum. Aliud
Acron — eiuſdem nominis ſcribit idem Ptolemæus eſſe in Arabia deſerta/iuxta Me/
Porphyrio — ſopotamiam. Soræ populi qđã ſunt Mauritaniæ Cæſarienſis/ut idem Ptole
Seruius — mæus oſtendit. Soracte cũ ct exilibus/mons ẽ Apuliæ/teſte Acrõe/uel in pha — Soræ
Probus — liſcis/ut ſcribit Porphyrio:quẽ Seruius ſup librũ. xi. æneidos/hirpinorũ eſſe — Soracte
Porphyrio — teſtaturq; & maſculino genere Soractes declinari põt/teſte Probo:qn & hic — Soractes
Seruius — Sorax dicitur/teſte Porphyrione ſup li. primũ carminum Horatii. Seruius. — Sorax
Virgilius — Soractes mons ẽ Hirpinoꝝ/in flaminia collocatus. Virgilius li. æneidos. xi.
Virgilius — Sũme deũ ſancti cuſtos Soractis Apollo. Idẽ li. ænei. vii. Hi Soractis habent
Sylius — arces. Sylius li. viii. & ſacrũ Phœbo Soracte: frequentant. Orion cum i latino/
Ouidius — primam ſyllabam indifferentem habet. Ouidius in faſtis.

Valerius Obſtitit Orion/Latona nitentibus aſtris. Valerius Flaccus libro primo. Orion
Propertius Non meus Orion/aut ſæuus pleiade taurus. Propertius.
Horatius Non hæc pleiades faciunt/nec aquoſus Orion. Horatius/in epodo.
Virgilius Dum pecori lupus/& nautis infeſtus Orion. Virgilius libro æneidos primo.
Heſiodus Quom ſubito aſſurgẽs fluctu nimboſus Orion. Hũc dixit Heſiodus in Theo
Pindarus gonia/fuiſſe Neptuni filiũ/ex Euryale Minois filia. Pindarus autem/aliã illius
Strabo geneſim deſcripſit/dicẽs in hũc modũ. Hyrieus/quidã fuit ſenex: q cũ inſula
Chio/uel(ut refert Strabo)apud Thæbas parui cultor eſſet agelli/& Iouẽ for
te/ ac Mercuriũ/hoſpitio excepiſſet/petiit ab his/ut ſibi aliqd liberoꝝ naſce/
retur. Dicebat.n.ſe olim cõiugẽ hũiſſe: ac illi ꝓmiſiſſe/nõ recepturũ aliã: opta
ret tamen filium in Hæredem. Et ut hoc facilius impetrare poſſet/bouem eis
immolauit: atq; ad ueſcendũ appoſuit. Iuppiter uero/& Mercurius/poſt epu
las/ab eo corium de boue detractum popoſcerunt: atq; in illud/ quod fece/
Ouidius rant urinæ incluſere Et referente Ouidio/qui huius opinionem ſequitur libro
quinto faſtorum/Tunc ſuper iniecta texere madentia terra: Ianq; decem mẽ/
ſes/& puer ortus erat. Tunc Hyrieus qua ſit genitus/uocat Vriona(ab ὄυροσ
ſcilicet/quæ eſt urina)Perdidit antiquum littera prima ſonũ. Nam apud anti
quos Vrion dicebatur. Hic a nonnullis Aorion appellatur/eo ꝙ ferat enſem.
Lucanus Nam ἄορ græce/latine enſis tranſfertur. Vnde Lucanus libro primo/ait. Aorion
Catullus Enſiferi nimium fulget latus Orionis. Catullus Proximus Hydrochoi fulgu/
ret Aorion. Hydrochous/aquarius interpretatur. Strabo autem libro .x. ab
Strabõ Oreo Eubœæ ciuitate in qua Orion educatus fertur/nomen accepiſſe affir/
mat. Oreus uero/ab eo qui eſt ὄpos mons denominatur. Hic deinde maxie
excreſcens/uenator magnus euaſis: quem ſibi comitem delia fecit. Et(ut idem
in faſtis ait Ouidius)Ille deæ cuſtos/ille ſatelles erat. Itaq; uenãdi artificio ela
Ouidius tus/auſus eſt dicere/nullum gigni poſſe animal/quod non ipſe ſuperaret. Ob
quod/uolentibus diis/emiſit terra paruum animal/ſcorpiõ ſcilicet: a quo ſu/
Lucanus peratus occubuit/dicente Lucano libro nono.
Ille minax nodis/& recto uerbere ſæuus/ſcilicet ſcorpius/Teſte tulit cælo ui/
cti decus Orionis. Et dixit/teſte cælo/quia & orion/& ſcorpius ille ad cælum
Callimachus tracti fuere. Tentauit hic etiam Dianam uitiare/teſte Callimacho: ob quod il
Horatius lum ab ea ſagittis confixum dixit. Quod & Horatius tetigit i tertio carminũ/
quom ait. Tentator Orion Dianæ
Sylius Virginea domitus ſagitta. Sylius libro.xi. Sidacinaq; bella remorunt. Virgili Remorũt
Virgilius us libro æneidos quarto. Caucaſus/Hyrcanæq; admorunt ubera tigres. Nã
Virgilius ſicut excepit noram/ita & moram demere debuit. Virgilius li. æneidos .xii.
quos ipſa dedit decus Orithyia. Cum i latino in ſecunda/& th aſpirato/ & y Orithyia
græco/ſequente i latino ſcribitur. Puella fuit pulcherrima: quam Boreas ra/
Euſebius puit/teſte Euſebio.
Alexander. O ſuper ſ longa Eximitur poſui præteritũ a pono ponis: Coſæ: Pro/
Virgilius ſymna: Oſiris: Coſira. Virgilius libro æneidos quinto. Sed finẽ impoſuit pu/ Poſui
Virgilius gnæ. Idem libro æneidos decimo. Coſæ
Seruius Quiq; urbem liquere Coſas/quis tæla ſagittæ. Vrbs eſt Tuſciæ/teſte Seruio.
Statius Statius libro thæbaidos quarto. Hinc armat -ariſſa uiros: hinc celſa Proſym
Lactantius na. Ciuitas eſt Argiuorum/teſte Lactantio grammatico. Si tamen dictio ẽ cõ Proſymna
poſita ex προσ/quod eſt ad/& ὕμνοσ/quod eſt canticum/uel laus/non cõ/
tinetur ſub hac regula: quia proſ ſyllaba prima/in ſ terminatur: non in o: ut
Diodorus præſupponit regula. Oſiris huius oſiris/uel oſiridis/cum i latio utrobiq;/fuit Oſiris
Lucanus Iouis filius/ex Niobe filia Phoronei: etſi illum Aegyptũ fuiſſe longo proceſ/
ſu referat Diodorus libro hiſtoriarum primo. Lucanus libro nono. Et tectũ
Horatius lino ſpargã per uulgus Oſirim. Horatius in epiſtolis. licet illi plurima manet
Tibullus Lachryma/per ſanctum dicat iuratus Oſirim. Tibullus.
Iuuenalis Primus aratra manu ſollerti fecit Oſiris. Iuuenalis ſatyra ſexta
Tortellius Scilicet & tenui popano corruptus Oſiris. Vbi Tortellius legit pepono
Suidas pro penope: ſed fallitur. Nam popanum genus eſt placentæ tenuis: ut apud

Græcos teſtis eſt Suidas. Coſira/inſula eſt Aphricæ/& eiuſdem nominis urbs Coſira
Ptolemæus in ea/teſte Ptolemæo. Plinius tamen libro tertio naturalis hiſtoriæ/dicit eſſe
Plinius inſulam in mari Siculo. Et primam ſyllabam indifferentem habet. Ouidius li
Ouidius bro faſtorum tertio. Fertilis eſt Melite/ſterili uicina Coſiræ. Sylius libro. xiiii.
Sylius Et bellare Thabas docilis/Coſiraq; parua.

Alexander. roſa demitur: atq; proſeucha: Et doſis: & proſa. Proſeucha cum ch Proſeucha
aſpirato/non continetur ſub hac regula: quia prima ſyllaba in ſ terminatur:
ut de conſimili diximus dictione Proſymna. Nam προσευχη/dicitur apud
Iuuenalis Græcos oratio/quæ ad deum funditur/dicta quaſi προσεχη: quia attentiõe
opus ſit. προσεχω enim/idem eſt quod attendo/intendo/uel adhibeo. A Iu
uenale tamen uidetur pro eo loco poni/ubi precibus/& obſecrationibus/ali
qui a tranſeuntibus medicabant/quom ait ſatyra tertia. in qua te quæro Pro
Auſonius ſeucha. Proſa apud Auſonium primam producit ſyllabam. Ait enim. Proſa
Gualfredus Aſiæ in cauſis numeros imitata chororum. Gualfredus in arte pœtica. Legi/ Proſa
bus artatur metrum: ſed proſa uagatur.

Alexander. O ſuper t breuis eſt. Excipitur lotos: & noteſco. Lotos huius loti/& Lotos
Vgutio lotis huius lotidis declinari poteſt. Neq; cum e in prima ſyllaba/hoc eſt letos Lotis
ſcribitur/ut uocabulorum corruptor ſcribi præcipit Vgutio. Sed neq; a ληθη
quæ eſt obliuio/quod cum th aſpirato ſcribitur/cum t exili Lotos deſcendit/
Vgutio ut Vgutio ſomniauit. Proprium fuit nymphæ nomen in arborem ſui nomi/
Martialis nis conuerſæ/teſte Ouidio. Martialis. Nec plus lotos aquas/litora myrtus
Ouidius amat. Ouidius libro metamor. x. Amnicolæq; ſimul ſalices/& aquatica lotos.
Sappho Sappho ad Phaonem. Quẽ ſupra ramos expandit aquatica lotos. Virgilius
Virgilius georgi. ſecundo. Nec ſalici/lotoq;/nec Idæis cypariſſis. dicitur teſte Seruio fa
Seruius ba Syriaca. Eſt autẽ arbor hæc/tibiis aptiſſima: quare a Propertio/& Sylio/
Propertius pro tibia uſurpatur. Lotos item/genus eſt hærbæ. Vnde Plinius libro. xxii. na
Sylius turalis hiſtoriæ/ait. Qui arborem tantum/Lotum putant/Homero auctore
Plinius argui poſſunt. Is enim inter hærbas ſubnaſcentes deorum uoluptati/lotũ pri
Homerus mã nominauit: & maſculino protulit genere dicens odyſſeæ iiii. ευρέοσ ὣ εμι
Propertius μεμ λωτοσ πολὺσ. Hæc a nonnullis trifolium tranſfertur. Propertius. Noteſco
Lucanus Nec minus hæc noſtri noteſcet fama ſepulcri. Lucanus libro quinto. Cum ua
riis proiecta locis/a Cæſare poſſim Vel fugiente rapi/noteſcent litora clari
Lucanus Nominis exilio. Idem libro decimo. Hoc opus/& ſacras populis noteſcere
Ouidius gentes. Sic & notifico primam producit. Ouidius libro primo de ponto/Atq;
modum pœnæ notificare meæ.

Alexander. ſed demis dos dotis: potoq;: cotis: Quottidie. Quottidie/teſte Quin Notifico
Quintiliãus tiliano/dictum eſt/quaſi quota die. Et quia quotus primam corripit ſyllabã/ Quottidie
Martialis ut eſt apud Martialem/Scis quota de Libyco litore puppis eat/quottidie uero Cottidie
illam producit/placuit auctoribus unum t interponere/ut prima poſitione
Victorinus geminati t/produci poſſit. Victorinus autem/cum c in initio cottidie ſcribi
præcipit/hac (ut puto) ex cauſa/quia apud antiquos q littera non erat in uſu.
Nigidius Vnde Nigidium Figulum comperimus/quartum ex Papyriano haberi põt/
Papyrianus nunq̃ in ſuis commentariis k/nec q/fuiſſe uſum.

Alexander. Producens etiam ſi præſit conſona bina. Excipitur crotalum: & Cro Crotalũ
Tortellius ton. Crotalũ cũ c/& t exilibus/inſtrumentum eſt (ut ĩterpretatur Tortellius)
muſicũ: quo utebantur Aegyptii in ſollẽnitatibus deo℞. Quod ẽt (ut ait) a qui
Domitius buſdã græcis pro plauſtro ponitur. At uero Domitius in Martialem/dicit
crotala eſſe grãdiores margaritas ex conchis: quæ addebantur auribus mulie
Virgilius rum: ut ſonitu delectarẽt. Virgilius in copa. Copa Syriſca caput Graia redi/
Virgilius mita mitella/Criſpũ ſub crotalo docta mouere latus. Idem in Priapea.
Sylius Cimbala cum crotalis pruriginis arma Priapo. Sylius li. xi. patefecit amicas
Ouidius Alta Croton portas. Ouidius libro. xv. metamorphoſeos. nec inhoſpita tecta
Ptolemæus Crotõis. Vrbs ẽ in ſinu Tarẽtino/teſte Ptolemæo. Et cũ c/& t exilibus ſcribit. Croton

Alexander. Sed breuiare protos: & ab illo ſumpta ſolemus:
Atq; proteruus: item Proton. πρωτον cum ω mega in prima ſyllaba/ Proton

Marcialis ſequente t exili apud Græcos ſcribitur: apud quos prima producitur. Quod Prototomi
etiam obſeruauit Martialis/dicens.
Et ſaba fabrorum/prototomiq; rudes. Prototomi/primi appellantur caules Protogenes
Columela qui ſucciduntur. Vnde Columela libro.xi.ait.
Iuuenalis Sed iam Prototomos tempus decidere caules. Iuuenalis ſatyra tertia.
Protogenes aliquis/uel diphilus/aut erimantus: hoc eſt aliquis primi generis.
Homerus Homerus in initio batrachomyomachiæ. ἀρχομενοσ πρωτον μουσων
χορον ἐξ ἑλικῶνοσ.
Alexander. O ſuper u breuies. Excipitur prouoco: prouoluo: & proueho. Nam Prouoco
Lucanus ſicut exemit prouincia/prouidus/prouentus/ita hæc tria demere debuit. Lu Prouoluo
Virgilius canus. Nec placet incertum qui prouocat æquora delphin. Virgilius li.æneí. Proueho
tertio. Prouehor/& fando ſurgentes demoror auſtros.
Martialis Alexander. Ante b fit breuis u. Excipitur ſubula: & iubilum. Martialis.
Quodq; tibi tribuit ſubula/ſica rapit. Inſtrumentum eſt cerdonum. Subuccu Subula
la autem primam corripit ſyllabam. Horatius epiſtola prima. O cur rideres Subuccula
Horatius ſi forte ſubuccula pexæ. Genus eſt ueſtimenti/teſte Nonio. Varro de uita pa/
Nonius trum. Poſteaq̄ binas tunicas habere cœperunt/inſtituerunt uocare ſubuccul ā/
Varro & induſium. Subuccula item/genus ē libi/teſte Feſto. Subulo lingua tuſca ti Subulo
Feſtus biicen uocatur/ut idem ſcribit Feſtus. Sylius libro decimoquarto.
Feſtus Et lætus ſcopulis audiuit iubila cyclops. Iubilare proprie (ut ſcribit Feſtus) ē Iubilum
Sylius ruſtica uoce clamare: hoc eſt confuſo clamore: qualis in caſtris fieri conſueuit.
Feſtus Lubrico etiam (ut opinor) primam producit/Prudentius. Lubricat incertus Lubrico
Prudentius dubia ſub imagie uiſus. Iuuēalis. Qui Lacedæmōio pitiſmate lubricat orbē.
Iuuenalis Alexander. Excipias tuber: rubigo. Tuber neutri generis/primam producit ſyl/ Tuber
Iuuenalis labam: maſculini autem/corripit. Iuuenalis. Fumat aper: poſt hunc raduntur
Plinius tubera. Genus eſt fungorum: uel (ut Plinius ſcribit) tubera undiq; terra circū/
data/nulliſq; fibris nixa/aut ſaltem cappillamentis/nec utiq; extuberante in
quo gignuntur loco/aut rimam ingerente/neq; ipſa terræ cohærent: cortice
etiam includuntur: ut plane nec terram eſſe poſſimus dicere: neq; aliud/q̄
terræ callum. Martialis in apophoretis. Non tibi de Lybicis tuberes/& apiri
Martialis na ramis. Genus eſt pomorum. Et in utroq; ſignificato cum t exili ſcribitur.
Rubigo/ferri uitium eſt/& ſegetum: ac etiam (ut dixit Seruius ſecundū Var/ Rubigo
Seruius ronem) uitium obſcænæ libidinis: quod hulcus uocatur. Et primam ſyllabā
Varro indifferentem habet. Horatius in ſermonibus. Iuppiter ut pereat poſitū rubi/
Horatius gine ferrum. Virgilius georgi. primo. Exeſa inuenies ſcabra rubigine pila.
Virgilius Prudentius in pſycomachia. Condere uagina gladium/ne tecta rubigo. Mar/
Prudentius tialis. Veteris ore aliter: nimiaq; rubigine captus/Allatras nomen quod tibi
Martialis cunq; datum eſt.
Alexander. Ante c longa fit u/ceu duco. Duco ducis tertiæ coniugationis/pri/ Duco
mam quidem (ut recte hic auctor tradit) producit ſyllabam: ſed primæ coniu
Virgilius gationis duco ducas/du ſyllabam corripit. Virgilius libro æneidos ſexto.
Virgilius Educet ſiluis regem: regumq; parentem. Idem libro æneidos ſexto. Quattuor
hic iuuenes/totidē quos educat Vpheus. Mucro ēt primā naturaliter corripit.
Alexander. Etſi præponas n/c/aut r/breuiabis. Excipitur cucurio: & cucubo. Cucurio
Ouidius Ouidius qui de Philomela inſcribitur. Cucurire ſolet gallus: gallia gracillat. Cucubo
Ouidius Gallorum uerbum eſt/quom uoces edunt. Ouidius libro præfato.
Noctua lucifuga cucubat in tenebris. Noctuæ uoci accommodatum ē uerbū.
Sylius Alexander. Ante d longa fit u/excipitur Tuder/uel Tudertum/oppidū Italiæ. Tuder
Sylius libro quarto. Et gradiuicolam celſo de colle Tudertem. Contundo cō Contudi
tundis tertiæ coniugationis/ex con/& tundo/facit in præterito cōtudi/tu ſyl
Horatius laba indifferenter poſita. Horatius epiſtolarum ſecundo. Speratū meritis du
Ennius ram qui contudit hydram. Ennius in annalibus. uireſq; ualentes Cōtudit cru
Priſcianus delis hyems. Quod etiam Priſcianus ipſe annotauit.
Alexāder. Deme rudētes: Et cudo. Cudo cudis primā ſyllabā ꝓducit. Virgilius
Virgilius i georgicis. Excudūt cæras: & mella tenacia figūt. Et facit i præterito cuſi/& cudi. Cudo

Alexander.V g produces.Rugio rugis(ut mea fert opinio)Primam producit:
ſed i Ouidio de Philomela primam corripit:ubi ſic habetur.Tigres indomi/
Ouidius tæ rancant:rugiuntq; leones. Verum(ut & alibi diximus)Ouidii uerſus / non
eſt Philomela.Bugloſſa etiam producit.& iuglans.
Alexander.V ſuper l breuies.Excipitur diluchium:culus:culeus:pulex.Dulichi Dulichium
um cum unico l/& i latino utrobiq;/& ch aſpirato/inſula eſt in Maliaco ma
Virgilius ri:a quo/fit Dulichius dulichia dulichium.Virgilius libro æneidos tertio.
Virgilius Dulichiūq;/Samoſq;/& Neritos ardua ſaxis.Idem in Sileno.Dulichias ue/
Martialis xaſſe rates.Culus cum unico l/notum eſt quid ſignificat.Martialis. Culus
Virgilius Cui præſtas culum/quem Labiene Pilas?Virgilius in Priapea. Vt culum ru
gam non habuiſſe putes.Culeus(ut in ipſa dictione uidimus)cum unico l ſcri Culeus
Iuuenalis bitur.Iuuenalis.Cuius ſupplicio non debuit una parari
Ouidius Simia:nec ſerpens unus:nec culeus unus.Pulex primam ſyllabam indifferen Pulex
Macer tem habet.Ouidius qui de pulice inſcribitur/ſi tamen codex non mentitur
auctorem.Parue pulex/& amara lues/inimica puellis.Macer de uiribus hær
Martialis barum.Non metuet pulices:iſtoq; fugantur odore.Martialis. Defendit ma/
nus hæc ſcapulas/mordente moleſto.
Pulice:uel ſi quid pulice ſordidius.
Virgilius Alexander.Longa fit u ſuper m.Excipitur rumex.Virgilius in moreto. Fæcun/
Feſtus duſq; rumex/maluæ/uiolæq; uirebant.Genus eſt hærbæ:ac etiam genus tæli/ Rumex
Lucillius ut ſcripſit Feſtus:ut eſt apud Lucillium.Tum ſpara/tum rumices portantur:
tragula porro.
Alexander.Si præſit n/aut c/uel t/debes breuiare.Excipitur Cumæ pluralis nu/ Cumæ
Horatius meri.Horatius in epiſtolis.non mihi Cumas Eſt iter:aut Baias.Iuuenalis. Cume
Iuuenalis Laudo tamen uacuis ꝙ ſedem figere Cumis Deſtinet. Vrbs eſt Campaniæ/
Plinius teſte Plinio:quæ & Cume huius cumes more græco declinari poteſt.Statius
Statius libro ſiluarum quinto.Collis/& Auſonii pridem laris hoſpita Cume.
Martialis Alexander.V ſuper n longa.Excipitur cuniculus.Martialis in apophoretis. Cuniculus
Gaudet in effoſſis habitare cuniculus antris. Animal eſt/lepori ſimile.
Alexander.V p corripitur:ſed Iuppiter excipiat.Iuppiter cū duplicato p ſcribit/ Iuppiter
Virgilius dictus q̄ſi iuuans pater. Virgilius pauci quos æquus amauit Iuppiter. Nam
quia iuuo iuuas primam corripit ſyllabam/ideo unum p interpoſitum eſt.
Alexander.N præeunte/uel r/aut p/producere debes.Excipitur pupugi:& ſcru Pupugi
Nicolaus pulum.Pupugi præteritum eſt/a pungo/Alexandro ipſo dicente.Pungo fa/
cit pupugi.Nicolaus in Homero libro iliados quinto. Aurea molliculam pu
pugit mala fibula dextram.Scrupulus/& ſcrupulum/declinari poteſt: primā
q; ſyllabam indifferentem habet/ut uidimus ſup regulā.Ante p longa fit i. Scrupulū
Auſonius Alexander.V producatur ſuper r.Excipitur Spurius:Cures:Curetes:Auſonius. Spurius
Quiq; notas ſpuriis uerſibus appoſuit.Spurius proprie is dicitur/qui incer/
to patre natus eſt.Nam a σπειρειν/quod eſt ſeminare deſcendit:quia ſcilicet
nihil aliud de patre/q̄ ſemen affert.Neq; ab eo qui eſt ſpurcus deducitur/ut
Vgutio cum Catholico Vgutio ſomniauit.Cures cum c exili/populi fuerunt Sabi/ Cures
Perſius norum.Perſius.Diues arat Curibus quantum non miluus oberrat. Virgilius
Virgilius libro æneidos nono. Tatioq; ſeni Curibuſue ſeueris. Curetes cum c & t exi Curetes
libus/populi fuerunt Cretæ:qui una & Corybantes/infantem Iouem aluere.
Sed cum temporis ſucceſſu/relligionem prophanarent/ab ipſo Ioue imbri/
bus deleti ſunt.Quorum templa cum deinde Iuppiter uacua/& ſine honore
cōſpiceret.ex fungis pluuia natis/illos reſtituit/dicente Ouidio libro meta/
Ouidius morpho.quarto.largoq; ſatos Curetas ab imbri:ubi prima ſyllaba produci/
tur:quæ apud Lucanum correpta eſt.Sunt & alii eodem nomine populi Ae/
Homerus tolis conuicini qui teſte Homero libro iliados nono/cum ipſis Aetolis bellū
Lucanus geſſere. Alios dixit Lucanus feroces populos in Dalmatia:
Lucretius Quos alit Adriaco tellus circūflua ponto.Et primam (ut diximus)ſyllabam
corripuit/quom ait.Illic bellaci confiſus gente Curetum.De Cretenſibus in
tellexit Lucretius libro ſecundo/dicens.Dictæos referunt Curetes.

Alexander.Longa fit u ſuper ſ.Excipitur.Fruſino huius Fruſinõis: quod quidẽ Fruſcino
Strabo oppidum eſt Italiæ:iuxta quod/Coſas fluuius decurrit/teſte Strabone.Syli/
Sylius us libro.xii.duris qua rupibus hærent
Iuuenalis Bellator Fruſino.Iuuẽalis ſatyra.iii.Aut frabateriæ domus/autFruſinõe paret.
Alexander.V t producunt diſyllaba.Et ſubdit.Quæ polyſyllaba ſunt cum pro/
Ouidius le ſua breuiantur.Excipitur buteo.Ouidius de Phylomela. Atq; paludiferis Buteo
buteo bubit aquis.Genus ẽ auis.Struthius ẽt primam producit.Nam apud
græcos cum ου diphthongo ſcribitur.

Horatius Alexander.A breuis in mediis datur ante b.Excipitur Atabulus uentus.Horati Atabulus
us ſermone.v.Incipit ex illo montes apulia notos Oſtentare mihi:quos tor/
ret Atabulus:& quos.

Alexander.Ante c fit breuis a.Excipitur meracus:ſarracum:iracundus:paſtina/ Meracus
Perſius ca:portulaca/cochlaca:Bænacus.Perſius.anticyras melior ſorbere meracas.
Propertius Propertius.Ah pereat quicunq; meracas repperit uuas.Horatius i epiſtolis.
Horatius Expulit Elleboro morbum/bilemq; meraco.Dulce ſignificat/ſiue purgato/ Sarracum
Iuuenalis rium.Saracum cum duplicato r/genus eſt uehiculi.Iuuenalis ſatyra quinta.
Ptolemæus Frigida circuagunt pigri ſarraca bootæ.Sarraca/nomen eſt duarum urbium Sarraca
Martialis teſte Ptolemæo:quarum una eſt in Mediatalia in fœlici Arbia.Martialis. Nõ Iracundus
Horatius iracundis fecit grauis unguibus uxor.Horatius in epiſtolis.Inuidus/iracũdus/
Macer iners/uinoſus/amator.Macer de uiribus hærbarum.Et paſtinacæ uirtus in ſe/ Paſtinaca
Macer mine tm̃.Radix ẽ:& genus piſcis:q aliis noibus turt/& trigõ uocat.Macer de
uiribus hærbarum.Andraginis græce/quæ portulaca latine Dicitur.Genus ẽ Portulaca
hærbæ.Cochlaca cum c exili in prima/& ultima/& ch aſpirato in media ſyl/ Cochlaca
laba ſcribitur:quã & producit.Exemplũ tamen(fateor)metricum nõ inueni.
Feſtus Sunt autem cochlacæ(ut ſcribit Feſtus)lapides ex flumine rotundi ad ſimili/
tudinem cochlearum.Bænacus(ut alibi diximus)cum αι diphthongo/& κ/ Bænacus
Virgilius apud Græcos ſcribitur.Virgilius georgicorum.ii.Fluctibus/ac fremitu aſſur
gens Bænace marino.Lacus eſt Venetiæ.

Roſaceus etiam/Coriaceus/Violaceus/Maluaceus/Betacius/Piſtaciũ/Mu/
ſtacium/c ſyllabã producunt.Palladius quin & amygdaleos ſubeunt piſtacia
ramos.Iuuenalis ſatyra ſexta.Cauſa nec ẽ/quare cœnã & muſtatia perdas.Pit
tacium aũt cum i latino & duplicato t græcum quidẽ uocabulũ ta ſyllabã cor
ripit ſicut Pittacus ut eſt apud Iuuenalem uel pittacon emit.

Alexãder.Demat opaca:cloaca:Quot dat ulũ iunges:obliquos adere debes.Ex
cipitur ſimilacis:Syphacis:Pharnacis.Similax huius ſimilacis cũ i latino utro Similax
Callimacus biq;/græcum eſt uocabulum.Callimacus.σιμίλακα φθειρόμενα ξῶα.Arbor
Sextius eſt/quã Latini taxum appellãt/teſte Sextio.Alii dicunt eſſe genus hederæ/dẽ
Plinius ſis geniculatæ caulibus/ſpinoſis fruticoſæ ramis/folio ceu hedera paruo quã
Plinius libro.xvi.naturalis hiſtoriæ dixit oibus ſacris & corõis eſſe iфauſtam/
quoniam ſit lugubris/uirgĩe eius nominis/propter amorem iuuenis Croci/
Ouidius mutata inunc fruticem/dicente Ouidio libro metamor.iiii.Et Crocon in par
uos uerſum cum ſimilace flores:ubi pes ſextus proceleumaticus eſt.Syphax/
nomen barbarum/apud græcos cum y græco ſcribitur:quos imitari operæ/ Syphax
Liuius precium eſt.Fuit numidarum rex/teſte Liuio libro.iiii.de ſecundo bello puni
Propertius co.Et pha ſyllabam in obliquis indifferentem habet.Propertius.Hannibalis
Ouidius ſpolia/& uicti monumẽta Syphacis.Ouidius libro faſtorum.vi. Poſtera lux
Claudianus melior:ſuperat Maſaniſſa Syphacem.Claudianus.Cõpulimus durũ Sypha/
cem/tractũq; metelle.Pharnax huius pharnacis/quẽadmodũ & Syphax hu Pharnax
ius Syphacis/tam producta/q̃ correpta in opbliquis pha ſyllaba/enuntiandũ Candax
Lucanus dixerim.proprium fuit uiri nomen:de quo Lucanus libro ſecundo meminit/
dicens.Tigranemq; meum/nec Pharnacis arma relinquas.Simili modo Can
dax(ut mea fert opinio)da ſyllabã in obliquis corripit.ea inſula eſt/quæ alias
Creta dicitur.Styrax ẽt/Dropax/Athax/Atrax ſecũdã ſyllabã in obliqs cor/
Serenus ripiunt.Serenus.Aut ſtyracem tornes/aut duri uulturis alam. Vide ubi ſty/
rax Martialis.Pſilotrho faciẽ lauas/& dropace caluã.Serenus. Nec ñ appoſi
Serenus

to curantur dro pace mebra. Genus ungueti. Athax fluuius eſt prope Narbo
nam fluens. Atrax fluuius eſt Aetoliæ. & urbs macedoniæ. Statius primo the
baidos. Atracia rubet arte labor.
Virgilius Alexander. M ſubeunte breuis erit a. Excipitur dictamũ. Virgilius li. æneí. xii. Dictamus
Statius Dictamũ genitrix Cretæa carpit ab Ida. Statius li. ſiluarũ primo. Dictami flo Dictamum
Serenus rentis opem/ quoq; anguis abundat. Serenus. Reliquias partus dictami detra
hit hærba. Genus ẽ hærbæ medicinalis. Et cũ i latino/ & ct exilibus ſcribitur:
declinaturq; dictamus/ & dictamũ. Dictamũ itẽ eadẽ litteratura/ urbs eſt ſep/
Ptolemæus temtrionalis in Creta/ teſte Ptolemæo.
Alexander. A ſuper n breuis/ ut clibanus: tñ excipis illa Quæ declinabit tibi ter
tia: ſicut inanis. Vocali iuncta producitur. Demitur Sicanus: & Cyane. Sicãus Sicanus
Virgilius a Sicania/ cũ i latio. & c exili/ ca ſyllabã indifferẽtẽ habet. Virgilius li. æneí. iii.
Sylius Sicano prætenta ſinu iacet iſula contra. Sylius li. xiiii. Sydera Eliſæis aderat
Sylius gens Sicana uotis. Idẽ li. xvi. Vtq; bibant Tyriũ bis quinos ſæua per annos
Ouidius Sicana nunc tellus/ nũc litora Ibera cruorem. Ouidius de ibide. Plurima qua
flamas Sicanus Aetna uomit. Cyane cũ c exili/ & y græco nympha fuit Sicu/ Cyane
la/ Proſerpinæ ſocia/ conuerſa i fontẽ ſui nominis. Alia eodẽ nomine fuit Mæ
Ouidius andri fluuii filia. Et mediã ſyllabã indifferẽtem habet. Ouidius li. ii. de põto
Ouidius Quaq; ſuis Cyanem miſcet Anapus aquis. Idem libro metamorpho. nono.
Cognita Cyane præſtanti corpore nympha.
Horatius Alexander. ſit aranea iuncta balano. Balanus la ſyllabã corripit. Horatius in ter Balanus
Martialis tio carminũ. Nec preſſa tuis balanus capillis. Martialis in apophoretis. Hoc
Perſius ex unguẽto cõſtat/ & ex balano. Inde fit adiectiue balanatus. Perſius. Tum cũ
Acron maxillis balanatũ gauſape pectis. Genus eſt glandis. Acron autẽ dixit hærbã
eſſe unguentariam: & ab Horatio pro unguento myrobalano poſitam. Bala
nus item/ urbs eſt in Epiro.
Virgilius Alexander. A ſuper p breuis. Excipitur Meſapus: Anapus: Serapis. Virgilius li. Meſapus
æneí. vii. At Meſapus equũ domitor/ Neptunia proles. Propriũ fuit uiri no/ Anapus
men: a quo/ Meſapia/ hoc eſt Apulia/ Italiæ regio/ cognominata eſt/ ut ſcribit Serapis
Feſtus Feſtus. Ouidius libro. ii. de ponto. Quaq; ſuis Cyanẽ miſcet Anapus aquis. Seraphis
Ouidius Fluuius eſt Siciliæ. Serapis huius ſerapis/ uel ſerapidis/ cum p/ & cũ ph Sera/
Martialis phis/ a nonnullis ſcribitur. Et ra ſyllabã indifferẽtem habet. Martialis. Vince/
Martialis bant nec quæ turba Serapin amant. Idem. Iſæum Seraphin/ Nilus ueneratur.
Auguſtinus Oſirim. fuit cognomẽ Oſiridis: qui primo Apis/ teſte Auguſtino libro. xviii.
de ciuitate dei capitulo. v. ductus eſt: deinde Serapis per imutationem littera
Varro rum: cuius rationẽ Varro reddidit in hæc uerba dicens. Quia enim (inquit) ar
ca/ in qua mortuus ponitur (quod omnes iam ſarcophagum uocãt) græce
σωρος dicitur/ & ibi ſepultũ Apidem uenerari cœperũt prius q̃ eius tẽplum
eſſet eſtructũ/ uelut Soroſapis/ uel Sorapis primo/ deinde una littera (ut fieri
ſolet) commutata/ Serapis dictus eſt. σωρος proprie/ græce is eſt/ qui apud
nos aceruus/ ſiue cumulus dicitur.
Iuuenalis A breuis ante q: ſit tanaquil tibi teſtis. Iuuenalis. Ante tamẽ de te Tanaquil tua/ Tanaquil
quãdo ſororẽ. Nomẽ eſt uxoris fictum. Hãc regulã Alexader omiſit.
Iuuenalis Alexander. A ſup r breuis eſt. Excipitur tiara. Iuuenalis. Phrygia ueſtitur bucca
tiara. Phrygius pileus ẽ: & cũ t exili/ & i latio ſcribit/ ut i ipſa dictõe uidimus. Tiara
Alexãder. Quidã denariũ breuiant/ nõ primiciales. Imo etiam primiciales) ut Denarius
Martialis tuo ni frater utar uocabulo) na ſyllabã corripiũt: ac ẽt producunt. Martialis.
Martialis Denariis tamen hanc non amo Baſſe tribus. Idem.
Hanc uolo quã redimit totam denarius alter.
Virgilius Alexander. obliquos produc. Excipitur baccar huius baccaris & Lucar auis. Vir Baccar
gilius in buccolicis. baccare frontem Cingite: ne uati noceat mala lingua futu
ro. Genus eſt hærbæ: & cum gemino c exili ſcribitur.
Alexander. Ante t corripis a. Et excipiẽdo ſubdit: Quæ fiunt ites ſociabis/ ſicut
Achates. Demitur lapathes: Eurybates: Ichnobates: Pelates: ſchœnobates: An
tiphates. Lapathos cum th aſpirato/ hærba eſt ex qua/ cybus quidã cõficitur/ Lapathes

Serenus lapates congominatus:cuius mediã ſyllabã Serenus corripuit:Alexander ue
Alexander ro nequam/productã ponit. Ait enim Serenus.
Sæpe chelidoniam cum ſucco lapathis addes. Alexander nequaq̃.Lapathes
cybus eſt:& holus componit eundẽ.Eurybates cum y græco/& t exili/fuit te Euribates
Homerus ſte Homero libro iliados ſecundo/uir Ithacus:quẽ Vlyſſes præconẽ ſemp ha/
Ouidius bebat ad manũ.Ouidius heroidũ.Nã ſimul Eurybates/me Talthybiuſqꝫ uo/
Ouidius carunt.Ouidius metamorpho.iii.Gnoſius Ichnobates/Spartana gente Melã Ichnobates
Ouidius pus.Dici poteſt per ueſtigia ferarũ incẽdens.Nam ιχνος ueſtigiũ/βαινω am Pelates
bulans interpretatur/& cum ch aſpirato ſcribitur.Ouidius libro metamor/ Schœnoba
phoſeon.v.fuit.Demere tentabat leui quoqꝫ robore poſtes.Cynnipheus Pe/ tes
lates.Proprium fuit uiri nomen.Schœnobates cũ ch aſpirato/& œ diphthõ/
Iuuenalis go/& t exili/dici poteſt funiambulus.Iuuenalis ſatyra tertia.Augur/ſchœno
bates/medicus/magus/omnia nonit.Antiphates cum t exili utrobiqꝫ/& i lati Antiphates
Sylius no/propriũ fuit uiri nomẽ. Sylius libro.xiiii.Poſt durũ Antiphatæ ſceptrũ/
& Cyclopea regna.Poſſet tamẽ in his quattuor dictionibus Euribates/ſchœ
nobates/Antiphates/Icnobates/auctor excuſari.Nam cum cõpoſitæ dictio/
nes ſint ſub illa poſſunt regula cõprehẽdi/quæ incipit.A t breuis.

Alexander.Iungis nomen in as obliquis:ſic probat abbas.Excipitur anas huius Anas
Rufus anatis.Rufus Feſtus in Arato.Latipedẽqꝫ anatẽ cernes excedere ponto.Mar/
Martialis tialis.Et anatis habeas uropygium macræ.Macer de uiribus hæbarum.
Macer Anſeris/aut anatis mixta pinguedine turi.Auis eſt nota.

Alexander.Longa fit a ſuper u.Bathauia cum th aſpirato/a βαθυ/quod apud Bathauia
nos altũ dicitur/deſcẽdit.Prouincia eſt Germaniæ:a qua/ſit Bathauus batha Bathauus
Lucanus ua bathauũ/tha ſyllaba indifferenter poſita.Lucanus li.primo.Vãgiones/Ba Baueria
Iuuenalis thauiqꝫ truces/quos ære recuruo Stridẽtes acuere iubæ.Iuuenalis ſatyra.viii.
Marcialis Hic petit Eufratem iuuenis/domitiqꝫ Bathaui.Martialis.Et mutat latias ſpu/
ma Bathaua comas:hoc ẽ ſapo Germanicus.Hæc autem ꝓuintia alio nomi/
Virgilius ne nunc Baueria appellatur.Patauiũ cum t exili/apud Virgilium ta ſyllabam Patauium
corripit/quom ait libro æneidos ꝓmo.Hic tamẽ ille urbẽ Pataui/ſedeſqꝫ lo/
Ptolemæus cauit/pro patauii.Vrbs eſt italiæ/Titi Liuii patria.Aliam eodem nomine po/
nit Ptolemæus urbem in Bithynia Aſiæ.

Alexander.Ante b longa fit e.Excipitur muliebris:mulcebris:fœnebris cum œ Muliebris
diphthongo/a phœnore:phunebris:ſcatabræ:terebra:palpebra:celeber:ille Mulcebris
Horatius cebræ:tenebræ:latebra:uertebrum:cerebrũ:ſalebræ.Horatius in epiſtolis. Fœnebris
Ira truces inimicicias/& phunebre bellũ:hoc ẽ cædicũ/ſiue mortale/a φονος Phunebris
quod cædes/uel mors iterpretatur.Funus autẽ exeqæ/a funalibus tractũ ẽ.
Virgilius Virgilius georgico.ꝓmo.Saxa ciet:ſcatabriſqꝫ arentia tẽperat arua.Tibullus. Scatebræ
Tilbullus Gentis Aquitanæ celeber Meſſala triumphis.Horatius in arte poetica.Illece/ Celeber
Horatius bris erat/& grata nouitate morandus.Idem in quarto carminũ.Infernis neqꝫ Illecebræ
Horatius enim tenebris diana pudicum Liberat Hipolitum.Virgilius libro ænei.viii. Tenebræ
Virgilius Defendi tenebris/& dono noctis opacæ.Lucanus libro.vi.Aſſuetumqꝫ diu te
Lucanus nebris.Ouidius metamor.iii.& multis latebra oportuna fuiſtis.Virgilius li/
Ouidius bro æneidos.x.Coniicit in latebras:nec Turnus ſegnior inſtat.Horatius li/ Latebra
Virgilius bro.ii.ſermonum.Sic uacuũ celebri populũ Phæaca putauit.Idẽ libro ꝓmo Cerebrum
Horatius epiſtolarũ.Qui queritur ſalebras/& acerbum frigus/& imbres.Martialis.
Horatius Sed quæ per ſalebras/altaqꝫ ſaxa cadunt. Salebræ

Martialis Alexander.Ante d produces e.Excipitur Tenedos:Macedo:exedra:ſynhedra: Tenedos
Seruius cathedra.Tenedos cum t exili/fuit iſula in conſpectu Troiæ/dicta teſte Ser/ Trebula
Cicero uio/a quodam/cui Tenes nomẽ fuit/dicente ẽt Cicerone in Verriniſ.Tenẽ ip Mutuſcæ
Seruius ſum/cuiuſ ex nomine/Tenedoſ nominatur.Hæc & Trebula cognominata ẽ/ Macedo
Virgilius teſte Seruio:necnon & mutuſcæ/ut eſt apud Virgilium libro æneidoſ.vii.oli Maceta
Virgilius uiferæqꝫ mutuſcæ.Idem libro.ii.æneidoſ.Ac in conſpectu Tenedoſ notiſſima
Ouidius fama.Ouidiuſ libro metamor.primo.Et claroſ/& Tenedoſ/Pataræaqꝫ regia
Lucanus ſeruit.Lucanuſ libro.vi.Cum tibi ſacrato Macedo ſeruetur in antro.Arator
Arator tamẽ ce ſyllabam produxit/quom dixit in actibus apoſtolicis.uir quippe Ma

cedo In ſomnis hæc uiſus ait. Nã & græci nõnunq̃ ε in η mutare cõſueuerunt.
Geminus — Vnde Geminus ait ĩ epigramatibus. εργα μακηδ͂ονιοισ ἔγχεσι κεκλιμενα.
Ouidius — Sic & Ouidius ꝓtulit. xii. meta. dicẽs. Qui clypeo/gladioq; Macedõiaq; ſariſ
Diodorus — ſa. Macedones/populi ſunt in Europa/teſte Diodoro/q & Macetæ uocant
Papinius — dicẽte ĩ achilleide Papinio. Quo Macetæ ſua tæla citẽt/quo turbine cæſtũ. Ex — Exhedra
hedra ab εξ/& ἕδρα/quæ eſt ſella/compoĩt: ſic ſynhedra ex συν/& εδρα: ca — Synhedra
Martialis — thedra ex κατα/& εδρα. Martialis. Illic æra ſonant: at circum pulpita noſtra/ — Cathedra
Et ſteriles cathedras/baſia ſola crepant. Quod ſi dixeris has tres dictiones/
quia cõpoſitæ ſunt/ſub hac regula nõ comprehendi/fatebor quidem: ſed ab
illa ſaltem eximi debuerunt/quæ ĩcipit: Ante d protrahis e/ſi ſint diſyllaba.

Alexander. E ſuper f dabitur breuis. Verba ſecundæ coniugationis compoſita — Liquefaciõ
cum his uerbis/facio/& fio/ut liquefacio liqueſio/tepefacio tepeſio/patefa/ — Liqueſio
Ouidius — cio pateſio/ſyllabam ipſam/ante f litteram/indifferentem habent. Ouidius li
Horatius — bro metamorpho. vii. Tura liquefaciũt/indutaq; cornibus aurũ. Horatius ſer
Catullus — mone. xiii. In matris iugulo ferrum tepeſecit acutum. Catullus. Alta tepefaci
Propertius — et permixta flumina cæde. Propertius. Nec flente dominæ patefiant nocte fe
Lucanus — neſtræ. Veneficus etiam ne ſyllabam producit. Lucanus libro ſexto. Polluto — Veneficus
Ouidius — cantu/diriſq; uenefica ſuccis. Ouidius heroidũ. Barbara narratur ueniſſe ue/
nefica tecum.

Alexander. E ſuper l dabimus longam. Excipitur obelus: ſepelio: Cybelle: Se/ — Obelus
Homerus — mele: Thymele: periſcelis. Homerus libro iliados primo. — Sepelio
Perſius — μιστυλλον τ᾽ἄρα τἄλλα και ἀμφι ὀβελοῖσιν επειρον. dicitur ueru. Perſi
Ouidius — us ſatyra quarta. Iam pridem hunc ſepeli: tu reſtas: perge: tacebo. Ouidius he
roidum. Et ſepeli lacrymis perfuſa fidelibus oſſa. Cybele huius Cybeles/& — Cybele
Cybeles huius Cybelis/uel Cybelæ/declinari poteſt. Quæ dictio apud Græ — Cybeles
cos cum c exili/& y græco/& unico l ſcribitur: apud quos media ſyllaba cor/
Seruius — ripitur. Teſte enim Seruio ſuper librum. x. æneidos/hæc Cybele dictio/anã
pæſtus eſt: qui tribus conſtat ſyllabis/duabus breuibus/ultima lõga. Eſt igitur
Seruius — Cybele mons in Phrygia/teſte Seruio ſuper librum tertiũ æneidos: a quo (ut
Feſtus — ait) Cybele ſaturni uxor/cognominata eſt. Feſtus autem ſcribit Gybelẽ a nõ/
nullis ideo appellatã/quia ageret homines in furorẽ: quod Græci κυβιστω
dicunt. Sacerdotum enim Cybeles/proprium eſt/caput rotare/dicente Iuue/
Iuuenalis — nale: crinemq; rotant hululante Priapo: Alii a Cybelo ſacerdote quodam/ſa
crorum illius primo inuentore/Cybelem ipſam cognominatã dicunt. Hæc
Lactantius — enim primum Ops dicta fuit/teſte Lactantio firmiano: poſtea Cybele: Bere/
cynthia: Rhea: Bona dea. Noſtri igitur poetæ/græcorum more/be ſyllabam
Virgilius — corripuere. Virgilius libro æneidos tertio.
Virgilius — Hinc mater cultrix Cybeles Corybantia q̃ æra. Idem libro æneidos. xi. Forte
Valerius — ſacer. Cybeli. Valerius Flaccus. Lætaq; iam Cybele/fœdæq; p oppida tædæ.
Martialis — Martialis. Hinc uiduæ Cybeles/illinc ſacraria ueſtæ. Idem. Et Cybeles picto
Martialis — ſtat Corybãte Tholus. Iuuenalis. Et Cereris licet/& Cybeles aulæa relinquas.
Iuuenalis — Idem ſatyra ſecũda. Hinc turpis Cybeles/& fracta uoce loquendi Libertas.
Ieuenalis — Claudianus de raptu proſerpinæ libro primo. Turrigeramq; petit Cybelẽ/
Claudianus — ſinuoſa draconum Membra regens. Ouidius li. faſtorũ quarto/Inter (ait) uirĩ
Ouidius — dem Cybelem/altaſq; Celænas/Amnis it inſana nomine Gallus aqua. Idem
Ouidius — in eodem. Dindymon/& Cybelem/& amœniã fõtibus Idam. Nonnunquam
tamen/poetæ noſtri/metri gratia/penultimam ꝓducentes ſyllabam/unum l ĩ
terpoſuere: ita ut hæc Cybelle dictio/pes ſit bacchius/tribus quidẽ ſyllabis cõ — Cybelle
Claudianus — ſtans/una breui/reliquis duabus longis. Claudianus de raptu proſerpinæ li. i.
Claudianus — adytis auulſa Cybelles
Columella — Exilit: & pronas intendit ad oſcula turres. Idem libro tertio.
Proſilit/& tali compellat uoce Cybellem. Columella li. xi.
Propertius — Extimulat uatem per Dindyma caſtra Cybelles. Propertius.
Propertius — Vertice turrigero/iuxta dea magna Cybelle. Idem.
Propertius — Dindymus/& ſacra fabricata inuenta Cybelle. Idem.

Lucanus Vel tu quæ tardo mouiſti fume Cybellem. Lucanus libro primo. Et lotā par/
Sylius uo reuocant Almone Cybellem. Sylius libro nono. Amphitrioniades/pari/
Sylius ter ueneranda Cybelle. Idem in. viii. tepidoq; fouent Almone Cybellē. Stati/
Statius us libro ſiluarum quarto. Apia quaq; Italo gemitus Almone Cybellem. Cy/ Cybale
Virgilius bale cum y græco/& a/in media ſyllaba/nomen mulieris a Virgilio ponitur/
quom ait in moreto. Interdum clamat Cybale: hæc erat unica cuſtos. Cymba Cymbalū
lum cum y græco/inſtrumētum eſt muſicum: quod in ſacris Cybeles haberi
Ouidius conſueuerat cum tympano/dicente Ouidio libro faſtorum quarto.
Propertius Cymbala pro galeis/pro ſcutis tympana pulſant. Propertius. Narrabis Se/ Semele
Iuuenalis mele quo ſit formoſa. ꝓpriū fuit mulieris nōm. Iuuenalis. Diues/& a trepido Tymele
Horatius Tymele ſuppoſta latino. Proprium fuit nomen mulieris. Et cum th aſpirato/ Periſcelis
& y græco ſcribitur Horatius in epiſtolis. Nota refert meretricis acumina: ſæ
pe catellam: Sæpe periſelidem. Genus eſt ornamenti/ex περι circum/& σκε
λοσ crus/uel brachium/compoſitū uocabulum. Melius tamen excipi debu/
iſſet ab illa regula: e ſup l longā faciūt diſyllaba. Cū i latino/& c exili ſcribit.
Alexander. E ſuper m longa: uehemens/eremuſq; retracta. Eremus fœminini ge Eremus
neris/abſq; aſpiratione initii/græcum eſt uocabulum: quod apud illos cum
η in media ſyllaba ſcribitur hac uidelicet ſcriptura ἔρημοσ: quæ quidem ſyl/
Dionyſius laba producta eſt. Vnde Dionyſius in perihegeſi/ait.
Maffæus οὔ ποτέπι προχοῇσιν ἐρημαίην ανα νύκτα. Quarē errauit Maffeus/quom
dixit i Antoniade. Expediā ꝓmamq; eremū/ꝓmoſq; receſſus. Sed (ut puto)
Prudentius Prudentiū imitatus eſt/ſimili deceptum errore/quom i pſycomachia ait.
Excidit ergo animis eremi ſitis. Claudicat etiā uerſuculis ille/q in hymno ad
laudem ſancti Ioānis Baptiſtæ decantatur his uerbis. O nimis fœlix/meritiq;
celſi Neſciens labem niuei pudoris Præpotens martyr/eremiq; cultor Maxi/
me uatum. Neq; ab hæreo/uel remoueo/eremus deducitur/ut Brito uoluit/
Vgutio & Mamætractus/& cum Catholico ſomniauit Vgutio.
Martialis Alexander. Longa fit e ſuper n. Excipitur Porſenā: olenos: & Clymene. Martia/ Porſena
Sylius lis. Hanc ſpectare manū Porſena non potuit. Sylius li. viii. Cernitur effugiēs
Seruius ardentē Porſena dextrā. At uero Virgilius (ut dixit Seruius) metri gratia/ge/
Virgilius minauit n/quom li. æneidos. viii. ait. Necnō Tarquiniū eiectū Porſenna iude Porſenna
Statius bat Accipere. Rex fuit Romanorum. Statius libro thæbaidos quarto.
Ouidius Olenos Ioniis & fluctibus hoſpita portu. De hac uibe alibi diximus. Ouidius. Olenos
Cætera per ſocias Clymenen/Aethramq; loquamur. Proprium fuit mulie/ Clymene
ris nomen Helenæ comitis. Et cum c exili/& y græco ſcribitur.
Tortellius Alexander. Ante p rara fit e: moneo tñ hanc breuiare. Excipitur Aſepus. Hac Aſepus
enim litteratura ſcribitur ab Homero/Dionyſio/Ptolemæo/Priſciano: etſi
Tortellius cum æ diphthongo/& a/in media ſyllaba/hac uidelicet ſcriptura
Homerus Aeſapus ſcribi præcipiat. Fuit Troiani fluuii nomen teſte Homero libro ilia
Priſcianus dos. xii. de quo Priſcianus i perihegeſi. Atq; malos lemures/quod pellit mu
nus Aſepi. Ioſepus ēt mediam producit ut uidimus in erroribus Petri Rigæ. Ioſepus
Sic etiam Aſclepius proprium uiri ſecundā producit. Nam apud græcos eſt
ἀσκληπιοσ. Macer. Non modicum ſanas Aſclepius aſſerit illas.
Ante q fit breuis e diequinti ſit tibi teſtis.
Gellius Vt libro nono tradit tibi Aulus Gellius. Hanc regulam Alexander omiſit. Diequinti
Alexander. R ſubeunte breuis datur e. Excipitur trieteris: machæra: Abdera: ar/ Trieteris
cæra: Neæra: Cythera: Cithæron. Trieteris cum t exili utrobiq;/& i latino in
Statius utraq; ſyllaba/dici poteſt triennium. Vnde trieterica ſacra. Statius libro thæ/
Sylius baidos. iiii. Ludus/& atra ſacrū recolet trieteris Opheltem. Sylius libro. iiii.
Virgilius Edonis ut Pangæa ſuper trieteride/motu. Virgilius libro æneidos quarto.
Thyas ubi audito ſtimulat trieterica bacco. Erant trieterica Bacchi ſacra: quæ
Seruius ideo ſic dicta ſunt/teſte Seruio/quia triennalia/hoc eſt/tertioquoq; āno ſum
Ouidius ptuoſiora quottidianis orgiis agitabantur/dicente Ouidio libro meta. viiii.
Vtq; tuo moto proles Semeleia thyrſo. Iſmariæ celebrant repetita triennia
Iuuenalis bacche. Machæra cum ch aſpirato/& æ diphthongo ſcribitur/ut in ipſa dicti/ Machæra

one uidimus.Iuuenalis ſatyra .vii.Oſtendatur/ames nomen/uictūq; machæ
Ennius ræ.Ennius ſuccinti corda machæris:ideſt gladiis:hoc eſt/crudelibus cogitati
Ouidius omnibus.Ouidius de Ibide.Aut te deuoueat certis Abdera diebus.Vrbs fuit Abdera
Solinus Thraciæ:quam Diomedis ſoror condidit:& a ſe cognominauit/teſtibus So/ Abdira
Pomponius lino/& Pomponio Mela.Abdira/urbs eſt Aphricæ/inter Bagradam/& Tri Abdara
Ptolemæus tonem fluuios/teſte Ptolemæo.Abdara/locus eſt Iberici maris/ut idem Pto Arcæra
Ptolemæus lemæus oſtendit.Arcæra cum c exili/& æ diphthongo/plauſtrum eſt undiq; Neæra
Virgilius tectum.Neæra cum æ diphthongo/mater fuit Phaethuſæ/& lampetiæ.Vir
Tibullus gilius in buccolicis.ipſe Neæram:Dum fouet.Tibullus.Lygdamus hic ſitus
Ptolemæus eſt:dolor hinc/& cauſa Neæra.Cythera cū c exili/& y græco/& th aſpirato/ Cythera
Dionyſius inſula eſt/teſte Ptolemæo/Pelopōneſo adiacens/& eiuſdem nominis urbs in
Strabo ea/pluralis tantum numeri.Dionyſius/& Strabo/inſulam eſſe dixerunt con/
Virgilius tra Cretam:alii Cypri ciuitatem eſſe uoluerunt.Virgilius libro æneidos.x.
Virgilius Eſt Paphos/Idaliumq; mihi:ſunt alta Cythera.Idem li.æneidos primo.
Statius Hunc ego ſopitum ſomno ſuper alta Cythera.Cithæron cum c exili/& i lati/ Cithæron
no/& th aſpirato/& æ diphthongo/unum eſt ex iugis Parnaſi montis Boœ
Ouidius tiæ.Statius thæbaidos primo.Inde plagam/qua molle ſedens ī plana Cithæ
ron.Ouidius li.metamor.iii.Vadit ubi feſtus facienda ad ſacra Cithærō.Tri Trieris
eris etiam apud græcos mediam producit:ſic & poderis.Nam apud illos cū Poderis
η in media ſyllaba ſcribuntur.Quod ſi aliter apud pœtas comperitur/au/
ctoritatis eſt/non rationis.Nauis eſt trieris cum i latino utrobiq;:quam tri/
remem uocant.Poderis ueſtis eſt talaris:quam camiſiā ſacerdotalē appellāt.

Alexander.tamen excipias rus In propriis:ſicut Gualterus.Eximitur Pierus: Pierus
Craterus:& Valerius:Virgilius libro.x.Quem tn̄ haud expers Valerius uir
Ouidius tutis auitæ.Propriū eſt uiri.Ouidius libro metamor.v.Pierus has genuit Pel
læis diues in aruis.Pater fuit nouem picarum:quas nouem muſæ canendo ui
Horatius cerunt:& cum i latino ſcribitur.Horatius ſermone.xiii.Nō eſt cardiacus:Cra Craterus
Perſius terum dixiſſe putato.Perſius.Et quid opus Cratero magnos promittere mō
tes?Proprium fuit uiri nomen:& cum c/& t exilibus ſcribitur.

Alexander.Et deriuatum/quod rus determinat/aut rum:Ex hoc auſterus pro/
ducitur.Excipitur bucerus:& querquerus:& poſterus.Bucerus enim/a boue Bucerus
Pompeius formatur.Querquerus autem/a καρραρα/quod græci dicunt/auctore Pom/
Ouidius peio.Ouidius libro metamorpho.vi.Lanigeroſq; greges/armentaq; bucera
Lucillius pauit.Lucillius.querquera conſequitur capitiſq; dolores.Idem.iactans me/ut Querque/
Lucillius febris querquera:hoc ē frigida.Virgilius libro æneidos quarto.Poſtera Phœ rus
Virgilius bea luſtrabat lampade terras.Alter/proſper/aſper/exter/ſub regula contine Poſterus
ri poſſunt.Inferus/& ſuperus/ab illa exceptione/& deriuatum/ab auctore
eximuntur.

Alexāder.Corporis obliquos alios.Excipitur Byzer:Cremeſter:character:bra Byzeres
chioniſter:alter:phyſeter:ſoter:ſtater:clyſter:luter:quæ cum η apud græcos
in ſecūda obliquoꝶ ſyllaba ſcribūtur:quæ quidē littera(ut alibi diximus)aut Buzeres
in æ diphthongum/aut in e productū/a noſtris mutari conſueuit.Sic & pre/ Cremeſter
ſter.Lucanus.viiii.Percuſſit preſter illi rubor igneus ora.Serpētis genus es. Character
Byzeres cum y græco/populi quidam ſunt:qui a nonnullis/y græco in u(ut Brachioni/
Priſcianus fieri ſolet)mutato/Buzeres appellantur.Priſcianus in perhegeſi.Buzeres pri ſter
Valerius mi:quos iuxta terra Bechirū.Valerius Flaccus li.v.Buzereſq; uagi.Cremeſter
cū ct exilibus ſcribitur.Sunt Cremeſteres nerui/a quibus teſticuli pēdēt.Cha
racter cum ch aſpirato in initio/& ct exilibus in ultima ſyllaba/interpretari
poteſt ſignū/figura/ſtylus dicendi.Brachioniſter cum ch aſpirato/& i latino
Martialis utrobiq;/& t exili ſcribitur:& dici poteſt armilla.Martialis in apophoretis.
Quid pereunt ſtulto fortes aletre lacerti?Maſſa erat plombea:qua ſalientes
utebantur.Phyſeter cū y græco/genus eſt piſcis marini admirabili magnitu/ Alter
Rufus dine.Et a φυσαω:quod eſt ſpiro/uel ſufflo/deſcendit.Rufus Feſtus ī Arato. Phyſeter
Delphinos uirides/& phyſeteras anhelos.Soter cum t exili/propriū fuit ui/ Soter
ri nomē:& dici poteſt ſaluator.Stater cum t exili utrobiq;/tam apud Græ/ Stater

Tortellius — cos/q̃ latinos ſcribitur:etſi cum ch aſpirato in ſecunda ſyllaba ſcribi a Tortel
Vgutio — lio præcipeatur.Neq; a ſto ſtas deſcendit/ut cum Catholico ſomniauit Vgu/
Tortellius — tio:ſed nec a στατωμιζω/quod ē trutino/deducitur/ut tradit Tortellius ipſe:
quia tunc cũ th aſpirato in ſecũda ſyllaba ſcriberetur:quod nequaq̃ a græcis/
nec latinis obſeruat. Deriuatur autem ſtater ab ἵστημι/quod eſt põdero/η i
α conuerſo:quemadmodum & ab ἵστημι/quod eſt ſto/fit στασισ ſtatio/η
pari modo i α mutato. A cuius quidē accuſatiuo græco στατηρα/noſtri hæc
Statius — ſtatera huius ſtateræ formauerunt. Statius libro.iiii.ſiluarum. Sed certa uelut — Statera
æquus in ſtatera. Clyſter cum c/& t exilibus/& y græco/aluum repurgare cõ/ — Clyſter
Macer — ſueuit:cuius quidem in obliquis ſecundam ſyllabã præter naturam corripuit
Macer/quom ait libro de uiribus hærbarum. Appoſitus digitis:aut intus Cly — Luter
ſtere fuſus. Et a κλυζω/quod eſt lauo/deriuatur. Luter genus eſt uaſis: quod — Mulier
apud Græcos λουτηρ ſcribitur.

Alexander. Produc mulierem. Mulier e ſyllabam corripit in obliquis/ut apud
Terentium legitur.

Alexander. E ſuper ſ breuis. Excipitur inde hoc Carcheſium: Galeſus: Haleſus: — Carcheſiũ
Marpeſus:Lyrneſus:Mileſi⁹:Magneſia:Diœceſis:Syntheresis:theoreſis:ſynœ
ceſis:quæ cum unico ſ ſcribitur. Carcheſium cum c exili/in initio/& ch aſpira
to in ſecunda ſyllaba/genus eſt poculi procærum/& circa mediam partem cõ
preſſum/anſatum mediocriter anſis a ſummo ad infimum pertingentibus/ut
Macrobius — ſcripſit Macrobius ĩ ſaturnalibus. Dictum eſt autem carcheſium(ut putat Aſ/
Aſclepiades — clepiades)a nauali re. Nam ſummam naualis ueli partem carcheſium nomi/
Virgilius — nabant. Virgilius.cape Mæonii carcheſia bacchi. Statius in achilleide.
Statius — Aequor & in celſa libant carcheſia puppe. Ouidius libro metamorpho.vii.
Ouidius — Tunc ſuper inuergens tepidi carcheſia lactis. Virgilius georgico.v.
Virgilius — Qua niger humectat flauentia culta Galeſus. Statius libro ſiluarum tertio. — Galeſus
Statius — Et Lacedæmonii pecuaria culta. Galeſi:ſcilicet fluuii prope Tarentum. Qua/ — Haleſus
Columella — re autem dixit Lacedæmonii/uide ubi Oebalia:de qua diximus ſuper regulã:
Liuius — Ante b fit breuis e. fluuius ē Calabriæ teſte Liuio libro quarto de ſecũdo bel/ — Marpeſus
Seruius — lo punico. Columella libro.xi. Et quæ ſicanis flores legiſtis Haleſi. Marpeſus/
Virgilius — teſte Seruio ſuper librum ſextum æneidos/mons eſt in inſula Paro:a quo/fit — Marpeſius
Herodotus — Marpeſius Marpeſia Marpeſium. Virgilius. Quam ſi dura ſilex/aut ſtet Mar/ — Lyrneſus
peſia cautes. Lyrneſus cum y græco/fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum.v. — Lyrneſius
Virgilius — Phrygiæ urbs:a qua/fit Lyrneſius Lyrneſia Lyrneſium. Virgilius li.ænei.xii.
Virgilius — Lyrneſi domus alta/ſolo Laurente ſepulcrum. Idem li.æneidos.x. Haud partē
Seruius — exiguam montis Lyrneſius Agmon:ideſt phryx/ut exponit Seruius. Lyrneſ — Lyrneſſus
Homerus — ſus autē cum y græco/& duplicato ſ/urbs fuit Theſaliæ/teſte Homero libro
iliados ſecundo. Miletos cum i latino/trium eſt urbium nomen(ut uidimus
ſuper regulã:Longa fit i ſuper l. Et a Mileto/fit Mileſius Mileſia Mileſiũ. Oui — Meleſius
Ouidius — dius libro ſecundo triſtium. Iunxit Ariſtides Mileſia carmina ſecum. Virgilius
Virgilius — georgicorum tertio. Mileſia uellera nymphæ Carpebant. Magneſia/regio ē/ — Magneſia
Plinius — Theſſaliæ annexa/teſte Plinio libro quarto naturalis hiſtoriæ:cuius populi/
Lucanus — Magneſii uocitati ſunt:qui & Magnetes/dicente Lucano libro.vi.
Et Magnetes equis/Minyæ gens cognita remis. Magneſia item/duarum ē ur/
Ptolemæus — bium nomen/teſte Ptolemæo:quarum una ē in Caria:alia in Lydia Mæonia.
Ptolemæus — Eſt etiam promontorium Pelaſgiotorũ ĩ Macedonia/ut idem dicit Ptolemæ
us. Diœceſis cum i latino/& œ diphthongo/dici poteſt gubernatio/diſpoſi/ — Diœceſis
tio/diſpenſatio/iuriſdicio/ſiue adminiſtratio. Neq; ex de/& cæſio/compoſi — Theoreſis
tum uocabulum eſt/quaſi deciſio dicatur/ut cum catholico ſomniabũdus tra — Synecheſis
Vgutio — dit Vgutio. Sed a διοικεω/quod eſt guberno/deſcendit. Syntereſis cũ y græ — Syntereſis
co/& t exili/dici poteſt attentio/ſeu conſeruatio. Nam a συντηρεω/quod eſt
conſeruo deriuatur. Ea eſt pars animæ/quæ uitiis aduerſatur:& ſe ſe ſemp im
maculatam cupit a peccato ſeruare. Theoreſis cum th aſpirato/dici poteſt cõ
templatio. Synœceſis cum y græco/& œ diphthõgo/dici poteſt cohabitatio.
Macer — Pleureſis re ſyllabam apud Macrũ producit/quom ait li.de uiribus hærbarũ. — Pleureſis

Coſtarum/quam pleureſim uocat attica lingua. Dicitur laterum dolor: quæ
tamen græcæ πλευρῖτισ uocatur.
Alexander. T ſubeunte datur e longa. Excipitur uenetus: Macetæ: Pyretrū: Phe — Venetia
retrum: pharetra: Triquetra: Panaretus: epitheton: antitheton: Thaygetus: Ia
Ptolemæus — petus: Vietus: Chryſedetū. Chryſodetū. Venetia/prouitia ē i Italia/teſte Ptole
mæo. Et ne ſyllabā ꝓducit: quia aliter metro ſtare non poteſt/niſi per procele
Petrarcha — umaticum. Vnde Fráciſcus petrarcha in epiſtola ad Zenobium Florentinum
ait. Atqꝫ Adriæ imperitans/alterqꝫ Venetia mundus. Venetiæ pluralis tantū — Venetiæ
numeri/opidum eſt Venetiæ nobiliſſimum/in mari ſitum. Inde fit Venetus — Venetus
Propertius — Veneta Venetum/ne ſyllaba correpta. Propertius. Quantum Hypanis Vene
Martialis — to diſſidet Eridano. Martialis. Rhæſina Veneto nec reſecare luto. Statius in a
Statius — chilleide. Quo Macetæ ſua tæla citent/quo turbine cæſtum. Populi ſunt: qui — Macetæ
alias Macedones appellantur. Pyretrum cum y græco/& t exili/genus ē hær — Macedones
Macer — bæ. Macer de uiribus hærbarū. Eſt Pyretrum calidum/ſiccum quoqꝫ: quartus — Pyretrum
Virgilius — in iſtis Eſt gradus. Virgilius libro æneidos. xi.
Sed uenit in medium: pheretro Palante repoſto — Pheretrum
Seruius — Procubuit ſuper. Græcū eſt uocabulū/teſtibus Seruio/& Varrone de lingua
Varro — latina: & capulus tranſfertur: quo ſcilicet mortui efferūtur. Pheretrū itē lectus
Sylius — erat/ī quo reſidētes captiui/perinde ac mortui/in capitoliū agebant. Sylius.
Virgilius — Ante Syphax pheretro reſidens/captiua premebat Lumina. Virgilius libro — Pharetra
Lucanus — æneidos. viii. Ille mihi inſignem pharetram/Lyciaſqꝫ ſagittas. Lucanus.
Cura fuit lectis pharetras implere ſagittis. Sagittarum conditoriū/ſiue repo/
ſitorium eſt. Triquetra cum t exili utrobiqꝫ/& i latino/inſula eſt in: quæ alias — Triquetra
Horatius — Sicilia/ſeu Sicania uocatur: de qua Horatius.
Sylius — quid militibus promiſſa Triquetra? Inde fit Triquetrus Triquetra Trique/ — Triquetrus
trū: Sylius libro. v. Huc Aetnæa cohors/Triquetris quam miſerat oris. Pana — Panaretus
retus cum t exili/pōt omniū uirtutum cōtinens. Nam παυ totum ſignificat:
Hierōymus — & ἀρετη uirtus interpretat. Hierōymus in prologo ſuper parabolas Salomo
Martialis — nis. Fertur & panaretos Ieſu filii Syrac liber. Hinc Martialis ait. Arguto madi
dus pollice panaretus. Epiteton cum i latino/ſequente th aſpirato/& t exili ī — Epitheton
ultima ſyllaba/dici poteſt impoſitum/ſeu appoſitū/uel adietiuū. Synthetō — Syntheton
cum y græco/& th aſpirato in ſecūda/& t exili in ultima ſyllaba/dicitur com — Cacoſyn
poſitum. Cacoſynteton cum c exili in utraqꝫ ſyllaba/mala compoſitio inter — theton
pretatur. Antithetō cū t exili in ſecūda/& ultima/& i latino/& th aſpirato in — Antithe
Perſius — tertia ſyllaba/dici poteſt cōtrapoſitū. Et omnia the ſyllabā corripiūt. Perſius: — ton
Librat in antithetis doctas poſuiſſe figuras. Agonotheta cum th aſpirato ī pe — Agonothe/
nultima/& t exili in ultima/dici poteſt certaminis diſpoſitor: hoc eſt munera — ta
rius. At ſi dixeris/compoſitæ hæ dictiones ſunt/ſub hac regula contineri nō
poſſunt/fatebor quidem: ſed ab illa regula eximi debuere: Ante t longa fit e.
Ptolemæus — Taygetus cum t exili utrobiqꝫ/& y græco/mons eſt ī Peloponeſo/teſte Pto — Taygetus
Lucanus — lemæo. Lucanus libro quarto.
gelidiqꝫ inculta iuuentus.
Taygeti. Taygete eadem ſcriptura/ſila fuit Agenoris: quo etiam nomie/una — Taygete
Rufus — pliadum appellata eſt. Rufus Feſtus in Arato. Electra/Altioneqꝫ/Celæno/Ta
Ouidius — ygeteqꝫ. Ouidius li. faſtorum. iii. Naian/& Electrā/Taygetemqꝫ Ioui. Iapetus — Iapetus
Heſiodus — cum i latino in initio/& t exili/fuit teſte Heſiodo in Theogonia/Titani filius
Ouidius — ex Aſia coniuge. Ouidius libro metamorpho. primo.
Virgilius — Quam ſatus Iapeto mixtam fluuialibus undis. Virgilius georgicorū primo.
Ceumqꝫ/Iapetumqꝫ creat: ſæuumqꝫ Typhœa. Vietus a uieo uies/interpreta/ — Vietus
Feſtus — tur a Feſto languidus/ſine ui: hoc eſt/naturalibus priuatus uiribus. Et mediā
Lucretius — ſyllabam indifferentem habet. Lucretius libro tertio.
Nec ſupra caput eiuſdem cecidiſſe uietum — Chryſende/
Horatius — Veſtem ſentimus. Horatius in epodo. — tum
Quis ſuodor uietis/& q̄ malus undiqꝫ membris — Chryſode
Martialis — Creſcit odor? Martialis. Si ridere potes miſeri chryſedeta Cinæ. Cryſedetū cū — trm

ch aſpirato/& y græco/dici pōt/i auro ligatū: Chryſodetū uero/auro ligatū.
Alexander. Obliquos breuies. Nomina propria i es terminata/quæ in etis mit/
Virgilius t unt genitiuum/penultimam producūt in obliquis ſyllabam. Virgilius libro
æneidos quīto. Creber utraqꝫ manu pulſat/uerſatqꝫ Dareta. Horatius ſermo Dares
Horatius ne decimo. Arguta meretrice potes/Dauoqꝫ Chremeta. Cum ch aſpirato/& Chremes
t exili ſcribitur. Iuuenalis ſatyra tertia. nec mite Thaletis Ingenium. Cum th Thales
Iuuenalis aſpirato/& unico l ſcribitur. Statius libro thæbaidos nono. Inde Pheres/acer
Statius qꝫ Tichus/ſed caſſa Pheretis. Pheres
Alexāder. I c ſequente breuis. Excipitur lumbricus: rubrica: pædico: multicium:
nouicius: redimiculū: Equiculus: cuticula: canicula: tegeticula: craticula: cunicu
lus: Numicius. Marica: Aricia: periculum: Labicum: Triuicus: Vſtica. Naſica. Lūbricus
Macer Macer de uiribus hærbarū. Lumbricos uentris hanc ſæpe bibendo necabit.
Serenus Serenus. Lūbrici quoqꝫ terreſtres naſcentur oliuo. Perſius. Excepto qꝫ ſi Ma/
Perſius ſuri rubrica notauit. Et rurſum. Non ſecus eſt/ſi oculo rubricam dirigat uno. Rubrica
Perſius Horatius ſermone. xvii. Prælia rubrica picta/aut carbone/uelut ſi. Martialis.
Horatius Qui uel prædicat Canthare/uel futuit. Cum æ diphthongo ſcribitur. Martia
Martialis lis. Sed nec prædico es/nec tu Sextile fututor. Puerarius dicit: qui ſcilicet pue Prædico
Martialis ros ad libidinem affectatur. Iuuenalis ſatyra ſecunda. Quid faciant alii/cū tu
Iuuenalis multicia ſumas. Genus eſt ueſtis. Iuuenalis ſatyra tertia. tætrūqꝫ nouicius hor Multiciū
Iuuenalis ret Porrhimea. Virgilius libro ænei. nono. & pulcher Equiculus armis. Syli/ Nouicius
Virgilius us in octauo raſtriſqꝫ nouant Equicula rura. Vbi etiam prima producta eſt: Redimicu/
Sylius quæ apud Virgilium corripitur. Equiculi populi quidā ſūt Tuſciæ/teſte Stra lum
Strabo bone. Iuuenalis ſatyra ſecunda. accipient te Paulatim qui longa domi redimi Equiculus
Iuuenalis cula ſumunt Frontibus. Ouidius libro metamor. x. Aure leues baccæ/redimi
Ouidius cula pectore pendent. Vittæ erant/ex poſteriore parte mitræ pendentes: ſed
Perſius generaliter dici poſſunt ornamenta. Perſius ſatyra quinta. Sēper & aſſiduo
Iuuenalis curata cuticula ſole. Iuuenalis. Quom bibet æſtiuum contracta cuticula ſolē. Cuticula
Perſius Perſius. Hem quid agis? ſiccas inſana canicula meſſes. Martialis. Dat tibi ſecu Canicula
Martialis ros uilis tegeticula ſomnos. Idem. Parua tibi incurua craticula ſudet ofella. Tegeticula
Martialis Craticula cum primam producat ſyllabam/ut eſt apud Lucanum/perpetuo Craticula
rupit defeſſo milite cratem/rectius ti ſyllabam corripere/q̄ producere debe/
ret. Neqꝫ enim ea in metro neceſſitate cogitur/qua hæ dictiones/redimiculū/
tegeticula/Numicius/nouicius/cuticula/canicula/cuniculus/Aricia: quæ qui/
dē metro aliter ſtare nō poſſunt: niſi proceleumaticus pes fieret. Vnde Franci
Petrarcha ſcus petrarcha/ex tribus huius dictionis ſyllabis optime dactylum confecit/
Martialis quom ad Clæmentem papam/ait. Craticulam/& gemino fæcundū martyre
buſtum. Martialis in apophoretis. Gaudet in effoſſis habitare cuniculus ātris.
Horatius Animal eſt lepori ſimile. Numicius cum unico m/& i latino/ Siciliæ fluuius Numicius
eſt: & mi ſyllabam indifferentem habet. Horatius in epiſtolis. Brunduſiū Nu
Virgilius mici melior uia ducat/an Api? Virgilius libro ænei. vii. Tyrrhenum ad Thy
Ouidius brim/& fontis uada ſacra Numici/pro Numicii. Ouidius libro metamor. iiii.
In freta flumineis uicina Numicius undis. Marica cum i latino/& c exili/dea Marica
Virgilius eſt litori Minturnenſium. Fuit aūt Fauni uxor/dicente Virgilio libro ænei. vii.
Martialis Hunc Fauno/& nympha gentium Laurente Marica Accipimus. Martialis.
Lucanus Cæruleus nos Liris amat: quem ſilua Maricæ Protegit. Lucanus libro ſecūdo.
Seruius Carnis/& umbroſæ Liris per regna Maricæ. Aricia cum i latino utrobiqꝫ/& Aricia
Ptolemæus c exili/urbs eſt iuxta Albam in Italia/teſte Seruio: quā Ptolemæus ſcripſit eſſe
Virgilius Latinorū mediterraneā. Virgilius libro ænei. ſeptimo. Virbius inſignē/ quē
Martialis mater Aricia miſit. Martialis. Mittit præcipuos nemoralis Aricia porros. Ho
Horatius ratius ſermone. v. Egreſſum magna me cepit Aricia Roma. Lucāus libro. vi.
Lucanus Diſtat ab excelſa nemoralis Aricia Roma. Iuuenalis. Paſſurus geſtis æquāda
Iuuenalis pericula rebus. Perſius ſatyra. ii. Nil me pudet capiti nō poſſe pericula cano. Periculum
Perſius Eſt aūt periculū experimentū: ac ſalutis diſcrimen. Labicū cū i latino/& c exi/ Labicum
Strabo li/oppidum fuit uia Latina/non procul ab urbe/teſte Strabone: a quo/fit La
Sylius bicus Labica Labicū. Sylius libro duodecimo.

Sylius	Ianq; adeo eſt campos ĩgreſſus/& arũa Labici.Idem li.viii.atq; habiles ad	Triuicus
Virgilius	aratra Labici. Virgilius libro æneidos ſeptimo.Et ſacranæ acies/& Picti ſcuta	
Horatius	Labici.Horatius ſermone.v.niſi nos uicina Triuici Villa.Villa quædã eſt in	
Porphyrio	Italia.Vſtica cum i latino & c exili/mons eſt in Sabinis/ut dixit Porphyrio.	Vſtica
Ptolemæus	Ptolemæus aũt/inſulam eſſe dixit iuxta Siciliam:& eodẽ nomine urbẽ in ea.	
Horatius	Horatius.Valles/& Vſticæ cubantis Leuia perſonuere ſaxa.Naſica cũ unico	
Horatius	ſ/& i latino/& c exili/propriũ fuit uiri Romani nomẽ.Horatius ſermõe.xv.	Naſica
Ouidius	Filia Naſicæ metuentis reddere ſoldũ.Ouidius in faſtis.	
Ptolemæus	Naſica accepit/tẽpli tũc extitit auctor.Naſica itẽ/urbs ẽ Indiæ/teſte Ptolemæo.	
	Alexander.In propriis icus producitur.Excipitur Milycus:Melicus: Ruſticus:	
	Monychus:Ibycus:Amycus:Autolicus:Eutychus:Stoichus: Vrbicus: Garri/	
	cus:& ea omnia/quæ a ſubſtantiuis:uel adiectiuis formantur/addita cus ſylla	
	ba:ut a fœdus fœderis fœderi/Fœdericus/ri ſyllaba correpta: a Theodorus	
	Theodori/Theodoricus.Sic dominicus:Quiricus: Pacificus: & alia prope	
Sylius	plurima.Sylius libro tertio.Milycus indigenis Late regnarat ĩ oris.Martialis.	Milycus
Martialis	Sola tibi fuerant ſeſtertia Melice centum.Idem. Qui propter cœnã Ruſtice	Melicus
Martialis	cædo coquum.Iuuenalis.quantas iaculetur Monychus ornos. Ouidius.Heu	Ruſticus
Iuuenalis	dedecus ingens Monychus exclamat.Lucãus libro ſexto. Aſpera te Pholoes	Monychus
Ouidius	frangentẽ Monyche ſaxa.Cũ y græco/& ch aſpirato ſcribitur.Thomas.ιβυ/	Ibicus
Lucanus	κοσ ιταλοσ εκτοῦρηγυου ηε μεσηρησ.Cum y græco in ſecũda ſyllaba ſcri	
Thomas	bitur.Et fortaſſe q; ibyx/cuius ĩ obliquis by ſyllabam alibi produci diximus/	
Virgilius	illã corripit.Nã ab ibyce fit Ibycus. Virgilius li.ænei.primo.nũc acris Orõti/	
Virgilius	Nunc Amyci caſum gemit.Idem li.ænei.nono. Vaſtatorẽ Amycũ/quo non	Amycus
Ouidius	fœlicior alter Vngere tæla manu.Ouidius li. metamor.xii.Protinus Ophio	
Valerius	nides Amycus penetralia donis. Valerius Flaccus li.iiii.Iã ueniet diros Amy	
Ouidius	cus qui tollere cæſtus Imperet.Cum y græco/& c exili ſcribitur.Ouidius in	
Martialis	metamorphoſi.Naſcitur Autolicus furtum ingenioſus ad omne.Martialis.	Autolicus
	Inter Baianas raptus puer occidit undas Eutychus/ille tuũ Caſtrice dulce la/	
Iuuenalis	tus.Cũ t exili/& y græco/& th aſpirato ſcribitur.Iuuenalis. Vrbicus exodio	Eutychus
Horatius	riſum mouet Atellanæ.Horatius.Stoice poſt damnũ ſic uændas omnia plu/	Vrbicus
Martialis	ris.Martialis.Quod nimiũ laudas Chæremon Stoice mortem.Cũ t/& c exi/	Stoicus
Martialis	libus/& i latino ſcribitur.Martialis.Saltem ſemiſſem Garrice ſolue mihi.Idẽ.	Garricus
Martialis	Inuitas ad aprum:ponis mihi Gallice porcum. Virgilius libro æneidos.x.	Gallicus
Virgilius	Maſſicus ærata princeps ſecat æquora tigri.Iuuenalis ſatyra.xi. Atticus exi/	Maſſicus
Iuuenalis	mie ſi cœnat lautus habetur.Idem ſatyra tertia.Perſicus orborũ lautiſſimus.	Atticus
Iuuenalis	Idem ſatyra.viii.ſalue Gætulice/ſeu tu.Idem in eadẽ.Stemmata quid faciũt/	Perſicus
Iuuenalis	quid prodeſt Pontice longo Sanguine cenſeri/pictos oſtendere uultus?Pro	Gætulicus
Iuuenalis	pertius.Dum tibi Cadmeæ dicuntur Pontice Thæbæ.Iuuenalis ſatyra ſexta.	Ponticus
Propertius	Oſtenditq; tuũ generoſe Britannice uentrẽ.Martialis.Iam te rem factam Bi/	Britannicus
Iuuenalis	thynice credis habere.Cum i latino in prima/ſequente th aſpirato/& y græ	Bithynicus
Martialis	co in ſecunda ſyllaba ſcribitur.Martialis.Dum tibi fœlices indulgent Caſtri/	Caſtricus
Martialis	ce Baiæ.Idem.Deſeris urbanas tua prædia Pannice lites.Ouidius li.faſtoꝝ.i.	Pannicus
Martialis	Ecce tibi fauſtũ Germanice nũtiat annũ.Cõpoſita aũt cũ νικη/quæ eſt uicto/	Germãicus
Ouidius	ria/ni ſyllabã producũt:ut Polynices:Theſſalonica:Beronice. Statius li. thæ	Polynices
Statius	baidos.xii.Hei mihi/nunquis adeſt chari Polynicis ad ignes?Cum unico l/	
	& y græco ſcribitur.Theſſalonica cũ th aſpirato/& duplicato ſ/urbs eſt me/	Theſſaloni
Valerius	tropolis in Macedonia.Beronice/proprium fuit nonnullarũ mulierũ nomẽ:	ca
	unius quidẽ apud Valeriũ Maximũ de ultione/alius/Ptolemæi Philadelphi	Beronice
Suetonius	matris:alius/Antiochi uxori:alius/Agrippæ ſororis:quã Titus Veſpaſiani	
Iuuenalis	filio iucũde amauit/teſte Suetõio:de q̃ Iuuẽalis ſatyra.vi.Grãdia tollũt cryſtal	
	lia:maxima rurſus Myrrhina:deinde adamas notiſſimus:& Beronices In di	
	gito factus ꝓcioſior.Et cũ i latĩo ĩ penultĩa/ſeq̃nte c exili/hæ dictiões ſcribũt.	
	Alexander.Longa fit icis ab ix.Bebrix a Bebrycia/cum y græco/bry ſyllabam ĩ	Bebryx
Valerius	obliquis indifferentem habet.Valerius Flaccus libro ſecundo. procul effera	Hyſtrix
Sylius	uirtus.Bebrycis:& Scythici procul inclæmentia ſaxi.Sylius libro tertio.	Naſtix

Poſſeſſus baccho ſæua Bebrycis in aula. Excipitur etiam hyſtrix:natrix:larix: Larix
coxendrix: onyx:ſardonyx:quæ in genitiuo penultimã corripiunt:ut in ipſis
dictionibus uidimus. Coxendix
Priſcianus Alexander. Sed mas ſolus icis. Excipitur ſandyx:qui teſte Priſciano maſculini Onyx
Vgutio generis ẽ:etſi Vgutio fœminini generis eſſe tradiderit:ſpadix:Ceyx. Proptius. Sardonyx
Propertius Illaq; Plebeio/uel ſit ſandycis amictu. Hærba eſt breui caule/& in aliis fœni/ Sandyx
Plinius culo ſimilis:quæ a Græcis inter holera ſilueſtria ponitur/ut dixit Plinius li.
.xxii.naturalis hiſtoriæ. Ex qua quidem hærba/fit color ſandycinus/teſte Ser
Seruius uio ſuper illud Virgilii in buccolicis:Spõte ſua ſandyx paſcẽtes ueſtiet agnos:
Plinius qui ſane/color/ex ſandaræa/& rubrica admixta cõficitur/teſte Plinio li.xxxv.
naturalis hiſtoriæ. Et cum y græco ſcribitur. Spadix cum i latino/genus eſt co Spadix
loris/quem fœniciatum uocant. Græci autem/teſte Gellio li.ii.noctiũ atticaꝝ/ Spadica
Gellius aulſum palma termitem cum fructu/hoc eſt palmitem/ſpadica uocant:a cu/
Vgutio ius accuſatiuo græco σπάδικα/Vgutio hæc ſpadica huius ſpadicæ declinat.
Virgilius Virgilius georgi.iii. Luxuriatq; toris animoſum pectus/honeſti
Spadices/glaucíq;. Ceyx cum y græco/fuit Luciferi filius/& Alcyones cõiũx/
Ouidius in auem conuerſus. Ouidius i epiſtolis. Alcyões ſolæ memores Ceycis amati. Ceyx
Alexander. Maſticem produc. Maſtix ideo excipitur/quaſi maſculini ſit generis. Maſtix
Verum auctor fallitur. Nam fœminini generis eſt:& ſti ſyllabam in obliquis Maſtico
Serenus corripit. Serenus. Rugarum ſulcos lentiſci maſtice tendes. Idem. Vibex
Serenus Maſticis addentur fractæ iam milia farra. Idem Pulleium abrotonum nitida Bombyx
Serenus cum maſtice coctum. Inde fit maſtico maſticas uerbum/ſti ſyllaba pari mo/ Lodix
Macer do correpta. Macer de uiribus hærbarũ. Illud ſi patiens ieiuno maſticet ore.
Macer Idem. Aegilopam curat ſi quis commaſticat illam.
Priſcians Alexander. breuiando Quod dedit ex. Demitur Vibex:ut in ipſa dictione uidi
mus. Bombyx cum y græco/ſcribitur:non Bombex/ut auctor putat. Sic &
lodix dicitur/teſte Priſciano: non lodex.
Alexander. D tibi corripit i. Excipitur faſtidio faſtidis:& Cæcidi præteritũ a cæ Faſtidio
Virgilius do cædis. & trucido/undecunq; ueniat/ſiue a trux trucis/ſiue a trunco trun/
Iuuenalis cas/ſiue a cædo. Virgilius in buccolicis.
Martialis Inuenies alium ſi te hic faſtidit Alexis. Iuuenalis. Squalidus in magna faſtidit
Marſus cõpede foſſor. Martialis. Arrigis ad uetulas/faſtidis Baſſe puellas. Marſus.
Lucanus Si quos Orbilius ſcutica/ferulaq; cæcidit. Lucanus li.v. Terga fuga/donec Cæcidi
Iuuenalis uetuerunt caſtra cæcidit. Iuuenalis ſatyra tertia. Ebrius/ac petulãs/qui nullũ Trucido
Virgilius forte cæcidit. Virgilius li.ænei.ii. Fit uia:ui rapiunt aditus:primoſq; trucidãt. Crepida
Horatius Horatius in arte poetia. Ne pueros corã populo Medea trucidet. Crepida(ut
diximus ſuper regulã/ante p ſit breuis e)apud Græcos pi ſyllabã producit:
quã latini corripuere/Pſophis ẽt producit Statius Pſophidaq; celſã urbs eſt
arcadie teſte Plinio.
Alexãder. ſed Abidus Excipies:& quæq; triſyllaba ponis i ides. Bacchides cũ pri Bacchides
mo c exili/ſecũdo ch aſpirato/& i latio/qñ patronymicũ ẽ a Baccho/chi ſyl
labã(ut puto)ꝓducit. Sed ꝓpriũ uiri nomẽ/de quo habet in li. Maccabæoꝝ/
apd Petrũ Rigã chi ſyllabã correptã hẽt. Ait.n. Petrus Riga ſup præfatũ li/
Petrus brũ. Alcimus hoc ſpacio rediens cum Bacchide pugnat.
Alexãder. Hiſq; Coronidẽ iũgi ueteres uoluere. Recte quidẽ Coronidẽ patrony Coronides
micũ a Coroneo/hic auctor exemit. Nã apd Ouidiũ penultimã ꝓducit ſylla
Ouidius bã. Ait.n.li.faſtoꝝ.iiii. Nulla Coronidæ cã doloris erat. Sed excipe ẽt auctor
debuit/Ariſtides:Lycorides:Promethides:Lycurgides:Dryãthides. Ariſtides Ariſtides
cum i latino utrobiq;/Thebanus fuit pictor inſignis:quem Appelleti æqua
Plinius lem dixit Plinius libro.xxxv.naturalis hiſtoriæ. Alius eodem nomine fuit
Ouidius Atheniẽſis/Lyſimachi filius. Ouidius libro ſecundo de triſtibus. Lycorides
Iunxit Ariſtides Mileſia carmina ſecum. Lycorides cum y græco in prima
Ouidius ſyllaba/ſequente c exili/& i latino in penultima/coniunx fuit Alcidices/
A lebæ filiæ. Ouidius de Ibide. Promethi
Stella Lycoridæ cui fuit æqua uiro. Prometheus cum th aſpirato/filius fuit des

Ouidius Iapeti/teſte Ouidio/ex Aſia coniuge.Hanc Aſiam/coniugem Promethei fuiſ/
Herodotus ſe/ſcripſit Herodotus libro hiſtoriarum tertio.Sed Heſiodus in Theogonia/
Heſiodus coniugem dixit fuiſſe Iapeti.Hinc Promethides patronymicum formatur.
Ouidius Ouidius libro metamorpho.primo.
Valerius Vnde Promethides tacitis Epimethida dictis.Lycurgus cum y græco/& c exi Lycurgides
Iuſtinus li/fuit Lacedæmoniorum princeps:de quo Valerius de ingratis/& Iuſtinus
Ariſtoteles libro tertio/& Ariſtoteles in politicis/plura ſcripſerunt.Alius fuit eodem no
mine Nemeæ regionis rex:qui Hypſipylem Thoantis filiam/nutricem pro
filio habuit.Alius item fuit Thracum/ſiue(ut alii uolunt) Macedonum rex.
Ouidius Hinc formatur patronymicum Lycurgides.Ouidius li.de Ibide. Vtq; Lygur/
gidem lætauit ab arbore natum.Dryantheus cum y græco/& th aſpirato/ Dryáthides
proprium fuit uiri nomen:unde Dryanthides patronymicũ deducitur.Oui/
Ouidus dius de Ibide.Vtq; Dryanthidæ Rhodopeia regna tenenti: hoc eſt Lycurgo
Dryanthei filio.Sic & pherecydes penultimam producit propriũ uiri nomẽ.
Horatius Alexander.I dabo præ g breuem.Excipitur uectigal.Horatius ſermone.xii.
Iurgatur uerbis:ego uectigalia magna.Marcus Manilius libro quinto.
Manilius Annonæ quoq; uectigal/merceſq; ſequentur.Vectigal proprie eſt rei publi/ Vectigal
cæ reditus/ut dixit Porphyrio ſuper illud Horatii in tertio carminum: uecti/
Porphyrio galia porrigam.Nonnunq̃ tamẽ & pro priuato reditu accipitur.Vnde Pau/
Paulus lus iuriſconſultus ait.Cæſæ arundinis/uel pali compendium/ſi in eodem fũ/
do uectigal eſſe conuenit/ad fructuarium pertinet.Ex omni tamen prædio
Cicero uectigal eſt.Hæc ille.Cicero.Ex meo tenui uectigali/capio ego ducenta.
Alexander.I ſuper l breuies.Excipitur crocodilus.Aſilas:Aſilus:Maſſylus.Cro Crocodilus
Gaſparinus codilus cum c exili in utraq; ſyllaba/& i latino/& unico l ſcribitur:etſi cũ du/
plicato l a Gaſparino ſcribi præcipiatur.Et apud Græcos cum ει diphthõgo
Horatius κροκοδειλοσ annotatur.Horatius in oda ad Canidiam.
Iuuenalis Stercore phucatus crocodili:iamq; ſubanno.Iuuenalis ſatyra.xv.
Aegyptus portenta colat:crocodilon adorat.Animal eſt quadrupes:qđ Ni/
lus gignit.Forma fere per omnia dracontea uidetur.Et noctem totam agit ĩ
aquis:diei uero maiorem partem quieſcit in humo.Oua quaſi anſerina edit:
quæ uiciſſim mas & fœmina in terra fouent.Et(ut ſcripſit Herodotus li.hiſto
Herodotus riarum ſecundo)hic omnium quas nouimus beſtiarũ/ex minimo maximus
fit.Nam pullus iuxta oui quantitatem naſcitur:qui quom ad crementum per
uenerit/fit ſeptem/& decem cubitorum:& ad huc maior.Imo(ut Solinus di/
Solinus xit/& Plinius)reperiuntur frequenter uiginti cubitorum.Hic dentibus arma
Plinius tus eſt/& unguibus:tantaq; eſt ſuperioris partis cutis duritie/ut q̃uis tergo p
cutiatur ictu fortium tormentorum/non lædatur.Oculos habet ſuis:& obtu
ſe in aqua/ſed in terra acutiſſime uidet.Detinet dentes magnos ad corporis
proportionem:quos(ut ait Apulegius libro primo de magia)innoxio hiatu
Apulegius ad purgandum præbet.Hic(ut teſtatur Herodotus)menſes quattuor/qui ma
Herodotus gis hyemales ſunt/nihil comedit:& ſola beſtiarum/lingua non habet.Croco
Ptolemæus dilus item eadem litteratura/urbs eſt in Aegypto/teſte Ptolemæo.Virgilius
Virgilius libro æneidos nono.Corynæum ſternit Aſilas.Propriũ fuit mulieris nomẽ.
Virgilius Et cum i latino ſcribitur.Virgilius georgi.tertio.
Plurimus Alburnum uolitans/cui nomen aſilo.Volatile paruum eſt/alias ta Aſilas
banus uocatus.Aſylum autem locus confugii cum y græco/ab auctore exi/ Aſilus
Sylius mitur.Sylius libro.ii.Hic medius iuuenũ Maſſylæ gentis in agmen.Maſſylia Maſſylus
Seruius cũ y græco/urbs eſt Libyes/teſte Seruio.Maſſilia aũt Narbonenſis cũ i latino/
Lucanus ſi ſyllabã corripit.Lucanus li.iii.Maſſiliã delere uacat.Vide in littera m.Con
chyliũ/qa & hoc cõchyle declinari põt/ſub exceptiõe cõtinetur.Et cũ c exili Cõchylium
in initio/& ch aſpirato in ſecũda/y græco ſequẽte ſcribitur. Conchyle
Martialis Alexander.I ſup n breuis ẽ.Excipitur Echinus.Martialis.Cortice depoſito mol/ Echinus
lis echinus erit.Genus ẽ piſcis:& cũ ch aſpirato/& i latio ſcribit'.Echinus itẽ ea
Horatius dẽ litteratura/genus eſt uaſis:de quo Horatius ſermone ſexto.
Pocula cũ cyatho duo ſuſtiet:aſtat echinus.Eſt etiã echinus/urbs Macedoniæ.

Alexander.tamen hinc feſtino/caminus
Excipies:propriumqꝫ ſimul iunges:& erinnys.Si de propriis uirorum dũta/
xat nominibus intellexit Alexander/Eximi debuerunt Fuſcinus:licynus: Cæ
linus:Myrinus:Hebrinus:Morinus.Ab iſta regula etiam demi debuere Alti/
num:Petrinum:Caſinum:Vrbinum:Matinus:Lucrinus:Velinus: Arpinum:
Hirpini:Leontini:Volſcini:Echinus:Pachynus:Euxinus:Aquinum:& multa
alia:quæ apud auctores penultimam producunt ſyllabam. Si autem tam de
propriis locorum q̃ uirorum nominibus/intelligere auctor uoluit/excipere
debuit Vtinum:Ticinum:Fruſino:Ariminum:Fucinus:Cymynus:& nonnul
la alia:quæ apud auctores penultima correpta ſyllaba leguntur:de quibus ne
Iuuenalis — qꝫ mihi cura fuit.Neqꝫ enim omnia poſſumus omnes.Iuuenalis ſatyra.xiiii.
Horatius — Plurima Fuſcine ſunt/& fama digna ſiniſtra.Proprium uiri nomen fuit. Ho
ratius in arte poetica. — Fuſcinus
Tonſori Lycino commiſerit. Proprium uiri nomen fuit:& cum y græco/& — Lycinus
Sylius — c exili ſcribitur.Sylius libro ſeptimo. — Cælinus
Cælinus Arreti Tyrrhenis ortus in oris.Proprium uiri nomen fuit.& cum æ
Martialis — diphthongo/& unico l/& i latino ſcribitur.Martialis in xeniis.
Nuper quom Myrino peteretur miſſio læſo.Proprium uiri nomen fuit: & — Myrinus
Sylius — cum y græco in prima duntaxat ſyllaba ſcribitur.Sylius libro.xiiii.
Sylius — Troianuſqꝫ hebrinus ſtructis qui nomina muris.Proprium uiri nomen fuit. — Hebrinus
Sylius.Et Morinum pugnas æris ſtridore ciẽtem.Proprium fuit uiri nomen. — Morinus
Virgilius — Sunt etiam Morini/populi quidam in finibus Galliæ:de quibus Virgilius li. — Morini
Martialis — æneidos.viii.Extremiqꝫ hominum Morini.Rhenuſqꝫ:bicornis.Martialis.
Horatius — Aemula Baianis Altili litora uillis.Oppidũ eſt Venetiæ.Horatius ĩ epiſtolis. — Altinum
Sinueſſanumqꝫ Petrinum.Villa eſt Sinuæſſana in Italia.Sylius libro.iiii. — Petrinum
Sylius — Mittebant ſaxa/& nebuloſi rura Caſini.Mons eſt in Italia/cum uilla eiuſdem — Caſinum
Lucanus — nominis.Vrbinum urbs eſt Italiæ.Lucanus libro nono. — Vrbinum
Virgilius — Vulturis/& calidi lucent buceta Matini.Mons eſt Apuliæ.Virgilius geor.ii. — Matinus
An memorem portus Lucrino quæ addita ſaxa Lacus eſt Cãpaniæ.Locrinus — Lucrinus
Sylius — autem/mons eſt in Brutiis.Sylius libro quarto. — Locrinus
Martialis — Et te ſub gelido nutritum Tulle Velino.Lacus/& uilla eſt in Italia.Martialis. — Velinus
Sylius Aprino tandem ſuccurrit agello.Villa eſt in Italia/Ciceronis patria. — Arpinum
Iuuenalis — Hirpini/Leontini/Volſcini/oppida ſunt Italiæ. Iuuenalis. — Hirpini
Iuuenalis — Hirpini ſi rara iugo uictoria ſedit.Idem ſatyra tertia. — Leontini
Et poſitis nemoroſa inter iuga Volſcinis/aut Simplicibus Gabiis Leontini — Volſcini
Ptolemæus — teſte Plinio oppidum eſt Ciciliæ.Similiter producunt penultimã. Antinus/ — Echinus
Apeninus/Lauinum/Sallentinum/Sontinũ/oppidũ Venetiæ.Echinus/urbs
eſt Macedoniæ/teſte Ptolemæo:& animal ſpinoſum.Eſt autem duplex:unũ
quod caninum uocant:alterum porcinum appellant.Eſt & uaſis/& piſcis ge/
Virgilius — nus/ut alibi uidimus.Pachynus cum ch apſirato/& y græco/chy ſyllam indif — Pachynus
ferentem habet.Virgilius libro æneidos tertio.
Priſcianus — Præſtat Trinacrii metas luſtrare Pachyni.Priſcianus in perihegeſi.
Priſcianus — Procurrens Pachyno longe/clauſtriſqꝫ Pelori. Idem in eadem.
Qui procul effuſis Pachyni diſtenditur oris.Promontorium eſt Siciliæ/teſte
Plinius — Plinio/ab aeris craſſitudine/teſte Seruio/ſic cognominatũ.Nam ϖαχο græ/
Seruius — ce/latine pingue/& craſſum interpretatur.Euxinus mediam ſyllabam indiffe — Euxinus
Lucanus — rentem habet.Lucanus libro nono. — Axenus
Priſcianus — Euxinumqꝫ ferens paruo ruit ore propontis.Priſcianus in perihegeſi.
Poſt hoc Circæi:iuxta quos Euxinus altis.Id mare eſt/qui & põtus uocatur:
Plinius — qđ antea Axenus uocabat/teſte Plinio li.vi.naturalis hiſtoriæ.Quod ẽt con/
Ouidius — firmauit Ouidius li.triſtiũ/dicẽs.Frigida me cohibẽt Euxini litora ponti:
Iuuenalis — Dictus ab antiquis Axenus ille fuit.Græci ſcribunt cum ει diphthongo εὔξει
νοσ.Iuuenalis ſatyra prima.& quoties te
Ptolemæus — Roma tuo refici properantem reddet Aquino.Vrbs eſt Latinorum medi/ — Aquinum
terranea/teſte Ptolemæo:& Iuuenalis patria.Vtinum oppidum eſt Foroiu/ — Vtinum

lienſe noui quidem nominis: quod nec in Gotthorum/nec Longobardorũ/
Ptolemæus neq; propinqoribus ætati noſtræ rebus geſtis ĩuenitur. Ticinũ cũ i latio utro Ticinum
Serenus biq;/urbs eſt Inſubriæ/teſte Ptolemæo/a fluuio eiuſdẽ noĩs ſic cognomĩata.
Apud Sylium tamen tum producta/tum correpta ci ſyllaba/plæriſq; in locis
Philelphus legi. Verum (ut dixit Philelphus) Sylii textus ubicunq; ci ſyllaba producta
ponitur/a quodam deprauatus fuit: ut carmen ſuum/in quo Ticinum media
producta ſyllaba locauerat/Sylii licet deprauati auctoritate defenderet: q̃d
q̃a ubiq; textũ non corrupit/eius fallacia deprehenſa eſt. Sylius libro .xi. fert
Sylius concitus inde Per iuga celſa gradum/duris qua rupibus hæret Bellator Fru Fruſino
Strabo ſino. Oppidum eſt Italiæ: iuxta quod Coſas fluuius decurrit teſte Strabone. Ariminum
Lucanus Lucanus libro primo. Vicinumq; minax inuadit Ariminum/& ignes. Vrbs ẽ Leontinus
Sylius Italiæ: & eiuſdem nominis fluuius apud eandem. Et cum i latino ſcribitur. Sy
lius libro. xvi. Prima Leontinos uaſtarunt prælia campos. Fucinus duplex eſt Fucinus
Martialis Italiæ lacus: unus Marſorum: alter Volſcorum. Martialis. Fucinus/& pigri ta/
Virgilius ceantur ſtagna Neronis. Virgilius libro ænei. vii. Te nemus Angitiæ/uitrea
Sylius te Fucinus unda. Sylius libro quarto. uiridi quem Fucinus antro Nutrierat.
Cyminus cum c exili/ſequente y græco ſcribitur. Nam a κυμαίρομαι/quod Cyminus
eſt fluctuo/uel exæſtuo/deriuatur. Lacus eſt Hetruriæ/teſte Apinano/eiuſdẽ
Apianus nominis monti ſuppoſitus. Virgilius libro æneidos ſeptimo. Et Cymini cum
Virgilius monte lacum/lucoſq; Capenos. Sylius libro octauo Stagna tenent/Cymini
Sylius q; lacum. Erinnys abſq; apſirato principio/& cũ i latino in ſecunda/ſequente Erinnys
Lucanus duplicato n/& y græco in ultima ſyllaba/mediam poſitione producit. Luca
nus libro primo. ingens urbem cingebat erinnys. Furia eſt infernalis.

Alexander. Iunge cuminum: ſiue catinum: ſiue ſalinum: Et deriuatum: tibi ſit p̃
Priſcianus teſte quirinus. Excipitur diutinus: priſtinus: hornotinus: quæ Priſciano teſte/ Diutinus
Iuuenalis penultimam corripiunt ſyllabam. Demitur etiam quatinus pro quia. Nam Priſtinus
ſicut exemit Protinus/ſic & quatinus excipere debuit. Iuuenalis. Hornotinꝰ
Quatinus hic non ſunt & uænales elephanti: ideſt quia: ut in ipſa dictione ui Quatinus
dimus. Demitur etiam cryſtallinus: praſinus: amygdalinus: glaucinus: myrrhi
Martialis nus: coccinus: ſmaragdinus: ianthinus: apirinum: crocinum: oporinos: chime Cryſtallinus
Martialis rinos. Martialis. Et turbata breui queſtus cryſtallina uitro. Cũ c exili/& y græ
Iuuenalis co/& duplicato l ſcribitur. Idem Martialis. Sic Arretinæ uiolant cryſtallina te
Martialis ſte. Iuuenalis ſatyra ſexta. Grãdia tolluntur cryſtallina. Martialis. De noſtra
Serenus praſina ſintheſis empta toga: ideſt uiridi. Serenus. Fertur amygdalinæ ſuccus
Martialis nucis eſſe bibendus. Cum y græco/& unico l ſcribitur. Martialis. Praſinus
Iuuenalis Pallia donauit Glaucina Coſme tibi. Iuuenalis ſatyra ſexta. Grandia tollũtur Amygdali/
cryſtallina: maxima rurſus Myrrhina: deinde adamas notiſſimus. Cum y græ nus
Iuuenalis co/& duplicato r/ſecundo aſpirato ſcribitur. Iuuenalis ſatyra tertia. Myrrhinus
Atq; mero feruens cauet hunc/quem coccina læna: ideſt purpurea/uel (ut Coccinus
unlgus dicit) coloris granati. Cum duplicato c ſcribitur. Smaragdinus Smaragdi
Prudentius penultimam ſyllabam indifferentem habet. Prudentius in pſychomachia. nus
Gualfredus Has inter ſpecies ſmaragdina gramine uerno. Gualfredus in arte pœtica.
Petrus Luce ſmaradina/uel ſyderis iſtar ocelli. Petrus Riga ĩ libro Heſter. Seq; ſma
Martialis ragdinus miſcet utriq; nitor. Martialis. Coccina famoſæ Donas/& ianthina Ianthinus
Martialis mœchæ: ideſt uiolacea/ab ion/quæ eſt uiola. Martialis.
Propertius Non tibi de Libycis tuberes/& apirina ramis. Poma quædam ſunt. Proper/
Martialis tius. Et crocino nares murrheus ungat onyx. De hoc alibi diximus. Martialis. Apininum
Si daret autumnus mihi nomen/oporinos eſſem: Crocinũ
Horrida ſi brumæ ſydera/chimerinos. Oporinos dici poteſt autumnalis: Oporinos
Chimerinos autem/Hyemalis. Cum ch aſpirato/& i latino ſcribitur. Chimerios

Alexander. Craſtinus eſto brenis: ſimul Hæccine: nondinæ: iũgis
Protinus his: acinumque. Perendino iungitur: & quæ
Ex oleo/byſſo/clam/formas. Clandeſtinus ſti ſyllabam producit: non Clandeſti
autem corripit: ut auctor hic/Vgutio/magiſter Bene/Brito/Mam/ nus
Vgutio mætractus/Catholicon/Tortellius in dictione Hiacynthus/tradidere.

Vellem enim ego exemplum afferrent/in quo pœtarũ(quos ego nihilomi/
Tortellius nus oẽs euolui)clandeſtinus penultima correpta ſyllaba legerit. Quod cũ nõ
inuenerint(neq; enim quod nequaq̃ eſt/inueniri poteſt) conticeſcant. Meo
igitur periculo/ſti ſyllaba producta clandeſtinus efferatur/pœticæ nihilomi
nus cum auctoritati/tum rationi ipſi innitentis. Nam ſicut mediaſtini/medio
aſtu/ideſt urbe habitantes/dicti ſunt/teſte Seruio/ſic clandeſtinus/clã de aſtu/
Seruius hoc eſt urbe dictus eſt. Vbi aũt una eſt cõpoſitio/ſeu deriuatio/ibi eadem ſyl
labæ quantitas ſeruanda eſt:præterq̃ in paucis/ſuis locis annotatis. Lucretius
Lucretius libro ſecundo. Naturam clandeſtinam/cæcamq; adhibere. Idem in eodem.
Lucretius Significat clandeſtinos/cæcoſq; ſubeſſe. Sylius libro ſeptimo. Ceu clandeſti
Sylius no traheretur fœdere bellũ. Marcus Manilius libro primo. Et clandeſtinis ſur Mediaſtinꝰ
Manilius gentia fraudibus arma. Sic mediaſtinus(ut diximus)(quod recte quidẽ ſub au
ctoris exceptione cõprehendi põt)ſti ſyllabã producit. Horatius in epiſtolis.
Horatius Tu mediaſtinus tacita prece rura petebas. Mediaſtini(ut ſcribit Marcellus)nõ
Marcellus tantũ balneatorum/ſed & miniſtri/& curatores ædium/uocati ſunt. Lucillius
Lucillius libro.xvii. Villicum Ariſtocratẽ/mediaſtinũ/atq; bubulcũ. Bombicinus cum
y græco in ſecunda ſyllaba/& amethyſinus cum th aſpirato/ſequente y græ
co/& abſq; t(ut ſuper regulã/I ſuper ſ breuis eſt/diſſerimus)penultimam cor
Martialis ripiunt ſyllabã:ut etiam hic auctor tradidit/& recte quidẽ. Martialis. Fœmi/
Iuuenalis neum lucet ſic per bombycina corpus. Iuuenalis ſatyra ſexta. Delicias/& pan Bõbycinus
Prudentius niculus bombycinus urit. Prudentius pſychomachia. Sardonychem pingũt
Iuuenalis amethyſina:pingit iaſpis. Iuuenalis ſatyra.vii. Cauſidicũ/uændunt amethyſi/ Amethyſi
na. Sic etiam ſandycinus cum y græco a ſandyce/ci ſyllabam corripit:ſicut a nus
Priſcianus bombyce bombicinus. Sane teſte Priſciano/ea quæ ueniunt ab habentibus t Sandycinus
producunt penultimã: ut a Tarento Tarentinus:a Præneſte Præneſtinus:ab
Horatius Arretio Arretinus. Horatius in epiſtolis. Lana Tarentino uiolas imitata ue/
Virgilius neno. Virgilius. Nec Præneſtinæ fundator defuit urbis. Tibullus. Atq; Arre/ Tarẽtinus
Tibullus tino frigidus amnis agro. Sed excipere Priſcianus debuit adamantinus(quod Præneſti
Priſcianus & hic auctor omiſit)& Hiacynthinus:quod etiam hic auctor exemit. Proper nus
Propertius tius. Colchis flagrantes adamantina ſub iuga tauros. Horatius in primo car/ Arretinus
Horatius minum. Quis Martem tunica tectum adamantina. Idem in tertio carminum. Adamanti
Horatius Si figit adamantinos Summis uerticibus dira neceſſitas Clauos/non animũ nus
Lucretius metu/Non mortis laqueis expedies caput. Lucretius libro ſecundo. Et quo/ Adamas
Ptolemæus niam genere imprimis adamantina ſaxa. Adamas/teſte Ptolemæo fluuius eſt
Indiæ:in quo/eiuſdem nominis lapis inuenitur. Fit etiam ab adamante ada/
Ouidius manteus adamantea adamanteũ. Ouidius libro metamorphoſeos ſeptimo. Adamãteus
Catullus Ecce adamanteis uulcanum naribus efflant. Catullus in epithalamio Iuliæ/&
Manlii. Talis in uario ſolet Diuitis domini hortulo Stare flos hiacynthinus. Hiacynthi
Ouidius Ouidius libro metamorphoſeos decimo. Annua prælata redeunt hiacynthi nus
Perſius na pompa. Perſius. Hic aliqua cui circa eſt humeros hiacynthina læna. Alexã
Alexander der aũt nequam penultimam produxit ſyllabam/quom ait. Pelle hiacynthi/
na cæli color eminet alti Hiacynthus cum aſpirato initio ſequente i latino/&
c exili/ſequente y græco/& th aſpirato in ultima ſyllaba ſcribitur. Nam (ut q
dam uolunt)ex hia dictione dolenti/& cynthus componitur:ita ut Cynthii
Apollinis querela dicatur:quam quidem de amato puero fecit/quom illum
agente Borea interemit:& in ſui nominis florem conuerſus fuit. In quem/mõ
Ouidius conſimili/Aiax quom ſeipſum interfecit/conuerſus ſcribitur a pœtis. Quod Aiax
& tetigit Ouidius libro metamorpho.xiii.quom dixit. Littera communis me
diis pueroq;:uiroq;(hoc eſt hiacyntho/& Aiaci)Inſcripta eſt foliis:hæc noĩs:
illa querelæ:uerum cum in eiuſmodi foliis non perpendatur aſpiratio ipſius
i latini/ſed ſolum ſit ᾶ poſt i/& ι poſt α/ſic uidelicet ια/ᾶι/uoluerunt quidã
abſq; aſpiratione principii/Iacynthus ſcribi debere:componiq;/ex ion/quæ
eſt uiola/& Cynthus:quaſi uiola ſit Cynthii Apollinis. Alii cum aſpiratione
initii/ſequente y græco/& i latino in ſecunda ſyllaba/hac uidelicet ſcriptura
hiacynthus ſcribunt:cuius pro hac litteratura deriuationem non inueni.

Alexander. Añte na longa fit i. Excipitur Sophroſyna:Euphroſyna:Patina:Sa Sophroſyna
ſina:Statina:Catina:Aſina:Ruſpina:gauſapina:ſibina:fiſcina:Sophroſyna Sophroſyne
huius Sophroſynæ cum y græco/& Sophroſyne huius Sophroſynes/decli Euphroſyna
nari poteſt. Filia fuit ſuperioris Dionyſii/Tyrãni Siculi Euphroſyna huius Eu Euphroſy
phroſynæ cũ y græco/& Euphroſyne huius Euphroſynes/declinari põt. Vna ne
Orpheus fuit triũ gratiarũ:quas unico uerſu Orpheus comprehendit/quom ait.
ἀγλαΐη θάλιη τε καὶ εὐφροσύνη πολυόλβος. Alia ſunt eodẽ nomĩe: quæ
mortua/& tumulata/fiſcalẽ pecuniã in ingreſſu hoſtii domus abſconditã/ſan
cto Donato de ea interroganti/clara uoce e ſarcophago reuelauit. Fuit & alia
eiuſdem nominis:quæ cũ ad nuptias traducenda eſſet/fœmineis ſe latẽter or
namentis:exuit:& uirilẽ induẽs ueſtem/quoddã monaſteriũ adiuit :ibiq; ſub
ignoto habitu/ſe fieri monachũ impetrauit:cui deinde Smaragdo nomen fu
Iuuenalis it:ut in ſanctorum uita patrũ legitur. Iuuenalis ſatyra quarta.
Debetur magnus patinæ ſubituſq; prometheus. Genus eſt uaſis:& cũ t exili/ Patina
Martialis & i latino ſcribitur. Martialis. Nec tua Baianas Siſana malit aquas. Sylius li. Saſina
Sylius octauo. Vel Raſtris Laudande Camers:his Saſina diues. Oppidũ ẽ Vmbriæ Statina
in Italia. Statina huius Statinæ cũ t exili utrobiq;/& i latino/& Statinæ plura Statinæ
li tantũ numero declinari põt. Plinius. Alioq; motu terræ Statinã emerſiſſe. Catina
Plinius Statius circa finẽ libri. iii. ſiluarum. Aenariæq; lacus medicos/Statinaſq; rena Catinæ
Statius tas. Inſula eſt in litore Campano. Catina huius Catinæ cun c/& t exilibus/& i
Sylius latino/& Catine huius Catines/declinari põt. Sylius libro. xiiii.
Sylius Tũ Catine nimiũ ardenti uicina Typhoeo. Idem. Et Catine generaſſe pios ce
Strabo leberrima fratres. Vrbs eſt Siciliæ/teſtibus Strabone/ & Plinio libro tertio
Plinius naturalis hiſtoriæ:quæ a nõnullis cũ a in ſecunda ſyllaba Catane ſcribitur.
Lucanus Aſina huius Aſinæ cũ i latino/& Aſine huius Aſines declinari põt. Lucanus Aſina
Plinius libro octauo. Quas Aſinæ cautes/& quas chios aſperat undas. Oppidũ eſt in Aſine
Ptolemæus Achaia/teſte Plinio:quod Ptolemæus dicit eſſe Argiæ Achaicæ regionis me
Sylius diterraneũ. Sylius libro tertio. Quæq; procul cernit non æquos Ruſpina flu Ruſpina
Ptolemæus ctus. Vrbs eſt Aphricæ in ſinu Numidico/teſte Ptolemæo. Martialis.
Martialis Menſe uel Auguſto ſumere gauſapinas. Genus ẽ ueſtis. Ennius. Illyrici reſtãt Gauſapina
Ennius ſicis ſibiniſq; fodantes. Genus eſt tæli/uenabuli ſimile/ut ſcripſit Pompeius. Sibina
Pompeius Columella libro. xi. Preſſaq; flameola rũpatur fiſcina calta. Virgilius. Fiſcina
Columella Nunc facilis Rubra contextu fiſcina uirga. Naſſa eſt ex uimine/uel iunco/a
Virgilius fiſco dicta/auctore Pædiano. Simili quoq; modo (ut & recte quidem hic au Fuſcina
Pædianus ctor tradit) fuſcina penultimã corripit ſyllabã. Iuuenalis ſatyra ſecunda.
Iuuenalis Vicit & hoc monſtrũ tunicati fuſcina Gracchi. Tælum eſt rætiarii.
Iuuenalis Alexander. I ſuper p breuis. Excipitur Seriphus. Iuuenalis ſatyra ſexta. Contigit Seriphos
Ouidius & tandẽ parua caruiſſe Seripho. Ouidius libro metamor. v. Tu tamen o par Seriphũ
Statius uæ rector Polydecte Seriphi. Statius in achilleide. Cycladas/hinc ſpretæ My Sariphi
Ptolemæus conoſq;/humiliſq; Seriphos. Inſula eſt in mari Aegæo/una ex Cycladibus.
Herodotus Seriphũ urbs eſt Siphni inſulæ/unius ex Cycladibus/teſte Ptolemæo:in qua/
teſte Herodoto libro hiſtoriarũ. iiii. argenti fodinæ/& aurifodinæ multæ erãt
Neq; ab illa regula demitur/I ſuper ſ/raro ponis. Cũ i latino ſcribit. Sariphi
Ptolemæus cũ a poſt ſ/& i latĩo/mõtes ſũt Margianæ prouinciæ/ut Ptolemæus oñdit.
Alexãder. I ſuper r breuis eſt. Excipitur Epirus:magirus:Collyrium:Coſira:Ca Epirus
Lucanus miros:Capyrus:Corcyra:Cercyra:Tenthyra. Epirus cũ i latino/regio eſt in
Europa. Lucanus libro ſecundo. Primus in Epirum boreas agat. Ouidius li.
Ouidius metamor. xiii. Rura petũt Epirus ab his/regnataq; uati Bythrotos Phrygio.
Vgutio Magirus cũ i latino ſcribitur. Apud Græcos tamen eſt ει diphthongus. Is apd Archimagi
illos dicitur/qui apud nos coquus:unde archimagirus principalis coquus. rus
Iuuenalis Neq; a machæra deducitur/ut cum Catholico ſomniauit Vgutio. Iuuenalis.
Iuuenalis Finxerunt pariter librarius archimagiri. Idem. & prurit frictus ocelli Angu/
Horatius lus/inſpecta geneſi collyria poſcit. Horatius ſermone quinto. Hic oculis ego Collyrium
nigra meis collyria lippus. Medicamentum eſt oculorum:& cum y græco in
Ouidius ſecunda ſyllaba ſcribitur. Ouidius faſtorum tertio. Fertilis eſt Melite/ſterili

Plinius uicina Coſiræ.Inſula eſt ĩ mari Siculó/teſte Plinio li.iii.naturalis hiſtoriæ.Ca Coſira
Pomponius miros cũ c exili/& i latino/urbs ẽ in Rhodo/teſte Pomponio Mela.Homerus Camiros
Homerus iliados.ii.λινδον ιηλυσον τε και ἀργινοεντα καμειρον.Vbi apud Græcos
eſt ει diphthongus.Cypirus cum y græco in prima/& i latino in ſecunda/ubi Cypirus
Plinius apud Græcos eſt ει diphthongus/arbor eſt/teſte Plinio libro.xii.naturalis hi Corcyra
Theocritus ſtoriæ:quæ in Italia(ut ait)Liguſtrum uocatur.Apud Theocritum tamen/&
Homerus Homerũ/legi hærbã eſſe:quæ & cypirus/& cypirũ/declinari poteſt.Cuius tñ
mediam Macer corripuit.Cũ trito ualidum Cypiro ſi iungis acetũ.Ait enim
Theocritus edyllio primo.ἕρπε ποταγχισην τηνειδρυες ωδεκύπειρος.
Homerus odiſſeæ.iiii.ευρεοσ ὧ ενι μεν λωτοσ πολυσ.ενδεκυπειρον.Hæc
arbor a nõnullis cũ e cyperus effertur.Nam cũ ſit apud Græcos ει/ non inep
te in e productũ transferri poteſt.Et producit fructũ/ſemen quaſi coriandri
candidum/& odoratum(ut ſcripſit Plinius)inſtar uuæ/uel racemi.Ideo dixit
Hierõymus Hieronymus incanticis capitulo primo.Botrus cypri dilectus meus mihi/in
uineis Engadi.Nã & Aſcalone Iudææ creſcit/&in Aegypto/teſte Plinio.Vbi
tñ ĩdocti legũt:botrus cypri.Corcyra cũ c exili utrobiq;/& y græco/inſula ẽ/
Ptolemæus Dalmatiæ adiacẽs/teſte Ptolemæo:& eſt in mari Ionio.Lucanus libro.ii.
Lucanus In portus Corcyra tuos/ſeu læua parat.Cercyra cũ c exili utrobiq;/& y græ Cercyra
Strabo co/fuit olim Corinthi nomẽ/alias Ephyre cũ y græco cognomiata/teſte Stra Corinthus
Ptolemæus bone.Ptolemæus autẽ dicit eſſe inſulã/Epiro adiacentẽ:& eodem noĩe urbẽ Ephyre
in ea.Tenthyra cũ t exili in initio/& th aſpirato in ſecũda ſyllaba/ſequente y Tenthyra
Ouidius græco/pluralis tantum numeri/thy ſyllabam indifferentem habet.Ouidius.
Iuuenalis ſaltus Tenthyra petenti.Iuuenalis ſatyra penultima.
Strabo Qui uicina colunt umbroſæ Tenthyra palmæ.Vrbs eſt in egypto/teſtibus
Ptolemæus Strabone/& Ptolemæo.

Alexander.Tamen excipis inde butyrum.Butyrum cũ t exili/& y græco/apud Butyrum
Macer Macrum ty ſyllabam corripit.Ait enim.
Cum butyro/modicoq; oleo decocta tumorẽ:quã tamen græci producunt.

Lucretius Alexander.Sic delyrus erit.Delyrus cum y græco ly ſyllabã corripit.Lucretius Delyrus
libro primo.Quod facit hic idem perdelyrus eſſe uidetur.Vide ubi lyra.

Alexander.I ſuper ſ breuis eſt.Excipitur Lariſa:amethyſus:Cephiſus:Aruiſiũ: Lariſa
Donyſa:Amphiſa:Amphryſos:Cambyſes:Eliſa:quæ omnia cũ unico ſ ſcri/
Statius bunt.Statius libro thæbaidos.ii.Poſt habita eſt Lariſſa iugis.Ciuitas eſt Aeo
Lactantius liæ/teſte Lactantio grãmatico:& cum i latino ſcribitur.Amethyſus cũ th aſpi Amethyſus
rato/& y græco/ſequente ſ/abſq; t ſcribitur:non autem cum i latino/& ſt/hac
Tortellius uidelicet ſcriptura amethiſtus:ut ſcribi præcipit Tortellius.Nam componi/
tur ex ἀ/quod negationem indicat/& μεθυσοσ/qui eſt ebrius.Lapis enim ẽ
Archias contra ebrietatem ualẽs.Archias in epigrãmatis.ἄλιθοσ εσ τἀμεθυσοσ ἔγω
δ᾽ὁπποτασ δ᾽υονυσοσ.Cephiſus cum i latino/fluuius eſt Boœtiæ/dicente Cephiſus
Lucanus Lucão.Boœti coiere duces:quos impiger ambit Fatidica Cephiſus aqua.Ar Aruiſium
uiſium cum i latino utrobiq;/promontorium eſt inſulæ Chii:a quo/fit Aruiſi
Plinius us Aruiſia Aruiſium.Nam ĩde Aruiſia uina dicta ſunt/teſte Plinio libro.xiiii.
Virgilius naturalis hiſtoriæ.Virgilius in Daphnide.Vina nouum fundam calathis Ar/
Virgilius uiſia nectar.Donyſa cum y græco/inſula eſt in mari Aegæo.Virgilius li.æne Donyſa
idos tertio.Bacchatamq; iugis Naxon/uiridemq; Donyſam.Amphiſa cum Amphiſa
Strabo i latino/urbs eſt Phocidos/teſte Strabone:quam Ptolemæus dicit eſſe Locro
Ptolemæus rum Ozolorum mediterraneã.Lucanus libro tertio.Phocaias Amphiſa ma
Lucanus nus.Amphryſos cum y græco/fluuius eſt Theſaliæ.Lucanus libro ſexto. Amphryſos
Lucanus & flumine puro Irrigat Amphryſos famulantis paſcua Phœbi.Virgilius ge/
Virgilius orgicorum tertio.Paſtor ab Amphryſo/uos ſyluæ/amneſq; Lycæi.Lucanus
Lucanus libro.x.Cambyſes longi populos peruenit ad æui.Proprium fuit nomen re Cambiſes
Ouidius gis:qui alio nomine Nabucodonoſor dictus ẽ.Et cum y græco ſcribitur.Oui
dius heroidum.Nec conſumpta rogis inſcribar Eliſa Sichæi.Didonis fuit co Eliſa
gnomen:& cum i latino ſcribitur.

Virgilius Alexãder.Eſt i præ t breuis excipitur corytus:idolothytus:Valitudo.Virgilius Corytus

libro æneidos decimo.
Corytiq; leues humeris/& lœtifer arcus. Cum c/& t exilibus/& y græco ſcri/
bitur/ut uidimus ſuper regulam/o ſuper r breuis. Idolothytus cum th aſpira Idolothyt9
to in penultima/ſequente y græco/& t exili in ultima ſcribitur: dici poteſt i/
molatus idolo/ſeu ſacrificatus: ut legitur in apocalypſis capi.ii. Fornicari/&
manducare de idolothytis. Et in prima epiſtola ad Corinthios capitulo.viii.
Nõne conſciẽtia eius cum ſit infirma/ædificabitur ad comedendũ idolotytaſ
Validudo dicta eſt per ſyncopã a ualidus/quaſi ualitudo: ſicut ab acris acritu Valitudo
Horatius do/ab habitus habitudo. Horatius ſermone.xiii. Dura ualitudo inciderit ſeu Valetudo
tarda ſenectus. Sunt tamen qui cum e ualetudo uolunt ſcribendum eſſe.
Alexander. Quæ fiunt in ta proprio de nomine ſumpta/Siue loci/propriaq;
ſimul producere debes. Si auctor hic/dicendo propria/tam de propriis loco
Virgilius rum/q̃ uirorum nominibus intellexit/excipi debuit Corythus. Virgilius li/ Corythus
Virgilius bro æneidos ſeptimo. Hinc illum Corythi Tyrrhena a ſede ꝓfectum. Idem
libro æneidos.viiii. Nec ſatis extremas Corythi penetrauit ad urbes. Oppi/
dum eſt Hetruriæ/ſuper paruo colle eiuſdem nominis poſitum/a rege Cory
Seruius tho conditum/teſte Seruio. Et cum c exili in initio/& y græco/& th aſpirato
Tortellius ſcribitur: etſi a Tortellio cum i latino/& t exili/ſcribi præcipiatur. Si autem d̃
propriis dum taxat uirorũ nominibus/in hac exceptione intelligere auctor
Priſcianus uoluit/a regula eximi debuit Berytus. Priſcianus in perihegeſi. Antiquamq; Berytus
Pomponius Tyron/Beryti & mœnia gratæ. Vrbs eſt Syriæ Antiochiæ/teſte Pomponio
Mela. Et cum y græco/& t exili ſcribitur.
Alexaner. Vt placet ẽ pituita: Petrus dixit Polymita. Pituita (ut nõnulli uolunt) Pituita
Perſius primã ſyllabã/& penultimã indifferentẽ habet. Perſius ſatyra.iii. Somnia pi/
Macer tuita qui purgatiſſima mittunt. Macer de uiribus hæerbarũ. Cum mulſa bibi/
Horatius tum pituitæ noxia ſoluit. Horatius ſermone.xii. ſtomachoq; tumultum
Horatius Lenta feret pituita/uides ut pallidus omnis. Idem in epiſtola prima.
niſi quom pituita moleſta ẽ. Alii dicunt ꝙ pituita producit tantũ primã ſylla
bam: & penultimam corripit: & apud Horatium tuitaui/& tuitamo/proce/
leumaticum uolunt pedem eſſe: qui quattuor ſyllabas breues continet. Nos
autem primã huius dictionis ſyllabam/& penultimã/productas eſſe dicimus:
Catullus quod hoc endecaſyllabo Catulli metro probamus. Ait enim ad Furium.
A te ſudor abeſt: abeſt ſaliua:
Muccuſq;: & mala pituita naſci. Nã hic pituita/dictio eſt tetraſyllaba: ꝑmãq;/
& penultimam producit. Et apud Perſium/Macrum/& Horatium/fit ſynhæ
reſis: apud quos/pituita triſyllaba dictio eſt: niſiquis dicat (& forte melius) pri
mam ſyllabam indifferentem eſſe: penultimam uero productã: & ſolũ apud
Perſium ſynhæreſim fieri: quod magis placet. Morbus eſt/ex catarrho proue
niens. Et cum i latino utrobiq;/& t exili ĩ utraq; ſyllaba ſcribitur. De polymi/ Polymita
ta diximus in uerbo lineo/ĩ erroribus Petri Rigæ.
Alexander. Itus ſi detur a nomine/longus habetur.
Et ſic ex cenſu cenſitus dicere debes.
Seruus curtat itus: aduerbia ſic breuiamus. Fortuitus fortuita fortuitum/pe/ Fortuitus
Statius nultimam ſyllabam indifferẽtem hahet. Statius li.thæbaidos.xii.
Iuuenalis Aequa & fortuito ductæ quater aggere pinnæ. Iuuenalis.
Horatius Non quaſi fortuitus/nec uentorum rabie/ſed. Horatius.
Nec fortuitũ cernere cæſpitẽ. Nam fortuitum hoc in loco penultimã ꝓducit
Seruius ſyllabã/teſte Seruio ſup librũ ſextũ ænei. ubi de hoc Horatii exẽplo diſſerit.
Alexander. Et producatur lecythus: & hermaphroditus. Lecythus nõ producit
Homerus mediam: ſed corripit. Homerus odyſſeæ.viii. δ᾽ωκαρδ᾽ε χρυσεη εμ ληκυθω
Gaſparinus ὗγρομ ελαιομ. Vas eſt oleariũ. Errauerunt etiam hac in parte Gaſparinus cũ
Catholico/dum penultimam huius dictionis productam tradidere.
Alexander. Ante c fit breuis o: tamẽ obliqui retrahãtur. Excipitur Cappadox Cappadocia
Lucanus genitiuo Cappadocis: & præcox genitiuo præcocis. Lucanus libro.vi. Cappadox
Lucanus Cappadocum montana cohors. Idem libro ſecundo. Cappadocus

Horatius Cappadoces mea ſigna timēt. Horatius.
Martialis Mancipiis locuples eget æris Cappadocum rex. Martialis.
Cappadocum ſæuis Antiſtius occidit oris. Cappadocia cum c exili utrobiq́/
Apianus & duplicato p/pars eſt minoris Armeniæ/ut ſcribit Apianus. Ptolemæus au
Ptolemæus tē uidetur uelle Cappadotiā ipſam/minorē Armeniā eſſe. Et a Capadotia(ut
Columella diximus)fit Cappadox/& Cappadocus Cappadoca Cappadocū. Columella
Martialis libro.xi. Hæc ſua Cappadocæ ſeruat cognomina gentis. Martialis.
Nec de Cappadocis eques cataſtis. Calphurnius egloga ſecunda.
Calphurnius Inſita præcocibus ſurrepere Perſica prunus/ideſt præcoqs/ut alibi diximus. Præcox
Alexander. Ante d corripis o. Excipitur erodibus/uel erodio: utroq́ enim mo/ Erodius
do declinatur. Nam apud Græcos cum ω mega ερωδιοσ in ſecunda ſyllaba Erodio
ſcribitur: quæ producta eſt.
Orodes item Virgilius. Iacet altus Orodes. Proprium eſt uiri.
Alexander. O ſuper l fiat breuis. Excipitur idolum: Aetolia: Pactolus: Cimolus: Idolum
pharmacopola: bibliopola: geolophus. Idolū cū i latino ī initio ſcribit. apud
Homerus græcos tñ eſt ει diphthongus. Homerus. ilia. xxiii. Τηλε με ειργουσι ψῦχαι
ειδωλα καμοντων. Quare ēt alio in loco auctor hic errauit/quom dixit.
Prudentius Idola dic longum: tamen inuenies idolatra. Peccauit & Prudētius/quom ait
in pſychomachia. Quoſq́ uiros non ira fremens: non idola bello. Simili er/
Petrus rore claudicat Petri Rigæ uerſus/ſuper librum numerorum dicentis.
In terrā ſanctā deus imperat Idola tolli. Et ab idolū/& latria/fit idololatria Idololatria
hexaſyllaba dictio: quæ ab indoctis pētaſyllaba effertur idolatria. Aetolia cū Aetolia
Ptolemæus æ diphthōgo/& t exili/urbs eſt teſte Ptolemæo Aetoliæ ī hellade: & ē regio Aetolus
Ouidius contigua Acarnaniæ/Phocidiq́/& Locris: a qua/fit Aetolus Aetola Aetolū.
Virgilius Ouidius libro tertio de ſine titulo.
Nec tanti Calidon/nec tota Aetolia tanti. Virgilius libro æneidos. xi.
Non erit auxilio nobis Aetolus/& Arpi. Pactolus cum ct exilibus/fluuius ē/ Pactolus
Priſcianus a Tmolo Ciciliæ monte oriens/dicente in perihegeſi Priſciano.
Et Tmoli colles/fluuius quibus aurifer exit
Virgilius Pactolus. Virgilius libro æneidos. x.
Iuuenalis Exercentq́ uiri: Pactoluſq́ irrigat auro. Iuuenalis.
Quod Tagus/& Rutila Pactolus uoluit Arena. Cimolus/locus eſt: a quo(ut Cimolus
Ouidius quidam uolunt)Cimolia terra dicta eſt. Ouidius libro metamor. vii. Cimolis
Tortellius Hinc humilē Myconon/cretoſaq́ rura Cimoli. Tortellius autem/ab urbe Cā
paniæ/quæ græce κυμη/latinæ uero Cumæ uocatur/Cymoliam terrā dictā
Ptolemæus tradit: ideo cū y græco ſcribi debere. Cymolis/urbs Galatiæ a Ptolemæo po
Horatius nitur. Cemolis/iſula eſt Cretæ adiacens/ut idē Ptolemæus oſtēdit. Horatius. Cemolis
Martialis Ambubaiarum collegia phamacopolæ. Martialis. Pharmaco
Non habeo: ſed habet bibliopola Tryphon. Si autem dixeris/hæ dictiones pola
compoſitæ ſunt: ſub hac regula comprehendi non poſſunt: demi(reſponde Bibliopola
Theocritus bo)debuerunt ab illa regula/L curtam facit o. Vide ubi bibliopola. Theocri Geolophus
tus edyllio primo.
εισ το καταντεσ τουτο γεωλοφον ατε μυρικαι. dici poteſt terræ tumulus.
Alexander. O ſuper m breuis eſt. Demitur Ithome. Statius libro thæbai. iiii.
Statius Planaq́ meſſene/Montanaq́ nutrit Ithome. Homerus libro iliados. ii.
Homerus οιδε ειχον τρικκην και ιθωμην κλωμακοεσσαν. Arx eſt meſſenes Meſſeniæ
Strabo urbis/teſte Strabone: & cum i latino/& th aſpirato ſcribitur.
Alexander. Longa fit o ſuper n. Excipitur Aponus: Myconos: coctona: Geryo/ Aponus
Lucanus nes: icon. Lucanus libro. vi.
Colle ſedēs Aponūs terris ubi fumiger exit. Vicus ē Venetiæ: ubi balneæ ſūt.
Statius Myconos cum y græco/& c exili/inſula eſt una Cycladum. Statius in achilei/
de. Cycladas/hinc ſpretæ Myconoſq́/humiliſq́ Seriphos. Coctona cū ct exi Myconos
Plinius libus/pluralis tātū numeri/paruæ quædam ficus ſunt/teſte Plinio. Martialis. Coctona
Martialis Paruaq́ cum canis uenerunt coctona prunis. Iuuenalis.
Iuuenalis Aduectus Romam/quo pruna/& coctona uento. Geryones cum y græco/ Geriones

Virgilius penultimam ſyllabam indifferentē habet. Virgilius libro æneidos.vii.Gery/
Lucretius one extincto Tirynthius attigit arua. Lucretius libro.v.Quidue tripectora ter
gemini uis Gerionæ?ubi ſpondeus quintū locum detinet. Proprium fuit uiri
Hiſpani nomen. Icon huius iconis(græci εικωρ εικοροσ) dici poteſt effigies/
Paladas ſiue imago. Paladas i epigramatis. εικορα Τορ ερΤοσπ φυσισ εκτοσ εχει. Pli
Plinius nius libro.xxxiiii. Eorum uero/qui ter ibi uiciſſent/ex membris ipſorum ſi/
militudine expreſſa quas iconas uocant/ſcilicet ſtatuas/dicari mos erat.
Aedon ēt triū ſyllabrum do ſyllabā corripit auis eſt luſcinia.
Alexander.ſed ſyndonis excipiatur. Et ſubdit:ac obliquos propriorum/Quæ
loca deſignant:prædictis addere debes Quom propriū fit on. Excipitur Cro Croton
ton:Pleurō:Amidon:Caulon.Colophon:Edonis: Ancon: Babylon:Sicyō:
Saſon:Helicon:Cithæron:Naſamon:Cydon:Peteon: Triton : Chromion:
Ouidius Ladon:Lacon:Orion : Aegeon:& alia prope plurima. Ouidius li.meta.xv.
Ptolemæus nec inhoſpita tecta Crotonis. Vrbs eſt Italiæ in Tarentino ſinu/teſte Ptole/
mæo:& cum c/& t exilibus ſcribitur. Pleuron huius pleuronis/urbs eſt Aeto Pleuron
liæ. Amydon cum y græco/urbs fuit Pæoniæ/ſeu Macedoniæ/non longe ab
Iuuenalis Axio fluuio. Iuuenalis ſatyra tertia. Hic alta Siſcyone/aſt hic Amydone reli/ Amydone
Virgilius cta. Virgilius libro æneidos tertio. Cauloniſqꝫ arces/& naufragium Scylace/ Caulon
Seruius um. Mons eſt Calabriæ/teſte Seruio. Lucanus li.viii. Epheſumqꝫ relinquens/
Lucanus Et placidi Colophona maris/ſpumantia paruæ. Colophon
Ptolemæus Radit ſaxa Sami. Vrbs eſt in Lydia. Ptolemæus dixit eſſe inſulam in Icario
Pelago. Edonus huius edoni/& Edon huius edonis/declinari poteſt/ꝓ mō Edonus
Gaſparinus te Thraciæ. Neqꝫ aſpirationem recipit in initio/ut in erudite Gaſparinus tra/ Edon
Tortellius dit:ſed neqꝫ cum æ diphthongo annotatur/ut præcepit Tortellius. Nā apud Edonis
Virgilius Græcos ηδωροσ ſcribitur. Virgilius libro æneidos.xii.ac uelut Edoni boreæ
quom ſpiritus alto Inſonat Aegæo/ſequiturqꝫ ad litora fluctus. Ab eo qui eſt
Propertius Edon/formatur Edonis:quæ ſacrificula Bacchi dicitur. Propertius.
Lucanus Nec minus aſſiduis Edonis feſſa choreis. At uero Lucanus do ſyllabam cor/
ripuit/quom dixit libro primo. Edonis Ogygio decurrit plena Lyæo Hac
Donatus enim litteratura edonis/hunc Lucani locum Donatus allegauit. Cui(etſi Ser
Seruius uius illum erraſſe dixerit)hac in parte ego magis crediderim:maxime cū om
Sylius nes Lucani codices Edonis perſcriptū habeant:nō edoni/ut Seruius ipſe legē Ancon
dum præcipit. Sic etiam protulit Sylius libro quarto dicens.
Ptolemæus Edonis/ut Pangæa ſuper/trieteride/motu. Edonis item inſula eſt Aphricæ/
Catullus Aegypto adiacens/teſte Ptolemæo. Catullus. Quæ ſanctum Idalium/Thu/
rioſqꝫ apertos/Quæqꝫ Ancona/Cnidumqꝫ arenoſam colis. Vrbs eſt Piceni/
Plinius teſte Plinio. Babilon cum y græco/urbs eſt Perſidis/dicente Propertio. Babylon
Propertius Perſarum ſtatuit Babylona Semiramis urbem. Sicyon cum i latino in prima Sicyon
Ptolemæus ſyllaba/& c exili/ſequente y græco/urbs eſt Achaiæ/teſtibus Ptolemæo/&
Plinius Plinio libro.iiii.naturalis hiſtoriæ:de qua Statius libro thæbaidos quarto.
Statius Qui Drepani ſcopulos/& oliuiferæ Sicyonis. Ouidius de Ibide.
Ouidius Aut ut oliuifera quondam ſicyone profecto. Eſt & eodem nomine inſula in
Plinius mari Aegæo/teſte Plinio:de qua Iuuenalis ſatyra tertia.
Iuuenalis Hic alta Sicyone/aſt hic Amydone relicta. Et ab hac/ſicyonium calciamenti Sicyonium
Lucretius genus/acceptum eſt. Lucretius libro quarto.
Lucanus Vnguenta/& pulchra in pedibus ſicyonia rident. Lucanus.
Sylius Et pedibus læua ſicyonia demit honeſta. Sylius.
Adriaci fugite infauſti Saſonis arenas. Inſula eſt in Adriatico mari/ſiue ī ma/ Saſon
Ptolemæus ri Ionio/ut ſcripſit Ptolemæus. Eſt autem inter Epirum/& Brunduſium me/
Strabo dio interuallo/ut refert Strabo:cuius & Meminit Lucanus li.ii.quom ait.
Lucanus Spumoſo Calaber perfunditur æquore Saſon. Saſon itē/mons ē Germaniæ:
Lucanus a quo/Saſones Germaniæ populi/uocitati ſunt:de quibus Lucanus li.primo.
Ptolemæus Et Bituri/longiſqꝫ leues Saſones in armis. Sunt & alii eodē nomine populi
Scythiæ:ut Ptolemæus oſtendit. Helicon cum aſpiratione ī initio/& unico l/ Helicon
& i latino/& c exili ſcribitur, Neqꝫ ab elicio elicis deducit/ ut cum Cathoilco

Vgutio ſomniauit Vgutio:ſed ab Helicone/proprio uiri noīmine/cognominatus ē.
Vnde quidā cōmentator ſup Heſiodum/Lyſimacū nihilominus inducēs Cy/
renæum i primo de poetis/dicit/Helicona/& Cithærona/denominatos fuiſ
ſe/ab Helicone/& Cithærone fratribus:qui illic ſingulari certamine pugnaue
Virgilius runt. Virgilius. Pandite nunc Helicona deæ:cantuſq; mouete. Iugum eſt Par
Martialis naſi mōtis Boœtiæ/alio nomine Cirrha/uocatum. Martialis. Quid tibi cum
Cirrha/quid cū Permeſſidos unda: Cithæron cū c exili/& i latino/& th aſpi Cithæron
Propertius rato/& æ diphthongo/unum eſt ex iugis Parnaſi mōtis Boœtiæ. Proptius.
Sylius Saxa Cithæronis Thæbas agitata per artem. Sylius libro. vi. Exanimū Naſa Naſamon
Lucanus mona Tyran ſuper ipſe iacebat. Lucanus. Naufragiis Naſamões habent. Po/
Ptolemæus puli quidam ſunt Libyae/teſte Ptolemaeo. Lucanus libro. vii. Illuc & Libyae
Lucanus Numidas/& Creta Cydones. Populi ſunt Cretae:& cum c exili/& y graeco Cydon
Homerus ſcribitur. Peteon cum t exili/fuit Boœtiæ ciuitas/teſte Homero li. ii. iliados: Peteon
Statius de qua Statius libro thæbaidos. vii. Et ſulco Peteona domāt:refluūtq; meatu.
Triton cum t exili utrobiq;/& i latino/fluuius eſt in Libya defluens/ideſt in la Triton
cum grandē/ſeu paludem Tritonidis:deinde in mare Libycum. Fuit etiā Tri
Virgilius ton marinus deus/Neptuni filius. Et a Tritone/Tritones dicti ſunt. Virgilius
Ptolemæus libro æneidos. v. Tritoneſq; citi/Phorciq; exercitus omnis. Chromion cū ch Chromion
Ouidius aſpirato/& i latino/teſte Ptolemæo/urbs eſt in Cypro. Ouidius li. meta. vii.
Quodq; ſuam ſecurus arat Chromiona colonus. Ladon/fluuius eſt Arcadiæ. Ladon
Statius Statius libro thæbaidos nono. Ante diem gelidas ibat Ladonis ad undas. Idē
Statius libro thæbaidos. vi. Tandē inſperatus nuda de plebe Laconum. Populi ſunt Lacon
Lucanus Laconiæ. Orion cum i latino/penultimā in obliquis ſyllabam indifferentem Orion
Lucanus habet. Lucanus libro primo. Enſiferi nimium fulget latus Orionis. Idē li. viiii.
Ouidius Teſte tulit cælo uicti decus Orionis. Ouidius libro metamorphoſeon. viii.
Ouidius Aut helicem iubeo/nitidumq; Orionis enſem. Idem in. xiii.
Statius Diuerſaſq; urbes/nitidumq; Orionis enſem. Statius libro thæbaidos. vii.
Papias Atq; auro rude fulmē hñt Orionis alti. Neq; efficax ēratio Papiæ/dicentis
Orion declinari poſſe/inſtar Græcorum: & in obliquis penultimam ſylla/
bam corripi debere:& Orio/more Latinorum:Orioniſq; penultimam pro
ductam eſſe. Nam Oriona accuſatiuus græcus eſt/ab eo qui eſt in recto Ori/
Virgilius on:cuius tamen penultima producitur. Virgilius libro æneidos tertio.
Ouidius Armatūq; auro circunſpicit Oriona. Ouidius libro. v. faſtorum.
Nunc Hyrieus/qua ſit genitus/uocat Vriona:
Rufus Perdidit antiquū littera prima ſonum. Rufus Feſtus i Arato. Circulus axe me
ans rutilum ſecat Oriona. Simili quoq; modo/Aegæon penultimam i obli Aegæon
Statius quis ſyllabam indifferētem habet. Statius in achilleide. Audierat duros laxā/
Claudianus tem Aegæona nexus. Claudianus li. tertio. de raptu Proſerpinæ.
Ouidius Hæc cētū gemini fractos Aegæonis enſes. Ouidius libro metamorpho. ii.
balænatumq; prementem
Aegæona ſuis imania terga lacertis. Propriū fuit gigantis nomen:qui a poetis
Virgilius centum habuiſſe brachia deſcribitur/dicente Virgilio libro æneidos. x.
Aegæon qualis dicunt cui brachia centū. Cum æ diphthongo in utraq; ſylla/
Sylius ba ſcribitur. hunc cælicolæ Briarea uocant. Sylius libro. xiiii. Centenis ſuetus
Lucanus Briareus recludere palmis. Lucanus libro quarto. Aut Tityus/Briareuſq; fe/ Briareus
Statius rox/cæloq; pepercit. Ponitur nōnunq̄ Aegæon pro mari Aegæo. Statius li.
thæbaidos. v. Diis pelagi/uentiſq;/& Cycladas Aegæoni Amplexo cōmēdo
patrem:hoc eſt mari Aegæo:quod Cycladas amplectitur.
Alexander. p ſubeunte breuis o fit. Excipitur hyſopum: Sinope: Sinopis: Dolo Hiſopus
pes: Hyſopus/& hyſopum/declinari poteſt:& cum aſpirato initio/& y græ/ Hyſopum
Apuleius co/teſte Apuleio ſcribitur. Et cum primā apud noſtros corripiat ſyllabā/cum
unico ſ ſcribi neceſſe eſt. Apud græcos tamē/cum duplicato ſ ὕσσωπον ſcri
bitur. Sed quod apud illos in nonnullis dictionibus conſonans geminatur/
a noſtris unica ſcribitur. Nam quod illi κράββατοσ cum duplicato b/noſtri
Virgilius cum unico b grabatum dicunt. Virgilius i moreto.

Membra leuat uili ſenſim demiſſa grabato. Sic quod illi σύρρακυσἡ cū gemi
Sylius no r/noſtri cum unico Syracuſa ſcribunt. Sylius li.xiiii. Ipſa Syracuſæ patu/
Strabo los urbs inclyta muros. Vrbs ē Siciliæ/teſtibus Strabone/& Plinio. Parimo/
Plinius do/ab illis Gotthia(hæc eſt dacia)cum t exili/ſequente th aſpirato ſcribitur/
Iulianus ut eſt apud Iulianum in epigrāmatis/ουπω θρηικιησ εωι βησε τᾶι εορεα γοτ
Auſonius θωρ/A noſtris abſqꝫ t/hoc eſt cum th ſolum annotatur/dicente Auſonio.
Huc poſſem uictos inde referre Gothos. Simili modo/quod illi cū gemino
Ouidius κ λακκοσ/nos cum unico c lacus dicimus. Ouidius in faſtis. Præmia de lacu/
Hierōymus bus proxima muſta tuis. Hyeronymus in tertio libro regū.iiii.capi. Et diſpu/
tauit ſuper lignis/a cedro quæ eſt in Libano/uſqꝫ ad hyſopum quæ egreditur
Alanus de pariete. Alanus libro.iiii. Se cælū terræ cōformat:cedrus hyſopo. Ná apd
Macer græcos cum ω mega in media ſyllaba ſcribitur:quæ producta eſt:etſi Macer
præter naturam corripuerit/dicens. Eſt hyſopum ſiccum/ calidū quoqꝫ:ter/
Petrus tius illi Eſt in utroqꝫ gradus. Quo etiam errore claudicat Petri Rigæ uerſus
in libro regum dicētis. Aut hyſopus ſignat humiles:cedruſqꝫ ſupbos. Sinope Sinope
Pomponius huius ſinopes/cū i latino/urbs eſt Cappadociæ/teſte Pōponio Mela:a q̄/Si Sinopis
Plinius nopis terra quædam rubea/nomen aſſumpſit/teſte Plinio li.xxxv.naturalis
Priſcianus hiſtoriæ. Priſcianus in perihegeſi. Alterius Syriæ/quæ tendit aduſqꝫ Sinopē.
Valerius Valerius Flaccus li.v. Aſſyrios cōplexa ſinus ſtat opima Sinope. Ptolemæus/
Ptolemæus aliam eodē nomine urbem ponit in Gallatia. Dolopes/populi quidā Aphri Dolopes
Lucanus cæ ſunt:& lo ſyllaba indifferenter ponitur. Lucanus libro quarto.
Sylius Aut Dolopes/Numidæqꝫ uagi. Sylius libro.v.
Tælū ingens perqꝫ arma uiri/pqꝫ arma Dolopis:Producant ēt penultimā Crotopus
Crotopus propriū uiri nomen:conops huius conopis culex:unde conopeū: Cyclops
Statius Cyclos huius cyclopis:hydrops huius hydropis:unde hydropicus. Statius Conopeū
Iuuenalis thæbaidos primo. Perquirens/noſtri tecta aut opulenta Crotopi. Iuuenalis Hydropic9
Virgilius ſatyra.vi. Vt teſtudineo tibi lentule conopeo. Virgilius li.æneidos tertio.
At genus ex ſiluis Cyclopum & montibus altis
Excitum ruit ad portus:& litora cōplet. Vulcani faber fuit:& cū c exili utro/
Horatius biqꝫ/& y græco ſcribitur. Horatius in epiſtolis. Si noles ſanus/cures hydropi
cus:& ni. Cū y græco/& ω mega apud Græcos ſcribitur. Quā ſyllabā præter
Macer naturam Macer corripuit/quom dixit libro de hærbis.
Hydropicis ſic humores deſiccat aquoſos.
Virgilius Alexāder. O ſuper r breuis ē. Eximitur Diores: Anthores:Helorus:& Cytorus. Diores
Virgilius Virgilius libro æneidos.vi. Regius egregia Priami de ſtirpe Diores. Propri Anthores
Virgilius um fuit uiri nomē: & cū i latino ſcribitur. Virgilius æneidos.x. Helorus
Herculis Antorem comitem qui miſſus ab agris. Proprium fuit uiri nomē:
& cum th aſpirato ſcribitur. Virgilius.
Plinius Exupero præpingue ſolum ſtagnantis Helori. Fluuius ē Siciliæ/teſte Plinio
Ptolemæus libro tertio naturalis hiſtoriæ:& eodem nomine urbs/ut Ptolemæus oſten/
Virgilius dit. Cytorus cū c/& t exilibus/& y græco ſcribitur: Virgilius georgicorum.ii. Cytorus
Solinus Et iuuat undantem buxo ſpectare Cytorum. mōs eſt minoris Aſiæ i Paphla
Probus gonia/teſte Solino. Probus aūt dicit eſſe oppidum ponticum.
Virgilius Alexander. O ſuper ſ longa. Demitur ambrioſia. Virgilius libro æneidos.xii.
Ouidius ſpargitqꝫ ſalubris Ambroſiæ ſuccos. Ouidius. Nectar/& ambroſiam/latices/
epulaſqꝫ deorum. Genus eſt hærbæ.
Virgilius Alexāder: Ante b fit breuis u. Demitur Anubis. Virgilius libro æneidos ſexto.
Omnigenumqꝫ deum monſtra/& latrator Anubis. Vocabulum eſt Aegy/
ptium:id apud illos indicās/quia eſt apud nos canis. Neqꝫ ab ea quæ eſt nu/
Vgutio bes deſcendit/ut cum Catholico Vgutio ſomniauit. Et facit in genitiuo Anu
Ouidius bis/uel Anubidis. Ouidius libro primo de ſine titulo.
Per tua ſacra precor/per Anubidis ora uerendi. Cognomē eſt Mercurii.
Alexander. V c protrrahimus quotiens a/uel us ſubit/aut um:ut fœſtuca/lactu
ca/caducus. Cætera corripies. Excipitur Pannucius pannucia pannuciū a pā/ Pannucius
Perſius no/hoc eſt uilis pannoſus/Perſius ſatyra.iii.

Dum ne deterius ſapiat pannucia Baucis.
Alexander. Ante d longa fit u. Excipit tutudi præteritum a tundo tundis cũ u. Tutudi
Alexander. Præ g longa fit u. Excipitur pupugi præteritũ a pungo pungis. Vñ Pupugi
Nicolaus alibi idem auctor. Pungo facit pupugi. Nicolaus in Homero li. iliados. v.
Aurea molliculam pupugit mala fibula dextram.
Alexander. Sugo producis: ſed ſanguiſugam breuiabis. Sanguiſuga/& ſanguiſu Sãguiſuga
Acron gia dici poteſt/teſte Acrone ſuper ultimũ illud pœticæ artis Horatii carmen: ſãguiſugia
Non miſſura cutẽ/niſi plena cruoris hyrudo. Quod uocabulum/cũ nuſq̃ me Hirudo
tro lectũ ſit/& ſugo uerbũ/a quo deducitur/primam producat ſyllabam/re/
ctius ſu ſyllabam productã/q̃ coreptam habet: iuxta illam regulam.
Hæc de compoſitis teneas/ꝙ ſit tibi tanta.
Vocalis/quãtã ſeruabit dictio ſimplex. Genus ẽ uermis/alias hirudo uocata.
Horatius Alexader. V ſuper l breuis. Excipitur Peculiũ: Gætulus: Apulia: cucullus. Hora/ Peculium
Virgilius tius in arte pœtica. Hærugo/& cura peculi/pro peculii. Virgilius.
Feſtus Nec ſpes libertatis erat: nec cura peculi. Peculium (ut ſcribit Feſtus) ſeruoꝝ ẽ/
Seruius dictũ a pecore/ſicut pecunia nobilium. At uero Seruius/peculiũ (inqt) patri
monium eſt. Ita enim (ut pergit) maiores dicebant/a pecoribus: in quibus cõ
ſtabat uniuerſa eorum ſubſtantia: unde ẽt pecunia a peculio dicta eſt. Quod
proprie tantum ſeruorum ẽ/peculium dicimus: licet & abuſiue pro patrimo
Cicero nio ponatur. Hæc ille. Cicero in paradoxis. An eorũ ſeruitus dura eſt/qui cu
Vlpianus piditate peculii/nullam conditionem recuſant duriſſimæ ſeruitutis? Vlpia/
Pomponius nus/peculium (inquit) dictum eſt/quaſi puſilla pecunia: ſiue patrimonium pu
ſillũ. Et Pomponius ait. Peculium eſt/non id/cuius ſeruus ſeorſum a domino
Labeo rationem habuit: ſed quod ipſe ſeparauit/ſuam a ſerui ratione diſcernens. La
beo autem ita diffinit. Peculium eſt/quod ſeruus/domini pmiſſu/ſepratim a
rationibus dominicis habet/deducto inde ſi quid domino debetur. Ex quo/
uariæ uidẽtur eſſe de peculio iuriſconſultorum ſentẽtiæ. Ego autem puto pe
culium dici/qdquid proprie alicuius ẽ. Gætulus a Gætulia/cum æ diphthon Gætulus
Virgilius go/& t exili/tu ſyllabam indifferentẽ habet. Virgilius libro æneidos. iiii.
Martialis Deſtruat aut/captam ducat Gætulus Hiarbas. Martialis.
Traducta eſt Gætulis: nec cepit arena nocentes. Vide ea/quæ diximus ſuper
Iuuenalis regulam/Ante r longa fit e. Iuenalis ſatyra. iiii. ꝓuincia tãti Vændit agros: ſed
Martialis maiores Apulia uændit. Martialis in apophoretis. Velleribus primis Apulia/ Apulia
Horatius Parma ſecundis. Horatius ſermone. v. Incipit ex illo montes Apulia notos
Oſtẽtare mihi. Prouincia eſt in Italia: a qua/fit Apulus Apula apulũ/pu ſylla Apulus
Lucanus ba correpta. Lucanus libro. v. Apulus Adriacas exit Garganus i undas. Cucu Cuculus
lus cum unico l/& cũ duplicato l Cucullus/ſcribi poteſt: ſicut Cybele/& Cy/ Cucullus
Martialis belle. Martialis. Quãuis perplures cuculus cantauerit annos. Horatius ſermo
Horatius ne ſeptimo. cui ſæpe uiator Ceſſiſſet/magna compellans uoce cucullũ. Auis
Iuuenalis eſt nota. Cucullus itẽ eadẽ litteratura/genus eſt ueſtis. Iuuenalis ſatyra. v.
Sumere nocturnos meretrix auguſta cucullos.
Martialis Alexander. V dabimus ſuper m tibi longum. Excipitur irrumo irrumas. Mar/ Irrumo
tialis. Quæ faciat/duo ſunt: irrumat/aut futuit. Siue enim componatur ex in/
Domitius & ruma (ut uult Domitius) ſiue ex i/& rima (ut tradit Georgius) cũ neq; ab il
Georgius la regula excipiatur/Longa fit u ſuper m/neq; ab illa/I ſuper m tardant diſyl/
laba/hoc ſaltem in loco eximi debuit.
Alexander. V ſuper r lõga. Excipitur tugurium: & Bituri: & camurus. Vnde ali Tugurium
Virgilius bi idẽ auctor ait. V g ꝓduces: tuguriq; tamẽ memor eſto. Virgilius egloga. i.
Pauperis & tuguri congeſtum cæſpite culmẽ/pro tugurii. Bituri cum i latino Bituri
Lucanus & t exili/populi quidam ſunt Galliæ: de quibus Lucanus libro primo.
Virgilius Et Bituri/longiſq; leues Saſones i armis. Virgilius georgicorũ quarto.
Pes etiam & camuris hirtæ ſub cornibus aures. i. curuis/uel obtortis.
Alexander. Excipe uerba/quibus meditatio conuenit & quæ
Prudentius Sũt formæ ſimilis/ut luxurio/ſociabis. Excipit ſcat urio: & Ligurio. Prudẽtius. Scaturio
Horatius Petra dei iuſſu potum largita ſcaturit. Horatius ſermone. xiiii.

Tractauit calicem manibus/dum furta ligurit. Eſt autem proprie ligurire/te Ligurio
Donatus ſte Donato ſuper Terentii eunuchum/eleganter/& more ſenum/multo faſti
dio ſuauiora quæq₃ deguſtare/tractum (ut ait) uerbum/ἀπο Τορ λιγυρορ:
quod græci ſuaue appellant.
Alexander. Mercuriumq₃ notes: lemures/cum centurione. Lemures/lemura/di Lemures
ci poſſunt. Sed mu ſyllaba in dictione lemures corripitur: in lemuria autẽ/qa Lemuria
Horatius aliter metro ſtare non poteſt/niſi per proceleumaticum/producta eſt. Hora/
Ouidius tius in epiſtolis. Nocturnos lemures/portẽtaq₃ Teſſala rides. Ouidius ĩ faſtis.
Ritus erat/ueteris nocturna lemuria ſacri. Nocturnæ quædã erãt q̃ritũ uiſiões.
Alexander. Præ t longa fit u: tamen arbutus eſt breuianda. Cõpoſitiua notes.
Petrus Præputium pu ſyllabã indifferentem habet. Petrus Riga ĩ exodo. Nato præ Præputiũ
Arator putium mox aufert Sephora/dicẽs. Arator. præputia ferro Circumcide li/
Iuuenalis bens. Iuuenalis ſatyra. vi. Impacienſq₃ moræ pauet/& præputia ducit.
Lucanus Alexander. Vocis fine dabis a longum. Fruſtra ſtra ſyllabam indifferentem ha Fruſtra
bet. Lucanus libro tertio. fruſtraq₃ rogatus/
Virgilius Vt Libicas metuat fraudes. Virgilius georgicorum primo.
Iuuenalis Nec fruſtra ſignorum obitus ſpeculamur/& ortus. Iuuenalis ſatyra tertia.
ꝙ nudum/ac fruſtra rogantem/
Nemo cybo/nemo hoſpitio/rectoq₃ iuuabit.
Alexander. E corepta datur. Et ſubdit.
Nomen longa dabit aduerbia: ſi tamen apte
Macer Cõparat. Apprime me ſyllabã indifferẽtẽ habet. Macer de uiribus hærbarũ. Apprime
Apprime ſumptis Zodoaram obſtare uenenis
Virgilius Affirmant. Virgilius in buccolicis.
Flos apprime tenax: ideſt ualde.
Alexander. Me/te/ſe/longis. Te accuſatiui/& ablatiui caſus/producitur. Sed
Ennius quando componitur cum tu/te ſyllaba corripitur. Ennius.
Lucretius O tite tute tati tibi tanta tyranne tuliſti. Lucretius libro primo. Tute
Priſciãus Accipe præterea quæ corpora tute neceſſe eſt. Sciendũ eſt/ꝙ teſte Priſciano/ Tutemet
tumet non dicimus: etſi aliis caſibus met ſyllaba iungatur: ut tuimet: tibimet:
temet: ne ſcilicet dicendo tumet/uerbum putetur. Sed pro tumet/tute dice/
Lucretius bant antiqui: & nonnunq̃ tutemet: ut eſt apud Lucretium libro præfato.
Tutemet a nobis iam quouis tempore uatum.
Alexander. Vt tua metra petunt o ponis. Excipiuntur nomina in o terminata:
quæ emittunt genitiuum in us: ut Sappho/Manto/Alecto: quæ tam in accu/
ſatiuo/q̃ in nominatiuo producũtur. Item nomina in os terminata: quæ ter/
tia declinatione attica in obliquis ultimam in o ſyllabã producunt: ut Athos
Sylius Atho: Androgeos Androgeo: Apollos Apollo. Sylius libro. xiii.
Virgilius Non ipſa Alecto/nec fœta furore Megæra. Virgilius libro æneidos. vii. Alecto
Orpheus Alecto toruã faciem/& furialia membra Exuit. Orpheus in argonautico.
Ouidius Τισιφορη Τε και ἀληκτω και δῖα μεγαιρα. Furia eſt infernalis. Ouidius faſto
Virgilius rum. v. Clioq₃/& curuæ ſcita thalia lyræ. Virgilius. li. iiii. georgicorum.
Drymoq₃/Xanthoq₃/ligeaq₃/Phylodoceq₃. Vbi etiam ꝙ primã ſpondei ſe/ Clio
cũdi pedis ſyllabã præter naturã ꝓduxit/Græcorũ more/q ſyllabã natura/ Drymo
liter correptam/ſequente ꝟuim duplicis conſonãtis habente/nonnunq̃ pro Xanto
Homerus ducunt: ut eſt apud Homerũ li. iliados primo.
Virgilius Τισ Τε ἄρ σφῶε θεοῦσ ἔριδι ξῦμεηκε μαχέσθαι. Virgilius libro æneidos. vii.
Lactantius Nunc age qui reges Erato/quæ tpa rerũ. Legi tamen apud Lactantiũ Firmi/ Erato
anum huiuſcemodi uerſũ recitatũ. Clotho colũ baiulat: lacheſis net: & Atro
pos occat: ubi tho ſyllaba corripit: quæ apud Syliũ li. iiii. ꝓducta ẽ/quom ait.
at non dabat ultra Clotho dura lacus. Iuno autem cum latinum ſit uocabulũ/ Cloto
& facit in genitiuo Iunonis/non continetur ſub exceptione: & ideo tam cor/
Statius reptam/q̃ productam no ſyllabam habet. Statius libro thæbaidos. ii.
Virgilius Iuno uenit/quo tendis iter? Virgilius libro ænei. ſexto.
Apollonius In foribus lœtum Androgeo/pro Androgei. Apollonius argonauticorum. i. Androgeo

ηριδ᾽ἐρισσομένοισιν ἀθὼ ἀμεφαίνε κολωνή.ideſt mane autẽ ꝓficiſcentibus/
Virgilius Atho uidebatur uertex.Quod autem Virgilius apocopatum accuſatiuũ qn/ Atho
tæ.declinationis Atho/tho correpta ſyllaba protulit/Aut Atho/aut Rhodo
pem/hoc factũ eſt pp ſequentẽ uocalem:ut eſt apud eundẽ georgico.p̃mo.
Ter conati,ſunt imponere Pelion Oſſæ.Nam apud Græcos declinari poteſt
Suidas Athos/& Athon/ut etiam teſtatur Suidas.Apud latinos tamen nuſq̃ Athon
in recto lectũ eſt/niſi apud Ciceronẽ/ut in ipſa dictione uidimus.Ididem dicẽ
dum eſt de hac dictione Apollo/ꝙ Apollos/& Apollon Græcorũ more de
clinari ĩ recto poteſt/pp accuſatiuum quintæ declinationis apocopatũ Apol Apollo
lo:ut ẽt alibi docuimus.Vnde legitur in epiſtola ad Titũ capitulo ultimo.Ze Apollos
nam legiſperitum/& Apollo/ſollicite præmitte:ut nihil illis deſit/pro Apol Apollon
lona:ſicut Atho pro Athona.Sciendũ tamẽ quod uocalis etiã produci põt/
Ouidius ſequente uocali/ut eſt apud Ouidiũ libro metamorpho.quarto.
Iactari quos cernis in Ionio immenſo.Excipitur etiam modo:quod do ſylla/
Feſtus bam tantum corripit/dicente Feſto.Modo quom per o correptum dicitur/ Modo
ſignificat tempus:ut ueni modo:& nonnunq̃ pro tantum ponitur:ut tace mo
do.Sed ſi producta poſteriore ſyllaba enuntietur/datiuus/uel ablatiuus ẽ ca
Virgilius ſus ab eo qui eſt modus.hæc ille.Virgilius in buccolicis.
Ouidius Tu modo naſcenti puero/quo ferrea primum.Deſinet.Ouidius in epiſtola/
Herus ad Leandrum.Vos modo uenando/modo rus geniale colendo/Poni
tis in uaria tempora longa mora.ἐγὼ cum ω mega apud græcos ſeundẽ pro Ego
Virgilius ducit:apud Latinos autem indifferentem habet.Virgilius.
Ouidius Ille ego qui condam gracili modulatus auena.Ouidius.
Statius Sed quid ego reuoco?dictis his omen abeſto.Statius libro thæbaidos.iii.
Sed quid ego feſſos optatis demoror undis?
Alexander.R breuiando locas.Nomina græca terminata in ηρ/ab auctoribus
confunduntur.Nam aer/æther/crater/ꝓducũt ultimã:pater autẽ/& mater/
Virgilius corripiunt.Imber autẽ corripit:nõ(ut auctor tradit)ſecũdã ꝓducit.Virgilius. Imber
Vnde hominum genus/& pecudes/unde imber/& ignes.Nomina etiã græ/
ca in or terminata/ut Caſtor/Neſtor/Hector/cum ω̃ mega producente ſylla/ Hector
bam apud illos in recto ſcribuntur:quam in o micron in obliquis mutãt.La/
Ouidius tini autem or ſyllabam corripiunt:ut eſt apud Ouidium metamorpho.xii.
decimum de latus in annum Hector erat.
Alexander.Is breuies.Excipiuntur dictiones illæ in is terminatæ/quæ faciũt ge
nitiuũ in entis:quæ ſcilicet apud Græcos cũ ει diphthõgo ĩ ultima recti ſylla/
ba annotãtur:ut πυροεισ/σιμοεισ:ὀποεισ/hoc eſt/Pyrois:Simois/Opois. Pyrois
Ouidius Ouidius metamorpho.libro.ii.
Columella Interea uolucres Pyrois/Erous/& Aethon.Columella li.xi.nec ſirius ardor Simois
Sic micat/aut rutilus Pyrois/aut ore coruſco
Heſperus.Nomen fuit unius ex equis ſolis:& cũ y græco ĩ p̃ma ſyllaba ſcribi/
Valerius tur.Et facit in genitiuo pyroẽtis.Valerius Flaccus li.v.Et formidantẽ patrios
Palladas pyroenta dolores Palladas pœta ĩ epigrãmatis.ὁ ὑ γὰρ ἔχει τόξον καὶ πυρό
Virgilius εντα βέλη.Simois cũ i latino/fluuius ẽ Phrigiæ/dicẽte Virgilio li.æneí.p̃mo.
Alma Venus genuit phrigii Simoentis ad undã.Opois huius opoentis/urbs
Nicolaus eſt helladis/teſte Ptolemæo.Nicolaus in Homero libro.xviii.iliados.
Hinc ego te infelix Opœnta reducere ad urbem
Ouidius Pollicitus.Hæc ab Ouidio Opus huius opũtis declinatur:ſicut Trapezus hu Opois
ius trapezuntis:Ceraſus huius ceraſuntis:Amathus huius amathuntis Ouidi Opus
us de ponto.Facta cæde puer Patroclus Oponta reliquit: Trapezus
Alexander.Os longum ponis:tamen excipiatur os oſſis. Ceraſus
Rectus in os græci/ceu Delos habet breuiari.Excipiuntur nomina termina Amathus
ta in os/quæ tertia declinatione attica emittunt genitium in o:ut Cos/Apol/
los/Athos/Androgeos.Eximuntur item terminata in os nomina/quæ apud
Græcos in ωοσ faciunt genitiuum:apud nos autem in ois:ut Minos/Heros/
Virgilius Tros:quæ omnia os ſyllabã in recto producant.Virgilius libro æneidos.xii.

Valerius Quantus Athos/aut quantus Erix. Valerius Flaccus libro ſecundó. Athos
Ptolemæus Congeminat qua primus Athos/& pontus/& ingens. Mons ē Macedoniæ/
Virgilius teſte Ptolemæo. Virgilius libro æneidos ſecundo.
Androgeos offert nobis ſocia agmina credens. Nam ſi dixiſſet Androgeus Androgeos
Virgilius non ſtaret uerſus. Proprium fuit uiri nomen. Virgilius li. æneidos. xi.
Ouidius Tros/Italuſue/mihi pariter det ſanguine pœnas. Ouidius li. meta. vii. & auro Tros
Ouidius Heros æſonius potitur. Idem metamorpho. viii. Heros
Sylius doleo ꝙ minos hoſtis amanti eſt. Sylius libro octauo. Minos
Hinc genus orditur Minos/inuiſaq; tauro Paſiphae.

Auctores quos ad ea quæ ſcripſimus probanda/pro oportunitate induximus/ hic in fine operis per alphabeti ordinem annotare placuit.

Apollonius	Callimachus	Ephorus	Lucretius	Philochorus
Ariſtarchus	Cyrillus	Euſtachius	Lucillius	Porphyrius
Aratus	Clitarchus	Epicurus	Lycinius Macer	Porphyrio
Antimachus	Curtius	Euſebius	Laberius	Pacuuius
Ariſtoteles	C. Flaccus	Ennius	Lucius	Piſo
Anaxagoras	Caius Faunius	Fabius Quitiliãus	Leo papa	Palladius
Aeſchylus	Caius Cæſar	Fabius pictor	Leonardus	Plinius
Aſclepiades	Cæſar Germãicus	Fronto	Lactantius	Paulus
Ariſtophanes	Cæſar Strabo	Feneſtella	Laius	Paulus iuriſcõſul.
Appion	Caſiodorus	Feſtus Pompeius	Laurentius	Põponius Mela
Appianus	Curio	Florus	Marbodeus	Põpõius iuriſcõ.
Archias	Caninius	Florentinus	Marullus	Parthenius
Apollodorus	Caper	Geminus Græcus	Marcus Varro	Pulex
Aurelius	Catullus	Gracchus	Marcus Manilius	Perſius
Aurelius Auguſti.	Cornelius Celſus	Gregorius	Metelluſ	Propertius
Apius	Cornelius Tacit⁹	Gellius	Memius	Plautus
Arator	Cornelius ſeuerus	Gualfredus	Maſurius	Prudentius
Aſconius	Cornelius Gallus	Gaſparinus	Mutius Sæuola	Papyrianus
Antiſtius	Cœlius	Heſiodus	Mecœnas	Plinius nepos
Auſonius	Cæcilius	Heſychius	Macer de hærbis	Petronius
Albinus	Cato	Homerus	Martiaľ capularis	Phocas
Alexander	Cato Cenſorius	Herodotus	Macrobius	Priſcianus
Alexander neq̃	Claudianus	Hippocrates	Modeſtinus	Petrus Riga
Aſinius	Claudius q̃drig̃ius	Herodianus	Nigidius	Petrus magi. ſen.
Acron	Caſius	Horos Mileſius	Numa Põpilius	Proſper
Aufidius	Clæmens	Helius	Niſus	Petrarcha
Apuleius	Collumella	Hortenſius	Næuius	Philelphus
Apulegius	Caſellius	Hieronymus	Nonius	Papias
Aphranius	Calphurnius	Horatius	Nouius	Rufus Feſtuſ
Accius	Cnæus. M.	Hoſtilius	Orpheus	Remius Palemõ
Ambroſius	Conſtantinus	Ioannes Iſaacius	Oppianus	Romulus
Aemiliãus Scipio	Capito	Ioſephus	Ouidius	Simonides
Aemilius orator	Carolus	Iulianus Græcus	Orbilius	Strabo
Aemilius Probus	Dionyſius	Iulianus Sedicus	Pindarus	Suidas
Aemelius Aſper	Demoſthenes	Iuba	Pollux	Sextius
Agrætius	Diodorus	Iſidorus	Plutarchus	Serapion
Apicius	Diocles	Iginus	Polycrates	Statius Papinius
Alanus	Dion	Iuſtinus	Pronapides	Statius Tulianus
Aufuſtius	Diſcorides	Iuuenalis	Parmeniſcus	Sylla
Athacinus Varro	Diomedes	Lycophron	Palladas	Sempronius
Antõius pãormita	Donatus	Lyſimachus	Phocylides	Sedulius
Brutus	Donatus minor	Laertius	Græcus Pauſaniaſ	Suetonius
Boetius	Domitius	Liuius Andrõicus	Plato	Seruius
Beda	Eratoſtenes	Lucanus	Ptolemæus	Sergius

Siſenna	Serēus Phyſicus	Titinius	Titus liuius	Victorinus
Saluſtius	Thucidides	Tyrianus	Virgilius	Viſellius
Seneca	Theophraſtus	Terentius	Varus	Valerius Probūs
Solinus	Theopompus	Terentianus	Valgius	Valerius Martialis
Staberius	Thomas Græcus	Trogus Pōpeius	Virbius	Valerius Antias
Scaurus	Theocritus	Tullius	Verrius	Valerius Maximus
Sueuius	Theodorus Gaza	Tibullus	Vlpianus	Valerius Flaccus
Sylius	Tiro	Tortellius	Vgannius	Vgutio
Serenus lyricus	Turpilius	Thobias	Victruuius	Zozymas

Neſtoris Dionyſii Nouarienſis liber.viii.& ultimus explicit.

Epigrāma euiſdem in νυκτεριδα operi ſuo detrahentem.

Ecquis hic inſulſus/ignarus/ineptus/inaudax/
Cum Latiis pariter grammata Græca ruens?
Ecquis hic Auſonias qui ignorantiſſimus artes /
Et graias pariter obruere audet iners?
Nam quom Græciſſas/frigulas ut gracchus: haberi
Dumq; cupis pauo/noſcere uoce corax.
Quom Romanizas/oblatras/ringis/& hirris:
Id facit & rabida morte premente canis.
Nec Græcos apices noſti: nec rite Latinos:
Quid crocitas/& quid hermaphrodite latras?
Ridiculum cunctis rideris νυκτερι monſtrum.
Haud mures inter/ſed neq; es inter aues.
Domatos(αὐγη αυγαζει) abſcondere νυκτερι tignis:
Cæcula ne uolucri præda feraris aui.
Dentibus obſtrictis labio coniunge labellum:
Et latebris eſto ſic ſine uoce tuis.
Miluius in gyrum tenſis circunuolat alis:
Proſpicit & ſi qua putida præda patet.
Te/ſi is ſtridentem audierit/rapiere profecto,
Vngue truci: & roſtro tranſfodiere ſtatim.
Horna te in palea ſub ſponda conde grabati:
Et morſus cimex fœdite pone tuos.
Morſus pone tuos cynomyia infeſta/canino
Aere ne liquido dente premare uolans.
Deſine iam æquiualere boui: ranunculus eſto:
Nec tumeas: alias uiſcera rupta fluent.

Omne quod eſt in mundo/concupiſcentia carnis eſt:
& concupiſcentia oculorum: & ſuperbia uitæ:
ſecundo capitulo canonicæ primæ Ioannis.

O Sciocchi/o pazi/o pien di cæcitade
Chi uoſtri giorni andate conſumando
Si ſtoltamente in tante uanitade.
Non ui accorgeti uoi cheua manchando
La uoſtra uita fragil/& caduca/
E tuta uia morte ua incontrando?
Si come inante al uento la fœſtuca/
Coſi e la noſtra triſta e debil uita:
Raro pero uedo chi ſe reduca.
Ogni coſa ad ben operar ce inuita
Ogni creato lauda el ſo factore
E pur la mente a noi ſta ſi ſuanita.

Dal proprio e uincto el diuin amore:
Hogi chi pegio fa/piu e exaltato:
Queſto e ſe nol ſapeſte el uoſtro errore.
Cōtra ſupbiā oculoꝝ: hoc ē cōtra auariciam.
Hogi quaſi ciaſcuno e intricato
Ne la ſubſtanza/e roba temporale:
E raro e chi correga el ſo peccato.
Ogniuno prende dilecto a far male
Intende e dice/faro laltrui mio:
E uænde la coſa piu che non uale.
Lamor dil proximo/lamor di dio/
Hogi non e repenſato apo deſſi:

Ah mundo cæco mundo falſo/e rio.
Hor tuti intendan in richir ſi ſteſſi:
Hogi rapine/hogi tanti ſtrabalſi:
Io parlo di rei/chi ſon pur ſpeſſi.
Per un quatrino iuramenti falſi:
Tante frode/tanti parlar coperti:
Ah quanto al fin li paideriti ſalſi.
Per che ui fatti uoi cotanto experti/
Cotanto acuti/incongregar richeza/
Che de campar tri di non ſeti certi?

Contra concupiſcentiam carnis:
hoc eſt contra Luxuriam.

Se occupa el mundo in una altra ſciocheza:
Ne lo carnal piacer/e beſtiale:
Quiui ponendo ogni ſua prodeza.
In ſto ſpurco uitio el mundo ſale:
Qua facilmente ſe intinge la coda:
E predicar contra/hogi non uale.
Tanto e multiplicata queſta broda/
Tanto creſciuto hogi queſto peccato/
Che dentro ſe barchegia/e ſe li nota.
Piu uolte el gran dio nha monſtrato
Singular uendeta:e gia fur ſummerſe
Al quante citade di nobil ſtato.
Le chataracte dil ciel aperſe:
E labyſſi per ſte coſe neſande
Rumper fece:e tuto el mundo ſummerſe.

Contra ſuperbiam uitæ.

In un altro peccato tropo grande/
Chi ſopra laltri tene el principato/
Hogi di el mundo ſe dilata/e ſpande.
Hogi ciaſcun uol eſſer reputato:
Hogi/di gran ſtima ſe fa la gente:
Ciaſchun ſforza excedere el ſo ſtato.
Vedo quel andare ſuperbamente/
E ſtoltamente contemplar ſe ſteſſo/
Laltri ſprezando quaſi per niente.
Queſta ſuperbia blaſmar non ceſſo/
Per che dogni peccato glie radice:
E per chil mundo gli ſcapugia ſpeſſo.
Vedo la contadina/e la nutrice/
Como la gentil dona hauer lornato:
E la gentil como limperatrice.
Vedo quel paſſar col uentre infiato
Di qual gratia/o ſcienza acquiſita:
E ritornar col ſuperciglo elato.
Heu me quanto ce da mortal ferita
Queſta ſuperba ſcienza mundana/
Se gia la non e dhumilta ueſtita.
Queſta ſuperbia/e gloria uana/
Tanta pompa/tanta magnificenza/
Quanti giooeni infiama/e gente cana.
Hogi tuto el mundo in concupiſcenza
Di queſti principali tri peccati
Singraſſa ſenza alcuna erubeſcenza.

Hor mai apreti lochii/e ui ſuiglati:
E di quel chi dico non fati ſcherno:
Non ſtati piu ſi duri/& obſtinati.
Io ui annutio chil iudice æterno
Haueti ſopra el capo chi minaza:
E ſotto li pedi hauete linferno.
La foſſa/el tribunal/nante la faza:
Laccuſator a lun/& laltro lato:
Dreto la morte chi ui punge/e caza.

Verba peccõris de ſalute aïæ deſperãtis.

Heu me dolente ſon gionto al morire:
Heu me che pœna angoſioſa e forte:
Heu me uedo la me uita finire.
O acerba fortuna/o graue ſorte
De queſta fragil uita albandonata:
Heu me o crudel e ſubitana morte.
O alma me pourella angoſciata/
Chil miſer corpo albandonar conuene:
Heu me/per dolor ſei ſtrangoſciata.
Heu me falſa ſperanza che retene
Gli ſtolti in queſto mundo inganatore:
Queſto e el fructo chi da li ne uene.
Heu me infœlice gia ſento el rumore
De li maligni ſpiriti ſcathænati
Chi lalma me trarano cum furore.
Heu me li ſentimenti ſon mutati:
La belta partita:lo fiato mancha:
Li ſpiriti de la uita refredati.
Rauca ne la uoce/la bocha ſtancha:
Son le forze grande partite uia:
El corpo tabefacto/el uiſo imbiancha.
Medici/aromatari/incantaria/
Caponi/ucelli/dolce inzucharata/
Nulla piu uale a queſta malathia.
Ioci cum canti/balli cum ſonata/
Tute ſte coſe ſon me in amareza:
Heu me quanto me conſta la prouata.
O amici/o parenti/o me richeza/
Palaci gioioſi/o me ueſte ornate/
O thæſoro di capſa/o bionda treza.
O done che dintorno mi plorate/
Mirate quanto ſcura e la me faza:
Le forze come tute ſon manchate.
Nulla ſera gia mai che piu me piaza:
Queſta miſera carne ſepelite:
Ricordo di me gia piu non ſi faza.
Lo corpo preſto putrefar uedrete:
E lalma ſera chiuſa ne linferno/
One tute mal opre ſon punite.
Per ordine ſon ſcripte nel quaterno
Iudicate dal diuin iudicio:
E laſpra pœna durara inæterno.
Lalma coſi poſta in tal exitio
Vniraſſe al corpo al di nouiſſimo:
Et inſieme patiran ſupplicio.

Heu miſer dolente infœliciſſimo/
perduto o el tempo de campar le pœne
E de acquiſtar thæſor perfectiſſimo.
Per el labil caduco e falſo bene
Contra di me prolata e la ſentenza
De ſempre ſtar ne linfernal cathæne.
Non e piu tempo de far pœnitenza:
Ne di meritar:ma diſar uendeta:
E render quel ho habuto per credenza.
Vedo uenire la furia in freta:
Mundo fallace che mha ſi inganato/
E mha conducto a uia coſi ſtreta.
He u me triſto dolente ſuenturato:
Heu me che moro indiſperatione:
Gia rendome certo che ſon damnato.
Vado habitar in ſtrana regione:
Vado a ſeder ne lumbra de la morte
Cum Belzebub/e cũ el crudel Plutone.
Sero chiauato entro de quelle porte:
Oue li ſcorpi/oue crudel ſerpente/
Per compagnia tocharan in ſorte.
O chari amici/o ſtreti me parente/
Ecco io ſento gia tremor interno/
Tanto che me fa tremeſar li dente.
Gia uedo fiamegiar quel foco æterno:
Gia ſatanas mha preſo/e colligato:
E per forza me ſpinge ne linferno:
Maledicto el giorno/nel qual fu nato.

Carmĩa ad exhortãdos ad cõuerſionẽ peccõ/res timore pœnarũ ex cõſideratiõe uiſibiliũ.

LEgeris hoc quiſquis carmen lachrymabile/fuſis
Sacra roges lachrymis culpas ut numina donent
Preſbytero ore prius/contrito cordeqꝫ apertas:
Ne igniuomæ flamis urare uoracibus Aetnæ.
At ſi haud mens diuo deſiſtit amore nefandis/
Aeternis ſaltem reuocetur territa pœnis.
Hinc tibi Romulei proponito pulueris urnam:
Ignicremas olimqꝫ uſtrinas:tot cinerum ollas:
Xerolophoſqꝫ:geoqꝫ lophos ſqualoribus atros.
Induperatorum Caii ſpeculare ſepulcrum
Cæſaris/Octaui tumbam.mirare ſacrorum
Arida ſarcophagis exhauſtis oſſa medullis
Pontificum:& ueterum circũſpice buſta quiritũ.
Pyramideſqꝫ ducum/regum atqꝫ aurata potentũ
Mauſolea uide/depaſtis ſqualida membris:
Serpentes tumuliſqꝫ horrendos/arida circum
Phunera/perqꝫ oculos/perqꝫ ora/p exta uagãtis.
Cœmiteri hinc ſacros/polyãdri ide aſpice cãpos/
Humano paſſim oſſe(o res miſeranda) refertos.
Tũ cedo:ubi faſtus/ubi põpa/ubi faſcis honores?
Nomina ſtãto:cauis putrento cadauera in antris.
Hæc magni nec inanis erũt tibi cauſa timoris:
Ni iam plus ſaxis/infrangibiliqꝫ adamanante
Pectora dureſcunt.Ne ſpe captatus inani/
Extrema(dubio)tardes compungier hora.
Nolite diligere mũdũ:neqꝫ ea quæ i mũdo ſunt
ꝗa mũdus trãſit:& cõcupiſcẽtia eius/
priæ canonicæ Ioãnis.ii.cap.

Segui gia uana ſpeme el uan deſio:
Hor me dinante a lochii un chiaro ſpegio:
Oue uedo me ſteſſo/el fallir mio.
E quanto poſſo al fine me paregio
Penſando lo breue uiuer/nel quale
Sta mane era un fanciulo:e mo ſõ uegio.
Non piu tri giorni e la uita mortale:
Vn uolo breue piena di gran noia:
Che po bella parer/ma nulla uale.
Qua la ſperanza humana/qua la gioia/
Qua li miſer mortale fano feſta:
Epo ſe ne uano ala æterna noia.
Vedo la fuga del me uiuer preſta/
Anci de tui:e nel fugir del ſole
La ruina del mundo manifeſta.
Hor ui confortate in uoſtre ſole
Giouení/e menſurate il tempo largo:
Pur piaga ante ueduta aſſai men dole.
Vedo chindarno me parolle ſpargo:
Ma io ui annuntio che ſeti offeſi
Duno graue e mortifero lethargo.

Che uolan lhore/i giorni/lanni/i meſi.
Et inſieme in breuiſſimo interuallo
Tuti hauemo cercar altri paeſi.
Non fati contra conſcienza un callo
Como ſeti uſi:ma uolgeti lochii
Mentre emendar ſe puote el uoſtro fallo.
Non aſpetati che la morte ſcrochi
Como fa la piu parte:chi per certo
Infinita e la ſchiera de li ſciochi.
Hor caminate per queſto deſerto
Tuto ſpinoſo/e de ſcapughi pieno/
Mente chauete giorno/el ciel aperto.
Vn dubioſo un inſtabile ſereno/
E noſtra fama/che preſto ſe rumpe:
Preſto ſe muta/e preſto uene a meno.
Paſſan noſtre richeze/e noſtre pompe:
Paſſan li ſceptri:paſſan lingegni:
Ogni coſa mortal tempo interrompe.
Morano li ſtolti/morano i piu degni:
E non pur quel di fore el tempo ſolue:
Ma le noſtre eloquenze/e noſtri ingegni.
Coſi fugiendo el mundo ſe conuolue:
Ne mai puncto ſta forte/o firma el grado
Per fin che nha reducti in pocho polue.
O fœlice quello che troua el guado
De queſto alpeſtro e rapido torrente/
Che tanti nha ſummerſo a ſo mal grado.
Miſera la uulgar e cæca gente/
Che ponan ſo ſperanze in coſe tale/
Paſſando el tempo preſto e ſi repente.
O ueramente cæca e beſtiale
Poura de conſiglo/poura damici
Aegra del tuto la gente mortale.
Quanti nel mundo furno gia fœlice
Pontifici/e regnanti imperatori/
Chi ſono hor nudi/miſeri/e mendici?
V ſan hor le richeze/uſan lhonori:
Le gemme:li ſceptri cum le corone:
Le mitre:e li purpurei colori.
Miſer chi ſpeme in coſa mortal pone:
Ma ben chi ui la pone/ ſi ſe troua
Al fin inganato:& de ben ragione.
O miſeri/laffatichar che gioua:
Tuti tornati ala gran matre anticha:
El nome uoſtro a pena ſi retroua.
Qual e de mille un utile faticha/
Che gia non ſian uanita paleſi?
Chi intende i uoſtri ſtudi/ſi mel dica.
Che ual a ſubiugar altri paeſi/
Sotto tributo far le gente ſtrane/
Cum i cuori a uoſtro dano ſēpre acceſi?
Che ual ogni anno tante impreſe uane/
E col ſangue acquiſtar thæſor/e fama?
Piu dolce aſſai ſe troua laqua/el pane.
Che queſte coſe trapaſſante brama/
Chi le recercha/chi ne ſitibundo/
Breuia la uita:e linferno chiama.
Hor nota la ſpeme del iuſto e mundo.

Verba cuiuſdam relligioſi de
ſalute animæ certificati.

Ora gia mai ſe appropinqua laurora:
Vedo Lucifero che gia fiamegia
Cum li ſo chiar corni che gitta fora.
Vedo quel gran pianeta che lampegia/
E chel lume de laltri in ſe reſtringe:
Gia lorizonte pare che bianchegia.
La chiaritade ſua gia depinge
Li confini hor mai del uiuere mio:
Le tenebre pian/pian ſoluēdo ſpinge.
Hor mai ſe adimpi el grāde me deſio:
Hor mai contēplaro quel gētil ſpoſo/
Agnello immaculato/el grande dio.
Preſto laſſaro el corpo tenebroſo
Che ala ſo matre anticha ſia dato:
E ueſtirome un paglo glorioſo.
Io benedico el giorno che ſon nato:
Io benedico el prete/el ſacro fonte:
El giorno/e lhora che fu baptizato/
La chriſma che inſignita mha la fronte:
Io benedico anchora loglio ſancto/
Col qual hora le me mēbra ſon uncte.
Benedico el tempo nel qual ho pianto
La paſſion de Chriſto/el me peccato:
Laltro tempo ben ſpeſo tuto quanto.
Io benedico chi mha conſiglato
Intrare la ſancta relligione
Che dal æterno foco mha campato.
Benedico le ſacre lectione:
Cum le miſſe lofficio diuino:
Li bon penſer fatti a loratione:
El uigilar da ſera/da matino:
Contempti:patienza:humilitade:
Chi fœlice hora fano el me camino.
Benedico la ſtreta pouertade/
Laqual ſeruata ho/e ſeruo a tute hore:
Lobedir:la illibata caſtitade.
Benedico el ſilenzo/el me feruore:
Diſcipline:fredo:caldo æſtuante:
La charitade:e laltro me ſudore.
Laltre deuotion ſecrete e ſancte
Vocal/e mental eleuatione/
Io benedico hora tutte quante
Io benedico anchora le corone
Facte cum tante genuflexione:
Ieiuni:fame:ſete:paſſione.
Ecco ce uene el tempo de meſſone:
Preſto recoglero centuplicato
El fructo di bon operatione.
Preſto preſto ſero remunerato:
Et in gran gaudio ogni me faticha

Tornara a me in celo glorificato.
Rōpe hor quel filo o morte chara amica
Che la me debil uita anchi retene:
Diſſogle el lazo/rompe la pedica.
Morte deſyderata ſor chara uene:
Che ſenza el to mezo nō poſſo hauere
Quella palma/quel infinito bene.
O uoi frati chi me ſtati a uedere/
Prego che per me non ui ſconfortati/
Vnde meco doureſti gaudere.
Prego che hora mai non piu retardati
El me fœlice/e optato camino.
Altra refection piu non me dati.
Inme gia ſento quel foco diuino:
Gia uedo quil ragii chiarificati
Scintillarme dal celo cryſtallino.
Contemplo gia quel choro di beati:
Gia uedo Hieruſalem aprir la porta:
E langeli chi ſon tuti aſchierati.
Eccone Maria/ecco la me ſcorta:
Eccone la roſa/ecco el biancho liglo:
E langelo bon che andar me cōforta.
Ecco el ſo charo/& benedicto figlo:
Eccone Ieſu dolce/el me deſio/
Che ſi benignamente fa del ciglo/
Dicendo:uene.Hor ſtaui cō dio.

Carmina ad exhortādos ad religionē iam conuerſos/in ſtatu quē profeſſi ſunt.

Relligione ſacra fratres gaudete Minores/
Mandantes operi cunctos promiſſa per annos.
Egregios hinc iamiam animos ad regna leuate
Cælica:& o ſuperi faueant ad uota ſecundi.
Non retrahāt cœptis perituri gaudia mundi:
Non caro:nō propria ſuſcepti ſpōte labores.
Velifero en nauis malo/uentiſq; ſecundis/.
Optatum undiſono portum petet eruta ponto.
O q̄ ſuaue iugum/& leue onus portaſſe iuuabit/
Quom exutos curas(ſignate hoc cordibus)ois/
Vultibus obtectis tradent de more ſepulchris:
Vmbraq; ſplendifica fœlix cōſcendet ad aſtra/
Angelicis comitata choris:gemmiſq; nitenti
Regnatura ſine fine altitonantis in aula.
Quis ſtupor eia eia/quæ gl̄ia/q̄ſue triūphus/
Quom uexilliferis cælos luſtrabit in armis/
Franciſci cœtus ſibi iam crucifixus/& orbi?
Eia age magnanimi ueſtigia ſancta profeſſi
Petridæ/exemplis acres in bella paternis/
Hoſtis in inſidias uigiles/inſigne trophæum
Sacræ ferte crucis:aſpiremuſq; futuris
Dilecti fratres. Ad præmia tanta uocati
Torpemus?ſacroſācta precor p̄ ſtigmata/mecū
Durate:ætereas rapiemus laude coronas
Quod uobis/mihiq; aſtriferi fabricator olympi
Det/metra q̄ hæc tabulis clauſi Dionyſius iſtis.

Bonū eſt igit̄ nos hic eſſe(ait Bernardus)ſcilicet ī relligiōe:q̄a in ea hō uiuit purius:cadit rarius:ſurgit uelocius:incedit cautius:q̄eſcit ſecurius: irrorat̄ frequētius:purgatur citius:moritur confidentius:præmiatur copioſius.

Dum octauus/hoc eſt ultimus noſtri operis liber/chalcographorū artificio imprimeretur/Sulpicii de quantitate ſyllabarum libellum offendi:quē cum accurate legerē/nonnullos errores deprehēdi:quos etiā ut uerſificatoribus cōſulerē/breuiuſculo ānotatos cōpendio/nr̄o huic opi ipreſſos ap poni feci.

Aratrum ra ſyllabam naturaliter corripit:nō producit.Nam apud Græcos cū
o micron in media αροτρομ ſcribitur.Petrus Riga in Aurora. Aratrū
Noſtræ carnis humū crucis hoc aratro q̄ſi ſulcāt.Reiicis reicis/abiicis abicis/ Reiicis
& cætera a iacio cōpoſita/quom triū ſūt ſyllabaꝝ/p̄mā cōem hn̄t:ut diximꝰ Reicis
ſup regulā/Reiicio/refert diſtat/dāt re tibi lōgā.Lucanus in.viii.Cur obicis Profūdo
Magno mūdū?Profūdo/p̄pino/p̄ficiſcor/p̄ ſyllabā uti correptā/ſic & pdu Propino
ctā habēt.Profugio nō producit primā:ſed corripit.Elegia primā/& ſecūdā Proficiſcor
ſyllabam correptas habet:non productas.Iumentū non uenit a iuuo iuuas: Elegia

ſed a iũgando dictum eſt g littera attrita/auctoribus Marcello/& Varrone Iumentum
de lingua latina. Nemus non deriuatur a nemo:ſed græcũ eſt uocabulũ/ut i Nemus
ipſa dictione docuimus. Liqui præteritũ a linquo/li ſyllabã indifferentẽ hẽt. Liqui
Flabellũ primã producit ſyllabã:nõ corripit. Scaber/& Strabo/primã ſylla Flabellum
bã correptã hñt:nõ productam. Virgilius georgicorum ſecundo. Scaber
Et tophus ſcaber/& nigris exeſa cylindris. Horatius. nõ faſtidiſſe ſtrabonẽ. Strabo
Macero maceras primã hñt cõem:nõ correptã modo. Bacca cũ gemino c exi Macero
li primã poſitiõe producit. Virgilius. & baccas ſemꝑ frõdẽtis acanthi. Padus Bacca
non producit primam:ſed corripit. Virgilius. Padus
Siue padi ripis/Atheſim ſeu propter amœnũ. Quadrupes primã naturaliter Quadra
corripit:ñ ꝑducit. Virgi. æneí. vii. Saucius at q̃drupes nota ĩtra tecta refugit. Tragœdia
Tragœdia non ꝑducit tra ſyllabã:ſed corripit. Horatius. Calo
Effutire leuis indigna tragœdia uerſus. Calo huius calonis primã indifferen/ Salebra
tem habet:nõ productam modo. Salebra non producit primã:ſed corripit. Lamentum
Lamentum/lamina/amitto/amentum/primam productam habent:nõ cor Lamina
reptam. Statius in tertio achilleidos. Amitto
Lamenta/& notas accepit pectore uoces. Ouidius libro metamorpho. x. Amentum
Ecce cruor gelido ceu quondam lamina candens
Tincta lacu ſtridet. Virgi. amiſit uerũ uetus Albula nomen. Ouidius meta. vii.
Dũ mea/dũ digitos amentis addere tẽto. Apulia primã indifferẽtẽ hẽt: non Apulia
ꝑductã mõ. Napys huius napyis cũ y græco/& Napus huius napi declinari Napys
põt:ſicut Phorcys/& phorcus:primãqꝫ ſyllabã nõ ꝑductã/ſed correptã hẽt: Napus
ſicut & napea. Apud pœtas latios nuſq̃ legit. Sed nec apd Græcos uſq̃ legere Cappadox
memini. Cappadox/mappa/ſapphirus/primã poſitiõe ꝑducũt. Lucanus. Mappa
Cappadoces mea ſigna timent. Horatius. Sapphirus
Vilibus in ſcopis/in mappis/in ſcobe quantus. Prudentius in pſychomachia.
hinc tibi ſapphirum ſociauerat/inde berillum. Auruncus cum au quam pro Aurũcus
ducit diphthongo ſcribitur:non Aruncus. Virgilius.
Actoris Aurunci ſpolium. Caria ca ſyllabam communem habet. Pharos pri Caria
mam corripit:non producit. Ouidius.
Fluctibus ambitæ fuerant Antiſſa/Pharoſqꝫ. Rhæſina cum aſpiratione poſt Pharos
r/ſequente e/uel (ut Apuleio placet) ſequente æ diphthongo annotatur (nã Rhæſina
apud Græcos eſt η in prima) non rhaſina ſcribitur. Martialis.
Rhæſina Veneto nec reſecare luto. Serenus. Rhæſinã miſces/& ſaxis hordea fracta.
Bractea/nõ bratea ſcribitur:& primã poſitione producit. Virgilius. Bractea
Ilice ſic leni crepitabat bractea uento. Catus cata catũ primã corripit. Auſoni Catus
us. Doctus hylas cæſtu: Phegyas catus arte palæſtræ. Cattus aũt pro muſiõe/ Cattus
uel murilego/primam poſitione producit. Et tam fœminino/q̃ maſculino Gallus
genere declinatur/teſte Seruio ſuper quintum æneidos. Lupus
Sic hic & hæc Gallus/teſte eodẽ loco præfato. Simili modo hic & hæc lupus/
ut idem ſuper octauũ tradit. Blatio blatis primã corripit ſyllabã: non produ Blatio
cit:ut etiam in uerbo ipſo auctoritate Plauti probatum eſt.
Quattuor/& blatta/geminatit poſitione producũt primam. Virgilius. Quattuor
Quattuor hic iuuenes totidẽ quos educat Vpheus. Martialis. Blatta
Aut inopẽ metuat ſordida blatta famem. Horatius in ſermonibus. cui ſtragu Latro
la ueſtis Blattarũ ac tinearũ epulæ/putreſcat in arca. Latro ſiue uerbũ/ſiue ſit Statera
nomen/ſtatera/ſtatũ a ſto ſupinũ/primã corripiũt:nõ ꝑducũt. Horatius. Statum
Vt iugulẽt homines ſurgunt de nocte latrones. Statius li. ſiluarum quarto.
Sed certa uelut æquus in ſtatera. Lucanus libro decimo.
His aſcripſit aquis/quorum ſtata tempora flatus. Hebræus/& febris/primã Hebræus
ex natura correptam habent:non productam. Alexander. Febris
Atqꝫ per am propria quædã ponuntur hebræa. Macer de uiribus hærbarũ.
Vna quaqꝫ die febre ſi uexabitur æger. Stemma cum geminato m/primam Stemma
poſitione producit. Iuuenalis.
Stemmata quid faciunt/quid prodeſt pontice longo

Sanguine cenſeri/pictos oſtendere uultus:Femur primam nō producit: ſed Femur
corripit. Virgilius. attollit in ægrum. Fœmen
Se femur. Fœmen autem (ut nonnulli uollūt) cū œ diphthongo annotatur:
quam tamen Virgilius corripuit/quom ait ænei. x. ocyus enſem
Aeneas uiſo Tyrrheni ſanguine lætus.
Eripit a fœmine. Sic enim legit Seruius. Sed Priſcianus in ſexto/a femore le/ Teneo
gendū tradit:quod magis placet. Teneo tenes primā correptā habet:nō pro Epacta
ductā. Epacta non producit primā:ſed corripit. Cerritus cū duplicato r (ut in Cerritus
ipſa dictione uidimus) primā poſitione producit. Perio/unde peritus/pe ſyl Peritus
labam corripit:non producit. Horatius.
Agricolam laudat iuris legumq; peritus. Ieſus trium ſyllabarū eſt:& mediam Ieſus
producit. Nā apud Græcos cum η i media ιησοσ ſcribitur:quos imitari ope
ræprecium eſt. Vnde Alexandri uerſus ille claudicat. Dat Ieſus um quarto. Fi
bra a fiber deſcendit auctore Pompeio:nō aūt ab eo qui eſt phœbus/ut cum Fibra
Catholico ſomniauit Vgutio:& primā ex natura corripit:non producit. Li/
banus li ſyllabam corripit:non producit/ut in dictione Thiaſus Græca aucto Libanus
ritate probauimus. Gibbus cū gemiato b/primā poſitōe lōgā hēt. Martialis. Gibbus
Non aliter ridetur Atlas cū compare gibbo. Idolū/& idololatra quinq; ſylla Idolum
barū primā protrahunt:non breuiant. Fringuilla cū duplici conſonāte/ poſt Idololatra
i/primam poſitione longam habet. Martialis. Fringuilla
Nunc ſturnos inopes fringuillarumq; querelas. Migro migras/ & phrygia/ Migro
primam ex natura breuem habent:non productam. Manilius. Phrygia
Naſcentem acciperent proprias/ſigniſq; migrarent. Virgilius. Thymus
O uere Phrygiæ (neq; enim phryges) ite per alta. Simia
Dindyma. Thymus/& ſimia/primam ſyllabam indifferentem habent. Scyphus
Scyphus primam corripit:non producit. Virgilius. Cyprus
Et ſacer impleuit dextras ſcyphus ocyus omnis. Neq; abſq; ſcyphus ꝓducta Cyprius
prima uſq; lectū ē:& ſi Tortellius ita legēdū præcipiat illud Virgilii. ænei. vii. Hippota
Hoc pater Anchiſes cypho libabat ad aras. Nā codices ſic pſcriptū habent. des
Hoc pater Anchiſes auro libabat ad aras. Verū (ut puto) interlineari gloſa de Hippoma
ceptus ē Tortellius. Nā & ipſe i uetuſtiſſimo Virgilio emendatiſſime ſcripto nes
ſic legi. .i. ſcypho. Hypocrita
Hoc pater Anchiſes auro libabat ad aras:ubi ſcriptorū uitio pro ſcypho i glo Bithynia
ſa cypho ſcriptū eſt. Cypros/& Cyprius/primā naturaliter breuiāt:non ꝓdu Lito
cunt. Horatius i primo carminū. Sperne dilectā Cypron/& uocatis. Ouidius Vitrum
metamorpho. decimo. Scythia
Telluris Cypriæ pars optīa/quæ mihi priſci Sacrauerē ſenes. Hippotades/& Scytha
Hippomanes cū duplicato p/primā poſitione ꝓducūt. Statius thæba. viii. Pſittacus
Perforat hippotades/trūcis ſua membra remittit. Tibullus. Probrum
Hippomāes cupidæ ſtillat ab inguine equæ Hypocrita nō producit primā: Foco
ſed corripit. Bithynia primā cōem habet. Lito litas/uitrū/Scythia/& Scytha/ Profugio
primam non producunt. ſed breuiant. Lucanus in primo. Pollypus
neq; enim tibi ſumme litaui Iuppiter hoc ſacrum. Martialis. Pollydamas
Et fluere excuſſo cinnama fuſa uitro. Ouidius heroidum. Opportunus
Hic Ephyrem bimarem/Scythiam tenet ille niuoſam. Lucanus libro. x. Opperior
Non Scytha/non fixo qui ludit in hoſpite Maurus. Pſittacus cum gemino t/ Poppyſma
primā poſitione producit. Probrū pro ſyllabam naturaliter corripit:nō pro Stloppus
ducit. Horatius ſermōe prīo li. ii. Opprobriis dignū latrauerit integer ipſe. Poples
Foco focas uerbū ab eo q ē focus (ſi tñ cōperit) Vnde focillo focillas/ primā Roſa
correptā hēt:nō ꝓductā. Profugio ꝓ ſyllabā lōgā nō hēt:ſed breuē. Māilius.
Cum Babyloniacas ſūmerſa profugit i undas. Pollypus/& Pollydamas cū
gemino l/primam poſitiōe ꝓducūt. Opportunus/opperior/poppyſma cū
duplicato p/primā (ut alibi diximus) poſitione productā habent. Sic & ſtlop/ Botrys
pus cū gemino p/primā poſitione protrahit. Perſius ſatyra penultima. Botrus
Nec ſtloppo tumidas intendis rumpere buccas. Poples po ſyllabam natura/ Quottidie

liter non producit:ſed breuiat/teſte Seruio ſuper nonum æneidos.
Roſa primam corripit:non producit. Ouidius libro primo de arte.
Caltaq; pæſtanas uincat odore roſas. Botrys huius Botryis/& Botrus huius botryi/decliari poteſt:ſicut Phorcys/& Phorcus:& primam ex natura correptam habet:non productam. Nam apud græcos cum o micron βοτρυσ ſcribitur. Quottidie cum duplicato t/primam poſitione producit. Rubrica/& ruber rubra rubrum/primã naturaliter corripiunt:nõ protrahũt. Horatius. libro primo ſermonum. Obſcænoq; ruber porrectus ab inguine palus. Rubigo ru ſyllabam cõem habet. Iucundus non corripit primam:ſed producit. Pulex uti correptam/ita & productam habet pu ſyllabam. Columella li.xi.
Paruulus aut Pulex irrepens dente laceſſat. Iuppiter/& ſupparum cum duplicato p/primam poſitione producunt. Scrupulus primã indifferentẽ habet. Murus non producit primam. ſed corripit. Virgilius libro ænei. nono.
Luſtrat equo muros:aditumq; per auia quærit. Nutrio nutris primam ex natura corripit. non producit. Claudianus.
Sæpe nutrit/ducitq; ſimul/refouetq; leonem. Alterius ri ſyllabam indifferẽtem habet: non correptam modo/ut alibi uidimus. Syphax/& Pharnax(ut alibi diximus)ſecundam in obliquis cõmunem habẽt. Chiragra/& Podagra/mediam non habent ex natura cõem:ſed tantum correptam. Macer. tumorẽ Compeſcit ſplenis:podagræ ſic ſubuenit illa. Abeſalom cum e poſt b/& m ĩ fine/Dauid filius/& ſcribi/& efferri debet:non Abſalon. Conſule Hebræos/Chaldæos/& Græcos. A terminatis ĩ anus excipi debuerũt Apidanus/Rhodanus/Eridanus. Lucanus. Apidanus/nũq̃q; celer niſi mixtus Enipeus. Idem in primo Gurgite qua Rhodanus raptũ uelocibus undis. Virgilius.
Fluuiorum rex Eridanus. Simili modo Drepanum/& Hypanis/mediã corripiũt. Statius libro thæ.iiii. Et Drepani ſcopulos/& oliuiferæ Sicyonis. Propertius. Quantũ Hypanis Veneto diſſidet Eridano. Baccar hærba/& lucar auis/ca ſyllabam in obliquis corripiũt:nõ producunt. Anas huius anatis na ſyllabã in obliquis correptã habet:non productã. Verba compoſita cũ facio & fio ſyllabã ante f/cõem habent:non correptã modo:ut tepefacio/tepefio. Eremus mediam ſyllabam producit:nõ corripit. Origenes penultimam correptã habet:non productam. Ioſephus(ut alibi uidimus)nõ corripit mediã: ſed producit. Mulier e ſyllabam longam non habet in obliquis:ſed breuem: Vbicunq;/ubiq;/ibidem/bi ſyllabam communem non habent:ſed ubicunq; bi corripit:ubiq;/& ibidem/producunt tantum.
Nomina propria terminata in ius antepenultimam corripientia ſyllabã/ut Virgilius/Mercurius/penultimã uocatiui correptam habent: nõ productã: ut libro ſeptimo.capi.i.probauimus. Erinnys cũ gemino n/ſecundã poſitiõe producit. Clandeſtinus nõ corripit ſti ſyllabã:ſed ꝓducit. Butyrũ apud græcos ty ſyllabã longã hẽt:quã tñ Macer corripuit. Delyrus cũ y græco ly ſyllabã longã nõ hẽt:ſed breuẽ. Polymita nõ producit penultimã:ſed corripit/uidimus id erroribus Petri Rigæ. Lecythus mediã correptã hẽt:nõ ꝓductam. Apocopa nõ producit po ſyllabã:ſed corripit. Nã apud græcos cũ o micron αϖοκοϖη ſcribitur. Quare errauit & Alexander/quom ait.
Quod fini tollit apocopa/dat paragoge. Epodus po ſyllabã correptã ñ hẽt: ſed ꝓductã. Nã apud Græcos cũ ω mega in ſecũda εϖωδοσ ſcribitur. Opſonor/uel opſono(utroq;.n.modo dicitur)pſo ſyllabã ꝓducit:nõ corripit: ut ĩ ipſa dictiõe docuimus. Torcular cu ſyllabã ꝓducit:ñ corripit. Petrus Riga.
Erexit turrim:torcular fodit in illa. Scaturio/& ligurio/nõ corripiũt ſecũdã: ſed producũt. Terminata in ginta/ta ſyllabã cõem hñt:nõ productã modo. Macer. De foliis eius triginta recentia tolles. Modo aduerbium do ſyllabam cõem non habet:ſed correptã/auctore Feſto. Fac c correptũ habet:non productũ. Tros Troiãus os ſyllabã ꝓducit:nõ corripit. Sexcẽtas inſup a regulis exceptiões/quas ipſe Sulpicius omiſit/in octauo li. noſtro lector inuenies.

Explicit Sulpicii breuis emendatio.

Rubrica
Ruber
Rubigo
Iucundus
Pulex
Iuppiter
Supparum
Scrupulus
Murus
Nutrio
Alterius
Syphax
Pharnax
Chiragra
Podagra
Abeſalom
Apidanus
Rhodanus
Eridanus
Drepanum
Hypanis
Baccar
Lucar
Anas
Tepefacio
Tepefio
Eremns
Origenes
Ioſephus
Mulier
Vbicunq;
Vbiq;
Ibidem
Virgili
Mercuri
Erinnys
Clãdeſtinus
Butyrum
Delyrus
Polymita
Lecythus
Apocopa
Epodus
Opſono
Opſonor
Torcular
Scaturio
Ligurio
Triginta
Modo
Fac
Tros

Regiſtrum

a
Prima Alba
Neſtoris
ſcribi
Eadem
b
Frigidus
gæometra
piſcor
Ardere
c
ſcelera
mentis
Sicilia
Nec qua.
d
Et a caleo
eſt:quæ
Collis
uio ſuper
e
Lugent
go/animal
Saluſtius
ſyllabam
f
Cæruleus
Conſpicio
lio ſcribi
quibuſdam
g
effugiat/ut
nonnunq̄
bolos capiens
mininum
h
Follis
Stupea
Facul/&
ſte Porphirione

i
Ioanne
Lanus.
Supplicia
ſtachio:
K
Qui
Catholici
Huc lycus
Compoſiti
l
a græco
Et Maſſyleũ
Merda
Vnde
m
tropolis
genus eſt
Niſæa
tinuas
n
necnon
Pila:terit
ſoniis/aut
pulauit
o
tibi Calue
Cœpit:a quo
ueteres:quod
niarũt.Sed
p
georgicorum
Synalæpha
ditanorum
mentum eſt
q
& geminato
Copia me
Stadium/
Treiciamq;

r
Circundare
Teſpia huius
Veru/to
Celerem
s
uniuerſa/
ſepelliri
Sed nequaq̄
& decimum
t
Colligere
ſita.Quinti
ginem.
Saluſtium
u
Pandion
nomen
hic.Vnde
Aequora
x
Agrætius
no in initio
Alexander
cipit Vgutiõ
y
Alexander
lapates
Vel tu
cos/q̄
z
uicina
Cappadoces
ſomniauit
Dum ne
ηρ̄ιδ&̄

Habes humaniſſime lector/Neſtoris Dionyſii Nouarieñſis opus exactiſſime emendatum:& ſuo loco/quotcunq; uocabula in priore exemplari manca erant diligenter appoſita.Quapro/pter Candide lector/operis conditori:nec minus huiuſmodi caſtigatæ impreſſionis auctori Guiglielmo de tridino perpe/tuo felicitatem optare non pigeat.Vale. Die 26 Iunii.1488.

ZZ.2.9.

NESTRIS·DIONI